A. hebr. 984 c/2

WIS
1074/9.60

װערן אונ׳ װערשט ניבל פה רידן אונ׳ װערשט דר נאך חרטה האבן : (קה) זאל ניט בייא שפעטר פֿיל זייא װערן זיא דיך אפֿלן ניידיגן : (קו) זייא ניט טרעג חלאה צו װול אונ׳ דיין חבר צו שטראפֿן הייאליך בדרך כבוד : (קז) ריד קיין זאך װאז זיך ניט שיקט אויף די צייט אונ׳ װאז ניקש נוץ איז אונ׳ פאס אויף דיין רידן : (קח) ריד ניקש צו איינם דר ניקש פֿר שטיט אונ׳ ניט איוטב איז רעדן ער װערט דיין ריד ניט אן נעמן אונ׳ װערט זיא פֿר אכטן : (קט) זייא ניט אונדנקבאר אונ׳ האלט בכבוד איין אירר דער היר בהילפֿיג איז : (קי) גװין דיך אנדרשט ניט צו שטין אז בייא איין חכם אונ׳ הער צו אונ׳ פֿרגעם זיין ריד (קיא) איין טייל לייט הבן דען אנהג װען זיא אורן דא שיטלין זיא זיך דא מיט דז זיא װעלן גאט לובן מיט גנץ אירן לייב · אזו זאל מן זיך נוהג זיין װען מן פסוקי דזמרה זאגט אדר תהלים אונ׳ שיר היחוד אודר אנדרי שבחים צו הש״ית אבר אין שמונה עשרה דא גיהערט מן שטיל צו שטין ניט צו שיטלין איין טייל זאגן זיא העטן אין כוונה װען זיא זיך איין װיניג שיטלן אבר מיט צו זער : (קיב) מן זאל אלי זייני קליידר אן הבן װען מן זיין תפֿלה טוט גלייך װען מן פֿלעגט צו גין פֿר איין סררה אז װיא דא שטיט אין פסוק (הכון לקראת אלהיך) איז טייטש מן זאל זיך אן ברייטן כלװאר מן גיהערט ז ד צו צירן קיגן הש״ית · עז גיבט פֿיל לייט אין ישובים אפֿילו די פֿר אצגליך זיין דז זיא זיך קענן שאפֿין איין אנטיל אונ׳ ברמטי הויב ניימרט זיא גיען שולן און אנטיל און ברמטי הויב איין טייל לייט טון איר תפֿלה און אולין אין װילה הצאר איין טייל אין די הצאדר הבין קיין װילה הצאר מן דס איז קיין ספֿק דז זיא װערן איין גרוסן עונש לידן דז זיא הש״י ניט אזו חשוב הלטן אז איין סררה מן גיט צו קיין שלעכטי סררה אזו אכל שכן צו איין הגמון אדר איין אלף װיא זאל מן אזו גין פֿר הש״י דער דא איז איין הער איבר אלי הערן דרום זאל מן גװארנט זיין אונ׳ זעלביש ניאר טאן : (קיג) מן זאל זיך היטן אין זיינר תפֿלה ניט אן צו רירן אן זיין לייב װאו צו גדעקט פֿלעגט צו זיין אלז אן זיינן קאפֿף אדר װנשט אורטן אך זאל מן ניט אן רירן אן דר צואה איז זיין אורן אדר אויז זיין נאז ניימרט מן זאל זיך שניידן מיט איין טוך · (קיד) װען איינם איין לויז בייזט אין שמונה עשרה דארף מן זיא ניט מיט דר הנד ארמב נעמן אבר װנשט אין אורן אאג מן זיא װואל מיט דר הנד ארמב נעמן אונ׳ הרמב װערפֿן דז זיא אים ניט מבטל זאל זיין אין דר תפֿלה · (קטו) װען איינר װער איין אונס גיװעזן אונ׳ העט צו מרגנס פֿריא שחרית שמונה עשרה ניט גאורט זאל מן צו מנחה צווייא מאל שמונה עשרה אורן דס ערשט מאל פֿון מנחה װעגן דס אנדר מאל פֿון שחרית װעגן · דען אלי מאל װאו מן צווייא מאל שמונה עשרה אורט דז מן איינם חייב איז אוז מן אלי מאל דס ערשטי אורן װאז אלי װייל די צייט איז אונ׳ דס אנדר מאל פֿאר איין בילאלונג װאז מן חייב איז אונ׳ צווישן איין שמונה עשרה אונ׳ די אנדרי זאל מן אשרי זאגן אבר מן זאל תחנון זאגן נאך דר ערשטי תפֿלה · אונ׳ װען מן העט פֿר געסן מעריב זאל מן צווייא מאל אורן שחרית : (קטז) עז העלפֿט ניט אנדרשט דז מן איין שמונה עשרה װידר זאלן קאן ניימרט די נעהנסטי תפֿלה דז גלייך דר נאך איז לאשט ער העט שחרית ניט גיאורט זאלט מן עז מיט דר תפֿלה פֿון מנחה דר נאך העט מן מנחה ניט גיאורט בילאלט מן עס מיט מעריב · װען מן אבר העט ניט בילאלט אין דר נעקסטה תפֿילה דר נאך אז איין תפֿלה דר צווישן איז גיװעזן העלפֿט טון קיין בילאלונג אין : (קיז) אבר װען איינר העט שחרית ניט גיאורט אן שבת אודר איין אנדרן טאג דז מן אוסף שמונה עשרה ארט אונ׳ מן העט שחרית ניט גאורט זאל מן ניט צווייא מאהל אוסף אורן ניימרט מן אוזאורטן ביז מנחה דא זאלט מן ערשט דז שמונה עשרה פֿון שחרית װען טון אוסף דער צווישן איז גיװעזן הייסט דאך דיא נעהסטי תפֿלה :

תמו דברי אורחות חיים : בעזרת אלהים חיים

על ידי הפועל העוסק במלאכת הקודש הזעציר ופרעסין צי״הר יחיאל מיכל בן כה״רר ברוך כ״ץ זצ״ל · מק״ק דיהרן פארט · ולעת עתה עוסק במלאכת שמים באמונה בק״ק זולצבאך :

ועל ידי הפועל העוסק במלאכת הקודש הפרעסין צי״הר דוד בן כהר״ר אשר ז״ל מק״ק היטן באך ולעת עתה עוסק במלאכת שמים באמונה בק״ק זולצבאך :

Bayerische Staatsbibliothek MÜNCHEN

1074

בשאפֿן אום ניבוז פה דער איז צו רידן נייארט צו תורה אונ׳ מעשים טובים אונ׳ דר מיט צו טאן וואש גאט וויל (ס) ווען דיין חבר אי בר דיר ברוגז איז זאלשטו עש קיין טאג לאזן אן שטין אונ׳ זאלשט אים מחילה בעטן אונ׳ פֿר איין אלמיג זיין (סא) דוא זאלשט ניט טרוליק רידן אונ׳ קיין עזות פנים הבין נייארט זאלשט (ירמת שמים) האבן : (סב) נעם דיך ניט אן קיין קריג וואש דיך ניט אן גיט דען זיא ווערן לשון מיט מנכר שלום מאכן אונ׳ דו ווערשט איין ביזר נאמן בלייבן (סג) טראכט אלי צייט גירעכטיקייט צו טאן · אונ׳ גיב אלי וואוך אדר אלי חודש אזו פֿיל צדקה אז דיין פֿר מעגן איז · אונ׳ צום ווייניגשטן אי דוא תפילה טושט גיב וואש צדקה אונ׳ גיב מענטר דען ווערט דיא ברכה קומן אין אל דיין זאכן אונ׳ זייא גוואל חסד צו זייא מיט לעבנדיגה אודר מיט טויטי מיט ארמי אך מיט רייכי : (סד) לאז דיר וואול געפֿאלן דז צעלביגה וואש גאט וויל פֿרייא דיך מיט דיין חלק עז מאג פֿיל אודר ווייניג זיין אונ׳ בעט אן צייט פֿר גאט. דז ער זאל דיין הערץ נייגן צו זיין גיבאט אונ׳ אין דיין אייבריגי זאכן ווארף דיין לאשט אויף גאט אונ׳ לאז דיר ניט צו שווער פֿאלן וואש אויז צו געבן לכבוד שבת אונ׳ יום טוב וואש ניטיג איז אונ׳ ביפֿלייסיג דיך דיא צעלביגה צו עהרן אונ׳ זיא צו אנטפֿאנגן ווייל נאך טאג איז אונ׳ דיך לוסטיג אין די צעלביגה צו אכן מיט עשן אונ׳ טרינקן אונ׳ די הענפט אין די שול אונ׳ הלט זי אויך בכבוד ווען זי אויז גין : (סה) זייא ניט טרעג מיט פֿיל שלאפֿן אונ׳ גוואין דיך אויף צו שטין אי דיא זון אויף גיט : (סו) טוא קיין תפילה מיט אונרייני הענד דען אנדרשט ווערט דיין תפילה ניט דר הערט: (סז) טוא דיין תפילה בכוונה אונ׳ בנחת. דז דיין אורן זאלן עש הערן · (סח) פֿר געש ניט אן דיינם בשעפֿר אונ׳ גידענק אן אים אין אל דייני וועגן : (סט) זייא ניט צו זער פֿריליך אונ׳ גידענק וואז דיין לעבן איז אונ׳ דש דוא בישט בשאפֿן אויז ערד אונ׳ דיין לעצט איז ווערים : (ע) ווען דוא זאלשט איין מצוה טון אזשטו זיא ניט שיבן אויף מארגן פֿיל לייכט האשטו מארגן קיין צייט : (עא) שייד דיך ניט אב וואו אן רידט חכמה אונ׳ שטראף רייד אונ׳ ביהעפֿט דיך אן חכמים ווערשטו קלוג ווערן : (עב) לאז ניט נאך דען וועג פֿון פֿראקייט ווען שון דיא לייט אויש דיר שפאטן אונ׳ שעם דיך ניט איין מצוה צו טון : (עג) שליס דיין הנד ניט צו פֿון צדקה צו געבן דען ארמן אונ׳ פֿר העל דיך ניט פֿון דיין פֿריינד : (עד) ווען די עניים בייא דיר קומן ים ניט אונ׳ שטעל זיא וואז פֿר צו עשן דען זיא זיין הונגריג : (עה) זעה ניט נאך אזו איינס דר ווינגר אלות טוט אי דוא נייארט נאך אזו איינס דר אער טוט : (עו) דו זאלשט דיין הנד ניט אויף היבן קיגן דיינם חבר אפֿילו ווען ער זעלט דיין פֿאטיר אודר אוטר פֿר דיר פֿלוכן דען דר זיין הנד אויף היבט קיגן זיין חבר ווען ער אים טון ניט שלאגט הייסט ער אויין רשע : (עז) און זאל ניט מוציא שם רע זיין אויף זיין חבר דען דר צעלביגר ווערט גשטראפֿט אויף דעם עולם אונ׳ עולם הבא דען דאש ווערט גילערנט פֿון די מרגלים די האבן מוציא שם רע גיוועזן אויף ארץ ישראל אונ׳ האבן דא מיט פֿיל ביז צו וועגן גיבראכט דז זיא זיינן גשטארבן מיט איין מיתה משונה אונ׳ די גנצי דור האבן אוזן בלייבן פֿירציג יאר אין דיא מדבר אונ׳ זיינן דארטן גישטארבן אכל טכן ווען איינר מוציא שם רע איז אויף זיין חבר דער האט קיין רפֿואה ביז ער אים אוז מחילה בעטין פֿר לייטן אונ׳ אן זאל אים מלקות שלאגן אונ׳ זאל וידוי זאגן אונ׳ פֿאשטן צום ווייניגשטן דרייסיג טאג אונ׳ זאל עש ווייטר ניט אין טאן · (עח) לאז דיין קול ניט הערן אויף גאסן אז איין בהמה נייארט דיין ריד זאלן זיין בנחת : (עט) זייא דיין חבר ניט מבייש פֿר לייטן דען דער דאש טוט דער האט קיין חלק עולם הבא · (פ) דוא אושט ניט ווייזן די דוא מאכט האשט איבר דיין חבר צו הערשין · דען עש קען וואול איין צייט קומן דז דיר דיין מאכט וועק גנומן ווערט : (פא) דוא זאלשט ניט נאך יאגן כבוד צו האבן · אונ׳ פֿר לנג ניט נאך אזו איין מעלה די דיר ניט צו קומט (פב) לאז ניט נאך פֿריינד אונ׳ גוטי געזלן אויף צו זוכן אונ׳ לאז דיר ניט צו ווייניג זיין אפֿילו איין שונא · (פג) ווען דיין חבר וואז גקויפֿט האט זאלשטו אים ניט פֿר אכטן דז עש צו לעצט אים פֿר דריסן דען דער דש טוט דער הט קיין פֿר שטאנד · (פד) דוא אושט ניט זאגן איך בין אום איינר גרעכטיקייט וועגן רייך גוואָרן אונ׳ זאלשט דיך פֿערלאזן פֿילייכט האשטו דיין לון אויף דען עולם אנטפֿנגן : (פה) פֿר פֿיר דיין חבר ניט פֿון דען גוטן וועג אין דען ביזן : (פו) עשט ניט צו פֿיל דען פֿיל קראנקהייט קומן פֿון וועגן איבר פֿליסיג עשן (פז) זייא ניט אין גיזעלשאפֿט פֿון פֿרעשרש אונ׳ זויפֿרש פֿיל לייכט ווערשטו פֿר געשן אן דיין בשעפֿר אונ׳ ווערשטו זינדיגן : (פח) מאך ניט די דיין הויז גזינד אז צו גרושה מורא זאלן פֿר דיר האבן דען עש קענן פֿיל גרושי עבירות דא ריבר קומן : (פט) רים דיך ניט זעלבשט אונ׳ האלט דיך ניט חשוב אין דיין אויגן (צ) זייא ניט איילינג אין דייני ווערקן (צא) לאז ניט נאך דז דו קענשט איין גיטרייאן חבר קריגן אונ׳ נעם אים וואול אין אכט ווען ער גוט איז : (צב) דו זאלשט דיין חבר ניט איבר רידן מיט שמייכלדיגה לעפֿצן אונ׳ מיט חניפֿות אונ׳ ריד ניט ווען דז הערץ ניט דר בייא איז (צג) גיזעל דיך צו קיין בייזן מענש אונ׳ איין רגזן אודר איין זינדיגר אודר איין נאר פֿיל לייכט ווערט ער דיך [illegible] ברענגן : (צד) זייא ניט ברוגז איבר איין קליינע זאך קיגן קיין מענש אנדרשט קריגשטו בחזקם [illegible] : (צה) זייא ניט ביגעריג צו ווישן פֿר בארגני זאכן אונ׳ דיא לייט אונטר אנדר האבן נאך [illegible] זייא זאך די פֿון דיר פֿר בארגן איז (צו) טוא ניקס אין פֿר בורגנהייט וואז דוא דיך שעמשט צו טאן אופֿן באר אונ׳ דוא זאלשט ניט זאגן ווער זעהט איך גאט זעהט אלז (צז) גידענק קיינש קיין זינד דער דא קומט אונ׳ פֿר ענטפֿרט זיך פֿר דיר ער זאג אמת אודר שקר זאגן (צח) פֿאר לאז דיך ניט אויף די גאבן פֿון איין מענש נייארט מיט ארבייטן זאלשטו דיין מזונות זוכן : (צט) לאז דיר דיין געלט ניט ליבר זיין אז דיין גוף גלייך אז מעביר אלס צו זיין אדר אלייניט אויף דען וועג צו גין דז זאלשטו ניט טאן (ק) זייא דיך אן קיינם מקנא דען דז איז איין בייזי קראנקהייט די קיין רפֿואה האט . (קא) גוואן דיך ניט צו שווערן בייא דיר זעלבר אפֿילו ווען עז אמת ווער (קב) זוים ניט אונ׳ טוא רעכטי תשובה אונ׳ זוך איין רפֿואה צו די קראנקהייט פֿון דיין נשמה (קג) גוואן דיך ניט אויז דיין הויז צו עשן מיט חברותה וואו קיין סעודת מצוה איז : (קד) גוואן דיך ניט שכור צו טרינקן פֿיל לייכט ווערשטו פֿר אכט ווערן

אונ׳ זייא ביטרויארט אונ׳ ביזארגט וועגן די גידעכטניס פון ציון אונ׳ ירושלים : (ל) גידענק אלז צייט אן דען טוט אונ׳ ביריייט דיר שפייז אן אויף דען וועג דש זיין מצות אונ׳ מעשים טובים : (לא) זייא איין גוטר גיזעלן מיט די זיך פר גאט פערכטן אונ׳ דר ווייטר דיך פון די דא ווערקן אונגרעכטיקייט אונ׳ הב ליב די דיך שטראפן : (לב) לאזן דיר אלזייט דיין גוטי ווערקן צו ווינציג זיין אין דיין אויגן. אונ׳ דיין זינד לאז דיך אלזייט דונקן דז די צו פיל זיין. אונ׳ גידענק אלזייט אן די פילי גינאד די דיין בישעפר מיט דיר האט געטאן דר דיך בשאפן האט פון מוטר לייב אונ׳ גיבט דיר דיין שפייז אין זיין צייט אונ׳ ווען דוא איין מצוה טושט טוא זיא ניט אום דען לון הלבן נייארט פון וועגן גאטש גבאט : (לג) טאג אונ׳ נכט זאל ליבשאפט פון גאט ניט פון דיר וויכן אין דיין ליגן אין דיין אויף שטין אין דיין גין ווערשטו אין פידרן. אונ׳ ווען דו אויף וואכשט ווערשטו דיך מיט אים דר איימן ער ווערט דיך אין גלייכן וועג פירן : (לד) זייא דיך א כוון אין דיין תפלה. דען די תפלה איז אין דינשט דידא איז מיט הערצן גשעהן. אונ׳ ווען דיין מון זעלט עז ניט אייגן מיט הערצן זעלט עז דיך דאך גאר פר דריסן אכלטכן וואז זאל דען איין שלעכטר קנעכט טאן דער דא רידט קיגן דען קיניג איבר די גנצי וועלט. אונ׳ ווען איין אלך גביט אן זיין קנעכט איין חשוב ווערק צו דעם קנעכט זיין טובה אונ׳ ער איז עז אלה וויא קען איז איין קנעכט בטין פר דען אלך. וויא זאל אוז איינר בעטן אן זאל אים זייני עבירות אוחל זיין ווען ער זאגט (סלח לנו) אונדר כוונה. אונ׳ ווען ער קען זיך ניט אכוון זיין אין די גנצי תפלה. אוז ער זיך צום ווינגשטן אכוון זיין אין דיא ערשטי ברכה פון שמונה עשרה אונ׳ אין ערשטן פסוק פון ק״ש. ת״ח טאג אנדרשט איז ער ניט יוצא. (לה) אן זאל די פרשה פון די וואך אויז לייאנן צווייא אל אין תרגום אונ׳ מיט רש״י אונ׳ זאל דריגן אדקדק זיין אזו פיל אז אן קען. אונ׳ אזו אך אין די גמרא דען דש איז איין גוטי מדה אונ׳ אן קריגט איין שכר דר פון. אונ׳ מיר לערנן דז תלמוד תורה גיט איבר אלים. (לו) דו זאלשט ניקש עשן נאך טרינקן אונדרלום ערשטן אונ׳ לום סוף איין ברכה צו מכן. אונ׳ זייא דיך אכוון דריגן אזו פיל אז דו קענשט אונ׳ ווען דוא ביסט אויכיר דען שם אוז דיין קמפף גרעקט זיין אונ׳ דיין אויגן צו גשלאסן. אונ׳ עס איז ניט גינוג דז אן זאל גאט עהרן מיט זיין מונד אונ׳ לעפלן אונ׳ דש הערץ זעלט חלילה וייט פון אים זיין : (לז) ווערדיר דיין הענד פר דר תפלה אונ׳ פר דעם עשן אונ׳ ווען דו האשט דיין נוט דארפט גיט אן זאג (אשר יצר) : (לח) אכך דיר ציצית אן די פיר עקן פון דיין קלייד אונ׳ האלט דיך היילג אין אלי דייני זאכן : אונ׳ האלט דיך בצניעות אין (בית הכסא) אונ׳ מיט דיין הויז גזינד דען אפילו ווען איינר רידט איין איבריג ווארט מיט זיין ווייב אוז ער חשבון דריבר געבן דארום אוז אן קיין (קלות ראש) גברויכן נייארט זאל (אורח טאים) האבן : (לט) זייא קיין סוד אגלה פר איין אנדרן : (מ) גיב אכטונג דז דוא ניט פר זוימשט דיא צייטן פון די תפלה אונ׳ בדענק דיך ערשט פון צו פארן דז דו קענשט דיך אכוון זיין אין דיא תפלה אונ׳ זייא גווארנט צו זיין אונטר די ערשטי צעהן לייט אין דיא שול אונ׳ זייא קיין אאל אבטל (תפלין) צו ליגן : (מא) איבר ליג דייני זאכן עס זייא מיט עשן אונ׳ טרינקן אדר אנדרי זאכן דיך מיט אל אעשיג צו געווינן אונ׳ דייני ריד זאלן זיין מיט פריינטליכקייט אונ׳ ניט מיט גשרייא אונ׳ זוך שלום צו מאכן : (מב) ביטטעל דיר לייטן צו דער תורה פר דען עשן אונ׳ אי דוא שלאפן גיסט אונ׳ זאלשט דר פון רידן איבר דיין טיש אונ׳ זאלשט דיין הויז גזינד אדריך זיין די תורה רעכט צו האלטן אונ׳ וואש פר זאכן זיא אתגן רידן אדר שטיל שווייגן אלש נאך דיא מצוה פון די תורה דען די ערשט ס אלה וואז אן דען אענטשן פר רעגט (בעולם הבא) די איז אוב ער האט צייטן גישטעלט צו דער תורה : (מג) פרייא דיך ווען דו הערשט שטראף אונ׳ שטראף איין חכם ווערט ער דיך ליב האבן דען עז איז בעסר איין אופנטליכה שטראף אז איין פר בארגנה ליבשאפט : (מד) ווען דוא וואש בגינשט טראכט אויף דען סוף אונ׳ רעכן דען שאדין דען דו האשט פון די עבירה אויף דען עולם קיגן דען שאדן וואש דר פון קואט אויף עולם הבא : (מה) פר לאז דיך ניט איין דיין אויגן פר שטאנדי. אונ׳ פאלג ווען אן דיר איין עצה טובה גיבט אונ׳ נעם אן שטראף אונ׳ טוא אלש וואש דוא ביסט שולדיג צו טאן אונ׳ היט דיך פר אלים וואש גאט פר בטן האט : (מו) ווען דו דש אמרגנש אויף שטישט זאלשט ניט טרעג נייארט זייא גפרייט דיין בישעפר צו דינן : (מז) זוים דיך ניט אונ׳ לויף גשווינד נאך דיא שול אונ׳ היט דיך דז דיין פיס זאלן ניט פויל זיין אונ׳ ווען דו תפלה טושט האב קיין פרעמדי אחשבה אונ׳ זייא דיך אכוון דיין בשעפר צו לובן : (מח) ריד ניט פון קיין פרעמדי זאכן ווען דער חזן תפלה טוט אונ׳ ענטפר אמן אויף איין איטלכי ברכה : (מט) פר געס ניט אן דען טוט דער דא קואט אורבליצלנג אונ׳ גידענק אן דען יום הדין : (נ) דו זאלשט די מצות ניט טאן פון דען לון וועגן אונ׳ זאלשט דיך ניט דר ווייטרן פון די עבירות פון וועגן פארכט פר דען עונש נייארט דען גאט אויז ליבשאפט (נא) ווען דיר מצוה צו האנדן קואט אוטשו ניט נאך ליסיג זיין אונ׳ ניט אויף שיבן נייארט אוטש זי תיכף טאן לשם שמים : (נב) דוא זאלשט ניט פר זויאן דיא זכנה אקדם צו זיין עס ווערט פר איין גרויסי מצוה גרעכנט : (נג) טוא קיינר לייא זאך דז די לייט אויש שפאטן : (נד) דו זאלשט דיין פאטר אונ׳ אוטר ניט פר לייכטרן אונ׳ זייא זיא ניט אלער עהר זיא אזו לאנג אז זיא לעבן נאך דיינם פר אעגן : (נה) ווען פרעמדי געסט ביים דיר קואן וויז זיא קיין לארניג פנים נייארט אנטפאנג זיא פריינטליך : (נו) גיב זיא שפייז מיט אויף דען וועג. אונ׳ טוא זי לויה אונ׳ טריסט זיא מיט גוטי ווערטר : (נז) זעה ניט נאך אזו איינם דער רייכר איז אזו ביסט נייארט זעה אן לייט אונטר דיר : (נח) זייא ניט גשווינד לארניג אויף קיינר לייא זאך האלט דיין לארן אויף אנדרשט זעלשט דיין חכמה פר לירן (נט) ריד קיין אום גלייכי ריד אונ׳ קיין ניבול פה דען עס איז איין גרויסי עבירה אונ׳ קואן דריבר ח״ו גרויסי צרות אין עולם אונ׳ אפילו דר עס צו הערט אונ׳ שווייגט שטיל אונ׳ וועהרט עס ניט דער קואט אוז וואל אין דעם טיפן גיהנם אז דער עס רעט דארום זאל זיך דער אענט ארחיק זיין פון די ביזה אדה אונ׳ זאל ווייגן אונ׳ חרטה האבן אונ׳ אל לייטן ידוי דריבר זאגן אונ׳ זאל צום ווינגשטן איין האלב יאר (שני וחמישי) דריבר פאסטן. אונ׳ זאל גידענקן דז דש אונד איז ניט בשאפן

חי"ו וואס עובר גיוועזן וואס פר איין תשובה ער זאל טאן וועלכש גיוואן איז אויז דעם (ספר יורה חטאים) אונ' ווען איר
זועלן דס זעלביגה האלטן ווערט אונס הש"י מוחלין תפלות דער הערן : אונ' ווערט אונס ברענגן אין (בית המקדש)
גלייך וויא איר ביגערן . אמן :

(א מן) זאל זיך (ארחיק) זיין פון גאוה . דיא תשובה דרויף איז ער זאל זיך זער נידריג האלטן אונ' דעמוטיג אונ' בצניעות
דען דער זיך בגאות האלט דער איז אורד אן הקב"ה . דען הש"י אלייגט קומט דיא הער שפפט צוי גלייך וויא
גשריבן שטיט אין (תהלים נ"ג) (יי' מלך גאות לבש) דס איז טייטש גאט דער איז קיניג ער איז איט הערשאפט ביקליידיט
אונ' עז קומט קיינס צו דעם אוך זיין קלייד אן צו קליידן . דארום הערט אן אל נייט (בנחת) איט איין אידרן צו רידן אונ'
זאל אים דונקן לאזן דז איין אנדרר איז חשובר אז ער איז : (ב) אן זאל קיין חניפות טרייבן דען דז ברענגט ח"ו פיל ביז אונ'
הקב"ה האט דעם זעלביגן פיינט אודר פסוק זאגט אין (איוב י"ו) (כי לא לפניו חנף יבא) דאס איז טייטש פר די שכינה
קומט קיין חנפן . דרום אוז זיך אזו אייגר היטן דס ער ניט קומט בייא זעלכי לייט דיא חניפות נאך גין : (ג) אן זאל קיין
ליגן זאגן אכל שכן ניט פאלש שווערן . אונ' זאל דען שם ניט בחנם נענן . אונ' קיין ברכה אמלן דיא ניט ניטיג איז . אונ'
ווען איינר האט בחנם איין ברכה גזאגט זאל ער תיכף זאגן (ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד) : (ד) אן זאל ניט ספאטן
דען דער עש פון דעם זעלביגן איז זער גרוש . דען עס קומט פיל יסורים אויף אים אונ' פאלט לסוף אין גיהנם : דארום אוז
אן זיך ביהיטפטן צו זעלכי דז אן זאל ניקס פון זיא אב לערנן : (ה) אן זאל קיין רכילות טרייבן דען צו דעם זעלביגן איז קיין
רפואה וויל ער טוט גלייך וויא דער נחש האט גטאן . נייארט ער אוז איין רעכטי תשובה טאן אונ' זאל זיך אלנייט
אתעסק זיין איט אלות אונ' שלום אמכן צווישן לייטן : (ו) אן זאל ניט צארניג זיין : (ז) אן זאל זיין חבר מיט דר לערנן
אפילו איט איין ביזווארט דען דיא עבירה קאן יום כפור ניט אכפר זיין נייארט ער אוז אים אחילה בעטן : (ח) אן זאל
ניט זרכיט זיין פון נדרים צו טאן אונ' פון קנאה אונ' שנאה אונ' קיינס צו גזלן . אונ' דער זיין חבר וואס גיגזלת האט
דער זאל עז בילאזן אן אים אודר אן זיין יורש אונ' זאל אים נאך וואס דר בר געבן אונ' זאל אים אחילה בעטן . אונ' וויל ערי
האט איין לאנו עובר גיוועזן איז ער (חייב מלקות) אונ' אוז פיל תעניות פאסטן אונ' זאל אלי טאג וידוי זאגן אונ' זאל זיך ווייטר
ניט גיווינן נאך אנדרי לייטן געלט צו זעהן . אונ' זאל צדקה געבן אונ' גמילות חסד טאן איט זיין גוף אונ' ממון אונ' דען ווערט
ער איין כפרה האבן : (ט) אן זאל קיינס קיין צו נאאן געבן דען דאס איז איין גרושי עבירה . אונ' דער דז האט גיטאן
דער זאל זיין חבר פאר לייטן אחילה בעטן אונ' איז חייב מלקות אונ' זאל וידוי זאגן אונ' זאל צום ווינגסטן דרייסיג טאג
פאסטן : (י) אן זאל קיין לשון הרע רידן אויך ניט אן נאאן : (יא) אן זאל ניט זיצן בייא לידיג גענגרס אויך ניט בייא שלעכטי
לייט דיא דברים בטלים נאך גין : (יב) אן זאל קיין פרויא אן זעהן דיא אים אסור איז : (יג) אן זאל ניקס רידן אין די
צייט אז אן ברכה זאגט אודר בענטש : (יד) אן זאל ניקס רידן אז אן האט ברוך שאמר אן גיהובן ביז נאך שמונה עשרה .
אך ניט וויל דער חזן דאס שמונה עשרה הויך זאגט נייטן פון דברי תורה אודר וואס איין אצוה אן גיט אודר שלום צו געבן
אונ' ווידר שלום צו ענטפרן : (טו) אן זאל ניט רידן אין הלל אונ' וויל דר חזן לייענט אין די ספר תורה . אונ' ווער דס עובר
איז דר זאל פירציג טאג פאסטן וויל ער האט פר אכט די תורה דיא איז געבן גווארן צו פירציג טאג איט דעם דז ער האט
גירעט דברים בטלים אין דיא שול וואו די ספר תורה אין שטיט : (טז) אן זאל קיין ברוט עסן פון אייגזי וואז ער פר זיך
אין זיין הויז באכט . אך ניט פון בעקר לייט . ווען אן קיין אנדרשט קריגן קען : (יז) אן זאל אויך קיין סעודה עסן לייט
ווען עז איין סעודת אצות איז : (יח) אן זאל קיין דברים בטלים רידן אונ' זאל בייא נאכט לערנן ביז דז ער איין שלאפט אין
דברי תורה : (יט) אן זאל זיין גי"ד ווארן דען שבת צו היטן אונ' בייא צייט שבת אכן אונ' אנחה אורן דס אן זאל דען שבת
אנטפנגן וויל נאך טאג איז : (כ) ווען די צייט פון תפלה איז זאל אן אל זיין זאכן שטין לאזין אונ' זאל תפלה טאן אונ' דר עיקר
פון אלי זאכן איז דז אן זאל ניט ביגערן צו זעהן נאך גלוסטן וואז ניט זיין איז : (כא) אן זאל ניקס רידן צווישן די הענד וועשן
אונ' ברכת המוציא אונ' אן זאל אן אין אידר צו פאר שלום געבן : (כב) אן זאל זיין בשטפר דנקן אונ' לובן דז ער אים האט
פר זעטיגט . אונ' ווען אים די לייט פלוכן אודר לעסטרן זאל ער ניקס ענטפרן דען ער זאל זיך ליבר לאזן פר שעאן דז ער זעלט
איין אנדרן פר שעאן : (כג) אן זאל ניט גשווינד זיין צו נענקן אונ' זאל זיך היטן פר שבועות אונ' נדרים דען פון די זינד דר
נדרים שטערבן חלילה די קינדר : (כד) אן זאל זיך ארחיק זיין פון לאכן אונ' פון רוגז דען דס איז אבלבול דען אענטשן זיין פ־
ש…' אן זאל אל צייט זיין בשטפר דינן איט ליב : (כה) דו זאלשט גאט ליב האבן איט דיין גנצן הערצן אונ' איט דייני
זיל אונ' איט אל דיין גוט אונ' זאלשט גדענקן ווען דו זאגסט אין קריאת שמע דען פסוק (ואהבת את יי' אלהיך) דו זאלשט דייני
לייב אונ' געלט אוסר זיין פון קדוש השם וועגן : (כו) פר זיכ"ר ד ך אויף גאט איט דיין גנצן הערצן אונ' אן זאל גלויבן דז גאט
גיבט אלטונג אויף אל זיין בשעפנס אויף איין איטליכן בזונדר דען זיי איז טוועבן איבר דיא גנצי ערד אונ' זיכט אויף איין
אידר זיין וועג אונ' פריבט די הערצר אונ' פארשט די נירן . דען ישראל זיין דרום גליבט איבר אלי פעלקר וויל זיא גלויבן אן
דען יחוד פון גאט אונ' דז ער האט זיא אויז אצרים גילזגן אונ' דז איז דר יסוד פון די גנצי תורה : (כז) פר לאז דיך ניט אויף
די אענטשן אך ניט אויף דס געלט דען דס איז דר בנין פון דר עבודה זרה אונ' גיב דיין געלט אויז אין זעלכי זכין וואו אין
גאטס ווילן אידרען גאט האט דיא אמכט דיין חסרון צו דר פילן אונ' דיא ספייז פר דיין הויזגזינד צו געבן : (כח
קען דעם גאט פון דיין פאטר אונ' איבר וועג וואז דיין ריד וואז דו רידן זאלשט דז דוא איט אויף ריכטיקייט רעדשט . אונ'
לאז דיר גרינגר זיין געלט אויז צו געבן אז דיין ריד אויז דיין אונד צו לאזן גין . אונ' לאז דיין אונד ניט גשווינד זיין וואז ביז צו רידן
ביז דוא אלש ערשט וואל איט דיין פרשטנד איבר וואגן האשט : (כט) זאג אלי אובנט אונ' אארגנס וידוי איבר דיין זינדי
אונ'

סוּגָה בַּשּׁוֹשַׁנִּים: שְׁנֵי שָׁדַיִךְ כִּשְׁנֵי עֳפָרִים תָּאֳמֵי
צְבִיָּה: צַוָּארֵךְ כְּמִגְדַּל הַשֵּׁן עֵינַיִךְ בְּרֵכוֹת
בְּחֶשְׁבּוֹן עַל שַׁעַר בַּת רַבִּים אַפֵּךְ כְּמִגְדַּל
הַלְּבָנוֹן צוֹפֶה פְּנֵי דַמָּשֶׂק: רֹאשֵׁךְ עָלַיִךְ כַּכַּרְמֶל
וְדַלַּת רֹאשֵׁךְ כָּאַרְגָּמָן מֶלֶךְ אָסוּר בָּרְהָטִים:
מַה יָּפִית וּמַה נָּעַמְתְּ אַהֲבָה בַּתַּעֲנוּגִים: זֹאת
קוֹמָתֵךְ דָּמְתָה לְתָמָר וְשָׁדַיִךְ לְאַשְׁכֹּלוֹת: אָמַרְתִּי
אֶעֱלֶה בְתָמָר אֹחֲזָה בְּסַנְסִנָּיו וְיִהְיוּ נָא שָׁדַיִךְ
כְּאֶשְׁכְּלוֹת הַגֶּפֶן וְרֵיחַ אַפֵּךְ כַּתַּפּוּחִים: וְחִכֵּךְ
כְּיֵין הַטּוֹב הוֹלֵךְ לְדוֹדִי לְמֵישָׁרִים דּוֹבֵב שִׂפְתֵי
יְשֵׁנִים: אֲנִי לְדוֹדִי וְעָלַי תְּשׁוּקָתוֹ: לְכָה דוֹדִי
נֵצֵא הַשָּׂדֶה נָלִינָה בַּכְּפָרִים: נַשְׁכִּימָה לַכְּרָמִים
נִרְאֶה אִם פָּרְחָה הַגֶּפֶן פִּתַּח הַסְּמָדַר הֵנֵצוּ
הָרִמּוֹנִים שָׁם אֶתֵּן אֶת דֹּדַי לָךְ: הַדּוּדָאִים
נָתְנוּ רֵיחַ וְעַל פְּתָחֵינוּ כָּל מְגָדִים חֲדָשִׁים גַּם
יְשָׁנִים דּוֹדִי צָפַנְתִּי לָךְ: מִי יִתֶּנְךָ כְּאָח לִי יוֹנֵק
שְׁדֵי אִמִּי אֶמְצָאֲךָ בַחוּץ אֶשָּׁקְךָ גַּם לֹא יָבוּזוּ לִי:
אֶנְהָגְךָ אֲבִיאֲךָ אֶל בֵּית אִמִּי תְּלַמְּדֵנִי אַשְׁקְךָ
מִיַּיִן הָרֶקַח מֵעֲסִיס רִמֹּנִי: שְׂמֹאלוֹ תַּחַת
רֹאשִׁי וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי: הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת
יְרוּשָׁלָ͏ִם מַה תָּעִירוּ וּמַה תְּעֹרְרוּ אֶת הָאַהֲבָה
עַד שֶׁתֶּחְפָּץ: מִי זֹאת עוֹלָה מִן הַמִּדְבָּר
מִתְרַפֶּקֶת עַל דּוֹדָהּ תַּחַת הַתַּפּוּחַ עוֹרַרְתִּיךָ
שָׁמָּה חִבְּלַתְךָ אִמֶּךָ שָׁמָּה חִבְּלָה יְלָדַתְךָ:
שִׂימֵנִי כַחוֹתָם עַל לִבֶּךָ כַּחוֹתָם עַל זְרוֹעֶךָ כִּי
עַזָּה כַמָּוֶת אַהֲבָה קָשָׁה כִשְׁאוֹל קִנְאָה רְשָׁפֶיהָ
רִשְׁפֵּי אֵשׁ שַׁלְהֶבֶתְיָה: מַיִם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ
לְכַבּוֹת אֶת הָאַהֲבָה וּנְהָרוֹת לֹא יִשְׁטְפוּהָ אִם
יִתֵּן אִישׁ אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ בָּאַהֲבָה בּוֹז יָבוּזוּ לוֹ:
אָחוֹת לָנוּ קְטַנָּה וְשָׁדַיִם אֵין לָהּ מַה נַּעֲשֶׂה
לַאֲחֹתֵנוּ בַּיּוֹם שֶׁיְּדֻבַּר בָּהּ: אִם חוֹמָה הִיא
נִבְנֶה עָלֶיהָ טִירַת כָּסֶף וְאִם דֶּלֶת הִיא נָצוּר
עָלֶיהָ לוּחַ אָרֶז: אֲנִי חוֹמָה וְשָׁדַי כַּמִּגְדָּלוֹת
אָז הָיִיתִי בְעֵינָיו כְּמוֹצְאֵת שָׁלוֹם: כֶּרֶם הָיָה
לִשְׁלֹמֹה בְּבַעַל הָמוֹן נָתַן אֶת הַכֶּרֶם לַנֹּטְרִים
אִישׁ יָבִא בְּפִרְיוֹ אֶלֶף כָּסֶף: כַּרְמִי שֶׁלִּי לְפָנָי
הָאֶלֶף לְךָ שְׁלֹמֹה וּמָאתַיִם לְנֹטְרִים אֶת פִּרְיוֹ:
הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגַּנִּים חֲבֵרִים מַקְשִׁיבִים לְקוֹלֵךְ
הַשְׁמִיעִנִי: בְּרַח דּוֹדִי וּדְמֵה לְךָ לִצְבִי אוֹ
לְעֹפֶר הָאַיָּלִים עַל הָרֵי בְשָׂמִים:

אורחות חיים

סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא ואת מצותיו שמור

דעם פסוק האט שלמה המלך ע"ה געזאגט אין (קהלת י"ב) דש איז טייטש דש ענד פון דער זאך איז דז מאן זאל זיך פר גאט פערכטן אונ' זייני מצות היטן · אונ' אין (תהלים קי"א) שטיט (ראשית חכמה יראת ה') דז איז טייטש דז ערשטי פון דיא חכמה איז גאטס פארכט · אלזו דש ערשטי אונ' דש לעצטי פון אלי זאכן איז (יראת שמים) : אונ' ווייל איך הש"י האט (איכה) געוועזן איין חשוב ספר אן צו פאנגן אונ' איז גאטס הילף צום ענד צו ברענגן : ובפרט איז איין אחזור וואו דש לשון הקודש גאר שווער פר איין גמיין לאדן צו פאר שטין איז. דארום האב איך גרוסי פלייס דער צו אן געווענט אונ' גוט דייטש אונ' איין גרינגן אונ' קורצן פירוש דער בייא געזעצט ווען אין איד ר וואל צו פר שטין איז אונ' דז עברי וואל פר זעהן איז היפשי אותיות אונ' טינט אונ' הגהה גלייך וויא אונס אונזרי חכמים ז"ל לערנן · נון וויל איך אובן אין די פסוקים גווייזן האבן דז דער עיקר פון דער זאך איז יראת שמים אונ' איז אער גלעגן אן איינה גוטי כוונה אז אן רידן דרום האבן איך אינגנדרט געווזט אויז די ספרי אומר אין לשון הקודש אונ' האבן עז אויף טייטש גשטעלט אום דיא לייט צו דר מאנן אין וואס פר איין אופן דז מאן זאל גאט דינן גלייך עס שטיט אין (ספר אורחות חיים) וואס דר מענש איז מחויב צו טאן וואו פאר איין מענש זיך היטן זאל דז ער ניט זינדגן זאל · אונ' ווען צר הצט

ח"ו

מֵהַרְרֵי נְמֵרִים׃ לִבַּבְתִּנִי אֲחֹתִי כַלָּה לִבַּבְתִּנִי בְּאַחַד מֵעֵינַיִךְ בְּאַחַד עֲנָק מִצַּוְּרֹנָיִךְ׃ מַה יָּפוּ דֹדַיִךְ אֲחֹתִי כַלָּה מַה טֹּבוּ דֹדַיִךְ מִיַּיִן וְרֵיחַ שְׁמָנַיִךְ מִכָּל בְּשָׂמִים׃ נֹפֶת תִּטֹּפְנָה שִׂפְתוֹתַיִךְ כַּלָּה דְּבַשׁ וְחָלָב תַּחַת לְשׁוֹנֵךְ וְרֵיחַ שַׂלְמֹתַיִךְ כְּרֵיחַ לְבָנוֹן׃ גַּן נָעוּל אֲחֹתִי כַלָּה גַּל נָעוּל מַעְיָן חָתוּם׃ שְׁלָחַיִךְ פַּרְדֵּס רִמּוֹנִים עִם פְּרִי מְגָדִים כְּפָרִים עִם נְרָדִים׃ הצי נֵרְדְּ וְכַרְכֹּם קָנֶה וְקִנָּמוֹן עִם כָּל עֲצֵי לְבוֹנָה מֹר וַאֲהָלוֹת עִם כָּל רָאשֵׁי בְשָׂמִים׃ מַעְיַן גַּנִּים בְּאֵר מַיִם חַיִּים וְנֹזְלִים מִן לְבָנוֹן׃ עוּרִי צָפוֹן וּבוֹאִי תֵימָן הָפִיחִי גַנִּי יִזְּלוּ בְשָׂמָיו יָבֹא דוֹדִי לְגַנּוֹ וְיֹאכַל פְּרִי מְגָדָיו׃ בָּאתִי לְגַנִּי אֲחֹתִי כַלָּה אָרִיתִי מוֹרִי עִם בְּשָׂמִי אָכַלְתִּי יַעְרִי עִם דִּבְשִׁי שָׁתִיתִי יֵינִי עִם חֲלָבִי אִכְלוּ רֵעִים שְׁתוּ וְשִׁכְרוּ דּוֹדִים׃ אֲנִי יְשֵׁנָה וְלִבִּי עֵר קוֹל דּוֹדִי דוֹפֵק פִּתְחִי לִי אֲחֹתִי רַעְיָתִי יוֹנָתִי תַמָּתִי שֶׁרֹּאשִׁי נִמְלָא טָל קְוֻצּוֹתַי רְסִיסֵי לָיְלָה׃ פָּשַׁטְתִּי אֶת כֻּתָּנְתִּי אֵיכָכָה אֶלְבָּשֶׁנָּה רָחַצְתִּי אֶת רַגְלַי אֵיכָכָה אֲטַנְּפֵם׃ דּוֹדִי שָׁלַח יָדוֹ מִן הַחֹר וּמֵעַי הָמוּ עָלָיו׃ קַמְתִּי אֲנִי לִפְתֹּחַ לְדוֹדִי וְיָדַי נָטְפוּ מוֹר וְאֶצְבְּעֹתַי מוֹר עֹבֵר עַל כַּפּוֹת הַמַּנְעוּל׃ פָּתַחְתִּי אֲנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי חָמַק עָבָר נַפְשִׁי יָצְאָה בְדַבְּרוֹ בִּקַּשְׁתִּיהוּ וְלֹא מְצָאתִיהוּ קְרָאתִיו וְלֹא עָנָנִי׃ מְצָאֻנִי הַשֹּׁמְרִים הַסֹּבְבִים בָּעִיר הִכּוּנִי פְצָעוּנִי נָשְׂאוּ אֶת רְדִידִי מֵעָלַי שֹׁמְרֵי הַחֹמוֹת׃ הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלָם אִם תִּמְצְאוּ אֶת דּוֹדִי מַה תַּגִּידוּ לוֹ שֶׁחוֹלַת אַהֲבָה אָנִי׃ מַה דּוֹדֵךְ מִדּוֹד הַיָּפָה בַּנָּשִׁים מַה דּוֹדֵךְ מִדּוֹד שֶׁכָּכָה הִשְׁבַּעְתָּנוּ׃ דּוֹדִי צַח וְאָדוֹם דָּגוּל מֵרְבָבָה׃ רֹאשׁוֹ כֶּתֶם

פָּז קְוֻצּוֹתָיו תַּלְתַּלִּים שְׁחֹרוֹת כָּעוֹרֵב׃ עֵינָיו כְּיוֹנִים עַל אֲפִיקֵי מָיִם רֹחֲצוֹת בֶּחָלָב יֹשְׁבוֹת עַל מִלֵּאת׃ לְחָיָו כַּעֲרוּגַת הַבֹּשֶׂם מִגְדְּלוֹת מֶרְקָחִים שִׂפְתוֹתָיו שׁוֹשַׁנִּים נֹטְפוֹת מוֹר עֹבֵר׃ יָדָיו גְּלִילֵי זָהָב מְמֻלָּאִים בַּתַּרְשִׁישׁ מֵעָיו עֶשֶׁת שֵׁן מְעֻלֶּפֶת סַפִּירִים׃ שׁוֹקָיו עַמּוּדֵי שֵׁשׁ מְיֻסָּדִים עַל אַדְנֵי פָז מַרְאֵהוּ כַּלְּבָנוֹן בָּחוּר כָּאֲרָזִים׃ חִכּוֹ מַמְתַקִּים וְכֻלּוֹ מַחֲמַדִּים זֶה דוֹדִי וְזֶה רֵעִי בְּנוֹת יְרוּשָׁלָם׃ אָנָה הָלַךְ דּוֹדֵךְ הַיָּפָה בַּנָּשִׁים אָנָה פָּנָה דוֹדֵךְ וּנְבַקְשֶׁנּוּ עִמָּךְ׃ דּוֹדִי יָרַד לְגַנּוֹ לַעֲרֻגוֹת הַבֹּשֶׂם לִרְעוֹת בַּגַּנִּים וְלִלְקֹט שׁוֹשַׁנִּים׃ אֲנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי לִי הָרֹעֶה בַּשּׁוֹשַׁנִּים׃ יָפָה אַתְּ רַעְיָתִי כְּתִרְצָה נָאוָה כִּירוּשָׁלָם אֲיֻמָּה כַּנִּדְגָּלוֹת׃ הָסֵבִּי עֵינַיִךְ מִנֶּגְדִּי שֶׁהֵם הִרְהִיבֻנִי שַׂעְרֵךְ כְּעֵדֶר הָעִזִּים שֶׁגָּלְשׁוּ מִן הַגִּלְעָד׃ שִׁנַּיִךְ כְּעֵדֶר הָרְחֵלִים שֶׁעָלוּ מִן הָרַחְצָה שֶׁכֻּלָּם מַתְאִימוֹת וְשַׁכֻּלָה אֵין בָּהֶם׃ כְּפֶלַח הָרִמּוֹן רַקָּתֵךְ מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ׃ שִׁשִּׁים הֵמָּה מְלָכוֹת וּשְׁמֹנִים פִּילַגְשִׁים וַעֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר׃ אַחַת הִיא יוֹנָתִי תַמָּתִי אַחַת הִיא לְאִמָּהּ בָּרָה הִיא לְיוֹלַדְתָּהּ רָאוּהָ בָנוֹת וַיְאַשְּׁרוּהָ מְלָכוֹת וּפִילַגְשִׁים וַיְהַלְלוּהָ׃ מִי זֹאת הַנִּשְׁקָפָה כְּמוֹ שָׁחַר יָפָה כַלְּבָנָה בָּרָה כַּחַמָּה אֲיֻמָּה כַּנִּדְגָּלוֹת׃ אֶל גִּנַּת אֱגוֹז יָרַדְתִּי לִרְאוֹת בְּאִבֵּי הַנָּחַל לִרְאוֹת הֲפָרְחָה הַגֶּפֶן הֵנֵצוּ הָרִמֹּנִים׃ לֹא יָדַעְתִּי נַפְשִׁי שָׂמַתְנִי מַרְכְּבוֹת עַמִּי נָדִיב׃ שׁוּבִי שׁוּבִי הַשּׁוּלַמִּית שׁוּבִי שׁוּבִי וְנֶחֱזֶה בָּךְ מַה תֶּחֱזוּ בַּשּׁוּלַמִּית כִּמְחֹלַת הַמַּחֲנָיִם׃ מַה יָּפוּ פְעָמַיִךְ בַּנְּעָלִים בַּת נָדִיב חַמּוּקֵי יְרֵכַיִךְ כְּמוֹ חֲלָאִים מַעֲשֵׂה יְדֵי אָמָּן׃ שָׁרְרֵךְ אַגַּן הַסַּהַר אַל יֶחְסַר הַמָּזֶג בִּטְנֵךְ עֲרֵמַת חִטִּים

אַף נָעִים אַף עַרְשֵׂנוּ רַעֲנָנָה׃ קֹרוֹת בָּתֵּינוּ
אֲרָזִים רַהִיטֵנוּ בְּרוֹתִים׃ אֲנִי חֲבַצֶּלֶת הַשָּׁרוֹן
שׁוֹשַׁנַּת הָעֲמָקִים׃ כְּשׁוֹשַׁנָּה בֵּין הַחוֹחִים כֵּן
רַעְיָתִי בֵּין הַבָּנוֹת׃ כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר כֵּן דּוֹדִי
בֵּין הַבָּנִים בְּצִלּוֹ חִמַּדְתִּי וְיָשַׁבְתִּי וּפִרְיוֹ מָתוֹק
לְחִכִּי׃ הֱבִיאַנִי אֶל בֵּית הַיָּיִן וְדִגְלוֹ עָלַי אַהֲבָה
סַמְּכוּנִי בָּאֲשִׁישׁוֹת רַפְּדוּנִי בַּתַּפּוּחִים כִּי חוֹלַת
אַהֲבָה אָנִי׃ שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי וִימִינוֹ
תְּחַבְּקֵנִי׃ הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַםִ
בִּצְבָאוֹת אוֹ בְּאַיְלוֹת הַשָּׂדֶה אִם תָּעִירוּ
וְאִם תְּעוֹרְרוּ אֶת הָאַהֲבָה עַד שֶׁתֶּחְפָּץ׃
קוֹל דּוֹדִי הִנֵּה זֶה בָּא מְדַלֵּג עַל הֶהָרִים מְקַפֵּץ
עַל הַגְּבָעוֹת׃ דּוֹמֶה דוֹדִי לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר
הָאַיָּלִים הִנֵּה זֶה עוֹמֵד אַחַר כָּתְלֵנוּ מַשְׁגִּיחַ מִן
הַחַלֹּנוֹת מֵצִיץ מִן הַחֲרַכִּים׃ עָנָה דוֹדִי וְאָמַר
לִי קוּמִי לָךְ רַעְיָתִי יָפָתִי וּלְכִי לָךְ׃ כִּי הִנֵּה הַסְּתָו
עָבָר הַגֶּשֶׁם חָלַף הָלַךְ לוֹ׃ הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בָאָרֶץ
עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ׃
הַתְּאֵנָה חָנְטָה פַגֶּיהָ וְהַגְּפָנִים סְמָדַר נָתְנוּ רֵיחַ
קוּמִי לָכִי רַעְיָתִי יָפָתִי וּלְכִי לָךְ׃ יוֹנָתִי בְּחַגְוֵי
הַסֶּלַע בְּסֵתֶר הַמַּדְרֵגָה הַרְאִינִי אֶת מַרְאַיִךְ
הַשְׁמִיעִנִי אֶת קוֹלֵךְ כִּי קוֹלֵךְ עָרֵב וּמַרְאֵיךְ
נָאוֶה׃ אֶחֱזוּ לָנוּ שׁוּעָלִים שְׁעָלִים קְטַנִּים מְחַבְּלִים
כְּרָמִים וּכְרָמֵינוּ סְמָדַר׃ דּוֹדִי לִי וַאֲנִי לוֹ הָרֹעֶה
בַּשּׁוֹשַׁנִּים׃ עַד שֶׁיָּפוּחַ הַיּוֹם וְנָסוּ הַצְּלָלִים סֹב
דְּמֵה לְךָ דוֹדִי לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים עַל הָרֵי
בָתֶר׃ עַל מִשְׁכָּבִי בַּלֵּילוֹת בִּקַּשְׁתִּי אֵת
שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי בִּקַּשְׁתִּיו וְלֹא מְצָאתִיו׃ אָקוּמָה
נָּא וַאֲסוֹבְבָה בָעִיר בַּשְּׁוָקִים וּבָרְחֹבוֹת
אֲבַקְשָׁה אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי בִּקַּשְׁתִּיו וְלֹא
מְצָאתִיו׃ מְצָאוּנִי הַשֹּׁמְרִים הַסֹּבְבִים בָּעִיר
אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי רְאִיתֶם׃ כִּמְעַט
שֶׁעָבַרְתִּי מֵהֶם עַד שֶׁמָּצָאתִי אֵת שֶׁאָהֲבָה
נַפְשִׁי אֲחַזְתִּיו וְלֹא אַרְפֶּנּוּ עַד שֶׁהֲבֵיאתִיו אֶל
בֵּית אִמִּי וְאֶל חֶדֶר הוֹרָתִי׃ הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם
בְּנוֹת יְרוּשָׁלַםִ בִּצְבָאוֹת אוֹ בְּאַיְלוֹת הַשָּׂדֶה
אִם תָּעִירוּ וְאִם תְּעוֹרְרוּ אֶת הָאַהֲבָה עַד
שֶׁתֶּחְפָּץ׃ מִי זֹאת עֹלָה מִן הַמִּדְבָּר כְּתִימְרוֹת
עָשָׁן מְקֻטֶּרֶת מוֹר וּלְבוֹנָה מִכֹּל אַבְקַת רוֹכֵל׃
הִנֵּה מִטָּתוֹ שֶׁלִּשְׁלֹמֹה שִׁשִּׁים גִּבֹּרִים סָבִיב לָהּ
מִגִּבֹּרֵי יִשְׂרָאֵל׃ כֻּלָּם אֲחֻזֵי חֶרֶב מְלֻמְּדֵי
מִלְחָמָה אִישׁ חַרְבּוֹ עַל יְרֵכוֹ מִפַּחַד בַּלֵּילוֹת׃
אַפִּרְיוֹן עָשָׂה לוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מֵעֲצֵי הַלְּבָנוֹן׃
עַמּוּדָיו עָשָׂה כֶסֶף רְפִידָתוֹ זָהָב מֶרְכָּבוֹ
אַרְגָּמָן תּוֹכוֹ רָצוּף אַהֲבָה מִבְּנוֹת יְרוּשָׁלָםִ׃
צְאֶינָה וּרְאֶינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בָּעֲטָרָה
שֶׁעִטְּרָה לּוֹ אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ וּבְיוֹם שִׂמְחַת
לִבּוֹ׃ הִנָּךְ יָפָה רַעְיָתִי הִנָּךְ יָפָה עֵינַיִךְ יוֹנִים
מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ שַׂעְרֵךְ כְּעֵדֶר הָעִזִּים שֶׁגָּלְשׁוּ
מֵהַר גִּלְעָד׃ שִׁנַּיִךְ כְּעֵדֶר הַקְּצוּבוֹת שֶׁעָלוּ מִן
הָרַחְצָה שֶׁכֻּלָּם מַתְאִימוֹת וְשַׁכֻּלָה אֵין בָּהֶם׃
כְּחוּט הַשָּׁנִי שִׂפְתֹתַיִךְ וּמִדְבָּרֵיךְ נָאוֶה כְּפֶלַח
הָרִמּוֹן רַקָּתֵךְ מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ׃ כְּמִגְדַּל דָּוִיד
צַוָּארֵךְ בָּנוּי לְתַלְפִּיּוֹת אֶלֶף הַמָּגֵן תָּלוּי עָלָיו כֹּל
שִׁלְטֵי הַגִּבֹּרִים׃ שְׁנֵי שָׁדַיִךְ כִּשְׁנֵי עֳפָרִים
תְּאוֹמֵי צְבִיָּה הָרוֹעִים בַּשּׁוֹשַׁנִּים׃ עַד שֶׁיָּפוּחַ
הַיּוֹם וְנָסוּ הַצְּלָלִים אֵלֶךְ לִי אֶל הַר הַמּוֹר וְאֶל גִּבְעַת
הַלְּבוֹנָה׃ כֻּלָּךְ יָפָה רַעְיָתִי וּמוּם אֵין בָּךְ׃ אִתִּי
מִלְּבָנוֹן כַּלָּה אִתִּי מִלְּבָנוֹן תָּבוֹאִי תָּשׁוּרִי מֵרֹאשׁ
אֲמָנָה מֵרֹאשׁ שְׂנִיר וְחֶרְמוֹן מִמְּעֹנוֹת אֲרָיוֹת

טוֹבִים׃ וּמָתוֹק הָאוֹר וְטוֹב לַעֵינַיִם לִרְאוֹת
אֶת הַשָּׁמֶשׁ׃ כִּי אִם שָׁנִים הַרְבֵּה יִחְיֶה הָאָדָם
בְּכֻלָּם יִשְׂמָח וְיִזְכֹּר אֶת יְמֵי הַחֹשֶׁךְ כִּי הַרְבֵּה
יִהְיוּ כָּל שֶׁבָּא הָבֶל׃ שְׂמַח בָּחוּר בְּיַלְדוּתֶךָ
וִיטִיבְךָ לִבְּךָ בִּימֵי בְחוּרוֹתֶךָ וְהַלֵּךְ בְּדַרְכֵי לִבְּךָ
וּבְמַרְאֵי עֵינֶיךָ וְדָע כִּי עַל כָּל אֵלֶּה יְבִיאֲךָ
הָאֱלֹהִים בַּמִּשְׁפָּט׃ וְהָסֵר כַּעַס מִלִּבֶּךָ וְהַעֲבֵר
רָעָה מִבְּשָׂרֶךָ כִּי הַיַּלְדוּת וְהַשַּׁחֲרוּת הָבֶל׃
וּזְכֹר אֶת בּוֹרְאֶךָ בִּימֵי בְּחוּרֹתֶיךָ עַד אֲשֶׁר לֹא
יָבֹאוּ יְמֵי הָרָעָה וְהִגִּיעוּ שָׁנִים אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵין לִי
בָהֶם חֵפֶץ׃ עַד אֲשֶׁר לֹא תֶחְשַׁךְ הַשֶּׁמֶשׁ וְהָאוֹר
וְהַיָּרֵחַ וְהַכּוֹכָבִים וְשָׁבוּ הֶעָבִים אַחַר הַגָּשֶׁם׃
בַּיּוֹם שֶׁיָּזֻעוּ שֹׁמְרֵי הַבַּיִת וְהִתְעַוְּתוּ אַנְשֵׁי הֶחָיִל
וּבָטְלוּ הַטֹּחֲנוֹת כִּי מִעֵטוּ וְחָשְׁכוּ הָרֹאוֹת
בָּאֲרֻבּוֹת׃ וְסֻגְּרוּ דְלָתַיִם בַּשּׁוּק בִּשְׁפַל קוֹל
הַטַּחֲנָה וְיָקוּם לְקוֹל הַצִּפּוֹר וְיִשַּׁחוּ כָּל בְּנוֹת
הַשִּׁיר׃ גַּם מִגָּבֹהַּ יִרָאוּ וְחַתְחַתִּים בַּדֶּרֶךְ וְיָנֵאץ
הַשָּׁקֵד וְיִסְתַּבֵּל הֶחָגָב וְתָפֵר הָאֲבִיּוֹנָה כִּי הֹלֵךְ
הָאָדָם אֶל בֵּית עוֹלָמוֹ וְסָבְבוּ בַשּׁוּק הַסֹּפְדִים׃
עַד אֲשֶׁר לֹא יֵרָחֵק חֶבֶל הַכֶּסֶף וְתָרֻץ גֻּלַּת
הַזָּהָב וְתִשָּׁבֶר כַּד עַל הַמַּבּוּעַ וְנָרֹץ הַגַּלְגַּל אֶל
הַבּוֹר׃ וְיָשֹׁב הֶעָפָר עַל הָאָרֶץ כְּשֶׁהָיָה וְהָרוּחַ
תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נְתָנָהּ׃ הֲבֵל הֲבָלִים
אָמַר הַקּוֹהֶלֶת הַכֹּל הָבֶל׃ וְיֹתֵר שֶׁהָיָה קֹהֶלֶת
חָכָם עוֹד לִמַּד דַּעַת אֶת הָעָם וְאִזֵּן וְחִקֵּר תִּקֵּן
מְשָׁלִים הַרְבֵּה׃ בִּקֵּשׁ קֹהֶלֶת לִמְצֹא דִּבְרֵי
חֵפֶץ וְכָתוּב יֹשֶׁר דִּבְרֵי אֱמֶת׃ דִּבְרֵי חֲכָמִים
כַּדָּרְבֹנוֹת וּכְמַשְׂמְרוֹת נְטוּעִים בַּעֲלֵי אֲסֻפּוֹת
נִתְּנוּ מֵרֹעֶה אֶחָד׃ וְיֹתֵר מֵהֵמָּה בְּנִי הִזָּהֵר
עֲשׂוֹת סְפָרִים הַרְבֵּה אֵין קֵץ וְלַהַג הַרְבֵּה יְגִעַת
בָּשָׂר׃ סוֹף דָּבָר הַכֹּל נִשְׁמָע אֶת הָאֱלֹהִים
יְרָא וְאֶת מִצְוֹתָיו שְׁמוֹר כִּי זֶה כָּל הָאָדָם׃ כִּי
אֶת כָּל מַעֲשֶׂה הָאֱלֹהִים יָבִא בְמִשְׁפָּט עַל כָּל
נֶעְלָם אִם טוֹב וְאִם רָע׃
סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא ואת
מצותיו שמור כי זה כל האדם׃

שיר השירים

שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לִשְׁלֹמֹה׃ יִשָּׁקֵנִי
מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ כִּי טוֹבִים דֹּדֶיךָ מִיָּיִן׃
לְרֵיחַ שְׁמָנֶיךָ טוֹבִים שֶׁמֶן תּוּרַק שְׁמֶךָ עַל כֵּן
עֲלָמוֹת אֲהֵבוּךָ׃ מָשְׁכֵנִי אַחֲרֶיךָ נָּרוּצָה הֱבִיאַנִי
הַמֶּלֶךְ חֲדָרָיו נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בָּךְ נַזְכִּירָה דֹדֶיךָ
מִיַּיִן מֵישָׁרִים אֲהֵבוּךָ׃ שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנָאוָה בְּנוֹת
יְרוּשָׁלִָם כְּאָהֳלֵי קֵדָר כִּירִיעוֹת שְׁלֹמֹה׃ אַל
תִּרְאוּנִי שֶׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת שֶׁשְּׁזָפַתְנִי הַשָּׁמֶשׁ
בְּנֵי אִמִּי נִחֲרוּ בִי שָׂמֻנִי נֹטֵרָה אֶת הַכְּרָמִים
כַּרְמִי שֶׁלִּי לֹא נָטָרְתִּי׃ הַגִּידָה לִּי שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי
אֵיכָה תִרְעֶה אֵיכָה תַּרְבִּיץ בַּצָּהֳרָיִם שַׁלָּמָה
אֶהְיֶה כְּעֹטְיָה עַל עֶדְרֵי חֲבֵרֶיךָ׃ אִם לֹא תֵדְעִי
לָךְ הַיָּפָה בַּנָּשִׁים צְאִי לָךְ בְּעִקְבֵי הַצֹּאן וּרְעִי אֶת
גְּדִיֹּתַיִךְ עַל מִשְׁכְּנוֹת הָרֹעִים׃ לְסֻסָתִי בְּרִכְבֵי
פַרְעֹה דִּמִּיתִיךְ רַעְיָתִי׃ נָאווּ לְחָיַיִךְ בַּתֹּרִים
צַוָּארֵךְ בַּחֲרוּזִים׃ תּוֹרֵי זָהָב נַעֲשֶׂה לָּךְ עִם
נְקֻדּוֹת הַכָּסֶף׃ עַד שֶׁהַמֶּלֶךְ בִּמְסִבּוֹ נִרְדִּי נָתַן
רֵיחוֹ׃ צְרוֹר הַמֹּר דּוֹדִי לִי בֵּין שָׁדַי יָלִין׃
אֶשְׁכֹּל הַכֹּפֶר דּוֹדִי לִי בְּכַרְמֵי עֵין גֶּדִי׃ הִנָּךְ
יָפָה רַעְיָתִי הִנָּךְ יָפָה עֵינַיִךְ יוֹנִים׃ הִנָּךְ יָפָה דוֹדִי

אַהַבְתָּ כָּל יְמֵי חַיֵּי הֶבְלֶךָ אֲשֶׁר נָתַן לְךָ תַּחַת
הַשֶּׁמֶשׁ כֹּל יְמֵי הֶבְלֶךָ כִּי הוּא חֶלְקְךָ בַּחַיִּים
וּבַעֲמָלְךָ אֲשֶׁר אַתָּה עָמֵל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ: כֹּל
אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲשׂוֹת בְּכֹחֲךָ עֲשֵׂה כִּי אֵין
מַעֲשֶׂה וְחֶשְׁבּוֹן וְדַעַת וְחָכְמָה בִּשְׁאוֹל אֲשֶׁר
אַתָּה הֹלֵךְ שָׁמָּה: שַׁבְתִּי וְרָאֹה תַחַת הַשֶּׁמֶשׁ
כִּי לֹא לַקַּלִּים הַמֵּרוֹץ וְלֹא לַגִּבּוֹרִים הַמִּלְחָמָה
וְגַם לֹא לַחֲכָמִים לֶחֶם וְגַם לֹא לַנְּבֹנִים עֹשֶׁר
וְגַם לֹא לַיֹּדְעִים חֵן כִּי עֵת וָפֶגַע יִקְרֶה אֶת כֻּלָּם:
כִּי גַּם לֹא יֵדַע הָאָדָם אֶת עִתּוֹ כַּדָּגִים שֶׁנֶּאֱחָזִים
בִּמְצוֹדָה רָעָה וְכַצִּפֳּרִים הָאֲחֻזוֹת בַּפָּח כָּהֵם
יוּקָשִׁים בְּנֵי הָאָדָם לְעֵת רָעָה כְּשֶׁתִּפּוֹל עֲלֵיהֶם
פִּתְאֹם: גַּם זֹה רָאִיתִי חָכְמָה תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ
וּגְדוֹלָה הִיא אֵלָי: עִיר קְטַנָּה וַאֲנָשִׁים בָּהּ מְעָט
וּבָא אֵלֶיהָ מֶלֶךְ גָּדוֹל וְסָבַב אֹתָהּ וּבָנָה עָלֶיהָ
מְצוֹדִים גְּדֹלִים: וּמָצָא בָהּ אִישׁ מִסְכֵּן חָכָם
וּמִלַּט הוּא אֶת הָעִיר בְּחָכְמָתוֹ וְאָדָם לֹא זָכַר
אֶת הָאִישׁ הַמִּסְכֵּן הַהוּא: וְאָמַרְתִּי אָנִי טוֹבָה
חָכְמָה מִגְּבוּרָה וְחָכְמַת הַמִּסְכֵּן בְּזוּיָה וּדְבָרָיו
אֵינָם נִשְׁמָעִים: דִּבְרֵי חֲכָמִים בְּנַחַת נִשְׁמָעִים
מִזַּעֲקַת מוֹשֵׁל בַּכְּסִילִים: טוֹבָה חָכְמָה מִכְּלֵי
קְרָב וְחוֹטֶא אֶחָד יְאַבֵּד טוֹבָה הַרְבֵּה: זְבוּבֵי
מָוֶת יַבְאִישׁ יַבִּיעַ שֶׁמֶן רוֹקֵחַ יָקָר מֵחָכְמָה
מִכָּבוֹד סִכְלוּת מְעָט: לֵב חָכָם לִימִינוֹ וְלֵב
כְּסִיל לִשְׂמֹאלוֹ: וְגַם בַּדֶּרֶךְ כְּשֶׁהַסָּכָל הֹלֵךְ
לִבּוֹ חָסֵר וְאָמַר לַכֹּל סָכָל הוּא: אִם רוּחַ
הַמּוֹשֵׁל תַּעֲלֶה עָלֶיךָ מְקוֹמְךָ אַל תַּנַּח כִּי מַרְפֵּא
יַנִּיחַ חֲטָאִים גְּדוֹלִים: יֵשׁ רָעָה רָאִיתִי תַּחַת
הַשָּׁמֶשׁ כִּשְׁגָגָה שֶׁיֹּצָא מִלִּפְנֵי הַשַּׁלִּיט: נִתַּן
הַסֶּכֶל בַּמְּרוֹמִים רַבִּים וַעֲשִׁירִים בַּשֵּׁפֶל יֵשֵׁבוּ:

רָאִיתִי עֲבָדִים עַל סוּסִים וְשָׂרִים הֹלְכִים
כַּעֲבָדִים עַל הָאָרֶץ: חֹפֵר גּוּמָּץ בּוֹ יִפּוֹל וּפֹרֵץ
גָּדֵר יִשְּׁכֶנּוּ נָחָשׁ: מַסִּיעַ אֲבָנִים יֵעָצֵב בָּהֶם
בּוֹקֵעַ עֵצִים יִסָּכֶן בָּם: אִם קֵהָה הַבַּרְזֶל וְהוּא
לֹא פָנִים קִלְקַל וַחֲיָלִים יְגַבֵּר וְיִתְרוֹן הַכְשֵׁר
חָכְמָה: אִם יִשֹּׁךְ הַנָּחָשׁ בְּלוֹא לָחַשׁ וְאֵין יִתְרוֹן
לְבַעַל הַלָּשׁוֹן: דִּבְרֵי פִי חָכָם חֵן וְשִׂפְתוֹת כְּסִיל
תְּבַלְּעֶנּוּ: תְּחִלַּת דִּבְרֵי פִיהוּ סִכְלוּת וְאַחֲרִית
פִּיהוּ הוֹלֵלוּת רָעָה: וְהַסָּכָל יַרְבֶּה דְבָרִים לֹא
יֵדַע הָאָדָם מַה שֶּׁיִּהְיֶה וַאֲשֶׁר יִהְיֶה מֵאַחֲרָיו מִי
יַגִּיד לוֹ: עֲמַל הַכְּסִילִים תְּיַגְּעֶנּוּ אֲשֶׁר לֹא יָדַע
לָלֶכֶת אֶל עִיר: אִי לָךְ אֶרֶץ שֶׁמַּלְכֵּךְ נָעַר וְשָׂרַיִךְ
בַּבֹּקֶר יֹאכֵלוּ: אַשְׁרֵיךְ אֶרֶץ שֶׁמַּלְכֵּךְ בֶּן חוֹרִים
וְשָׂרַיִךְ בָּעֵת יֹאכֵלוּ בִּגְבוּרָה וְלֹא בַשְּׁתִי:
בַּעֲצַלְתַּיִם יִמַּךְ הַמְּקָרֶה וּבְשִׁפְלוּת יָדַיִם יִדְלֹף
הַבָּיִת: לִשְׂחוֹק עֹשִׂים לֶחֶם וְיַיִן יְשַׂמַּח חַיִּים
וְהַכֶּסֶף יַעֲנֶה אֶת הַכֹּל: גַּם בְּמַדָּעֲךָ מֶלֶךְ אַל
תְּקַלֵּל וּבְחַדְרֵי מִשְׁכָּבְךָ אַל תְּקַלֵּל עָשִׁיר כִּי
עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיךְ אֶת הַקּוֹל וּבַעַל הַכְּנָפַיִם יַגֵּיד
דָּבָר: שַׁלַּח לַחְמְךָ עַל פְּנֵי הַמָּיִם כִּי בְרֹב
הַיָּמִים תִּמְצָאֶנּוּ: תֶּן חֵלֶק לְשִׁבְעָה וְגַם לִשְׁמוֹנָה
כִּי לֹא תֵדַע מַה יִּהְיֶה רָעָה עַל הָאָרֶץ: אִם
יִמָּלְאוּ הֶעָבִים גֶּשֶׁם עַל הָאָרֶץ יָרִיקוּ וְאִם יִפּוֹל
עֵץ בַּדָּרוֹם וְאִם בַּצָּפוֹן מְקוֹם שֶׁיִּפּוֹל הָעֵץ שָׁם
יְהוּא: שֹׁמֵר רוּחַ לֹא יִזְרָע וְרֹאֶה בֶעָבִים לֹא
יִקְצוֹר: כַּאֲשֶׁר אֵינְךָ יוֹדֵעַ מַה דֶּרֶךְ הָרוּחַ
כַּעֲצָמִים בְּבֶטֶן הַמְּלֵאָה כָּכָה לֹא תֵדַע אֶת
מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֶת הַכֹּל: בַּבֹּקֶר
זְרַע אֶת זַרְעֶךָ וְלָעֶרֶב אַל תַּנַּח יָדֶךָ כִּי אֵינְךָ יוֹדֵעַ
אֵי זֶה יִכְשַׁר הֲזֶה אוֹ זֶה וְאִם שְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד

טובים

מְצָאתִי אָמְרָה קֹהֶלֶת אַחַת לְאַחַת לִמְצֹא
חֶשְׁבּוֹן׃ אֲשֶׁר עוֹד בִּקְשָׁה נַפְשִׁי וְלֹא מָצָאתִי
אָדָם אֶחָד מֵאֶלֶף מָצָאתִי וְאִשָּׁה בְכָל אֵלֶּה
לֹא מָצָאתִי׃ לְבַד רְאֵה זֶה מָצָאתִי אֲשֶׁר עָשָׂה
הָאֱלֹהִים אֶת הָאָדָם יָשָׁר וְהֵמָּה בִקְשׁוּ חִשְּׁבֹנוֹת
רַבִּים׃ מִי כְּהֶחָכָם וּמִי יוֹדֵעַ פֵּשֶׁר דָּבָר חָכְמַת
אָדָם תָּאִיר פָּנָיו וְעֹז פָּנָיו יְשֻׁנֶּא׃ אֲנִי פִּי מֶלֶךְ
שְׁמוֹר וְעַל דִּבְרַת שְׁבוּעַת אֱלֹהִים׃ אַל תִּבָּהֵל
מִפָּנָיו תֵּלֵךְ אַל תַּעֲמֹד בְּדָבָר רָע כִּי כָּל אֲשֶׁר
יַחְפֹּץ יַעֲשֶׂה׃ בַּאֲשֶׁר דְּבַר מֶלֶךְ שִׁלְטוֹן וּמִי
יֹאמַר לוֹ מַה תַּעֲשֶׂה׃ שׁוֹמֵר מִצְוָה לֹא יֵדַע דָּבָר
רָע וְעֵת וּמִשְׁפָּט יֵדַע לֵב חָכָם׃ כִּי לְכָל חֵפֶץ
יֵשׁ עֵת וּמִשְׁפָּט כִּי רָעַת הָאָדָם רַבָּה עָלָיו׃ כִּי
אֵינֶנּוּ יֹדֵעַ מַה שֶּׁיִּהְיֶה כִּי כַּאֲשֶׁר יִהְיֶה מִי יַגִּיד
לוֹ׃ אֵין אָדָם שַׁלִּיט בָּרוּחַ לִכְלוֹא אֶת הָרוּחַ
וְאֵין שִׁלְטוֹן בְּיוֹם הַמָּוֶת וְאֵין מִשְׁלַחַת בַּמִּלְחָמָה
וְלֹא יְמַלֵּט רֶשַׁע אֶת בְּעָלָיו׃ אֶת כָּל זֶה רָאִיתִי
וְנָתוֹן אֶת לִבִּי לְכָל מַעֲשֶׂה אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תַּחַת
הַשָּׁמֶשׁ עֵת אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בְּאָדָם לְרַע לוֹ׃
וּבְכֵן רָאִיתִי רְשָׁעִים קְבֻרִים וָבָאוּ וּמִמְּקוֹם קָדוֹשׁ
יְהַלֵּכוּ וְיִשְׁתַּכְּחוּ בָעִיר אֲשֶׁר כֵּן עָשׂוּ גַּם זֶה
הָבֶל׃ אֲשֶׁר אֵין נַעֲשָׂה פִתְגָם מַעֲשֵׂה הָרָעָה
מְהֵרָה עַל כֵּן מָלֵא לֵב בְּנֵי הָאָדָם בָּהֶם לַעֲשׂוֹת
רָע׃ אֲשֶׁר חֹטֶא עֹשֶׂה רָע מְאַת וּמַאֲרִיךְ לוֹ
כִּי גַּם יוֹדֵעַ אָנִי אֲשֶׁר יִהְיֶה טּוֹב לְיִרְאֵי הָאֱלֹהִים
אֲשֶׁר יִירְאוּ מִלְּפָנָיו׃ וְטוֹב לֹא יִהְיֶה לָרָשָׁע וְלֹא
יַאֲרִיךְ יָמִים כַּצֵּל אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ יָרֵא מִלִּפְנֵי אֱלֹהִים׃
יֶשׁ הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יֵשׁ
צַדִּיקִים אֲשֶׁר מַגִּיעַ אֲלֵהֶם כְּמַעֲשֵׂה הָרְשָׁעִים
וְיֵשׁ רְשָׁעִים שֶׁמַּגִּיעַ אֲלֵהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַצַּדִּיקִים

אָמַרְתִּי שֶׁגַּם זֶה הָבֶל׃ וְשִׁבַּחְתִּי אֲנִי אֶת
הַשִּׂמְחָה אֲשֶׁר אֵין טוֹב לָאָדָם תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ כִּי
אִם לֶאֱכוֹל וְלִשְׁתּוֹת וְלִשְׂמוֹחַ וְהוּא יִלְוֶנּוּ
בַעֲמָלוֹ יְמֵי חַיָּיו אֲשֶׁר נָתַן לוֹ הָאֱלֹהִים תַּחַת
הַשָּׁמֶשׁ׃ כַּאֲשֶׁר נָתַתִּי אֶת לִבִּי לָדַעַת חָכְמָה
וְלִרְאוֹת אֶת הָעִנְיָן אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל הָאָרֶץ כִּי
גַם בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה שֵׁנָה בְּעֵינָיו אֵינֶנּוּ רֹאֶה׃ וְרָאִיתִי
אֶת כָּל מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים כִּי לֹא יוּכַל הָאָדָם
לִמְצוֹא אֶת הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תַחַת הַשֶּׁמֶשׁ
בְּשֶׁל אֲשֶׁר יַעֲמֹל הָאָדָם לְבַקֵּשׁ וְלֹא יִמְצָא
וְגַם אִם יֹאמַר הֶחָכָם לָדַעַת לֹא יוּכַל לִמְצֹא׃ כִּי
אֶת כָּל זֶה נָתַתִּי אֶל לִבִּי וְלָבוּר אֶת כָּל זֶה אֲשֶׁר
הַצַּדִּיקִים וְהַחֲכָמִים וַעֲבָדֵיהֶם בְּיַד הָאֱלֹהִים
גַּם אַהֲבָה גַם שִׂנְאָה אֵין יוֹדֵעַ הָאָדָם הַכֹּל
לִפְנֵיהֶם׃ הַכֹּל כַּאֲשֶׁר לַכֹּל מִקְרֶה אֶחָד לַצַּדִּיק
וְלָרָשָׁע לַטּוֹב וְלַטָּהוֹר וְלַטָּמֵא וְלַזֹּבֵחַ וְלַאֲשֶׁר
אֵינֶנּוּ זֹבֵחַ כַּטּוֹב כַּחֹטֶא הַנִּשְׁבָּע כַּאֲשֶׁר
שְׁבוּעָה יָרֵא׃ זֶה רָע בְּכֹל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תַּחַת
הַשֶּׁמֶשׁ כִּי מִקְרֶה אֶחָד לַכֹּל וְגַם לֵב בְּנֵי הָאָדָם
מָלֵא רָע וְהוֹלֵלוֹת בִּלְבָבָם בְּחַיֵּיהֶם וְאַחֲרָיו אֶל
הַמֵּתִים׃ כִּי מִי אֲשֶׁר יְבֻחַר אֶל כָּל הַחַיִּים יֵשׁ
בִּטָּחוֹן כִּי לְכֶלֶב חַי הוּא טוֹב מִן הָאַרְיֵה הַמֵּת׃
כִּי הַחַיִּים יוֹדְעִים שֶׁיָּמֻתוּ וְהַמֵּתִים אֵינָם יוֹדְעִים
מְאוּמָה וְאֵין עוֹד לָהֶם שָׂכָר כִּי נִשְׁכַּח זִכְרָם׃
גַּם אַהֲבָתָם גַּם שִׂנְאָתָם גַּם קִנְאָתָם כְּבָר אָבָדָה
וְחֵלֶק אֵין לָהֶם עוֹד לְעוֹלָם בְּכֹל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה
תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ לֵךְ אֱכוֹל בְּשִׂמְחָה לַחְמֶךָ וּשְׁתֵה
בְלֶב טוֹב יֵינֶךָ כִּי כְבָר רָצָה הָאֱלֹהִים אֶת
מַעֲשֶׂיךָ׃ בְּכָל עֵת יִהְיוּ בְגָדֶיךָ לְבָנִים וְשֶׁמֶן
עַל רֹאשְׁךָ אַל יֶחְסָר׃ רְאֵה חַיִּים עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר

יזכור את ימי חייו כי האלהים מענה בשמחת
לבו: יש רעה אשר ראיתי תחת השמש ורבה
היא על האדם: איש אשר יתן לו האלהים
עשר ונכסים וכבוד ואיננו חסר לנפשו מכל
אשר יתאוה ולא ישליטנו האלהים לאכול
ממנו כי איש נכרי יאכלנו זה הבל וחלי רע
הוא: אם יוליד איש מאה ושנים רבות יחיה
ורב שיהיו ימי שניו ונפשו לא תשבע מן
הטובה וגם קבורה לא היתה לו אמרתי טוב
ממנו הנפל: כי בהבל בא ובחשך ילך ובחשך
שמו יכסה: גם שמש לא ראה ולא ידע נחת
לזה מזה: ואלו חיה אלף שנים פעמים וטובה
לא ראה הלא אל מקום אחד הכל הולך: כל
עמל האדם לפיהו וגם הנפש לא תמלא: כי
מה יותר לחכם מן הכסיל מה לעני יודע להלך
נגד החיים: טוב מראה עינים מהלך נפש גם
זה הבל ורעות רוח: מה שהיה כבר נקרא
שמו ונודע אשר הוא אדם ולא יוכל לדין עם
שהתקיף ממנו: כי יש דברים הרבה מרבים
הבל מה יתר לאדם: כי מי יודע מה טוב
לאדם בחיים מספר ימי חיי הבלו ויעשם כצל
אשר מי יגיד לאדם מה יהיה אחריו תחת
השמש: טוב שם משמן טוב ויום המות מיום
הולדו: טוב ללכת אל בית אבל מלכת אל
בית משתה באשר הוא סוף כל האדם והחי
יתן אל לבו: טוב כעס משחוק כי ברע פנים
ייטב לב: לב חכמים בבית אבל ולב כסילים
בבית שמחה: טוב לשמע גערת חכם מאיש
שמע שיר כסילים: כי כקול הסירים תחת
הסיר כן שחוק הכסיל גם זה הבל: כי העשק

יהולל חכם ויאבד את לב מתנה: טוב אחרית
דבר מראשיתו טוב ארך רוח מגבה רוח: אל
תבהל ברוחך לכעוס כי כעס בחיק כסילים
ינוח: אל תאמר מה היה שהימים הראשנים
היו טובים מאלה כי לא מחכמה שאלת על
זה: טובה חכמה עם נחלה ויותר לראי השמש:
כי בצל החכמה בצל הכסף ויתרון דעת
החכמה תחיה בעליה: ראה את מעשה
האלהים כי מי יוכל לתקן את אשר עותו: ביום
טובה היה בטוב וביום רעה ראה גם את זה
לעמת זה עשה האלהים על דברת שלא ימצא
האדם אחריו מאומה: את הכל ראיתי בימי
הבלי יש צדיק אבד בצדקו ויש רשע מאריך
ברעתו: אל תהי צדיק הרבה ואל תתחכם
יותר למה תשומם: אל תרשע הרבה ואל תהי
סכל למה תמות בלא עתך: טוב אשר תאחז
בזה וגם מזה אל תנח את ידך כי ירא אלהים
יצא את כלם: החכמה תעז לחכם מעשרה
שליטים אשר היו בעיר: כי אדם אין צדיק
בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא: גם לכל
הדברים אשר ידברו אל תתן לבך אשר לא
תשמע את עבדך מקללך: כי גם פעמים רבות
ידע לבך אשר גם את קללת אחרים: כל זה
נסיתי בחכמה אמרתי אחכמה והיא רחוקה
ממני: רחוק מה שהיה ועמק עמק מי ימצאנו:
סבותי אני ולבי לדעת ולתור ובקש חכמה
וחשבון ולדעת רשע כסל והסכלות הוללות:
ומוצא אני מר ממות את האשה אשר היא
מצודים וחרמים לבה אסורים ידיה טוב לפני
האלהים ימלט ממנה וחוטא ילכד בה: ראה זה

מצאתי

הַחַיִּים עֲדֶנָה׃ וְטוֹב מִשְּׁנֵיהֶם אֵת אֲשֶׁר עֲדֶן
לֹא הָיָה אֲשֶׁר לֹא רָאָה אֶת הַמַּעֲשֶׂה הָרָע
אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ וְרָאִיתִי אֲנִי אֶת
כָּל עָמָל וְאֵת כָּל כִּשְׁרוֹן הַמַּעֲשֶׂה כִּי הִיא
קִנְאַת אִישׁ מֵרֵעֵהוּ גַּם זֶה הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ׃
הַכְּסִיל חֹבֵק אֶת יָדָיו וְאֹכֵל אֶת בְּשָׂרוֹ׃ טוֹב
מְלֹא כַף נָחַת מִמְּלֹא חָפְנַיִם עָמָל וּרְעוּת רוּחַ׃
וְשַׁבְתִּי אֲנִי וָאֶרְאֶה הֶבֶל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ יֵשׁ
אֶחָד וְאֵין שֵׁנִי גַּם בֵּן וָאָח אֵין לוֹ וְאֵין קֵץ לְכָל
עֲמָלוֹ גַּם עֵינָיו לֹא תִשְׂבַּע עֹשֶׁר וּלְמִי אֲנִי עָמֵל
וּמְחַסֵּר אֶת נַפְשִׁי מִטּוֹבָה גַּם זֶה הֶבֶל וְעִנְיַן רָע
הוּא׃ טוֹבִים הַשְּׁנַיִם מִן הָאֶחָד אֲשֶׁר יֵשׁ
לָהֶם שָׂכָר טוֹב בַּעֲמָלָם׃ כִּי אִם יִפֹּלוּ הָאֶחָד
יָקִים אֶת חֲבֵרוֹ וְאִי לוֹ הָאֶחָד שֶׁיִּפּוֹל וְאֵין שֵׁנִי
לַהֲקִימוֹ׃ גַּם אִם יִשְׁכְּבוּ שְׁנַיִם וְחַם לָהֶם
וּלְאֶחָד אֵיךְ יֵחָם׃ וְאִם יִתְקְפוֹ הָאֶחָד הַשְּׁנַיִם
יַעַמְדוּ נֶגְדּוֹ וְהַחוּט הַמְשֻׁלָּשׁ לֹא בִמְהֵרָה יִנָּתֵק׃
טוֹב יֶלֶד מִסְכֵּן וְחָכָם מִמֶּלֶךְ זָקֵן וּכְסִיל אֲשֶׁר
לֹא יָדַע לְהִזָּהֵר עוֹד׃ כִּי מִבֵּית הָסוּרִים יָצָא
לִמְלֹךְ כִּי גַּם בְּמַלְכוּתוֹ נוֹלַד רָשׁ׃ רָאִיתִי אֶת
כָּל הַחַיִּים הַמְהַלְּכִים תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ עִם הַיֶּלֶד
הַשֵּׁנִי אֲשֶׁר יַעֲמֹד תַּחְתָּיו׃ אֵין קֵץ לְכָל
הָעָם לְכֹל אֲשֶׁר הָיָה לִפְנֵיהֶם גַּם הָאַחֲרוֹנִים
לֹא יִשְׂמְחוּ בוֹ כִּי גַם זֶה הֶבֶל וְרַעְיוֹן רוּחַ׃ שְׁמֹר
רַגְלְךָ כַּאֲשֶׁר תֵּלֵךְ אֶל בֵּית הָאֱלֹהִים וְקָרוֹב
לִשְׁמֹעַ מִתֵּת הַכְּסִילִים זָבַח כִּי אֵינָם יוֹדְעִים
לַעֲשׂוֹת רָע׃ אַל תְּבַהֵל עַל פִּיךָ וְלִבְּךָ אַל יְמַהֵר
לְהוֹצִיא דָבָר לִפְנֵי הָאֱלֹהִים כִּי הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם
וְאַתָּה עַל הָאָרֶץ עַל כֵּן יִהְיוּ דְבָרֶיךָ מְעַטִּים׃
כִּי בָּא הַחֲלוֹם בְּרֹב עִנְיָן וְקוֹל כְּסִיל בְּרֹב
דְּבָרִים׃ כַּאֲשֶׁר תִּדֹּר נֶדֶר לֵאלֹהִים אַל
אַל תְּאַחֵר לְשַׁלְּמוֹ כִּי אֵין חֵפֶץ בַּכְּסִילִים אֵת
אֲשֶׁר תִּדֹּר שַׁלֵּם׃ טוֹב אֲשֶׁר לֹא תִדֹּר
מִשֶּׁתִּדּוֹר וְלֹא תְשַׁלֵּם׃ אַל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לַחֲטִיא
אֶת בְּשָׂרֶךָ וְאַל תֹּאמַר לִפְנֵי הַמַּלְאָךְ כִּי שְׁגָגָה
הִיא לָמָּה יִקְצֹף הָאֱלֹהִים עַל קוֹלֶךָ וְחִבֵּל אֶת
מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ׃ כִּי בְרֹב חֲלֹמוֹת וַהֲבָלִים
וּדְבָרִים הַרְבֵּה כִּי אֶת הָאֱלֹהִים יְרָא׃ אִם
עֹשֶׁק רָשׁ וְגֵזֶל מִשְׁפָּט וָצֶדֶק תִּרְאֶה בַמְּדִינָה
אַל תִּתְמַהּ עַל הַחֵפֶץ כִּי גָבֹהַּ מֵעַל גָּבֹהַּ שֹׁמֵר
וּגְבֹהִים עֲלֵיהֶם׃ וְיִתְרוֹן אֶרֶץ בַּכֹּל הִיא מֶלֶךְ
לְשָׂדֶה נֶעֱבָד׃ אֹהֵב כֶּסֶף לֹא יִשְׂבַּע כֶּסֶף וּמִי
אֹהֵב בֶּהָמוֹן לֹא תְבוּאָה גַּם זֶה הָבֶל׃ בִּרְבוֹת
הַטּוֹבָה רַבּוּ אוֹכְלֶיהָ וּמַה כִּשְׁרוֹן לִבְעָלֶיהָ כִּי
אִם רְאִית עֵינָיו׃ מְתוּקָה שְׁנַת הָעֹבֵד אִם
מְעַט וְאִם הַרְבֵּה יֹאכֵל וְהַשָּׂבָע לֶעָשִׁיר אֵינֶנּוּ
מַנִּיחַ לוֹ לִישׁוֹן׃ יֵשׁ רָעָה חוֹלָה רָאִיתִי תַּחַת
הַשָּׁמֶשׁ עֹשֶׁר שָׁמוּר לִבְעָלָיו לְרָעָתוֹ׃ וְאָבַד
הָעֹשֶׁר הַהוּא בְּעִנְיַן רָע וְהוֹלִיד בֵּן וְאֵין בְּיָדוֹ
מְאוּמָה׃ כַּאֲשֶׁר יָצָא מִבֶּטֶן אִמּוֹ עָרוֹם יָשׁוּב
לָלֶכֶת כְּשֶׁבָּא וּמְאוּמָה לֹא יִשָּׂא בַעֲמָלוֹ שֶׁיֹּלֵךְ
בְּיָדוֹ׃ וְגַם זֹה רָעָה חוֹלָה כָּל עֻמַּת שֶׁבָּא כֵּן יֵלֵךְ
וּמַה יִּתְרוֹן לוֹ שֶׁיַּעֲמֹל לָרוּחַ׃ גַּם כָּל יָמָיו בַּחֹשֶׁךְ
יֹאכֵל וְכָעַס הַרְבֵּה וְחָלְיוֹ וָקָצֶף׃ הִנֵּה אֲשֶׁר רָאִיתִי
אָנִי טוֹב אֲשֶׁר יָפֶה לֶאֱכוֹל וְלִשְׁתּוֹת וְלִרְאוֹת טוֹבָה
בְּכָל עֲמָלוֹ שֶׁיַּעֲמֹל תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ מִסְפַּר יְמֵי חַיָּו
אֲשֶׁר נָתַן לוֹ הָאֱלֹהִים כִּי הוּא חֶלְקוֹ׃ גַּם כָּל הָאָדָם
אֲשֶׁר נָתַן לוֹ הָאֱלֹהִים עֹשֶׁר וּנְכָסִים וְהִשְׁלִיטוֹ
לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ וְלָשֵׂאת אֶת חֶלְקוֹ וְלִשְׂמֹחַ
בַּעֲמָלוֹ זֹה מַתַּת אֱלֹהִים הִיא׃ כִּי לֹא הַרְבֵּה

יזכור

הֶחָכָם עִם הַכְּסִיל ׃ וְשָׂנֵאתִי אֶת הַחַיִּים כִּי רַע
עָלַי הַמַּעֲשֶׂה שֶׁנַּעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ כִּי הַכֹּל
הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ ׃ וְשָׂנֵאתִי אֲנִי אֶת כָּל עֲמָלִי
שֶׁאֲנִי עָמֵל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ שֶׁאַנִּיחֶנּוּ לָאָדָם
שֶׁיִּהְיֶה אַחֲרָי ׃ וּמִי יוֹדֵעַ הֶחָכָם יִהְיֶה אוֹ סָכָל
וְיִשְׁלַט בְּכָל עֲמָלִי שֶׁעָמַלְתִּי וְשֶׁחָכַמְתִּי תַּחַת
הַשָּׁמֶשׁ גַּם זֶה הָבֶל ׃ וְסַבּוֹתִי אֲנִי לְיַאֵשׁ אֶת
לִבִּי עַל כָּל הֶעָמָל שֶׁעָמַלְתִּי וְשֶׁחָכַמְתִּי תַּחַת
הַשָּׁמֶשׁ ׃ כִּי יֵשׁ אָדָם שֶׁעֲמָלוֹ בְּחָכְמָה וּבְדַעַת
וּבְכִשְׁרוֹן וּלְאָדָם שֶׁלֹּא עָמַל בּוֹ יִתְּנֶנּוּ חֶלְקוֹ גַּם
זֶה הֶבֶל וְרָעָה רַבָּה ׃ כִּי מֶה הֹוֶה לָאָדָם בְּכָל
עֲמָלוֹ וּבְרַעְיוֹן לִבּוֹ שֶׁהוּא עָמֵל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ ׃
כִּי כָל יָמָיו מַכְאֹבִים וָכַעַס עִנְיָנוֹ גַּם בַּלַּיְלָה לֹא
שָׁכַב לִבּוֹ גַּם זֶה הֶבֶל הוּא ׃ אֵין טוֹב בָּאָדָם
שֶׁיֹּאכַל וְשָׁתָה וְהֶרְאָה אֶת נַפְשׁוֹ טוֹב בַּעֲמָלוֹ
גַּם זֹה רָאִיתִי אָנִי כִּי מִיַּד הָאֱלֹהִים הִיא ׃ כִּי מִי
יֹאכַל וּמִי יָחוּשׁ חוּץ מִמֶּנִּי ׃ כִּי לְאָדָם שֶׁטּוֹב
לְפָנָיו נָתַן חָכְמָה וְדַעַת וְשִׂמְחָה וְלַחוֹטֶא נָתַן
עִנְיָן לֶאֱסוֹף וְלִכְנוֹס לָתֵת לְטוֹב לִפְנֵי הָאֱלֹהִים
גַּם זֶה הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ ׃ לַכֹּל זְמָן וְעֵת לְכָל חֵפֶץ
תַּחַת הַשָּׁמָיִם ׃ עֵת לָלֶדֶת וְעֵת לָמוּת עֵת לָטַעַת
וְעֵת לַעֲקוֹר נָטוּעַ ׃ עֵת לַהֲרוֹג וְעֵת לִרְפּוֹא עֵת
לִפְרוֹץ וְעֵת לִבְנוֹת ׃ עֵת לִבְכּוֹת וְעֵת לִשְׂחוֹק
עֵת סְפוֹד וְעֵת רְקוֹד ׃ עֵת לְהַשְׁלִיךְ אֲבָנִים
וְעֵת כְּנוֹס אֲבָנִים עֵת לַחֲבוֹק וְעֵת לִרְחֹק
מֵחַבֵּק ׃ עֵת לְבַקֵּשׁ וְעֵת לְאַבֵּד עֵת לִשְׁמוֹר
וְעֵת לְהַשְׁלִיךְ ׃ עֵת לִקְרוֹעַ וְעֵת לִתְפּוֹר עֵת
לַחֲשׁוֹת וְעֵת לְדַבֵּר ׃ עֵת לֶאֱהֹב וְעֵת לִשְׂנֹא
עֵת מִלְחָמָה וְעֵת שָׁלוֹם ׃ מַה יִּתְרוֹן הָעוֹשֶׂה
בַּאֲשֶׁר הוּא עָמֵל ׃ רָאִיתִי אֶת הָעִנְיָן אֲשֶׁר נָתַן

אֱלֹהִים לִבְנֵי הָאָדָם לַעֲנוֹת בּוֹ ׃ אֶת הַכֹּל עָשָׂה
יָפֶה בְעִתּוֹ גַּם אֶת הָעֹלָם נָתַן בְּלִבָּם מִבְּלִי אֲשֶׁר
לֹא יִמְצָא הָאָדָם אֶת הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר עָשָׂה
הָאֱלֹהִים מֵרֹאשׁ וְעַד סוֹף ׃ יָדַעְתִּי כִּי אֵין טוֹב
בָּם כִּי אִם לִשְׂמוֹחַ וְלַעֲשׂוֹת טוֹב בְּחַיָּיו ׃ וְגַם כָּל
הָאָדָם שֶׁיֹּאכַל וְשָׁתָה וְרָאָה טוֹב בְּכָל עֲמָלוֹ
מַתַּת אֱלֹהִים הִיא ׃ יָדַעְתִּי כִּי כָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה
הָאֱלֹהִים הוּא יִהְיֶה לְעוֹלָם עָלָיו אֵין לְהוֹסִיף
וּמִמֶּנּוּ אֵין לִגְרוֹעַ וְהָאֱלֹהִים עָשָׂה שֶׁיִּרְאוּ
מִלְּפָנָיו ׃ מַה שֶּׁהָיָה כְּבָר הוּא וַאֲשֶׁר לִהְיוֹת
כְּבָר הָיָה וְהָאֱלֹהִים יְבַקֵּשׁ אֶת נִרְדָּף ׃ וְעוֹד
רָאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ מְקוֹם הַמִּשְׁפָּט שָׁמָּה
הָרֶשַׁע וּמְקוֹם הַצֶּדֶק שָׁמָּה הָרָשַׁע ׃ אָמַרְתִּי
אֲנִי בְּלִבִּי אֶת הַצַּדִּיק וְאֶת הָרָשָׁע יִשְׁפֹּט
הָאֱלֹהִים כִּי עֵת לְכָל חֵפֶץ וְעַל כָּל הַמַּעֲשֶׂה
שָׁם ׃ אָמַרְתִּי אֲנִי בְּלִבִּי עַל דִּבְרַת בְּנֵי הָאָדָם
לְבָרָם הָאֱלֹהִים וְלִרְאוֹת שְׁהֶם בְּהֵמָה הֵמָּה לָהֶם ׃
כִּי מִקְרֶה בְנֵי הָאָדָם וּמִקְרֶה הַבְּהֵמָה וּמִקְרֶה
אֶחָד לָהֶם כְּמוֹת זֶה כֵּן מוֹת זֶה וְרוּחַ אֶחָד לַכֹּל
וּמוֹתַר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אָיִן כִּי הַכֹּל הָבֶל ׃
הַכֹּל הוֹלֵךְ אֶל מָקוֹם אֶחָד הַכֹּל הָיָה מִן הֶעָפָר
וְהַכֹּל שָׁב אֶל הֶעָפָר ׃ מִי יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם
הָעֹלָה הִיא לְמָעְלָה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הַיֹּרֶדֶת
הִיא לְמַטָּה לָאָרֶץ ׃ וְרָאִיתִי כִּי אֵין טוֹב מֵאֲשֶׁר
יִשְׂמַח הָאָדָם בְּמַעֲשָׂיו כִּי הוּא חֶלְקוֹ מִי יְבִיאֶנּוּ
לִרְאוֹת בְּמֶה שֶׁיִּהְיֶה אַחֲרָיו ׃ וְשַׁבְתִּי אֲנִי
וָאֶרְאֶה אֶת כָּל הָעֲשֻׁקִים אֲשֶׁר נַעֲשִׂים תַּחַת
הַשָּׁמֶשׁ וְהִנֵּה דִּמְעַת וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם וּמִיַּד
עֹשְׁקֵיהֶם כֹּחַ וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם ׃ וְשַׁבֵּחַ אֲנִי אֶת
אֶת הַמֵּתִים שֶׁכְּבָר מֵתוּ מִן הַחַיִּים אֲשֶׁר הֵמָּה

חיים

דִּבְרֵי קֹהֶלֶת בֶּן דָּוִד מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלִָם: הֲבֵל הֲבָלִים אָמַר קֹהֶלֶת הֲבֵל הֲבָלִים הַכֹּל הָבֶל: מַה יִּתְרוֹן לָאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ שֶׁיַּעֲמֹל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ: דּוֹר הֹלֵךְ וְדוֹר בָּא וְהָאָרֶץ לְעוֹלָם עֹמָדֶת: וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא הַשָּׁמֶשׁ וְאֶל מְקוֹמוֹ שׁוֹאֵף זוֹרֵחַ הוּא שָׁם: הוֹלֵךְ אֶל דָּרוֹם וְסוֹבֵב אֶל צָפוֹן סוֹבֵב סֹבֵב הוֹלֵךְ הָרוּחַ וְעַל סְבִיבֹתָיו שָׁב הָרוּחַ: כָּל הַנְּחָלִים הֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינֶנּוּ מָלֵא אֶל מְקוֹם שֶׁהַנְּחָלִים הֹלְכִים שָׁם הֵם שָׁבִים לָלָכֶת: כָּל הַדְּבָרִים יְגֵעִים לֹא יוּכַל אִישׁ לְדַבֵּר לֹא תִשְׂבַּע עַיִן לִרְאוֹת וְלֹא תִמָּלֵא אֹזֶן מִשְּׁמֹעַ: מַה שֶּׁהָיָה הוּא שֶׁיִּהְיֶה וּמַה שֶּׁנַּעֲשָׂה הוּא שֶׁיֵּעָשֶׂה וְאֵין כָּל חָדָשׁ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ: יֵשׁ דָּבָר שֶׁיֹּאמַר רְאֵה זֶה חָדָשׁ הוּא כְּבָר הָיָה לְעֹלָמִים אֲשֶׁר הָיָה מִלְּפָנֵנוּ: אֵין זִכְרוֹן לָרִאשֹׁנִים וְגַם לָאַחֲרֹנִים שֶׁיִּהְיוּ לֹא יִהְיֶה לָהֶם זִכָּרוֹן עִם שֶׁיִּהְיוּ לָאַחֲרֹנָה: אֲנִי קֹהֶלֶת הָיִיתִי מֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל בִּירוּשָׁלִָם: וְנָתַתִּי אֶת לִבִּי לִדְרוֹשׁ וְלָתוּר בַּחָכְמָה עַל כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמָיִם הוּא עִנְיַן רָע נָתַן אֱלֹהִים לִבְנֵי הָאָדָם לַעֲנוֹת בּוֹ: רָאִיתִי אֶת כָּל הַמַּעֲשִׂים שֶׁנַּעֲשׂוּ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ וְהִנֵּה הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ: מְעֻוָּת לֹא יוּכַל לִתְקֹן וְחֶסְרוֹן לֹא יוּכַל לְהִמָּנוֹת: דִּבַּרְתִּי אֲנִי עִם לִבִּי לֵאמֹר אֲנִי הִנֵּה הִגְדַּלְתִּי וְהוֹסַפְתִּי חָכְמָה עַל כָּל אֲשֶׁר הָיָה לְפָנַי עַל יְרוּשָׁלִָם וְלִבִּי רָאָה הַרְבֵּה חָכְמָה וָדָעַת: וָאֶתְּנָה לִבִּי לָדַעַת חָכְמָה וְדַעַת הוֹלֵלוֹת וְשִׂכְלוּת יָדַעְתִּי שֶׁגַּם זֶה הוּא רַעְיוֹן רוּחַ: כִּי בְּרֹב חָכְמָה רָב כָּעַס וְיוֹסִיף דַּעַת יוֹסִיף מַכְאוֹב: אָמַרְתִּי אֲנִי בְּלִבִּי לְכָה נָּא אֲנַסְּכָה בְשִׂמְחָה

וּרְאֵה בְטוֹב וְהִנֵּה גַם הוּא הָבֶל: לִשְׂחוֹק אָמַרְתִּי מְהוֹלָל וּלְשִׂמְחָה מַה זֹּה עֹשָׂה: תַּרְתִּי בְלִבִּי לִמְשׁוֹךְ בַּיַּיִן אֶת בְּשָׂרִי וְלִבִּי נֹהֵג בַּחָכְמָה וְלֶאֱחֹז בְּסִכְלוּת עַד אֲשֶׁר אֶרְאֶה אֵי זֶה טוֹב לִבְנֵי הָאָדָם אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ תַּחַת הַשָּׁמַיִם מִסְפַּר יְמֵי חַיֵּיהֶם: הִגְדַּלְתִּי מַעֲשָׂי בָּנִיתִי לִי בָּתִּים נָטַעְתִּי לִי כְּרָמִים: עָשִׂיתִי לִי גַּנּוֹת וּפַרְדֵּסִים וְנָטַעְתִּי בָהֶם עֵץ כָּל פֶּרִי: עָשִׂיתִי לִי בְּרֵכוֹת מָיִם לְהַשְׁקוֹת מֵהֶם יַעַר צוֹמֵחַ עֵצִים: קָנִיתִי עֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת וּבְנֵי בַיִת הָיָה לִי גַּם מִקְנֶה בָקָר וָצֹאן הַרְבֵּה הָיָה לִי מִכֹּל שֶׁהָיוּ לְפָנַי בִּירוּשָׁלִָם: כָּנַסְתִּי לִי גַּם כֶּסֶף וְזָהָב וּסְגֻלַּת מְלָכִים וְהַמְּדִינוֹת עָשִׂיתִי לִי שָׁרִים וְשָׁרוֹת וְתַעֲנוּגֹת בְּנֵי הָאָדָם שִׁדָּה וְשִׁדּוֹת: וְגָדַלְתִּי וְהוֹסַפְתִּי מִכֹּל שֶׁהָיָה לְפָנַי בִּירוּשָׁלִָם אַף חָכְמָתִי עָמְדָה לִּי: וְכֹל אֲשֶׁר שָׁאֲלוּ עֵינַי לֹא אָצַלְתִּי מֵהֶם לֹא מָנַעְתִּי אֶת לִבִּי מִכָּל שִׂמְחָה כִּי לִבִּי שָׂמֵחַ מִכָּל עֲמָלִי וְזֶה הָיָה חֶלְקִי מִכָּל עֲמָלִי: וּפָנִיתִי אֲנִי בְּכָל מַעֲשַׂי שֶׁעָשׂוּ יָדַי וּבֶעָמָל שֶׁעָמַלְתִּי לַעֲשׂוֹת וְהִנֵּה הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ וְאֵין יִתְרוֹן תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ: וּפָנִיתִי אֲנִי לִרְאוֹת חָכְמָה וְהוֹלֵלוֹת וְסִכְלוּת כִּי מֶה הָאָדָם שֶׁיָּבוֹא אַחֲרֵי הַמֶּלֶךְ אֵת אֲשֶׁר כְּבָר עָשׂוּהוּ: וְרָאִיתִי אָנִי שֶׁיֵּשׁ יִתְרוֹן לַחָכְמָה מִן הַסִּכְלוּת כִּיתְרוֹן הָאוֹר מִן הַחֹשֶׁךְ: הֶחָכָם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ וְהַכְּסִיל בַּחֹשֶׁךְ הוֹלֵךְ וְיָדַעְתִּי גַם אָנִי שֶׁמִּקְרֶה אֶחָד יִקְרֶה אֶת כֻּלָּם: וְאָמַרְתִּי אֲנִי בְּלִבִּי כְּמִקְרֵה הַכְּסִיל גַּם אֲנִי יִקְרֵנִי וְלָמָּה חָכַמְתִּי אֲנִי אָז יוֹתֵר וְדִבַּרְתִּי בְלִבִּי שֶׁגַּם זֶה הָבֶל: כִּי אֵין זִכְרוֹן לֶחָכָם עִם הַכְּסִיל לְעוֹלָם בְּשֶׁכְּבָר הַיָּמִים הַבָּאִים הַכֹּל נִשְׁכָּח וְאֵיךְ יָמוּת

וּנְתָנָהּ יַחַד * לְזֶרַע יְשֻׁרוּן : רֵאשִׁית וְאַחֲרִית חָקוּק בְּתוֹכָהּ * וְהֵעִיד עֲלֵיהֶם שָׁמַיִם וָאָרֶץ : שִׁירֵר עָנָיו עַל זֹאת וְאָמַר שִׁירוֹת הַרְבֵּה : וּפָץ וְאָמַר אֵין כָּאֵל יְשֻׁרוּן : תּוֹרָה תְמִימָה הִנְחִיל אֲרוֹן לִשְׁבָטִים * כְּדֵי לְהַכְנִיסָם בְּגַן עֵדֶן לְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים : תּוֹרָה תְּמִימָה נָתַתִּי לָכֶם · עַמִּי וְנַחֲלָתִי קָרָאתִי אֶתְכֶם כְּדֵי שֶׁאֶתֵּן לָכֶם · שָׂכָר טוֹב בָּעוֹלָם הַזֶּה וְחֵלֶק טוֹב לָעוֹלָם הַבָּא : חזן דִּבְרֵי אֱמֶת וְחֹק צֶדֶק וְשֵׂכֶל טוֹב יִנְחֲלוּ עֹשֵׂיהֶם לְעוֹלָם וָעֶד :

בראשית ואח׳ מיוה באחרית שכל חקוק בתורה : שירר עניו מרע״ה שורר הרבה כמו׳ כי הסמו׳ וי״א מזמורים בתהלים כנגד י״א פסוקים שבורבן : תורה תמימה נתן הקב״ה הנקראת תמי׳ לשבטו׳ שנתלו עושיהם שנאמר בתהלים קי״א ראשית חכמה יראת י׳ שכל טוב וכו׳ לעושיהם לעושה זו וגו׳ תורה לשמה : הפייטן הקהיל אזהרת וסיים לעולם ועד כמו שמרע״ה פתח אז ישיר וסיים י״י ימלך לעולם ועד :

חזן אָז שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִצְוֹת · פֵּירוּשׁ עוֹנְשָׁן וּמַתַּן שְׂכָרָן · אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת מְזֻקָּקוֹת שִׁבְעָתַיִם · צְרוּפוֹת כַּכֶּסֶף וּבְהוּנוֹת כַּזָּהָב :

אֲהוּבִים שְׁמָרוּם יְעֻמּוּסִים הֶקָּרוּם : בְּכָל לֵב נְצָרוּם : בְּחָכְמָה דְּרָשׁוּם : אֶת אֵלֶּה תִּזְכּוֹר לָנוּ אֱלוֹהַּ מָעֻזֵּנוּ : וְתִרְצֶה לָנוּ וּתְמַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ : עֶלְיוֹנִים שָׂשׂוּ וְתַחְתּוֹנִים עָלְזוּ · בְּקַבָּלַת תּוֹרָה הַכְּתוּבָה מִסִּינַי · תּוֹאַר כַּלָּה מְאֹד נִתְעַלָּה · בְּקַבָּלַת יוֹם זֶה עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים :

אלהינו ואלהי אבותינו וכו׳ : והכהנים עולין לדוכן · הכל תאמר כמוסף של סוכות : קדיש שלם : אין כאלהינו : עלינו : קדיש יתום : יגדל :

(שעטנ״ז ג״ץ) דיא (תורה) האט אין זיך פרידי · גיזאנג · (ירמה) · אונ׳ נבואה · בטראכטונג · בשפרעכונג טויגהייט אונ׳ (שמחה) · פילי (פרקים) · פון (אגדות) אז ווימ (אבות דרבי נתן) · אונ׳ (פרקי רבי אליעזר) · אונ׳ אך טאלונג פון פילי געשעפטין נור עפיוגג דיא (אלות) אלש (תוספתא · ספרא אשנת יתורת כהנים) · אירהי (דקדוקים) · אונ׳ וואש דיא (חכאים) דרויזלערנין : צור דער בשעפיר האט זיא גשריבן אין מיין דרייא טאפלן (טור) גיגגן תורה · נביאים · אונ׳ כתובים) · אונ׳ האט זיא גיגעבן מיט ליבשאפט לו דעם גיהייליגטין זאאין : קבלה ער האט זיא עמפפאנגין אן זעקסטין טאג אין דריטן (חדש) · אונ׳ האט זיא לו זאאין גיגעבן לו דיא (זרע ישורן) : ראשית אלש וואש גישעהן פון אנפאנג · אונ׳ וואש גישעהן ווערט לום לעלטין מיט דריין אויז גיגראבין · אונ׳ ער האט אויך זיא ביליינגט הימל אונ׳ ערד (שירר) · דער (עניו משה רבינו) האט דרויף גזונגן אונ׳ פילי (שירות) גיזגט · זיין אונר גיעפינט אונ׳ גיזגט עס מיזט קיינר אלש וויא דער גאט (ישורון) : תורה מיינה פולקומנה (תורה) האט אבלערבין דער העד לו דיא (שבטים) אום זיא ברענגן אין (גן עדן) לור אייבגקייט לו איינה פולקומינה (תורה) הבי איך איך גיגעבן אייך פאלק אונ׳ ערבטייל הבי איך אייך גהייסן · איך ווין אייך (שכר בעולם הזה) · אונ׳ גוט (חלק לעולם הבא גיבן) וואהר הפפטיגי זאכין גריכטי · גיזעלי · אונ׳ גוטן (שכל) ערבין דיא זעלביגי זאא זיא טואן אויך איביג :

אז דאאאהל בייא (אתן תורה) הבין איר ער הלטין זעקס הונדרט אונ׳ דרייאלעהן (אלות) דיא בטיידונג פון איהרן (עונש) ווער זיא (עובר) מיזט · אונ׳ אך דיא בילאהלונג פון (שכר) ווער זיא היטיט · זיא זיינד רייני גשפרעך · גקלעהרט זיבן אאהל גלייטירט אלש וויא זילבר אונ׳ גפרופט אלש וויא גאלד :

אהובים די גליבטי ישראל הבן זי גהיטיט · די בלאדיגי ישראל הבן זי אויז גיפארטיט · איט גאנלין הערלן גהיט איט (חכאה גידרשת) · דיזוז אלי זאלשטו גאט אונזר שטערקר אונג גידענקן · דיך לו אונז בווילגן אונ׳ ערפילין אונזר בינעהרן : עליונים דיא אייבהשטי (אלאכים) הפין זיך גפרייאיט · אונ׳ דיא ישראל אונטן וואהרן פריהליך · איט צאפפאנגונג דיא (תורה) וועלכי וואהר גשריבן פון בערג (סיני · דש גישטאלט פון דיא ישראל דיא (כלה) וואהר צעהר הויך אויף גיבראכט אונ׳ (חשוב) בייא עמפפאנגין אן דיזן טאג דיא עשרת הדברות :

סליק המחזור של שלש רגלים : תהלה לאל בורא עולם :

מִקְרָא וְתַרְגּוּם תּוֹרָה וּנְבִיאִים שְׁמוֹנָה * וּכְתוּבִים אַחַד עָשָׂר:
חִקְרֵי הֲלָכוֹת וּסְדָרִים שִׁשָּׁה · וַעֲלֵיהֶם תַּלְמוּד שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה:
טַעֲמֵי מְשָׁלוֹ שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים · וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וָאָלֶף: יְחִידָה
נְתוּנָה לְשִׁשִּׁים רִבּוֹא · לְעַם אֲשֶׁר בָּחַר מִשִּׁבְעִים לְשׁוֹנוֹת:
כְּתוּבָה בְּאוֹתִיּוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם · וְגַם בְּשֵׁם הַמְפוֹרָשׁ בְּשִׁבְעִים
וּשְׁנַיִם: לְכָל אֶחָד וְאֶחָד עֲשָׂרָה כְּתָרִים * כְּתוּבִים בְּאֶצְבַּע
אֱלֹהִים מַעֲשֵׂה אָדוֹן: מֶלֶךְ הַדְרָה בְּרוֹב נוֹרָאוֹת · אַזְהָרָה
בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל יְכֻנֶּה: נִקְרָא שֵׁמוֹת שִׁבְעִים וְעַמּוֹ
בָּחַר מִשִּׁבְעִים * וּשְׁמוֹ מְעֻלֶּה לְמַעְלָה מִשִּׁבְעִים: סִדְרָה
בְּסִימָנִין וּבְמָסוֹרוֹת וּבְדִקְדּוּקֵי חֲקִירוֹת * בְּדִינֵי מָמוֹנוֹת וְדִינֵי
נְפָשׁוֹת: עֲטִיפַת הַזִּין צָהֳלָה וְרִנָּה יִרְאָה וּנְבוּאָה * הִגָּיוֹן וּמְלִיצָה
תִּפְאֶרֶת וְשִׂמְחָה: פִּרְקֵי אַגָּדוֹת וְעֶרְכֵי עִנְיָנוֹת * דִּקְדּוּקֵיהֶן
וְדִקְדּוּקֵי סוֹפְרִים: צוּר כְּתָבָם בְּסוֹד שָׁלִישִׁים * וּנְתָנָם
בְּאַהֲבָה לְזֶרַע הַמְקֻדָּשׁ * קִבְּלָה בְּשִׁשִּׁי בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי *
ונתנה

מגילות · ועליהם התלמוד שיש בו ל"ו מסכתות שיש להם גמ' חוץ ממסכת תמיד: טעמי משלו כר שנאמר במלכים א' ד' שלשת אלפי' משל ויהי שירו חמשה ואלף: ואלף ל' לימוד כמו ואאלפך חכמה איוב ל"ג: יחידה הק ור' כתיבה לס' ריבוא: עשרה כתרי' כנגד עשרת הדברות שהיו כתובי' באצבע אלקים: הדרה ברוב נוראות שבראה חבתו עליהם לסיים תורתו בששרל ולהתחיל' בבראשית ואין ראשית אלא ישראל שנאמר בירמיה ב' קדש ישראל לה' ראשית תבואתה והקב"ה נקרא אלוהא רחם ורחמון זהו ובשם ישראל יכונה: ובמסורת שאנו יודעים חסירות ויתירות בתורה: ובדקדוקי חקירות שבדיני ממונות ובדינו כפסוק ז' חקירות וז' דרישות: עטיפת הזין אותיות של שעטנ"ז ג"ץ שראשיהן נוטין לכאן ולכאן כך מי שעובר התורה קשה נקמתו בו כן עשיר הן עני ע"י חרב שהוא עטוף בה והמקיים התורה יזכה לצהלה ורנה ויבא לידי יראת חטא ולידי נבואה: ומליצה תפארת ושמחה בכל נמצא בתורה' פרקי אגדות כגון פרקי רבי אליעזר ואבות דרבי נתן: וערכי ענינות תוספתא ספרא וספרי: וסדר המסכה וי"א תורת כהני' דקדוקיהן ודקדוקי סופרים. כגון ר' דנחון וכמו שכות בשבת: בסוד שלישים שלשה סודות הן פוד וי' ליראיו תהלים כ"ה ואת ישרים סודו משלי ג' · גילה סודו אל עבדיו הנביאים עמוס ג' וכנגד תורה נביאים וכתובים: ראשית ואחרית מה שהוא בראשית

דוא זיא אויז גיגראבן · אונ' צווייא וועלט (עולם הזה אונ' עולם הבא) האטט זיא אלין ערבן · דורך דעם נאמן (משה רבינו) האטטו זיא גיגעבן אונ' אין (ארון הקודש) צווישן צוויא (כרובים) האטטו זיא גלייגט: זרוז צו זיין גפריסט צו זיי אנין אלי וואוך דיא (סדרה) צווייא מאהל דעם (פסוק) אונ' איין מאהל דען (תרגום. (חמשה חומשי תורה) · אונ' אכט (נביאים) אלס · (יהושע · שופטים · שמואל · מלכים · ישעיה · ירמיה · יחזקאל · תרי עשר) אונ' איילף (כתובים) אלז (תהלים) משלי · איוב · דניאל · עזרא · דברי הימים · שיר השירים · רות · איכה · קהלת · מגלת אסתר: חקרי דז נאך פארשין דערן (הלכות) זיינר אין (ששה סדרים משניות) · אבר נור (גמרא) אויף זעקס אונ' דרייסיג (מסכתות) קיגן דיא זעקס אונ' דרייסיג (עברות) וואו (כרת) דרויף איזט אין דער (תורה) אויף אלי (אגין) צו זיין (עס ווערט מסכת תמיד ניט גירעכינט ווייל אלי גמרא ערשט נאך רב אשי גימאכט וואורדן איזט: טעמי דיא (טעמים) פון דיא (תורה) איהרר (משלים) זיינר דרייא טויזנר אזא פיל וואורטין אלס (שלמה המלך גשפראכין אין (ספר קהלת) · אונ' (שלמה המלך) זיין (שיר) וואהר דערא וועגן פינף אונ' טויזנר: יחידה דיא איינציגי (תורה) איזט וואורדן גיגעבן צו דיא (ישראל) וועלכי דאמאהל וואהרן ששים רבוא · צו איינם פאלק דז ער אויז ער וויהלט פון זיבינציג שפראכין. כתובה זיא איזט גשריבן אין צווייא אונ' צוואנציג (אותיות) · אך אויך דעם (שם המפורש) וועלכר בשטיט אויז צווייא אונ' זיבינציג (שמות: לכל איין איטליכם האט ער גיגעבן צעהן קרוהנין קיגן די (עשרת הדברות) · גשריבן פון גאטיס פינגר ווערקי פון גאט דעם הערן: מלך דר (אלך הקב"ה) האט זיא גיצירט איט פילי פורכטזאמקייט · גיאמכט איינר ווארנונג אונ' דעם (דיין) גיהייסן (אלקים) · זולכם (בכבוד) צו הלטין · אונ' איט דעם נאמן אלקי ישראל) ווערט ער גינענט: נקרא ער ווערט גירופן זיבינציג נאמן אונ' זיין פאלק האט ער אויז ער וויהלט אויז זיבינציג פעלקר · אונ' זיין נאמן איזט אויף גיבראכט איבר אלי זיבינציג: סדרה ער האט דיא תורה אין גיארדינט איט (סימנים · (אסורת) · וועגן איין ווארט (חסר) אדר (יתר) שטיט דרויז צו דרשן לאורים · אונ' איט נאך גרונדונג אלי דינגן אויף דעם גרונד צו פארשין אין (דיני אמונות אונ' (דיני נפשות) · דז אום ווינדן דיא (אותיות) איט איין (כלי זיין) · דז איזט · דז אעטיר פון (אברהם אבינו) בייא דער (עקידה) צו זגין · ווער דיא (תורה) ניט הלטיט · צו ווערדן גריכט דורך דעם כלי זיין וואוריך אך דיא קרויגן פון

נאך דער הפטרה גיט דער חשוב שבקהל אונ' נעמט איין ספר תורה אין דיא ארים אונ' אמט איין מיטלעכם אתנת יד · אבר אין פולן איז אן אזכיר נשמות :

אין איין טייל קהלות זאגט אנדס נאך דען ערשטן פסוק פונדער הפטרה :

מוסף על פס המחבר יעקב ברבי מאיר לוי

יציב פתגם · לאת ודגם · ברבו ורבבן · עירין : עני אנא · במנינא · דפסלין ארבעה טורין · קדמוהי · לגו מוהי · נגיד ונפיק · נהר דנורין : בטור תלגא · נהור שרגא · וזיקין דנור · ובעורין : ברא וסכא · מה בחשוכא · ועמיה שרין נהורין · רחיקין צפא · בלא שטפא · וגלין ליה · דמטמרין : בעית מניה · ית הורמנה · ובתרוהי עדי גוברין : יודעי הלכתא ומתניתא · ותוספתא · ספרא וספרין : מלך חייא · לעלמיא · ימגן עסלהון · משחרין : אמיר עליהון · כחלא יהון · ולא יתמנון היך עפרין : יחורון כען · להון בקען · יטופון נעוהי חמרין : רעותהון הב · ואפיהון צהב · ינהרון כנהר צפרין : ליהב · תקוף · ועינך זקוף · חזי ערך דכך כפרין : ויהון כתבנא · בגו לבנא · כאבנא ישתקון חפרין : יהונתן : גבר ענוהן · בבן ליה נמטי אפרין :

מוסף ליום שני של שבועות

אן זאגט חטרי אונ' ראש קהל מורט טאונה עטרה : אונ' דער נאך מורט דער חזן טאונה עטרה ביז (וטני תאידים כהלכת) אונ' אן (טבת ביז (זכר לאעשה בראשית : אונ' דען זאגט אן (אזהרת) :

אזהרת נ' פרי"ג במספר הפרט : במפקד הכלל : דוק וחל"ד סמים וארץ : הערת שנאמר בדברים ד' העידותי בכם היום את השמים וגומר : זרוז מקרא ותרגום תורה צריך להיות זריז במצות ולהשלים הפרשה ככל שבוע לקרות שנים מקרא ואחד תרגום תורה ה' חמשה תורה · ונביאים ח' יהושע שופטים שמואל מלכים ישעיה ירמיה יחזקאל תרי עשר וכתובים י"א תהלים משלי איוב דניאל עזרא ד"ה ה' מגילות

קהל · מיוסד ע"פ א"ב בראשי חרוזות

אזהרת ראשית לעמך נתת · מצות עשה ומצות לא תעשה במספר במפקר הם שלש מאות וששים וחמש * כנגד ימות החמה · גם מצות עשה מאתים וארבעים ושמונה * כנגד אברים שבאדם : דוק וחלד הערת בנו * על עונשן ושכרן : החיים והמות והטוב והרע · הורית לנו עשרת הדברות : וקשרת לנו עשרה כתרים · ובשני לחות חקקתם * ושני עולמות הנחלתם * על ידי נאמן נתתם * ובין שני כרובים הנחתם : זרוז מקרא

אזהרת איינה לעהר ווארנונג · מיט דער (תורה) וועלכי הייסט ראשית אונ' בשטיט אין זעקס הונדרט אונ' דרייצעהן (אצות) האטטו דייכם פאלק געגעבן · וועלכי בשטיאן אין (אצות עשה) · דהיינו וואס אאן זאל טואן זאל · אונ' (אצות לא תעשה · דהיינו וואס אאן ניט טואן דערף · דיזי (אצות לא תעשה) זיינד אין ספעציאלי נאהן · אונ' אין הויפט ביפעהל דרייא הונדרט פינף אונ' זעכציג · זוא פיל טאג אלז דז יאהר דר זונ'אין זיך הלט · אך דיא (אצות עשה) זיינד צוויא הונדרט אכט אונ' פירציג · אלז וויא דיא נאהן דעם אענטשים גלידר : דוק הייאל אונ' ערדי האסטו אן אונז בצייגט · אויך איהרר בשטראפונג (ווען זיא דיא אצות ניט הלטין · דז דער הימל זאל קיין רעגין אונ' דיא ערד קיין פרוכט געבן) · אונ' אך אויך איהרר בלוינונג (ווען זיא דיא אצות הלטן איהנין צו געבן רעגן פון הימל אונ' דיא ערדי איהרי גוטי פרוכטין) · אך דז איביגי לעבן אונ' גוט) · אונ' אין קיגן טייל דעם טויט אונ' ביזין אונ' שטראהן (עונש) · דוא האסט אונז גלערנט דיא (עטרת הדברות) · אונ' אונז צו זאמן גיקניפפט אדר אויך גיבנדן צעהן קרוינן · וועלכי זיינד · (שבת · ראש חדש · פסח · שבועות · ראש השנה · יום כפור · סוכות · גן עדן · ימי משיח · עולם הבא) · אדר אך דריי צעהן · (ברית מילה · פיר ציצת · פיר בתים אין תפילין של ראש · אונ' איינס תפילין של יד) · אויך צוייא (לוחות) האסט

מדין: הבנהרים חרה יהוה אם בנהרים אפך
אם בים עברתך כי תרכב על סוסיך מרכבותיך
ישועה: עריה תעור קשתך שבעות מטות
אמר סלה נהרות תבקע ארץ: ראוך יחילו
הרים זרם מים עבר נתן תהום קולו רום ידיהו
נשא: שמש ירח עמד זבלה לאור חציך יהלכו
לנגה ברק חניתך: בזעם תצעד ארץ באף
תדוש גוים: יצאת לישע עמך לישע את
משיחך מחצת ראש מבית רשע ערות יסוד
עד צואר סלה: נקבת במטיו ראש פרזו יסערו
להפיצני עליצתם כמו לאכל עני במסתר:
דרכת בים סוסיך חמר מים רבים: שמעתי
ותרגז בטני לקול צללו שפתי יבא רקב
בעצמי ותחתי ארגז אשר אנוח ליום צרה
לעלות לעם יגודנו: כי תאנה לא תפרח ואין
יבול בגפנים כחש מעשה זית ושדמות לא
עשה אכל גזר ממכלה צאן ואין בקר ברפתים:
ואני ביהוה אעלוזה אגילה באלהי ישעי:
יהוה אדני חילי וישם רגלי כאילות ועל במותי
ידריכני למנצח בנגינותי:

יצ"ב

וועלט · דען דיא פֿיהרונג דער וועלט איזט צו איהם (צו גאט צו טואן נאך זיינם ווילן): תחת אנשטאט דז אום רעכט (ווא אונטער ישראל גישעהן איזט) הבי איך גיזעהן דיא געלדר פֿון (כושן רשעתיים) (אויף איין ארט ווא איהם ניט צו געקומן איזט) · אבר ווא באלד דיא ישראל הבין (תשובה) גיטאן · וואהרין ציטרין דיא אום הענג (איהרר געלדר · אך דורך גרעין) דז לאנד (מדין): הבנהרים (ווא דער ירדן גישפאלטין וואורדן) האט דען גאט אן די בעך גצירנט · איזט דען אן דיזי בעכי דיין צארן · איזט דען דיין ערצירנונגש צארין אן דעם (ים סוף) גוועזין . (אויזר נור צור הילפֿי ישראל) דא דו וואהרשט דיך פֿרגלייכן צו רייטין אויף דיינם פֿפֿערד · (אום פרעה אונ' אלריס נאך יאגין זאלין) וואורדן דיינה רייט וואגין איינה הילפֿי: עריה דוא וואהרשט גנץ אפֿין ענדעקין דיינם פֿפֿיילין בויגן (קיגן אלי פֿיינדי) · וועגן דער (שבועה) וואס דוא גיטאן צו דיא גשלעכט (ישראל) וועלכי איזט איין בשטענדיגש צו זאגן · וואשיר בעך וואהרשטו איהנן שפאלטין אויז דיא פעלזין דער ערדי: ראוך דא דיך גיזעהן הבין דיא בערג (פֿון ארנון) וואהרין זיא ציטרין (אונ' זיך צו גאאין העפטין · צו ווייזן דיא ישראל איין (נס) וועגן דיא אונטר זיא פֿר בארגינה שוגאים) · דער שטראם וואשיר (פֿון ירדן) איזט פֿר ביים גיגאנגן (אונ' טרוקין וואהרדן) · דער (תהום) (דאהיימדי בוילר דער ערדי) האט גיגעבן זיינה שטים (דיך צו לויבן) · זייגה ערהיבונג פֿון זיינר ערהויבינה אהלט (דיא הימלשי סאהרן): שמש דיא זון אונ' (לבנה) שטונדן שטיל אין איהרין היאליטן פֿמואסט (ווא יהושע וועגן דעם ערהאלטין זיג זיא גהייסן שטיל שטיאן אונ' ער זא זאגיטי שירה) · פֿון דעם ליכט דייני פֿפֿיילין (דורך וועלכי דיא פֿיינדי גיטארדט וואהרדן) וואהרן (דיא ישראל) גימן · נאך דער העלונג דער בלינין (וועלכי זיינד) דיינה שפיס; (קיגן דיא פֿיינדי): בזעם מיט גראמשאפֿט וואהרשטו בשטרייטין דש לאנד (ארץ ישראל) · מיט צארין האשטו צער טרעטין די פֿעלקר: יצאת דוא ביזט אויז גיגאנגי צור הילפֿי דיינס פֿאליקס · צו העלפֿין דיינין גיזאלבטן (דוד המלך) דוא האשט גיוואונדיט דעם הויבט פֿון דעם בויזוויכטיגן הויז (זיינר פֿיינדי) · ענדעקיט דעם גרונד (פֿון דער וואורצל אויז גרישן ביז אן האלז (דיא פֿארנעהאמסטי איהרר אתנה) אונ' הויכי פֿעסטונגן · סלה: נקבת דוא האשט גלעכירט (דז היל פֿון סנחרב) מיט זיין אייגינה שטעקין (וואוויט ער איך האט וואלין שלאגין) דיא הויבטר זיינר אפֿינה שטעט (וואו אין זיינה גבורים גיזעסין זולכי צו סילין) · (דאמאהל) ווא; זיא וואהרין שטוראין איך לאפר שפרייטין אויז איינם לנד · וועלכש וואהר איהרי פֿריידי . אלס ווא (זיך פֿריימיט דער פרעה ווא ער זיא נאך יאגיטי) צו פֿרדערבין אין פֿרבארגינהייט (אין דער מדבר) דז ארמי פֿאליק: דרכת דוא האשט אבר גיטרעטין אין ים (מיט פֿרשטעלונג אלס ווא דיינה) פֿפֿערדי (דז דיא אלרים זאלי נאך פֿאלגין זאלין לויפֿן דיא) הויפֿן דער פֿילי וואסרין פֿון ים (דיא אין דער היך גשטנדן זיין אלס וויא אויארן . אונ' דיא אלרים דריין פֿר זונקן: שמעתי איך הבי גיהערט (פֿון דער נבואה פֿון מלחמת גוג ומגוג) זוא וואהר ערשראקין אין בויך . נור וועגן דער שטימי · וואהרין מיבר מיינדר קלאפֿפֿין איינה לעפֿצין · עש קאהם איינה פֿרפֿוילונג אין איינה גביין · אונ' אויף איינין שטאנד וואהר איך גנץ ערשראקין (דא איך זעהטי · ווא איך איינטי) צו רואין (ווידרום אין איין לאנד · דז עז אום גיוועקסילט וואהרדין איזט) צו איינם ליידיגן טאג · (ווא דער גוג זיך בשלימיטי · אויף צו גיאן צו דעם פֿאליק (ישראל) אויף וועלכם ער וואהר צו זאמין שאהרין (פֿילי חיילות): כי דען פֿייגן בוים ווערט ניט קענין בליהן · עש ווערט קיין פֿרוכט זיין אן דיא ווין שטעק . עש טוט ליקינין (אדר איין שטעלין) די ווערק פֿון איהלבער בוים . אונ' דיא פֿעלדר אהבין קיינה עסין שפייזי · עש איזט פֿר שניטן אויז דעם שטאל דיא שאף . אונ' ווערדן ניאר זיין רינדר אין די רינד שטעל: ואני אבר דענאך טוהי איך איך אן גאט פֿרייאן . בלוסטיגן אן דער גאט איינר הילפֿי: יהוה גאט דער הער איזט איין קראפֿט אונ' ער אהכיט (אלי צייט) איינה פֿיסין דעם פֿיינד נאך צו לויפֿן זוא גשווינד אלז די הינדן אונ' אויף איינה אבר איר ערהויבינה · אהכיט ער איך טרעטין · (דיזוו זינגי איך) צור איבר ציגונג מיט איינם גיזאנג פֿון היפשי טאהנין;

היום ויקרא שמו בישראל : והיה לך למשיב
נפש ולכלכל את שיבתך כי כלתך אשר
אהבתך ילדתו אשר היא טובה לך משבעה
בנים : ותקח נעמי את הילד ותשתהו בחיקה
ותהי לו לאמנת : ותקראנה לו השכנות שם
לאמר ילד בן לנעמי ותקראנה שמו עובד הוא
אבי ישי אבי דוד : ואלה תולדות פרץ פרץ
הוליד את חצרון : וחצרון הוליד את רם ורם
ורם הוליד את עמינדב : ועמינדב הוליד את
נחשון ונחשון הוליד את שלמה ושלמון הוליד
את בועז ובועז הוליד את עובד : ועובד
הוליד את ישי וישי הוליד את דוד :

אן זאגט קדיש יתום. אונ' היבט אויז צוויא ספרי תורות אונ' ליינט אין (ראה כל הבכור) ווען אבר דער הינדרשטר טאג שבועות אן שבת גיפאלט וואו היבט אן אין (עשר תעשר) אונ' אן רופט זיבן אויף ווערשטו גפינדן אין טאגי ענרת אונ' דערנאך זאגט אן דיא הפטרה

למפטיר קורין בפרשת פנחס

וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה
ליי' בשבעתיכם מקרא קדש יהיה
לכם כל מלאכת עבדה לא תעשו : והקרבתם
עולה לריח ניחח ליהוה פרים בני בקר שנים
איל אחד שבעה כבשים בני שנה : ומנחתם
סלת בלולה בשמן שלשה עשרנים לפר
האחד ושני עשרנים לאיל האחד : עשרון
עשרון לכבש האחד לשבעת הכבשים :
שעיר עזים אחד לכפר עליכם : מלבד עולת
התמיד ומנחתו תעשו תמימם יהיו לכם
ונסכיהם :

הפטרה יום שני של שבועות בתרי עשר בחבקוק סימן ג'

תפלה לחבקוק הנביא על שגינות :

בקצת קהלות אומרים כאן יציב פתגם

יהוה שמעתי שמעך יראתי יהוה פעלך בקרב
שנים חייהו בקרב שנים תודיע ברגז רחם
תזכור : אלוה מתימן יבוא וקדוש מהר פארן
סלה כסה שמים הודו ותהלתו מלאה הארץ :
ונגה כאור תהיה קרנים מידו לו ושם חביון
עזה : לפניו ילך דבר ויצא רשף לרגליו :
עמד וימדד ארץ ראה ויתר גוים ויתפצצו
הררי עד שחו גבעות עולם הליכות עולם לו :
תחת און ראיתי אהלי כושן ירגזון יריעות ארץ
מדין

תפלה איין גיבעט פון דעם (נביא) חבקוק איבר דיא שגיונות איין (כלי זמר) דס אלזוא גיהייסן האט · אדר ווען דיא עבירות וואו געשעהן · זיא צו חשבונן פר זינדר טונג) · יהוה גאט · איך הבי געהערט דיין נבואה דיא דוא האסט אנגזאגט הערין · (דז דיא ישראל זאלן אין גלות זיין) דא וואהר איך איך פירכטן (וואו עס אינגליך זיין ווערט אויז צו שטיאן איין אזלכי לנגי צייט · דרום ביטי איך) · גאט (דיא ישראל) דיין ווערק אין צייטן דיזי יאהרין לאזי איהם לעבין אדר ער הלטי איהם · אין צייט דיזי יאהרן אזלכי ווייזן · דז דוא אין צארן דערנאך צו ער בארמין דענקשט (ווען זכות אברהם אבינו) · אונ' דענקי אך) : אלוה גאט דער הער (אין צייטן דא ער וואלטי דיא תורה געבן) איז (ער) פון תימן גיקומן (אלזוא דז פאליק שעיר וואהנט) · אונ' דר היילגי · פון בערג פארן) דז ארט דער קינדר ישמעאל דיזי וואלטן אבר די תורה ניט אן נעמין · ביז ענדליך דיא ישראל צום הר סיני) גיקומן זיינד וואו האט בידעקט דיא פלאצי פון הימל זיין פראכט · אונ' זיינה ערלייכטונגס פרייזונג ערפילטי דיא וועלט : ונגה אונ' דיא העללונג (פון גאטיס הערליכקייט) וואהר אזו איין ליכט · הערליכי שטראלין (אזו וויא הערנר) וואהרן (דעם משה רבינו גיגעבן) פון גאט זיינר האנד צו איהם אונ' אלדארט וואורדי אפינבארט דיא אכט דער פר בארגין געוועזינה תורה : לפניו עס גינג פאר איהם דער (מלאך המות) דעם גאט פר ווין צו אנדרי געשטעטין אום זיך ניט דיא ישראל צו ווידר זעצין) · אונ' עס גינגן אויז פייאריגי (מלאכים) צו זיינם גיפאליג : עמד ער איז גשטנדן דער (ארון הקדש) אונ' דיא (שכינה) אין גאנץ פיר צעהן יאהר · אונ' אב גיוואהרט ער אעטיטי אלדא דז לאנד (צו טיילן אונטר דיא שבטים) · ער זעהטי פון דא אויז אונ' אפכיטי וועק טפרינגן פעלקר פון איהרי לאנדן · זיא וואורדן צו צערשטרייאיט דיא גיוואלטיגי בערג אדר הוילי העדרין · זיא זיינד וואורדן איין גיבויקט די היבי דר וועלט

אֶת הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁכַּב שָׁם וּבָאת וְגִלִּית
מַרְגְּלֹתָיו וְשָׁכָבְתְּ וְהוּא יַגִּיד לָךְ אֵת אֲשֶׁר
תַּעֲשִׂין׃ וַתֹּאמֶר אֵלֶיהָ כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמְרִי ◦
אֶעֱשֶׂה׃ וַתֵּרֶד הַגֹּרֶן וַתַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוַּתָּה
חֲמוֹתָהּ׃ וַיֹּאכַל בֹּעַז וַיֵּשְׁתְּ וַיִּיטַב לִבּוֹ וַיָּבֹא
לִשְׁכַּב בִּקְצֵה הָעֲרֵמָה וַתָּבֹא בַלָּט וַתְּגַל
מַרְגְּלֹתָיו וַתִּשְׁכָּב׃ וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַיֶּחֱרַד
הָאִישׁ וַיִּלָּפֵת וְהִנֵּה אִשָּׁה שֹׁכֶבֶת מַרְגְּלֹתָיו׃
וַיֹּאמֶר מִי אָתְּ וַתֹּאמֶר אָנֹכִי רוּת אֲמָתֶךָ וּפָרַשְׂתָּ
כְנָפֶךָ עַל אֲמָתְךָ כִּי גֹאֵל אָתָּה׃ וַיֹּאמֶר בְּרוּכָה
אַתְּ לַיהוָה בִּתִּי הֵיטַבְתְּ חַסְדֵּךְ הָאַחֲרוֹן מִן
הָרִאשׁוֹן לְבִלְתִּי לֶכֶת אַחֲרֵי הַבַּחוּרִים אִם דַּל
וְאִם עָשִׁיר׃ וְעַתָּה בִּתִּי אַל תִּירְאִי כֹּל אֲשֶׁר
תֹּאמְרִי אֶעֱשֶׂה לָּךְ כִּי יוֹדֵעַ כָּל שַׁעַר עַמִּי כִּי
אֵשֶׁת חַיִל אָתְּ׃ וְעַתָּה כִּי אָמְנָם כִּי אִם גֹאֵל
אָנֹכִי וְגַם יֵשׁ גֹּאֵל קָרוֹב מִמֶּנִּי׃ לִינִי הַלַּיְלָה וְהָיָה
בַבֹּקֶר אִם יִגְאָלֵךְ טוֹב יִגְאָל וְאִם לֹא יַחְפֹּץ
לְגָאֳלֵךְ וּגְאַלְתִּיךְ אָנֹכִי חַי יְיָ שִׁכְבִי עַד הַבֹּקֶר׃
וַתִּשְׁכַּב מַרְגְּלוֹתָו עַד הַבֹּקֶר וַתָּקָם בִּטְרֶם יַכִּיר
אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ וַיֹּאמֶר אַל יִוָּדַע כִּי בָאָה הָאִשָּׁה
הַגֹּרֶן׃ וַיֹּאמֶר הָבִי הַמִּטְפַּחַת אֲשֶׁר עָלַיִךְ וְאֶחֳזִי
בָהּ וַתֹּאחֶז בָּהּ וַיָּמָד שֵׁשׁ שְׂעֹרִים וַיָּשֶׁת עָלֶיהָ
וַיָּבֹא הָעִיר׃ וַתָּבוֹא אֶל חֲמוֹתָהּ וַתֹּאמֶר מִי אַתְּ
בִּתִּי וַתַּגֶּד לָהּ אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה לָהּ הָאִישׁ׃
וַתֹּאמֶר שֵׁשׁ הַשְּׂעֹרִים הָאֵלֶּה נָתַן לִי כִּי אָמַר
◦ אַל תָּבוֹאִי רֵיקָם אֶל חֲמוֹתֵךְ׃ וַתֹּאמֶר שְׁבִי
בִתִּי עַד אֲשֶׁר תֵּדְעִין אֵיךְ יִפֹּל דָּבָר כִּי לֹא
יִשְׁקֹט הָאִישׁ כִּי אִם כִּלָּה הַדָּבָר הַיּוֹם׃ וּבֹעַז
עָלָה הַשַּׁעַר וַיֵּשֶׁב שָׁם וְהִנֵּה הַגֹּאֵל עֹבֵר אֲשֶׁר
דִּבֶּר בֹּעַז וַיֹּאמֶר סוּרָה שְׁבָה פֹּה פְּלֹנִי אַלְמֹנִי

וַיָּסַר וַיֵּשֵׁב׃ וַיִּקַּח עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים מִזִּקְנֵי הָעִיר׃
וַיֹּאמֶר שְׁבוּ פֹה וַיֵּשֵׁבוּ׃ וַיֹּאמֶר לַגֹּאֵל חֶלְקַת
הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר לְאָחִינוּ לֶאֱלִימֶלֶךְ מָכְרָה נָעֳמִי
הַשָּׁבָה מִשְּׂדֵה מוֹאָב׃ וַאֲנִי אָמַרְתִּי אֶגְלֶה
אָזְנְךָ לֵאמֹר קְנֵה נֶגֶד הַיֹּשְׁבִים וְנֶגֶד זִקְנֵי עַמִּי אִם
אִם תִּגְאַל גְּאָל וְאִם לֹא יִגְאַל הַגִּידָה לִּי וְאֵדְעָ◦
כִּי אֵין זוּלָתְךָ לִגְאוֹל וְאָנֹכִי אַחֲרֶיךָ וַיֹּאמֶר אָנֹכִי
אֶגְאָל׃ וַיֹּאמֶר בֹּעַז בְּיוֹם קְנוֹתְךָ הַשָּׂדֶה מִיַּד
נָעֳמִי וּמֵאֵת רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה אֵשֶׁת הַמֵּת קָנִיתִי
לְהָקִים שֵׁם הַמֵּת עַל נַחֲלָתוֹ׃ וַיֹּאמֶר הַגֹּאֵל לֹא
אוּכַל לִגְאוֹל לִי פֶּן אַשְׁחִית אֶת נַחֲלָתִי גְּאַל לְךָ
אַתָּה אֶת גְּאֻלָּתִי כִּי לֹא אוּכַל לִגְאֹל׃ וְזֹאת
לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל עַל הַגְּאוּלָּה וְעַל הַתְּמוּרָה לְקַיֵּם
כָּל דָּבָר שָׁלַף אִישׁ נַעֲלוֹ וְנָתַן לְרֵעֵהוּ וְזֹאת
הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר הַגֹּאֵל לְבֹעַז קְנֵה
לָךְ וַיִּשְׁלֹף נַעֲלוֹ׃ וַיֹּאמֶר בֹּעַז לַזְּקֵנִים וְכָל הָעָם
עֵדִים אַתֶּם הַיּוֹם כִּי קָנִיתִי אֶת כָּל אֲשֶׁר
לֶאֱלִימֶלֶךְ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לְכִלְיוֹן וּמַחְלוֹן מִיַּד
נָעֳמִי׃ וְגַם אֶת רוּת הַמֹּאֲבִיָּה אֵשֶׁת מַחְלוֹן
קָנִיתִי לִי לְאִשָּׁה לְהָקִים שֵׁם הַמֵּת עַל נַחֲלָתוֹ
וְלֹא יִכָּרֵת שֵׁם הַמֵּת מֵעִם אֶחָיו וּמִשַּׁעַר מְקוֹמוֹ
עֵדִים אַתֶּם הַיּוֹם׃ וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעָם אֲשֶׁר בַּשַּׁעַר
וְהַזְּקֵנִים עֵדִים יִתֵּן יְיָ אֶת הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל בֵּיתֶךָ
כְּרָחֵל וּכְלֵאָה אֲשֶׁר בָּנוּ שְׁתֵּיהֶם אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל
וַעֲשֵׂה חַיִל בְּאֶפְרָתָה וּקְרָא שֵׁם בְּבֵית לָחֶם׃
וִיהִי בֵיתְךָ כְּבֵית פֶּרֶץ אֲשֶׁר יָלְדָה תָמָר לִיהוּדָה
מִן הַזֶּרַע אֲשֶׁר יִתֵּן יְיָ לְךָ מִן הַנַּעֲרָה הַזֹּאת׃
וַיִּקַּח בֹּעַז אֶת רוּת וַתְּהִי לוֹ לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ
וַיִּתֵּן יְיָ לָהּ הֵרָיוֹן וַתֵּלֶד בֵּן׃ וַתֹּאמַרְנָה הַנָּשִׁים
אֶל נָעֳמִי בָּרוּךְ יְיָ אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית לָךְ גֹּאֵל

וְרוּת הַמּוֹאֲבִיָּה כַלָּתָהּ עִמָּהּ הַשָּׁבָה
מִשְּׂדֵי מוֹאָב וְהֵמָּה בָּאוּ בֵּית לֶחֶם בִּתְחִלַּת
קְצִיר שְׂעוֹרִים׃ וּלְנָעֳמִי מוֹדַע לְאִישָׁהּ אִישׁ גִּבּוֹר
חַיִל מִמִּשְׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ וּשְׁמוֹ בּוֹעַז׃ וַתֹּאמֶר
רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה אֶל נָעֳמִי אֵלְכָה נָּא הַשָּׂדֶה
וַאֲלַקֳטָה בַשִּׁבֳּלִים אַחַר אֲשֶׁר אֶמְצָא חֵן בְּעֵינָיו
וַתֹּאמֶר לָהּ לְכִי בִתִּי׃ וַתֵּלֶךְ וַתָּבוֹא וַתְּלַקֵּט
בַּשָּׂדֶה אַחֲרֵי הַקֹּצְרִים וַיִּקֶר מִקְרֶהָ חֶלְקַת
הַשָּׂדֶה לְבוֹעַז אֲשֶׁר מִמִּשְׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ׃ וְהִנֵּה
בוֹעַז בָּא מִבֵּית לֶחֶם וַיֹּאמֶר לַקּוֹצְרִים יְהוָה
עִמָּכֶם וַיֹּאמְרוּ לוֹ יְבָרֶכְךָ יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר בּוֹעַז
לְנַעֲרוֹ הַנִּצָּב עַל הַקֹּצְרִים לְמִי הַנַּעֲרָה הַזֹּאת׃
וַיַּעַן הַנַּעַר הַנִּצָּב עַל הַקּוֹצְרִים וַיֹּאמַר נַעֲרָה
מוֹאֲבִיָּה הִיא הַשָּׁבָה עִם נָעֳמִי מִשְּׂדֵי מוֹאָב׃
וַתֹּאמֶר אֲלַקֳטָה נָּא וְאָסַפְתִּי בָעֳמָרִים אַחֲרֵי
הַקּוֹצְרִים וַתָּבוֹא וַתַּעֲמוֹד מֵאָז הַבֹּקֶר וְעַד עַתָּה
זֶה שִׁבְתָּהּ הַבַּיִת מְעָט׃ וַיֹּאמֶר בּוֹעַז אֶל רוּת
הֲלוֹא שָׁמַעַתְּ בִּתִּי אַל תֵּלְכִי לִלְקֹט בְּשָׂדֶה אַחֵר
וְגַם לֹא תַעֲבוּרִי מִזֶּה וְכֹה תִדְבָּקִין עִם נַעֲרֹתָי׃
עֵינַיִךְ בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר יִקְצֹרוּן וְהָלַכְתְּ אַחֲרֵיהֶן הֲלוֹא
צִוִּיתִי אֶת הַנְּעָרִים לְבִלְתִּי נָגְעֵךְ וְצָמִת וְהָלַכְתְּ
אֶל הַכֵּלִים וְשָׁתִית מֵאֲשֶׁר יִשְׁאֲבוּן הַנְּעָרִים׃
וַתִּפֹּל עַל פָּנֶיהָ וַתִּשְׁתַּחוּ אָרְצָה וַתֹּאמֶר אֵלָיו
מַדּוּעַ מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ לְהַכִּירֵנִי וְאָנֹכִי נָכְרִיָּה׃
וַיַּעַן בּוֹעַז וַיֹּאמֶר לָהּ הֻגֵּד הֻגַּד לִי כֹּל אֲשֶׁר עָשִׂית
אֶת חֲמוֹתֵךְ אַחֲרֵי מוֹת אִישֵׁךְ וַתַּעַזְבִי אָבִיךְ
וְאִמֵּךְ וְאֶרֶץ מוֹלַדְתֵּךְ וַתֵּלְכִי אֶל עַם אֲשֶׁר לֹא
יָדַעַתְּ תְּמוֹל שִׁלְשׁוֹם׃ יְשַׁלֵּם יְיָ פָּעֳלֵךְ וּתְהִי
מַשְׂכֻּרְתֵּךְ שְׁלֵמָה מֵעִם יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּאת
לַחֲסוֹת תַּחַת כְּנָפָיו׃ וַתֹּאמֶר אֶמְצָא חֵן בְּעֵינֶיךָ

אֲדֹנִי כִּי נִחַמְתָּנִי וְכִי דִבַּרְתָּ עַל שִׁפְחָתֶךָ וְאָנֹכִי
לֹא אֶהְיֶה כְּאַחַת שִׁפְחֹתֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר לָהּ בוֹעַז
לְעֵת הָאֹכֶל גֹּשִׁי הֲלֹם וְאָכַלְתְּ מִן הַלֶּחֶם וְטָבַלְתְּ
פִּתֵּךְ בַּחֹמֶץ וַתֵּשֶׁב מִצַּד הַקּוֹצְרִים וַיִּצְבָּט לָהּ
קָלִי וַתֹּאכַל וַתִּשְׂבַּע וַתֹּתַר׃ וַתָּקָם לְלַקֵּט וַיְצַו
בוֹעַז אֶת נְעָרָיו לֵאמֹר גַּם בֵּין הָעֳמָרִים תְּלַקֵּט
וְלֹא תַכְלִימוּהָ׃ וְגַם שֹׁל תָּשֹׁלּוּ לָהּ מִן הַצְּבָתִים
וַעֲזַבְתֶּם וְלִקְּטָה וְלֹא תִגְעֲרוּ בָהּ׃ וַתְּלַקֵּט
בַּשָּׂדֶה עַד הָעָרֶב וַתַּחְבֹּט אֵת אֲשֶׁר לִקֵּטָה
וַיְהִי כְּאֵיפָה שְׂעוֹרִים׃ וַתִּשָּׂא וַתָּבוֹא הָעִיר וַתֵּרֶא
חֲמוֹתָהּ אֵת אֲשֶׁר לִקֵּטָה וַתּוֹצֵא וַתִּתֶּן לָהּ אֵת
אֲשֶׁר הוֹתִרָה מִשָּׂבְעָהּ׃ וַתֹּאמֶר לָהּ חֲמוֹתָהּ
אֵיפֹה לִקַּטְתְּ הַיּוֹם וְאָנָה עָשִׂית יְהִי מַכִּירֵךְ בָּרוּךְ
וַתַּגֵּד לַחֲמוֹתָהּ אֵת אֲשֶׁר עָשְׂתָה עִמּוֹ וַתֹּאמֶר
שֵׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם בּוֹעַז׃ וַתֹּאמֶר
נָעֳמִי לְכַלָּתָהּ בָּרוּךְ הוּא לַיְיָ אֲשֶׁר לֹא עָזַב חַסְדּוֹ
אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַמֵּתִים וַתֹּאמֶר לָהּ נָעֳמִי קָרוֹב
לָנוּ הָאִישׁ מִגֹּאֲלֵנוּ הוּא׃ וַתֹּאמֶר רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה
גַּם כִּי אָמַר אֵלַי עִם הַנְּעָרִים אֲשֶׁר לִי תִּדְבָּקִין
עַד אִם כִּלּוּ אֵת כָּל הַקָּצִיר אֲשֶׁר לִי׃ וַתֹּאמֶר
נָעֳמִי אֶל רוּת כַּלָּתָהּ טוֹב בִּתִּי כִּי תֵצְאִי עִם
נַעֲרוֹתָיו וְלֹא יִפְגְּעוּ בָךְ בְּשָׂדֶה אַחֵר׃ וַתִּדְבַּק
בְּנַעֲרוֹת בּוֹעַז לְלַקֵּט עַד כְּלוֹת קְצִיר הַשְּׂעוֹרִים
וּקְצִיר הַחִטִּים וַתֵּשֶׁב אֶת חֲמוֹתָהּ׃ וַתֹּאמֶר לָהּ
נָעֳמִי חֲמוֹתָהּ בִּתִּי הֲלֹא אֲבַקֶּשׁ לָךְ מָנוֹחַ אֲשֶׁר
יִיטַב לָךְ׃ וְעַתָּה הֲלֹא בוֹעַז מוֹדַעְתָּנוּ אֲשֶׁר
הָיִית אֶת נַעֲרוֹתָיו הִנֵּה הוּא זֹרֶה אֶת גֹּרֶן
הַשְּׂעוֹרִים הַלָּיְלָה׃ וְרָחַצְתְּ וָסַכְתְּ וְשַׂמְתְּ
שִׂמְלֹתַיִךְ עָלַיִךְ וְיָרַדְתְּי הַגֹּרֶן אַל תִּוָּדְעִי לָאִישׁ
עַד כַּלֹּתוֹ לֶאֱכוֹל וְלִשְׁתּוֹת׃ וִיהִי בְשָׁכְבוֹ וְיָדַעַתְּ
אֵת

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר: קהל קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ: קהל בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ: מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ מָתַי תִּמְלוֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכּוֹן תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים וְעֵינֵינוּ תִרְאֶנָה מַלְכוּתְךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ: קהל יִמְלוֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

דר חזן זאגט לדור ודור ואתה בחרתנו : דען שמונה עשרה דר נאך גאנץ הלל : אונ׳ דער נאך גאנץ קדיש :

מגילת רות

וַיְהִי בִּימֵי שְׁפֹט הַשֹּׁפְטִים וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה לָגוּר בִּשְׂדֵי מוֹאָב הוּא וְאִשְׁתּוֹ וּשְׁנֵי בָנָיו: וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ נָעֳמִי וְשֵׁם שְׁנֵי בָנָיו מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן אֶפְרָתִים מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וַיָּבֹאוּ שְׂדֵי מוֹאָב וַיִּהְיוּ שָׁם: וַיָּמָת אֱלִימֶלֶךְ אִישׁ נָעֳמִי וַתִּשָּׁאֵר הִיא וּשְׁנֵי בָנֶיהָ: וַיִּשְׂאוּ לָהֶם נָשִׁים מֹאֲבִיּוֹת שֵׁם הָאַחַת עָרְפָּה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית רוּת וַיֵּשְׁבוּ שָׁם כְּעֶשֶׂר שָׁנִים: וַיָּמוּתוּ גַם שְׁנֵיהֶם מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן וַתִּשָּׁאֵר הָאִשָּׁה מִשְּׁנֵי יְלָדֶיהָ וּמֵאִישָׁהּ: וַתָּקָם הִיא וְכַלֹּתֶיהָ וַתָּשָׁב מִשְּׂדֵי מוֹאָב כִּי שָׁמְעָה בִּשְׂדֵה מוֹאָב כִּי פָקַד יְיָ אֶת עַמּוֹ לָתֵת לָהֶם לָחֶם: וַתֵּצֵא מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה שָׁמָּה וּשְׁתֵּי כַלֹּתֶיהָ עִמָּהּ וַתֵּלַכְנָה בַדֶּרֶךְ לָשׁוּב אֶל אֶרֶץ יְהוּדָה: וַתֹּאמֶר נָעֳמִי לִשְׁתֵּי כַלֹּתֶיהָ לֵכְנָה שֹּׁבְנָה אִשָּׁה לְבֵית אִמָּהּ יַעַשׂ יְהוָֹה עִמָּכֶם חֶסֶד כַּאֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם עִם הַמֵּתִים וְעִמָּדִי: יִתֵּן יְהוָֹה לָכֶם וּמְצֶאןָ מְנוּחָה אִשָּׁה בֵּית אִישָׁהּ וַתִּשַּׁק לָהֶן וַתִּשֶּׂאנָה קוֹלָן וַתִּבְכֶּינָה: וַתֹּאמַרְנָה לָּהּ כִּי אִתָּךְ נָשׁוּב לְעַמֵּךְ: וַתֹּאמֶר נָעֳמִי שֹׁבְנָה בְנֹתַי לָמָּה תֵלַכְנָה עִמִּי הַעוֹד לִי בָנִים בְּמֵעַי וְהָיוּ לָכֶם לַאֲנָשִׁים: שֹׁבְנָה בְנֹתַי לֵכְןָ כִּי זָקַנְתִּי מִהְיוֹת לְאִישׁ כִּי אָמַרְתִּי יֶשׁ לִי תִקְוָה גַּם הָיִיתִי הַלַּיְלָה לְאִישׁ וְגַם יָלַדְתִּי בָנִים: הֲלָהֵן תְּשַׂבֵּרְנָה עַד אֲשֶׁר יִגְדָּלוּ הֲלָהֵן תֵּעָגֵנָה לְבִלְתִּי הֱיוֹת לְאִישׁ אַל בְּנֹתַי כִּי מַר לִי מְאֹד מִכֶּם כִּי יָצְאָה בִי יַד יְהוָֹה: וַתִּשֶּׂנָה קוֹלָן וַתִּבְכֶּינָה עוֹד וַתִּשַּׁק עָרְפָּה לַחֲמוֹתָהּ וְרוּת דָּבְקָה בָּהּ: וַתֹּאמֶר הִנֵּה שָׁבָה יְבִמְתֵּךְ אֶל עַמָּהּ וְאֶל אֱלֹהֶיהָ שׁוּבִי אַחֲרֵי יְבִמְתֵּךְ: וַתֹּאמֶר רוּת אַל תִּפְגְּעִי בִי לְעָזְבֵךְ לָשׁוּב מֵאַחֲרָיִךְ כִּי אֶל אֲשֶׁר תֵּלְכִי אֵלֵךְ וּבַאֲשֶׁר תָּלִינִי אָלִין עַמֵּךְ עַמִּי וֵאלֹהַיִךְ אֱלֹהָי: בַּאֲשֶׁר תָּמוּתִי אָמוּת וְשָׁם אֶקָּבֵר כֹּה יַעֲשֶׂה יְהוָֹה לִי וְכֹה יֹסִיף כִּי הַמָּוֶת יַפְרִיד בֵּינִי וּבֵינֵךְ: וַתֵּרֶא כִּי מִתְאַמֶּצֶת הִיא לָלֶכֶת אִתָּהּ וַתֶּחְדַּל לְדַבֵּר אֵלֶיהָ: וַתֵּלַכְנָה שְׁתֵּיהֶם עַד בּוֹאָנָה בֵּית לָחֶם וַיְהִי כְּבֹאָנָה בֵּית לֶחֶם וַתֵּהֹם כָּל הָעִיר עֲלֵיהֶן וַתֹּאמַרְנָה הֲזֹאת נָעֳמִי: וַתֹּאמֶר אֲלֵיהֶן אַל תִּקְרֶאנָה לִי נָעֳמִי קְרֶאןָ לִי מָרָא כִּי הֵמַר שַׁדַּי לִי מְאֹד: אֲנִי מְלֵאָה הָלַכְתִּי וְרֵיקָם הֱשִׁיבַנִי יְיָ לָמָּה תִקְרֶאנָה לִי נָעֳמִי וַיהוָֹה עָנָה בִי וְשַׁדַּי הֵרַע לִי: וַתָּשָׁב

כנסי' קידש ברא"ש העולם :
ובשירם ובמלאכם : ויכבדו בה
המורים לישראל סגה נדגלים :
במתן אמון כמתן תורה המלוכה
ונגדלים בחקו של מקום : נות
בית עש"ה בתהלים ס"ח ובית
את תחלק שלל ולפי ישראל ו"ם
מורים נקראת נות בית :

שצפה מראש · ולתת להם אמונת ראש · לצוות להם
דבר מראש · ועברמהם תשע מאות ושבעים
וארבעה לפרוש · ולסוף עשרים וששה דורות חשק
תבואת ראש · דבר צוה לאלף דור מראש : לנחול
חוק נסוכת ראש · בתעצומותיה לחקור ולדרוש : להשתחוות
ולכרוע ולקוד ראש · לאל היוקים המתנשא לכל לראש : ובשורם
צבאות אלים : כי למתן דת זכו סגולים : ויכבדו בה נדגלים : נתנו
שבח ותהלה לאלאלים : והמון גדודים וכתי אראלים : שיר
ותשבחות מפארים ומהללים : ושרפים ממעל להם עומדים ומעלים
וליושב על כסא רם ונשא מגדילים : וצבאות גבורי חילים :
מנעימים שיר הלולים : ופאר כרובים ורעש גלגלים : במתן אמון
היו גילים : ומלאכי אש ומים בלולים : בשמחת נות בית מסלדים
ומחלים : וזה אל זה קוראים ושואלים : לקדוש וברוך תפארת
מכללים : רוממות למלכם ממללים : ועזוז נוראותיו מגדילים :
ושלוש קדשה לקדוש בקודש מעלים :

ככתוב

ער איז דער אלז נום ערשטין אנגיפאן · קיגן דיא טויזנט (דורות) דיא ער גלוגיט האט פון אנפנג · אונ׳ אום איהגן צו
געבן דיא (תורה דיא הויפט אמונה) · זיא צו גביטין די זאכין וועלכי זיינד פון אנפנג שוין · אונ׳ ער האט פון זיא לאזין פר ביא
גימן ניין הונדרט פיר אונ׳ זיבינציג (דורות) אב גשיידן פאר ערשאפונג דעם (עולם) · אונ׳ נאך זעקס אונ׳ צוואנציג (דורות
פון אדם הראשון) אן · האט ער גלוסטיט דיא ישראל וועלכי היישן דיא ערשטי פרוכטין · זוא האט ער זיינה (תורה
גיבאטין צו דעם טויזנדן (דור) פון אנפנגי איהגין צו אכלין ערבין די (תורה) וועלכי איזט דיא ערשטי פון גאט גיאכטיטי
הערשאפט . אין איהרי שטארקהייט צו פארשין אונ׳ צו (דרשן) · זיך צו בוקין · צו קניאן · אונ׳ צו ביגן דעם הויפט · צו
גאט דעם לעבנדיגן . אונ׳ בשטענדיגן דער ערהויבנה איבר אלי הויפטר : וכשורם אונ׳ ווען זיא גלוגט הבין די הערשארן
(אלאכים אלים) · דז צור גאבי דער (תורה הבין זוכה) גוועזין דיא גליבטי ישראל · אונ׳ דר איז גיעהרט ווערדן די פאמירטי
הבין זיא (שבח) גיגעבן צו דעם גאט איבר אלי שטארקי . אונ׳ די גטיאל דער שאהרן אונ׳ פרטייאן מראלים · גיזאנג · אונ׳
לויבונג וואהרן זיא בשיהגין אונ׳ פרייזין · אונ׳ די טרפים דיא איבר זיא שטיאן אונ׳ ברענגן אויף . אונ׳ צו דעם זיצר אויף דעם
ערהויבנין סטוהל אמלין זיא מגטבארין · אונ׳ דיא שטארקי חילים · אמלין ליבליך פרייזונג גיזאנג . אונ׳ דיא שנהייט
דער כרובים · אונ׳ דער שטורם פון דיא גלגלים · בייא (אתן תורה) וואהרן זיא ערפרייאיט · אונ׳ דיא (אלאכים) די אויז
פייאר אונ׳ וואסיר זיינד גאישט . איז דער (שאחה) פון ישראל וועלכי היישן נות בית וואהרן לויבן אונ׳ גאט ביטן איינר
צום אנדרן וואהרן רופין אונ׳ פרגאין · צו גאט קדוש וברוך שוינהייט בקריהגין · ער היבונג צו איהרן (אלך) רידן דיא
שטערקי זיינר פורכטזאאקייט אגטבארין · אונ׳ דרייא פאלי (קדושה) צום הייליגן אין היילינקייט אויף
ברענגן איז ליב : ככתוב וכו׳ :

רמז

סיום פסוק למעלה כפרוש : עוטה אורה הקב"ה שנאמר בתהלים ק"ד עוטה אור כשלמה : לבחירו זה משה : בהוגיה לומדים : ועבר שהם כו' שם תתקע"ד דורות שקמטו : ולסוף עשרים וששה דורות י' דורות מאדם ועד נח וי' דורות מנח ועד אברהם הרי עשרים אברהם יצחק ויעקב לוי קהת עמרם משה הרי כ"ו : תבואת ראש ישראל הנקראים ראשית תבואתו : נשובת ראש התורה הנשובה

עָלוֹ · וְהֶעֱמִידוֹ וְנִגַּשׁ אֶל עֲרָפֶלוֹ · וּפָנִים בְּפָנִים
דִּבֶּר לוֹ · וְקַרְנַיִם מִיָּדוֹ לוֹ · יִדּוֹדוּן יִדּוֹדוּן רָעֲשׁוּ לְמוּלוֹ ·
וְדִבְּרוּ לִפְנֵי צוּר וְאָמְרוּ לוֹ · מָה אֱנוֹשׁ כִּי תְגַדְּלוֹ · וּמָה
תְּחַשְּׁבֵהוּ לִמְקוֹמֵנוּ לְהַעֲלוֹ · קִנְיָן שַׁעֲשׁוּעִים לְהַנְחִילוֹ
וְהֵשִׁיבָם אֵל הֲנִיחוּ לוֹ · מֵאָז חֲשַׁקְתִּיו לְהַגְדִּילוֹ ·
וּלְהִכָּנֵס לִפְנַי וְלִפְנִים רְשׁוּת נָתַתִּי לוֹ · שְׁבוּיַת מָרוֹם
לָתֶת לוֹ · מְנָת חֶלְקוֹ וְגוֹרָלוֹ · לְלַמֵּד לִבְנֵי כָל אֲשֶׁר יְדַבֵּר לוֹ : וּמֵהַר
סִינַי קִבְּלוּ תוֹרָה · לֹא מִפִּי מַלְאָךְ וְלֹא מִפִּי שָׁלִיחַ אֲמוּרָה · כִּי אִם מִפִּי
מֶלֶךְ עוֹטֶה אוֹרָה · טְהוֹר עֵינַיִם וְיִרְאָתוֹ טְהוֹרָה · מִפִּי גְּבוּרָתוֹ לִבְחִירוֹ
הוֹרָה · דָּת בָּאֵר הֵיטֵב מְבוֹאָרָה · בְּדִבּוּר בַּאֲמִירָה בְּצִוּוּי בְּאַזְהָרָה ·
בְּתַלְמוּד בְּאַגָּדָה בְּמִשְׁנָה בְּמִקְרָא : בְּחֻקָּה בְּמִצְוָה בִּבְרִית גְּמוּרָה ·
עֲרוּכָה בַּכֹּל וּשְׁמוּרָה · וּבְכָל מִצְוָה שֶׁבַח בְּעִנְיָן בָּהּ סְדוּרָה · לְהִתְבָּרֵךְ
בְּהוֹגֶיהָ בְּכָל יוֹם בָּרוּךְ נוֹתֵן הַתּוֹרָה : וּבְאָלֶף שֶׁהִיא לְכָל הָאוֹתִיּוֹת
רֹאשׁ · פָּתַח בְּאָנֹכִי לְדִבְּרוֹת רֹאשׁ · לְהוֹדִיעַ שֶׁהוּא אֱלֹהֵי קֶדֶם רֹאשׁ ·
בְּרֵאשִׁית רֹאשׁ וּבְאַחֲרִית רֹאשׁ · רִאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן בְּסוֹף וּבְרֹאשׁ · צוֹפֶה
מַה יִּהְיֶה בְּסוֹף מֵרֹאשׁ · וְלָמָּה בְּאָלֶף פָּתַח בְּרֹאשׁ · כְּנֶגֶד אֶלֶף דּוֹר
שֶׁצָּפָה

איהם גשטעלט אוני גינעהט צו זיינם דיקן נעבל · שיינבארליך האט ער איט איהם גרידט · אוני הערליכה ערשיינונג אויז זיינם גזיכט וואהר פון גאט זיינה העגדן צו איהם · דיא הויפגידי אלאכים וואהרן שטורמין קיגן איהם · אוני גשפראכין פר גאט דעם בשעפיר אוני צו איהם גזאגט · וואש איזט דער אענש דז דוא איהם אזוא גרויש אאכשט · אוני ווארום אאכשטו איהם חשוב צו אונזר ארט אין היאל הירוף צו ברענגן · דיא ער ווערבונג פון דער פריידיגי (תורה) איהם צו אאכין ערבין · זוא האט זיא גאט (תשובה) געבין · לאזט איהם גיאן פון פאר אאהל אן שון הבי איך איהם גלושטיט גרויש צו אאכין · אוני גנץ אינוועגדיג היריין צו גיאן הבי איך איהם רשות גיגעבן · דיא תורה אלש איינה גיפאנגינה פון היאל איהם צו געבן · זיא איזט דיא גאב זיין חלק אוני זיין גורל · צו לערנן איינה קינדר אלש וואש איהם גיזגט ווערט : ומהר אוני פון בערג סיני הבין זיא עאפפאנגן דיא תורה · ניט דורך איין (אלאך) אדר של חגיזגט זונדרן אויז דעם אונד גאט דעם קיניג אום ווינדר דז ליכט · דער ריינה פון גזיכט · אוני זיינה ירמה איזט טהור · פון זיינם אונד האט ער צו זיינם ער ווילאן גלערינט · איין רעכט זעהר וואהל בשיידן · איט רידן · ספרעכין גיבאטי ווארנונג (גמרא · אגדה · משנה · אקרא) דז איזט (פסוק) · איט גיזעץ (מצוה · איט ברית) בשלאסין · איט אלין אן גרילט אוני ביוואהרט · אוני אין יעדר (מצוה איזט שבח) אין דער זאך דז אין איר איזט גיארדינט · צו אאכין (ברכה) אלי טאג דיא אין אהר לערנין גליבט איזט גאט דער גיגעבן דיא (תורה) : ובאלף אוני איט דער א דיא פון (אותיות איזט דער ראש) · האט ער אנגיפאנגין (אנכי) דעם אנפאנג פון דיא (עשרת הדברות) · צו ווייזן דז ער איזט גאט פאר אלי אנפאנג · ערוואהר פון ערשטין דער (ראש) · אוני ביבליבט אן היגטרשטין דער (ראש) · ערשטר אוני לעצטר אן ענד אוני אנפאנג וואש אן ענד זיין ווירט · אוני ווארום האט (ח"ש)

שנים עשר מיל על כל דבור ודבור שני' עשר מיל דהיינו כ"ד דהא לעיל אמר כ"ד : הניפו השמים הניפו והזילו נשמי נדביה : לציר למשה : שלישי עלו להיות עליו ופרסור בין הקב"ה לישראל : קרנים זה קירון עור פניו מדרון המלאכים : קנין שעשועים כך אמרו מלאכי השרת התורה שהיית משתעשע ומטייל בה קרובה להורידה למטה : שבועות פרוס התורה שכבר היתה

וּמוּשְׁלָמִים הָיוּ כֻלָּהֶם · בְּהִגָּלוֹתוֹ בְסִינַי עֲלֵיהֶם ·
בְּפָנִים הַרְבֵּה נִרְאָה לָהֶם · מְדַבֵּר אָנֹכִי עִם כָּל אֶחָד
וְאֶחָד מֵהֶם · פָּנִים בְּפָנִים לְהַרְאוֹתֵיהֶם · פָּנִים בְּאֵימָה
לְמִקְרָא לְמוּדֵיהֶם · פָּנִים בֵּינוֹנִיּוֹת לְמִשְׁנַת עָרְכֵיהֶם ·
פָּנִים שׂוֹחֲקוֹת לְתַלְמוּד חֲכָמֵיהֶם · פָּנִים מַסְבִּירוֹת
לְאַגָּדוֹת טַעֲמֵיהֶם · כְּעַתִּיק יוֹמִין וְצַח נִדְמָה לָהֶם ·
נֶחֱמָדִים בְּהַר חֶמֶד עָרַךְ לִפְנֵיהֶם · וְחֻקִּים וּמִצְוֹת טוֹבִים וּשְׂכַר
אֶתְנַנֵּיהֶם · אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אוֹתָם הָאָדָם וָחַי בָּהֶם · כִּי חַיִּים הֵם
לְמוֹצְאֵיהֶם · לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיהֶם וִימֵי בְנֵיהֶם : וְדִבּוּר אֶחָד מִפִּיו
בְּמִלּוּלוֹ · שְׁתַּיִם זוּ בְּהַשְׁמִיעוֹ לִקְהָלוֹ · רָחֲקוּ שְׁנֵים עָשָׂר מִיל מִפַּחַד
חֵילוֹ · וּפָרְחוּ נַפְשָׁם מִמִּשְׁמַע הוֹד קוֹלוֹ · וְהֶעֱמִיד עֲנָנֵי כְּבוֹד גָּדְלוֹ ·
וְגִשְׁמֵי נְדָבוֹת הֵנִיפוּ וְהֵזִילוּ · וְחָיוּ וְשָׁבוּ שְׁנֵים עָשָׂר מִיל בְּתוֹקֶף חֵילוֹ
וְדִבְּרוּ לְצִיר וְאָמְרוּ לוֹ · קְרַב אַתָּה וּשְׁמַע מִלּוּלוֹ · וְדַבֵּר עִמָּנוּ קִנְיַן
פָּעֳלוֹ · פֶּן נָמוּת מֵאֵימַת קוֹלוֹ · וַיִּשְׁמַע אֶל דִּבְרֵי קְהָלוֹ · וַיִּיטַב לְפָנָיו
וְגַם עָרַב לוֹ · וַיִּקְרָא לְצִיר וְלִמְרוֹמוֹ הֶעֱלוֹ · וּבֵינוֹ לְבֵין עַם שְׁלִישִׁי
עלו

דש דיזא דור דר ווייסנשאפֿט · זי אלי צו אמאלן וויסן · זי אלי צו אום דעם סיני געשטעלט · אלי צו זאמן האט ער איט זי אום דעם סיני גשטעלט · זי אלי צו אמאלן וויסן · טשאן ווערדן · אלי צו זאמן האט ער איט זי גליבט אייט איבר אלי · גוטי טעאים אונ' ווייסנשאפֿט זי צו אמאלן הליגן : גר קיין אום ווער אן זי אנדרן גנץ אונ' פֿולקומן וואָרן זי אלי ווי אז ער זיך אפגבאמרט אויף דעם סיני צו זי · איט אליר הנר גשטעלטין אייט ער ווארדן גיזעהן צו זי האט גשפראכן (אנכי) איט איטליכן בזונדר פֿון זיא טייבראהלך איהנין צו וויזן · איין פֿורכטזאם גזיכט אירי לערנונג (פסוק) · איין איטל עסיגם גזיכט צו אן ריכטונג דעם לאור אשניות · איין לוסטיגם גזיכט צור גארא איהרר חכאים · איין אן נעהאלך פֿר שטענריגים גזיכט צו די אגדות איהרר טעאים · אלזאיין אלטיר אאן פֿון יאהרן אונ' לויטר וואָהר ער איהנין פֿר גגליכן די גלוסטיגי תורה · אויף דעם גלוסטיגן בערג סיני האט ער פֿר זיא אונגריכט · גיזעצי אונ' גוטי (אצות) אונ' דעם טכר איהרר גאבין וועלכי דער בן אדם צו טואן האט · אונ' אין זיא לעבין דז זיא זיינד די לעבין פֿר דיא זעלביגי די זיא ערריינן אום צו ערלענגן אירי יאהרן אונ' איהרי קינדרס יאהרין : דבור אונ' איינס דבור פֿון זיינס אונד איט זיינס רידן וואהר צווייא פֿאך אין פֿר שטאנד אין זיינם אאכן הערין צו זיינם קהל · זיא ווארדן ענטפֿערניט צוועלף (תחום שבת) פֿון דר אנגשט זיינר שטערק · אונ' איהרי (נשאות) זיינד איהנין אויז גיפֿלאגין פֿון דעם הערין דיא טוינהייט זיינר שטיאי · זא האט ער אויף גשטעלט עהרין וואלקין זיינר גרוסהייט · אונ' בוילגליכהרעגין האבין זיא אאכין ער היבן אונ' ריגין · זא זיינד זיא ווידרום גיווארדן לעבנדיג אונ' צו רוק גיקומן צו איהרן ערשטין ארט צוועלף (תחום שבת) ווייט איט דער שטערק זיינר קראפֿט · אונ' זיא שפראכין צו (אשה רבינו) דער שליח אונ' זאגיטן איהם גינעהי דוא צו גאט אונ' הערי זיין גשפרעך · אונ' רידי איט אונז די תורה דיער ווערבונג זיינה ווערקן : דען איר אעכטין שטערבין פֿון דער פֿורכט זיינר שטיאי · גאט הערט דיא רידי זיינס קהל · עס גיפֿאליטי איהם · אונ' וואהר איהם יאך אן גינעהם : רופֿיט צום (שליח) אונ' בראכטי איהם אויף גען היאל · צווישן זיך אונ' דו פֿאליק צום שליש מדרסרשור האט ער איהם אויף גיבראכט אדר חשוב גיאאכט · איהם

קדושין קדשם אל לשמו · ובשבעים שמות יחסם לאמו · ובשלש עשרה מדות תוצאותם בקימו · וכלל שמם בשמו · וכאזור לחלץ הדביקם לנואמו · ולסיני הטה שמי מרומו · וירד הוא וכל קדשיו עמו · והגעיש והרעיש והרעיד הדומו · ואחרת בדברו החריד עולמו · ועשרים וארבעה מיל מהלך נעו עמו שתים זו כהשמיעו נואמו : ורגזו וחלו כל באי עולם · מאימת חי העולם · בירדתו לדבר לעם עולם · רעשו אומות העולם · פחד קראם ורעד החילם · חיל כיולדה הבהילם · נעו ורעדו וסר צלם · ואצל קמואל באו כלם · לנחש בקסמי קלקולם · ושאלו לו מה זה בא לעולם · שמא היום למימיו חוזר עולם · יי למבול ישב לבא לעולם · והשיב אותם בשואלם : יי עוז לעמו יתן להנחילם · וכשמעם כך נמו כלם · יי יברך את עמו בשלום ודתו להשכילם : וכל דור ודור ומנהיגיהם · אשר עמדו לפניהם והעתידים לעמד אחריהם כלם העמידם בסיני עמהם · להודיעם כי דור דיע נחשק מכלהם · טוב טעם ודעת להשכיליהם · וכל מום לא היה בהם · כי שלמים ומושלמים

יהושע ומה תיצפה לשמך הגדול יהושע ז׳ : וכאזור לחלץ כהניר הדניק למתכיו של אדם כן הדביק׳ לבניהם יהעם של תורה · הדומו׳ הארץ שהיתה הדום רגליו : קמואל זה כלעם : דור דיע זו דור המדבר שהיו כפלי דעה טוב טעם התורה : באימה למקרא שאינה חינו ה׳ · שותקי׳ לתלמוד שהיא חמודה : מסבירי׳ לפי שיש באגדה תשלום שכר : כעתיק יומין זקן ובעל שיבה : בהר חמד הר אשר חמד יי׳ לשבתו : אתנגיהם מתן שכרן : שנים

המט גאט זיא געהייליגט צו זיינם נאמין · אונ׳ איט זיבינציג שמות האט ער זיא געריהאט צו זיין זיינה אומה · אונ׳ איט דיא שלש עשרה מדות האט ער איהרי אוי׳ גאנג געזעלט צום ביעט אנד · אונ׳ איהרי נאמין אום געבן איט זיינים · אונ׳ אלז איין גערטיל צו דעני לענדן האט ער זיא ביהעפטיט צו זיינה געשפרעך פון דר תורה · אונ׳ צום סיני האט ער גינייגט זיינה הויכי הימלין · אונ׳ צר נידריטי איט אלי זיינה הייליגי איט זיך · האט אכין רויטן טטוראן · ציטרן דיא ערדי זיינם שטאל · איט איין ווארט נור דש ער גירעט האט · ערטרעקיטי ער זיינה וועלט · פיר אונ׳ צוואנציג תחום שבת וועגם זייני זיא איט איהם פר וואגיצט · וויא זיא די צוויא (דברות) גיהערט הבין פון זיין געשפרעך · ורגזו זיא זיינד ער טראקין אונ׳ וואהרן אנגשטין אלי אויף דער וועלט · וועגן פורכט פאר גאט דז לעבן דער וועלט · וויא ער גינדרט צו רידן איט דעם פאליק דז פאר נעהאמטי דער וועלט · זיא וואהרן טטוראן אלי פעלקר דער וועלט · אנגשט האט זיא ביגעגינט אונ׳ צו ציטירין האט זיא אנגיפאנגן · וועהיט אג אלז א יונה גוויכרן האט זיא ערטרעקיט זיא זיינד פר וואגיט · גציטירט · אונ׳ איהר שאטין האט זיך פון זיא אב גיטאן · אונ׳ צו (קאואל דז מיינט בלעם) זיינד זיא אלי גיקואן · איט איהרי פר מכשפה (כיש ף) צו רעטלין · אונ׳ פרעגיטין איהם וואש מיינט דיזע זאך גיקואן מיינט אויף דעם (עולם) פיל לייכט זאל ווערדן דער עולם ווידרום צו וואסיר : אלז וויא גאט גיזעסן צו ריכטין די (אבול ווידרום צו ברענגן אויף דעם עולם) · זא האט ער זיא אבר (תשובה) גיגעבן אין איהרן פרעגין · גאט יזוט דיא אצביגי תורה געבן זיינם פאליק זיא צו אא אכין ערבין · וויא זיא דיזש גיהערט · הבין זיא אלי גשפראכין · גאט זאל זעגנין זיין פאליק איט פרידן · אונ׳ אין זיין רעכט זיא צו אאכין בגליקן : וכל אונ׳ יעדרם דור אונ׳ איהרי אנהיגים · דיא פאר איהנין אויף שטיאן

ארבעים ותשע פנים טהור מחשקים · מנין ורגלו
נדרשים ונחקקים · בשש מאות ושלש עשרה מצות
זקוקים · מאתים וארבעים ושמונה בעשה להקים ·
ושלש מאות וששים וחמש בלא תעשה מתחזקים ·
בעליל שבעתים מזקקים · ושומרימו לעד לא
נזוקים · ולוית חן לראשם מעניקים · ולגרגרותם
עטור ענקים · משמחים לב ועינים מבהיקים · מתוק
לנפש ומרפא לעצם מפיקים · עץ חיים היא למחזיקים: וכעלתה על
דעתו לתן תורה לעמו · בא מסיני בכבוד נואמו · וזרח משעיר למו
וערך לא תרצח לפנימו · ועל כי בחרבם הם חימו · לא קבלו עול
תורה עלימו · ומהר פארן הופיע למו · לא תגנוב שנן במחנימו ·
ועל כי בגניבות ובגזילות הם מפעלימו · לא קבלו עול תורה עלימו ·
ואתה מרבבות קודש לתן עוז לעמו · הם קבלו עול תורה עלימו ·
ונעשה לנשמע הקדימו · טרם נשמע נעשה נמו וצדקה בה נחשבה
למו · ולשני כתרים סימו · למלוכה ולכהנה ולויה אימו ובעשרה
קדושין

בלעתיו : לא נזוקים שומר מצוה לא ידע דבר רע קהלת ח׳ : וזרח משעיר וערך לא כו׳ ירצה שיקבלו התורה שנכתב בה לא תרצח : ומהר פארן אבל ישמעאל שיקבלו התורה שכתוב בה לא תגנוב · כתרים כתר של נעשה וכתר של נשמע : ובעשרה קדושין עשר קדושת של א״י : ובשבעים שמות כו׳ מתוך שבעים אומות לא יחם שום אומה כי אם ישראל : ובשלש עשרה מדות הקורה שנדרש בה · או י״ג מדות הרחמים שהם י״ג כנגד י״י י״י אל רחום : ובכלל שמם בשמו שנקראו ישראל וזהו שאמר יהושע

גיגראבן דהיינו איט ניין אונ׳ פירציג אהרטין טאא זיין זיא אויז גקריצט · אונ׳ ניין אונ׳ פירציג אהרטין טהור ביהעפטיט וועלכי זאהל אייט אלז וויא דס וואָרט ודגלו אין דער זאהל האט ניין אונ׳ פירציג ווערט זיא (גידרשת) · אונ׳ גיזייכינט · איט זעקס הונדרט אכט אונ׳ דרייא צעהן (אצות) גלייטירט · צווייא הונדרט אכט אונ׳ פירציג (אצות עשה) צו בשטעטיגן · אונ׳ דרייא הונדרט פינף אונ׳ זעכציג (לא תעשה דהיינו) ניט צו טואן בשטערקיט · אפיכבאר זיבן אאהל זיבן טאפילט גלייטירט · דיא זיא היטין ווערדן איביג ניט ביטעדיגיט איינה ביהעפטונג פון חן טואן זיא צו איהרן הויבט זיך אויף לאדין · אונ׳ צו איהרר קעהל איין אוס האנג פון איינין קעלבאנד · זיא ער פרייאן דז הערץ אונ׳ אאכין דיא אויגן לייכטין · זימיגקייט צום הערצן · הייל זאמקייט צו דיא גביינה ברענגן זיא הירפאר. איין שטאם דעם לעבינס אייט זיא צו דיא וועלכיגי זאא זיך אן זיא העפטין אדר ביגרייפין ; וכעלת אונ׳ וויא עס נון הקב״ה אין דר דעה גיקואן צו געבן דיא תורה צו זיינם פאליק . אייט ער גיקואן פון בערג סיני איט דעם כבוד זיינים גשפרעכם · אונ׳ האט גשיינט צו איהנין פון שעיר איהני צו געבן דיא תורה · אונ׳ האט פר זיא אן גריכט דז גיבאט ניט צו אורדן · וויילן זיא אבר אויף איהרן שווערדלעבן · הבין זיא ניט אויף זיך גינואן דס יאך פון דער תורה . אונ׳ פון בערג פארן צו ר׳ ישאעאל אייט ער אך ערשיהנין · דוא זאלשט ניט שטעהלין האט ער גירידיט אין זיינה אחנה · אלין אבר אויף לויטר גנבות אונ׳ גזלות זיינד איהרי ווערקן · הבין זיא אך ניט אויף זיך גינואן עול תורה · דר נאך אייט ער גיקואן פון דיא פילי צעהן אאהל צעהן טויזינד אלאכים צו געבן דיא וועלטיגי תורה צו זיינם פאליק · דיזי הבין אויף זיך גינואן דז עול תורה · אונ׳ נעשה הבין זיא פאר נשמע ביפערדרט צו זגין . עהיר אירש נאך הערין וואס עס פר איינה אצוה אייט פרספרעכין אירש צו טואן הבין זיא גיזגט · עס אייט איהנין אך פר איינה צדקה גירעכינט ווארדן · אונ׳ צו צווייא קרונין זיינד זיא ווארדן פר ציינט · צו אלוכה אונ׳ צו כהונה לויה ווארדן זיא בשטנקט צו זיין ער טרעקליך · אונ׳ איט צעהן הייליגקייטן
האט

טורחים להשיג גבול עולים · חוטפים עניים ודלים ·
זיעת יגיע אחרים גוזלים · ונשך ותרבית מכפילים ·
הלא לקברות הם מובלים · דבר הון בידם לא
מובילים · נחלים כקש אותם אוכלים · ביום עברה
לא מוצלים · אנשים אשר עולה פועלים · אלה
הדברים בלא תחמד תלולים · אם תשמרם ולב
לאל תשלים : חזן אז תצליח בכל מפעלים · אורך
יזהיר כמשכילים · אשר שני עולמות נוחלים ·
ויאשרוך קטנים וגדולים :

פתאום ונמו ונוים הכל לרקבים להבל ורוח : מובלים מובאים : אלה הדברים : בלא תחמוד תלולים לשון תל ינוכה כלומר הרבה ריבים נכללים בדבור לא תחמוד : יזהיר כמשכילים שנאמר בדניאל י"ב והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע : ונשמות עפו שיצאו נשמתם משני דבורים ראשונים :
אלה כו' עשרת הדברות בכל מתק אוכלים כו' כמו שדרשו חז"ל נמשלה ליין ומים וחלב ודבש : בתשעים ושמונה כמאמר חז"ל מ"ט פנים של טומאה ומ"ט פנים של טהרה כדפסוק הפיוט ודגלו והיינו מ"ט : זקוקים זקוק וצרוף : בעליל הוא לי הפסוק בתהלים י"ב בעליל לארץ מזוקק שבעתיים

גדולים וקטנים נעו מקולות · ונשמות עפו מקולי קולות · וכל העם רואים את הקולות :
ובכן ולך תעלה קדשה כי אתה קדוש ישראל ומושיע :

אלה העדות והחקים · אשר נתנו לעם חשוקים · בקולות
ושופרות ולפידים וברקים · ברעש וברעד באימה וזיקים ·
בנשיקה מפי שוכן שחקים · מבוארים ומחוזקים · משולים בכל
מתק אוכלים ומשקים · מנופת צופים ומדבש מתוקים · בתשעים
ושמונה פנים בפירוש חקוקים · בארבעים ותשע פנים טמא נחקקים ·
ארבעים

עס פר פוין זאלי (כלים) · פעלדר אונ' ויין גערטין צו זאט ווערדין זיא צו מיהנין גיערבט · לייב אונ' לעבן אונ' אלייז וואס ער המט גנאן זיא · דיזו אלי צו גלוסטין · זאלסטו דיינה אויגן פר העלין · ווארום זאלסטו דערגא ווענן קואן פר דיא ריכטער . דיא קליידר פון (אלמנות) טואן זיא פפענדן · (יתומים) בירויבן אונ' ניט ער בארעין · באיהן זיך (אטיג גבול) צו זיין וואס דיא פארייגי (געוועלט הבין · רמפין פון דיא (עניים אונ' דלים) · דעם טוויים אנדרר לייטין מיהרי אימי גזלן זיא · רבית פר בעטרוגג מיהרר געלדר טואן זיא פר דמפלן · פר וואהר צום גראב ווערדין זיא גפיהרט . אונ' די גרינגסטי פון גוט טואן זיא אין מיהרי הענדן ניט איט זיך פיהרן · קוילן פון גיהנם פרלעהרט זיא אלס שטאבלין · אן טאג דעם צארנים ווערדן זיא ניט גשירמט · זאלכי לייט די אום רעכט ווערקן · דיזי זאכין אלי זיינד אין זאת תחמוד בגריפן אויך גיהויפט · ווען דוא זיא ווערסט היטין אונ' דיין הערץ צו גאט בשליסין. אזו דאן ווערסטו בגליקן אין אלי דיינה ווערקי דיין ליכט ווערט לייכטין אזו די פר שטענדיגי · דיא אלי ביידי עולמות טואן ערבן , אונ' ווערדן דיך לויבן קליין אונ' גרוס :
גדולים קליין אונ' גרויס זיינד פר וואגילט בייא אתן תורה פון דיא קולות · אונ' מיהרי נשמות זיינד ווצק גיפלאגין פון דיא מאטר שידליכה קולות · אונ' אלס פאליק הבן גיזעהן דיזי קולות : ובכן אונ' אלזוא זאל צו דיר אויף גין דיא קדושה פון ישראל דען דוא בישט מיר הייליגר אונ' העלפר :
אלה דיזו זיינד דיא בילייגונג אונ' גיזעצי דיא גיגעבן ווארדן זיין צו דעם גלוסטיגן פאליק · איט קולות שופרות · פלאמין אונ' בליצין · איט שטורם · ציטירנוס · פורכט אונ' פונקן · איט קוסונג אלס מייגינן אונד פון גאט דער דא וואהנט אין דיא היאלין · וואהר בשיידן אונ' ביפעסטיגט גגליכן צו אלי זיסיגקייט פון עסין טפייז אונ' גטרענק · ווצהר אלס נופת צופים אונ' הוניג זיינד זיא גזיסט · אן אויף אכט אונ' ניינציג ארלייא גשטאלטין איט פירושים זיינד זיא אויז גיגראבן

נִמְרָצִים · דַּרְדַּר זוֹרְעִים עִם קוֹצִים · הַמְשַׁנְנִים לְשׁוֹנָם כְּחִצִּים · וּפִימוֹ יְפוֹצֵץ נְצוֹצִים · זוֹמְמִים אָוֶן וּמִרְמָה יוֹעֲצִים · חֲנֵפִים וְלִרְכִילוּת אָצִים · טִפְלוּת עֵדוּת שָׁוְא פּוֹצִים · יְהִירִים וּבְעַיִן קוֹרְצִים · כְּצִפְעוֹנֵי נוֹשְׁכִים מוֹחֲצִים · לָרַע רָצִים וְלָאֵד דָּצִים · מְדָנִים בֵּין אַחִים מְנַצִּים · נוֹתְנִים מַחֲלוֹקֶת וְגֶדֶר פּוֹרְצִים · שְׂנוּאִים לָאֵל וּמְשֻׁקָּצִים · עֲתִידִים לִמְדוּרַת אֵשׁ וְעֵצִים · פָּעֳלָם עַל רֹאשָׁם קוֹבְצִים · צָרַעַת בְּעוֹרָם מְנַפְּצִים · קְלָלוֹת בִּבְשָׂרָם רוֹבְצִים · רֹאשׁ וְלַעֲנָה בְּכוֹסָם מָצִים · שְׁמוֹר לְשׁוֹנְךָ מִנְּאוּצִים · תְּתָעֵב תַּרְמִית שֶׁקֶר וְשִׁקּוּצִים :

לאשרי תלכים א׳ ט״ו : נולשים מגלים : דרדר בלא״א דיסטלן שהקללי באה לעולם על ידיהם : המשננים כמחדדים : נצוצים שדבריהם כאש : טפלות חבור: פוצים מדברים : יהירים גאים: רצים שמחים : מנצים לשון ויכוח במחנה ונקרא כ״ר פירש מריבות : ונדר פורצים שהשלום עמוד העולם וגדר שלו : קובצים מאספים: צרעת בבשרם זהו עונש של לשון הרע : מנפצים לשון שבר ונפוץ : מצים שותים ומוצים כוס של פורענות : מנאוצים לנאץ הקב״ה : תרמית מרמה וערמה : עש בגדים ורקב כלים החימוד אין בו תועלת שתולעת שנקרא עש יאכלמו ורקיבה וכליות והיה כזיכן שדה וכרם לרוח ולהבל יכחיש כי יבא פתאום

שִׁקּוּצִים וּזְנוּת אַל יְהִי מֵרֵעֶךָ · וּבְמִרְעֵה טוֹב הוּא יִרְעֶךָ · חוּץ לֹא תַחְמוֹד בֵּית רֵעֶךָ :

תַּחֲמוּדוֹת בָּתִּים וְאוֹהָלִים · שֶׁקֶר הַחֵן וְיוֹפִי הֲבָלִים · רֶשַׁע חוֹמְסִים וְגוֹזְלִים · קִנְיָן אֲשֶׁר קָנוּ עֲמֵלִים · צוֹפֶה עַיִן תַּאֲוַת שְׁלָלִים · פָּזוּ כֶסֶף וְכָל בֶּצַע כְּלוּלִים · עָשׁ בְּגָדִים וְרֶקֶב כֵּלִים · שָׂדֶה וָכֶרֶם לָרוּחַ נְחָלִים · נֶפֶשׁ וְכָל אֲשֶׁר לָהּ נוֹטְלִים · מִלַּחְמוֹד אֵלֶּה עַיִן תַּעֲלִים · לָמָּה תִהְיֶה בִּכְלִילִים · כְּסוּת אַלְמָנָה חוֹבְלִים · יְתוֹמִים חוֹמְסִים וְלֹא חוֹמְלִים · טוֹרְחִים

כוכבים איט ווגן זאלשט ווית בלייבן אן דיינם גיזעלן · וואו ווערט דיר קיין בייזש צו פיגן · לא תענה דו זאלשט ניט פאלש ביליגן אטום פרטליסי דיינה לעפצין פון שפחטליבה טענדונג · גיזעלי דיך ניט צו דיא שפעטר · דיא אפינבאהרן גשפרעלי גר גשווינד · דיא זעמין דישטלן איט דערנר · דיא טארפין איהרי צונג אלש פפיילין · אונ׳ איהרי אייזר טואן אויז שפרייטן פונקן · טראכטין פאלשהייטין אונ׳ טאלקהאפטיגי דינגן בייר מהטטלאגין · צור חנופה אונ׳ רכילות טואן דיא זיך טטערקן · צו זאמין ביהעפטונג פון פאלש עדות טואן דיא איהרי אוגד עפינין · דיא זיינד האפארטיג אונ׳ ווינקן איט דיא אויגן · אלש דיא גיפטיגי טלאנגן דיא בייסין וואונדן · לויפן צום בייזן אונ׳ צום בריך זיך פריימן · נאנק צווישן ברידר אונ׳ פריינד אמכין דיא פר העצין · אמכין אחלוקת אונ׳ ברעכין אלי צוים פון שלום · זיינד גפיינדט צו גאט אונ׳ אום ווירדיגיט : זיינד בירייט צו דיא פלאקר פייאר אונ׳ הולץ פון גיהנם · איהרי בייזי ווערקן טואן דיא אויף איהרי קעפל פר זאמלין : צרעת אאכין זיא אן איהרי הויט אוז שפרייטין · קללות אן איהרן פלייש הויארן · גאלוורמוט טואן דיא אויז איהרי בעכר זויגן · היטי דיינה צונגי פון צירנוג · פר אום ווירדיגי ליטטין · פאלשהייט · אונ׳ אום ווירדיגקייט ; שקוצים אום ווירדיגקייט אונ׳ זנות לאז ניט זיין דיינה ווידי · זוא ווערט דיך גאט אויך אין אייגר גוטי ווידי ווידן , לא תחמוד דוא זאלשט ניט גילושטין דז הויז דיינם גיזעלן ;

התחמודות דעם לושטין פון הייזר אונ׳ געלדר · דיא פאלשהייט פון (חן) אונ׳ דיא היפשהייט פון דער אייטלקייט : איט בויזהייט טואן דיא רויבן אונ׳ גזלן · גוט וואז דורך איאי אונ׳ ארבייט איזט ערקויפט · לוגיט איט דעם אויג צו גלושטין זאק רויב · פון גאלד · זילבר · אונ׳ אליר הנדאין (כלין) · דיא ווירמי פרעסין אלבי קליידר , אונ׳

עש

שְׁתֵה מְבוֹרְךָ מַיִם כְּסוּפִים · תָּעֵב גְּנֵבַת מַיִם טְנוּפִים:

טְנוּפִים מַיִם לֹא תִגְנוֹב · שְׂמַח בְּחֶלְקְךָ וּבְטוּב תָּנוֹב · חזן לא תגנוב :

תִּרְחַק מֵחֲבוּרַת גַּנָּבִים · שׁוֹדְדִים לְלֹא לָמוֹ אוֹרְבִים · רוֹאִים בְּאֶשְׁנַבֵּי עֲרָבִים · קִירוֹת בְּחוֹשֶׁךְ נוֹקְבִים · צוֹרְרִים וּבָאִים בְּאֶשְׁנַבִּים · פְּקוּרַת יְגִיעַ אֲחֵרִים גּוֹנְבִים · עֲשִׁירִים עֲרוּמִים מַצִּיבִים · שְׂבֵעִים לַלֶּחֶם מַרְעִיבִים · נְפָשׁוֹת מְפִיחִים וּמַדְאִיבִים · מְאָרְבִים עַל דְּרָכִים יוֹשְׁבִים · לִגְזוֹל לְכָל עוֹבְרֵי נְתִיבִים · כְּלֵי זַיִן עֲלֵיהֶם מַלְהִיבִים · יַחַד גַּם לַהֲרוֹג רוֹהֲבִים · טְעוּנוּ וּבְגָדוּ שׁוֹדְדִים כְּאוֹיְבִים · חוֹטְפִים וְטוֹרְפִים כִּזְאֵבִים · זֶה עֲמָלָם לָרִיק חוֹשְׁבִים · וּמְאֵרָה לְבָתֵּיהֶם שׁוֹאֲבִים · הוֹן בְּרָכָה אַחֲרֵימוֹ לֹא עוֹזְבִים · דִּבְרֵי אָלוֹת עֲלֵיהֶם קוֹבְבִים · גּוֹיִם לְמַהֲלוּמוֹת מְחַיְּבִים · כְּשֻׁתָּם בָּרְחוֹבוֹת מְסוּבְבִים · אֵידָם בְּבוֹא יִרְאוּ רַבִּים · אֱסוֹף יְגִיעֲךָ הַטּוֹבִים · אֱכוֹל וּלְנַפְשְׁךָ יְהוּ עֲרֵבִים · אַל תִּפְנֶה בְּנִי אֶל רְהָבִים · וְאַל תְּהִי עִם שָׂטֵי כְזָבִים :

כְּזָבִים בְּרֵעֲךָ לֹא תַעֲנֶה · וְרָעָה אֵלֶיךָ לֹא תְאֻנֶּה : חזן לא תענה :

אֱטוֹם שְׂפָתֶיךָ מִתְּפְלוּצִים · בַּל תִּתְחַבֵּר לַלֵּצִים · גּוֹלְשִׁים דְּבָרִים נִמְרָצִים

קורש כו׳ והוו אותם כבני׳ קדש לי׳ ומהללים ומשבחים לכבודו : מצניפים לשון צניף טהור זכרים ג׳ : שתה מבורך מאפתך לאותו מים תכסוף ולא ומתקו לך מים גנובים זכות : באשנבי ערבים לעת ערב רואים בחלונו׳ ספקיות ואשנב הוא חלון : עשירים כו׳ אותם שהם עשירים הגנבים מציבים אותם ערומים : מפיחים ודאבין כמו תרגו׳ ומכן מפח נפש דברים כ״ח : מלהיבו׳ לשון חדוד חרב כמו שנאמר להב חניתו נ׳ : טעונו מאוד : לריק חושבים אשר שעמלו וגזלו מהם מבזרים אותו הממון ומתבזזים לאחר ומיד : ומארה קללה : גוים למהלומות גופם למכות : רהבים גאים : אטום סתום : מתפלוצים מלדבר נבלות לימשכת לאחרים

טנופים אום זיבר וואסיר (אלש אנדרי לייטן דינגן דיא דיר ניט צו קומן זאלשטו ניט שטעלן · פרייא דיך מיט דיינם חלק זא ווערשטו מיט גוטים פרגלטין : לא תגנוב דוא זאלשט ניט שטעהלין :

תרחק דוא זאלשט דיך ענטפערנין פון גיזעלשאפט פון גנבים דיא אים זאלין דיא ניט איהר גיהערין טואן לויארין · זעהן אויף דיא אבנדס פענשטר אדר ווארטין אויף דער נאכט פינשטרנוש · ווענדי טואן זיא אין דער פינסטר לעכירן · זיינד ליידיגר אוני קואן אין דיא פענשטר לעכר · דש גיזעצלטי גוט דורך איאי פון אנדרן טואן זיא שטעהלין · רייכי לייט שטעלין זיא נאקיט · דיא זאטי · אאלין זיא הונגריג אום דען ברוט פר ארוט · די הערצלר אאלין זיא בטריבט אוני ביזאריגט · זיינד לויריר זיצן אויף דיא שטראסן · צו גזלן דיא אולי וועגי גיאן · כלי זין אאלין זיא ליבר איהנין פלאמין · אלי צו זאמין דער ציך מיהנין ווידר שטעלט זולכם צו ערטלאגין טואן זיא זיך ערגריש זיין טראגינדם פר אעגן · אוני קויידר רויבן זיא אלט דיא פיינדי ראפין · אוני פרלוקין צו זיך אלט ווא דיא וועלפי · דייז איהרי ארבייט דענקן זיא דש איהנן לעהר אויז גיאן ווערד · אבר זיא טעפפין איין פלוך אין איהרן הויז · איין גיזעגינדיס גוט היטר לאזין זיא ניט פלובונג ווערט אויף איהנין בטיידן · איהרי לייבר פר טולדן זיא צום טלאגין · איהרי שאם טוט אויף אלי גאסין אום רינגן · ווען איהר ברוך קואט ווערדן עש פילי אענשין זעהן · זאאילי איין דיינה גוטי בילכי פר דיהנשט דורך איהיי עטי זעלביגי זוא ווערדן זיא דיינם לייב זיין גיזעטי · ווענדי דיך ניט איין זון צו דיא האפרטיגי · אוני זיי אינייט איט דיאו זיך קעהרן צו ליגן :

חרל מלהניף גיא בדמים · זכור כי יזעק דם למרומים · ושופך דם האדם באדם נקמים · הן נפש בנפש מושלמים · דין הרג לנפשם גורמים · גור מפני חרב זעמים · ברח לך מגחלי רתמים · אשוריך תצעיד בתמים :

בתמים תלך ותנצל מאף · סוטה אם לא תנאף · חזן לא תנאף :

אל תתערב במנאפים · במגלה ערות גופים · גוים בתועבות מטנפים · דורשי רע ומבקשי כשפים · המטמאים ארץ ומחניפים · ומעשה ידי אמן מסלפים · זרעם לשם אחר מחליפים · חמת אל וקצפו מאנפים · טור עצמך מסוטת נאופים · יפיה אל ידיחך לרשפים · כל נוגעיה באור נשרפים · לחדרי מות הם נשאפים · מעמקי שאול נהדפים · נופלים לשחת ולא נזקפים · שמח בחלקך בחים יפים · עם לקוחה לך והכל צופים · פוריה תפריח לך ענפים · צמודים לשלחנך מקיפים · קודש הלולים לאל מצניפים · הנה בלבך אז מוספים
שתה

המקום׳ בחרב : מגחלי רתמי׳ גיהנם : אשוריך פעדך תצעיד עם תמימים : גוים גופם : ומבקשי כשפים כמו שאמרו רז״ל מרבה נשים מרבה כשפים : ומחניפים מחייבים : מסלפים מעותים : לשם אחר מחליפי׳ שמכור זרעו למולך או יש לומר בחולף כשותיהם : טור עצמך סמור עצמך : לרשפים לרשפי אש של גיהנם · נשאפים לשון מסיב׳ כמו השואפים על עפר ארץ עמוס ב׳ : שמח בחלקך שנא׳ במשלי ה׳ שמח באשת נעוריך : בחיים יפים ע״פ ראה חיים עם אשה קהלת ט׳ : עם לקוחה לך בחופה וקדושין לעין כל ובפרסו׳ שידוע שהיא אשתך : פוריה אשתך שהיא כגפן פוריה : ענפי׳ בנים המתעפפי׳ מתך : צמודים בו׳ שנאמר בתהלים קכ״ח בניך כשתילי זיתים סביב לשלחניך :
קידם

צו אום קייטין דיא וועלט איט אום טולדיג בלוט · דענקי דז בלוט ווערט טרייאן צו דיא הייאלין · ווער אענטשין בלוט · פר גיסיט , פון דעם (בית דין אוז ווידרום גשטהן דיא נקאה) איין לעבן אוז דז אנדרי בילאהלין · דיא (רלחנים ברענן אויף זיך זעלבשטינדז אשפט) זיא ווידר צו ערטלאגין . דרום פירכט דיך פר דעם שווערד דעם צארינס . לויפי אוועק פון דיא ברענדי רויכינדי קוילין דז (גיהנם) וועלכט ברענד אלט וואך האנדר קוילן · דיינה טריט טרייטי איט פרואינקייט : בתמים אין פרואי וועג גיא זוא ווערשטו בשטראפט זיין פון צארין . וואן דוא ניט ווערשט אום קייטין איט איינר (סוטה) אדר פרויא דז היגטר איהרן אאן איט אנדרי צו טואן זוכט : לא תנאף דוא זאלשט ניט אום קייטין :

אל דוא זאלשט דיך ניט פר איטן איט דיא אום קייטר · דיא דא ענדרעקין׳ דיא שאנדי דעם לייבס · איהרי לייבר טואן זיא איט אום ווירדין . קייט איין ריכטין · זיא פארשין ביזיש אונ׳ ביגעהרן צו זולין דורך (כישוף · זיין אטאא) אונ׳ אחלין אום קייטיג דיא ערדי . דיא ערטאפונג דער קינדר אין אוטר לייב אלש דז ווערק גאטיש דעם אייסטר · טואן זיא פרקריאן · דא זיא איהרי (זרע אויף אנדרי לייטן טואן פר ווערקויפן · דעם גרים גאטיש אונ׳ זיין צארין אאכין זיא ערצירנין דרום היטי דיך פון אבקערונג דער אום קייטירים לאזי דיך איהרי שינהייט ניט אאכן פר שטויסין צו דיבראנדי פון גיהנם דען אלי דיא אן איהר אן ריהרן ווערדן אין זינלביגן פייאר פר ברענט · אין דיא קאארן דז טויטש ווערדן זיא איין גלויגן אין דר טיפי דער גרובי פרשטויסן · זיא פאלין אין דיא גרובן אונ׳ ווערדן ניט ווידר אויף גריכט דא הערפרייאי דיך איט דיינם (חלק) איט ליבליכן לעבין . איט זולכי פרויא דיא צו דיר גיטואן ווארדן אונ׳ אלי אענשין עש גזעגיט . אלש ווין פרוכטן ווערדן זיא דיר אאכין בליהן צווייגן · ביהעפטיטי קינדר צו דיינם טיש אום ריגגן . היילגי פרייזונג צו גאט אויף טערגין מדר הייפין . אלש דען ווערדן זיא גיזאנג אין דיינם הערצין פר אעהרן · טריקי פון דיינר גרובי גלוטיגי וואסיר פר אום ווירדיגי דיא (גנבה) פון אום זויברי וואסר :

שנופים

את יי בראשית ד׳ : נרדוף משבי
אותך : בברית איתנים האביה
ע״ל בברית מילה ונידול תלמוד
תורה : כאומנים כמגדלים :
יגיעי בך עוסים וטורחי׳ בשבילך :
שביעי אונים שביעי׳ מן הברית
בשביל כדי לגדלך : עשה חפצם
ולכן גם עליך מוטל לעשו׳ הכל׳ :
תור וסור שבט וסור כו׳ : שאת
כו׳ נושאים כלי זיין לעשו׳ את
הבריות לבזעותך באף : הומים
על הם והורגים אותם : נשמה
משימים הנוף בעשה שממה מבלי
יושב בה הנשמה : מלהגית
ג״א ברשעם מלחייב הארץ בשביל
שר נחי׳ : כי נזעק דם לשרומי׳
בענין שנאמר בראשית ד׳ קול
דמי אחיך צועק׳ וגו׳ : נפש בנפש
שנאמר בשמות כ״א נפש תחת
נפש : חרב ועמיב מדת סדון
המקוחם

עֶלְיוֹנִים · טוֹעֲנֶיךָ עַל שִׁכְמָם כְּאוּמָּנִים · יְגֵיעֵי בָךְ:
שְׁבֵעֵי אוֹנִים · כְּאֵב אִם יִקְרָאֲךָ הֵם מִתְעַנִּים · לְיִרְאַת
שַׁדַּי אוֹתְךָ מְפַנִּים · מִצְוֹת וְדָתוֹת לְךָ מְבוֹנְנִים · נַחֲלַת
הוֹן וּבַיִת לְךָ מַקְנִים · סוֹמְכִים לְךָ עֵזֶר וּמַתְחַתְּנִים ·
עֲשֵׂה חֶפְצָם וְלֹא תָעִיז פָּנִים · פֶּן יַעֲמִידוּךָ לִפְנֵי דַיָּנִים ·
צוֹפִים דַּת סוֹרֵר וּמוֹרֶה בַּבָּנִים · קָהָל יִרְגְּמוּךָ בָּאֲבָנִים
רְאֵה פֶּן תַּעַזְבֵם לְעֵת זְקוּנִים · שָׁרְתֵם כְּעֶבֶד לַאֲדוֹנִים ·
תְּפִלָּתָם קַח וְתַאֲרִיךְ יָמִים וְשָׁנִים :

שָׁנִים תַּאֲרִיךְ וְתִזְכֶּה פְּנֵי צַח · יְצִיר צֶלֶם אִם לֹא תִרְצַח : הזן לֹא תִרְצָח :

תּוּר וְסוּר מֵאַנְשֵׁי דָמִים · שׁוֹמְרִים בְּלִבָּם אֵיבָה וְשׁוֹטְמִים · רִשְׁעַת
סוֹד מַעֲרִימִים · קַחַת נֶפֶשׁ צַדִּיק זוֹמְמִים · צוֹפְנִים וְאוֹרְבִים עַל
תְּמִימִים · פַּח טוֹמְנִים לִמְיַשְּׁרִים פְּעָמִים · עַל דַּם רֵעֲבְךָ דוֹן קָמִים שְׂאֵת
כְּלֵי מָוֶת בְּאַף מְזֹעָמִים · נְקִי רוֹצְחִים בְּאֵין רַחֲמִים · מְאַבְּדִים מַעֲשֵׂ
הַצּוּר תָּמִים · לְנִבְרָא בְּצַלְמוֹ לְשַׁחַת הוֹמִים · כְּרֶגַע נְשָׁמָה מְשִׁימִים ·
יִרְאַת אֵל בְּלִבָּם לֹא שָׂמִים · טוֹרְדִים נֶפֶשׁ לַמָּוֶת בְּלֹא יָמִים ·

הדל

זיא דיך מן פעטין · קליידן דיך ניהרליכה קליידר · טטעקן דיר דז עסין אין אונד טרייאן וועגן דיינר גבעט · וועגן דיינים
לעבינים · זו גאט דער וואוהנר אין דיא הויכי היאל · טראגין דיך אויף איהרי אקסיל אלס ווא ערליהרט · פר אימידין זיך
וועגן דיינר . ווערדן זאט פון פלאגין · קוויט דיר זו איינה ווערהיטאג טואן זיא פאסטטין · זו דיא (ירמה) פון
אללמעכטיגן גאט ווענדן זיא דיך · דיא פר האלטונג פון דיא אזות אונ׳ רעכטין אאכין זיא דיך פריבן ערב טאפט פון גוט
אונ׳ הויז אאכין זיא דיר קויפן · אונטר לאהגין דיך איט איינר היופליכה פרויא · דיר זו אאכין איינס חיתון · טואי איהרי
ביגעהר אונ׳ פר טטערקי קיגן איהנין ניט דיין גזיכט · זונסט מעכטן זיא דיך טטעלין זום (אשפט פר דיא דיינים) ווען
זיא לוגן די רעכט פון סורר ומורה אן דיא קינדר · דר נאך טוט דיך דז (קהל) פר טטייניגן · איט טטיינר · זעהי זיא ניט
זו פר לאזין זו זייטן איהרר עלטר · דיהני זיא אלס איין קנעכט זיינין העררין · איהר ביטין נעאי אן זוא ווערסטו ער לענגרן
דיינה טאגין אונ׳ יאהרן : שנים יאהרן ווערסטו ערלענגרן אונ׳ לויטר זיין פר דיא הערליכקייט גאט דעם לויטרן ·
וועןן דוא דיך ווערסט היטין דיא ערטאפינה אענטן גטטאלט ניט זו אמרדן : לא תרצה דוא זאלטט ניט אמרדן :

תור טפעהי נאך אונ׳ קעהר אב פון דיא בלוט טאנדלייט · וועלכי אין איהרי הערצן היטין פיינדטאפט אונ׳ האטי ביזי
גיהייאינוסן טואן זיא טראכטן · אום זו נעאין די לעבין דעם גרעכטי טואן זיא טטעלן דענקן פר בארגין זיך אונ׳
לוארין אויף דיא פרואי · נעלין פר בארגין זיא אויף לייטין דיא רעכט פערטיגן איהרי טריטי · אויף דעם דם אירן געזעלי
טטיאן זיא איט אוטווילי · זו טראגין (כלי זין) זום ערטלאגן איט איהרן לארין אנדרי זו אאכין לירנין · דעם ריינין ערואי·
זיא מהני בארהערליגקייט · אאכין פר ליהרן דיא ווערק פון דעם פולקאיינין ביטעפר · אויף דעם אענטין דיער אין
פארים בטאפין · זור גרובי זו אאכין תאלין טואן זיא ברואין · אין איינין אויגן בליק פר ווישטין זיא איינה נטאה
פורכט טואן זיא גר ניט אין איהרן הערלין · אאכן בלעטטיגן דז אענטין לעבן זום טויט פאר זיינה לייט ·

תכלית כל פועל רום ותחתונים · שביעי לימים
הנמנים · ראשון למקראי זמנים · קדוש לאדני
האדנים · צבי קדש שבת שאננים · פרה מדין יציר
מלפנים · ענתה שירה וכפרה פנים · סימה לאות
ולעד בין אב לבנים · נצור יציאותיה כהורו נבונים ·
משא בלי להוציא מבפנים · למחלליה מיתות דנים ·
כרת ורגימת אבנים · ידועה היא לך במזומנים
קדמונים · טעמו לא רד בה ממעונים · חובריאוב בה
לא נענים · זכור כי בה ישבות נהר צפונים · ונח
בה ממלאכת חוץ ופנים · יהגה בה לצ קדשות ורננים ·
דשן על שלחניך מעדנים · גם עבד ואמה אשר לך
נקנים · בה ינוחו עמך בכל פנים · אל הורה לך לכבד הורים וזקנים:

פרה מדין יציר שלפנים נמדר' תילים השבת פדה את אדם הראשון הנברא מלפנים מדין שלו: כהורו נבונים דתנן יציאות השבת שתים שהן ארבע בפנים כו': משא בלי להוציא שנאמ' בירמיה י"ז לא תוציאו משא מבתיכם: כרת סנ' כשמות ל"א העשה בה מלאכה ונכרתה והיינו בלא התראה: טעמו ע"ש המן: חוברי איוב כו' גם זה אות מורה על השבת כמו המן שלא ירד בו גם החוברים בחוץ ככל יום לא נענים: נהר צפונים נהר סמבטיון שהוא שובת ונח ביום השבת: חוץ ופנים בשדה ובבית: הגה בה לאל לשון ובתורתו יהגה תהלים א': קדשות ורננים כמו שאמרו רז"ל בתפלה בקדיש על הכוס: וזקנים הם ת"ח: הנעימוך שימיך ממצרים ואספת את זקני ישראל וכן במדבר ע' זקנים: אזון כו' השבת ושמע: להורך אב ואם: אמונים בחבור' ידוביקם להעמיד זרע הגון וכשר: בעתירות כו' שהתפללו למקום להקנות בן ממנו ע"ד קניתי איש את

וזקנים הנעימוך ממך · כבדם סלה וירבו ימיך · חזן כבד את אביך ואת אמך:

אזון להוריך בחבור אמונים · בעתירות אותך קונים · גרורך בברית
איתנים · די הלב שדים לך מדשנים · המלבישוך לבוש עדנים ·
ומאכלים בפיך נותנים · זועקים בעדך תחנונים · חיתך למודר
עליונים

תכלית ער מיזט דז ענד פון אלי ווערקן פון אויבן אונ' אונטן דער זיבינטי פון די גיצאלטי טעג אין דר וואוך ערשט דר פייארטעג פר אלי (יאים טובים) · היילג צו גאט דעם הערין איבר אלי הערין אין ווסטין מיזט שבת צור רואוזאמקייט ער האט ער ליזט פון משפט דער (טיר לים השבת) אונ' דראיט פר געבן אונ' אב גיזאגט דעם צארין · ער מיזט אן גיציילינט צום צייכן אונ' עדות צווישן גאט דעם פאטיר אונ' ישראל די קינדר · היטי אירי אויז גאנג · אלז ווים גשפראכין הבין די פר שטענדיגי געהרטי · קיין לאסט אויז דעם הויז צו טראגין · די דעם שבת פר שוועכן ריכטן די (דיינים) איט איתה · אהני התראה מיזט ער (חייב כרת · אונ' איט התראה צו פרשטייניגן פון בית דין) איט שטיין · דיזר טאג איזט דיר ביקאנד דורך דעם (מן) פאלין פון די פאריגי צייטן · ער מיזט אן (שבת) ניט גידרט פון די היאלטי וואהנונג · די (אלטפים פון אוב) ווערדן אן איהם ניט גיאנטוואורטיט · דענקידז אן איהם רואיט דער באך (סמבטיון) הינטר ווצלכם פר בארגין זיין די (עשרת השבטים) · רואי אן איהם פון אלי (אלאכות) פון אויסן אונ' אינין · רידי אן איהם (קדושות) צו גאט אונ' גיזאנג לאבי פעטן אויף דיין טיש אלי הנד אעדנים · אך דער עבד אונ' שפחה דוזוא דיר גיקויפט · זאלין איט דיר רואין אין אלי צייטין · גאט האט דיר אונטר וויזן (אלבד) צו זיין די עלטרן אונ' די זקנים:

וזקנים די זקנים הבין דיך ליבליך טראקטירט פון דיין לעב טאג אן אין אלרים צהרי זיא איביג זא ווערדן זיך פר מעהרן דיינה יאהרן : כבד עהרי דיין פאטיר אונ' אוטר :

אזון פר נעמי פון דיינה עלטרן דיא דיך צור וועלט גיבראכט דורך אויף ריכטיגי בהעפטונג יאיט'ביטין צו גאט טומן זיא דיך קויפן · זיא הבין דיך גיצויגן צום (ברית אילה פון דיינה שטארקי אבות) · גנוג פון איך איהרי בריסט טומן

זיא

וְנִסְכֵּיהֶם יֵין תַּרְעֵלִים · הַכְלֵיהֶם קִבְרֵי חֲלָלִים · דָּתֵיהֶם חֻקּוֹת הֲבָלִים · גּוֹיִם לְתוֹפֶת נִדְגָּלִים · בְּנֵי לְבוֹרְאֲךָ תְּנָה הִלּוּלִים · אַל תִּתֵּן אֶת שְׁמוֹ לְחִלּוּלִים :

לְחִלּוּלִים אַל תִּתֵּן אֶת שֵׁם · וְסוּר מֵרַעְפָּן תִּכָּשֵׁל וְתֶאְשַׁם : לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם

אֶת שֵׁם אַדִּיר בָּאַדִּירִים · בָּרוּךְ זִכְרוֹ לְדוֹר דּוֹרִים · גַּחֲלֵי אֵשׁ מִמֶּנּוּ בוֹעֲרִים · דָּתוֹ חֶרֶב לָלֶה מְפִירִים · הַמַּרְעִישׁ אֶרֶץ וּמַרְגִּיז הָרִים · וְגוֹעֵר בַּיָּם וּמַחֲרִיב קָרִים · זַעֲמוֹ לֹא יָכִילוּ יְצוּרִים · חֲמָתוֹ מְנַתֶּצֶת צוּרִים · טוֹב לַיְשָׁרִים וְנוֹקֵם לְצָרִים · יִחַתּוּ מִמֶּנּוּ אַבִּירִים · כֻּלָּם מִפַּחְדּוֹ נִסְעָרִים · לוֹ מְשָׁרְתִים וְתָאֳרוֹ לֹא שָׁרִים · מוֹרָא שְׁמוֹ לַשָּׁוְא לֹא תָרִים · נִנְעַךְ בּוֹ וְיִרְעֲדוּ בָךְ אֵבָרִים · סוּר מִשְּׁבוּעַת שְׁקָרִים · עָרוּךְ בָּהּ אָלוֹת וַאֲרָרִים · פּוֹרַעַת מֵעוֹר וּמִבְּשָׂרִים · צוֹפֶרֶת כָּעוֹף וּבָאָה בַחֲדָרִים · קִירוֹת הוֹפֶכֶת עִם מְקָרִים · רַחֵק מִמֶּנָּה בְּכָל דְּבָרִים · שְׁמוֹר שְׁבוּעַת אִסָּר וּנְדָרִים · תִּירָא אֵל נוֹתֵן שַׁבָּת לַשּׁוֹמְרִים :

לַשּׁוֹמְרִים יוֹם שַׁבַּת נַפְשׁוֹ · עֲתִידִים בְּקֹדֶשׁ לְהַקְדִּישׁוֹ · חַזֵּן זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ :

תכלית

גוים נופש לגהנם שנקראת תופת : נחלי שנאמר בתהלים י"ח אפפוני נחלי בליעל ונאמר בערי גחלי אש : ללה ספירים למבירי' ומבטלי' התורה היא שונרת שק ונעשים חרב לנקום ממבירים : שמחריב מימם מקורות מים : לא שרים אינם רואים זיו הודו : ננעך בו בשמו של הקב"ה : צופרת כעוף ספורענות בשבעים שקר פוגרת ומהס' לבא : קירות כו' גם שבועות שקר מאמן אשתו ומחרי' קירות ביתו וכל המקרה שלו לכן רחק ממנה וכו' : תכלית כו' ע"ש ויכל אלהים ביום השביעי בראשית ב' : קדוש הוא יום השבת לפני הקב"ה שהוא אדוני האדונים : צבי שבת שאנחנו תכארת היא לגאלו בפקטים
כרם

אט מיהנין פרייזין * מיהרי מירטואי טואן זיא גור פינסטרנס פיהרן · זיא זיינד פר אכטיט אונ' אום ווערדיג . מיהרי סולכטונג מיזט מיינה אום ווכרדיגי אוז פיהרונג · אונ' מיהרי זוין גיסונג זיינד פר ווירדונג . מיהרי פאלאסטין זיינד אוז גראב צו ערטולגינה · מיהרי רעכטן זיינד נאריטי גיזעלר מיהרי לייבר ווערדן צום גיהנם פאנירט :
בני אבר איין זוהן גיבי צו דיינם שעפר פרייז אונ' געבי ניט רעם הערליכן נאמין צור פר שוועכונג :
לחלולים צור פר שוועכונג זאלסטו ניט געבן דיין נאמין · אונ' קעהרי אב פון בייזן · דז דוא ניט שולדיג ווערדיסט ·
לא תשא דוא זאלסט דעם נאמין גאטיס ניט פאלש שווערן ·
את דעם נאמין גאטיס דער שטערקסטי אונטר אלי שטארקי גלויבט זייאי זיין אנדעקין צו אלי דורות . פייאריגי קוילין טון פון איהם ברענן · זיין רעכט מיזט איין שווערד צו דיזעלביגי די עז פר שטערן . דער דא מאכט שטוראן די ערדי אונ' ציטרן די בערגי · שרייאיט אן דז ים אונ' מאכיט טרוקין די קאלטי וואסיר זיין צארין קענין ניט פר טראגין דיא בשעפנוסין זיין גריס צארן צו ערשטויסט דיא פעלזין מיזט גוט פר די רעכט פרטיגי אונ' זיך (נוקם) אן די ליידיגר · פר איס טון אנגשטן אלי פעטי אדר שטארקי · אלז ווערדן פון זיינר אנגשט וועק גשטוראט . אים טואן זיא דינן . אונ' זיין גשטאלט דאך ניט צוגין · דיא פורכט זיינס נאמין זאלסטו ניט ערהיבן צו פאלש הייטן · ווען דוא איהם אן ריהרסט זאלין ציטרן אלי דיינה גלידר · קעהרי אב פון פאלשי שבועות · דען עס זיינד אין איהר אן גריכט ציטר גרייל אונ' פלוך · זיא מאכיט זיך בלאהלט פון הויט אונ' פלייש · שוועבית אלז איין אגיל · אונ' קומט אין דיא אינרליכה חדרים · זיא ווענדיט אום אלי ווענד אונ' בעלקן ענטפערנידר פון אין אלי זאכין נעמי אין אכט צו האלטין דיא שבועות פון איין איסור אונ' נדרים · אונ' פירכטי גאט דער דעם שבת גיגעבן האט צו דיא אים היטין : שומרים צו דיא היטר דעם טאג שבת זיינר רואונג . זיינד בירייט ווייט קרושה איהם צו היילגן · זכור גידענקי דעם טאג שבת איהם צו היילגן :

הרומים · דלת סוגר בעד הומים · המזריח מאורות
רמים · ומנהיגם לילות וימים · זיקים עשה ורעמים ·
חושר טללים וגשמים · טיעות מגדל וצמחי תלמים ·
יוצר ובורא כל הנשמים · כל רוחותם בידי שמים ·
לחמם אכין במטעמים · ממית ומחיה ואני חי
לעולמים · נשי גדולים ועצומים · סלה לעולמים
קימים · עוזרך בברית אבות תמימים · פורך
מסבלות עגמים · צללם בנבכי תהומים · קורע
לפניך ימים · רועך במן מטעמים · שקדתי לבחרך לי מאמים :
תרתי לסגלך לי מעמים :

דר פירוש סופת הארץ [illegible] ים רגלי ומסב גדר בין הים [illegible] וכו' ומדברות : הומים הוא [illegible] סברי ים וגלים הומים : זיקים ברקים : ורעשים קולות : חושר מרבה טללים לצורך תלמי : תלמים תלמי חרישה : [illegible] עמים מצרים : רועך פרנס [illegible] אותך כאן שהיו טועמים בו כל מיני מטעמים ·
תעות אלילים שהם טעות ולא יועילו : קטב שעירים הם שדים : בעלים ע"ז כמו בעלי' ועשתרות : מתהללים מתפארי' : מרק פגולים מרקי' את עצמם לפיגול ושקץ תרעלי' פי' ע"ז [illegible] כוס התרעלה : קברי חללים פי' מבואר על [illegible] אותם : גוים

מעמים השתי להבדילך · תמורי אל לא יהיה לך : חזן לא יהיה לך :

תעות צורחים וצוללים · שקוץ עובדי מזלים · ריק ותוהו עמלים ·
קטב שעירי בעלים · צורת חמה מתהללים · פעלת תבנית לבנה
לא יועילים · עצבי חמני עולים · סוגדים להם ומתפללים · נותנים
עולים · מאומה להועיל לא יכולים · לא עוזרים ולא מצילים ·
כנופלם נשברים כנבלים · יבשו כל בם מתהללים · טועיהם
לחושך מובלים · חגיהם מאוסים וגעולים · זבחיהם מרק פגולים ·
ונסכיהם

אונ' טאג · בזיין האט ער אונ' דונרן ריינן טויא אונ' רעגין אוי פאזאגונגן האט ערוואקסן אונ' אוי ספראנגונגן פון די בערגי
בשעפֿיר אונ' גשטעלט געבר אוי וצהאין · אוי איהרי לבענדיגי אטום זיינד אין איינה הנדן . איהרי שפייז ברייט איך אן
איט גשמאקליכקייט · אאכי שטערבן אונ' ווידר לעבנדיג . אבר איך לעבי איביג · איינה ניסים זיין גרויס אונ' שטארק
צו איביגי בשטענדיגקייט · דער דיר גיהאלפין צו דעם ברית פון דיא פרומי אבות ערלייזט ידיך פון די ארבייט אין אלריקי
אחט זיא אכין פר זינקן אין דיא טיפֿי תהום . צערריסיט פאר דיר דש ים · שפייזט דיך איט דעם גשמאקליכן (אן) ·
איך הבי גיאייזט דיך צו איר צו ערוויהלן פון אלי פעלקר · איך הבי אויז געפעהיט דיך צו איר צו ליבן אויז אלי פעלקר :
מעמים פון דיא הידנשי פעלקר הבי איך גשייאט דיך אב צו שיידן אגטט איינר זאלשטו ניט הבין אב געטירייאן ·
לא יהיה לך אולכי זאלשטו ניט הבין ·

תעות דיא פר אירונג פון דיא טריי איר אונ' בזינגר צור (עבודה זרה) . פר אום ווירדיגונג דער ריהגר צו דיא אוזות ·
צעהר אונ' ווימט טואן זיא זיך באיהן · דיא פרסנייחונג דער שדים אונ' בעל צו דער צורה פון דער אן טואן זיא זיך
בלויבן · איט ווערקי פון גשטאלט דער זון לבנה אונ' די איהנן ניכטס העלפין · בילדר דער זוני טואן זיא אויך ברענגן בוקין זיך
אונ' טואן צו זיא ביטין · געבן איהנן צו ביוטרקונג · אונ' קענן דאך דז גרינגסטי ניט העלפין · זיא קענן ניאאנדן העלפין נאך
בשערוין . ווען זיא זעלבסטין פאלין ווערדן זיא צערבראכין אלז דיא ערדינה צעגיל · עש ווערדן פר שעהמט אלי דיא זיך
איט

מַמְתַּקִּים דִּבְרֵי אֱלֹהִים · לְאוֹמְרֵי אֵין כָּמוֹךָ בָּאֱלֹהִים · חזן וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים ׃

תִּתּוּ קוֹל עוֹז אֵל אֵלִים · שַׁלְהֲבוּ לַפִּידֵי גֶחָלִים · רָצוּ בְּרָקִים קַלִּים · קוֹלוֹת הִרְעִימוּ גַלְגַּלִּים · צָרַח שׁוֹפָר מְמַעֲלִים · פָּצְמָה רְקוּעַת שְׁעוּלִים · עַמִּים אֲחוּזִים בֶּהָלִים · סַעַר צִירִים וַחֲבָלִים · נֶהִי כְּיוֹלֵדָה חָלִים · מְרַצְּדִים הָיוּ מִגְבָּלִים · לְבָנוֹן וְשִׂרְיוֹן כַּעֲגָלִים · כַּרְמֶל וּבָשָׁן כְּמוֹ אֵלִים · יַחַד תָּבוֹר וְכָל תְּלוּלִים · טוֹרְחוּ בְּגָבְהָהּ וְנִמְצְאוּ פְּסוּלִים · חֵירָם רוֹאֶה שְׁפָלִים · זֶה סִינַי כַּדָּךְ לֹא הִכְלִים · וְהִטָּה אֵלָיו זְבוּלִים · הֶעֱטִירוּ עֲנָנִים וַעֲרָפֶלִים · דָּר בּוֹ בְּשִׁנְאָן אֶרְאֶלִים · גָּאוֹן קוֹלוֹ הִשְׁמִיעַ לִנְדְגָּלִים · בִּסְבִיב הָהָר נִגְבָּלִים · בְּנַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע דָּת מְקַבְּלִים · אָזְנָם שָׁם רֹאשׁ מִלִּים · אָנֹכִי שָׁמַע לִכְלוּלִים ׃

לִכְלוּלִים הִשְׁמַעְתָּ מִלֶּיךָ · מִפּוֹצֵץ הָרִים קוֹלֶךָ ׃ חזן אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ ׃

אֲשֶׁר כָּל פָּעֳלוֹ תָמִים · בּוֹנֶה מַעֲלוֹת בִּמְרוֹמִים · גּוֹדֵר תַּחְתִּיּוֹת הַדּוּמִים ·

צרח נעק : מסעולים ממוכן מעולים : פצמה ל' סבירם פכ' כקהלים ס'ארץ בממקם: רקועת שעולים הארץ בנקראת סופל יחלד וגם נסדר כסעלו : צירים כמו צירי לידה : נהי כשברים חלים זעים כמו חיל כיולדה : מרצדים מרקדים ל' כ בקהלים ס"א למה תרצדון הרים גבנונים : כרמל ובשן גם הם הריב והיו מרקדים כאלים : וכל תלולי' כל גבעות והרים גבוהים : טרחו בגובה היו מטריחין לרקד בשביל סבורין שבשבילן נבחרת' ונתן עליהם התורה לכן הקב"ה השלך והשר' שכינתו על הר השפל כדמסיק הפייט ואזיל : כדך כעני ולא הכלימו הקב"ה : זבולים השכין עליו השמים : העטירו הסכיבו אזנם האזינם והשמיע' :
אשר כל כו' דברים המורים על יחוד ויכולת הש"י כאשר ידבר עם ישראל הכלולים בדבור אנכי : גודר וכו' עושה גדר

גריבט · ער האט זיא אזו הערין צו דיא ישראל וועלכי הייסין שושנת עמקים · איהרי מויל גאנג אזו זיס זוס גווין · ממתקים גיזט זיינר דיא גשפרעכי גאטיש · צו דיא זעלביגי זאגין עס איזט קיינר אלז ווי דוא גאט · וידבר אלהים אזוא שפראך גאט דיא עשרת הדברות ·

תתו איין זייער גאבן שטרקי שטים גאט איבר אלי געטיר · וואהרן פלאמין קוילינה פלאמין עז זיינן גלאפין צייכטי בליצין אונ' מיט שטארקי שטימי שטורמיטן דיא גלגלים · ער האט גשריאן מיט איין שופר פון דיא איברשטי הימלין · דיא מיזט ערבראכין דיא צור טריטין אויז גשפרייטי ערדי · אלי פעלקר האט ער גריפן שרעקניס שטורם פון איינר גווירינס וועהי אונ' בליידיגונגי ברוואונג קלאגונג · אלז איינה גווינרן אנגסטין · זיא וואהרן שפרינגן אונ' הופפין דיא גיאמרקטי בערגי לבנון אונ' שריון אלז ווי דיא קעלברי דיא בערג כרמל אונ' בשן אלז דיא ווידר · צו זאמין דער בערג תבור אונ' אלי אנדרי בערגי · זיא הבין זיך באמיט ווגן איהרי היך אויף זיא צו ווערדן גיגעבן דיא תורה · זיינר אבר וואהרן גיפונדן פר פסול · דער לעבעדיגי הויכי גאט דער זעהיט יא נידריגי דעם סיני וועלכר וואהר וועגין זיינר נידרונג פר שטויסן האט ער ניט פר שעהמיט · אונ' צו איהם גינייגט אלי הימלישי פאלאסטין · איהם בקריהנט מיט וואלקין אונ' נעבילן · גאט דער דא וואהנט אונטר דיא אלפים שנאנים אונ' אראלים · דיא הערשאפט זיינר שטימי האט ער אזו הערין צו דיא גיזבטי · וועלכי וואהרן אום דעם בערג הרום גיאמרקיט איט נעשה אונ' נשמע דז רעכט פון דער תורה צו אפנגין ·
ער האט זיא אזו הערט אלן פרנעמי דס הויבט פון זיינה רידי אנכי האט ער אזו הערין צו דיא גקריהנטי :

לכלולים צו דיא גקריהנטי האסטו אזו הערין דיין גשפרעך עס וואהרן צו ערשאטרין בערגי דיינה שטים · דא דוא זאגיסט · אנכי ה' אלהיך איך בין גאט דיין הער

אשר וועלכס אלי זיינה ווערקי זיינר פאלקומן · בויאט מעלות אין דיא הימלין · פר צוימט אין טראגקן דיא אונטרשטי שטאין דער ערדי · פר שליסט איט טיהרן אום די ברוואינדי וואסר אמאליט טייכן די הויכי ניכטר אונ' פיהרט זיא נאכט אונ'

נוֹטְפִים כּוֹשֶׁם מְזוֹעָם · וְאָמְרוּ מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת מַה זֶּה הַטָּעַם · נוֹרָא אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשׁוֹ הַמּוֹנְעָם · אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נוֹתֵן עֹז וְתַעֲצוּמוֹת לָעָם · וּבְכֵן אָמַר לְעָנָיו רֵד הָעֵד בָּעָם :

וַיִּשְׂמְחוּ כָּל הָעָם · בְּשִׂמְחַת אִמְרֵי נוֹעַם · וְנִתְמַנָּה צִיר רוֹעַם · וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן הָהָר אֶל הָעָם :

וּבְכֵן וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן הָהָר אֶל הָעָם :

אתו גמולי חלב כו׳ ק״ח היונקים דדיה של התור׳: מזנקים ל׳ יזנק מן הבשן דברים ל״ג: חובשכו׳ שנאמר במשלי ט״ו מתק לנפש ומרפא לעצם: משיקים תשקה את מוח של עצמות שקירין כל״א מארי״ך: לנוצרימו שומרימו: רום ועומק שמים וארץ: לשושנת לישראל שנקראים שושנת העמקים:
אתו קול עוז כמ״ש שנקראת ע״ז כתבי המלאכי׳ שנקראו אלים קול וכן פי׳ שלהבו על המלאכים שהם לפידי גחלים: רצו מסרו ובוו קלים לרוץ
ברח

ויוסף ע״פ א״ב

אֹתוֹ מִצְוֹת וְחֻקִּים · בָּאֵר הֵיטֵב חֲשׁוּקִים · גְּמוּלֵי חָלָב מְנִיקִים · דַּדֵּימוֹ חָכְמָה מְפִיקִים · הַשְׁפֵּעַ מְקוֹר מַיִם חַיִּים מְזַנְּקִים · וּמְנוֹפֶת צוּפִים וּמִדְּבַשׁ מְתוּקִים · זוֹהַר לְעֵינַיִם מַבְהִיקִים · חוֹבֵשׁ לַעֲצָמוֹת מַשְׁקִים · טוֹבִים יְשָׁרִים וְצַדִּיקִים · יְקָרִים מִפְּנִינִים וּמִפָּז חֲשׁוּקִים · כְּתָב אֶצְבַּע שׁוֹכֵן שְׁחָקִים : לְנוֹצְרֵימוֹ מֵחֵטְא מְנַקִּים · מַצְדִּיקִים לְכָל בָּם עוֹסְקִים · נִדְבָּרֵימוֹ בְּסֵפֶר נֶחֱקָקִים · סוֹפְרֵימוֹ בְּצֶדֶק מְחֻקָּקִים · עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים · פְּאֵר לִוְיַת חֵן וַעֲנָקִים · צְדָקוֹת מְלֵאִים וְלֹא רֵקִים · קְדוּמִים טֶרֶם יְסוֹד אֲפִיקִים · רוּם וְעוֹמֶק אֵל בָּם הֵקִים · שְׁמָעָם לְשׁוֹשַׁנַּת הָעֲמָקִים · תּוֹצְאוֹתָם לְחֵיךְ מַמְתַּקִּים :

ממתקים

אונ׳ זיא גייגט אונ׳ אלכין פר רוקן פון איהרן ארט אונ׳ איהרן צוג · אונ׳ דיא אלאכים הבין גטריפט ווייטר בשאים פון איהרן שוויים · אונ׳ דיא הייליגי אלאכים זגיטין וואש האט דיזי פאר איין טעם · דז גאט זוואר איט שטיאי פורכטזאם אויש פון זיין ליבליכט הייליגטום. וואורדי איהנין גיאנטוואורטיט · דער גאט ישראל זעלבשטן גיבט דיא אכבט אונ׳ שטערקי דער תורה זיינם פאלק · אונ׳ ער האט גיזגט צו משה דעם (עניו) נידרי פון בערג אונ׳ בזייגי אן דעם פאליק ·

וישמחו זיא וואהרן זיך פריימן אליס פאליק · איט דיא שמחה דער ליבליכי רידי פון דער תורה : אונ׳ עש וואורדי דער (שליח משה רבינו) גיזעצט צו איהרן הירדן ·

ובכן אונ׳ אלזוא עש נידרטי משה פון דעם בערג צו דעם פאליק ·

אתו איט איהם וואהרן אצות אונ׳ חוקים · וואהל בישיידן אונ׳ אויז גיגראבין · אז טוויא דיא ענטוועהנטי קינדר אלכין זיא איליך זויגן · זייני בריסט טואן (חכמה) אויז ציהן · איין פלוס פון קוואל דער לעבענדיגי וואסירן אלכין זיא פון זיך רינין · אעהר אלס (נופת צופים) אונ׳ אלס הוניג זיין זיא גזישט איינה ווייטרקייט צו דיא אויגן אלכין זיא זייכטין · איין פפלאסטר צו דיא גיביין אלכין זיא העפטין · זיינד גוט רעכטפערטיג אונ׳ גירעכט · ווירדיגר אלס דז איגרליכשט טאן אונ׳ אעהר אלס קיאיסט גאלט גלוסטיט . זיא זיינד דיא טריפט דעם פינגרט פון גאט דער רואר אין היאל דיא זיא היטין הלטין זיא ריין פון חטאים. אלכין גירעכט אלי דיא איט איר אום גיאן. איהרי שפרעכר ווערדן אין (ספר זכרון) אויז גיגראבן איהרי טרייבר אויז ציהלר ווערדן איט גרעכטיגקייט אויז גיגראבין · זיא איזט איין לעבענס שטאם פר די זיך אן איהר העפטין אונ׳ הלטין · שוינהייט איינר העפטונג פון לייטזעליגקייט אונ׳ צירהאטס קעהלבאנד · אונ׳ פול איט ווייטר צדקות אונ׳ ניאאהלין לעהר. זיא זיינד גיפעדרט פר דעם יסוד דער ערדי. דיא היך אונ׳ טיפנוס האט גאט איט זיא אויף

גריכט

ואמרו הכל פי' כשעת מתן תור' נקבצו כל האומות אצל קמואל והוא בלעם ושאלו לו מה קול רעש ורעם השיב להם יי עוז לעמו יתן ר"ל עוז ס"א ספורים יסוד מציבין האומות א"כ הוא ה' יברך את עמו בשלום כדמסיים הפיוט בסוף הענין : נטו בזו עם בשביל ישראל שנקראו עם זו : בזרת כו' שנאמר בישעיה מ' ושמים בזרת תכן : ויטם כטה השמים ז' רקיעים והסיעם ממקומם והניעם על הר סיני : נוטפים והשמים נוטפים כומם :

אתו

בירידתם · תמהים על מראה זה חותם · ואומר
אליה הנה זה חותם יפה מכל חותם · חותמות שנים
עשר נחתמו מזה חותם · בטבעת המלך טבועים
באחד חותם · על לב ועל זרוע למענך חתמתי חותם

כאן נשמט בספרים חרוזות אות רי"ש אחת שהשיבה תורה בבנות יעקב אשר על כן מאנה לעלות לגורלו :

שלמו כראה בעמוד עם עולם · כשלמו אלפים עד
שלא נברא עולם · ואלפים וארבע מאת וארבעים
ושמנה שנה משנברא עולם · אמרה תורה זה משה אשר נקרא ענו מעולם ·
וידבר ה' אל משה אשר נכתב מעולם · הוא יירש מורשת עולם · והוא יקחי
מתנת עולם · וכל באי עולם · יאמינו בו לעולם :

תולדות רום ותחת בהזדעזעם · ובשבעה קולות כנראו בנועם ·
שתים זו שמענו שמעם · ולשתי שמיעות נחלק קול רעם ·
לגוים קול זעם · ולישראל קול נועם · ואמרו הכל מה זה קול
מורעם · הולך ומתגלגל בגלגלי ידעם · ואומר להם יש ליטעם ביני
ובין עם · ורכב רבותים נתכוננו מול עם · ושבעה רקיעים נטו בזו עם ·
בזרת אשר תקנם בה קרעם · ויטם ויסיעם ממקומם וממסעם · והיו
נוטפים

פון דיזן חותם · דאש האט גאט צו איהר גיזגט · הער פון דיזן חותם דא היפשר אייז אלז אלי אנדרי חותמות צוועלף גיזגליי
שבטים זיינד הער קומן פון דיזן חותם · אין דעם רינג פון גאט דעם אלך זיינד איין גיזעגלט אלז אין איינן חותם · אויף
הערץ אונ' ארים פון דייניט וועגן הבי איך זיא גיזגלט אלז איין חותם :

שלמו זיא ווארדן אלי בשלאסן אונ' פר ביים גיזעגלט אלי דיא בשעפֿנוסין ווי"א עם אייז אויף גשטאנדן די פאליק ישראל ווען זיא הייסט (עם עולם) · וויילן וועגן איהרר דיא וועלט אייז ווארדן בישאפין · אונ' דא יוסט אויז וואהרן דיא צוויא טויזנד יאהר דז דיא (תורה) וואהר ערשאפין פר דער וועלט · אונ' צוויא טויזנד פיר הונדרט אכט אונ' פירציג יאהר נאך דעם דיא וועלט ערשאפין אייז · דא שפראך דיא תורה דיזר (משה) · וועלכר גיהייסין ווארדן דער (עניו) פון אייביגי צייט · אונ' גאט שפראך צו משה אייז אין איר טוין פון אייביג העך פר צייכינט · דיזר זאל אויך ערבין צור אייביגי ערבשאפט אונ' ער זאל אויך נעאין צור אייביגי (מתנה) · אונ' אלי דא אויף דעם (עולם) קומן זאלין אלי זיינה (נבואה) גלויבן אייביג :

תולדות דיא גבוהרט פון דיא אייברשטי היאלין אונ' אונטרשטי ערדן וואהרן אין איהרן ציטרן · ווא דיא זיבן קולות פון (מתן תורה) זיין גיהערט ווארדן מיט ליבליכקייט · דיא ערשטי צוויא (דברות) הבין איר איהר הערונג פר נומן · אונ' צו איינם טאפלין גיהער אדר פר שטנד פון דער זאלי וואהר זיך טיילן די שטים צו אלי אנדרי פעלקר וואהר עז אלז איינה שטימי פון צארין · אבר צו דיא ישראל גיגן · אונ' זיא שפראכין אלי וואז אייזט ריזו פר איין באנדרי שטים וועלכי גיאיט אונ' זיך וועלגרט אלז דיא גלגלים פון דיא דונדר · דא זאגיטי גאט איך הבי איין גשפרעך צווישן איר אונ' איין פאליק · אונ' דיא (מרכבה) פון דיא פילי צעהן טויזנד מלאכים הבין זיך בפלסין צו זיין גיגן דעם פאליק אונ' זיבן היאלין הבין זיא גנייגט צו דיזן פאליק · מיט דעם דוימן דז ער דיא היאלין אן ביריייט · מיט וועלכין האט ער זיא צו ער ריסין

כאן הוסמט בפנים חרוזות אות פ״א שהסיבה תורה בגנות נח אשר בשביל זה לא תתרצה להנתן לו :

צָץ מִמִּזְרָח וְכַשַּׁחַר עָלָה · וְנִקְרָא עַיִט פּוֹרֵחַ עַל פְּנֵי מַעֲלָה · אַב הֲמוֹן נִקְרָא וְנִתְעַלָּה · וּבְעֶשֶׂר נִצְרַף וְלֹא נִמְצָא בוֹ עַוְלָה · עֲבוֹדָה זָרָה עַל יָדוֹ בָּטְלָה · וְקֵרֵב רְחוֹקִים לִזְכוּת מְנֻטָּלָה · הִכִּירַנִי וְהִכַּרְתִּיו בְּאַהֲבָה כְּלוּלָה · כְּדֵי הוּא לָךְ לְשֵׁם וְלִתְהִלָּה · לִשְׁמוֹר מִצְוֹתֶיךָ יוֹמָם וָלַיְלָה · דּוֹרוֹת אֲשֶׁר לְפָנָיו לֹא זָכוּ לְמִילָה · וּמֵעֵת נִתְחַתְּמָה בוֹ נִתְמַנָּה רֹאשׁ לְכָל תְּפִלָּה :

לשטים : שלמו כל אלה י״ב שבטים לבעמוד מהם ; עם עול׳ הוא יירשי דכתיב בדברים ל״ג מגז תורשם : מהנת׳ עולם דכתיב בתהלים ס״ח לקחת מתנות באדם : יאמינו כו׳ דכתיב בשמות י״ד ויאמינו כו׳ ובמשה עבדו : תולדות רום ותחת עליונים ותחתונים כולם נזדעזעו במתן תורה : שתים כו׳ שנאמר בתהלים ס״ב אחת דבר אלהים שתים זו שמענו ואמרו

כאן הוסמט בפנים חרוזות אות כדי״ק אחת שהסיבה תורה בגנות אברהם אשר ע״כ מאנה להנתן לו ·

קָרְבָּן שָׁלֵם יְחִידוֹ נִמְצָא · כְּטָנָא בִכּוּרִים אָז נִרְצָה · כְּשֶׂה לְטֶבַח רָץ בִּמְרוּצָה · שְׁלֹשָׁה יָמִים טוֹרֵף וְנַפְשׁוֹ לֹא קָצָה · הָוְעַצִינָא עֲמִידַת מוֹעָצָה · וְלָקַח אוֹתוֹ לְחֻפַּת עֲלִיצָה · לָשׂוּחַ בַּשָּׂדֶה לִקְרָאתְךָ יָצָא · וּלְמַעֲנוֹ אֶרְאֶלִּים מִמְּחִצָּה מַר צָעֲקוּ חוּצָה :

כאן נשמט אות קו״ף אחת שהסיבה תורה בגנות יצחק אשר על כן מאנה להנתן לו :

רָחֵק אִישׁ שָׂדֶה וְקֵרַב אִישׁ תָּם · יֹשֵׁב אֹהָלִים בְּאָהֳלֵי רוּם נֶחְתָּם · וְגַם בַּמֶּרְכָּבָה תָּאֳרוֹ נֶחְתָּם · עוֹלִים בְּמַעֲלוֹתָם וְיוֹרְדִים בִּירִידָתָם ·

טריסטן אונז אונזרן קינדר · אונ׳ גאט זגיטי צו איהר דאז איזט נון איין (בן אדם) אנשטאט (אדם הר אשון) · אונ׳ דיזר האט גיפונדן לייט זעליגקייט אונ׳ גוטין פר שטאנדס בגליקונג אין אויגן גאטיס אונ׳ דיא אונזשין :

צץ דער אברהם איזט אין דער הייך גשפראצט הונ׳ אז דער אמרגן שטערן אויף גיגנגן · אונ׳ איזט ווארדן גיהייסין פאגיל (עיט) דר אין דר הייך פליגיט · פאטיר פון פילי פעלקר איזט ער גירופן ווארדן אונ׳ איזט ווארדן אין דר הייך גיבראכט אונ׳ איט צעהן זאכין איזט ער פראבירט ווארדן אונ׳ איך ניט לאיין אום רעכט פינדן · די היידנישי עבודה זרה איזט דורך זיין הנד גשטערט ווארדן · אונ׳ האט לייטן גיבראכט צו דעם זכות דר ערהויבינה תורה ער האט איך ערקענט . אונ׳ איך ער קענטי איהם אך איט איינר גקריהנטי ליבשאפט . ער איזט (ראוי) צו דיר צום נאמין אונ׳ פרייז צו היטין דיינה אזות טאג אונ׳ נאכט דיא דורות פראוים הבין ניט זוכה גיוועזין צו אזות אילה · אונ׳ פון צייט דז דאז מן איהם גיזיגלט ווארדן איזט · איזט ער גיזעצט צום אנפאנג אין (תפלות) (שמונה עשרה) צו זגין אגן אברהם :

קרבן איין פאלקומנס קרבן איזט זיין איינציגר זון יצחק ווארדן גיפונדן אז איין קארב איט בכורים איזט ער דא אזו ווארדן בוויליגט · אזו איין שאף צום שחטן איזט ער גשווינד גלאפין · דרייא טאגין וואהר ער אויף דער רייז צור (עקידה) פר צוקט אונ׳ זיין ווילן וואהר דאך ניט צו ווידר · זגיטי גאט זיימי דיך איט איר בירמהטין דוא רחהט בטואטינס רעכט · אונ׳ נעאי איהם צור פריידיגי חופה · צו בעטין אויף דעם פעלד איזט ער דיר ענטקיגן גיגאנגן · אונ׳ זיינר וועגן הבין דיא אלאכים מרמלים אויז איהרי טראנקן · ביטרליך גשריאן אויז דעם הימל :

רוחק עז ווארדי ענטפערניט דער עשו וועלכר הייסטי איש שדה · אונ׳ ווארדי גינעהט הירבייא יעקב וועלכר הייסט איש תם אדר גנץ פרומר אאן איין זילר אין דיא צעלדר פון דיא הויכי (שם אונ׳ עבר ווער ער גזיגלט · אך אין הימל אן דער ארכבה איזט זיין גשטאלט גיחתמת · דיא אלאכים דיא אויף דער לייטר אין אוים אויף גיגאנגן זיין אין איהרן אויף גיאן · אונ׳ אך די גידרט אין איהרן הירמב נידרין אונ׳ אונטן גיזעהן · הבן זיך גיוואונדרט איבר דר גשטאלט

פון

שָׁמַיִם וָאָרֶץ · וּמִיּוֹם הִבַּר וַיִּקְרָא אֶרֶץ · קָרָא לִי
רָאשֵׁי דוֹרוֹת הָאָרֶץ :

חזן אומר כולו בניגון

קָרָא לְאָדָם הַנּוֹצָר מֵאֶרֶץ · קָרָא לְנֹחַ אִישׁ צַדִּיק בָּאָרֶץ :
קָרָא לְאַבְרָהָם מֵאֲצִילֵי אֶרֶץ · קָרָא לְיִצְחָק הַזּוֹרֵעַ
בָּאָרֶץ · קָרָא לְיַעֲקֹב הַנְּחָתָם בְּשַׁמְנֵי אֶרֶץ · קָרָא לִשְׁבָטִים
לִקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ · וְעַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד שֶׁאָלַנִי
יוֹצֵר הָאָרֶץ :

עָמַד אָדָם רֹאשׁ לִנְשָׁמוֹת · זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם
רְשׁוּמוֹת · וְאָמַר אֵלֶיהָ הִנֵּה זֶה חָכָם מָלֵא
חָכְמוֹת · בְּצֶלֶם וּבִדְמוּת אוֹתוֹ לְדַמּוֹת · כְּאֶחָד מִמֶּנּוּ
מְעוּלֶּה בְּאֵימוֹת וּמוֹרָאוֹ עַל חַיּוֹת וּבְהֵמוֹת · וְכֻלָּם יָצַרְתִּי עֲלֵי אֲדָמוֹת
וּבְדַעְתּוֹ קָרָא לָהֶן שֵׁמוֹת · וְאַחֲרֵי כֵן קָרָא שְׁמִי הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא בַּשֵּׁמוֹת :

כאן הושמט בפנים חרוזות אות עי"ן אחת שהשיבה תורה בגנות אדם אדם הראשון חסר בשכל זה לא תתרצה להנתן לו :

פֵּרֵשׁ זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם · וְנִמְצָא דּוֹר שְׁלִישִׁי דָּחוּף מִבְּנֵי אָדָם · כְּהוּחַל
לִקְרוֹא בְּשֵׁם מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם * וְקָם דּוֹר עֲשִׂירִי מְקַלְקֵל בָּאָדָם * וַיִּרְאוּ
בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם · וַיַּרְא יְיָ כִּי רַבָּה רָעַת הָאָדָם · וַיֹּאמֶר יְיָ אֶמְחֶה אֶת
הָאָדָם · לוּלֵי נוֹלַד אִישׁ צַדִּיק בָּאָדָם · זֶה יְנַחֲמֵנוּ אוֹמְרִים מִלְמַעְלָה פְּנֵיהֶם פְּנֵי
אָדָם · וּלְמַטָּה אוֹמְרִים זֶה יְנַחֲמֵנוּ בִּבְנֵי אָדָם * וְאָמַר אֵלֶיהָ הִנֵּה זֶה הָאָדָם תַּחַת
אָדָם · וּמָצָא חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם : צץ

וויושבי בטעים לפי פשוטו הם הצדיקים אשר בשבילם נברא העולם : ונדרה גדר העולם והם הצדיקים : קרא לי כו' כדי לשיותם חשובים כפני הקב"ה : באימות מלאכים : קרא שמי מה שמי כו' : דור שלישי אדם שת אנוש ורמז הקב"ה לים ושטף שלים של עולם : דור עשירי דור המבול : איש צדיק נח : צץ שמזרח אברהם אבינו כשחר עלה : ובעשר נסיונות : נתחתמה שנחתם אות ברית מילה בבשרו : נחמנה ראש כו' ברכה ראשונה של י"ח שנחתמה הברכה במגן אברהם גם תיקן תפלת השחר שהוא ראש כו' : קרבן כו' זה יצחק הנעקד : טורח וטלטל ללכת המוריה : רוחק איש שדה עשו רוחק מן הברכה : באהלי רום דיוקנו של יעקב חקוקה בכסא הכבוד ונקרא ישראל שכא : הותמות י"ב שבטים

קרא עך האט גירופֿין (אדם הראשון) דער ערשטאַפֿין וואָרדן אויז פֿון דער ערדי · ער האט גירופֿין (נח) דער דאָ וואר איין צדיק אויף דער ערדי · אַברהם פֿון די פֿאר נעמי פֿון דער ערדי דעם · יצחק דער גיזעאיט האט איט ברכה אויף דער ערדי · דעם יעקב דער אן (כסא הכבוד) גיזיגלט אויז אין די שטקרקי היאל · ער האט בירופֿין די שבטים ווענֿי וואָהרן די הייליגי אויף דער ערדי · אונ' אויף איטליכן בייזונדר האט איך גיפרעגט דער בשעפֿיר דער ערדי :

עמד צום ערשטין אויז אויף גשטאנדן אדם דער הויבט פֿון דיאַ זעהלין · פֿון וועלכם דז (ספר תולדות אדם) פֿר צייכנט אייז · אונ' גאט זאגיטי צו איהר (דער תורה) פֿר וואָהר דיזר אויז איין חכם פֿול פֿון אלי חכמות · צום פֿאָרים אונ' גשטאלט גאטים איהם צו פֿר גלייכן · אלס איינר פֿון אונז אין היאל אייז ער פֿר בעשרט איבר אלי בשעפֿנוסין אים פֿורכט · זיינה פֿורכט אייז אויף אלי (חיות אונ' בהמות) · אונ' אלי דיאַ איך בשאַפֿין אויף דער ערדן · איט זיינר ווייסנשאַפֿט האט ער זיאַ גיגעבן דיאַ נאַמין · אונ' דר נאך האט ער גירופֿין איין נאַמין דער געהרטישטי איבר אלי נאַמין :

פרש ער האט בשיידן דיזוז אייז דז (ספר) פֿון דיאַ גבוהרט דער מענשין פֿון אדם · שת אונ' דז דריטי (דור) (אנוש) פֿר שטויסין פֿון דיאַ מענשין דורך דעם (ים) אוקיאנוס וועלכש זיאַ פֿר פֿלייצט האט ווייל זיאַ אפגיטאנגין הבין צו רופֿין דעם נאַמן גאטים צו דיאַ אבגעטר דיאַ פֿון מענשין הענדן גימאַכט וואָהרן · אונ' דען אויף גשטאנדן דז צעהנדי דור זעהר פֿר צייטירט אונ' פֿאַרדאָרבן אונטר דיאַ מענשין · זיאַ זעהיטין די ריכטר אונ' פֿר נעהאי די מענשין טעכטר צום (זנות) דאַ שפראך גאט איך וויל אליס אויז מעקן ווען ניט ווער גיבאָהרן (נח) דער צדיק אונטר דיאַ מענשין : זיאַ זאגיטין דיזר זאל

הָיִיתִי מָעֻזּוֹ ׃ בְּאָמְצוֹ מְעוֹנָה בִּזְרוֹעוֹ ׃ הָיִיתִי כְּקָמִיעַ עַל זְרוֹעוֹ ׃ בְּאָמְצוֹ זְבוּל לְקָדְשׁוֹ ׃ הָיִיתִי זְבוּלָה בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ ׃ בְּאָמְצוֹ עֲרָפֶל תַּחַת רַגְלָיו ׃ הָיִיתִי מִשְׁתַּעֲשַׁעַת עַל אַרְכּוּבוֹת רַגְלָיו ׃ בְּאָמְצוֹ שָׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם ׃ וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל הַשָּׁמָיִם ׃ בְּאָמְצוֹ כָּל אֱלֹהֵי אִמְּצַנִי נוֹטֶה שָׁמָיִם ׃

בפקקתו עוגנו סקורין כל״א גורקיל ׃ בשומו כו׳ שלאומלם היום ויגיף את כל העולם ׃ במרומי מעל השמים ׃ ערבות הוא העליון אשר למעלה ממנו המרכבה ׃ מעונה הוא שמים למטה מן המרכבה וכן כולם ובתסכת חגיגה תמצא מפורש ׃ בעזוז כו׳ כקרין ואסיפ׳ עונות ׃ נעזזה נקבצה או י״ל שכולם לשון חוזק הם ׃ עזים מים עזים ׃ ונשתכלל נתיסד ׃ סר יסד ביסוד התורה ובשביל מוסדי כל חלקי המציאות ׃ המה היוצרים במדרש לכל קרא שם לא קרא מה

בַּעֲזוּז עֵינוֹת תְּהוֹם ׃ נֶעֱזְזָה מַעְיְנֵי מַעְיְנוֹת תְּהוֹם ✱ בְּטֶרֶם נִתְעַזְּזוּ מֵימֵי מְמֵימֵי תְהוֹם ׃ בְּטֶרֶם נֶעֶזְזוּ עִזִּים עַזָּה הָיִיתִי עַל תְּהוֹם ׃ בְּשׂוּמוֹ לַיָּם חֻקּוֹ ✱ שָׂם עֲלֵיהֶם חֻקּוֹ ׃ וּמַיִם לֹא יַעַבְרוּ פִּיו ׃ כֵּן לֹא יַעַבְרוּ עַל פִּי ׃ וְנִשְׁתַּכְלֵל עוֹלָם בְּמַאֲמַר פִּי ✱ שֶׁהָיִיתִי בְּפִיו ׃

בְּחוּקוֹ מוֹסְדֵי אָרֶץ ׃ סָר בְּמוֹסְדֵי מוֹסְדֵי אָרֶץ ׃ הֵמָּה הַיּוֹצְרִים הַיְצוּרִים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ ׃ וְיוֹשְׁבֵי נְטִיעַת שׁוֹרֶק בָּאָרֶץ ׃ לִנְטוֹעַ שָׁמַיִם וְלִיסוֹד אָרֶץ ׃ וּגְדֵרָה נַעֲשֵׂיתִי גָדֵר בָּאָרֶץ ׃ וְעִם הַמֶּלֶךְ בִּמְלַאכְתּוֹ מָלַךְ ׃ כִּי מֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ ׃ הִמְלִיכַנִי וְהִמְלַכְתִּיו עַד לֹא שמים

עק שטיין דז דעם (עוזו) ניט זאל פר פֿאלן דר תהום וויא ער גזעצט די צירקלס איין געזץ וואר בילוואונגן אויף דעם (תהום)
באמצו אין זיינם שטערקן דיא היאל פֿון אובן ׃ וואהר איך גשטערקיט אין די אייברשטי הויכי היאל ׃ וויא ער גשטערקט דעם היאל ערבֿות צו זיינר ארכבֿה ׃ וואהר איך זיין ארכבֿה ׃ אין זיינם שטערקן דעם היאל שחקים צו זיינר אלמאכט ׃ וואהר איך זיינה אמכֿט ׃ וויא ער גשטערקט דעם היאל מעון מיט זיינם ארים ׃ וואהר איך אלס איינה (קמיע) אויף זיין ארים ׃ אין זיינם שטרקן דעם היאל זבול צו זיינם הייליגטום ׃ וואהר איך איין זבול מיט זיינם הייליגן נאמן ׃ וויא ער גשטערקיט דעם היאל ערפֿל אונטר זיינה פֿיסין ׃ וואהר איך איך ערוואייאן אויף דיא קניאן זיינר פֿיסין ׃ אין זיינם שטערקן דיא היאל ׃ אייברשטי היאלין ׃ אונ׳ דיא וואסירן אייבר דיא היאלין ׃ וויא ער דיזי אלי גשטערקט האט ׃ האט איך גשטערקט גאט דער ייגר דיא היאל ׃

בעזוז אין זיינם שטערקן דיא קוועל פֿון תהום וואהר איין קוואל גשטערקט אייבר אלי קוועל פֿון תהום ׃ זיא וואהרן גשטערקיט איינה וואסיר אעהר אלס אלי וואסיר פֿון תהום ׃ עהיר גשטערקיט ווארדן זיין דיא שטארקי וואסיר וואהר איך גשטערקיט אייבר דעם תהום ׃ וויא ער גיאמכֿט האט דעם (ים) זיין גיזעץ ׃ האט ער אויף זיא גיאמכֿט איין גיזעץ ׃ אונ׳ זא וואהל אלז דיא וואסיר ניט טוארן קענין ווידר זייני ווארט אלזא דערפֿין זיא אך ניט עובֿר זיין איין ווארט ׃ אונ׳דער עולם איזט גיגרונד פֿעסטיט ווארדן דורך איינם אונר גשפרעך זא איך וואהר אין גאט זיינם אונד ׃

בחוקו אין זיינם זעצין דעם יסוד פֿון דער ערדי ׃ האט ער איט איין יסוד גיזעצט דעם יסוד דער ערדי ׃ זעלביגס זיינר די (צדיקים) וועלכי אלס שעפֿירס גנענט ווערדן ׃ ווילין דיא וועלט וועגין איהרר איזט ווארדן ערשאפֿין ׃ זיא זיינד דיא (יושבי נטעים) איינה גיפֿלאנצטי וויין רעבין אויף דער ערדי צו פֿפֿלאנצן דיא היאל אונ׳צו גרונד פֿעסטין דיא ערדי צו איר בילויאונג בין איך גיווארדן דער צוים אלז ערהאלטיר פֿון דר ערדי ׃ איט דעם אוך (הקב״ה אין זיינר אלאכה) האט ער איט איר גקניגט דער קיניג אייבר דער גאנצי וועלט ׃ ער האט איך גיאמכֿט קיניגן ׃ אונ׳ איך הבי אים גיהייסין אלך נאך פֿאר ערשאפֿונג היאל אונ׳ערדי ׃ אונ׳ פֿון דער צייט דז ער דז ווארט גשפראכֿין האט אונ׳דראויט ברופֿין צו זיין דיא ערדי ׃ האט ער צו איר בירופֿין דיא הויבט (דורות) פֿון דער ערדי ׃

תבל · וישת עליהם תבל * כתרומה הורם ראש עפרות
תבל · מגושי הושלך עפר לתבל · הוא היה ראש עפרות תבל:
בהכינו שמים שם אני · באהל עת טרם מתחם
יותר מהם מתחני: כדוק עת טרם נטם
אצלו נטני · בימין טרם טפחם מימינו אש דת טפחני ·
בזרת אשר תקנם בה תקנני · ואצבעות טרם
קבעם באצבעותיו קבעני · ועת אשר פרשם
כאהל כיריעה פרשני · וליריעותם אמר די וליריעותי
לא אמר די:

בחקו חוג על פני תהום · למעני חק שלשה חקים על
· רום ועל תחת ועד תהום * בשומו לים חקו חקי
חג על פני תהום · בחקו אבן שתיה על
פני דלתות תהום * בחקו לויתן על דלתות תהום * בחקו אבן פנה שלא יציף
לעולם תהום · בחקו חוג חקי כבוש על תהום:

באמצו שחקים ממעל · מתאמצת הייתי במרומי מעל · באמצו
ערבות לרכובו · הייתי רכובו · באמצו שחקים לעזו ·
הייתי

שנאמר ארצות וקודם לאלו היה טבור שלו יסוד הארץ : ששתיה לו יסוד כמו אבן שתיה לו ויאבד עליהם תבל שם אל א"ב : מחיקו אל חיק הארץ וכו' מיסודי יסד א"י שמיסוד התורה נתיסד א"י ומא"י נתיסד א"ל וזהו ומחיק הארץ אל חיק חוצות : כפי תהרא כו' הפרס ים בין א"י לח ל שנקרא חוצות כפי תקרא שהוא כפול וחזק : וראש של אדם הראשון ג"כ שהוכבר מעבר כל הארץ : כתרומה אדם הראשון היה כתרומה וכחלה מן העסה : לתבל לכלול עיסת אדם : ומזבח כו' נברא ראשון לעפר ארץ : ומגושי קל עפר נקרא גוש ואדם הראשון וכל עולם מגוש המזבח נברא : שם אני התורה אומר' כך : כא ל וכו' הרחיב הישוב שנאמר נוטעיה מ' ומתחם כאהל לשבת : כדוק שמים : בימין כו' שנאמר אם מ"ח וימיני טפחה שמים : אש דת התורה שנאמר בדברים ל"ג אש דת למו : וליריעותי כו' התורה רחבה מני ים : בחקו חוג בחקקתי

ראש אוני פאר ערשאפונג (אדם הראשון) דר ערשטי פון דער וועלט · דיזן (אדם) דעם ער בישאפין פון דעם ארט דז (מזבח) דז בעשטי אונ' הויבט פון אלי ערדי דר וועלטי אלז וויא איינה (חלה) פון טייג אויז ער אב גשיידן ווארדן אין איהם אלי ערדי דער וועלט צו פר איטן · דען דז ערדינה (מזבח) וואהר דער אנפאנג צו דער וועלט . אונ' פון איהם האט ער פעסט גשטעלט דיא (צדיקים) דיא ביפעסטונג דער וועלט . אונ' אויך זיא האט ער גשטעלט דיא וועלט · אלז וויא . איינה (תרומה אויז ער אב גשיידן ווארדן צו זיין דער הויבט פון אלי ערדי דר וועלט · פון אייני טראלין אויז גווארפין ווארדן ערדי צור וועלט · אונ' דיזוס וואהר דיא הויבט אויר ערדי דער וועלט :

בהכינו בייא זיינין אן בירייטין דיא היאל בין איך אלדארטין גיוועזין · אין דער צייט עהיר ער זיא איין צעלד גיצויגן · נאך מעהר האט ער איך אויז גצויגן · עהירער זיא אלט איין דעק פון איין פעל גינייגט · האט ער איך בייא זיך גינייגט · עהיר ער זיא איט דער רעכטי הנד גיאמטין · פון זיינה רעכט הנד האט ער איך אלז איין פיארינס רעכט גיאמטין · אונ' עהיר ער זיא איט זיינם דואין אן בירייט · איט זעלביגר האט ער איך צו בירייט · עיהר ער זיא איט זייני פינגר איין גיזעצט · אונ' אן דער צייט דז ער זיא אויז אלט איין צעלד · האט ער איך אלט אייני אום האנג אויך גשפרייט דיא היאלטי (יריעות) האט ער גיזגט עס איזט גנוגן · אבר צו איינה (יריעות) האט ער ניט גיזגט דז עס גנוג זיינדי · זונדרן איינה (סורות) הבין קיין (סוף) :

בחוקו אין זיין טואן זעצין איינין צירקל אויף דעם (תהום) · האט ער אייניט וועגן גיזעצט דרייא גיזעצי אייניס אויף דער היך פון היאל · דז אנדרי אונך דער נידרקייט דערערדי אונ' דז דריטי אויף דעם (תהום) · וויא ער גיא זעצט דעם (ים) זיין גיזעץ האט ער איין (חוק) גיצירקלט אויף דעם (תהום) · איט זיינם חוק האט ער גיאאכט דעם (אבן שתיה) אויף דעם (תהום · איט זיינם חוק) אך אויף דיא טיהרן פון תהום · אין זיינין חוק איזט איינן עקסטיין (ויתן) איזט דער

בְּטֶרֶם הָרִים הָטְבָּעוּ · זָוִיּוֹת עוֹלָם בִּי נִטָּעוּ · הַרְרֵי יִשְׂרָאֵל בִּי נִתְקָעוּ · הַרְרֵי עַד בִּי נִתְיַדָּעוּ · הַרְרֵי אֵל בִּי נִתְוַדָּעוּ · בְּפֶלֶס וּבְמֹאזְנַיִם בִּי נִשְׁקְלוּ וְנוֹדָעוּ · תּוֹעֲפוֹת גָּבְהָם וּמֶחְקְרֵי יְסוֹדָם בִּי נִשְׁתַּמָּעוּ · וּבְהוֹדְעִי בְסִינַי כֻּלָּם נִזְדַּעְזָעוּ · וּלְהַר הַמּוֹרִיָּה כֻּלָּם נִכְרָעוּ · וְעַל מָה אֲדָנֶיהָ הָטְבָּעוּ · בְּטַבַּעְתִּי אֶרֶץ וַאֲדָנֶיהָ הָטְבָּעוּ :

פי' מכולם : ועל מה אדניה הוטבעו שכל נודע בק"ר : בטבעתי ארץ העולם נטבע בחותם בקורם : גבעות הן הרים גבוהים מאוד שאינן נחרשין רק לבור בעצמא : גבעת הלבונה : גבעות ירושלים שנאמר בשיר השירים ד' אלך לי אל הר המור ואל גבעת הלבונה : אני חלתי לי הריון ולידה : או י"ל הר א' בא"י נקרא כך ע"ש שלבונה שגדל עליו : לגבעות עולם שדלגתי מהר להר בכל העול' עד שבאתי לסיני זה פי' במ"ת : טבור הארץ א"י וכ"ש שהו' אמצע העולם כטבור שהוא באמצע גוף האדם ומזקקו וכחו : וטבור חוצות מקום שניבחר וחזק שבשאר

וְלִפְנֵי גְּבָעוֹת חוֹלָלְתִּי * חֵקֶר גִּבְעוֹת עוֹלָם נִתְהַלָּלְתִּי * גִּבְעַת הַלְּבוֹנָה אֲנִי חַלְתִּי * וְגִבְעָה נִשָּׂאָה אֲנִי הוֹלַדְתִּי · וּגְבָעוֹת כְּנִשְּׂאוּ בִצְדָקָה נִתְנַשֵּׂאתִי · וּלְכָל הַר וְגִבְעָה קָדְמָה גִּבְעָתִי · וּמִגִּבְעוֹתַי לְגִבְעוֹת עוֹלָם דִּלַּגְתִּי · וּמִגִּבְעוֹת עוֹלָם לְגִבְעַת סִינַי נִגְבַּלְתִּי :

עַד לֹא עָשָׂה אֶרֶץ וְחוּצוֹת · טַבּוּר הָאָרֶץ וְטַבּוּר חוּצוֹת · טַבּוּרִי הָיָה מִשְׁתִּית אֶרֶץ וְחוּצוֹת · מֵחֵיקִי אֶל חֵיק הָאָרֶץ וּמֵחֵיק הָאָרֶץ אֶל חֵיק חוּצוֹת · וּמִמַּשְׁתִּיתִי הָיָה מַשְׁתִּית הָאָרֶץ וְחוּצוֹת · כְּפִי תַּחֲרָא בֵּין אֶרֶץ וְחוּצוֹת :

וְרֹאשׁ עַפְרוֹת תֵּבֵל * יָצִיר אֲשֶׁר יָצַר רֹאשׁ עַפְרוֹת תֵּבֵל · כְּחָלָה מֵעִסָּה הִפְרִישָׁם לְתֵבֵל · וּמִזְבַּח אֲדָמָה הָיָה רֹאשׁ לְתֵבֵל · כִּי מִמֶּנּוּ הֵצִיק מְצוּקֵי תֵבֵל

בטרם עהי דיא בערג זיין וואורדן איין גיזענקט . וואהרין אלי עקין דער וועלט איין איר גיפפלאנצט · דיא גיבערג פון (ארץ ישראל) וואורן דורך איר איין גשטעקט · דיא איביגי גרוסי בערג זיינד דורך איר וואורדן ביקאנד · די שטארקי בערגי אלי · וואהרן זיך צו איינם ביגעבן צו די ישראל ביקאנד אמכין · איט וואג אונ' גווילט זיינד זיא איין איר גיוואגן אונ' ווייטיר די שטערקי איהרר היך · אונ' די פארשונג אירי גרונדי ווערדן דורך איר גיהערט · אונ' ווען איך בין בקאנד וואורדן אויף דעם בערג (סיני) הבין זיא אלי גציטירט · אונ' צו דעם (הר סיני) וועלכר איזט דר ווייזר פון דער (תורה) הבין זיך אלי אונן אונטר טעניגן · אונ' צו ערפאהרן וואורויף אירי שוועלן זיין איין גיזענקט · דז איין איין זיגל דיא ערדי אונ' אירי שוועלין זיין איין גיזענקט :

ולפני אונ' פר אלי היך בין איך וואורדן בשאפין . איט אויז פארשונג אלי היך פון דער וועלט דורך איר . בין איך וואורדן גפריסין · דיא היך פון (עולם) הבי איך אמכין גווינין · אונ' דיא ערהויבינה היך הבי איך אמכין גיבאהרן אונ' וויא אלי היך זיין וואורדן ערהויבן איט (צדקה) בין איך טון גיוועזין ער הויבן · אונ' פאר אלי בערג אונ' היך האט זיך גיפעדרט איינה היך . אונ' פון איינר היך בין איך גשפרונגן צו דיא היך פון עולם) · אונ' ענדליך פון דיא היך פון (עולם) בין איך צו דיא היך פון בערג (סיני) וואורדן גיאארקט :

עד עהיר ערגיאאכט האט (ארץ ישראל אונ' חוצה לארץ . דעם (גאביל דהיינו) דעם אייטל גרונד פון (ארץ ישראל אונ' חוצה לארץ) · וואר איין גאבל דר גרונד פון די זי ביידי לענדר . אונ' פון דעם גרונד איינין נאבל זיינד אלי גיגרונד פעסט וואורדן ערשט איזט גיקומן פון איינין אויז גראבינין גרונד צו דעם גרונד פון ארץ ישראלי אונ' פון איס נאך חוץ לארץ) · אונ' דאך פון איינין גרונד איזט גיגרונד פעסטיט (ארץ ישראל) אונ' חוצה לארץ) · אונ' איזט אלס וויא איין דיקר זיים אן דער פאגלר דער (חילוק צווישן ארץ ישראל אונ' חוצה לארץ :

וראש

מקדמי ארץ מקדומי ארץ׳ דברים שבעה קדמו לארץ * כסא רם ונשא קדם לשמי ערץ * כסא ישראל קדם לממלכות הארץ * אבות העולם קדמו למוסדי ארץ * שם משיח קדם לשמות אשר בארץ * גן עדן קדם לעניי ארץ * ערוך מאתמול תפת קדם לרשעי ארץ * ישראל והתשובה קדמו ליושבי הארץ * ואני להם קדמתי מקדמי ארץ :

והיה מלך במסבו ׳ מהרהר במדת טובו : ואמר בלבו ׳ אברא עולם לישבו ׳ בעבור ישובו :

באין תהומות חוללתי ׳ הארץ עד לא נתחוללה נתחוללתי ׳ ובאין חשך על פני תהום הארתי והנהתי ׳ ובאין קורא תהום אל תהום בפיו נקראתי ׳ ובעת נבקעו בדעתו נבקעו בדעתי ׳ ובתהום רבה משפטי מלאתי ׳ ועליהם חוק חקתי ונגבלתי ׳ ובתנינים אשר בתהומות נתהללתי :

שהיו בתהומות : חוללתי נבראתי כך אמרה התורה : והנהתי גם הוא ל׳ אור שמנגה ודולק : ובאין קורא תהום אל תהום כמעשה בראשית : בדעתו של מקום ובדעתה של תורה : תהום רבה משפט דור המבול שנבקעו כי כל התהומות שהם הקב״ה כי ירעתי : חוק כו׳ שלא יציפו עוד מי המבול את העולם : נכברי מים כטל חול המעורב במים : ובאין מקוה כתיב בתורה טהרים מי חטאת ודין מקוה : בי נוטעו בשבילי וכך פולין פירוש׳ בשביל התורה : הררי עד שנאמר בהבק״ק ב׳ ויתפצצו הררי עד : בי נתיערו מבורם שמות׳ בתורה ונודעו כל הברים : בי נשתמעו כמה כותן וגוכחן : כלם נבראו שבי כאר י״י

ובאין מעינות נכבדי מים ׳ ובאין מעינות מעיני נובעת מים ׳ ובאין נהרות נהרי מושך מים * ובאין בארות בארי נובעת מים ׳ ובאין מקורות מקורי חיים מים ׳ ובאין מים הייתי כברכת מים * ובאין מקוה מים מקוה ישראל ה׳ להזות ממקוה מים :

בטרם

ישראל וואהר פאר אלי קיניגרייכי דער ערדי ׳ דיא (אבות) וואהרן פאר אלי גרונדי דער ערדי ׳ דער נאמין פון (משיח) וואר פאר אלי נאמין אויף דער ערד ׳ די (גן עדן) וואהר פאר אלי פרומי דער ערדי ׳ די פון געשטריגן טאג און גריכטיטי (גיהנם) וואהר נאך פאר דיא רשעים פון דער ערדי דיא ישראל אונ׳ דיא (תשובה) וואהרן געפערדרט פר אלי בייזר פון דר ערדי ׳ אונ׳ איך (זגט די תורה) הבי איך געפערדרט פאר אלי פערדרר פאר דער ערדי ׳ אונ׳ זא וואהר דר (אלך הקב״ה) אין זיינם אום גאנג (אהרהר איט זיינה זיטין ׳ אונ׳ דאכטי איך אין זיינם הערצין ׳ איך וויל איין (עולם) בישאפין אים צו בייצלין ׳ וועגין זיינר ארדיגטלאכה ביזאונג (אונ׳ צו רעכט טטעלונג אין דער תורה) :

באין דא נאך ניט וואהרן די אב גרונד וואר איך ערשאפין עהי נאך דיא עריד ווער גיגרונדפעסט ׳ וואר איך שון באשאפין ׳ אונ׳ ווא נאך ניט וואר די פינשטרנוס אויף דעם (תהום) אהר איך שון לייכטין אונ׳ העלן אמלין ׳ אונ׳ דא נאך ניט גרופין איין (תהום) צום אנדרן ׳ וואהר איך איט זיינם אונד ברופין ׳ אונ׳ אין דער צייט דז זיא וועגן דעם (דור המבול) זיין געשפאלטין ווארדן ׳ וואר עז געטעהן איט איינר ווינסאפט ׳ אזו דעם גרוסין (תהום) האט ער איך איט (משפט) ער פילט אונ׳ אויף דעם (תהום) הבי איך איין גיזעץ גיאאכט אונ׳ גיוארקין : אנ׳ אונטר די גרוסי פיש אין (תהום) בין איך גפריסין:

ובאין עהי נאך וואהרן דיא קוועלי דער גיעהרטי וואסירן ׳ אונ׳ עהי נאך איין איילינגר קוואל וואהר ׳ טעט איין קוואל אין פליסין וואסיר ׳ פאר אלי בעך ׳ האט איין באך גילאנגן וואסיר ׳ פאר אלי ברונין האט איין ברונין גיקוועלט וואסיר ׳ אונ׳ פאר אלי אורספרונג וואהר איין אורספרונג לעבענדיגי וואסיר ׳ אונ׳ אהני וואסיר וואהר איך דאך אזו איין טייך וואסיר ׳ אונ׳ עהיר נאך וואהר איין (מקוה) פון וואסיר ׳ וואהר איך איין (מקוה) פר ישראל פון גאט זיא צו בשפרענגין פון דער פר זאמלונג איינה וואסיר :

בתבל אותי איום בערכו · להודיע לכל כי אין כערכו : ואהיה אמון
אצל אדון · ואהיה שעשועים יום יום · משחקת עד זה היום :
קדם מפעליו מאז * בטרם קדמונים קדמתי מאז * קדם עמודי רום הייתי
עמוד מאז * קדם פעל יסוד היה יסודי מאז * קדם אבן פנה הייתי אבן
פנה מאז * קדם כל נסיכים הייתי נסיכה מאז ׳ ובהיות עולם מים במים הייתי
הרקיקה מאז : ובהיות עולם תהו ובהו הייתי כנר מאז * ובהיות חשך על פני
תהום הייתי כמנורה מאז * קדם כל אלהה הוא ואני היינו מאז :

קדמונים שבעה דברים הקדומים קודם בריאת העולם : עמודי התורה היתה קדם עמודי ובנייני העולם עמודי שמים ויסודי ארץ : נסיכים הן מלכים שנסיכין ומשיחין בשמן יהוא לי פרוש ונסיכי התורה קדמה : גזירה שוה כו׳ כל עיוני חכמי׳ נידונין בגזירה שוה והקש השוה וחכמת התורה קדמה לשאר חכמות : לחקור כו׳ כל הדורות פרנסיהם ושופטיהם איזה שופט ומלך ועמו׳ בעול׳ ברא׳ : מה שהיה מראש קודם שנברא העולם שלא היה אלא הוא ות׳ יהוא יהיה בסוף ותכלית הכל לראש על הכל : באין תהומות קודם פסוק

והיה אמון מהרהר למענהו ואמר בלבו אברא עולם בבינה בעבור אמנה
מעולם נסכתי מראש · גזירה שוה גזר בי מראש ·
לחקור ולדרוש · הכל מראש · מי יעלה
בראש · מי יחיה בראש · מה שהיה מראש · הוא
שיהיה בסוף לראש · נסיכי אדם נסכו בי מראש :
ונסכתי למלכי המתנשא לכל לראש :
והיה אליו בדברה · ונשתעשע בדבורה · ואמר בעבורה · אברא
עולם להגבירה · ולדורות להסבירה : מקדמי

ה׳ גאט האט איך ערקויפט צו זיינם ערשטן וועגי · צוויא טויזנט יאהר פאר דער וועלט ערשאפונג וואהר איך גיוועסט אין זיינם גוואין עהי ער נאך גיאאכין דעם (עולם) זייהר ברייט אוני לענגי · אוני עהי ער גילייגן די הולי היאל בי זאיך דיזר אוני דער אנדרי זייט אוני עהי ער אין זיא אן ביררייט זיין רייט וואגין · וואר איך איך ערוויילט אויף זיינה טורים וואהר פר איהם לוסטיג איהם צו פרייאין אוני צו לויבן · איך וואר פרידיג וויא איך דר ערטרעקליכי גאט אויף דר וועלט האט אן גריכט צו מאכין וויסן אלי מענשין דז זיינם גלייכן ניט איזט פר האנדן · זא וואהר איך אך ערלויגן בייא גאט דעם הערין · אוני איך ער וייאן טאג פאר טאג · אוני בלוסטיגן ביז דעם הייטיגן טאג :

קדם פר אלי ווערקן פון דאוואהלן אן · פאר אלי פאדרזאמי דינגן · וואהר איך פון דאוואהלן שון גיפעדרדט · פאר דיא זיילין פון הימל היאל וואהר איך דיא שטאנד זייל פון פאראוואהלן · עהי ער גיווירקיט איין (יסוד) וואהר שון איין (יסוד) · פאר דעם עק שטיין דער וועלט · וואהר איך שון איין הויפט עק שטיין · פאר אלי הערצאפטין וואהר איך שון איינה הערשארין · אוני וויא דער (עולם) נאך וואהר לויטר וואסיר · וואר איך אויז גיגראבן אין וואסיר · אוני וויא דר (עולם) וואהר וויסט אוני לעהר · וואהר איך אלז איין ליכט · אוני וויא עז וואהר פינסטרנוס אויף דעם (תהום) וואהר איך אלז איין (מנורה) לייכטין · פאר דיזי אלי וואהר נור ער גאט · אוני איך פון פרערשאפונג אלין · אוני גאט איהר ערליהר וואר דענקן איהריט וועגן · אוני דא לטי זיך אין זיינם הערצין איך וויל איינה וועלט בשאפין איט פר שטאנד וועגן די ערלויגינה (תורה)

טעולם פון דר איביגקייט וואר איך הערסין פון אנפאנג · צו לערנין איך דורך פר גלייכנס האט ער אין איר אויז גספראכין פון אנפאנג · צו פארשין אוני דרשן · אויס פון אנפאנג · ווער אין דער היך גיאן ווערט צום ערשטין צום (אלות) אוני ווער זיין זאל אין דיא ערשטי (דורות) · דער גאט וואס גיוועזין איזט פון אנפאנג · ווערט זיין (לסוף) צום הויבט · דיא הערין דער מענשין זיינד אין איר ביהערשיט פון אנפאנג · אוני איך הבי געבן הערשאפט צו איינין קיניג דר ערהויבן איזט איבר אלי הויבטר · אוני ער וואהר אלזוא איט איהר אין איהרן שפרעכין · אוני זיך ערוויילט איט איהר גשפרעך · אוני ער שפראך איהרינט וועגן · וויל איך בשאפין איין (עולם) זיא צו פרשטערקין · אוני אלי (דורות) זיא צו מאכין פרשטיאן :

מקדמי פאר ערשאפונג דער ערדי אוני דיא גיפעדרדט וואהרן פאר דער ערד · דען זיבן זאכין וואהר ערשאפין פאר דער וועלט · דעך הוילי אוני ערהויבנה (כסא הכבוד) וואהר פאר אלי שטארקי היאלין · דער שטוהל פון ישראל

קְצוּבוֹת וּנְעִימוֹת · וּפְתִי מַחְכִּימוֹת · רְשׁוּמוֹת וַחֲתוּמוֹת · פְּתוּחוֹת וּסְתוּמוֹת: לְעַם אֲשֶׁר אָהַב · בְּחִבָּה יָהַב · וְהִנְחִיל נֶחֱמָדִים מִזָּהָב · לְעַם לוֹ מוּאֳהָב: יָהּ שׁוֹכֵן עֲרָבוֹת · יָרַד לְהַנְחִיל רְבָבוֹת · בְּעֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף מֶרְכָּבוֹת · אֲשֶׁר מֵאֵשׁ וְשֶׁלֶג חֲצוּבוֹת: חזן רַחוּם הָדָר בִּשְׁחָקִים · יִסַּד עוֹז מִפִּי עוֹלְלִים וְיוֹנְקִים · וּבִזְכוּת אַפְסֵי אֶרֶץ הֵקִים · זֹהַר תּוֹרוֹת וְחֻקִּים:

סהו דברי ל' סח לי זקן אחד ירד משה רבינו ע"ה על שם שהוריד לשם התורה שהיא ישקה אות'כל המצות שהן תרי"ג שרקח שנאמר בשמות כי דבר את שמכו וגו': קצובות שכל מצוה ומצוה קצובה בפני עצמה: ונעימות שדרכיה דרכי נועם ומחכימות פתי: וחתומות אלו כתיב ולא קרי כמו כי אמנם כי אם גאל אנכי רות ג' אם כתי' ולא קרי: רשומות זה קרי ולא כתיב כמו תאמרו אלו אעשה שם אלו קרינן ולא כתיב רק על הגליון: פתוחות הפרש ות' והוזה סתימות: אהב שנאמר בדברי' ז' מאהבת ה' אתכם: יהב כתן אות' משה ושעיבה כמו השלך יהבך וסדי אגמלאו רד"ק: נחמדים דברי תורה: להנחיל תורתו לישראל שנקראו רבבות

אֵל נָא לְעוֹלָם תּוּעֲרָץ · וּלְעוֹלָם תּוּקְדָּשׁ · וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים תִּמְלוֹךְ וְתִתְנַשֵּׂא · הָאֵל מֶלֶךְ נוֹרָא מָרוֹם וְקָדוֹשׁ · כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים · מַלְכוּתוֹ נֶצַח · נוֹרְאוֹתָיו שִׂיחוּ · סַפְּרוּ עֻזּוֹ · פָּאֲרוּהוּ צְבָאָיו · קַדְּשׁוּהוּ רוֹמְמוּהוּ · רוֹן שִׁיר וָשֶׁבַח תּוֹקֶף תְּהִלּוֹת תִּפְאַרְתּוֹ:

כוונת המחבר לומר כי התורה מתפארת בקדומתה ובמעלתה · ונותנת שבח למה לא נתנה לאדם ולא לנח ולא לאבות רק למשה · ויזכרה הוויכוח על זה שרצה הש"י לתתה לכל אחד מאלו · ויזכר מעלתן · ויהיה נתנה דופי בכולן · והדופי הזה הופעת מהכנים והם החרוזות · ע' פ' ב' ק' ר' · ודוגמא זה נמצא בפיוט מתחיל שעשוע יום יום ובולם נתכו ממחבר ורועה אחד:

שנאמר במדבר י' שובה ה' רבבו' אלפי ישראל: מאש ושלג מלאכים: רחום הקב"ה השוכן בשמים שנקראו שחקים על שם שסוחקי' מן לצדיקי' לעתיד לבא: מפי עוללים וכו' שנאמר מפי עוללים ויונקים יסדת עז תהלים ח' ואין עוז אלא תורה בזכותה הקים קצוי' הארץ:

וּבְכֵן יְיָ קָנָנִי רֵאשִׁית דַּרְכּוֹ:

יְיָ קָנָנִי רֵאשִׁית דַּרְכּוֹ:

מיוסד ע"פ א"ב בכל חרוז אחר פסוק ראשון

אלפים ארתכו זה כסא הכבוד ומעשה המרכבה קדמונים

אַלְפַּיִם שָׁנָה נִמְתַּקְתִּי בְּחִכּוֹ · עַד לֹא מָדַד עוֹלָם רָחְבּוֹ וְאָרְכּוֹ · בְּטֶרֶם מָתַח רוּם עֶרְכּוֹ וַעֲרִכוֹ · וְקֹדֶם הֵכִין בָּם רֶכֶב אֲרָתְכוֹ · אֲנִי הָיִיתִי מִשְׁתַּעֲשַׁעַת עַל בִּרְכּוֹ · מְשַׂחֶקֶת לְפָנָיו לְהַלְלוֹ וּלְבָרְכוֹ · מְשַׂחֶקֶת בְּתֵבֵל

פון די ערשטי צווייא (דברות) וואז גאט גשפראכין מיזט מיר זעבן פר אונז אעלטיגט · דען זיא וואהרן פר נעאן פון גאטיש אונד צו מיהרן. דמריוך זגט דער (פסוק יעקני) יער וואהר איך קומין פון מיין טייל זיינר קוסונג אבר ניט אלי קוסונג פון אלי (דברות): סחו זיא הבין גשפראכן צו אשה דער דא הייסט (ירד) דז ער זיא זאל פון דעם גווירצטין ווין דער (תורה) אן טרענקן · זיא זיינר אן גיזעצט · ליבליך · אונ' אמכין דיא נמרין קלוג · זיא זיינר צום טייל פר ליילינט דייטליך · אונ' צום טייל פר זיגלט · אין טייל אפין · אונ' צום טייל פר שלאסין · צו דעם פאליק וואש ער גליבט · האט ער זיא איט פריינטליכקייט גיגעבן אונ' האט אמכין ערבן דיא (תורה) וואש גליבטר מיזט אלז גאלד · צו דעם בייא איהם גליבטין פאליק : יה גאט דער דא רואיט אין היאל (ערבות). איזט גידרט אויף דעם בערג צו אמכין ערבין די ישראל וועלכי זיין (רבבות) איט צווייא אונ' צוואנציג טויזנד (ארכבות פון אלאכים) · דיא פון פייאר אונ' שניא זיינד גיהויאן : רחום דער בארמהערציגי דער דא וואהניט אן דיא היאלין. האט גיגרונדפעסטיט צו געבן דיא אמכט דער (תורה) וועגן דיא אונגן דערן קליינה אונ' זויגינדי קינדר · אונ' אין אירן (זכות) האט ער זיא צו די שטארקי פון דר ערדי אויף גריכט · אונ' אמכין צייכטין (תורות אונ' חקים): ובכן ה' אונ' אזוא טפרעכט דיא (תורה) גאט האט איך ערקויפט צו זיין ערשטין וועג:

חַי וְקַיָּם נוֹרָא וּמָרוֹם וְקָדוֹשׁ :

סס המחבר חתים בראשי החרוזות אלעזר בירבי קליר

אָז בִּכְתָב אַשּׁוּרִית · וּבִלְשׁוֹן עִבְרִית · וּבְדִבּוּר מִצְרִית · הִנְחַלְתָּ לְבַת עִבְרִית : לְאָלֶף הִקְדַּמְתָּ בֵּית בִּיצִירַת בְּרֵאשִׁית · כִּי הוּכַן מֵאָז לְמַתַּן קִנְיַן רֵאשִׁית : עוֹלָם הוּכַן בְּאוֹת שֵׁנִי · כִּי יֵשׁ עוֹלָם שֵׁנִי · אָנֹכִי בְּאוֹת רִאשׁוֹן כִּי הוּא אֶחָד וְאֵין שֵׁנִי : זָע אָלֶף וַיֵּרָא מוּל כִּסֵּא עֶשְׂרִים וְשִׁשָּׁה דוֹרוֹת · עַד שֶׁנִּתַּן תְּחִלָּה לַדִּבְּרוֹת : רוֹן דָּת אָנֹכִי בִּכְתָב נוֹטָרִיְקוֹן נֶחְבֵּית · אָנֹכִי "אֲנָא "נַפְשִׁי "כְּתָבִית "יְהָבִית : בֵּיאֲרָהּ לְעַמּוֹ פָּנִים בְּפָנִים : וְעַל כָּל נְקֻדָּה וּנְקֻדָּה תִּשְׁעִים וּשְׁמוֹנָה פָּנִים : יָהּ רָאָהּ וַיְסַפְּרָהּ · הֱכִינָהּ וְגַם חֲקָרָהּ · לְאוֹהֲבֶיהָ וּלְשׁוֹמְרֶיהָ וַיִּשְׁנָהּ וַיִּתְמְרָהּ : רוֹשֵׁם לְמַפְרֵעַ אוֹתוֹתֵי מַאֲמָרֶיהָ · יְהִיבָה כְּתִיבָה נְעִימִים אֲמָרֶיהָ : בִּשְׁנַיִם הָרִאשׁוֹנִים הָיְתָה עֲלָפֶה · כִּי הִסְכִּיתוּם מִפֶּה אֶל פֶּה : יִשָּׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת וְלֹא כָל נְשִׁיקוֹת · סָחוּ אֵל יָרַד אוֹתָם מִיֵּין הָרֶקַח לְהַשְׁקוֹת :

אז בכתב אשורית לפי שעלה עמהם מאשור : ובלשון עברית הוא לשון הקודש : ובדבור מצרית אנכי בלשון מצרי : לבת יב' אברהם שבא מעבר הנהר : לאלף יבו' שמתחיל מ"ת בראשו' בפ"ת : עולם הוכן באות שני זו הב' להודיע · כי יש עולם שני המזומן ומעותד לצדיקים : אנכי באות ראשון בא"לף להודיע כי הקב"ה אחד ואין שני לו : זע אלף היתה נע ונד מול כסא הכבוד כ"ו דורות שמבריאת עולם עד מ"ת עד שפיסה הקב"ה לפתוח בה עשרת הדברות : רון דת אנכי התורה היתה מרננת ומשבחת להקב"ה במ"ת ואמר' אנכי יש בכתב של נוטריקון : אנא נפשי כתבי' יהבית ר"ל הקב"ה בעצמו כתבם : פנים בפנים לכמה פנים ביאר : נקודה ונקודה דורשין קוצין וכתרי אותיות לצ"ח פנים : וישנה ויתמרה שהיה מוכה אותה ממתק בפיו כמתק של תמרי' : רושם כתיב אנכי למפרע אזי יבא נוטריקון יהיבה וכו' : בשנים דברות הראשונות באנכי ולא יהיה לך נתעלפו ונחלשו ולא נשאר בהם חיות' : הסכיתום שקבלו והאזינו שני דברו' הנזכרו' מפה של הקב"ה אל פיהם : ישקני מנשיקות שהנשיק' מקצת נשיקות הדברות ולא כל הדברו' : סמו

קצובות

חי דער לבעדיגי · בשטענדיגי פורכטזאמי · ער הייבן אונ' הייליג ·

אז דאמאהל בייא (מתן תורה) מיט דעם (כתב אשורית) · אונ' דעם (לשון הקודש) וועלכש הייסט (עברית) · אונ' מיט דער שפראך פון דיא (מצרים) · האשטו אכין דיא תורה ערבין צו דיא וועלכי קומן פון (עבר הנהר) : לאלף פר דער א האשטו דיא ב גיפעדרט אונ' אנגיפאנגן בייא ערשאפונג דער וועלט אונ' אן גיפאנגן מיט דער ב (בראשית) ידען דיא א מוזט פון דאמאהל אן שון (אובן) גיוועזן דר מיט אן צו פאנגן דיא (תורה) וועלכי מוזט דר ערשטי אונ' בעשטיקויט : עולם דיא וועלט מוזט אן ברייט ווערדן מיט דער ב דז אנדרי (אות) · צו ווייזן דז נאך איין (עולם) פר די (צדיקים) פר הנדן מוזט · אבר די (עשרת הדברות) מיט דער א אנכי דז ערשטי (אות) צו ווייזן דז גאט מוזט איינציג אונ' קיין אנדרר אעהר : זע דיא אלף מוזט פרוואגלט אונ' גשוועבט פר דעם (כסא הכבוד) זעקס אונ' צוואנציג (דורות) וויילן דיא וועלט ניט איט איר מוזט בשאפין ווארדן · אונ' ניט צו פרידן גיוועזין ביז זיא מוזט גיזעצט ווארדן פר דעם אנפאנג צו די (עשרת הדברות) : רון דז גיזאנג פון דעם רעכט פון דעם ווארט (אנכי אין כתב פון ראשי תיבות) מוזט פר בארגין דז (אנכי) אמכט (אנא · נפשי · כתבית · יהבית · דז מוזט גאט זגט איך זעלבשטין הבידי (תורה) גשריבן אונ' גיגעבן : ביארה ער האט זיא בשיידן צו זיינם פאליק שיינבר ליך · אונ' אויף יעדרי (נקודה) גיוויזין אכט אונ' ניינציג אר לייא אמירן · גאט האט זיא אויז גיזעהן אונ' גיהלט · אן בירייט אונ' אויז גיפארשט · צו דיא ישראל איהרי ליבהאבר אונ' אירי היטר · אונ' ער האט זיא איט איהר גלערניט · אונ' זיא איבר ליגט · ער האט אן גיצייכינט צו רוק איט איינה (אותיות) איהרי גשפרעך · (יהיבה · כתיבה · נעימים · אמריה) · דז מוזט זיא מוזט גיגעבן גשריבן אונ' זיא זייאר ליבליך איהרי גשפרעך

פון

ואותם אל הסעיד : ואתה מרבבות קדש · אדני
בם סיני בקדש : חזן תורה חנכי · תושיה אנכי ·
תכלית פן אנכי · לכן פתח באנכי :
ימלוך יי לעולם אלהיך ציון לדור ודור הללויה :
ואתה קדוש יושב תהלות ישראל אל נא :
אנכי בשם אל שדי · פצתי מאז לעולמי די ·
ובבשן בארתיו בפירוש לידידי · כשקבלו
עול מלכותי עבדי · השמר לא יהיה לך אל אחר
מבלעדי · לא תשא שם לשוא ותנקה עדי · זכור
ושמור כי הם שני עדי · כבד הוריך כי כבודם
כבודי · לא תרצח מתואר מעשי ידי · לא תנאף
אף בספק פן תענש בודאי · לא תגנוב ותתברך
עד בלי די · לא תענה עדות שקר בעדי · לא תחמד
כי אם מחמדי · אלה הם עדי · סהדי מעידי · מורי
שרידי · ראו כי אין בלעדי · ואני אל שדי :
חי

לומר לי ושכנתם : בעשרים ושנים וכו' שנאמר בתהלים ס"ח רכב אלהים רבותים אלפי שנאן כדי לשבתי' אנ' שבטליו שבקודים' היו גם כן עשרים ושנים אלף : להכתיר לי' כתר או לי' סיכוך : שנן בפארן ושעיר סופר הקב"ה התורה לישמעאל ושעיר ולעמון ומואב : ואתא הקב"ה מרבבות קודש של מלאכי השרת' והקב"ה כינוסם על הר סיני הר הקודש : חנכי שחינך אותי בתורה : תושיה התורה ע"ש שמתשת כחו של אדם ומזהרת ומאירה לישראל כאבן טוב שנקרא' אנך : תכלית כו' סוף דבר פי' אל יעקב אבינו אנכי ארד עמך מצרימה : לכן פתח עשרת דברות באנכי :
אנכי אל שדי נגליתי לאבות בשם זה : פצתי אמרתי מאז לעולמי די בבריאת עולם : ובבשן זה הר סיני : בארתיו פירשתיו לישראל שהם עבדי : עדי תהיה נקי להתקרב עלי : זכור ושמור השבת שהם שני עדי שבראתי עולמי לששה ימים ובשביעי נחתי : הוריך אב ואם נכבודם כבודי כל המכבדם כאילו כיבד אותי : לא תרצח מתואר לא תהרוג בני אדם שעשוין כתואר ובצלם אלהים : בספק כשאשתך ואשת חבירך בבית אל תשכב עם אשתך בספק פן תענש על זאת כאילו עשית בודאי ובידיעה : ותתברך עד בלי די כי החומד ממון אחרים ונוכבו מאדם מוצלחת בממונו : בעדי ישראל שנאמר כם אתם עדי נאם יי' ישעיה מ"ג : לא תחמד מכל חבנים אשר לרעך רק מחמדי דברי תורה תחמוד אותם ואלה המצות שבתורה ושופטים והכהנים הם עדי המעידים על אחריהם ועל הסנהדרין כראות יהם : מורי ר"ל פי' המצות אני מורה דרך ישר לישראל שנקראו עם שרידי חרב ירמיה ל"א : אז

השרת) דיא הייסן (רבבות קודש) · גאט וואר מיט איהנין אויף דעם בערג סיני מיט (קדושה) : תורה דיא (תורה) האט איך דמאהלן צום לערנין גוויהנט · אונ' מיט איהר איך צו רעכט געשטעלט אונ' ערלייכטיט · וועגין דעם (תכלית) דז ער צו (אברהם אונ' יעקב) געשפראכן האט מיט דעם ווארט אנכי · דארום צו וויזן ער אז איז פאנגט האט ער אך דיא (תורה אנגיפאנגן מיט אנכי : יאלוך ·

אנכי איך בין דער גאט דער מיט מייני עלטרן גירעט איט (שם דעם אל שדי) · צו וויזין דז איך בין דער צו דעם צולם ביים דר ערשאפונג דר וועלט גזאגט עס איזט גנוג די אויז שפרייטונג פון צולם אונ' אין (בשן) דז איזט דר בערג סיני, הבי איך דייטליך בטיידן צו די ישראל מייני גליבטי · ווייא זי עמפפנגן הבין דש יאך פון מיין מלכות צו זיין איינה קנעכט : השמור זייא גהיט קיין גאט צו הבין ביים אירדוא זאלסט איין נאמין ניט פאלש שווערן זא ווערסטו ריין זיין צו קומן צו מיר · ידענקי אונ' היטי דעם (שבת) דען דיזע זיינד איינה צוויי עדות דז איך די וועלט ערשאפין אין זעקס טאג אונ' דעם זיבינדן גירואיט : עהרי פאטר אונ' מוטר · דען איהר עהר איזט איינה · דוא זאלסט ניט מארדן איין מענטשין דר דז געשטאלט איזט פון דעם ווערק איינר הענדן · דוא זאלסט ניט אום קיימן ווען עס דיר אך איין ספק איסור איזט : זונסט ווערסטו גוויס בשטראפט ווערדן · דוא זאלסט ניט שטעהלן זא ווערסטו געזעגנט ווערדן גנץ גנוג · דוא זאלסט ניט ביזייגן איין פאלש עדות אן דיא זעלביגי זא איינה ביזייגר זיין · דוא זאלסט ניט גלוסטין זונדרן נור איינה גלוסטין דש איזט דיא תורה · דען דיזע זיינד איינה עדות · ביזייגר · איינה ווייזונג · אייני איבר בליבנה ישראל · זעהיט דז קיינר איזט אהני איך אליין · אונ' איך בין גאט דער אלמעכטיגי :

אתה גבור לעולם אדני מחיה מתים אתה רב להושיע : מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו לישני עפר מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה ונאמן אתה להחיות מתים:

מן ההר למעוניו · מיהר וקרא לעניו · נקדש שבעה בעננו · נהגו לפענח לו עניניו : שר ונאמן כהושת לבית · שש ורץ שלול נות בית · עודו צג בפרוזדור הבית · עליונים נעלו בעדו בית : פצו מה אנוש להזכר במעלה · פאר מבטחה להוריד ממעלה : חזן צעד וגבר ועלה ונתעלה · צוה צור לציר עלהו וגש ועלה :

אלהים הזיל משחקים · כטל אמרי חקים · חזן ממרד הקים · נקוקים יקים : ברוך אתה יי מחיה המתים :

מן וקרא הקב״ה : לעניו למשה שיעלה למעוניו לשמים : נקדש בהליכתו תוך שבעה עננים : נהגו הקב״ה למשה לפענח לגלות לו ענייני סתרי קודש : שר ונאמן מרע״ה שהיה שר ומלך : שש ורץ לשלול התורה שנקראת נות בית תחלק שלל תהלים ס״ח : בפרוזדור עליון היה משה עומד בענן ולא נכנס לשמים : עליונים מלאכי סרת סגרו לפניו שערי שמים : פרוזדור היכל החיצון : פאר כי׳ התורה שהיא כחד ומבטח לקדושים : ונתעלה בעיני המלאכים :
אלהים הזיל משחקים השיף משמים אמרי שירה והקים ובאותו טל מבקש הש״י מיקים ומחיה הצדיקים הנקוקים וטמונים בקבר כחרבות הרחוקי׳
קדוש הופיע מפארן שאור מישמעאל : שנאן מלאכים : שאנן שהשרה שכינתו עליו בשלום ובשאננות : שינן לימד

קדוש הופיע מפארן · רר באלפי שנאן · סין השית שאנן · ודתו בו שנן : רסרד במרכבות בעשרים ושנים אלפי רבבות · להכתיר מטה ספור בעשרים ושנים אלף : שגן בפארן ושעיר ·

ואותם

מן פון דעם בערג צו משה זיינה וואהנונג · האט גאט גאייאלט אונ׳ גירופן משה דעם (עניו) · ער מוזט ערשט פון אלין אענגאלן ווענן גיהייליגט ווערדן זיבן טאג מין זיינה וואלקין דרנאך האט ער מיהם גפיהרט צו ערעפנין זיינה תורה שר וויא ער מוזט ווערדן גיאמכט צום (שר) אונ׳ נאמן מין גאטיס הויז · האט ער זיך גיפרייאיט אונ׳ בגוסטיגט צו רויבן פון היאן הירמב די (תורה די טוינהייט פון היאלטין הויז · וויא ער נאך גשטאנדן מוזט מין דעם פאדר הויז · הבין די אוברשטי אמלכים פר מיהם צו גשלאסין די הויז : פצו זיא הבין גשפראכן וואז מוזט דער אענגש דס ער זאל ווערדן גידאכט צו זיין מין היאלן דיא תורה דיא פרעכטיגי פר זיהרונג הירמב צו נידרן פון אויבן · ער האט אבר גטריטין אונ׳ זיך גשטערקט · אויף גיגאנגן · אונ׳ פון דיא אמלכים זעלבסטין ער הויבן ווארדן : וויא דער בשעפיר דיזן (סליח משה) גיבאטן אונ׳ גיזגט גימי אויף זא מוזט ער גינעהט אונ׳ אויף גיגנגן :

אלהים גאט האט אמלין רינין פון היאל · אלס מין טוא דיא גשפרעך דער גיזעצי · איט זעלביגן טויא אך זאל ער דיא פון וויטי לאנדן מין דיא שפאלטין דער ערד ליגינדי אתים אויף ריכטן :

קדוש דער הייליגי גאט מוזט אנטאנגט ער שיהנין פון פארן דז לאנד ישמעאל (אונ׳ מיהנאלן גיבאטין דיא תורה · דא זיא זאלי ניט עאפאנגין · אאט ער גנידרט איט פילי טויזנד אמלכים שנאן · אונ׳ דעם בערג סיני גיאמכט רואיג · אונ׳ זיין דעלט פון דער תורה אויף מיהם הירוידגירעט · רס דער הויכי גאט מוזט גנידרט איט איינר (מרכבה) · איט צווייא אונ׳ צוואנציג טויזנד אמהל צעהן טויזנד אמלכים · צו בקריהנין אונ׳ אום רינגן די צוים די דזאשכן אבגיווארט אונ׳ מיר צאהל וואהר יעשט צוויא אונ׳ צוואנציג טויזנד : שנן ער האט ערשט וואלין אמלין לערנין דיא תורה מין לנד פארן אונ׳ שעיר וויא זיא אבר ניט גוואלט האט זיא גאט אמך פון מיהרי לאנדן אוועק שטורמין · אוני׳ מוזט גיקומן צו דיא ישראל פון דיא אמלכי

הארת

הָעָם מֵרָחוֹק עָמְדוּ · נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע הֵעִידוּ · סָבִיב לְסִינַי כְּנוֹעָדוּ · וְעַל קְרִיעַת יַם סוּף הוֹדוּ · וּלְצוּרָם יִחֲדוּ וְנִתְיַחֲדוּ :

לא תעכה יכל שכן הבורא מלכו' וא"ת מי יודע שאני מסקר אגפי הוודע ועד : כי שלך לא לך ע"ד כי עמך הכל וגו' : יחדו ונתיחדו ע"ד אתה אחד ושמ' כעמך ישראל גוי אחד :

(עזרת אבותינו) אונ' טאונה עטרה ווערשטו גפינדן אין יוצר פון ערשטן טאג שבועות :

תפלה ליום שני של שבועות בקול

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ : כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה · מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן :

מִסּוֹד חֲכָמִים וּנְבוֹנִים · וּמִלֶּמֶד דַּעַת מְבִינִים · אֶפְתְּחָה פִּי בְּשִׁיר וּרְנָנִים · לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל פְּנֵי שׁוֹכֵן מְעוֹנִים :

אֶרֶץ מָטָה וְרָעָשָׁה · בְּסַהַר שְׁלִישִׁיָּה תְּגָעֲשָׁה · גְּרִיָּה הַיָּתָם נִרְעָשָׁה · דּוֹר בְּשׂוּרָה וַתִּתְרָעֲשָׁה : הוֹד אַפַּדְנוֹ נָטָה · וְעַל גַּבְנוּן אוֹתוֹ הִטָּה · זֶה סִינַי גֵּאוּת עָטָה · חֶדְוָתוֹ עַל אֶבְרָה הוּעֲטָה : טוֹהַר צוּף שְׁלִישִׁי · יְשָׁרִים הִרְגִּיל לְפִלְשִׁי : חזן כְּתָב שָׁלִישִׁים שִׁלְשִׁי · לְעֵת גָּעָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי : גּוֹרָלִי תָּמוּךְ לְגוֹנְנִי · פֶּן בָּאתִי לְגַנִּי · חזן עֶזְרִי וּמְגִנִּי · בְּמָגִנּוֹ לְגוֹנְנִי · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם :

ארץ מטה וכו' יראה אילו לא יקבלום וכשאמרו ישראל נעשה ונשמע אזי שקטה : בסהר בחודש שלישי בסיון : גריה דרי הארץ : נרעשה ברעש ונפחד : דור בשורה כשראתה הארץ את הקב"ה שנקרא דוד שבא ליתן התורה לישראל כרעשה : הוד אפדנו פאר של היכלו נטה הקב"ה על הר סיני שנקרא גבנון : סיני גאות עטה שסרתה עליו שכינה אע"כ שהיא כמיך : חדותו התורה שמדבר' כמשל ויחידה על אברתו וזרועו של הקב"ה היתה אז מעוטפת : טוהר צוף שלישי משה שהיה צופה כנבואה' ושלישי לבטן : ישרים הרגיל משה הרגיל ישראל ויגלה להם התורה : כתב שלישים תורה נביאים וכתובים : שלשי הגביר והשליט אותי לי' ושלוחים על כלו שאות י"ד : געה כשהגיע : גורלי תמוך לגונני שעד לחכילי ממלאכו חבלה :

מן

אתה

פין דיבר : באתי לגני והראה אז אהבתי כנה עזרו ומגינו כן יהי רצון שיגינן עלי עתה :

ארץ דיא ערדי האט זיך גינייגט אונ' גיציטירט · אין דעם חדש סיון וואהר זיא גנץ טטוראינד אזו איהרי אין וואהנר איר לעבין וואר ציטרן · וויא זיא גאט דעם פריינד גזוגיט וואהר אזט פר טרעקין ציטרן · (הוד) דיא פראכט זיינש פאלאסט פון היאל וואהר ער ארונטר נייגן · אונ' אויף דעם בערג סיני וועלכר הייסט גבנון · איהם גינייגט · דיזר בערג סיני האט דורך אתן תורה פראכט אום וואונדן · וויל גאט זיינה (חדה) די מיזט די תורה אויף גמטים פליגן אויף אים מיזט מרדן אום וואונדן : טוהר (משה רבינו) דער ריינה נביא אונ' דריטים קינד פון זיינר אוטר האט די רעכטפערטיגי ריד ער תורה אין איר גוויהנט איר זולכי צו עפינן · דיא דרייא פאליגי גשריבנה · (תורה נביאים אונ' כתובים) האט ער איך אאכין ביוועלטיגן · אין דער צייט די גירייכט מיזט דער דריטי חדש :

גורלי איין גורל צו אונטר לאהכין איך צו בשיצן · האט ער דאאהל גשפראכין · וויא איך בין גיקואן צו איינם גארטין אקבל צו זיין דיא (תורה) ער מיזט אלצייט איין היצן אונ' בשיצר · אום איך אך אין זיינר בשיצונג מיצודר צו שיצן :

מן

זולת. מיוסד ע״פ עשרת הדברות בראשי חרוזות

אָנֹכִי גָּדוֹל בַּנּוֹעָדִים: גּוֹאַלְךָ מִבֵּית עֲבָדִים׳ דּוֹבֵר
קוֹלוֹת וְלַפִּידִים: לֹא יִהְיֶה לְךָ דְּמוּת
וּתְמוּנָה׳ הֶבֶל הֵמָּה מֵאֱמוּנָה׳ בִּלְעָדַי אֵין בִּמְעוֹנָה:
לֹא תִשָּׂא הֶחָקוּק לַשָּׁקֶר׳ צְעָדַי כָּל חוֹקֵר: קִנְאַת
שְׁמוֹ יָקָר: זָכוֹר וְשָׁמוֹר לְקָדְשׁוֹ׳ כִּי בוֹ שָׁבַת
לְהַקְדִּישׁוֹ׳ וּבֵרְכוֹ וְקִדְּשׁוֹ: כַּבֵּד נָא זוֹרְעֶיךָ בְּטָהֳרָה׳
וְיִפְרוּ צֶאֱצָאֶיךָ מְהֵרָה׳ הֲגוּת יִרְאַת יְיָ טְהוֹרָה: לֹא
תִרְצַח חוֹמֶר יוֹצֵר׳ מְמַלֵּא כַפּוֹ קוֹצֵר׳ שָׁמַיִם פֶּן
תֵּעָצֵר׳ וּבְרָעָה תִּבָּצֵר: לֹא תִנְאָף טֶרֶם תִּכָּוֶה׳
וְנֵרְךָ תָּמִיד יִכְבֶּה׳ טוּב תֹּאכַל אִם תֹּאבֶה: לֹא תִגְנֹב יְגִיעַ רֵעֶךָ:
בּוֹ עַיִן בַּהֲרִיעֶךָ׳ שְׂבַע מֵעֲמָלֶיךָ: וְיִשְׁרַשׁ בָּאָרֶץ גִּזְעֶךָ: לֹא תַעֲנֶה
כָּזָב לְהָעֵד׳ עֵד מִפִּי עֵד׳ כִּי אָנֹכִי הַיּוֹדֵעַ וָעֵד: לֹא תַחְמֹד חֵלֶק לֹא
לָךְ: כִּי שֶׁלְּךָ לְאֵלָךְ׳ לָמָּה תִתְאַוֶּה דָּבָר לֹא מוֹעִילָךְ: חזן וְכָל
הָעָם

אנכי אין במעונה עז׳ סס מעונה אלקי קדם וריוה לומר בשמים שהוא מעון לו: לא תשא החקוק לשקר רוצה לומר בשם המפורש החקוק או כנוי לא תשבע לשקר: צעדי כל חוקר שהוא חוקר ויודע כל דרכי איש: ולכן יהיה יקר בעיניך: ויפרו צאצאיך מהרה הגות יראת ה׳ וכו׳ פי׳ תזכה לבנים עוסקים בתורה: ממלא כפו קוצר פסוק הוא בתהלים: שמים פן תעצר וכו׳ גם זה מדה כ״מ: טרם תכוה ע״ש היאתה אש אש בחקו וגו׳: טוב תאכל אם תאבה ע״ש שנאמר אם תאבו ושמעתם טוב הארץ תאכלו: בו עין בהריעך כי תגנוב יגיע כף חבירו אין זה כי אם רוע עין: וישרש בארץ גזעך כי ע״י פרס האילן שבארץ טמון הוא עושה סעיפים שנקראים גזעים: עד מפי עד אפילו עד מפי עד לא

אנכי גאט שפראך איך בין דער גרויסי גאט אונטר דיא (אלהים) די זיך איט גיזייגט ביים דעם בערג (סיני) ידער דיך אויז גיזיצט פון (אלרים) דז הויז דער דיהנסטברקייט שפרעכיט איט גרויסי שטימי אונ׳ פלאמין: לא דוא זאלסט ניט הבין צום אב גאט קיין היידנישי גשטאלט אונ׳ בילד׳ דען זיא זיין ניט (הבל) אן זיא צו גלויבן. דען אהני איר איזט קיינר אין די היאלטי וואהנונג: לא תשא דוא זאלסט דען אויז גיגראבינין נאמין גאטיס ניט שווערן צום פאלשין. דיא טריטי פון אלין טוט ער פארשין׳ צו נייד אום זיין הייליגן נאמין וויא זיינס נאמין עהרין: זכור דענקי אונ׳ היטדעם (שבת) איהם צו הייליגן׳ דען אן איהם האט ער גירואיט איהם אויך איביג צו אכין הייליגן׳ אונ׳ איהם איט דעם (אן) גיזעגינט אונ׳ גהייליגט: כבד עהר דאך דיא עלטרן דיא דיך גיזעאיט הבן איט (טהרה)׳ זוא ווערדן דיינה קינדר אך בלד בליהן צו לערנין אין דיא פורכט גיטס דיא ריינה: לא תרצח דוא זאלסט ניט אמרדן דעם אויז ליים גשטלטין אענשין פון גאט דעם שעפיר. זונשטין ווערסטו ניט פילין קענין דיינה הענדן פון שניט דיינר (תבואה) עס אעכטין דיא היאלין ווערדן פון רעגין אויך גיהלטין׳ אונ׳ דו ווערסט אין לייטר ביזים זיין אמנגל האפט: לא תנאף דוא זאלסט ניט אום קיישין. דז דו ניט זאלסט ווערדן פר ברענט׳ אונ׳ דיין ליכט ווערט שטעץ זיין פר לאשין אבר גוטץ ווערסטו עסין ווען איהר ווירדיט וואלין אונ׳ פאלגין: לא תגנוב דוא זאלסטו ניט שטעהלין דז איט אימי הירבייא גיבראכטי פון דיינס גיזעלין. איט דיינס אויך איהם אבינדן ביזן אויג׳ נייאי זאט איט דעם דייניגן פון דיינר ארבייט זוא ווערט גוט איין גיוואורצלט זיין אין דער ערדי דיין שטאם׳ לא תענה דוא זאלסט ניט בזייגן פאלש עדות׳ אדר צו זגין וואס דוא ניט זעלבסטין גיזעהן׳ זונדרן גיהערט פון איין אנדרן עד׳ דען אויבס גלייך דער פרעאדי ניט וויס בין איך דער עס וויס אונ׳ דער רעכטי עד׳ לא תחמוד דוא זאלסט ניט גלוסטין איין (חלק) דז ניט דיין איזט׳ דען וואס דוא ווירקליך אין הענדן האסט איזט ניט דיין אייגנטום זונדרן פון גאט געשענקט׳ ווארום ווילסטו דען גלוסטין איינה זאך פון פרעאדי דיא דיר ניקס העלפט. וכל אונ׳ אלז פאליק זיין גשטנדן פון וויטין. (נעשה ונשמע) הבין זיא בזייגט. ווייא זיא זיך אום דעם בערג סיני פר זאאלט׳ אונ׳ אויך (קריעת ים סוף) הבין זיא גידאנקיט׳ אונ׳ צו איהרן בשעפיר הבין זיא גיאייניגט צו הבין צו איינס אייניגן גאט׳ זוא ווייד זיא אך פון איהם צום אייניגן פאליק ווארדין גיאייניגט:

ארץ

ח יילי השמלים רעשו בסיני · מלא כל הארץ כבודו :
ט פסרי טפוחים ירקדו בסיני · מלא כל הארץ כבודו :
י קדים יוקדים דצו בסיני · מלא כל הארץ כבודו :
כ תי כרובים נעמו בהשגיחו בסיני · מלא כל הארץ כבודו :
ל והבי לוהטים רננו בסיני · מלא כל הארץ כבודו :
מ לאכי מרומים נשאו בהופיעו בסיני · מלא כל הארץ כבודו :
נ וצצי נועם המליכו בהגלותו בסיני : מלא כל הארץ כבודו :
ס ביבי שרפים סלסלו ורוממו בסיני · מלא כל הארץ כבודו :
ע לזו עליונים ותחתונים בסיני · מלא כל הארץ כבודו :
פ ניהם פחודים יחופפו לחופף בסיני · מלא כל הארץ כבודו :
צ ורת צנועים יצניפו לצופף בסיני · מלא כל הארץ כבודו :
ק הל קדושים קמו בסיני · מלא כל הארץ כבודו :
ר או רכב רבותים אלפי שנאן בסיני · מלא כל הארץ כבודו :
ש אג שופרות שמעו בסיני · מלא כל הארץ כבודו :
ת ורה תמימה תכבדתם בסיני · מלא כל הארץ כבודו :

והחיות ישוררו וכו׳ אין איינטייל קהלות זאגט אן דען וואלת אונ׳ אין אין טייל קהלות זאגט אן פֿון ערשטן טאג :

אנכי

איך מיינעם קינג אויף סיני : דיא גאנצי ערד איז פֿול פֿון זיין עהר : דיא לייכטן אז דיא לויטרי פֿונקן דיא וואָרין גפּריסט
מיט זיינם לוגן אויף סיני : דיא גאנצי ערד איז פֿול פֿון זיין עהר : (חיילי) דיא היער שארן דר אלאכים דיא דא הייסן
(חשמלים) (רעשו) דיא שטורמטן אויף סיני : דיא גאנצי ערד איז פֿול פֿון זיין עהר : (טפסרי) דיא הערן דר היאלן דיא
איט דיא פֿויסטן פֿון הש״י גיאמטן זיין : (ירקדו) דיא שפרינגטן אויף סיני : דיא גאנצי ערד איז פֿול פֿון זיין עהר :
דיא ברענדיגי אלאכים (דצו) דיא פֿרייאטן זיך אויף סיני : דיא גאנצי ווערלט איז פֿול פֿון זיין עהר : (כתי) הויפֿן ווייט פֿון
(כרובים) דיא זיטטן לוב אין זיינם לוגן אויף סיני : דיא גאנצי ווערלט איז פֿול פֿון זיין עהר : דיא פֿלאמדיגה (אלאכים)
זינגטן אויף סיני : דיא גאנצי ערד איז פֿול פֿון זיין עהר : דיא הייליג ענגלן דר היבטן זיך (בהופיעו) אין זיין דר לייכטן אויף
סיני : דיא גאנצי ווערלט איז פֿול פֿון זיין עהר : (נוצצי) דיא דא פֿינקלטן איט לייבליקייט דיא האבן איט אאכן קיניג
אין זיינם אנטפלעקן אויף סיני : דיא גאנצי ווערלט איז פֿול פֿון זיין עהר : דיא ברענדיגה אלאכים דיא גרינגי הרום וואָרן
דיא לובטן אונ׳ דר היבטן אויף סיני : דיא גאנצי ערד איז פֿול פֿון זיין עהר : (עלזו) זיא פֿרייאטן זיך דיא אובערשטן אונ׳
דיא אונטערשטן אויף סיני : דיא גנצי ערד איז פֿול פֿון זיין עהר : דיא פֿארזאאי אן גייסטר האבן דיא בידעקטן איט לוב
(לחופף) צו דעם דער דא שוועבט אויף סיני : דיא גאנצי ערד איז פֿול פֿון זיין עהר : די גשטאלט דר פר בארגינה (יצניפו)
דיא ביווינדיטן איט לוב (לצופף) צו דעם דר דא לוגט אויף סיני : די גאנצה ערד איז פֿול פֿון זיין עהר : די הייליגה פֿר זאאלונג
שטונדן אויף בייא דעם בערג סיני : דיא גאנצי ערד וואר פֿול פֿון זיין עהר : זיא האבן דען רייט וואגן איט צווייא אאהל
צעהן טויזנט אונ׳ צווייא טויזנט דער גייסטי׳ טה אלאכים אויף סיני : דיא גאנצי ערד וואר פֿול פֿון זיין עהר : שאג דש
יישראל דר (שופרות) זיא העריטן אויף סיני : דיא גאנצי ערד וואר פֿול פֿון זיין עהר : איט דיא גאנצי (תורה) האסטו זיא
גיעהרט אויף סיני : דיא גאנצי ערד איז פֿול פֿון זיין עהר :

אנכי

וְקַיָּם שָׁמוֹר · קְהִלּוֹת יַעֲקֹב יַעֲנוּ מִזְמוֹר · רוּץ לְמִצְוַת כַּבֵּד וְאוֹר נְתִיבוֹתֶיהָ תִּגְמוֹר · רְאֵה לֹא תִרְצַח צֶלֶם צוּרְךָ וְעַצְמְךָ תִּשְׁמוֹר · שֵׁם רָע לֹא תִנְאָף וְזוֹנֵי זִמָּה שְׁמוֹר לֹא תִגְנֹב פֶּן תּוּשַׁת לִכְלִימָה · תָּמִיד לֹא תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵדוּת מְזִימָה · תַּאֲוַת רֵעֲךָ לֹא תַחְמוֹד מֵאָדָם וְעַד בְּהֵמָה :

הִשָּׁמְרוּ עִם כְּלִי נְגוֹעַ בָּהָר · וְעָנָן כָּבֵד עַל הָהָר · קוֹלוֹת וּבְרָקִים מִן הָהָר : שָׁמְעוּ נִצָּבִים בְּתַחְתִּית הָהָר · יוֹצֵר אוֹר בְּעַמּוֹ יִבְחַר · קָדוֹשׁ ·

מקבלת עשרת הדברות : במלוליך לפזכרו בדבורך שלא לישבע לשוא : קדש זכור וקים שמור שניהם בדבור אחד נאמרו : יענו מזמור שנאמר שם נ״כ מזמור שיר ליום השבת : רוץ למצות כבד אב ואם והזריזות ותגמור לכבדו בכל הכנת כח שתוכל : לא תרצח נפש אדם שעשוי בצלם ובדמות של צורך : שקב״ה : ועצמך תשמור שלא ימיתך בב״ד נפש תחת נפש : שם רע הוא לך שתקרא נואף לכן לא תנאף ובזוני זימה : פן תושת לכלימה כמו שנאמר בירמיה ב׳ כבושת גנב כי ימצא : עדות מזימה שלא יעשה לך כאשר זממת לעשות לאחיך כשתבא לידי הזמה : תאות רעך לא תחמד כל חפצו מאדם עד בהמה :

אככי

אן דער וואכין זאגט אן (האדיר אדירנו) אן שבת זאגט אן (הכל יודוך) ווערטו פינדן אין ערשטין טאג שבועות : מיוסר ע״פ א״ב
אין אייז טייל קהלות זאגט אן (אופן אורחות אראלים וכו׳) אונ׳ אין איין טייל קהלות וויא געשטן

אָרְחוֹת אֶרְאֶלִּים יַקְדִּישׁוּ בְּרִדְתּוֹ בְּסִינָי · מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ :

בְּרוּאֵי בְקָרִים יַרְעִידוּ בְּבוֹאוֹ בְּסִינָי · מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ :

כְּבוֹדוֹ נִגְלָה עַל הַר סִינָי · וּמַלְכוּתוֹ עַל הַר סִינָי · אָמוֹן אֶצְלוֹ מַתְּנַת סִינָי · וְדִבְּרוֹת עֲשָׂרָה שָׁמְעוּ סִינָי · מְקַבְּלֵי הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינָי :

גְּנוּזֵי גַּלְגַּלִּים הִלְּלוּ בְּסִינָי · מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ :

דִּגְלֵי דְבֵקִים יַאְדִּירוּ בְּפִצְצוֹ בְּסִינָי · מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ :

הוֹגֵי הֲדוּרִים מְפָאֲרִים בְּשׁוּרוֹ בְּסִינָי · מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ :

וְרָצִים וְשָׁבִים מְתַיַּחֲדִים בְּהַטּוֹתוֹ בְּסִינָי · מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ :

זִיקֵי זוֹהֲרִים זוֹרְזוּ בְּהַשְׁגִּיחוֹ עַל סִינָי · מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ :

חַיָּלֵי

אלזו ניט אום קייזן בויז הלפטי זאך · היטי דיך ניט צו שטעלן · זונשט אעלשטו קואן צו שאנדן · ניאמהן זאלשטו אן דיינם גיזעלין בלייגן פאלשים צדות · דו זאלשט קיני פון דיינם גיזעלין זאלשטו ניט גלושטין פון אענשין ביז בהמה : השמרו וכו׳ · ארחות דיא וועג דר אלפים דיא הייליגטן אין זיינם נידרן אויף סיני : די גאנצי ערד איז פול פון זיין עהר : דיא אוי אשרגן זיא ביטשאפן ווארן (ירעידו) זיא ציטרן אין זיינם קואן אויף סיני : דיא גאנצי ערד וואהר פול פון זיין עהר : (כבודו) זיין כבוד וואר אנטפלעקט אויף דעם בערג סיני : אונ׳ זיין קיניגרייך וואר אויף דען בערג סיני : (אמון) איז וואר דער צוגן בייא איס דיא גאב פון סיני : אונ׳ צעהן דברות זיא הערטן אויף סיני : זיא אנטפאנגן דיא (הלכות) דיא דא ווארן גיצערט אן משה רבינו פון סיני : (גנוזי) דיא פר בארגינה אלפים דיא דא הייסן (גלגלים) דיא לובטן אויף סיני : דיא גאנצי ערד איז פול פון זיין עהר : (דגלי) דיא באנירן דער צו זאמן ביהעפטה אלפים דיא ביטינטן (בפצצו) אין זיינם רידן אויף סיני : דיא גאנצי ערד איז פול פון זיין עהר : (הוגי) דיא דא רידן צירליכה זאגן דיא ביטינטן (בשורו) אין זיין צוגן אויף סיני : דיא גאנצי ערד איז פול פון זיין עהר ; אונ׳ דיא אלפים דיא הין אונ׳ ווידר לויפן דיא פאר איינגטן

זיך

טְהוֹרָה יִרְאָה הִשְׁמִיעַ בְּסִינָי · טוֹב בְּמָאוֹר טוֹב נִגַּשׁ לְסִינָי: יְרַצְּדוּ הָרִים אֶל מוּל סִינָי · יְקַבְּלוּ הֲלָכָה לְמשֶׁה מִסִּינָי: כַּלַּת לְבָנוֹן הִזְהִיר משֶׁה · כְּתַב שָׁלִישִׁים לְמֵרוֹם משֶׁה · לַעֲרָפֶל נִגַּשׁ משֶׁה · לְהַשְׁמִיעַ לְעַם וַיֵּרֶד משֶׁה: מִתּוֹךְ הָאֵשׁ אָמַר אֱלֹהִים · מָתוֹק הָאוֹר בְּתוֹרַת אֱלֹהִים · נוֹפֶת צוּפִים נָתַן אֱלֹהִים · נֶחֱמָדִים מִזָּהָב וּמִפָּז וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים: שִׂמַּחְתָּ גּוֹי קָדוֹשׁ בְּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ · סִדַּרְתָּ לַעֲנָיו סוֹד שַׁעֲשׁוּעֶיךָ · עַל הַר סִינַי נִגְלֵיתָ בְּרִבְבוֹת אֲלָפֶיךָ · עָנִיתָ וְאָמַרְתָּ אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ: פּוֹרַרְתָּ יָם בְּעָזְּךָ וְעָלָיו דָּרְכָה רַגְלֶךָ · פָּרִיתָ בְּלַהֲבוֹת אֵשׁ אֲשֶׁר חָצַב קוֹלֶךָ · צִהַרְתָּ אוֹר מְקַבְּלֵי לֹא יִהְיֶה לְךָ · צִוִּיתָ לֹא תִשָּׂא לַשָּׁוְא כְּבוֹד שְׁמִי בְּמִלּוּלֶךָ: קַדֵּשׁ זָכוֹר וקים

סיני: חש נבנונים שוברו הרים שהוסכלו וכהכפס קומתן: לקרב לסיני שהיו רציב לקדש עצמם לתן עליהם התורה והוא לא עשה כן אך חמד אלקים לשכנו הר סיני: טהורה יראה שנאמר בתהלים י"ט יראת ה' טהורה השמיע לישראל: טוב הקב"ה שנקרא טוב ה' לכל: במאר טוב באורה של תורה שנקראת אור ולקח טוב נגש לסיני: ירצדו ל' מרקדון הרים תהלים ס"ח וכ"ה למה תרצדון: יקבלו הלכה למשה מסיני כשם שקבלו תורה שבכתב כך קבלו ישראל תורה שבעל פה: כלת לבנון ישראל: כתב שלישים תורה נביאים וכתובים: לערפל נגש משה אמר עם האלהים: מתוך האש אמ' אלהים עשרת הדברות: מתוק האור של תורת אלהים מדבש ונופת צופים ונקראת אור כי נר מצוה ותורה אור: וידבר אלהים את כל הדברים האלה הנחמדים מזהב ומפז: גוי קדוש אלו ישראל: במעשה ידיך אלו הלחות: סדרת לעניו למשה: סוד של התורה והוא שעשועך ר"ל טיול שלך: ברבבות אלפיך שנא' בתהלים ס"ח רכב אלהים רבותים אלפי שנאן: ענית בהרמת קול ואמרת אנכי ה' אלהיך: פוררת ים ל' פירורים ושבירים: פרית ישראל ממצרים באותן קולות שחצבו להבות אש: צהרת אור הארת זיו אורה של ישראל בקבלת

אוני' האט גינייגט דיא הימל אונ' אלכין נידרן צום סיני · מיט דעם לכט וואל אוס איהם הירוס רואיט האט ער אלכין לייכטין דעם בערג סיני · ער האט גילירנט אן אלי בערגי אונ' · ערוועהלט אן סיני · מיט דיא קלאהרהייט פון לכט פון ששת יאיבראשית האט ער אלכין טיינין דעם טיני · זיא הבין גימיילט אלי הויכי בערגי זיך צו פערדרן פאר דעם סיני · אבר גאט האט גלוסטיט צו זיינם איין דעם סיני · דיא ריינהיירמה האט ער אלכין הערין אויף דעם סיני · דער גוטי גאט מיט דעם גוטין לכט דער תורה מיזט ער גינצהנטו צום סיני זיא וואהרין שפרינגן אלי בערג קיגן דעם סיני · וויא דיא ישראל וואהרן עמפפנגן הלכה לאשה אסיני: כלת דיא ישראל וועלכי הייסן כלת לבנון האט גיווארניט אויף דיא אצות אשה דיא גדריטי שריפט פון תורה · נביאים אוני' כתובים האט איהנין גלערניט אשה · צום דיקן נעבל מיזט גינצהט אשה · אום גאטים ווארט דעם פאליק צו אאלין וויסן מיזט גנידרט אשה: מתוך אויז דעם פייאר האט צו זיא גשפראלין גאט · עס מיזט איין גיזטטים לכט אין דער תורה פון גאט · זיסיגקייט פון הוניג דהיינו דיא תורה האט גיגעבן גאט · גליבטר אלס גאלד אוני' קויאיש גאלט · האט גשפראלין גאט: שמחת דוא האסט ערפרייאיט דיש היילגי פאליק מיט דיא לחות · דיא ווערקי דיינר הנד · דוא האסט אסדר גיוועזין פר דעם (עניו) דעם סוד פון דיינר פראיילונג פון דער תורה אויף דעם בערג סיני · ביזטו אפיגבארט ווארדין מיט פילי צעהן טויזנד אלאלים דיינר אלפים · דוא האסט גרופין אוני' גזגט · איך בין גאט דיין הער · פוררת דוא האסט דז ים צער בראקילט מיט דיינר סטערקי אוני' אויף איהם הבין גטרעטין דיינה פיסי · דוא האסט זיא אויז ערלייזט מיט פלאאין פייאר דיא אויז גהויאן הבין דיינה סטימי · דוא האסט אאלין לייכטין דז לכט דיא ישראל דיא עמפפנגן הבין דיא אצוה · דוא זאלשט קיינה אבגעטריאן הבן אוני' האסט גבאטן דו זאלשט ניט דען כבוד פון איינם נאאן אום זונסט אוני' פאלט נעמין אן דיינם ריקן: קדש צו היילגן דען שבת אן דענקן אוני' בשטעטיגי איהם צו היטן · דיא קהלות פון יעקב זאלן זגין אזאור טיר צום השבת · צו פי צו דער אצוה פון (כבד את אביך ואמך) אוני' דז לכט פון אירי שטעגי זאלשטו רעכט פול ציהן · זעהי ניט צו אמרדן דז גטטלט דעם אנגזיכם פון דיינם בשעפיר · אוני' דיין לעבין זעלבסטין זאלשטו אין אכט נעאין: שם אום ניט צו הבין אין ביזין נאאן

בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְּבוֹרָךְ׃

אמן דר [illegible] האבורך מויש האט זאגן קהל דאז זאגן׃

[illegible] רוּךְ יְיָ הַמְּבוֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃

דער [illegible] זאגן אך דער זאגן ברוך יי המבורך לעולם ועד׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ עֹשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא [illegible] ת הַכֹּל׃ אוֹר עוֹלָם בְּאוֹצַר חַיִּים [illegible] אוֹרוֹת מֵאֹפֶל אָמַר וַיֶּהִי׃

ווייל דער חזן זאגט (ברכו) זאגט דז (קהל יתברך)׃

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה׃

ווען דר חזן זאגט את יי זאל קהל זאגן דש׃

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃

ווען דר חזן האבורך אן היבט זאל קהל זאגן דז׃

יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם׃

מיוסד א״ב א״ב כפול

אַיֶּלֶת אֲהָבִים מַתְּנַת סִינַי · אָמוֹן שַׁעֲשׁוּעִים מוֹרָשָׁה מִסִּינַי · בְּאוֹר תּוֹרָה אוֹר קְדֻשַּׁת סִינַי · בְּהֶהָדֵר עִם סְבִיבוֹת סִינָי׃

הִשָּׁמְרוּ עֲלוֹת בָּהָר וּנְגוֹעַ בָּהָר · וְעָנָן כָּבֵד עַל הָהָר · קוֹלוֹת וּבְרָקִים מִן הָהָר · שָׁמְעוּ נִצָּבִים בְּתַחְתִּית הָהָר · יוֹצֵר אוֹר בְּעַמּוֹ יִבְחַר · קָדוֹשׁ׃

גֶּבֶר חָכָם עָלָה לְסִינָי · גֵּאֶה בְּרוֹב כֹּחוֹ שָׁכַן בְּסִינַי · דָּת מְשַׁחֶקֶת יוֹם לְיוֹם לְסִינַי · דַּעַת מְחַוָּה הֵאִירָה הַר סִינַי · הִגְבִּיל גּוֹי קָדוֹשׁ תַּחְתִּית סִינָי · הוֹפִיעַ שְׁרֵי נְהוֹרָא הֵאִירָה הַר סִינָי · זַעַף בֶּהָרִים וּבָחַר בְּסִינָי · זוֹהַר אוֹר הִזְרִיחַ זֶה סִינָי · חָשׁוּ גַּבְנוּנִים לְקַדֵּם לְסִינָי · חָמַד אֱלֹהִים לְשִׁבְתּוֹ זֶה סִינַי · טְהוֹרָה

אילת אה[illegible] שנ[illegible] על כעלה כל[illegible] שעשועים ס[illegible] שעשועים ומ[illegible] יעקב ובניו[illegible] תורה שנא[illegible] ותורה אור [illegible] בבת אסף י[illegible] סיני׃ ה[illegible] משה שנאמר [illegible] קולות כבר [illegible] ישראל את [illegible] גבר חכם [illegible] גאה על גא[illegible] משחקת כל [illegible] אלהים שנה [illegible] תורה המב[illegible] עיני ישראל [illegible] וטעמו מגים [illegible] בכבודו יקרם [illegible] וירד שהט[illegible] והופיע על גב [illegible] שרי נהורא [illegible] עמו האיר על [illegible] בהרים ברא[illegible] ובועסות לכל [illegible] כנגדו׃ זוהר [illegible] ימי בראשית [illegible] הקב״ה עליו על [illegible] זו התורה [illegible] לא לאלם שחביבה [illegible] עם׃ אמון [illegible] נקראת אמון [illegible] היא לקבלת [illegible] מסיני׃ באור [illegible] בם כי נר מצוה [illegible] בהחרר עם [illegible] ועמד סביבו׳ הר [illegible] כו׳ או שומרים [illegible] השמרו לכם [illegible] בקנהו׃ שמעו [illegible] וברקים׃ [illegible] גאה שהקב״ה [illegible] דת שתורה שהיתה [illegible] יום ליום [illegible] דעת מחוה [illegible] דעת ובינה מאירה [illegible] לשבין שתורה [illegible] הופיע האיר [illegible] ויט שמים [illegible] שמים בעליונים [illegible] ועמידה [illegible] אור סוררים [illegible] וזעף [illegible] פנו׳ וזעפו׳ [illegible] הרים שרקדו [illegible] אותו אור של [illegible] אור הזריח [illegible] כשר שנקרא זה סיני

אילת דיא [illegible] דר גליבטי הינדן גגבינה תורה · דיא גאב פון בערג סיני · בייא גאט ערצויגינה ער איינונג אוני ערב פון סיני · מיט דעם ליכט פון דער תורה וואהר דז ליכט פון דער קדושה פון סיני · דא ערשראקן וואהר די פאלק ווי א זיא גשטנדן זיין אום דעם סיני · השמרו גאט ביפעהלט זיך היטין נית אן צו ריהרן אן בערג אוני דיא טונע הרי וואלקן וואהרן אויף דעם בערג · סטיאין אוני בליצונג פון בערג עס הבין עס גיהערט דיא גשטאנדן זיין אונטן אן בערג · וויא דער בשעפיר דז ליכט אן זיינן פאליק טעט אויז ערוויהלין · קדוש׃

גבר איש אמכין רבינו דער קלוגי מאן איז אויף גיגאנגן צום בערג סיני · גאט דער הערשר מיט זיין שטארקן כח האט ער רוהין אויף דעם סיני · די רעכט פון דער תורה זאס זיך בלוסטיגט גהאט צווייא טויזנט יאהר פאר ערשאפונג דער וועלט צו געבן אויף דעם סיני · דיא תורה זאס וויסנשאפט זאגט האט אמכין לייכטין דעם סיני · ער האט אמכין גיזאנדן דז פאליק אונטר דעם סיני · ער איז ערטיהגין מיט זיינם כבוד אוני אמכין הייליגן דעם סיני אוני

האל

בְּתַעֲצוּמוֹת עֻזֶּךָ הַגָּדוֹל בִּכְבוֹד שְׁמֶךָ · הַגִּבּוֹר לָנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ : הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא : שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ · וְכָתוּב רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה : בְּפִי י שָׁרִים תִּתְהַלָּל · וּבְדִבְרֵי צַ דִּיקִים תִּתְבָּרַךְ · וּבִלְשׁוֹן חֲ סִידִים תִּתְרוֹמָם · וּבְקֶרֶב קְ דוֹשִׁים תִּתְקַדָּשׁ :

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאַר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר · שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל הַיְצוּרִים לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר לְבָרֵךְ לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס עַל כָּל דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ :

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ כִּי לְךָ נָאֶה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וְזִמְרָה עֹז וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדֻשָּׁה וּמַלְכוּת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל בַּתִּשְׁבָּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת · הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה · מֶלֶךְ אֵל חֵי הָעוֹלָמִים :

וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כֹּחַ אֲדֹנָי · כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר : זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה :

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵיהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵיהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵיהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן · וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן :

אָמֵן יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא · יִתְבָּרַךְ : שְׁמוֹ וְיִתְעַלֶּה זִכְרוֹ לָעַד וּלְנֶצַח נְצָחִים :

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵיהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵילָּא מִכָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא · דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ · פּוֹרֵס סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלָיִם ׃

לשבת ושמרו וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מוֹעֲדֵי יְיָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ׃

ווען שבועות אן ערב שבת גיפאלט זאל זאגט מן דאס פאר (מגן אבות)

יום שַׁבָּת זָכוּר הִשְׁמִיעַ בְּסִינַי · נָגִיד עֲלֵי יָמִים הוּא קוּם מְשָׁחֵהוּ · וּמַעֲשֵׂה מֵאָבוֹת אַרְבָּעִים מְלָאכוֹת חָסֵר אַחַת · בְּיוֹם זֶה לֹא תוּכַל עֲשׂוּהוּ ׃

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק · וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב ׃ הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵּי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה ׃ מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ · מָגֵן אַבְרָהָם ׃

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ · מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה ׃ וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ · מְחַיֵּה הַמֵּתִים ׃

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ · וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ ׃

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ · וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת · וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ · וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ · וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ ׃ וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שבתות למנוחה ו **מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן · אֶת** יום השבת הזה ואת יום **חַג הַשָּׁבוּעוֹת הַזֶּה זְמַן מַתַּן תּוֹרָתֵנוּ (באהבה) מִקְרָא קֹדֶשׁ · זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם ׃**

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל · לְפָנֶיךָ לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם חַג הַשָּׁבוּעוֹת הַזֶּה ׃ זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים ׃ וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה ׃

והשיאנו רצה ומודים וכו׳ עלינו קדיש יתום יגדל

נלויה: הנפה שמניפים שעומר : בחנויה מלסין; זה אלו ואכיהו : תקפו ששעיני היו חזקי' זכיות שהיו לי לתשען : רבעיו ע"ם ונסך רביעית היין : לא כפרו וכו' לא כמבא דבר שאי יכולין לכפר על כל חובותינו ונדרינו : נסוך נחשב וכו' כמו שדרשו חז"ל המספיק ללומדי תורה כאלו מעלה נסך ע"ג המזבח :

צוהלים ורוננים כבואם לעזרה בהודיה · כל הנשמה
תהלל יה הללויה : בהיות כל אלה תקפו משעני ·
תשורתי ומנחתי הולכת ומכפרת לפני · ועתה אין
זבח ואפסו דורוני · רחקנו מעל גבולך ואין להתשירך :
בקרבני השיבנו יי אליך ונעבדך כמאמר חזיוני · כאשר יביאו בני
ישראל את המנחה בכלי טהור בית יי : אריאל בהיותו במוסדו
רבעיו מכפרים · מעת נחרב לא כפרו חובות ונדרים · נסוך נחשב
ממלא גרון מורים · ונזקק לחכמים כאלו בכורים מרים · ומקרא
מלא כתוב ראיה לדברים · ויבא לאיש האלהים לחם הבכורים :
אפסו דוברי בגאוה איש צרכנו שואל · מטו ופסו אמונים ואין יד
לאל · נפשנו תאבה ומצפה לביאת גואל : חזקנו ואמצנו בבנין
אריאל · סלול השלום פרוס על עמך הואל · השקיפה ממעון
קדשך מן השמים וברך את עמך ישראל :

ברוך

דער גיוואוסט האט זעלבסטין צו זאגין דיא פרשה אדר ער האט עס ניט גיוואוסט · האט אן איהם פאר גזאגט · אום קיינם צו פר שעהמין · דר גיזעצטי גיאורק צו זאגין די פרשה איזט פון שבועות ביז סוכות די צייט דער איין זאמלונג דיא תבואה · אבר פון דאנין וויטר איזט קיינה שאחה אפין · דרום זאגט אמן ניאר דיא פרשה · אבר דאך דז איבריגי ברענגט אמן נאך בכורים ביז חנוכה · אונ' פון דאהאן אן ברענגט אמן קיינהביז ווידר דער טאג פון אויף היבונג דער שתי לחם דז איזט שבועות · דז איהר פון אייערן ביילנדן זאנד אויז ברענגין שתי לחם צו אויף היבונג : מה ווא גר היפא זיינד דיינה טריטי איט טואו דוא ישראל דיא געלייכן זיין צו איין הירשן צווילינג זיא טואן זינגן אין איהרן אויף גיאן איט בכורים איך פרייאי איך דא אמן איר זגט איר וואלין גיאן אן גאטים הויז · זיין זיא אין דיא שאהרין ירושלים זגין זיא · אונזרי פיסי שטיאן אנדיא שאהרן דער היפא גיבוימיטי שטאט ירושלים · אין (הר הבית) זינגן זיא לויביט גאט אין זיין הייליגטום איט שינהייט : זיא יובלין אונ' זינגן ווען זיא קואן אין דער עזרה איט לויבונג · הללויה : בהיות ווא דיזו אלי נאך גיוועזין איזט וואהר שטארק איין אונטר לאהן · איינה פרעזאנדן אונ' אנחה גינג פאר אויז אונ' וואהרן אויף איר אלפר אבר אילנדר איזט קיין אופפר אעהר אונ' איינה גיטענק איט ברוואנד אופפר זיין ניאר דא · איר זיינד ענטפערניט פון דיין גיאורקן אונ' איך קען דיר ניט אעהר אאלין גטענק איט איינה (קרבנות) · קערי אונז ווידר צו דיר גאט זוא וואלין איר דיהנין אלז וויא גיזגט הבין איינה וואהר זאגיר · אלז וויא דא ברענגין ווערדן דיא קינדר ישראל דיא אנחה אין ריין גשער אין גאטים הויז · אריאל וויא דז איבח וואהר נאך אויף זיינם יסוד הבין זייני פירטיל אייאר ווין אלפר גיוועזין · זייטר אבר דז עס חרב איזט זיינד ניט ווארדן פר געבן דיא שולדיגי אונ' גליבטינם אופפר · עס ווירד אבר אנגשטאט אלם פרגיסן אויף דעם איבח גירעכינט ווער דא ערפילט דיא קעהל פון דיא חכמים די אונטר ווייזר · אונ' ווער זיך צו די חכמים ביהעפטיט זיא צו שפייזן · איזט זוא פיל אלז ווען ער בכורים אויף דעם · איבח אויף היביט איין פולקוואר פסוק איזט איינה ראיה צו דיזי זאכין דא ער זגט ער ברא כטי דעם נביא דעם געטליכן אמן דזברויט פון בכורים : אפסו זיא זיינן פר גאנגן דיא חסידים . דיא דא רידן איט שטאלצהייט · דיא אונזר ביגעהר איט תפלה פון דיר קענטן פאדרן · זיא זיינד גיפאלין אונ' פר גאנגן דיא אויף ריכטיגי אונ' האט קיינר קיין אאכט אעהר · אונזרי זעהלין גלוסטין אונ' האפין צו דעם קואן פון אשיח שטערקי אונ' ביפעסטיגי אונז איט דעם בויא פון (בית המקדש) · אויז צו שפרייטן דיא דעק פון שלום אויף דיין פאלק ישראל זייא וואלין · לוגי פון דיא וואהנונג דיינס הייליגטום פון הימל אונ' זעגינה דיין פאלק דיא ישראל ·

אית

בְּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ בֵּית יְיָ אֱלֹהֶיךָ תָּבִיא ׃ עִטְּרוּ
בְּכּוּרֵיהֶם יוֹצְאִים לִקְרָאתָם בַּשָּׂדֶה ׃ זוֹרְזוּ לִפְ׳
כְּבוֹד הַנִּכְנָסִים לָצֵאת וְלַעֲדָה ׃ רָצִים לִשְׁאוֹל
בִּשְׁלוֹמָם סְגָנִים וְאֻמָּנִים לְהַחֲדָה ׃ בֹּאֲכֶם לְשָׁלוֹם
לְהַרְגִּילְכֶם לֶעָתִיד לְדַדֶּה ׃ רְגִילִים הָיוּ אָתָּה לָבֹא
וּלְהָבִיא וְלָחוֹג מוֹעֲדֵי חַג הַקָּצִיר בִּכּוּרֵי מַעֲשֶׂיךָ אֲשֶׁר
תִּזְרַע בַּשָּׂדֶה ׃ בְּהַגִּיעָם לְהַר הַבַּיִת אַף הַמֶּלֶךְ סַלּוֹ מְרִים יַחַד בְּבוֹאָם
לָעֲזָרָה דִּבְּרוּ הַלְוִיִּם בְּשִׁירִים נְאֻמִים אֲרוֹמִמְךָ יְיָ כִּי דִלִּיתָנִי ׃ וְגוֹמְרִים
תּוֹרִים וְגוֹזָלוֹת שֶׁבְּצַד הַסַּלִּים עוֹלוֹת לְהַדְרִים ׃ נוֹתְנִים מַה שֶׁבְּיָדָם
לַכֹּהֲנִים וְכָל הַפָּרָשָׁה קוֹרִים ׃ וְהֵנִיף הַכֹּהֵן אוֹתָם עַל לֶחֶם הַבִּכּוּרִים ׃
יוֹדֵעַ מִקְרִין וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מִלְּהַכְסִיפָה ׃ גְּבוּל לִקְרִיאָה מֵעֲצֶרֶת וְעַד זְמַן
אֲסִיפָה ׃ דְּבַר שִׂמְחָה מֵאָז וְהָלְאָה לֹא חֲשׁוּפָה ׃ לֹא קוֹרִין וּמְבִיאִים
עַד חֲנֻכָּה לַעֲדָפָה יוֹמֵאָז אֵין מְבִיאִים קוֹדֶם יוֹם הֲנָפָה ׃ מִמּוֹשְׁבוֹתֵיכֶם
תָּבִיאוּ לֶחֶם תְּנוּפָה ׃ מַה יָּפוּ פְעָמַיִךְ בַּנְּעָלִים תָּאֳמֵי צְבִיָּה ׃ יָשִׁירוּ
בַּעֲלוֹתָם שָׂמַחְתִּי בְּאוֹמְרִים לִי נֵלֵךְ בֵּית יָהּ ׃ אוֹמְרִים עוֹמְדוֹת הָיוּ
רַגְלֵינוּ בִּשְׁעָרֵי בְנוּיָה ׃ מְזַמְּרִים בְּהַר הַבַּיִת הַלְלוּ אֵל בְּקָדְשׁוֹ בְּהֶגְיָ׳
צוֹהֲלִים

צהר עמוד השחר ׃ שור הולך כדי להקריבו שלמים ׃ תג זית עטר של זית כדי להודיע שאלו בכורים הם ומשום שא״י היותר פאה באותיות ׃ להצביא אלשון לצבוא כנא והיינו לאסיפת העם שיבואו לקראתם ׃ ולעדת ל׳ קבוץ ׃ להחדה ל׳ חדוה ושמחה ׃ לדדה ל׳ טלטול ונענוע ׃ אף המלך וכו׳ מדאיתא במשנה ׃ להדרים שעולת העוף נעשה בדרום ׃ יודע מקרין וכו׳ ׃ מלהכסיפה שלא לביים את מי שאינו יודע ׃ זמן אסיפה הוא חג הסכות ׃ חשיפה גלוים

צו קריהנין זיינר דיא טלוחים פאר אויז גלאפין אלט וויא דיא הירטן דיא טוינהייט זיינר פראכט אין זיבן ארלייא כלים דיא זיבן ארלייא פירות צו ברענגין ׃ דיא ערשט צייטיגי פון דיינם לאנד אין דעם הויז גאט דיינם העררין זאלשטו ברענגן ׃ עטרו זיא הבין גקריהנט איהרי בכורים אונ׳ זיינר איהנין די לייט אויף דעם פעלד ענטגעגן גיגאנגן זיא הבין זיך (אורז) גיוועזין ׃ נאך דען (כבוד פון דיא לייט וואו נאך (ירושלים) אריין צו גיגאנגן זיין איט בכורים ׃ אוזא זיינר ענטגעגן הרויז גיגאנגן ׃ אונ׳ זיא צו ציהרן ׃ זיינר גלאפין זיא איט שלום צו גריסין דיא העררין אונ׳ דיא הנד ווערקס לייט זיא צו ערפרייאן זיא הבין צו זיא גיזגט אייער קומן זייא צו שלום ׃ אום זיא צו גיוויהנין דז זיא קינפטיג אך קומן זאלין ׃ צו ברענגן בכורים אונ׳ צו פייארין דיא יאים טובים אך דעם יום טוב שבועות דיא צייט פון שניט פון דיא בכורים פון דיינם ווערק וואז דו זעאישט אינם פעלד ׃ בהגיעם וויא זיא גיקומן זיין אין הר הבית) אך דער אלך זעלבט האט זיין קארב איט בכורים אויף גיהויבן ׃ אונ׳ וואז באלד דז זיא זיין צו זאמין גקומן אין דר עזרה ׃ הבין דיא לוים גיזגט איט גיזאנג ׃ אונ׳ גשפראכן דעם אזמור ארוממך ה׳ כי דליתני דז מיזט ׃ גאט איך וויל דיך ערהיבן (איט לויב) דען דוא האסט איך ערהיבן ׃ אונ׳ דעם אזמור אויז גיזונגן ׃ דיא טירקיל טויבן אונ׳ יונגי טויבן דיא אן דיא זייטין פון דיא קערב גיוועזין זיין זיינר אויף גיבראכט ווארדן צו קרבנות ׃ וואס זיא אין הענדן גיהאט פון בכורים הבין זיא גיגעבן די כהנים ׃ אונ׳ דיא גנצי פרשה גלייאנט ׃ אונ׳ דער כהן האט זיא אויף גיהובן אויף דעם טפייז אפפר פון די בכורים ׃ יודע עס זייאי איינר

דער

נוחלי דת מורשה · טנא בכורים משבח הארץ
בזריזות להפרישה · יפה מצוה בשעתה בעתה
להחישה ביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה:
כבוד הלבנון בית כפר אשכל · להעלות ולהביא
מראשית פרי כל · מצות בכורים ראה תאנה רמון
ואשכול · נבכר מבשל מסמנו להביאו לאמר כל · סורר בכוריו
להדרן ולעטרן מכל · ראשית כל בכורי כל וכל תרומת כל: עירו
של מעמד מתכנסות כל העירות · פן יאהילו לנים ברחוב כל
השירות · צהר עלה ממנה אומר קומה ונעלה ציון בשירות ·
קרובים מביאים תאנים וענבים בהדרות · רחוקים מביאים צמוקים
וגרוגרות · טובות מאוד כתאני הבכורות: שור הולך לפניהם
קרנות מצפות זהבי · תג זית בראשו וחליל מכה להצביא · אזי
בהגיעם בקרוב לקרית לביא · לעטר בכוריהם שלוחים רצים
לפניהם כצבי · יופי תפארתו בשבעה כלים להביא · ראשית
בכורי

יפה מצוה בשעתה היינו מעצרת ועד החג: בית כפר אשכל בית הקב"ה שנאמר עליו שיר א' אשכול הכופר דודי לי: ולאמר כל פירכה מן אמר כל שהוא ראש השבחים: סורר בכוריו להדרן כשהגיע קרוב לירושלים שהיו מסדרין כל מין בפני עצמו: פן יאהילו לנים וכו' שהיו לנים ברחובה של עיר אבל לא בבתים כן ואהילו תחת אוהל הטומאה:
כהר

איט איינה ה ביאפן ווארדן מיזט נור פון וועגין ד'א ישראל ישראל מיזט היילג צו גאט דז בעסטי זיינר תבואה · ווארץ דז אנדר (ארץ ישראל) מיזט איט צעהן מצות אב גשיידן פון אנדרי גיהייליגטי איט וועלכי מצות האט ער אוכה גיוועזן דיא ישראל דז גליבטי פאלק פון אלי אנדרי אב גשיידן איט קדושה · זיא זיינד גליבט דיזי קינדר דיא גיערבט הבין דש ערב רעכט פון דער תורה · אין וועלכר גיבאטין איין קארב בכורים פון דיא בריהאסטי פירות פון אנדר איט וואקרהייט אב צו טיידן · דיא מצוה מיזט גר היפש ווען זיא גשיכט אין איהרי צייט · צו רעכטר צייט זיא צו איילין · אום צו ברענגין אן שבועות וועלכר הייסט דר טאג פון בכורים ווען איר ברענגט די נייאי אנחה פון נייאן ווייצן: כבוד נאך דר עהר פון (ב"ה) דז הויז פון גאט וועלכר הייסט (אשכול הכופר) · אויף צו גיאן אונ' צו ברענגן פון ערסטין פון אלי פירות די מצוה פון בכורים מיזט ווען ער זעהט איינ פייג · אדר גרוים · אונ' וויין טרויב העגגין דז ער פריא צייטיג מיזט צייכינט ער אים אזלכם צו ברענגן צודעם פאר נעמסטן כהן ער מיזט אסדר זייני בכורים אין צו צירן אונ' צו קרינן פון אלרלייא פירות דר איט צו ברענגן דש ערסטי פון אלי פירות · אונ' אך אלי אב טיידונג דר צו פון אליר הנד סינה פירות · עירו אין דער שטאט וואו זעלבגר (מעמד) פון דיא פיר אונ' צוואנציג אשמורות זיך פלעגין צו פר זאמלן · דארטהין הבין זיך פר זאמלט · אלי שטעט דיא דר צו גיהערן · אויף דער גאס הבין זיא גינעכטיגט אונ' ניט אין די הייזר · ווייאן זיא גפירכט זיא אעכלטן אין (אוהל) אדר צעלר אחלין איבר איין (את) וואס זיא אטמא מיזט · וואס בוד דז דער צייכטינדי אמרגן שטערין אויף גיגאנגין מיזט האט דער איונה גיזגט אמבט אייך אויף איר וואלין אויף גיאן נאך ציון איט גיזאנג · די נאהנט בייא (ירושלים) גיוואהנט · אונ' די פירות הבין קענין פריש בלייבן: הבין גיבראכט פרישי פייגן אונ' טרויבן איט פראכט אבר דיא וויט גיוואהנט · הבין גיבראכט דערי טרויבן אלט ראזיינן אונ' דערי פייגן זיא וואהרן אווא גוט אלט דיא פריא צייטיגשטי פייגן דיא נאך פריש זיין · שור איין אקס מיזט פאר זיא פר אויז גיגנגן איט זיינה הערנר בידעקט איט גאלד · אונ' איינה איהל בער קרוין אויף זיין קאפף אונ' דז פייפלי (חליל) האט פר אויז גקלינגט אום דז פאליק דר צו איין צו זאמלן צור הערשאהרין · דא זיא נון · גירייכט זיין נאהנט צו דער שטאט ירושלים וועלכי מיזט אין שבט יהודה דער גגליכן מיזט צום לעאפארד · אירי בכורים איט צירהטין
צו

יי ימלוך לעולם ועד · ונאמר כי פדה יי את יעקב · וגאלו מיד חזק ממנו :

עצות מרחוק מקרא אחרון מעידנו · זכות לעלות לציון קרית מועדנו · ראות מופתי גאלה ביאת משיחנו · לגאלנו מיד חזק ממנו : ברוך אתה יי · גאל ישראל :

עצות מרחוק זה טיעצת עלינו באחרית הימים: מקרא אחרון מעידנו זה, סוף מלאכי שהוא חותם הנביאים כאמר הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא גומר :

השכיבנו יי אלהינו לשלום · והעמידנו מלכנו לחיים · ופרוש עלינו סכת שלומך · ותקננו בעצה טובה מלפניך והושיענו למען שמך · והגן בעדנו והסר מעלינו · אויב דבר וחרב ורעב ויגון והסר שטן מלפנינו ומאחרינו ובצל כנפיך תסתירנו · כי אל שומרנו ומצילנו אתה · כי אל מלך חנון ורחום אתה ושמור צאתנו ובואנו · לחיים ולשלום מעתה ועד עולם : ופרוש עלינו סכת שלומך :

ברבי תורות נתחכמו נעימים · נתעטרו נכתרו כתרים מסימים · נתאשרו במי יתן להם לטוב כל הימים · ישראל נושע ביי תשועת עולמים : אשריך ישראל מי כמוך עם סגלתו · בשתי קדשות קדשך לשמו בקדשתו · גורלך תומך וחלקו אתה וחבל נחלתו · דודיך אהב והקדימך לכל יסודי אגדתו · הכתוב מעיד ובהא כתוב שטתו · קדש ישראל ליי ראשית תבואתה : וארץ פרושה בעשר מעלות מקדשה · זכה לעם מכל אום נפרשים בקדשה · חביבים בנים נוחלי

ברבי תורות זה תורה שבכתב ושבע"פ : כתרים מסימים זה השני כתרים שקשרו מלאכי השרת לכל אחד מישראל כשעה שהקדימו נעשה לנשמע : אשריך בשתי קדשות בעה"ז ובעה"ב : ובה"א כתוב שנאמר ראשית תבואתה בה"א ולא כתב בוי"ו : בעשר מעלות מקודשה מצינו קדושה שנוהגת דוקא בארץ: משבח הארץ משבע מינים שנשתבחה בהם הארץ והם חטה ושעורים וגו' ושן דוקא בתן חייבו בבכורים : בזריזות להפרישה ראשון ראשון שבכרה: יפה

עצות דיא פון וייט הימים אויף דער (גאולה) בשאמינה ענה בצייגט אונז דער לעצטי פסוק פון דיא טירה · דעם זכות אויף צו גיאן נאך ציון דיא שטאט אונזרי פר זאמלונג צו זעהן דיא וואונדר פון דער גאולה דז קומן פון אונזרן משיח · אונז צו ערלזין פון הנדן דיא שטערקר זיינד אלז איר ·

ברבי מיט דער איינסטי געטליכה לעהר דורך (תורה) שבכתב · אונ' אך (תורה שבעל פה) זיינד גקלוגט גיווארדן די ליבליכה (ישראל) · אך אום רינגט · גקריהגט מיט פר צייליגטי קרוני · זיא זיין גלויבט ווארדן מיט דעם דז גאט גיזגט ווער וואלט מיהגין געבן אלזוא צו זיין איביג · אום מיהגן גוטן צו טומן איביגי · דש ישראל ווירדן גיהאלפין פון גאט איין איביגי הילפי :

אשריך וואהל דיר ישראל ווער מיזט דיר גלייך זיין גליבטס פאליק · מיט צוייא קדושות אלט (בעולם הזה ובעולם הבא) המט ער דיך גהייליגט מיט זיינר קדושה · דיין גורל אונטר לאהנט ער · אונ' דו ביזט זיין חלק אונ' דז לאס זיינר נחלה · דיינה פריינדשפט המט ער גליבט אונ' דיך מינדער אחטבה גיפעדרדט פאר אלי גרונדי זייני ערשאפינוס בונדי דער פסוק בצייגט עס מיט איינר ה דיא אנשטאט דער ו שטיט ביים דעם ווארט תבואתה צו וויזן דז דיא וועלט ווצלי

מיט

יָפִיחַ כְּזָבִים עַד שֶׁקֶר · כִּי יְדַבֵּר סָרָה : חֶמְדַּת רֵעֲךָ בַּל תִּתְאַוֶּה ·
וְהָיִיתָ כְּגַנָּה רָוֶה וּכְנָהָר לְהִתְגַּבְּרָה : זְבוּדִים אִתּוֹ חֲמִשִּׁים וְאַרְבַּע לְמַטּוֹת
דִּבְרֵי חֲכָמִים כְּדָרְבוֹנוֹת · נְטוּעִים כְּמַשְׂמְרָה : וְאָמַר לֹא טוֹב הֱיוֹת
הָאָדָם לְבַדּוֹ · אֶעֱשֶׂה לוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ · לַחְמוֹד מְחֻבָּרָה : הֲלֹא אָצַל
לְךָ עֵזֶר לְהוֹשִׁיעֲךָ · לֹא תַחְמוֹד אֵשֶׁת רֵעֲךָ · וְתִזְכֶּה לַעֲטָרָה : דִּבּוּרִים
כָּל הַמִּצְוֹת בְּאַפְּנֵי עֲשָׂרָה נִכְלָלוֹת · וְכָל הָעָם רוֹאִים אֶת הַקּוֹלוֹת :
וְאֵשׁ בּוֹעֲרָה :

גּוֹאֲלָם כְּזָקֵן בִּישִׁיבָה נִגְלָה לְכֻלָּם · כְּמֵאָנֹכִי עַד לְרֵעֲךָ אוֹתִיּוֹת
מִנְיַן מִצְוֹת הִכְלִילָם · אֲזַי כְּגִבּוֹר נִגְלָה וְשִׁבְּחוּהוּ עַם
עוֹלָם · מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה וְאָמְרוּ כֻלָּם : בְּגִילָה בְּרִנָּה
בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם :

מִי כָמֹכָה בָּאֵלִים יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא :
מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה

אֱמוּנַת אוֹמֶן שִׁבְעָה אוֹתִיּוֹת נוֹתָרוּ · לְעֻמַּת יְמֵי
בְּרֵאשִׁית נֶאֱמָרוּ · יִסַּדְתָּ עוֹז יוֹנֵק עִם אִישׁ
שֵׂיבָה שׁוֹרָרוּ · זֶה צוּר יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ : זֶה
צוּר יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ :

אמונת שבעה אותיות נותרו מאנכי עד לרעך יש תר"ך אותיות : א"כ נשארו שבעה על מנין המצות ואמר כי הם רומזים לשבעת ימי בראשית לומר שבשבילם : יסדת עוז ר"ל התורה שנקראת עז שנאמר ה' עוז לעמו יתן וגו' :
עבות

״

מיר רייסין · אך דער דא טוט רידן ליגן · אונ' אויז איין פאלש עדות : דען ער רידט ליטר אב קעהרונג : חמדת דיא גלוסטיגי ואכין דיינס גיזעלן זאלסטו ניט ביגעהרין · זא ווערסטו זיין אלז איין גיזעטיגטר גארטן : אונ' אלז איין באך צו פרשטערקן · זכרים עס זיין איהם פיר אונ' פופציג (מצות) צו גטיילט צו ווערדן גיזיהלט דורך דיא ריד דער (חכמים) ווערכי דיא מענשין גוויהנין אלז ווית איין לאקיר אייזן דיא קוא · אונ' זיין פעסט איין גשטעקט אלז ווית איין נאגיל : ויאמר אונ' גאט האט גשפראכין עס איזט ניט גוט צו זיין דער מענש אליין · איך וויל איהם אמכין איינה הילפי צו קיגן · איינה פרויא צור גלוסטיגונג ביהעפטיט : הלא פרוואהר ער האט דיר אב גשיידן איינה הילף צו דיין ביישטאנד · דרום זאלסטו אך ניט גלוסטין דיין חבר זיינה פרויא · זא ווערסטו זוכה זיין צור קרוין : דבורים דיא אררטי פון אלי מצות זי · זאוין אין די גשטאלט פון דיא (עשרת הדברות) זיין זיא בגריפן · אונ' אלז פאליק זעהיטין דיא שטימי · אונ' די ברענידיגי פייאר :

גואלם גאט איהר ער ליזר אלס איין זקן אין דער ישיבה האט ער זיך אפינבאהרט זיא צו בשליסן אין דיא מצות · פון אנכי ביז לרעך האט ער זיא איט זאס פיל אותיות אלס דיא (תורה) מצות האט בקריהנט · דא אהל וויא ער זיך אויף דען (ים) אלז איין גבורער נייגט האט אונ' איהם גריהאט די איביגי פאליק ישראל · אשה אונ' דיא קינדר ישראל הבין צו דיר גשריאן שירה אונ' צו גליך גיזגט ·

אמונת איט דער אויף ריכטיגי וואהר הייט · זיינד נאך זיבן אותיות איבריג · קיגן דיא זיבן טאג דער ערשאפונג איט (שבת) · דו דוא האסט דיא אמכט דער תורה גיגרונד פעסט הבין יונג איט אלט צו גליך גיזונגן · דיזו איזט דער ביטעפר אונזר העלפר הבין זיא איהר אונד גיעפניט אונ' גיזגט ·

אֲרוּרָה : רָמַז לֹא תִנְאָף יְחוּסִים לְרוֹמְמוֹ · כִּי חֵלֶק יְיָ
עַמּוֹ · נַחֲלַת שִׁפְרָה : קֵצֶב חֲמִשִּׁים וּשְׁמוֹנָה בּוֹ
נוֹעֲדוּ · אֲשֶׁר חֲכָמִים יַגִּידוּ וְלֹא כִחֲדוּ · לְעַלֵּם
וּלְהַסְתִּירָה : צִוּוּי תּוֹצִיא הָאָרֶץ לְמוּלוֹ מָנָה · נֶפֶשׁ
חַיָּה לְמִינָהּ · וְחַיָּתוֹ יָעֲרָה : פָּרְצוּ בְּטָהֳרָה מַפְלֵי בְשָׂרוֹ דָּבֵקוּ · אִישׁ
בְּנַחֲלָתוֹ יִדְבָּקוּ · כֶּתֶר לְהַכְתִּירָה : עֵרָבוֹן רֵעֲךָ מִגְּנוֹב הִזְהִיר אֵל
בְּקָדְשׁוֹ · חוֹלֵק עִם גַּנָּב שׂוֹנֵא נַפְשׁוֹ · וּבְבֵיתוֹ מְאֵרָה : סְפִירַת תֵּשַׁע
וַחֲמִשִּׁים בּוֹ תִמְצָאֶנָּה · וְאִישׁ תְּבוּנוֹת יִדְלֶנָּה · וּמִשָּׁם בְּאֵרָה : נִסְמַךְ
לוֹ מַאֲמָר נָתַתִּי לָכֶם לֶאֱכוֹל · כְּיֶרֶק עֵשֶׂב אֶת כֹּל · לָכֶם לְהַתִּירָה :
מֵהֶפְקֵר וְלֹא מִגְּנֵיבָה תֹּאכְלוּ וּשְׂבַעְתֶּם · אָכוֹל וְשָׂבוֹעַ וְהִלַּלְתֶּם · שֵׁם
הַנּוֹרָא : לֹא תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ שְׁקָרִים לְכַזֵּב · רֵעֲךָ וְרֵעַ אָבִיךָ אַל
תַּעֲזוֹב · תְּהִלָּתוֹ לְסַפְּרָה : כְּלִילַת חֲמִשִּׁים וּשְׁתַּיִם בּוֹ נִסְכָּם · יוֹדֵעַ לֵב
חָכָם · בְּמִשְׁפָּט לְהָקְרָה : יְצִירַת אָדָם לְלֹא תַעֲנֶה הוּקְבַּע · שֵׁשׁ
הֵנָּה שָׂנֵא יְיָ וְשֶׁבַע · תּוֹעֵב נִקְרָא : טְפִיפַת שֵׁטִים וְהוֹלְמִים תַּעֲקֹר ·

יפיח

פלטין הליך יפיח : שמים כמו כי קטטה : והולמים המכים : נשרעים במשרת תקופים כיתר סלח מוט : לכללה ללפדם כללי המג׳ ת : אותיות מנין מצות פי קטטה חרי״ג אותיות ים מחנכי עד לרעך : כגבור על הים : אמונת

(תלמידי חכמים) זאל גיגעהם אלס איינע אמהלזייט : שלא אום וויל דיא פֿעגיל זיין ענטפֿעריט פֿון די פֿיש · אווא זאלין דיא מענשין אך מיינר דעם אנדרין ניט איין טלינדן אלש וויא דיא פֿיש · דען עש מיזט פֿר ואמדיט איין זעהל איבר דיא ער טלאגירם · ווענלכי אחלין בשולדיגן דיא דורך (קין) פֿר פֿלוכט גיוואָרדנה: ערדי : רמז ער האט גוויזין דעם דבור דו זאלשט ניט אום קייטן · אום דר דורך דיא מידלי ישראל זו זיך צו ער היבן · דען דז טייל גאטים מיזט זיין פֿאלק ישראל דיא בטיהנטי זנחלה : קצב איין גיזעץ פֿון אכט אונ׳ פֿונפֿציג אלות זיין אין אים פֿר זמאלט ווענלכי דיא חכמים טואן זגין אונ׳ ניט ליקין יא צו פֿר הוילן אונ׳ ניט צו פֿר בורגין : צווי ער האט דרקיגן גיזעצט דעם זיבינטין אמאר פֿון דעם גיבאט דז די ערדי מוז ציהן לבעטנדיגי טיהרין נאך איהרי ארט אונ׳ חיות פֿון וואלד :

פרצו דז זיא זיך זאלין שטערקן מיט טהרהי די שטיקן דער אמן אונ׳ זיינה פֿרויא זיך צו ביהעפֿטין . יעש זאל זיך יעדר אן זיינה נחלה אדר פֿרויא ביהעפֿטן · מיט איהרר קרוין צו בקריהנגין : ערבון דז גוט פֿון דיינם גיזעלן ניט צו שטעלן האט גאט מיט זיינר הייליג קייט גוואָרניט · ווער דא טיילט מיט איינם גנב האט פֿיינד זיין איינגינן לייב · אונ׳ ברענגט אין זיינם הויז איינה קללה : ספירת דיא צאל פֿון ניין אונ׳ פֿופֿציג אלות ווערשטו אין איהם פֿינדן · איין אמן פֿון פֿר שטאנד קען ערשעפֿין אונ׳ פֿון דארטן זיא קענין בשיידן : נסמך עש מיזט איהם ביים גליגט דער אמאר דז גאט זגיטי איך הבי אייך אלזי אלש וויא דז קרויט צו עסין ערלויבט · מהפקר פֿון פֿרייאן · אבר ניט פֿון איינר גנבה זאלט איר עסין אונ׳ זאטיגן · איהר זאלט עסין אונ׳ פֿרייזן דעם פֿורכטזאמין נאמין · לא דוא זאלשט ניט זאן בלייגן אן דיינם גיזעלין מיט שקרים צו בלייגן · גאט דיינם גליבטין אונ׳ פֿון דיינם פֿאטיר זאלשטו ניט אב לאזין זיין לויב צו ער ציהלין : כלילות איין בגריף פֿון צווייא אונ׳ פֿופֿציג אלות אין איהם גליהלטי איין קלוגים הערץ ווייס זיא מיט משפט הרויז צו פֿארשין : יצירת די בישפֿנוס דעם מענטשים מיזט צו דעם דבור לא תענה גיזעצט · דען עש מיזט פֿון דיא זעקס זאכין דיא גאט פֿיינד האט אונ׳ דז זיבינטי ווירד גיהייסין אום ווירדיג : טפיפת דער טוועבידיגי הויך אוהט דער אב קעהריר אונ׳ דיא רנאים זאלשטו

לעדן שהוא מעין שבת ומכוחש לפותרי שבת : צמדו נתחברו : להורים לדבור כבד את אביך : רחומיך לי אהבה : שנן מלשון ושננתם : להגירה מלשון מים הנגרים : תעף לי כפל : כרה לי סעודה : מפלי חתיכות : ורע אביך שבשמים : טפיפת מלשון

מִצְוַת זָכוֹר וְשָׁמוֹר כְּאַחַת נֶאֱמָרוּ · לַסָּרִיסִים אֲשֶׁר
יִשְׁמְרוּ · זְכִירָה וּשְׁמִירָה : נֶחֶרְתוּ בוֹ שִׁבְעִים וְחָמֵשׁ
אֲמָרוֹת · אִמְרוֹת יְיָ אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת · פְּרִישׁוּת
וְטָהֳרָה : סֵדֶר הַשְּׂאִים וּפֵירוֹת לְכַבְּדֵהוּ · כֹּל פָּעַל יְיָ
לַמַּעֲנֵהוּ · לִכְבוֹדוֹ בָּרָא : עָרַךְ עֵדֶן מֵעֵין שַׁבָּת · לְהוֹגֵי תְּמִימָה נֶפֶשׁ
מְשִׁיבַת · מִצְוַת יְיָ בָּרָה : פִּצַּת כַּבֵּד כְּהוּשְׁמַע בְּתֶרֶץ · יוֹדוּךָ יְיָ כָּל
מַלְכֵי אֶרֶץ · כִּי שָׁמְעוּ אֲמִירָה : צָמְדוּ שִׁבְעִים וְחָמֵשׁ בִּגְבוּלוֹ ·
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה לוֹ · בַּעֲלוֹתוֹ הָהָרָה : קָבוּעַ לְהוֹרִים מְאוֹרִים
חָבוּר · עַל אָפְנָיו דָּבָר דָּבוּר · בִּמְאוֹרוֹת לְהָאִירָה : רְחוּמֶךָ מְנַהֲרֶיךָ
הוּשְׁווּ לְקוֹנֶךָ · כַּבֵּד אֶת יְיָ מֵהוֹנֶךָ · בְּכָבוֹד וּבְמוֹרָא : שַׁנֵּן לֹא תִרְצָח
מֵהַצְרִיַּת הַדָּם · שֹׁפֵךְ דַּם הָאָדָם בָּאָדָם דָּמוֹ לְהַגִּירָה : תּוֹקֶף מִצְוַת
חֲמִשִּׁים בְּאָפְנָיו הִטְעִים · חֶרֶב פָּתְחוּ רְשָׁעִים · בְּלִבָּם לְדָקְרָה : תֶּעַף
לוֹ מְעוֹפְפִים וְשֶׁרֶץ הַמַּיִם · עַל פְּנֵי רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם · לַחֲבֵרִים כֵּרָה :
שֶׁלֹּא יִבְלַע גָּדוֹל לְקָטָן כַּדָּגִים · כִּי עָיְפָה נַפְשִׁי לְהוֹרְגִים · מַחֲנִיפֵי

ארורה

גיזעלט האט · איהר גיזעצן ניט צו איבר טרעטין : לכבדו אלזא דאז ער אך געהרט ווערדן מיט איין ריינן גוף אונ׳ אים מיט אום רעכט שווערין · צו דער (זרע פון אברהם האט ער טאפילט דיזי ווארנונג : מצות דיא אצוה שבת) שטעהן צו גידענקין אונ׳ צו היטין מיזט מיט איין אחדן גיזגט ווארדן · אך צום שכר דעני אונפרולטבאהרי די דא היטין ווערדן דיא דענקונג אונ׳ דייני היטונג · נחרתו עס זיין אן אים אויז גגראבן פינף אונ׳ זיבעציג גשפרעך פון אצות · לויטר גאטיש גשפרעך די גאנץ ריין זיין · מיט פרואיכקייט אונ׳ טהרה : סדר קינן דיזן מיזט דר פירדי אמאר גיארדינט די בישאפינג פון גראז אונ׳ פירות אים דר מיט צו ערן · דען אלז וואס גאט גיווערקיט האט גאמאכט ווענן זיינר צו זיינר עהר האט ערט באשאפן : ערך ער האט אך צו גלייך אן גריכט דז גן עדן איין גלייכניס פון שבת) · פר די זעלביגי וועלכי לערנין אין דר תורה די זעלן ער קוויקט דען די גיבאטי גאטיש זיינין קלאר : פיצת דז אונד עפינין גאטים · מיט דר אצוה פון צו ערין פאטר אונ׳ מוטר וויא עס מיזט ווארדן גיהערט מיט בוואלגונג · וואהרן דיך גאט לויבן אלי קיניגן דער ערדי · וויא זיא נור גיהערט הבין דיזי זאגונג : צומדו עס זיינד ביהעפטיט פינף אונ׳ זיבעציג אצות אין זיין גיאמרקן · אלז וויא גאט צו משה גיזגט האט · וויא ער הרויף גיגאנגן מיזט אויף דעם בערג : קבוע עס מיזט גיזעצט צו פר גלייכן צו דיא עהר דער עלטרן · דער פירדי דיבור פון ערשאפונג דיא גרוסי ליכטר אלס זון אונ׳ לבנה צו זיין ביהעפטיט · אויף זיינר ארדנונג דיזי רידי צו זיין גיזגט · מיט דעני ליכטר צו גלייך צו אמכין לייכטין : רחומך דען דיינה געבטי עלטרן די דיך אמכן לייכטין צו גאטים דיהגשט זיינד גגליכן צו דיינם ערשאפיר · זאא עהרי אך דיין גאט פון דיינם גוט מיט כבוד אונ׳ מורא : שנן ער האט גשפראכן דוא זאלסט ניט אמרדן : אום ניט איבר דיר צו אמכין טרייאן דז בלוט · אונ׳ האט גיבאטן ווער איין מענשן בלוט פר גיסט · פון זיטן אלס דז (ב״ד) זיין בלוטווידרום צור ערדי צו אמכין רינין : תוקף דיא שטערקי פון פופציג (אצות) האט ער אין זיינם אופן אבר אין זיינם אום גאנג אמכין פר שטיאן · דעם שווערד וואס גיעפינט הבין דיא (רשעים) · איהרי אייגינה הערצר דראיט צו ערשטעכין : תעף ער האט קינן איהם פר טאפליט מיט דעם זעקסטין (אמאר) די ערשאפונג פון די פלוגנדי פיגל אונ׳ ווירמונג דער פיש אין וואסיר · אונ׳ דיא גפלוגל אונטר דר פר שפרייטונג דער הימלין · וועלכר שעם מיזט צו

מיוסד ע"פ א"ב ותשר"ק וסס המחבר אליעזר

אנכי ראש לדברות הבאיר · פתח דברך יאיר ·
ביום מתן תורה : בו נכללו שמונים מצות
מלנשה · תורה צוה לנו משה · מורשה בתורה :
גבוהים וגהים במאמר ראשון נפרשו · בדבר יי
שמים נעשו · בראשית ברא : דבר בו חמשה
פעמים אור · כי נר מצוה ותורה אור · חמשה
חמשי תורה : הזהיר לא יהיה לך אל מבלעדי · כי אני אל נאם יי
ואתם עדי · יפה וברה : ונכללו בו ששים מצות ונפשה · כל אשר
דבר יי נעשה · הטיבו דברה : זוג לו חלקת כבירים · מים רבים
אדירים מתנשאים בגבורה : חצב בור לנוזלים אל תרמהו · כי יי
אלהיך אל קנא הוא · בעובדי תמה : טעם לא תשא שם הנכבד
והנורא · את יי אלהיך תירא · והוגדת יקרה : יסדו באדניו
ארבעים ושמונה · תעבורנה על ידי מונה לחכמים מסורה : כברוהו
אדירים בפנותם למקויהם · אל מקום זה יסד להם · חוק מעבורה :
לכבדו בגוף נקי ומלשא בו · זרע אברהם אהבו · כפל אזהרה :

מצות

אנכי ראש לדברות הבאיר
פירש : שמונים מצות
הם כל המצות עשה ולא תעשה
ששייכות לייחוד ולאהבה ויראת
השם יתברך : מלנשה פלא
משכוח : וגהים ל' זוהר :
חצב בור לנוזלים וכו' · פירוש
בדמות הקב"ה לחותם האדירים
בורות בשברים שהם ע"ז :
והוגי דת יקרה המדברו' דקור'
שיקרה מפנינים : אדירים
הם מים אדירים : כפל אזהרה
ע"ש שנאמר זכור ושמור : ערך
ערך שנאמר כד' אמר תרשא
הארץ וגו' ועץ עושה פרי רמז
לאילן

אנכי איך בין גאט · האט ער צום אנפאנג די (עשרת הדברות בשיידן) · דער אנפאנג דייני ווארטין וואהר לייכטין אן טאג
פון (מתן תורה) : בו אין דיזר אלוה זיין בגריפן אכציג (אנות) ניט צו פר געסין · די תורה דיא אונז האט
גיבאטין משה צו איינר קאהרי ערבשאפט · גבוהים דיא הויכי אונ' לייכטינדי היאל זיינד דורך דעם ערשטין ווארט
ווארדן אויז גשפרייטים · מיט דעם ווארט גאטיס זיין דיא היאל ווארדן בישאפין · דורך דעם גשפרעך אדר (אמאר)
ברא שית ברא) : דבר ער האט אין דיזר (פרשה) גשפראכין פינף מאהל דז ווארט (אור) אדר ליכט ידען די (אלוה מיט
געלייכן צום ליכט אונ' דיא תורה צום גרויסן לייכטינדן ליכט : בטייט אין פינף (חומשים דהיינו חמשה חומשי תורה) :
הזהיר ער האט גיווארניט דו זאלשט קיין גאט הבין אויסר איר · דען איך בין דער הער שפרעכט גאט אונ' איר זייט איינ'
(עדות) · איר ישראל דיא הייפשי אונ' לויטרי : ונכללו אונ' אין דיזר אלוה זיין פר פאסט זעכציג אנות אונ' אך נאך אנהר
מיט דעם דיקן דאז אלז וואס גאט זאגט וואלין איר טואן · האבין זיא וואהל גשפראכין : זוג ער האט צו איהם גיפאהרט דען
אנדרן (דיבור) דיא טיילונג פון דיא פילי גרושי אונ' שטערקי וואסיר · דיא זיך ערהויבן מיט (גבורה) : חצב צו איינר מויז
גיהויאינה גרוב צו רינדיגי וואסיר · דיא זיך פר זאמלין פון אנדרי ארטין העטר זאלשטו איהם ניט פר גלייכן · דען גאט
דיין הער · איזט איין גאט פון רמכי · אן דיא דא דיהגין אב געטיר : טעם דז דירן פון דריטן (דבור) וואהרדוא זאלשט
ניט פאלים שווערן אן דעם גיעהרטין אונ' פורכט זאמין נאמין זונדרן גאט דיין הערן זאלשטו פירכטן אונ' פון דיא דיר דר
ערדיגי תורה : יוסדו זיינד אין ווייני גרונד שוועלן גיגרונדיט אכט אונ' פירציג אנות · דז זיא זאלן איבר פארן אונ' גפונן
ווערדן דורך דעם ווער זיא טוני ציהלן · מיט דעני (חכמים) איבר געבן · כברוהו זיא עהרטין איהם די שטארקי וואסר
ווען זיא זיך אויך גאטיס ווארט דעם דריטן אמאר · גיווענדיט הבין אין איהרי פר זאמלונג · צו דעם ארט וואס ער איהין
גזעלט

יחיד אומר אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן :

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד : בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד · וְאָהַבְתָּ
אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ : וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ : וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ
בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ : וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ : וּכְתַבְתָּם עַל־
מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ :

וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם : וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ
וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ : וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ : הִשָּׁמְרוּ לָכֶם
פֶּן יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם : וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם
וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ
הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נֹתֵן לָכֶם : וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אוֹתָם
לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם : וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ : וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ :
לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי
הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ :

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר : דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת
עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת : וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת
וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי
עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם : לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים
לֵאלֹהֵיכֶם : אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים
אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם :

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ · כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵין זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ ·
הַפּוֹדֵינוּ מִיַּד מְלָכִים · מַלְכֵּנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל הֶעָרִיצִים · הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ ·
וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ · הָעוֹשֶׂה גְדוֹלוֹת עַד אֵין חֵקֶר · וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר
הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵנוּ · הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת אוֹיְבֵינוּ · וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל
שׂוֹנְאֵינוּ · הָעוֹשֶׂה לָּנוּ נִסִּים וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם הַמַּכֶּה בְעֶבְרָתוֹ
כָּל בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם וַיּוֹצֵא אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם · הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יַם
סוּף · אֶת רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע · וְרָאוּ בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ
וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל · לְךָ עָנוּ שִׁירָה ·

עֶלְיוֹנִים שָׂשׂוּ וְתַחְתּוֹנִים עָלְזוּ · בְּקַבָּלַת תּוֹרָה הַכְּתוּבָה מִסִּינַי · תּוֹאַר כַּלָּה מְאֹד נִתְעַלָּה · בְּקַבָּלַת יוֹם זֶה עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים :

מקבלת תורה הכתובה מסיני פ״א בקבלת כלה כתובת חתן ופירוש בקבלת כלה כנסת ישראל כתובת חתן שתורה היא כתובה : תואר כלה בשני עטרות של נעשה ונשמע · עשרת הדברי׳ פ״א עשרת הדברות כי דברות נ׳ פרי״ג מצות שנכללות בעשרת הדברות :

אלהינו ואלהי אבותינו וכו׳ : והכהנים עולין לדוכן : הכל תאמר במוסף של סוכות : קדיש שלם : אין כאלהינו עלינו : קדיש יתום : יגדל :

מַעֲרִיב לֵיל שֵׁנִי שֶׁל שָׁבוּעוֹת

בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבוֹרָךְ : והקהל עונין בָּרוּךְ יְיָ הַמְבוֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים · בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עִתִּים · וּמַחֲלִיף אֶת הַזְּמַנִּים · וּמְסַדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ · בּוֹרֵא יוֹם וָלַיְלָה · גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חוֹשֶׁךְ וְחוֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר : וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה · וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ : אֵל חַי וְקַיָּם תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד :

אֵל אֱלֹהִים יְיָ דִּבֶּר וַיִּקְרָא אֶרֶץ · בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת כָּלַל עוֹלָם בְּמֶרֶץ · גְּבוּלוֹת יָשַׁב בְּדִבְּרוֹת עֲשָׂרָה בְּלִי פֶּרֶץ · אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וָלַיְלָה לֹא שַׂמְתִּי חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ : בָּא״י הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים :

אל זו מדת רחמים · אלהים זו מדת הדין : במרץ בחוזק : דברות עשרה וכו׳ · התורה אומרת כן : להמוני אלו המון העם שאינם רואים רק עשרת הדברות אבל כלולים בהם תרי״ג מצות : ואבי

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהָבְתָּ · תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ עַל כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ נָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ : וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי תוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאוֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה · וְאַהֲבָתְךָ אַל תָּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים :

דִּבְּרוֹת עֲשָׂרָה כָּתַב לַהֲמוֹנַי · הִכְלִיל בָּהֶם שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה פִּקּוּדַי · וּמֵאַהֲבָתָם נִגְלָה עַל הַר סִינַי · אָהַבְתִּי אֶתְכֶם אָמַר יְיָ : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל :

שמע

אל גאט דער הער האט מיר גישפראכין אונ׳ בירופין דרויט דו גיווארדן איזט די ערדי · איט זעהן גשפרעך האט ער בי גריפין די ערשאפונג פון דער גנצי וועלט אין דער אייל · דיא גיוואררקין פון דער וועלט האט ער פעסט גיזעצט דורך עשפאנגונג דיא (עשרת הדברות) דו זיא ווייטר קען שטייאן אהני איין ברוך · ווית ער גיזאגט האט · ווען ניט ווער איין (ברית פון דער תורה) · העטי איך הימל אונ׳ ערד ניט ערשאפין :

דברות זעהן דברות האט ער גשריבן צו איינם פאלק · אונ׳ אין זי בגריפן זעהס הונדרט אונ׳ דרייא צעהן (מצות) איין בפולינהייט · אונ׳ ווען אירר ליבשאפט האט זיך גאט בצייגט אויף דען בערג סיני · איך ליבי אייך שפראך גאט: אונ׳ בי

פסולין וזרקו את דמן · הנתנין למעלה שנתנן למטה *
והנתנין למטה שנתנן למעלה * הניתנין בפנים שנתנן בחוץ *
והנתנין בחוץ שנתנן בפנים * והפסח והחטאת והאשם
ששחטן שלא לשמן * אם עלו לא ירדו : בביאה ובכסף
ובשטר לקנות כהן את האשה שדה אחוזה ושדה מקנה ·
רשומות קמוצות פתוחות וסתומות נוטריקון קלות וחמורות ·
אזכרת מקרא מגלה ועצרת ויום טבוח · ראיה חגיגה ושמחה
והקהל ותקון גדול :

חזן אז שש מאות ושלש עשרה מצות · פירוש
עונשן ומתן שכרן · אמורות טהורות
מזוקקות שבעתים · צרופות ככסף ובחונות כזהב
אהובים שמרום · עמוסים חקרום · בכל לב נצרום ·
בחכמה דרשום : את אלה תזכור לנו
אלוה מעוזנו : ותרצה לנו ותמלא משאלותינו :
עליונים

שהוציא כנגדן שמזבח החוש במקום אחר : ועשרים גרה לעבין שקלים שכתובים בקורי' : ושקבלו פסולין זריס שקבלו או זרקו : הנתנין למעלה מחוט הסקרא וכן הכא : לפנים על הכפורת ולפני הפרוכת וכנגן על המזבח הפנימי וכן הכא : אם עלו אפילו שלא לשמן לא ירדו : רשומות ארבעים בכתב בפירוש : קמוצות ר"ל שהם כקומץ יד שהוא דבר מועט : פתוחות וסתומות פרשיות מקנתן כתיבות ומקנתן סתומות : נוטריקון כגון כי נרש במדבר כ"ג ירמה רחמה אמת יכיבה בה ויום טבוח אמרו חז"ל אחר שבועות נקרא יום טבוח שמביאין בו הרבה קרבנות שהיה טוב הוא רק יום אחד וים להם קרבנות להביא אחר יו"ט : ראייה עולת ראיה : חגיגה שלמי חגיגה : ושמחה שלמי הרגל : והקהל דכתיב בדברים לקהל את העם כו' : ותקון גדול בשמחת בית השואבה :
אז עמוסים ישראל כעמוסים מני בטן : בחכמה דרשום שחקרו במצות לנשמע : עליונים שהם מלאכי השרת אמר שראו רצונו של מקום לתת תורתו לבבי' כתבו לו הודאה ושבחים : ותחתונים בני אדם כמדרש חז"ל שבאו אל קמואל כו' בקבלת

דער (פסול) מייט זר-עבודה) האט עמפפאנגן דז בלוט פון (קרבן) אונ' זלט גישפרענגט · דיא איין דער היך פון (מזבח) זאלן גשפרענגט ווערדן אונ' ער האט זי אונטן געבן · די אונטן געבן ווערדן זאלן · אונ' ער האט זי אין דר היך גיגעבן · דש בלוט וואס אין (היכל) אינווענדיג זאלן גשפרענגט ווערדן אונ' ער האט עס הויסן פאר דעם (היכל) גשפרענגט · אונ' דיא אן זאלן הויסן שפרענגן אונ' ער האט זיא אין (היכל) גשפרענגט · איין (קרבן פסח) אודר חטאת אודר קרבן אשם) וואס גשחט ווערט ניט אין זיינס נאהאמין ווי זא עז מייט · ווען אמן זיא (בידעבד) אויף דעם (מזבח) אויף גיבראכט · דערפין זיא ניט ווידר אראנטר · כביאה איינה פרויא צו קענין (מקדש) זיין איט (ביאה) · איט געלד) אונ' איט איין (שטר) דראויט צו קויפן איינה (אשה) · ווען איינר (מקדיש) מייט איין גיערבט פעלד · אודר איין גיקויפטים · דיזי (אצות) נון · איין טייל זיין זעהר בטיירליך פרצייכנט · אונ' איין טייל זעהר גימיא איט ווייניג ווארטין אונ' דאך פיל הלכות · איין טייל (פרשיות זיין פתוחות) · אונ' איין טייל סתומות · איין טייל ווערדן גיציהלט יעדרס (אות) צו איין ביזונדר ווארט · גרינגי אונ' שווערי זאכין : אזכרת · די גדענקין פון (המן) דורך (מקרא מגילה) · צו פייארן שבועות · אונ' (קרבנות) שחטן דעם טאג נאך שבועות · צו ברענגין אן (שלש רגלים) איין (קרבן ראיה) · איין (קרבן חגיגה) : זיך (משמח) צו זיין אן יום טוב · צו פר זאמלן (כל ישראל אן סוכות) צו הערין פון (אוך משנה תורה) · אונ' צו מאכן ביים (שמחת בית השואבה) איין גרוסן גוטין תיקון דס דיא מאנן באונדר אונ' דיא ווייבר באונדר שטיאן זאלין :

אז דמאמאלן ביים (מתן תורה) הבין איר ער הלטין זעקס הונדריט אונ' דרייצעהן (מצות) דיא בטייטונג פון איהרן (עונש) ווער זיא (עובר) מייט · אונ' אך דיא בצאהלונג פון (שכר) ווער זיא היטיט · זיא זיינד רייני געשפרעך · גקלעהרט זיבן מאהל גלייטירט אלס ווי דז זילבר אונ' גפרופט אלס ווי דז גאלד :

אהובים די גליבטי ישראל הבין זי גהיטיט · די בלאדני ישראל הבן זי אוז גיפארשיט · איט גאנצין הערצן גהיט איט (חכמה) גידרשת · יעווז אלי זאלסטו גאט אונזר שטערקר אונז גידענקין · דיך צו אונז בווילגן אונ' ערפילין אונזר ביגעהרן :

עליונים דיא איברשטי (מלאכים) הבין זיך גפרייאיט · אונ' דיא ישראל אונטן וואהרי פריהליך · איט צאפפאנגונג דיא (תורה) וועלכי וואהר גשריבן פון בערג (סיני) · דש גישטאלט פון דיא ישראל דיא (כלה) וואהר זעהר הויך אויף גיבראכט אונ' (חשוב) ביים עמפפאנגן אן דיין טאג דיא גערת הדברות :

יַרְבֶּה הַדֶּרֶךְ לָשֵׂאת מַעֲשֵׂר שֵׁנִי * יִפְדֵּהוּ בַכֶּסֶף * וְיַעֲלֵהוּ לָעִיר
הַקּוֹדֶשׁ : יִתֵּן הַכֶּסֶף בְּכָל אַוַּת נַפְשׁוֹ * בַּבָּקָר וּבַצֹּאן וּבַיַּיִן
וּבַשֵּׁכָר : טֶרֶף עִשּׂוּר תְּבוּאָה בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁית * לְהוֹצִיא
וּלְהָנִיחַ בִּשְׁעָרֶיךָ לְהַשְׂבִּיעַ דַּלִּים : חַלּוֹת פְּנֵי אֵל בְּשִׁבְעַת יְמֵי
הֶחָג : בִּפְרִי עֵץ הָדָר וּבְקִלּוּס עַרְבֵי נַחַל : זִמְרָה וְהַלֵּל לָתֵת
בַּהֲדַס * וְרוֹב הוֹדָיוֹת בְּכַפּוֹת תְּמָרִים : וְיָמִים שְׁמוֹנָה עָשָׂר
וְלַיְלָה אֶחָד לִגְמוֹר בָּהֶם אֶת הַהַלֵּל * וּבַגּוֹלָה עֶשְׂרִים וְאֶחָד
יוֹם וּשְׁתֵּי לֵילוֹת * וְנֵר חֲנֻכָּה בְּעִתָּה בַּל תַּשְׁבִּית מֵאָהֳלֶךָ :

בשנה השלישית שנת המעשר : וימים י"ח ולילה כו' . ח' ימים סכות וח' ימים חנוכה ויום ראשון של פסח ושל עצרת וליל ראשון של פסח כדמפרש בפ' בתרא דתעניות : ובגולה ט' ימי החג וח' ימי חנכה וב' ימי עצרת וב' לילות של פסח : המליכהו וכו' במלכיות זכרונות ושופרות : ופסולי המוקדשים עד יעשו בהם : תרומת בצק חלה ליתנה לכהן : הפגול ששחטו לאוכלו חוץ לזמנו או חוץ למקומו : והלן שנפסל בלינה : והיוצא חוץ לחומה : והטמא טומאת הגוף : והנשחט חוץ לזמנו קודם ח' ימים ללידה : וחוץ למקומו קרבן

בְּרָכָה וְהוֹדָאָה עַל הַמָּזוֹן בְּאָכְלְךָ וּבְשָׂבְעֶךָ : הַמְלִיכֵהוּ עָלֶיךָ בְּיוֹם הַזִּכָּרוֹן * אוֹהֵב
שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם * וְהַצְנֵעַ לֶכֶת עִם אֱלֹהֶיךָ * הוֹדַע וְלֹא הוֹדַע וּשְׂעִירֵי עֲבוֹדָה
זָרָה וּשְׂעִירֵי רְגָלִים וּשְׂעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים · וּשְׂעִירֵי יוֹם הַכִּפּוּרִים : דַּת הַמְּלָאִים
וּפְסוּלֵי הַמּוּקְדָּשִׁים · וְשֶׁלֹּא לַחֲרוֹשׁ בְּשׁוֹר וּבַחֲמוֹר יַחְדָּיו * שְׁהִיָּה דְרָסָה חֲלָדָה
הַגְרָמָה וְעִקּוּר : גַּם תְּרוּמַת בָּצֵק לָתֵת לַכֹּהֵן * הַפִּגּוּל וְהַלָּן וְהַנּוֹתָר וְהַיּוֹצֵא וְהַטָּמֵא
וְהַנִּשְׁחָט חוּץ לִזְמַנּוֹ · וְחוּץ לִמְקוֹמוֹ * נֶזֶק וַחֲצִי נֶזֶק * וְעֶשְׂרִים גֵּרָה וּכְשֶׁקִּבְּרוּ
פסולין

(בהאה) רומין אין (שבת) אך דער (גר) · (עבד) : דינשט אונד נאלין רומין זוא גוט אלז וויא דוא : מזבח איין שטיינה
(מזבח) צו בויאן פון לויטר גאנצי שטיין · אונ' דרויף אויז צו גראבין דיא (תורה) וואהל בשיידן : לתת דיא (לוים) צו געבן
שטעט צום (חלק) אין לאנד · ווילן זיא אונטר ישראל ניט מיט ערבין : כי ווען דער וועג וויט איזט צו טראגן די (מעשר
שני) · זאל ערס מיט געלד אויז לויזן אונ' אויף ברענגן נאך דר היילגי שטאט (ירושלים) : יותן ער מעג דר נאך די געלט
אויז געבן אליז וואס איהם גלוסט · אן רינדר · שאף · יונגן אונ' אלטין וויין : טרף דיא שפייז פון דעם (מעשר פון דער
תבואה) אין דריטין יאהר פון (שמיטה) ארויז צו ציהן אונ' צו לייגן אפין אין דיינה שטעט דר מיט צו זעטיגן דיא ארמי : חלות
גאט צו ביטן אין די זיבן טג פון (סוכות) מיט די פרוכט פון דעם גיהערטן בוים (אתרוג) אונ' מיט לויבונג מיט דר (ערבה):
זמרה לויב גיזאנג אונ' פרייז צו געבן מיט דעם (הדס) · אונ' דיא מיינשטי לויב (דהיינו די ברכה) צו מאכין איבר דעם (לולב)
דיא בלעטר פון טייטל בוים : וימים אכט צעהן טאג · אונ' איינה נאכט אין יאהר גאנץ (הלל) צו זגין · אונ' אין דר (גולה)
איין אונ' צוואנציג טאג אונ' צווייא נאכט · אונ' (חנוכה) ליכטר אין זיין צייט ניט צו פרשטערן פון דיינין גיזעלד · אונ' (ברכה)
אונ' לויבונג אויף דעם עסין ווען דוא עסט אונ' זאט בייזט : המליכהו אכלי גאט איבר דיר קיניגן מיט דיא פסוקים פון
(מלכיות אין ראש השנה) · ליב דען (שלום) · אונ' יאגי איהם נאך צו פינדן · זייא (בצניעות) אין דיא דינשט פון גאט דיינש
הערין · איינר דר אום גערן (חוטא) גיוועזין אונ' וועלז דרנאך ערפארן אדר ווען ערס ניט גוויס ערפאהרן זונדרן איין (ספק
איזט · דיא ציקלייר זוא אמן אוז ברענגן אויף (עבודה זרה בשוגג) · די ציקלייר צום (חטאת) אן דיא (ימים טובים) אן ראש
חדש) · אונ' אן (יום כפור) : דת די רעכט פון דיא (יאי האלומים) . אונ' וויא זיך צו פר האלטין מיט (קרבנות) די (פסול
גיווארדן זיין (מקריב) צו זיין · אונ' ניט צו לעקרין מיט איין אקס אונ' איין איזל צו זאמין . אין (שחיטה)
ניט צו מאכין קיין (שהייה · דרסה · חלדה · הגרמה . ועקור) : גם אך דיא
(חלה) אלז דיא (תרומה) פון טייג צו געבן דעם (כהן יאין קרבן) זוא (פגול) ווארדן איזט דורך איינה (מחשבה זולכש
אקריב) צו זיין אדר צו עסין אויז דער צייט . וואס איבר נעכטיגט האט אויסר דעם (מזבח) וואס איבר גבליבן איזט איבר
זיין גיזעצטי צייט · וואס אויז זיינם גביהרליכן ארט אויז דעם (מקדש) ארויז געגאנגין איזט · וואס (טמא) גיווארדן איזט ·
וואס (גשחט) ווערט עהיר עס אכט טאג אלט איזט . אדר אויף איין אנדרש ארט וואו איהם געהערט · איינה (בהמה)
דיא איין אנדרן (אויק) איזט צו לאזן דעם גאנצן שאדן ווען זיא איין אוקס) איזט · אדר דעם האלבין שאדן נור ווען זיא איין
(תם) איזט · אונ' צו געבן צוואנציג האלבינג (דהיינו אחלית השקל) אלי יאהר אן (ראש חדש אדר) · אונ' ווען איינר
דער

קדוש שנת החמשים ביובל : לשוב לאחזה
ולמשפחה ולתת גאלה לארץ ושלא תמכר
לצמיתות : ראשית דגן תירוש ויצהר · עשרים
וארבע מתנות כהנה : שוחט ומעלה בחוץ לחיבו
כרת · חק עולם שלא לזבוח לשעירים : חזו תעוב
ובן נכר שלא לאכול בפסח · כהנים במומים לפסול
ולוים בשנים :

כי ואל פסח אבל מועד לא הבואו וגו' : תעוב בן נכר דכתיב בשמות י"ב וכל בן נכר לא יאכל בו זה שנתנכרו מעשיו לשמים גם היה לא יאכל בקרבן פסח : ולוים בשנים דכתיב במדבר ד' מבן שלשים וגו' ועד בן חמשים כו' :
תשמח שם מלך הפייט כתב שם מלך שע"י קריאת שמע מקבל עליו מלכות שמים : קולע מסליך בכף הקלע אי כיר : מעשר ראשון כו' דכתיב בדבר' כ"ו בערתי הקדש מן הבית : ומעשר שני מן האוצר דכתיב סס י"ד מקצה שלש שנים וכו' . לתת ללוים תיכף פרי מגרש . כשנם

פיוטר פ"ס תסר"ק

תשמח לו ביום שמחתך וכל תונו אישאת עמיתו * וגר ויתום ואלמנה *
שם מלך ליחד שחרית וערבית · ובתי החצרים ובתי ערי חומה רואה
עור ומשגהו בדרך * תשגהו קללה הכתובה בספר: קולע ומכה רעהו
בסתר: שופך דם האדם באדם דמו ישפך : צווי על הסרוס שרוע וקלוט *
ומעוך וכתות ונתוק וכרות * ושלא לעבוד בבכור שור ושלא לגוז בכור
צאן * פנוי מעשר ראשון מתוך הבית * ומעשר שני מן האוצר : על אזנך
לתקן יתד לחפור ולכסות צאת מאכלך : ספיחי שביעית ופרט כרם וזית
לשכיר ולתושב ויתרם לחיה : נצח תשבות בהמתך ביום מנוחתך וגר ועבד
ואמה כמוך ינוחו : מזבח אדמה לבנות באבנים שלמות ולחוק עליהם דת באר
היטב : לתת ללוים מנת חלק בארץ * כי בישראל לא ינחלו נחלה : כי
ירבה

מין איביג געזעץ ניט צו שחטן אין נאאין דעני (שדים) : תיעוב דיא פאר אום ווירדיגונג פון איינין פר פרעמדיטן פון גאט ניט צו עסין פון (קרבן פסח) · דיא (כהנים) צו ווערדן (פסול) פון דער (עבודה) דורך איין (מום) · אבר דער (לוי) אין צייטין דעם (משכן אין דער (מדבר) צו פופציג יאהרין :

תשמח דוא זאלסט דעם (לוי) ער פרייאן אין טאג ווען דוא האסט איינה (שמחה) · אונ' אייגר דעם אנדרן ניט פאפין · אך קיינם (גריתום) אונ' (אלמנה) ; שם דעם נאאין גאט דעם קיניג צו איינין אמרגינס אונ' אבינדס איט (קריאת שמע) צו הוטין דיא געזעץ פון פר קויפונג הייזר אין אפיני שטעט · אדר וואו איינן אויאר הרום איזט : רואה ווער איינין בלינדן זעהיט אונ' אמכט איהם פר אירן אין וועג זאל איהם גירייכין דיא (קללה) די אין דער (תורה) שטיט : קולע דיא (דיינים) ווען איינר טויידרט איט איינין שטיין · אונ' ווער דא פר גיסט מענשין בלוט ידורך דעם (בית דין) זאל זיין בלוט ווידר ווערדן פר גאסין : צווי דו גיבאט קיין (בהמה) ניט צו פר שניידן דו (זכרות) · ניט (אקריב) צו זיין איינה (בהמה) די אירי גלידר איינים גרעסיר איזט אלז די אנדרי · צו אנדר גיוואקטינה קלויאן · צער קוועטשט (זכרות) · צער שטויסין · פר רוקט · אדר פר שניטין · ניט צו ארבייטן איט איינין (בכור שור) · אונ' ניט צו שעהרן איין שאף (בכור) : פנוי דו דריטי אונ' זעקסטי יאהר פון (שמיטה) אויז צו רויאין אויז דעם הויז : (מעשר ראשון) אונ' דו (מעשר שני) אויז דעם (אוצר) : על אויף דייני וואפנונג אויף דעם פעלד אן צו ברייטין איין נאגיל · דר איט צו גראבין אונ' צו דעקין דעם אויז גאנג פון דיינם עסין : ספיחי דיא ווידר וואקסונג אין (שמיטה) יאהר · אונ' דיא אויף לעזונג פון ווין גארטין אונ' איהל בעהר בוים · זאל בלייבן צום גידונגינין (פועל) * אונ' דעם (תושב) · אונ' דיא בריגי צו דיא (חיות) אין פעלד · נצח איביג זאל דייגה

קֹדֶשׁ אֵלֶיהָ וְאֵמוּרִים: טֻמְאַת שֶׁרֶץ בְּבֶגֶד אוֹ בְעוֹר
אוֹ בְשַׂק אוֹ בְכָל כְּלִי עֵץ · וְאוֹכֶל וּמַשְׁקֶה וְכָל זֶרַע
זֵרוּעַ אַךְ מַעְיָן וּבוֹר תַּנּוּר וְכִירַיִם: יִגַּע בִּבְשַׂר קֹדֶשׁ
יִקְדָּשׁ וּמַזֵּה מִדָּמָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו · שְׁבִירָה בִּכְלִי חֶרֶשׂ
מְרִיקָה וּשְׁטִיפָה בִּכְלִי נְחוֹשֶׁת: כָּל הוֹלֵךְ עַל גָּחוֹן
וְכָל הוֹלֵךְ עַל אַרְבַּע · הַגְּבָיִם טְמֵאִים וְהַגְּבָיִם טְהוֹרִים: לְהַרְחִיץ
קֶרֶב וּכְרָעַיִם וּלְהָנִיף חָזֶה וְשׁוֹק הַיָּמִין · וּפָרִים הַנִּשְׂרָפִים וְשָׂעִיר
הַמִּשְׁתַּלֵּחַ: מַלְקוּת אַרְבָּעִים כְּדֵי רִשְׁעַת אִישׁ · לְזַכּוֹת אֶת הַזַּכַּאי
וּלְחַיֵּב אֶת הַחַיָּב: נַעֲרָה הַמְאֹרָסָה כִּי תֵאָנֵס · בּוֹעֲלָהּ יִסָּקֵל וְהִיא
תִנָּקֶה: סֵדֶר עִבּוּרִים לְהַעֲנִיק לְעֶבֶד וּלְאָמָה · וְשֶׁלֹּא לְאַמֵּץ
לֵב וְשֶׁלֹּא לִקְפּוֹץ יַד מֵעָנִי וָדַל: עִם זָכָר שֶׁלֹּא לִשְׁכַּב וְכָל שְׁאֵר בָּשָׂר
לְהַרְחִיק מִגּוּף: פֶּטֶר חֲמוֹר לִפְדּוֹתוֹ בְשֶׂה · וְהַעֲבָרַת שׁוֹפָר בְּרֹאשׁ
הַשָּׁנָה · וְעִנּוּי נֶפֶשׁ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים: צֵאת עֶבֶד עִבְרִי בַּשָּׁנָה
הַשְּׁבִיעִית · אִם יֶאֱהַב אֲדוֹנוֹ יִהְיֶה לוֹ עֶבֶד עוֹלָם עַד שְׁנַת הַיּוֹבֵל:

קדוש

ושזה מרשה מרם פרם אד מה: כדי רשעת איש שנאמר כדכרי׳ פ״ם כדי רשעתו ונאמר ארבעים יכנו: והיא תנקה שנאמר בם כ״ב ולנערה לא תעשה דבר: סדר עבורי׳ דכתיב פם ד׳ ושמרתם ועשית׳ כי היא חכמתכ׳ ובינתכם וכו׳: וכל שאר בשר וכו׳ דכתיב בויקרא י״ח איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו: שוחט ומעלה כו׳ דכתיב פם י״ז איש איש מבני ישראל אשר ישחט כו׳

זיין ניט טמא · איין אירדן אויבן · אוני׳ הערד ווערדן טמא אוני׳ העלפט זיא קיין טבילה · אך קען טמא ווערדן עמין ספיי׳ גיטרענג אוני׳ אליס וואז גיזעאיט ווערט: יגע וואס אן ריהרט אן היילג פלייש פון קרבנות זאל אך זיין הייליג · אוני׳ ווער דא ספרענגט פון דעם בלוט פון דר פרה אדומה זאל וועשין זייני קליידר איין אירדן גשיר וואו דז (בשר קודש) גיקאכט וואֶרדן זו פר ברעכן אוני׳ אויז זו טווענקן איט וואסר אוני׳ איט קאלט וואשיר איין קופפרין גשיר: כל גיט זו פסין פון (שרצים) דיא אויף דעם בויך גיאן · אוני׳ אויף פיר פיס · דעם (חילוק) צווישן היישרעקן דיא (טמא אדר טהור) זיין: להרחיץ זו וועשין פון דיא (קרבנות) דז איין גיוויד אוני׳ די קניאן · אויף זו היבן אויף דעם (איבח) די ברוסט אוני׳ דען רעכטין שענקל · דיא שטיאר דיא פאר ירושלים הויסן אוין פר ברענד ווערדן אוני׳ די ציקלייבה וואס אן (יום כפור) גשיקט ווערט (לעזאזל): מלקות פירציג שלעק (אזקות) זו שלאגין נאך דעם אאן זיינה בויזהייט · גירעכט זו אאכין דעם (זכאי) אוני׳ שולדיג זו געבן דעם (חייב): נערה איינה בשפוזטי יונגפר ווען זיא בצוואונגן ווערט זאל איר בצווינגר ווערדן פר שטייניגט · אבר זיא זאל זיין צידיג אוני׳ אום שולדיג: סדר זו אורדינין דעם עיבור פון יאהר אוני׳ (חדשים) · אויף צו צאדין פון אוים גוט איין (עבד) אוני׳ דיהנסט אאגד · דז הערץ ניט זו פר הארטין · אוני׳ די הענד ניט בשלאסין פון איינן ארמין: עם איט איין אאנס ביזד ניט זו טרייבן (אשכב זכור) · אוני׳ פריינד דיא גאט פר באטין ניט זו נעאין אוני׳ פון לייב זו ענטפערנין: פטר איין ערשטלינגס (זכר) פון איין איזל אויז זו לייזן איט איין לעאלי · (שופר) זו בלאזין אן (ראש השנה) פון (יובל) דז איזט (יום כפור) אוני׳ איך אך אין (יום כפ ר) זו פייניגן איט (תענית) צאת איין (עבד) אויז זו גיאן פריא אין זיבינדן יאהר וועגן ער אבר זיינן הערן ליבט זאל ער אים זיין איין איביגר קנעכט ביז צום (יובל): קדוש זו הייליגן דז פונפציגשטי יאר צום (יובל) יעדרר ווידר זו קעהרן זו זיין ערבטייל · זו זיין (אשפחה) די (קרקעות) ווידר לייזן זו לאזין · אוני׳ ניט אויף איביג זו פר קויפן ראשית זו געבן דיא (כהנים) דז ערשטי פון קארין · אאשט · אוני׳ איהל בעהר · אוני׳ זו זאאין פיר אוני׳ צווענציג אראיא (אתנות): שוחט אען איינר איין (קרבן שוחט) · אוני׳ ברענגט עס אויף הויסן פר דעם (אקדש חייב זו זיין כרת) ·

אין

ולהסיק עצי המערכה בבקר : בגדי הקודש לכבוד ולתפארת * אורים
ותומים וארבעה טורים : חוז אפוד וחושן ומעיל וציץ הזהב ונזר הקודש *
כתונת ומכנסים ומצנפת ואבנט בד ומגבעות :

מוסד ע"פ א"ב

אוהל מועד לנטותו בחסד · לחנכו באישים ביום
הקמתו : במחבת ובמרחשת בחלות
וברקיקים בסולת בשמן ולבונה ובאזכרה · שלא
להקריב לשם כל שאור וכל דבש : גם נשיא
ומשוח עדה ויחיד · אם יחטאו בשוגג בקרבן ירצו
למלך : דבר שמיעת קול אלה או ראה או ידע · אם לא יגיד ונשא
עונו : הוריית בית דין ושבועת בטוי ופר הבא על כל המצות · אשם
ודאי ואשם תלוי : וקרבן אהרן ובניו לחצות בבוקר ובערב ·
מרבכת תפיני מנחת כהן וכהנת · זפק מראה ונוצה מליקה והמציה ·
והפשט ונתוח בבהמה ושסוע ובל הבדלה בעוף : חלב ושתי
הכליות ויותרת הכבד והעצה · שחיטת צאן בצפון והפרשת אילי
קודש

אוהל לנטותו בחסד שהוא
חסד לישראל שהביאו
שכשמים מכוין : לחנכו באישי'
בקרבנות ביום הקמתו :
הוריית בית דין אם הורו בטעות
ופר הבא וכו' הבא על עבודה
זרה שהקול כנגד כל המצות :
אשם ודאי כשאכל חלב בודאי :
ואשם תלוי כשאכל ספק חלב
ספק שומן : והמציה לשון
כמנה דמו על קיר המזבח
ומזה

פייאר אן צו צינדן · אונ' שטעקן צו מאכן ברענין די האלץ אויף דער (מערכה) · אויף דעם (מזבח) אלי מארגינס · בגדי פר
דיא (כהנים) הייליגי קליידר צום (כבוד) אונ' שיינהייט צו מאכן דיא (אורים ותומים) · אונ' אין (חשן משפט) פיר ציילן פון
(אבנים טובות) : אפוד אונ' אך דעם (אפוד) · חושן · מעיל · דש גאלדינה בלעך אויף דעם שטערן צור הייליגי קרוין · פר
דיא כהנים יעדרן אין העמד · הוזין · הויב · לענדן גערטיל אויז ליינן אונ' הויבי היט :
אוהל דעם (אהל מועד) אויף צו שטעלן צו פר שאפין (חסד) צו דיא ישראל · איהם (אחנך) צו זיין איט פייאר אפפר ווען
אמן איהם אויף ריכטיט : במחבת צו ברענגן (מנחה) אין פייאר פאן · אין איינה (מרחשת) יקוכין · אונ' אויך דיקה
קיכליך · אויז זעאיל מעהל איט איהל : ווייר אך · אונ' דרפון צו ברענגן איינה גייפיל פול צום אן דענקן אונ' נית צו ברענגן צו
גאט פון זוייער טייג אונ' ניקס איט האניג גאישט : גם אך עס זוייאי איין (נשיא) · דער געזאלבטי (כהן גדול) · איינה גנצי
(עדה) · אדר איין (יחיד) ווען דיא זינדיגן (בשוגג) איט איין (קרבן) ווערדן זיא ווידרום בווילגיט צו גאט דעם קיניג : דבר
די זאך ווען איינר בשווערן ווערט אויב ער געזעהן אדר וויס פון איינם (עדות) · ווען ערס ניט זאגט · טראגיט ער די זינדי
הוריית ווען די (בית דין) וואס פסקנת) אום רעכט צו ברענגן איין (קרבן) · צו האלטין דיא (שבועה) · וואס ער ארויז רידיט
אונ' צו ברענגן איין שטיאר ווען (חטא עבודה זרה) ווען זי שטיט קיגן אלי (מצות) · צו ברענגן איין (אשם) אויף איינה
עבירה דיא ער געוויס געטאן האט · אך איין אשם תלוי אויף איין ספק עבירה : וקרבן אונ' די קרבן פון אהרן הכהן אונ' זייני
קינדר דיא נאך איהם כהנים גדולים) זיין דיא העלפט אורגינס אונ' די העלפט אבינדש · צו ברעקלין אונ' דר נאך צו באקין
איינה מנחה פון איינן כהן אונ' כהנת · יפק דעם קראפף איט דעם אישט אונ' פעדרן פון קרבן עוף אוועק צו ווארפין
אויף דעם ארט פון דשן · אך איין קרבן עוף איט דעם נאגיל צו ווירגן · אונ' די בלוט אויף דעם מזבח אויז קוועטשין · אין
קרבן בהמה דיא הויט אב צו ציהן · אונ' די גלידר צו צערשטיקן · אבר דעם עוף פון איינעוף צו צערטפאלטין אונ' ניט פון
איינגדר צו טיילן : חלב אקריב צו זיין פון קרבן די חלב : דיא צוויא ניהרן · אונ' דש רויט פלייש · די לעבר אונ' דען רוק
ברטין · צו שחטן דיא שאף פון קרבן אויף צפון זייט · אונ' אב צו טיילן פון דיא הייליגי ווידר דעם טוויל אונ' איין גוויר :
ונטמאת די איין פרן אטמא אייט איין קלייד · הויט . זאק · אלז האלצינה גיפעס · אבר איין קוואל · אונ' איין גרוב וואסיר

ושלא לקוץ כל עץ מאכל : צאן פסחים שלא לזבוח על
חמץ · נא ובשל מבושל בל תאכלו ממנו : פן ימכור איש
את בתו לאמה * כצאת העבדים בל יוציאנה : עם נכרי לא
ימשול למכרה · אדון אם לא יעדה יפדנה האב :
שמה צלע לבנו בבית · יכבד אותה כמשפט הבנות : נפשו אם תתאוה לישא
אשה אחרת * שארה כסותה ועונתה לא יגרע ממנה · משלש אלה אם
ימנענה · תצא חנם בלא מתת כסף : לא לחתחתן בגויי הארצות ולא לחננם
ולא לכרות ברית עמים * ונבלת חוטא נתלה בל תלין על עץ : כנוס סממנים
וסדר פטומים ושמן ממלח וקטורת הסמים : יריעות וללאות קרסים וקרשים
ווים ובריחים ועמודים ואדנים ויתדות למשכן : טוהר מזבח הזהב ומזבח
הנחשת * ומכבר וכרכוב וסירותיו לדשנו : הנוף מנורה ונרותיה קניה
גביעיה כפתוריה ופרחיה * ומלקחיה ומחתותיה לעשות מככר הזהב : זכר
לחם הפנים לערוך על השלחן * וקדוש ידים ורגלים מן הכיור : וקלעי החצר
ושתי כתפות * בתים לבדים ונבוב לוחות : הבאת הבדים בטבעות הארון
מסך מכסה לאוהל פרוכת וכפורת ושני כרובים : דקה וקדה קנה וקנמון *
מור נטף ושחלת וחלבנה לרקוח בשמים : גם ביום השבת שלא לבער אש *

אשה לבנו : חוב לבנדה כאשה אחרת : כנוס סממנים סממני קטורת : פטומים לפטם זה עם זה : זכר חלק : ונבוב להיות המזבח חלול לעשות חלל בתוכו שנאמר בשמות כ"ז נבוב לחת תעשה אתו : דקה לעשות קטורת הסמים דקה ומחלי סמוכים : סוגל

ולהסיק

שלום אין איינר מלחמה אונ' ניט אב צו האקין איין פרוכט טראגין בוים פון פירות : צאן שאף פון (קרבן פסח) ניט צו
שחטן ווען חמץ אין הויז איז · ניט דער פון צו עסין הלב גיבראטן אדר גיקאכט : פן ווען איינר אעלט פר קויפן זיינה
טאכטר צו דינסט מאגד דורך איינין אויג אדר צאהן אויז שלאגין זאל זיא ניט ארויז גיאן : אונ' דער הער אונ' דער פאטר
האט ניט רשות זיא צו איינם אנדרן צו פר קויפן · ווען זיא דער הער ניט צו זיך בשפוזיט זאל זיא דר פאטר אויז לייזן : שמה
האט ער זיא גיאכט צו איינה פרויא אין הויז פר זיינם זון · זאל ער זיא עהרין אלז וויא דש רעכט פון דיא (בנות ישראל) ·
נפשו ווען ער דען זעלט וואלן איין אנדרי דר צו נעמן · איהרי שפייז קליידר · אונ' צייט זאל ער איהר ניט אינדרן : משלש
ווען ער זיא אבר זעלט פראיידן פון דיזי דרייא · זאל זיא אום זונסט הרויז גיאן אהני געלט : לא זיך ניט אתחתן צו זיין מיט
די פעלקר פון כנען · זיא ניט צו לייטזעליגן אדר איין (חן) צו געבן · אונ' מיט איהנין קיין (ברית) צו מאכין · אונ' איין קערפר
פון איינם זינדיגר דער גיהאנגן ווארדן מוזט ניט איבר נאכט צו לאזין אויף דעם גאלגן : כנוס דיא צו אנדר זאמלונג פון די
קרייטרלוין (קטורת) : ווי אש איין גיאכט ווערדן זאל · אונ' דיא פר אישונג פון איהל · אונ' דעמפפונג (קטורת) פון
גיוורץ : יריעות צו מאכין דיא (משכן) פון דעקן · מיט שלייפין · העקליך · ברעטר · האקין דרמן צו הענגן · ריגלין · זייל ·
טוועלין · אונ' נעגיל צום (משכן) : טוהר דיא לויטירקייט פון דעם (מזבח) : זיינה זיפן · אום לייך · אונ' זיינה טעפך זיינה
(אש) דריין צו טואן : הנוף אחנך צו זיין דיא (מנורה) · איהרי ליכט טערבין · רעהרין · בעכר · קנעפך · בלואן
צוועגיליכר אונ' איהרי פיימר פפאנין צו זמאין צו מאכין פון איינין צענטנר גאלד : אונ' דיא אן ריכטונג אויף דעם גאלדינין
טיש דש טייל פון דיא (לחם הפנים) · אונ' די (כהנים) זיך צו הייליגן הענד אונ' פיס פון דעם הנד פאס וקלעי צו מאכין אום
הענגין אום דען הויף · צוויא אקסיל בענדה צום (אפוד) · רינגן צו די שטאנגן פון (ארון) דריין צו טואן · אונ' דיא (מזבח) צו
מאכין פון אויז גיהולטי ברעטיר : הבאת די שטאנגן פון ארון · צו טואן אין זיינה רינג · צו מאכין איינה דעק צו דעם (אוהל
מועד פרוכת) · כפורת · אונ' צוויא (כרובים) : דקה (קטורת) דרין צו מאכין פון אינגבר · ראהר גווירץ ציאיט · פריאם
גיווערץ טריף גווירץ · נאגיל ווארץ · אונ' טייבלים קויט אן צו מאכין · יאט נאך אנדרי (בשמים) : גם אך אן (שבת) קיין
פייאר

וְשִׁלּוּחַ בְּעֵירָה · וְהוֹרֵג בְּעָרְמָה וְנִמְצָא בְּמַחְתֶּרֶת ׃
פּוֹתֵחַ וְכוֹרֶה בּוֹר בִּרְשׁוּת הָרַבִּים לְשַׁלֵּם נִזְקֵי נוֹפֵל ·
מְפַתֶּה בְּתוּלָה לִשְׁקוֹל מוֹהַר וְתוֹפְשָׂהּ לְשַׁלֵּם קְנָס ׃
צַוָּאַת כָּל קִלְלַת חֵרֵשׁ שׁוֹפֵט וְנָשִׂיא · מְלֵאָה וְדִמְעָה
שֶׁלֹּא לְאַחֵר ׃ קוֹל לְהָרִיעַ בַּחֲצוֹצְרוֹת וּלְהַסִּיעַ מַחֲנוֹת ·
וּמֵשִׂים עֲלִילוֹת לֶעֱנֹשׁ בְּמָמוֹן ׃ רְחָבָה בִּגְבוּלוֹתֶיהָ
לְהַנְחִיל אָרוֹן לִשְׁבָטִים · וְשֶׁלֹּא תִסּוֹב נַחֲלָה מִמַּטֶּה לְמַטֶּה אַחֵר ·
שְׁבוּעַת שָׁוְא וְחִלּוּל הַשֵּׁם · וְשׁוֹכֵב עִם בְּהֵמָה וְהָאִשָּׁה הַנִּרְבַּעַת
לִבְהֵמָה ׃ חזן תּוֹעִים בַּדֶּרֶךְ לְהָשִׁיב לְאָחוֹלָאִיב · וְאִם רָחוֹק מִמֶּנּוּ
תְּהֵא עִמּוֹ עַד דְּרִישָׁה ׃

ילא אדם אמור ולא כלים ותופשה כאונס ׃ ולהסיע כדי לכסיע ׃ עלילות שמוציא שם רע על אשתו ואומר לא מצאתי לבתך בתולים ׃ תועים כשאב תועה בדרך ׃
תורה תעודה כאנו קורא ׃ תקות מכשף אין לו תקוה ואחרית טוב ׃ שמע שוא אזהרה לדיין ׃ לרעות לחייב דינו כפשות ׃ כבני אלהים מלאכים הנקיים מבלי חטא ׃ בצאת העברים כשן יעין ׃ שאת צלע כו׳ אם שאדון מסים אותם אמה

מיוסד ע״פ תשר״ק

תּוֹרָה לִשְׁמוֹר תְּעוּדָה לִנְצוֹר · תִּקְוַת מְכַשֵּׁף לְסָקְלוֹ בְּאֶבֶן שֵׁמַע שָׁוְא שֶׁלֹּא
לָשֵׂא · וְנָקִי וְצַדִּיק שֶׁלֹּא לַהֲרוֹג ׃ רִיב דַּלִּים שֶׁלֹּא לְהַטּוֹת * אַחֲרֵי
רַבִּים כָּל תְּהִי לְרָעוֹת ׃ קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ כִּבְנֵי אֱלֹהִים * לִקְרוֹא שָׁלוֹם בַּמִּלְחָמָה
וְשֶׁלֹּא

סטוימיט אונ׳ סעדיגט מיט דיא הערנר · מיט דיא דעם גוף בייסט מיט דיא צעהן · הויארט אויך כלים אונ׳ צוברעכט זיא · אדר עטוואס צו טרעטיט · ווען איינר איינן עבד כנעני שלאגט דז ער צו בעט פאלט ווען ער ווידר פיר אונ׳ צוואנציג סעות אויף איזט · מיזט ער פטור · ווען איינר זיין (עבד כנעני) איין אויג אדר צאהן אויז שלאגט איהם פרייא אויז צו שיקן ספוק דעם אונטר הלט צו געבין ווען איינר איינם בעט צעגרג שלאגט · אונ׳ איהם הייליין צו לאזין · גיאט ער אבר ווידר אויז צאלט ער איהם וואז ער פר זוימט האט ׃ עבירת צו לאהלן ווען איינר איין פייאר אן צינדיט אונ׳ אנדריוואז פר ברענט אונ׳ ווען איינר בהאות אויז שיקט לאזט זיא אין פרעמדי פעלדר ווידן · אום צו ברענגן דער באזיר איין ריחה טוטי אונ׳ דער איין גנב ביימ נאכט פינד אין אונטר גראבין ׃ פותח דער דא עפינט · אדר גראבט איינה גרוב אויף דר פרייא סטראס צו לאזין דעם שאדין ווען איינר דריין פאלט · ווער איינה בתולה איבר רידיט אונ׳ שענדין טוט · איהר צו וויגן איהר אורגן גאב ווער זיא אבר בצווינגט איס גיוואלט צו לאזין קנס ׃ צוואת דזיבעצאלניט צו פלוכן איין שופט · אוא׳ איין נשיא יבכורים ברענגן · אונ׳ (תרומה) אב טיידן ניט צו זיען ׃ קול מיט שטייזי צו שמאלין מיט דיא טרומפעטי אונ׳ אמלין פארט ציהן דיא (מחנה ישראל) אונ׳ ווער איינר עלילה אונ׳שם רע זאגט אויף (בתולת) ישראל צו בשטראפן מיט געלט ׃ רהבה הרץ ישראל מענלכם ווייט וויפטיג מיזט אין איהרי גיאורקן צו אמלין צערבין דורך דעני נשיאים דיא הצרין פון דיא שבטים אונ׳ דז דורך איינר טאכטר דיא איינה נחלה גיערבט האט יודרך איהרן אמן נעאין וצלביגי נחלה ניט פר ווענדיט ווערדן זאל פון איהרן שבט אין איין אנדרן ׃ שבועות ניט פאלש צו שווערן · קיין חילול השם צו טרייבן · ווען איינר איט איינר בהמה צו טואן אדר איינה פרויא דיא זיך הויארט פר איינר (בהאה איזט חייב מיתה ׃ תועים פר אירדטי בהאות) אויף דעם פריימן וועג · זולכי אמלין ווידר קעהרין צום פריינד אונ׳ פיינד · אונ׳ ווען ער ווייט פון איהם וואהנט אדר ניט קען · זאל ער זיא ביימ זיך הלטין ביז זיא גיגלבט ווערט ׃
תורה דיא (תורה) צו היטין דיא בצייגונג פון איהר אין אכט צו נעאין · דעם סוף פון אכסף צו אמלין איהם מיט שטיין פר שטייניגן ׃ שמע פאלש גשפרעך אלש רכילות אונ׳ שון הרע ניט אן צו נעאין · אונ׳ דעם רייני אונ׳ גירעכטין ניט צו ער שלאגן · ריב דז אשפט פון דעם ארמין ניט צו גיפאלין איהם צו נייגן ינאך דעם רוב פון איינם וועגין זאלסטו ביים דיני (נפשות) ניט זיין צום ביזן ׃ קדשים היליג זאלט איהר זיין אלש וויא עס גביהרט גאטים קינדר · אן צו רופין שלום

וכסוי הדם ומגע ומשא ואהל והסט · ואונן וטבול
יום ומחוסר כפורים : זביחת בשר לאכול בתאוה ·
ונביא השקר שלא לשמוע לו : חקירת עדים
ומסית ומדיח · ועיר הנדחת לשרפה באש : טמאת
ארבע ספקות וסוד השסועה · ומעשר ראשון
וקרבן נשיאים · יופי חלק כחלק וממכר אבות ·
ופרשת המלך ומשיג גבול רעהו : כל עד זומם
לענוש וגדילים לעשות · משפט אהובה ושנואה ·
ובן סורר ומורה · לשלח הקן ולהביא יפת תואר
מצרי ואדומי עד דור שלישי : מילה ורחיצה דמי
טומאה ודמי טהרה · ובל תסגיר עבד אל אדוניו : וקדש וקדשה
וגונב נפש מאחיו : נגיחה ונגיפה נשיכה רביצה ובעיטה · ודין יום
או יומים וחפוש עבד כנעני בעינו או בשנו : ספוק נופל למשכב
לרפאות שברו · ואם יתהלך בחוץ לתת שבתו · עברת דליקה
ושלוח

פריה לרבים כגון עיר הנדחת : ארבע ספקות ידיעת הטומאה ובעלם קודש או העלם מקדש הרי ב׳ וידיעת מקדש וקודש והעלם טומאה הרי ארבע : וסוד השסועה נ״כ באלו טרפות אמר רבי אבין בר אבא בריה בפני עצמה שום לא מני נבין ושנו טרפות ומה שקורי׳ לו השסוע סוד השסוע׳ מפני שלא כמנא כאלם בריה הידוע לכו כזו ומסורות בתורה אות : וקרבן נשיאים כמו אמר כ״יא וחטא עקרא ל׳ : חלק כחלק שנאמר בדברים י״ח חלק כחלק יאכלו לבד ממכריו על האבו׳ : ופרשת המלך כגון לא ירבה לו סוסים שם י״ז : ורחיצה שמחללין שבת על רחיצת התינוק למולו : נגיחה כו׳ בשור מועד · נגיח׳ בקרנים : נגיפה בגוף : נשיכה שולדת קרן : רביצה דרך שכיבתם עושה הפסד : ובעיטה ברגלים : ספוק נופל כו׳ להספיק לו מזון : ושלוח בעיר׳ לבער בשדה אחר : ובורה כי יכרה איש בור : נזקי נופל בור ולא

מוני׳ דז זיא זעלבשטין אוזין ווידרום (תרואה) דש
היים מיהר גנלין לייב דיא המר איט מיין סיצהר אזעטר אב לו סיצהרין · וכיסוי דז בלוט פון מיינר (חיה
לעהנטי טייל אב טיידן פון דעם (אעשר) וואס זיא פון דיא ישראל בקואן לו מיהרן ערבטייל : מיין לעלד אמלין מדר אין לעלד זיין פון מיינר (טואמה) מדר וואלילו
אוני׳ עוף) לו בידעקין איט אשי · אן ריהרן · טרגין · ערדין פון מיינן דעם זעלביגן טאג דז מיהם מיינר גשטארבן אוני׳ער פאר דער (קבורה)
סיטזין מני אמהל (טמא) לו זיין · דערדין פון מיינן דעם זעלביגן טאג דז מיהם מיינר גשטארבן אוני׳ ער נאך ניט אונטר גיגאנגן · מדר ווען ער (אחייב)
מיזט מיין אונן · מדר ווער (טמא) וואהר אוני׳ איך (טובל) גיוועזין אוני׳ דיזון נאך ניט אונטר גיגאנגן · זביחת לו שחטן מייני (בהמה)
מיזט לו ברענגן מיין (קרבן) אויך דער (טואמה) · פר וואלר נייט · קיין (קודש) לו עסין : חקירת עדים רעלט לו פארשין · דן לו זיין ווען
ווען אמן וויל גלוסטין פליים לו עסין · מיין פאלשין נביא גר ניט לו לוהערין : ווענדיג אמלין פון גאט אך ווען מיינה גנלי שטאט (עבודה זרה) דיהנט ·
מיינר אן רייצן וויל לו דיהנין (עבודה זרה) · אוני׳ אב ווענדיג אמלין פון גאט אך ווען מיינה גנלי שטאט · פון טהרה · דער
טומאת לו פר מוהן ריינינגן דיא עופות דיא ניט הבין פיר סימנים פון טהרה · דער
וואלי מין פיימר לו פר ברענין : מוני׳ אקריב לו זיין די קרבנות)
פור פון דער חיה וועלי הייסט שסועה אוני׳ המט לוויא רוקין · אוני׳ אב לו סיידן אעטר ראשון · אוני׳ (אקריב לו זיין די קרבנות)
פון דיא (נשיאים חנוכת המזבח) יופי דיא כהנים אן ידיא (קרבנות רעלט חלק כחלק לו טיילן אהני דעם וואס אין דיא
אשאורות אין גטיילט איזט · דיא (פרשה פון אלך וואס ער לו הלטן המט · אוני׳ ניט אסיג גבול לו זיין זיין גיגעלין : כל אני
עדים דיא גלוויקיט ווערדן לו בשטראפין · ציצית לו ואמלן · משפט ווען איינר המט לוויא ווייבר איינה לייב אוני׳ די אנדרי
פיינדי אוני׳ די ח פיינדי המט יוסט איין זואן לום בכור · לו בשטראפן איין קינד דז דא איזט (סורר ומורה) : לש׳ ח וועק
לו שיקן פון איינין פאגילס נעסט דיא אוטר אוני׳ די קינדר לו נעאן אין דער אלחאה אענג אמן נעאן פון די אוואת איין יפת תואר
איין אנדרי · מדר פון אדומי פון דעם דריטין דור אן לו נעאן פון זיא אין קהל : מילה אל לו זיין איין זכר לו אלט טאג יעג לו
דערפן וועזן איט ווארים וואטר אן שבת · ביא איינר אשה (דם טמא) אוני׳ (דם טהור) · אוני׳ ניט ווידר לו איבר ליפרן איין
עבד דער חויז פריעדי לאנדן פון זיין הערן לו אוני׳ גיזאפן · נאך ארץ ישראל · ניט לו זיין אונטר אוני׳ קיין אמנס נאך ווייבס
ד דיא איך אפקיר זיין לו זנות · לו הרגן · איינר דער איין (נפש אישראל) שטעהלין : נגיחה לו ריכטן ווען איין אקס
שטויסט

לַעֲשׂוֹתוֹ מֵאַהֲבָה: וְאָרְחוֹת יָפוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים · בְּלִי לַעֲשׂוֹת עָוֶל בַּמִּדָּה וּבַמִּשְׁקָל וּבַמְּשׂוּרָה: הִינִין לְצַדֵּק וּמְרוֹת לְהַאֲמִין · לְהַרְחִיק אֶבֶן וָאֶבֶן מִכִּיס אֵיפָה וְאֵיפָה מִבַּיִת: דִּבַּת לָשׁוֹן הָרַע לְהַרְחִיק מִפֶּה · וְדוֹבֵר שָׁלוֹם אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ: גְּרוּשָׁה וַחֲלָלָה זוֹנָה לְהַבְדִּיל מִשְּׁאָר כֹּהֲנִים · וְכֹהֵן גָּדוֹל לָתֵת זַרְעוֹ בְּאִשָּׁה בְתוּלָה: כִּשְׁאֵרוֹ לֹא יִטַּמָּא כְּמֵת מִצְוָה יִטַּמָּא: בְּנַפְשׁוֹת אָדָם וְלֹא בְנַפְשׁוֹת בְּהֵמָה: חיז אָז יְלִידֵי בֵיתוֹ הֵם יֹאכְלוּ בְלַחְמוֹ: אִם נָגַע בְּטֻמְאָה וְיֹאכַל בַּקֹּדֶשׁ הוּא יִכָּרֵת:

מוסף ע"פ ע"פ

אֶת שֵׁם הַמְיוּחָד שֶׁלֹּא לְקַלֵּל וְשֶׁלֹּא לְהַזְכִּיר בְּשֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים: בַּת כֹּהֵן כִּי תִזְנֶה מִיתָתָהּ בִּשְׂרֵפָה · וְאִם תְּחַלֵּל זֶרַע לֹא תֹאכַל בַּקֹּדֶשׁ: גְּרוּשַׁת טְמֵאִים אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה · וְגֵזֶל הַגֵּר וְכִחֵשׁ בַּעֲמִיתוֹ מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ וּמְעִילוֹת · דִּבְרֵי נְזִירוּת לְטֻמְאָה וּלְתִגְלַחַת · וּמִלֶּאֱכוֹל כָּל מִשְׁרַת גֶּפֶן מֵחַרְצַנִּים וְעַד זָג: הַעֲבָרַת תַּעַר עַל כָּל בְּשַׂר לְוִיִּם · וּלְהָרִים תְּרוּמָה מִמַּעֲשַׂר נַחֲלָתָם:

בחוס: וארחות וכו' תכלן והולך מונה מצות קיום בעולם להיות הבריות נוחים זה מזה כגון שלא לעשות עול במדה ובמשקל וכו': ולא בנפשות בהמה הוכו מוזהר על טומאת בהמה:

את שם המיוחד שלא לקלל מין המברך השם חייב מיתה) על שם המיוחד: ומעילות אשם מעילות): הרומה ממעשר נחלתם זהו מעשר מן המעשר שהלוי נותנים לכהנים: ומגע ומשא וכו' מגעו ומשאו של מת וטומאת אהלו והסיטו: ואוגן וכו רחמין נקרא אונן: וכבול יום שלא העריב שמשו: לאכול בתאוה כדמפרש בפרק קמא דחולין מפסוק ואמרת אכלה בשר וכו' בדברים י"ב: מסית לעיל מדיח

זו געבן פֿון (תבואה) וואו גוויס נאך קיין (מעשר) דר פֿון געגעבן אייזט · אך (תבואה) פֿון (עם הארץ) ווען זי הייסט (דמאי) · די אמן ניט וויסן קען אויב (מעשר) דר פֿון געגעבן אייזט אדר ניט · אך (תבואה) די אייהר (מעשר) פֿר ריכֿט אייזט ניט זו היכטר האלטין פֿון איינין טאג זעהנר זיין זוין ניט (גזלן) · זו בייצאהלין וואס אמן זעהנט · ניט זו עסין פֿון איין (קרבן) ביז ער בלוט געשפרענגט אייזט: חוק די גיזעץ פֿון (טבת) היטין · זו פֿירבֿטן פֿר דעם (מקדש) די זגר זו האלטין הייליג זיט אין זו פֿיהרין מיט (זמות): זכות זיך קלאהר אונ' רעכֿט פֿערטיג זו פֿיהרן · דיא טטעג גאטיס זו טואן אויז ליבשאפֿט זו גאט: וארחת אונ' אך זיך אין גוטי וועג אונ' טטעג אונ' (מעשים טובים) זו האלטין · ניט אום רעכֿט זו טואן מיט אאס · גיוועכֿט · נאסי אאס: הינין ריכֿטיגי אאס אייאר · אונ' אייהלין אאס אויך ריכֿטיג זו הבן · זוויא ארלייא גוויכֿט טטיין טוועהר אונ' לייכֿט ניט זו פֿיהרן אין בייטיל אונ' אך ניט זווייארלייא (איפֿות אדר תבואה) אאס אין הויז: רבת דש זעסטרליכה (לשון הרע) זו ענטפֿערנין פֿון אונד · אונ' (שלום) זו טפרעכֿן איינר צום אנדרן: גרושה איין הפֿרויא די דא אייזט איינר גרושה פֿר טוועכֿט דורך איינן (פסול) אב זו טיידן די זי ניט נעאן · זאל קיין כהן הדיוט אונ' כהן גדול ניט אנדרטט זו נעאן אלז איינע (בתולה): בשאר זו זיינר פֿריינד זאל ער זיך ניט (מטמא) זיין · אבר זו איין (מת מצוה) דערף זיך אך דר (כהן גדול מטמא) זיין אבר (רוקא ניט מטמא) זו זיין זו איינן אענש אייזט ער ביפֿולן · אבר ניט וועגן איינר (טומאה פֿון בהמה): אז דאואל ווען ער זיך רעכֿט פֿירט אעגן אך זיין הויז גזינד אונ' וואס פֿון איינר (טפחה) אין זיין הויז געבארן ווערט פֿון זיין ברוד פֿון (תרומה) עסן ווענער אבר אן איינר (טומאה) אנרירט אונ' עסט (קדש) אייזט ער חייב כרת) את דעם (שם המיוחד) ניט זו פֿר לייכֿטרן · אדר זעטטרן · אונ' ניט זו גידענקן אין דעם נאאין אב געטיריימן: בת ווען איינם (כהן) זיינה טאכֿטר (זנות) טרייבט זיא (דן) זו זיין מיט (טרפֿה) · אונ' ווען זיא דורך איינין (פסול) פֿר טוועכֿט איהרן זאאין דערף זיא ניאר עסין (תרומה) בייא אירן פֿאטיר: גרושת זו פֿר טרייבן איינין (טמא אחוץ לאחנה) אונ' ווידר זו געבן (גזל פֿון גר) · אונ' ווען איינר זיין (חבר) וואס לייקינר אונ' פֿאלט דקיבה געוואהרן זאל ער צאלין (קרן) אונ' די פֿינפֿטי טייל דר זו · אונ' ברענגן איין (קרבן מעילה): דברי דיא אכֿן פֿון (דין נזיר) · זיינר (טומאה) · אונ' האר טעהרן ווען ער אויז גהיט איין (נזירות) · ניט זו עסין פֿון איין טייבֿונג · אין וויין · פֿון וויין קערנער ביז הילזין: העברת ריא

זקנו ונבות עיניו · ראש בהונות ידיו ורגליו להציק בשמנים ·
ותנוך אזנו לחטא בדמים: קירות בתים לטהרם מנגע ועפר
נתיצה להשליך אל חוץ: צואת טמאת הזב וגלות דוה· זבה
נדה ויולדת· טהרם בקרבן: פתוי לב איש אם יראה קרי· יבא
במים לפנות ערב : עד ראש כהנים שלא להעלות
פרע · ובל ישכירו נפש עת יבאו לאהל : נפירוק קשת
בנפשות המים ועוף טמא לשקץ ולאכול מנתר: נתיצת
מצבה עובדי כוכבים ומזלות בל יעלו על לב: מורא
וכבוד אב ואם · הרחקת חמוד בתים ותאות נשים: לעזוב שכחה ולהניח פאה
להשאיר לקט ופרט לעני ולגר : כל חובר חבר ודורש אל המתים ·
מעונן ומנחש ומכשף ומעביר למולך · יוצר שנאם והם תועבת נפשו ·
בל תדרוש מהם פן לשחת תורש : טבל וערלה ודאי ודמאי ומתקן
ועושק גזל ותשומת יד: ובל תאכלו על הדם: חוק שמירת שבת ומורא מקדש
וקדוש הארץ * פן תמלא זמה · זכות ומישור להתהלך במו ונתיב יראה
לעשותו

לחטא לטהר : וגלות דוה
נדה כקראת מגולל על מס שפוא
מקבולת : פתוי ל כו' אין
הדט רואה קרי עד שוכתבו לכו
לטהר : ישכירו יין ושכר
אל תשת : מנתר כקנבים :
שכחה בעמרים : פאה בשדה :
פרט בכרמים : חובר תחבר
בחש ומיות : דורש כו' בעלת
אוב ובעלי ניוכא מעונן בשעה
פלוני ומס להתחיל או מלאכה :
מנחש כיחום כתו כפלא מבוי
ובעלי ניוכא : מכשף מעשה
שידות: למולך עובר יוא או
מעביר בבו בין מדורית אש :
טבל שאינו מעושר ודאי : זכות
כו' שנאמר בדברים ל' ובחרת
בחיים

אדר מן איין גראב זאל טאא זיין זיבן טאג · אויך איהם צו שפרענגין וואסיר פון די (אי חטאת) אן דעם דריטין אונ' זיבינטין
טאג : ראית צו ביזעהן נגעים דעם אנורע אאכן פר פאלן אדר פר טליטן פון נגעים דיא דא זיין ווייסי פלעקן · אין
פר טראפפן פליט · גשווילכט · אונ' ביהעפטונגי שהין ברואנד · קאפף נגעים : אונ' פון באדר · קאלונג אונ' הינטר
קאלונג · אונ' אך זונסט פלעקין צו אאכין טהור · תורת דיא לעהר פון דיא נגעים אין אייניס וואלין · אדר פלאקטין
קלייד פון לעטיל אדר דורך וואריך · אויז צו לעררייטין · אדר פר ברענין : אונ' ליש אנדרן אאהן צו וועטין :
תוציאות אויז צו גיאן דער כהן דיהגר פון (בית המקדש) אויז דער (אחנה ישראל) פר ירושלים הרויז אטהר צו זיין דעם
אנורע דער (אחון לאחנה) ווייט זולכם אט הר צו זיין אוט דמני המלן · אזוב אונ' ווירא זיד : שחיטות אד איין
פאגיל פון זיין קרבן צו שחטן · אונ' אייניין וועק פליהן צו לאזין אין דער ארבר · צו טעהרן דיא המר פון זיין קאפף · באדט ·
אונ' אויג ברואנין : ראש דיא שפילין פון דיא דוואן זיינר הענד אונ' פיסין צו גיסין איט איהל · אונ' דז אהיר לעפיל צו רייניגן
איט דעם בלוט פון קרבן אשם : קירות דיא ווענד פון דיא הייזר צו רייניגן פון איינר (נגע) · אונ' דיא איין גשטויסינה
ערד דר פון הירויז צו ווערפין · צוואת די ביפעהל פון דער טואאה פון (זב) אונ' פון איינה נדה · זבה אונ' יולדת צו
רייניגן איט אין (קרבן) : פיתוי איין איבר רידיטים הערץ דורך ביזי (הרהורים) וועןער זעהט (קרי) זאל ער זיך אין
וואסיר (טובל) זיין קיגן אבינד : על דז זיך קיין (כהן) זאל וועגן איין (את) דיא המר וואקסן לאזין ·
זיך ניט (שיכור) צו טרינקן אונ' דיא עבודה טומן אין אוהל אוגד) : סנפיר וואז
פלום פעדרן · אונ' שופין אונטר דיא בשעפינוסן אין וואסיר צו עסין · איין (עוף טמא) צו פר אום ווירדיגן · אונ' צו עסין די
הייטרעקין דיא דא איט איהרי קנילין שפרינגן : נתיצת דיא היידינשי שטאנדן פון דיא כנענים צו צרשטויסין · אונ' (ע"ז)
ניט אין הערצינס גידאנקן צו ברענגן : מורא צו פירכטין · אונ' אכבד צו זיין פאטר אונ' אוטר צו ענטפערנין פון זיך דעם
לוסטן פרעאדי הייזר אונ' ווייבר · לעזוב צו לאזן פון שניט אין פעלד וואס אאן פר געסין האט צו שניידן · צו לאזין (פאה):
איבר צו לאזין (לקט) ווידר לעזונג. אין ווין גארטין צו לאזין פר דעם אראין אונ' (גר) : כל אלי דיא דורך (כישוף אדר
(שדים) צו זאאין ברענגן אליר הנד זאכין פארשין אויך (עתידות צו ואתים) · שטינדלר : רעטלירייאן · (אכשף) · אונ'
קינדר צו געבן צו דער (עבודה זרה אולך) : יוצר גאט דער בשעפיר האט זיא גיפיינד · זיא זיין גימוואוירדיגט פון זיינן
ווילין · ניכטס פון זיא צו פארשין זונסט אעלטטו צור גרוב פון גיהנם ווערדן פר טראיט : טבל דיא (אנוה פון טבל) ·
(דהיינו תבואה) דא נאך (קיין (אעשר) דר פון גיגעבן איזט אין בוים דיא ערסטי דריא יאהר צו הלטין (ערלה · אעשר)

צו

נתרפת שפחה חרופה : ומפליא בנדר שנאמר במדבר ו׳ כי יפלא נדר : מדביר מהיכל שלא לזכות לב״ס : לקרוע ולשרוף פעמים רק לקרוע ופעמים לשרוף ממה שנאמר בויקרא י״ג פחתת היא בקרחתו וכו׳ : ולכבס שנית שנאמר שם וכבס שנית נטהר :

תוצאת משרת אל מחוץ למחנה כו׳ : הכהן מרונה נראים שמנו טהרות של מצורע צריך שיצא חוץ למחנה : בהונות מכלא הראשון שנקרא גודל לאמה

שֶׁלֹּא תֵלֵךְ רָכִיל וְשֶׁלֹּא לַעֲמוֹד עַל דַּם רֵעַ : מִצְוַת דִּין הַחוֹבֵל בַּחֲבֵירוֹ לְחַיְּבוֹ בַּחֲמִשָּׁה דְּבָרִים בְּנֶזֶק וְצַעַר וְרִפּוּי וְשֶׁבֶת וּבוֹשֶׁת · וְנוֹגֵף אִשָּׁה הָרָה לְשַׁלֵּם דְּמֵי וְלָדוֹת : נְקִימָה וּנְטִירָה לְהַרְחִיק מִלֵּב · וְשׁוֹכֵב עִם נֶחֱרֶפֶת לְהָבִיא אֵיל אָשָׁם : שֶׂרֶט לְנֶפֶשׁ וּכְתֹבֶת קַעֲקַע · קָרְחָה וְהַקָּפַת רֹאשׁ בַּל הַשְׁחָתַת פְּאַת זָקָן : עוֹרֵךְ וּמַפְלִיא בְּנֶדֶר וּתְמוּרַת בְּהֵמָה בִּבְהֵמָה · אֶתְנַן זוֹנָה וּמְחִיר כֶּלֶב לְתָעֵב מִדְּבִיר קֹדֶשׁ · פּוֹעֵל הַבָּא בְּקָמַת רֵעַ שֶׁלֹּא לְהָנִיף חֶרְמֵשׁ · וְשָׂכִיר הַבָּא בְּכֶרֶם שֶׁלֹּא לִיתֵּן אֶל כֶּלִי : צַוָּאַת בּוֹצֵר הַכֶּרֶם לְהַשְׁאִיר בָּהּ עוֹלֵלוֹת · וְחוֹבֵט זֵיתִים שֶׁלֹּא לְפָאֵר אַחֲרָיו : קָרֵב בַּחֲלַל חֶרֶב וְנוֹגֵעַ בְּמֵת אוֹ בְעֶצֶם אָדָם אוֹ בְקֶבֶר יִטְמָא שִׁבְעַת יָמִים לְהַזּוֹת עָלָיו מֵי הַנִּדָּה בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי : רְאִיַּת נְגָעִים לְהַחֲלִיט וּלְהַסְגִּיר · בַּהֶרֶת וְצָרֶבֶת שְׂאֵת וְסַפַּחַת : שְׁחִין וּמִכְוָה וְנִתְקֵי רֹאשׁ וְזָקָן · קָרַחַת וְגַבַּחַת וְכָל בּוֹהַק לְטַהֵר · חוּץ תּוֹרַת צֶמֶר וּפִשְׁתִּים בֶּגֶד הַשְּׁתִי וְהָעֵרֶב · לִקְרוֹעַ וְלִשְׂרוֹף וּלְכַבֵּס שֵׁנִית :

תּוֹצָאַת מְשָׁרֵת אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה : לְטַהֵר הַמְּצוֹרָע בְּעֵץ אֶרֶז וְאֵזוֹב וּשְׁנִי תוֹלַעַת : שְׁחִיטַת צִפּוֹר אַחַת וְשִׁלּוּחַ אֶחָת · תִּגְלַחַת שְׂעַר רֹאשׁ וזקנו

דעם ווערד זיין (חבר) זאגט איהם צו בשולדיגן אום פינף זאכין צו צאלין שאדן · דעם (צער · היילונג פר זויאום · אונ׳ ווער איינה טראגינדי פרויא שטויסט דז זיא אפיל מוזט צו בצאלין דיא ווערטייא פון דיא קינדר : נקימה נוקם צו זיין אונ׳ שנאה צו האלטן אין הערצין · פון הערצין צו ענטפערנין · וועו איינר ליגט ביים איינה איבר געבינה (שפחה צום עבד) צו ברענגין איין ווידר צום שולד אפפר : שרט קיין פלייש אויז צו קראטצין וועגן איינם טויטן אענטשין · ניט אותיות אויא גטריבן אויז צו גראבין אונ׳ איט פארב אויז פילין אויף דער הויט · דעם קאפף ניט קאהל צו אאכין וועגן איין את די פיאות פון קאפף ניט וועק צו אאכין אום צו דעם קאפף צו אום רינגלין אהני האר ניט צו פר דערבן די פיאות פון בארד : עורך ווען איינר (אדר) איזט צו געבן זיין ערך נאך אין הקדש · אדר בטיידיט ארויז בנדר אום טויטן א נה בהאה איט איינה (בהאה) פון קדשים דז אן ביידי זאלן בלייבן קודש · די גאב וואס איינר גיבט איינר הור · אונ׳ פר ווערקאונג פון איין הונט צו אום ווירדיגן ניט צו ברענגן אין (ב״ה) : פועל איין ארבייטר דר דא קואט ארבייטן אין דר (תבואה) פון זיין (חבר) זאל צר ניט איט איינר זיכל אב שניידן צו זיינם עסין אנדרין נור איט דר הנד אב ברעכן · אונ׳ איין גידונגינר פועל דער דא קואט אין איין ווין גארטן זאל ער ניט מיט אין זיין גיפעס שטעקן אהיים צו נעאן : צוואת דז ביפעלדר איינן ווין גארטן הערבשט איבר צו לאזן פרדיא אראי דיא איינליגי טרויבן · אונ׳ דער דא אב שלאגט זיינה איהל בערי דיא הינטר איהם זיין ניט אויף לעזין : קרב ווען איינר גנעהיט אן איינם ער שלאגין פון שווערט אדר אן איינן את · אדר אן איין ביין פון איין אענטשן

ופתיתה שנאמר בויקרא ב' פתות אתה פתים : קבלה כו' קבלת דם והזאתו · והקרב · גרי צדק פי' לקרב ולאמץ הגרים שנאמ' בדברים י' ואהבת' את הגר : חקי חפשי כו' דכתיב במדבר ט' חקה אחת יהיה לכם ולגר וכו' · זה כתיב בישראל שיצאו לחרות ממצרים ביען זהו כו תפרך צוענים וזכרת כי עבד היית במצרים דברים ט"ז : ולחון כו' דכתיב לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה דם י"ד : ושמן שרפה הוא שמן תרומ' שנטמא ואינו עומד לשרפ' כי אם לכהן : ממי שאין לו גואל זה גזל הגר שנתן לכהנים ל משמרת

ברית מלח שלא להשבית · להקריב אותה על כל
קרבן : גם בלילה ופתיתה קמיצה והקטרתה הקרבה
והגשה קבלה והזיה · דין הבכור לטול פי שנים ·
ומשפט איש כימות ובין אין לו : הנצים יחד לקוץ
כף שולחת יד במבושיו · מגרה מדון ושלא יהא כלי
גבר על אשה ושמלת אשה על גבר : והקרבת
גרי צדק לגור יחדו · ולקים חקי חפשי מפרך צוענים
ולחון גרי שער ולהאכילם נבילות : זריקת דם והקטר חלבים ·
לשרוף באש בבוקר כל הנאכלים ליום אחד : חרם וחלה ושמן
שרפה לתת לכהן · והאשם המושב ממי שאין לו גואל : טמאים
לנפש אדם לעשות פסח שני · ובל הוצאת בשר חוצה ושבירת
העצם : יציקת שמן המשחה על ראש כהן גדול · למלא ידיו לכהן
תחת אביו : כל מעשה יום הכפורים לעשותן כתקנן · לכפר על
חטאתינו אחת בשנה : לקום מפני שיבה ולהדר פני זקן · אהבה

שלא

זעהנט · אדר נעאט זין צו היטין · אדרער דינגט איין (בהאה) צו ברויכן : בעור (אבער) צו זיין (חאן פר פסח) צו עסין (אנה אין פסח) · צו דענקן דיא גיועלטי צו פיארן (פסח) דיא גנצי זיבן טאג · אף אך צו גידענקן (פרשת שקלים) אלי יאהר · אונ' דז (פורענות פון עמלק דורך פרשת זכור · אך פרשת פרה אדומה · אונ' פרשת החדש הזה לכם · אבחנת צו פריבן נאך איין אום אום ניט אקריב צו זיין איין בעל מום פון איינר בהאה · אונ' דז קיין כהן (בעל מום) קיין עבודה טואן זאל : ברית דעם (ברית פון זאלץ ניט צו פר שטעהרן זונדרן (אקריב צו זיין אויף יעדרן קרבן : גם אך דז איטן דז מהל אין איינר אנחה · זאלי צערברעקלין גיפלין · דעאפפין · גינעהן צום (איבח) . צו עאפפנגין די בלוט פון קרבן . זאלכי צו שפרענגין · דין דער (דין פון בכור צו נעמין צוויא חלקים · אונ' דז (אשפט) ווען איינר שטערבט אונ' האט קיין זון : הנצים ווען זיך צוויא צענקין אונ' איינס זיינה פרויא בקואט דען אנדרן אמן אן זיין שנד אב צו האקן איהרי הנד · ניט אן צו שטעלן צאנק · אונ' דז קייני פרויא : זיך זאל בקליידן אין אמנס קליידר · אונ' קיין אמן אין וייבס קליידר · והקרבת (אקרב) צו זיין (גירי צדק) ביים זאמין צו וואהנין אונ' צו הלטין דיא גיזעץ דז איר זיין פרייא אויז גיגאנגן פון דער שווערי ארבייט פון אצרים · אונ' צו זייט צוליגן דיא גרים אין אונזרי שטעט אונ' זיא צו געבן צו עסין נבלות : זריקת דז בלוט שפרענגן פון קרבנות צו אפפרן דז (חלב) · צו פר ברענין וואש איבר גבליבן פון (קרבנות) דיא נור דערפין גיגעסין ווערדן איין איינציגן טאג : חרם וואש אמן אקדיש איזט איט דעם לשון חרם : חלה איהל פון (תרומה) וואש טאמא גיווארדן איזט · אונ' צום פר ברענין גיברויכט ווערדן הענן צו געבן דעם כהן · אונ' איין שולד דיא ווידר גיגעבן ווירט דז זיא איזט גינואן ווארדן פון איינם דער קיין קרוב האט : ווען איינר טאמא גיווארדן איזט פון איין (את) צו אמכין דז (קרבן פסח) אין חדש אייר · פון דעם (קרבן פסח) קיין פלייש אויז צו ציהן אויז דעם הויז וואו עש גיגעסין ווירט · קיין ביין דרמין צו צערברעכין · יציקה צו גיסן (שמן המשחה) אויף דעם קאפף פון (כהן גדול) איהם דראויט איין צו זעלין צו זיין כהן גדול ווארט אט זיין פאטיר · כל אלי (עבודת פון יום כפור) צו אמכין אין איהרי אורדנונג · אום דראויט צו פר געבן אויף אונזרין זינדן איין אמהל איינס יאהר : לקום אויף צו שטיאן פר איינם גרייזין · אונ' צו בעשיהנין דז גיזיכט פון איינין (חכם) אונ' גלערן · איינה וואורטנג ניט צו טרייבן רכילות אונ' ניט אויף דעם (חבר) זיין בלוט צו טראכטין : מצות דז גיבאט פון

דעם

ולקים: לבישת שעטנז וכלאי הכרם · הרבעת בהמה
והרכבת האילן* כתנות כבוד להלביש לכהנים *ואזהרת
עבודה * לבל יקרב כל זר : ידעונים להשמיד ואובות
להכרית · להיות תמימים לקבל תמימה : טהרה ונקיות
מלכא ממזר בקהל* עמוני ומואבי פצוע דכה וכרות שפכה:
חתימה ופריקה ותוכחת ושנאה · וקללת חרש ומכשול עור:
זריזות להבדיל בין הטמא לטהור ושקוץ בהמה טמאה
המובדלה לטמא : ואותו ואת בנו ביום אחד וגיד הנשה
ואבר מן החי ובשר בחלב : החיאת אח והדאת אביון *
חבילת רחים ורכבו והשבת העבוט : דברי הודעת עון
וקרבן חטאת · סמיכה ותנופה כפרה וסליחה : גנבה
ואבדה טרפה ושבורה ושבויה · תשלומי כפל ותשלומי
ארבעה וחמשה שומר חנם והשואל נושא שכר והשוכר :
ביעור חמץ ואכילת מצה · זכרון חוק לחוג כל שבעת הימים: חוז אף פרשת שקלים
להזכיר אותה בכל שנה ושנה · ופורענות עמלק ופרה אדמה והחודש הזה לכם:

מערות דבר שנא' שם ולא יראה בך ערות דבר : מוצא שפתים דכתיב שם מוצא שפתיך תשמור ועשית כו' : ושבועת האיסור אשר יאסר האדם על נפשו : ופצת פה כו' להפר ולהקיר או לקיים : להיות תמימים שנא' שם י"ח תמים תהיה כו': לקבל תמימה התורה שנ' בתהלי' י"ט תורת ה' תמימה : חסימה דכתיב בדברים כ"ה לא תחסם כו' : ופריקה שנאמר בשמות כ"ג כי תראה חמור שנאך כו' עזב תעזב : זריזות להבדיל כו' צרי' לזרז עצמו כדי שידע להפריש אחרי כן לשקץ המובדלי' ולטמא אותם : החיאת אח שנאמר בויקרא כ"ה וחי אחיך עמך : דברי הודעת שנא' או הודע אליו חטאתו שצריך להתודות עונותיו: גניבה ואבדה בשומר שכר חייב לשלם : טרפה כו' כדכתיב בשמות כ"ב ומת או נשבר או נשבה כו' אם טרף כו' : חוק חוקת המועד : פרשת שקלים דתנן במסכת שקלי' באחד באדר משמיעים על השקלי' וזכור לדבר ונשלמה פרים שפתינו : אבחנת לבחון כשקרב' הכהנים שלא יקריב בעל מום :

וכתיתם

פיוסר ע"פ א"ב

אבחנת מומים מלהגיש בעל מום · מומי אדם ומומי בהמה ·

ברית

זיך וואס (אסור) אמלט איט איינה (שבועה) · דז אונד עפיגין איט איין (נדר) · ענטוועדר דער אמן דיא פרויא וואלכס פר שטעהר אדר זו אמכין הלטין : לבישת ניט אן זו קליידן שעטנז · קיין אנדרן זאאין זו זעאן אין וויין גארטין · ניט זו וויא ארלייא (בהמות) זו מיינגדר אמכין היזארין · אוני' קיין זוייא ארלייא בוים זו אזאאן זו פראפין כתנות ערזאאי הצאדר זו בקליידן דיא (כהנים) · דיא ווארנונג אויף דר (עבודה) קיין פרעמדר וואר ניט איין (כהן) אוזט ניט דר זו זו קואן : ידעונים דעם (כישוף ידעוני) זו פר טילגן · (אוב) זו פר שניידן · זו זיין גאנץ איט גאט · אן זו נעאין דיא פולקואיני (תורה) : טהרה זו הלטין דז (קהל ישראל בטהרה ובנקיות) אס ניט זו קואן אונטר זיא איין (ממזר) · פון (עמון אוני' מואב) · דיא איהר אמנ אפט פר שטויסן אדר פרשניטין דז זיא קיין קינדר הבין קענין : חסימה קיין (בהמה) אין דרעשין זו פר בינדן · ווען זיא שווערי לאסט האט זו העלפין אב לאדין · זיין (חבר) זו שטראפין · ניט פינד זו הבין · קיין טויבן זו שולטין · אוני' דעם בלינדן ניקס אין דער וועג ליגן : זריזות זיך פריש זו הלטין זו אונטרשיידן צווישן דעם וואס (טמא) אוני' וואס (טהור) איזט · אוני' זו פר אוס ווירדיגן איינה (בהמה טמאה) דיא אב גשיידן איזט (אטמא) זו זיין : ואותו איינה (בהמה) איט איהר קאלב ניט זו (שחטן) אין איין טאג · ניט זו עסין (גיד הנשה) · קיין גליד פון איינר לעבעדיגי (בהמה) · אוני' קיין (בשר בחלב) : החיאת זו ערהלטין זיינין ברודר · אוני' זו לייאן געלד אדר וואס דא ברויכט איין נויט דורפטיגר · זיך ניט זו פפענדן אן איינן איהל שטיין וואס אמן דר איט לעבענס נאהרונג האט · אך אני אבינד ווידר זו געבין דז (משכון) פון איין ארעאין דרויף ליגן זו קענין : דברי ווען איינס ביקאנד ווערט דז ער געזינדיגט האט וואו רוף ער אוז ברענגן איין (קרבן) · דער (דין פון קרבן חטאת) · דרויף זו לאהנין דיא הענדי אויף זו היבן אויף דעם (מזבח) · זו ערלנגן (כפרה אוני' סליחה): גנבה ווען איינין (שומר) איזט גישטאהלין · פר לאהרן · פרלוקט · לער ברואבין · אדר גיפאנגן ווארדן דיא (בהמה) דיא ער גהיט · איזט ער איין (גנב) לאהלט ער טופילט · אך פיר פאך פר איין לעבאי אוני' פינף פאך פאר איינם אקס ווען ער זיא (גשחט) אדר פר קויפט האט · דיא (דינים) פון איין (שומר חנם) · אדר דער פון איינם איינה (בהאה

הַשָּׁנָה וְעִנּוּי נֶפֶשׁ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים : רְגָלִים לַעֲלוֹת בְּשָׁלוֹשׁ פְּעָמֵי שָׁנָה · וּמַתְּנוֹת יָדַיִם מִבִּרְכוֹתֶיךָ : שְׁלָמִים וְעוֹלוֹת זְבָחִים וּנְסָכִים · נְדָרִים וּנְדָבוֹת חַטָּאת וַאֲשָׁמוֹת : חזן תְּמִידִין וּמוּסָפִין · בְּשַׁבָּתוֹת וּבֶחֳדָשִׁים וּבְמוֹעֲדִים · וּכְלֵי הַקּוֹדֶשׁ לְשָׁרֵת לְפָנָיו :

מיוסד ע״פ קסר״ק

תּוֹדָה וּמִנְחָה כִּשְׂבָּה וּשְׂעִירָה תּוֹרִים וּבְנֵי יוֹנָה · וַעֲשִׂירִת הָאֵיפָה · שְׁמִטִּים וְיוֹבְלוֹת וְחִשּׁוּב תְּקוּפוֹת וּסְפִירַת הָעוֹמֶר שִׁבְעָה שָׁבוּעוֹת · רִבִּית הָאוֹכֵל וְנֶשֶׁךְ הַכֶּסֶף * הַשְׁמָטַת מַלְוֶה וּגְאֻלַּת מִמְכָּר : קְרִיאַת דְּרוֹר וְשִׁלּוּחַ חָפְשִׁי · חִפּוּשׁ הַנִּרְצָע בַּיּוֹבֵל וְהָאָמָה בְּסִימָן: צֶדֶק צֶדֶק לִרְדּוֹף * אֱמֶת וּמִשְׁפָּט לַעֲשׂוֹת: פְּעֻלַּת שָׂכִיר בַּל תָּלִין עַד בּוֹקֶר· פְּלִיאַת הַדִּין: לְלַמֵּד מִלִּשְׁכַּת הַגָּזִית וּמִיתַת חֶנֶק לְעוֹשֶׂה בְּזָדוֹן: עֲשִׂיַּת מַעֲקֶה לְבַל יִפּוֹל הַנּוֹפֵל: וְעָרֵי מִקְלָט לְרוֹצֵחַ בִּבְלִי דַעַת: סִדְרֵי קְרָב וּמָשׁוּחַ מִלְחָמָה * אַזְהָרַת שׁוֹטְרִים וְשָׂרֵי צְבָאוֹת : נְקִיּוּת לְבֵית לָבֹא לִשְׂמוֹחַ בְּכַלָּה: מְאָרֵס וּבוֹנֶה וְנוֹטֵעַ וְרַךְ הַלֵּבָב וְקִדּוּשׁ מַחֲנֶה מֵעֶרְוַת דָּבָר · מוֹצָא שְׂפָתַיִם בְּדָבָר וּשְׁבוּעַת הָאִסּוּר * וּפַצְּתָה פֶּה בְּנֶדֶר לְהָפֵר ולקים

הכפורים · לקמן בפיוט אוסל מועד מפור נ״כ בעברת שוכר בר״ס ועגוי נפש ביוס כפור אבל בגירסא הסכונה לקמן בעברת מיכר ביוס הכפורים ובייבי ביובל : שלמים וכו׳ עד תמידין ומנם להקריבם בכל יום ומוספין דווקא בשבתות ובחדשים ובמועדים : תודה כשבה ושעירה תורים ובני יונה ועשירית האיפה · באוס על שבועות שעדית ועל שאל ידבר : נרצע ביובל דוקא ביובל : והאמה בסימן נ״כ בסימן מה שאין כן בעבד : פליאת הדין מדבר בזקן ממרא דכתיב בדברים י״ז כי יפלא כו׳ : סדרי קרב שנאמר שם כ׳ והיה בקרבכם אל המלחמה: ומשוח דכתיב שם ונגש הכהן : אזהרת שוטרים שנא׳ שם ונגש ואספו השטרי כו׳ · נקיות לבית כו׳ שנאמר שם כ״ד נקי יהיה לביתו שנה כו׳ : וקדוש מחנה שנ׳ שם כ״ג והיה מחניך קדוש : מערות

בלאזין תקיעת שופר אן ראש השנה . אונ׳ זיך צו פייניגן איט תענית אן יום כפור · רגלים אן פסח שבועות סוכות · (טובים) · עולה זרגן צו זיין אין בית האקדש דרייא מאהל אים יאהר צו געבן גשענק פון קרבנות פון דיינה ברכה · צו ברענגן קרבנות שלמים · עולות . זונסט קרבנות · נסכים · נדר · נדבות חטאות אונ׳ אשמות תמידין · די קרבן תמיד אלי טאג צוויא מאהל · קרבן מוסף אן שבת . ראש חודש : אונ׳ יאים טובים אונ׳ צו אאכין כלי הקדש פאר גאט דראיט צו דינען : תודה צו ברענגין קרבן תודה · איין מנחה · קרבנות צו ברענגן טעפער · ציקלער · טירקל טויבן · יונגי טויבן · אך איין צעהנטייל פון איינר איפה צו מנחה ווען ער קיין גרויס (קרבן) ברענגן קן · שמיטים די זיבינטי יאהר צו אאכן שמיטה די פופציגסטי צו אאכן יובל · אויז צו רעכנין דיא תקופות · ספירת, עומר זיבן וואכין : רבית קיין רבית צו נעאין פון עסין שפייז . אונ׳ ניט פון געלט · דעם בעל חוב ניט צו אאנין נאך שמיטה · אונ׳ דיא ווידר לייזונג פון איין פר קויפטי (נחלה) : קריאת אין יובל אויז צו רופן איין פרייא יאהרי אונ׳ פרייא צו שיקן דיא (עבדים אן שמיטה) · דער אבר זיך במהרן לאזט אונ׳ ניט ארויז גיגאנגן · פרייא צו שיקן אן (יובל) · אונ׳ איינה דיענסט אאגט · ווען זיא בקומט (סימנים) פון איינר יונגפר : צדק דיא גירעכטיקייט אין (אמפט) צו זוכין · (אמת אונ׳ אמפט) צו טואן · דעם גידונגינין זיין לון ניט צו לאזין נעכטיגן איבר נאכט · פליאות פר הוליגה (דינים) צו לערנין פון די (סנהדרין אין לשכת הגזית). (דן) צו זיין איט ווירגן ווער אוטווילינג ווידר דיא טוט : עשיית צו אאכין איין גילענדר אום דעם דאך די קיינר ארונטר פאלין זאל אן צו בריטן (ערי אקלט פר איינם רוצח) אהני ווישן שאפט אדר אום געדן : סדרי דיא אורדנונג פון (אלחאה) פיהרן . צו ער נענין איין (כהן) דער דא הייסט (אשוח אלחאה) · דיא ווארנונג פון די (שוטרים די ארוק גיאן זאל ווער פר זאגט אייז אוג׳ צו זעגין הויבלייט איבר דעם פאליק : נקיות דער איינה פרויא גינואן · לעדיג צו זיין פון אלים זיך (אשאח) צו זיין איט זיינר (כלה) אין ערשטין יאהר · אך ווען איינר ערשט איינה (כלה) בשפוזיט · איין הויז גיבויאט . איין ווין גארטין גיפפלאנצט אונ׳ נאך ניט אויז גלייזט אין פירדן יאהר · אונ׳ ווער פר צאגט אייזט דיזי אלי ניט צו גיאן אין דער (אלחאה) אונ׳ צו היילגן דיא (אחנה) די קיינה שענדליכה זאך דריין גיזעהן ווערדן זאל : מוצא וואס דו אויז רידיט צו האלטין · אך ווער

זיך

סנהדרי גדולה וסנהדרי קטנה : חזוק בית דין
בארבע מיתות · עבירה ועבירה ועונש שלה :
טרפה להשליך ונבלה למכור · כל חלב וכל דם
שלא לאכול : יין לנסך ושמן להדליק ועשרון ושתי
הלחם גרש קלי וכרמל : כהנים לשרת ולוים
לשורר · תרומות ומעשרות ועריי מגרש : לחיים
והזרוע והקבה לתת לכהן · מאת העם ומאת זובחי הזבח ראשית
הגז מגוזזי צאן · מעשר בהמה וקדוש בכורות · ופדיון הבן ונדר
והקדש : נטע רבעי ודוי מעשר · מקרא בכורים ברכות וקללות :
שמחת בית השואבה לשמוח בחג · סכה ולולב וערבה ונסוך
המים : עריות להפריש נדה להרחיק · חליצה ויבום וספר כריתות :
פרשת סוטה ופרשת עגלה ערופה · תפלין ומזוזות ומצות ציצית :
צאת כהנים לברך קהל ועדה ופקוד לוים לענות בקול רם קריאת
מועדים ומני רגלים · תקיעה בראש השנה

כל׳ מלך ופלך : חזוק ב״ד
צריכין להתחזק בדין : בארבע
מיתות סקילה שריפה הרג וחנק
שלא יחוסו על אבוד נפש ׃
עבירה כו׳ לדון כעונש עבירה :
לנסך על גבי המזבח להדליק
במשכן : ועשרון סולת לכל
כבש : ושתי הלחם של עצרת :
גרש וכו׳ שאסור לאכול עד הבאת
העומר : ונסוך המים בחג
ופקוד לוים כו׳ מצוה לקרות
ברכות וקללות בקול רם שנאמר
בדברים כ״ז וענו הלוים :
תקיעה בר״ה ועינוי נפש ביום
הכפורים

מיין הטע דער טולדיג מיט דעם טויט · אונ׳ דיא טוטרים פֿון דין דז זיא דעם בעל דין ניט שאיילן זאלין · וישבועות אונ׳ צו בשווערן מיינין דז ער (עדות) זגין זאל · אונ׳ ווען ער מיינן פקדון ווידקיט אדר ווען מיינר שווערט וואש זיא אדר ניט צו טואן אונ׳ פֿר הענגט דיא זאך ניט אזא צו טואן · אונ׳ צו בילאהלין דיא גיזלות · אונ׳ (אשיב אבדה) זו זיין · וזקוק זיך דר בית דין בהעפֿטן זאל דיא עדים רעכֿט חוקר ודורש צו זיין · צו זעצין אין (ירושלים סנהדרי גדולה) פֿון איין אונ׳ זיבינציג (חכמים) · אונ׳ אין אנדרי שטעט (סנהדרי קטנה) פֿון דרייא אונ׳ צוואנציג : חזוק דיא שטערקונג פֿון (בית דין) (דן) צו זיין מרבע מיתות · אונ׳ צו ריכֿטן איבר יעדרי (עבירה אונ׳ עונש · טרפה ווען צו ווארפֿין פֿר דיא הונד · נבלה צו פֿרקויפֿן איינין פֿרעמדן דער עש גיסן דערף קיין (חלב) אונ׳ (דם) ניט צו עסין · יין ווין צו גיסן אויף דעם מזבח · בוים איהל אן צו צינדן אויף דער מנורה · איין צעהנטייל זעאיל אעהל צור מנחה צום קרבן · אן שבועות שת לחם · דיא מנחה פֿון עומר צו דערפֿין עסין פֿון דיא נייאי תבואה גברעכֿינה · גברענטי אונ׳ פֿולי זאנגן : כהנים די כהנים מיט עבודה צו דינין · די לוים צו זינגין · צו געבן (תרומה · מעשרות · אונ׳ פֿר דיא לוים צו געבן שטעט מיט אקיר פֿעלדר · לחיים צו געבן דעם כהן די קין באקין דעם בוך מאגן · מאת פֿון אין פֿאלק וועלכֿי שחטן איין שעכֿטונג · דז ערשט שערלט · מעשר צו געבן מעשר בהמה צו הייליגן דעם בכור פֿון בהמה טהורה · פדיון הבן · צו הלטין איין נדר · דיא מצות פֿון הקדש ווען איינר וואס אקדיש מיזט · נטע בוים פֿפֿלאנצונג דז פֿירדי יאהר מוז צו זיין · אתוודה צו זיין איבר דעם מעשר אין ירושלים · צו לייאנן די פרשה איבר בכורים · אויף דעם הר גריזים אונ׳ הר עיבל דיא לוים צו זגין דיא ברכות אונ׳ דיא קללות : שמחת בית השואבה צו הלטין אן סוכות · מצות סוכה · לולב · הושענא אונ׳ וואסיר גיסין אויף דעם מזבח · עריות בלוט פֿריינד פֿון זיך צו ווייטרן וועלכֿי ניט נעמן צור פֿרויא · איין נדה) פֿון זיך צו ענטפֿערנין · צו געבן (חליצה · אדר אייבם זיין · אונ׳ וואו עש ניטיג איזט צו געבן גט · פרשת דיא בשיידונג פֿון איינר פֿרויא פֿון דיא פֿון איהרן מאן אב קעהרט · דין פֿון עגלה ערופה איבר איינן הרוג דער גיפֿונדן ווערט אונ׳ מאן ניט וויס ווער איהם ער שלאגין · מצות תפֿילין צו לייגן · מזוזה אן דיא טיהרן · ציצית אן דיא פֿירעקיכֿטי קליידר · צוואת ביפֿעהל אויף די כהנים צו זעגנין קהל ועדה · אונ׳ צו זגן דיא ברכות וקללות מיט הויכֿי שטים · קריאת צו ביטען דיא גיזעצטי צייטן צו (יאים טובים

יוצר ליום ראשון של שבועות

שמיא ורמת ארעא ואשתכח דקאים בין חותא : נעו מלאכין ודחילו אופנין כד חמון משה דקריב לערפלא : שערות רישי קמו להון כחדא דיוקנין דיעקב חזא מוזקף לקבליה : יעל וקרב לך דבא רעיהון דבני צוח מן כורסיה מלכא רמא פסל לך תרין לוחין מן סנפרינון דתחות כורסיה מלכא חיא : צהיל הוה לביה דמשה וחדי דהוה אל רחום אפילגוס דידיה : קריבו מלאכיא לוות כורסיה הקריס ואמרין בבעו מנך לא ישלוט בן : רישא דכפא בחוטריה תבר ואנן קשין ליה למנגשיה : שדי אמר ליה לא תדחל משה דממרי יהוי לך בסעדך : תסב אוריתא ותחות לך דלא אשכחית בנביאי מהימן כותך :

מוסף ליום ראשון של שבועות

כל ימי גדלתי בין החכמים ולא יכולתי לעמוד על כוונת המחבר לשמירת סדר תרי"ג מצות · כי לא הלך על סדר הפרשיות · ולא כסדר ספר הדברים ולא על פי הפסק · וקשה מזה שבא לומר אתה הנחלת וכו' והכניס בהם מצות דרבנן · ושאלתי לחכמים ואין מגיד לי · ושמעתי כי זה רב המחבר הוא רבי אליעזר הזקן · מופלג בחכמה וזקנה · והיה כוונת האסורים בעת שחבר זה הסדר · ואולי לגודל חכמתו ובקיאותו וזכירתו הכל סדרו · בעל פה בלי ספרים ראיה למלאכה גדולה כזו · ואם כן כוונת דעתינו כשנוי הסדרים · ומאחר שכתבו לכלל זה · יש לנו ללמוד זכות ולומר שסמך המחבר על לאו דלא תסור על כן מנה גם מצות דרבנן · וחלק את לשנים פרקים · וכל פרק לשנים ועשרים קטנים · פרק אחד על סדר אלפ"א בית"א · וכירק אחד על פוך תשר"ק וכן כולם :

אתה ונתינת מום כו' · שנאמר בויקרא כ"ד כי יתן מום בעמיתו כאשר עשה כן וכו' ואמרו חז"ל ממון : שוחד כו' לא יקחו שוחד לנפש רוצח : העלם דבר דכתיב בויקרא ס' נפש כי תחטא לבטא וגו' : זיקוק בית דין שידקדקו לחקור העדות בז' חקירות וכו' בדיקות : סנהדרי גדולה ע"א כלשכת הגזית : וסנהדרי קטנה כ"ג בכל

מיוסד ע"פ א"ב

אתה הנחלת תורה לעמך · וכאב את בן אותם יסרת : בימינך כתבת דברות חיים · ובאצבעותיך חקקת תוכחות מוסר : גודל עונשין ואזהרות הרבה · מצות עשה ומצות לא תעשה :

דיני ממונות ודיני נפשות · ונתינת מום בנותני מומים : הזהרת שופטים · בל שוחד רשע למות : וצואת שוטרים לבל הכר פנים · ושבועת העדות ושבועת הפקדון ושבועת העלם דבר ושלום גזל והשב אבדה : זקוק בית דין בדרישה ובחקירה · סנהדרי

די גאט האט פון יעקב האט זיך אויף גריכט קיגן אים : של גיא הרויף אוני' קום אן הער : דא הערט איינר קידר אן טרייאט פון זיינם שטול דר הוכה קיניג : פסל הויא צו דיר צוויא טאבלן פון ספיר : דיא איז אונטר דעם שטול פון דען לעבנדיגן קיניג : צהיל פריליך וואר דאז הערץ פון משה אוני' ער פרייאט זיך דז דער דר בארמיגר גאט זיין פרשפרעכר ווער : קריבו זיא גנאהנן דיא ענגלן צום שטול פון דען ווערדיגן הער : אוני' שפראכן איר ביטן דיך ער זאל ניט געוועלטיגן אן אונס : רישא דען הויפט דס פעלזין איט דען שטאב האט ער צו ברא֗כן : אוני' עס איז אונס צו שווער אים צו בצווינגן : שדי דער אלמעכטיגר גאט שפראך צו אים ניט דוא זאלשט דיך פערכטן דען איין זאג זאלן זיין צו דיר אין דיינר הילף : תסב נעם איין תורה אוני' גידר דיך · דען איך האב ניט גפונדן אונטר איינר נביאים איין ווארהאפטיגן אז דיך : אתה דוא האשט אויך ערבן · דיא תורה צו דיינם פאלק · אוני' אלז וויא איין פאטיר זיין זון האשטו זיא גזיכטיגט · בימינך איט דיינר רעכטי הנד האשטו גשריבן דיא צעבהאפטי (עשרת הדברות) אוני' איט דיינה פינגר האשטו אויז גיגראבן ביוועהרונגס שטראף · גודל דיא גרוסי עונשים אוני' ווארנונג פילי אזות עשה דהייגנואס אן יוא טואן זאל אוני' פילי אזות לא תעשה וואס מאן ניט טואן דערף · דיני דיא דינים פון געלד זאכין אוני' אך פון נפשות · אוני' דז מאן בינאהין זאל ווער זיינם (חבר) איין מום מאכט · הזהרת די ווארנונג אויף ריכטר ניט צו נעמין שוחד פריים צו שפרעכן איין

ראשיהם מלמעלה: ותחת הרקיע כנפיהם ישרות אשה אל־אחותה לאיש שתים מכסות להנה ולאיש שתים מכסות להנה את גויתיהם: ואשמע את־קול כנפיהם כקול מים רבים כקול־שדי בלכתם קול המלה כקול מחנה בעמדם תרפינה כנפיהן: ויהי־קול מעל לרקיע אשר על־ראשם בעמדם תרפינה כנפיהן: וממעל לרקיע אשר על־ראשם כמראה אבן־ספיר דמות כסא ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה: וארא כעין חשמל כמראה־אש בית־לה סביב ממראה מתניו ולמעלה וממראה מתניו ולמטה ראיתי כמראה־אש ונגה לו סביב: כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם כן מראה הנגה סביב הוא מראה דמות כבוד־יהוה ואראה ואפל על־פני ואשמע קול מדבר: ותשאני רוח ואשמע אחרי קול רעש גדול ברוך כבוד־יהוה ממקומו:

דיא ברכות פון דער הפטרה ווערסטו גפינדן בדף כ״ד ע״ב: דס ארכין זאגט אן אין טייל קהלות פאר (וידבר אלהים את כל הדברים האלה): אבר אין אשכנז זאגט אן דאס ניט· אן היבט איין אונ׳ דאס קהל זאגט אויך טאונה עטרה: אונ׳ נאך טאונה עטרה היבט דער חזן אן תפלות אויך טאונה עטרה ביז (ושני תמידים כהלכתם): דער נאך היבט אן אן אתה הנחלת:

ארכין יי שמיא לסיני ואמר למשה מהימניה תא סק: בני פלטין דידי לא יבהלונך דכבש
יתהון סבך מן ריש: גומרין דאתון הות נוריה דנמרוד ולא יכיל למכוה רגלוי דסבך:
דבק לית הוא נורא דמלאכי בך דעמך אשא אכלא אשא: הא אנא מלביש לך פורפירון דידי
דאין קריב מלאכיא תנגשיניה בהון: וקבעית קרני הודא בראשך דלית גבר דקרב לותך:
זעירא לא תהוי באפך משה דלית את ידע מה חבתך עלי: חי וקים אנא דבראית אקונך עד
לא שכללית רומה ומוכא: טירוני מרומא קמו להון תמהין דין אכסנאה הכא מאן הוא: יה
יהב רשו לבשרא ודמא למקרב הכא ומאן כדו אנפרטין: כד חמון מלאכיא דעני כדיזלהון
דין אכסנאה אנא מורע לכון: לענותנותא דאתקרי משה רעיהון דבניי מהימניה דביתי: מכו
שמיא

ארכין ער נייגט גאט דען הימל אויף בערג סיני אונ׳ זאגט צו משה זיין וואר הפטיגן קנעכט קום אונ׳ גיא הרויף: בני דיא קינדר פון איין פאלאס דיא ווערן דיך ניט דר טרעקן די האט בייצוואונגן דיין עלטר פאטר אברהם פון ערשטן גומרין גלימדיגי קולין פון קאלך אובן וואר דאס פייאר פון נמרוד אונ׳ עס קאנט ניט פר ברענגן די פיס פון דיין אלטן פאטר אברהם: דבק לית עס זאל ניט ביהעפט דאס פייאר פון איינן ענגלן אן דיך: דען עס ווערט זיין איט דיר דס פייאר דאס דא פר ברענט אל׳ פייאר: הא אנא פור וואר איך וויל קליידן דיך אין איין פורפיר וואל דס איינט די וואלקן דז וען זיא זעלט גינעהן דיא ענגלין ווערסטו בצווינגן זיא: וקבעית אונ׳ איך וויל זעצן הערניר דאס איז דיא גלאנץ דער שנהייט אן דיין הייפט דז ניט איין אמן זאל קענן גנעהן צו דיר: זעירא עס זאל ניט קליין זיין גיאכט ביא דיר משה דען דו ווייסט ניט וויא גרוס דיין ליבשאפט איז ביא איר: חי וקים לעבנדיג אונ׳ בשטענטיג בין איך אונ׳ איך האב דיין צורה ביטאפן אי איך האב גגרונט פעסטיגט די הימל אונ׳ ערד: טירוני דיא הערן די היאלט דיא סטונדן אונ׳ פאר וואונדרטן זיך: דיזר גאסט אלהיא ווער איז ער: יה יהב גאט האט געבן אזוביגס צום פלייש אונ׳ בלוט: צו גנעהן אלהיר אונ׳ ווער איזט אזו איין הער: כד חמון אלס דיא ענגל זאכן דז גאט אזו ענטפרט צו זיא: דיזן גאסט גיב איך צו ער קענן אייך: לענותנותא צור דער דעאוטיקייט· דאס ער ווערט גרופן משה דער הערט פון אייני קינדר אונ׳ דער וואר האפטיגר איינס הויז: מכו זיא נידרטן זיך דיא הימל אונ׳ עס דער היכט זיך דיא ערד: דא ווארד בפונדן דז ער סטונד צווישן דען ענגלן דיא דא הייסן (חיות הקודש): נער זיא פר וואגלטן די ענגלן אונ׳ דער טרשקן די (אופנים) אלז זיא זעהן משה דז ער גנעהנט צו דעם וואלקן: שערות די האר פירש הייבט· זיא סטונדן אויף זיא אלי איט איין אאל אז זיא זאבן

דיא

וְאֶת־שְׁלָמֶיךָ אֶת־צֹאנְךָ וְאֶת־בְּקָרֶךָ בְּכָל־
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַזְכִּיר אֶת־שְׁמִי אָבוֹא אֵלֶיךָ
וּבֵרַכְתִּיךָ׃ וְאִם־מִזְבַּח אֲבָנִים תַּעֲשֶׂה־לִּי לֹא־
תִבְנֶה אֶתְהֶן גָּזִית כִּי חַרְבְּךָ הֵנַפְתָּ עָלֶיהָ
וַתְּחַלְלֶהָ׃ וְלֹא־תַעֲלֶה בְמַעֲלֹת עַל־מִזְבְּחִי
אֲשֶׁר לֹא־תִגָּלֶה עֶרְוָתְךָ עָלָיו׃

למפטיר קורין בפ׳ פנחס

וּבְיוֹם הַבִּכּוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה
לַיי בְּשָׁבֻעֹתֵיכֶם מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה
לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם
עוֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם
אַיִל אֶחָד שִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה׃ וּמִנְחָתָם
סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר
הָאֶחָד וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל הָאֶחָד׃ עִשָּׂרוֹן
עִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים׃
שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃ מִלְּבַד עֹלַת
הַתָּמִיד וּמִנְחָתוֹ תַּעֲשׂוּ תְּמִימִם יִהְיוּ־לָכֶם
וְנִסְכֵּיהֶם׃

הפטרה ליום ראשון של שבועות ביחזקאל סימן א׳

וַיְהִי בִּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה בָּרְבִיעִי בַּחֲמִשָּׁה לַחֹדֶשׁ
וַאֲנִי בְתוֹךְ־הַגּוֹלָה עַל־נְהַר־כְּבָר נִפְתְּחוּ
הַשָּׁמַיִם וָאֶרְאֶה מַרְאוֹת אֱלֹהִים׃ בַּחֲמִשָּׁה לַחֹדֶשׁ
הִיא הַשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית לְגָלוּת הַמֶּלֶךְ יוֹיָכִין׃
הָיֹה הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־יְחֶזְקֵאל בֶּן־בּוּזִי הַכֹּהֵן
בְּאֶרֶץ כַּשְׂדִּים עַל־נְהַר־כְּבָר וַתְּהִי עָלָיו שָׁם יַד־
יְהוָה׃ וָאֵרֶא וְהִנֵּה רוּחַ סְעָרָה בָּאָה מִן־הַצָּפוֹן
עָנָן גָּדוֹל וְאֵשׁ מִתְלַקַּחַת וְנֹגַהּ לוֹ סָבִיב וּמִתּוֹכָהּ
כְּעֵין הַחַשְׁמַל מִתּוֹךְ הָאֵשׁ׃ וּמִתּוֹכָהּ דְּמוּת
אַרְבַּע חַיּוֹת וְזֶה מַרְאֵיהֶן דְּמוּת אָדָם לָהֵנָּה׃
וְאַרְבָּעָה פָנִים לְאֶחָת וְאַרְבַּע כְּנָפַיִם לְאַחַת
לָהֶם׃ וְרַגְלֵיהֶם רֶגֶל יְשָׁרָה וְכַף רַגְלֵיהֶם כְּכַף
רֶגֶל עֵגֶל וְנֹצְצִים כְּעֵין נְחֹשֶׁת קָלָל׃ וִידֵו אָדָם
מִתַּחַת כַּנְפֵיהֶם עַל אַרְבַּעַת רִבְעֵיהֶם וּפְנֵיהֶם
וְכַנְפֵיהֶם לְאַרְבַּעְתָּם׃ חֹבְרֹת אִשָּׁה אֶל־אֲחוֹתָהּ
כַּנְפֵיהֶם לֹא־יִסַּבּוּ בְלֶכְתָּן אִישׁ אֶל־עֵבֶר פָּנָיו
יֵלֵכוּ׃ וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם וּפְנֵי אַרְיֵה אֶל־
הַיָּמִין לְאַרְבַּעְתָּם וּפְנֵי־שׁוֹר מֵהַשְּׂמֹאול
לְאַרְבַּעְתָּן וּפְנֵי־נֶשֶׁר לְאַרְבַּעְתָּן׃ וּפְנֵיהֶם
וְכַנְפֵיהֶם פְּרֻדוֹת מִלְמָעְלָה לְאִישׁ שְׁתַּיִם חֹבְרוֹת
אִישׁ וּשְׁתַּיִם מְכַסּוֹת אֵת גְּוִיֹתֵיהֶנָה׃ וְאִישׁ אֶל־
עֵבֶר פָּנָיו יֵלֵכוּ אֶל־אֲשֶׁר יִהְיֶה־שָׁמָּה הָרוּחַ
לָלֶכֶת יֵלֵכוּ לֹא יִסַּבּוּ בְּלֶכְתָּן׃ וּדְמוּת הַחַיּוֹת
מַרְאֵיהֶם כְּגַחֲלֵי־אֵשׁ בֹּעֲרוֹת כְּמַרְאֵה הַלַּפִּדִים
הִיא מִתְהַלֶּכֶת בֵּין הַחַיּוֹת וְנֹגַהּ לָאֵשׁ וּמִן־הָאֵשׁ
יוֹצֵא בָרָק׃ וְהַחַיּוֹת רָצוֹא וָשׁוֹב כְּמַרְאֵה הַבָּזָק׃
וָאֵרֶא הַחַיּוֹת וְהִנֵּה אוֹפַן אֶחָד בָּאָרֶץ אֵצֶל
הַחַיּוֹת לְאַרְבַּעַת פָּנָיו׃ מַרְאֵה הָאוֹפַנִּים
וּמַעֲשֵׂיהֶם כְּעֵין תַּרְשִׁישׁ וּדְמוּת אֶחָד
לְאַרְבַּעְתָּן וּמַרְאֵיהֶם וּמַעֲשֵׂיהֶם כַּאֲשֶׁר יִהְיֶה
הָאוֹפַן בְּתוֹךְ הָאוֹפָן׃ עַל־אַרְבַּעַת רִבְעֵיהֶן
בְּלֶכְתָּם יֵלֵכוּ לֹא יִסַּבּוּ בְּלֶכְתָּן׃ וְגַבֵּיהֶן וְגֹבַהּ
לָהֶם וְיִרְאָה לָהֶם וְגַבֹּתָם מְלֵאֹת עֵינַיִם סָבִיב
לְאַרְבַּעְתָּן׃ וּבְלֶכֶת הַחַיּוֹת יֵלְכוּ הָאוֹפַנִּים אֶצְלָם
וּבְהִנָּשֵׂא הַחַיּוֹת מֵעַל הָאָרֶץ יִנָּשְׂאוּ הָאוֹפַנִּים׃
עַל אֲשֶׁר יִהְיֶה־שָּׁם הָרוּחַ לָלֶכֶת יֵלֵכוּ שָׁמָּה
הָרוּחַ לָלֶכֶת וְהָאוֹפַנִּים יִנָּשְׂאוּ לְעֻמָּתָם כִּי רוּחַ
הַחַיָּה בָּאוֹפַנִּים׃ בְּלֶכְתָּם יֵלֵכוּ וּבְעָמְדָם יַעֲמֹדוּ
וּבְהִנָּשְׂאָם מֵעַל הָאָרֶץ יִנָּשְׂאוּ הָאוֹפַנִּים לְעֻמָּתָם
כִּי רוּחַ הַחַיָּה בָּאוֹפַנִּים׃ וּדְמוּת עַל־רָאשֵׁי
הַחַיָּה רָקִיעַ כְּעֵין הַקֶּרַח הַנּוֹרָא נָטוּי עַל־

ראשיהם

בהר מות יומת: לא תגע בו יד כי סקול יסקל או ירה יירה אם בהמה אם איש לא יחיה במשך היבל המה יעלו בהר: ג וירד משה מן ההר אל העם ויקדש את העם ויכבסו שמלתם: ויאמר אל העם היו נכונים לשלשת ימים אל תגשו אל אשה: ויהי ביום השלישי בהית הבקר ויהי קלת וברקים וענן כבד על ההר וקל שפר חזק מאד ויחרד כל העם אשר במחנה: ויוצא משה את העם לקראת האלהים מן המחנה ויתיצבו בתחתית ההר: והר סיני עשן כלו מפני אשר ירד עליו יהוה באש ויעל עשנו כעשן הכבשן ויחרד כל ההר מאד: ויהי קול השפר הולך וחזק מאד משה ידבר והאלהים יעננו בקול: ד וירד יהוה על הר סיני אל ראש ההר ויקרא יהוה למשה אל ראש ההר ויעל משה: ויאמר יהוה אל משה רד העד בעם פן יהרסו אל יהוה לראות ונפל ממנו רב: וגם הכהנים הנגשים אל יי יתקדשו פן יפרץ בהם יהוה: ויאמר משה אל יהוה לא יוכל העם לעלת אל הר סיני כי אתה העדתה בנו לאמר הגבל את ההר וקדשתו: ויאמר אליו יהוה לך רד ועלית אתה ואהרן עמך והכהנים והעם אל יהרסו לעלת אל יהוה פן יפרץ בם: וירד משה אל העם ויאמר אלהם: וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר: ס אנכי יהוה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים לא יהיה לך אלהים אחרים על פני לא תעשה לך פסל וכל תמונה אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ לא תשתחוה להם ולא

תעבדם כי אנכי יהוה אלהיך אל קנא פקד עון אבת על בנים על שלשים ועל רבעים לשנאי ועשה חסד לאלפים לאהבי ולשמרי מצותי: ס לא תשא את שם יהוה אלהיך לשוא כי לא ינקה יהוה את אשר ישא את שמו לשוא: פ זכור את יום השבת לקדשו ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך ויום השביעי שבת ליי אלהיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך עבדך ואמתך ובהמתך וגרך אשר בשעריך כי ששת ימים עשה יי את השמים ואת הארץ את הים ואת כל אשר בם וינח ביום השביעי על כן ברך יהוה את יום השבת ויקדשהו: ס כבד את אביך ואת אמך למען יארכון ימיך על האדמה אשר יהוה אלהיך נתן לך: ס לא תרצח: לא תנאף: לא תגנב: לא תענה ברעך עד שקר: לא תחמוד בית רעך לא תחמד אשת רעך ועבדו ואמתו ושורו וחמרו וכל אשר לרעך: וכל העם ראים את הקולת ואת הלפידים ואת קול השופר ואת ההר עשן וירא העם וינעו ויעמדו מרחוק: ויאמרו אל משה דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות: ויאמר משה אל העם אל תיראו כי לבעבור נסות אתכם בא האלהים ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו: ויעמוד העם מרחק ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלהים: ס ויאמר יהוה אל משה כה תאמר אל בני ישראל אתם ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם: לא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי זהב לא תעשו לכם: מזבח אדמה תעשה לי וזבחת עליו את עולתיך

נְ גִידִין קָמֵיהוֹן · אֲפַרְסְמוֹן נַהַר : : תָא :
וּ מִתְפַּנְקִין וְרָוֵי : בְּבַסֵי רְוָיֵ : : תָא :
חֲ מַר מְרַת דִּמְבְּרֵאשִׁית : נְטִיר בֵּיהּ גִנְזַ : : תָא :
זַ כָּאִין כַּד שְׁמַעְתּוּן : שְׁבַח דָא שִׁירָ : : תָא :
קְ בִיעִין כֵּן תֶּהֱווֹן בְּהַנְהוּ חֲבוּרָ : : תָא :
וְ תִזְכּוּן דִּי תֵיתְבוּן : בְּעֵילָּא דָרָ : : תָא :
אֲ רֵי תְצִיתוּן לְמִלֵי : דְּנַפְקִין בַּהֲדָרָ : : תָא :
מְ רוֹמָם הוּא אֱלָהִין : בְּקַדְמָא וּבַתְרַיְ : : תָא :
צְ בִי וְאִתְרְעֵי בָן : וּמְסַר לָן אוֹרַיְ : : תָא :

מסהרין זיא ווערדן הירום זיין אויף זייטן פֿון דיאמנטין אונ' קאסבארי שטיין :
נגידין אונ' ווערדן זיך פֿר : א ניהן אלש באלזאם שטעקינדי בעך :
ומתפנקין אונ' זיא ווערדן זיך זעניפטיגן אונ' זעט גין · מיט דעם פֿר גינגליכן · בעכר דער הילפֿי
חמר אונ' מיט דעם ער שמפינין ווין פֿון (ששת ימי בראשית) · דער אויף גיהויבן מיזט דרלו אין זיינה קעלטר :
זכאין אלש וויא איהר (זוכה) זייט צו הערין · דעם (שבח) פֿון דיזר (שירה) :
קביעין אזוא ווערט איהר אך אין געזעלט זיין אונטר דיזר (חבורתה) :
ותזכו אונ' איהר ווערט (זוכה) זיין צו זיצן · אין דיא איברשטי צייזין :
ארי פֿר וואהר איהר ווערט פֿר נעאין דיא רידיי דיא פֿון גאט ווערדן אויז גיאן מיט שיינהייט ·
מרומם ער הויבן מיזט אונזר גאט · פֿאר אלר אנפֿנג אונ' נאך אלר ענדן :
צבי ער האט גיוואלט אונ' פֿר ליבט אן אונז · אונ' אונז איבר געבן דיא (תורה) : ארכין

ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחנו במדבר
ויחן שם ישראל נגד ההר : ומשה עלה אל־
האלהים ויקרא אליו יהוה מן ההר לאמר כה
תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל : אתם
ראיתם אשר עשיתי למצרים ואשא אתכם על־
כנפי נשרים ואבא אתכם אלי : ועתה אם שמוע
תשמעו בקלי ושמרתם את־בריתי והייתם לי
סגלה מכל־העמים כי־לי כל־הארץ : ואתם
תהיו־לי ממלכת כהנים וגוי קדוש אלה הדברים
אשר תדבר אל־בני ישראל : ויבא משה ויקרא
לזקני העם וישם לפניהם את כל־הדברים
האלה אשר צוהו יהוה : ויענו כל־העם יחדו
ויאמרו כל אשר־דבר יהוה נעשה וישב משה
את־דברי העם אל־יהוה : ויאמר יהוה אל־
משה הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור
ישמע העם בדברי עמך וגם־בך יאמינו לעולם
ויגד משה את־דברי העם אל־יהוה : ויאמר
יהוה אל־משה לך אל־העם וקדשתם היום
ומחר וכבסו שמלתם : והיו נכנים ליום השלישי
כי ביום השלישי ירד יהוה לעיני כל־העם על־
הר סיני : והגבלת את־העם סביב לאמר
השמרו לכם עלות בהר ונגע בקצהו כל־הנוגע

בהר

רְ קִיעָא בְּזֵיהוֹרֵיהּ וְכוֹכְבֵי זִיו · · תָא :
הֲ דָרָא דְלָא אֶפְשַׁר לְמִפְרַט בְּשִׁפּוּ · · תָא :
וְ לָא אִשְׁתַּמַּע וְחָמֵי נְבוּאָן חֶזְוָן · · תָא :
כְּ לָא שַׁלְטָא בֵיהּ עֵין בְּגוֹ עֵדֶן גִּנְ · · תָא :
מְ טַיְילֵי בֵיהּ חִינְגָּא לְבַהֲדֵי דִשְׁכִינְ · · תָא :
עֲ לֵיהּ רַמְזֵי דֵין הוּא בְּרַם בְּאֶמְתָּנוּ · · תָא :
שְׁ בַרְנָא לֵיהּ בְּשִׁבְיָין תְּקוֹף הֵימָנוּ · · תָא :
יְ דַבַּר לָן עַלְמִין עֲלֵמִין מְדָמוּ · · תָא :
מְ נָת דִילָן מִלְקַדְמִין פָּרֵישׁ בְּאַרְמוּ · · תָא :
טְ לוּלָא דְלִוְיָתָן וְתוֹר טוּר רָמוּ · · תָא :
וְ חַד בְּחַד כִּי סָבִיךְ וְעָבִיד קְרָבוּ · · תָא :
בְּ קַרְנוֹהִי מְנַגַּח בְּהֵמוֹת בְּרַבְרְבוּ · · תָא :
יְ קַרְטַע נוּן לְקִבְלֵהּ בְּצִיצוֹי בִּגְבוּר · · תָא :
מְ קָרֵב לֵיהּ בָּרְיֵהּ · בְּחַרְבֵּיהּ בְּרַבְרְבוּ · · תָא :
אֲ רִסְטוֹן לְצַדִּיקֵי יְתַקֵּן וְשֵׁרוּ · : : תָא :
מְ סַחֲרִין עֲלֵי תַכֵּי · דְכַדְכֹּד וְגוּמַר : : תָא :

נגידין

רקיעא און אז דער היאל מין זיינר הערלונג · און דיא שטערן דער לויטרקייט :
הדרא מיינה פראכט דיא ניט מיגליך מיזט צו בשפרעכין מיט דיא לעפצין :
ולא און ניט געהערט נאך געזעהן ווארדן צו דיא (נביאים און מיהרר נבואה) :
כלא דז ניט דרמן געוועלטיגיט זולכט צו זעהן מיין מויג מין דעם (גן עדן) :
מטיילי דא זיא זיך ווערדן פיהרן אלט וויא מין מיינין טאנץ מיט דער (שכינה) :
עליה אויף איהם ווערדן זיא קענין וויזין · דיזור מיזט אונזר גאט · אבר דאך מיט גאטיס פורכט :
שברנא מיר הבין צו איהם גיהאפט מין דער גיפענקינוס פון (גלות) · מיט שטרקן גלויבן :
ידבר ער זאל אונז פיהרן צו איביג מיט פריידן · פר גלייכן מיינר פיהרונג פון מיינר יונגי פרויא :
מנת אונז צו געבן דיא גאב דיא ער פון פארצייטן אונז האט אב גשיידן מיט ערהיבונג :
טלולא דיא ערגאיינג פון (לויתן) · און דעם (שור הבר) אויף דיא הויכי גיבערגי :
וחד דא זיך איינר אן דעם אנדרן ווירט פר ווירן און הלטין מיין שטרייט :
בקרנוהי מיט זיינה הערנר ווירט ער שטויסין דיזר (שור הבר) אונטר דעני (בהמות) דער גרעסטי :
יקרטע און עס ווירט אך קיגן איהם דער (לויתן) צאבלין מיט זיינה פלוס פעדרן און (גבורה) :
מקרב עז ווערט דען גינעהן צו איהם זיין בישעפיר · מיט זיין גרויסן שווערד :
ארסטון מיינה (סעודה צו דיא צדיקים) ווערט ער צו ריכטין און מיין מיט אנג מאהל :

יְ דַעְתּוּן חַכְמִין לֵיהּ בְּאִשְׁתְּמוֹדָעוּ : : תָא :

רְ בוּתְכוֹן מָה חֲשִׁיבָא קֳבֵל הַהִיא שְׁבַח : : תָא :

רְ בוּתָא דְיִעֲבֵד לִי כַּד מַטְיָא שַׁעְתָּ : : תָא :

בְּ מֵיתֵי לִי נְהוֹרָא וְתַחֲפֵי לְכוֹן כַּהֲ : : תָא :

יְ קָרֵיהּ כַּד אִתְגְּלֵי בְּתוּקְפָּא וּבִגְבוּרְ : : תָא :

יְ שַׁלֵּם גְּמַלְיָא לְסַנְאֵי וְנַגְוָ : : תָא :

צְ דָקְתָא לְעַם חָבִיב וְסַגְיָא זַכְוָ : : תָא :

חֲ דוּ שְׁלֵימָא בְּמֵיתֵי וּמָנָא דַכְוָ : : תָא :

קְ רִיתָא דִירוּשְׁלֵם כַּד יְכַנֵּשׁ גַּלְוָ : : תָא :

יְ קָרֵיהּ מְטוּל עֲלֵיהּ בְּיוֹמֵי וְלֵילָ : : תָא :

גְּ נוּנֵיהּ לְמֶעְבַּד בָּהּ בְּתוּשְׁבְּחָן כְּלִילָ : : תָא :

דְּ זֵיהוֹר עֲנָנַיָּא לְמִשְׁפַּר כִּילָ : : תָא :

לְ פוּמֵיהּ דַּעֲבִידְתָּא עֲבִידָן מְטַלְּלָ : : תָא :

בְּ תַכְתְּקֵי דְהַב פִּיזָא וְשַׁבְעָ מַעֲלָ : : תָא :

תְּ חִימִין צַדִּיקֵי קֳדָם רַב פָּעֳלָ : : תָא :

וְ רֵוֵיהוֹן דָּמֵי לְשַׁבְעָה חֶדְוָ : : תָא :

רקיעא

ידעתון זאלט איר איהם קענין ווערדיט איהר אייך קלוגין בייא צו אכלין איט גוטר ביקאנדטפט :

רבותכון וואש זאל איירי גרויסהייט גיאכלט זיין · גגגן דעם זעלביגן חשיבות :

רבותא דיא אכטברקייט וואז ער איר אכלין ווערט · ווען עס ווערט קואן דיא רעכטי צייט :

במיתי דא איר וירד קואן ליכט · אונ׳ אייך בידעקן דיא פינסטרנוס :

יקריה ווען זיך זיינה ווירדיגקייט ווירד אפינבארן · איט שטארק אונ׳ אאכט :

ישלם ער ווערט בי צאהלן דיא פר געלטונג צו זיינה (שונאים) אונ׳ היידנשי איגזלין :

צדקתא אבר (צדקה) ווערט ער טואן צו דעם גליבטין פאליק אונ׳ פילי (זכיות) :

חדו דיא פולקואינה פריידי ווען זיא ווערט קואן · אונ׳ דיא ריינה (אתנה) :

קריתא צו דער שטאט (ירושלים) ווען ער ווערט ווידרום פראמלין דיא פר טריבנה :

יקריה זיינה ווירדיגקייט ווירד אויף דיא ישראל בידעקן טאג אונ׳ נאכט :

גנוניה זיינה (חופה) דז (בית המקדש אין ירושלים) אונטר דיא ישראל צו אאכין איט בלויבונג איינר קרון :

דזיהור איט דער לויטירקייט דער וואלקין צו בשיהנין איינה (חופה פון יעדרן צדיק) :

לפומיה דען יעדרן נאך זיינה (מעשים) · ווירד אאן אאכין זיינה (חופה) :

בתכתכי איט זעמין פון דעם פיינסטין קיאוס גאלד אונ׳ פון זיבן (מעלות) :

תחימין ווערדן גיצמרקט זיין דיא (צדיקים) · פאר גאט דעם אייסטר אלר ווערקן :

ורויהון אונ׳ איהר געטאנט ווערט גלייך זיין · צו דער זיבן פאליגי (שמחה) :

פְּ רִישׁוּתֵיה שְׁבָחֵיה יְחַוּוֹן בְּשָׁעוּ · · תָּא :
צְ בִי וְחָמִיד וְרָגִיג דְּלָאוּן בְּלָעוּ · תָּא :
צְ לוֹתְהוֹן בְּכֵן מְקַבֵּל חֲנָיָא בָעוּ · · תָּא :
קְ טִירָא לְחַי עָלְמָא בְּתָגָא בְּשָׁבוּעַ · · תָּא :
קְ בֵל יְקַר טוֹטֶפְתָּא יְתִיבָא בִּקְבוּעַ · · תָּא :
רְ שִׁימָא הִיא גוּפָא בְּחָכְמְתָא וּבְדַעְ · תָּא :
רְ בוּתְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל קָרָאֵי בִשְׁמַע · · תָּא :
שְׁ בַח רִבּוֹן עָלְמָא אֲמִירָא דַכְוָן · תָּא :
שְׁ פַר עֲלֵיה לְחַוָּיָה בְּאַפֵּי מַלְכְוָן · · תָּא :
תָּ אִין וּמִתְכַּנְּשִׁין כְּחֵזוּ אַדְוָן · · תָּא :
תְּ מֵהִין וְשָׁיְלִין לֵיה בְּעֵסֶק אַתְוָן · · תָּא :
מְ נָן וּמַאן הוּא רְחִימָךְ שַׁפִּירָא בְרֵוָן · · תָּא :
אֲ רוֹם בְּגִנְיֵה סָפִית מְדוֹר אַרְוָן · · תָּא :
יְ קָרָא וְיָאָה אַתְּ אִין תְּעָרְבִי לְמָרְוָן · תָּא :
רְ עוּתֵיךְ נַעֲבֵיד לֵיךְ בְּכָל אַתְרְוָן · · תָּא :
בְּ חָכְמְתָא מְתִיבָא לְהוֹן קְצָת לְהוֹדְעוּ · · תָּא :

ידעתון

פרישותה דיא בשיידונג פון זיינם רוהם · טוען זיא רידן אין איהרר (תפלה) ;
צבי גאט האט פר לנגט · גלוסטיט · אונ׳ ביגעהרט · דז זיא זיך זאלין באיהן אין דער ארבייט פון דער (תורה) ;
צלותהון אלז דען איזט ער (מקבל אירי תפלה) · אונ׳ עס העלפיט דז ביטין ;
קטירא אירי (תפלה) ווירד גקניפפט צו גאט דעם ערהאטיר אליר וועלט צור קרוין איט דער בשוועהרונג איינם (מלאך) ;
קבל געגין דעם ארט דער ווירדיגקייט פון (תפילין של ראש) ווערט זיא איט פעסטיגקייט היין גיזעצט ;
רשימא דייסראל זעלבסטין זיין אין דיא (פרשיות) פון די געטליכה (תפילין) פר צייכנט איט (חכמה) אונ׳ וויסנשאפט ;
רבותהון צור גרויס אכטונג דער (ישראל) וועלכי האטין (מצות קריאת שמע) ;
שבח דעם רוהם פון דעם העד דער וועלט דיא ריינה גשפרעך ;
שפר איזט היפש פון איהם וואלכי צו רידן פר ביא זיין אלי קיניגרייכי ;
תאין זיא קומן אונ׳ פרזאמלין זיך דיא היידן איבר די ישראל אלז דז גשט אלט דער פילי אינדן פון (ים) ;
תמהין זיא פר וואונדרן זיך איבר זיא · אונ׳ פרגגין וועגן די גשעפטין דר פרצייכונג פון די (נביאים) אויך (אותות) צייטין ;
מנן וואו העד · אונ׳ ווער איזט דיין גליבטר גאט דיא היפש גשטאלטי ישראל ;
ארום דז דוא זייגט וועגן ביזט גטלאגין פון דיא וואהנונג דער היידנישי לעבן ;
יקרא ווירדיג אונ׳ היפש ווערשטו זיין · ווען דוא דיך ווערסט פר איטן צו אונזר הערשאפט ;
רעותך אלא ווערדן איר דיר דיין ווילן טואן אין אלי שטעטי ·
בחכמתא איט (חכמה) טוען זיא סיהגן מגט ווארטין · צור איין טייל איהנן צו אכין וויסן ;

ידעתון

ט עם עד יתיהב להון שתיקין באדש · תא :
י קבלון דין מן דין שוי דלא בששש · תא :
י קר מלי כל ארעא לתלותי קדוש · תא :
כ קל מן קדם שדי כקל מי נפישו · תא :
כ רובין קבל גלגלין מרוממין באושו · תא :
ל מחזה באנפא עין כות גירי קשת · תא :
ל כל אתר דמשתלחין זריזין באששו · תא :
מ ברכין בריך יקריה בכל לשון לחישו · תא :
מ אתר בית שכינתיה דלא צריך בחישו · תא :
נ הים כל חיל מרומא מקלסין בחשש · תא :
נ הירא מלכותיה לדר ודר לאפרש · תא :
ס דירא בהון קדושתא וכד חלפא שעה · תא :
ס יומא דלעלם ואף לא לשבועה · תא :
ע רב יקר אחסנתיה חביבין דבקבעא · תא :
ע בידין ליה חטיבה בדנח ושקעא · תא :
פ רישן למנתיה למעבד ליה רעו · תא :

פרישותיה

טעם אבר עהיר איהמין צו רידן (רשות) גיגעבן ווערט · אוויא זיא שטיל האטין איט שווייגן :
יקבלון זיא עמפפנגין איינר פון דעם אנדרן צו גלייך אן צו פנגן אהני וויארום :
יקר פון דער ווירדיגקייט זיא ערפילט דיא גנצי וועלט · צו זגין איינה דרייא מאל (קדושה) :
כקל דאז שטימי פר דעם אלמעכטין גאט · אזוט אלז דיא שטימי דער רוישינדי פר זמאלטי וואסיר פונים :
כרובין דא דיא (אופנים כרובים) גגען דיא (גלגלים) ערהיבן לויבנג צו גאט איט גרושן גשרייא :
למחזה צום אן זעהן פון נר איין אויגן בליק אלז וויא איין שוס פון איינין פייל בויגן :
לכל זיינר זיא צו אליר ארטין וואו אהין זיא גישיקט ווערדן · זעהר גשווינד איט אהרי באטשאפט :
מברכין זיא בילויבין דיא לויבונג זיינר ווירדיגקייט · איט אליר הנדר איט זמאין גשפרעך :
מאתר גאט זייאי גלויביט פון דעם ארט זיינר (שכינה) וועלכי אוזט אליר ארטין אונ' ברויך קיין זולינס :
נהים עש טואן ברואן אלי (חיילות) אין היאל טואן לויבן איט ורגפעלטיגקייט אדר פורכט :
נהירא דש עש טוט לייכטין זיין (אלכות) צו אלי (דורות) צור איבנגקייט צו בטייטן :
סדירא עש אוזט אן זיא גיאורדינט צו זגין דיא (קדושה) · ווען אבר וועלכי צייט פר בייא איזט :
סיומא אוויג זיא אויף הערין אויף איבינג · דז זיא אך ניאר זגין איין אמאל אין איינר (שאיטה) :
עדב אבר דיא (ישראל דז גורל) זיינם ווירדיגין ערב טייל · זיינן גלויבט · וויילן זיא בשטענדיג :
עבידין היהם טואן אונ' ערוויילן צו בשאפט דורך (קריאת שמע) בייא זגין אויף אונ' אונטר גאנג :
פרישן זיא זיינין אבגזונדרט פון אלי וואלקרן אבגשיידן צו זיינר גאבי · איהם צו טואן דורך דיא (תורה) זיינם ווילן :

פרישותיה

א וְלָא שְׁקִילְנָא הַרְמָן וּרְשׁוּ : תָא :
בְּ בְבֵי תְרֵי וּתְלַת דְּאֶפְתַּח בְּנַקְשׁוּ : תָא :
בְּ בָרֵי דְבָרֵי וְטָרֵי עֲדֵי לְקַשִּׁישׁוּ : תָא :
ג בוּרָן עָלְמִין לֵיהּ וְלָא סְפֵק פְּרִישׁוּ : תָא :
גְּ וִיל אִלּוּ רְקִיעֵי קְנֵי כָּל חוּרְשָׁ : תָא :
דְּ יוֹ אִלּוּ יַמֵּי וְכָל מֵי כְּנִישׁוּ : תָא :
דְּ יָרֵי אַרְעָא סָפְרֵי וְרַשְׁמֵי רַשְׁוָ : תָא :
הֲ דַר מָרֵי שְׁמַיָּא וְשַׁלִּיט בְּיַבֶּשְׁ : תָא :
הָ קֵם עָלְמָא יְחִידָאי וְכַבְשֵׁיהּ בִּכְבִשׁוּ : תָא :
וּ בְלָא לֵאוּ שַׁכְלְלֵיהּ וּבְלָא תְשָׁשׁוּ : תָא :
וּ בְאָתָא קַלִּילָא דְּלֵית בַּהּ מְשָׁשׁוּ : תָא :
זַ מִּין כָּל עֲבִידְתֵּיהּ בְּהַךְ יוֹמֵי שִׁ : תָא :
זְ הוֹר יְקָרֵיהּ עֲלֵיהּ · עֲלֵי כוּרְסֵיהּ דְּאֶשָּׁ : תָא :
חֲ יַל אֶלֶף אַלְפִּין וְרִבּוֹא לְשַׁמְּשׁוּ : תָא :
חַ דְתִּין נְבוֹט לְצַפְרִין סַגִּיאָה טְרָשׁוּ : תָא :
טְ פֵי יְקִידִין שְׂרָפִין כְּלוֹל גַּפֵּי שִׁ : תָא :

טעם

אולא ווען איך ערשט נעמן ערלויבניס אונ׳ פולמאכט :
בבבי איט צווייא אדר דרייא רידינס געשפרעך דז איך איין אונר עפנין וויל איט מאזונגן :
בברי איט ערלויבנוס געטים דער בישאפן האט · אונ׳ער טראגט דיא וועלט צו אירי איביגי עלטר :
גבורן איביגי אונ׳ אהן ביגרייפליכי שטארקייט מוזט צו איהם · אונ׳ עז מוזט ניט גינוגן צו בטייטן :
גויל ווען אך וועהרן אלי הימלין פארגיאענד אונ׳ פעדר ראהרין אלי וועלדיר :
דיו אלי (יאים) טינט צום שרייבן אונ׳ אך אלי פר זאמלטי וואסירן :
דיירי אונ׳ אלי איין וואהנר דער ערדי שרייברי · אונ׳ פרצייכנר אלי פר צייכינונגן אדר בשרייבונגן :
הדר פון דער שיינהייט דעם הערין אין הימל · אונ׳ געוועלטיגר אויף דער טרוקינה ערדן :
הקם ער האט אויף גריכט דיא וועלט גאנץ אלייניה · אונ׳ בצווינגט זיא איט בצווינגטסין :
ובלא אונ׳ גאנץ אהני איזמאקייט האט ער זיא גיגרונדפעסטיט אך אהני שוואכהייט :
ובאתא אונ׳ נור איט איינן גרינגן אות דהיינו) די ה׳ אן וועלכר מוז שפרוך מיט קיין (אמשות) · אדר ווידרליכר בגריף :
זמין ער האט צו בירייט אלי זיינה ארבייט אן די זעקס טאג דער וואך :
זהור דיא לויטרקייט זיינר וויהדיגקייט מיזט אונ׳ איהם · אויף זיין (כסא הכבוד) פון לויטר פייאר :
חיל איין (חיל) פון פיל טויזנד אחהלטויזנד אונ׳ (רבבות) זיינד צו זיינה אויף ווארטונג :
חדתין נייאי (אמלכים) ער שאפט בר אלי מארגינס פריא · פון גרויסר שטארקהייט :
טפי גמך וועהר זיינד דיא ברענידיגי (אמלכים) וועלכי הייסין (שרפים) · גקריהגט אום ריגט איט זעקס פליגי :

טעם

אלפים לא פלטם רומא : ובהיכלו היכל מעלה : עליהם סבלו החיות הסובלים הכסא : נראים נושאים כו' נראים נושאים כאילו של מעלה כאלו הם נושאים הכסא אינו כן כי החיות נשואים בחילו וכבוד של הקב"ה : ונהר דינור בשר של אש : חבל גורלו ישראל : מאדירים צלצולו מחזיקים שבחו :

הַנְּעִימוּ מְהַלְלוֹ · וּבְהֵיכָלוֹ כָּבוֹד אוֹמֵר כֻּלּוֹ · שְׂרָפִים
וְאוֹפַנִּים וְזִיקֵי חַשְׁמַלּוֹ קְדֻשָּׁה וּתְהִלָּה קִדְּמוּ לְסַלְסְלוֹ ·
וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר עֲלֵיהֶם סִבְּלוֹ · נִרְאִים נוֹשְׂאִים
וְנִשָּׂאִים בְּחֵילוֹ · וּנְהַר דִּינוּר הָעוֹבֵר לְמוּלוֹ · נוֹתְנִים
עֹז וּגְדֻלָּה לְהַלְלוֹ · וּמֵאָז מַקְדִּישִׁים חֶבֶל גּוֹרָלוֹ : יוֹם יוֹם יְנַשְּׂאוּהוּ
וִירוֹמְמוּהוּ קְהָלוֹ · חֵילֵי מַעְלָה אֵינָם מַעֲרִיצִים לוֹ · עַד יַקְדִּישׁוּהוּ
הָעָם אֲשֶׁר בָּחַר לוֹ · אֵלּוּ אַחַר אֵלּוּ מַאֲדִירִים צִלְצוּלוֹ · וְשָׁלוֹשׁ קְדֻשָּׁה
יְשַׁלְּשׁוּ לוֹ · הָדְרֵי מַעְלָה עִם הָדְרֵי מַטָּה קוֹרְאִים וּמְשַׁלְּשִׁים לְהַקְדִּישׁ לוֹ :
כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר : קהל קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל
הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ : אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל · מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת
שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ : קהל בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ : מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלוֹךְ
עָלֵינוּ כִּמְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ מָתַי תִּמְלוֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכּוֹן תִּתְגַּדַּל
וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה מַלְכוּתֶךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר
בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ : קהל יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :

אין כמוך ואסי כנסוע הארון תמצא בדף כ"ב ב' רבונו של עולם בריך שמיה על ככל תמצא בדף כ"ג

דר חזן זאגט לדור ודור אתה בחרתנו : גנן טאוכה עטרה דר נאך גאנן הלל : אונ' דער נאך גאנץ קדיש : אונ' אן
היבט אויש צוויא ספרי תורה אונ' אן לייאנט אין יתרו בחודש השלישי :

בזוכת הביאון הוא לאניד שבח רבון עולמא בכר אות העולם : ובכאות מצלה · ומשם יורד לבכאות מטה · בסודיעו חוזק אמונתו והבטחון לרב טוב הצפון · זקנת מלכותו ומסותו ברמז · ועשאו שמחבר בלשון ארמי · לרוב חשיבות הפיוט שלא יקראו כנו תלאכי השרת וראויה לדבר לרוב חשיבת הפיוט · אנו מפסיקים בו בקריאת התורה : וקלא דלא פסיק כי רב מעשהו שבא המחבר לכך · אם קבלה היא נקבל · אמנם אין ראיה ותופת ע"ד ואין מבינים בנת קול אמרני אנו יודע והבנתיו · ומביתלי שיר זה בכר קבת שהיה מופלג בחכמה ובקבלה ושמעתי שזה היה רבי מאיר שליח צבור · ולסוף ב' אלפ"א ביתא חתם שמו
מאיר בירבי יצחק יגדל בתורה ובמעשים טובים אמן וחזק ואמץ :

בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְבַּר סִינָי :

אַקְדָּמוּת מִלִּין וְשָׁרָיוּת שׁוּ תָא :

אולא

דעם פאליק דעם אלזוא אויש · אונ' אן דיזן טאג האט ער אמאלין הערין זיין פרעלטיגי סטים אלי זאגר דער וואלט הבין
אירי אונדן גיעפנט לו זיינן פרייז · דיא איברשטי אמאלים הבין ליבליך גיאמאכט זיינה לויב· אין זיינם (היכל) וואהר אלז זאגן
כבוד · דיא טרפים · אופנים · אונ' דער פונקינדי חשמלים · (קדושה אונ' תהלה) הבין זי גפעדרדט · איהם דר איט לו לויבן
אונ' דיא היילגי חיות אויך וועלכי אויט זיינה טראגגן · אשט פון כסא הכבוד) · עס ווערט גיזעהן אלס ווען זיא זאלכם
טראגיטין · אבר זיא זעלבשטין ווערדן גיטראגן איט זיינר אמכט · אונ' דיא פיימריגי באך דער געגן איהם איבר
פאהריט · געבן אלי אלמאכט · אונ' גרויסהייט איהם לו פרייזן · אונ' פון דמאמהלן אן איהם איט (קדושה) היילגן דיא
(יסראל) דז טייל זיינם גורל · טעגליך טוהן זיא איהם ערהיבן אונ' ערהיכן זיינה פר זאמלונגן · דיא איברשטי חיילות
טטערקן איהם ניט עהיר איט לויב · ביז איהם היילגן דז פאלק דז ער איך ער וויהלט האט · דען דיזי נאך יעני אמכן לויב
סטערקן זיין קלאנג · אונ' אייני דרייא פאלי (קדושה) טואן לו איהם דרייא פאליג אמלין ידי איברשטי זאיט די אונטרשטי
לייאן ריפין אונ' אמלין דרייא פאליג לו איהם לו היילגן : ככתוב וכו' :

אקדמות עהיר איך אנפנג איט ווארטין אונ' ער פאיני לו טפרעלין : אולא

נִשְׁבָּרָה · שֶׁכָּל מִי שֶׁהוּא עָנָיו עִמּוֹ שְׁכִינָה שׁוֹרָה ·
אֶשְׁכּוֹן אֶת דַּכָּא וּשְׁפַל רוּחַ לְעֶזְרָה · וְאֶל זֶה אַבִּיט
אֶל עָנִי וּנְכֵא רוּחַ לְהַעֲתָרָה · אֲחַלְּצֵהוּ וַאֲכַבְּדֵהוּ
עִמּוֹ אָנֹכִי בְצָרָה: וְעָנָיו נִכְנַס לִפְנִים מִשָּׁלֹשׁ מְחִיצוֹת ·
חֹשֶׁךְ עָנָן וַעֲרָפֶל נְחוּצוֹת · עָנָן לִפְנִים וַעֲרָפֶל לִפְנֵי
וְלִפְנִים וְחֹשֶׁךְ בַּחוּצוֹת · וְסִבֵּר לוֹ פָּנִים לְהִתְרַצּוֹת ·

לעיל פרע וזהו כחו' היציות ותאוות נופניות: להעתרה להיות נעתר לו: משלש מחיצו' בתוך חושך ענן וערפל הן ג' מחיצות: ונקראת על שמו שנאמר במלאכי ג' זכרו תורת משה עבדי: תלתליה קווצות תילי תילים של הלכות של ישראל: עמד בפרצות כענין להתפלל בעדם ובמרגלים ומתאוננים: נתרפקו נתדבקו שנאמר בשיר השירים ח' מתרפקת על דודה: מופתי מפעליו מן ושליו ובאר: רוחם נשמתם של דור שמדבר ובגופ'

וְקִבְּלוּ עַל יָדוֹ שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִצְוֹת קְבוּצוֹת · וְנָתַן נַפְשׁוֹ
עַל הַתּוֹרָה בְּדַעַת וּבִמְוֹעֵצוֹת · וְלָכֵן נִקְרֵאת עַל שְׁמוֹ תַּלְתַּלֶּיהָ
קְוֻצּוֹת · זִכְרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדִּי אֲשֶׁר עָמַד בַּפְּרָצוֹת · אֲשֶׁר צִוִּיתִי
אוֹתוֹ בְחוֹרֵב הַר הַנִּבְחַר מֵהָרֵי אֲרָצוֹת · חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים וְתוֹרוֹת
לְהֵיךְ נִמְלָצוֹת: וְכָל הַדּוֹר הַהוּא אֲשֶׁר שָׁמְעוּ קוֹלוֹ · זָכוּ לִהְיוֹת
כְּמַלְאֲכֵי זְבוּלוֹ · עָלָיו נִתְרַפְּקוּ וְהָיוּ בְצִלּוֹ · וְנָתַן בְּתוֹכָם מִשְׁכָּנוֹ וְאָהֳלוֹ ·
וְהֶרְאָם וְהִרְבָּם לְהַרְאוֹתָם מוֹפְתֵי מִפְעָלוֹ · וְיָדוֹ הַחֲזָקָה וּכְבוֹדוֹ וְגָדְלוֹ ·
וּבְשׁוּב רוּחָם לְאוֹצַר מִכְלוֹלוֹ · לֹא שָׁלְטָה בִּבְשָׂרָם רִמָּה לְאָכְלוֹ ·
אַשְׁרֵיהֶם בָּעוֹלָם הַזֶּה הִדְרִיכָם שְׁבִילוֹ · וְלָעוֹלָם הַבָּא יֵאָסְפוּ לוֹ ·
וַעֲלֵיהֶם הַכָּתוּב אוֹמֵר מִלּוּלוֹ · אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ · וּבְיוֹם זֶה
הִשְׁמִיעַ אֶת הוֹד קוֹלוֹ · וְכָל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל פָּצְחוּ הִלּוּלוֹ · וּמַלְאֲכֵי מַעְלָה
הַנְעִימוּ

צו איהם צו בייזעהרין איך וויל איהם ווארפיינין אונ' עהרין: איך בין מיט איהם אין דער צרה: ועניו (משה רבינו) דער עניו מיזט אריין גיגאנגן דורך דרייא מחיצות · אלז (חשך · ענן אונ' ערפל) · וואלקין אינווענדיגי אונ' (חשך אויז ווענדיג · גאר האט איהם איין ליבליך גזיכט גיווייגט איהם צו בווילינן · אונ' ער האט אויף זיך צואפנגין זעקס הונדרט אונ' דרייא צעהן (מצות) פר יזראל אונ' האט זיין לעבין גיזעצט אויף דער (תורה) צו לערנין מיט ווישנשאפט אונ' גוטי עצה · דא הערא הייסט זיא אויך נאך זיינם נאמין מיט איהרי אויף גיבערגטי שנדן אונ' לאורים · ווא דער פסוק זאגט גדענקט דיא תורה פון איינן קנעכט משה דער גשטנדן איזט פר אלי מיין בריך · די איך איהם גבאטין הבי אויף דעם בערג (חורב) דער אויז ערוויהלט ווארד אנהר אלז אלי בערג פון דער וועלט · גיזעצי · משפטים אונ' לערנונג דיא דעם גאין גיגעבן שפרעכליך אמכין: וכל אונ' דז גנצי געלביגי (דור) דיא גיהערט הבין גאטיס שטים · הבין זוכה גיוועזין צו זיין אלז דיא אמכים פון זיין פאלסט · צו איהם הבין זיא זיך גהאלטין אונ' גלעבט אין זיין שאטין · גאט האט אך אונטר איהנן גיאכט זיין (משכן) אונ' געלד · איהנן גוויזן אונ' פר ערהאיט זייני וואונדרליכי ווערקן זייני שטארקי אכט כבוד אונ' אכטבארקייט אונ' נאך דעם זיא גשטארבן · אונ' איהר (נשמה) ווידרום גקומן איזט צו דעם גקריהגטין געטליכן אורט · האט אן איהר פלייש קיין ווארים גיוועלטיגיט צו עסין · וואהל איהנין אויף דיזר וועלט דא ער זיא האט אמכין טרעטין אין זיינה שטעגן דער (תורה) · אונ' נום (עולם הבא) האט ער זיא צו זיך פר זאמילט · אונ' אויף זיא זאגט דער פסוק זיין גשפרעך · וואהל

רעשה וגם שמים נטפו להשרה · גשם נדבות
תניף אלהים ליפה וברה · נחלתך ונלאה אתה
כוננתה לשמרה · וכמוצא שלל רב ששו באמרה ·
טהורה · נעשה ונשמע השמיעו באמירה · ולא
היה בהם כח לקבל יותר מדברות עשרה · ונמו
לרועם קרב אתה ושמע אמירה · כי אם יוספים
אנחנו לשמוע נמות מהרה · ורוח הקדש הודה
לדבריהם בעיניו לישרה · ומשם זכו להעמיד
נביאים להתאשרה · וגם מי יתן והיה לבבם זה להם לבחרה · אלו
אפשר לבלע המות ולהעבירה · אבל אי אפשר שכבר נגזרה
גזרה · ועל תנאי כך עמדו לקבל התורה · אני אמרתי אלהים אתם
להתפארה · חבלתם מעשיכם אכן כאדם תמותון בעברה · ומשה
מזרזן ומפיס לכל שורה ושורה · והכתוב משבחו והחכמה תעז
לחכם יותר משליטים עשרה · ואמר להם אל תיראו מן האש ומן
הסערה · כי לבעבור נסות אתכם בא ולגדל לכם עטרה · ובעבור
תהיה על פניכם יראה טהורה · סימן טוב באדם שהוא בישן ורוחו
נשברה

הר סיני : ידדון כו' שנ' נתלו'
פ"א מלכי צבאות ידדון ידדון ולא
שמלאכים בלבד אומרים אלא גם
הקב"ה שנוטה אותם כשלמה
אוכבן · ורוחם חלף ועבר
שבה שלכבת כאש : להשרה
להמטיר רבוי טיפי : גשם נדבות
להניף עליהם וטללי תחי' :
נלאה יגיעה : לשמרה מפגע
רע : לקבל יותר מפי הקב"ה
רק י' דברות : ונמו ידברו לתמם
שגיה ריעה שלהם : להתאשרה
להתחזקם : לבחרה שיבחרו
בטוב ולא ברע : גנזרה גזרה
בימי אדם הראשון : אלהי' אתם
כמלאכי אלהים מבלי יצר הרע :
חבלתם מעשיכם בחטא של
עגל : והחכמה מעשה שחכמה
מועיל לבכם ולהשלמותם יותר
מעשרה שליטים שבמשכין וביותין
לזכר

האט לאזין וועהין אויף דיא היפשי אונ' לויטרי ישראל · זיין ערבטייל וואש פֿר אימדיט ווארי · האטטו אן ברייט זיא צו היטן ·
אונ' אלז וויא אייכר דער געטלייכה אייגר גרוטן רויב פֿינדט הבין זיא זיך גפֿריימט מיט דער ריינה שפראך · (נעשה אונ'
נשמע) הבן זיא גלייך לאזין הערין מיט איהרן רידן זיא הבין קיין (כח גיהאט צו הבטין מעהר צו עמפפֿנגין אלש דיא (עשרת
הדברות) · וואש הבין זיא גיזגט צו (משה רבינו) איהרן הירדן · גינענהי דוא אונ' הערי דיא ריד · דען ווען מיר זאלטין נאך
מעהר הערין וועטן מיר באלד שטערבין · אונ' דער (רוח הקודש האט איהנין אודה גיוועזין צו איהרי רידי דז עש גאט וואהל
גיפֿאלין האט · פֿון דארט הבין זיא זוכה גיוועזין (נביאים) צו שטעלין צו איהרר פֿרשטערקונג · אונ' גאט זגיטי ווער וואלט
דז איהר הערץ אלזוא בלייבט אויז צו ערוועהלין ווען עש איביג וועהר דעם טויט ווידרום אוועק צו טואן · אבר עש איזט
ניט איבליך דען דער גזר איזט טון זוא בשלאסין פֿון (אדם הראשון) אונ' אויף דיזן תנאי זיין זי לוואהר גשטאנדן צו עמפפֿנגן
דיא (תורה) · וויא גאט גיזגט · איך הבי גיזגט איהר זאלט זיין אלש וויא דיא מלאכים צו בשיהנין ניאר צו שטערבין · איהר
הבט אבר פֿר דארבין מייערי (מעשים) דורך דעם עגל · דא העטר מאזט איהר ווידר אלי וויא (אדם הראשון) אך שטערבין
איט נארין · אונ' (משה) האט זיא אויף גפֿריסט אונ' איבר בעטין יעדרי טורה פֿון זיא בזונדר אונ' דער פסוק ריהאיט
איהם אך אונ' זגיט אויף איהם דז דיא (חכמה) טוט שטערקן דעם חכם מעהר אלז צעהן גיוועלטיגר · אונ' זגיטי צו זיא ·
פֿירכט אייך ניט פֿר דעם פֿייאר אונ' שטורם ווינד · דען גאט קואיט אייך נור צו פֿר זוכין אונ' אייך צו מאכט באהרין אייני
קרוין אונ' דז דיא (יראה טהורה ביידא אייך אויף איירי גזיכט ר זיין זאלי דען עז איזט איין גוטר סימן אן איינן (בן אדם) ווען ער
איזט איין בייזן אונ' צערבראכניט גמיהט · דען ווער איין (עניו) איזט · רואיט די (שכינה) ביי איהם · וויא גאט גיזגט
איך רואי מיט דעם פֿר שטויסינין אונ' נידריגן גמיהט צו הצלפֿין אונ' צו דיזן לוגי איך · צום מראין אונ' צערשטויסין גמיהט

שלו · זה שיש לו ואינו שלו · קנין שאינו שלו למה
זה הוא לו · יבין וישכיל ברעו ושכלו · ישמח ויעוז
במתת גורלו :

גורלו הנחיל ליראים בקולות וברקים ולפידים נוראים וכל העם רואים
ובכן ולך תעלה קדשה כי אתה קדוש ישראל ומושיע :

וכל העם רואים את הנראה והנשמע · ושומעים
את הנשמע והנראה · כשהדבור יוצא
מפי הגבורה · ונחצב על הלחות בתפארה · קול
קולי קולות ורוח סערה · ולפיד לפידים ולפידי אש
בוערה · קול יי בכח וקול יי בהדרה · מפרש את
הדבור לבארה · יסובבנהו יבוננהו סתרי תורה · וירא העם וינעו
לבם לשברה · ויעמדו מרחוק מילים שנים ועשרה · ומלאכי השרת
ירדו לסיעם משמי שפרה · ומלאכי צבאות ידודון בהליכה ידודון
בחזירה ולא הם בלבד כי אם מלך עוטה אורה · טהור עינים יראתו
טהורה · שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני להעזרה · ונשתלהבו
מכח האש ורוחם עברה · וענני כבוד הזילו טללי אורה · ארץ
רעשה

גרושתי וכו' לחמוד ולישאנה ג
מחשרי מכלולו בכיו שהם מכלול
יעטרת בני אדם : קרוץ אדם
הנקרץ ונחתך מחומר קרקע ז
מה מועילו לחמוד דבר שאינו
שלו : זה שיש לו אינו שלו
שהרי הוא היום כאן ולמחר בקבר
אם כן אותו : קנין שאינו שלו
לאלופין עולמית : למה הוא לו
ישמח בירתא הש"י וכקורתו
משוא מתת גורלו :
וכל וכו' רואים את הנראה
והנשמע מחוש ששמע
וחוש הראות היו מוטלים בשוה
לראות ולשמוע בבת אחת כרגע
וכרף עין : בתפארה היה הדבור
סובב ס' דברות על כל לוח משני
הלחות : קולי קולי כו' מפני
שקול אחד היה מתחלק לז' קולות:
ורוח סערה שהקול היה נכנס
משתער בלפידי אש כו' :
יסובבנהו ענני כבוד : וינעו
כו' שנזדעזעו י"ב מילין מסר
סוכי : לסיעם כו' לחזור לפני
סר

אונ' ביגעהרן וואס ניט זיין איזט דאז וואס ער זעלבשטן האט איזט ניט זיין צו ביהאלטין וואז לנג דז ער וויל · וואס זאל איהם טון איין גוט וואס איהם ניט גיהערט · דיזוז זאל ער פרייבן אונ' פר שטיאן איט זיין שכל · אונ' זיך פרייאן אונ' לוסטיג מאכין איט דעם וואס איהם גאט גיגעבין אין זיין גורל : גורלו דז גורל פון דער (תורה) האט גאט מאכין ערבין צו די פירכטר ישראל · איט שטימי בליצין אונ' וואונדרליכה פלאמין · וכל אונ' אלז פאליק הבין עז גיזעהן : ובכן אונ' אלזא ווערט אויך גין צו דיר די קדושה פון ישראל דען דו ביסט מיר היייליגר אונ' העלפר :

וכל אונ' אליס פאליק הבין גיזעהן · וואס צו זעהן אונ' צו הערין וואהר · אונ' גיהערט וואס צו הערין אונ' צו זעהן וואהר · ווען דז ווארט אויז דעם אונד דעם שטרקן גאטיס הירויז גינגן · אונ' אויז גיהויאיט ווארדן אויף דיא (לוחות) איט שוינהייט · איין אונ' אליר הנד (קולות) · איט שטארים ווינדן · פלאם איבר פלאם : איט פייאר ברענדן פלאמין · דז קול פון הקב"ה וואהר איט (כח) אונ' איט פראכט · בשיידן יעדרן דיבור צו ברייטונג · איהם אום רינגן · אויז פריבן איט (סתרי תורה) · דז פאליק זעהיטי דיזוז אונ' פר וואגילטין פון איהרן הערץ צו צער ברעכין · דז זיא זיך צו שטיאן גיקוואן צווועלף (תחום שבת) ווייט אונ' דיא (אלאכי השרת) זיין גנידרט פון די שיהני הימלין איהנן צו העלפן אונ' דיא אלאכי צבאות) וואהרין זיא אמכין הירבייא הופפין אין גיאן צום בערג אונ' אך ווידר אין צו רוק קעהרין · אונ' ניט אליין אנדרין גאט דער אום ווידר דז ליכט זעלבסטין · ער איזט קלאהרים גשטלט אונ' זיינה (יראת איזט טהור) · זיינה לינקי הנד וואהר אונטר איינין קאפף · אונ' זיינה רעכטי וואהר איך האלזין צו ווערדן גיהאלפן · די ישראל זיינד ווארדן פר פלאמיט פון דיא קראפט דעם גרושן פייאר אונ' איהר אטום איט פון זיא צנטגנגין · אבר דיא הערליכה וואלקין הבין אתל דינין טיגי טויא · דיא צרדי וואהר שטוריאן אונ' אך דיא היאל הבין גטריפט צו אאכין רינין בוויל גילי רעגין דיא זיא גאט

הַמַּרְגִּישִׁים · הֲצֵי גִבּוֹרִים שְׁנוּנִים קָשִׁים · טוֹמְנִים פַּח
כְּשַׁךְ יוֹקְשִׁים · יוֹעֲצֵי מִרְמָה וְכָזָב מְלַחֲשִׁים · כְּמַדְקְרוֹת
חֶרֶב בּוֹטִים מְנַקְּשִׁים · לְשׁוֹן חֲכָמִים מַרְפֵּא מַגִּישִׁים ·
מִפְּרִי פִיהֶם יִשְׂבְּעוּ אֲנָשִׁים · נִרְגָּן דְּבָרָיו כְּמִתְלַהֲמִים
חֲשִׁים · שְׂפַת אֱמֶת יִכּוֹן לָעַד בִּישִׁישִׁים · עַד אַרְגִּיעָה
לְשׁוֹן טִפְּשִׁים · פּוֹסְקֵי שָׂפָה מְחִתָּה עֲנוּשִׁים · צָרוֹת
רוֹדְפִים וְעוֹנֶשׁ מְבַקְּשִׁים · קָמִים לְהָעֵד חָמָס וְלֹא
בוֹשִׁים · רוּחָם יוֹצִיאוּ כְּסִילִים אֲנוּשִׁים · שֶׁקֶר
בַּהֲעִידָם יוֹזְמָמוּ בְּפֵירוּשִׁים · תַּעֲשֶׂה לָמוֹ כִּזְמוֹתָם
לְהָאִשִׁים ׃

בצד יוקשים כאשר יבואו בני אדם לבטח בהשקט ינם נזהרי׳ מהם אז הם טומנים להם פח ׃ בוטים מדברים ׃ מנקשים לשון הבא׳ כמו דא לדא נקשן דניאל ה׳ ׃ נרגן לשון תלונה שע״י רכילות תבוא תלונה בין אדם לחבירו ׃ כמתלהמים ל׳ מכות ׃ בישישים זקנים שקנו חכמה ׃ עד ארגיעה פ״ה שנאמר במשלי י״ב אמת תכון לעד ועד ארגיעה ל׳ שקר כי׳ שקר אינו עומד אלא רגע אחד ׃ פוסקי מפיהם דברים המביאי׳ שבר כאד ועונש ׃ ולא בושים לעמוד ולהעיד שקר על חבירו ׃ אנושים ל׳ כאב וחולי ׃ יוזממו יוכחשו ע״י עדים אחרים ׃ לתמור ל׳ תמיד ׃ שכן שכונ׳רעך זה ביתו ׃ ואהלו זה אשתו ׃ ושבילו הדרך מביתו לגנו או לכרמו ׃ וכרמילו ל׳ כרמל ׃ נועם גדלו שמשו׳ בעיני הבריות ׃ חברתו אשתו בעודנ׳ מחוברת לו לאפוקי גרושתו

לְהָאִשִׁים מְנַע עַצְמְךָ לִתְמוֹר · וְנִצָּה לִפְנֵי תַּעֲמוֹד ׃ חזן לֹא תַחְמֹד ׃

חתים שם המחבר שמעון בר יצחק חזק

שְׁכֵן רֵעֲךָ בֵּיתוֹ וְאָהֳלוֹ · מִקְנֵהוּ וְקִנְיָנוֹ וְכָל חֵילוֹ ׃ עַבְדּוֹ וַאֲמָתוֹ שָׂדֵהוּ
וְכָל גְּבוּלוֹ וְשׁוֹרוֹ וַחֲמוֹרוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ נִטְעוֹ וְכַרְמוֹ גַּנּוֹ וּשְׁבִילוֹ בְּעִירוֹ
וַעֲצָיו פֵּרוֹתָיו וִיבוּלוֹ · רִכְבּוֹ וּפָרָשָׁיו יַעֲרוֹ וְכַרְמִילוֹ · יְקַר כַּסְפּוֹ וּזְהָבוֹ
וְנוֹעַם גָּדְלוֹ · צֹאנוֹ וַאֲלָפָיו וּמַשְׁקֵהוּ וּמַאֲכָלוֹ · חֶבְרָתוֹ וְכָל מַחֲמַדֵּי
מִכְלוּלוֹ ׃ חזן קָרוֹן מְחוֹמֶר מַה מּוֹעִילוֹ · חוֹמֵד וּמִתְאַוֶּה אֶת שֶׁאֵינוֹ
שֶׁלוֹ

טרייבן אלזו דריא ליטין בשטראפין · אלש זיך זעלבשט · אויך דעם דש ערש זגיט אוני דער עש צו הערט אוני אן נעמט
אבר אויך ריכטיגי גאיטרבדעקין אוני שווייגן · דיזז איזט דז (חלק) פון דיא (לשון הרע) טרייבר אוני אלז וויא גשארפטי
פיילן זיינין זיא שווערי · זיא פרבארגין נעצין דיא רואיגי ליטין צו בצווינגן ראהטין שאלקהאפט אוני טואן לוגן אין רויאין
אלז וויא שווערד שטיך אלכין אירי רידן שטרויכלין · אבר דז (לשון) פון די (חכמים) אלכין היילונג גינעהין · פון די פרוכטי
איהרן אונד ווערדן גיזעטיגיט אלי אמין · ווארעליר דורך (רכילות) זיינה ריד אלז וויא דיא (מכות) טואן זיא איילן · אבר דיא
שפראך פון (אמת) טוט רעכט זיין אונטר דיא אלטין · ביז נור אויך איינם אויגן בליק דואריט דיא גשפרעך פון די נארין ·
דער אויז שפרוך איהרי לעפצין איזט בשטראפונג צו בריך : (צרות) יאגן זיא זעלבשטין נאך · אוני ביגעהרן דעם (עונש) ·
שטיאן אויף פאלש (עדות) צו זגין אוני שעהאין זיך ניט · איהרי גאיהטר ציאן הירויז דיא נארין צור בקרענקונג · אין איהר
פאלשין (עדות) זגין ווערדן זיא דר נאך גילויקינט איט דייטליכקייט · איזט איהר (דין) · איהגין צו טואן אלז וויא זיא
גידאכט הבין יענין צו בשולדיגן : להאשים פראיידי דיך שטעץ ניט צו פר שולדיגן · אוני אויך איבנג וויאי פר
איר בשטיאן : לא תחמוד דוא זאלשט ניט גלושטין :

שכן דיא רואונג פון דיינם (חבר) זיין הויז · אוני צעלד : פיך גוט · אוני אלי זיין פר אעגין : קנעכט דיהנשט אמגד ·
פעלד אוני זיין גיאמרקן · אקם איזל · אוני אלי דז זייניגי · זיין פפלאנצונג ווין גארטין · שטעגי אוני וועג · פיך האלן
פירות · אוני פרוכטין · זיין רייט וואגין · ריטר · וואלד · אוני פלאן דער דא הייסט כרמלית · דיא ווירדיגקייט זיין זילבר ·
גאלד אין זיינר גרושי גינעהאהייט זיין שאף · רינדר גיטרענק אוני זיין שפייזי · זיינה ביהעפטיטי פרויא אוני אלי זיינה
גלוסטיטי בקריהנונג פון זיינה קינדר · דער אעגט וואז פון ערד ליאן גסניטן אוני בישאפן איזט וואז הענפטם איהם גלוסטן
אוני

מֵעוֹשְׁקוֹ וֶהֱיֵה תָם · קַשֵּׁט מַעֲבָדֶיךָ וְהַצְדֵק אוֹתָם · צַפֵּה לַחֲכָמִים וְאַלֵּף אָרְחוֹתָם · פְּעוּלַּת צַדִּיק לְחַיִּים תְּבוּאָתָם · עִקְּשִׁים הַרְחֵק הַמְעַקְּלִים נְתִיבוֹתָם · שִׂפְתוֹתֵיהֶם הוֹלְקִים וּבְלִבָּם רָעָתָם · נְכוֹנוּ שְׁפָטִים וּמַהֲלוּמוֹת לְגֵוִיָּתָם · מָדוֹן מְשַׁלְּחִים וּמַצָּה אַהֲבָתָם · לֹא יֶחֶרְכוּ רְמִיָּה צֵידָתָם · כִּי אָוֶן וְעָמָל תַּחַת שְׂפָתָם · יוֹם יִלָּכְדוּ בוֹגְדִים בְּהַוָּתָם · טוֹרְפִים בַּנּוֹעָר וּבַקְּדֵשִׁים חַיָּתָם · חוֹלְקִים עִם גַּנָּב שׂוֹנְאֵי נַפְשׁוֹתָם · זֶה דַּרְכָּם וְלַהֶבֶל אַחֲרִיתָם · וְאַל תְּאַשֵּׁר נְלוֹזֵי מַעְגְּלוֹתָם · הִזָּהֵר פֶּן תִּלָּכֵד בִּמְצוּדָתָם · דִּין אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה הַשְׁלָמָתָם · גְּנֵבָה אֵין לָמוֹ נִמְכָּרִים בִּגְנֵבָתָם · בְּנִי אַל תֵּלֵךְ בְּדֶרֶךְ אִתָּם · אֶת רַגְלְךָ מְנַע מִנְּתִיבָתָם :

מִנְּתִיבָתָם חֲשׂוֹךְ וְאַל תִּתְגַּנֶּה · וְרָעָה אֵלֶיךָ לֹא תְאֻנֶּה : חוֹן לֹא תַעֲנֶה :

אִמְרֵי כָזָב וּמַעַן כְּחָשִׁים · בְּנִיב שְׂפָתֶיךָ בַּל יְהוּ אֲרוּשִׁים · גַּם אֱוִילִים אֲשֶׁר מַחֲרִישִׁים · דּוֹמִים וְנֶחְשָׁבִים לְחַכְמֵי חֲרָשִׁים · הוֹלְכֵי רָכִיל שְׁלֹשָׁה מַעֲנִשִׁים · וְנֶאֶמְנֵי רוּחַ מְכַסִּים וּמַחֲשִׁים · זֶה חֵלֶק מִלְּשָׁנִים הַמַּרְגִּישִׁים

ואלף למוד : המעקלים שמעוותים : הולקים רודפים וחורכים : נכונו שפטים דומה קסם ומוכן ליום פקודה : ומהלומות לגויתם מכות לגופם : מדון ומצה שניהם ל׳ מריבה : לא יחרכו רמיה צידתם לא יראו טובה וברכה בתוך ביתם אותם שצידתם יבא להם ברמיה : יחרכו כל״א ובכנען שכא׳ במשלי י״ב לא יחרך רמיה צידו : בהויתם באיד שבר שעומין לבריות להזין יעיז בפומו תהלי׳ כ״ב : טורפים בנוער יהיו טרופים ומטולטלים ומנוערים מן הארץ : ובקדשים מטמאים נפש חויתם : האשר לשון תמיך תשורי תהלים י״ז : נלוז ל׳ עקום : דין ד׳ וה׳ ד׳ תחת השה וה׳ תחת השור משלמין נמכרים על ידי ב״ד בגניבתם : אמרי כו׳ : ארושים יהי׳ מדברים ל׳ רשת שבתים : מחרישים ושקים : שלשה מענשים נ׳ כדרנים ע״י ל׳ הרע שאומרו וה מקבלו ומי שאומרין אותו עליו : ומחשים שותקים : חצי כו׳ כי הולכי רכיל דומים לחצים שנונים שהורגים מרחוק כמך

שטעג · דיא ווערקין פון צדקה דען לום לעבין מיינט מיהרי פרוכט · ערהויטרי פון דיר די פרקריאר · דיא דא פר קריאן מירי שטעגי · איט מיהרי לעפלין טואן זיא אן ברענין אונ׳ אין מיהרן הערצן מיינט בוזהייט : זיא ברייטן זיך אן גריכט אונ׳ אכות צו מיהרי לייבר לאנק טואן זיא אן ריילין אונ׳ ליטר קריג מיינט מיהרי ליבשאפט · עש טוט ניט זענגין צו גיסן דער שאן קה אפטן זיין פאלש עריאגטיס · דז עש ניט טוט בגליקן · דען ליטר פאלש אונ׳ אום רעכט מיינט אטר מיהרי לונג יצא קואט דיא לייט דז דיא פעלשר ב׳ נוואונג ווערדן אין מיהרי אויף אנדרי אן גשטעלט בריך · פרלוקט איט אויז לעהרונג פון דער וועלט · אונ׳ אונטר דיא לום ביזין אן בירייטי מיינט (אוכן) מיהר לעבן · דיא דא טיילן איט איין גנב הבן זעלבשט פייד מיהרי זעהלין · דיזז מיינט מיהר וועגי אונ׳ לום (הבל מיינט מיהר סוף) · דוא זאלשט ניט לו רעכט העלפין אדר שטערקן דיא פרקריאונג איהר שטעגי · זיאי גיואורניט דוא אשפשט בילוואונגן ווערדן אין מיהרי נעלין · דז (אשפט) פיר טאפילט פר איין לעאלי אונ׳ פינף טופילט פר איינם אוקסין מיינט גיזעלט מירי בילאהלונג וען זיא די גניבה ניאר הבן צו בילאהלין · ווערדן זיא פון דעם (בית דין) לום דיהנין פר קויפט דר איט צו בילאהלן דיא (גניבה) איין זאן גיאוי מיט אין מיהרי וועג · אכד רן פר אידי דיינה פיס פון מיהרי שטעגן : מנתיבתם פון מיהרי שטעגין פראיידי דיך אונ׳ ווערדי ניט פר אכטיט זא ווערט דך קיין בייז ביגעגינן · לא תענה דוא זאלשט ניט פאלש לייגן געבן :

אמרי פאלשי ריד · אונ׳ לוגין בלייגונג · לאז איט שפראך דיינה לעפלין ניט ווערדן גירידיט · דען נארין דיא דא שווייגן ווערדן גיהאלטי פר (חכמים) די איט מירי (חכמה) אנדרי שווייגן אמכין · דיא אבר שווענלין גיאן אונ׳ (לשון הרע) טרייבן

אֵשֶׁת כְּסִילוּת הוֹמִיָּה וְסוֹרֶרֶת · בֵּיתָהּ הַרְחֵק כִּי
גְּפָשׁוּרֶת עוֹבֶרֶת · גֶּחָלִים בְּחֵיק מַחְתָּה
וּמְבַעֶרֶת · דַּרְכֶיהָ שְׁאוֹל וּמָוֶת עוֹרֶרֶת · הוֹלֵךְ
אַחֲרֶיהָ לַטֶּבַח מוּסֶרֶת · וּכְעֶכֶס אֶל מוּסַר אֱוִיל
מְיַסֶּרֶת · זַעַם מַרְבֶּה וְעֶצֶב מְמַהֶרֶת · חֲמַת גֶּבֶר
וְשִׂנְאָה מְעוֹרֶרֶת · טִיף נוֹפֶת בִּשְׂפָתֶיהָ מְדַבֶּרֶת ·
יוֹם אַחֲרִיתָהּ כְּלַעֲנָה מְמָרֶרֶת · כִּי אֵין הָאִישׁ בְּבֵיתוֹ
אוֹמֶרֶת · לְיַד שְׁעָרִים לְפִי קָרֶת · מוֹדַע תִּקְרָא לַבִּינָה
הַמְיֻשֶּׁרֶת · נֶצַח עֲדֵי עַד תְּהֵא עָלֶיךָ מִשְׁמֶרֶת · שְׂמַח
בְּאֵשֶׁת נְעוּרֶיךָ הַמְחֻבֶּרֶת · עִמָּהּ תִּתְרַפֵּק וְלֹא
בְּאַחֶרֶת · פּוּצַת מַעְיָנֶיךָ חוּצָה עוֹבֶרֶת · צְמָחִים
תַּרְבֶּה לְשֵׁם וּלְתִפְאֶרֶת · קַדֵּשׁ עַצְמְךָ בִּפְרִישׁוּת
אַדֶּרֶת יִרְצֶה לַעֲשׂוֹת מִשְׁמֶרֶת לְמִשְׁמֶרֶת · שְׁמַע מוּסַר
וַעֲנָדֵהוּ לְגַרְגֶּרֶת · תִּתֵּן לְרֹאשְׁךָ לִוְיַת חֵן וַעֲטֶרֶת :

וַעֲטֶרֶת תִּנְהַר וּבְשֵׂיבָה תָּנוּב · אִם תִּשְׁמוֹר הוֹן מִלִּגְנוֹב : חוּץ לֹא תִּגְנוֹב :

תְּתַעֵב מְתֵי גַנָּבִים וְסִיעָתָם · שׁוֹלְלִים וְחוֹמְסִים בְּכָל עִתָּם רַחֵק מֵעוֹשֶׁק

שהורג את האדם למזיד אסר
בברא כבלם אלהיב : אהה
הבצר הרם מרע מקרבך לעין
כל רואים : רואים יוסרו
בעימין נקמה ברוצח ושמרו
כפסס מתף סל הקב"ה ע"י רוגז
מישפך אדם רציחה : אל תשאת
אל עניים או אל תרוח לבון שלפס
רים סכוא מסיכת כחויד אל האף :
אשת כסילות פותה שסומ' ומדב'
בקול עקן : בחיק סל בני אדם :
מחתה כל"ח זוח שארט : שאול
ניכנס : הולך סהולך אחריס :
וכעכס נארס של נחם ממיסרים
לו אויל חמת גבר מכילם
שנאס בין אים לאשתו שנאמר
במדבר ס'ועבר עליו רוח קנאס :
סיף נופת ממפתס אותו
בחלק קו' דברי' מפיקים
אומרת לניאף ליד שערים
כמבוא ספתחים : לפי קרת
בהוד לתקרב : מודע תקרא
נקם אהבתך לתורה שנקראת
בינה שמיושרת דרכיך : תתרפק
תתחבר : פוצת מעינך כו'
מעוברות סולדות דרך מעים
וביוני חוצה לרוב על פני
כל סארץ : צמחים גידולי כני' :
קדש כו' ספנא קרבתך של אתם
המיקרת לך כפרישו' וכב בחדר' :
משמרת לסייג ז' נקיים על
על כרים ק ימי הכדם : תנוב ל'
מוד ונכון בסיב' תהלים כ"ב
התעב מתי אנסים : [illegible]עתם
וסבורתם : מעבירך מכפליד :
ועליף

אשת איט איינר פרעאדי פרויא פון נארהייט · וועלכי ווייטר ברוואונג אונ' אב קצהרונג מיוט נאך אנדרי אבנר ענטפערני
דיך פון איהר הויז · דען זיא בטריביט אלי זעהלין · ווייטר קוילין טמריט זיא מין איהרן טוים אונ' אמליט וולכי
אן זינדן · איהרי וועג זיין נור גרוב פון גיהנם · אונ' דעם טויט טוט זיא ער וועקין · ווער מיר נאך גימיט ווערט צום
פלאטציין גלופרט · אונ' אלז וויא איין טלאנגין גיפט צור טטרמך טוט זיא דעם נארין דער איהר נאך גימיט בשטראפין ·
נארין טוט זיא פר אנעהרין · אונ' טרוריגקייט הירביא מיילין · דעם נארין פון איהרן אמן אונ' טנמה טוט זיא ער וועקין
ווייטר זיסי טריפינדי ריד טוט זיא איט איהרי לעפלין צו ספרעכין · אבר איהר לעצטי זייטין טוטן אלז וויא ווערמוט פר
ביטרין · זיא זגיט קויי דער אמן מיוט ניט צו הויז · דיזו זגיט זיא בייא אלי טמהרין אונטר דעם גיבעלק : מודע פריינד
שאפט זאלסטו צום פר טטאנד פון דער רעכט פערטיגי תורה רופין · זא ווערט זיא דיר זיין איביג צור בהיטונג · פריימי
דיך איט דיינר פרויא דיא דוא דיר אין דיינר יוגינד ביהעפטיט · איט איהר זיימי דיך פר גניגן · אונ'
מיט איט איינר אנדרי זא ווערדן דיא אויז שפרייטונג דיינה קוועלן איט קינדר אויך דער וועלט איבר פאהרין אונ' קואן ·
ספרעלגנגין ווערסטו פראעהרין צום גוטין נאמין אונ' טוינהייט היילגידיך וויט (צניעות) צו בידענקין · ציימיוואלין צו אמכן
איינר היטונג צור אנדרי · הערי צו טטרמך רידי · אונ' ציהרי זיא דיר צו דיינר קעהל · זא ווערדן זיא צו דיינם הויבט גבבין
איינה ביהעפטונג פון (חן) אונ' קרוין : ועטרת אונ' איינה קרוין ווערסטו ערבין · אונ' אין עלטר פרוכטין · אונן דוא
דיך ווערסט היטין גוט אלז בשטעהלין : לא תגנוב דוא זאלסט ניט שטעהלן ·
תתעב דוא זאלסט פר אוס ווערדיגן דיא גנבים אונ' איהרי חברותה דיא רויבין אונ' טטעלין אלי צייטין · ענטפערני דיך
פון רויב אונ' ציימי גין פרוש · ניהרי דיינה ווערק אונ' אמכי זיא גירעכט · זגי צו דיא חכמים אונ' לערני איהרי
טטוג

כְּבוֹדָם וּמוֹרָאָם כְּחֻקִּים · רְבוֹת אוֹרֶךְ יָמִים וּמְעוֹן מְנוּקִים · שָׂמָם לִכְבוֹדוֹ וּלְמוֹרָאוֹ גּוֹזֵר וּמֵקִים · תַּחַת כֵּן יְהוֹדוּהוּ מַלְכֵי אֲרָקִים :

אֲרָקִים וּגְבוֹהִים יָסַד בְּפֶצַח · קַבֵּל מוֹרָאוֹ וְאַל תְּעִיזְמֵצַח : חַזָּן לֹא תִּרְצָח :

תּוֹכָחוֹת אֱהוֹב וּמוּסַר יְרֵאִים · שְׁמוֹר וְהִזָּהֵר מִפִּתּוּי חַטָּאִים · רַגְלֵיהֶם רָצִים וְלָרַע מוּבָאִים · קֶשֶׁר קוֹשְׁרִים לְהַפִּיל חֲלֵכָאִים · צָדִים לְעִמְקֵי שְׁאוֹל קְרוּאִים · פּוֹעֶרֶת לִבְלִי חוֹק בָּאִים · עֲצֶבֶת נוֹתְנִים וְכוֹשֵׁל מַמְצִיאִים · שִׂפְתוֹתֵיהֶם אֱרוֹב דָּם מְמַלְּאִים · נַחֲלַת אִוֶּלֶת יִנְחֲלוּ פְּתָאִים · מְשׁוּבָתָם תַּהֲרֹגֵם בְּתַחֲלוּאִים · לֹא תֹאבֶה לַעֲצַת נִשְׂנָאִים · כִּי כֶחָצִיר יִמָּלוּ וּכְדֶשֶׁא · יְהִירִים אֲשֶׁר בְּרֶשַׁע חוֹטְאִים · טוֹרַח גְּזֵרָתָם עֲלֵי מַשִּׂיאִים · חֲנֵפִים אֶרֶץ בְּדָם מְטַמְּאִים · זוֹהַר שְׁכִינָתוֹ מִתּוֹכָם מוֹצִיאִים · וְעַל יְדֵי חֲלָלִים הַנִּמְצָאִים · הָעֶגְלָה הָעֲרוּפָה בַּנַּחַל מְבִיאִים · דָּם שׁוֹפְכִים בִּשְׁגָגָה בְּלֹא רוֹאִים · גּוֹלִים לְעָרֵי מִקְלָט הַנִּקְרָאִים · בַּהֲזִידָם לַהֲרוֹג בְּצֶלֶם בְּרוּאִים · אַתָּה תְּבַעֵר הַדָּם לְעֵין כָּל רוֹאִים :

רוֹאִים יִוָּסְרוּ לְהִשָּׁמֵר מִנַּאַף · שְׁמוֹר מִצְוָה וְלַהֶבֶל אַל תִּשְׁאַף · חַזָּן לֹא תִנְאָף : אשת

עג"ם ל' קשירס : פנה לנערתב תשמע ותפנה לדבריה' שלא יבטערו : רקים דברים ריקים והבלים : שום כו' שנא' בשמות כ' כבד את אביך וכתיב במשלי ג' כבד את יי' מהונך : תחת כן תחת ענותנותו ששמו כבודו ומוראו לכבוד ומור' אב ואם לכן : יהודוהו מלכי ארקים שנאמר בתהלים קל"ח יודוך יי' כל מלכי ארץ : בפצח בדבור : תוכחות ומוסר יראים מוסר תלמידי חכמים : חלכאים עדת עניים שנכאים ונדכאים מחולי : קרואים מזומנים לירד לגיהנם : פוערת לבלעם : עצבת נותנים לאחרים ובשלון ובספקות ממלאים שנית לארוב דם נקי : נחלת אולת שמנחילים לבניהם כחלת שנחלו בגזל וחמס וזהו אולי : משובתם מרידתם : נשנאים השנואים לפני הקב"ה : כחציר ימלו כעשב השדה יכרתו : יהירים גאים : זוהר כו' בעון כיאוף שכינה מסתלקת : דם שופכים בשוגג מה דינם : גולים לערי מקלט הנקראים ומבוארים בתורה אבל בהזידם סהורג

צו זיינם פֿר גֿיכֿן י איבר וועלכֿם איהם גֿויבית הבין אלי אלכֿים פֿון דר וועלט : ארקים ערד אונ' הויכֿי היאלין האט ער גֿיגרונד פֿעסטיגֿ מיט רידן · איבר נעמי זיינה פֿורכֿט אונ' זייאי ניט אהן פֿר טעהאיט : לא תרצח דוא זאלשט ניט מערדן : תוכחות ליבי דיא שטראף אונ' דיא לערט דער פֿירכֿטיר · היטי דיך אונ' זייאי גיווארנט דיך ניט צו איבר רידן לאזין פֿון די זינדיגר · איהרי פֿיסי לויפֿן אונ' זיינד לום בייזין גיברכֿט · זיא אכֿין איינין בונד נידר צו ווערפֿין דיא ארמין · דיזי ווידיגר זיינד צור גרובי פֿון גיהנם ברופֿין · זיא שפערט אויף איהר מויל אונ' אהני גיזעץ צו דיא זוא צו איהר קומן : טרויריק קייט אכֿין דיא רשעים אונ' וויטר שטרויכֿלונגין ברענגין זיא אויף איהרי לעפֿצין אום בלוט צו לויגין טואן זיא ערפֿילין · דיזי נארין ערבין צו זיך וויטר נארישי אום גירעכֿטי נחלות . איהר ווידיקייט ערטאגיט זיא מיט וויטר בקרענקונג זייא דוא ניט וואוין צו דיא (עצה) פֿון דיזי גיפֿיינדטי דען לוך ווערדן זיא אזו איין גראז אונ' דאר קרויט פֿר טניטין · דיא הויפֿאטיגי דיא מיט אמרדן זינדיגן · (יגט גאט) דיא לאשט אויף איהנין צו ברענגין (גזירות) טואן זיא אויף איר לאדינין · אום קייסין די ערדי אונ' מיט בלוט פֿר אום רייניגן דיא וויטרקייט פֿון זיינה (שכינה) פֿון דער ערדי אויז ציהן · אונ' דורך די ערט לאגינה זוא גיפֿונדן ווערדן · אכֿין זיא איינה (עגלה ערופה) אין טאהל (איתן) צו ברענגין · זיא פֿר גיסין בלוט (בשוגג) דיא קיינר זעהיט · אונ' ווערדן פֿר טריבן צו דיא ברופֿינה (ערי מקלט) · ווען זיא אבר אוט ווילין באוויד) צו ערטלאגין דיא אין גאטים גשטאלט ער שאפֿינה מענשין · אזוא דורך דעם (בית דין) אויז ראוין דז בלוט פֿון רוצח פֿר אלי מענשין אויגן : רואים אלי צו זעהיר זאלין גיוכֿטיגט ווערדן זיך צו היטין פֿר גאטים לארין · צו היטין דיא אגוה · אונ' ניט נאך דעם הבל דער טוינהייט צו שטרעבן · לא תנאף דוא זאלשט ניט אים קייטין : אשת

הבא מתקו להנכה · הנוצרו ינצל משלוש מבוכה ·
דין ענשו ואזהרתו חתוכה · גמול משכרתו מאתי
תמוכה · ביניובין אום המבורכה · אות שמתי
כי לי הממלכה :

הממלכה המליכני כנאמיך · ותזכה לאורך ימיך : חזן כבד את
אביך ואת אמך :

אומן ומינקת בך מתעסקים · בשלך תחלה כאזור
דבקים · געית שוע ותחן מפיקים · הורשים לצורם
היות בן חובקים · השתפו שניהם עמו עסוקים :
ונוצרת ונולדת לעתי חקים · זכוך והביאוך בברית
להקים · חבקוך ברכים ושדים מניקים · טרף חקיך
זנים ומשקים · יגיעת עמלם עמך מחלקים · כושר ומוסר מחנכים
ומחזקים · לשון למודים ודברים עתיקים · מתקנים לך עזר
ולהשיאך זוקקים · נושאים פלל עבורך ולא זועקים · סמכם במאכל
ובמשתה ובתפנוקים · ענדם בכסות נקיה בחשוקים · פנה
לגערתם לבל יהו מצוקים · צפה למוסרם ולא תרדוף רקים · קיים
כבודם

שניהם כד כיר אי׳ נאמרו : עדיו
דביר כמו האזינה עדי בכו כפיר
במדבר כ״ג : הנוכה לי קניך
אזן : משלש מבוכה דאז״ל כל
המקיים ג׳ סעודות כש׳ ניצול מג
פורענויות מחבלי משיח ומלחמות
גוג מגוג ומדינה של גיהנם :
התוכה כרותה : משכרתו של
המקיים שכת סוא יורש נחלה
בלא מצרים :
אומן בך מתעסקים כדי
שיולידוך : אומן ומינקת
אב ואם : בשלך בשבילך :
כאזור דבקים שנאמר בראשית
ב׳ ודבק באשתו : געית שוע כו׳
צעקה תפלה ותחנה מ׳ ניאוי׳ לפני
הקב״ה שיזכו לחבק בן הושתפו
שניהם אב ואם נשתתפו ברקימ׳
הולד : לעתי חקים לזמן
הקבוע לט׳ חדשים : בברית
שמכניסין אותך לברית מילה :
ודברים עתיקים תורה שבכתב
ושבעל פה : עזר אשה : זוקקים
מחברים לשון זיקת בעל :
נושאים פלל שקבלים בדרכיך :
סמכם לכן אתה בנו תחזור
ותהדר לסמכם ולכבדם וכו׳ :
ענדם

צו איהם דיא אהרין צו נייגן · זיינה זיסיגקייט גלייך אלז עולם הבא צו פיהרן דער איהם היטיט · פון דיא דרייא פר ווירונגין
אלז (חבלי משיח) · מלחמת גוג ומגוג · אונ׳ גיהנם צו בטרואן · זיין דין · עונש · אונ׳ אזהרה מיזט אויז גימאכט די ביל אהלונג
פון זיינם לין מיזט פון מיר (זגט גאט) אונטר אלהניט · צו יטין איר אונ׳ דיא ישראל די גיזעגינטי פאליק · הבי איך מיהם פר
מיין צייכן גימאכט · דען איר מיזט די קיניגרייך : הממלכה די קיניגרייך אלכי איך קיניגין אלז וויא דוא גשפראכן האסט
אלז ווערטיו ווכה זיין צו ער לענגין דיינה יאהרן · כבר עהרי דיין פאטיר אונ׳ מוטר :
אומן דען ערליהר · אונ׳ זייגאמין גימן זיא מוס מיט דיר · מוס דיינט ווילן טואן זיא זיך אנפאנגס אלז מיין גערטין
ביהעפטין · ביט ליכט טרייאין . אונ׳ בעטן טואן זיא מוי ליהן · פארטין ביט ליך צו איהרן בטעפיר מוס מיין
זאן צו האלין זיא פאטיר אונ׳ מוטר אלי ביידי זייער מיט גאט דא מין אלז (משתפים) · דוא ביזט ביטאפין · אונ׳ גיבאהרין
צו גיזעצטי צייטן · זיא הבין דיך גיבראכט מין (ברית מילה) מויף צו ריכטין · זיא הבין דיך גיזעלם צוויטין מירי קניאן אונ׳
מיט מיהרי ברוסט גיזויגיט · דיא טפייזי דיינר גיזעצי טואן זיא טפייזין אונ׳ טרענקן · מיהרים מיאזאמיס ער ווערבין
טואן זיא מיט דיר טיילין מיט רעכטי (מוסר) טואן זיא דיך גוויהנין אונ׳ בסטערקן. מיט לצהרזמאי טפראך אונ׳ סטרקי
אלטי רידי פון דער (תורה) זיא טמפין דיר מיינה הילפליכה פרויא אונ׳ דיך זולכי צו אמכין נעאין בטעפטיגין זיא · זיא ער
היבן גיבעט דיינט וועגין אונ׳ טרייאן צו גאט · מונטר לאהני זיא מיט עסין אונ׳ טרינקן אונ׳ זמניפטיגקייט · ליהרי זיא
מיט זויבריקליידר מיט לוסטין · ווענדי דיך צו איהרן אן טרייאן · די זיא ניט זאלין הבין (צער) אונ׳ פר קריאנוסין · לוגי צו
איהרר בטטראפונג · אונ׳ יאגי ניט נאך לעהרי זאכין · הלטי איהרן (כבוד אונ׳ מורא) אלט וויא דיא גיזעצי זיין · צו פר
מיהרין לנג לעבין אונ׳ פון זינדן צו זיין ביפרייאיט · גאט דער דא ביפעלית אונ׳ בטטעטיגט ער האט מיר (כבוד אונ׳ מורא)

ורגעים · בלות בחימה בו נפשעים · להביא שבר
לחטאים ופושעים · מפירי חוק ולשקר נשבעים ·
נלכדים בעונם ובזדונם נתבעים · שונאי תוכחות
ומוסר פורעים : עברות יובלו וברוגז שבעים :
פוקד עון אבות על שלשים ורבעים · צומת לבקרים
כל רשעים : חזן קנוא ונוקם וקובע קובעים · רואה
וצופה טובים ורעים · שמור והזהר מארר פגעים ·
תתירא מלשא לשוא שם תמים דעים :

תמים דעים דבר בקדשו · והזהיר על מורא מקדשו · חזן זכור את יום השבת לקדשו :

תשלום כל מעש וגמר מלאכה · שבת מנוחה
וקדוש ברכה · רגל להשיב ולמעט הליכה · קרוי
עונג ולכבדו בהלכה : צעד תחומיו אלפים לילכה :
פסיעה גסה בו בלי להלכה · ערך הכנתו בששי לערכה · סעודות
שלש מצותו ערוכה · נכפל בלחמו לענוגה ורכה · ממרה נתן כדת
וכהלכה · לאות הושם עליו לסמכה · כי לששה מלאכתו נערכה ·
יציאותיו ורשויותיו בלי להפכה · טורח משא בו לחשכה · חלול
מזיד לסקילה למשכה · זכירה ושמירה עדיו תנוכה : ומעין העולם
הבא

של תורה ומילה : פורעים מבטלים כמו תפריעו שמו' ה' : צומת הקב"ה צומת הרשעים בגיהנם : לבקרים כי כל בקרים זו דינו את שפטי עמהם : וקובע קובעים הקב"ה גוזל את נפש הקובעים וגוזלים את אחרים : מארר ל' קללה : תשלום בהשלמת גמר מלאכתו ביום הששי שבת הקב"ה על עצמו שביתה ומנוחה שנא' וישבות וינח ויקדש ויברך : רגל כו' שנא' בישעי' נ"ח אם תשיב משבת רגליך : אלפים אמה בתבו ז"ל שיעור הליכה בשבת : הכנתו בששי שנאמר בשמ' ט"ז והיה ביום הששי והכינו : סעודות שלש לקיים בשבת : נכפל בלחמו שנאמר שמות ט"ז ביום הששי לקטו לחם משנה : לענוגה ישראל נקראו ענוגה ורכה : ממרה במרה נצטוו על שמירת שבת : יציאותיו אין לתחוב : ורשויותיו ד' רשויות : לחשכה למנוע שנאמר בירמיה י"ז ולא תוציאו משא מבתיכם ביום השבת זכירה ושמירה עדיו תנוכה דבור של זכור ושמור שניהם

דיא גפיהרט אונ' איט לארין גיזעטיגט ער דעקיט אויף זיא דיא זינדן ביז דעם דריטן אונ' פירדן דור · פר טניידיט אלי אמרגינס דורך דעם אשפט אלי (רשעים) · איזט קנוא אונ' נוקם אונ' בשטראפט די רויבר · ער זאגיט ער זעהיט אונ' וגיט גוטי אונ' ביזי . היטי דיך אונ' זייאי גיווארניט פון דיא ביזי בגעגינוס פלוכונג · זייאי דיך פירכטין צו נעמן זום זונשט דעם נאמין גאטיס דער פולקומינה דער ווישנשאפט : תמים גאט דר ווישנשאפט פולקומינה דר האט גשפראכין איט זיינה הייליגקייט · אונ' גיווארניט אויף דיא פורכט פון זיינם (בית המקדש) · זכור גידענקי דעם טג (שבת) איהם צו הייליגן: תשלום דער שבת איזט דער בשלוס · פון דער גנצליכה מלאכה אונ' אלש ווערק פון דער ערשאפונג : שבת מנוחה אונ' (קדוש ברכה) · דיא פיסי צו רוק צו הלטין אונ' ווייניג אויז צו גיאן · ער הייסט (עונג) · איהם אכבד צו זיין נאך דער רעכטין · דיא טריט זיינם (תחום) נור ביז צווייא טויזנד איהלן צו גיאן · קיין גרושי טריט צו מאכין . דיא אן ריכטונג זיינה אן בירייטונג אן פרייטאג צו ריכטין איט דרייא סעודות איזט זיין אצוה אן גריכט · אן פרייטאג איזט זיין (אן) פר טאפילט ווארדן צו דער זמיפטיגי אונ' צארטי ישראל דאהערא איר אך הלטין (לחם משנה) פון (מרה) מוזי · איזט דיזי אצוה אין גיגעבן ווארדן נאך זיינה הלכה · צום צייכין איזט ער גיזאכט אויף גאט צו פר לאזין · דען צו זעקס טאגין ווארין זיינה ווערקן אלי צו גריכט · זיינה אויז גענג אונ' דיא גיוארקן פון דיא רשות ניט צו פר קעהרין · לאסט צו טראגין זיך אן איהם צו פר איידן דער איהם פר טונעכיט איט אוטווילן צום פר שטייניגן צו ציהן · אויף (יין קידוש) צו גידענקן · אונ' איהם צו היטן

נוטלים · פעולת תבנית מזלים עצבי שדים עולים ·
סוגדים להם ואליהם מתפללים · נותנים להם עולים ·
משתחוים לכוכבים ומתהללים · לאוב ולידעוני
לבם ופעלים · כי לא יועילו ועמלים · יצעקו אליהם
ואינם נצולים · טחו עיניהם ולבותם סכלים · המנים
קרואים ואינם משכילים · זנוחים תעובים ואיטים
ולא יועילים · וחלק יעקב יוצר הכל אל אלים · המון
מים נותן ונשיאים עולים · דברו מקים ועצתו
ישלים · גוער בים ויהמו גלים · בו תדבקו ועדיו
היו מיחלים · אויביכם יפיל חללים :

אפר : רועה אפר כו' פי' כד
לבבו הטעוהו מעץ שסופו
לשורפו באפר לבו העופה הטעה
אותו לזה לעת לו רועה של אפר
שישרפם אותו · רועה לו פרעה
אקו ממודי ברחשית מ"ח :
התולים שקר ותעתועים : עצבי
שדים עולים לשון תהלים קט"ו
עצביהם כסף וזהב : סוגדים
משתחוים : נותנים להם עולים
פירוש בעולה כמו כאשר עוללת
לי איכה א' : לאוב ולידעוני
לבם ופעלים פירוש לאוב
ידעוני לבם נמסך : טחו
בל"א פר קלעבט : אוטים מין
אמונו ע"ז שנעשים ע"י הפסס"ל
ונשיאים עננים : אמתי בו
נוסדו בחיתום השם הנזכר לכך יש
ליזהר שלא לישבע לשקר : ורוחו'
מרובעים ד' רוחות העולם :
בחותמו חתימת השם הנזכר
שחיתם הוא אמת נרמז בברא
אלקים לעשות ס"ת אמת וזהו
חתימת מעשה בראשית : בקיעי'
ים נבקע בשם שנזכר : חוק
של

חללים אפיל כל שוכחי השם · השמר פן תכשל ותאשם : חזן לא תשא את שם :

אמתי שמו המפורש בשבעים · בו נוסדו ארצות ונטעו רקיעים ·
גבולות ארץ ורוחות מרבעים · דבקו בחותמו היות נקבעים ·
הזכר על הים ונעשה בקיעים · ועל המים אל הכבוד הרעים · זכר
קדשו כו ירוצו נושעים · חוצב להבות ומפוצץ סלעים : טהור עינים
מראות רעים · יצוריו בוחן בכל עתים ורגעים

פון זון אונ' לבנה טואן זיא טראגן · ווערקין געשטאלטן אזיר הנד אאלות · שדים בילדר אאלין זיא אויף ברענגן · בוקין זיך צו
זיא אונ' בעטין זיא אן · געבין איהנין צו ווערקונג · בוקין זיך צו געשטערני אונ' זיך דרויט בילויבן · צו אוב אונ' ידעוני
ווענדן זיא איהרי הערצר אונ' ווערקין : ווייאל איהנין ניט וויל העלפין אלי אירי אזאקייטין · זיא שרייאן צו זיא ווערדן אבר
ניט בשיראויט · דאך זיינד איהרי אויגן פר קלעבט אונ' איהרי הערצר פר נארט זיא הייסין זונן בילדר אונ' אאלין
בגאיקן פר רוקיט אום ווירדיג · פר שטאקונג אונ' קענין ניט העלפין · וחלק אבר דז חלק פון יעקב איז גאט איבר אלי
ער גיבט דיא ברונג פון וואסיר אונ' ברענגיט אויף דיא וואלקן · זיינה ריד בשטעטיגט ער אונ' זיינה עצה פול פיהרט
ער · שרייאיט אן דז ים · דז דא ברויזן איהרי אינדן · אן איהם זייט אייך ביהעפטין אונ' צו איהם טוט האפן · וזא וויר ער
אייערי ה ידינשי פיינדי פר אייך ווערפן ער שלאגן · חללים צו ער שלאגינה וויל איך אאלין פאלין אלי פר געסיר אן דעם
היילגן נאאין וואונדיך היטין דש דוא ניט אעלכטט ווערדן גשטרויכלט אונ' בשולדיגט · לא תשא דוא זאלשט ניט
פאלש שווערן אן דעם נאאין גאט דיינין הערין ·
אמתי דיא ווארהאפטיגקייט זיינס (שם המפורש) איט זיבנציג נעמין דורך איהם זיין גיגרונדיט ווארדן דיא ערדין · אונ'
אונ' גיפלאנצט דיא הימלין · אלי ג' אורקן דער ערדי אונ' די גיפירדרטי ווינדן · זיינד איט זיינם (חותם ווארדן)
ביהעפטיט צו זיין פעשט איין גיזעצט : ע' איזט נור גידאכט אויף דעם (ים) · וזא איזט עשו ווארדן דורך שפאלטין ·
אויף דיא וואסירן האט דער הערליכי גאט אאלין דונדרן · צו אן דענקן זיינר הייליגקייט טואן לויפין די גיהאלפינה ישראל ·
דען ער הויאיט פלאאין פיימר אונ' צערשאעטערט די פעלזין ער איזט טהור פון גשטאלט ניט צו זעהן דז בייז זייני בשאפינה
פריבט ער אלי צייטין אונ' אויגן בליק צו פר לענדן איט לארן די פוסטיגי · צוברענגן אירן ברוך צו די זינדיגר אונ' אישטאטר
זיא פר שטעהרן דיא געטליכה גיזעץ אונ' שווערן פאלש · ווערדן בילוואוגן וועגן איהרי זינדן אונ' וועגן איהרן אויז
ווערדן זיא נוך אעפט גיפאדרט · זי הבין פיינד בשטראפונג · אונ' לובט טואן זי פר שטערן · נוך לארניג גיהנם ווערדן
זיא

מוסף ע״ב א״ב

ארץ עשיתי ואדם בראתי · בריח ודלתים לים
שמתי · גליתי שחר ונשף ובוקר צויתי · דרך לחזיז
קולות פלגתי · האור והחושך במקומם שכנתי ·
והארץ ומלואה לכבודי יצרתי · זריחת מזרות
בעתם הוצאתי · חקות שמים וארץ משטרם
שמתי · טופלי שקר בשטף האבדתי · יורדי בקעה
לשונם בללתי · כדר לעומר ועוזריו הכיתי · לעמק
שוה לילה חלקתי · מוריה עקדת יחיד ראיתי · נדר
נדרתי בי נשבעתי · שר אל מלאך בעזרו הייתי · עמו מדבר
לרודפו הזהרתי · פתרוסים בעשר מכות מחצתי · צבאותיכם בעצם
היום גאלתי · קרעתי ים סוף ואתכם העברתי · ראיתם בעיניכם
אשר עשיתי · שדדתי מזנב וחילו החלשתי · שבת קדש לכם
הנהלתי · תרגלתי ובכנפי נשר נשאתי · תוקף שלש מתנות לכם נתתי
נתתי לך תוכחות מוסרים · לבל תטה אשורים · הזן לא יהיה לך אלהים אחרים :
תעתועים המה מוסר האוילים · שהר אין למו ולא מועילים · רועה
אפר לבם התולים · קצף מוסיפים וחימה מגדילים · צורת חמה ולבנה
נוטלים

עבן : פלגתי חלקתי : האור והחושך במקומם שכנתי בלילה סוכן האור במקומו שעשיתי לו וביום סוכן החושך במקום שעשיתי לו : מזרות מזלות : משטרם תמשלתם : טופלי שקר דור המבול : יורדי בקעה דור הפלגה : לילה חלקתי לאברהם שנאמר בראשית י״ד ויחלק עליהם לילה וגו׳ · שר אל מלאך יעקב שנאמר בהושע י״ב וישר אל מלאך : לרודפו זה לבן : פתרוסים מצרים : שדדתי מזנב החרמתי עמלק שהיה מזנב כך כל הנחשלים : וחילו החלשתי · שנאמר בשמות י״ז ויחלש יהושע את עמלק : תרגלתי ר״ל הרגלתי אותם על זרועי : שלש מתנות מן ובאר וענני כבוד : תעתועים שהר אין למו שנ׳ בישעיה ח׳ אשר אין לו שחר

ארץ דיא ערד הבי איך גימאכט אונ׳ דעם מענשן דער שאפין ריגל אונ׳ טיהר הבי איך דעם (ים) גיזעצט · דעם מארגן שטערן ענדעקט · אונ׳ דעם טאגס ליכטס ביפוהלין · וועג צו דיא וואלקין אונ׳ דורך שטיאי · וואסרן צו גטיילט ליכטן אונ׳ פינשטרנוס מיט ליכס אויף זיינם ארט אהלין רומין · די וועלט אונ׳ איהרי פול הייט הבי איך צו איינין כבוד ערשאפין · דז שיינין דער (אזלות) אין איהרי צייט הבי איך הירפאר גיבראכט · די גיזעצי פון דיא היאלין איהריס גיוואלטס הבי איך גימאכט · דז דור המבול ביהעפטר צום פאלשין איט מיינר פר פלוצונג אהלין פר ליהרן · די גנידרטי צום טאהל פון (בבל) דור הפלגה) הבי איך איהרי שפראכן פר אישט · כדר לעומר איט זייני העלפירס הבי איך גשלאגין · (עמק שוה) הבי איך דיא נאכט גטיילט · דיא עקדה פון דעם איינציגן זוהן (יצחק אויף דעם בערג מוריה הבי איך גיזעהן דמאהל הבי איך איין נדר גיטאן אונ׳ איהנין איינה (שבועה) גשוואהרן (יעקב) דער דעם מלאך ביהערשיט וואהר איך אין זיינר הילפי (לבן) דר אים נאך גיאגט · הבי איך גיווארניט ניכטס בייזס צו איהם צו רידן · דיא מצרים הבי איך מיט צעהן מכות פר וואונדיט · אייערי העער שאהרין הבי איך בייא העלן טאג אויז גילייזט : דז (ים סוף) הבי איך צער ריסין אונ׳ אייך דורך גפיהרט : איהר הבט אלי מיט אויגן גיזעהן וואס איך האב גיטאן · איך הביפר ווישט דעם עמלק דער אייך גשוויכט · אונ׳ זיין (חיל) הבי איך גישוועכט · מין (ארה) אייך איין שבת קודש אהלין ערבין · איך הבי אייך גפיהרט אויף דיא אדלרס פליגל גטראגין · דיא שטארקי דרייא מתנות אלז (מן · באר · ענני כבוד) הבי איך אייך גיגעבן · נתתי איך הבי אייך גיגעבן ביוועהרליכי בשטראפונג היטי דיך ניט צו נייגן דיא טריטי · לא יהיה דוא זאלשט ניט הבין פרעמדי געטר · תעתועים זיא זיין לויטר פר אירונג בשטראפונג דער נארן עס איזט קיין ביט אן זיא אונ׳ קענין ניט העלפין · בשפייזן זיך מיט ערדי איהרי הערצין זיין פר נארט · פר מעהרן צארין · אונ׳ אהלין ער גריטין דעם גרימן די גשטאלט

מְלַפְּדִים לַפִּידִים וּבְרָקִים נוֹגְהִים ׃ בְּתִתּוֹ קוֹל עֹז מִשְּׁמֵי גְבוֹהִים ׃
חזן וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים ׃

מיוסד ע"פ תשר"ק

תַּחְתִּיּוֹת אֶרֶץ כַּדּוֹנַג נְמַקִּים · שָׁחוּ גִּבְעוֹת עוֹלָם
הַמְּצוּקִים · רַבּוּ רְעָמִים וְגָבְרוּ זִיקִים · קוֹלֵי קוֹלוֹת
מְשַׁנִּים וַחֲזָקִים · צִפְצוּף הַדִּבּוּר כְּנִצוֹצֵי בְרָקִים ·
פַּטִּישׁ מְפוֹצֵץ סַלְעֵי נְקִיקִים · עוֹרֵךְ אַחַת וּשְׁתַּיִם
מִתְחַלְּקִים · סוֹד יְרֵאִים וּמִשְׁפְּטֵי צַדִּיקִים · נוֹתְנֵי
קוֹל שׁוֹפָר מִתְחַזְּקִים · מֹשֶׁה יְדַבֵּר וְהַכֹּל שׁוֹתְקִים ·
לְעַמּוֹ הִנְחִיל מִדְּבַשׁ מְתוּקִים · כּוֹשֶׁר אֱמוּנַת עִתִּים
חֲשׁוּקִים · יְדִיעַת חוֹסֶן וִישׁוּעַת נְזִיקִים · טַעֲמֵי חָכְמָה
וָדַעַת מְפִיקִים · חִנָּם נְתָנָם גּוֹזֵר וּמֵקִים · זִכָּם בְּמַתָּנָה
לְבוֹ דְּבֵקִים · וְכֻלּוֹ מַחֲמַדִּים וְחִכּוֹ מַמְתַּקִּים · הִשְׁמִיעַ אָנֹכִי בְּרֹאשׁ
פְּרָקִים · דֶּרֶךְ כַּעֲשׂוֹתוֹ בְּמַיִם עֲמוּקִים · גִּבּוֹר נִגְלָה וְגִלְּהָם בִּמְצוּקִים ׃
בְּתִתּוֹ בְּסִינַי דָּתוֹת וְחֻקִּים · אֲזַי כְּרַחֲמָן נִגְלָה מִשְּׁחָקִים ׃

מִשְּׁחָקִים הִבְרַקְתָּ נוֹגְהֶיךָ · וְהִשְׁמַעְתָּ לָעָם כְּמֵהֶיךָ · חזן אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ ׃

מתלהטין י"ג מדות שהתורה
נדרשת בהן ׃ צורפיהם
כמלבני' ומבררין האמת ׃ נגידי'
שרים ׃ כדונג נמקים כשעוה
הנמס ׃ שחו הגבעות ומצוקי
הרים נכפפו יבראשו מפני הדבר' ׃
רעמים כל"א דונר ׃ זיקים כל"א
בלי"ן ׃ משנים וחזקים שהיו
קולות משונים כל א' לפי כחו ׃
צפצוף הדבור נשמע קול דבורו
בכל מקום ׃ נקיקים נקעים ׃
עורך אחת כו' דבור אחד נחלק
לשני דברות ׃ כושר אמונת
עתים השוקים על שמקרא ישר
שאמר בישעיה ל"ג והיה אמונת
עתך חסן ישועת חכמה ודעת
ודרז"ל אלו ו' סדרי משנה ׃
חנם נתנם כו' שנאמר שם כ"ב
ולכו שברו בלא כסף ׃ וגלהם
במצרים בחזקים כמצוקי ארץ
ונשר שוכי במתן תורה נראה להם
בזקן מלא רחמים לפיכך שתחיל
באנכי וגומר ׃ נוגהיך שנאמר
בחבקוק ג' לנגה ברק חניתך ׃
כמהיך התאבים ומתאוים לך ׃
ארץ כו' בריה כו' שנא' באיוב
ל"ח ואשיב בריה ודלתים ׃ ובקר
צויתי מאיר לעולם ׃ חזיז
ענן

אֶרֶץ

אנגשטין · אירי אונטר שטערקן זאהר שטערקן זיא · אבר אירי פר אלטירט אמלין זיא מין גיהנם פר פאזין ׃ מלפד"ם דיא וואהר
פלאמין פלאמונגן · אונ' בלינ'ן וויכטן · וויא ער די טטרקי טטיאי גיגעבן פון די הוילי היאז' אונ' גמט טפרעכטי (זייני וורטן)׃
תחתיות דיא אונטן אויף דער ערדי· וואהרן אלז וואקס פון גמטים ווארט לער גגגן · עט הבין זיך מיין גיבוקט די טטרקי
הוילי היבונג פון דער וועלט ׃ עט הבין פר מעהרט דיא דונדרן · אונ' פר טטערקיט די בלינ'ן · מיין (קול) אבר
דעם אנדרן פר ענדרליך אונ' טטארקי · דיא רידי פון זיין גטפרעך וואהר אלז ווי טר בליני'רי פונקן · אלז מיין האמיר דער
דא לער טמעטירט דיא זעלריגי פעלזן · ער האט נור איין ווארט אן גירילט אונ' לו צוויא ווער עט זיך טיילין · פורכטזאמן
(טורות) · אונ' גירעכטי (משפטים) ׃ דיא דא געביטין אונ' הערין אמלין די (קול שופר) וואהרן זיך טטארקן · אשה טעט
רידן · אונ' (כל ישראל) טוויגן · לו זיינם פאליק האט ער אמלין ערבין דיא (תורה) דיא זיסר אייזט אלז הוניג · דיא
רעכטפרטיגקייט דער (אמונה) פון סדר זרעים) · ליבזילה גיועלטי לייטן איט (סדר מועד) · דיא וויטנטאפט דער ביילג
פון ערבין דורך (סדר נשים) · דיא ריכטירליכה הילף דורך (סדר נזיקים) · דיא (טעאים) פון דער (חכאה) דורך (סדר
נזיקים) · דיא (טעאים) פון דער (חכאה) דורך (סדר קדשים) אונ' וויטנטאפט דורך (סדר טהרות) טואן זיא ערפאר
ברענגין · אום זונסט האט זיא געבן גאט דער (גוזר) אייזט אונ' זולכט אך בטטעטיגט · ער'האט (אזכה) גיוועזין איט
דיזר (מתנה) דיא (ישראל) דיא אן איהם ביהעפטיט זיין · זיינה רידי זיין אלי ליבליך · אונ' זיין גואן גזיסיט · ער האט אמלין
הערין (אנכי) לום אנפאנג פון אלי טטיקן · וויא ער איינן טרוקינן וועג גאמכט אין דיא טיפי וואסיר פון (ים) · האט ער
זיך אלז איין (גבור) אפיגבארט אונ' גטטריטן אן דיא פרקריאטי (אצרים) · וויא ער אבר גיגעבן אויף דעם בערג (סיני) די
רעכטין אונ' (חוקים) פון דער (תורה) האט ער זיך אלז איין (רחאן) ענדעקיט פון היאל ׃ משחקים פון די היאלן האסטו
אמלין פונקלין דיין ליכט · אונ' אמלין הערין לו דיין גלוטטיטין פאלק ׃ אנכי ה' אלהיך איך בין גאט דיין הער ׃

אר'ן

פיוט הפייטן לזכור כל עשרת הדברות יטרס הזכירו הדבור וידוע קיומת תלתלו דיניו בפתי כתים · וסקד ס כפסוק וירד עמו * ופסוק וידבר אלקים · וזו כלל פבה כוללות עשרת הדברות · יקווצות הדינים הזכירם כל דבר ודבור בכתים וכחר ז ת כאל"ף בי"ת וכתסב"ק בראשי תיבות החרוזית · ובסוף הדברות חתום שמו שמעון בר יצחק חזק :

וּבְכֵן וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן הָהָר אֶל הָעָם :

אלוף מסבל בהוד אפודים · בידיו גלילי זהב
המודים · גרון ענוק לשון למודים · דברים
דבורים כאופן שקודים · המשולים לשלש משקים
נחמדים · ובפחות שבכלים נשמרים ועומדים ·
זונחים הגבוה ולנמוך יורדים · חיים ורפאות
למוצאיהם מעמידים · טוהר בעליל שבעתים
מנקדים · יקרים מזהב ומפנינים נחמדים · כל
חפצים לנגדם בל נמדדים · לקח טוב ומוסר מגידים · מתק ומרפא
לעצמות וגידים · נתונים מאש וכאש יוקדים · סם חיים לבהם
מתכבדים · עוזביהם עוזבים וחובקיהם מכבדים · פלפולם בשלוש
עשרה מתלמדים · צורפיהם מושיבים בין נגידים · חיו קוניהם
לחיי עולם עתידים · רב טוב הצפון לחסידים · שומריהם יוצלו מכל
פחדים · תומכיהם מאשרים ובוזיהם מלפדים :

אלוף זה הקב"ה שנקרא אלוף נעורי : מסובל בהוד אפודים הוא כעמם בעיל המגוי ותפרם כמס : גלילי זהב כלוחות שמגלגלות טובות לעולם : גרון ענוק שנאמ' כש במשלי או ועבקים לגרגרותך : דברים דבורים כאופן דבר דבור על אופנוו : שקודים לי' משוקדים מצוירים או נמהרים : לשלש משקים למים חלב ויין : כמשלה התורה : בעליל כל"א אכטפלעקט : שנקרים כב קוד סוס שמרמז ומגל' כן טעם לטעם : נתונים מאש דברי תורה שנאמר בדברי' ל"ג אש דת למו : וכאש יוקדים ד"ת שורפים כגחלת הרשעי' סם חיים שנאמר במשלי ד' חיים הם למוצאיהם : עוזביהם עוזבים על דרך אם תעזבני יום יומים אעזבך : וחובקיהם שמחבקים לדברי תורה : בי"ג מתלמדין

מלפדים

בשעפיר אלי גיבערגי · אוני דיא היילגי הערטאהרין אנטוואורטיטין אלי אוני זאגיטין · עהיר איר נאך דיא (תורה) הערן פר שפרעכין איר אלים צו האלטן . זואה הבן זיא אך גיהערט אונז זיין זאיל דיא (עשרת הדברות) · ערשראקין אוני גיציטרט פון דיא פיל דונדרן · דז אנגישאנגן אוני גירופין הבין אלי בשטאנדין · דיוונ בידייטיט · דז גאט צו זיינם פאליק גיבט די אעבליגי (תורה) אוני ריכטיגי (משפטים): וישמחו אוני זיא פריידן זיך אלז פאליק איט דיא פריידן דר ליבליכי רידי דר תורה · אוני משה וואורדי גיזענט צום טליח צום פאליק : ובכן אוני דען וואר נידרן משה פון בערג צו דעם פאליק :

אלוף דער איט צעהר ביצאדינה (משה רבינו) איט פראכט אום גורט . האטי אין זיינה הנדן דיא צעהר אלז גאלט גליבטי טאבלין · איינה באזדיני קעהל אוני גלצעהרטי צונג איט בשפרעכינדי רידי אלז וויא איין ראד איט אליר הנד צירמהטין בשלאגין אוני וואהל הרום צו פינד . וועלכי (תורה) גגליכן איזט צו דיא דרייא ליבליכשטי גיטרענק אלז וויין · אילך אוני וואסיר אוני זיך אין דיא שלעכטי אירדנה (כלים) אן בעשטן האלטן אוני בשטענדיג בלייבן · פר לאזין דיא הויכי ארטין אוני נידרן אין דער נידרי · אלזוא אך דיא (תורה) גיאט צו דיא דעהאוטיגי · לעבין · היילונג · טואן זיא צו איהרי ער פאר ברענגר אויף ריכטן אפינב אהרי צויטרונג . אוני איט זיבן פאלטיגי (טעמים) גיפינטילט · ווירדיגר אלז גאלט · אוני אעהר אלז דאז צייר איניר ליבשטי גליבט אלי זאכין זיין קיגן איהר ניט צו אעסין . גוטי קויפונג · אוני שטראפט אן זיא זאגן זיסיגקייט אוני היילונג צו אלי גבויין אוני אדרין · זיא זיין גיגעבין פון פייאר אוני טואן ברענין אלז פייאר · איין לעבינס קרויט צו דיא זוא זיך איט איהר ביעהרן · איהרי פר לאזירס פר לאזין זיא · אוני איהרי ביהאלטירס טואן זיא עהרין · איר (פלפול) ווערט דורך דיא (מדות שלש עשרה) גילערינט · איהרי לייטירר אאכים זיא זיצן צווישן דיא העררין · איהרי קויפרס · אאכין זיא צום (עולם הבא) בירייטין . צו דעם פולין גוטן וואז פר בורגן איזט פר דיא (חסידים) דיא זיא היטן ווערדן בשטראיט פר אלי אנגסטין

כַּהֲדָרוֹ * וְרוּחַ סְעָרָה עוֹשָׂה דְבָרוֹ * וְעָנָן כָּבֵד כִּסָּה עַל הָרוֹ *
וְהַצּוּרִים נִתְּצוּ הָרִים בְּעָקְרוֹ ׳ הוֹלֵךְ וְחָזֵק קוֹל שׁוֹפָרוֹ *
חוֹצֵב לֶהָבוֹת אֲרָזִים בְּשָׁבְרוֹ * קוֹל יְיָ יָחִיל מִדְבָּרוֹ * וְכֻלּוֹ
אוֹמֵר כָּבוֹד בִּפְאֵר דְּבִירוֹ :

מִתְפָּאֶרֶת הָיִיתִי בְּיוֹם חֲתֻנָּתִי ׳ הִנֵּה בָא קִצִּי
וְהִגִּיעַ עִתִּי ׳ לְהוֹדִיעַ יָפְיִי וּלְהַגִּיד
תִּפְאַרְתִּי ׳ יָצָא טִבְעִי וְנִתְעַלָּה חֻפָּתִי ׳ יֵדְעוּ הַכֹּל
מַה מְּלַאכְתִּי ׳ צֶדֶק וּמִשְׁפָּט בְּתוֹךְ נְתִיבָתִי ׳ עוֹמֶק
חָכְמָתִי וִיסוֹד בִּינָתִי ׳ יָבִינוּ שְׂכָרִי עָנְשִׁי וְאַזְהָרָתִי ׳
עֵרֶךְ שֻׁלְחָנִי וְסֶגֶר מִסְגַּרְתִּי ׳ תִּקּוּן אֶצְבְּעוֹתַי וְרַב
פְּעֻלָּתִי כִּי עַד עַתָּה בַּמְּרוֹמִים שָׁכַנְתִּי וְהַיּוֹם בָּאָדָם מַתָּנוֹת לָקַחְתִּי :

ציר אֱמוּנִים נִתְעַלָּה בִּבְחִירִים * כְּצִנַּת שֶׁלֶג בְּיוֹם קְצִירִים * חָכָם עָלָה לְעִיר
גִּבּוֹרִים ׳ וַיּוֹרֶד עֹז מִבְטָחָה לַהֲדוּרִים ׳ אֲמָרִים נְעִימִים מִפְּנִינִים יְקָרִים ׳
וְקִבְּלָם מִימִין יוֹצֵר הָרִים * וְצִבְאוֹת קֹדֶשׁ עוֹנִים וְאוֹמְרִים ׳ טֶרֶם נִשְׁמַע אָנוּ
שׁוֹמְרִים ׳ וְשָׁמְעוּ מִפִּיו עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים * וּפָחֲדוּ וְרָעֲדוּ מֵרְעָמִים כַּבִּירִים ׳ וּפָתְחוּ
וְעָנוּ כָּל הַצּוּרִים ׳ יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן וּמִשְׁפָּטִים יְשָׁרִים ׳ חזן וְיִשְׂמְחוּ כָּל הָעָם *
בְּשִׂמְחַת אִמְרֵי נֹעַם ׳ וְנִתְמַנָּה צִיר הָעָם * וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן הָהָר אֶל הָעָם *
ובכן

רננה לכאור וקר שבינתי: שנאן מלאכים שבקרא שבעגים כשנני ל׳ ושנכתס : והצורים הסלעים בקצו מכני קולו של סב״ב וההרים נעקרו מקולו קול סחזק קול ש״פר וסיה חוצב לכבו׳ אם עם לפיד׳ : בפאר דבירו בשמים וכבר סיני : ידעו הכל וכו׳ שעד עכשיו לא היו יודעים מה טבעי ומה מלאכתי : ערך שלחני שכר הצריך לעתיד לת״ח: וסגר מסגרתי ושכר מי שעוסק בתור׳ הסגורו׳ אצבעותי על שם כתבים באצבע אלהים שמות ל״א: ורב פעולתי הן המצות שאין שיעור למתן שכרן : ציר כו׳ משה רבינו ע״ה : נתעלה בבחורים שנאמר בתבלים ק״ו לולי משה בחירו : כצנת שלג ביום קציר כהכאת קרורות מי השלג ביום הקצי׳ : לעיר גבורי׳ למקום המלאכים : עוז מבטח׳ התורה היא עוז ומבטח לישרא׳ : טרם נשמע אנו שומרים שהקדימו נעשה לנשמע : שפיו של הקב״ה אליף

ווירדיגקייט ׳ מיט פֿיל שעהן טויזנד אלאכים וועלכי רידן זיין פראכט ׳ אלזו וואָרין שטיאן אונ׳ בלזין אונ׳ ער אאכיטי טיינין זיין זיכט ׳ זיין שטים וואר מיט זייני קרעפֿטין אונ׳ זייגר טוינהייט ׳ דער שטורם ווינד וואר מך טוהן זיין ביפֿעהל ׳ טווצהרי וואלקן וואהרין ברעקן זיינה בערג ׳ דיא פֿעלזין זיין וואָרדן צערשטויסין אונ׳ דיא בערג אויז גריסין ׳ עז גינג אונ׳ פֿר שטערקיטי זיך דיא שטים פֿון זיין שופֿרי ׳ גיהויאני פֿלאמי פֿייאר הבין דיא דאגין בוים צער בראכין ׳ דיא שטים פֿונאט האט אאכין ציטרן זיין (מדבר) ׳ אונ׳ אליש ספרעכיטי דיא הערליכקייט אין דער פראכט זיינש פאלאסט :

מתפארת איך בין וואָרדן ביטיהנט אן טאג איינר חתונה פֿון (את תורה) ׳ עש איזט נון גיקואן איין צנד אונ׳ גירייכט איין צייט ׳ צו אאכן ביקאנד איין טוינהייט אונ׳ פֿרקונדיגין איין פראכט ׳ עז זאל אויז גיהן איין איגן אודר זאלונג אונ׳ ערהיכט ווערדן איין חופהי ׳ דז אלי זאלין וויסין וואש דא איזט איין ווערק ׳ גירעכטיגקייט אונ׳ אשפט איזט אין איינר שטעג ׳ דיא טיפֿנוש פֿון איינר (חכמה) אונ׳דען סוד פֿון אינר פֿר שטענדיגקייט ׳ זיא זאלין פריבן איין שכר ׳ עונש ׳ אונ׳ ווארנונג ׳ דש אן ריכטן פֿון איין טיש צו די (תלמידי חכמים) צעתיד לבא אונ׳ דיא בשלים ונג אונ׳ סורות איינר פרשלאסינהייט דיא אן ביררייטונג איינר פֿינגר אונ׳ דיא גרושהייט איינר ווערקידען ביז איצונדרט דב איך אין דיא הימל גרואיט ׳ אונ׳ הייטי אונטר דיא אענשין צו איינר (אתנה) וואָרדן גינואין :

ציר (משה רבינו) דער שליח צו דיא אויף היכטיגי ישראל איזט אויף גיבראכט אונ׳ חשוב גיאאכט וואָרדן איבר אלי ער וויהלטי צדיקים : אונ׳ גליבט אלש דיא קיהלונג פֿון שניא אין צייט פֿון שניט ׳ דיזר חכם משה איזט אויף גיגאנגן אין היאל אין דער שטאט דער שטארקי אלאכים ׳ אונ׳ הירא‌ב אאכין נידרין די (תורה) דיא שטערקי פֿר זיכרונג צו די בשיהנטי ישראלי ׳ גשפרעך דיא ליבליכר איין אלז איגרליכשטי וורדיגקייטין ׳ אונ׳ ער האט זיא עאפֿפֿנגין פֿון דער רעכי הנד דעם בשעפֿר

נִמְכַּר פּוֹרָת לְתַעֲלָה וְלִמְגִנָּה • וּבִשְׁנֵי רַעֲבוֹן יָרַד
לְגוֹשְׁנָה • לָכֵן לֹא נָפַלְתִּי בְּגוֹרָלוֹ לְמָנָה :
קָרַב מוֹעֵד וְהִגִּיעַ זְמַן • וְשַׂר בְּעַנְוֵי עַם לֹא אַלְמָן • וַיָּקָם
מוֹשִׁיעַ רוֹעֶה נֶאֱמָן • תְּחִלַּת צֵאתוֹ מִצְרִי טָמַן • וַיַּךְ
בְּמִצְרַיִם כָּל אֱלִיל וְחַמָּן • וַיְכַחֵד כָּל גִּבּוֹר שַׂר וּמִשְׁמָן • וְהִגִּיהַּ
אוֹר וְהֵאִיר אַשְׁמָן • אֲסִירֵי עוֹנִי לְשַׁעֲזְמָן • יָם הֶעֱבִירָם
וְהִסִּיעָם לְתַחוּמָן • וְהִגְזִילָמוֹ שְׂלָיו וְהִמְטִירָם מָן • הִכָּה צוּר
וַיָּזוּבוּ מֵימָן • וְאִוָּה לְהַנְחִילָם מַעֲשֵׂה יְדֵי אָמָּן :
וּבְיֶרַח הַשְּׁלִישִׁי לְחוֹפֶשׁ לְצֵאתָם • בָּאוּ לְחוֹרֵב כָּל
מִקְהֲלוֹתָם • וְנֶגֶד הָהָר הָיְתָה חֲנִיָּתָם :
הִסְכִּימוּ דַּעְתָּם וְהִשְׁווּ עֲצָתָם • וּמֹשֶׁה עָלָה וְהוּשַׂם כַּחוֹתָם • וְנִצְטַוָּה
לֵךְ אֶל הָעָם וְקִדַּשְׁתָּם • הַיּוֹם וּמָחָר צִוָּה פְּרִישָׁתָם • וְיוֹם אֶחָד הוֹסִיף
לְטָהֳרָתָם • וְסִדֵּר עִנְיָנָם וּמִצְוַת הַגְבָּלָתָם • וּבָנָה מִזְבֵּחַ וְכָרַת בְּרִיתָם •
וְהֵקִים מַצֵּבוֹת כְּנֶגֶד שִׁבְטֵיתָם • וַיְקַדֵּשׁ אֶת הָעָם וַיְכַבְּסוּ שִׂמְלוֹתָם :
אֲזַי כַּשְּׁלִישִׁי בִּהְיוֹת בּוֹקְרוֹ • מֶלֶךְ בִּמְסִבּוֹ הוֹפִיעַ בִּיקָרוֹ • רִבּוֹתַיִם אַלְפֵי
שִׁנְאָן מְשַׁנְּנֵי פְּאֵרוֹ • וַיְהִי קוֹלוֹת וּבְרָקִים וְהִזְרִיחַ אוֹרוֹ • קוֹלוֹ בְּכֹחוֹ וְקוֹלוֹ
בהדרו

ורמוי לקבלך ולהניק ולעמיד בסידך ולתמוך לבו כדרכיך • והש״כ לו הקורם לבו שהיה יעקב תמיד שרוי בצרה לכן לא נזדווגה ליעקב : מועד של סגאולה : ושר בעניי שנאמר בדברים ב״ו וירא את עניינו : עם לא אלמן ישראל : צאתו מבית פרעה : נאמן שהע״ה עשוי בדמות החמה ומשמן בריא וחזק או גם כוח לו שר : והגיה אור על ישראל : והאיר אשמן לו חושך ואפלה : אסירי עוני ישראל שהיו כמו אסורים בגלות מצרים : והסיעם שנא׳ שם ע״ו ויסע משה ופרש״י שהסיעם בעל כרחו : ואיוה תאב : אומן זה הקב״ה :
ובירח שלישי הוכחו לחורות כתותם נדבק בספינה כחותם על לב : ויום אחד הוסיף משה מדעתו : מלך במסבו הקב״ה היה מסובב באלפי רבבה

עד איבר דען ירדן גיפֿאהרין אונ׳ קוואן נאך חרן • אום איין פֿרויא האט ער גיוואַרט צוואלף יאהר • איט דער קינדר צו לֹעט האט ער זיך באיהט איט קלאגין : זיין זאהן יוסף אויז פֿר קויפֿט וואָרדן צו איינר היילונג אונ׳ בשיצונג • אונ׳ אין די הונגרס יאהרין אוזט ער גינידרט נאך גושן • דערמֿ וועגין בין איך ניט גיפֿאלין אין זיין גורל צור גאבי :
קרב אלז נון הרבייאַ קוואן אויז דיא צייט • אונ׳ גירייכט דער זאן פֿון דער (גאולה) אויז (אנויים) • אונ׳ גאט האט גזוגיט אונ׳ דיא פֿיין פֿון דעם פֿאלק ישראל וועלכי הייסין (לא אלמן) • שטונדי אויף דער הצלפֿר (משה רבינו) דער וואהרי האפֿטיגי הירד • אין זיין ערשטין אויז גיאן אין אנוים צר טאגיטי ער איין אנרי אונ׳ פֿר בורגיט איהם אין זאנד • ער האט גשלאגין אין (אנוים) אלי דיהגר דער אב געטר אונ׳ זונן ביזדר פֿרטיליגט אלי שטרקי הערין אונ׳ פֿעטי פֿאר כנאי זייטן אונ׳ אאכין טיינין דז ליכט פֿון ישראל אונ׳ איהני גלייכט אין דער פֿינשטרנוס די גפֿנגני גיפייניגטי ישראל צו העלפֿן וואר ער אן בירייט • איבר דען ים האט ער זיא גפֿיהרט • אונ׳ אאכין רייזן נאך איהרי גיאחרקן איהני גיאאכט צו צֿיהן די וואכטלן אונ׳ אאכין רעגנין דען אן • ער האט גשלאגין דען פֿעלזין אונ׳ עז רינטין איהרי וואסרין : אונ׳ האט גלוסטיט זיא צו אאכן ערבן דיא תורה דז וועדק גאטיס איינשטרליכי הענדן :
ב רה׳ אונ׳ אן דריטן חודש צו דער ביפֿרייאונג דער אויז גנג אויז אנוים • זיין זיא גקוואן צום בערג סיני אירר גנצי פֿר זאאלונג • קיגין דעם בערג וואהר איהרי רואונג • זיא האטין צו גלייך בשלאסין איהרי דעה אונ׳ אשה גינג אנויף אונ׳ גבאטין וואָרדן גיהי צו דעם פֿאליק אונ׳ ווייאי זיא היילגן אדר אן בירייטן היינט • אונ׳ אארגין זאלין זיא זיך פֿורט זיין פֿון אירי ווייבר • אונ׳ נאך איין טאג דר צו האט משה אוסיף גווען צו איהרי ריינינגונג • ער האט גיאָרדניט אירי זאך אונ׳ די גיבאט אירי גיאחרקן אדר טראנקן גיזעצט • גיבויאיט איין אזבח אונ׳ גיאאכט איין ברית אדר בונד • אויף גריכט צוועלף אצבות קעגין דיא צוועלף שבטים פֿון דעם גנץ פֿרוואן יעקב • ער אאכיטי היילגן דז פֿאליק אונ׳ זיא וועשטין אירי קלייד •
אזי אלז דען אן דריטן טאג דא עס אארגן וואר • דער קיניג הקב״ה וואר איט זיינה אום, שטענדן ערשיינן זיינה ווירדיגקייט

בְּבִירוּרִים · וְנִרְצָה כְּכָלִיל וְשַׁלְמֵי אֵימוּרִים · וְזֶרַע
וּמָצָא מֵאָה שְׁעָרִים · וְהִצְלִיחַ וְהִשְׂכִּיל וְהִנְעִים
אֲמָרִים · וְחָפֵץ לְהַגְדִּילוֹ בְּתוֹרַת מוּסָרִים · וְגַם
אֲנִי אֲהַבְתִּיו וַחֲמַדְתִּיו מִנְּעוּרִים · לוּלֵי שֶׁאֶתּוֹ פְּנֵי
נוֹשֵׂא עוֹכְרִים · וּבַעֲשָׁנָם נֶעֱשַׁן וְהֻכְהוּ מְאוֹרִים ·
לָכֵן נִמְנַעְתִּי לְהִוָּדַע בִּשְׁעָרִים :

חֶבְיוֹן עוֹז שָׁכַנְתִּי בְּמַחְמַד * לָאָרֶץ לֹא יָרַדְתִּי לְהִתְלַמֵּד *
וְעָמַד אִישׁ תָּם וְתַאֲוָתִי חָמַד · יוֹשֵׁב אֹהָלִים עִתּוֹתַי
לְהַתְמֵד בְּרָכָה יָרַשׁ וְלִגְבִיר הוֹעֲמַד · זַרְעוֹ לְהַרְבּוֹת כְּחוֹל לֹא
יִמַּד · וְרוּחַ נְדִיבָה סְמָכַתְהוּ לְהַצְמִיד * כְּתֻמּוֹ הָלַךְ
וּבְכָשְׁרוֹ עָמַד * יוֹצְרוֹ אֲהֵבוֹ וּבְעֵינָיו נֶחֱמַד · וַיּוֹרֵנִי הִנֵּה זֶה נָעִים וְנֶחֱמַד * וְנָאֶה
לוֹ בְּהֶגְיוֹנְךָ לְלַמֵּד * יִתְמוֹךְ לִבּוֹ דְּבָרֶךָ וּבְסוֹדְךָ יוּעֲמַד :

זַךְ הָיָה וְנִבְחַר וְאִישׁ אֱמוּנָה · וְרָאוּי לְהִשְׁתַּעֲשֵׁעַ בְּמַתָּן צְפוּנָה · אֲבָל
לֹא שָׁקַט וְלֹא הוּפְנָה · בְּבֵית אָבִיו לֹא נָח מִתְּלוּנָה · אָחִיו
מִתְנַחֵם לְהָרְגוֹ בְּשִׂטְנָה · עָמַד מִפָּנָיו וַיֵּלֶךְ פַּדֶּנָה · בְּמַקְלוֹ עָבַר
וַיָּבֹא חָרָנָה · בְּאִשָּׁה שָׁמַר עֶשְׂרִים שָׁנָה · בְּגָדוֹל בָּנִים נִטְרַח בַּאֲנִינָה ·

נִמְכַּר

התורה אלא לפי שאמר למה ארע ונרם גלות מצרים לבניו : קם בנו זה יצחק : והושת לשרים שאמר לו אבימלך לך מעמנו כי עצמ' ממנו הם כ"ו שנעשה שר שלו : הורו אביו : הועלה בבירורים כלב שלם : והנעים אמרים שתקן תפלת מנחה : וחפץ שקב"ה ליתן אותו : שאתו פני נושא שיצחק היה נושא פני' לעשו כו' שנשא מבנות חת והיו מקטרים לע"ז והם היו למורת רוח ליצחק ולרבקה : חביון עוז התורה שנקראת עוז היתה חבוי' בשמים במקום נחמד : איש תם יעקב עליו השלום : עתותי להתמד היה מתמיד בתורה בכל העיתים ביום ובלילה : ברכה ירש מאביו : ורוח נדיבה חיברו וסמכו' הקב"ה ביעקב : להצמד לחבר לשון צמיד פתיל במדבר י"ט : ובכשרו בוסרו עמד עד סוף ימיו : ויורני כו' שהקב"ה אמר לתורה זה נעים וראוי

זאנפטיגיט קרבן איזט ער אויף גיבראכט ווארדן מיט זויטרן הערץ · אונ' בוויזגט ווארדן צו גאט אלז איין בראנד אונ' פריד
אופפר מיט מירי אין גוויד · ער האט גזעמיט · אונ' גיפונדן הונדרט פאלטיג · ער האט בגליקט אונ' גקלוגט אונ' ליבליך
גיזאגט גשפרעכי פון תפלת מנחה · אזו האט גאט איהם וואלין אבטבאהרן מיט דער תורה מירי שטראך ריד · אונ'
איך הבי אים אך גליבט אונ' גלוסטיט פון יגינד אן ווען ער ניט העט טשא פנים גיוועזין צו עשו וועלכר גטאן זיינה ווייבר פון
חת די בטריברי דורך איהרן רופין צו דער (עבודה זרה) האבין זיא פר טונקילט די אויגן פון (יצחק) איהריט וועגין הב
איך מיך פר איטין צו ווערדן ביקאנט גיזאגט אין דיא וועלטליכה שטעט :

חביון אין דער פר בורגינהייט דער אלזהאבט הבי איך גרומיט אין די גלוסטיגי הימלן · אונ' ניט אויף דער ערד גינדרט
צו ווערדן גלערינט · אלזו איזט אויף גשטנדן דער גנץ פרומר יעקב אונ' איין גלוסטיגקייט האט ער גלוסטיט גיזעסין
אין די געלטר אי' לייטין שטעט צו לערנין · די ברכות האט ער גיערבט אונ' צו זיין אין הצר איזט ער גיזעצט ווארדן · זיין
זאמין צו פר מעהרין אזו וויא דער זאהן אן אעסבאהרי זאנד · מיט אין בוויליגליכם גאיסט האט אים אונטר לאהגיט צו זיין
ביהעפט · אין זיינר גנצהייט איזט ער גאנגין אונ' אין זיינר רעכט פערטיגקייט בשטאנדן · זיין בשעפיר האט איהם גליבט
אונ' איך הבי איהם אויך גלוסטיט אלזו האט גאט איר גוויזן פר וואהר דיזר איזט ליבליך אונ' אן גינעהם · אונ' שטיט איהם
היפש אן אין דיינה ריד צו לערנין · אזוי זיין הערץ אונטר לאהגין מיט דיינה ווארטן אונ' אין דייני סודות בשטיהן :

זך (עש איזט וואהר שפריכט די תורה) דז ער איזט ריין אונ' לויטר גוועזין אונ' איין גלוב האפטיגר אמן · ער וועהר אויך
(ראוי) גוועזין זיך צו ערפרייאן מיט דר פר בורגינה גאב פון דער (תורה) · אליין אבר ער איזט ניט האבן גשטילט נאך
רואיג גוועזין פון צרות · אין זיין פאטרס הויז האט ער ניט גירואיט פון זיין ברודרס אורא אמין · זיין ברודר האט גיטראכט
אים צו דר טאטין מיט פיינדשאפט אלזו איזט ער אויף גשטנדן פר אים אונ' גגגין נאך פדן ארם מיט איינם שטעקן איזט

ער

צדק לעשרים העיר ממזרח · בוראו הכיר לשלש
איתן האזרח · וכתת ושבר אלילי תרח · ומבין
חשכים אורו זרח · ומבית מולדתו גלה וברח ·
והצליח בלכתו וכחבצלת פרח · אשל נטע
והעוברים הארח · ובקצוי ארץ ריחו הירח · ותועי
דרך הסליל באורח · יתן לפניו גוים ומלכים הברח ·
ושמר תורות ובמצות טרח · וגבר כצאת השמש
מן המזרחה :

צדק וכו' אברם נקרא צדק שהוא במזרח של עולם בצדקו האיר וזרח לעולם : איתן האזרח אברהם נקרא כך : ובין חשכי' בין בני דורו שהולכים בחושך להאמין בע"ז : אורו זרח שנגלה אליו הב"ה לך לך מארצך וממולדתך : פרח שקיים לו הב"ה ואעשך לגוי גדול : אשל ר"ת אכילה שתיה לויה שהיה מכניס אורחים ומאכילם והיה מלוה אותם : הארח כשעיד כמו וארחתי ארחת תמיד מלכים כ' כ"ם : ובקצוי ארץ הוה ריחו שמעו וצדקתו כשמע : יתן לפניו גוים ומלכים המלכים שנלחם עם ה' לידי ביתו : ושמר תורות שנאמר בראשי' כ"ו מצותי חקותי ותורותי : וגבר בעושר ובכבוד ובשם ט כ ובמלכות ולא נזדווג' בתורה

חכב ונחשק בשמרו אמונה · בנסיונות עשר נצרף לבחנה * ומצא שכר
בטנו למאה שנה * והתחיל במצוה נתנה לשמונה * וגם צור בא עת
והגיע עונה * אמון שעשועים להנתן כמתנה * וגם אני נרצתיכו לחתחתנה ·
לולי נם כמה אדע כי אירשנה * ושאל אות להודיע נכונה · וגרם גירות ארבע
מאות שנה · בפרך לענות עדת מי מנה · אז חדלתי בארץ לשכנה :

קם בנו תחתיו והושת לשרים · בדרכי יהורו הלך במישרים ·
לעשות צדקה ומשפטים ישרים · ובקרבן ניחוח הועלה
בבירורים

אונ' זיך גינעהיט צום טויט · ער שטאטיט דער זיין אונ' פר טואונג אין זיינם טרינקן ווער אן איהם איז גרייפיט
דער ווערט ניט פר אצהרין זיין (חלאה) :

צדק דען גירעכטי אברהם האט גאט נאך צוואנציג דורות ערוועקיט פון (אזרח) זייט : צו דרייא יאהר האט ער
ער קענט זיין בישעפיר דיזר (אברהם דער גהייסין איתן האזרחי) · ער האט צערשטויסן אונ' צו ברעכין די בילדר
פון (תרח) . אויז דער פינשטרנוס פון דיא רשעים האט זיין ליכט גשיינט · אויז דעם הויז זיינר גיבוהרט איזט ער ווארדן
פר טריבן אונ' ענטלאפין · אין זיינם וועג האט ער בגליקיט אונ' אלז איינע ליליע גבליט : איין בוים (אשל אכילה שתיה ויה)
האט ער גיפלאנצט אונ' אלי פר בייא רייזנדי גשפייזיט · אין אלי עקין דער וועלט האט זיין גירוך פון (מעשים טובים)
גשמעקט · דיא פר אירטי אין וועג · האט ער אלין טרעטין אין דער רעכטי שטעג · גאט האט פר איהם איבר אנטווארט
פעלקר אונ' (מלכים) פר איהם אלין ענטלויפין · ער האט גיהאלטין די (תורה) · אונ' אין (מצות) זיך באיהיט · אונ'
זיך דריין גשטערקט אלז ווי א דער אויז גנג פון דער זון אויף אזרח זייט :

חכב ער איזט ווארדן גליבט אונ' אן גיגעהם וויל ער גיהיט זיין גלויבן · איט צעהן ערלייא פר זוכונג איזט ער ווארדן
גלייטרט צור פרבירונג . ער האט גיפונדן דען (שכר) דיא פרוכט זיינס לייבס זיין זוהן יצחק צו הונדרט יאהרן
אונ' אן גיפאנגין דיא (מצוה מילה) וואס גיגעבן איזט צו אכט טאגין · אונ' ער שפרעכיט דער בשעפיר עס איזט גיקומען די
צייט אונ' שטונדידי ערלויגנה ערפריהליכי (תורה) צו ווערדן גיגעבין צור (מתנה) · אונ' איך (די תורה) העטי איך בווילגט
איך איט איהם (אתחתן) צו זיין · ווען ער ניט גשפראכין העט דורך וואז קאן איך וויסין דז איינה קינדר ווערדן ארן ירשנן
ערבין · אונ' בגעהריט איין (אות) אום אים צו מאכין וויסין די ריכטיגקייט · אונ' דאדורך צו גיבראכט איין גלות אין אצרים
פיר הונדרט יארין הערטיגליך צו פייניגן די אונצאהלבארי גיאיין ישראליאל דען הבן איך פראיטן אויף דער ערדי צו רואין :

קם הירנאך איזט זיין זוהן יצחק אן זיין שטאט אויף גשטנדן אונ' גיזעצט ווארדן איבר אנדרי הערין · אין די וועג פון זייני
עלטרן איזט ער גנגין איט רעכטפערטיגקייט · צו טוהן צדקה אונ' רעכטפערטיגי משפטים · אלז וואויין
ואניפטיגיט

ומסילות שהיה הולך באורח
מיסור : כבושרות בבשרון
אוסר : מנחם ממעש שנאמר
בראשית ה יבחמנו ממעשנו :
מארות ל׳ קללה : ובשטף זעם
של מוכמביל : נחלץ ניצל :
מתוך מסגרות מן התיבה שהיה
סגר בה שנאמר שם ז׳ ויסגור י״י
בעדו : ותשורות ג״כ ל׳ מנחה :
ורצה הכ״ל לדבק אותי אל נח
ולסורות אליו אמרותי ולארכותי
לסוזייג אליו לפי שגילה ערותו
בתוך אהלו בשכרותו ונאמר קללה
לזרע כנען : צדק לעשרים
דורות שמאדם עד אברה׳ : העיר
צדק

אכול ממנו ולטעמהו · והרצתי אמרי דפני בוראהו · לא חפצתי בו כי מרהו · במפקד אחד לא עמד לקימהו · ובקצות תלתליאך יעמוד הוא · בחסר לב ימות בלי לחחיהו · לא נוכל להדבק אני והוא :

רבו שנים והלכו דורות · אני הייתי אצורה במרומי דירות · בין אראלי טוהר אמרותי טהורות · ועמד איש צדיק תמים בדורות · מישר מעגל ומסילות ישרות · את האלהים התהלך בכושרות · מנחם ממעש ומעוצב מארות · ובשטף זעם נחלץ מצרות · בצארתו לרוחה מתוך מסגרות · הקריב קרבן מנחה ותשורות · מכל חיה ובהמה ועופות טהורות · ורצה לדבקו בי אמרותי להורות :

יום נשתכר נפרדה תאותו · ממטעי כרמו הרוה שתיתו · ונתגלה באהלו וגלה נבלותו · ובנו נכנס וראה ערותו · ויקץ מיינו וארור בקללתו · עבד עבדים לאחיו היותו · בעשותו ככה מאסתיו לשנאתו · ונמתי לצורי לא אחפוץ קרבתו · כי בשכרותו יצא מדעתו · ויפר חקי ויקרב מיתתו · לצהבן הומה בשתותו · כל שוגה בו לא ירבה חכמתו :

צדק

איהם צו ווייזן : בשורי (שפריכט דיא תורה) · דא איך אבר זוגיטי זיינה אעשים פינדטי איך גגן פרעאר זיינה אעשים ער האט גאטים ביפעהל ניט גיהאלטין · זונדרן פר שטעריט · אין דער ווירדיגקייט האט ער ניט גיגעלטיגט ביז ער איז האט פר טריבן צו בהאות וואורדי ער גגליכן נאך זיינה גשיכנוס · וויילן ער גיגעסין האט פונעץ הדעת וואו ער איהם ביפאהלין האט ניט דרפון צו פרזוכין · אלזו הבי איך איינה ווארטי פאר גיברואט פר זיינם בטעפיר : איך הבי קיין פר לנגין אן איהם וויילן ער אין ווידר ספעהניגר איזט · בייא איינם ביפעהל ניט בשטנדן איהם צו האלטן · וויא ווערט ער דען אין דיא ענדן דער גיבערגי פון איינה אלות קענין בשטיהן · ווענין זיין אמנגל האפטיגס הערץ א׳ : ער יוא שטערבין אונ׳ ניט לעבין בלייבן דא הערא קענין איר זיך ניט צו זאמין ביהעפטין ·

רבו עס הבן זיך פר איצהריט פילי יאהרין אונ׳ פר בייא גיגאנגן פילי דורות . די איך בין אין (אזר) גיוועזן אין די היאליסי וואהנונגן · צווישן די רייני (אלאכים מראלים) וואהרין אייני רייני גשפרך . ביז אויך גישטאנדן איזט (נח) דער גנץ פרומר אמאן יעלביגי (דורות) · דער רעכט פערטיגייקט · ער טריסטיט דיא וועלט פון אירי שווערי ווערק · אונ׳ פון דער טרויארגי פלזונגי · אין דער גארניגי פר פלזונג פון (אבול) איזט ער ווארדן ענטרונין פון (צרות) · אונ׳ דא ער אויז גינג צור ביפרייאונג . אויז דער בשליסונג דיא תיבה · האט ער אקריב גיווין קרבנות יאנחה אונ׳ פריזענטן פון אלי חיות יבהאות אונ׳ עופות טהורים . אלזו האט איך גאט וואלן אן איס ביהעפטן אום אים איינה ווארטן צו לערנין :

יום אבר דעם טאג דז ער זיך האט (טיכור) גטרונקן איזט גשיידן ווארדן זיין לוסט . פון די פלאנצין זיינין ויין גארטן האט ער גיזעטיגט זיין טריקן · ער איזט ווארדן ענדקיט אין זיינם גצלט אונ׳ענטבלויסט זיין לייב · אונ׳ זיין זוהן (חם) איזט היניין גגנגין אונ׳ גיזעהן זיין שאנד · ער ערוואכיטי דען פון זיינם ווין אונ׳ פלוכיט איהם איט זיינר (קללה) איין קנעכט צו זיין צו זיינה ברידר . וויא ער אלזו גיטאהן הב איך איהם פר טאעהיט צור פיינדשאפט · אונ׳ גשפראכן צו איינם ביטעפר איך ביגעהר ניט זיין גינעהין · דען דורך זיין (שכרות) איזט ער קואן פון זיין זין פר שטעהריט אין גיזצן
אונ׳

לשוני · טבוח טבחי וערוך שלחני · אורך ימים וכבוד בשמאלי ובימיני :

ובעצתי נועץ רוכב כרובים · ממרי ארץ שם ודבק רגבים · שמים נטה ושם סתרו עבים · שמש הזריח וצר ירח וכוכבים · והדשא והזריע אלנות ועשבים · והשריץ דגים ועופות וחגבים · וחיה ובהמה וכר פרים ורבים · ויצר בכפו ראש לכל נצבים · בהבראו כוננו תפים ונקבים · ומעט מאלהים חסרו באהבים : וכבוד והדר עטרו בשגובים · וה' משילו במעשיו העצומים והרבים :

נועם אבן יקרה שת מסוכתו · בצלמו רקמו והפאיר תמונתו · ומקצה עד קצה הקים קומתו · וחלק לו משכל תבונתו · ובמלת לשון הפלא דברתו · ויקרא שמות לכל בריתו · ועל כל יצורים היתה אימתו · ובעדן גן היתה חניתו · ולהמתיקני בפיו היתה תאותו · עקב היותו ראש עפרות אדמתו · חקותי ותורותי להגות באמרתו · ונועם משפטי צדקי להוותו :

בשורי מעשהו זר מעשהו · לא שמר צווי ויפירהו · ביקר לא לן וינרשהו · ונמשל כבהמות נדמה מקרהו · באכלו מן העץ אשר צוהו · לבלתי אכול

לערב : ותורת חסד שת חולק' של תורה וסופה ולמצב' חסד כדאיתא במדרש : תופים כו' אני ספפוק שנאמר ביחזקאל כ"ח מלאכת תפיך ונקביך : והפאיר שהאיר ושיפר תמונתו על כל שאר נבראים : הקים קומתו של אדם שהיה גדול נקומ' מקצה השמים עד קצה השמים : הפליא דברתו שנתן לו דבור : אימתו שנאמ' בראשי' ט' ומוראכ' וחתכם יהיה על כל חית הארץ : היתה תאותו של הקב"ה להוותו לכנגד לו : והלבו כו' עשרה דורות מאדם ועד נח : אצורה גנוי' באוצרו של הקב"ה : במרומי דירות בשמים : אראלי מלאכים הטהורים : איש צדיק זה נח : מעגל ומסילות

פון (חסר) מיט אויך איינר צונג · איינה שלאכטונג מיט גשלאכט אונ' אן גריכט איין טיש · לנגי יאהרין אונ' (כבוד) מיט אויך איינר לינקי אונ' רעכטי זייט :

ובעצתי · מיט איינה (עצה) האט זיך בראהט טראגט גאט דער רייטר אוף דיא (כרובים) · דיא אאס פון דער ערדי האט ער גיטאהן אונ' צו זאמין ביהעפט דיא טראלין · דיא היאל האט ער גינייגט אונ' גיאמכט זיינה פרבורגינוס אין דיא וואלקן ידיא היאל האט ער אמכין טיינין אונ' גישטאלטיט דיא (לבנה) אונ' שטערין · ער האט ביגראזט דיא ערדי אונ' אמכין געמין בויאן אונ' קרייטר · אונ' האט אמכן ווידאן פיש · גפליגל · אונ' הייטרעקין (בהמות אונ' חיות) אלים וואס פרולכט במהריט אונ' זיך פראערית · אונ' האט גישטאלטיט איט זיינר אייגיני הנד (אדם הראשון) דען הויבט פון אלי שטענדי אונ' הערין · אין זיינם ערשאפין האט ער איהם צו גריכט איט דעם הולין ליב אלו וויא איין פויק אונ' פולר לעכירים עטוואס אלו איין (אלאך) האט ער איהם גיברעכיט אויו ליבשאפט · הערליכקייט אונ' טוגנהייט האט ער איהם ביקריהנט איט ערגרישונג · אונ' איהם ביוועלטיגט איבר זייני שטרקי אונ' פילי ווערקר :

נועם אויו ליבליכי אונ'ווירדיגי שטיין האט ער גיאמכט זיין היט אין גן ערן · זיינה פארים האט איהם גיקינשטלט אונ' בשיהנט זיין גשטלט · פון איין עק ווצלט צור אנדרי האט ער אויף גריכט זיין הויך · איהם צו גיטיילט פון דעם שכל זיינים פר שטאנד אונ' איט אצנטליכן גשפרעך האט ער וואונדרליך גיאמכט זיין רידינס ארט · דער אצנים האט גיגעבן נאאין צו אלי געטליכי ביטעפנוסין איבר אלי ערשאפני וואר זיין פורכט · אין גן עדן וואר זיינה רואונג · אונ' איך (ספרעכט דיא תורה) גיויסט צו אמכין אין זיינם אונד וואר דער לוסט פון הקב"ה ווילן ער גיוועזן אייט דער ערשט ערשאפני אונס אויו דעם שטאב זיינר ערדי · אייני גיזעצן אונ' לערנונג צו רידן איט זיינן שפרעכן · אונ' איינה ליבליכה גרעכטי אשפטים

ראה ויספרה חקרה והכינה · בימינו חקקה ובהיקו
נתנה · הלא חכמה תקרא ותבונה · בראש מרומים
קולה נתנה · אליכם אקרא בעלי אמונה · שמעו
כי נגידים אדבר להבינה · מפתח שפתי מישרים
ונכונה · בצדק כל אמרי פי בלי תואנה · כלם
נכוחים ליודעי בינה · קחו מוסרי ואל כסף ותבונה :

אמנה שנא׳ ואהיה אצלו אמון
אצלי ח׳ : בימינו חקקה שנאמ׳
בדברים ל״ג מימינו אש דת למו :
הלא חכמה כו׳ שנאמר כמש לי
ג׳ בחכמה יסד ארץ כונן שמים
בתבונה : קולה נתנה התורה :
כי נגידים שמעו לי כי דברים
חשובים אני מדברת : בלי
תואנה עלול׳ אין לפקפק בדברי:
נכוחים כנונים וישרים :
ותבונה לי תבן לבנים שם ח׳ :
מקדמי קדם קודם לשבעה
דברים שנבראו קודם
לעולם : משחרי לומדי תורה
מעלות השחר עד שתשחיר השמש
לערב

מקדמי קדם מראש נסכתי · באין תהום ומעין נתהללתי · בטרם הר וגבע
נתחוללתי · בהכינו שמים שם הייתי באמצו שחקים עמו נמצאתי ·
אני חכמה ערמה שכנתי · משחרי ימצאונני ואוהבי אהבתי · מחרוץ ומפז
נבחרה תבואתי · באורח צדקה ומשפט התהלכתי · יסורו אלי חסר לב ופתי ·
ללחום בלחמי ולשתות יין מסכתי · כי עושר וכבוד נמצא אתי :

עצתו מרחוק אמן לאמני · חקות שמים וארץ שם למעני · ראשית
דרכו בחסד קנני · ומצוף דבש ונופת המתיקני · זהב ופנינים
לא יערכוני · כי כל ביתי לבוש שני · לוית חן ורפאות נתנני ידיו וכפי
לפרוש לעני · פיפתוח בחכמה ובשכל חכמני · ותורת חסד על
לשוני

גיפארטיט אונ׳ אן בירייט · דורך זיינר רעכטן · גיליהן · דאמאהלן האט ער זיא גיזעהן
הנד האט ער זי אויז גיגראבין אונ׳ אין זיין טוים גיזעצט פרואהר (חכאה) טוט זיא אויז רופין אונ׳ איך פרשטענדיגקייט ·
אויך דיא שפיצן אליר היכי טוט זיא געבן אירי שטים · צו אייך חערין · טואי איך רופין איר גלויבהאפטיגי אמנין :
פרנעאיט דען הערליכי רידי וויל איך שפרעכין צו אאכין פריבן · די עפצין איינר לעפצין זיין רעכטפערטיג אונ׳ ביליך :
איט גירעכטיקייט זיינין די ווארטי איינים אונדם אהני ליסטיגקייט אלי זיין אן כרייט אונ׳ רעכטפרטיג צו די וויסנהאפטי
פרשטענדיגקייט · נעאיט אן איינה שטראף רידי ליבר אלז זילבר אודר זונשט טעלבאהרי זאכין :

מקדמי פר אלי בין איך לום ערשטן ווארדן גקריהנט · דא נאך קיין (תהום) אונ׳ קוואל ברונין וואהרין בין איך שוין ווארדן
גפריסן פר דיא בערג אונ׳ היך בין איך ווארדן ערשאפין · אין זיינם אן בירייטן דיא הימלן בין איך אדורטן
גיוועזין אין זיינם ביפעסטיגן דיא היאל (שחקים) וואהר איך ביים איהם גיפונדן · איך (דיא תורה וועלכי הייסט חכאה)
טואי ביים קלוגי לייט רואין · אייני פארשיר טואן איך צרייכן דיא איך ליבין ליבי איך ווידר · אער אלו דז טארפטטי
הוילי אונ׳ פייני גאלד אוזט ערוועהלט איין פרוכט · אין שטעגי פון (צדקה אונ׳ אשפט) בין איך גפיהרט · לאזין נור צו
איר קואן אלי פון פרשטנד גיברעכליכי הערצר אונ׳ נארין · זיך צו שפייזין איט איין ברוד אונ׳ צו טרינקן איין אן גאיטטן
וויין · דען רייכטום אונ׳ (כבוד) ווערט ביים איר גיפונדן :

עצתו זיינה (עצה) פון וויט הער וואהר איך צו ערלנידיהן · דיא גיזעץ פון הימל אונ׳ ערד האט ער גיזעצט איינט וועגין ·
די ערשטי פון זייני זאכין האט ער איך איט (חסד) ערשאפן · אער אלז די טיסי אונ׳ טריפנדי הוניג האט ער איך גזיסיט ·
גאלד אונ׳ פיין גיים גאלד קאן איר ניט גלייך גישעצט ווערדן · דען איין גנץ הויז גזינד דיא (תלאדי חכאים) זיינין ביקלייד
איט רויטי זיידי קליידר · צו איינה ביהעפטונג פון (חן) אונ׳ היילונג האט ער איך גיגעבן איינה הענד אונ׳ באלין אויז צו
שפרייטן צו דיא ארמן · איין אונד אויזגעפנט איט (חכאה) אונ׳ איט (שכל) האט ער איך סין ענד גיקליגט · איין לערנונג
פון

כבד לעם נברא · אב ואם מכבד במורא · משמועה רעה לא יירא : אומר לא תחמד שת לנגדו · בית ריע ואמתו ועבדו · שדהו וחמורו וכל כבודו : באר מאמר למאמר למולו · יגיד על החומד להכשילו · סופו להוליד בן שהוא מקללו : ואלו עשרת הדברות הכלולות · נחרתו על הלוחות המעלות · ומפה אל פה הושמעו בקולות : נבונים שולהבו מלהב המשמע · והשמיעו אין יכולת לשמע · קרב אתה ושמע : חי הודה לאשר אמרו · זכו קדושים ומשם נתאשרו · כנם הטיבו את אשר דברו :

משמועה רעה לא יירא שקבא עליו : אומר דבור של לא תחמו"ד יגיד שכתוב על החומד שיבא לידי כשלון סופו כשיגדל הבן הוא סבור שבעל אמו זהו אביו אשר הולידו ובשבוא ה"לך בשוק ופוגע באביו המכאף ומקללו : נחרתו נחקקו : נבונים ישראל שנקראו עם נבון וחכם : שולהבו נתלבשו מן שלהבת שיצא מפי הקב"ה כשאמר אנכי : והשמיעו ישראל למשה אם יוספים אנחנו לשמע וגו' : נתאשרו נתחזקו : כנם כאשר דבר הקב"ה :

ובכן נספר מעלת התורה הנתונה לנו כמו' הזה שנ' במשלי ה' יי' קנני ראשית דרכו :

שעשוע יום יום כי יומו של הקב"ה אלף שנים אמנם

אל נא לעולם תוערץ · ולעולם תוקדש · ולעולמי עולמים תמלוך ותתנשא · האל מלך נורא מרום וקדוש · כי אתה הוא מלך מלכי המלכים · מלכותו נצח · נוראותיו שיחו · ספרו עזו · פארוהו צבאיו קדשוהו רוממוהו · רון שיר ושבח תוקף תהלות תפארתו :

כוונת הפייטן להודיע שבח ותהלת התורה בקדימה ומעלה · וטעם למה נתאחרה נתינתה עד משה ולא נתנה לאדם או לשאר דורות עד משה וכאלו היא מתפארת בעצמה · וכמעט כל דבריו נתכרשו כבד כי כל דבריו בלשון אם ולשון פסוק וחתם הפייטן שמו שמעון בר יצחק חזק ואמץ בראשי בתי אחרונות · אשר כל בית מן ו"ב חרוזות וחסרים אות ד' בתים מתחלה זאת והם כ"ח יו"ד ח"ת וי"ן · שבחרוזות אלו מזכיר דופי שנמצא בכל אחד מן הקדומים · שכל קהל וחזן מתוך שנמצאו במחזורים הקדמונים ראוי להדפיסם :

כאשר נגלית לאבותינו ביום הזה · כן נזכה שכינתך לחזה · ונאמר הנה אלהינו זה · קדוש :

ובכן יי קנני ראשית דרכו :

שעשוע יום יום מראש אמנה · קדם מפעליו אלפים שנה · אז ראה

ווייל דו ווער געזעטיגט דעם (חבר) זיין גוט · דער ווערט ענדליך געטרויסט ווערדן (וסוף) איינמאל צו געווינן דער אים שטעלט אוני פאר אכטן ווערט : ואלו דיזי (עשרת הדברות) וועלכי אלי (אלות) אין זיך האלטין זיין ווארדן אויז געגראבין אויף דיא פר טרעפליכן (לוחות · פון דעם אונד פון (הקב"ה) צו דעם אונד פון ישראל זיין זיא ווארדן געהערט איט שטים נבונים דיא פר שטענדיגי ישראל זיין ווארדן פר פלאמיט פון דיא פלאמינדי ריד דז זיא הבין געהערט · אוני הבן אלזין הערן (משה רבינו) · איר הבן קיין (כח) גאטיס ווארטין זעלבסטין אן צו הערן · גנעהי דוא אוני אאכי אונז הערן דיא ריד פון (הקב"ה) : חי דער לעבעדיגי גאט האט (אודה) געווען צו דעם וואס זיא גשפראכין הבן · זיא הבן אך (זוכה) געוועזין צו זיין היילג · אלז גאט שפרעכיט זיא הבן וואהל גיטאהן וואס זיא הבן גשפראכן :

כאשר אלזו ויא דוא דיך האשט ענדעקיט צו אונזר עלטרין אן דיזם טאג · אזו זאלין איר אך (זוכה) זיין דיין (שכינה) צו זעהן · דז איר זאלין זגין נון דיזז איזט אונזר גאט · קדוש :

ובכן אוני אלזוא שפראך דיא (תורה) · גאט האט איך ערשטאפן צו זיין דז ערשטי זיינה ווגי :

שעשוע איין טעגליכה ערגייאונג ווער דיא (תורה) פון אנפאנג ביים (הקב"ה) ערלויגן צוויא טויזנד יאהר פר דער וועלט

חִקְקָם זֶה כְּנֶגֶד זֶה לִדְרָשָׁה · כּוֹנָם וְהִתְוָם חֲמִשָּׁה מוּל חֲמִשָּׁה : נוֹעַם אָנֹכִי הִשְׁמִיעַ בְּמַאֲמָר · כְּנֶגְדּוֹ לֹא תִרְצָח הִזְהִיר בְּמִשְׁמָר · זֶה עַל זֶה לְהָבִין וְלִגְמָר : בְּהִכָּשֵׁל יְצוּרִים לִשְׁפּוֹךְ דָּם · כְּאִלּוּ מְמַעֲטִים דְּמוּת בְּהַוְּדָם · כִּי בְּצֶלֶם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם : רָמַז לֹא יִהְיֶה בְּשֵׁנִי דִּבּוּר · כְּנֶגְדּוֹ לֹא תִנְאָף הִזְהִיר לְצִבּוּר · עַל אוֹפַנָּיו דָּבָר דָּבוּר : יַגִּיד וְיוֹכִיחַ עָלַי כּוֹפְרִים · דּוֹמִים לְאִשָּׁה מְנָאֶפֶת מֵאֲחֵרִים · תַּחַת אִישָׁהּ תִּקַּח אֶת זָרִים : צִוָּה לֹא תִשָּׂא לַשָּׁוְא שֵׁם כְּלָיוֹת חוֹקֵר · כְּנֶגְדּוֹ לֹא תִגְנֹב הִזְהִיר לְהִתְיַקֵּר · הֲגָנֹב רָצֹחַ וְנָאֹף וְהִשָּׁבֵעַ לַשָּׁקֶר : חִוָּה זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת · כְּנֶגְדּוֹ לֹא תַעֲנֶה הִזְהִיר בִּמְשִׁיבַת · פֶּן תְּשַׁקֵּר וְתוֹצִיא דִבַּת : קְרִיאָתָם יוֹכִיחוּ לָז לְלָז לָדוּן · כָּל מְחַלֵּל יוֹם קֹדֶשׁ בְּזָדוֹן · כְּאִלּוּ מֵעִיד עֵדוּת שֶׁקֶר בָּאָדוֹן : בְּשָׁמוֹר יְצִיר שַׁבָּת מְחַלֵּל · מֵעִיד כִּי לְשִׁשָּׁה עוֹלָם שִׁכְלֵל · וְאַתֶּם עֵדַי נְאֻם יְיָ וַאֲנִי אֵל : רָשַׁם מִצְוַת כבד

לדון מיניה ולוקמיה באתריה · בשני דבור בדבור שני לא יהיה לך על לוח הראשון וכנגדו לא תנאף על לוח שני : על אופניו דבר דבור כאופנים שמתגלגלים כאן ולכאן כך הדבור שנכתב בלוח זה מתגלגל ומרמז על דבור שבלוח שני וזהו שיסד : יגיד ויוכיח עלי כופרים ר"ל לא תנאף כתיב כנגד לא יהיה לך אלהים אחרים להודיע שהכופר בעיקר ומורד בהקב"ה דומה לאשה מנאפת וכו' : שם של הקב"ה החוקר כליות ולב : חוה הג"ד : הזהיר במשיבת בתורה שהוא משיבת נפש : פן תשקר ותוציא דבת על הקב"ה רשם כתב : לעם נברא ישראל שנבראו לכבוד הקב"ה : משמעה

זייטן : והמכתב אונ' דיא שריפט וואר דיא שריפט פון גאט זיא זו שטרקן · ער האט זיא אויז גיגראבן אין גיבאט גיגן דעם אנדרין זו פארשטין גריכטיט אונ' גיגלייכניט פינף גיגן פינף : נועם דען ליבליכן (דיבור פון אנכי) האט ער אזוכן הערין איט גשפרעך · דאקיגן האט ער (לא תרצח) אויף דעם אנדרן (לוח אזהיר) גיווייזן זו היטן · איינס אויף דעם אנדרי זו פריבין אונ' זו לערנין : בהכשל זו וויין ווען דיא בישעפניסין שטרויכלין בלוט זו פר גיסן · אייט עבין אז ווען זיא טאדלטין דז גשטאלט פון (הקב"ה) · דען אין דעם פארים גאטיס האט ער דען אענטין ערשאפין : רמז קיינה אנדרי פרעארי געטר זו דיהנין האט ער אן גילייכניט אין דעם אנדרין דיבור ידרקיגין אויף דער אנדרי זייט האט ער (אזהיר) גיווייזן אויף זנות דיא פרזאמלונג ישראל · אונ' זיך אקורמאד איין (דיבור) אויף דען אנדרין שיקט : יגיד דען דיזו וויל זגין אונ' ווייזט אויף דיא זעלביגי דיא אן גאט לייקנין זיינן גלייך זו איינר אום קייטי פרויא איט אנדרי אונ' אנשטאט איר אמן זיך נעאיט פרעארי : צוה ער האט ביפאהלין ניט פאלש זו שווערין דען נאמן פון גאט דער די אלי נירינס גידאנקן פורשיט · דא קיגן האט ער אויף (לא תגנב) (אזהיר) גיווייזן זו זיין גווירדיגט · דענווער דא שטעהליט · אמרדיט אונ' אום קייטיט · שווערט אך פאלש : חיוה ער האט פר קונדיגיט זו דענקן דען טאג פון (שבת) · דאקיגן קיין פאלש (עדות) זו זאגין האט ער (אזהיר) גיווייזן אין דער הערלינס ערקוויקונגי (תורה) · קיין ליגין זו זאגין אונ' ניט זו רידן לאשטר קיגן (הקב"ה) · איר (פסוקים) איבר וויין אויז איינר קיגן דעם אנדרין זו ריכטן · ווער דא פר שוועכט דען הייליגין (שבת) איט אוטוויל · אייז עבין אלז ווען ער פאלש (עדות) בייליגיט אויף (הקב"ה) : בשמור ווען דער אענש אבר דען (שבת) היטיט ניט זו פרשוועכין דער ביליגיט דז גאט זו זעקס טאג האט דיא וועלט גיגרונד פעסטיט · אונ' איר ישראל זאלט איין ביליגר זיין טפריכט גאט אונ' איך בין גאט : רשם ער האט אן גיליכניט איט (אזוה) פון (כבוד אב ואם) זו דעם ער טאפנין פאליק ישראל ווער פאטר אונ' אוטר (אכבד) אייז איט פורכט דער ווערט זיך פר קיינר ביזה (טאוועה ניט ברויכן זו פירכטן : אומרי די גשפרעך פון (לא תחמוד) האט ער דרקיגין גיזעצט · ניט זו גלוסטין דש הויז פון זיין גיזעלין · זיין אשגד · קנעכט אוקס איזל אונ' אלי די זייניגי : ביאר ער האט בשיידן די גשפרעך פון (לא תחמוד) קיגן דעם (דיבור פון כבוד את אביך) · זו וויזין

ליראה אותי לטוב להם כל הימים · לו עמי שומע לי ובדרכי מסוימים · ויצדקו ויתהללו בלי היות אשמים · כמעט מפניהם אכניע שוטמים · ואשיב ידי על אויבים וקמים · חזן ישראל נושע ביי׳ תשועת עולמים · לא בושים ולא נכלמים · ועתה אדון הצור תמים · באור פניך יהלכון לאורך ימים · פתח דבריך הבינם בחיכומים · ותזכם להיות חיים וקיימים · ובתוכם תשכון רם על רמים :

חי וקים נורא ומרום וקדוש :

כוונת הפייטן להודיע איך הדברות אלוקים חמשה מול חמשה ויסודו ממדרש המכילתא

ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל לנקוב · מורשה קהלת יעקב : קדוש :

קהל פס המחבר תקום סמ״ין כר אבין חזק

שבוית מרום לקהה כהיום · מצותיה והוריותיה מפי איום · ממדבר נתונה ליוצאי פדיום : מאמר וצווי ועונש ואזהרה · חוק ומשפט ברית ותורה · נועם הגה דברות עשרה : ערוכים יחד זה אחר זה · וצמודים מחזה אל מחזה · לוחות כתובים מזה ומזה : והמכתב מכתב אלהים לאשה · חקקה

פזמ : בפזמ שיסד כזהריש מחמת לי אז אבריע סונאי׳ הקמי׳ עליהם לרעה : תשועת עולמים סלח יכוסו עוד : ויקם ערות ביעקב כמעידים שהוא אחד : ותורה שם בישראל לנקיב לפרש ע״י התלמוד כל משפטי התורה :

שבוית מרום כו׳ התורה שנא׳ עלית למרום שבית שבי · כהיום שהם כסיון : מאמר וצווי וכו׳ בעשר לשונות נאמרה התורה כנגד · נועם הנא עשרת הדברות הגה לי׳ וכנג׳ כו : זה אחר זה חמשה בלוח א׳ וחמשה בלוח א׳ : וצמודים מחזה אל מחזה כמראה כתיבת לוח זה כן מראה כתיב׳ לוח השני׳ לאשה לחוקה : והתוה כתבם וירשם חמשה דברות ראשונות מול חמשה דברות אחרונות כדמפרש הפייט ואזיל : ולגמר ולדון

זיא גשטאנדן איט פֿורכֿט צו גלייך בשלאמן · עס מיזט מיהגין אפֿינבאהריט וואורדן דערשור פֿון דיא אלמכים · (נעשה פֿר נשמע צו ביפֿעררין · דא אויך הטטו גשפראכֿין ווער וואלטי דז מירי הערצר אלזו זיין אעבֿטין אויף איביג · איך צו פֿירכֿטין צו מיהרן בעטטין אלי מיהרי טאגין · ווער וואלטי דז איין פֿאליק איר זעלט פֿאלגין אונ׳ אין איינה וועג זיין אב גילייכֿינט · זיך גרעכֿט אמכֿין אונ׳ צו ווערדן גילובט אהני צו זיין סולדיג גר לייכֿט וועלטי איך פֿר זיא אונטרטעהניג אמכֿין מירי הינדרר · אונ׳ איין הנד ווידר קעהרן אויף דיא פֿיינר אונ׳ קיגין סטימיר · דיא ישראל ווערט גיהאלפֿין אן גאט דיא הילף אויר ווערט מיבינקייט · ניט צו זיין פֿרשעהאט נאך פֿראכֿטיט · אונ׳ דוא הער גגן פֿולקואר בשעפֿיר · אין דעם ליכֿט דיינר (שכינה) לאזי זיא גיהן לנגי יאהרין · דען ערעפֿנונג פֿון דיינה ווארטן אאכֿי זיא פריבֿן איט קלו גהייט · זייא זיא (אוכה) צו זיין בייא לעבן אונ׳ שטנטהאפֿטיגי · אונ׳ צווישין זיא זאז רואין דער הייליג גאט איבר אלי הילי : חי דער לעבנדיגי בשטענדיגר · פֿורכֿטזאמיר · ערהויבנר אונ׳ הייליגר :

ויקם ער האט אויף גירייכֿט איין בייצייגנוס אונטר יעקבֿ אונ׳ די (תורה) האט ער גיגעבן אונטר ישראל צור בשפרעכֿונגי איין ערבטייל צו דיא פֿרזאאלונג פֿון יעקבֿ · קדוש :

שבוית דיא (תורה) וועלכֿי האט גיהייסין אלז איין גיפֿאנגינשאפֿט אין הימל מיזט היינט אלז ווא אן (שבועת) גינואן וואורדן · איט מירי (אלות) אונ׳ אונטרווייזונג פֿון אונד דעם פֿורכֿטזאמין גאט · אין דער (אדבר) מיזט זיא גגעבן וואורדן צו די אויז גיגאנגני ערלעזטי אויז (אצרים) : מאמר גשפרעך אונ׳ גיבאט (צווס) אונ׳ (אזהרה) · גיזעץ אונ׳ (אשפטים ברית) אונ׳ לערנונג · דיא ליבליכה ריד פֿון די (עשרת הדברות) : ערוכים זיינן אן גירייכֿט צו זאאין איינס נאך דעם אנדרן אונ׳ ביהעפֿט דז דורך טייניג · (כתב) איינס קיגין דעם אנדרין אויף דיא (לוחות) וועלכֿי ווארין גשריבן צו גלייך אויף בייד׳ זייטן

אֲחָזוּם בְּעֶתָּהּ · צֶלַע כְּגִנַּת עֲלֵיהֶם כְּפָפֶת · צְרוּפָה קִבְּלוּ בְּמָנוֹד וְאֵימָתָהּ · צוֹפִיָּה הֲלִיכוֹת בֵּיתָהּ : חָשׁוּ הָרִים לְקַבֵּל שְׁכִינָתוֹ · חֲפֵצִים לְהִתְעַלּוֹת בִּיקַר תִּפְאַרְתּוֹ · חֹכֶב חוֹרֵב מֵהָרֵי אַדְמָתוֹ · חָמַד אֱלֹהִים לְשִׁבְתּוֹ : קָרָאת לַעֲנָיו מֵרוֹם גְּבוֹהִים · לְהַנְחִיל תְּעוּדָה לְעַם כְּמֵהִים · חזן מְאוֹד נַעֲלֵית עַל כָּל אֱלֹהִים · וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים :

יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :

וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל נָא :

צרופה: במנוד להיו נעים ונדים במחימם שנאמר גם כו' ויראו העם וינעו : צופיה הליכות ביתה התורה כמשלת לאשה חכמה שנותנת לב על דרכי ביתה : חשו הרים כגון תבור וחרמון : מרום גבוהים הנביאים : כמהים ישראל המאבים לישועתו של הקב"ה ע"י נתינת התורה : נעלית על כל אלהים שמפני מלכי ארץ כדלעיל :

אם לא שיתעסקו ישראל בתורה שאמרים נעימים : למעוטי עמים ישראל שנאמר בדברים כי אתם המעט : קדומים אבות שקדמו לעולם : ובסוד התורה : יראיך ישראל מיושבים טעמי תורה · ונגלה למו רז כו' סוד של מלאכים שקדמו נ"כ נעשה לנשמע שהמלאכים קדמו עשה לשמיעה : משוימים מקמועים או מכוונים בדרכי השם

כוונת הפייטן לכלל ולהודות על שרצה הקב"ה לזכות את ישראל בתורתו ואשר שטובו אשר דברו נעשה ונשמע אשר בשבילם יזכו לגאולה : ולא יבושו ולא יכלמו עדי עד :

אִם לֹא אֲמָרֶיךָ הַנְּעִימִים · חוּקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא מִתְקַיְּמִים · וְהִנְחַלְתָּם מוֹרָשָׁה לִמְעוּטֵי עַמִּים · מֵאַהֲבָתְךָ אוֹתָם וּבְזֵכֶר שְׁבוּעַת קְדוּמִים · וּמְאוֹד תִּתְאַוֶּה לָמוֹ לִהְיוֹת שְׁלֵמִים · וּבְמִשְׁפְּטֵי חֻקֶּיךָ לֵב וָדַעַת מְשִׂימִים · וּבְסוֹד יְרֵאֶיךָ יָשִׁיבוּ טְעָמִים · בְּרִיתְךָ לִנְצוֹר לֶכֶת בְּדֶרֶךְ תָּמִים · וּבְעֵת הִשְׁמַעְתָּם חֻקֶּיךָ הַתְּמִימִים · עָמְדוּ בְמוֹרָא כְּאֶחָד מוּשְׁלָמִים · וְנִגְלָה לָמוֹ רָז מַלְאֲכֵי מְרוֹמִים · עֲשִׂיָּה לִשְׁמִיעָה הֱיוֹת מַקְדִּימִים · וְנָמַתָּ מִי יִתֵּן וְהָיָה לְבָבָם זֶה לְעוֹלָמִים · לְיִרְאָה

גריפֿין ערשרעקנוס · דעם בערג האט ער אלז איין ביט איבר זיא געשטערצט · דיא לויטרי תורה הבין זיא עמפפֿנגין מיט פֿר וואגלונג אונ' פֿורכט · וועלכי גגליכן מיט צו איינר פֿרויא דיא דא לוגיט איר הויז הלטונג רעכט צו פֿיהרן · חשו זיא הבן געאיילט די אנדרי בערג צו עמפפֿנגן זיין שכינה · אונ' ביגעהריט צו ווערדן געליבט מיט דער ווירדיגקייט זיינר שוינהייט · אבר דער בערג סיני וואר געליבט אנער אלז אלי בערג אויף ערדן · גאט האט איהם געלוסטיט צו זיינם געזעס : קראת דוא האסט גירופֿין דעם (עניו משה רבינו) · פֿון הויכן הימל · צו אמכֿין ערבין דיא (תורה) צו דעם פֿר לאנגינדן פֿאלק ישראל · דוא ביסט זער ערהיכט וואדן איבר אלי אב געטרי · דא (משה) הירויף גינג צו גאט די (תורה אקבל צו זיין :

ימלוך ער זאל קיניגין גאט איביג · דיין הער ציון צו אלי דורות הללויה :

ואתה אונ' דוא הייליגר בזיצר דיא לויב פֿון ישראל · גאט איר ביטן דיך :

אם לא וועניט וועהרין דיינה ליבליכה גשפרעך פֿון דר (תורה) · הצטין דיא גיזעצי פֿון הימל אונ' ערדי קיין בשטאנד · דוא האסט זיא אמכֿין ערבן צום ערבטייל דעם וויניגסטן פֿאלק ישראל · אויז ליבשאפֿט צו זיא אונ' דורך דעם אן דענקן דיא שבועה צו דיא ערשטי אבות · אונ' זער האסטו שטעגן אן זיא געלוסטיט דז זיא זאלטן גנץ פֿרום זיין · אין דיינה אשפטים אונ' גיזעץ צו טואן איר הערץ אונ' ווישנשאפֿט · אונ' אין די סודות פֿון דר תורה דייני פֿירכֿטר אישב צו זיין טעאים דיין ברית צו היטן צו גיהן אין דעם גנצן וועג · אונ' אין דער צייט דז דוא האסט אמכֿין הערין דיינה פֿולקומינה גיזעצי · ווין זיא

שעמדו פשוטין : ונכונים ברוח נשברה מוזמנים באומה וכירא׳ כתלמיד העומד לפני רבו : ערוכה ושמורה שנאמר בתורה ערוכה בכל ושמורה שמואל ב׳ כ״ג : מאמצי הדין אלו תלמידי׳ חכמים המפרדים בכל מאמצי כחם לדון הדין לאמיתו : מדשן ביתך מעונג של גן עדן כשערבו כשהשמעת משמים דיני התורה : למצוקי ארץ לישראל שנאמר בשמואל א׳ ב׳ לה׳ מצוקי ארץ ונאמר שבזכות׳ העולם קיים : עמים משם שנאמר בחבקוק ג׳ עמד וימודד ארץ ראה ויתר גוים : נעשו להרעיד ויתפוצצו שפחדו הארץ וההרים : נאספו לבלעם הקוסם מלכי א״ה ושאלוהו מה טעם של הרעם : בנתה מרחוק השגחת וכתת דעתך קודם בריאת העולם על ישראל : בשלם כשכולם בראת העולם : באלים בוערים וכן רשף מלאכי אש באו להר סיני : בחרץ כגזרת התנאי לא כלם ונחרבה ושעיה י׳ : בארץ באיזן ותוקף כתוסר העולם בדבור אנכי ה׳ אלהיך : צבאות קודש ישראל : בעתה בשביל שכבה עליהם הר סיני : צרופה התורה פיה אמרת אלוה צרופה

דַּתְוָדִין׃ מִשָּׁם לָמְדוּ מְאַמְּצֵי הַדִּין ׃ מִדֶּשֶׁן בֵּיתְךָ זָכוּ לְהֵעָדֵן ׃ מִשָּׁמַיִם הִשְׁמַעְתָּ דִּין ׃ עַד לֹא נִגְלָה לִמְצוּקֵי אָרֶץ ׃ עָבַר וְזָרַח וְהוֹפִיעַ בָּאָרֶץ ׃ עַמִּים מִשָּׁם נִפְרְצוּ פֶּרֶץ ׃ עָמַד וַיְמוֹדֵד אָרֶץ ׃ וּמֵרִבְבוֹת קוֹדֶשׁ אָתָא בְּמִצְעָד ׃ וּלְעַם קְרוֹבוֹ מִסִּינַי נוֹעָד ׃ וְעַמּוּדֵי תֵבֵל גָּעֲשׁוּ לְהָרְעַד ׃ וַיִּתְפּוֹצְצוּ הַרְרֵי עַד ׃ נִקְבְּצוּ לְאֻמִּים רֶגֶשׁ בְּשָׁמְעָם ׃ נֶאֶסְפוּ לְקוֹסֵם לִשְׁאֲלוֹ מַה טַּעַם ׃ נְאֻם הֲשִׁיבָם עַל מָה הָרַעַם ׃ נוֹתֵן עֹז וְתַעֲצוּמוֹת לָעָם ׃ בַּנְתָּה מֵרָחוֹק לְנוֹחֲלֵי תְעוּדָה ׃ בְּשֶׁלֹּם יָסַדְתָּ עַל אֶרֶץ אֲגוּדָה ׃ בְּכֵן נַעֲבַדְךָ בְּגִיל וּרְעָדָה ׃ בְּסוֹד יְשָׁרִים וְעֵדָה ׃ רְדִתְךָ לְסִינַי בְּאֵלִים בּוֹעֲרִים ׃ רֶשֶׁף לְרַגְלְךָ יָצָא בְּהִדּוּרִים ׃ רוֹעֲדִים נְמוֹגִים כָּל יְצוּרִים ׃ רָאוּךָ יָחִילוּ הָרִים ׃ יָרְאָה וְחָלָה מִתְנָאָה הָאָרֶץ ׃ יָזְמָה פֶּן תֵּהָפֵךְ לְתֹהוּ בְּחֶרֶץ ׃ יוּסְּדוּ עַמּוּדֶיהָ בְּאָנֹכִי בְּמֶרֶץ ׃ יוֹדוּךָ יְיָ כָּל מַלְכֵי אָרֶץ ׃ צִבְאוֹת קוֹדֶשׁ

אחזום

פאליק איך וויל רידן : מצות דיא אלות אונ׳ געזעץ ׃ אונ׳ דינים ׃ פון דארטן הבין דיא (תלמידי חכמים) געלערנט דיא שטערקונג אונ׳ דקדוק פון (דין) רעכט אויז צו שפרעכין פון פעסטיגקייט ׃ דיינם היאליגן הויז הבן זיא זכה געוועזין צו ווערדן גיזעניפטיגט ׃ דא דוא זיא פון הימל האסט אכלין הערן די דינים : ער עהיר הקב״ה זיך האט אפיגבאהריט צו דיישראל די גרונטפעסטי דר ערדי איזט ער איבר פאהרין גשייהנט אונ׳ גלייכט און דער ערדי אונ׳ אן אנדרי פעלקר איהאגין צו געבין די (תורה) ׃ דא זי אבר זעלביגי ניט וואלטין (אקבל) זיין ׃ איזט פון דורט אן זיא איין גיבראכין ווארדן איין ברוך ׃ וויא ער אוך גשטנדין אונ׳ גמעסין אל לנדן אום צו געבין דיא תורה : ומרבבות איז פיל צעהן טויזנד היליגי אלאכים איזט ער קומן צו טרייטן ׃ אונ׳ צו זיינם נאהנטן פאליק ישראל וואר ער זיך פון בערג סיני צו זייגן ׃ אלי זיילן דער וועלד הבין גטט מראט צו ציטרן ׃ אונ׳ זיא זיין ווארדן צו צרשפרענגט אלי שטרקי בערג : נקבצו זיא פר זאמלטן זיך די פעלקר ווען זיא הערטין דיא שטורמין תר זאמלטין זיך צו בלעם דעם צייברר אונ׳ איהם גיפראגט די אורזאך ׃ דיזר בלעם ועלכר הייסט (נאום הגבר) האט איהני גיאנטווארט די אורזאך פון דיזן שטורם דז הקב״ה גיבט די שטרקי אונ׳ פעסטי תורה צו דעם פאליק ישראל : בנתה דיא האסט גבריפט פון וייטין פר דיא וועלט ערשאפונג אויף דיא ישראל דיא ערבר דער (תורה) איהרנט וועגין האסטו גיגרונד פעסטיט אויף דער ערד איר בונד דערא וועגין וואלין איר דירדיהנין איט פרייד אונ׳ ציטרנוס איט דעם סוד פון דיא רעכטפערטיגי אונ׳ איט פר זאמלונג דער גיאיין : רדתך ביא דיינין נידרין צום בערג סיני איט ברענידי אלאכים ׃ פיארגי אלאכים זיינר דייניט וועגן אויז גנגן איט שיינהייט ׃ זיא ציטרטין אונ׳ וואהרין צערגיהן אלי בשעפענוסין אלז זיא דיך זעהטין ערשרעקטין דיא בערגי : יראה זיא פערכטיטי זיך אונ׳ ציטרטי דיא ערד וועגין איר תנאי ׃ זיא דאכטיט פיל לייכט ועלטן די ישראל דיא תורה ניט צו אפפנגין זוא אוטי זיא ווידרום פר וויסט ווערדן איט פר שניידונג ׃ זיא זיין אבר ווארדן רעכט גיגרונד פעסטיט איהרי זיילן איט פעסטיגקייט דורך דיא (עשרת הדברות) דיא זיך אנפאנגטן איט אנכי ׃ עס צו ביטן דיך גאט אלי קיניגן דער ערדן : צבאות די היליגי הערשארן ישראל האט ער

פְּנִינֶיךָ בְּאַרְהוּ חֲמוּרוֹת וְקַלּוֹת · עוֹנְשִׁין וְאַזְהָרוֹת
פְּרָטוֹת וּכְלָלוֹת · שְׂכַר הַמִּצְוֹת וְשִׁלּוּם גְּמוּלוֹת :
נָמַת לוֹ כֹּה תֹאמַר · מִלְּפָחוֹת וּמִלְּהוֹסִיף מַאֲמָר ·
לַנָּשִׁים בִּלְשׁוֹן רַכָּה לוֹמַר · כּוֹבֶד הַדִּקְדּוּק לַאֲנָשִׁים
לִגְמֹר : יָרַד מִן הָהָר וְהִשְׁמִיעָם · טַעֲמֵי מְתֻקָּן וְאִמְרֵי
נוֹעַם · חֲבֵרוּ וְהֻשְׁווּ כְּאֶחָד בְּמַדָּעָם · זֵרְזוּ לְהַקְדִּים
מַעֲשׂ לְמִשְׁמָעָם : וּבַשְּׁלִישִׁי לְיוֹם הִתְקַדְּשָׁם בּוֹ ·
הִקְדִּים עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ בִּמְסִבּוֹ · דֶּרֶךְ תַּלְמִיד לְהַמְתִּין
לְרַבּוֹ · גְּדֻלָּתוֹ הִפְלִיא לְזֶרַע אוֹהֲבוֹ · בְּנָסְעָם מִיַּם
סוּף אֲגוּדִים · בְּרִיב וּמַצָּה נוֹסְעִים וְעוֹמְדִים · חזן אֲזַי
בְּעֵת נָסְעוּ מֵרְפִידִים · אֶל סִינַי בָּאוּ כְּאֶחָד אֲגוּדִים :
הַלְלוּיָהּ כִּי הוּא הָיָה וְיִהְיֶה : בְּגֶשֶׁם נְדָבוֹת אוֹתָנוּ יְחַיֶּה · חזן לְפָנָיו
יְקִימֵנוּ וְנִחְיֶה · וְצַדִּיק בֶּאֱמוּנָתוֹ יִחְיֶה : בא״י מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

סילוק הפיוטן להודיע מעשה מ״ת חתום המחבר שמו מרובע בכל בית שמעון בר יצחק

שְׁלָמִים בַּחֲנוֹתָם נֶגֶד הָהָרָה · שׁוּרִים וּנְכוֹנִים בְּרוּחַ נִשְׁבָּרָה · שְׁמַעְתֶּם
חֲקוּקָה עֲרוּכָה וּשְׁמוּרָה · שִׁמְעָה עַמִּי וַאֲדַבֵּרָה : מִצְוֹת וְחֻקִּים
דת

בלשון רכה לי׳ אמורים : והושוו בדעתם כלום אחד כזר זו״ל להקדים נעשה לנשמע זהו שוסד להקדים מעם למשמעם : ובשלישי וכו׳ שנאמר בשמו׳ י״ט ויהי ככוכים ליום סם ושו וכתיב סם יקדשתם היום ומחר הקדים הקב״ה שכינת כבודו : אגודים אסופים כלם יחד בערבוביא אבל כשנסעו מרפידים באו לסיני כלם כאיש אחד אחודים שנא׳ סם י״ט ויחן סם ישראל למון ושיד הללויה היה ויהיה ו׳ חרון : נדבות טל סל תחיית המתים בגשם וצדיק זה ישראל : רחמין יחיה לעתיד לבא על באמונתו באמונתם : כו׳ כשחנו שחוקים שלמים בשלימותם כשחנו ישראל נגד הר סיני לא היו מבוזמן אחר בסכסוכתם ובמעשיהם ויותר שלימים בלי מום מפרסום שהוא כל בעלי מום שריפאם הקב״ה בכם סומא ואומין סבבם סלא הוו שעם רואים · ולא חיגרי׳ שנאמר בשמות כולכל שם י״ט ויתיצבו בתחתית ההר שעמדו

איין געהערט טאלטר : ציר
(תורה) האטטו איהם בטייך (משה רבינו) דעם (טליח נאמן) האטטו גירופין ארויף צו גיהן ·
אלות אך דיא באמהנוג איהרי טוועהרי אונ׳ גרינגי אלות · דיא עונשים אונ׳ אזהרות · איין יעדרן דען שכר פון דיא
אינדרין אודר פר אנעהרין איין ווארט : נמת דוא הוטט צו איהם גשפראכן אלזו זאלסטו זגין צו די ישראל · ניט צו פר
איט דיא אמכין צו זערכין · צו דעני וויבר איט ווייכי ריד צו שפרעכין אבר דיא טוועהרי דקדוקים פון דיא אצוות
פון דיינר זיטי (תורה) דיא ליבליכי ריד · (משה רבינו) איז גידרט פון דעם בערג סיני אונ׳ אמכין העררין די (ישראל) דיא (טעמים)
בפערהרן (נעשה פר נשמע : ובשלישי · זיא וואהרין בהעפט אזו צו גלייך אזו ווי איין אאן איט מירן פרטט אהר צו
אעגין דער קיניג הקב״ה אונטר זיינר חופה דער דריטן טאג אוועלכם זיא זיך אן ביריט הבין · האט זיך ביפעדרט איהרט
אלטבמרקייט ווארדרליך גווין צו דעם זמאן פון זיין גיבטין (אברהם) סוטין פון (תלמיד) צו ווארטן אויף זיין רבי · אבר הקב״ה האט זיין
זמאלונג · אין קריג אונ׳ נאנק ווארין זיא רייזן אונ׳ שטיל שטיין : בנסעם אלז זיא אוועק רייזטין פון ים סוף אין פר
הללויה לובט גאט דען ער איזט גיוועזין פר אלי צייטין · אבר אין דער לייט אלז זיא רייזטין פון רפידים צו
המתים) האט ער אונז לעבעדיג גיאאכט ביים (מתן תורה) · אונ׳ ווערט אך זיין נאך אלין · איט בווייליגטי רעגין פון (תחיית
ווערדן איר לעבין · אונ׳ דער צדיק ווערט וועגן זיינר אאונה לעבין לעולם הבא : ברוך פאר זיך אויך ריכטן זוא
שלמים אלזדי גנצי ישראל רואטין קיגין דעם בערג סיני · פרגליכן אונ׳ אן בירייט איט איין צערבראכנים גאיהט האטט
איהני אמכין העררין די גיזעצן פון דער אן גריכטי אונ׳ אויך זיא גיווארטי (תורה) · אונ׳ זאגיט · פר געאיט איין
פאניק

עונשן ושכרן · כראותך כי מאנו לשמרן · לא
השבתם וראית להתירן: ממדבר נתנה מקום הפקר
נגד השמש לעין כל סוקר · סוררים שכנו צחיחה
להתעקר · עת יבואו במשפט להתחקר: פיך לא
דבר במסתרים · צדק דובר מגיד מישרים · קולות
ולפידים וברקים בוערים · ראו ותמהו מלכים
ושרים: שלישים כתבת לעם משלשי · שלשת
שליש משבט שלישי · חזן תמימה וברה משיבת
נפשי · תמכת להנחילי בירח שלישי:

קהל מישרים כל מעגלי טובו · השמיע מפיו לעם
קרובו · חזן להבות אש בקול בחצבו ·
מגן הוא לכל החוסים בו: ברוך אתה יי מגן אברהם:

אתה גבור לעולם אדני מחיה מתים אתה רב להושיע: מכלכל חיים בחסד מחיה מתים
ברחמים רבים סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו לישני עפר
מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה ונאמן אתה להחיות מתים:

והודעתם חקי התורה ועונשן ושכרן · מאנו לא רצו לקבל התורה והמצות: לא השבתם לכלום שלא כיסעיה מ׳ כל עמים כאין נגדו: וראית להתירן שנאמר בחבקוק ג׳ ראה ויתר גוים לי לבתר בהן על הארץ: מקום הפקר נגד השמש בגלוי לעין כל: סוקר לשון ראיה: סוררים ממרו ומרדו בהקב״ה: לא דבר במסתרים כ״א בגלוי: צדק דובר הקב״ה מ׳ דתי לדבר צדק · ותמהו שבאו אצל בלעם ושאלו: שלישים התורה משולש תורה נב אים כתובים: משלשי כהנים ולוי׳ וישראלים: שלשת שליש זה משה שהיה שלישי מבטנם אהרן מרים משה: משבט שלישי משבט לוי שהיה שלישי לשבטים: תמימה משיבת נפשי התורה שהיא ברה תמימה ומשיבת נפש שנחיל אותי בסיון שהוא חדש שלישי ליציאת מצרים: מישרים כל מעגלי טובו ר״ל התורה המישרת את האדם ללכת במעגלי צדק: להבות אש שהכל בקולות במתן תורה לכבות אש:

הפיוט הזה זה מיוסד על פי תשר״ק · ע״ס אמרתך לשם ואקבצם · וכן חתם בשם גשם · נדבות על הנהלה התורה:

קהל תמכו כבוד נוחלי תעודה · שתפו במתן יקרה
וחמודה · רצויה חשוקה מכל כלי חמדה ·
קרואה בת מלך כבודה: ציר נאמן קראת לעלות
פניניך

תמכו ישראל שנקראו התורה שנקראת תעודה: שתפו שנשתתפו ונתקרבו כל ישראל כלב אחד לקבל התורה יקרה: רצויה חשוקה אחז״ל חקתורתנו למד בת מלך לפי שעוסקים בה תלמידי חכמים דבנים נקרא מדרש כמו בת מלך היושבת בפנים פנ ניך תורה שיקר׳ מפנינים: לנשים בלשון

קייטין: סטיאי פלאין אוני בלזין הבין ביא (אתן תורה) גברענט דיזו אלז הבין גיזעהן אוני זיך פר וואונדרט אלי קיניגן אוני העררן: שלישים דיא גרריטי (תורה נביאים וכתובים) האסטו גשריבן צו דעם גדריטין פאליק פו (כהנים לוים ישראלים) · האסט זיא צו דיא ישראל לאזין פר איטלין דורך (משה רבינו) דער וואר דער דריטי פון זיין מוטר גיבוהרט פון דעם דריטין שבט לוי · די גנצי אוני לויטרי תורה ערקוויקונג דעם מענטשין לייבס האסטו מונטר לאהניט איך צו אמלין ערבין אן דעם דריטין (חודש) סיון:

מישרים דיא רעכט פערטיגקייט פון אלי גוטי טטעגי דער (תורה) · האט ער אללין העררן אויז זיינם מונד צו זיינם נאהנטן פאליק ישראל · דא צר פלאין פייאר איט סטיאי בייא (אתן תורה) אויז הויאיט · וואר ער איין בשילר צו אלי דיא זיך אן איהם פר זיכרן: ברוך

תמכו זיא וואהרין מונטר לאהניט איט כבוד דיא ערבין פון דר (תורה) זיא וואהרין זיך גיזעלזאיט דער ווירדיגי אוני אן גנעהאליכי תורה ווצלכי איזט בוואיגיט אוני גלוסטיט איצר אלז אלי מנגנעהאי כלים · זיא ווערט גהייסין דעם קיניגם

לְפָנֶיךָ בְּשָׁלשׁ פַּעֲמֵי רְגָלֵנוּ · כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ׃ שָׁלשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָּל זְכוּרְךָ · אֶת פְּנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר · בְּחַג הַמַּצּוֹת · וּבְחַג הַשָּׁבֻעוֹת · וּבְחַג הַסֻּכּוֹת · וְלֹא יֵרָאֶה אֶת פְּנֵי יְיָ רֵיקָם אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ · כְּבִרְכַּת יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לָךְ׃

והשיאנו רצה ומודים אין כאלהינו עלינו קדיש יתום

תפלה ליום ראשון של שבועות בקול

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה · מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן ·

מִסּוֹד חֲכָמִים וּנְבוֹנִים · וּמִלֶּמֶד דַּעַת מְבִינִים · אֶפְתְּחָה פִּי בְּשִׁיר וּרְנָנִים · לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל פְּנֵי שׁוֹכֵן מְעוֹנִים׃

מיוסד ע״פ א״ב

אורח חיים מוסר תוכחת · בתתך לנושעים בשובה ונחת · געשו עמודי רום ותחת · דבקיך בבואם מתנות לקחת : הסעת עם כצאן לנחות · ונהגתם כעדר בשובע שמחות · זכיתם לתורה באהב להאחות · חודש שלישי בצאתם לרוחות : טרם נגלית בשעיר ופארן · ידעתם חקך עונשן

אורח חיים כו׳ התורה היא אורח ומסילה לחיים שבשמים וגם היא תוכחת ומוסרו של הקב״ה : בתתך התורה לישראל : בשובה ונחת ע״ש שנאמר בהם על העתיד בישעיה ל׳ בשובה ונחת תושעון : עמודי רום ותחת שמים וארץ שנאמר באיוב כ״ו עמודי שמים ירופפו : דבקיך ישראל : מתנות לקחת התורה שנאמר בתהלים ס״ח לקחת מתנות באדם : להאחות ל׳ חיבור ודיבוק או לשון אחוה וריעות : חודש שלישי היה זאת אחר צאתם מצרה לרווחה : טרם בתחלה נגלית על שעיר ופארן וצורעתם

אורח אלז דוא די תורה דיא שטעג צום לעבין · שטראף אונ׳ ביוועהרונג · האשט געבין צו די ישראל וועלכי אן דיר אויט גיהאלפין מיט רואי אונ׳ זאנפטיקייט · הבן גטורעט דיא זיילן פון דיא הועכי היאל אונ׳ אונטן דער ערדי , דא דיא צו דיר ביהעפטי ישראל קואיטן צו נעאין אתנות פון דער תורה : הסעת דוא האשט אהלין רייזן דז פאליק אלז וויא דיא שאף איין גוטי ווייד צו פיהרן · אונ׳ זיא גפיהרט אלז וויא איין הירדייא מיט זאנפטמוטי פריידין · דוא האשט זיא אויך גיוועזין צו דער (תורה) מיט ליבשאפט צו זיין ביהעפט אונ׳ פר אייניגט גיזעצט אן דעם דריטין (חודש) נאך איהרן אויז גנג איר ביפרייאונג אויז מצרים : טרם פאר הער אבר האשטו דיך אופגבאהריט צו דיא בני שעיר אונ׳ ישמעאל · איהנין צמיין וויסין דיינה גיזעץ מירן עונש אונ׳ דען שכר · דא דוא אבר גיזעהן דז זיא זולכש ניט וואלטן היטן · האשטו זיא פרניקש גיאכטיט אונ׳ ער קענט זיא פון מירן אורט צו פר רוקן : ממדבר די תורה איזט גגעבן ווארדן אין דער אדבר איין ארט וואו הפקר איזט בייא קלאהרן זוין טיין אפינדליך פר אויגן אלי זעהינדיידי אבקעהריר פון דיר ווערדן רואין אין דעם וויסטן פר טרוקנטן גיהנם צו ווערדן אויז גריסין · צו דער צייט ווען זיא ווערדן קואן צום אשפט צו ווערדן גיפארטט : פיך דיין אונד האט די (תורה) ניט גירעדיט אין פרבורגינהייט · דוא שפרעכר גירעכטיגקייט אונ׳ פר ,קונדיגר רעכטפערטיגקייט

וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת ׃

תפלת מוסף לשבועות

ווען מן אוסף זכר לימות אמרים הלט זוא היבט אן דא מן ומפני חטאינו ׃

וּמִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ וְנִתְרַחַקְנוּ מֵעַל אַדְמָתֵינוּ וְאֵין אָנוּ יְכוֹלִים לַעֲלוֹת וְלֵרָאוֹת וּלְהִשְׁתַּחֲוֹת לְפָנֶיךָ וְלַעֲשׂוֹת חוֹבוֹתֵינוּ בְּבֵית בְּחִירָתֶךָ בַּבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו מִפְּנֵי הַיָּד שֶׁנִּשְׁתַּלְּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ ׃ יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ ׳ מֶלֶךְ רַחֲמָן ׳ שֶׁתָּשׁוּב וּתְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל מִקְדָּשְׁךָ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים ׳ וְתִבְנֵהוּ מְהֵרָה ׳ וּתְגַדֵּל כְּבוֹדוֹ ׳ אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ גַּלֵּה כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ מְהֵרָה ׳ וְהוֹפַע וְהִנָּשֵׂא עָלֵינוּ לְעֵינֵי כָּל חָי ׳ וְקָרֵב פְּזוּרֵינוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם ׳ וּנְפוּצוֹתֵינוּ כַּנֵּס מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ ׳ וַהֲבִיאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרִנָּה ׳ וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית מִקְדָּשְׁךָ ׳ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם ׳ וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִים כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם ׃ אֶת מוּסַף יוֹם השבת הזה ואת מוסף יום חַג הַשָּׁבוּעוֹת הַזֶּה ׃ נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ ׳ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ ׳ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ ׳ מִפִּי כְבוֹדֶךָ ׳ כָּאָמוּר ׃

לשבת
וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִים וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ ׃ עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ ׃ זֶה קָרְבַּן שַׁבָּת וְקָרְבַּן הַיּוֹם כָּאָמוּר ׃

וּבְיוֹם הַבִּכּוּרִים ׳ בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַייָ בְּשָׁבֻעֹתֵיכֶם מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם ׳ כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ ׃ וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עוֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַייָ ׃ פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם ׳ אַיִל אֶחָד ׳ שִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה ׃

וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר ׳ שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר ׳ וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל ׳ וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ ׳ וְשָׂעִיר לְכַפֵּר וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם ׃

לשבת יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי ׳ כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ ׳ וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ ׳ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ ׳ זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית ׃

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רצה במנוחתנו מֶלֶךְ רַחֲמָן ׳ רַחֵם עָלֵינוּ ׳ טוֹב וּמֵטִיב הִדָּרֶשׁ לָנוּ ׳ שׁוּבָה עָלֵינוּ בַּהֲמוֹן רַחֲמֶיךָ ׳ בִּגְלַל אָבוֹת שֶׁעָשׂוּ רְצוֹנֶךָ ׳ בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבַתְּחִלָּה ׳ וְכוֹנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוֹנוֹ ׳ וְהַרְאֵנוּ בְּבִנְיָנוֹ ׳ וְשַׂמְּחֵנוּ בְּתִקּוּנוֹ ׳ וְהָשֵׁב כֹּהֲנִים לַעֲבוֹדָתָם ׳ וּלְוִיִּם לְשִׁירָם וּלְזִמְרָם ׳ וְהָשֵׁב יִשְׂרָאֵל לִנְוֵיהֶם ׳ וְשָׁם נַעֲלֶה וְנֵרָאֶה וְנִשְׁתַּחֲוֶה

לפניך

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ: וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם׳ (מהרה) בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן׳ וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ׳

צו מוסף זאגט מן דאס

וְתֶעֱרַב לְפָנֶיךָ עֲתִירָתֵנוּ כְּעוֹלָה וּכְקָרְבָּן: אָנָּא רַחוּם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים הָשֵׁב שְׁכִינָתְךָ לְצִיּוֹן עִירֶךָ וְסֵדֶר הָעֲבוֹדָה לִירוּשָׁלַיִם: וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים: וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת׳ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שֶׁאוֹתְךָ לְבַדְּךָ בְּיִרְאָה נַעֲבוֹד:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ׳ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד׳ צוּר חַיֵּינוּ׳ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר׳ נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ׳ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ׳ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ׳ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ׳ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם׳ הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ׳ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

מודים דרבנן

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּינוּ וּתְקַיְּמֵנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּלְעָבְדְּךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם׳ עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׳ וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה׳ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ׳ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁיךָ כָּאָמוּר: סדר דוכן תמצא בדף כ״א יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ׳ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע׳ וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה׳ וְלִמְקַלְלַי׳ נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ׳ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם׳ וְקַלְקֵל מַחְשְׁבוֹתָם׳ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ׳ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ׳ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשָּׁתֶךָ׳ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ׳ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי׳ עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו: הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ׳ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ: וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת: וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה

וירושלים

אֶחָד הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אָבִינוּ הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ ׃ וְהוּא יַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו שֵׁנִית לְעֵינֵי כָּל חָי לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים ׃ קהל אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם ׃

אַדִּיר אַדִּירֵנוּ יְיָ אֲדוֹנֵנוּ · מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ · וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד ׃ וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר ׃ קהל יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר הַלְלוּיָהּ ׃ לדור

לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ · וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ · וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד · כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ ׃

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ · וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ ׃

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ · וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת · וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ · וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ · וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ ׃ וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שבתות למנוחה ו מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן · אֶת יום השבת הזה ואת יוֹם חַג הַשָּׁבוּעוֹת הַזֶּה זְמַן מַתַּן תּוֹרָתֵנוּ (באהבה) מִקְרָא קֹדֶשׁ · זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם ׃

נו׳ אוסף היבט און דא׳ מן ואפני חטאינו

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל · לְפָנֶיךָ לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם חַג הַשָּׁבוּעוֹת הַזֶּה ׃ זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים ׃ וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה ׃

וְהַשִּׂיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת בִּרְכַּת מוֹעֲדֶיךָ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם · לְשִׂמְחָה וּלְשָׂשׂוֹן · כַּאֲשֶׁר רָצִיתָ וְאָמַרְתָּ לְבָרְכֵנוּ · קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ · שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ · וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת · וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ באהבה וברצון בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן שבת ו מוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ · וְיִשְׂמְחוּ בְךָ יִשְׂרָאֵל אוֹהֲבֵי שְׁמֶךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ השבת ו יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים ׃

עזרת אבותינו אתה הוא מעולם מגן ומושיע לבניהם אחריהם · בכל דור ודור · ברום עולם מושבך ומשפטיך וצדקתך עד אפסי ארץ · אשרי איש שישמע למצותיך · ותורתך ודברך ישים על לבו · אמת אתה הוא אדון לעמך ומלך גבור לריב ריבם · אמת אתה הוא ראשון · ואתה הוא אחרון ומבלעדיך אין לנו מלך גואל ומושיע · ממצרים גאלתנו יי אלהינו · ומבית עבדים פדיתנו כל בכוריהם הרגת ובכורך גאלת : וים סוף בקעת וזדים טבעת וידידים העברת ויכסו מים צריהם · אחד מהם לא נותר · על זאת שבחו אהובים ורוממו אל · ונתנו ידידים זמירות שירות ותשבחות ברכות והודאות · למלך אל חי וקים : רם ונשא גדול ונורא משפיל גאים ומגביה שפלים · מוציא אסירים · ופודה ענוים ועוזר דלים ועונה לעמו בעת שועם אליו · תהלות לאל עליון · ברוך הוא ומבורך משה ובני ישראל לך ענו שירה בשמחה רבה ואמרו כלם :

מי כמכה באלם יי מי כמכה נאדר בקדש נורא תהלות עשה פלא :

שירה חדשה שבחו גאולים לשמך על שפת הים · יחד כלם הודו והמליכו ואמרו : יי ימלוך לעולם ועד :

צור ישראל · קומה בעזרת ישראל : ופדה כנאמך יהודה וישראל גאלנו יי צבאות שמו קדוש ישראל · ברוך אתה יי גאל ישראל :

אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך : כי שם יי אקרא הבו גדל לאלהינו :

ברוך אתה יי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב : האל הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל חסדים טובים וקונה הכל וזוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה : מלך עוזר ומושיע ומגן · ברוך אתה יי מגן אברהם :

אתה גבור לעולם אדני מחיה מתים אתה רב להושיע · מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו לישני עפר מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה : ונאמן אתה להחיות מתים · ברוך אתה יי · מחיה המתים :

דאש נעריצך זאגט אן צו מוסף :

נעריצך ונקדישך כסוד שיח שרפי קודש · המקדישים שמך בקודש · ככתוב על יד נביאך וקרא זה אל זה ואמר : קהל קדוש קדוש קדוש יי צבאות מלא כל הארץ כבודו : כבודו מלא עולם משרתיו שואלים זה לזה איה מקום כבודו לעמתם ברוך יאמרו : קהל ברוך כבוד יי ממקומו : ממקומו הוא יפן ברחמים ויחון עם המיחדים שמו ערב ובוקר בכל יום תמיד פעמים באהבה שמע אומרים : קהל שמע ישראל יי אלהינו יי אחד :

אחד

תאשמו · שמעו מוסר וחכמו : לא יהיה מקויכם
זרות תרעו · ומעבודתי בל תגרעו · וחכמו ואל
תפרעו : לא תשא עונש לחללי · ותנצל ממכאוב
ומחלי · אשרי אדם שומע לי : זכור ושמור את יום ·
ותמצא כופר ופדיום · לשקד על דלתותי יום יום ·
כבד נא הוריך במבטחי · ותאריך ימים ותחיה חי ·
לשמור מזוזות פתחי : לא תרצח בנפש מחיים · ויהי
חלקך בחיים · כי מוצאי מצא חיים : לא תנאף
רשף כויוני · מרחיקה ישבע עדני · ויפק רצון מיי׳ :
לא תגנוב יגיע איש לאישו · כי עמלו לריק יחישו ·
וחוטאי חומס נפשו : לא תענה צדק לעות · מלשני
יירש צלמות · וכל משנאי אהבו מות : לא תחמוד
חפצים הרביתה · תעודה קשר אהבתה · חכמות
בנתה ביתה : קהל וחזן וכל קנינך שבעה · יקר מאד טבעה ·
חצבה עמודיה שבעה : חזק ואמץ בנזרה · ביראת צורך להתאזרה
והוא יהיה לך לעזרה : עזרת

ומאלהיכם לע"ז : תרעו לעבדתכם זוה : בל תגרעו לא תמעטו : תפרעו לשון בטול : לא תשא שם הב"ה לישבע לשקר ולחללו : זכור זכרהו בקדוש יין ובמנוחה ממלאכה : ותמצא כופר לנפש ופדיום מגולה לגיה' : דלתותי של ב"ה : הוריך אב ואם כבד ותחיה : במבטחי בשכר שהבטחתיך : לשמור מזוזות פתחי של בתי מדרשות ללמוד תורה : לא תרצח בנפש להכותו להפרידו מחיים : ויהי חלקך בתורה שהיא חיים למוצאיהם : רשף כויוני שלא תכוה ברשפי אש של גיהנם : מרחיקה מן המנאפת : ישבע עדני לעולם הבא : ויפק רצון מה' ותוציא רצון שלו מן הקב"ה : לאישו לחבירו : לריק יחישו להבל וריק ימהר : מלשני הולך רכיל יורש גיהנם וכל מי ששוכח את התורה אוהב מות : לא תחמד כל חפצים אסורים שכן הרביתה התורה במלת וכל אשר לרעך : קנינך שבעה התורה משביע אותך יותר מכל קנינך : טבעה מטבע של תורה יקרה מפנינים : עמודיה שבעה ספרי החומש · ויהי בנסוע הארון הוא ספר בפני עצמו עד ויהי העם כמתאוננים מתחיל ספר אחר : בנזרה של תורה ותזכה בירחת וכו' :

מייער האפנונג צו מיין פרעאודין מייך דרדורך צו איבוצין · פון איינה דיהנשטי זאלט איר ניקס אינדרן · קאיגיט מייך אונ׳
זייט ניקס פר שטעהרין : לא תשא דוא זאלשט ניט אויף דיר נעמין דעם עונש פאלש צו שווערין איך צו פר שוועלין · זוא
ווערשטו בשטראט זיין פון וועלי טאג אונ׳ קרנקהייט · וואהל דעם מענש ודער איר פאלגט : זכור גידענקי אונ׳ היטי
דען טאג שבת · אזוא ווערשטו גיפינדן פר געבונג אונ׳ ערלייזונג · צו איילין צו איינה טיהרן פון דיא טוהל אונ׳ (בית האקדש)
אלי טאג : כבד עהרי דאך דייני עלטרן · איט איינה פר זיכרונג · אזו ווערישטו ער לענגין דינה יאהרן אונ׳ בלייבן לעבין
צו קעניגן היטן דיא מזוזות פון איינה טיהרן אין בית האקדש : לא ת־צ דוא זאלשט ניט אמרדן איין לייב פון זיין לעבין · אזי
זיין דיין טייל אין דעם איביגן לעבין דורך די תורה דען זיא שפריכט ווער זיא פינדיט דער פינד דז איביגי לעבין : לא תנאף
דוא זאלשט ניט אום קייסין · צו ווערדן פר ברענט אין דעם פייאר פון דיא פינשטר פון גיהנם · ווער זיך דרפון ענטפערניט
דער ווערט גיזעטיגיט איט איינר זאמפטיג קייט · פון גן עדן אונ׳ ער לאנגין זיינן ווילין פון גאט : לא תגנוב דוא זאלשט ניט
שטעהלין וואס איינר האט ערדייכט צו זיין דז זייניגי · דען זיינה באיהונג צור גיבה טוט איהם צו זיטר לעהרי דינגן אייל
אונ׳ דער זינדיגר טוט זיין איינגין לייב ברויבן צו אמכין פר לוהרן : לא תענה דוא זאלשט קיין פאלש עדות בילגין דיא
גירעכטיגקייט צו פר קריאן · ווער לשון הרע רידיט דער ווערט ערבין דז גיהנם · אונ׳ אלי איני פיינדי וואן ליבין דען טויט:
לא תחמוד דוא זאלשט ניט גלוסטין פיל גוט צו פר איעהרין · נור אליין דו אמגשט גלוסטין דיא תורה אונ׳ אין הערצן קייפן
איר ליבשאפט וועלכי איט גנצין צו דער קלוגהייט איינר פרויא דיא איר הויז וואהל בוייט אונ׳ צו ריכטיט : וכל אלי דייני
קויפונג זאלי זיין אירי זעטיגונג דען זער ווירד ג מיזט איר גיזעצן אונ׳ אורדנונג זי האט גיהוייט אירי זיילין אין זיבן ספרים
אב גטיילט · שטרקי אונ׳ בפעסטיגי דיך אן אירי קרוין · איט דער פורכט פון דיין בשעפיר זיך אן צו גארטן · אזי
ווערט ער צו דיר זיין צור הילף אונ׳ ביישטאנד : עזרת וכו׳

וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ׃ וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם׃ וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נֹתֵן לָכֶם׃ וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם׃ וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃ לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ׃

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת׃ וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם׃ לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם׃ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

כאשכנז אומרים זה

אֱמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן וְטוֹב הַדָּבָר הַזֶּה עַל אֲבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ עַל בָּנֵינוּ וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל דּוֹרוֹת זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ׃

אֱמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן וְאָהוּב וְחָבִיב וְנֶחְמָד וְנָעִים וְנוֹרָא וְאַדִּיר וּמְתֻקָּן וּמְקֻבָּל וְטוֹב וְיָפֶה הַדָּבָר הַזֶּה עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד׃ אֱמֶת אֱלֹהֵי עוֹלָם מַלְכֵּנוּ צוּר יַעֲקֹב מָגֵן יִשְׁעֵנוּ׃ לְדוֹר וָדוֹר הוּא קַיָּם וּשְׁמוֹ קַיָּם וְכִסְאוֹ נָכוֹן וּמַלְכוּתוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ לָעַד קַיֶּמֶת׃ וּדְבָרָיו חָיִים וְקַיָּמִים נֶאֱמָנִים וְנֶחֱמָדִים לָעַד וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים עַל אֲבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ עַל בָּנֵינוּ וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל דּוֹרוֹת זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ׃

עַל הָרִאשׁוֹנִים וְעַל הָאַחֲרוֹנִים לְעוֹלָם וָעֶד חוֹק וְלֹא יַעֲבוֹר׃ אֱמֶת שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד׃ אַתָּה הוּא מַלְכֵּנוּ מֶלֶךְ אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה לְמַעַן שִׁמְךָ מַהֵר לְגָאֳלֵנוּ כְּגָאַלְתָּ אֶת אֲבוֹתֵינוּ׃ אֱמֶת מֵעוֹלָם שִׁמְךָ הַגָּדוֹל עָלֵינוּ נִקְרָא בְּאַהֲבָה אֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ׃

אנכי ונתאיימו לפני אומה ויראה אחזתם וי"מ על כל הפסול' שאחזו אומה ויראה ד"א ונתאיתו שנעשו ישראל אומה סנדגלות : לא יהיה מקיימם ותוחלתיכם

קל! כוונת הפייטן להזכיר י' דברות ואחר כל דבור ח"ס כראשי תיבות שם המחבר שמעון בר יצחק חזק

אָנֹכִי שְׁמַעְתֶּם וְנִרְתַּאֲמוּ׃ קַבְּלוּ מַלְכוּתִי וְלֹא תֶאְשָׁמוּ

אנכי אנכי ה' אלהיך די ערשטי גיבאט פון די (עשרת הדברות) האט ואהלין הערין זאל וואורין זיא זיך פירכטין׃ אונ' אויך גיזאגט׃ נעמט אן איין אלקות אונ' זייט ניט שולדיגן׃ נעמט אן טטרמני אונ' קליגט מייך : עס זאל ניט זיין מייער

חזן יְשׁמוֹרוּ נִכְסָפִים בְּחַצְרוֹת מְעַט מִקְדָּשׁוֹ · בְּפַחַד וְיִרְאָה לְהַעֲרִיצוֹ וּלְהַקְדִּישׁוֹ ׃ קהל וחזן אַחַר שְׁתֵּי תֵיבוֹת מַזְכִּירִים שֵׁם קָדְשׁוֹ · לְהוֹדִיעַ לַכֹּל כִּי הֵם זֶרַע קְדוֹשׁוֹ ׃

וְהַחַיּוֹת יְשׁוֹרֵרוּ וּכְרוּבִים יְפָאֵרוּ וּשְׂרָפִים יָרוֹנּוּ וְאֶרְאֶלִּים יְבָרֵכוּ פְּנֵי כָּל חַיָּה וְאוֹפָן וּכְרוּב לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים ׃ בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ ׃

לָאֵל בָּרוּךְ נְעִימוֹת יִתֵּנוּ לַמֶּלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם · זְמִירוֹת יֹאמֵרוּ · וְתִשְׁבָּחוֹת יַשְׁמִיעוּ · כִּי הוּא לְבַדּוֹ פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת · עוֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת · בַּעַל מִלְחָמוֹת זוֹרֵעַ צְדָקוֹת · מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת · בּוֹרֵא רְפוּאוֹת · נוֹרָא תְהִלּוֹת · אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת · הַמְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית · כָּאָמוּר לְעוֹשֵׂה אוֹרִים גְּדוֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ ׃ אוֹר חָדָשׁ עַל צִיּוֹן תָּאִיר · וְנִזְכֶּה כֻלָּנוּ מְהֵרָה לְאוֹרוֹ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת ׃

אַהֲבָה רַבָּה אֲהַבְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ · חֶמְלָה גְדוֹלָה וִיתֵרָה חָמַלְתָּ עָלֵינוּ · אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ · בַּעֲבוּר אֲבוֹתֵינוּ שֶׁבָּטְחוּ בְךָ · וַתְּלַמְּדֵם חֻקֵּי חַיִּים · כֵּן תְּחָנֵּנוּ וּתְלַמְּדֵנוּ · אָבִינוּ אָב הָרַחֲמָן הַמְרַחֵם רַחֵם עָלֵינוּ · וְתֵן בְּלִבֵּנוּ לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל לִשְׁמוֹעַ · לִלְמוֹד וּלְלַמֵּד לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ בְּאַהֲבָה · וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ · וְדַבֵּק לִבֵּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ · וְיַחֵד לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ · וְלֹא נֵבוֹשׁ לְעוֹלָם וָעֶד · כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא בָּטָחְנוּ · נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתֶךָ ׃ וַהֲבִיאֵנוּ לְשָׁלוֹם מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ · וְתוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיּוּת לְאַרְצֵנוּ · כִּי אֵל פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת אָתָּה · וּבָנוּ בָחַרְתָּ מִכָּל עַם וְלָשׁוֹן · וְקֵרַבְתָּנוּ לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֶלָה בֶּאֱמֶת לְהוֹדוֹת לְךָ · וּלְיַחֶדְךָ בְּאַהֲבָה · בָּא״יְ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה ׃

יחיד אומר אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן ׃

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד ׃ בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד · וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ ׃ וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ ׃ וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ ׃ וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ ׃ וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ ׃

וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם ׃ וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ

ואספת

היאלי איבר דער זאט · ער אייזט ערהיבט אונ׳ בקריהנט איט פֿילי קרוינין · איין פראכט אונ׳ פרייזונג צו די ערוויהלטי (ישראל בני אלהים) · פר זיינר אנגזט ליטרן דיא שטרקי אונ׳ פעסטי פעלזין : ישמורו זיא היטן אונ׳ גלוסטין אין די טולין דז קליין (בית המקדש) · איט אנגסט אונ׳ פורכט אים צו שטרקן אונ׳ צו הייליגן · נאך צוויא ווערטר (שמע ישראל) גידענקן זיא זיין הייליגן נאמין · אום צו אמכין ביקאנד צו אליאענשין דז זיא זיינד דער זאמין איינה הייליגן : והחיות וכו׳
(ח״ש)

וּבְיִרְאָה רָצוֹן קוֹנֵיהֶם וְכֻלָּם פּוֹתְחִים אֶת פִּיהֶם בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה וּמְבָרְכִים וּמְשַׁבְּחִים וּמְפָאֲרִים · וּמַעֲרִיצִים וּמַקְדִּישִׁים וּמַמְלִיכִים : אֶת שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא : וְכֻלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה : וְנוֹתְנִים רְשׁוּת זֶה לָזֶה · לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנַחַת רוּחַ בְּשָׂפָה בְרוּרָה וּבִנְעִימָה קְדֻשָּׁה כֻּלָּם כְּאֶחָד עוֹנִים וְאוֹמְרִים בְּיִרְאָה · קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ :

חזן פס שתפסבר תקום כרמשי חרו״ז ממעין

וְעַתָּה בָּנִים שִׁירוּ לַמֶּלֶךְ בְּתִפְאֶרֶת מְפוֹאָר · בְּרִקְמֵי שִׁיר מְעֻטָּף וּמְעֻטָּר וּמְתוֹאָר · בְּהוֹד וְהָדָר וְשֶׁבַח מְבוֹאָר · בַּעֲטֶרֶת גֵּאוּת וְכֶתֶר נוֹרָא יִתְפָּאָר :

חזן שִׁמְעוּ לִי מַלְּלוּ עֻזּוֹ נוֹרָא פְלָאֵי גָדְלוֹ · שֶׁשְּׁמוֹ עָרֵב לוֹ · וְזִכְרוֹ נָעִים לְהַלְלוֹ · וְהֵיכָלוֹ נֶחְמָד לוֹ וּכְבוֹדוֹ נֶהְדָּר לוֹ · וְהוֹדוֹ נָאֶה לוֹ · וּמְשָׁרְתָיו מַנְעִימִים לוֹ :

חזן וְאַשְׁרֵי עֲבָדָיו הַמַּשְׁמִיעִים בְּקוֹל שִׁבְחוֹ · כִּי עֲרֵבִים לְפָנָיו וּמְקֻבָּלִים נִכְחוֹ · שְׁמַעְיָאֵל הַשַּׂר מַשְׁמִיעָם בְּכֹחוֹ · לְשַׁתֵּק הֲמוֹן מַעְלָה בְּרוֹן בְּנֵי אֶזְרָחוֹ :

חזן דְּרָכַי וְחוֹבֵיתַת קְדֻשָּׁה לַמִּקְרָה אַדִּירִים · הַמּוּשְׂגָּב וּמוּכְתָּר בְּכִתְרֵי כְתָרִים · פְּאֵר מְלָכִים תְּהִלָּה לִבְרוּרִים מַפְחִדוֹ יָחִילוּ אֵיתָנִים וְצוּרִים : ישמורו

ועתה בנים ישראל שנ׳ כדברי׳ י״ד בנים אתם לה׳ ואפרים כל הפסו׳ במשלי ח׳ ועתה בני׳ שמעו לי ואשרי דרכי ישמרו: ברקמי שיר בציורים של פירש חז״ל מעוטף וכו׳ : שבואר שנאמר בתהלים ק״ד הוד והדר לבשת : שמעו ישראל מללו דברי : ששמו ערב לו שם בן ד׳ אותיות שמעיד על הוויותו שנא׳ בשמות ג׳ זה שמי לעלם : ומשרתיו מלאכי׳: עבדיו ישרא׳: המשמיעי׳ שאומרים שמע ישראל וכוה : ערבים ומקובלים הם לפניו : שמעיאל המלאך ממונה : בכחו להשמיע תפלתן של ישראל ולשתק המון מלאכי מעלה : ברון בשיריכו ושירי בני אברהם שנקר׳ אזרחי : דרכי וחובי דרך חוב על ישראל להקדיש להקב״ה : למקרה ששמים על אוירים של הלל העולם שעשאם כמו קירות: בכתרי כתרים מתפלתם של ישראל זהו : פאר לישראל שהם בני מלכים ותהלה : לברורים ישרא׳ הברורים ונבחרים משבעי׳ אומות שהקב״ה מתפאר ומתקש׳ בתפלת׳: איתנים חזקי׳ ותקיפי׳ רצורים הם הסלעים : ישמרו בכספים ישראל העומדים ללכת בכל יום לבה״כ שנקרא מקדש מעט שנא׳ ביחזקאל י״א כי הפיצות׳ בארצות ואהי להם למקדש מעט :

ועתה איזונד איר קינדר ישראל זינגיט צו דעם קיניג הקב״ה איט איינר פרעכטיגי שוינהייט · איט קינשטליכי דורך וועבני גיזאנג אייזט ער אום וואונדן · בקריהגט · אונ׳ בשיהגט · איט פראכט · שאנהייט · אונ׳ רוהם בשיידן אום רינגט איט הערשאפט אונ׳ פורכטזאי קרוין בשיהגט : שמעו זייאט איר הערן זיין גשפרעך די שטרקי פורכטזאקייט דיא וואונדר זיינר אכטבארקייט · דען זיין נאמין שטיהט איהם וואהל אן · זיין אן דענקן אייזט ליבליך צו זיינם לוב · זיין פאלאשט אייזט גילוסטיגט צו איהם · זיין הערליכקייט אייזט היפש אן איהם זיין לוב קואט איהם וואהל צו · אונ׳ זיינה ריהנר דיא (אלאכים) זינגין ליבליך צו איהם : ואשרי וואהל זיינה קנעכטי דיא ישראל וועלכי איט איהרישטים אאכין הערין זיין רוהם · דען זיא זיין פר איהם זים אונ׳ אנגינעהם · דער (אלאך שאעיאל הטר) · אאכט הערין אירלוב איט זיין קראפט · צו שאכין שטילין די ברואין פון דיא איברשטי (אלאכים) · דורך דעם לוב זינגין פון דיא קינדר (אברהם) וועלכר הייסט (אזרח) : דרכי איין וועג אונ׳ שולדיגקייט אייזט צו געבן היליגקייט צו גאט דער גבענקט האט דיא היאלי

אם חל י״ט בחול אומרים זה

הַמֵּאִיר לָאָרֶץ וְלַדָּרִים עָלֶיהָ
בְּרַחֲמִים וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ
בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית ·
מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ כֻּלָּם בְּחָכְמָה
עָשִׂיתָ מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ ·
הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז
הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפוֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא
מִימוֹת עוֹלָם · אֱלֹהֵי עוֹלָם
בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים רַחֵם עָלֵינוּ אֲדוֹן
עֻזֵּנוּ צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ
מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ · אֵל בָּרוּךְ גְּדוֹל
דֵּעָה הֵכִין וּפָעַל זָהֳרֵי חַמָּה טוֹב
יָצַר כָּבוֹד לִשְׁמוֹ · מְאוֹרוֹת נָתַן
סְבִיבוֹת עֻזּוֹ · פִּנּוֹת צְבָאָיו
קְדוֹשִׁים רוֹמְמֵי שַׁדַּי תָּמִיד
מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּקְדֻשָּׁתוֹ :

אֵל אָדוֹן עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים בָּרוּךְ וּמְבוֹרָךְ
בְּפִי כָּל נְשָׁמָה : גָּדְלוֹ וְטוּבוֹ מָלֵא
עוֹלָם · דַּעַת וּתְבוּנָה סוֹבְבִים אוֹתוֹ :
הַמִּתְגָּאֶה עַל חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ · וְנֶהְדָּר בְּכָבוֹד עַל
הַמֶּרְכָּבָה · זְכוּת וּמִישׁוֹר לִפְנֵי כִסְאוֹ חֶסֶד
וְרַחֲמִים לִפְנֵי כְבוֹדוֹ · טוֹבִים מְאוֹרוֹת שֶׁבָּרָא
אֱלֹהֵינוּ · יְצָרָם בְּדַעַת בְּבִינָה וּבְהַשְׂכֵּל · כֹּחַ
וּגְבוּרָה נָתַן בָּהֶם · לִהְיוֹת מוֹשְׁלִים בְּקֶרֶב תֵּבֵל ·
מְלֵאִים זִיו וּמְפִיקִים נֹגַהּ · נָאֶה זִיוָם בְּכָל
הָעוֹלָם · שְׂמֵחִים בְּצֵאתָם וְשָׂשִׂים בְּבוֹאָם ·
עוֹשִׂים בְּאֵימָה רְצוֹן קוֹנֵיהֶם : פְּאֵר וְכָבוֹד
נוֹתְנִים לִשְׁמוֹ · צָהֳלָה וְרִנָּה לְזֵכֶר מַלְכוּתוֹ
קָרָא לַשֶּׁמֶשׁ וַיִּזְרַח אוֹר · רָאָה וְהִתְקִין צוּרַת
הַלְּבָנָה · שֶׁבַח נוֹתְנִים לוֹ כָּל צְבָא מָרוֹם ·
תִּפְאֶרֶת וּגְדֻלָּה שְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ :
לָאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת מִכָּל הַמַּעֲשִׂים בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי נִתְעַלָּה וְיָשַׁב עַל כִּסֵּא כְבוֹדוֹ
תִּפְאֶרֶת עָטָה לְיוֹם הַמְּנוּחָה עֹנֶג קָרָא לְיוֹם
הַשַּׁבָּת זֶה שֶׁבַח שֶׁל יוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁבּוֹ שָׁבַת
אֵל מִכָּל מְלַאכְתּוֹ · וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְשַׁבֵּחַ וְאוֹמֵר
מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת טוֹב לְהוֹדוֹת לַיְיָ :

לְפִיכָךְ יְפָאֲרוּ וִיבָרְכוּ לָאֵל כָּל יְצוּרָיו שֶׁבַח יְקָר וּגְדֻלָּה יִתְּנוּ לָאֵל מֶלֶךְ יוֹצֵר כֹּל הַמַּנְחִיל מְנוּחָה
לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ · יִתְקַדֵּשׁ וְזִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ יִתְפָּאַר
בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת :

תִּתְבָּרֵךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ : תִּתְבָּרֵךְ מוֹשִׁיעֵנוּ :

עַל שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְעַל מְאוֹרֵי אוֹר שֶׁעָשִׂיתָ יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה :

תִּתְבָּרֵךְ צוּרֵנוּ מַלְכֵּנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ יוֹצֵר מְשָׁרְתִים
וַאֲשֶׁר מְשָׁרְתָיו כֻּלָּם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם · וּמַשְׁמִיעִים בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹל דִּבְרֵי
אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם : כֻּלָּם אֲהוּבִים · כֻּלָּם בְּרוּרִים · כֻּלָּם גִּבּוֹרִים · וְכֻלָּם עוֹשִׂים בְּאֵימָה

חזן שעשועים נחליא מתנה ממדבר לזמון : קהל יום באו לסיני נוחלידת אמון · יום רדו מלאכי צבאות בהמון · משחקת ידידות על גשמעת כפעמון · לפניו צגו מלכים בפרש בה תשלג בצלמון : בכל עת חשכו מיושר מואב ועמון משחקת קלקלון פארן ושעיר יושבי ארמון · בתבל חמדוני קבלוני הולכי יליל ישימון · ארצו זרח אורי ונדף ריחי כאפרסמון · ושעשעי קדשו חורב ונדו תבור וחרמון · חזן ארת אלוה קדשה וכבוד כל ישימון · בני מעלה מוראו יעריצון ויעצימון · אדם נצח תהלתו יקדישון וירוממון :

שעשועים ישראל נקראו ילד שעשועים או התורה נקרא' שעשועים היתה מזומנת לישראל ונתנה במדבר : משחקת וכו' התורה היתה נשמעת בקולות כפעמון : לפניו צגו מלכים לפני הקב"ה עמדו כל מלכי מזרח ומערב : בפרש בה כשפרש הקב"ה את התור' לישרא' שבזכות' וכללו מן הגיהנם שהוא חם ושלג וצלמות : חשכו מיושר שנעו שכמן ממעשים ישרים ומצות שבתורה : משחקת התורה מלעגת על קלקול של ישמעאל שישב במדבר פארן : בתבל בארץ : חמדוני ישראל שהלכו במדבר : זרח אורי וכו' במ"ת כשאמר הקב"ה אנכי וגו' נתמלא כל העולם בשמים וזרחה אורה של ששת ימי בראשית שהיה גנוז : קדשו הורב הוא הר סיני ובאו הר תבור מאספמיא : וחרמון הוא הר כרמל מן הים : בני מעלה מלאכים : ארם וכו' אלו ישראל שנק' אדם אתם ואתם יחזקאל ל"ד ונקראו נצח בשמואל א' ט"ו נצח ישראל לא ישקר תהלתי יקדישון וירוממון או לנצח יקדישוהו :

אם חל י"ט בשבת אומרים הכל יודוך :

הכל יודוך והכל ישבחוך והכל יאמרו אין קדוש כיי : הכל ירוממוך סלה יוצר הכל : האל הפותח בכל יום דלתות שערי מזרח : ובוקע חלוני רקיע מוציא חמה ממקומה : ולבנה ממכון שבתה : ומאיר לעולם כלו וליושביו שברא במדת רחמים : המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים · ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית : המלך המרומם לבדו מאז המשבח והמפואר והמתנשא מימות עולם : אלהי עולם ברחמיך הרבים רחם עלינו אדון עוזנו צור משגבנו מגן ישענו משגב בעדנו : אין כערכך ואין זולתך אפס בלתך ומי דומה לך : אין כערכך יי אלהינו בעולם הזה · ואין זולתך מלכנו לחיי העולם הבא : אפס בלתך גואלנו לימות המשיח : ואין דומה לך מושיענו לתחית המתים :

המאיר אל

שעשועים דיא פריידיגי קינדר ישראל צו ערבין דיא (תורה צור אתנה אין דער אדבר) וואהר אי הנין אן בירייט · דעם טאג דז זיא גיקוואן זיין צום בערג (סיני) די ערבירד ז רעבט דער בייא גאט ערצויגינה (תורה) זעלבינן טג דז איהנין איט פריידן גיהופפט זיין דיא הער טאהרן דערן (אלאכים) איט גטיאל ידי ישראל וואהרן צוטיג איט ליבליכקייט וכגן דער (תורה) זוא איט טטיאי אלס איט גלאקן איזט ווארדן גיהערט · פאר איהם זיין זיא גשטאנדן דיא ישראל זוא גאליכן זיין צו (אלאכים) וויא גאט אין דער (תורה) בסייד וועלכי אב קיהלט אלי איינה טניא דז (גיהנם) · אלי צייטין ווארין איך פון (יוסר) פראיידין (אואב אונ' עאון) אום דיא (תורה) ניט צו עאפפנגן · דיא (תורה) וואהר אלין אונ' טפאטין איבר דעם (קלקול פון ישאענאל אונ'טעיר זילר) איהרי פאלאסטין · אבר אין דער וועלט הבן איך גלוסטיט אונ'עאפפנגן די טראל זוא גיגאנגן נאך גאט אין דער קלאגבארי וויסטנייא אין אלי וועלט לנדן האט גטייהנט איין גשאאק גירחאין אלס איין פאלזאם איהל · אונ' איינה ערראייאונג הבין גיהייליגט דעם בערג חורב אונ' עט הבין אוין פר וואגילן דיא בערג תבור אונ' חראון · צו גאט זאלין אלי געבן קדושה אונ' כבוד · דיא איברטטי אלאכים זאלין איינה פורכט ליבן אונ' פר טטערקין · אונ' דיא אענטין זאלין איבג איינן פרייז הייליגן אונ' ערהיכן :

ומתה

צְעָדַי לֹא דוֹחֲקִים · בְּאָמְצוֹ שְׁחָקִים : קְבוּעִים מְזוּז · קְדִירָתָם לַחֲזוּז · קְרִישָׁתָם לְפִזּוּז · מְמַעַל בְּעִזּוּז : רוֹגְעִים בִּנְהוֹם : רְגָבִים יְגִיחוּם · רָתֵק חוֹל לִתְהוֹם · עֵינוֹת תְּהוֹם : שָׁוָה אַרְקוֹ · שְׁפַר מָתְקוֹ · שָׁב בְּהִנָּתְקוֹ · בְּשׂוּמוֹ לַיָּם חֻקּוֹ : תֵּבֵל בְּשַׁכְלְלוֹ · תּוּשִׁיָּה שָׁת שִׁכְלוֹ · תְּכוּנִים קֶדֶם מְלֹא · וּמַיִם לֹא : שָׁתוּת חֲבָרוּ · מִלּוּאָם הוּגְבָּרוּ : עֲבוֹדָתוֹ יוּגְבָּרוּ · וּפִיו לֹא לֹא יַעֲבוֹרוּ : חזן וְעַל נֶאֱמְנֵי אֶרֶץ · בְּרִיָּתוֹ הִתֵּרֶץ · צִדְקָם חֲשׂוֹךְ קֶרֶץ · בְּחוּקוֹ מוֹסְדֵי אָרֶץ :

אופן שם המחבר שמעון בר יצחק חזק

וָאֶהְיֶה שְׁכוּנָה קהל וחזן בְּחֶבְיוֹן עוֹז אַרְמוֹן :

חזן אֶצְלוֹ מְיוּחֶדֶת קהל וחזן בְּתוֹךְ גְּנָזָיו לִטְמוֹן :

חזן אָמוֹן עֲמוּסָה קהל וחזן מִלּוּי מִצְוֹת כָּרִמּוֹן :

וָאֶהְיֶה וְעוּדָה ק"וח לְנִינֵי פִּצֵּל לַח וְלוּז וְעַרְמוֹן :

שַׁעֲשׁוּעִים

ועודה מאורסה למין ואם לבני ועדנה שמות כ"א לבני ועקבשפצל לח ולוז וערמון

עמים : צעדי לא דוחקים באמצו שהקב"ה השמים וחזקם אזי לא היו צעדי נדחקים ממדריגת' : קבועם מזוז שמים נקבעו בחוזקם שלא יזוזו זה מזה ממקומם : קדירתם לחוזז העיבות' להאיר : קרישתם לפזוז שנקרש ונקפא הרקיע ונתחזק כשאמר הקב"ה יהי רקיע כפי' רש"י שם : ממעל בעזוז כשנאמר כי ממעל בחזק : רונעי' בנהר' כשאמר הקב"ה יקוו המים שמי בנהומה : ומיד רגבים נרורות של אוקיינים : יגיחום משכום : רתק חול לתהום הקיף חול לים שלא יציפו עיינות של תהום את העולם : שוה ארקו השוה פני הארץ : שפר מתקו שכל דג ירד שהים יש לו טעם מתוק כפני עצמו : שב הים בהנתקו כשינתקים כנאיבי זוניע ליכפ' היא שב כשרואה החול : תכונים קדם מלא עד שלא היו מתוקנים בריות העולם במלואה : שתות חברו יסודות שמים וארץ חוברו : מלואם הוגברו הבריות שם מלוי של שמים וארץ : עבודתו יוגברו שמים וארץ נברו בעבודתו : ועל זכות אבות העול' שהם כאמני ארץ : בריתו התרץ נתרצה לבראות העולם : צדקם וכו' בשביל צדקת האבות בזכותם : חשוך מכע ממני : ואהיה התורה אומר' השיתה : שכונה בחביון עוז ארמון בהיכל כבודו של הקב"ה : אצלו מיוחדת בתוך גנזיו לטמון שהוא יחיד ואני הייתי יחידה עמו ושמוכה באוצרותיו : אמון עמוסה התורה שנקראת אמון היתה עמוסה באוצר עד שיקבלו ישראל העמוסים מני בטן והם מלאים מצות כרמון : ואהיה שעשועים

אמיר וידרום צו ערדי צו פר שפרייטין · פון די אויבערשטי מיט שטארקהייט : רונעים דיא פילי וואסיר וואהרין ווידרום רואין אין איהרן ברונן אויף דער ערדי · דיא טראגין פון (ים) אוקיינוס האבן זיא צו זיך גיצוגן יער האט אלז איין פוטראל גיאמכט דעם זאנד איין גארקין צום תהום · וועגן די קוועלי תהום : שוה מיט דיזן האט ער גלייך גיאמכט אונ' טרוקן זיינה וועלט אדר יבשה · בשיהנט זיינה זישהייט פון פרולטן · דז (ים) אוז ווידרום צו רוק גיאן אין זיין פר רוקן אונ' אויף שטייגן · אידעם ער דעם (ים) האט גיגעבן זיין גיזעץ : תבל ווייא ער דיא וועלט האט גיגרונד פעסט · האט ער דיא תורה גינומן צו זיינם סלו · ענהיר נאך דיא צו ברייטונג צו דער ערפילונג דער וועלט אונ' דיא וואסיר זיין גוועזן : שתות די גרונד פעסטונג דער וועלט זיינד ווארדן ביהעפטיט · אירי ערפילונג הבין זיך פר שטערקט · אין גאטים דיהנסט אונ' ווילן וואהרן זיא זיך שטערקן · אונ' זיין ווארט וואהרן זיא ניט איבר טרעטין : ועל אויף דיא (אבות) דיא אויף ריכטיג · דער וועלט · האט גאט זיינה בישעפינוס בוויליגט · דורך איהרי גירעכטיגקייט זאל ער פרא ידין פר טניירונג · ווילין איהרי (זכות) דאך וואהר ביים זיינם זעלין דיא גרונדי פון דער וועלט :

ואהיה זאגיט די (תורה) · איך וואהרי רואין אין דער פרבארגינהייט דינן איבליטיגן פאלאסט גאטים : אצלו ביים איהם גנץ אייניג אין זיינם אוצר צו זיין פרבארגין : אמון ער צויגן פר די ישראל דיא בלאדין אונ' פול זיין פון אנות אלס איינה אין גרויס מיט קערנר : ואהיה ועודה אונ' איך וואהר בשטיאט צו דיא ישראל דיא קינדר פון יעקב דער גטיהאלט האט דז פייכטי נוסי אונ' קעסטי האלן ·

יוצר ליום ראשון של שבועות

שמים · טפסרי אשומים · טרמני יומים · נכבדי
מים: יקרותי נבעו · יתרותי נקבעו · יריעותי רבעו ·
בטרם הרים הטבעו : כללות נכללתי · כן פרט
נתללתי · במדתי נגללתי · לפני גבעות חוללתי :
לישת מועצות · לרוץ בריצות · עד לא עשה קצותי
ארץ וחוצות : מצותי לקבל · מנהו וחבל · מרבקים
לא גבל וראש עפרות תבל : נוי שלשים ושתים ·
נועם נתיבותים · ניהר בי שפתים · בהכינו שמים :
ספונות הראני · סודו קראני · סמך לגאוני · ששם
אני : עצתי תחוג · עולם נהוג · ענר במחוג · בחקו
חוג : פצומה להום · פקד קור וחום · פלס לתהום ·
על פני תהום : צופיה למרחקים · צפצופי משחקים ·

צעדי

ברכו את יי המבורך :

וען דר חזן המבורך מויט האט זאל קהל דאז זאגן :

ברוך יי המבורך לעולם ועד :

דער חזן זאל אך זאגן ברוך יי המבורך לעולם ועד :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם יוצר אור ובורא חושך עושה שלום ובורא את הכל : אור עולם באוצר חיים אורות מאופל אמר ויהי :

וויל דער חזן זאגט (ברכו) זאגט דז (קהל יתברך) :

יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא ראשון והוא אחרון ומבלעדיו אין אלהים סולו לרוכב בערבות ביה שמו ועלזו לפניו ושמו מרומם על כל ברכה ותהלה :

וען דר חזן זאגט את יי' זאל קהל זאגן דש :

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד :

וען דר חזן המבורך אן היבט זאל קהל זאגן דז :

יהי שם יי מבורך מעתה ועד עולם :

אדון אמנני • אצלו שכנני • אדם הקנני • יי קנני • בנין בערכו • ביעץ צרכו • בשעשוע ברכו • ראשית דרכו : גשתי לרגליו • גרתי בצליו • געגועי עליו • קדם מפעליו : דתותי עלם • הודילהועילם • דעת הנעלם • מאז מעולם • הגיגי לארוש • המזקק לפרוש • הנפלא לדרוש • נסכתי מראש : ואהיה בערץ • ושעשועי ירץ • וקדמני במרץ • מקדמי ארץ : זוהר נכללתי • זכיות נבללתי • זאת נתהללתי • באין תהומות חוללתי : חקר עונות • חלל ומעונות • חק בי ענינות • באין מעינות : טפוחי שמים

אדון הקב"ה : אמנני וכו' הפיוט הזה מדבר מתורה אותנו הפיוט הוא התורה משבחת עצמה ומספר' גודל מעלתה שהיתה מגודלת באוצרו של הקב"ה קודם בריאת עולם שנא' במשלי ח' ואהיה אצלו אמון ופירשו רז"ל אמון כדגוג ואח"כ הקנני לישראל שנקראו אדם אתם וקודם לכן יי' קנני : בנין העולם : בי עץ היה מתייעץ : ברכו היתה בין ברכיו משתעשעת : ראשית דרכו שעדין לא נברא העולם : גשתי לרגליו של הקב"ה : קדם מפעליו של עולם : דתותי עולם הקב"ה קילס ושיבח תורתו : דעת וכו' ושידעו ד"ת שהיו נעלמים מאז מעולם : הגיגי לארוש הגיון של תורה ללמוד ולדבר : המזקק כבסף : לפרוש אותם כמו [illegible] כחה ולהוציאם לאור • הנפלא לדרוש כגון מקצת הפרה שהיו נעלמים ונעלמים : נסכתי מראש לי נסיכות ושררה כך ד"ת : בערץ בחוזק • וי"מ בערץ השמים שנקר' שמי ערץ : ושעשועי כמו ושעשע ובקושטא י"א : ירץ דברי היו מרוצים לפני הקב"ה : במרץ בחוזק : זוהר נכללתי בזוהר של אור היתי כלולה ומעוטרת : זכיות נבללתי לי כלולה : זאת בזאת נתהללתי שנקראתי כמה פעמים וזאת התורה : באין כו' קודם שנבראו התהומות נבראתי : חקר עונות כמה עונות והעות כיום : חלל כמה שנים תיכם חללו של עולם : ומעונות כמה עבין של רקיעים : חק בי שעל ידי התורה נודע הכל : טפוחי

אדון די תורה שפרעכט • גאט דער הער האט איך פאר ערשאפונג דער וועלט ער צויגן בייא זיך אהלין רואן • דר נאך צו דעני מענשין אהלין גיקויפט • אבר צו פאר האט איך גאט צו גרידליט : בנין דא ער דעם וועלט בויא וואלין אן רידטין האט ער זיך מיט איר בירהט שלאגיט וועגן זיינה מיט דורך • מיט ערהאייאונג צו ווישן זיינן טוים • וואהר דער אנפאנג זיינר גיוואהנהייט : גשתי איך אליינה בין צו רעכטן גיטרעטין פאר זיינה פיסין • גוואהנט אין זיינם שאטין • איין הערצינס ביגעהרן וואהר אויף איהם • פאר אלי זיינה ווערקן : דתותי מיט איינה רעכטין האט איין פרייער הקב"ה דיא ישראל אין דער היך גיבראכט • זיא דר דורך צו העלפן צו אלי פרבארגינה • ווישנשאפטין • אוב' פון דער וועלט איבגקייט אהערי • הגיגי איינה גשפרעך צו רידן • דז גלייטירטי רויז צו בשיידן • דז פר הוילינה נאך צו פארשין • דען איך בין גקריהנט וארדן פון אנפאנג : ואהיה איך וואהר פר אלי בשעפנוסן אין דער בפעסטונג בייא גאט • אוב' איינה ער איימונג האט ער

יוצר ליום ראשון של שבועות

הָאֵל

בְּתַעֲצוּמוֹת עֻזֶּךָ הַגָּדוֹל בִּכְבוֹד שְׁמֶךָ · הַגִּבּוֹר לָנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ ׃ הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא ׃ שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ · וְכָתוּב רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה ׃

בְּפִי **י** שָׁרִים תִּתְהַלָּל · וּבְדִבְרֵי **צַ** דִּיקִים תִּתְבָּרֵךְ · וּבִלְשׁוֹן **חֲ** סִידִים תִּתְרוֹמָם · וּבְקֶרֶב **קְ** דוֹשִׁים תִּתְקַדָּשׁ ׃

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאֵר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר · שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל הַיְצוּרִים לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר לְבָרֵךְ לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס עַל כָּל דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ ׃

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ כִּי לְךָ נָאֶה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וְזִמְרָה עֹז וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדֻשָּׁה וּמַלְכוּת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל בַּתִּשְׁבָּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת · הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה · מֶלֶךְ אֵל חֵי הָעוֹלָמִים ׃

וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כֹּחַ אֲדֹנָי · כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר ׃ זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה ׃

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵיהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵיהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵיהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן · וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן ׃

אָמֵן יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא יִתְבָּרַךְ ׃ שְׁמוֹ וְיִתְעַלֶּה זִכְרוֹ לָעַד וּלְנֵצַח נְצָחִים ׃

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵיהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵילָּא מִכָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא · דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן ׃

מִי כָמֹכָה בָּאֵלִים יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא ׃
מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה

כַּבֵּד הוֹרֶיךָ בְּדִבּוּר חֲמִישִׁי הִשְׁמִיעָם · לֹא תִרְצָח קְרוּצֵי הוֹמֶר לְהַכְרִית בְּזַעַם · לֹא תִנְאָף טוֹבַת חֵן וְסָרַת טָעַם · נֵצַח צוּר יִשְׁעֲךָ הַמְלִיכֵהוּ בְּרָב עָם ׃ זֶה צוּר יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ ׃

זה אלי ואנוהו ׃ ברת יקותיאל כקורת ת"ר ע"ם ׃
כבר קרוצי חומר נגזרים ונכרתים מהחומר פסוק הוא כאויב ל"ג כי מחומר קרצתי ׃
וסרת טעם מלי אשה יפה וסרת טעם ועכונו כאן שאחר שהיא נשמעת לו הוא סרה תעטם.
שמלך מלכו של עולם ושקורה

יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד · וְנֶאֱמַר כִּי פָדָה יְיָ אֶת יַעֲקֹב · וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ ׃

לֹא תִגְנוֹב בְּמִסְתָּרִים · לֵישֵׁב בְּמַאֲרַב חֲצֵרִים · לֹא תַעֲנֶה רוֹעַ וְחָמָס הֱיוֹת עֵד שְׁקָרִים · לֹא תַחְמֹד שִׁפְעַת רֵעֲךָ וַחֲפָצִים יְקָרִים · מֶלֶךְ צוּר יִשְׂרָאֵל וְגֹאֲלוֹ קַיָּם לְדוֹר דּוֹרִים ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל ׃

לא תגניב במסתרים כמו אם במחתרת ימצא הגנב ׃
שפעת ריע והפצים וכו' · רכוש הבלחות ומטון אשר לריעך ׃
וכל העם רואים ושומעים וכו' כמכילתא רואים את הנשמע ושומעים את הנראה ׃
חמורות וקלות מצו' בסכר מריכה או מועט וכן לעונשים ׃

בפולין אומר זה ברוך אתה ה' מלך צור ישראל וגואלו ·

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם · וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים · וּפְרוֹס עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ · וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ · וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ · אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ · כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה · כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ · לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם ׃ וּפְרוֹס עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ ׃

וְכָל הָעָם רֹאִים וְשׁוֹמְעִים אֶת הַקּוֹלוֹת · אֲגוּדִים יַחַד לְקַבֵּל חֲמוּרוֹת וְקַלּוֹת · לָבֶטַח הוֹשִׁיבָם עוֹשֶׂה גְדוֹלוֹת · כֵּן יִפְרוֹס שְׁלוֹמוֹ עַל כָּל מַקְהֵלוֹת ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ · פּוֹרֵס סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלָיִם ׃

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מֹעֲדֵי יְיָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ׃ לשבת ושמרו

האל

כבר צו ערן דייני עלטרן אונ' מוטר וואז האט זי גאט אין פינפטן גיבאט אכלין הערן · דו זאלשט ניט מערדן די וואז זייאן גשניטנה אינגען זי צו פר שניידן מיט צארין דו זאלשט ניט מושקי טון מייני ווייבן (חן) גליהערטי פרויא וועלכי אב קיצהריט פון גאט אונ' דעם טעם פודר תורה זונדרן דעם איביגן בשטעפיר דייגר הילפי אלי קיניג אונטר דעם פילפאלק:

לא דאז זאלשט ניט שטעהלין אין פר בורגינהייט · צו זיצן אין לויארין אין אנדרי לייטן הויז · דאז זאלשט ניט בזייג בייזש אונ' רייב צו זיין אין פאלשיר צייגן · דאז זאלשט ניט גלושטן די פיינהייט פון דיינם (חבר) אונ' קאסט באהר זאלין דען דער קיניג · בשטעפיר אונ' ערלייזר פון ישראל איזט בשטעטיג · פון איין דור צום אנדרן :

ובכל אונ' אלז פאליק הבין גיזעהן אונ' גיהערט די שטימי בייא אלן תורה · זיא וואהרן צו זאמין פר בונדן צו צאפפנגן די גרינגי אונ' שוועהרי אזות ירמהערא האט זיא זילר גיזעצט גאט דער דא טוט גרושי ווערקין · אזוא זאל ער אך אויז שפרייטין זיין שלום אויף אלי פר זאמלונג :

חיל וסער · והרים וגבעות : למד לעד קדושים ·
סדר תקופות וחדשים · וחשבון השעות : מכל אום
חבבם · ולהם סיני קרבם · אל למושעות : נשאם
בכנפי נשרים · שוכן ברום אורים · ומתחת זרועות :
סוררים בעת שמעם · צבי תפארת עם · ירגזון
יריעות : עלובים חפו ראשם · ולהריגה צור הקדישם
בפרוע פרעות : פרישת הוד שלמה · ורקועת גובה
אדמה · שתיהן נוגעות : צדיק הרכפה · עלי נאוה
ויפה כגגית וכיריעות : קשבו עם בחירים · חקים
ומשפטים ישרים · לאוזן השמעות : רם בחסדו שמרם · מכף כל
צוררם · ומגזרות רעות : שלח אותות ומופתים · והנחילם דתות
הרותים · בחכמה ובדעות : תפארתם הגדיל למעלה · לתתם
לשם ולתהלה · כברכת כוס ישועות :

ישועות רבות הראם פודה וגואל · ועטרם והנום בדת יקותיאל ·
שוחחים רנן והודיה לאל · פארו ושבחו משה ובני ישראל :
בגלה ברנה בשמחה רבה ואמרו כלם :

מי

ונו' : סדר תקופות אמר זה
מפני שאמר זה קודם לתורה :
ומתחת זרועות פסוק הוא מענה
אלהי קדם ומתחת זרועות עולם :
סוררים כגון עמון ומואב
וישמעאל : בעת שמעם מתן
תורה מסיני : ותפארת עם
ישראל : ירגזון יריעות על שם
שאמר חבקוק ג' ירגזו יריעות
ארץ : עלובים חפו ראשם
כנענים : הקדישם הזמינם
בפרוע פרעו"ת זמן ה"א בשיבטי'
פ' ופרעני לשון נקמה :
פרישת הוד שלמה הוא השמים :
ורקועת גובה ארמה הוא הר
סיני : צדיק הקב"ה : נאוה
ויפה ישראל ע"ש שיר א' בא רם
אנו ואמר הנך יפה רעיתי :
חרותים מל' חרות על הלחות :
כברכת כוס ישועות על שם
תלים קי"ו כוס ישועות אשא :
ישועות ועטרם לשון עטרת
תפארת : והנום מל'
א

האט ער זיא גליבט · אונ' צום בערג סיני האט ער זיא גינעהגט · דער גאט צו אלי היפי : נשאם ער האט זיא גטראגן אויף אדלירס פליגל · דער גאט וועלכר רואיט אין דיא היך איבר אלי ווינד · אונ' טראגט דיא וועלט פון אונטין דורך זיינה אכטט : סוררים דיא ווידרשפענסטי אוואות אלז די פלשתים ווען זיא גיהערט דיא פראכט פון דער שוינהייט דעם פאליק ישראל · הבין טואן ציטרן אלי אויז טפרייטונג דער ערדי : עלובים דיא פרשטהאטי כנענים הבין איט שאנד אוזין ברעקן איהר הייבט · וואן האט זיא דער בטעפיר צור ערשלאגונג אן בירייט צור בינאהאנג נקאות : פרישת דיא אויז טפרייטונג דער הימלן · וועלכי זיין פון דעם ציכט דער געטליכה בקליידונג האט גאט אכין נידרין אויף דעם הר סיני · וועלכר איז אך ווארדן גהילרט צו זיין אין דער אויז טפרייטונג דער ערדי · דז זיא ביידי איינגדר אן גרהרט : צדיק דער גירעכטי גאט האט גשטערלט דעם בערג סיני · אויף די היפטי אונ' גליהרטי ישראל · אלז וויא איינה בוט אונ' אום הענג : קשבו זיא הבן פרנואן דז ציטירי פאליק · גרעכטי חוקים אונ' משפטים אונ' גיייגט איהרי אהרין צו הערין : רם דער הויכי גאט האט זיא איט זיינן חסד גיהיטיט · פון הנד אלי איהרי בלידיגר · אונ' פון גזרות רעות : שלח ער האט גשיקט אותות אונ' מופתים : אונ' זיא אכין ערבין אויזגיגרחבינה רעכטין איט חכאה אונ' ווישנשאפט : תפארתם איהרי שוינהייט האט ער איודער היך ער גריטט · זיא צו געבן צום גרוסין נאאין אונ' פרייז · אלז וויא (צעתיד צבא) דורך דעם כוס של ברכה וועלכט הייסט דער בעכר דער היצפי :

ישועות פילי ישועות האט זיא גוויזן גאט דער אויז ערלייזר אונ' זיא גקריהנגט אונ' בטיהנט איט דעם רעכט דער (תורת משה) וועלכר הייסט · יקותיאל זיא הבין גשפראכין גיזאנג אונ' לובונג צו גאט · בטיהנט אונ' גריהאט צו גאט משה אונ' דיא קינדר ישראל :

וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ׃ וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם׃ וְחָרָה אַף־יְהוָֹה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל־הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָֹה נֹתֵן לָכֶם׃ וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם׃ וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃ לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָֹה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ׃

וַיֹּאמֶר יְהוָֹה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת׃ וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָֹה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם׃ לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם׃ אֲנִי יְהוָֹה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָֹה אֱלֹהֵיכֶם׃

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ • כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵין זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ • הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים • מַלְכֵּנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל הֶעָרִיצִים • הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ • וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ • הָעוֹשֶׂה גְדוֹלוֹת עַד אֵין חֵקֶר • וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר • הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵנוּ • הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת אוֹיְבֵינוּ • וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שׂוֹנְאֵנוּ • הָעוֹשֶׂה לָנוּ נִסִּים וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם הַמַּכֶּה בְעֶבְרָתוֹ כָּל בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם וַיּוֹצֵא אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם • הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יַם סוּף • אֶת רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע • וְרָאוּ בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ • וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל • לְךָ עָנוּ שִׁירָה •

טוֹבִיָּה לַמָּרוֹם עָלָה • וְהוֹרִיד דַּת כְּלוּלָה • בְּחַג הַשָּׁבֻעוֹת׃ יָרַד צוּר בְּעַצְמוֹ • וְנָתַן עֹז לְעַמּוֹ • בִּרְעָמִים וְזָוָעוֹת׃ כָּל עֲצֵי הַיַּעַר • אֲחָזוּם חִיל

טוביה משה רבינו׃ ונתן עוז לעמו ע״ש דכתיב תלי׳ כ״ט יי׳ עוז לעמו יתן׃ ברעמים וזועות שנאמר את הקולות ואת הלפידים׃ עצי היער אחזום חיל וסער ע״ש שנאמר שם קול יי׳ יחולל אילות וגו׳

טוביה (משה רבינו) דער אך געהייסן טוביה איזט אויף דעם הימל ארויף גיגנגין • אונ׳ פון דארטן אלין היר אב נידרין דז וואהל פר פאסט אונ׳ גקריהגטי רעכט פון דער תורה • אן חג השבועות׃ ירד גאט איזט זעלבשט אין גנידרט אויף דעם בערג סיני • אונ׳ דיא אלט דער תורה גיגעבן זיינן פאלק • איט שטארק אונ׳ פרווארנונג׃ כל אלי בויאי פון וואלד • האט ערגריפן שרעקן אונ׳ שטארק • אונ׳ אך אלי גיבערגי אונ׳ היך׃ למי גאט האט אלין זיינן דורך דער תורה דעני הייליגי ישראל׳ דעם סדר פון חשבון תקופות • חדשים • אונ׳ פון דיא שעות • כל פון אלי פצוקר האט

ובתבונה משנה עתים ומחליף את הזמנים ומסדר את הכוכבים במשמרותיהם ברקיע כרצונו · בורא יום ולילה · גולל אור מפני חושך וחושך מפני אור : ומעביר יום ומביא לילה · ומבדיל בין יום ובין לילה יי צבאות שמו : אל חי וקים תמיד ימלוך עלינו לעולם ועד :

מיוסד ע"פ א"ב ושם המחבר יוסף הקטן בר שמואל

וירד אביר יעקב נורא עלילה · וידבר בטוי עשרת הדברות בהמולה · אנכי גלה והאיר לעמו תהלה · דוד מעביר יום ומביא לילה : ברוך אתה יי · המעריב ערבים :

וירד אביר יעקב על שם שנ' וירד יי' על הר סיני : נורא עלילה שם ש עלילותיו נוראות : בהמולה מל' קול המולה : האיר לעמו תהלה י' דברות כנגד י' מאמרות דבור אנכי נגד מאמר יהי אור :

אהבת עולם בית ישראל עמך אהבת · תורה ומצות חקים ומשפטים אותנו למדת על כן יי אלהינו בשכבנו ובקומנו נשיח בחקיך : ונשמח בדברי תורתך ובמצותיך לעולם ועד כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה · ואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים :

לא יהיה לך הבל תבנית אליל חמה נכלם · לא תשא ותמיד קדשת שם נעלם · זכור ידידות (נ"א זריזות) משפטי נועם וסלסולם · חנון יזכור לנו אהבת עולם · ברוך אתה יי אוהב עמו ישראל :

לא חמה אליל נכלם שיבושו עובדיהם ועש"ה ובושה החמה ישעיה כ"ד : וסלסולם ע"ש מסלי ד' סלסלה ותרוממך : לא תשא ותמיד כוין נ"כ לספרש הדת הנרמז בדבור לא יהיה לך :

מוביה

יחיד אומר אל מלך נאמן :

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד : ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד · ואהבת את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך : והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך : ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך : וקשרתם לאות על ידך והיו לטטפת בין עיניך : וכתבתם על מזזות ביתך ובשעריך :

והיה אם שמע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את יהוה אלהיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם : ונתתי מטר ארצכם בעתו יורה ומלקוש

ואספת

וירד עז נידרטי דר שטרקי גאט פון יעקב · וואונדר ווערקר אויף דעם בערג סיני · אונ' גשפראכן די רידי פון די (עשרת הדברות) מיט גרויסין גטיאן · די איך בין גאט אונ' קיינר אנדהר האט ער וויא אפנבארט · אונ' דורך (משה רבינו) אין אנדרים שון לאזין ער לייכטין · דז ער זיא וויל די תורה געבן ער מיזט איין פריינד טוט אב דעגעג · אונ' ברעג גט הירפר די נאכט :

לא דוא זאלשט ניט וויא דיא היידן דיהנין פון (הבל) גטשלטין פון דער פר שטהונג אלז דיא זון · אונ' ניט שווערן אדר פר ווצקסלין דיא הייליגקייט פון דעם פר האלגין גאטיש נאמין גידענקי אן דער אויף אונטרונג פון דיא גינעהאי אשפטים אונ' איהר ליבליכקייטן · דער גינעדיגי גאט · זאל אונז דענקן די איבגי פאריגי ליבשאפט :

טוביה

יְהוּדָה וִיהוּדָה לֹא־יָצֹר אֶת־אֶפְרָיִם : וְעָפוּ
בְכָתֵף פְּלִשְׁתִּים יָמָּה יַחְדָּו יָבֹזּוּ אֶת־בְּנֵי־קֶדֶם
אֱדוֹם וּמוֹאָב מִשְׁלוֹחַ יָדָם וּבְנֵי עַמּוֹן מִשְׁמַעְתָּם :
וְהֶחֱרִים יְהוָֹה אֵת לְשׁוֹן מִצְרַיִם וְהֵנִיף יָדוֹ עַל־
הַנָּהָר בַּעְיָם רוּחוֹ וְהִכָּהוּ לְשִׁבְעָה נְחָלִים
וְהִדְרִיךְ בַּנְּעָלִים : וְהָיְתָה מְסִלָּה לִשְׁאָר עַמּוֹ
אֲשֶׁר יִשָּׁאֵר מֵאַשּׁוּר כַּאֲשֶׁר הָיְתָה לְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹם
עֲלֹתוֹ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם : וְאָמַרְתָּ בַּיּוֹם הַהוּא אוֹדְךָ

יְהוָֹה כִּי אָנַפְתָּ בִּי יָשֹׁב אַפְּךָ וּתְנַחֲמֵנִי : הִנֵּה אֵל
יְשׁוּעָתִי אֶבְטַח וְלֹא אֶפְחָד כִּי עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ
יְהוָֹה וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה : וּשְׁאַבְתֶּם מַיִם בְּשָׂשׂוֹן
מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה : וַאֲמַרְתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא הוֹדוּ
לַיהוָֹה קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילֹתָיו
הַזְכִּירוּ כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ : זַמְּרוּ יְהוָֹה כִּי גֵאוּת
עָשָׂה מוּדַעַת זֹאת בְּכָל־הָאָרֶץ : צַהֲלִי וָרֹנִּי
יוֹשֶׁבֶת צִיּוֹן כִּי־גָדוֹל בְּקִרְבֵּךְ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל :

נאך דער הפטרה גיט דער חשוב שבקהל אונ' איין ספר תורה אין דיא הייך אונ' אמכט איין מיטאלכן אתנת יד :
אונ' אין פונן איי אן אזכיר נשמות גפינדאן אין טאייני ענרת :

מעריב ליל ראשון של שבועות

בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבֹרָךְ : והקהל עונין בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים · בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים
ובתבונה

אלז וויא די וואסיר דז (ים זיינן גרונד) בידעקין : והיה אונ' עס ווערט זיין זעלביגי ציטין דיא (צווייגי אשיה וואו אויז גיאיט פון דער) וואורצל פון ישי וועלכי שטיט צום ציילן דער פעלקר · צו איהם ווערדן אלי פעלקר פארטן (זיינה לעהר אונ' פריינדשפט זוכין) . אונ' זיינה רואונג ווירד זיין כבוד : והיה אונ' עס ווערט זיין זעלביגן טאג ווירד גאט פר מעהרן צום אנדרן אמהל זיינה האנט (אפיגנדליך צו ביווייזן · דז ער זיין פאלק פרייא שטעלט קיינס ימך צו אונטר ווארפין צו זיין . אלז וויא עס בייא (גאולת מצרים אך גשעהן) צו ערוועלבין דיא איבריגי זיינס פאליקס וואס איבריג בלייבן ווערט פון (אשור · מצרים פתרוס) · (כוש · עילם שנער חמת) · אונ' די אינזלין פון (ים) : ונשא אונ' ער ווערט ער היבן איינס צייכין צו אלי פעלקר (אלז וויא איינר דער איינה פאהני אויף איינס הויכן בערג אויז שטעקט צום צייכין דז אלי אעגשין דאהין קומן זאלין) · אונ' ער ווירד איין זאמלין די פר שטויסיני ישראל אונ' פר טפרייטי פון (יהודה) ווערט ער צו זאמן זאמלן פון אלי פיר ענדן דר ערדי : וסרה אונ' עס ווירד זיך אב טואן די ניידונג פון (אפרים) · אונ' די ניידיגר פון (יהודה) ווערדן פר טניטין ווערדן · (אפרים) ווירד ניאר ניידן (יהודה · אונ' יהודה) ווירד ניאר בלייניגן (אפרים) (דען זוליכי קנאה איז אלז גשעהן ווילן זיא צו צווייא מלכות גטיילט וואהרן אונ' צוקונפטיג ווערט אך המשיח פון שבט דוד אליינה זיין : ועפו אונ' זיא ווערדן טוועבן אן די זייטין (פלשתים אויף מערב) זייט · אלי צו גלייך ווערדן בירויבן די לייטי אויף (מזרח זייט דז מארגן לאנד) · (אדום אונ' מואב) (איהרי לאנדין ווירד זיין דיא בישטרעקונג איהרר הענדן (נאך איהרן פר לאנגן) וויא אך די קינדר (עמון) . איהרי פאלגר (אדר גיהארזאמי : והחרים אונ' גאט ווירד פר וויסטין דעם שטראם פון (ים אלרים דעם גילום) אונ' ווירד ערהיבן זיינה הנד (אדר אמכט) אויף דעם באך (פרת) מיט דער שטערקי זיינס ווינדי · אונ' איהם צער שלאגין צו זיבן בעך · אונ' ער ווירד איהם אמכין ביטרעטין מיט שוה . (דורך דיזי זיבן שטראהם · ווערדן זיין זיבן טרוקינה גענג צו דיא אויבן גידאכטי זיבן (גלות) וויא זוא קומן ווערדן פון · (אשור · אלרים · פתרוס כוש עילם · שנער · חמת) · אבר דידא קומן פון (ים) קומן אויף איינר אנדרי זייטי אונ' ניט דורך דיזי באך : והיתה אונ' עס ווירד זיין צור שטעגי צו דעני איבריגין זיינס פאליקס וואס פון (אשור) איבר בלייבן ווירד · אלז וויא עס איזט גיוועזין (דז ים איינה טרוקינה שטראסי) צו די ישראל אין פרעה צייטן וויא זיא זיינד אויז (אלרים) אויף גיגאנגן : ואמרת אונ' דוא ווערסט זאגין זעלביגן טאג · איך דאנקי דיר גאט דז דוא אן איר גצירנט האסט · אונ' ווידר אב גיוואנדיט דיינם צארן אונ' איך גטרישטיט : הנה פרוואהר אן גאט איינר הילפי טואי איך פר זיכרן · אונ' ניט פירכטן (אין דעם גלות אונ' צרות) דען איינה אמכט אונ' בלויבונגן איזט גאט דער הערי ער וואורדי איר טטען צור הילפי : ושאבתם אונ' איר ווערדיט טעפפין וואסיר (אהני נאך לאזין) איט פריידי (דהיינו די טאחה פון דער גאלה ווירד איביג דויארן) פון די קוועלי דער הילפי : ואמרתם אונ' איר ווירדיט זאגין אין זעלביגר צייט · דאנקיט גאט רופיט אין זיינם נאמין · אמכיט קונד אונטר אלי היידן זיינה ווערקן אמכיט דענקן (זיינה וואונדר) דען זיין נאמין איזט ער גריסט :
זמרו לויב זינגיט צו גאט דען ער האט הערשאפט גיטאן (אונ' בווייזן) עס איזט נון בקאנד דיזז אין דר גאנצי וועלט : צהלי קלינגיט אונ' זינגיט איר בוילר פון (ציון) · דען ער איזט גיאכטבארט צווישן דיר דר הייליגי פון (ישראל) : ווירד

נִגְדָּעִים וְהַגְּבֹהִים יִשְׁפָּלוּ׃ וְנִקַּף סִבְכֵי הַיַּעַר בַּבַּרְזֶל וְהַלְּבָנוֹן בְּאַדִּיר יִפּוֹל׃ וְיָצָא חֹטֶר מִגֶּזַע יִשָׁי וְנֵצֶר מִשָּׁרָשָׁיו יִפְרֶה׃ וְנָחָה עָלָיו רוּחַ יְהוָה רוּחַ חָכְמָה וּבִינָה רוּחַ עֵצָה וּגְבוּרָה רוּחַ דַּעַת וְיִרְאַת יְהוָה׃ וַהֲרִיחוֹ בְּיִרְאַת יְיָ וְלֹא־לְמַרְאֵה עֵינָיו יִשְׁפּוֹט וְלֹא־לְמִשְׁמַע אָזְנָיו יוֹכִיחַ׃ וְשָׁפַט בְּצֶדֶק דַּלִּים וְהוֹכִיחַ בְּמִישׁוֹר לְעַנְוֵי־אָרֶץ וְהִכָּה־אֶרֶץ בְּשֵׁבֶט פִּיו וּבְרוּחַ שְׂפָתָיו יָמִית רָשָׁע׃ וְהָיָה צֶדֶק אֵזוֹר מָתְנָיו וְהָאֱמוּנָה אֵזוֹר חֲלָצָיו׃ וְגָר זְאֵב עִם־כֶּבֶשׂ וְנָמֵר עִם־גְּדִי יִרְבָּץ וְעֵגֶל וּכְפִיר וּמְרִיא יַחְדָּו וְנַעַר קָטֹן נֹהֵג בָּם׃ וּפָרָה וָדֹב תִּרְעֶינָה יַחְדָּו יִרְבְּצוּ יַלְדֵיהֶן וְאַרְיֵה כַּבָּקָר יֹאכַל־תֶּבֶן׃ וְשִׁעֲשַׁע יוֹנֵק עַל־חֻר פָּתֶן וְעַל מְאוּרַת צִפְעוֹנִי גָּמוּל יָדוֹ הָדָה׃ לֹא־יָרֵעוּ וְלֹא־יַשְׁחִיתוּ בְּכָל־הַר קָדְשִׁי כִּי־מָלְאָה הָאָרֶץ דֵּעָה אֶת־יְהוָה כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים׃ וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא שֹׁרֶשׁ יִשַׁי אֲשֶׁר עֹמֵד לְנֵס עַמִּים אֵלָיו גּוֹיִם יִדְרֹשׁוּ וְהָיְתָה מְנֻחָתוֹ כָּבוֹד׃ וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יוֹסִיף אֲדֹנָי שֵׁנִית יָדוֹ לִקְנוֹת אֶת־שְׁאָר עַמּוֹ אֲשֶׁר יִשָּׁאֵר מֵאַשּׁוּר וּמִמִּצְרַיִם וּמִפַּתְרוֹס וּמִכּוּשׁ וּמֵעֵילָם וּמִשִּׁנְעָר וּמֵחֲמָת וּמֵאִיֵּי הַיָּם׃ וְנָשָׂא נֵס לַגּוֹיִם וְאָסַף נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל וּנְפֻצוֹת יְהוּדָה יְקַבֵּץ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ׃ וְסָרָה קִנְאַת אֶפְרַיִם וְצֹרְרֵי יְהוּדָה יִכָּרֵתוּ אֶפְרַיִם לֹא־יְקַנֵּא אֶת־יהודה

גיוועזין · דז איך איך אלזוא גיזאגט · נאך איינה סטערן ווהרים אירי פראפֿיצייאונג · דיזן טאג נאך (ירושלים צו קומן זולכי איין צו נעמן · אינדעמי איך פֿיל גרעסרי שטעט אונ' לאנדר בצוואונגן : הנה · אבר פֿר וואהר דער הער (אויר אינזלט) גאט דער הערשאהרין · ווערט אב שניידן דיא צווייגן מיט דער שטרקן שנייד אקשט (אדר גרוסי זעגי) · די הויכי סטאנדן (אלז דיא אלכים אונ' הויכי טרים) ווערדן פֿר שניטין · אונ' דיא הוכֿי (אלי אנדרי הויבטר פֿון זיא) ווערדן נידריג גיאכט ווערדן : ונקף · ער ווערט פֿר שניידן די פֿר ווירונג אירן וואלד (די יועצים זוא אירי עצות אונטר אייננדר פֿאסין אונ' אינגן אלז וויא די בוים צווייגן אין וואלד) · אונ' דער וואלד אבר (דז גאיינה חיל איהרר אראטע) ווערט פֿאלין אין (הגדן) דעם סטארקן (אלאך פֿון גאט דער זולכי גנזי (אחנה) אין איינה נאכֿט אום ברענגן ווערט · וויא איך גשעהן איזט : ויצא (פֿאהרט דער נביא פֿארט אונ' זאגט : לאזי אייך ניט גר צו וואונדרליך פֿאר קומן דיזי (ישועה) אונ' נס זוא הקב"ה טואן ווערט אין צייטין (יחזקיהו המלך) · אונ' דז איר אך ניט זגין זאלט עז איזט ניט גנוגן דז דיזי זוא נאך אין ירושלים זינן איינה זולכי גרוסי (ישועה הבין · וואס זאלין אבר די זעלביגי טואן דיא שוין פֿר טריבן זיין אך וואז ווערט פֿר איינה טרויסט זיין צום לעצטין גלות · זגט דער נביא איהר ווערדיט נאך גרעסרי ניסים אונ' נחמות צו ער ווארטן (הבין) · עז ווערט אויז גיאן איין (קיניגליכר גוורלטם) צווייג אויז דער ווארצל ישי פֿאטיר פֿון דוד · אונ' איינה יונגי צווייגי ווירד אויז זייני ווארצלן בליהן (דז איזט דער מלך המשיח · דעם גאט ברוך הוא וברוך שמו הגדול שיקן ווערט צום טרויסט אלי די אויף אים גיהאפֿט) : ונחה · אונ' עס ווירד אויף איהם רואן איין גאייסט גאטיס · איין גאייסט פֿון עצה · אונ' גבורה · איין גאייסט פֿון וויסנשאפֿט אונ' גאטיס פֿורכֿט : והריחו · אונ' ער ווירד איהם אכֿין שמעקין (איינין פֿולקומינן גשמאק פֿון גאטיס הערליכֿי (גבואה) אונ' גייסט אין גאטיס פֿורכֿט דז ער ניט ווערט · נור נאך דעם אן זעהונג זיינר אויגן ריכֿטין אויך ניט נאך דעם אן העהרונג זיינר אהרין בשטראפֿין (אדר ביזעהרין) : ושפט · זונדרן ער ווערט מיט גירעכֿטיגקייט ריכֿטן די ארמין · אונ' בזצעהרן מיט גליכֿהייט · אדר שטר גראדי שפריך) דיא דעהמוטיגי דעס לאנדס (דא דורך זעלביגי שלין · צו) שלאגן דער ערד (אלז) מיט דער רואיט זיינס מונדס · אונ' מיט דעם ווינד אדר וואורטין זיינר לעפֿצין ווערט ערטיטן דעם בויזוויכֿטן : והיה · אונ' עז ווירד זיין די גירעכֿטיגקייט דער גורט זיינר לענדן · אונ' די אויף ריכֿטיגקייט דער גורט זיינר פֿעסטיגקייט (אדר לענדן בי צעטיגונג) וגר · אונ' עס ווערט וואוהנין (אדר אין פֿר דן בייא זאמין ווייזן) דער וואלף מיט דעם שאף · אונ' דער לעאפארד ווירד מיט דעם ציקילכה הויארן (אן איין ארט) · קחוב · יונגי לעבן אונ' · פֿעטי שאף אלי בייא זאמין (אהני איינר דעם אנדרן צו שעדיגן · אונ' דעסטא ווייניגר עטוואס אין לאנד אן דיא לייטין צו בשעדיגן) איין קליין קינד ווערט זיא קענין פֿיהרן : ופרה איינן קוא אונ' בער ווערדן בייא זאמן ווייזן · הויארן אירי יונגי · אונ' דער לעיב (ווידר ניט אצהר פֿר צוקן אונ' אום ברענגן אנדרי בהמות אונ' חיות · אויסר ער פֿינדט איינה (נבֿילה) · דען) אלס וויא איין רינד ווערט ער דז שטרויא עסן : ושעשע אונ' עס ווירד זיך קענין שפיהלין איין זויגנדיגס קינד אויף דעם לאך איינר אלטי שלאנגי אויף דעם ליכֿט לאך דער גיפֿטיגן שלאנגי · ווירד איין פֿונאוטר ברושט אב גוויהנטיס קינד זיינה הנד קענן רייכֿין (אונ' איהם ניקס גישעהן) : לא · זיא ווערדן ניט איבֿן נאך פֿר דערבן אויף דעם גנצין בערג איינים הייליגטואס דען דיא וועלט ווערט זיין פֿול וויסנשאפֿט גאט צו קענין · אלז

בראותם : עוזר פרעה : ועוזר מצרים ו״א עוזר זה שר של מצרים שנתגאה על גיותנים כמ״ש בגמרא ט״ו כי גאה גאה : וקדמו שרים ישראל שרדו קודם ואח״כ המלאכים באחרונה שנאמר מלאכים :

וְעַם זוּ בְּשׁוּרָם בְּאֵלֶּה דִּינִים · עוֹזֵר וְעָזוּר כְּבָקָן נִדּוֹנִים · פָּתְחוּ פִּיהֶם בְּשִׁיר וּבִרְנָנִים · עָזִּי וְזִמְרַת יָהּ פָּצְחוּ בִּרְנוּנִים · לְרָם עַל רָמִים וּמִתְגָּאֶה עַל גֵּיוֹתָנִים · לִשְׁמֹעַ אֶנְקַת אֶבְיוֹנִים · לְמַשְׁפִּיל רָמִים וּמֵרִים מִסְכֵּנִים · וְקִדְּמוּ שָׁרִים אַחַר נוֹגְנִים · וּבְתוֹךְ עֲלָמוֹת תּוֹפֵפוֹת נִגּוּנִים · וְאַחַר כָּךְ הוּרְשׁוּ שִׁנְאַנִּים כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר : קהל קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ : אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל · מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ : קהל בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ : מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ מָתַי תִּמְלוֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכּוֹן תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים וְעֵינֵינוּ תִרְאֶנָה מַלְכוּתֶךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ : קהל יִמְלוֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :

חזן כמוך, והסי כנסוע הארון תמצא בדף כ״ג ס״ב רבונו של עולם בריך שמיה על הכל תמצא בדף כ״ג

לדור ודור אתה בחרתנו : גנץ טאונה עטרה גלייך וויא דען ערסטן טאג פסח אונ׳ אן זאגט הלב הלל : אונ׳ דער נאך גאנץ קדיש : אונ׳ אן היבט אויס צוויא ספרי תורה אונ׳ אן לייאנט אין (רמה כל הבכור) · ווען אבר דער היינטרסטר טאג פסח אן שבת גיפאלט זוא היבט אן אן (עשר תעשר) אונ׳ אן רופט זיבן אויף :

למפטיר בפרשת פנחס

וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם : וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל תַּעֲשׂוּ : עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן תַּעֲשֶׂה לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים : וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם : מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר אֲשֶׁר לְעֹלַת הַתָּמִיד תַּעֲשׂוּ אֶת־אֵלֶּה : כָּאֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת יָמִים לֶחֶם אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה עַל־עוֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ : וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ :

הפטרה ליום אחרון של פסח בישעיה בסימן י׳ :

עוֹד הַיּוֹם בְּנֹב לַעֲמֹד יְנֹפֵף יָדוֹ הַר בֵּית־צִיּוֹן גִּבְעַת יְרוּשָׁלָם : הִנֵּה הָאָדוֹן יְהוָה צְבָאוֹת מְסָעֵף פֻּארָה בְּמַעֲרָצָה וְרָמֵי הַקּוֹמָה גְּדֻעִים

אופנים · אונ׳ דיזא פאליק וויא זיא גלויגיט הבין דיז דינים · דער שר פון אצרים אונ׳ העלפר אונ׳ זיין פאליק דיא גיהאלפינה וואהרן איט דער טנור גריכטיט . הבין זיא איהרי אונדן גיעפניט איט שירה אונ׳ זינגונג · איינה אמלט אונ׳ לויב אוז גאט הבין זיא אנגיפאנגן דיא גיזאנג · צו גאט דער הוילי · הערשר איבר אלי הוילאוהטיגי . דער דא הערט די גשרייא דער מיטדורפטיגי · אאכיט נידריג דיא הוילי . אונ׳ ער היביט דיא ארמי · דרנאך פעדרטין זיך דיא זינגירי ישראל צו זינגין שירה דער נאך דיא אנדרי איט אינסטרואענטין · אונ׳ אוטר דעני פרויאן וואהר ערים פוקין איט טאהנין · היר נאך וואורדן ערלויבט צו זינגין שירה דיא שנאנים : ככתוב

עוד גאך אן זעלביגן טאג (נאך דעם דער אלך אטור זיינם אחרט זוא סטארק פארט גיזעלט הבן ווידרי · ווערט ער צו שטיאן קוואן אין נוב · (אלדא ווערט ער זעלביגן טאג שטיאן בלייבן · אונ׳ איט שפעטליכן פר אלטין) ווערט ער זיינה האנד אויף היבן קיגן דעם בערג דר טוכטר ציון די היך פון ירושלים (אונ׳ זגין . איז דיזא קליינה ארט דען די איא ווערט

ופונים · וכאן מנהיג מושך · ובעל כרחם נפנים · ובאו
לתוך ים באמצע שאונים · והנה כבוד יי אלהי
ישראל בא ברוב לגיונים · וירכב על כרוב וידא מול
בעלי מדנים · ועמו שרפי הקודש וחיות ואופנים ·
ואלף אלפין ורבו רבבן גדודי שאננים · ורכב אש
וסוסי אש וכל דמיונים · כמראה אשר ראה ציר בחזיונים · סוסים
אדומים וסוסים שחורים שרוקים ולבנים · ויחנו אלה נוכח אלה
אפונים · מחנה אש מול מחנה אש פנים בפנים · ולפי שעה הרגישו
כל צבא מעונים · בזרוע עוזו נלחם רב אונים · לא בעוצם יד חיל
שוטנים · הלא הנפילים ואנשי השם מכנים · מרוח אפו כלו והנם
טמונים · ואף כי משולים למשענת קנים · אשר הבל וריק לעזרה
מתקנים · כי אם להודיע חבת אב לבנים · וירעם בקול גאונו על
גאונים · וירץ לקראתם במגן וצנים · וידרכם באפו וירמסם
בחמתו בחומר טינים · והדישם כהדוש מתבן במו מדמנים · ואז
שר ים עם שר חם יחד נדונים · זה לעמת זה נאבקו במעונים ·
ויחזק רהב על שר אונים · וישליכהו ארצה בעזרת דר אופנים ·

ועם

ויא"מ לפי שבחן של ישראל · ומריב מסכתן פרגיש הקב"ה כל צבא כו' ולא הוצרך הקב"ה לעשות מנדול שזה רק להודיע חבתן כו': מדמנים כמו כדומן על פני השדה יהוא ל' ספסוק כישעים כ"ב כסרוס מתכן במו מדמנ' : נדונים לפני הקב"ה : רהב שר של ים : נאבקו כמו ויאבק איש עמו : אונים מצרים נקראו כן : ועם זו ישראל : בשורם בראותם

אויף דעם כרוב אונ' שוועבט קיגן דיא זאנקר · אונ' מיט אים װאהרן דיא הייליגי (שרפים) · אונ' אופנים · אונ' טויזנד מאהל טויזנד מאהל צעהן טויזנד מאהל צעהן טויזנד שארין סנאנים · פייאריגי רייט װאגין אונ' פייאריגי פפערד אונ' אלי גלייכנוס · אלז װיא דיא (נבואה װא (זכריה הנביא) גיזעהן האט מיט גשטלטין איינר נבואה · רויטי אונ' שווארצי · אונד הנד פארבין · אונ' ווייסי פפערד · אונ' די רואיטין איינה קיגן דיא אנדרי גיװענדיט · די (מחנה) פון פייאר פון (מלאכים) קיגן דיא (מחנה) פון (מצרים) ווצלכי װאהר אלס שטרויא · טייגבארליך קיגן איינגדר אונ' לפי שעה האבן גשטורעט אלי היאלמי העצר שאהרין · מיט זיינר שטארקי גיוואלט װאהר סטרייטן גאט דער אייטער דער קראפט · ניט דז עס ניטיג װאהר װעגן דער שטארקי מאכט פון דעם (חיל) דער מצריים · פר װאהר דיא גוואלטיגי ריזין · נור פון דעם װינד זיינר נאזי זיא פר לענדיט אונ' פר בארגן אלז װבן זיא גיט דא װעהרן גיװעזין · דעשטא מעהר דיא מצרים דיא גגליכן זיין צור אן ראהענג אן איינר ראהר · װעלכי לויטר הבל אונ' לעהרי דינגן צו מיהרי היאלפי צו ריכטיטין · אבר גאט האט דיזעס אלז גיטאן צו ווייזן דיא ליבשאפט דעם פאטירס צו זיינה קינדר · דארום האט ער גידונדרט מיט דער שטימי זיינר הערשאפט איבר אלי הערטר · אונ' לויפיטי קיגן זיא מיט שילדר אונ' טארטשן · טרעטיטי זיא מיט זיין צארין אונ' שטאפיט זיא אין לייאין · אונ' זיא אין גדראשין אלז װיא מאן טרעטיט דז שטרויא אין לייאין : ואז דמאאהל װאהר דער שר פון (ים) מיט דעם שר פון מצרים מיט איינגדר צאנקן · איינר קיגן דעם אנדרן װאהרן זיך ראנגלן אין היאל · דער שר פון ים שטערקיטי זיך אבר איבר דעם שר פון מצרים · אונ' װארפיטי איהם צו באדים · מיט היאלפי גאטיס דער װאהגר איבר דיא

אופנים

שְׁנוּנִים ׃ וְהַקַּלָּעִים אִישׁ קַלְעוֹ בְּיָדוֹ לְקַלַּע בָּאֲבָנִים ׃ וַיֵּצְאוּ יַחַד בְּלֵב שָׁלֵם וּבִצְבִיוֹנִים ׃ וְלֹא נִכְשַׁל אֶחָד מֵהֶם וְלֹא אֶרְעוּהוּ סִמָּנִים ׃ לְבִלְתִּי לְנַחֵשׁ לָשׁוּב לִמְלוֹנִים ׃ כִּי חֻקּוֹת הָעַמִּים מְנַחֲשִׁים וּמְעוֹנְנִים ׃ וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל עַל שְׂפַת יָם דּוֹנִים ׃ וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וְהִנֵּה מִצְרַיִם נוֹסְעִים כְּעֲנָנִים ׃ וְאֵין מָקוֹם לָנוּס לֹא לְאָחוֹר וְלֹא לְפָנִים ׃ וְאַף לֹא מִדְּפַנּוֹת מִפְּנֵי חַיּוֹת וּפְתָנִים ׃ וַיִּצְעֲקוּ אֶל יְיָ וְהִפִּילוּ לְפָנָיו תַּחֲנוּנִים ׃ וַיִּמָּצֵא לָהֶם הַמָּצוּי בְּכָל עִדָּנִים ׃ וַיִּגְעַר בְּיַם סוּף וְחָרְבוּ זֵדוֹנִים ׃ וַיֵּלְכוּ בִּתְהוֹמוֹת כְּעַל דְּרָכִים מְפֻנִּים ׃ מִזֶּה וּמִזֶּה הֶעֱלָה אִלָנוֹת טְעוּנִים ׃ וּבְתוֹךְ תְּהוֹמוֹת הִמְתִּיק לָמוֹ מַעְיָנִים ׃ וְעָשָׁן לִפְנֵיהֶם קְטֹרֶת סַמָּנִים ׃ וַיַּנְחֵם אֶל מְחוֹז חֶפְצָם שַׁאֲנַנִּים ׃ וְכָעֲלוּת לְצַד זֶה עַל שְׂפַת יָם כֵּנִים ׃ בָּאוּ מִצַּד זֶה בְּתוֹךְ יָם סוֹנִים ׃ תְּחִלָּה בְּרָצוֹן וְסוֹף בְּרֶסֶן מְרֻסָּנִים ׃ כִּי סִדְרֵי בְרֵאשִׁית עֲלֵיהֶם מִשְׁתַּנִּים ׃ דֶּרֶךְ אֶרֶץ סוּסִים מוֹשְׁכִים אוֹפַנִּים ׃ וְנֶהְפַּךְ בָּם וְנִמְשְׁכוּ סוּסִים אַחַר הַסְּדָנִים ׃ דֶּרֶךְ אֶרֶץ מָקוֹם שֶׁרַכָּב מַנְהִיג שָׁם מוֹשְׁכִים וּפוֹנִים

וממשיט ׃ ועכן שלא יזיק להם ריח הים והיו הולכים כמין הים יפה ומשובח שאננים שוכן ובטוח ׃ חסרנים הוא כען שמגלגל מסבב והולך כו׳ שאומרי׳ בזיונים ׃ לביונים מצלות ׃ שנאנים פלוכים הלוש ומשובחים ׃ אמר ראב״י כו׳ זכרים הבכוין מרוח בהזיונים פ סים חרשים חורים שרוקים ולבנים ׃ אפינים כנגים ׃ ולפי שעה הרגישו ובפסכו ׃ כל צבא מעונים ויאף הקב״ה בצנצנו׳ כזרוע עזו כלחם כו׳ ׃ י״פ

אונ׳ די שליידרר האטין יעדרר זיין שליידרן מיט שטיינר אונ׳ זיא גינגן צו גלייך אויז מיט גאנצן הערצן אונ׳ וואלין ׃ עז איז קיינר פון זיא גשטרויכלט אויף דעם וועג אדר ניט צו גקומן איין ביזר סימן ׃ דז זיא קיין ניחוש טרייבן זאלין ווידרום אום צו קעהרן נאך דער הויזהערבערג ׃ ידען דיא גיוואנהייט דער היידנישי פעלקר וואהר צו רעטלן אונ׳ שטיינדלן ׃

ואיש דיא ישראל וואהרן אויף דעם בארטין פון ים רואין ׃ זיא ער הובן איהרי אויגן אונ׳ זעהיטין (אוריס) הירבייא ציהן אלז דיא וואלקן ׃ אונ׳ זיא האטין קיין ארט אהין צו פליהן ניט הינטר זיך נאך פאר זיך ׃ אויך ניט אויף דיא זייטן וועגן דיא (חיות רעות) אונ׳ שלאנגין ׃ דא שרייאיטין זיא צו גאט אונ׳ ווארפיטין פר איהם גבעט ׃ זוא לאזיטי זיך צו זיא פינדן דער זיך לאז איהנין פינדן זאגט אלי צייטין ׃ ער שרייאיטי אן דעם ים סוף זוא ווארדן טרוקן די אוט ווילגי וואסיר ׃ דיא ישראל גינגן אין די אב גרונדי אלז וויא אויף אויז גירויאטי שטראסין ׃ פון ביידי זייטין האט ער אויף גיבראכט טראג ינדי בויאי ׃ אונ׳ אין דעם תהום האט ער זיא גמאכט זיסי קוועלי ׃ אונ׳ פר זיא אמלין רויכן קטורת פון אליר הנדגוטי קרייטר ׃ אונ׳ זיא גפיהרט נאך דעם ארט איהרן בינגעהר גלן רואיג ׃ אונ׳ וויא אויף דיזר זייט פון ים אויף גיגאנגן זיינד דיא גרעכטי ישראל זיינד אויף דער אנדרי זייט אין ים גיגאנגן די אוריס ׃ אנפאנגס איט גוטין ווילין אונ׳ לום לעצטן איט רעם לוים דרבייא גיצויגן ׃ דען דער סדר פון (מעשה בראשית) אדר די וועלט ארדנונג איזט איבר זיא פר ענדירט ווארדן ׃ דער דרך ארץ איזט דז די פפערד ציהן דיא רעדיר דא ווארדי עס אבר פר קעהרט דז זיך דיא פפערד ציהיטין נאך די רייקפלין ׃ דער (דרך ארץ) איזט וואו אהין דער רייטר פיהריט דארטהין ציהיט זיך אלז אוועגדט זיך ׃ אונ׳ הירהער פיהר ניהיט אבר זיא אווטין זיך צושבטין איבר דאנק אנדרשט וועגן ׃ אונ׳ זיא זיינד גיקומן אין ים אין דער איט זיינם ברואין ׃ והנה אונ׳ אלזוא קאהם דער (כבוד) פון גאט ישראל איט פילי הערשאהרין ׃ אונ׳ רייטיט

בם ובהם לא סופנים · אף כי אנחנו חורי הארץ
וקצינים · ובכן שלח וקבץ את כל חרטמי מצרים
ואצטגניניהם · וגם את האובות ואת הידעונים · ויועץ
בם ובזקנים · ויצאו כלם בעצה אחת מכוונים · לרדוף
אחריהם ולבלעם כתנינים · ויצו ויעבירו קול בארץ
סונים · כל שולף חרב היות מוכנים · ויאספו כלם
כאיש אחד מזומנים · והאחשדרפנים והפחות והסגנים · ואנשי הצבא
ואיש בידו כלי זינים · אז פתח אוצרות גנזי מטמונים · אשר גנז הוא
ומלכים קדמונים · והוציא כלי יקר ואדרכמונים · וחלק לכל אחד
ואחד כפי הגונים · ושדלם בדברים והסביר למו פנים · וכה אמר
להם בשיח מענים · משפט המלך כל העם בוזזים ולפניו נותנים ·
ואני כאחד מכם אטול מנים · משפט המלך עבדיו יוצאים
ראשונים · ואני אצא ראשון ואתם צאו אחרונים · משפט המלך
עבדיו אוסרים מרכבתו ומתקנים · ואני בעצמי אאסור רכבי
ואשים רסנים · ונתרצו יחד גדולים וקטנים · וישימו כובע על
ראשיהם ולבשו שריונים · ויחגרו איש חרבו ונטלו כידונים ויקחו
איש רומח בידו ויחזיקו מגינים · ונשאו קשת ומלאו שלטיהם חצים
שנונים

דרוש : מתניב מספרים :
פרחי באמנים בני אברהם יצחק
ויעקב : כסכלונים כטפשים :
מכורגים משועבדים : סופנים
לא היו מקבישים מהם ולא היו
חושבים אותם : והפחות כו'
היושבים ראשונה במלכות :
ואדרכמונים זהב של אדרכמוני'
שנתן לשם פטוצאה : כפי הגונ'
כראוי לו איש איש כפי מעלתו
נתן לו : ושדלם פיתה אותם :
בידונים רמחים : ובצביונים
ומרוצים : דרכים מפנים מאבן
ומטיט

אוני צו בריר פון אלרים אוני שטערן זעהר · אך אי אלשפים פון אוב אוני ידעוני · וואהר זיך בירהאט שלאגן איט זיא
אוני איט דיא זקנים · אוני גינגן אלי אויז איט איינר עצה פר איינגט · זיא נאך צו יאגן אוני ער ביפעהלט אוני אורופיטי
אויז אין גאנצן לנד אלרים · אלי דיא איין שווערד צו הן קענין זאלין זיין אן ביריט · אלש דען וואהרן זיך אלי פר זאלין אלש איין
אמן · הערצאגין גראפין · אוני בישאופטי הויבטלייט · יעדר איט זיין כלי זין : אז דאמאהלז האט ער גיעפנט
אלי אוצרות אוני פר בארגינה שעצי · דיא ער אוני אלי פאריגי אלכים הבין פר בארגי · אוני הירויז גצויגן אלי איידיגי גישטיין
אוני פיין גאלד · אוני אן יעדרן נאך זיינר גביהר אויז גטיילט · זיא איבר טוועלט איט רידן · אוני גיאחבט מינה גיזעטר ·
אוני אלז וואז האט ער איט זיא גשפראכן איט ווייכן גשפרעך · דז (משפט) פון אלך אייזט דז זיינה (עבדים) רויבן אוני לגן עש
פירהם פאר · אבר איך וויל איט אייך צו גלייך נעאין · זוכשט איין אלך אוזין דיא (עבדים) פאר אויז גיאן · אבר איך וויל
ערשט גיאן אוני איהר הינטן נאך · זוכשט איין אלך אוזין דיא עבדים זיין רייטוואגן צו רעכט בינדן אוני צו ריכטן איך וויל
עש אבר זעלבר טואן אוני די צוייאי דיא פפערד אן טואן אלזא וואהרן אלי צו פרידן גרוש אוני קליין · אוני זעצטן איהרי היט
אויף דעם קאפף אוני בקליידיטן פאלר גורטיטין יעדרר זיין שווערד אוני נאהאי שפיזין · אוני נאהם יעדרר זיין שפיס אן
דער הנד אוני ער גריפין שילדר · ער היביטין אירי פפייל בויגן אוני פילטן אירי קאטרלן טעשין איט גישארפטי פפייל
אוני

ובגדי חופש ורקמת צבעונים · כדי לשלם שכר
שעבוד חומר ולבנים · חופפתם בטלול שבעת
עננים · מעלה ומטה ומארבע רוחות גנונים ·
לחשכם מזרם וחורב וצנים · ומפני החיות ונשיכת
צפעונים · ועין בעין כבודך מהלך לפנים · בענן
יומם לנחותם נתיבות מתקנים · ובאש לילה בלי
להכשל באישונים · מנוה טוב לנוה טוב נוסעים וחונים · לא צמאים
ולא מוכפנים · כי מרחמם ינהגם על מבועי שמנים · והוא ינהלם על
מבועי עינים · ישר נוא יושב על מפתן ארמונים · מצפה יד דרך לימים
הנתנים · והנה כתב אליו מארץ תימנים · ושומרים שהפקיד עליהם
ממונים · התחילו כזאת אליו מתנים · והראוהו פצעים שפצעום פרחי
נאמנים · וצוח ויוי וכל עבדיו אחריו עונים · ונמו מה זאת עשינו
כסכלונים · כי שלחנו עבדים שתחת ידינו מכדנים · מי ירמוס לנו
חומר ומי יחזיק לנו מלבנים · מי יבנה לנו חומות ובנינים · הערת
יגדילו עלינו שכנים · וגם המלכים שמס לנו נותנים : שוב לא יהו
אלינו פונים · כי יאמרו הנה עבדים שתחת ידיהם נתונים · הם פשעו
בם

מורם גשם חזק נקרא זרם
וצנים קרירות : באישונים
בחושך הלילה וחושך : מנוה
מדורה טובה שהיתה כל חניה
חונים בדירה יפה מעולה
מ שלפניה שנאמר בתהלים כ"ג
כנאות דשא ירביצני : מוכפנים
רעבים : ינהלם יכנסם : ישר
נוא סר של מצרים זה פרעה :
מפתן וכו׳ אסקופת היכלו : ימים
הנתנים מתי יחזרו ישראל אחר ג׳
ימים שנתן להם זמן : כתב
אליו מארץ תימנים מדרום
שהלכו ישראל אל הים שהוא בד
דרום

שטרענגי רעגין * דערי הינונג אונ׳ קעלטי אך פר (חיות רעות) אונ׳ שלאנגין ביס · אונ׳ גאנץ טייגבארליך מיטריין
(כבוד) פר אויז גיגאנגן · איט איינס וואלקן בייא טאג זיא צו פיהרן אין וואהל צו גריכטי שטעגן · אונ׳ בייא נאכט איט איינס
פייארגן וואלקין ניט צו שטרויכלין אין דער פינשטרנוס : פון איינר גוטי וואהנונג צור אנדרי וואהרן זיא ציהן אונ׳ רואין ·
ניט דירשטיג נאך הונגריג. דען גאט איהר ער בארמיר וואהר זיא אין דער ארבר פיהרן אלז ווי אויף לויטרקוועלינדי וואשר
אונ׳ אך פיהריטי · ער זיא אלז וויא אויף פעטי קועלין פון איהן · דער (שר) אנריס דער
זיצטי אויף דער שוועל דעם פאלאסטי · האפיטי אויף דער טראס אויף דיא גיזעצטי דרייא טאגין די זיא זאלטן ווידר
קואין · זא קאהם איין בריב צו איהם פון דרום זגר אויז דער ארברי · אונ׳ דיא שומרים דיא ער איבר זיא גיזעצט גיהאט
אלז אאונים · הבין איהם אך אלזוא ער ציהלט אונ׳ דעם פרעה גוויזן דיא וואונדן · זא איהנין גיוואונדיט הבין דיא ישראלדי
בלייהונג דער גלויבהאפטי אבות · דא שריאי ער (ווי ווי) · אונ׳ אלי זיינה עבדים נאך איהם · אונ׳ שפראכין וואס הבין איר
גיטאן אלז וויא דיא נארין · דז איר וועק גשיקט הבין עבדים דוא אונטר אונזרי הענדין זיין גיזעצין אשועבדו · ווער ווערט
אונז טרעטין לייאן · אונ׳ ווער ווערט אונז פעסט אאכין ציגלי · ווער ווערט אונז בויאן אויארן אונ׳ הייזרי · איט דער צייט
ווערדן איבר אונז וואקסין אונזרי שכנים · אך דיא אלכים דיא אונז אס געבן ווערדן זיך ניאר צו אונז צור אונטרטעניגקייט
ווענדן · דען זיא ווערדן זאגין פר וואהר עבדים דיא אונטר איהרי הענדן וואהרן גיגעבן · הבין אן זיא גאיסטאט אונ׳ זיך פר
זיא ניט גשצהאיט · דעסטאוויניגר איר פרייא הערין פון לאנד אונ׳ קיניגים · אלז דען האט ער אויזגשיקט אונ׳ פרואאלט
אני

ישראל: ממענים מצרים המענים אותם: איתנים אבות נקראו איתנים שבזכות׳ מגין עלינו: טסת פי׳ כתרגו׳ י״ח וירכב על כרוב ויעף כו׳: צוענים מצרים נקראו על שם בונן שם שרו: אשרים וחמנים ע״ז שמעמידין תחת האשרה ולמעלה כנגד יהון לעין החמה: ברביונים לי׳ דאכין נפש: נאמנים על שם שהם נאמנים בשליחותם: מונים מצרים המונים ומאנסים אותם: כעבר כו׳ כוולד הנולד בזמנו שמלאו לו חדשיו שיוצא בלא נזק ולא צער: נטענים טען אותם על כנפיו שנ׳ בשמות י״ט ואשא אתכם על כנפי נשרי׳: תועפתם לי׳ תוקף עליו: נגונים הגין עליהם: לחשבם למוכעם נוזרם

לְהִתְהַלֵּל: כִּימֵי אֱלוֹהַּ זוּלָתְךָ בָּעֶלְיוֹנִים · וּמִי כְּעַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בַּתַּחְתּוֹנִים · אֲשֶׁר הָלְכוּ אֱלֹהִים
לִפְדוֹתָם מִמְּעַנִּים · בְּמַסּוֹת בְּאוֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים
מְשַׁנִּים · כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים · לִבְנֵי
שְׁלֹשֶׁת אֵיתָנִים · אֲשֶׁר בִּשְׁבִילָם טַסְתָּ מִמְּעוֹנִים ·
בִּרְכוּב כְּרוּב וְרוּחַ וַעֲנָנִים · נִגְלֵיתָ בִּכְבוֹדְךָ בְּאַדְמַת
צוֹעֲנִים · וְנָעוּ מִלְּפָנֶיךָ אֲשֵׁרִים וְחַמָּנִים · וְלֵב מִצְרַיִם
הֵמַסְתָּ בִּרְבִיוֹנִים · בְּמַסּוֹת גְּדֹלוֹת וָחֳלָיִים רָעִים
וְנֶאֱמָנִים: וַתּוֹצֵא אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל מִקֶּרֶב מוֹנִים · כְּעֻבָּר הַנִּשְׁמָט
מֵרֶחֶם בְּתוֹךְ זְמַנִּים · בְּלֹא פֶגֶם וְנֶזֶק וְצַעַר בָּנִים · וְשֶׁלֹּא לִתֵּן פִּתְחוֹן
פֶּה לַמִּינִים · לוֹמַר כְּעֶבֶד שֶׁבָּרַח מֵאֲדוֹנָיו כֵּן בָּרְחוּ אֱמוּנִים · וְלֹא
הוֹצֵאתָם בְּשָׁעָה שֶׁבְּנֵי אָדָם יְשֵׁנִים · כִּי אִם לְאוֹר הַבּוֹקֶר לְעֵין כָּל
הֲמוֹנִים · כְּתוֹעֲפוֹת רְאֵם רָמִים וְעֶלְיוֹנִים · וְעַל כַּנְפֵי נֶשֶׁר נִטְעָנִים ·
שִׁיר וָשֶׁבַח וְהַלֵּל רוֹנְנִים · בְּתוֹף וְכִנּוֹר וְעוּגָב וּמִנִּים · וּלְקַיֵּם דְּבָרְךָ
אֲשֶׁר עָצַתְּ לְרֹאשׁ מַאֲמִינִים · לֹא הוֹצֵאתָם בְּפַחֵי נֶפֶשׁ רֵיקָנִים · כִּי אִם
מְלֵאִים כָּל טוּב כָּרִמּוֹנִים · כְּלֵי כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב וְטוֹבוֹת אֲבָנִים ·

ובגדי

זיצן אזו וואונדרי אלז וויא דוא גיטאן האסט דוא הער איבר אלי׳ צו דיא קינדר דערן דרייא שטארקי אבות י״ד דוא ווען איהרר ביזט גנידרט פון דיא היאלסי וואהנונג · מיט רייטן אויף דעם כרוב וויגד אוני וואלקן · אוני דוא האסט דיך גנייגט מיט דיינם כבוד אויף דעם ערדרייך דער מצרים · זוא זיינר פר דיר פר וואגיזט אלי איהרי זינדן בוימי אוני זונגטי אב געטירייאן · אוני דיא הערצר פון מצרים האסטו מאכין צערגיאן מיט טרויריגקייטן דורך גרוסי פר זוכונג אויף ריכטיגי בקרענקונג · אוני האסט אויז גיצויגן דיין פאליק פון הנדן דער צייגרי · אלז וויא איין קינד ד״ז דא ווייבט אויז אוטר לייב אין דער צייט אהני טענדונג · שאדין · אוני קינדס ליידן · אוני דז דיא (מינים) ניט מורזאך הבין זאלין · צו זאגן אלז וויא איין קנעכט דער פון זיינם הערין לויפט אלזוא זיינד דיא גליבהפטי ישראל וועק גלאפין · האסטו זיא ניט ארויז גיצויגן אין דער צייט ווען דיא לייטן שלאפין זונדרין צו מארגין פריא פאר אלי מענטשין · אלז דיא שטערק איינים וויזל טיהרס ערהויבן אוני איבר אלי · אוני דורך דיא אדלרים אלז אויף מדלירס פליגל גטראגן גיזאגנג · רוהם אוני פרייז זינגינד · מיט פויקן · הארפפין · גייגן · אוני אליר הנד כלי זמר · אום צו בשטעטיגן דיין פר טפרעכונג זוא דוא בטלאסין האסט צו (אברהם אבינו) דער ערשטי דער גלויביגן · האסטו זיא ניט אויז גיצויגן מיט פרלאנגטן הערצן פון אלים לעהר · זונדרן מיט אלים גוטן פולי אלז דיא איצ גרויאן פול מיט קערנר · מיט זילברי גאלד גשיר אוני אבנים טובות : פרייא הערליכהי · אוני אליר הנד באהדירטי פארביכטי קליידר · אום איהנין צו בילאהאן דעם לון פר דער ארבייט אין לייאין אוני ציגל · אך האסטו זיא בידעקט מיט איינר בידעקונג פון זיבן וואלקני פון אויבן · אוני פון אלי פיר זייטן בסינט · זיא צו פר איידן פון

שטרענגי

כל מלכי אדמה : חזן אז יהפוך אל עמים שפה ברורה יחד · לקרא כלם בשם המיוחד · וימאסון איש כספו ואיש זהבו בכחד · ויטו שכם אחד לעבדו בפחד

בפחד וברעד ימליכוהו גוי אחד · ואותנו יעשה לגוי אחד · ביום ההוא יהיה יי אחד ושמו אחד:

כשבלה במצרים : דגלי איומה ישראל האיומים כבדגלות : קומו לעד לי הפסוק כנבואה ג׳ ליום קומי לעד ונאמר אלעתיד לבא סיקו׳ שהקב״ה לנקים משנאיו : אז יהפוך כ״ש שם לו אהפך אל עמי׳ וגו׳ :

כ״נת הפיוטן לסודים אע״פ שהרבה בשבח רבון עלמא · וכדי שלא ליתן פ״פ לבעל דין לחלוק לומר סיימתינהו שבחא דמרא · לכן התחיל לבבנים הברכה לומר שהן מצד גדלות הנותן ושפע רב שמשפיע . יען מצד ליאות המקבל וקבלתו שפע יותר מן הראוי לו אי אפשר להספיק שבח וגם לבא לתכלית ספור הנעשה:

ובכן ולך תעלה קדשה כי אתה קדוש ישראל ומושיע :

אומץ גבורותיך מי ימלל · ומי יעצור כח שבחך למלל · אלו פינו מלא כים שירה והלל · וכל שערות ראשנו לשונות להתפלל · ובם אנו עסוקים יומם וליל · לא נוכל להספיק מלל · על אחת מרבי רבבות שמך להלל · אשר הפלאת והשבחת להתעולל · על עם אשר לך מתהולל · בטרם הרים ילדו וארץ תחולל · חשקתם לשמך באהב לכלל · היות לך לבנים ואתה למו מהולל · בצל ידך אותם לטלל · על כל עם ולשון ראשם להתלל · באורח חיים אותם להסלל · בלי להחליפם באמה אחרת אותם לחלל · להתפאר בם והם בך להתהלל

אומץ כי לפי שהאריך הרבה בשבחות הקב״ה ופר זה הפלוק כלו׳ שלא סיימתי שבחיו: מהולל מצפה לישועת השם שנ׳ כתהלי׳ ל״ז דום לי״י והתחולל לו : בטרם הרים לפי שישר׳ עלו במחשבה קודם שנברא העולם : מהולל להיות אב שלהם : לטלל לסכך : להתלל להגביהם לשון תל : להסלל להדריכם בדרך הישר לי מסלה: לחלל : לעשות חולין כמו שאי אפשר שהאב יחליף את בני : גוי אחד שמכירין אלהותך עם ישראל

צו זאאין צו איינר שפראך · אלי צו רופין אין דעם נאאין דעם איינציגן גאט · זיא ווערדן פר אכטין יעדרש זיינש גאלד אוני׳ זילבר מיט פר טיילונג · אוני׳ ווערדן נייגן פר איינציגטי אקסיל איהם צו דיהנן מיט ביאנגשטיגונג : בפחד מיט אנגשט אוני׳ ציטרנוש ווערדן איהם אכלין קיניגן אלי צו זאאין אלש איין איינציגש פאליק אוני׳ אונז ווערט ער ווידרום אאכין צום פר איינציגטין פאלק · ביום אן דעם זעלבין טאג ווידר זיין גאט דער איינציגי אליינה אוני׳ זיין נאאן איינציג ·

ובכן אוני׳ אלזוא זאלי צו דיר אויף גיאן דיא קדושה דען דוא ביזט דער הייליגי פון ישראל אוני׳ איהר העלפר ·

אומץ דיא שטערקי דיינר גבורה ווער קען זיא בשפרעכין אוני׳ ווער קען זיך גנוג ביהאלטין מיט כח דיין רוהם צו זאגין : אוני׳ ווען אך אונזרי מיילר ווערין זוא פול אלש דש (ים מיט שירה) אוני׳ פרייז · אוני׳ אלי אונזרי האר אויף דעם קאפף ווערן צונגן צו בעטין · אוני׳ מיר דרין געטעגליך טאג אוני׳ נאכט קענטן מיר ניט גנוג שפרעכין : נור איבר איינש פון פיר צעהן טויזנט דיינש נאאין צו פרייזן וואש דוא גיוואונדר ווערקיט אוני׳ ער טראכטיט צו ווערקן · איבר דעם פאלק וואש צו דיר האפיט · עהיר נאך דיא בערגי ווארן גיבאהרן אוני׳ דיא ערדי ערשאפין · האשטו זיא גלושטיט מיט ליבשאפט צו איך געבן · דיר צו זיין דיינה קינדר אוני׳ דוא איהר צו וועלשט ברענגר פאטירי אין שאטין דיינר הענדן זי צו בידעקן · איבר אלי פעלקר אוני׳ שפראכין איהר הויפט אויף צו ברענגין · אין דעם וועג דעם לעבנס זיא צו באזאין · זיא ניט צו פר וועקסלן פר איינה אנדרי (אומה) אום זיא צו פר שוועכין · דיך מיט איהנין צו בטיהמין · אוני׳ זיא זיך אן דיר פרייזין :

כי דען ווער מיזט אהני דיר גאט אונטר דיא איברשטין · אוני׳ ווער מיזט אלש ווא דיין פאליק ישראל איין איינציג פאליק אונטר דיא אונטרשטן · די גיגנגן זיינד דיא געטליכה אאכטן זיא צו ערלזיין פון דיא פיינדר · מיט פר זוכונג · צייכין אונ ווונדר

לגבוליהם · אל הארץ אשר נשבעת לאבותיהם ׃
לאבותיהם טוב פצת מלא רבנימו ׃ ואל הר מרום מאויימו · חזן
תביאמו ותטעמו ׃

ארץ מכל ארצות עשור מפורשה · בעשר קדשות מקודשה · גם עוד ממנה מעשר מן המעשר מנרת גבוה הופרשה · דירת יבוסי היא העיר הקדושה · הועלה מאז במחשבת עד לא קראת יבשה · ותמיד עיני אלהים בה לדרשה · זמנה לו לכס שבת ולישראל ירושה · חנות בתוכה סכות מהם לחישה · טללים בצל מחורב מצא נפישה · יחד לחשכם מזרם ורוח קשה · כל נגע וכל מכה אנושה · להסיר מאום משלשה ׃

משלשה נבטה ברוח להעד · ובלשון עתיד פתחה וסימה להעד חזן יי ימלוך לעולם ועד ׃

מלכות עד לא קדם קדומה · נצח נצחים מקויימה · סוף וקדם ותוך עצומה · עד עולמי עד מסימה · פוטים כבלה במהומה · צניף מלוכה המליכוהו דגלי איומה · קומו לעד דומה להוממה · רום ותחת ימליכוהו באימה · שמים יפצחו רנן נעימה · תהלתו יתנו

כל

מן ומבין הוצאה הקב"ה ׃ עשור זו סיה א"י · סוכה · מעשר מן המעשר ירושלים שקדושתה יותר מקדושת שאר א"י וזוה חלק ומנת גבוה חלק הקב"ה ׃ דירת יבוסי סגורן שקנה דוד מן היבוסי ועל שמה נקרא ירושלים יבוסי · והיתה סקדושה שלשה במחשבה קודם שברא העולם כדמפרש הפייט ׃ חנות מו' למסרות שבונתי בתוכם ׃ לחישה לחם ודבור של תפלה ׃ נפישה מנוחה ׃ לחשכם למגנם ׃ מזרם מטר חזק שמקלקל הקיר · אנושה לשון חזק · משולשה כהנים לויים וישראלים ׃ נבטה מדבר ברוח הקודש ׃ מלכות כו' מלכותו של הקב"ה קודם בריאת עולמו וקיום לכסא קודם הבריאה ולאחריה ובאמצעיתה ׃ פוטים כבלה בסכלם

לאבותיהם צו אירי עלטרן האסטו גוט גשפראכן ערפילי עס צו איהרי קינדר · אונ' אויך דעם בערג איהרר גלוסטין תביאמו זאלסטו איהם ברענגן אונ' איין פפלאנצן ׃

ארץ דז לאנד ארץ ישראל זיא פון אלי לאנדן אלז איין (אעשר) מיזט אב גשיידן · אונ' איט צעהן (קדושות) גיהייליגט · אונ' נאך מיזט פון איהר ווידרום אלז אעשר איינה גאב אב גשיידן · דז זעלביגי מיזט דיא וואהנונג פון יבוס ירושלים דיא הייליגי שטאט · זיא וואהר בייא גאט אן דיא גידאנקן עהיר נאך ברופין וואר צו ערשאפין דיא (יבשה) · אונ' בשטענדיג זיינד דיא אויגן גאטיס אויף איהרן שטעט איהרר צו ערקינדיגן · זיא מיזט איהם צו בריית זין · אונ' צו דיא ישראל צור ירושה · אין איהר צו רואין דיא שכינה · אום פון זיא צו פרנעמין דז גיבעט · זיא צו בידעקין איט שאטין פר דער דירי הי"ץ צו גפינדן רואי · זיא אלי צו פר איידן פון שטרקי רעגן אונ' הארטי ווינדן אלי פלאגין אונ' שווערליכי אכות אב צו טואן פון דער גדריטי אומה · אלז (כהנים) לוים אונ' ישראלים · משולשה די גדריטי (אומה) האט גרידיט איט איהרן גאיהט צו בילייגן · אונ' איט (לשון עתיד) הבין זיא אנגיפאנגן · אז ישיר אונ' אך אויז גלאזין צו בנייגן · ה' ימלוך לעולם ועד · גאט קיניגט איאר אונ' איביג ·

מלכות דז אלכות פון הקב"ה וועלכש וואהר פאר אלי אנפאנג האלטיט איביגן בשטאנד · צו אליר צייט · פאר אלי אנפאנג אונ' איטין דריין מיזט עס גשטערקט · ביז איאר אונ' איביג פר זייכינט · וויא ער דיא אלרים האט פר דארבן איט פר טואונג · איינה קרוין פון אלוכה הבין איהם אמכין קיניגן די פורכט זאמי פאנירטי ישראלי · ווען ער ווערט צו עתיד זיך ערלייגן רואה צו פר טואונג · דיא אויברשטי אונ' אונטרשטי ווערדן איהם אמכין קיניגן איט פורכט ׃ דיא היאלין הערדן עפינן ליבליכה גיזאנג · זיינס פרייז ווערדן ערליהאלין אלי קיניגן דער ערדי · דמאמהל ווערט ער ווענדן אלי פצלקר

החזיקו וכמים נשפכים · שממו עליהם הולכי דרכים · תמהון קמו מכסאותם מלכים :

מלכים הוללו והורעלו ושעיר וזימי וארורי חלחלו : חזן אז נבהלו :

תימן וישביו נפוגים · שברון לב ורפיון ידים משיגים · רבי מואב מתמוגגים · קינים ונהי בפיהם הוגים · צעיר הם וכל אליו זוגים · פחדו ורעדו וכדונג נמוגים · ערקי וסיני כשכור הוגים · סועה וסער בם מנהיגים · נבערו כלם ונעשו שוגים · מדממים לארץ ישבו נוגים :

חטא כמו רתת וחיל · הוללו כסעתי : והורעלו כספתו לבל : זימי אלו עמון ומואב שנולדו מן ומוס וזמה : וארורי זה כנען שנאמר בראשית ט׳ ארור כנען : הולחלו שאחזו חלחלה : ישביות נמוגים כמו לבם : מתמוגגים ל׳ נמוגו : קינים ונהי קינה ושברון לב שקורין בל״אח זויפצן : וכדונג שעוה : נמוגים כמסים : ערקי וסיני אומות שאמס כך : הוגים כמו יחוגו וינועו כשכור תהלים ק״ז : סועה רוח חזקה כמסבר ואסוע אלכות : שוגים פיעים שכל מעסיהם שוגגים : נוגים כו׳ כולם פרוים כנער : למוג לאמיגג : הוה על הוה שבר על שבר · דומם כו׳ כאלם וכחרש אשר לא ישמע כן ישבו : גער של הקב״ה : פצת דברת מאוימו זה בית המקדש : ארץ שכל ארצות כו׳ עשר ארכוס סן

נוגים קטנים וגדולים כאחד · וכאז כן עתה כל צורריך יחד : חזן תפל עליהם אימתה ופחד :

למען למוג לבביהם · כוס המתק מסוך בניהם · יראה ורעד יבא בהם · טרוף דעת בלבביהם · חלחלה ומעד על מתניהם · זיע ורתת בכל איבריהם · וכשלו מהסובהם · הוה על הוה תבא אליהם · דומם ישבו תחתיהם · גער מלאים ואין מרפא להם · בנך עד יעברו לגבוליהם

גלערניט · ווען דיינר נאך דיינס גרויסן חסד האסטו זיא צו דער וואוהנונג דיינס הייליגטום דובית המקדש געפיהרט · נחית דו האסט געפיהרט דיינה געליבטי וויא זיא דיאם זיין דורך צויגן · אבר איהרי ליידיגר וואהרי וועהנונג אונ מיינה גווינגען גריפֿן : שמעו דאס עס דיא פעלקר הערטין · וואהרן זיא ערשראקין ·

סקיל פֿון דער שטיאי דז פֿאלן דער ברוינדי פעלקר אלרים ווען אין די ישראל האט גימרבייט וואהרן בשטורצט אונ אינגאלין אונ׳ זיבר אין פעסטי שטעט · זיא וואהרן זיך פֿרעמאלן אונ די הייסרצקן אום דאהש צו הלטן זי וואורדן אום מעכטיג · אונ׳ פאהריטין צו רוק אונ הערין גראפֿיני אונ׳ אתסט לייט ווארדן פֿר לאגט · צורי לידון אונ לענגרר פֿון פלשתים וואהרן פֿר מיררט · דער קליני אראיר · אונ׳ איטלאמן · ליטרנוס וואהר זיא ערגרייפֿן · אונ׳ איהרי הערלר אונס ומשיר פֿר גאסין · עס וואונדרטן זיך איבר איהנין אונ רייזינדי · איט פֿר וואונדרונג זיינד פֿון אירי שטיהל אויך גשטנדן אונ אנלכים · מלכים דיקיניגן ווארדן פֿר טואלט אונ׳ אוהן זיניג : שעיר זיאי · אונ׳ ארורי וואהרן אונ צר שראקין · אז דאאהל וואהרן זיא דער שראקן :

תימן די לנד תימן אונ׳ זיינה איין זילר וואהרן גגן פֿרוועקשילט הערץ בירלינס · אונ׳ שלאפֿונג אין אירי הענדן וואהרן זיא ערדרייבן · דיא גרויסי פֿון מואב לער גיגני · קלאג אונ׳ יאאיר איט איהרן אונד רידן · דער יונגסטי פֿון (חם) אונ׳ אל צו איהם ביהעפטיטי · אנגסטין ליטירטין · אונ׳ אל ווקס לער גאנגן · ערקי אונ׳ סיני טואליטן אלז איין (שיכור) אלז ווען פֿר וויטונג אונ׳ שטורם אונטר זיא ווערן ווארדן אלי פֿון פֿר שטאנד אוי גלצהרט אונ׳ גגן אום זיניג · גגן פֿר שטואט לור ערדי זילינד טרויריג · נוגים טרוריג וואהרן קליין אונ׳ גרוים לגלייך · אונ׳ אלז וויא דאאהל אלזוא אינונדר אלי דיינה ליידיגר לו זאאין : הפֿול זאלסטו אויך זיא ווארפֿין פֿורכט אונ׳ אנגסט :

למען אום לו אאכין לערגיאן איהרי הערלר · פֿר איטי דעם בעכר דעם לארנים לוייסן זיא · פֿורכט אונ׳ ליטירנוס זאל קואן אונטר זיא פֿר לוקינס פֿון פֿרשטאנד אין איהרי הערלר שרעקן אונ׳ וואנקונג · אויך איר לענדן · אנגסט שוויס אונ׳ ליטרנוס אין אלי איהרי גלידר · אונ׳ זיא זאלין שטרויכלין דרפֿון אונ׳ אן זיך זעלבסטין · איין (ברוך) איבר דעם אנדרן זאל אן זיא קואן פֿרשטואט זאלין זיא זיין אויך איהרן ארט · פֿול אן גשרייא אונ׳ עס זאל קיינה היילונג זיין צו זיא · ביז דיינה קינדר ווערדן איבר פֿארין נאך איהרי גיאארקין · נאך דעם לאנד זוא דוא גשוואהרין האסט איהרי עלטרן :

ורקוע נהרים בעדם · ריב ומצה נתגרו על ידם ·
חזן שדי המשלם לשנאיו להאבידם · שת ימינו
לארץ לגמול להם חסדם · תפתדה פערה פידה
ובלעה הודם · תוחתתו יחד ועמם רכב וסוס נרדם :
נרדם ואבד שאון בוגדיך · ובני זרע חסידיך · חזן נחית בחסדך :
אורח עולם עליהם באהב שנית · בני עבדיך בדרך
אדונים הנחית · געגועים כאב לבנים למו עשית ·
דבש מסלע אותם הניקתה · הרחצת והלבשת
והנעלת וסכת · ובסולת ודבש ושמן אותם
הרבית · זה בעמוד ענן הנחית · חשך בעמוד אש
כמנהיר נעשית · טל מתחת ולחם ממעל למו
השרת · יאורים לצמאם מצור הוצאת · כנסתם
להר חמד ומצות וחקים הורית · למענך כגדל חסדך לנוה קדשך הנחית
נחית סגוליך ים כגזון · וצורריהם צירים כיולדה אחזון · חזן שמעו עמים ירגזון :
מקול מפולת שאון פורכים · נרעשו איים ויושבי ברכים · סלעמו
סוד נמלכים · עלפו ונסוגו אחור נסיכים · פחות וסגנים נמרכים ·
צור וצידון וכל גלילי פלשת נבכים · קצין ורש ואיש תככים · רטט
החזיקו

לארץ שנקרא רקיע כמו שנא׳ בתהלים קל״ו לרוקע הארץ : נהרים בעדם הארץ והים היו עושים מריבה בשביל המצריים : שדי כו׳ הקב״ה המשלם לשונאיו בעה״ז מעט מצות שעושי׳ כדי להאבידו בעה״ב ולפי שהיה מעט זכות ביד המצריים על שהצדיקו הדין ואמרו ה׳ הצדיק זכו לקבורה ונס שקב״ה יד ימינו כו׳ לגמול להם חסדם שהקבורה נקראת גמילות חסד : תפתה הנירנס נקרא כך : פערה פתחה : תוחתתו (זוא ווארן צובראכן : נרדם כלייא אנשלומט) : שאון צעקת קול האויבים כמו שאון קמיך עולה תהלים ע״ד : באהב שנית מפני אהבה היית מנהג סדר העולם העבר משמש את האדון אתה משמש את ישראל כדמפרש הפיוט אזיל : געגועים תחנונים : להר חמד הר סיני : פורכים המצריים : סולעמו לי׳ אשכנז היישרעק כלומר כך נתקבצו בחרבה וולק כי תוקף כיתות וכתיעצו סוד על ישראל : עולפו זיא ווארן אונמעכטיג : נמרכים נרפים ונחלשים : ואיש תככים בעל תחבולות · ויש״א איש בינוני שאינו לא עני ולא עשיר : רטט

איהרי שבר · אונטר איינגדר גוויקלט אלז באלין איט איהרי הערצליכי רייטוואגין ידז גשפאלטינהים אוני די אויז גשפריטי ערד וואהרן גריאן אוני צאנקן איהרינט ווענגי קריג אוני צאנק וואהרן זיא רייאן וועגן איהרר דז זיא קיינה וואלטן אן נעאין אבר דער אוועלטיגי גאט דער דא בייצאהלט · זיינה (שונאים) זיא צו אאכין פר ליהרן : האט זיינה רעכטי הנד גיטאן אוני גוויזין דער ערדי זיא אן זו נעאין צור קבורה · אוני איהנין וויילן זיא גאטים (משפט) גירעכט גיאאכט הבין צו פר געלטין איהרן (חסד . דז גיהנם) האט גיעפינט דז אונד אוני איין גשלונדן איהרי פראכט · זיינד צואמטליך צום גרונד גגידרט ווארדן אוני איט איהנין רייט וואגן אוני פפערד צום טויט איין שלאפין : נרדם עס וואהר איין שלאפן אוני גיגן פרלאהרן די גטיאל דיינה פיינדר · אבר די קינדר דיינה פרואי · נחית האסטו גפיהרט איט דיינה גינאדין :
אורח דעם (סדר פון עולם) האסטו איבר זיא אויז ליבשאפט פר ענדרט · אוני דוא אלס הער דיא קינדר דייני קנעכטי אין הערליכה וועגי גפיהרט · זונדרליכי בגיהרגי ליבשאפט אלז איין פאטיר צום קינד האסטו איהנין גיטאן · הוניג פון פעלזין האסטו זיא אאכין זויגן · גיוועשין · גקליידיט · שוה אן גיצויגן אוני גשאירט · איט זעאיל ועהל׳ הוניג · אוני גוט איהל האסטו זיא ער צויגן · דיזעס פאליק האסטו איט דעם · (עאוד ענן) גפיהרט · די פינסטרי נאכט האסט דורך דעם עאוד אש אלז איין לייכטר גאאכט · טו פון אונטין אוני אן צום ברויט פון אויבן האסטו איגן אאכן רינן · וואסירס צו איהרן דורסט האסטו אויז דעם פעלזין גיגוגן · זיא פר זאאילט צום גלוסטיגן בערג סיני · אצות אוני חוקים איהגין גלערנט

רוחו בתוך גרנו · ויעלם עד רום מעונו · הורידם למטה בדכיות עשונו · דבק סוס ברכב והשמיט אופנו · גררם בכובד במתג רסנו · בלבים הביאם בעצם אונו · אכלו כקש יבש בחרונו :

בחרונו ירה בים אוילים · ושוררו לו בני אלים : חזן מי כמכה באלים :

אלוה על כל אלהים · בורא עומק ורום גבוהים · גוזר ים גליו לבל יהו זוהים · חוק והלך מאימרתו נרהים · האומר לחרס וזוהרו כהים · וחותם בעד הלים ולא מגיהים · זיקים וברקים ממנו נשלחים · חשים בשליחותו ולא שוהים · טכס גלגל קבוע ומזלות צומחים · יחד כסיל וכימה עמם זורחים · כונן עש בצפון ועקרב בדרום מונחים · ליחוד שמו כלם מוכיחים :

מוכיחים מעשיך אהבת אמוניך · לבלוע לוחצי המוניך : חזן נטית ימינך :

מומתים ולא מתים בעודם · נפשותם עדין צרורות בחלדם · סיער סוף ליבשת לידם · עיפתה אף היא קלעתם לבית מצודם · פצועים ונפצעים ומפלח כבדם · צנופים כדור עם מרכבות כבודם · קרוע ורקוע

יהגיעו לים סוף ועירב אות' יחד כדי · להכביר שאונו של ים סוף שיעלו גלי הים ויכסו המצריים · בעוד ישנו בעודם חיים · ברגו בתוך גופו בגוף זיא בדן לכפש · בדכיות עשונו בתקו' עתו ועסן בגמגא על סוסי · דבק סוס ברכב יהיה הסוס למעלה והאדם למטה כמו שמכער הקדרה : אונו כחו · זוהים שלא יתגאו לעלות לי ובוזי ... גרהים מסחדים · לחרס וזוהרו לשמש שנקרא חרס ולבנה שמקבלת שזוהר מן החמה · כהים מחשיך ומכסה אור חמה ולבנה · וחותם בעד הלים סותם אור שכוכבים שלים לי כוכבי אור · ולא מגיהים · לא מאירים · טכס תקן · כסיל וכימה כסיל בדרום ומולט בימו' סקיו ויעשו מן החם · כימה הוא בצפון ומולט בימות החורף ועשוי מן השלג · עש בצפון ועקרב כו' מזלות הם · בחלדם בגופם · לידם לזרקם ליבשה · עיפתה ל' ארץ עיפה · קלעתם בל"א שליידרט זיא : ומפלח כו' ל' יפלח חץ כבדו משלי ז' (בל"א בו שפאלטון איר לעבר) · צנופים כדור עגול ומגולגל (בל"א גיוויקלט קיגליכט) כתכנסת שמסבב הראש כגלגל · קרוע ורקוע הים שהים קרוע והארץ

ורקוע טיפונג דער פר שטוסונג דער רוילינדי וואסרין · ער האט פעסט גיאכלט דז פפערד אן רייטוואגין · אונ' אפגינאנגן זיינה רעדיר · ער האט זיא גשלעפפט אים שווערקייט · מיט דעם שטריק זיינם צאום · אין דער מיטן פון ים · האט ער זיא גיבראכט מיט דער שטארקי זיין קרעפט · זיא ווארדן פר צעהרט אז אין דערים שטרויא דורך זיינם צארין : כחרונו מיט זיינם צארין האט ער גיווארפן אין ים דיא פר נארטי · אונ' הבין צו איהם גיזונגן דיא קינדר דער שטארקי אבות · מי ווער איזט דיר גאט גלייך אונטר דיא שטארקי :

אלוה גאט איבר אלי ריכטרי · ערשאפיר דיא טיפנים · אונ' דיא היך אויר הימלנג · ביפעהלט דעם ים זיינה אונדן נית צו זיין הופאהטיג · היזל אונ' ערד אנגסטין פר זיין פורכט · זאגט נור דער זון — אונ' אירר הצלונג ווערט רונקיל · בזיגלט אום דיא שטערן דז זיא ניט קענין לייכטן · שטערן שוס אונ' בליצן ווערדן פון איהם גשיקט איילן צו טומן זיין (שליחות) אונ' זוימן ניט · האט גזיהרט איין בשטענדיגס גלגל · אונ' ספראצלינדי מזלות : צו גלייך דו מזל (כסיל) אונ' (כימה) טומן מיט זיא שיינין · ער האט בפלסין צו זיין דז מזל (עש) אויף צפון · אונ' עקרב אויף דרום זייט צוליגן אלי בווייזן אויף זיינם איינגין נאמן : מוכיחים עס בווייזן דיינה ווערקן די ליבשאפט דיינם גלויבנס · דען צו איין שלינדן דיא בצווינגרס דיינם פאלק · נטית האסטו גינייגט דיינה רעכטי הנד :

מומתים ווייא זיא בלד טויט אונ' נאך ניט רעכט טויט וואהרן ווארן אירי (נפשות) וואהרן נאך פר בונדן אין אירי לייבר · האט ער גשטורמט אן ים סוף זי אך גשליידרט צו איהרן נעבן הויז אין ים · גיוואונדיט גשעדיגט אונ' צערשפאלטין

עָמְדוּ צְרוּרִים כַּחֲמוֹת · פָּנוּ כָּאן וְכָאן שְׁלִישׁ רוּם
מִימוֹת · צָעוּ הַנּוֹתָרִים לְמִדְרַס פְּעָמוֹת · קוֹרְעוּ
אֶת שֶׁבִּנְהָרִים וַאֲגַמּוֹת · רִבָּה בּוֹר וְשִׁיחַ וְנִקְרַת
אֲדָמוֹת · שְׁאוּבִים אַף שֶׁהָיוּ בְּכָל מְקוֹמוֹת · תּוֹכוּ
יַחַד בִּגְזֵרַת לוֹבֵשׁ נְקָמוֹת :

נְקָמוֹת וְקִנְאָה יָעַט שׂוֹנְאָיו לַהֲדוֹף · כְּמוֹ לְשֶׁעָבַר עָט לִנְדּוֹף · חזן אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף :

תַּעֲלוּלֵי צָרוֹרוּעַ מֵעֲלָלֵיהוּ שֶׁקֶט וְשַׁלְיו לֹא הִנִּיחוּהוּ ·
רוּחַ עָרִיצִים הִתְעָהוּ · קִיאוּ לָשׁוּב וּלְבַלְּעֵהוּ · צוּר
עֲבוּר לִגְבּוֹת שְׁטַר נְשִׁיֵּהוּ · פִּלֵּג לִבּוֹ וְהִשְׁגָּהוּ · עִם
הַנִּתָּק מִמַּתְלְעוֹת פִּיהוּ · שָׂח אֶרְדֹּף אַשִּׂיג וַאֲכַלֵּהוּ :

נִפְרַע סְאָה בִּסְאָה בְּרִשְׁעֵהוּ · מָרַד לוֹ כְּנֶגֶד מְרוֹתֵיהוּ :

מְרוֹתֵיהוּ נִאֲצוּ מֵי יְיָ מוּל שׁוֹלְחָךְ · גְּרַרְתּוֹ בְּמֵי יָם לְהוֹדִיעוֹ כֹּחָךְ · חזן נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ :

לְהָשִׁיב יָם לְאֵיתָנוֹ · כִּפְנוֹת בּוֹקֶר לְעֵינֵנוּ · יָם הַגָּדוֹל פָּרַץ מֵאוֹנָנוּ :

טָרַף זֶה בָּזֶה לְהַגְבִּיר שְׁאוֹנוֹ · חֵי כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּעוֹד יֶשְׁנוֹ · זִלְעֵף
רוּחוֹ

כחלקו לב' חלקים החלק העליון
כנו לכאן ולכאן מפני שנדרים
עיפוכם ומפמחלם החלק שפני
מתחתיו נקרע ונעש' כנגר ולבו
עליו והחלק התחתין כמחר ·
צעו הנותרים למדרס כו' היו
מוכנים לדרוס' הרגל כאדם
שהולך על הנגר · קרעו כו'
כשנקרע הים נקרעו כל מימות
שבאמ' בשמות י"ד ויבקעו המים·
ונקרת אדמות כמ"ר · יעט
כגלות הזה כעו שבכר עטה יעטה
כקתה לנדוף כרעה · תעלולי
צר ל' גם אני אבחר בתעלוליהם
ישעיה ס"ו כלו' מנהגו ומעשיו
הרעים לא הניחוהו לאות שקט :
קיאו לשוב ולבלעהו כאמר
קומו צאו שמות י"ב ואח"כ אמר
שם י"ד מה זאת עשינו וגו' :
ותשגהו לשון שגיון · הנתק
משתלעות פיהו הם ישר' חטף
את ישראל מבין שיני אריות
השכים הגדולים מן בידו הלח ם
בקראות מתלעות · מאוננו
מגבולו אנן הוא ספת כלו' · טרף
זה בזה שקבי"ה פרץ ים הגדול
והגיעו

גירויאט אויך דיזר. אונ' דער אנדרי טייל פון דיא היך דער וואסירן צו שטיאן אלז אויארן · אבר די איבריגי צווייא דריטיל זיין גיוואררן צו בטרעטונג דר פיסין · (דהיינו איין דריטייל איזט גגליפרט צו בריק דריבר צו גיאן איין דריטייל איזט דרונטר גיפלאסין) · זיא זיינד צעררישין וואררן אך די וואסירן אין דיא בעך אונ' גיאוויזלט · אונ' נאקגדר צו אין דיא גרובין · גרעבין אונ' צעבריר אין דער עררי · אויך אלי גשעפפטי וואסיר דיא אין אלי ארטין וואהרן · זיינד אלי אין דער איטן צערשפאלטין וואררן דורך דעם (גזר) פון גאט בקליידר דיא נקאות : נקמות נקאות אונ' (קנאה) זאל ער אום ווינדן זיינה (שונאים) צו פר שטויסין · אלז וויא ער פר פלאסין האט אום וואנדן (פרעה) צו פר שטויסין · אמר וויל דר פיינד גיזגט איך וויל נאך יאגין:
תעלולי דז שפאטן פון דעם לידיגר אונ' זיינה בווהאפטי ווערקן · הבין איהם קיין רוחי נאך ראסט צו גלאזין · זיין שטרקר
הויך אוהט האט איהם פרלירט : זיין אי גן אוי: שפיילט ווידר איין צו טלינדן · (דהיינו וואס ער צרשט גוט גיטאן האט ער ווידר בירייאיט · זיא צו טיקן : אום די גאט דער בשעפיר פון איהם זאל בילאהנט ווערדן זיינם שטרחוב האט ער זיין הערץ צערטיילט אונ' אירריג גיאאכט די פאליק זאל פר רוקט וואהר פון זיינה צעאין אין אויז · האט ער גשפראכין איך וויל נאך יאגין · זיא ער רייכין · אונ' פר דערבין · ער איזט בילאהנט גיוואררן (אדה כנגד אדה) אין זיין רשעות · ער האט איהם גיאאסין נאך זיינר אאס · מרותיהו נאך זיינר אאס די זיא הבין ערצירנט אונ' גשפראכן ווער איזט גאט קיגן דיינה אב גשיקטי (אשה אונ' אהרן) · דא פאר האסטו איהם גשלעפפט אין ים איהם צו וויזין דיין קראפט : נשפת דא דוא גיוועהיט האסט איט דיינם ווינד ·
להשיב צו ווידר קעהרין דז ים צו זיינר שטארקהייט · קיגן אארגינס צו זיינה גשטעטין · די גרושי (ים) האט ער אויז גיבראכין אויז זיינה ראניפט אדר באָרטין וויא אייגם אן דעם אנדרן דהיינו די (ים הגדול) אן (ים סוף) גיקלאפפט צו פרשטערקן זיינה ברוזונג · וויא יעדר פון זיא נאך זיין לעבין אין זיך גיהאט · האט ער גשוועכט זיין גוואהט אדר אטום אין דעם לייב זיינר שייד · זיא הירויז גיבראכט ביז אן דער היך זיינם היאל · אונ'דען ווידרום הירונטר גנידרט אין דער טיפונג

למען ספר בכל גיא שמך · כחך הראית
במתקוממיך · יצאת לישע עמך · טבחה לשית
בקמיך · חשפת ימין תעצומך · זרות כמוץ לוחמיך ·
ותנהום בשאגת רעמיך · המון הומים לעמך · דין
גמור דנת כנואמיך · גוי המעביר רחומיך · בכל
גוים נשמע נקמיך · אשר עשית לעמך :

לעמך קולם הסכית ממעונך · ורודפיהם הכנעת בחרונך חזון וברב גאונך

אדר גאות לבשת · בעוזך ים כפוררת · גאות
עריצים השפלת · דכאות דלים רוממת · הלאמי
ים סוף הובשת · ובמעמקים דרך שמת · זכים בו העברת · חנפים
בתוכו שקעת · טבעך בעולם הודעת · יראתך על פני כל העמים
תתה · כסלחים עת הכנעת · לבדך על כל אלוה נתגדלת :

נתגדלת ונתקדשת לשבור ראשי תנינים בתקפך · והסערת לבים בזעפיך : וברוח אפך :
מפה ומפה ערמות · נוזלים צגו כחומות · סוערו וקפאו תהומות ·
עמדו

בקמיך לעשות בשונאיך · חשפת גלית : זרות כמו ת' בזורי' כמוץ מן הגורן כל"א ספרי אר : לוחמיך אנשי מלחמתיך · המון שאון הים · כנואמיך כאמרתך שאמרת דן אנכי · רחומיך ישראל ופי' המעביר במו שאמרו רז"ל ג' דברים מעבירים לאדם על דעתו ואחד מהם הגלות ואם נכתב המעבידים רחומיך יתיישב יותר · אדר גאות תרגום נאות שבאמ' בתהלים צ"ג יי' מלך גאות לבש · אדר לשון אדרת שנאמר ויקטע ז' · כפוררת לשון פירורין · חנפים מצרים · כסלחים מצרים · ראשי תנינים ים פרעה וחילו : וברוח אפך בעבור הים מפה ומפה ערמות · לשון נערמו מים · וקפאו נקרשו · צרורים כחמות כאלו צרורים יחד בתיך נידות לשון חמת מי' שליש רום מיטות גובה' המים כחלקו

קווענדיגי בעלי ערלינרונג · גמרין אוג' גרה · גרינגם הרוץ הבין זיא איהם ערטרעקט דעם ווידיגר איט זיין גאנג·
(אתנה) זימו ויינר אלי צו גלייך פר זונקן אל' איין בלייא · דו ניט איבר גבליבן אייט איינר דער דא האט איבר ברעגגן קענין
נאך אנרים איינה באשטאפט · בשורה דיא באשטאפט אויט אוי גיגגן אוג' זיינר ערטארקן אלי איינה לאנקרי · זיא
הבין גאט געטערקט אלי צו גלייך דער (שליח אשה רבינו) אוג' אלי איין פאליק · אוג' גיזגט · ימינך עס אייט געטערקיט
דייני רעכטי הנד גאט · לסען אום צו ערליזן אין דער גאנגי וועלט דיינן נאמן · האשטו דיינם (כח) גיווייזן אן
דיינה ווידיגי פיינדי · דוא בייזט אוי גיגאנגן צור הילפי דיינם פאליק איינה שלאכטונג צו טואן אן דיינה ווידיגי · דו האשט
גיאפינבארט די רעכטיהנד דיינר שטארקהייט · צו פר ווארפין אלז אין שפרייאר דיינה קיגן שטרייטר ווארטשו ברואין
איט דעם סריאן דיינר דונדרין · אוג' דיא ברואינדי זילי וואסיר צו געגן · איין פאל קווילין (דין) האשטו גריכט אלז וויא דוא
גזאגט האשט · דז פאליק זיא פון זינן פר רוקט האט דייני גליבטי · אונטר אלי פעלקר איז גיהערט ווארדן דיין (נקאה)
דיא דוא גיטאן ווענן דיינם פאליק · לעמך דיין פאליק אירי שטים האשטו פר נומן פון דייני הייליגי וואהנונג · אוג'
אוג' אירהי נאך יאגירם האשטו אונטר טעניגט איט דיינם גמרין ו-רוב אוג' איט דיינר גרויסי הער שאפט :

אדר איין צירהאטס קלייד פון הערשאפט האשטו בקליידט · וויא דו איט דיינר אמכט דו (ים צער ברעקילט · דעם הויך
אוהט דער שטרקי (רשעים) האשטו נידריג גיאמכט · דיא פר שטויסנהייט דער ארמין האשטו ער הויבין · פר
וואהר די וואסיר פון (ים סוף) האשטו גטרוקינט · אוג'אין דער טיפנוס פון ים האשטו איין וועג גיאמכט · די לויטרי יסראל
האשטו דורך זיא גפיהרט · אבר אום קייסר האשטו דריין ער זונקן · דיינם נאמן האשטו אין דער וועלד ביקאנד גיאמכט·
דייני פורכט האשטו איבר אלי פעלקר געבן · וויא דוא דיא אצרים האשט אונטר טעניגט · בייזטו אליין איבר אלי ריכטר
ווארדן גיאכטבערט : נתגדלת דו בייזט ווארדן גיאכטבערט · אוג' גיהייליגט צו צערברעכין דיא הויפטר פון (אצרים) איט
דיינר שטארקהייט · אוג' האשט אכין שטוראן דיא וועטין פון ים איט דיינם צארין · ברוח אוג' איט דעם ווינד דיינר נאזי :

ספה פון דיזי אוג' דער אנדרי זייט וואהרן דיא וואסיר צו הויפן · דיא רינינדי וואסיר זיינד גשטאנדן אלז וויא די אומרין ·
זיא וואהרין שטוראן אוג' גליפרטן דיא אב גרונדי · זיא זיינד גשטאנדן פר בונדן אלז וויא די אומרין · זיא הבין זיך
גירויאט

וַתִּרְעַשׁ אֶרֶץ וּמְלוֹאָהּ · זַלְעָף פּוּט וְלוּד בִּמְשׁוֹאָה ·
חָרוּב וְהֶחֱרִיב בְּלִי רְפוּאָה · טֶרֶף זְרוֹעַ וְקָדְקוֹד
וּפֵאָה · יַחַד שׁוֹעַ וְקוֹעַ וְשַׂר מֵאָה כֻּלָּם נִגְעַר בְּכַלָּאָה ·
לְבַעֲבוּר אוֹם הַנֶּהֱלָאָה :

הַנֶּהֱלָאָה רָחַף בְּצִלּוֹ · וְצָר בְּתוֹךְ הַיָּם הִצְלִילוֹ · חזן מַרְכְּבוֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ :
מַחֲנֶה צַר וְכָל שְׁאוֹנוֹ · נָגִיד וְנוֹשֵׂא כְּלֵי זֵינוֹ · שַׂר
כָּל מֶלֶךְ וּמֶלֶךְ וּלְגִיוֹנוֹ · עֲטוּר כּוֹבַע וְלָבוּשׁ שִׁרְיוֹנוֹ ·
פָּרָשׁ וְרַכָּב מְצֻמֶּדֶת עַל מָתְנוֹ · צוֹעֵד בְּרֶגֶל וְקוֹלֵעַ
בְּאַבְנוֹ · קָצִין וְנִקְלֶה וְעַבְדּוֹ וַאֲדוֹנוֹ · רוֹבֶה קֶשֶׁת
וְאִטֵּר יַד יְמִינוֹ · שָׁם פַּרְעֹה וְכָל הֲמוֹנוֹ · תַּמּוּ נִכְרְתוּ
וְהוּרַד שְׁאוֹל גְּאוֹנוֹ :

גְּאוֹנוֹ בֻּלַּע וּשְׁאוֹנוֹ נֶחֱרָמוּ · וְיַחַד כֻּלָּם נֶהֱמָמוּ : חזן תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ :
תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קָרָא · שְׁאוֹן סוּף לְעֻמָּם נִתְגָּרָה · רַעַם וָרַעַשׁ וְקוֹל
עֶבְרָה · קָדִים וְסוּפָה וּסְעָרָה · צִנּוֹרוֹת מִפֹּה וּמִפֹּה מְקַלְּחִין בִּגְבוּרָה ·
פְּלָגִים יִבְלֵי נְהָרָה · עֶבְרָה וָזַעַם וְצָרָה · סָבִיב בְּעֵתוֹתוֹ צָר עִם כָּל
שִׁירָה · נִשְׁקְעוּ כֻלָּם יַחַד כְּאַבְרָה · מִבְּלִי הוֹתִיר מוֹלִיךְ בְּשׂוֹרָה :
בְּשׂוֹרָה יָצְאָה וְהָלוֹ כָּל בַּעֲלֵי מְדָנַי · וְאַדְרוּהוּ יַחַד צִיר וְכָל הֲמוֹנַי : חזן יְמִינְךָ יְיָ :

למען

חוקי · גלה כבודו על הים · אילו וחילו שהיכם לשון חוזק : ולא בזה לחשי כגלות הזה · לחיבי כן סבין תפלתי · וקול תשואה שנא׳ בתהלים י״ח ועליון יתן קולו · זלעף לשון זלעפות ובלבית : פוט ולוד מצרים הם · וקדקוד ופאה שרים והנמוכים : שוע וקוע עשירים ושלטונים ושרים · בכלאה כמסגר הים : הנהלאה כנסת ישראל שנאמר במיכ׳ ד׳ הנלעה לשארית והנהלא׳ · רוחף לשון על גוזליו ירחף דברים ל״ב · שאונו חילו ולגיונו מגב החיל · ורכב מצמדת להם חרבם על מתנם · תהום אל תהום קרא לנאת על המצריים לטובעם · צנורות מוליך במיכם המים ממקום למקום מקלחין בתיכ׳ · פלגים יבלי נהרה שכתי נהר ונדותיו · כאברה גללי כעופרת קרי אשתקעו כאברם · בשורה יצאה מעצמה יצאה בשורה שנשקעו המצריים : והלו רננו : בעלי מדני מריבי · ואדרוהו ושבחוהו · נאה הארץ · לבית בקמיך

המט אמכין ערטרעקין פוט אונ׳ לוד די איינד דיא אצרים איט זויטר ברוך · איין פר וויטטונג איבר דער אנדר ניאר צוקינן פר צוקט ארים · ווערבלי אונ׳ אקין . דהיינן גרויטי טרים אונ׳ שופטים · צו זמאין רייכי גיוועלטיגר אונ׳ הויבט אמן אלי
המט ער גיטטערצט אין דער בטליסונג פון ים · אוקווילין דעם פר אימדיטין פאליק ישראל :
הנהלאה דיא פר אימדיטי המט ער גשילט אונ׳ גידעקיט אין זיינם שטטן : אונ׳ דעם איידיגר המט ער אין ים אמכין זינקן : מרכבות דיא רייטוועגן פון פרעה איט זיין חיל ·
מחנה דיא (אחנה) פון דעם איידיגר איט אלי זיין גשיאל דער הער אדר פ׳הרר אונ׳דער איהם זיין כלי זין טראגיט דעם הער פון יעדרן ארט אדר גראן שאפט · אונ׳ זיינה פעלקר · דער אום ריגיט איט דעם גיהרנם הוט אונ׳ דער בקליידיטי זיינם פאנצר · רייטר אונ׳ רייטר איט דעם שווערדי ביהעפט אויף זיינה לענדן דער דא שטרייטיט איט זיין פוס . אונ׳ שלידרר איט זיין שטיין · (קצין) אונ׳גיאיינר אמן · עבד אונ׳ זיין הער . שיסר איט פפיילין בויגן אך דער וועגן פר קירצטי רעכטי הנד איט דער לינקי גיוועלטיגט . אודארט וואהר (פרעה) איט אלי זיין פאליק יזיא זיינד ווארדן גר אויז פר שניטין אונ׳ גידרט אין דער אונטרשטי גרוב זיינה הערטשאפט · גאונו זיינה הערטשאפט איזט איין גשלונדן ווארדן אונ׳ זיין ברואינד פאליק זיין ווארדן פר וויסט · אונ׳ אלי צו זמאן זיין ווארדן פר טואלט : תהומות דיא אבגרונד וואהר זיא בידעקן · תהום איין תהום המט צום אנדרן גירופין · דז ברואן פון ים סוף וואהר קיגן זיא ריגן · דונדר שטורם אונ׳ שטים פון צארן · אזרח ווינד · אוהן גשטים אונ׳ שטורים · דיא רינן וואהרן פון הירשונ׳ דארטן רינין איט גבורה · בעך קוועלדיגי

קוֹלַעַת עַד צִית רָמִים · רוֹטֶשֶׁת עַד חוּג תְּהוֹמִים ·
שׁוֹפֶטֶת דִּין יְתוֹמִים · תְּהִלָּתוֹ תָּמִיד הֱיוֹת נוֹאֲמִים :
נוֹאֲמִים שְׁרוֹל חֵילָם בְּלֵב מוּקְשֶׁה כְּסִכְּרוֹ בְּיַד אֲדוֹנִים קָשֶׁה אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה
תּוֹדָה וְקוֹל זִמְרָה · שֶׁבַח וְהַלֵּל וּצְפִירָה · רוֹן וָעוֹז
וְתִפְאָרָה · קוֹל אוֹמְרִים אָשִׁירָה · צִלְצוּל לְדַר
בִּנְהוֹרָא · פּוֹדֶה וּמֵחִישׁ עֶזְרָה · עוֹנֶה בְּעֵת צָרָה ·
טוֹבַת מֵעַמּוֹן עֲתִירָה · נוֹתֵן תְּשׁוּעָה לְעַם נִבְרָא ·
מַצִּיל קָמֵיהֶם בְּעֶבְרָה :

עשה כהם מדת הדין ככף הקלע עד לב השמים ת"י עד צית שמיא: רוטשת לי' שביר' כמו ועוללים ירטשו ישעי' י"ג : דין יתומים ישראל היו במצרים כיתומים : נואמים היו המצריים מדברים לשלול חול של ישראל בלב קשה ואחר הקב"ה שכפלו ונמכרו ביד אדונים קשה וזה משה שנא' עליו וסכרתי את מצרים ביד אדנים קשה שם י"ט : לעם נברא הם ישראל: מציל שטביע' במכ"לת ים : השח יפיפיה השפיל המצרים שנקראים עגלה יפיפיה מצרים ירמיה מ"ו : ודלני הגביהני : טס כמו פרח על ענן קל : להנפישי ליתן מרגיע' ומנוחה לנפשי : ושע רחשי פנה לתפלתי · רפשי שהייתי מלוכלך בטיט ולבנים · דעך וצמת כו' פנה מרם והכרית שמבאישים אותי

בְּעֶבְרָה הַשַּׁח יְפֵיפִיָּה · וְדִלַּנִי מִשְּׁאוֹל תַּחְתִּיָּה : חזן עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ :
לוֹ הִכְּתָה נַפְשִׁי · כְּבוֹדִי וּמֵרִים רֹאשִׁי · יוֹדֵעַ בְּצַר נַפְשִׁי · טָס עַל
עָב קַל לְהַנְפִּישִׁי · חָמַל עָלַיו וְשָׁע רַחֲשִׁי · זָכַר חַסְדּוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ
לְהַחְפִּישִׁי · וַיַּעֲלֵנִי מִטִּיט רִפְשִׁי · הַמּוֹצִיאִי מִמַּסְגֵּר לַחָפְשִׁי · דָּעַךְ
וְצָמַת מַבְאִישִׁי · גִּלָּה כְּבוֹדוֹ עָלַי לְדָרְשִׁי · בַּצַּר לִי קְרָאתִיו וְלֹא
נְטָשִׁי · אֵלָיו חֵילִי וְלֹא בָזָה לַחֲשִׁי :
לַחֲשִׁי כֵּן וַיֵּצֵא בְחֵימָה · מוּל צַר לְהִלָּחֵמָה : חזן יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה :
אָזַר עוֹז וְעָט קִנְאָה · בְּשִׁרְיוֹן וְכוֹבַע נִרְאָה · גֵּאוּת לָבַשׁ וְנִתְגָּאָה ·
דָּרַךְ קַשְׁתּוֹ וּבְרַק חֲנִית הֶרְאָה · הִרְעִים רַעַשׁ וְקוֹל תְּשׁוּאָה וַתִּתְגָּעַשׁ
ותרעש

תורה דאנקונג מיט סטימ' פון גיזאנג · רוהם · פרייז · אונ' ליהרונג . לויב גיזאנג · אלי אמלט אונ' טונהייט יעדרי סטימ' זאגיט מיך וויל זינגן · קלינגונג צו גאט דער דא וואהניט אין ניכט · ער ליזט אונ' איילט הילף אכט ווארטיט אין לייט דער נרה · פרנצאזיט פון זיינם פאליק . מיר גיבט הילף צו דעם פון אוהם בטאפינן פאליק אמליט זיקן מיר ווידריגי פייגד מיט צארין · בעברה מיט צארין האט ער אין גיבוקט דיא יפיפה אלרים אונ' איך ערהויבן פון דער אונטרסטי גרוב · עזי איינה אמלט אונ' בלויבונג מיזט גאט ·
לו צו איהם אתהר האפין אין ליב · ער מיזט אייני עהר אונ' ערהיבר איינם הויבט · ער וויס איינה לייד · וואר שוועבין אויף איינם גרינגן וואלקין · איך צו אמלין רואין ער האט זיך איבר אירערבארמט אונ' זיך גיווענדיט צו איינם ביטן גידאכט זיין (חסד) אונ' אויף גיברמכט פון איינם קוטיגן לייאן · איך אויז גיליגן פון דער בטליסונג צור פריימהייט · פר צאמין אונ' פר סגיטין איינה איבלר · איר ענדרעקט זיין כבוד איך צו וולן · אין איינר לייד הבי איך איהם גירופין אונ' ער האט איך ניט פר לאזן · ער מיזט איינה סטרק אונ' קראפט · אונ' פר שאצהט ניט איין לאנגזאם ביטן · לחשי איין ביטן האט ער גפריבט אונ' מיזט אויז גיגאנגן מיט רוגי · קיגן דעם פיינד צו שטרייטין · ה' גאט מיזט דר הער פון אלחאה :
אזר ער האט זיך גיגורט אונ' אום וואונדן מיט (קנאה) · מיט פאנגר אונ' גהירנם האט מיזט ער ווארדן גיזעהן הערטאפיט האט ער בקליידיט אונ' גיהערטיט · ער האט גיטרעטין זיינם פפיילן בוגין . אונ' די פונקלינדי שפיז האט ער גאזין אאלין דונדרין · סטוראי · אונ' בריך סטיאין · אונ' עס וואהר בעבין אונ' שטוראן די ערדי אונ' אלם וואס אין איהר מיזט · ער
האט

חזן וקהל בעטותו קנאה בלובשו נקם · לדריע ולהצריח מקמיו שבעתים ישיב אל חיקם · קדוש :

בקנת קהלות אומרים אל נא · ונכון שלא לאמרם מפני שמשמע יהיו של הקב"ה עבשו כים וכו' :

אל נא לעולם תוערץ · ולעולם תוקדש · ולעולמי עולמים תמלוך ותתנשא · האל מלך נורא מרום וקדוש · כי אתה הוא מלך מלכי המלכים · מלכותו נצח · נוראותיו שיחו · ספרו עוזו · פארוהו צבאיו קדשוהו רוממוהו · רון שיר ושבח תוקף תהלות תפארתו :

פזוכת הכותב להגיד נפלאו' כאל כגאולת מצרים · ים ף כל בית פסוק מהם ירס · ויסד כל ראשי אותיות בחרוזים באותיות אלפ"א בית א' ואחר כך בתשרק ·

חזן ובכן ויושע יי ביום ההוא :

מיוסד ע"פ א"ב

אצולים מפרך סוגים · בחוזק יד ונסיונים · גוני שומר אמונים · דעה וחכמה חנונים · ההוגים ביקרה מפנינים · ומצותיה והוריותיה מבינים · זמירות לא נותנים · חבל נחלתו מכנים · טפולים בו ועליו נשענים · יודעים מה פעל הדר מעונים · כאזור במתנים נתונים · לו דבקים ובצלו לנים :

חזן לנים ומסתופפים בצל אל · משוכים אחרי אל · ובצורי הם נלחם האל : וירא ישראל :

מותחת גבהי מרומים · נוטעת ארני הדומים · סוערת שאון ימים · עורפת המון קמים · פורעת דין ענמים · צודה מחבלים כרמים · קולעת

אצולים לשון הפרשה מעבדו' פרך של מצרי' שנקראו סיגים : בחוזק יד של הקב"ה : שומר אמונים שומרים ומצפים לקיום הבטחת הקב"ה : חבל כו' מרוב אהבתו כונם וקורא אותם חבל נחלתו : טפולים מחוברים בהקב"ה : יודעים מה פעל כו' שנאמר במדבר כ"ג כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל : באזור שנאמר בירמיה י"ג כאשר ידבק האזור על מתני איש כן הדבקתי אלי את כל בית ישראל : ובצלו לנים שנאמר בתהלי' צ"א בצל שדי יתלונן : מותחת כו' שנאמר ו מתחם כאהל לשבת ישעיה מ' ומספר משפט ידיו של הקב"ה : הדומים הארץ שנקראת הדום רגליו : סוערת כו' וגם יד ה' סוערת מצרים וגלי ומים · עורפת חיל פרעה : צודה פירש לשם מצודה : מחבלים כרמים המצריים · קולעת כו' פסח

בעטותו ווען ער ווערט אום ווערן ניידונג · אונ' בקליידן נקמה · צו שמאין אונ' צו טרייאין · איך פון זייני ווידריגי צו רמאלין · אבן פאך ווערט ער ווידר קעהרן אין איהרר שוים · קדוש :

ובכן ויושע אונ' אזוא העלפיטי גאט אן יענבינן טאג :

אצולים דיא ישראל דיא אב גשיידן וואורדן זיין פון דער הארטי ארבייט אויז אגריים · איט שטארקר האנט אונ' נסיסין אין פאליק דז אין הלט נעאט זיינה אויף ריכטיגקייט · איט ווישנשאפט אונ' תבואה בגנעדיגט · די דא לערנין אין דער (תורה) די ווירדיגר איז אז אלי איינרליי שעני אירי אזות אונ' אונטר ווייזונג פרשטיאין · ליב גיואנג טאן זי צו גאט געבן דז טייל זיינער ערבטייל זייננד זיא גינענט אן איס ביהעפטיט אונ' אויף איס אונטר לאהניט ווישן וואז גווערקט הט גאט דר אין די הימלין וואהנט · אז איין גערטיל אן די לענדן גיגעבן · זיינד זיא איהם ביהעפטיט · אונ' נעלטיגן אין זיינם שאטין :

לנים נעכטיגן אונ' טולין זיך אן דעם שאטין גאטיש · ציהן זיך נאך גאט · אונ' אן איהרי לייריגר שטרייטיט איהר גאט וירא אונ' ער זעהיטי ישראל דיא האנד האלט גאטיש ·

מותחת דיא דא אויז ציהט דיא הויכי הימלין · פפלאנגט דיא שוועלין פון דעם ערד באדין · אאכיט שטוראין דיא ברוואונג פון דיא י' נאקיט (אדר צערברעכיט דיא נאקין) פון דעם צו איהם ווידריגן פאלק · בינלאהלט דעם (דין) פון דיא אגרים · ספרייטיט נעצין אויף דיזי פר דערבר דען ווייל גארטין די ישראל · וואהר איז טלידרן אין דער היך ביז גען הויכן הימל · אונ' פרשטעסט זיא ווידרום ביז דעם ערדיך פון תהום · ריכטיט דען (דין) פון יתואים · אום זיינם פרייס שטען צו שפרעכין · נואמים דיא אגרים וואהרן שפרעכין צו רויבן דיא ישראל איר גוט איט איינן פר הארטין הערצין · דא זיא אבר דער נאך זיינר אי כר אנטוואורטיט וואורדן אין הגדן דער הערטאפט שוועהר צו ווערדן בשטראפט : אז דאאאלן ויגיטי אשה :

ולא בכח לפי הגדלה · החל בבעלי זרוע תחלה ·
כי אם בענוה גדולה : ואות ומופת שלח להראות ·
והקשה עורף והכביד תלאות · אז הכהו מכות
גדולות ונוראות : נאור אף לפי חמתו · לא עבר
דין אמתו · כי אם ביושר מדתו :

עם מכות בכורות אחר ספירתה: לפלח לעבוד את ה' בעבודת הזבח : לחשובי כו' כל העמים נחשבו לכלום : מותרים כנוגע בבבת עין שכבר הת' ואמר כל הנוגע בהם כנוגע בבת עינו : פוטים הם מצרי' שבתחל בתחלי' תקינו המצריים להושיב את ישראל במיטב הארץ וכמו שעקלו וקלקלו כך נדונו תחלה לקו בממונם ואח"כ מכת בכורות אבילים

נגע אשר בסוף הבעיתו · בו הקדים תחלה להתרותו · ומקץ לקץ האריך עברתו : יה
מכה לא הכהו · עד שלא קדם והתרהו · ואחרי כן שלח והלקהו : ירח הוקצב לכל
מכה · ושלשת חלקים העיד והכה · ורביעית החודש שמשה המכה :

מחץ בו מחצות תשע · ולא נכנע ולא שע · ובעשירית נשבר
מטה הרשע : מערש יצועו קם לילה · ובארץ פתרוס צוחה
גדולה · כי אין בית בלא ילדה : ופה שאמר לא אשלח · הוא הפה חנן
לשלח · ענה כנאלח קומו צאו כדברכם לפלח :

ולמה זה לחשובי כאין · לקנות חכמה ולב אין · מותרים כנוגע בבבת עין · שכל זאת
לא יבינו · פוטים אשר בתחל התקינו · כעקלו בסוף כך נדונו : חזן שעיר וטפוליו
אשר לחרבה · נתכונו מראש ועד קצבה · מה יעשו בלהט היום הבא : בעטותו

גאט האט עס אן גיזעהן אונ' ערוועקט זיינה גינאדין · למלאות אום זיין פרשפרעכין צו (אברהם אבינו) צו ערפילין · צו מיילין דיא היזפיי האט ער צו רוק גירעכינט פון גיבוהרט (יצחק אן דעם חשבון פון דער גזרה) פון פיר הונדרט יאהרי · אונ' אויף דער טאג (אצרים) האט ער פר גאסין דעם נאהרין : ולא אונ' ניט מיט (כח נאך זיינר גדולה) · האט ער אנגיפאנגן אן דיא הויכי לייטין צום ערשטין · אנדרן מיט גרוטן (ענוות) : ואות צייכין אונ' וואונדר האט ער גשיקט צו ווייזן · ווייא ער אבר גיהארט נאקיט אונ' בשווערט די ארבייט · אזו דען האט ער איהם גשלאגן גרוסי אונ' פורכטזאמי (מכות) : נאור דער לייכטינדי גאט · בייא זיינם צארין · האט ער דאך ניט דעם (דין) איבר טרעטין פון זיינר ריכטיגקייט מיט זיינר רעכטפערטיגי מאס : נגע מיט דער פלאג פון (מכות בכורות) וואו מיט ער איהם (צוף) ער שרעקט · מיט אלי האט ער זיך גיפערדרט איהם צו ווארנין · אונ' פון איין ענד צום אנדרן האט ער ערלענגרט זיין צארן : יה גאט האט איהם ניט מיט איינר (מכה) גשלאגין דא ער איס ניט ערשטליך האט איינה (התראה) גיטאן · אונ' דרנאך האט ער גשיקט אונ' איהם גשלאגין : ירח איין (חדש) צייט איז גיזעצט ווארדן צו איטליכה (מכה) · אונ' דרייא (חלקים) דרפון האט ער אלי אן גיזייגט · אונ' דז פירדי (חלק פון חדש האט דיא מכה) אן גהאלטין : מחץ ער האט איהם גיוואונדן מיט ניין פלעק · ער ווארד דאך ניט אונטר טעניג : אונ' קעהריטי זיך ניט דרואן · אבר פון דער צעהנטי איז צורבראכין ווארדן די גיוואלט דער בוזוויכטין : מערש · פון זיינם בעט איז ער אויף גשטאנדן בייא נאכט · אונ' אין גלות לאנד (אצרים) וואהר איין גרוס גשרייא · דען עס וואהר קיין הויז אהניקלאג : ופה די מויל וואס אנפאנגס גיזאגט איך וויל דיא ישראל ניט שיקן · זעלביגס אונד האט דרנאך גיבעטין צור פורט צו שיקן · אמלט איך אויף אונ' גיאט אויז וויא איהר גיזאגט אייערן גאט צו דיהנין : ולמה וואס זאל דיזו אן דיא מענשין דיא צו ניכטס גיאכטיט זיינר · זיך צו ביווערבן צו זיין חכמים אונ' איז בייא זיא קיין הערצינס פרשטאנד · זיא זיינר גיווארניט קיגן דיא ישראל אלז ווען איינר אן ריהרט דז שווארץ אפפיל זיינים אויג : שכל זאלן זיא דיזן פר שטאנד ניט פריבין · דיא אצריים דיא אנפאנגס דיא ישראל הבין גוטז גיטאן · וויא זיא אבר דרנאך קיגן איהנין פר קריאט · זיינר זיא אך אזויא גשלאגט ווארדן : עאלק דעכפון שעיר קואט : אונ' זיינה ביהעפטיטידיא צום פרווישטין זיך הבין בפלישן פון אנפאנג ביז אן ענד : וואס ווערהן זיא טוהן בייא דער פר פלאמונג פון דעם טאג די גריכט צוקונפט זבא :

יוצר ליום אחרון של פסח

הארץ׳ מחולנו למטרות ערץ : בסמתח הין בהם

ומטרות עוז שפך עליהם׳ נימח את כל יקומיהם :

רמח

יקשר צרי עין בבצע ומאנו פרושה לרעב לבצע ׳

והאריכו וקצרו את המצע ׳ יד קפצו מעני

דל : ועוברי אורח מעליהם הדל ׳ וכבד חטא ועון

גדל : קלקלו צערי יושר לסקף ׳ ואוצרו הטוב

עליהם הלך ׳ והפכם משור שדורות לאלף :

קנה

מוסר מאנו צאנים ׳ ולא למדו בעת מקדמונים ׳ הרעו מכל אשר לפנים :

במרד ורעו חסידיו ׳ וגזרו גזירות לבני ידידיו ׳ ויירא ויעורר חסדיו למלאות דבר

להחיש עזרה ׳ אחור השיב חשבון גזירה ׳ ועל תנין שפך עברה :

ולא

ועוד מסך בקרבם רוח עועים · ויסירתם רדוף אחרימו בשריונות וכובעים · ואז עלתה חמתו וישב עליהם אונם ושקעם בטבועים · ונפרדו ונשברו כשבר נבל למבועים :

בגזירת חי וקים נורא ומרום וקדוש

קהל וחזן חכם לבב ואמיץ כח · מי יוכל אליו לנכוח אשר בידו הגבורה והכח · קדוש :

פה המחבר חתם בראשי החרוזות משה ברבי קלונימוס

מה מועיל רשע בעליו · ומה יעוז זד במעלליו · פני משלם לאיש כמפעליו : מרד היוכל לערוך · יציר הומה · נוכח יוצר כל באומר · רוחו ונשמתו בידו שומר : שכנו שת ברום עולם · ממשלתו על כל העולם · מי הקשה אליו וישלם :

שלישים פתחו ראשון לקלקל · אצו סלול אורח לעקל · שם אל באליל להקל : העד אלה פרצו גדר עולם · ופרץ מי הים בגבולם · ושטפם ואבדם מן העולם : הראה בם דין לדורות · לבלתי פלוח לכל יצירות · כי אם לקורא הדורות :

בעלי זרוע החילו לרוב · ויאמרו לאל סור מקרוב · כמלא בתיהם טובות רוב : בעטו באד עולה מן הארץ · ונאצו לממטיר על הארץ .

שמיטות היינו רדפו שנים פסוק במצרים · על בני רבעים שבא׳ בראשית ט״ו ודור רביעי ישובו הנה · בנועים ל׳ נויעה למיתה · רוח עועים רוח התעה אותם · וכובעים של נחשת · למבועים לשון הפסוק בקהלת י״ב ותשבר כד על המבוע · לנכוח לשון ויכוח ·
מה בעליו לבעליו :
חומר · אדם שנברא מאומר : ברום עש״ה כי האלהים בשמים ואתה על הארץ וגו׳ קהלת ה׳ : מי הקשה כנגדו את רוחו לויכוח עמו : וישלם ונח שלא הכאי מלפניו וסוף פסוק באיוב ט׳ : שלישים דור אנוש שהם נפילים ושלישים קלקלו ראשונה ואגת שהיו דור המבול אדם שם אנוש : אצו מהרו : לעקל לעוות : ופרץ מי הים שעלה עד אוקיינוס הציף שליש העולם : פלוח לעבוד : בעלי זרוע דור המבול שגאלו בזרוע ויד חוקה : בעטו באר כו׳ מאשר במטר : רמה כו׳ זאת דור הפלגה : בר כבר פרע שאונם במדה וכמשקל אשר מדדו : שאונם ל׳ שאון : ונפץ מול נפץ דנם שם אמרו פנ׳ נפוץ ודנם כך, ומשם הפיצם : צרי עין הם הסדומים : בבצע בממון

מוני וואנדן איט יעדרי אכה מוני פייבט באמטר · מוני דר נאך האט ער זיא פֿארט גשיקט איט אֿיר הנר גוט זאט · איט פֿיין גמאדי זיאברי מוני אֿיר הנר קליידר · מוני נאך דר צו האט ער אין דיא אנרים פֿראיטט איין פֿר קריאט ים גוויהט מוני זיא אן גיריינט זיאנאך נויאגן איט פאנציר מוני פעמטי היט · אבר ער בראכטי אויף זיא איהרי פיין מוני זיא איין גסטעקט אין פֿריזיקונגן · זיא זיינד גיפֿאלין מוני וואורדן צערבראכין אזו די ערדינה צעגן אויף די קוואל ברונין ;

בגזירת דורך דעם גזר פֿון גאט דעם לעבענדיגן בשטענדיגן · פֿורכטזאאן · ערהובנין מוני הייליגן ;

חכם דוא ביזט די קלוגי הערץ מוני שטרק פֿון קראפֿט · ווער איזט דער זעלביגי דער זיך קיגן איהם קען שטעלין · דא אין זיינר האנד איזט דיא גבורה מוני כח · קדוש :

מה וואס העלפֿט דעם אאן זיינה בויזהאפֿט · מוני וואס ווילן זיך שטערקן דער אוטווילגי איט זיינה ווערקן · קיגן דעם גוילט גאטים דער דעם אענשין בצאהלט נאך זיינה ווערקן : מרד איינה ווידר שפענשטיגקייט · איזט דען איגשטאנד אן צו ריכטין איין אענט דער אוי צייאן איזט · קיגן גאט דער אוז בישאפֿן האט איט דעם ווארט · דער דאז אענשים אטום מוני (נשמה) אין זיינה הנדן היטיט : שכנו זיינה רואונג האט ער גיזאלט אין דער היכי פֿון דער וועלט : מוני זייני גיוועלטיגונג איזט איבר דעם גאנצין (עולם) · ווער האט נאך קיגן איהם זיך גיהארט נאקיבלט מוני (בשלום) אויז גיפֿהרט : שלישים די דריטי (דור פֿון אדם · סתי אנוש · הבין לום ערשטין אן גיפֿאנגין אום רעבלט צו טואן · הבין זיך

מכלל יופי על משפטו יחדש · ויעור נוך בו כקדם יתחדש: חזן שיאו למעלה למעלה ירום ויוגדש · סלה בתוכו נשיר שיר חדש:

ימלוך יי לעולם אלהיך ציון לדור ודור הללויה:

ואתה קדוש יושב תהלות ישראל אל נא:

אדני חלד עד לא טבועים · וטרם תלולי רום לאהל קבועים · מאז העלה במחשבת דגלי רבועים · היות לו מכל אום תבועים · ובהמלך לבראת יציר ראש טבעים · בעדם חלו מלך · ומשרתיו מצביעים · ומאז בחלקו עלו מחלשים שבעים · וסגלם לו לחבל נחלה מוקבעים · וכחבו גרות ועינוי וקבעום קובעים · נתגלגל רחמיו לסוף שלשים שבועים · ויט חסד על בני רבעים · והטה אוזן וסכת שיח משועים · ויקץ כישן ויך צריו בגוועים · הכה ופצוע בכל מכה ואבעבועים · ואחריכן שלחם ברכוש גדול שבעים · בפז ובכסף ובזהב ובכל מיני צבעים ·

ועוד

מכלל יופי בית המקדש · נוך דירקך · שיאו למעלה כו׳ התנשאות שלו יהיה למעלה מכא׳ שם כ׳ כבין יהיה סר בית וי׳ בראש ההרים · אדני חלד כו׳ ר״ל קוד׳ שנברא ארנים ויסוד הארץ: ותלולי רום גבהות שמים עלה במחשבתו לברא ישראל כו׳ דגלי רבועים ישראל שנסעו וחנו בד׳ דגלי׳ · ובהמלך הקב״ה בכמליא של מעלה · ראש טבעים אדם הראשון שממנו נטבע כל הצורות · בעדם חלו כו׳ כצד ישראל · חלו התחילו · מלך זה הקב״ה · ומשרתיו מלכי השרת: מצביעים מפילים גורל בפרק שני דיומא גבי פייסות אמרו הצביעו שהוא לשון גורל. · מחלשים מגירלות · וקבעום קובעים הוא ל׳ גזל כענין היקבע אדם אלהים וגו׳ מלאכי ג׳ · לסוף שלשים שבועים כלשים ממושות

אחכין צערשטוימן אונ׳ פר ליהרין דעם נאמין אונ׳ דעמרעסט פון זייאיט איהרר גבורה · אבר דר באך קישון האט זיא צו זיך גשמרט אונ׳ אירי אמכט אייזט וואדן צערבראכין · אזו דען בקליידיטי איינה גבואה אונ׳ זינגטי שירה די דבורה: קם על דוד האלך דער אויף גריכטיט צו זגין אזי טאג הונדרט ברכות · הבין זיך פראצהערט זיינה ווידריגי פיינד איהם צו פר טאיצהן דוא האט אבר בשטריטן זייני שטרייטר אונ׳ אונטר טעניגט צו איהרר פר אכטונג · ליבלכה גיזאנג האט ער גירידיט צו דיר צו אכין ספריגן זיינה פיידי · צו לעצט הט ער גיעפינד זיין אונד אונ׳ גיזונגן דיזי (שירה):

מכלל דיא היפשיקרוין די (בית המקדש) זאל אויף זיינה רעכטן ווידר ווערדן פרנייארט · דיא ערנייאונג דיינר וואהונג זאל אלס פראמאל זיך פר ניימירן · זיין ערהיבין זעהר הויך ווערדן ערהיבן אונ׳ אויף גיהייפט זא וואלן איר צו איביגקייט דריין זינגן אין נייאן שיר:

אדני דיא טוועלין דער וועלט עהיר זיא נאך ווארן איין גיזעצט אונ׳ עהיר נאך די איברשטי הילונג דיא היאלן צום צעלר וואהרן פעשט גיאכט · דאמאהלן האט ער שוין אין דיא אין פיר פאנירן גטיילטי ישראל · צו איהם צו זיין אויז אלי פעלקר גיפאררט · אונ׳ וויא ער זיך וואהר בירעגקן צו בישאפין (אדם הראשון) דעם אנטשינסערשטי בישעפניס אדר אינין · אום דיא מענשין הבין אנגיפנגן גאט דער (אלך · אונ׳ דיא אלאכים זיינה משרתים צו ווארפן גורל · פון דאמאהלן אן זיינד דיא ישראל גיקואן צו גאט זיין חלק פון דיא זיבנציג אומות · אז האט ער זיא צו זיך גיבט צום ערב טייל איין גיזעצט אונ׳ וויא זיא היר נאך זיין טולדיג גיווארדן צום גלות אונ׳ צו ווערדן גיפייניגט · אונ׳ גדרוקט פון דיא מצרים אירה בלזוינגר · וואהרן זיך וועלגרן גאט זיינה בארעהערציגקייט נאך דרייסיג טאויטות די זיינר צוויא הונדרט אונ׳ צעהן יאהרי · אונ׳ ער נייגטי חסד אויף דעם פירדן דור פון יעקב אן גירעכינט · ער האט זיין אהיר גינייגט אונ׳ פרנואן דז גיבעט פון די שרייאירס · ער וואכיט אויף אז איינר אויז דעם שלאף. · אונ׳ שלוג זיינה ניידיגר איט פר גענגיגוס שלאגן אונ׳

וּפִיבֶּסֶת דִּין בְּהַרְאָךְ · שׁוֹמְעֵי שִׁמְעֲךָ רָגְזוּ וְחָלוּ
מִמּוֹרָאֶךָ: גּוֹדֶל נוֹרְאוֹתֶיךָ מִי יוּכַל לְסַפֵּר · רַבּוּ עַד
לִמְאוֹד וְעָצְמוּ מִסַּפֵּר · דְּיוֹ הַיָּם וְכָל יְצִיר סוֹפֵר · קְצַת
נוֹרְאוֹתָיו לֹא יוּכְלוּ לָחוֹק בַּסֵּפֶר: הִלּוּךְ חָמֵשׁ מֵאוֹת
קְפִיצַת מִמְּעוֹנָךְ · צוֹרְרֶיךָ הִצְמַתָּ כַּהֲרִיעוּ בְּטַלְאֵי עֲנָךְ:
וּבְמַחֲמַדֵּי בִטְנָם לֹא חָסָה עֵינָךְ · פִּטְרֵי רֶחֶם וְרָאשֵׁי
אוֹן בְּעֶנָךְ: זְעַמְתָּם בְּעֶשֶׂר בְּחוֹמֶשׁ יַד הַגְּדוֹלָה · עוֹלוֹת
אַחַת לְחָמֵשׁ בַּעֲבוֹת גְּדִילָה · חָשְׂפוּ זְרוֹעַ אֲשֶׁר
מְאוֹד גָּדְלָה · סִיעֲפָם עַל אַחַת חָמֵשׁ בִּגְדוֹלָה:
טְבוּעִים בְּיָוֵן מְצוּל בְּתָלוּל הִגְשִׁיר · נֶגֶף אֶבֶן הֵסֵר
וְעָקוֹב הַיְשִׁיר · חזן יֶשַׁע מִצִּיּוֹן שְׁלַח וְחָדָשׁ נָשִׁיר ·
כֶּתֶר לְךָ לָתֵת כְּאָז יָשִׁיר:

חָרְשׁוּ יוֹשְׁבֵי חֲרוֹשֶׁת לְאַבֵּד יָפָה וּבָרָה · נָתוֹשׁ
וְאַבֵּד שֵׁם וּשְׁאָר בִּגְבוּרָה · חזן נַחַל קִישׁוֹן
גְּרָפָם וּזְרוֹעָם נִשְׁבָּרָה · אָז לָבְשָׁה רוּחַ וְשָׁרָה דְּבוֹרָה:
קָם עַל רַבּוּ קָמָיו לַלְזוּת · לְחַמַּת לוֹחֲמָיו וְהַכְנָעַת אוֹתָם לְהַבְזוֹת ·
חזן נוֹעַם זְמִירוֹת בִּיטָּה לְךָ לְהַזּוֹת · פָּתַח וְשָׁר אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת:
מכלל

לארץ: הצמת הכרת: כהריעו כאשר עשו רעה: בטלאי ענך ישראל נקראו טלאי ענך היא לשון עדרי צאן: זעמם דעכם לשון דעכו כאש קוצים תהלים קי"ח: בעשר החשיכם בעשר מכות: בחומש כו' פרי חמשים מכות שכל אצבע עומד עשר: עולות אחת לחמש שכל מכה יותר של חמש מכות כר' עקיבא: בעבות גדילה כמו שגדולין העבות כפול חמשה: חשפו זרוע גילה אותו ופרסמו: סיעפם לשון מסעף פארה ישעיה י' ענין כריתה: בגדולה כוד הגדולה: טבועים ישראל שהיו טבועים בגלות: ביון כו' בטיט רפש: הגשיר לשם הקב"ה הוא כנשר ביון מצולה בגלו' שנקרא מצולה כן תעשה עתה בגלות כזה: ועקוב הישיר ויישר לפנינו דרך ישר:
חרשו חשבו: יושבי חרושת סיסרא ויבין: נתוש ל' הריסה ועקירה · גרפם שטפם לים · לבשה רוח רוח הקודש:
קם על דוד המלך שנ' כי גבר הוקם על שמואל ב' כ"ג · קמיו ללזות שונאיו להגיד לשון לזות שפתים · נועם זמירות גם זה דוד שנקרא נעים זמירות · ביטה לך דיבר לך ל' מבטא שפתים · להזות ל' דבור כמו כן יזה גוים רבים בישעיה נ"ב · מכלל

גיהצרט הבין זיינד ערטראקין און הבין גיאנגסטיט פר דיינר פורכט: גודל דיא גרויסהייט דיינר פורכטזאמי ניסים ווער קאן זיא ער ציילן דען זא זיינד זעהר גרויס אונ' צו שטארק ניט צו קענין צייאלן · ווען דאז ים ווערטינט · אונ' אלי בשאפינה אינגטין שרייבר קענטין זיא ניט נור איין טייל פון זיינה פורכטזאמי וואונדר גוואנג אויז גראבין צו שרייבן אינם בוך: הלוך איינים וועג פון פינף הונדרט יאהר רייזי ביזטו גשפרונגן פון דיינר וואוהנונג · דיינה ליידיגר האשטו צערשניטן וויא זיא איבל גיטאן אן דיא הירדייא דיינר שאף · אונ' אך אן די בעסטי איהרי לייבש פרוכט אונ' די בכורים הבן דיינה אויגן ניט ער בארמט · וויא דוא די בכורים אונ' דיא עלטשטי האשט גיפייניגט: זעכם ער האט זיא פר פינשטרט מיט צעהן מכות אויף רעכים מיט פינף פינגר דיינר גרוסי הנד · און וואו מיט איכה אכה פינף טאפילט גיוועזין אין דער דיקונג גיפלאגטין · דיא צודעקונג זיינר אמכט דיא זעהר גרויס איזט האט זיא פר טיליגט מיט יעדרי אכה פינף טאפילט מיט זיינר גרוסי אמכט: טבועים דיא פרזענקיטה אין גלות אין לייאינה גרוב טיפנוס אין דיא גיבערגטי וואסירן אמלי זיא בריקין צום דורך גנג · דעם יצר הרע טוטי אב · הילפי שיקי פון ציון · אונ' דען ווערדן איר איין נייאן שיר זינגן · דיר איינה קרוין צו געבן אז דאמאהלז אשה האט גיזונגן:
חרשו זיא הבין גיטראכטיט דיא בוזר פון (חרושת מיט סיסרא) צו אמכין פר ליהרין די היפשי אונ' לויטרי ישראל · צו אמכין

וּבָרָה : צְלוֹל כְּחָבוּ מַשְׁלִיכֵי יְאוֹר זְכָרִים · כּוֹרֵעַ
פְּלַשְׁתָּם סוּף הֱיוֹת סְכוּרִים · עֵצוֹת מֵרָחוֹק אֹמֶן לְעַם
נִכְרִים · שִׂיחַ אֲשֶׁר שָׂח לְשׁוֹרֶשׁ בְּכוּרִים : נוֹאֲלוּ
שָׂרֵי צוֹעַן עֵצָה נִבְעָרָה · מִצְּעָדֵי זֹאת שְׁנַת וּלְהַפִּיצָהּ
בִּסְעָרָה · לוּלֵי אֵל שֶׁהוֹצִיא חַרְבּוֹ מִתַּעְרָהּ · כָּרְתוּ
יַעְרָהּ · וּבַעֲרוּ בָהּ הַבְעָרָה : יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם שָׂחַק
וְהִלְעִיג לָמוֹ · טַכְסִיס גִּיסָיו כְּגִיסוּ לָצֵאת עֲלֵימוֹ · חָז
כִּי בָא יוֹם גְּמוּלֵימוֹ · זֹאת תַּחַת זֹאת נִקְמַת עוֹלְלֵימוֹ :
וְלַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט הַכָּתוּב בְּחָסוּף · הֵשִׁיב גְּמוּלָם
כְּזָדוּ בְּעַם הַכָּסוּף · חזן דֶּרֶךְ הֵסֵב לִגְאוּלֵי בִּזְרוֹעַ
הֶחָשׂוּף · גִּלְגְּלָם הַמִּדְבָּרָה דֶּרֶךְ יַם סוּף :

מַעֲלָלָיו בִּקְהַל עַם תָּמִיד אֲרַנֵּן · בַּבֹּקֶר לְהַגִּיד חַסְדּוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ
בְּהִתְלוֹנֵן · חזן אוֹרוֹת טְלָלֵי תְּחִי מֶנּוּ אֶתְחוֹנֵן · אֲטוּמִים
לְהַחֲיוֹת עַם בְּצִלּוֹ מִתְלוֹנֵן : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

מיוסד ע"פ א"ב כ"ם

אָיוֹם וְנוֹרָא מִי לֹא יִרָאֲךָ · תּוֹעִיל לֵב לֹא הִכִּירוּ מוֹרָאֲךָ · בְּחוּרֵי אָוֶן
וּפִיבֶסֶת

זיין דיא מצרים וועלכי דיא (זכרים) פון (ישראל) הבין אינם (ים) גיווארפין · גאט דער בצאהליר האט זיא אויז (מצרים)
גירואיט צו זיין אין ים סוף בשלאסין · פון וועיטי צייטן הער האט גאט עצות אן בירייט צו דעם מונטר אלי היידן ערקענטין
פאנק · מיט דעם גשפרעך דז ער גשפראכין צו אברהם אבינו דיא ווארצל פון איהרר צייטיגי פרוכטין : נואלו זיא
ווארדן פר נארית דיא הערן פון מצרים מיט איינר אויך גברענטי עצה דיא טריטי פון דיא ישראל צו ערדריקין · אונ' צו פר
שטרייאן מיט בשטורמין ווען ניט גאט העטי זיינם שווערד אויז גיצוגן אויז איהרר שייד · העטין זיא פר שניטין אירן וואלד
(דז מיינט דז פייני פאליק) · אונ' אן איהנין גיאמכט ברענין איין בראנד : יושב דער זיצר אין הימל האט גילאכט אונ' זיינר
גשפאט · וויא דיא צירהט זיינה פעלקר זיך צו זאמין גיצוגן אויף איהני אויז צו גיאן · ער האט גוויזין דז עס מיזט גיקומן
דער טאג זיינר פר געלטונג · דיזו מיזט גיקומן אנשטאט דער נקמה זיינה יונגי קינדר : ולעשות אונ' אן זיא צו טואן דז
(משפט) וואס איהנן צו גשריבן וואהר אפינדליך · האט ער איהרי פר געלטונג איהנין ווידר גיקעהרט נאך איהרן מוט
וויל אן דעם גלוסטיגן פאליק · פון דעם רעכטין וועג האט ער וועק גפיהרט דיא אפינדליכה ער לעזטי · אונ' זיא
גפיהרט נאך דער מדבר דעם וועג פון ים סוף :

מעללין זיינה וואונדר ווערקין וויל איך אין פר זאמלונג דעם פאליקס זינגן צו מארגינס צו זאגן פון זיינם · (חסד) אונ' זיינה
אויך ריכטיגקייט בייא דעם נאכט נעכטיגן · דז ליכט פון לעבענדיגי טויא וויל איך פון איהם ביטין · די אין
(קבר) פר שטאפפטי צו מאכן לעבענדיג דז פאליק זוא אין זיין שאטן טוט נעכטיגן ·

איום ערשרעקליכר אונ' פורכטזאמיר · ווער זאל דיך ניט פירכטין · דיא פר מירטי הערצר פון מצרים הבין ניט ער
קענט דיינה פורכט · ביזדוא אן איהרי אויז ערוויהלטי פין (און) אונ' פיבסת דיין משפט האסט גוויזין · דיא דיינר
גהערט

וכרם כממש : צלול כחבו כו' פנפאחווכו לכטבוע במצולות ים כמו שהשליכו ליאור כו' · פורע מדה כנגד מדה : פלשם נילם : סכורים נמסרים כמו ופכרתי את מצרים ישעיה י"ט : אמן זימן : לעם נכרים ישראל נכרים בין האומות · שיח כו' לקיים הדבור אשר דבר הקב"ה לאברהם שהוא עיקר האבות שנקראו ביכורים שנאמר בהושע ט' כבכורה בתאנה בראשיתה ראיתי אבותיכם : נואלו טפשו : זאת בוא ישראל שנקראת מי זאת : שנת כו' לפשיג את ישראל ולהכינם : מתערה מנרתיקה ואמר למלאכי חבלה כרתו יערה : טכסים קישוט : גיסיו חילותיו נקמת עולליהם שטבעו במים : בחסוף כמו מחשף הלבן בראשית ל' לשון גלוי : בזרוע חשוף ונאמר ביד רמה : הכסוף בחמוד · אורות כו' גשמי טל תחיה כמו איזה הדרך יחלק אור איוב ל"ח :
איום בחורי און ופיבסת שמצריים נקראו כך :
הלוך חמש כו' ברום משמים לארץ

מוֹעֵד שְׁלֹשֶׁת יָמִים חִכָּה לַחֲזוֹר • נֶהֱפַךְ לִבּוֹ בְּלֹא אָבוֹ חֲזוֹר • סְפוּנֵי גְנָזָיו פָּנָה לַחֲילוֹתָיו לִבְזוֹר • עָבוֹר בְּכָל לֵב אוֹתוֹ לַעֲזוֹר : פָּרָשַׁת דְּרָכִים כְּנֶגַע עַם מְשֻׁלָּח • צִדְדָם מֵאוֹרַח פְּלֶשֶׁת טוֹב וְסַלָּח : חזן קַלְנְסִים מַרְאוֹת עַצְמוּת זָבַד וְשׁוּתֶלַח • רִחֲקָם מִדֶּרֶךְ אוֹתָם צָר בְּשַׁלַּח :

עֲבָדוֹ שָׁלַח לְהוֹצִיא עַמּוֹ בְּשָׂשׂוֹן • שׁוֹדְדֵיהֶם שָׁת בָּם מַכּוֹת אָסוֹן • חזן תָּמִים זָכַר מְנֻסֶּה וְנִמְצָא חָסוֹן • תּוֹלְדוֹתָיו לְהָגֵן נַחֲלַת אָב לֶחָסוֹן : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם :

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ : מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים :

פיוטר ע״פ תשר״ק

תַּחְבּוּלוֹת עָשׂ רַב עֵצָה וּגְבוּרָה • שׁוֹכְנֵי חֶלֶד לְלַמֵּד חָכְמָה מִגְּבוּרָה • רֶסֶן הַרְסִין מַתְעֶה שַׂר הַבִּירָה • קְהָלָיו לְהַקְהִיל לִרְדּוֹף יָפָה וּבָרָה

כבל לב : פרשת דרכים כנגע כו׳ כשהגיעו ישראל לפרשת דרכים שדרך אחת פונה לפלשתים ואחת לים סוף : צדדם הוליכם מן הצד : קלנסים מראות כו׳ שסביבם שלא יראו חיילות של ברגלם וכריו׳ נסו כו׳ גדולים וזהו חיל של פלשתים : רחקם מדרך שלא יראו בני אפרים שמהרו הקץ והרגו׳ אנשי גת : עבדו בששון שנא׳ בתהלי׳ ק״ה ויוצא עמו בששון : שודדיהם • שרצו לשדד ישראל : מנסה אברהם : חסון זכותו כחסן חזוק לישראל : נחלת אב לחסון כחלת אברהם לירש וי״מ נחלת יעקב שהיה בלי מצרים :

תחבולות רב עצה סקכ״ס פשה הרבה תחבולו׳ על פרעה ומצריו׳ • חלד יכסה : חכמה מגבורה • שעוה חכמה מגבורה : רסן כו׳ שיה משום רסן כפי : שר הבירה שהוא פרעה ומטעה אותו במה שחזק לבו לרדוף : רסן הוא הברזל סקירון כלש״א גבים : פה ובר כנסת ישראל שהיא יפה כחמה וברה

ספראך ווער איזט דער גאט דער אייך גשיקט האט • וויא דוא אבר זאגין אונ׳ הילגי ער זינדונג אן איהם איט זאגין גשיקט האט האט ער איבר זיין דאנק אונז בירייאן אונ׳ טואן דעם ווען דיינם שיקן : טפש זיין הערץ וואורדי ווידר איין נאר אונ׳ וואורי איך נאך זאלכם ווידר אויך ברענן • בשאיסטי איהנן נאקדש יאגן יאונ׳ לו רויבן פילי רויבונג כלים לור אלחאה האט ער גטראגן אונ׳ שארפי טווערדר אום ווידרום לו ברענגן לור דיהגשברקייט דז גלייהרטי פאליק איט אן גרייאיטי אבנים • זבות פון (ביזת אלרים) : אוער די גיזעלטי לייט פון דרייא טאג האט ער גיהאפט . דז זיא ווערדן ווידר קואן • זיא וואורדי זיין הערץ אום גיוועגד וויא זיא ניט לו רוק וואלטין ידי פר בארגינשטידיגן פון זיינה אלרות האט ער אויז גרויאט אן זיינה חיילות • דז זיא איך נור איט גאנלין הערלין זאלין הצלפין : פרשת וויא דז גשיקטי פאליק ישראל גיקואן זיין וואו איך די שטראסן נאך (פלשתים) אונ׳ נאך דעם ים טיילין האט ער זיא אב גיווענדיט פון פלשתים וועג גאט דער גוטי אונ׳ פר געבר אום דז זיא ניט זולין זעהן פון דיא פלשתים חיילות די פליבטיג אונ׳ גרויס זיינד • אונ׳ אך ניט דיא גיבין פון דיא ערשלאגינה (זבד אונ׳ שותלח) דיא פר דער לייט אויז אלרים גיגאנגן זייני אונ׳ די פלשתים זולי ערשלאגן • זיא אנלטין זנסט פר לאגט ווערדן ידאוס ער זיא פון דעם וועג ענט פערניט וויא זיא פרעה דער לידיגר האט אווען גשיקט :

עבדו זיין קנעכט (משה) האט ער גשיקט זיין פאליק הירויז לו ליהן איט פריידי . אן איהרי רויבר האט ער גיטאן אארד שלעק . דער פולקומינה גאט האט גידאכט דעם זכות פון . דעם פראבירטן (אברהם) דער גיפונדן וואורדן איזט שטרק אין גלויבן • זיינה קינדר לו טיילין דיא נחלה פון איהרן פאטיר לו ואכין ערבן :

תחבולות אליר הנד (חכאות) האט גיטאן גאט דער הער פון עצה אונ׳ גבורה • אלי זילר דער וועלט לו אאכן לערנן דס חכאה אעהר איזט אלז (גבורה) • איין פר אירדונגם לוים האט ער אן גילויאט דעם שר פון דעם הויבט אלרים • זיינה פר זאאלונגן איין לו זאאלין נאך לו יאגין די היפשי אונ׳ לויטרי ישראל : צלול וויא לום פרזינקן שולדיג גיוואדן

זיין

שִׁפְעַת יַם סוּף חָרַב וְהִבְקִיעוּ · שִׁדְּפוּ בְּרוּחַ קָדִים וְהִכְרִיעוּ · שָׁב וַיְכַס רִכְבּוֹ וְחֵילוֹ · כִּי בָא סוּס פַּרְעֹה : חזן תּוֹקֶף בֵּית יַעֲקֹב אַדֶּרֶת עָטִים · תִּפְאֶרֶת בְּרֹאשָׁם וַעֲטֶרֶת עֲדָיִם · תּוֹפְפוּ בִּמְחוֹלוֹת כְּיָצְאוּ מִן הַיָּם · תְּעוֹדָה שִׁירָה נָמָה · וַתִּקַּח מִרְיָם :

און זאגט האמיר זאגן: אונ' אָן סבת היבט אן הכן יאָרוך אונ' זאגט (מי פתרס) גלייך וויא געשטרן : דסקהל אורט (טאוגה עסרה) גלייך דען ערסטן טאג פֿון פסח :

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵּי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה · מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן :

מִסּוֹד חֲכָמִים וּנְבוֹנִים · וּמִלֶּמֶד דַּעַת מְבִינִים · אֶפְתְּחָה פִּי בְּשִׁיר וּרְנָנִים · לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל פְּנֵי שׁוֹכֵן מְעוֹנִים :

מיוסד ע״פ א״ב

אֵימַת נוֹרְאוֹתֶיךָ בִּשְׂדֵה צוֹעַן כְּהִשְׁלַחְתָּ · בְּעַר כְּסִילָן בְּצִיר אֲשֶׁר שָׁלַחְתָּ · גּוֹי מִקֶּרֶב גּוֹי בְּמַסּוֹת לָקַחְתָּ · דְּבָרֶיךָ לְהָקִים כְּמוֹ לְאָב הִבְטַחְתָּ : הֶעָזִיז יָהִיר וְנִאֵץ מוּל שׁוֹלְחֶךָ · וְנָם מִי יְיָ אֲשֶׁר שְׁלָחֶךָ · זַעַם וְעֶבְרָה בוֹ בְּאַף בְּשַׁלְּחֶךָ · חָזַר בְּעַל כָּרְחוֹ עֲשׂוֹת מִשְׁלָחֶךָ : טִפֵּשׁ לִבּוֹ וְנִבְעַר אַחֲרֵי זֹאת · יָעַץ רְדוֹף אַחֲרֵימוֹ לָבוֹז בִּזּוֹת · כְּלֵי קְרָב נָשָׂא וַחֲרָבוֹת שְׁחוּזוֹת · לְהָשִׁיב לַעֲבֹדוֹת אוֹם נָאוָה בַּחֲרוּזוֹת : מועד

אימת בשדה צוען מצרים : בער קנף כמו והמתי בערס כי אספר א׳ : בציר משה רבינו שה״ה ציר כאמן : לאב לאברהם שנ׳ בראשי׳ ט״ו דן אנכי כו׳ : יהיר פרעה שה״ה מתיהר ואמ״לו יאורי ואני עשיתני יחזקאל כ״ט : שחוזות לשון משנה אין משחיזין את הסכין : בחרוזות בביזת הים : אבו רכו : ספוני טמוני : לבזור לפזר להם ממון כדי שיעזרו לו בכל

איהר צו גיאן · האט דער בשעפֿיר אן בירייט · אום דעם (סוף פֿון דער אוֹלה) צו גאט דז פֿאליק (ישורון) צו ביליינגן · גיזאנג אונ' (שירה) הבין זיא גיזונגן · ה' גאט ווערט קיניגן איאר אונ' איביג : שאג גאט האט גשריאן אזו איין לעיב אונ' אפינגבאהרט זיינה אכֿט · דיא פֿילי וואסיר פֿון (ים סוף) האט ער גטרוקינט אונ' גשפאלטין · ער האט איהם דורך קאמפֿט איט איינין (אורח) וויגד אונ' איבר וואגין · דזער ווידר גיקעהרט אונ' בידעקט זיין רייט וואגן אונ' (חיל) · כי דען עס איזט אין (ים) גיקואן אלי פפֿערד פֿון פרעה : תוקף גאט איזט דיא שטערק פֿון דעם הויז יעקב אונ' קיניגליכֿס קלייד אום ווינדונג · אירי צירהייט אן איר הויבט . אונ' אירי צירהטס קרון · זיא הבין גיפויקט איט טאנצין וויא זיא זיין גיגאנגין אויז דעם (ים) צור ביציינונג האט (מרים הנביאה שירה) גיזגט · ותקח · אונ' איינה פויק גנאהם מרים

אימת דיא פֿורכֿט ווען דיינה פֿורכֿטזאמי ניסים וויא דוא אין אגרים דז פֿעלד צוען גשיקט האשט : אויז צו רויאן אירן נאר הייט · דורך (משה רבינו) דעם דוא פֿר איין שליח האשט גשיקט · איין פֿאליק האשטו אויז איינם אנדרן פֿאליק איט פֿר זוכונג גינואין אום דיינם פֿר שפרעכין צו בשטעטיגן וויא דוא דעם פֿאטיר אברהם האשט פֿר זיכֿרט : העיז ער ואהר אוהן פֿר שעהאיט דערהויכֿאוטיגי פרעה אונ' גילרניט קיגן משה אונ' אהרן דיינה גשיקטי · אונ'

ספראך

ימינך נטית : סובלי עול כבד לוחצם ראית · סגורי
כור ברזל מתוכם הוצאת · סוטנימו גערת ולתהום
דהית · סמוכים על שם קדשך · בחסדך נחית :
עורר סערה בשאגת רעמים · עובר זדים במשברי
ימים · ערץ גאים והשפיל רמים · עלילות נסי
נוראותיך · שמעו עמים : פדוים כי יצאו לחרות
לגואלם הללו · פזורי כנען רגזו וחלו · פאתי מואב
רעדו וחלחלו · פחתי אלופי אדום · אז נבהלו :
ציר חנן להניא עובדי פסיליהם · צוחות פימו לידום
כאבני אליליהם · צאנך להעביר עד גבוליהם · צוקת אימתה
ופחד · תפול עליהם : קהלות איש תם ברכת אב תשביעמו ·
קמיך תפיל ומידם תושיעמו · קבץ פזורים ובמרעה טוב תרעימו ·
קרית הר נחלתך · תביאמו ותטעמו : רחבת ידים גער והרעד ·
רפות ידים להעביר בה צור ויעד · רז המלוכה ישרון להעד · רנן
ושירה שוררו · ייי ימלוך לעולם ועד : שאג אל כאריה והשף זרועו ·
שפעת

ערץ סבר : עלילות פעולות :
ציר משה רבינו : להניא לבטל
ולמנוע עמלק וסיחון ועוג :
צוחות פימו כו' היה מתפלל
שיהיו כאליליהם דמומים ובלא
ממשות : קהלות וכו' מתפלל
ואומר יהי רצון שתשביע לקהלות
יעקב ברכות של אברהם עליו
השלום : רחבת ידים ערי
מצרים · רפות ידים שרפו מן
העבודה · או ישראל שהיה להם
רפיון ידים מחמת קושי העבודה
להעבירם מארץ מצרים : והשף
גילה : שפעת רכוב : שרפו לי'
שרפים שהם ברוח קדים : אדרת
שמים הקב"ה הוא אדרת שמים
ועטרת עדים של ישראל : תופפו
תיפפו נשים ברקדות עם מרים
הנביאה במחולות כשיצאו ממצרי'
ומן הים : תעודה ל' עדות כמו
לתורה ולתעודה ישעיה ח' :
איפת

נקאה האשטו דיך בקליידיט אונ' קנאה אום וואונדן · זיינה בלווינגרס האשטו אום גשטערצט . אונ' האשט אלי אויז
גיקעהרט איהרי שעלבין דז זיא דיא ערדי איין שלינדן זאל · נטית האשטו גינייגט דיינה רעכטי הנד : סבולי דיא
שוועהריס יאך גיטראגן האשטו איהר בידראנגנוס גיזעהן · דיא פר שלאסינה אין אייזירנה טעטט . האשטו פון
(אנריס) הירויז גיצויגן · אירי הינדרר האשטו אום גשטערצט אונ' צום תהום פרשטויסן · אבר דיא זיך אויף דיינם הייליגן
נאמין אונטר לאהניט · בחסדך האשטו איט דיינם חסד גפיהרט : עורר ער האט ערוועקט איין שטורם ווינד איט
גשריא פון דונדרן · בטריבט דיא אוטוויליגי אין די אינדן בריליי פון ים נער בראכין דיא הויכאוהטיגי אונ' נידריג גיאכט
דיא הויכי · דיא ווערקי פון דיינה פרולכט זאאי ניסים · שמעו הבין גיהערט דיא פעלק : פדוים וויא דיא ערלויזטי
זיינד גיגאנגן צור פרייאהייט . הבין זיא צו איהרן ערלייזר גפריסן ידי פר שפרייטי פעלקר אין, כנען זיינד ערשראקין
אונ' גיאנגשטיט · דיא העררן פון אואב הבין גציטירט אונ' גיבעבירט · דיא גראפין · אונ' העררין פון אדום · אז זיינד
דאמאהל ער שראקן : ציר משה רבינו דער שליח האט גיבעטין צו גאט צו אאכין אויז קעהרן דיא דיהנסטי איהרי
היידנישי בילדרי · דז שרייאן איהרם אונדם צו אאכין פרשטואן אלז וויא דיא שטיינה איהרי אבגעטיר · דז דיינה שאף איבר
פאהרן זאלין גירואיט ביז איהרי גיאארקין · פר קריאנוס פון פורכט אונ' אנגשט · תפול זאלשטו אויף זיא ווארפין :
קהלות דיא פר זאאלונג פון (יעקב דעם איש תם) · זאלשטו פון דער (ברכה) איהרן פאטיר זעטיגן · דינה ווידריגי
זאלשטו נידר ווארפין . אונ' פון איהרי האנדן זאלשטו איהם העלפין · זאאיל איין דיא פרשפרייטי אונ' אין גוטר ווידי
זייאי איהם ווידן · נאך דער שטאט דעם בערג דיינר נחלה · תביאמו זאלשטו איהם ברענגן אונ' איין פפלאנצין : רחבת
אנריס זוא איין אייטלויפטיג לאנד וואהר האט ער אן גשריאן אונ' אאכין ציטרין · דיא פרשלאפטי אאט פון ישראל דורך

איהרי

ימינך יי : טמנו בנגף בכורי שוטניך · טורדו פעמי
רודפי המוניך · טבעו בלבותי ים צוררי אמוניך ·
טאטאו קמיך בחרונך · וברוב גאונך : ירית באש
וענן חצי רשפיך · ירדו על מחנות צבא מחרפיך · יען
כי רדפו אחר עם מצפיך · יקפת תהום כקרח ·
וברוח אפיך : כנס כל עמו יהיר חסר לב · כעסו
העיר לרדוף כדוב אורב · כחפר בור לנפול בו
הויב · כלה להוריש שור ושה · אמר אויב :
לשפוט זדים למבול ישבת · לאדירי מים כדגים
לרשת אספת · ללוחצי עמך מכות על מכות הוספת · לכסותם
מי ים סוף · ברוחך נשפת : מושיעי ים סוף בשירה קדמוך · מספרים
מעשיך ורנן הנעימוך · מנשאים כבודך בהלול רוממוך · משבחים
לשמך ונמו יי מי כמכה : נאנחו מעבדות ואון הטית · נקמה לבשת
וקנאה עטית · נוגשימו ניערת וכלם טאטאת · נבלתם לבלוע גיא ·
ימינך

טאטאו סוחפו כבמכבד : רשפיך רשפי אש : יקפת תהום בקרח הקפאת את הים כקרח הקירין בל"א אייז : שור ושה על שאמר להם גם צאנכם גם בקרכם קחו שמות י"ב ונתחרט ורצה אתם להורישם : למבול ישבת ישבת על המצריים כדין כמו שישבת על דור המבול או שהבאת עליהם מים כמו במבול וכמו שאוספים הדגים במכמורים ורשת כן אספת המצריים לאדירי מים שהוא הים : לבלוע גיא כשכר שאמר יי' הצדיק לא קיבלם הים ויתברך שבריו ונתנו לקבור בגיא הקרקע ולכן אמרו ימינך נטית שנשבע הקב"ה לארץ שלא להעמידה בדין אם היא תבלע ותקבל הרוגי פגרי מצריים וזהו נטית ימינך לשבע ואח"כ תבלעמו ארץ : סגורי בור סגורין בכור הברזל במצרים ערן :

אויך זיא צו בשטין · אונ' דיא צו בציגי · אז דיא קינדר ישראל גיווארפן אין וואסיר · תהומות וואהרן איהנן דיא אב גרונדי
צו דעקין : חתם עט וואהר שון בזיגלט בייא דעם (ברית בין הבתרים) דיא נקמה פון איין אמפט) · ער האט פר דארבין
איינה בצווינגרט אונ' גריכט אין גריכטיט · זיא וואורדן נערטיילט אין דיא מינדן פון (ים) דיא קערפר איינה בקריגרי איך
האסטו גישטערקיט מיט איינין גישטערקטין כח · ימינך מיט דיינה רעכטי הנד גאטים : טמנו זיא זיין וואורדן פר בארגין
אין אארד טאצונג דיא בכורים פון דיינה ווידר שטיאיר · זיא וואורדן פר אירית דיא טריט פון דיא נאך יאגירס דיינס פאליק
זיא פר זינקטן אין דער מיטין פון ים דיא ליידיגר דיינה ווידריגי וואורדן אויז גיקערט מיט דיינס גרים צארין : וברוב אונ'
אונ' מיט דיינר גרוסי הערשאפט : ירית דוא האסט גיווארפין מיט פייאר אונ' וואלקין דיא פפיילן דיינר קוילן · זיא זיינד
גנידרט אויף דיא (מחנות) דער שארין דיינה לעסטרר · ווייל זיא נאך גיאפין זיין נאך דעם פאליק דז דיך האפיט · דוא
האסט אאכין גילפרירן דעם (תהום) אלז איין אייז : וברוח אונ' נור מיט דעם ווינד דיינר נאזי : כנס ער האט פר
זאאלט אלי זיין פאליק דער הויך אוהטיגי פרעה אהני הערצינס פר שטאנד · זיין צארין האט ער ערוועקט נאך צו יאגין
אלז איין לויארינדר בער · וויא ער אבר דיא גרוב גיגראבין מיזט ער בשולדיגט וואורדן צו בשטין דריין צו פאלן ער האט
בייא זיך אויז גיאאכט צו זיך צו ערבין אקסין אונ' שאף · אמר דיזו זאגיטי דער פיינד : לשפוט צו ריכטין דיזי פון דיר
ביפרעאדיטין (אלרים ביזטו צום שופט) גיזעצמין אלט וויא צום (מבול) · צו דיא שטארקי וואסירן אלז וויא דיא פיש צור נעצי
האסטו זיא פר זאאלט · דיא דיין פאליק בילוואנגן הבין האסטו איין (מכה) איבר דיא אנדרי פר אעהרט · אום זיא צו
בידעקין אין מיטן די וואסיר פון (ים סוף) · נשפת האסטו מיט דיינם ווינד גיוועהיט : מושיעי דיא פון (ים סוף) גיהאלפינה
הבין דיר מיט (שירה) אויף גיווארטיט · ערצילהטין דיינה ווערקי · אונ' גיזאנג הבין זיא דיר ליבליך גיאאכט · ער
היבטין דיין (כבוד) · אונ' מיט פרייז הבין זיא דיך ער הויבן · ריהאן צו דיינם נאמין אונ' הבין גישפראכין . ה' גאט ווער
איזט אלז וויא דוא : נאנחו זיא הבין גיזיפצט פון דער שווערי דינשטבארקייט אונ' דוא האסט דיין אוהר גינייגט ·
נקמה

בכן עם יראיו האמינו בו כי הוא אל · בלועים גאים
סוף · וירא ישראל : גאולים כי יצאו ממכור לחירות
חפושה · גשולים סוף ולמות אנושה · גאים רדפו
ואבדו בגלי ים חלושה · גאה גאה שיר ישועה ·
אז ישיר משה : דפק פתחי ישנה בנפש בזויה · דרור
נחת מעבדות לחירות עטויה · הודה הוציאה בזרוע
נטויה · דובבו יונקים זה אלי · עזי וזמרת יה : הלכו
בתוך הים והמים להם חומה · הוליכם בתהומות כבבקעה אדם
ובהמה · הבאים אחריהם זעמו באף ובחמה · הדורים שבחו
לשמו ונמו · יי איש מלחמה : ויחזק לבו לרדוף עם כל צבא קהלו ·
ושש מאות רכב בחור לקח לו · ויורם בחצי אש והמם והבהילו ·
וטבעו בים סוף מרכבות פרעה וחילו : זממו פן ירבה יועצי תוללימו ·
זרו בפרך והכבידו עלימו · זדון מחשבותם נהפך עלימו · זורקי
ילוד במים · תהומות יכסימו : חתם על הרי בתר נקמת דיני ·
חבל נוגשי ודן דיני · חלקו בגלי ים פגרי מדני · חזקתני בכח נאדרי ·
ימינך

ופירות : ולמות אנושה
כתיוחשו למות : אנושה חלושה :
דפק כו׳ שנאמר בשיר השירים ה׳
קול דודי דופק : פתחי ישנה
כו׳ פתחי ישראל שישבים בגלות
ושיעבוד בנפש בזויה : דובבו
דברו : ויורם כו׳ שקפ״א ירה
בהם חצי אש : זממו כו׳ חשבו
פן ירבו ישראל : יועצי תוללימו
יועצי פרעה שהתחכמו על
ישראל : תוללימו לשון נוכה
ירום : חתם כו׳ נתחתם׳ בדוכו
בין הבתרים לעשות נקמות
פב׳ בראשית ט״ו וגם את הגוי
אשר יעבדו דן אנכי : שמנו
נקברו : בלבותי כאמצע
טוטאו

דרויף גיוואורניט גאט דער ריכטר דער אנרים · אונ׳ער ליזר דיא ישראל · וויא ער זייני מאכט גיזייגט אונ׳ דיא גרוסי הנד אלז איין שטרקר גאט · אלזוא הבן דז פאליק זיינה פירכטר גיגלויבט אן איהם דז ער איזט גאט · דיא אין גשלודיגי אנרים אין דער ערדי פון ים סוף · וירא האט גיזעהן ישראל : גאולים דיא ער ליזטי זיינד אויז דער טעטש (אנרים) איז גיגאנגן פרייא צור פרייהייט זיא זיינד גינעהנט צום (ים סוף) אונ׳צום טויט וואהרן זיא זיך ער געבן די האילאוהטיגיר אנרים הבין נאך גיאגט אונ׳ זיינד פר לאהרן גיגאנגן אין דיא אינדן פון ים פרשוועלט דז ער גהערשט איבר אלי הרעשר וואהר דער שיר פון דער ישועה . אז דא זינגיטי אשה : דפק ער האט אן גיקלאפט אן דיא טיהרן פון דער טלאפינדי ישראל אין גלות איט איין פר אכטיטי זעהל · צום פרייא הייטם נחת פון דר דיהנשטברקייט צור פרייאהייט אום אאונדן · גאט איהר פריינד האט זיא אויז גילויגן איט איינר אויז גשטרעקטי מאכט דיא זויגינדי קינדר הבין גיזאגט דיזז איזט איין גאט · עזי איינה מאכט אונ׳בלויבונג איזט גאט : הלכו זיא זיינד גיגאנגין אין ים אונ׳דז וואסיר וואהר איהנין אלז איינה וואנד · ער האט זיא גפיהרט אין דיא אב גרונד אלז וויא אין דיא טאהל דער פעלדר אענשין אונ׳ פיהי צו גלייך · אבר דיא אנרים דיא איהנין נאך גיקומן זיין זיינד גילירנט ווארדן איט צארן אונ׳ גרים דיא בשיהגטי ישראל הבין גיריהאט זיינן נאמין אונ׳ גשפראכין . ה׳ גאט איזט דער הער פון מלחמה : ויחזק ער שטערקיטי זיין הערץ נאך צו יאגן איט דער גאנצי הער שהר זיינר פר זאמלונג · אונ׳ זעקס הונדרט אויזערוועהלטי רייטר האט ער איט זיך גינומן · אבר גאט האט זיא גישאסין איט פייאריגי פפיילין · אונ׳ זיא פרט וואלט אונ׳ ערשרעקט : ויטבעו אונ׳ זיא זיינד פר זונקן אין (ים סוף פרעה אונ׳ זיין גאנציט חיל) : זאמו זיינה הויפי (יועצים) דאכטין דיא ישראל אעכטין זיך פר מעהרן · דארום הבין זיא גיאוטוויליגיט איט הארטי ארבייט צו בשוועהרן איהרים לייב · אבר דער אוטוויל מירי גידאנקן איזט גיווענדיט ווארד

גָּדוֹל בַּתִּשְׁבָּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת · הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה · מֶלֶךְ אֵל חֵי הָעוֹלָמִים :
וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כֹּחַ אֲדֹנָי · כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר : זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה :

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵיהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵיהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵיהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן · וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן :

אָמֵן יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא יִתְבָּרַךְ : שְׁמוֹ וְיִתְעַלֶּה זִכְרוֹ לָעַד וּלְנֵצַח נְצָחִים :

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵיהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵילָּא מִכָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא · דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן :

בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבֹרָךְ :

ווען דר חזן האבורך מוים האט זאל קהל דאז זאגן :

בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

דער חזן זאל אך זאגן ברוך יי המבורך לעולם ועד :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ עֹשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת הַכֹּל: אוֹר עוֹלָם בְּאוֹצַר חַיִּים אוֹרוֹת מֵאֹפֶל אָמַר וַיֶּהִי :

וייל דער חזן זאגט (ברכו) זאגט דז (קהל יתברך) :

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה :

ווען דר חזן זאגט את יי זאל קהל זאגן דש :

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד :

ווען דר חזן המבורך אן היבט זאל קהל זאגן דז :

יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם :

אתה אמונים פ״ש וואמינו כמ׳ שמות ד׳ . הזהיר דין הקב״ה סהוא דיין וגואל הזהיר את עצמו לקיים מה שכא׳ בברית בין הבתרים · יד באל כמו יש לאל ידי · מבור כלי שמזקקין בו הכסף · חפושה לשון חופש וחירות

מיוסד פ״ם א״ב

אַתָּה הֵאַרְתָּ יוֹמָם וָלַיְלָה לִפְנֵי מַחֲנַי · אַחֲרֵי רָדְפוּ מַרְכְּבוֹת מְעֻנַּי · אֲבִידַת גּוּפָם עַל שְׂפַת יָם רָאוּ עֵינַי · אֱמוּנִים שׁוֹרְרוּ בַּיּוֹם הַהוּא · וַיּוֹשַׁע יְיָ :

בְּרִית בְּתָרִים הִזְהִיר דַּיָּן וְגוֹאֵל · בִּנְטוֹתוֹ זְרוֹעוֹ וּגְדֻלַּת יַד בָּאֵל ·

בכן

אתה דוא האשט אכין לייכטין טאג אוני נאכט צו גלייך פר איינר אחנה · איר ויינר נאך גיאגט דיא רייט וואגן איינר פייניגרי · דיא פר לירונג אהרן לייב האבין גיזעהן איינה אויגן · דיא גלויבהאפטיגי האבין געלובין טאג גיזונגן · ויושע גאט האט גיהאלפן : ברית אקיים צו זיין דיא פר זיכרונג פון (ברית בין הבתרים) אויז צו גימאנט גרויס גוט האט דריך

שָׁלוֹם רָב עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל הַשָּׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע · וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה · וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ · וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם · וְקַלְקֵל מַחְשְׁבוֹתָם · עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ · עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ · עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשָּׁתֶךָ · עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ · לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי: עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו: הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ · וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ: וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת: וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

יוצר ליום אחרון של פסח

הַגִּבּוֹר

לָנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ: הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא: שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ · וְכָתוּב רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה:

בְּפִי **י** שָׁרִים תִּתְהַלָּל · וּבְדִבְרֵי **צַ** דִּיקִים תִּתְבָּרַךְ · וּבִלְשׁוֹן **חֲ** סִידִים תִּתְרוֹמָם · וּבְקֶרֶב **קְ** דוֹשִׁים תִּתְקַדָּשׁ:

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאֵר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר · שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל הַיְצוּרִים לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר לְבָרֵךְ לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס עַל כָּל דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ:

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ כִּי לְךָ נָאֶה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וְזִמְרָה עֹז וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדֻשָּׁה וּמַלְכוּת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֵל מֶלֶךְ

אלהינו באהבה שבתות למנוחה ו מועדים לשמחה חגים וזמנים לששון · את יום השבת הזה ואת יום חג המצות הזה זמן חירותינו (באהבה) מקרא קודש · זכר ליציאת מצרים :

אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה וישמע ויפקד ויזכר זכרוננו ופקדוננו וזכרון אבותינו וזכרון משיח בן דוד עבדך וזכרון ירושלים עיר קדשך וזכרון כל עמך בית ישראל · לפניך לפליטה לטובה לחן ולחסד ולרחמים ולחיים ולשלום ביום חג המצות הזה : זכרנו יי אלהינו בו לטובה ופקדנו בו לברכה והושיענו בו לחיים ובדבר ישועה ורחמים חוס וחננו ורחם עלינו והושיענו כי אליך עינינו כי אל מלך חנון ורחום אתה :

והשיאנו יי אלהינו את ברכת מועדיך לחיים ולשלום · לשמחה ולששון · כאשר רצית ואמרת לברכנו · קדשנו במצותיך ותן חלקנו בתורתך · שבענו מטובך ושמחנו בישועתך · וטהר לבנו לעבדך באמת · והנחילנו יי אלהינו באהבה וברצון בשמחה ובששון שבת ו מועדי קדשך · וישמחו בך ישראל אוהבי שמך · ברוך אתה יי מקדש השבת ו ישראל והזמנים :

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם והשב את העבודה לדביר ביתך : ואשי ישראל ותפלתם · (מהרה) באהבה תקבל ברצון · ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך · ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים : ברוך אתה יי המחזיר שכינתו לציון :

מודים אנחנו לך · שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד · צור חיינו · מגן ישענו אתה הוא לדור ודור · נודה לך ונספר תהלתך · על חיינו המסורים בידך · ועל נשמותינו הפקודות לך · ועל נסיך שבכל יום עמנו · ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובוקר וצהרים · הטוב כי לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך · מעולם קוינו לך :

מודים דרבנן

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי כל בשר יוצרנו יוצר בראשית ברכות והודאות לשמך הגדול והקדוש על שהחייתנו וקימתנו כן תחיינו ותקימנו ותאסוף גליותינו לחצרות קדשך לשמור חקיך ולעשות רצונך ולעבדך בלבב שלם על שאנו מודים לך ברוך אל ההודאות :

ועל כלם יתברך ויתרומם שמך מלכנו תמיד לעולם ועד · וכל החיים יודוך סלה ויהללו את שמך באמת האל ישועתנו ועזרתנו סלה · ברוך אתה יי · הטוב שמך ולך נאה להודות :

שלום

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם · וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לַחַיִּים · וּפְרוֹס עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ · וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ · וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ · כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה · כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ · לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם : וּפְרוֹס עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ :

אֵל עוֹזֵר הָקֵם טְלָאֶיךָ לְעָלוֹם · נִפְלָאוֹת יְרָאֵנוּ עֲדָיִם לְהַלְבִּישׁ הֲלוֹם · צִיּוֹן תִּדְרוֹשׁ שְׁלֵם תָּקֵם בְּיַהֲלוֹם · יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם :

אל טלאיך ישראל : לעלום ע״ש סוף ויכבנו עלמות יתקלו׳ מ״ח : עדים תכשיטים :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ · פּוֹרֵס סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלָיִם :

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מוֹעֲדֵי יְיָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : לשבת ושמרו

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח · וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ : כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק · וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב : הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵּי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה : מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ · מָגֵן אַבְרָהָם :

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ · מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה : וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ · מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ · וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ · וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת · וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ · וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ · וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ : וַתִּתֵּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

רם הויכר גאט דאש האשט געגיבט דיא נאהן זיבן פראגעהרי׳ דיינה הערשאהרין · דיא לייטונג פון אנדרים זאלשטו אמכין העצרן פון דיא היידן אין לור · אוני ווייאי דיך ער היבן ער ווערבי לום אנדרן אמאהן אוני לייא אויז דיא הירדייא שאף זאש גיפאנגן אייט . אוני לאזי קומן נאך ציון דער ערלייזר . אוני לו דיא זעלביגי זאש תשובה טואן :

אל גאט העלפר ריכט אוף דיינה לעאפר לור איביגקייט · וואונדר זאל ער אונז ווייזן ווען איט אירהי לירהטין לו בקליידן איט רעכטי טליטונג . ציון זאלשטו פארשן ירושלים זאלשטו אויף ריכטין איט (אבנים טובות) גאט זאל זעגינן זיין פאלק איט פֿלום :

קָדְשֶׁךָ · יְיָ מִי כָמוֹךָ : קוֹל נִשְׁמַע רָגְזוּ עַמִּים וְלָבְשׁוּ שָׂכוּלֵי · אַחֲזֵמוֹ
רַעַד נָמֹגוּ כֹל · יְיָ מִי כָמוֹךָ : רַבּוֹת עָשִׂיתָ אֵל עַם סְגֻלָּתֶךָ · תְּבִאֵמוֹ
וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתֶךָ · יְיָ מִי כָמוֹךָ : שִׁבְתְּךָ מָכוֹן כִּסֵּא פָּעַלְתָּ לִידִידֶךָ ·
מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ : יְיָ מִי כָמוֹךָ : תָּרוּם יָדְךָ עַל צָרֶיךָ לְהִוָּעֵד ·
יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד · יְיָ מִי כָמוֹךָ :

זָכַרְתִּי חֲסָדֶיךָ טוֹב לְקוֹרְאֶיךָ בְּהוֹדָיָה · יָחִיד כָּמוֹךָ אֵין לְךָ שִׁירָה
חֲווּיָה · מִי כָמוֹךָ מַחֲרִישׁ בְּעֶלְבּוֹן שִׁבְיָה · יְיָ אֱלֹהִים מִי כָמוֹךָ
חֲסִין יָהּ : בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם :

מִי כָמֹכָה בָּאֵלִים יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא :
מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה

נְטַע שׁוֹרֵק עוֹצֵם פְּאֵרוֹת בְּעֶרֶץ · צְבִי צַדִּיק תָּבִיא
גּוֹדֵר פֶּרֶץ · קְנֵה עֵדָה גְּעַר חַיָּה בָּאָרֶץ · וְהָיָה
יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ : זֶה צוּר יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ :

נטע שורק אלו ישראל ע"ש ואנכי נטעתיך שורק וישעיה ב' · פארות ע' כוס כמו מסעף פארה ישעיה י' : בערץ בחוזק · גער חיה ע"ש הפסוק בתהלים ס"ח גער חית קנה והם הרשעים המשולים לחיות השדה :

יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד · וְנֶאֱמַר כִּי פָדָה יְיָ אֶת יַעֲקֹב · וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ :

רָם חִבַּבְתָּ שְׁבִיעִיּוֹת צְבָאֶךָ רַבָּה · שְׁמַע מִצְרַיִם
תַּשְׁמִיעַ לְצָר וְהַגְבֵּה · תַּקְנֶה שֵׁנִית וּפְדֵה עֵדֶר
הַנִּשְׁבָּה · וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וּלְשָׁבֵי : בָּא יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל :

רם הקב"ה : חבבת שביעיות כמו שמביאים בתורה שמספר הזה חביב לפני הקב"ה כמו שבעה קני מנורה ושבע שבתות ודומיהן : שמע מצרים וכו' לשון הפסוק בישעיה כ"ג : רם

השכיבנו

דיא שטארקי · (הא"כ) : פרעה דעס פרעה האט זיין אפשט גיאלבט ג'וט זיין אפשט מיט שטערקהייט · דא דאז האט גינייגט דיינה רעכטי הנד וואהר איהם איין שוינדן דיא ערדי · הא"כ : צרכיהם · איהרן נויט דורך אהני אנגיל האסטו גיגעבן מיט (חסד) צו דיינה ערוועליר · דאז האסט זיא גפיהרט מיט דיינר אמכט צו דער וואהנונג דיינר היילינקייט (הא"כ) : קול ווען דיינה שטיאי אויז וואורדן גיהערט זיינד ער טראקין דיא פעלקר אוני וואהרן בקליידן פר ווערפונג · עס וואהר זיא צר גרייפן ציטירנס אוני אלו זיינד צער גאנגן · (הא"כ) : רבות פילי ניסים האסטו גיטאן צו דיינם גליבטן פאלק דאז וואהרסט זיא אך ברענגן אוני איין פפלאנצן אויף דעם בערג דיין ערב טיילי · (הא"כ) : שבתך צו דיינם גיזעס איינה אן ברייטונג פון איין שטול האסטו גיווערקיט צו דיינה גליבטי · דז איזט דז אקדש גאטיס דאז אן גברייט הבין דיינה הענדי · (הא"כ) : תרום דאז זאלסט ער היבן דיינה האנד אויף דיינה ווידיגר צו ערצייגונג · גאט ווערט קיניגן איאר אוני איביג גאט ווער איזט דיר גלייך :

זכרתי איך דענקי דיינה גינאדין דאז בייזט גוט צו דיא זאג דיך אן רופין מיט דאנקונג · דז דאז בייזט אוני דיר קיינר גלייך איזט · איזט דיר שירה גיזגט וואורדן · ווער איזט דיר גליך דער שטיל שווייגט וועגן דער דיא שאנד גיפאנגינה ישראל · גאט דער הער ווער איזט דיר גלייך דאז סטרקר גאט :

נטע פפלאנצי דיא רעבין (דהיינו דיא ישראל) דיא שטארקי צו יגן מיט שטערקהייט · דען הצדיק נדיק אביח זאלסטו ברענגין אלז פר צואר דיא איין בריך יצר ווערבי צו דיר דיא גיאיין ישראל · און טרייא אן דיא רשעים דיא אלס ווילדי טיהר זיינר אויף דער ערדי · אלזא ווערט גאט זיין צו אוך איבר דער גאנצי וועלט : רם

ודודי לי · יי מי כמוך : ויראוך דגול מרבבה בפנים לבחור · דודי
שלח ידו מן החור · יי מי כמוך : זה אלי ואנוהו אותו אוינו · הנה
אלהינו זה קוינו · יי מי כמוך : חגור חרב כגבור ומרחם עמו · יי איש
מלחמה יי שמו · יי מי כמוך : טבעו בים סוף ובאשונית לרינה ·
בסאסאה בשלחה תריבנה · יי מי כמוך : ירה רמה רמה בים
מלהבן · ירדו במצולות כמו אבן · יי מי כמוך : כי ימינך וזרועך
עתה ולבא חייב · ימינך יי תרעץ אויב · יי מי כמוך : להתגאות
בקמיך מייכיל במתקוממך · וברוב גאונך תהרוס קמיך · יי מי
כמוך : מרדת סאון בערמומית ערימות בעווים · קפאו תהומות בלב
ים · יי מי כמוך : נאץ כחמשה ובכתות שלשה מתחלק · אמר
אויב ארדוף אשיג אחלק · יי מי כמוך : סלסלו לאדיר על אדירים
במאדרים · צללו כעופרת במים אדירים · יי מי כמוך : עושה פלא
לאבות ולבנים בהלולים · נאור ואדיר יי מי כמוכה באלם · יי מי
כמוך : פרעה הצדיק דין במרץ · נטית ימינך תבלעמו ארץ · יי מי
כמוך : צרכיהם בלא חסרון חסר למבקשיך · נהלת בעזך אל נוה
קדשך

צו גאט איין פריינד · אונ׳ ער צו מיר · (הא״כ) : ויראוך אונ׳ זיא ווארן דיך פירכטן דא פאר ווארטר אונטר פיל צעהן טויזנט
אלאכים מיט שיינבארליכקייט צו ער וועהלין · וויא גאט איין פריינד שטרעקיט זיינה הנד פון דיא היליגי פענסטר צעבר
(הא״כ) : זה דיזר מיינט איין גאט אונ׳ איך וויל איהם בשיהגן איהם טואן איר גלויבין פר וואהר דיזר מיינט אונזר גאט דיין
הבין איר גיהאפט · (הא״כ) : חגור ער וואהר גיגורט מיט איין שווערד אלז איין גבור אונ׳ טעט זיך דאך ער בארמן
איבר זיין פאלק גאט מיינט דער הער פון (מלחמה) · גאט מיינט זיין נאמין · (הא״כ) : טובעו דיא מצרים זיינן פר זונקן
אין (ים סוף) אונ׳ אן דיא הארטי פעלזן צו ווערדן גריכטיט מיט דער מאס דז זיא גימאסין ווארהשטו זיא בקריגן · הא״כ :
ירה ער האט אן גיווארפין אין דער היך גיהויבן · אונ׳ בטראגין אין (ים) נאך צו ציהן אלז וויא אהגי פר שטאנד · דז
זיא זיינן גינידרט אין דיא טיפנוס אלז וויא איין שטיין · הא״כ : כי דען דייני רעכטי הנד אונ׳ אמכט מיינט אינגדר אונ׳
אין צו קונפט בירייט צו בטולדיגן · דייני רעכטי הנד גאט האט צער בראכן דעם פיינדי · (הא״כ) : להתגאות צו הערשן
אן דיינה ווידריגי ווער קען עז ער טראגין אונטר דיינה פיינדי · אונ׳ מיט דיינה גרוסי הערשאפט טוטשטו צער פיהרן
דיינה ווידריגי פיינדי · (הא״כ) : מרדת דוא האשט גימאסטין אויף גיהויפטי אמט · אלז וואן זיא פר קריאט · זיא זיינר
גגליפרט דיא אב גרונד מיטין אין (ים) · (הא״כ) : נאץ ער האט גצירנט מיט פינף ווארטן · אונ׳ וואהר איך טיילן אויף
דריא ארלייא פרטיימן · וויא דער פסוק זגט · אמר אויב ארדוף משיג אחלק די מיינט ער שפראך דער פיינד איך וויל נאך
יאגין · ערריילין · אונ׳ דעם רויב טיילין · (הא״כ) : סלסלו זיא הבין גלויבט צו דעם שטארקן איבר אלי שטארקי
אונטר די אלאכים דיא איהם שטערקן · וויא די (מצרים) גיזונקן זיין אלז איין בלייא אין די שטרקי וואסירן · (הא״כ) :
עושה ער טוט וואונדר צו די עלטרן אונ׳ קינדר מיט פרייזונג · לייכטינדר · אונ׳ שטרקר גאט ווער מיינט אלז וויא דו אונטר

בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך : וכתבתם על־מזוזות ביתך ובשעריך :
למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע יהוה לאבותיכם לתת להם כימי
השמים על־הארץ :

ויאמר יהוה אל־משה לאמר : דבר אל־בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת
על־כנפי בגדיהם לדרתם ונתנו על־ציצת הכנף פתיל תכלת : והיה לכם לציצת
וראיתם אתו וזכרתם את־כל־מצות יהוה ועשיתם אתם ולא־תתורו אחרי לבבכם ואחרי
עיניכם אשר־אתם זנים אחריהם : למען תזכרו ועשיתם את־כל־מצותי והייתם קדשים
לאלהיכם : אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים
אני יהוה אלהיכם :

אמת ואמונה כל זאת וקים עלינו · כי הוא יי אלהינו ואין זולתו ואנחנו ישראל עמו ·
הפודינו מיד מלכים · מלכנו הגואלנו מכף כל העריצים · האל הנפרע לנו מצרינו ·
והמשלם גמול לכל אויבי נפשנו · העשה גדולות עד אין חקר · ונפלאות עד אין מספר
השם נפשנו בחיים ולא נתן למוט רגלנו · המדריכנו על במות אויבנו · וירם קרננו על כל
שונאנו · העושה לנו נסים ונקמה בפרעה אותות ומופתים באדמת בני חם המכה בעברתו
כל בכורי מצרים ויוצא את עמו ישראל מתוכם לחרות עולם · המעביר בניו בין גזרי ים
סוף · את רודפיהם ואת שונאיהם בתהומות טבע · וראו בניו גבורתו שבחו והודו לשמו
ומלכותו ברצון קבלו עליהם משה ובני ישראל · לך ענו שירה ·

מיוסד ע"פ א"ב

אשירה ליי בשירה עריבה · אל נערץ בסוד
קדושים רבה · יי מי כמוך : במקהלות
ברכו אלהים ישראל · אדני ממקור ישראל · יי מי
כמוך : גאני וגאותיו ומתגאה על מתגאים · רם על
כל גוים · יי מי כמוך : דגלני והאמירני עזי ולך יאתה · כי תפארת
עזמו אתה · יי מי כמוך : הן עוללים ויונקים הכירוך אלי · אני לדודי
ודודי

אשירה כערן נתחזק רגלני
סכחבי כדגלים כמדכ' :
והאמרני חבבני כמו וס'
האמירך דברים כ"ו שהוא לשון
חבה : בשאשה לשון שאה
בשאה יהיינו שפרע לכם מדה
כנגד מדה : סלסלו שבחו :
במרץ במהירות : חוויה אמזרב:
בעלבון בחרפה : חסין חזק :
ב"ט"ע

אשירה ﭏיך וויל זינגן צו גﭏט איט ﭏיינר ליבליכה (סירה) · גﭏט ﭏיזט גשטערקיט ﭏין דעם סוד דער הייליגן · גרויס
(ה' מי כמוך) גﭏט ווער ﭏיזט דיר גלייך : במקהלות ﭏין די פרזאמלונגן הבין זיא גﭏט גלויבט די רעכטפערטיגי
גﭏטים · גﭏט ﭏיין הער פון דיא ﭏורשפרונג פון ישראל · (הא"כ) : גאני ער האט איך אﭏלין הערטין · ﭏונ' ﭏיך הבי
ﭏיהם צו גיגעבן דיא הערשאפט ﭏונ' ער הערשיט ﭏויך ﭏיבר ﭏלי הערשיר · ער ﭏיזט ﭏויך ﭏיבר ﭏלי פעלקר · (הא"כ) :
דגלני ער האט איך פﭏנירט ﭏונ' איך גליבט איין שטﭏרקר · ﭏונ' צו דיר ﭏיזט היפש דיא ליב · דען דיא טוינהייט זיינר
שטﭏרקהייט ביזטו · (הא"כ) : הן פר וואהר קליינה · ﭏונ' זויגנדי קינדר הבין דיך איין גﭏט ערקענט · ﭏיך וואהר

פיוסר ע"פ א"ב וסם המחבר אלעזר הקטן

אֲמוּנַת אוֹמֶן לְעַם זוּ רָם זָכַרְתָּ ׃ בִּשְׂכַר הָאֱמוּנָה הַיָּם קָרַעְתָּ ׃ גּוֹי שׁוֹמֵר אֱמוּנִים בֶּאֱמוּנָה אֵרַסְתָּ ׃ לְךָ יוֹם אַף לְךָ לַיְלָה אַתָּה הַכִּינוֹתָ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ ׃ הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים ׃

אמונת אומן פי' הקב"ה שהוא נאמן לאברהם אבינו ע"ה ׃ לעם זו ליסראל שנקראו עם זו כשמית ע"ו ׃ באמונה עלי הסירה שנקראת אמונה ׃ ארסת שהתורה היתה' כסף קדושין של ישראל ׃

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהָבְתָּ ׃ תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ עַל כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ נָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ ׃ וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי תוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאוֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה ׃ וְאַהֲבָתְךָ אַל תָּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים ׃

דִּבְרֵי הָאֱמַנְתֶּם כִּי בַּיַּבָּשָׁה עָבְרוּ בָנַי ׃ הֵן נֶגֶד אָבוֹת לְגוֹזֵר יַם סוּף נֶאֱמָנַי ׃ וְגָלֻיּוֹת יְקַבְּצוּ מֵרֹאשׁ אֲמָנָה בְּעֵדָנַי ׃ אֲהַבְתִּי אֶתְכֶם אָמַר יְיָ ׃ בָּא"יְ אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל ׃

דברי האמנתם בזכות האמונה זכו לעבור בתוך הים ביבשה וגם בזכות אמנה יקובצו הגליות ׃ אמירה

יחיד אומר אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן ׃

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד ׃ בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד ׃ וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ ׃ וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ ׃ וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ ׃ וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ ׃ וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ ׃

וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם ׃ וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ ׃ וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ ׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם ׃ וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נֹתֵן לָכֶם ׃ וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם ׃ וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בביתך

אמונת דיא אויף ריכטיגי (אמונה) האטטו הויבר געט דיין פאליק גידאכט ׃ אוני וועגן דעם שכר איהרים גלויבנס האטטו פר זיא דז (ים) צו ריסין ׃ דז פאליק זוא דיא אויף ריכטיגקייט היטיט ׃ האסטו איט (אמונה) בשפויזט צו דיר אויט דער טאג אוני אך דיא נאכט ׃ דוא האסט זיא אנברייט ׃

דברי וויזין איהר איינה ריד גיגלויבט זייט איר איינה קינדר איבר פאהרין דורך דען ים אין טרוקינין ׃ פר וואהר קיגן דעם (זכות) (אבות) האט ער גשפאלטן דז (ים סוף) צו איינה גלויבהאפטי ׃ אוני דיא פר טריבינה ווערדן אך איין פר זאמילט ווערדן פון (ראש אמנה) אין איינר צייט ׃ איך ליבי אייך שפרעכיט גאט ׃

כַּעֲפַר־אֶרֶץ כְּטִיט־חוּצוֹת אֲדִקֵּם אֶרְקָעֵם ׃ צוּר יִשְׁעִי ׃ הָאֵל הַנּוֹתֵן נְקָמוֹת לִי וּמוֹרִיד עַמִּים וּתְפַלְּטֵנִי מֵרִיבֵי עַמִּי תִּשְׁמְרֵנִי לְרֹאשׁ גּוֹיִם עַם תַּחְתָּנִי ׃ וּמוֹצִיאִי מֵאֹיְבָי וּמִקָּמַי תְּרוֹמְמֵנִי לֹא־יָדַעְתִּי יַעַבְדוּנִי ׃ בְּנֵי נֵכָר יְכַחֲשׁוּ־לִי מֵאִישׁ חֲמָסִים תַּצִּילֵנִי ׃ עַל־כֵּן אוֹדְךָ יְהוָה לִשְׁמוֹעַ אֹזֶן יִשָּׁמְעוּ לִי ׃ בְּנֵי נֵכָר יִבֹּלוּ וְיַחְגְּרוּ בַּגּוֹיִם וּלְשִׁמְךָ אֲזַמֵּר ׃ מִגְדֹּל יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ מִמִּסְגְּרוֹתָם ׃ חַי־יְהוָה וּבָרוּךְ צוּרִי וְיָרוּם אֱלֹהֵי וְעֹשֶׂה־חֶסֶד לִמְשִׁיחוֹ לְדָוִד וּלְזַרְעוֹ עַד־עוֹלָם ׃

אוני דער (אפטיר) זאגט דיא (ברכות) ׃ אשרייה ו׳ אוני אן היבט איין ׃ הלב קדיש ׃ אוני אן מורט אוסף (טאוכה עטרה) גלייך דען ערסטן טאג פסח אוסף קדושה דיא כהנים גין צו דוכן ׃ גנץ קדיש ׃ אין כאלהינו ׃ קדיש יתום יגדל ׃

מעריב ליל אחרון של פסח

בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבוֹרָךְ ׃ והקהל עונין בָּרוּךְ יְיָ הַמְבוֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים ׃ בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עִתִּים ׃ וּמַחֲלִיף אֶת הַזְּמַנִּים ׃ וּמְסַדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ ׃ בּוֹרֵא יוֹם וָלָיְלָה ׃ גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חוֹשֶׁךְ ׃ וְחוֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר ׃ וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה ׃ וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ ׃ אֵל חַי וְקַיָּם תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד ׃

אמונת

דעם שילד דיינר הילפי · אוני דיינה זאנפטמוטקייט האט מיך גרוס גימאכט ׃ תרחיב דא האסט טאן ערווייטרן איינה שריט אונטר מיר · אוני עס האבן ניט וואנקן מיינה קנילין ׃ ארדפה איך יאגיט נאך מיינה פיינדי אוני טעט זיא פר טילגן · אוני ניט צו רוק קערן ביז איך זיא פר שענדיטי ׃ ואכלם איך האב זיא פר דערבן · וואורדן זיא קונטין ניט בשטיאן אוני פילן אונטר מיינה פיסן · ותזרני דא האסטו מיך אום גורטין מיט קרפט צור (מלחמה) מאכיסט קניאן מיינה ווידרגי אונטר מיר ׃ ואויבי איבי פיינדי האסטו מיר געבן (צום ריקן). דז זיא מיר וואייכטן) מיהרי נאקין · איינה (טונאים) אוני איך האב זיא פר שניידן ׃ ישועו זיא טעטן זיך אל מרטן הין ווענדן עס וואר אבר קיני הילפי אוני נאך רופיטן זי צו גאט ער האט זיא אבר ניט גיאנטווארטיט ׃ ואשחקם אוני איך צור מאהליטי זיא אז דעם שטויב דער ערדי · אז דעם לייאם אויף דער גאסין טעט איך זיא צו ערשטויטן . אוני אויז שפרייטן אדר טרעטין ׃ ותפלטני ער וואר איך אהלין ענטרינן פון דיא צאנק מיינים פאליקס דא האסט איך פר וואהרט צום הויבט דער פעלקר · איין פאליק דאז איך ניט גיקענט טעט מיר דיהנין ׃ בני די קינדר דער פרעמדן האבן ליקין פר מיר (פר פורכט) · דז זיא ניכטס ווידר מיר גיטאן העטין) · ווינן זיא נור מיט מירי האהרין פון מיר הערין פאלגיטן זיא מיר · בני דיא קינדר דער פרעמדן וואהרן פר פאלין . אוני הינקיטן וועגן המרטיר בשליסונג מיהרר גיפענקנוס ׃ חי גאט לעבית · אוני געלויבט מייז מיין בישטפיר · אוני ער זייאי ער היבן דער שטרקי גאט מיינה הילפי ׃ האל דער גאט דאז מיר נקמות גיבט אוני מאכיט נידרן דיא פעלקר אונטר מיר ׃ ומוציאי ליהיט מיך אויז פון מיינה פיינד אוני איבר מיינה ווידריגי טוט ער מיך ער היבן פון דעם מאן דעם ריבם טוט ער מיך בישראן ׃ על דא הערה וויל איך דיך גאט לויבן אונטר אלי פעלקר אוני צו דיינם נאמין וויל איך דינין ׃ מגדיל ער מאכט ער גריסין דיא הילפי זיינם קיניג · אוני טוט חסד צו זיינם געזאלבטן צו דוד אוני אוני זיינן זאמין אויף איביג ׃

וְאֵשׁ מִפִּיו תֹּאכֵל גֶּחָלִים בָּעֲרוּ מִמֶּנּוּ: וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרַד וַעֲרָפֶל תַּחַת רַגְלָיו: וַיִּרְכַּב עַל כְּרוּב וַיָּעֹף וַיֵּרָא עַל כַּנְפֵי רוּחַ: וַיָּשֶׁת חֹשֶׁךְ סְבִיבֹתָיו סֻכּוֹת חַשְׁרַת מַיִם עָבֵי שְׁחָקִים: מִנֹּגַהּ נֶגְדּוֹ בָּעֲרוּ גַּחֲלֵי אֵשׁ: יַרְעֵם מִן שָׁמַיִם יְהֹוָה וְעֶלְיוֹן יִתֵּן קוֹלוֹ: וַיִּשְׁלַח חִצִּים וַיְפִיצֵם בָּרָק וַיָּהֹם: וַיֵּרָאוּ אֲפִקֵי יָם יִגָּלוּ מֹסְדוֹת תֵּבֵל בְּגַעֲרַת יְהֹוָה מִנִּשְׁמַת רוּחַ אַפּוֹ: יִשְׁלַח מִמָּרוֹם יִקָּחֵנִי יַמְשֵׁנִי מִמַּיִם רַבִּים: יַצִּילֵנִי מֵאֹיְבִי עָז מִשֹּׂנְאַי כִּי אָמְצוּ מִמֶּנִּי: יְקַדְּמֻנִי בְּיוֹם אֵידִי וַיְהִי יְהֹוָה מִשְׁעָן לִי: וַיֵּצֵא לַמֶּרְחָב אֹתִי יְחַלְּצֵנִי כִּי חָפֵץ בִּי: יִגְמְלֵנִי יְהֹוָה כְּצִדְקָתִי כְּבֹר יָדַי יָשִׁיב לִי: כִּי שָׁמַרְתִּי דַּרְכֵי יְהֹוָה וְלֹא רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהָי: כִּי כָל מִשְׁפָּטָו לְנֶגְדִּי וְחֻקֹּתָיו לֹא אָסוּר מִמֶּנָּה: וָאֶהְיֶה תָמִים לוֹ וָאֶשְׁתַּמְּרָה מֵעֲוֹנִי: וַיָּשֶׁב יְהֹוָה לִי כְּצִדְקָתִי כְּבֹרִי לְנֶגֶד עֵינָיו: עִם חָסִיד תִּתְחַסָּד עִם גְּבוֹר

תָּמִים תִּתַּמָּם: עִם נָבָר תִּתָּבָר וְעִם עִקֵּשׁ תִּתַּפָּל: וְאֶת עַם עָנִי תּוֹשִׁיעַ וְעֵינֶיךָ עַל רָמִים תַּשְׁפִּיל: כִּי אַתָּה נֵירִי יְהֹוָה וַיהֹוָה יַגִּיהַּ חָשְׁכִּי: כִּי בְכָה אָרוּץ גְּדוּד בֵּאלֹהַי אֲדַלֶּג שׁוּר: הָאֵל תָּמִים דַּרְכּוֹ אִמְרַת יְהֹוָה צְרוּפָה מָגֵן הוּא לְכֹל הַחֹסִים בּוֹ: כִּי מִי אֵל מִבַּלְעֲדֵי יְהֹוָה וּמִי צוּר מִבַּלְעֲדֵי אֱלֹהֵינוּ: הָאֵל מָעוּזִּי חָיִל וַיַּתֵּר תָּמִים דַּרְכּוֹ: מְשַׁוֶּה רַגְלָיו כָּאַיָּלוֹת וְעַל בָּמֹתַי יַעֲמִדֵנִי: מְלַמֵּד יָדַי לַמִּלְחָמָה וְנִחַת קֶשֶׁת נְחוּשָׁה זְרֹעֹתָי: וַתִּתֶּן לִי מָגֵן יִשְׁעֶךָ וַעֲנֹתְךָ תַּרְבֵּנִי: תַּרְחִיב צַעֲדִי תַּחְתֵּנִי וְלֹא מָעֲדוּ קַרְסֻלָּי: אֶרְדְּפָה אֹיְבַי וָאַשְׁמִידֵם וְלֹא אָשׁוּב עַד כַּלּוֹתָם: וָאֲכַלֵּם וָאֶמְחָצֵם וְלֹא יְקוּמוּן וַיִּפְּלוּ תַּחַת רַגְלָי: וַתַּזְרֵנִי חַיִל לַמִּלְחָמָה תַּכְרִיעַ קָמַי תַּחְתֵּנִי: וְאֹיְבַי תַּתָּה לִּי עֹרֶף מְשַׂנְאַי וָאַצְמִיתֵם: יִשְׁעוּ וְאֵין מֹשִׁיעַ אֶל יְהֹוָה וְלֹא עָנָם: וְאֶשְׁחָקֵם

כעפר

קיגן מיהם מויט (צו דיא צדיקים) · ברענין פייאריגי קוילין (צו דעני רשעים): ירעם ער טוט דונדרן פון הימל גאט · אונ׳ דער אויברשטי גיבט זיינה שטימ: וישלח אונ׳ ער שיקיטי פפיילין אונ׳ טעט זיא פר שפרייטין · בליצונג אונ׳ פר טומליט: ויראו עס ווארדן גיזעהן (בייא שפאלטונג דז ים) · דיא שטארקי (אויז גענגי) דעם וואסירס · זיא ווארן ענטדעקט דיא אבגרונדי דער וועלט דורך דעם אן טרייאן גאטיס פון דעם וועהן דעם ווינדיס זיינר נאזי · ישלח ער שיקיט פון הימל אונ׳ טעט איך נעמין · איך אויז ציהן פון די גרוסי וואסירן (דהיינו דיא גרוסי צרות): יצילני ער בשיראיט איך פון איינה שטארקי פיינדי · פון איינה (שונאים) אויב זיא טוין שטערקר זיין אלז איך: יקדמני זיא וואהרן זיך פעדרין (מיט מיהרי בזיהייט) אין דער צייט איינין ברוך · גאט אבר וואהר איין אונטר לאהן: ויצא ער ציהיטי איך אויז צור פר וייטונג · ער וואהר איך וואפיגין · ווייל ער אן איר האט פר לנגט: יגמלני גאט וואלי איר פר גלטין נאך איינר גירעכטיגקייט אונז דיא ליטרקייט איינר הענדין זאל ער איר ווידר קעהרין: כי דען איך הבי (בייא אלין ביין צו קומן דמך) גהיט דיא וועג גאטיס · אונ׳ איך ניט פר בויזט פר איין גאט: כי זונדרין עס וואהרן שטעלן זיינה (משפטים) איר צו קיגן (דז איך זעהיטי דז ער איר רעכט טוט) · אונ׳ פון זיינה גיזעצי וויל איך מך ניט אב לאזין: ואהיה אונ׳ איך וויל גנץ צו מיהם זיין · אונ׳ איך היטין פר איינה זינדי: וישב אונ׳ גאט וואר איר אך ווידר קערן נאך איינר גירעכטיקייט · אלז איינה קלאהרהייט קיגן זייני אויגן: עם מיט דעם (חסיד) טושטו גינאד · מיט דעם שטרק פרואן ווייסטו אויך ריכטיגקייט עם מיט דעם לויטירן ווייזטו לויטירקייט אבר מיט דעם פר קריארי טושטו פר קריאנוסין: ואת אונ׳ דעם ארואין פאליק וואהרסטו העלפין · אונ׳ דיינה אויגן זייד אויף דיא הויכאוטיגי זא צו נידרין: כי דען דוא גאט ביזט איין ליכט אונ׳ גאט ארלייכטיט איין פינסטרנוס: כי דען מיט דיר (דיינר הילפי) לויף איך צור (פיינדליכי) טאהר (גנץ דריסט) מיט איינן גאט טואי איך שפרינגן איבר דיא מויארן: האל דען גאט זיינה וועגי זיין פול קומן · דיא זאגי גאטיס זיינר גלייטירט · ער איזט איין שילד צו אלי דיא זיך אן איהם בשילין: כי דען ווער איזט גאט אויזר איהם · אונ׳ ווער איזט איין בישעפר אהי אונזרן גאט: האל דער גאט איזט איין שטערקיר צור קראפט · אונ׳ ער אכיט איבר פליסיג פול קומן איינה וועג: משוה ער אכט איינה פיסי (אין לייטין) דער הויט צו ענטלויפן · זא גשווינד אלז וויא דיא הינדן: אונ׳ טוט איך ווידר אויף איינה הויך שטעלן: מלמד ער לערניט איינה הענדן צור מלחמה אונ׳ עס טוט נידר ביגין אדר טרעטין איינה ארים · איינין גשפאנטין בויגן: ותתן אונ׳ דוא האסט איר געבן

דעם

לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְהוָה מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ׃
יְהוָה יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃ כִּי בָא סוּס פַּרְעֹה
בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו בַּיָּם וַיָּשֶׁב יְהוָה עֲלֵהֶם אֶת־
מֵי הַיָּם וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם׃ פ
וַתִּקַּח מִרְיָם הַנְּבִיאָה אֲחוֹת אַהֲרֹן אֶת־הַתֹּף
בְּיָדָהּ וַתֵּצֶאןָ כָל־הַנָּשִׁים אַחֲרֶיהָ בְּתֻפִּים
וּבִמְחֹלֹת׃ וַתַּעַן לָהֶם מִרְיָם שִׁירוּ לַיהוָה כִּי־
גָאֹה גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם׃ ס וַיַּסַּע מֹשֶׁה
אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּם־סוּף וַיֵּצְאוּ אֶל־מִדְבַּר־שׁוּר
וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת־יָמִים בַּמִּדְבָּר וְלֹא־מָצְאוּ מָיִם׃
וַיָּבֹאוּ מָרָתָה וְלֹא יָכְלוּ לִשְׁתֹּת מַיִם מִמָּרָה כִּי
מָרִים הֵם עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמָהּ מָרָה׃ וַיִּלֹּנוּ
הָעָם עַל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר מַה־נִּשְׁתֶּה׃ וַיִּצְעַק אֶל־
יְהוָה וַיּוֹרֵהוּ יְהוָה עֵץ וַיַּשְׁלֵךְ אֶל־הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ
הַמָּיִם שָׁם שָׂם לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר
אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהַיָּשָׁר
בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה וְהַאֲזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו וְשָׁמַרְתָּ כָּל־
חֻקָּיו כָּל־הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי בְמִצְרַיִם לֹא־
אָשִׂים עָלֶיךָ כִּי אֲנִי יְהוָה רֹפְאֶךָ׃

וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר
שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה
תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם׃ וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן
שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל
תַּעֲשׂוּ׃ עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן תַּעֲשֶׂה לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד
לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים׃ וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד לְכַפֵּר
עֲלֵיכֶם׃ מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר אֲשֶׁר לְעֹלַת הַתָּמִיד
תַּעֲשׂוּ אֶת־אֵלֶּה׃ כָּאֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת
יָמִים לֶחֶם אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה עַל־עוֹלַת
הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ׃ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־
קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃

הפטרה ליום שביעי של פסח וידבר דוד בשמואל ב' בסימן כ"ב :

וַיְדַבֵּר דָּוִד לַיְיָ אֶת־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת
בְּיוֹם הִצִּיל יְיָ אֹתוֹ מִכַּף כָּל־אֹיְבָיו
וּמִכַּף שָׁאוּל׃ וַיֹּאמַר יְיָ סַלְעִי וּמְצֻדָתִי וּמְפַלְטִי־
לִי׃ אֱלֹהֵי צוּרִי אֶחֱסֶה־בּוֹ מָגִנִּי וְקֶרֶן יִשְׁעִי
מִשְׂגַּבִּי וּמְנוּסִי מֹשִׁעִי מֵחָמָס תֹּשִׁעֵנִי׃ מְהֻלָּל
אֶקְרָא יְהוָה וּמֵאֹיְבַי אִוָּשֵׁעַ׃ כִּי אֲפָפֻנִי מִשְׁבְּרֵי־
מָוֶת נַחֲלֵי בְלִיַּעַל יְבַעֲתֻנִי׃ חֶבְלֵי שְׁאוֹל סַבֻּנִי
קִדְּמֻנִי מֹקְשֵׁי־מָוֶת׃ בַּצַּר־לִי אֶקְרָא יְהוָה וְאֶל־
אֱלֹהַי אֶקְרָא וַיִּשְׁמַע מֵהֵיכָלוֹ קוֹלִי וְשַׁוְעָתִי
בְּאָזְנָיו׃ וַיִּתְגָּעַשׁ וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ מוֹסְדוֹת הַשָּׁמַיִם
יִרְגָּזוּ וַיִּתְגָּעֲשׁוּ כִּי־חָרָה לוֹ׃ עָלָה עָשָׁן בְּאַפּוֹ

ואש

וידבר דוד זינגיטי צו גאט דיא גשפרעך דיזי שירה אן דעם טאג (זיינר ערטר) דז גאט איהם בשראט האט פון דיא
הענד אלי זיינה פיינדי אונ' פון דיא הענדן (שאול האנד) (ווצלר ווילטיג וואהר קינג אלי אנדרי קונגים) :
ויאמר אונ' ער שפראך גאט איזט איין פעלזין אונ' פעסטונג אונ' ענטרינונג. אלהי אן גאט איין שטארקן פעלזין טואי
מיך איך בשיצין. ער איזט איין שילד. אונ' שטארקי הילפט הארין. איין ערההיבר. פלוכט. העלפר פון רויבונג טוסטו איר
העלפין. **מהלל** גפריסין ביזטו טואי איך צו גאט רופין. אונ' פון איינה פיינדי ווערט איר גיהאלפין : **כי** ווען איך אום
רינגין טוט בריליי. גאנצי שארין דער שאלק האפטין רשעים טעטין איך ער שרעקין : **חבלי** ווען טאג פון דער
טויט גרובי הכין איך טואן אים רינגן : עס פערדרטן איך טויטס שטרויכלונגן : **בצר** אן איינר ליידי אבר טעט איך רופן
ער הערט מך פון זיינם היאלשין פאלסט איינים טרייאן קאם אין זיינה אורן. (אין צייטין דר גאולה פון אצרים) : **ויתגעש**
וואהר טיטירן אונ' שטוראן דיא ערדי גרונדן דעם היאלם וואהרן ציטירן אונ' אויך טיטירן. דעם עס גריאיטי איהם :
עלה עס גינג (פר נאזין) איין רויך אויז זיינר נאזי. אונ' איין פייאר וואר פון זיינם אויד צום פר צעהרן. קולין ווארדן פון
אים ברענין : **ויט** ער נייגיטי דיא הימלין אונ' נידריטי הירפבי. אונ' איין נעבל וואהר אונטר זיינה פיסין. **וירכב** ער
רייטיטי אויף דעם (כרוב) אונ' פליגיטי ער שוועביטי אויף פליגל דעם ווינדים : **וישת** ער אכיטי פינסטרנוסין אום אים
הרום צור בידעקונג. איינה רינונג פון צו זאמין קניפפונג דער וואסירן פון דיא דיקי וואלקן : **מנגה** פון דער הצלונג דיא

קיגן

ויאמר יהוה אל־משה מה־תצעק אלי דבר
אל־בני־ישראל ויסעו: ואתה הרם את־מטך
ונטה את־ידך על־הים ובקעהו ויבאו בני־
ישראל בתוך הים ביבשה: ואני הנני מחזק
את־לב מצרים ויבאו אחריהם ואכבדה
בפרעה ובכל־חילו ברכבו ובפרשיו: וידעו
מצרים כי־אני יהוה בהכבדי בפרעה ברכבו
ובפרשיו: ויסע מלאך האלהים ההלך לפני
מחנה ישראל וילך מאחריהם ויסע עמוד הענן
מפניהם ויעמד מאחריהם: ויבא בין מחנה
מצרים ובין מחנה ישראל ויהי הענן והחשך
ויאר את־הלילה ולא־קרב זה אל־זה כל־
הלילה: ויט משה את־ידו על הים ויולך יהוה
את־הים ברוח קדים עזה כל־הלילה וישם
את־הים לחרבה ויבקעו המים: ויבאו בני־
ישראל בתוך הים ביבשה והמים להם חומה
מימינם ומשמאלם: וירדפו מצרים ויבאו
אחריהם כל סוס פרעה רכבו ופרשיו אל־תוך
הים: ויהי באשמרת הבקר וישקף יהוה אל־
מחנה מצרים בעמוד אש וענן ויהם את מחנה
מצרים: ויסר את אפן מרכבתיו וינהגהו
בכבדת ויאמר מצרים אנוסה מפני ישראל כי
יהוה נלחם להם במצרים: חמישי בשבת ויאמר
יהוה אל־משה נטה את־ידך על־הים וישבו
המים על־מצרים על־רכבו ועל־פרשיו: ויט
משה את־ידו על־הים וישב הים לפנות בקר
לאיתנו ומצרים נסים לקראתו וינער יהוה את־
מצרים בתוך הים: וישבו המים ויכסו את־
הרכב ואת־הפרשים לכל חיל פרעה הבאים
אחריהם בים לא־נשאר בהם עד־אחד: ובני

ישראל הלכו ביבשה בתוך הים והמים להם
חמה מימינם ומשמאלם: ויושע יהוה ביום
ההוא את־ישראל מיד מצרים וירא ישראל את־
מצרים מת על־שפת הים: וירא ישראל את־היד
הגדלה אשר עשה יהוה במצרים וייראו העם
את־יהוה ויאמינו ביהוה ובמשה עבדו: אז
ישיר־משה ובני ישראל את־השירה הזאת
ליהוה ויאמרו לאמר אשירה ליהוה כי־גאה
גאה סוס ורכבו רמה בים: עזי וזמרת יה ויהי־
לי לישועה זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארממנהו:
יהוה איש מלחמה יהוה שמו: מרכבת פרעה
וחילו ירה בים ומבחר שלשיו טבעו בים סוף:
תהמת יכסימו ירדו במצולת כמו־אבן: ימינך
יהוה נאדרי בכח ימינך יהוה תרעץ אויב:
וברב גאונך תהרס קמיך תשלח חרנך
יאכלמו כקש: וברוח אפיך נערמו מים נצבו
כמו־נד נזלים קפאו תהמת בלב־ים:
אמר אויב ארדף אשיג אחלק שלל תמלאמו
נפשי אריק חרבי תורישמו ידי: נשפת
ברוחך כסמו ים צללו כעופרת במים אדירים:
מי־כמכה באלם יהוה מי כמכה נאדר בקדש
נורא תהלת עשה פלא: נטית ימינך
תבלעמו ארץ: נחית בחסדך עם־זו גאלת
נהלת בעזך אל־נוה קדשך: שמעו עמים
ירגזון חיל אחז ישבי פלשת: אז נבהלו
אלופי אדום אילי מואב יאחזמו רעד נמגו כל
ישבי כנען: תפל עליהם אימתה ופחד
בגדל זרועך ידמו כאבן עד־יעבר עמך יהוה
עד־יעבר עם־זו קנית: תבאמו ותטעמו
בהר נחלתך מכון
לשבתך

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר: קהל קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ: קהל בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ: מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ מָתַי תִּמְלוֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכּוֹן תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה מַלְכוּתֶךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ: קהל יִמְלוֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

אין כמיך. ווען בכנסת פארון קומט בדף כ"ב ס' ב' רבונו של עולם כריך שמים על ככל תמנה בדף כ"ג

דור ודור אתה בחרתנו: גנץ טאונה עטרה גלייך וויא דען ערסטן טאג פסח אונ' אן; אגט האב הזן: אונ' דער נאך גאנץ קדיש: אונ' אן היבט אויס צווייא ספרי תורה אונ' אן לייאנט (פרשת בשלח) ביז אן (אני ה' רופאך):

וַיְהִי בְּשַׁלַּח פַּרְעֹה אֶת הָעָם וְלֹא נָחָם אֱלֹהִים
דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרוֹב הוּא כִּי
אָמַר אֱלֹהִים פֶּן יִנָּחֵם הָעָם בִּרְאֹתָם מִלְחָמָה
וְשָׁבוּ מִצְרָיְמָה: וַיַּסֵּב אֱלֹהִים אֶת הָעָם דֶּרֶךְ
הַמִּדְבָּר יַם סוּף וַחֲמֻשִׁים עָלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ
מִצְרָיִם: וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ כִּי
הַשְׁבֵּעַ הִשְׁבִּיעַ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקֹד
יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהַעֲלִיתֶם אֶת עַצְמֹתַי
מִזֶּה אִתְּכֶם: כשבת לוי וַיִּסְעוּ מִסֻּכֹּת וַיַּחֲנוּ בְאֵתָם
בִּקְצֵה הַמִּדְבָּר: וַיהוָה הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם
בְּעַמּוּד עָנָן לַנְחֹתָם הַדֶּרֶךְ וְלַיְלָה בְּעַמּוּד אֵשׁ
לְהָאִיר לָהֶם לָלֶכֶת יוֹמָם וָלָיְלָה: לֹא יָמִישׁ
עַמּוּד הֶעָנָן יוֹמָם וְעַמּוּד הָאֵשׁ לָיְלָה לִפְנֵי הָעָם:
לוי בשבת ג' וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר
אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיָשֻׁבוּ וְיַחֲנוּ לִפְנֵי פִּי הַחִירֹת
בֵּין מִגְדֹּל וּבֵין הַיָּם לִפְנֵי בַּעַל צְפֹן נִכְחוֹ תַחֲנוּ
עַל הַיָּם: וְאָמַר פַּרְעֹה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל נְבֻכִים הֵם
בָּאָרֶץ סָגַר עֲלֵיהֶם הַמִּדְבָּר: וְחִזַּקְתִּי אֶת לֵב
פַּרְעֹה וְרָדַף אַחֲרֵיהֶם וְאִכָּבְדָה בְּפַרְעֹה וּבְכָל
חֵילוֹ וְיָדְעוּ מִצְרַיִם כִּי אֲנִי יְהוָה וַיַּעֲשׂוּ כֵן:
בשבת ד' וַיֻּגַּד לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם כִּי בָרַח הָעָם וַיֵּהָפֵךְ
לְבַב פַּרְעֹה וַעֲבָדָיו אֶל הָעָם וַיֹּאמְרוּ מַה זֹּאת
עָשִׂינוּ כִּי שִׁלַּחְנוּ אֶת יִשְׂרָאֵל מֵעָבְדֵנוּ: וַיֶּאְסֹר
אֶת רִכְבּוֹ וְאֶת עַמּוֹ לָקַח עִמּוֹ: וַיִּקַּח שֵׁשׁ מֵאוֹת
רֶכֶב בָּחוּר וְכֹל רֶכֶב מִצְרָיִם וְשָׁלִשִׁם עַל כֻּלּוֹ:
וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת לֵב פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּרְדֹּף
אַחֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יֹצְאִים בְּיָד רָמָה:
כשבת ה' וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם אַחֲרֵיהֶם וַיַּשִּׂיגוּ אוֹתָם
חֹנִים עַל הַיָּם כָּל סוּס רֶכֶב פַּרְעֹה וּפָרָשָׁיו וְחֵילוֹ
עַל פִּי הַחִירֹת לִפְנֵי בַּעַל צְפֹן: וּפַרְעֹה הִקְרִיב
וַיִּשְׂאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֵינֵיהֶם וְהִנֵּה מִצְרַיִם
נֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם וַיִּירְאוּ מְאֹד וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶל יְהוָה: וַיֹּאמְרוּ אֶל מֹשֶׁה הֲמִבְּלִי אֵין קְבָרִים
בְּמִצְרַיִם לְקַחְתָּנוּ לָמוּת בַּמִּדְבָּר מַה זֹּאת
עָשִׂיתָ לָּנוּ לְהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרָיִם: הֲלֹא זֶה הַדָּבָר
אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֵלֶיךָ בְמִצְרַיִם לֵאמֹר חֲדַל מִמֶּנּוּ
וְנַעַבְדָה אֶת מִצְרָיִם כִּי טוֹב לָנוּ עֲבֹד אֶת
מִצְרַיִם מִמֻּתֵנוּ בַּמִּדְבָּר: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם
אַל תִּירָאוּ הִתְיַצְּבוּ וּרְאוּ אֶת יְשׁוּעַת יְהוָה
אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה לָכֶם הַיּוֹם כִּי אֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת
מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תֹסִפוּ לִרְאֹתָם עוֹד עַד עוֹלָם:
יְהוָה יִלָּחֵם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִשׁוּן: פ רביעי בשבת ו

ויאמר

שַׂמְתָּ מוּעָקָה בְמָתְנֵינוּ · הִרְכַּבְתָּ אֱנוֹשׁ לְרֹאשֵׁנוּ ·
בָּאנוּ בָאֵשׁ וּבַמַּיִם לָרְוָיָה תוֹצִיאֵנוּ · תְּחָנֵּנוּ וּתְבָרְכֵנוּ
וְתָאִיר פָּנֶיךָ אֵלֵינוּ · תָּאִיר נֵרֵינוּ וְתַגִּיהַּ חָשְׁכֵּנוּ · חֲזֵה
צִיּוֹן קִרְיַת מוֹעֲדֵנוּ · חזן כִּי אִם שָׁם אַדִּיר יְיָ אֲדוֹנֵנוּ ·
חָרְבוֹת יְרוּשָׁלַיִם יִפְצְחוּ רַנְּנוּ · כִּי נִחַם יְיָ צִיּוֹן בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ: חָשַׂף
זְרוֹעַ קָדְשׁוֹ לִישׁוּעָתֵנוּ וּלְשִׂמְחָתֵנוּ · וְרָאוּ כָּל אַפְסֵי אָרֶץ אֵת יְשׁוּעַת
אֱלֹהֵינוּ · בְּשׁוּבוֹ עִמָּנוּ מִגָּלוּתֵנוּ · וְיַצְמַח צֶמַח צַדִּיק לַעֲדָתֵנוּ ·
וְזֶה שְּׁמוֹ אֲשֶׁר יִקְרְאוּ יְיָ צִדְקֵנוּ: וְאָז תִּתְגַּדֵּל וְתִתְקַדֵּשׁ · אֵלִי מַלְכִּי
בַּקּוֹדֶשׁ · נוֹרָא אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשׁ קֹדֶשׁ · אֱלֹהִים דַּרְכְּךָ בַּקֹּדֶשׁ · מִי
כָמוֹךָ נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ · הַנַּעֲרָץ בְּאֶרְאֶלֵּי קוֹדֶשׁ · וִיהַלְלוּךָ בְּהַדְרַת
קוֹדֶשׁ · וְיִשְׁתַּחֲווּ בְּהַר הַקּוֹדֶשׁ · בְּאֶרְאֶלִּים וְחַשְׁמַלֵּי קוֹדֶשׁ · יַקְדִּישׁוּ
וְיַעֲרִיצוּ בְקוֹדֶשׁ · וְקוֹל כַּנְפֵי חַיּוֹת הַקּוֹדֶשׁ · כְּקוֹל מַיִם רַבִּים בַּקּוֹדֶשׁ ·
וְקוֹל אוֹפַנֵּי הַקּוֹדֶשׁ · לְעֻמָּתָם מִנַּשְּׂאִים בַּקּוֹדֶשׁ · קוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל
בַּקּוֹדֶשׁ · וְקוֹל דְּמָמָה דַקָּה בַּקּוֹדֶשׁ: קוֹרְאִים זֶה לָזֶה · וְשׁוֹאֲלִים
זֶה לָזֶה · וְנִרְשָׁמִים זֶה מִזֶּה · וְזֶה לְעֻמַּת זֶה · וְזֶה כְּנֶגֶד זֶה · וְזֶה מוּל
זֶה · מִזֶּה וּמִזֶּה · מְשַׁלְּשִׁים בִּשְׁלוֹשׁ קָדוֹשׁ:

ככתוב

צרה כמתנינו: חשף גלה: וזה שמו ונומר משיח נקרא כן בירמיה כ"ג: תתגדל ותתקדש שנאמר ביחזקאל ל"ח והתגדלתי והתקדשתי: בהר הקודש בירושלים ואח"כ קול כנפי חיות: ונרשים זה מזה שנוטלים רשות זה לזה:

מן אונזרי לענדן · לאזין אנגשין רייטין · איבר אונזרי הויבטר · איר זיינד גיקומן אין פייאר אונ' וואסיר · צום פרגיגן זאלשטו אונז ווידרום אויז ציהן · בגנעדין זעגינין אונ' דיינה הערליכקייט ווידרום צו אונז לאזין לייכטין · אלכין לייכטין אונזר ליכט · אונ' הער אכן אונזרי פינשטרנוס · זעהי אן (ציון) דיא שטאט אונזרי פרייאלונג · וועון דען דא זיין ווערט דער שטארקי גאט אונזר הערי · דיא ווישטי פון (ירושלים) ווערדן עפיגין אונזר · זאנג · דז גאט גטרישט האט (ציון אונזר בית המקדש) · ער האט ענדעקט דיא אקסט זיינר הייליגקייט צו אונזר הילפי אונ' פריידי · אונ' זיא ווערדן זעהן אלי פארנעמי דער וועלט די הילפי אונזרן גאטיס · אין זיינם ווידר קעהרן איט אונז אויז אונזרן (גלות) · אונ' עס ווערט שפראצין דיא שפראצונג דעם גירעכטין (משיח) צו אונזרי גיאיין · אונ' דיז איזט דער נאמין איט וועלכן אמן ווערט רופין · גאט איזט אונזר גירעכטר · ואז אונ' דמאמהל ווערשט ווערן גאכטברט אונ' געהייליגט · איין גאט קיניג איט הייליגקייט · גאט איזט פורכטזאם פון דעם אקדשקודש) · גאט דיינה וועג איינד אין קודש · זיא ווערדן דיך פרייזין איט דער צירהט קודש · אונ' זיך בוקין אין דעם בערג קודש · אלס ווי דיא מראלים אונ' חשמלים קודש · ווערדן דיך הייליגן אונ' שטארק לויבן אין קודש · אונ' דיא שטימי פון דיא פליגל דער (חיות הקדש) · אלס ווי דיא שטימי דער גרוסי וואסירן אין קודש · אונ' דיא שטימי דער אופני קודש · ווערדן זיך קיגן איהנין איבר ערהיבן אין קודש · איין גרושר שטוראינדי שטים אין קודש · אונ' איט איינה שטילי ריינה שטימי איט קודש · זיא רופין איינר צום אנדרן · פרעגין איינר דעם אנדרן · נעמין רשות איינר פון אנדרן · אונ' איינר קיגן דעם אנדרן · אונ' יושט צו קיגן איבר דעם אנדרן · איינר פון אנדרן · אלכין איינה דרייא פאליגי קדושה איט דרייא אמהל קדוש:

לְשִׁכֵנֵינוּ · וְלֹא עָשָׂה כָלָה עִם שְׁאֵרִיתֵנוּ · וּבְאֶרֶץ
נָכְרִיָּה כִּמְעַט שָׁכְנָה דוּמָה נַפְשֵׁנוּ · לוּלֵי יְיָ שֶׁהָיָה
בְּעֶזְרָתֵנוּ · כִּי בְּכָל פֶּה אֲכָלוּנוּ לְהַדִּיקֵנוּ · וְעֹלָם
הַכָּבֵד הִכְבִּידוּ עָלֵינוּ · עַד יֵעָרֶה מִמָּרוֹם רוּחַ לְנַחֲמֵנוּ
כִּי יְיָ שׁוֹפְטֵינוּ יְיָ מְחוֹקְקֵנוּ · יְיָ מַלְכֵּנוּ הוּא יוֹשִׁיעֵנוּ ·

אלו מדו ופרס ששם אחר כבל : להדיקנו לשבריכו לחתיכות קטנות : יערה יעורר : זר ועם חוקס · לבקרים כל בוקר : צופנו שציפינו וי"א הנביאים כשוראו שתתקים כבואתם ירוכו : ומעשה ידינו כוננה עלינו שם זכיות שהדין חוקבו לפי הזכיות שבידינו : וממצולות ים וכו׳ כמאמר בתהלים : מ מבשן אשיב אשיב ממצולת ים : מועקה מרוב טרדות שבל"ו׳ כמו מועקם צרה

קוֹל גְּאוּלָה יִשָּׁמַע בְּאַרְצֵנוּ · יְיָ חָנֵּנוּ לְךָ קִוִּינוּ · הֱיֵה זְרוֹעָם לַבְּקָרִים אַף
יְשׁוּעָתֵנוּ · וְלֹא נָסוֹג אָחוֹר מִמְּךָ וּתְחַיֵּינוּ · תְּמַהֵר לִשְׁכּוֹן כָּבוֹד
בְּאַרְצֵנוּ · וְיָבֹא מְבַשֵּׂר שָׁלוֹם לְבַשְּׂרֵנוּ · וְיִשְׂאוּ קוֹל לְרַנֵּן כָּל צוֹפֵנוּ ·
בַּבּוֹקֶר חַסְדְּךָ שַׂבְּעֵנוּ · וּרְנָנָה וְשִׂמְחָה כָּל יָמֵינוּ · וְכִימוֹת עִנִּיתָנוּ
שַׂמְּחֵנוּ · וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ · הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנוּ · וּמִתְּהוֹמוֹת
הָאָרֶץ תָּשׁוּב תַּעֲלֵנוּ · יְשׁוּעָתְךָ אֱלֹהִים תְּשַׂגְּבֵנוּ · וּנְהַלְלָה שִׁמְךָ
בְּשִׁיר וּנְגַדְּלֶנּוּ · כִּי אֱלֹהִים יוֹשִׁיעַ צִיּוֹן בְּיָמֵינוּ · וְיִבְנֶה עָרֵי יְהוּדָה וּבָהֶם
יוֹשִׁיבֵנוּ · וְזֶרַע עֲבָדָיו וְאוֹהֲבֵי שְׁמוֹ בָּהֶם יִשְׁכְּנוּ · וּמִבָּשָׁן וּמִמְּצוּלוֹת
יָם עֵת תַּעֲלֵנוּ · עֻזָּה אֱלֹהִים זוּ פָּעַלְתָּ לָנוּ · הַשָּׂם בַּחַיִּים נַפְשֵׁנוּ · וְלֹא
נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵינוּ · כִּי בְחַנְתָּנוּ כַּכֶּסֶף לְצָרְפֵנוּ · הֱבֵאתָנוּ בַמְּצוּדָה

שמת

איינה לנגי צייט מיט דעם פאלק (אשך אונ קדר) צו זיין אונזרי (שכנים) · אונ ער האט קיינה פרלענדונג גימאכט מיט אונזרי איבריגי · אונ אין דיא פרצאדרי לאנדן אבר גר בלד צור רואי אין גראב גיקומן אונזרי לייבר · ווען גאט ניט ווער גיוועזן אין אונזרי הילפי · דען אלי איילר הבן אונז פר דורבן צור צערמאהלונג אונ׳ איהר שווערים יאך הבן זיא איבר אונס בשווערט · ביז עס זיך ווערט ערוועקין פון היאל דעם גאטליכה גאיסט אונז צו ערבארמין דען גאט איזט אונזר ריכטר׳ גאט אונזר העלפר : קול עס ווערט אך איין שטים פון דער (גאולה) גיהערט ווערדן אין אונזרן לאנד · ביגנעדיגי אונז׳ צו דיר טואן איר האפין זייאי איהרי מאכט אלי מארגינס · אויך אונזרי הילפי · איר וואלן פון דיר ניט צורוק גיאן אונ׳ דוא זאלסט אונז לאיין לעבין · דוא זאלסט אייאן צו מאכין רואין דיינם כבוד אין אונזרן לאנד · אונ׳ עס זאל קומן אליהו הנביא דער (אבשר מיזט דעם שלום) אונז צו פר קונדיגן · זא ווערדן ער היבן איהרי שטימי לום זינגן אלי אונזרי לוגירם אלי מארגינס אמכי אונז זעטיגן דיינם (חסד) · זא ווערדן איר לויב זינגן אונ׳ זיך פרייאן אלי אונזרי טאגין אלס וויא דיא צייט זא דוא אונז גיפייניגט ער פרייאי אונז ווידר · אונ׳ דיא ווערקונג אונזרי הענדן זייאי צו רעכט בירייטין צו אונז · העלפי מיט דיינר רעכטי הנד אונ׳ אנטוואר אונז · אונ׳ פון דער אב גרונדי דער ערדן זאלסטו אונז ווידרום אויף ברענגן · דיינה הילפי גאט · זאלי אונז ער גריסן זא ווערן איר פרייאן מיט גזאנג אונ׳ אטבריון · דרוויל גאט טוט העלפין ציון אין אונזרי צייטין אונ׳ ווערט בויאן דיא שטעטי פון יהודה אונ׳ אונז דרין ביזעצן די זאמין זיינה קנעכט אונ׳ ליבהאבר זיינס נאמין ווערדן אין זיא רואין · אונ׳ פון (בשן) אונ׳ דיא גרונדי פון (ים) אין דער צייט דא דוא אונז אויף ברענגן ווערשט · איזט דיא שטארקי מאכט גאטיס זא דוא אונז געווערקט האסט · דער אונזרי לייבר ער האלט לום לעבין · אונ׳ לאזט ניט וואנקן אונזרי פיסין · דען אויב שון דוא אונז גפריפט אלס זילבר אונז צו לייטרן · אונז גיבראכט אין דער וואלד נעצי אונ׳ פר ק ריאגוס גיאמכט אין

וְגָזוּ וְרָאוּ פִּגְרֵי שׂוֹנְאֵיהֶם בְּמַפַּלְתָּם · וַיַּאֲמִינוּ בִּדְבָרוֹ וַיָּשִׁירוּ תְהִלָּתוֹ בִּישׁוּעָתָם : וְאִלּוּ כָּל הַיַּמִּים דְּיוֹ וַאֲגַמִּים קוּלְמוּסִים · וּבְנֵי אָדָם לַבְלָרִים וִירִיעוֹת אֲרָצוֹת פְּרוּסִים · וְכָל שַׂעֲרוֹת אָדָם פִּיּוֹת וּלְשׁוֹנוֹת מְקַלְּסִים · אֵינָן מַסְפִּיקִין לַחֲקוֹר פְּלָאוֹת וְנִסִּים · אַחַת מֵאֶלֶף אַלְפֵי אֲלָפִים וְרִבֵּי רְבָבוֹת הַנַּעֲשִׂים · אֲשֶׁר פָּעַל אָדוֹן לָעָם מִבֶּטֶן עֲמוּסִים · כִּי מִי גוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר בְּנִסִּים מִתְנוֹסְסִים · אוֹ הֲנִסָּה אֱלֹהִים לָבֹא לָקַחַת לוֹ גוֹי מִקֶּרֶב שׂוֹסִים · בְּמַסּוֹת בְּאוֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים וּבְמִלְחָמָה נֶהֱרָסִים · כְּכָל אֲשֶׁר עָשָׂה לָנוּ אֲדוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים :

חַסְדֵי יְיָ כִּי לֹא תָמְנוּ · וְלֹא כָלוּ רַחֲמָיו מִמֶּנּוּ · יוֹם יוֹם יַעֲמוֹס לָנוּ · הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ · בְּמִצְרַיִם נִגְלָה עֲבוּר לְגָאֳלֵנוּ · וּבְכָל צָרָה עִמָּנוּ לְהוֹשִׁיעֵנוּ · לֹא מְאָסָנוּ וְלֹא גְעָלָנוּ לְכַלּוֹתֵינוּ · וְלֹא עָשָׂה עִמָּנוּ כָּלָה כְּחַטֹּאתֵינוּ · וּבְכָל עֵת יָדוֹ נְטוּיָה עָלֵינוּ · בְּגָלוּת שִׁנְעָר שָׁלַח לְמַעֲנֵנוּ · וּבְעֵילָם שָׂם כִּסְאוֹ לְרַחֲמֵנוּ · וּבְעַבְדוּתֵינוּ לֹא עֲזָבָנוּ אֱלֹהֵינוּ · וַיֶּט עָלֵינוּ חֶסֶד לִפְנֵי שׁוֹבֵינוּ · לָתֵת לָנוּ מִחְיָה וּלְרוֹמֵם בֵּית מְאַוֵּינוּ · גַּרְנוּ מֶשֶׁךְ עִם קֵדָר לִשְׁכֵנֵינוּ

חסדי בגלות שנער · זו היא כבש וכרכמיש כושטיא מ״ע נמעכבם סלחתי בכלא : שאוינו זה כ״ם שנאמר בתהלים קל״ב כי אשב כי אויתיה : גרנו משך ים ככו משך זמן רב באהלו קדר אלו

רייטווען די ריטר מיט איהרר פרפֿולגונג · ער טטערליטי (פרעה אונ׳ זיין חיל אין ים סוף) מיט אלי איהרי הערטאהרן · אונ׳ דיא וואסיר בידעקיטין איהרי לייכנר דז ניקטס מיזט איבר גבליבן · אונ׳ דיא גליבטי ישראל זיינד איבר גיפאהרן אונ׳ דורך גיצויגן · אונ׳ גיזעהן דיא (פגרים) פון איהרי (שונאים אין איהרר אפלה) · אלזוא גלויבטן זיא אן גאטיס ריד אונ׳ זינגיטין זיינם לויב אין איהרי הילף : וא״ו אונ׳ ווען אך אלי מעער וואסירן ווערן דינטי · די גיוואיילט פעדרן · אונ׳ מענשין טרייבר · אונ׳ אלי פארגיאמנטין אויף דער וועלט אויז גשפרייט · אלי מענשין האר ווערן אייל אונ׳ צונגן צו לויבן · קענטין זיא ניט גנוג פארשין דיא וואונדר אונ׳ (ניסים) · איינס פון טויזנד · טויזנד מאהל טויזנד אונ׳ פילי צעהן טויזנד (ניסים) וואס גשעהן זיין · דיא גיווערקיט האט גאט דער הער צו דעם פאליק ישראל דיא פון אוטר לייב צו אים גטראגן זיין · דען ווער מיזט וואס גיאכטבארטים פאליק דז מיט (ניסים) ער גריסט מיזט · אדר דז גאט דיא פרוולונג גיטאן צו קומן · זיך צו נעמן איין פאליק אויז דיא רויברי · מיט פר זוכונג צייכין · וואונדר אונ׳ מיט (מלחמה) צורפיתרונג · אזו ווי אונזרט וועגן גיטאן האט גאט דער הער אלר ווערקן :

חסדי דיא גינאדי גאטיס זיינד ניט צום ענדי · אונ׳ זיינד ניט אויז זיינה בארהערציקייט פון אונז · אל טעגליך טעט ער אונז דראויט ביילאדימן · דער גאט אונזר העלפר · אין אצרים האט ער זיך אפינבארט אום אונז צו ערלויזן אונ׳ אין אלי צרות מיזט ער מיט אונז · אונז צו העלפין · ער האט אונ׳ ניאמהלין פר אכטיט נאך פר אום ווידריגיט אונז צו פרדערבין אונ׳ מיט אונז אויך קיין גר אויז גיאמכט נאך אונזרי זינדן וונדרן אלי צייטן מיזט נאך זיינה הנד איבר אונז גנייגט : בגלות אין גלות בבל וואורדי זיינה שכינה וועגן אונזר גשיקט · אונ׳ אין עילם האט ער זיינן שטוהל היין גשטעלט אונז צו ערבארמין אונ׳ אין אונזרי דיהנסטברקייט האט אונז גאט אונזר הער ניט פר לאזין · וונדרן אויף אונז גינייגט (חסד) פר אונזר פאנגירס אונז צו געבן נאהרונג אונ׳ צו ווידר ערהיבן דז (בית המקדש) דז היוז אונזרן גלוסטן : גרנו איר האבן גיוואהנט

במלחמתם · דרך מלכים ליטול ראשית ביזתם · ואני אשוה עמכם בשלל צבעי רקמתם · ועוד אפתח אוצרותי וקחו כל שכיות חמדתם · מיד יצאו כלם בלב שלם וערכו מערכותם · ויקח שש מאות רכב בחור עם כל כלי משחיתם · וכל רכב מצרים עמהם בעזרתם · וישיגו אותם חונים על הים במקהלותם · ונשאו עיניהם וראו צריהם בקרבתם · חיל ורעת שם אחזתם · וזעקו בתפלה ותפשו אמנות אבותם · וגואלם חזק ונוקם נקמתם · וירא בצר להם בשמעו את רנתם · ויושיעם למען שמו ויגאלם מצרתם · מנוגה נגדו עביו עברו ברד ואש גחלתם · וישלח חציו ויפיצם וברקים רב להמותם · ויגער בים סוף ויחרב ויוליכם בתהומות במסלתם · ושבטי יה עמדו על הים לירד בירידתם · ושם בנימן צעיר רודם ושרי יהודה רגמתם · וכלם עברו ביבשה במים עזים נתיבתם · והמים להם חומה מימינם ומשמאלם בהליכתם · ורסן מתעה על לחיי עממים להביאם במים לכלותם · וינהגם בכבדות ויסר את אופני מרכבותם · וישובו המים ויכסו את הרכב ואת הפרשים בשטיפתם · וינער פרעה וחילו בים סוף וכל צבאותם · ויכסו מים צריהם אחד מהם לא נותר בשאריתם · וידידים עברו

וגו'

מיהרי מויגן אונ' זעהיטין מירי זיידיגר אין מיהרן הר בייא גנעהן · אנטוואָרט ער גרין זיא אנגשט אונ' ניטרנוס · זוא הבין זיא גשריאן צו גאט אונ' ער גריפין דעם גיברויך אדר הנד ווערק פון מיהרר עלטרן * אונ' גאט מיהר ערלזיר דער שטארקי אונ' רעכיר מיהרר (נקאה) · האט גיזעהן מירי לידי וויא ער גיהערט איר גיבעטס גיזאנג · זוא האט ער מיהנין גיהאלפין אום ווילן זיינין נאמין : אונ' זיא ערלזיט אויז איהרי (צרות) · פון דער העלונג זוא קיגן איהם איזט זיין אובר פאהרין המגיל אונ' איהרי פייאריגי קוילין · ער שיקיטי זיינה פפיילן אונ' פרשפרייטיטי זיא · אונ' שיסיטי בליצין זיא צו פר טואלין ער שרייאיטי אן דז (ים סוף) אונ' אויסגיטרוקנט אונ' פיהריטי זיא אין דיא אב גרונדי אין איהרי גיבאהנטי שטעגיי אונ' דיא שבטים גאטים שטונדן בייא דעם (ים) אריין צו נידרן · אנטוואָרט פינדטי זיך (בנימין) דער יונגשטי פון דיא (שבטים) זוכה צו זיין צום ערשטי גיוועלטיגן) צום צרשטין אין (ים) צו נידרין · אונ' דיא העררין פון (יהודה) וואהרן איהנן גלייך פולגן אום איין שטיין וואורף נאך צו גיאן · אונ' אלי זיינד טרוקין אין דעני שטארקי וואסיר איהרן שטעגן דורך גיגאנגן · דיא וואסירן וואהרן איהנין אלז אויארן פון רעכטר אונ' לינקר זייט אין איהרן גאנג · אבר איין פרפירונגס צוים האט ער גלייגט אן די דיא קיאן באקין דער (אומות) · זיא צו ברענגן אין וואסיר צור פרלענדונג · ער פיהריטי זיא איט שווערגקייטן אונ' טאט אב דיא רעדיר פון איהרי רייטוועגן · דיא וואסיר קעהריטין ווידר צו זאמין אונ' בידעקיטין די רייטוועגן

לִפְנֵי פִּי הַחִירוֹת הָיְתָה חֲנִיָּתָם · בֵּין מִגְדּוֹל וּבֵין הַיָּם בְּאֶמְצָעִיתָם · לִפְנֵי בַּעַל צְפוֹן הַנִּשְׁאָר מִכָּל אֱלִילֵי פַּחֲזוּתָם · וְלָמָּה נִשְׁאָר הוּא כְּדֵי לְהַשִּׁיאָם וּלְהַטְעוֹתָם · שֶׁיֹּאמְרוּ קָשָׁה יִרְאָתָם שֶׁלֹּא לָקְתָה כְּמוֹתָם · שָׁם חָנוּ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לִנְסִיעָתָם · וּבָרְבִיעִי מְתַקְּנִים כְּלֵיהֶם וּמַצִּיעִין בְּהֶמְתָּם · וְאָמְרוּ לָהֶם הָאוֹקְטוֹרִין בְּמִלָּתָם · הִגַּעְתֶּם תְּחוּם אֲשֶׁר קָבְעוּ לָכֶם צוֹעֲנִים בְּטוֹבוֹתָם · אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים נֵלֵךְ וְנָשׁוּב לַעֲבוֹדוֹתָם · וּגְאוּלִים הֵשִׁיבוּ לֹא יָצָאנוּ בִּרְשׁוּתָם · כִּי אִם בְּיַד רָמָה בַּעַל כָּרְחָם שֶׁלֹּא בְּטוֹבוֹתָם הֵם עָנוּ רוֹצִים וְלֹא רוֹצִים אִישׁ כְּפִי שִׂיחָתָם · סוֹפְכֶם לְקַיֵּם דְּבַר מַלְכוּת וְלֹא לַעֲבוֹר עַל דַּעְתָּם · וְעָמְדוּ עֲלֵיהֶם וְהִכּוּם וּפְצָעוּם וְהָרְגוּ מִקְצָתָם · וְהֵם הָלְכוּ וְהִגִּידוּ לְפַרְעֹה כָּל קוֹרוֹתָם · וַיֵּהָפֵךְ לִבּוֹ וּלְבַב עַמּוֹ לִרְדּוֹף אוֹתָם · וַיֹּאמֶר מַה זֹּאת עָשִׂינוּ וַיָּשִׂמוּ עַל עֵקֶב בָּשְׁתָּם · וְאָמְרוּ נְבוֹכִים הֵם וְעִבְּטוּ אָרְחוֹתָם · נִרְדְּפָה אַחֲרֵיהֶם וְנִרְאֶה בְּרָעָתָם · וַיֶּאְסֹר אֶת רִכְבּוֹ בְּעַצְמוֹ כְּדֵי לְזָרְזָם וּלְפַתּוֹתָם · וְאֶת עַמּוֹ לָקַח עִמּוֹ בִּדְבָרִים לְדַמּוֹתָם · דֶּרֶךְ מְלָכִים לְהִתְנַהֵג אַחֲרֵי תְּלוּתָם · וַאֲנִי אַקְדִּים רִאשׁוֹן לְהִלָּחֵם בְּמִלְחַמְתָּם

שם א׳ בצעיר כשבטי׳ ירד׳ ראשונים לתוך הים ולכך זכה להיות רודה ראשונה בישראל כי המלך הראשון מבנימין יצא ׃ רגמתם שרי יהודה קפצו אחריהם ׃ תוך הים קריב אליהם כהשלכת אבן אחרי׳ ענתים · מכרים ׃ עברו וגו׳ לאחר שעברו ובשמטו מתוך הים׃ חסדי

הרויז גיגאנגן מיט איהרן (רשות) אונדרן מיט אפינדוי׳ה אלט איבר איהרן דנק אהני איהרן גוטן ווילן זי אנטוארטיטן אבר כיין אונדרן איילר האט יוא אונ׳ דער אנדרי האט ניט גיוואלט · יעדרר נאך זיין גשפרעך ארט · אבר דר (סוף) ווערט זיין איהר ווערט אויין אקיים זיין דביפעהל פון אלכות אנרים) . אונ׳ אייך ניט ווידר צוגין קיגן איהר וויאן אלזוא שטונדן די ישראל אויף אונ׳ שלאגיטין · וואונדיטין אונ׳ ער שלוגן איין טייל פון זיא ידא גיגאגן זיא צו (פרעה) אונ׳ זאגיטין איהם אלז וואס איהנין גשעהן · דא ווענדיטי זיך זיין הערץ אונ׳ דיא הערצר זיינם פאליק דיא ישראל נאך צו יאגן · אונ׳ ער שפראך וואז הבין מיר אלדא גיטאן · אונ׳ זיא ביוואונדרטין ביז מירן פערטין מירי בטעהאונג · אונ׳ זיא זאגיטין דיא שלוחים דיא ישראל זיינד פר אירדט אונ׳ פר קריאט אירי שטעגן לאזין איר איהנין נאך יאגן · אונ׳ זעהן איהרים איבל גילאן · אונ׳ פרעה שפאניטי צו בשטין זיינם רייט וואגין אום די אנדרי אויף צו פריטין אונ׳ צו איבר רידן · אונ׳ זיין פאליק האט ער מן גפיהרט מיט ווארטין זיא צו בטריגן · אונ׳ גייגטי דער (סדר פון אלי אוליכים) מיט זיך צו פיהרין היטר איהרי (חילות) . אבר איך וויל איך פירדן ערשט צו שטריטין מין איהרי (אלחאה ידעי׳ (סדר פון די אוליכים) מיט צו נעמין דבעשטי פון דעם רויב · איך וויל אבר ניט אייך גלייך טיילן מן דעם רויב · איהרי היפשטי גיפערבטי קליידר · אונ׳ אבר דיזן וויל איך עפיכין איטה אוצרות) אונ׳ נצאיט איהר אייך אלי בעשטי (אבנים טובות) · אלזו בלד זייד זיא אלי מיט גנלין הערלין גיגאמן · אונ׳ צו גרייטט אירי מן רייטונג · אר אלחאה אונ׳ ער נאם זעקס הונדרט אויז ערוויהלטי רייטר מיט אירי כלי מלחמתם · אונ׳ אלי אנדרי רייטר פון אנרים מיט צו איהרי הויפטי · אזו ערדרייטין זיא ראזין ביים דעם ים מיט איהרר פר זאמלונג · די ישראל ער הובן איהרי

מסים לענותם · ויצעקו אל יי בצר להם ממצוקותם ·
ולמעון קדשו השמימה עלתה שועתם · ויקם להם
מושיעים להושיעם מצרתם · שלח משה ואהרן
אשר בחר בהם ובשליחותם ישם במצרים אותותיו
ומופתיו להראותם · ויהפוך לדם יאריהם וכל
נהרותם · הפך את מימיהם לדם וימת את דגתם · אמר ויבא
ערב וכנים בכל עפרותם : ושלח בם ערב ויאכלם וצפרדע
ותשחיתם · ויתן לחסיל יבולם ולארבה תבואתם · ויאכל כל עשב
בארצם וכל פרי אדמתם · ויהרוג בברד גפנם ובחנמל שקמותם ·
ויסגר לברד בעירם ולרשפים חיתם וישלח בם חרון אפו עברה וזעם
וצרה להבעיתם · ומלאכי רעים במשלחתם · ולא חשך ממות
נפשם וחיתם · ויך כל בכור במצרים ואוני ראשיתם · ויוציאם
בכסף ובזהב ואין כושל במחנותם · נפל פחדם על מצרים ושמחו
בצאתם · פרש ענן למסך ואש להאיר אפילתם · ויוצא עמו בששון
בחיריו ברנתם · ויסעו מרעמסס לסכות ומסכות לאיתם · ומאיתם
לפני

לראשיתם · לי׳ ראשית אוני׳ :
ושמחו ישראל בצאתם :
האוקטורין הפלוחים · צועקים
שרי מצרים : והם ענו הפלוחי׳
ששיבו : רוצים ולא רוצים
מקנתן של מצריים סריסי׳ ומקנת׳
לא נקרבו : איש כפי כו׳ אוי׳
ים: ידיעים הן לא רוצים מ״מ
בריצים אתם לקיים דבר המלך :
ועכבו שלא ידעו לילך אנה
ואנה : צעיר רודם בנימין
פסוק

בלוט · אונ׳ גטייט אלי איהרי פיש · יער האט מר גיזגט וואש מיזט גיקוואן פר אישונג פון אליר הנד (חיות) אונ׳ אך (כנים) אויף
אלי איהרי ערדרייך · ער האט אן זיא גשיקט (ערוב) אלז אויך לו עסן אונ׳ פרעש לו פר דערבן · אונ׳ ער איבר אנטווארטיט
צום היישרעקן אלי אירי פרוכט אונ׳ ווידר לו איינם אנדר (אין) היישרעקן אירה (תבואה) · ער פר דערביטי אלז קרויט
אין איהרן לאנד · אונ׳ אלי פרוכט איהרר ערדי · ער שלוג מיט דעם האגיל איהר ווין שטאק · אונ׳ מיט דעם היישרעקן
(חגאל) איהרי שטיאידי (תבואה) · ער איבר ליפרטי צום האגיל אירי פיך אונ׳ צום פייאר איהרי (חיות) · ער שיקטי אן
זיא דעם גרים זייני צארנס · ערגרימונג · צארין · אונ׳ לייד זיא צו ערשרעקן · אונ׳ בייזי באטין מיט איהרן שיקן · אונ׳ ער
האט ניט פר איטין פון טויט אירי לייבר אונ׳ לעבן · אונ׳ ער שלוג אין (מצרים) יעדרן בכור) אונ׳ ערשטי גבורט · אונ׳ ציהיטי
דיא ישראל אויז מיט זילבר אונ׳ גאלד · אונ׳ קיינר שטרויכלונג אין איהרי אחה · איהרי פורכט איז גיפאלין אויף (מצרים)
דז זיא זיך פריימיטין אויף איהרן אויז גיאן · ער האט איבר איהגן אויז גשפרייט איין וואלקין לו דעקי · אונ׳ איין פייאר צו
אמלקין לו ליכטין איהרי פינשטרנוס · אונ׳ ער ציהיטי אויז זיין פאליק מיט פריידי · זיינה ערוועלטי מיט זינגונג זיא צאגין
פון רעמשס שטיק סוכות · אונ׳ פון סוכות נאך איתם · אונ׳ פון איתם פאר פי החירות וואר איהר ראזן צווישן דעם טורין אונ׳
דעם ים יושט אייגן דריין פר דר (עבודה זרה בעל צפון) וועלכי איבר גבליבן פון אלי איהר אוזן פר שטאטי אב גטיריין
אונ׳ וואדום איזט וועלכר איבר גבליבן אום דז זיא צו פר ריילן אונ׳ צו פאפין דז דיא מצרים זאלין זאגן ידוי (עבודה זרה) וואר וואז
פעסט דז די ניט האט קענין גשלאגן ווערדן אלזו וואז זי · אזו ארטן היבן זי גרויסט דעם דריטין טאג איהרר רייס · אונ׳ אן
פירדן טאג הבן זי לו גריכט אירי כלים · אונ׳ פרפלעגט אירי בהמות · דאז שפראך לו איהני ידי מיט גיאנגי פון (פרעה)
מיט איהרן גשפרעך · איהרי זייט טון גירייכט דעם צוגבין (תחום) דעם אייך דיא מצריים אויז איהרן גוטין ווילין גיזעלט ·
וויא איהר גזגט דז איר וואלין נור דריי טאג רייזין אונ׳ דרנאך ווידר קעהרן לו איהרי דינסטברקייט · אבר די ערוועלטי
ישראל הבין איהגן גימכט ווארט איר זייעד ניט

הרוש

בְּקַצְוֵי אַדְמָתוֹ · קְבוּצִים בְּבֵית תִּפְאַרְתּוֹ · וְשָׁם נְשׁוֹרֵר תְּהִלָּתוֹ · אוֹמֶץ
חַסְדּוֹ וְצִדְקָתוֹ · מוֹרֶה צֶדֶק לַעֲדָתוֹ · בְּתוֹכָם יַצִּיב שְׁכִינָתוֹ :
שְׁכִינָתוֹ עִמָּנוּ לְהִתְאַחֵד · וְאוֹתָנוּ יַעֲשֶׂה לְגוֹי אֶחָד : בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד · וּשְׁמוֹ אֶחָד :
וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וּמוֹשִׁיעַ :

חַסְדֵי יְיָ אַזְכִּיר תְּהִלּוֹת יְיָ · כְּעַל כֹּל אֲשֶׁר גְּמָלָנוּ
יְיָ · וְרַב טוּב לְבֵית אֵיתָנַי : אֲשֶׁר גְּמָלָנוּ
כְּרַחֲמָיו וּכְרוֹב חֲסָדָיו לְעֵינָי : וַיֹּאמֶר אַךְ עַמִּי הֵמָּה
וּבָנַי · בָּנִים לֹא יְשַׁקְּרוּ נֶאֱמָנַי · בְּנֵי אֱמוּנַי בְּנֵי בְּחוּנַי ·
וַיְהִי לָהֶם לְמוֹשִׁיעַ מְגִנּוֹנַי · בְּכָל צָרָתָם לוֹ צָר כְּעִנְיָנַי :
וּמַלְאַךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעַ הֲמוֹנַי · בְּאַהֲבָתוֹ וּבְחֶמְלָתוֹ גְּאָלָם מִמְּעַנַּי ·
וַיְנַטְּלֵם וַיְנַשְּׂאֵם עַד הֵנָּה עֲזָרָנוּ יְיָ : וְלֹא הֵסִיר חַסְדּוֹ מֵהֶם בְּכָל מְקוֹם
גָּלוּתָם · וְלֹא מְאָסָם וְלֹא גְעָלָם לְכַלּוֹתָם · גָּלוּ תְּחִלָּה לְמִצְרַיִם
בְּשִׁבְעִים נַפְשׁוֹתָם · וַיִּפְרוּ וַיִּרְבּוּ בִּמְאֹד מְאֹד לְהַרְבּוֹתָם · וַיִּתְחַכְּמוּ
עֲלֵיהֶם פּוֹטִים לְהַשְׁחִיתָם · הָפַךְ לִבָּם לִשְׂנֹאתָם · וּלְהִתְנַכֵּל
בְּסִבְלוֹתָם · וַיַּעֲבִידוּם בְּפֶרֶךְ בְּכָל עֲבוֹדָתָם · וַיָּשִׂימוּ עֲלֵיהֶם שָׂרֵי
מִסִּים

חסדי לבית איתני לבית ישראל שהם בני איתנים בני אברהם ויצחק ויעקב שנקראים איתנים : בני בחוני אברהם שנבחן בעשר נסיונות והאמין בה' : פוטים מצרים · ולהתנכל זהו מין הרגה שמכלה אילנות : ולרשפים כמאמר בשמות ט' ואש מתלקחת בתוך הברד ; ואוני ראשיתם

ער אהלין צו איינם פאליק · ביום אן זעלביגן טאג ווערט גאט זיין דער איינציגי · אוני זיין נאמין איינציג :
ובכן אוני אזוא זאל צו דיר אויף גיאן דיא (קדושה) דען דוא ביזט דער הייליגי פון ישראל אוני דער העלפר :
חסדי דיא גנאדי גאטיס וויל איך דענקן די פרייזונג גאטיס · אויף אליס וואש אונש גאט פר גאלטיט · אוני די פילי גוטן צו דעם הויז איינר שטארקן עלטרן וואש ער אונז פר גאלטין · איט זיינר בארהעצליגקייט אוני פילי גנאדין פר איינה אויגן · אוני שפראך פר וואהר זי זיינד איין פאלק קינדר די ניט פאלש זיין זונדרן איינר אויף ריכטיגי קינדר אייני גלויבהאפטי אוני פרובירטי מיהרר (אבות) · אוני ער וואהר מיהנין אך צור הילפי פון דעני טרויריקייטין · אין אלי מירי (צרות) וואהר מיהם ועלבשטין לייד אין איינר געטעטין · אוני איין (אלאך פון זיינם פנים) האט גיהאלפין איינין פאליק · אויז זיינר ליבשאפט אוני ער בארמונג האט ער זיא ערלויזט פון איינה פיינגר · אוני ער האט זיא גיטראגין אוני ער הויבן · ביז דאהין אלזי האט אונש גאט גיהאלפין : ולא אוני ער האט זיין (חסד) ניט פון זיא אב גיטאן אלי ארטין וואו ער זיא אהין פר טריבן האט ניט פר אכטיט · אוני ניט פר אום ווירדיגט זיא אין (גלות) צו פר לענדן · אנפאנגש זיינד זיא נאך (מצרים) פר טריבן ווארדן איט זיבינציג (נפשות) אלדארט אעהריטין אוני פרוכטבארטין זיא זיך זעהר זער צו פראעהרן אבר דיא מצרים קלוגטין זיך איבר איהנין זי צו פר דערבין עז האט זיך איהר הערץ גיוועגדיט זיא פייגד צו הבין · אוני זיך איהנין צו אייטרן איט איהרי טוועהרי ארבייט · אוני אהליטין זיא דינשטבאר איט הארטי ארבייט צו אלי מיהרי דינשטין · אוני זעלטין איבר זיא ציגז הערין זיא צו פייניגן אבר זיא טרייאיטין צו גאט אין מירי ליידן פון איהרי פר קריאנוטין · אוני צור וואהונג זיינר הייליגקייט אין היכל אוזט אויף גיגאנגן איהרם ביטין אוני ער האט איהנין אויך גשטעלט העלפר איהנין צו העלפין אויז איהרי (צרות) ער האט גשיקט (משה אוני אהרן) אן וועלכי גאט ערוועלט אוני אן איהרן (שליחות) · אוני גיטאן אין (מצרים) איינה צייכין אוני וואונדר איהנן צו ווייזין · אוני פר קעהרט צו בלוט איהרי וואסר אוני אלי איהרי בעך · אוני איהרי וואסר צו בלוט

בְּרֶתֶת וְחִילָה · זֶה הַיּוֹם נָגִילָה · חֵרוּת הַמְּצִיא
לִסְגֻלָּה · טְרוּדִים עַתָּה בַּגּוֹלָה · יִזְמְנוּ לְיוֹם גְּאֻלָּה ·
כַּאֲשֶׁר שֶׁמַע לְעֶגְלָה · לְאוֹיְבָיו יַעֲשֶׂה כָלָה :

כָּלָה וְנֶחֱרָצָה לְהָרֵעַד · בְּיוֹם כִּי אֶקַּח מוֹעֵד : חזן יְיָ יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

מְלוּכָה וּגְבוּרָה שֶׁלוֹ · נִשְׁתַּחֲוֶה לַהֲדוֹם רַגְלוֹ · שִׂמְחַת
עוֹלָם בְּהַגְדִּילוֹ · עָלַי בְּאַהַב בְּהַדְגִּילוֹ · פְּנוֹת אוֹיֵב
וּלְהַשְׁפִּילוֹ · צֹאנוֹ לִרְעוֹת בְּצִלּוֹ · קַרְנוֹת רְשָׁעִים
בְּהַפִּילוֹ · רוֹמְמוֹתָיו לְהַגִּיד וְחֵילוֹ · שְׁכֶם אֶחָד
לַעֲבוֹד לוֹ · תֵּבֵל וּמְלוֹאָהּ לְהַלְלוֹ :

לְהַלְלוֹ יְחוּדוֹ לְהַעֲרִיץ · יְיָ מָלָךְ תָּגֵל הָאָרֶץ · חזן וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ :

שֵׁם יִקָּרֵא כִּכְתִיבָתוֹ · מֵחֶצְיוֹ תִּתְמַלֵּא תֵּיבָתוֹ · עוֹד תִּתְנַשֵּׂא מַלְכוּתוֹ ·
וְכִסְאוֹ יִכּוֹן כִּמְלֵאָתוֹ · נִכְרֵי שֵׂעִיר בְּהַכּוֹתוֹ · בְּאוֹיְבָיו יִתֵּן נִקְמָתוֹ ·
רְבוֹת מוֹפְתֵי גְבוּרָתוֹ · יִתָּקַע בְּשׁוֹפָר בִּסְעָרָתוֹ : חזן צִיּוֹן יְקַנֵּא בְּקִנְאָתוֹ ·
חַיַּת קָנֶה בְּגַעֲרָתוֹ · קִרְיַת מֶלֶךְ בִּבְנוֹתוֹ · חֶבְיוֹן עֻזּוֹ וְתִפְאַרְתּוֹ · זְרוּיִם
בִּקְצוֵי

נרדרים לי"ג מומינו אם דק למו: ומקבלים ברתת ש"נו ישראל שנקרא ג"כ נחלה : לעגלה מצרים ס קרא עגלה יפיפיה : שם יקרא כו' עכשיו נקרא השם בלשון אדנות ולא כאשר הוא נכתב ביו"ד ה"א כו' אבל לעתיד לבא יקרא באותיות השוו' דהיינו י"וד ה"א וכו' : מחצו תתמלא כו' ר"ל אחרי השני שהוא נחסר שמני שם נחסר ממני שהוא וי"ו ה"א תתמלא : נכרי שעיר עמלק שהוא נכרי : יתקע בשופר בסערתו שנאמר בזכריה ע"ואדני יי' כשופר יתקע והלך בסערת תימן : קרית מלך הוא ירושלי': מורה צדק זה משיח בן דוד או הקב"ה מורה צדק ודרך החיים לישראל :
חסדי

דז דריט מיזט דיא תורה דיא גיגעבן ווארדן מיזט פון דער גרויסי רעכטי הגר גאטיס · אונ' דז פידדי זיינד דיא ישראל די זיא עאפפ אנגן הבן מיט ציטרונג אונ' אנגסט · דיזן טאג וואלן מיר זיך פרייאן דען ער האט פרייאהייט אויז גילויגן צו דער גליבטי דיא אילונדר בצעשטיגט זיינד אין דער גולה . אמין זיא אן ברייט זיין צור גאולה אנ' וויא גיהערט מיזט ווארדן פון אנרים . אלזוא זאל ער אן זיינה פיינדי אך אאכין איינה פר צענדונג : כלה איינה פר צענדונג אונ' פר סניידונג צואאכן
צום ערשרעקן אין דעם טאג דא איך וואהר נעאן דעם ערשטין (יום טוב) ה' גאט ווערט קיניגן אימר אונ' איביג :
מלוכה דז קיניגרייך אונ' דיא גבורה מיזט זיין · איר וואלין זיך בוקין צו דעם שעאיל זיינר פיסין · דיא (שאחה) פון עולם ווען ער זיא ווערט אר גריסן · אויך איר מיט ליבשאפט צו פאנירן · אויז צו רויאן דעם פייגד אונ' צו שאכין שפל · אבר זיינה שאף צו ווידן אין זיינם שאטין די הערשאפטין דער בויזוויכטין ווען ער ווערט נידר ווארפין אום זיינה הויכהייט צו ספרעכן אונ' זיינה קראפט · מיט גלייכר אקסיל אלי איהם צו דיהנין · די גנצי וועלט אונ' מיהרר פולהייט איהם צו פרייזן :
להללו איהם צו פרייזן זיין (יחוד) צו בלויבן · דא גאט טוט קיניגן פרייאיט זיך דיא ערדי · והיה אונ' גאט ווערט זיין צום קיניג איבר דער גנצי וועלט : שם דער היילגי נאאן גאטים ווערט אז דען גלייאנט ווערדן וויא ער גשריבן מיזט · פון זיינר אנדרי העלפט · ווערט פול ווערדן זיין וואָרט · נאך אעהר ווערט ערהויבן ווערדן זיין קיניגרייך אונ' זיין (כסא הכבוד) ווערט אן בירייט זיין מיט זיינר פולקומיגהייט ווען ער עאלק דז ענקיל פון טעיר ווערט שלאגין · אונ' אן זיינה פיינדי געבן זיין (נקאה) · צו פראעהרן דיא וואונדר זיינר (גבורה). דא ער ווערט בלאזין מיט דעם שופר מיט זיינר בסטורמונג : ציון ווענין צוין ווערט ער ניידן מיט זיינה קנאה יאונ' דיא ווילדי רשעים אלס דיא חיות אין וואלד מיט זיינם אן טרייבן · דיא קיניגליכה שטאט ירושלים אין זיינם בויאן · אונ' דז (בית המקדש) דיא פר באָרגונג זיינר תורה אונ' שוינהייט · דיא פר שפרייטיטי אן אלי ענדן זיינר ערדי · צו זיין פר זאאלט אין דעם הויז זיינר שוינהייט אלדארט וואלין איר זינגן זיינה לויב · דיא שטארקהייט פון זיינר גינאד אונ' גירעכטיגקייט · ער אונטר ווייזט גירעכטיגקייט צו זיינר ביאיין · אונטר איהגן ווערט ער שטעלין זיינה שכינה : שכינתו זיינה שכינה מיט אונז צו פר איינגן · אונז ווערט ער

מכעיסים ישבו בדד לידום · כי נכרתו צרים מהדום : חזן אז נבהלו אלופי אדום :

אלופי אדומים ומואבים · ברעדה ובדאגה כואבים · גרי כנען היו שבים · רומו במפולת להבים · הגוי העז החשובים · וממלכות אשכרים משיבים · זעוכים רמוסים ונסחבים · חשובים וכפשתה כבים · טבועים בגלי רהבים · ימתקו למו רגבים · כמו כן גם הם נחרבים · ליום תוכחה קרובים :

קרובים ורחוקים אחזו בעתה · וצור עתדם למחתה : חזן תפול עליהם אימתה :

מרוממותיך נדדו עמים · נואלו שרים וחכמים · שמו יד לפה ונאלמים · עגומים בפנים נזעמים · פן יקראם כענמים · צירים אחזום מתקוממים · קרואים ולקוחים מעממים · רצו ונמשכו מושלמים · חזן שדי הוליכם שלמים · תרגלם נשאם לבית עולמים :

עולמים הנחלת לסגלתך · וכנשר נשאתם באברתך · תבאמו ותטעמו בהר נחלתך :

ארבעה נקראו נחלה · בחפץ ובאהבה כלולה · גבול ארץ המעלה · דירת בנין זבולה · הנתונה מימין הגדולה · ומקבליה

ברתת

צירים כצירי לידה : מושלמים בשלום והשקט · שלמים בלי פגע רע : עולמים בחלת עולם הזה ועה"ב : נקראו נחלה כדמפרש ואז"ל הבית אלו הן א"י ב"ה התורה וישראל : בחפץ ובאהבה כלולה אהובים ונחשבים לשמו של הקב"ה : גבול ארץ היינו א"י נקראת נחלה וכן : דירת בנין היינו ב"ה שנקרא זבול שם ג"כ נקרא נחלה : הנתונה מימין היינו התורה שנאמר בכתוב

אלופי דיא העררן פון אדום אונ' מואב · מיט ציטרן אונ' זארגין ווארן זיא וועהי · דיא איין וואהנר פון כנען מיהרי בווארי · ווארן פרשטאסט דורך דער (אפלה) פון (אנרים) · דיזי ווארן דז שטארק פאליק אונ' חשובים · אלי קיניגרייכא אמליטן מיהנן פרעזאנטס אויף ווארטונג · זיא זיינן ווארן פר לאמין · צוברעכן אונ' אום גשטערצט · פר פינט ווערט אוני אלז איין פלאקס פר לאשין · איין גזונקן אין דיא המפארטיגי מיידן · עס ווארד מיהנין גיסט דיא שראאון דבש וואו ירם דיא מנדרי פירלטין ייך דראממה דז זיא מעכטן אך אלזוא ווערדן פר וויסט · אונ' מצלטין נאהנט זיין צום טאג דער בשטראפונג : קרובים דיא אלי נאהנטי אונ' וויטי האט ער גריפן שרעקין · אונ' דער בשעפר האט זיא אן בירייט צור אנגשט בריינגט · תפול אשה האט גיבעטן דמשה · דאז זאלשט אויף דיא כנענים ווארפן פורכט :

מרוממותיך פון דיינר הויכהייט זיינד פר וואגלט דיא פעלקר · אונ' פר נארט ווארדן (שרים אונ' חכמים) · זיא הבן מיהרי הנד אויף דעם מויל גליגט זינד ווארן פרשטואט טרויריג מיט צירניגי גזיכטר · עס מעכטי מיהם הן אלז וויא דיא אנרים · אנגשטונג האט אלי ערגריפן פון דיני פיינדי ידיא בירופינה ישראל אונ' גיווא"ה מוז די פעלקר זיינר נאך גלאפי אונ' זיך נאך גיצויגן גאן פרידזאם · דער אלמעכטיגי גאט האט זיא געפירט גאנץ פון קיום · גפירט אונ' גטראגן נאך דעם זיבינן הויז דבית המקדש : עולמים וויא עולמות אלז (עולם הזה) אונ' (עולם הבא) האסט אפן ערבין צו דיינר גליבטי · אונ' אלז איין אדלר האסטו זיא גטראגן אויף דיינה פליגל · תבאמו דו ואלשט זיא אך ברענגין אונ' איין פפלאנצן אויף דעם בערג דיינס ערבטייל :

ארבעה פיר ווערדן גיהייסן (נחלה) · איז פר לנגן אונ' אום פאנגינה ליבשאפט · דז איינה איז דיא גיוואלט פון דעם געטליכן לנד דז איז ארץ ישראל · אונ' דז אנדרי איז דיא וואהנונג פון דעם בויא דער פאלאסט ד(בית המקדש)

הבל ונרעשת · מקדם נארת ונחלשת · בראותה ימינך מאששת · אז ערבה לגשת :

לגשת לבלוע אום הלזו · וידידים עברונזו · חזן נחית בחסדך עם זו :

לא כמעשה ידיהם · כי אם בחסדך עליהם · ידעת לכל אויביהם · טובך וחסדך עליהם · חוק שבועת אבותיהם · זכרת לפדותם ממעניהם · ובעמוד ענן לפניהם · הולכת ונהלת שבטיהם · דתך הודעת להם · גבורות פעלת למעניהם · בעשותך נוראות לעיניהם · אפפו חרת כל שומעיהם :

שבועת ואז"ל · ור"ל סכנות ימינך משבועת שלא תעבם הארץ ואז ערבה והמתה הארץ לבלוע כנריסם · אום הלזו הם מצרים שהי כנות ימינך תבלעמו ארץ · אוק הוא הנריק מילא וגם שבועת אבותיכם זכרת כו' · אפפו סיקפו סובבו : התת כחד לעמוסים לישראל העמוסים מבטן : המסים דבר הנימם שפני האם כנין ממנים ודונג והלב : מכעיסים אחר העמים שבזמן ההוא כמו אדום מואב גבנת : להבים הם מצרים : אשברים מניבים שמטיבים להם פנח : ונסחבים רמוסים : רהבים מצרים : רגבים רגבי תכחלים : עהדם · סומכם : גואלו כשתהפו חכמים של אחר אומות : בעגמים כמצרים : צורים

שומעיהם משמנם ירזון · ובעתה ופלצות יאחזון : חזן שמעו עמים ירגזון :

אותות ומופתים ונסים · בהוציאך מפרך אנוסים · גאלת בזרוע חוסים · דרור קראת לעמוסים : הוצאתם ברכוש ששים · וינצלו את ארץ חנסים · זדונים ושרי מסים · חילם ברגלם רמוסים : טבעו וצללו פתרוסים · ימים עליהם מכסים · בקדוח אש המסים · לבשו חרדות מכעיסים :

מבעיסים

מיט וואז יאז האט גטריבן גיעפינט איט גשפרעך · זיא מגנסטיט אום ניט פר טעהאט צו ווערדן איט (בושה) · זור לייט דז זיא אעבלט צום (אשפט) דעטט ווערן גמארדרט ווערדן · וואט קענטי זיא דען פר רידי לאזין זויספרן צו איהרר פראנט וואררטונג · זיא וואהר זיך ערואמגין אן דען בלוט · פון (הבל) אז וואר זיא ציטרן · ווא זיא דעטטוועגן פון פאר אאוין וואורדי גפאלט אוני גשוועכיט · ווא זיא אבר דעם ווילן דיינר רעכטי הנט גשטערקט גיזעהן האט דען האט זיא זיך אונטר שטאנדן צו גינעהן וואלי צו פאספאנגן : לגשת צו גינעהן אוני איין צו שלינדן דיזי (אואה אזרים) · אוני דיא גליבטי ישראל זיינד איבר גיפאהרן אוני אויז גיצוגן אויז דעם (ים) : נחית דוא האט גפיהרט איט (חסד) דיזו פאליק :

לא ניט נאך איהרי גוטי (אעשים) · זונדרן איט דיינם (חסד) דער דא וואהר איבר זיא · דוא האט אאלין וויסן אלי איהרי פיינדי · דיינה גוטהייט אוני גינאד איבר זיא · דז גיזעץ פון דער (שבועה) צו איהרי עלטרן האטטו גידאכט · זיא אויז צו לייזן פון איהרי פייניגר : אוני איט איינם (עאוד ענן) פאר זיא אהער · האטטו גפיהרט איהרי שבטים ידיינה תורה האטטו זיא אאכין וויסן · (גבורות) האטטו גיווערקיט איהרינט וועגן · וואס דוא גיטאן האטט פורכט ואאקייטן פור איהרי אויגן · יהבין אום ריגגלט אנגסט אלי דיא עס גיהערט הבין : שומעיהם אלי דיא עס גיהערט הבין זיינד איהרי פעטי פר אאגירט · טרעקין אוני ציטרניס וואהר זיא ער גרייפין : שמעו ווא עס הבין גיהערט דיא פאלקר דא וואהרן זיא ערשראקין : אותות איבר דיא גיטעהני צייכן וואונדר אוני (ניסים) · ווא דוא אויז גיצוגן האטט פון דיא הרטי ארבייט דיא בילוואונגינה · דוא האטט אויז גלייזט איט שטרקי אאכט דיא זיך אן דיר בשיצן · פרייאהייט האטט אויז גירופין צו דיא צו דיר גטראגינה · דוא האטט זיא אויז גיצוגן איט גרויז גוט פריהליך · אוני זיא הבין אויז גזעהרט דז לאנד (אזרים) · וועלכש הייסט (חנס) · איהרי אוטווילגי אוני צינז הערין איהר הראפט וואהרן איט איהרי פיסין צערטרעטין · זיא זיינד פרזונקן אוני אונטר גיגאנגן דיא אזריים · דיא וואסיר פון (ים) וואהרן איבר זיא בידעקין אן · ווא דז פייאר אאכט צערשאעלצין דיא צערגיאינדי זאכין · זיא וואורדן בקליידיט איט טרעקן דיא צערנר :

מכעיסים דיא צערנר זיינד גיזעלט וואהרן איינזאם צום טווייגן · דען עס זיינד פר שטיין וואהרן דיא ליידיגר פון עד שטאלן · אז · דאואהלן זיינד ערשראקין דיא הערין פון אדום :: אלופי

לעתות בצרה נמצאת לטו׳ ובעזים הושלכו צרימו: נשפת ברוחך כסמו:

מי ים סוף הוצפו · נבכיהם לראשם צפו · סלירת
צרים ונשטפו · עברה וזעם נאספו · פחים לרגלם
הוקפו · צירים אחזום ונהדפו · קלעו נפשם ונגפו ·
ראו ופניהם חפו · שברו עצמותם ושפו · תנופת
שוא הונפו :

הונפו והומכו חללים · וקול השמיעו גאולים : חזן מי כמכה באלים :

שליט חסין ונורא · מאוד סביביו נשערה · עליות
במים קרה · ושומע ומאזין עתירה · נערץ בקדושי
טהרה · בקדש נאדר לפארה · רופף עמודים
בגערה · ירוץ דברו מהרה · צבאותיו אין לשערה · חשים במשלחתו
למהרה · חזן קנוא ונוקם בעברה ומחיש עזרה בצרה :

בצרה גננתם ותפלטימו · ובפורכיהם ראו עינימו : חזן נטית ימינך תבלעמו :

תהום זרקן ליבשת · שור זו בפגרי חשופי שת · רועדת תבל
ומרגשת · קברם אינה מבקשת · צוחה ופתחה בארשת · פחדה
מהכלם בבושת · עת לדין מתבקשת · שיחמה רוחשת · נזכרת
הבל

ראשם : נאספו לשון סיבוב · צירים כצירי לידה · ושפו לשון שברה ושחיקה. א״י לשון שף מדוכתי׳ כך פרש״י · תנופת הונפו כענין שנאמר בישעיה ל׳ להנפ׳ גוים בנפת שוא · והומכו לשון ירידה · עליות כו׳ שנאמ׳ בתהלים ק״ד המקרה במים עליותיו · רופף כו׳ שנאמר באיוב כ״ו עמודי שמים ירופפו יקרשו מגערתו של הקב״ה · וי״מ לשון רפיון · ירוץ דברו מהרה שנאמ׳ בתהלים קמ״ז עד מהרה ירוץ דברו שכל דבור שיצא מפי הקב״ה מיד נעשה · שור זו כים פלעם כדי שישורו ויראו ישרא׳ את פגרי המצריים שנקראו חשופי שת שנאמר בישעיה כ׳ וחשופי שת ערות מצרים · רועד׳ כו׳ האדמה הרגישה ורעדה ולא רצתה לקבל פגרי מצרים בקבורה · בארשת בדבור · נזכרת הבל וכו׳ שקבלה האדמה את דמו ונתקללה כמו שמפרש הפייט

וואַרן גגריסט · לעתות צו דער צייט פֿון דער (צרה) ביזטו וואַרדן צו איהנין גיפֿונדן · אונ׳ אין דיא שטאַרקי וואַסר זיינד גיוואָרפֿן וואָרדן זייני ציידיגר : נשפת דוא האָשט גיוועהיט מיט דיינם ווינט דאַ האָשטו אים צו גידעקט : מי פֿון דיא וואַסיר פֿון (ים סוף) זיינד זיא וואָרדן פֿר פֿלייצט · איהר טיפֿי וואַסיר וואַהרן איבר איירי קעפּף פֿלייסין · דוא האָשט גטרעטין דיא צייד גר אונ׳ זיא זיינד וואָרדן פֿר שוועמט · פֿון (רוגז) אונ׳ צאָרין אום רינגליט · נעצין וואָרדן אירי פֿיסין אום געבן · וועהיטאַג וואַהר זיא ער גרייפֿין · אונ׳ זיא וואָרדן פֿר שטויסן · איהרי לייבר זיינד וואָרדן גשליידירט אונ׳ צער שטויסן · זיא הבין אויס איט אויגן געזעהן אירי גיזלטר זיין וואָרדן פֿר שטאַהט · איהרי גביין זיין וואָרדן צערבראָכין אונ׳ פֿר רוקט · פֿאַלשי ערהיבונג זיינד זיא פֿון דיא וואַסיר וואָרדן ער הויבן : הונפו זיא זיין וואָרדן ער הויבן אונ׳ ווידרום גידריט ערשלאָגן. אונ׳ איינה שטימי הבין לאָזין פֿון זיך הערין דיא ער לייזטי ישראל : מי ווער איזט אַלז וויא דוא גאָט אונטר דיא שטאַרקי : שליט גיוועלטיגר · שטרקר אונ׳ פֿורכט זאַמר ידיא אום איהם הרום זיין · זיינד זעהר פֿורכט בשטורעמט · היאַלטי בעדים האָט ער אין דיא וואַסיר גיבעלקט . העריט אונ׳ פֿר נעאט דיא גיבעט · ער איזט גשטערקט אַנטר דיא הייליגי ריינה (אַלאכים) · אין הייליגקייט איזט ער גשטערקיט צו בשיהנין · אַמליט סאַמף דיא זיילן דעם היאַלם איט זיינין אָן טרייאַן · עז לויפֿט זיין ביפֿעהל גר גשווינד · זייני הערשאַהרן זייד ניט אויז צו ספרעכין : איילין אַלי זעהר אין (שליחות) צו זיין איין פֿערטיג · ער איזט (קנאה אוג נוקם) איט צאָרן · אונ׳ אַמליט צו גלייך איילין איינה היילף אין דער (צרה) : בצרה אין דער (צרה) האָשטו זיא בשיצט אונ׳ אַלין ענטרינין אונ׳ אַן אירה האַרטי בייאַרבייטר הבין געזעהן אירי אויגן (נטית) וויא דו גינייגט האָשט דיין רעכטי הנד · אונ׳ זיא דיא ערדי אין גשלונגן : תהום דער (תהום) האָט זיא גוואָרפֿן צור (יבשה) · אום דיא ישראל זולטין זעהן אָן דיא (מצרים) וועלכי קוואַן פֿון (חם) דער ענדדעקטי פֿון דער שאַנדי · זיא וואַהרן ליטרן דיא וועלט ערדי אונ׳ שטוראַן · איהן גראַב צו געבן יעטט זיא

וְגוֹאֲלוֹ וְדוֹדוֹ · צָעִיר וְיָשִׁישׁוֹ וּמְכַבְּדוֹ · פּוֹעֵל וְאִכָּר
וְצָמְדוֹ · עָשִׁיר וְרֵיעוֹ וִידִידוֹ · שָׂכִיר וְשׁוֹכֵר וּמְשַׁחֲרוֹ
נָדִיב וְנִינוֹ וְנֶכְדּוֹ · מְשָׁרֵת אֲדוֹנוֹ וְעַבְדּוֹ · לַאֲבַדּוֹן
הוּרַד כְּבוֹדוֹ · הָפֶרַע וְכָל הַבָּא בְּיָדוֹ :

אדמה בקרקע לכן : וצמדו ל' כמד בקר · ושוכר את הפועל : ומשחרו שהיה זריז במלאכה : משרת כמבר אגלו · ועבדו קנין כספו : הפרע פרעה נקרא כן לפי שפרע הקב"ה מדה כנגד מדה · מסילות רמות שהיה גבוה מכל העולם ונכבו כמו כד וחומה גבוה של טירות · שמות ל' שממה · אדרוהו לשון אדיר במרום ה' · לערוף להרבות שבח · נחלקו לכתות לרדוף אחר בני ישראל בהרבה כתות וחבורות · בהשאת פתן פרעה שנקרא פתן היה מסיתם לרדיף : דרכם כו' כדורך ענבים במעצר : לכתות לשון כ' : שבועת בריתות שנשבע לאברהם · לראשם על ראשם

בְּיָדוֹ כָל חֵיל מִצְרַיִם · בָּאוּ בָאֵשׁ וּבַמַּיִם · חזן וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ מַיִם :
לְכָדוּ פְּנֵי תְהוֹמוֹת · כָּאֶבֶן נִתְחַבְּאוּ מֵימוֹת · יָשְׁרוּ
מְסִלּוֹת רָמוֹת · טִירוֹת גְּבוֹהוֹת כַּחוֹמוֹת · חָזוּ מַלְכֵי
אֲדָמוֹת · זָעוּ וְנִתְפַּלְּצוּ בְּאֵימוֹת : וְנָתְנוּ לָאֵל רוֹמְמוֹת
הַנּוֹתֵן עֹז וְתַעֲצוּמוֹת · יְדַקְדֵּק בְּצָרִים נְקָמוֹת · גִּבּוֹר וְהִשְׁבִּית מִלְחָמוֹת ·
בָּאָרֶץ שָׂם שַׁמּוֹת · אַדְּרוּהוּ שִׁירוֹת נְעִימוֹת :

נְעִימוֹת לְשַׁבֵּחַ וְלַעֲרוֹף · בְּהַפִּילוֹ צַר לִנְדּוֹף : חזן אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף :

אוֹיְבִים נֶחֶלְקוּ לְכִתּוֹת · בְּהַשָּׁאַת פֶּתֶן לְפַתּוֹת · גִּבּוֹר הַמַּפְלִיא אוֹתוֹת ·
דַּרְכָּם וּבְעָטָם כַּגִּתּוֹת · הִכָּם בְּתַחֲלוּאֵי מִיתוֹת · וְכֻלָּם בְּנֶגֶף לְכַתּוֹת :
זֵדִים עוֹרְכֵי חֲנִיתוֹת · חֲגוּרֵי חֲרָבוֹת וּקְשָׁתוֹת · טוֹרְפוּ בְּמִכְמוֹרֵי
רְשָׁתוֹת · יֵין הַחֵמָה לִשְׁתּוֹת · כְּזָכְרְךָ שְׁבוּעַת בְּרִיתוֹת · לְצָרָה
נִשְׂגַּבְתָּ לְעִתּוֹת לעתות

ספערד · אונ' אויך איין · קרוב אונ' גואל אונ' פעטיר · יונג · אלט · אונ' זיין גיעהרטיר · טאג לעהנרי לאקירר · אונ' זיין ביהעפטיטי יאך ליהרס · דעם עוטר · זיין גליבטר · דעם גידונגינין · זיין דינגר · אונ' זיין באלהגטין איהם לו היבאפין · דעם הערין · זיינה קינדר אונ' עניקל · אטרת · זיין הער אונ' קנעכט · לום פרלוסט איזט גידרט ווארדן זיין כבוד · דער פרעה איט אלי וואש איט איהם איזט גיקומן : בידו דורך זיינר אאכט איזט דז גאנלי חיל פון אלרים גיקומן
אין פייאר אונ' וואסיר · וברוח אונ' איט דער ווינד דיינר נאז לעבר ווארדן אויף גיהויפט דיא וואסיר ·
לכדו זיא ווארדן בילוואונגן אלי און גילכטר פון דיא אב גרונד · אלס איין הרטר שטיין וואהרן זיך פרבארגין דיא וואסר זיא הבין גרעכט פערטיגיט ערהיבנה שטעגי אלז פאלאסטין הויך אלס וויא דיא אויארן · עס הבן זואלכס גיזעהן אלי אלכים אויף דער ערד וואש זיינד זיא פר וואגילט אונ' ער טראקין איט פורכט אונ' הבין גיגעבן לו גאט ערהיבונג · וועלכר גיבט אאכט אונ' שטארקהייט · ער האט אויז דרוקליך גיטאן אן דיא איידיגר נקאות · אונ' זיך גשטערקט אונ' פר שטעהרט איהרי אלחאות אויף דער ערדי האט ער גיאאכט פר וויסטונג · דייטראל הבין איהם גשטערקט איט ליבליכה טירות · נעימות איט ליבליכקייט לו לויבן אונ' לו פר בעטרין וויא ער גיווארפן דעם לוידי גר לור פר שטויסונג · אמר דא דער פיינדי גיזאגט איך וויל זיא נאך יאגין :
אויבים דיא פיינדי וואהרין זיך טיילין לו (כתות) · דורך אן ריילונג דער שלאנג פרעה לו וערדן איבר רידיט · דער שטארקי גאט דער וואונדרליך אאכט ליכן · האט זיא גטרעטין אונ' איין גקוועטשט אלס איין קעלטרי ער האט זיא גשלאגין איט טויטליכה בקרענקונג · אונ' זיא פר לענדיט איט אהרדן לו לערשטויסין · דיא אוטוויליגי אלרים די לו גריכט איט שפיסין · גיגורט איט שווערדר אונ' פפיילן בויגן זיא זיינד ווארדן פר לוקט אין דיא שטריק דער נעלין דעם וויין דעם לארינס לו טרינקן · וויא דוא גידאכט האסט דיא שבועה פון דעם (כרית) איט דיא (אבות) · ביזטו לור לייטין דער (לרה) ווארדן

הָלְכוּ לְשַׁכְּלָם · טָבְעוּ בְּבוֹץ רַגְלָם · יָשׁוּב בְּרֹאשָׁם
עֲמָלָם · כָּרְעוּ קָרְסוּ בְּנָפְלָם לְהָסִיר מֵעֲלֵיהֶם צִלָּם :
צִלָּם הוּסַר וְנִזְעָמוּ · וּבוֹשׁוּ וְגַם נִכְלָמוּ · חזן תְּהוֹמוֹת יְכַסְיֻמוּ :
מִשְׁבָּרִים נִתְחַטְּאוּ וְגַלִּים · נֶגֶד שָׂרֵי אֱוִילִים · סוֹעֲרִים
הוֹמִים וּמִתְנַטְּלִים · עוֹזְרֵי רַהַב מַפִּילִים · פִּגְרֵיהֶם
הוּצְעוּ חֲלָלִים · צָלְלוּ כָּעוֹפֶרֶת מִסְתּוֹלְלִים · קְנוּיִם
עָבְרוּ גְאוּלִים · רוֹמְמוּת יְמִינְךָ מַגְדִּילִים · שָׁרִים
מְתוֹפְפִים כַּחוֹלְלִים · תִּשְׁבָּחוֹת וְשִׁירִים וְהִלּוּלִים :
וְהִלּוּלִים לְתוֹחַלְתִּי וְסִבְרִי · וְעַל מְשַׂנְאַי לְהַגְבִּירִי : חזן יְמִינְךָ יְיָ נֶאְדָּרִי :
שַׁתַּתָּה עוֹלָם בְּבִנְיָנֶךָ · מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ : עֶלְיוֹן שַׂמְתָּ מְעוֹנֶךָ ·
וְהוֹד וְהָדָר לְפָנֶיךָ · נְעִימוֹת נֶצַח בִּימִינֶךָ · בְּצֵאתְךָ לְיֵשַׁע בָּנֶיךָ ·
רָעֲשׁוּ הָרִים מִפָּנֶיךָ · יָחִילוּ מַיִם מֵחֲרוֹנֶךָ · צֶדֶק מָלְאָה יְמִינֶךָ · חַיִל
וְיֵשַׁע לַהֲמוֹנֶיךָ · חזן קַנּוֹא וְנוֹקֵם לְשׂוֹטְנֶךָ · כִּי תָמְכָה יְמִינֶךָ :
יְמִינְךָ הַגְּבָרָה שׂוֹנְאֶיךָ לַהֲרוֹס · וְאוֹתִי בֶּאֱמוּנָה לֶאֱרוֹס : חזן וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס :
תַּלְמִיד לוֹמֵד וּמְלַמְּדוֹ · שׁוֹטֵר וּמוֹשֵׁל וּפְקִידוֹ · רַכָּב סוּסוֹ וּפִרְדּוֹ · קָרוֹב
וְגוֹאֲלוֹ

סעפות ועננים : חציציך אבני הים היו מסכלים ואוכלים בהם : בבוץ בטיט : קרסו עמקו : צלם הוא המלך : משברים גלי הים : נתחטאו נחסרו כדרך משברי הים משכי קניות וגרלא חסר באמצע · וי״מ שהגלים נקראו משברים לפי שמשברים לב אדם · ומתנטלים מתנשאים : עוזרי רהב הוא שמו של שר הים ושאר מלאכים שהיו עוזרים לו : מסתוללים עם״ה עודך מסתולל וגו׳ שמות ט׳ : קנוים אלו ישראל : כהוללים כהולך בחליל : שתתה כו׳ על שם ושת עליהם תבל שמואל א׳ ב׳ ופי׳ ידו הימין יסדה העולם · יחילו ירעדו · חיל כח : באמונה לארוס שנאמר בהושע ב׳ וארשתיך לי באמונה · ברב׳ ומוסך שנלם · ואבר עובד אדמה

אבר דיזי האט ער אמלין פֿרזיהרן צערברעכן · אונ׳ פֿר צענדיט · אין פֿייאר אונ׳ גרובן האט ער זיא גווארפֿן דיא אינדן הבין בידעקט אירי פֿר זאמלונג · פֿר לאשין אלז איין פֿלאקס מיט איינאנדר · ער האט אב גיטאן די אקסטין פֿון אירי רעדירי · אונ׳ זיא גפֿיהרט מיט טוועהריגקייטין זיא צו אמלין שטרויכלין · זיא שפרייאיטין וואסיר דיא וואלקן קיגן זיא · דיינה קיול שטיינה זיינד גיגאנגן זיא צו פֿרווערפֿין · זיא זיינד פֿרזונקן אין גיוויילט אירי פֿיסין · ערקעהריטי אירי פֿרגעלטונג אויף אירי קעפפי · זיא וואהרן קיאן אונ׳ קריאין אין אירהן פֿאלין · אום פֿון אירהין אב צו טואן אירהן שאטין : צ״ם אירי שאטן ווארדי אב גטאן אונ׳ ווארדן גלירנט י פֿרשעא אונ׳ פֿרשאעהיט : תהומות די אונ׳ אבגרונדי וואורן זי בידעקן : משברים פֿון די צערבראכינה וואסיר ווארדן די (מצרים) גיברעכט · אונ׳ פֿון דערן אינדן · וועלכיקיגן דיא נארישי הערין פֿון מצרים וואהרן שטוראין · ברואין אונ׳ זיך ערהיבן · דיא העלפֿר דער הויכאוטיגי אמכיטין זיא ווארפֿין · אירי (פגרים) זיינד אויף גשפרייט ווארדן ערשלאגין · זיא זיינד אלז איין בלייא גיזונקן די טרוציגי מצרים : אבר דיא צו גאט גיקויפֿטי ישראל זיינד איבר גיפֿאהרן אויז גלויזט · ערהיבונג דיינר רעכטי הנד וואהרן זיא אכטבאהרן · זינגיטין · פויקיטין · אלז דיא פפייפֿר · מיט רוהם גיזאנג אונ׳ פריישין : והלולים אונ׳ פריייזונג צו גאט איינה האפֿנונג אונ׳ פֿרהארונג אונ׳ איך איבר איינה פֿיינדין צו אמלין פֿרשטערקין · ימינך וואהר דיינה רעכטי הנד גאט גשטערקיט · שתתה דוא האסט גיגרונדיט דעם עולם מיט דיינם בויא דיא גאנצי וועלט איזט ערפֿילט דיינר בשעפֿנוסין · פראכט אונ׳ צירהאט איזט פֿר דירי · אן נעהאליכקייט איזט איבינג אן דיינר רעכטי הנד · ווייא דוא ביזט גיגאנגן צו הילפֿי דיינה קינדר · הבין פֿר דיר גיציטרט דיא בערגי · עז וואהרן פֿול דיינה הענד פֿון (צדקה) · אמכט אונ׳ הילפֿי צו דיינם פֿאליק · אויב דוא טוין וואהרסט מיט נייד אונ׳ ראכי צו דיינה (שונאים) · וואהר דאך צו גלייך אן איר אונטר צ אהנין ד ינה רעכטי הנד · ימינך דיינה רעכטי הנד וואהר גשטערקיט דיינה פֿיינד צו צערפֿיהרן · אונ׳ איך איט אויף ר כטיגקייט צו בשטייאן · וברוב אונ׳ איט דיינר גרושי הערשאפֿט וואהרסטו דעם פֿיינד צערפֿיהרן :
תלמיד דעם לערין יונג · אונ׳ זיין לעהר אייגשטר · ביטל · גיוועלטיגר · אונ׳ זיין ביפֿעהל הביר · דעם רייטרי זיין פפֿערד

נַעֲלָה · קוֹל תּוֹדָה לְצַלְצְלָה · נֵזֶר וַעֲטָרָה לְכַלְּלָה :
לְכַלְּלָה בְּרוֹן וְהוֹדָיָה · לְצוּר הָעוֹנָה בַּמֶּרְחַבְיָה : חזן עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ
תָּמַךְ בְּמַעְגְּלוֹתָיו אֲשׁוּרַי · שָׁחַת בַּחֲמָתוֹ צוֹרְרַי ·
רָאֲתָה עֵינִי בְּשׁוּרַי · קָמֵיהוּ כָּרְעוּ וְשׁוֹרְרַי · צוּר
עוֹלָמִים בְּעוֹזְרַי · פִּתַּח מִמַּסְגֵּר אֲסִירַי · עוֹינַי
וּמַפְרִיכַי וְצוֹרְרַי · סָגְרוּ הֱיוֹתָם בְּעוֹכְרַי · נֵצַח יְנַצְּחוּהוּ
אַדִּירַי · מְלַמְּדַי וּמַשְׂכִּילַי וְסוֹפְרַי :
וְסוֹפְרַי רוֹמְמוּ יְמִין רוֹמֵמָה · כִּי לַיְיָ הַמִּלְחָמָה : חזן יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה :
לוֹבֵשׁ צְדָקָה כְּשִׁרְיָן · כֹּחַ וּגְבוּרָה מְזֻיָּן · יוֹדֵעַ וָעֵד
וְדַיָּן · טַכְסִיסֵי מַלְכוּת מְצֻיָּן · חָצָה וְדִלֵּג מִנְיָן · זְמַן שִׁעְבּוּד תִּנְיָן ·
וּבִרְכוּשׁ מִקְנֶה וְקִנְיָן · הוֹצִיא צִבְאוֹתָיו בְּמִנְיָן · דֶּרֶךְ חוֹמוֹת בִּנְיָן ·
גְּזָרִים הִסְלִיל בְּעִנְיָן · בְּשׁוּמוֹ מַעֲמַקִּים · אוֹרַח וּמַסְלוּל מְסִיִּם :
מְסִיִּם לְהַעֲבִיר כָּל חֵילוֹ · וַיְנַעֵר בְּאוֹמֶץ גָּדְלוֹ : חזן מַרְכְּבוֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ :
אִבֵּד וְשִׁבֵּר וְכִלָּם · בָּאֵשׁ וּבְמַהֲמוֹרוֹת הִפִּילָם · גַּלִּים כִּסּוּ קְהָלָם ·
דּוֹעֲכוּ כְּפִשְׁתָּה כֻּלָּם · הֵסִיר אוֹפַנֵּי גַלְגַּלָּם · וְנִהֲגָם בִּכְבֵדוּת
לְהַכְשִׁילָם · זוֹרְמוּ עָבוֹת לְמוּלָם · חֲצָצֶיךָ הָלְכוּ

דשוררי הרואים עלי להזיקני · עויני כו׳ המעני׳ ומפריכים אותי · סגרו כו׳ הקב״ה הסגיר׳ ומסרם כדין לעבור המגרים על ירי · לובש כו׳ צדקה פרשב״י עושין הקב״ה מקבלם · כשרין שהוא מלבוש ברזל של טבעות קטנות קבועות במסמרי ברזל כך הצדקות הקב״ה קושרן ולובשן · ועד גם הוא העד · חצה כו׳ חצה בחצות לילה הכה כל בכור ונאלם · תנין לשון תנאי לקיים בהם תנאי של אחרי כן יצאו ברכוש גדול · דרך חומות בנין שנאמר בשמו׳ י״ד והמים להם חומה וגו׳ · גזרים הסליל הדריכם בגזרי הים ובמהמורות לי נחלים ליחבות כמו שנאמר בתהלים ק״מ במהמורות כל יקומון · תהלים במהמורות בורות עמוקים · זורמו כו׳ זרם מים למולם העבות

אלטבארקייט · (ברכה) · גפריסינה (שירה) · גזאנג · לויב גיזאנג אונ׳ פריידי · (יחוד · קדושה) · אונ׳ פרייאונג · אום רינגלונג איט צירהט אונ׳ טוינהייט צור לויבונג · צו גאט דעם גינעדיגשטין דער זעהר ערהויבן איין שטים פון דאנק צו אטאין קויגן · איט קרוין אונ׳ אום האנג איהם צו קריהנין : לכללה איהם צו קריהנין איט גזאנג אונ׳ לויבונג · צו גאט ביטעפיר דער דא אנטווארטיט איט ערוויטרונג : עזי איינה שטארק אונ׳ פרטנייזונג אן די (אלרייס) אייזט איין גאט · תמך ער האט אונטר זאהגט איט זיינה טטעגי איינה טריט · אונ׳ פר דארבן איט זיינם צארין איינה ווידיגר · איינה אויגן הבין גיזעהן איט איינם צוגין · איינה פיינד זיינר האדן נידר גבייגט אונ׳ אך איינה צוגירס · דער ביטעפיר אלר וועלט וואהר אין איינר הילף · ער האט גיעפנית פון דער פרטזאמינהייט איינה גיפאנגינה · איינה פיינדי · הארטי ביארביים · אונ׳ ווידיגרי · וואורדן דאצו איבר ליפרט צו זיין אן שטאט איינר צור בטריבונג · איביג זאלין איהם לויבן איינה שטארקי · איינה צערנרי · (חכאים · אונ׳ סופרים) : וסופרי אונ׳ איינה (סופרים) הבין ער הויבן דיא גאטליכה ער הויבינה אאכט · דען צו גאט אייזט דער (כח) פון דער (אלחאה) : ה׳ גאט אייזט דער הער פון (אלחאה) :
לובש ער בקליידיט דיא (צדקה פון ישראל) אלז איין פאנציר · איט (כח אונ׳ גבורה) ביוואפינט · ער אייזט דער אליס וויס · אייזט דער (עדות) · אונ׳ ריכטר · איט צירהטין פון (אלכות) בצייכינט · ער האט דיא צייט (זאז ער איט אברהם אבינו גיזאגט צו זיין פיר הונדרט יאהר אין גלות) צערטיילט אונ׳ איבר הופפט זעלביגי זאהל צו נור צוויא הונדרט אונ׳ צעהן יאהרי · צו זיין דיא אויז גיהאלטינה צייט פון (שיעבוד) · אונ׳ איט גרוטיס גוט פון (בהאות) אונ׳ קויף גוט · האט ער זיינה שאהרן אויז גיצויגן איט צאהל · אין וועג אלז צווישן גיבויאטי אויארן יהאט ער דיא גשפאלטינה וואטיר גיאאכט באהנין אין דיזר זאכי · ווא ער גיאאכט דיא טיפונג · פון ים · צו איינם גווישן וועג אונ׳ שטעג פר צייכינט : מסים ער וואהר פר צייכינט צו דורך פאהרן זיין גאנץ חיל · אונ׳ ער האט אוס גשטערצט איט דר שטארקי זיינר אלטבארקייט :
מרכבות דיא רייט וועגין פון פרעה אונ׳ זיינם חיל : אבד

רבוקים וחשוקים דרדעים · ההוגים הגונים נשמעים
ותיקים נבחרים משבעים · זרעם בגוים נודעים ·
חמודים ומעשיהם נאים · טובם בארצות מודעים ·
יודעים ידועים ומיודעים · כחותם בזרוע נקבעים ·
למודי נסים ונושעים :

נושעים מבין קצרי יד · תהלתו שסויד · חזן ויירא ישראל את היד :

מחוללת תנין בגערה · נותנת בים מעברה · סוערת גלים בסערה ·
עורכת מסלה ישרה · פלאות ונוראות מאדירה · צוללת קמים
בגבורה · קנאת מלחמת מעורה · רהב מחצבת בעברה ·
שולפת חרב מתערה · תמתו להושיע מצרה :

מצרה נוצלו עם אל · והגידו צדקתו כהררי אל · חזן אז ישיר משה ובני ישראל :

שבח והודאה מעלה · מלכות שררה וממשלה · עוז ותעצומות
לאילה · ורוממות למעלה למעלה · נצח גבורה וגדלה · ברכה
ושירה מהללה · רנה וזמרה וצהלה · יחוד קדשה ותהלה · צפירה
ותפארת לסלסלה · חסיד למאד נעלה

שמשמע שולך בכל העולם · טובם בארצות מודעים שעל ידיהם הטובה באה לעולם · יודעים ידועים · יודעי השונות ועתים ידועים · ומיודעים לשון אהבה כמו מודע לאישה רות ב׳ · כחותם תפלין של יד · קצרי יד שקצר יד אוביהם · מחוללת תנין פרעה שנקרא תנין נער בו שקב״ה וחללו · רהב מצרים שנאים · לסלסלה לשון שלסלה ותרוממך משלי ד׳ · קמים שנאיו ומוררו

אן אונ׳ ווייטר אויז עס אן גיזעצט צו אלי (דורות) · צום איביגן ערליהן דיא זעלביגי קראפט · אונ׳ (גבורות) · אונ׳ צו
גירעכקן (ילימות אנדרים איט טירות) :

ובבן ויושע אונ׳ אזוא האט גאט גיהאלפין דעם זעלביגן טאג : אילי די ישראל גשטערקטי אין דר גרעכטיגקייט
זיינד בקאנדי דז זיא זיינד קינדר פֿון דיא (אבות) ערצוויגן אלש דיא פפאנצין · איינה צווייגי פֿון איינם שטאם איינר היפשי
פפאנצונג · צו גאט ביהעפט · אונ׳ אן גיגורט · אונ׳ איין ווישינשאפטים (דור) · רידן אין דער (תורה) · זיינד ווירדיג אונ׳
ווערט ווייט פֿון איהגין גיהערט · בפעסטיגט · ערוועהלט אויז זיבינציג (אומות) · איהרי זאמין אויז אונטר דיא פעלקר
ביקאנדי · גליבט · איהרי (מעשים) זיינד ליבליך · איהרי גוטהייט זיינד אלי לענדר וויסינד · וויסן אונ׳ קענין איהרן גאט · זיינד
ביייא איהם ביקאנד אונ׳ גליבט אלש איין (חותם) אן זיינם ארים איין גיזעצט · גיוואהנט איהנין צו גשעהן (ניסים) אונ׳ צו
ווערדן גיהאלפין : נושעים זיא זיינד ווארדן גיהאלפין פֿון דיא (אנדריים) דעני איהר אמאכט אויז פֿרקערצט ווארדן ·
דאז האטש איהנין גיאמאכט איין נאמין אונ׳ איינה גרויש הנד : וירא אונ׳ ישר אל האט גיזעהן גאטים הנד אונ׳ אמאכט :
מחוללת זעלביגי הנד וואהר פֿרשוועכין דיא טאנג (אנדרים) איט דעם אן טרייאן · אונ׳ גאב אין (ים) איינה דורך
פֿאהרט · וואהר בשטוראן די אנדן איט איינין שטורם ווינדי · ריכטיט אן איינה רעכטי שטעגי · וואנדר אונ׳
פֿורכט זאמקייטין אמאכט זיא פרשטערקן · אמאכט איין זינקן דיא פֿיינדי איט (גבורה) · נייד פֿון (אלחמה) טוט זי ערוועקין :
דיא האפֿארטיגי (אנדרים) האט זיא אב גיהאקט איט צארין · ציהיט אויז דעם שווערד אויז זיינר שייד · זיינה גאנצי פֿרוואי
צו העלפֿין אויז דער (צרה) : מצרה אויז דער (צרה) זיינד ביטעראיט ווארדן גאטים פֿאליק · אונ׳ זיא הבין גזאגט פֿון זיינר
גרעכטיגקייט וועלכי אויז וויא דיא שטערקשטי בערגי · אז דמאאהל זינגיטי (שירה משה אונ׳ דיא קינדר ישראל) :
שבח (זיא גאבין צו גאט שבח) · אונ׳ בידאנקונג זעהר פר בצירט · (אלכות אונ׳ שררה · אונ׳ ממשלה) · אמכט אונ׳
שטארקהייט צו פֿרשטערקן · ערהיכונג איבר אלים אין דער היך · איביגקייט · שטארקהייט · אונ׳
[illegible] [illegible] [illegible] אלטבארקייט

אמנם כל אלוה מכעיסים · היה להם על לב להשים · להערים ולהוסר ממלך חנסים : מאן לשלח עם המוני · ושאג ואמר מי יי׳ לא ידעתי את יי׳ · צור נגפו בעשר להכו · ובעבור זאת העמידו והאריכו · להודיע לכל מה הגיעו בכה : בחבורות ופצעים אותו אלה · ובירית חציו כבדו פלח · ואחרי כן חזקה ידו לשלח : תחום מצרים עד לא הרחיקו · הוא ועבדיו עצה העמיקו · לרדוף אחריהם מגן החזיקו : וצור נערץ בסוד קדושים רבה · שת את הים לחרבה · בים נתן דרך ובמים עזים נתיבה :

לפתחכם · ממלך חנסים מצרי׳ בקרא חכם · מה הגיעו בכה פלא שמע למסם שאמר לו כך אער ר׳ פלא עמו כו׳ · אלה השחית · כבדו פ׳ ח׳ · לו׳ יפלא מן כבדו מסלו ז׳ · רסן הוא כל״א נכים : ענמים מצרים ! הוקבע לדורות לספר יציאת מצרים ולומר הלל בפסח ורמז לדבר ליל שמרים הוא ׳לה׳ ׳לכוציא׳ ממצרים ר״ת הלל · אילי הצדק ישראל הנקראים בני אלים · ידועים לו׳ מכתים וידועים · כנטיעים בנטיעה א׳ שמעדרה ומככס׳ · מטעים האבות דבקים בהקב״ה וחשוקים לו · דור דעים דור המדב׳ הנקרא דור דעה · ההוגי׳ בתורה ומם הבינים ונשמעים סממעם

רסן מתעה הרסין ענמים · ונהגם בכבדות לגלי הומים · וצללו כעופרת בעמקי ימים : הולכי נתיבות במעמקי מים · שבחו והודו לאל השמים · אשר נלחם להם במצרים : מאז והלאה הוקבע לדורות · לספר לעד כחו וגבורות · ולהזכיר יציאת מצרים בשירות :

כוונת הפייטן להזכיר מכה והכבת הש״י לעמו ישראל ; ויעסס סיום פעם כאלפא ביתא · ופעם בתשרק · וגם התחבר חתום בסוף אנ״ף ב״ית ראשין שמעון בר יצחק · ועוד כמה פעמים חתום בראשי החרוזות :

חזן ובכן ויושע יי׳ ביום ההוא :

מיוזדי פ״ם אל״ב

אילי הצדק ידועים · בנים מגדלים כנטיעים · גזע תפארת מטעים דבוקים

אבר אוהר בזיניג איזט ער גוואָרדן אַלז איין פֿר זאָהרן גיפֿעם : קצץ ער האַט אב גהויאַן איין בוים · (אורדכי) דעם אמרסאָל דרויף צו הענגן · אבר איך זעלבסטן האַט ער איהם אָן בריית דרויף צו ווערדן גהאַנגן · דער (אורדכי מיט יהודי האַט אָלחאות קיגן איהם גהאַלטן איט (תחבולות פֿון תפֿלה אוני׳ תורה) : ובגומין אין דער גרוב זואַ ער אויך איהם גיגראַבן · איזט ער וואַרדן גרויבט · אוני׳ איט דער אַאָס דז ער האַט גאַאָסן · אַ זט איהם גאַאָסן וואָרדן · אוני׳ אַזי הבן איבר זיינר (אפֿלה) גירופֿין פֿריידי · פֿריידי : אמנם פֿר וואָהר אַזי דיזי לערנר · העטין זאָלן צו הערצין ציהן · איך צו קוזיגן אוני׳ צו נעאין איינה בשטראָפֿונג פֿון (פרעה דעם אָלך אָנרים) : מאן ער האַט ניט גיוואָלט שיקן איין פֿאָליק · אוני׳ גשריאָן אוני׳ גיזגט ווער איזט גאַט · איך קען ניט דען זעלביגן גאַט : ציר דער בשעפֿיר האַט איהם גיאַאָרדיט איט צעהן אכות איהם צו טלאָגן · אוני׳ דער וועגן האַט ער איהם ערהאַלטין אוני׳ לנג לעבין לאָזין דז ער זאָל ... ביקנד אאַכן וואַס איהם אַלז גטעהן איזט ביז ער גיהערט האַט די אכה בכורים דיאַ איך אָן פֿאַנגט איט (כה) : בחבורות איט ביילן אוני׳ וואונדן האַט ער איהם פֿר דאַרבן אוני׳ איט שיסין זיינר פֿפֿיילן האַט ער איהם זיינה לעבר גשפאָלטן · ביז דר נאָך זיינה איינה הנד איך גשטערקט האָט דז פֿאָלק פֿאַרט צו שיקן : תחום אויז דיאַ גיאַאָרקין פֿון (אָנרים) עהיר זיאַ איך נאָך ניט וויט דר פֿון ענטפֿערניט · ער אוני׳ זיינה (עבדים) הבין טיפֿי (עצה) גיהאַלטין · איהנין נאָך צו יאָגין הבין זיאַ איהרי טילדר ערגריפֿן · וצור אבר דער גשטערקטי בישעפֿיר איט זיב איין (סוד) פֿון דיאַ פֿילי הייליגי (אַאָלכים האַט דז ים) גיאַאַכט טרוקן : אין (ים) הוט ער געבן וועג אוני׳ אין דיאַ שטאַרקי וואַסיר איין שטעגי איט איינין פֿר אירריגן צאהם האַט ער גיזאַאָט דיאַ (אָנרים) · אוני׳ האַט זיאַ גפֿיהרט איט בשוועהרנוס קיגן דיאַ אינרן פֿון ברוא־נדן (ים) · אוני׳ זיאַ זיינד פֿרזונקן אַלז איין בלייאַ אין דער טיפֿנוס פֿון (ים) · הולכי אבר דיאַ ישראל דיאַ אין טרוקינה שטעגין גיגאַנגן זיינד אין דיאַ טיפֿנוס דער וואַסירן · הבין גלויבט אוני׳ גידאַנקט צו גאַט אין הימל · דער איהרינטן וועגן גשטריטין אן די (אָנריים) : מאז פֿון דאַאַהל

מן

גָּלְחוּ בְתַעַר הַשְּׂכִירָה · בְּעֶבְרֵי נָהָר מֶלֶךְ אַשּׁוּרָה
וְלֹא נוֹתַר בָּם כִּי אִם עֲשָׂרָה : בְּהִשְׁתַּחֲוָתוֹ לְנִסְרוֹךְ
דַּרְכּוֹ יָרָט · וּבָנָיו הִכּוּהוּ בְּזַיִן מְמוֹרָט · וְהֵמָּה נִמְלְטוּ
אֶרֶץ אֲרָרָט :

רם וְנִתְגַּדֵּל מִשּׁוּר עַל מְנִיפוֹ · וְאָמַר לַעֲלוֹת עַל מְרוֹמֵי נָפוֹ · כִּי פָּקַד
עָלָיו חֲרוֹן אַפּוֹ : אֲדוֹן הֱסִירוֹ מִמְּלוֹךְ בִּמְלוּכָה · וּמִבְּנֵי אָדָם
טְרָדוֹ לְשַׁלֵּכָה · עִם בְּהֵמָה שֶׁבַּעֲלֵהַלֵּכָה : בְּבוֹא פְקוּדָתוֹ נִסְחַף פִּגְרוֹ ·
וּכְנֵצֶר נִתְעַב הוּשְׁלַךְ מִקִּבְרוֹ · כְּפֶגֶר מוּבָס הוּבָא בְּאֵשׁ בְּשָׂרוֹ :
וּבְעַזּוּת פָּנִים הֵעִיז בֵּלְשַׁאצַּר · וְצִוָּה וְהוֹצִיאוּ מִן
הָאוֹצָר · כֵּלִים אֲשֶׁר הֶגְלָה נְבוּכַדְנֶצַּר :
נִתְגָּאָה לִשְׁתּוֹת בָּם תִּירוֹשָׁיו · הוּא וְשָׂרָיו וַעֲבָדָיו
וְנָשָׁיו וּפִלַגְשָׁיו · וּפַסַּת יַד כָּתְבָה פְּרוּשָׁיו : חֲמוּדוֹת בֵּאֵר לוֹ הָאוֹתִיּוֹת ·
כִּי קָצַף עָלָיו רַב הָעֲלִילִיּוֹת · וּבוֹ בַּלַּיְלָה נֶהֱרַג בִּשְׁאִיּוֹת :

זד אֲגָגִי לַהֲרוֹג וּלְאַבֵּד · בָּנִים אֲשֶׁר בָּם אָב מִתְכַּבֵּד · פִּתְאוֹם הָיָה כִּכְלִי אוֹבֵד : קַץ עֵץ
מִשְׁנֶה לִתְלוֹת · וּלְעַצְמוֹ הֵכִינוּ עָלָיו לְהִתָּלוֹת · וִיהוּדִי עָשׂ מִלְחָמָה בְּתַחְבּוּלוֹת :
וּבְגוּמֶץ אֲשֶׁר חָפַר נִשְׁדָּד · וּבִסְאָה אֲשֶׁר מָדַד הוּמְדָד · וְעָנוּ עָלָיו הֵידָד הֵידָד :

לנסרוך · ירמיה מ"ו עבודה זרה שלו ולפי שסבר ירט דרכו לה פ"ידו ולהכשילו על תפלתו · ובניו דרמלך ושראצר הכוהו בחרב כדכתיב בישעי' ל"ז · והמה נמלטו ארץ אררט והיא א"ילם כתרגומו ובמשני' ואבטליון ובאו משם · רם נבוכד נצר שמלך על כל העולם · משור גרזן והיינו נבוכד נצר · על הקב"ה שמשליך אותו · לעלות שנאמר בה י"ד אעלה על במתי עב · ואח"כ פקד עליו הקב"ה חרון אפו · עם בהמות כו' שבעה שנים היה נטרד מן המלוכה והיה הולך עם חיות השדה ואכל עשב כבהמה בבוא פקדתו לאחר מותו · נסחף נמשך · וכנצר עבר יונק · הושלך מקברו כמו שמפורש בישעיה שם · צוה להוציא כלי ב"ה · חמודות דניאל שנקרא איש חמודות שקרא ומפרש לו הכתב שכתב המלאך · משנה זה מרדכי · ובגומץ חפירה שנאמר בקהלת י' חפר גומץ בו יפל · הידד לשון שמחה · להערים לה"תחכם

אמנם

דיא גירעכטיקייט פון דעם (אברהם אבינו) האט גאט גידאכט · אונ וועגן זיין (זכות) מיזט זיין ברודרס זון לוט ווארדן ענטרונין ניט צו ווערדן פרפרעארדיט · וויא גאט פר דארבן האט דיא שטעטי פון דעם פלין ·

חרפי זיא הבין גלעשטירט אונ' גשפאטיט דיא (טלוחים) פון דעם סנחרב אוך אשור · אויז ביפעהל איהרן הערין צו ער גריטן גשפעט · אונ' דער געטליכה (אלאך) מיזט אויז גיגאנגן אונ' זיא גיטרעטין אלז איין קעלטר : קנא דער ניידיטי גאט האט זיא גשלאגן מיט דעם גרושן שלאר אעטר · אן דיא זייטן פון כאך פון אוך אשור · דז פון איהנין ניט אנהר איבר גבליבן זיינר אלז צעהן : בהשתחוותו וויא ער זיך גבוקט צו זיינה (עבודה זרה) (נסרוך) וואהר זיין ווענג איילינד · אונ' זייני קינדר הבן אים צובשטן ערשלאגן מיט איין גשליפין כלי זיין · אונ' זי זיינד ענטרונן נאך דעם לאנד אררט ·

רם עס וואהר זיך ערהיבן דער (נבוכד נצר) אלז ווען זיך וואלט ער היבן דיא צעגי אויף דעם און דער זיא אויך היבט דער איט צו צעגין · אונ' ער זאגטי ער וואלטי אויף גיאן אויף דיא הויכי פליגל דז היא ם · דז דרויף גאט גידאכט זיינין גרים צארין : ארון גאט דער הער האט איהם אבגיטאן פון זיינר (אלוכה) · אונ' פון דיא בהאות אין וואלד זיבן יאהר צו גיאן · בבוא וויא זיין שטערב צייט מיזט גיוועזן וואהר גישטערצט זיין קערפר · אונ' אלז איינה פראכטיטי צווייג מיזט ער גווארפן ווארדן אויז זיינם קבר · אונ' אלז איין צערטרעטין (פגר) מיזט זיין פלייש ווארדן פר שטונקן : ובעזות אונ' איט (עזות פנים) האט זיך פר וואגין דער (אוך בלשצר · אונ' ער האט בפולין אן זאל אויז ציהן אויז דעם אוצרי דיכלים פון (בית המקדש) די פרטריבן האט (נבוכד נצר) · ער האט גיהולאוטיגט דריין צו טרינקן זיינה אמשט · ער זיינה טרים קנעכט ווייבר אונ' פלגשים · אונ' איין באלין פון איינר הנד אויז דער וואנד האט גשריבן זיינה בשיידונג פון זיינם (טוף) : חמודות דניאל דער גליבטי אאן האט איהם בשיידן דיא אותיות דיא דיזי הנד גשריבן ידז אויף איהם גצירנט האט גאט דער הער אליר ווערקן : אונ' צובינגי נאכט מיזט ער ערשלאגן ווארדן איט פר וויסטונג : זד ער האט גיאוטוויליגט (האמן בן המדתא האגגי) · אלי (יהודים) צו ערשלאגן אונ' אמכן פרליהרן · ווא לי קינדר וואו זיך גאט דפר פטר דר איט בגהרט

שטופי זעם נשכחי רגל · והפך עליהם בלהות לגלגל · כרוחל לקרוא בשם אליל ולרגל : מרום קרא למי הים · וארבות השמים פתח בעים · וימח יקומם בשטף דכים : עליהם סדרי בראשית נשתנו · בשחתם את דרכם נתגנו · ברותחין קלקלו וברותחין נדונו :

ובנסוע מקדם יושבי שנער · בבנין המגדל לבם נבער · ויזמו להגביהו לאין משער : נועצו לב ונוסדו מזמות · אם נצטרך לטפי מימות · נעלה לרקיע ונכנו בקרדמות : בלל לשונם וחלשם והתישם · ובנינם השחית עבור לבישם · ויפץ יי אותם משם :

רעים בגופם וחטאים במאודם · גאון שבעת לחם היה יסודם · ועני ואביון לא החזיקו ידם : יה בראות כנתמלא ספקם · פחים ורוח זלעפות השיקם · תחת רשעים ספקם : צדקת אזרח אדון זכר · ובן אחיו נמלט מלהתמכר · בשחת אלהים את ערי הככר :

חרפו וגדפו מלאכי תלגת · בצווי אדוניהם לגדל לעגת · ומלאך יצאו בעטם כגת : קנוא גלחו

לזר המבול
שטופי זעם · המבול ומביאים של
אלהים זעם עד שהביא עליהם
המבול ונשכחה שהם דריסת
הרגל · והזכיר הפייט מעשה דור
לזה ודור המבול כאחד שאף
בער אנוש עלה ים אוקיינוס
וציף שליש העולם · ולרגל לרגל
אף ע"ז · בעים בחוזק · סדרי
בראשית נשתנו שהכל ומי
המבול לא שמשו המאורות
והמזלות · ברותחין קלקלו
שכבת זרע · יושבי שנער דור
הפלגה · לאין משער לאין מדה
ושיעור · ונבנו ככיכול ·
בקרדומות מיני גרזן · רעים
וכו' אנשי סדום · גאון שבעת
לחם גאוה ושפעות זו כאה להם
מריב טובה ושביעה שהשפיע להם
הקב"ה : לא החזיקו ידם לתת
מזון ומחיה לעני · כנתמלא
ספקם שנתמלא סאת חטאותם ·
השיקם אותם כמו מעללם או י"ל
שבעיר לשון ספק הדבור · תחת
רשעים ספקם לשון ויספק את
כפיו במדבר כ"ד ורבינו לומר
באכזר רשעים · אזרח זה אברהם
שנ' ויזכור אלהים את אברהם ·
מלהתמכר מלהמסר בהפיכת
סדום · מלאכי תלגת שלוחים
של סנחריב · לגדל לעגת לגדל
לעג וכזיון לישראל וחרפו וגדפו
בלכי מעלה · ובעטם בגת כאשר
יבעט העון בתעבר ענבים · קנוא
הקב"ה · גילחו לסנחריב · בתער
השכירה הגדולה שנאמר ביום
ההוא יגלח אדני בתער
השכירה וזהו לשון שכרות בקרבם
ורעים

דיא ליידיגר · דיא ישראל דיא פון איהנין זיינר ווארדן ערטראנגין · הבין זיא דרנאך ווידרום ערטראנגין · אונ' איהרי הענגיר ווידרום גיהאנגן · אונ' פר זינקרים ווידרום פר זונקן : יהירים דיא הויפארטיגי דיא איט פלייס גאטוויליגט · זיינד גיאמטין ווארדן איט איהרי אמט ווידרום נאך איהרי ווערקן גריכט צו ווערדין · אונ' איהר הויפאוהט מיזט גידרט ווארדן צו גרוב אונ' פר ניהרונג : שטופי דז דור המבול זוא דורך לארין מיזט ווארדן פר פלוצט אונ' איהרי פוסטריט פון עולם פר געסין · אונ' גאט האט גיווענדיט פרטרעקונג אויף זיא צו ווענגרן · וויא זיא הבין אנגיפאנגן אין נאמין דער אב געטירייאן צו רופן אונ' וולכי אויף דער וועלט צו גוויהנין :

מרום דער הויכי גאט האט בירופין דיא וואסר פון ים · אונ' דיא פענסטר פון היאל האט ער גיעפנט איט איהרי שטארקהייט · אונ' אויז גיאעקט אירי לעבנדיגי איט דער פר פלוצונג דערנר אין גרונד פרשטויסינה וואסיר · עליהם איבר איהנן זינד די ארדנונג פון דר ערשאפיני נאטור פון (שטת ימי בראשית) ווארדן פר אנטיט דורך ער הילונג פון זונת הבין זיא איהרי וועג פר דארבין · אונ' דורך הייסי וואסיר זיינד זיא ווידרום ווארדן גיריכטיט · ובנסוע אונ' וויא זיא גיצוגין זיינד פון אורח זייט דיא זילר אין לאנד שנער (דז מיזט (בבל) · איט בויאן איינין טורין האט זיך איהר הערץ ענטצונדן · אונ' זיא הבין גדאכט וולכם צו ער היכן אהני אמט : נועצו זיא וואהרן זיך איין הערציג בירואהטין אונ' בשלאסין לוסטיגי גדאנקן ווען איר זעלטן בדויכן טראפפן וואסיר · וואלן איר דורך דעם טורין אויף גיאן אין היאל אונ' וולכם צערהויאן איט אקסטין : בלל ער האט אבר פר אוסט איהרי ספראך דז זיא זיך ניאר איינדר פרשטנדן הבין · זיא פר שוואכט אונ' פר אאטיט · אירן בויא פר דארבן אום זיא צו פרשטהאין · אונ' גאט האט זיא פון דארטן פר שפרייטיט ·

רעים דיא לייטין פון סדום עאורהי · ארדאה אונ' גבוים · וואהרין ערג איט איהרן געלט · דער הויפאוהט פון איהרר זעטיגקייט פון שפייזי וואהר איהר גרונד · אונ' נויט דורפטיגי הבין זיא נייט געשטערקט אדר אונטר הלטין : יה וויא גאט גיזעהן האט דז איהרי אמס פול איזט : איט דער גביהר פון די (רשעים) האט ער זיא ווידרום בשפייזט : צדקות דיא

יענו בקראנו נהר וגרוננו · יד אזלה ותשכחנו · יי חננו לך קוינו : צאנך פקוד והשב תפוצתו · צפה כי שדדה מרעיתו · צמת עוין כתה להשיתו · ציצת נובל צבי תפארתו : חפשו עם מפרך בכוסף · חשוקי חמד זהב וכסף · חרות המציא והשמיעני בחוסף · חנם נמכרתם תגאלו ולא בכסף : קהלות יעקב בשם יקראוך · קינו לולו לולז ייראוך : חזן קדשתך יעריצו וברון ינשאוך · קרית גוים עריצים ייראוך :

ימלוך יי לעולם אלהיך ציון לדור ודור הללויה :

ואתה קדוש יושב תהלות ישראל אל נא :

חזן וקהל בעל גמולות בעל ישלם · לחיק זדים לא ידעו הכלם · לאיים גמול ישלם · קדוש :

במתאוים : להקיר לקרר דעתם ורוח׳ : עריצים רשעים · כזרם קיר ל״ה כושעיה כ״ב וכו׳ כמו שמכם הרוח מי נשמים : יד כח וסוא ל׳ פ׳ בדברים ל״ב כי אזלת יד : צמת הכרת את פאויב : עוין שונא : כתה לחשיתו שמם לצמותי : ציצת נובל כפרח והציץ נובל וכלם חפשו כעשו חורי׳ · בחוסף בכנ״ה : בשם יקראוך לעתיד לבא יקראוהו בשם המפורש לו ללו זה לזה ויאמרו קוה לסקב״ה : קרית גוים עריצים ייראוך כ״ה כושעיה כ״ה : בעל גמולות כו׳ שנמלו לישראל : בעל ישלם כנגדם ימלם הקב״ה ופסוק הוא כושעיה נ״ט :
אמרו שבחו · לאלהים אדירים הקב״ה נקרא בלשון רבים · נהרגים כו׳ ישראל הנחשבים נמגרים כאלו נהרגו בהפך לגוים ומה סרגו סרגו להרוג אותם · וכן הפסע בנצלבים ובנשקעים שמנגרוים רבו לצלוב ולשקוע את ישראל ולהצליבם לאויר ובהפך כר׳ · יהירים גאים · בסאסאה מדם כנגד מדם · והתחיל הפיוט לספר מדרוק הראשונים : שפוטי

כוונת הפייטן להזכיר כל המכות סים את ס׳ מדור סכים עד המן · וחתום שם המחבר בראשי החרוזות אני שמעון בר יצחק בר אבון חזק ואמץ בתורה :

אמרו לאלהים אדירים · מאוד מעשיו נאים והדורים · בתתו אות ומופת בצרים : נהרגים הורגים את הורגיהם · ונצלבים צולבים את צולביהם · ונשקעים שוקעים את שוקעיהם : יהירים אשר זדו בזדון · נמדדו בסאסאה כפעלם לדון · והורד גאונם שאול ואבדון

שטופי

דיר פעלטן · אונ׳ אאלי אב פיהרן דיא היידנישי אב געטירייאן · אונ׳ אן דיא זוא אויך זולן (עלילות סקר) ווארפי זיא נידר ערשלאגן אן טאג דערן גרושי שלאכט דז דא פאלין ווערדן איהרי הויכי : ר״ם באראהערציגי אונ׳ ער באראי דעם ווירדיגן זאמן ישראל · זעטיגי דז גלוטטיטי הערץ אב צו קיהלן · זנהי דאך וויא זיך געטערקיט האט דיא אאכט דער היידן אונזרי ערטטעלירם · דער ווינד דער שטארקי רשעים) אלז וויא דער שטרענגי רעגין שלאגיט אויך דער וואנד : יום טאג פר טאג טואן איר האפין אויף אונזרי גאולה · איר זיינד אימר איט אונזרן אן רופין · עס איזט גנץ פרדירט אונזרי קעהל · אונזרי אאכט איזט ענטגאנגן אונ׳ עס איזט פר שוועכט אונזר (כח) · גאט בינגעדיגי אונז צו דיר טואן איר האפין : צאנך דיינה שאף גידענקי · אונ׳ קעהרי ווידר איהרי פרשפרייטי · לוגידז גירויבית איזט זיינה ווידי פרשניידי דעם פיינד דיינר תורה · איהם וויטט צו אאכין · דז זיינר בליהונג אב פולי איט דעם לוסטין זיינר טוינהט : חופשו דז פאליק ישראל איזט ווארדן בפרייאיט פון דער הרטי ארבייט אפינדליך · אום זונסט זייט איהר אינוגדר ווארדן פר קויפט · איהר זאלט אך ווידרום אויזגלייזט ווערדן אהני זילבר אדר געלט : קהלות דיא פר זאאלונגן פון יעקב ווערדן דיך איט דיינים היילינגנאאין רופין דיזור איזט דעם איר גיהאפט ווערט איינר דעם אנדרן זגין אונ׳ דיך פירכטין דיינה קדושה ווערדן זיא פר שטערקן אונ׳ איט גיזאנג דיך ערהיבן · דיא שטעט פון אלז שטארקי פעלקר ווערדן דיינר פירכטין :
אמרו לויבט צו גאט דעם שטארקן · זיינה ווערקי זיינד זעהר שיהן אונ׳ גליהרט · וויא ער גיגעבן צייכן אונ׳ וואונדר אן

כוונת המחבר להודיע אופן הגאולה במצרים ומה כלל של העקידה · וחתום שמעון בר יצחק ד"ס :

שבטי יה הוצאת לפדיום · שלמים כצהרים
בעצם היום · שדי כמו כן החיש בצביון ·
שנת עלומים לריב ציון : מגרת ונארת שבטה רשע ·
מכביד אזניו ועיניו השע · מהלומות והכחת לגיו
נפשע · מהצת ראש מבית רשע : עורי עורי זרוע
יד הגדולה · עוינים תמחץ ושיתם כלה · עריה תעור
מאנוש להללה · ערות יסוד עד צואר סלה :
ובצאתך לישע בעוז אזור · וצאן ידך בעדי נזור ·
ועוינים נפרדו כאפר פזור · וכשל עוזר ונפל עזור :
נאור בראותך בדם מתבוססים · נגפת פורכים פרים
לנוסס · נפש ובשר כמסוס נוסס · נתתה ליראיך נס
להתנוסס : ביטה ומהר שנת גאולים · בגד בוגדים
והלף אוילים : בטופלי שקר הפל חללים · ביום הרג רב בנפול
מגדלים : רחם וחמול בן יקיר · רוה נפש שוקקה להקיר · ראה כי
גברה יד המדקיר · והעריצים כזרם קיר : יום יום נצפה גאלתינו ·
יגענו

שבטי יה ישראל שנקראו שבטי יה : בצביון ברצון : מגרת ונארה לשון כשנקה כמו נאר מקדשו איכה ב' : שבט הרשע ממשלת פרעה : מכביד אזניו משמוע כקול יי' : מהלומות מכות : עריה העור כו' שהיה עריה ממצות יתירה תעורר גבורתך להשבית מאנוש זכרם : ערות כו' לשבח ולהחריב יסודם · עד צואר משל הוא על המלך שהוא כמו צואר לעם : ובצאתך לישע במצרים : וצאן ידך אלו ישראל : בעדי בקישוט הכלי : ועוינים מצרים שסונאים את ישראל כמו ויהי שאול עוין את דוד שמואל א' י"ח · עוזר זה המלך : עזור הם מצרים חיל פרעה : מתבוסס בדם פסח ודם מילה ובזכות שתי מצות אלו : נגפת פורכים מצרים המשעבדים ישראל בעבודת פרך : לקוסס לקצץ ולכרות · כמסוס נוסס פסוק הוא בישעיה י' נפש ובשר של מצרים היה כדבר הנימס וכלה · להתנוסס להתגדל · בגד בוגדים שבוגדים בך : ביום הרג רב כו' פסוק הוא בישעיה ל' : בן יקיר על דם הבן יקיר לי אפרים ירמיה ל"א ואפרים נקרא ע"ש כל ישראל : רוה נפש שוקקה שתשיב נפש שמתאוה

השטט גסטערקט אונ' ביפעסטיגט דיא גשטרויכלטי קינדר דורך שוועהרי ארבייט · אוגריטריטי השטו אן ביררייט מיט דעם אום רינגן דעם יצלבגן וועג :
אשורי איינה טריט השטו גהיט וועגן דיינר גירעכטיקייט אונ' מיט העלונג אלס איין ליכט השטו אונז בשיהנט מיט דיינר ליבשאפט · וועגן דיא (אבות) דיינה געבטי היטר דיינם (ברית) · זאלסטו אונז היטן · לאזין לעבין מיט דעם טויא פון (תחיית המתים)
שבטי דיא געטליכה (שבטים) השטו אויז גילויגן צור אויזערלייזונג · גלן אהני אמגנן אלט אין דער העלי מיט אג טטונד בייא קלאהרן טאג · אזוועלכט גר גאט עבין אלזוא איילי מיט גוטן ווילן : איין פרידזאמש יאהר צו דער בקריגונג פון ציון : מגרת דוא השטט אמלין פאלין אונ' אום גיטטערצט דיא בויזהאפטיגי ביוועלטיגונג · דער בשווערטי השט זיינה אהרין אונ' זיינה אויגן פֿר דונקילט · מיט שלעק השטו גיוואונדיט דעם הויבט פון דעם הויז דעם (רשע) : עורי ערוועקי דאך ערוועקי דיא גיוואלטיגי גרויסי אמלט · מיהרי וואונדי · אונ' אמלי מיהרר פר לענדן : ערה אבר דיא היידן זוא נאקיט זיין פון דיינה (תורה) זאלסטו דיך ערוועקין פון מענשין דענקן מיהרר צו פרטוועלין · אויז צו וואורצלן ביז צום הויבט גרונד (סלה : ובצאתך ווייא דוא ביזט אויז גינגאנגין צור הילפי · וואהרשטו מיט איינר אן גיגורטי אן אמלט · אונ' אונ' דייני הערד פאך (ישראל) מיט ציהרהטין בקריהנט · אונ' דיא אלריים דיא פיינדי ווייל ווארדן פון איינאנדר גישיידן אלז וויא פר ספרייטי אשי · אונ' עס שטרויכלטי דער העלפר · אלזוא פאלטי דער פון איהם גיהאלפינה : נאור דוא ליכטיגר גאט וויא דוא גזעהן השטט דיא ישראל מיט דם פסח אונ' דם מילה איין גרילטי השטו גיאמרדיט דיא אלרים מיהרי מרבייטר איהרי פרילטין דיא בכורים צו פר טנידן · לייב אונ' פֿייש והאהר אלט וויא פון וואורים צערקוימט · אונ' השטט גיגעבן דיינה פירכטר איין ליכן צו ער היבן · ביטה לוגי אונ' איילי הירבייא איין יאר צור גאולה פעלטי דן אן די אן דיר

הפיוט הזה עשאו המחבר בסימן תשר"ק לפי סוסדו · על גאולת מצרים על שם הפסוק בזכריה י' אשרקה להם ואקבצם :

תְּרַגַּלְתָּ עֲמוּסִים מִמִּצְרַיִם בְּצֵאתָם · שָׂרִים כְּחוֹלְלִים
וּמְבָרְכִים בְּמַקְהֲלוֹתָם · רוֹדְפֵיהֶם בִּמְצוּלוֹת
יָם הֶאֱבַדְתָּם · קַנָּיךְ קָהַת עַל זְרוֹעוֹתָם : צוֹעֲנִים אֲשֶׁר
נֶאֶסְפוּ לַמִּלְחָמָה · פִּגְרֵיהֶם הֲמַמְתָּ וְנִגְרְפוּ הַיָּמָּה ·
עֶשֶׂר מַכּוֹת הֻכּוּ בְּמִצְרָיְמָה · סָפוּ בְּאַחַת עֶשֶׂר בְּיַד
הָרָמָה : נִבְקָה רוּחָם וְנִבְלְעָה עֲצָתָם · מֶסֶךְ עִוְעִים
נִמְסְכוּ לְהַתְעוֹתָם · לִבָּם נָמַס וְנָמַקּוּ גְוִיָּתָם · כָּלוּ
בְּבֶהָלוֹת הֲמוֹן שְׁאֵרִיתָם : יָזְמוּ לִרְדּוֹף וּלְהָסִיר
כֶּתֶר · טוֹרַח עֲבוֹדָה וְנִצּוֹל חֶתֶר · חֲזָקָה לְהוֹסִיף
שְׁבוּעַת בֶּתֶר · זְהָבֵי תוֹרִים וּנְקֻדַּת יֶתֶר : וְטֶרֶם
הַגָּעַת עִתּוֹתֵי דוֹדִים · הֻפְּכוּ בְּקֶרֶב אֶפְרָתִים יְדִידִים ·
דִּגְלָם כְּחָפְזוּ גְּאֻלָּתָם לְהַקְדִּים · גְּדָעוּם אַנְשֵׁי גַת
הַנּוֹלָדִים : בַּעֲבוּר זֹאת הֵסַבּוּ מִדֶּרֶךְ · בְּמַפַּלְתָּם מַרְאוֹת לְיִרְאָם
בְּמוֹרֶךְ · חזן אִמַּצְתָּ וְחִזַּקְתָּ כּוֹשְׁלֵי בֶרֶךְ · אַשּׁוּרֵינוּ כּוֹנַנְתָּ בַּהֲסִבַּת דֶּרֶךְ :
קהל אַשְׁרֵי שָׁמַרְתָּ עֵקֶב צִדְקוֹתֶיךָ · וְנוֹגַהּ כָּאוֹר פֵּאַרְתָּנוּ בְּאַהֲבָתֶךָ ·
חזן בַּעֲבוּר אוֹהֲבֶיךָ שׁוֹמְרֵי בְרִיתֶךָ · תִּשְׁמְרֵנוּ וּתְחַיֵּנוּ
בְּטַל תְּחִיָּתֶךָ : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

שבטי

תרגלת הנהגת את ישראל העמוסים מני בטן : שרים כו' ובאו בשירה כהולכים בחוללים : צוענים המצריים באחת עשר על הים ונספו לאין כליון : נבקה נתרוקן רוחם : מסך עועים לשון בפסוק בישעיה י"ט יי' מסך בקרבם רוח עועים להתעותם : ולהסיר כתר של ישראל : טורח עבודה כמו שנא' בשמות י"ד מה זאת עשינו כי שלחנו את ישראל מעבדנו ורצו' שתרה להם על ששלחו אותם מעבודתם ועל שהתירו ושפטו כל כל אשר בבתיהם ויעלו אותם : חזקת תקפם שבועת ברית בין הבתרים להוסיף להם עוד ביזת הים שהם זהבי תורים : זהבי תורים ביזת מצרים · ונקדת יתר ביזת הים : הפכו בקרב במלחמה הם בני אפרים שיצאו קודם זמן הקץ והרגום אנשי גת : דגלם בחפזו כאשר מיהר דגלי לצאת קודם הזמן : במורך שלא ירך לבב ישראל כשראו את בני אפרים : כושלי ברך בחוגר ולבבים :
אשורי שמרת עקב צדקותיך ולא בזכיותינו · ונוגה כאור הארתנו בענן יומם ואש לילה :

פנטי

תרגלת דוא האסט גפיהרט דיא (ישראל) פון (מצרים) אין איהרן הירויז גיאן · זיא זינגיטן אלש דיא טענצר אונ' לויביטן אין איהרי פרזאמלונג · איהרי נאך יאגירס האסטו אין דער טיפונג פון (ים) אמבין פרלוהרן · דיינה גיקויפטי אבר האסטו גפיהרט אויף ד א ארמין : צוענים דיא (מצרים) זוא פרזאמילט ווארדן זיין צור (מלחמה) · איהרי קערפר האסטו פרטואילט אונ' זיינד גישמרט ווארדן אינס (ים) · צעהן מכות זיינד זיא גשלאגן ווארדן אין מצרים זיא פרגינגן אבר דורך דער איילפטי דיא גשטעהן איזט בייא דעם (ים) איט מפינר אמכט · נבקה עס איזט אויז גלעהרט ווארדן איהר גאייסט אונ' פר שלונדן ווארדן איהרי (עצה) · איינה פרקריאטי פרווישונג זיינד זיא פרגישט ווארדן זיא צו פר אירדן · איהרי הערצר זיינד פרגאנגן · אונ' פרפאלין דז פלייש איהרי לייברי אונ' זיינד צו גרונד גיגאנגן אין טרעקין דז איבריגי איהרים פאלקים : יזמו זיא הבין גידאכט נאך צו יאגן אונ' אב צו טואן דיא ישראל איהר קרוין אדר ציהרונג · וועגן דער ביפרייאונג פון דער לאסט פון איהרר ארבייט · אונ' דז אויז לעהרין איהר גוט וואס זיא הבין גיהאט פר גראבין · עס האט זיך אבר פרשטערקיט צום (זכות) דיא (ישראל) די (שבועה) פון גאט צו (אברהם בין הבתרים) · דז זיא בקומן צו דיזי צייאן פון גאלדי נאך (ביזת ים סוף) צום איבר פלוס : וטרם אבר עהי עס נאך גיקומן איזט דיא פריינדליכה צייט פון דער (גאולה) · הבין זי ך גווענדט צור (מלחמה) די גליבטי פון (שבט אפרים) · אירי פאניר וויא עס גמיילט האט אירי (גאולה) פאר דינר צייט צו ביפערדרן · הבין זיא אבגשניטן דיא לייטן פון (גת) גיבאהרני אין לנד (פלשתים) : בעבור דערא וועגן זיינד זיא ווארדן אב גיווענדיט פון דיזן וועג · ביט צו זעהן זעלביגי (מפלה) אום ניט פרצאגט צו ווערדן צור פורכט · דוא האסט

שבטי

ושכמה הוסר מעינוי סבל · זד תנין מנאץ ומנבל ·
דפוז אדריה להשחית ולחבל : טסו אנפיו כנשר
למהר יעצו אביריו בחיל לדהר · כסיל באולת
שנה להתיהר · לא ידע להבין ולהזהר : מחנהו
קבץ וכל יועציו · נכבדיו שריו וגם מליציו · סעו
כאחת בהשאת מפרציו · ערוכי מלחמה נוספו
נקבציו : פהזו כמים בלי להותיר · צבאות קדש לרדוף ולהכתיר ·
קדוש סבבתם דרך להתאיר : רחפתם בצלך ובמגנך להסתיר :
שלחת בצרים חרי וזעם · שמרת באברתך יפיפי פעם : חזן תוקף
פלאות הפלאת בנועם · תנין בעת שלח את העם :
אני שמעו מופתי ענייניך · ונצח ברכתיך יזכירו צפוניך · חזן חפצת
לפסודו להגן המוניך · קדוש כן הפוץ לגונני במגנך : ברוך
אתה יי מגן אברהם :

זה פרעה : מנאץ ומנבל שאמר מי ה' שמוע ה' : דפוז מיהר לרדוף אחר ישראל : טסו פרשיו בני הירות לרדוף אחריהם : אנפיו חילותיו : לדהר דהר' סוסיהם המזוינים : שנה להתיהר להתגאות עליהם כפעם שניה דהיינו אחר שהלכו ממצרים רדף אחריהם על הים : בהשאת תכלביו נרמזית הפחד שהים מפחיד ומרעיד ויתם : להתאיר לסכב :
תרגלת

אתה גבור לעולם אדני מחיה מתים אתה רב להושיע : מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו לישני עפר מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה ונאמן אתה להחיות מתים:

תרגלת

די אוט וויזיגי שאנג (אצרים) וואהר צירנין אונ' דיא (ישראל) פר אכטין · איהנין נאך צו איילין צו פרדערבן אונ' פרואונגן שכו זיא זיינד גישוועבט זיינה פוגיל (זיינה פצוקר) אלז וויא דיא אדלר צו איילין · זיא הבין זיך בשלאסין זיינה שטארקי דיא ישראל איט איהרן (הן) צו פרטרעטין · דער נאריש (פרעה) האט זיין נארהייט פרטאפילט איט (גאווה) · אונ' גיט וואלין ערקענן צו פריבן וואס איהם סוין גשעהן מיזט אום צו זיין פערנר גיווארניט : מחנהו ער האט פרזאמילט זיינה (אחנה) אונ' אלי (יועצים) · זיינה גיעהרטי (שרים) · אונ' אך (אוילים) · זיא זיינד פרזאמילט אלי צו גלייך נאך צו יאגין דורך אן ריינונג זיינר (עבודה זרה) (ווייזין וואלי איבר גבליבן איזט פון דיא (אכות) דו זיא איינין זאלין · עס הצט איהר גילטם גשעהן קענין · אונ' דיא ישראל נאך יאגן אום איהרי (אפלה) רעכט אין ים צו ביקומן · ליטר צו גירילטי זייט צור (אלחאה) זיינד פראעהרט ווארדן צו זיינה פר זאמילטי פהז זיא הבין גימיילט אלז וויא די שטלי וואטיר גילטם איבריג צו לאזין · דיא הייליגי הערט אהרין נאך צו יאגין אונ' צו אום ריינגלין : קדוש דוא הייליגר האסט דיא (ישראל) אאלין אום ריינגלין אין אנדרן וועג צו אום ריגגין · זיא בדעקט איט דיינם שאטין · אונ' אין דיינם שילד צו פרבארגין : שלחת דוא האסט גשיקט אן דיא ליידיגר גרים אונ' צארין · אונ' איט דיינה פליגל גהיט דיא ישראל איט גוטי טריט · שטארקי וואונדר האסטו גיוואונדר ווערקט איט ליבליכקייט · אין צייטין וויא אוו (אצרים) האסטו אוועק גשיקט די פאליק :
אני איינה אהרין הבין גיהערט דיא וואונדר דיינה גשעפטין · דיא איביגקייט דיינר (ברכה) אאלין גידענקין דיינה אין דיא וואנקן פרבארגין גיוועזינה (ישראל) דוא האסט ביגעהרט צו איבר הופפין אונ' צו בשיצן דיינם פאליקס · דוא הייליגר אלזוא ביגעהרי אך איך צו שיצן איט דיינר בשיצונג :

תרגלת

עֶזְרַת אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם מָגֵן וּמוֹשִׁיעַ לִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם · בְּכָל דּוֹר וָדוֹר · בְּרוּם עוֹלָם מוֹשָׁבֶךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ וְצִדְקָתְךָ עַד אַפְסֵי אָרֶץ · אַשְׁרֵי אִישׁ שֶׁיִּשְׁמַע לְמִצְוֹתֶיךָ · וְתוֹרָתְךָ וּדְבָרְךָ יָשִׂים עַל לִבּוֹ · אֱמֶת אַתָּה הוּא אָדוֹן לְעַמֶּךָ וּמֶלֶךְ גִּבּוֹר לָרִיב רִיבָם · אֱמֶת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן · וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ · מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ · וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ כָּל בְּכוֹרֵיהֶם הָרַגְתָּ וּבְכוֹרְךָ גָּאָלְתָּ ׃ וְיַם סוּף בָּקַעְתָּ וְזֵדִים טִבַּעְתָּ וִידִידִים הֶעֱבַרְתָּ וַיְכַסּוּ מַיִם צָרֵיהֶם · אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתָר · עַל זֹאת שִׁבְּחוּ אֲהוּבִים וְרוֹמְמוּ אֵל · וְנָתְנוּ יְדִידִים זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת · לַמֶּלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם ׃ רָם וְנִשָּׂא גָּדוֹל וְנוֹרָא מַשְׁפִּיל גֵּאִים וּמַגְבִּיהַּ שְׁפָלִים · מוֹצִיא אֲסִירִים · וּפוֹדֶה עֲנָוִים וְעוֹזֵר דַּלִּים וְעוֹנֶה לְעַמּוֹ בְּעֵת שַׁוְּעָם אֵלָיו · תְּהִלּוֹת לְאֵל עֶלְיוֹן · בָּרוּךְ הוּא וּמְבֹרָךְ מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם ׃

מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא ׃

שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְּחוּ גְאוּלִים לְשִׁמְךָ עַל שְׂפַת הַיָּם · יַחַד כֻּלָּם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ ׃ יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד ׃

צוּר יִשְׂרָאֵל · קוּמָה בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל ׃ וּפְדֵה כִנְאֻמֶךָ יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל (גֹּאֲלֵינוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל) · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל ׃

דש קהל מורט (שמונה עשרה) גלייך דען ערשטן טאג פון פסח ׃

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה · מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן ·

מִסּוֹד חֲכָמִים וּנְבוֹנִים · וּמִלֶּמֶד דַּעַת מְבִינִים · אֶפְתְּחָה פִּי בְּשִׁיר וּרְנָנִים · לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל פְּנֵי שׁוֹכֵן מְעוֹנִים ׃

ווען דער הינטרשטי טאג פסח אן שבת געפאלט זא פאר וועגט מן דען סדר אונ' זאגט (איאת נוראותיך) אן זיבנטן טאג ׃ אונ' אותותיך) אן אכטן טאג ׃

פיסד על פרא"ב

אוֹתוֹתֶיךָ רָאִינוּ אָז בְּעַיִן · בְּעֶטְרוֹתְךָ כַּמְּעִיל הַלְבּוּשֶׁת זַיִן · גּוֹיִם נֶגְדְּךָ הָיוּ כְּאַיִן · דּוֹחוּ וְנָפְלוּ כְּשִׁכּוֹרֵי יַיִן ׃ הַנָּאָוָה הוּצֵאתָ מֵאִסּוּר כַּבֶּל

אותותיך ראינו אז בעין שנ' במדבר י"ד עין בעין נראה אתה יי' וענכך עומד ׃ הלבישת זיין כנדי נקם שלכם על הים ׃ הנאוה ישראל ׃ מאסור ככבל · מבית איסורין ככבלי ברזל של מצרים ׃ תנין זה

ושכמה

אותותיך דיינה וואונדר צייכן הבין איר דאאהל גיזעהן איט אויגן · ווי דאש האסט אים וואונדן אוס איין (אעיל) דיא ביקליידונג פון (כלי זיין) · דיא פעלקר וואהרן קיגן דיר אוס ניכטש · זיא ווארדן פר שטויסן אונ' גיפאלן ווי אן גיטרונקינה פון וויין ׃ הנאוה דיא היפשי (ישראל) האשטו אויז גיצויגן פון דערן פעסין בונדן · אונ' אויז ארקסיל אייט ווארדן אב גיטאן פון דער פיינגונגס לאסט · דיא

נבצר בוהן ועופל · עולות וזבחים לרוב ושלמים
להתפל · אז אמר שלמה יי אמר לשכון בערפל :
פגרו שעיר ועמון ומואב חיל מרגני · במעלה הציץ
ראות ישועת יי · צורבו למשחית איש ברעהו
לעיני · נקהלו לעמק ברכה כי שם ברכו את יי :
קול שירות תשע שמענו במרץ · והעשירית עוד
נשמע מכנף הארץ · רנו שמים והריעו תחתיות
ארץ · שירו ליי שיר חדש תהלתו בקצה הארץ :
שירות אלה לשון שירה מיוסדים · כי תשועתם
כיולדה לבא צרות ומפסדים · תוקף שיר אחרון
כזכרים לא יולדים · שירו ליי שיר חדש תהלתו בקהל חסידים :
חזן שעבוד אחרון עקר ונסים מרבים · בראותם ישמחו אים רבים ·
יציאת הנס קרוא בטפל נאהבים · חזק קדושתך כעל זאת
שבחו אהובים :

פי' ונלכו לאהליהם שמחים וטובי לב : והונה האיר : בוהן ועופל בית המקדש היה לישראל למבצר : להטפל לחבר : מרגני מריבו : במעלה הציץ הם מקום שראו הם ישועת ה' · צורבו ל' ריסס של כיום : למשחית איש ברעהו : במרץ בחוזק ובמריצה : מכנף הארץ סנח' כישעיה כ"ד מכנף הארץ זמירת שמענו : שירות אלה שעברו רוכן לשון נקיבה מיוסדים השירה הזאת בכלם כתו' ל' נקבה אבל שיר שבגאולה אחרונה לא יבא אחריו צרה לכן בוא לשון זכר שירו לה' שיר חדש : שעבוד אחרון בהתפלק ממנו תראה אז עיקר נסים ונפלאות הרבה עד שתאמר : יציאת וכו' שיספרו ישראל הנאהבים את יציאת מצרים בטפל אבל גאולה זו כי הגאולה אחרונה תהא עיקר : הנס מצרים : חזק קדושתך עלינו לגאלנו ונשבח' כעל זאת שבחוך אהובים שהוצאתם ממצרים :

אותותיך

עזרת

המקדש) בוים איבר געבן צום גוטין טייל · אין ביקוועהאיש ארט דרצו איגדן האט ער זיין לייב איט איין (נדר) ביטוועהרט אדר איבר ארבייט · אויב עש (דוד) גלייך ניט זעלבשטין גיבויאט האט ווערט ער דאך אויך זיין נאאן גרופין וויילן ער זיך איט זיינר לאשט זעהר בשוועהרט : אלזוא טטיט אך · איין גיזאנג פון (שירה) וועגן (חנוכת הבית צו דוד) : שמחות פריידי הבין זיך פר אעהרט אונ' ואהרן לייכטין אלי פינשטרנוסן · ווים גיגרונדפעשטיט ואדרן איזט דז (בית המקדש) איזט די (יסד אז) גיוואדרן איינה ביפעשטונג איט אויר ביפעשטיגונג · (עולות) אונ' שחטונגן גר פיל · אונ' פריד אפפיר דרצו ואהרן ביהעפטין · דאמאהלן האט שלמה גיזגט שירה · גאט האט גשפראכין צו רואין אין נעבילן פון בית המקדש · פוגרי זיא זיינר ווארדן צו קערפר טטירי · עשו אונ' אואב דז (חיל) איינה בקריגר · אין דער היך הבין זיא גזיגט צו זעהן דיא הילפי גאטים · זיא ווארדן פר ברענד צור פר דערבונג אייגר פון אנדרן זיינין גיזעלין פר איינה אויגן זיא ואהרין זיך פר זאאלין צום (עאק הברכה דען דארטן הבין זיא איט (שירה גאט גילויבט : קול דיא שטיאי פון שירות הבין איר איט שטארקהייט פר נואן · אונ' דיא צעהנטי וואלן איר נאך פון אלי עקין דער ערדי הערין · דא זיא ווערדן זינגן דיא היאל אונ' טאלין דיא אונטרשטי בוידן דער ערד זינגט צו גאט איין נייאן (שיר) · זיינם פרייז אין דיא ענדן דער וועלט : שירות דיא גיוועזינה זיין שירות זיינד אלי (לשון) נקבה איט דעם ווארט שירה גיגרונדיט · דען איהרי הילפי ואהרן נור אלש ווים איינה פרויא דיא דא נאך איהרין גווינן האט (שאחה) · אונ' דרנאך ווידרום צרות אונ' שאדין ווידרום צו ערוואדטין · אבר דיא שטערקי פון הינטרשטין (שיר לעתיד לבא) שטיט דז ווארט (שיר לשון זכר) · דען דיזי ווערט זיין איביגי פרייד אונ' קיינה לייד · אלש וויא איין זכר דער קיינה גווינט אונ' קיינה (צרה) נאך קואט · זינגיט צו גאט איין נייאן (שיר) זיינם לויב אונטר דער פר זאאלונג דעני (חסידים) : שעבוד דז דענקונג פון דעם לעצטן (שעבוד) ווערדן זיין דער עיקר אונ' פילי ניסים · ווען זיא עס זעהן ווערן · ווערדן זיך פרייאן פילי איניילין · פון (יציאת מצרים) צו זגין נור אלש (טפל) צו ווערדן גילובט · שטערק דיינה (קדושה) אלש וויא איבר דז ים גלויבט הבין דיא גליבטה :

אותותיך

למו צדקה כהררי אל ׃ דולקימו נשפטת תהום רבה
להתאל ׃ אז ישיר משה ובני ישראל ׃ הן על הבאר
שוררו בעליזות ׃ בהשקת הרים את והב לחזות ׃
ובספר מלחמות רשומה בשתי חרוזות ׃ אז ישיר
ישראל את השירה הזאת ׃ זוהר שמש הרמים דודי
ומאמירי ׃ וירח העמיד כיום תמים תמורי ׃ חקוקה
בספר הישר שירת מזמורי ׃ אז ידבר יהושע ליי ביום
תת יי את האמרי ׃ טפשו חנף מלכו ממוקשיעם ׃
ושבו ושחרו אל וצוה להושיעם ׃ יבין ונגיד חרושת
למפלה הכניעם ׃ ותשר דבורה וברק בן אבינעם ׃
כלל והוקם על במלכים להתאשרה זמירות הנעים
והלך אורח ישרה ׃ לעת זקנתו הוסיף שבח
לשורה ׃ וידבר דוד ליי את דברי השירה ׃ מסר
האב לבנו צרכי בנין להזביד ׃ למצוא מקום נפשו
בנגד העביד ׃ נקרא על שמו כי במשאו הכביד ׃ מזמור שיר
חנכת הבית לדוד ׃ שמחות רבו והוגה כל מאפל ׃ ביסוד הבית
נבצר

הפיוט קשט שירות עשרי בפס״ז ואחד לעתיד לבא ׃ גזו עברו ׃ בעזים כים ׃ דולקימו רודפיהו ׃ להתאל לשון אלה ושבועה כך פי׳ רד״ק ׃ על הבאר וכו׳ שאמרו עלי באר וכו׳ ׃ בהשקת הרים שנשקו ההרים זה בזה ודבקו יחד והרגו את האמוריים ׃ את והב לחזות בתרגום כמו דאתייהב לשון לראות ׃ ובספר מלחמות שנאמר במדבר כ״א ע״כ יאמר בספר מלחמת ה׳ ׃ בשתי חרוזות שנכתבה שירה זו בשירות שלימות חרוז א׳ זו כזו ולא כריוח כאחר שירות ׃ זוהר שמש הרמים יהושע ׃ דודי ומאמירי חביבי ותפארתי ושבחי תמורי כמו כ״י ׃ בספר הישר בספר יהושע ׃ אז ידבר יהושע ואין דבור אלא שיר ׃ טפשו ישראל ועבדו ע״ז ׃ ממוקשיעם שעבר ג״כ עבודה זרה ׃ שבו וחזרו בתשובה ׃ ושחרו ודרשו אל ׃ * כלל נתעטר דוד בכתר מלוכה ׃ והוקם על שנאמר שם כ״ג נאם הגבר הקם על ׃ זמירות הנעים שנאמר שם ונעים זמירות ישראל ׃ הוסיף שבח ביום שניצל מאויביו ׃ מסר וכו׳ שנאמר בד״ה א׳ כ״ח ויתן דוד לשלמה בנו את תבנית האולם ׃ להזביד לשון לכבשו מקום מנוחה וחלק טוב ׃ נפשו בנגד שאמר אם אתן שנת לעיני וגו׳ ׃ במשאו הכביד שנתן לכ״ה כסף וזהב מאת ככר ׃ שמחות רבו שנאמר במלכים א׳ ח׳ וילכו

דורך דיא שטארקי ווסירן דיא הערשאהרן דיא רעכטפערטיגי בייא גאט ׃ דוא האסט איט זיא וואונדרליך גיט אן (צדקה) אלס ווייא דיא שטערקי בערגי ׃ זיינה נאך אגירס וואהרטטו ריכטן אין גרוסן אב גרונד זיא צו פאלגנג ׃ דמאהלן וואהר זינגן (משה) אונ׳ דיא קינדר ישראל ׃ הן פרוואהר אויף דעם ברונין וואשיר אין דער (אדבר) הבין זיא גיזונגן איט פריידן ׃ וויא זיך צו אנאאין ביהעפטיט דיא בערגי איהנין דייטליך צו ווייזן וואו די אמוריים) אין דיא פרבארגינה היאין זיינר אום גיקואן ׃ אין דער (תורה) אין וועלכם (ספר דיא אלחמות) זוא גאט פר דיא ישראל גשטריטין גשריבן זיינד ׃ איזט דיזי שירה איט פיל (שורות) פרצייכנט ׃ דז׃ דמאהלן זינגטי ישראל דיזי (שירה) ׃ זוהר דיא העללונג פון דער זון האט אהלין שווייגן אונ׳ שטיל שטיאן (יהושע) איין פריינד אונ׳ גליבטר ׃ אונ׳ דיא (לבנה) האט ער אך גשטעלט איינה צייט פון אי נם גאנצן טאג וועגן איינרי עמא זט אויז גיגראבן אין דעם רעכטפערטיגין (ספר יהושע) דיא (שירה) פון איינין גיזאנג ׃ * דמאהלן וואהר (יהושע) ספרעכין (איינה שירה) צו גאט ׃ אן דעם טאג דז גאט האט אין זיינה הנדן איבר אנט ווארט דעם (אמורי) ׃ ט שו וויא דיא ישראל הבין נאריש גיטאן צו אום קייסין דז לאנד איט (עבודה זרה) ׃ הבין זיא אהלין איבר זיך קיניגן פון דיא (אלכים פון כנען) דיא איגם לאנד צור שטרויכלונג ׃ ן איבר געליבן ׃ וויא זיא אבר (תשובה) גיטאן אונ׳ גאט גיבעטין האט ער ביפוהלין זיא ווידרום צו העלפין ׃ דעם (אלך יבין) אונ׳ הער פון (חרושת) האט ער צור (אפלה) אונטרטעניגט ׃ אזו זינגטי (שירה) דיא (דבורה) אונ׳ דער (ברקבן אבינועם) ׃ כלל (דוד המלך) איזט גקריהנט אונ׳ אויף גריכט ווארדן צו זיין איבר אלי (אלכים) זיך צו שטערקן ׃ ליב גזאנג האט ער גיזונגן ליבליך ׃ אונ׳ זיך גיפיהרט אין רעכטין וועג ׃ צור צייט זיינר עלטר האט ער פר אעהרט צו גאט (שבח) צו זינגן ׃ אונ׳ (דוד) רידיטי צו גאט דיא רידידיזר (שירה) ׃ ססר דיזר פאטיר (דוד) האט זיינם זוהן (שלמה המלך) דיא נויטווענדיגקייטין פון דעם (בית

ואספת דגנך ותירשך ויצהרך : ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת : השמרו לכם
פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם להם : וחרה אף יהוה בכם
ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה ואבדתם מהרה מעל הארץ
הטבה אשר יהוה נתן לכם : ושמתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם אתם
לאות על ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם : ולמדתם אתם את בניכם לדבר בם בשבתך
בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך : וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך :
למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע יהוה לאבתיכם לתת להם כימי
השמים על הארץ :

ויאמר יהוה אל משה לאמר : דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם ועשו להם ציצת
על כנפי בגדיהם לדרתם ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת : והיה לכם לציצת
וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות יהוה ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי
עיניכם אשר אתם זנים אחריהם : למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדשים
לאלהיכם : אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים
אני יהוה אלהיכם :

אמת ויציב ונכון וקים וישר ונאמן וטוב הדבר הזה · על אבותינו ועלינו על בנינו ועל
דורותינו ועל כל דורות זרע ישראל עבדיך :

על הראשונים ועל האחרונים לעולם ועד חוק ולא יעבור אמת שאתה הוא יי אלהינו ואלהי
אבותינו לעולם ועד · אתה הוא מלכנו מלך אבותינו אתה למען שמך מהר לגאלנו
כגאלת את אבותינו · אמת מעולם שמך הגדול עלינו נקרא באהבה אין אלהים זולתך :

בוונת הפייטן להזכיר תשע השירות שאמרו ישראל ומה ראוע? ככה ומה סגיע אלהים · ורמז לשיר העשירי שבגאולה לעתיד לבא שנאמר שיר חדש ואין זכרון לראשונים · ומיוסד ע"ב א"ב בראשי חרוזות ובסוף חתום שם המחבר שמעון ברבי יצחק חזק :

אי פתרוס בעברך ראש תנין להדש · במלאת
ספקו שאונו מור בגודש · באוכלי פסחים
נתקדשת בשיר לחדש · השיר יהיה לכם כליל חג
התקדש : גזו בעזים צבאות ישראל · הפלאת
למו

אי פתרוס הוא מצרים · בעברך במכת בכורות · ראש תנין פרעה נקרא תנין שנס היה הוא בכור : להדש לדרוך ולרמוס : באוכלי פסחים נתקדשת כשאכלו פסחים במצרים חדשו ישראל לשורר הקב"ה שנ' במכלי שכתוב בישעיה לו' השיר יהיה לכם כליל התקדש חג ש"מ שסוררו שירה בליל התקדש חג בראשונה על הפסח דהיינו במצרים ויזכיר שפיות

אי דיא איגין (אצרים) וויא דוא זיא בישט איבר גאהרן דער הויבט פון איהרי טאנג דעם (פרעה) צו צרטרעטין :
וויא זיינה אאס פון וואלדן זיינם (חיל) צו עסין איט איינה אויך גיהויפטי אאס · פון דיא ישראל וואס גיגעסין הבין
די (קרבן פסח) בישט גיהייליגט ווארדן איט איינין (שיר) צו פרייארין · אלס וויא דער (נביא) זגט דז (לצוקונפט) איהגין
דער (שיר) זיין ווירט צו איהגין · אלס וויא דיא נאכט פסח דיא גיהייליגט ווארדן איוט אין (אצרים) : גזו זיא פאהריטן
דורך

תתברך צורנו מלכנו וגואלנו בורא קדושים ישתבח שמך לעד מלכנו יוצר משרתים ואשר משרתיו כלם עומדים ברום עולם · ומשמיעים ביראה יחד בקול דברי אלהים חיים ומלך עולם: כלם אהובים · כלם ברורים · כלם גבורים · וכלם עושים באימה וביראה רצון קונם וכלם פותחים את פיהם בקדשה ובטהרה בשירה ובזמרה ומברכים ומשבחים ומפארים · ומעריצים ומקדישים וממליכים : את שם האל המלך הגדול הגבור והנורא קדוש הוא : וכלם מקבלים עליהם עול מלכות שמים זה מזה : ונותנים רשות זה לזה · להקדיש ליוצרם בנחת רוח בשפה ברורה ובנעימה קדשה כלם כאחד עונים ואומרים ביראה · קדוש קדוש קדוש יי צבאות מלא כל הארץ כבודו :

והאופנים וחיות הקודש ברעש גדול מתנשאים לעמת שרפים לעמתם משבחים ואומרים : ברוך כבוד יי ממקומו :

לאל ברוך נעימות יתנו למלך אל חי וקים · זמירות יאמרו · ותשבחות ישמיעו · כי הוא לבדו פועל גבורות · עושה חדשות · בעל מלחמות זורע צדקות · מצמיח ישועות · בורא רפואות · נורא תהלות · אדון הנפלאות · המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית · כאמור לעושה אורים גדולים כי לעולם חסדו : אור חדש על ציון תאיר · ונזכה כלנו מהרה לאורו · ברוך אתה יי יוצר המאורות :

אהבה רבה אהבתנו יי אלהינו · חמלה גדולה ויתרה חמלת עלינו · אבינו מלכנו · בעבור אבותינו שבטחו בך · ותלמדם חקי חיים · כן תחננו ותלמדנו · אבינו אב הרחמן המרחם רחם עלינו · ותן בלבנו להבין ולהשכיל לשמוע · ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה · והאר עינינו בתורתך · ודבק לבנו במצותיך · ויחד לבבנו לאהבה וליראה את שמך · ולא נבוש לעולם ועד · כי בשם קדשך הגדול והנורא בטחנו · נגילה ונשמחה בישועתך : והביאנו לשלום מארבע כנפות הארץ · ותוליכנו קוממיות לארצנו · כי אל פועל ישועות אתה · ובנו בחרת מכל עם ולשון וקרבתנו לשמך הגדול סלה באמת להודות לך וליחדך באהבה בא"י הבוחר בעמו ישראל באהבה :

יחיד אומר אל מלך נאמן :

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד : ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד · ואהבת את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך : והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך : ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך : וקשרתם לאות על ידך והיו לטטפת בין עיניך : וכתבתם על מזזות ביתך ובשעריך :

והיה אם שמע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את יהוה אלהיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם : ונתתי מטר ארצכם בעתו יורה ומלקוש

לְבַדּוֹ מֵאָז הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא מִימוֹת עוֹלָם : אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים
רַחֵם עָלֵינוּ אֲדוֹן עֻזֵּנוּ צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ : אֵין כְּעֶרְכְּךָ וְאֵין זוּלָתֶךָ אֶפֶס
בִּלְתֶּךָ וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ : אֵין כְּעֶרְכְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה · וְאֵין זוּלָתְךָ מַלְכֵּנוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא :
אֶפֶס בִּלְתְּךָ גּוֹאֲלֵנוּ לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ : וְאֵין דּוֹמֶה לְּךָ מוֹשִׁיעֵנוּ לִתְחִיַּת הַמֵּתִים :

אם חל י"ט בחול אומרים זה

הַמֵּאִיר לָאָרֶץ וְלַדָּרִים עָלֶיהָ
בְּרַחֲמִים וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ
בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית ·
מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ כֻּלָּם בְּחָכְמָה
עָשִׂיתָ מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ ·
הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז
הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא
מִימוֹת עוֹלָם · אֱלֹהֵי עוֹלָם
בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים רַחֵם עָלֵינוּ אֲדוֹן
עֻזֵּנוּ צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ
מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ · אֵל בָּרוּךְ גְּדוֹל
דֵּעָה הֵכִין וּפָעַל זָהֳרֵי חַמָּה טוֹב
יָצַר כָּבוֹד לִשְׁמוֹ · מְאוֹרוֹת נָתַן
סְבִיבוֹת עֻזּוֹ · פִּנּוֹת צְבָאָיו
קְדוֹשִׁים רוֹמְמֵי שַׁדַּי תָּמִיד
מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּקְדֻשָּׁתוֹ :

אֵל אָדוֹן עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים בָּרוּךְ וּמְבֹרָךְ
בְּפִי כָּל נְשָׁמָה : גָּדְלוֹ וְטוּבוֹ מָלֵא
עוֹלָם · דַּעַת וּתְבוּנָה סוֹבְבִים אוֹתוֹ :
הַמִּתְגָּאֶה עַל חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ · וְנֶהְדָּר בְּכָבוֹד עַל
הַמֶּרְכָּבָה · זְכוּת וּמִישׁוֹר לִפְנֵי כִסְאוֹ · חֶסֶד
וְרַחֲמִים לִפְנֵי כְבוֹדוֹ · טוֹבִים מְאוֹרוֹת שֶׁבָּרָא
אֱלֹהֵינוּ · יְצָרָם בְּדַעַת בְּבִינָה וּבְהַשְׂכֵּל · כֹּחַ
וּגְבוּרָה נָתַן בָּהֶם · לִהְיוֹת מוֹשְׁלִים בְּקֶרֶב תֵּבֵל ·
מְלֵאִים זִיו וּמְפִיקִים נֹגַהּ · נָאֶה זִיוָם בְּכָל
הָעוֹלָם · שְׂמֵחִים בְּצֵאתָם וְשָׂשִׂים בְּבוֹאָם ·
עוֹשִׂים בְּאֵימָה רְצוֹן קוֹנֵיהֶם : פְּאֵר וְכָבוֹד
נוֹתְנִים לִשְׁמוֹ · צָהֳלָה וְרִנָּה לְזֵכֶר מַלְכוּתוֹ
קָרָא לַשֶּׁמֶשׁ וַיִּזְרַח אוֹר · רָאָה וְהִתְקִין צוּרַת
הַלְּבָנָה · שֶׁבַח נוֹתְנִים לוֹ כָּל צְבָא מָרוֹם ·
תִּפְאֶרֶת וּגְדֻלָּה שְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ :
לָאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת מִכָּל הַמַּעֲשִׂים בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי נִתְעַלָּה וְיָשַׁב עַל כִּסֵּא כְבוֹדוֹ
תִּפְאֶרֶת עָטָה לְיוֹם הַמְּנוּחָה עֹנֶג קָרָא לְיוֹם
הַשַּׁבָּת זֶה שֶׁבַח שֶׁל יוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁבּוֹ שָׁבַת
אֵל מִכָּל מְלַאכְתּוֹ · וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְשַׁבֵּחַ וְאוֹמֵר
מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת טוֹב לְהוֹדוֹת לַיְיָ :

לְפִיכָךְ יְפָאֲרוּ וִיבָרְכוּ לָאֵל כָּל יְצוּרָיו שֶׁבַח יְקָר וּגְדֻלָּה יִתְּנוּ לָאֵל מֶלֶךְ יוֹצֵר כֹּל הַמַּנְחִיל מְנוּחָה
לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ · יִתְקַדַּשׁ וְזִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ יִתְפָּאַר
בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת :

תִּתְבָּרַךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ :

תִּתְבָּרַךְ מוֹשִׁיעֵנוּ :

עַל שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְעַל מְאוֹרֵי אוֹר שֶׁעָשִׂיתָ יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה :

תתברך

וְלֹא מָנַעְתָּ מִפִּיהֶם דְּגַן שָׁמָיִם · הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם מָיִם : שָׁמְעוּ אָמְצָךְ כָּל אַפְסֵי תְחוּמִים · הֲדַר הוֹדְךָ עַל אֶרֶץ וְשָׁמָיִם · בְּתִתְּךָ חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ מָיִם : אָז מָצְאוּ אָבוֹת חֵן וּבְצִלְּךָ לָנוּ · אָנָּא הַבֵּט נָא עַמְּךָ כֻּלָּנוּ · לֹא לָנוּ יְיָ לֹא לָנוּ : תִּפּוֹל צָרָה בַּעֲדִינָה מֵאֱנוֹשׁ לַאֲבוֹד · צַוֵּה יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב בְּיִרְאָה אוֹתְךָ לַעֲבוֹד · כִּי לְשִׁמְךָ תֵּן כָּבוֹד : תְּבִיאֵמוֹ אֲגוּדִים יַחַד לִמְכוֹן שִׁבְתֶּךָ · וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר צְבִי קֹדֶשׁ נַחֲלָתֶךָ · עַל חַסְדְּךָ עַל אֲמִתֶּךָ : יְמַקְוֶיךָ מְקַבְּלִים עוֹל מַלְכוּתְךָ עֲלֵיהֶם · נָא הֱיֵה סֵתֶר לָמוֹ מִפְּנֵי שׁוֹדְדֵיהֶם · לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה נָא אֱלֹהֵיהֶם : כִּי בָא נוֹגֵשׂ וְכָל חֵילוֹ בַּמָּיִם · נָא שִׁית אוֹיִבְךָ לְמוֹרַשׁ קִפּוֹד וְאַגְמֵי מָיִם · וְיֵדְעוּ כִּי אֲנַחְנוּ עַמּוֹ וֵאלֹהֵינוּ בַּשָּׁמָיִם : חזן כְּהִפְלֵאתָ לְדוֹר רִאשׁוֹן רוֹב נִסֶּךָ · הַפְלֵא עִם אַחֲרוֹנִים מְחַכֶּיךָ חוֹסֶךָ · וְכָל פֶּה יְהַלְלוּךָ מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ · קָדוֹשׁ :

קשה לזריז אקלנקוב ראש רשעי׳ : עמוסי שעים העמוסים מני בטן : רננשמים זה סמן · אפסי תחומים שישבו בקצוי׳ ובתחומי׳ אשי׳ ויגלה הדר הודך וכו׳ : מצאו אבות חן וכו׳ כשצויא לעשות משכן כדי שילגוי בכילך : אנא בבקשה הבט נא שאנו עמך כלנו כלב ונפש אחד ולא על צדקותינו אנו מפילים תחנונינו לפניך זהו : לא לנו כי לשמך תן כבוד : בעדינה זה בבל שנ׳ בישעיה מ״ז שמעי זאת עדינה : לאבוד וכרת מאנוש · למכון וכו׳ לב״ה : צבי א״י : על חסדך בזכות אברהם : על אמתך בזכות יעקב שנאמר במיכה ז׳ תתן אמת ליעקב חסד לאברה׳ : שודדיהם גזלנים : כי בא נוגש וכו׳ כמו שטבעת פרעה במים · וקיפוד עוף שדרכו לעמוד במדבר על אגמי מים : כהפלאת וכו׳ בגאולה ראשונה : עם אחרונים זו גאולה אחרונה :
אי

אם חל י״ט בשבת אומרים הכל יודוך :

הַכֹּל יוֹדוּךָ וְהַכֹּל יְשַׁבְּחוּךָ וְהַכֹּל יֹאמְרוּ אֵין קָדוֹשׁ כַּיְיָ : הַכֹּל יְרוֹמְמוּךָ סֶּלָה יוֹצֵר הַכֹּל : הָאֵל הַפּוֹתֵחַ בְּכָל יוֹם דַּלְתוֹת שַׁעֲרֵי מִזְרָח : וּבוֹקֵעַ חַלּוֹנֵי רָקִיעַ מוֹצִיא חַמָּה מִמְּקוֹמָהּ : וּלְבָנָה מִמְּכוֹן שִׁבְתָּהּ : וּמֵאִיר לָעוֹלָם כֻּלּוֹ וּלְיוֹשְׁבָיו שֶׁבָּרָא בְּמִדַּת רַחֲמִים : הַמֵּאִיר לָאָרֶץ וְלַדָּרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים · וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית : הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמָם לְבַדּוֹ

דו פאלק דאז צו דיר גיטראגן פון אוטר לייב · אונ׳ ניט פון איהנן פר איטן דיא שפייזי פון הימל · אונ׳ דער פרהעהרט האט דעם שטיינירן פעלזן צום בחך וואסיר : שמעו עס האבן גהערט דיינה שטארקהייט אלי הערן אין אלי גאמרקן · די טוגהייט דיינר פראכט ווהר אויף ערד אונ׳ הימל · וויא דוא האשט גיגעבן דעם שטרקן פעלזן צום קוואל וואסיר : אז דאזומאל האבן אונזרי עלטרן (חן) גפונדן אונ׳ אין דיינם שאטן גנעדיגט · איך ביטי דיך לוגי דאך דו איר אלי זיינד דיין פאלק · טואי עס גאט ניט וועגן אונזרר זונדרן וועגן דיינר : תפול דו זאלשט ווארפן לייד אן (בבל) · איהרי לוגירם פון אבנטן זיא צו פר ליהרן · גביטי דיא הילפי פון יעקב אום דיך צו קענן איט (יראה) דיהנן דען צו דיינן נאמן זאלשטו געבן (כבוד) : תביאמו דוא זאלשט זיא צו זאמן פר בונדן ברענגן אין דער אן ברייטונג דיינס גזעס · אונ׳ זאלשט זיא איין פלאנצן אויף דעם בערג דער גלוסטיטי הייליגקייט דיינר (נחלה) · אויף דיינר גנאד אונ׳ וואהרהאפטיגקייט : ה׳ גאט דיא ישראל דיינה האפיר · נעמן אויף זיך דז יאך פון דיין (אלכות) · איך ביט דיך זייאי דאך איין בשילד צו זיא פר איררי רויברשי · ווארום זאלן דיא היידן זאגן וואו איזט דען איהר גאט : כי דען עס איזט גיקומן דער בצווינגר אונ׳ זיין גנץ (חיל) אין וואסרי · ביטי דיך אמכי דיינה פיינדי צורערבי דער איילן אונ׳ צו גיאווילכט פון וואסרי · אונ׳ דז זיא זאלן וויסן דז איר זיינד זיין פאלק · אונ׳ אונזר גאט איזט אין הימל : כהפלאת אלש וויא דוא גיוואונדר ווערקט האסט צו דעם ערסטן (דור) דייני פילי (ניסים) זייאי אך וואונדר ווערקן איט דיא הינטרסטי דייני האפר אונ׳ בשילטי · אז ווערדן דיך אלי אורגן לויבן אונ׳ זאגן גרוים זיינן דיינה ווערקי · קדוש :
מי

מַרְכְּבוֹת בּוֹגֵד בְּלַע בְּסוּף וְשִׁיחוֹר · בַּנְּהָרִים חָרָה
אַפּוֹ וְנֶהֶפְכוּ סְחַרְחוֹר · הַיַּרְדֵּן יִסּוֹב לְאָחוֹר : תְּהוֹמוֹת
רָגְזוּ וַיֶּהֱמוּ גַלִּים · רָאוּךָ מַיִם מֵאֵימָתְךָ חָלִים · הֶהָרִים
רָקְדוּ כְאֵילִים : יְמִינְךָ יֶשַׁע הֶחִישָׁה בְּעֵת רָצוֹן ·
יִרְעֲשׁוּ הֶהָרִים וְעַמּוּדֶיהָ יִתְפַּלָּצוּן · גְּבָעוֹת כִּבְנֵי צֹאן :
וּבְרוֹב צִדְקָתְךָ מַפַּלְתָּם תִּקְנוֹס · צוֹלָה חָרְבָה
וְנַהֲרוֹתֶיהָ תְּאַנּוֹס · מַה לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס : וּבְרוּחַ
חֲזָקָה סִיעַרְתָּם סְחַרְחוֹר · חוֹמָה וּמְסִלָּה לְעַמְּךָ
תִּבְחוֹר · הַיַּרְדֵּן תִּסּוֹב לְאָחוֹר : אָמַר קִבֵּץ כְּעָמִיר
שָׂרֵי אֱוִילִים · קָלַע נַפְשׁוֹתָם חֶפְצוֹ לְהַשְׁלִים ·
הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים : נָשַׁפְתָּ חֲמָתְךָ תִּבְעַר
פְּנִימִי וְחִיצוֹן · חֶלֶד הִתְפּוֹרְרָה תּוֹךְ וְקִיצוֹן · גְּבָעוֹת
כִּבְנֵי צֹאן : מִי כָמֹכָה זְמִיר עָרִיצִים יַעֲנֶה בְּמֶרֶץ ·
זְרוֹעֲךָ הַשְׁפֵּת וְהִתְמוֹטְטָה הָאָרֶץ · מִלִּפְנֵי אָדוֹן
חוּלִי אָרֶץ : נָטִיתָ קַשְׁתְּךָ רֹאשׁ פְּרָזָיו לִנְקוֹב · קְרָיוֹת וּמִבְצָרִים
נֶחְשְׁבוּ לִרְקוֹב · מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב : נָחִיתָ וְנִהַלְתָּ עַם עֲמוּסֵי מְעָיִם ·

ולא

פי' גלים : בנהרים כל נהרים שבעולם שנא' בשמות י"ד ויבקעו המים ולא נאמר הים : סחרחור היו הולכין ומסבבין ללכת לאחוריהן ונבקעו גם · הירדן יסוב לאחור ונבקע : ראוך מים היו חלים ורועדין : החישה מיהרה : יתפלצון רעדו שהיו יראים שמא לא יקבלו ישראל את התורה ויחזור העולם לתוהו ובוהו : מפלתם של מצרי' תקנוס לשון קנס : ונהרותיה תאנוס מרחק ואנס כל הנחלים ההולכים אל הים ומנעם מלירד בים : סיערתם ברוח קדים עזה כל הלילה כן תבחר לעמך לעשו' מסילה שנאמ' ישעי' י"א והיה מסילה לשאר עמו וגו' : אמר אויב ארדוף וקיבץ שרי מצרים שנקראו אוילי' : כעמיר כאסיפ' עמרים שבשדה : קלע זרקם כבף הקלע : חפצו של הקב"ה להשלים בהם : פנימי וחיצון אלו שנשארו בבית שנאמ' בשמות י"ד נלחם להם במצרי' זהו פנימי ואותן שרדפו ויצאו חוצה נקראו חיצון : התפוררה נשברה לשון פירורין : תוך של ים ונקצבו · זמיר עריצי יענה פי' ישעי' כ"ה שקרא הקב"ה לשבירת רשעים השוברים שבירות בכח ואלמות : במרץ במהרה ובמרוצה : והתמוטטה הארץ תמעד ותמוג ונפלה : ראש פרזיו כו' פי' בחבקוק ג' נקבת במטיו ראש פרזיו כלומר נטית ידך לדרוך קשת

רייטוואגן דעם פֿעלטרש זיינד ווארדן איין געלונקן אין דעם (ים סוף) אונ' דעם נילוס · אן אלי בעך האט גגרימט זיין צארן אונ' זיא זיינד ווארדן פֿרקעהרט זיך צו רוק צו וועגן · דער (ירדן) וואהרן זיך אויך ווענדן פֿר דיא ישראל רוק ווארטס : תהומות דיא אבגרונד וואהרן ערשראקן אונ' ברוזן דיא אינדן · דיא וואסר הבן דיך געזעהן · זא ווארן זיא פֿר דיינר פֿורכט ציטרן · דיא בערג · וואהרן שפרינגן אלז וויא דיא ווידר : ימינך דייני רעכטי האלפֿיגה הנד טעט צו אונז איילן איט איינר בוילגטי צייט · זיא וואהרן שטוראן דיא בערגי · אונ' איהרי זיילן ערשרעקין · אונ' דיא הויכֿי היך אלז וויא דיא יונגי שאף : וברוב אונ' איט דיינר גרושי גירעכֿטיגקייט האשטו איהרי (אפֿלה גיקנסת) · דז טיפֿי וואסר ווארדי טרוקן אונ' איהרי בעך וואהרשטו בצווינגן · דז אלי פֿר אגיטן זאט אייזט דיר (ים) דז דו טושט ענטפֿליהן : וברוח אונ' איט איינן שטארקן ווינד האשטו זיא גשטמראט גריגגם הירום · דיא וואסר איינה אווער אונ' אין (ים) איינן גבאהנטן וועג האשטו טואן אויז ערוויהלן · אונ' דעם (ירדן) האשטו אך גוועגדט זיינה וואסר צו בלייבן צו רוק : אמר דער פֿיינד האט גזאגט אונ' איין גזאמילט אלז געעבן (תבואה) דיא הערן פֿון (אוילים) · איר לייבר זיינר גשלידירט ווארדן · אום גאטס בגעהר צו ערפֿילן אונ' דיא בערגי וואהרן פֿר פֿריידי שפרינגן אלז דיא ווידר : נשפת דוא האשט גוועהט דיינם צארן אונ' אן גיצונדן אן דיא אין אנדרים אונ' דיא הויסן וואהרן · דיא גלי וועלט וואהר פֿר (אורח) אלז וויא צער ברעקילט איטן אין · אונ' אן אלי ענדן אונ' דיא הויכי היכֿין אט וויא דיא יונגי שאף : מי ווער אייזט דיר גאט גלייך צו פֿר טניידן דיא שטארקי (רשעים) · וואר אטה רופֿין אין דער איין · דיינה אאכֿט האשטו ענדעקט · זא וואהר צערפֿאלן דיא ערדי · פֿאר דעם הערן דר גרונפֿעסטר דער ערדי : נטית דוא האשט גינייגט דיינן פֿפיילן בויגן דען הויבט זיינה שטארקי · אין דיא אפֿינה שטעט זולדר צו צעכרן אלי שטעט אונ' פֿעסטונגן ווארד גיאכֿט נור פֿור פֿוילונג · פֿר דעם גאט פֿון יעקב : נחית דוא האשט גפֿיהרט איט (נחת)

בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבוֹרָךְ :

ווען דר חזן המבורך אויס האט זאל קהל דאז זאגן :

בָּרוּךְ יְיָ הַמְבוֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

דער חזן זאל אך זאגן ברוך יי המבורך לעולם ועד :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חוֹשֶׁךְ עוֹשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת הַכֹּל: אוֹר עוֹלָם בְּאוֹצַר חַיִּים אוֹרוֹת מֵאוֹפֶל אָמַר וַיֶּהִי :

ווייל דער חזן זאגט (ברכו) זאגט דז (קהל יתברך) :

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים סוֹלּוּ לָרוֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעַלְזוּ לְפָנָיו וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה:

ווען דר חזן זאגט את יי׳ זאל קהל זאגן דס :

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד :

ווען דר חזן המבורך אן היבט זאל קהל זאגן דז :

יְהִי שֵׁם יְיָ מְבוֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם :

אחר ראשי פסוקים בראשי חרוזית מכופל סם המחבר שמעון בר יצחק חזק ואמץ אמן

וַיּוֹשַׁע שׁוֹשַׁנֵּי פֶּרַח מַזְרִיחַ מְאוֹרִים · שְׁמָרָם כְּאִישׁוֹן בְּרָדְפוּ אֲחוֹרַיִם · בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם :
וַיַּרְא מְשִׁסַּת מִסְתּוֹלֵל בּוֹ לְהָלְעִז · מִמְּשָׁךְ מִפָּרֶךְ בְּיַד רָמָה לְהָעֵז · בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז · אָז יָשִׁיר עָנָיו וְסִיעָתוֹ לְהַקְדִּישׁוֹ · עֻזּוֹ יְמִינוֹ וּזְרוֹעַ קָדְשׁוֹ · הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ · שִׁמְךָ עַל כֹּל יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ · מוֹשָׁבְךָ בְּרוּם וַהֲלוּכָךְ בַּקֹּדֶשׁ : עֵדֹתֶיךָ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נַאֲוָה קֹדֶשׁ · קָדוֹשׁ : עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ שׁוֹרְרוּ לוֹ מַקְהֲלוֹתָיו · וְשַׁוּוּ הוֹד וְהָדָר בִּתְהִלּוֹתָיו · יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו : יְיָ נִגְלָה לְעַמּוֹ הֱיוֹת מָנוֹס · נוֹזְלִים צָגוּ כְּמוֹ נֵד לִכְנוֹס : הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס :

וויושע שושני פרח לישראל שנ׳ כהושע י״ד אהיה כטל לישראל יפרח כשושנה : מזריח מאורים הקב״ה המזריח מאור החמה ולבנה בכל יום : ברדפו למצ׳ אחורי׳ : משיסה כנעסה בפרעה ובחילו שהיה · מסתולל דורך על ישראל : בו להלעז לשלטון עליו ואת ראו ישראל שמושך מפרך מצרים : להעז לאסוף לשון שלח העז שם ט׳ : שעם לעז המצריים שנעשו ללעג ולחרפה · ענוו וסיעתו משה ובני ישראל : ישראל ממשלותיו שממשלתו עליהם : נגלה שנאמ׳ בפסוק ט״ו זה אלי ואנוהו : היות מנוס ומחסה להם : צגו עמדו המים כחומה : בונד פרעה שהיה כונד נהקב״ם · ושיחור סוף

מרכבות

וישע אונ׳ ער הע׳פט דיא בליהנדר רויזן דיא (ישראל) · גאט דער דא מאכט שיינן דיא ליכטר · ער האט זיא גהיטט אלז איין שוא רץ אפפיל ווען זיא זיינד ווארדן נאך גיאגט הינטר זיך · וויא ישראל אויז גיגאנגן אויז אגדים :
וירא אונ׳ ישראל זעהיט דעם רויב פון (פרעה) דעם זי גטרעטן · אים ווידרום צו פר שפאטן יאויז גלוגן פון דר הארטי ארבייט איט אפינה אאכס צור פר זמאלונג · וויא יעקב אויז גינג פון דעם פר שפאטיטין פאלק : אז דא מאהל וואר זינגן דער (עניו משה רבינו) אונ׳ דיא (ישראל) זיינה (חברותה) איהם צו הייליגן וועגן דער שטערקי זיינר רעכטי הנד אונ׳ די אמכט זיינר הייליגי: דא מאהל וואר (יהודה) צו זיינם הייליגטום צום ערשטין אין (ים) : שמך דיין נאמן זאל איבר אלין ווערדן גיאכט ברט אונ׳ גהייליגט דען דיין גיזעס איזט אין דער הוך · אונ׳ דיין גאנג איזט אין הייליגטום · דייני בלייבונג דורך דיא נביאים זעהר וואהרהאפטיג · צו דיינם הויז איזט ליהרליך דיא הייליגקייט : קדוש עזי דיא שטארקי אונ׳ דיא ליבי גאטיס הבין צו איהם גזונגן זיינה פר זמאלונג · אונ׳ הבין פר גליכן פראכט אונ׳ טוגהייט אין זיינר בלויבונג · אונ׳ ישראל וואורדי צו זיינר פר וועלטיגונג : ה׳ גאט וואר אפינבאהרט צו זיינם פאלק צו זיין איהרי פלוכט · דיא רינדיגי וואסר זיין גשטאנדן אלס אייגה אויאר זיך צו פר זאמלן · דא דו (ים) גאט געזעהן איזט עס ענטלאפין : מרכבות דיא רייטוואגן

יוצר ליום שביעי של פסח

הַגִּבּוֹר

לָנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ : הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא : שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ · וְכָתוּב רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה :

בְּפִי י שָׁרִים תִּתְהַלָּל · וּבְדִבְרֵי צַ דִּיקִים תִּתְבָּרֵךְ · וּבִלְשׁוֹן חֲ סִידִים תִּתְרוֹמָם · וּבְקֶרֶב קְ דוֹשִׁים תִּתְקַדָּשׁ :

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאֵר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר · שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל הַיְצוּרִים לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר לְבָרֵךְ לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס עַל כָּל דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ :

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ כִּי לְךָ נָאֶה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וְזִמְרָה עֹז וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדֻשָּׁה וּמַלְכוּת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל בַּתִּשְׁבָּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת · הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה · מֶלֶךְ אֵל חֵי הָעוֹלָמִים : וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כֹּחַ אֲדֹנָי · כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר : זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה :

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵיהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵיהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵיהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן · וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן :

אָמֵן יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא יִתְבָּרֵךְ : שְׁמוֹ וְיִתְעַלֶּה זִכְרוֹ לָעַד וּלְנֵצַח נְצָחִים :

יִתְבָּרֵךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵיהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵילָּא מִכָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן :

ברכו

לְמַשְּׁמֵשׁ · וְחַסְדּוֹ מֵאִתָּנוּ לֹא יָמִישׁ · וְשֵׁם יִנּוֹן לִפְנֵי שֶׁמֶשׁ וְעָלַיִךְ צִיּוֹן
כְּבוֹדוֹ יֵרָאֶה בּוֹקֶר וָרֶמֶשׁ · יְיָ לְאוֹר עוֹלָם יִהְיֶה שַׁחַר וָאֶמֶשׁ · לְאוֹר
עוֹלָם לֹא יִהְיֶה לָךְ עוֹד הַשֶּׁמֶשׁ : מְאוֹר מְשָׁרְתָיו יַזְהִיר כְּזוֹהַר הָרָקִיעַ
לְהִתְחַדֵּשׁ · הַנּוֹתָר בְּצִיּוֹן קָדוֹשׁ יֵאָמֶר לוֹ לְהִתְקַדֵּשׁ · אַדִּיר יְיָ שָׁם לֹא
יַעֲבָרֶנּוּ טָמֵא לְהַדֵּשׁ : לֹא יוֹסִיף לָבֹא בוֹ עָרֵל וְקָדֵשׁ · שְׂרִידִים אֲשֶׁר
יְיָ קוֹרֵא יִכָּנְסוּ לְפַרְדֵּס · לִבְשִׁי בִּגְדֵי תִפְאַרְתֵּךְ יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ :
בְּרֹאשׁ חֲמִשָּׁה הָרִים מִקְדַּשׁ אֵל לְכוֹנְנָה · בֵּית אֱלֹהִים תַּחַת זִיו
כְּבוֹדוֹ לְגוֹנְנָה · יַרְחִיבוּ אָהֳלֶיהָ יְרִיעוֹת מִשְׁכְּנוֹתֶיהָ יַטּוּ לְשַׁכְּנָה ·
עוֹלָה וּמַרְחֶבֶת לְמַעְלָה וְנָסַבָּה וְרָחֲבָה בָּעֶלְיוֹנָה · קְבוּצֵי גָּלְיוֹת
מְקֻבָּצוֹת וְנִדָּחוֹת בְּבֵית מְלוֹנָה · וּפְדוּיֵי יְיָ יְשׁוּבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה : חָזָק
וְאַמִּיץ לְעֵינֵינוּ רוּחוֹ הַטּוֹבָה יָעִיר · שְׁנַת גְּאֻלָּה יַרְאֵנוּ יְחַיֵּנוּ רַב וְצָעִיר ·
מִיַּד נֵכָר יִפְצֶה בְּנֵי צָעִיר · קוֹל מֵהֵיכָל קוֹל שָׁאוֹן מֵהֵרִיב יַסְעִיר ·
חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב לָהּ שָׁלֵם יְשַׁלֵּם הַמַּבְעִיר · הִתְפַּלְּלוּ בַּעֲדָהּ וְדִרְשׁוּ
אֶת שְׁלוֹם הָעִיר :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ · פּוֹרֵס סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלָיִם : ה

לשבת ושמרו וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מוֹעֲדֵי יְיָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :

אונ' אן חורט שאונה עשרה גלייך דיא ערשטי נאכט סוכות : דער נאך זאגט אן קדיש : עלינו : קדיש יתום יגדל :

הגבור

זאגין · חבתי · איך הבי גיהאפט צו גאט זיינה צייכין אלז פון דיא ווענט צייטן · הער ווידרום צו ער גרייפין : אונ' זיין חסד זאל ער פון אונז ניאר אב טואן · אונ' דעם נאמן פון משיח ווצוכר וואהר פֿאר דער זון · אונ' אויף דיר ציון זאל ער ווערדן גיזעהן אמרגינס אונ' אבינדס · גאט זאל דיר זיין צום איביגן ליכט אמרגינס אונ' נאכטס · אבר צום ווענט ליכט זאל דיר כיאר זיין דיא זון : כאר די ליכט פון זייני משרתים ווערט ער אלין לייכטין אלז די לויטרקייט פון הימל צו פֿר נייארן · וואס איבריג גבליבן איז צייון קדוש ווערט צו איהם גיזגט ווערדן צו ווערדן גיהייליגט · דער שטארקי גאט אוזט דארטין · עס זאל אים ניט איבר פֿאהרן איין אום ריינר זולכם צו בטרעטין · עס ווערט ניאר דארט אהין קומן קיין פֿר שטאפטר אונ' קיין אום הייליגר דיא איבריגי די גאט רופֿיט זאלין ווערדן איין גיזאלט אין דעם לוסט גארטין · קליידי אן דיינה שינהייט ירושלים דוא הייליגי שטאט : בראש אן דער שפיץ דער פינף בערגי די (מקדש) פֿון גאט אן צו בריטין גיטיס הויז אונטר · דער שינהייט זיינין כבוד צור בשיצין · זיא זאלין זיך ער ווייטרין איהרי געלדר · די אום המנג איהרט אשכן זאלין זיך נייגן זיא צו אפלין דואין · אויף צו גיסן אונ' זיך ער ווייטרין אין דער היך אונ' אום פֿאנגן אונ' אויז ביריייטין אן אלער איבדשטין · דיא פֿר זאמטי פֿון גלות איין צו רואין אין איהרן הערבערג הויז · אונ' די ערלזטי פֿון גאט זאלין ווידר קעהרן אונ' קואן נאך ציון מיט גיזאנג · חזק גאט דער שטארקי אונ' פֿעסטר פֿר אונזרי אויגן ווין גוטיס גאיהט זאל ער ערוועקין · די יאהר פֿון דער גאולה זאל ער אונז ווייזין · אונ' לאזין לעבין אלט אונ' יונג · פֿון הנדן דעם פֿון גאט בפֿרעאדיטן היידן זאל ער בישצרואן דיא קינדר יעקב דעם יונגן · ווען דעם קול פֿון היכל אונ' ברואינדי קול · זיינה פֿר ווישטר זאל ער בשטוראין · איינה פֿייארגי אוימר אום איר הרום זאל איהר לאזין גאט דער זיא אן גיצונדן · זייט ביטן איהרינט ווגן אונ' פֿארשיט דעם פֿרידן פֿון דיזר שטאט :

וְאָמְרוּ : זֶה צוּר יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ :

יְיָ יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד · וְנֶאֱמַר כִּי פָדָה יְיָ אֶת יַעֲקֹב · וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ :

רָכַב עַל כְּרוּב בִּרְקִים רָב מַלְכִּי · שָׁלַח מִמָּרוֹם הִמְשָׁנִי מִמַּיִם הִמְשִׁיכִי · תַּמְתִּיר עִתִּי פָּן קוֹמִי וּלְכִי · כִּי אָמְנָם כִּי גוֹאֵל אָנֹכִי : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ · גָּאַל יִשְׂרָאֵל :

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם · וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים · וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ · וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ · וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ · כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה · כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ · לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם : וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ :

שם המחבר מנחם ברבי יעקב חזק ואמץ

מָתַי אָבוֹא וְאֵרָאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים לְהַקְבִּילָה · נְוֵי חוֹמוֹת מַגִּיעוֹת כִּסֵּא כָבוֹד לְמַעְלָה · הֵיל וְאַרְמוֹן עַל מִשְׁפָּטוֹ וְהָעִיר עַל תִּלָּהּ · מִכְלַל יֹפִי יוֹפִיעַ כְּעִיר שֶׁחֻבְּרָה לָּהּ בִּמְסִלָּה · בֵּית אֵל עוֹלָה שְׂרִידֵי גוֹלָה לְהָגִילָה · אֱלֹהִים יְכוֹנְנֶהָ עַד עוֹלָם סֶלָה : נִכְסְפָה גַּם כָּלְתָה נַפְשִׁי אֶל יוֹפִי מִכְלוּלֶיהָ · מְהֵי חֲדָשָׁה וְשַׁבְּתָהּ לְהֵרָאוֹת תָּמִיד עָלֶיהָ · בַּעֲלוֹת כָּעָב קְרוּאֶיהָ לְשָׁלֹשׁ פְּעָמֵי רְגָלֶיהָ · לְסַבֵּב צִיּוֹן וּלְהַקִּיף וְלִסְפּוֹר אֶת מִגְדָּלֶיהָ · בִּרְנִיּוֹת נוֹסָפִין לָהּ לְמִשְׁמַר נְוֵי זְבוּלֶיהָ · יִקְרְאוּ לִירוּשָׁלַיִם כִּסֵּא יְיָ וְנִקְווּ אֵלֶיהָ : חַכֵּתִי לַיְיָ אוֹתוֹתָיו כִּימֵי עוֹלָם

למשמש

אונדר דיא ער גיוואונדר ווערקט ווענן זיינר · דיא שפראכונג זיינר הייליגקייט בין איך אונ' איר אייט ערלויבט א הם צו לויבן · אונ' צו זגין דיזער איזט איין גאט אונ' איך וויל איהם בטיהגן ער איז דער גאט איינן פאטיר אונ' וויל איהם ערהיבן :

רכב ער איזט גריטין אויף דעם אלאך כרוב · ווי פילי בליצין איין קיניג · גשיקט האט פון היאלי ער האט איך אויז גילויגן אויז דעם וואסיר · אונ' איך נאך זיך גילויגן · אונ' גזאגט איינה גגן פרואי ישראל שטיאי אויף אונ' גיאי דען פרוואהר איך בין דער אויז ערלויזר :

שתי ווען ווער איך קואן אונ' גיזעהן ווערדן דיא הערליכקייט גאטיש צו עמפפנגין · אין (ירושלים אונ' בית המקדש) עס כר צירהט פון איהרי אוימרן גירייכן ביז אריף אן כסא הכבוד דיא אוימרן אונ' דעם פאלאסט אויף זיינר ארדנונג אונ' דיא שטאט אויף איהרן שטאנד אדר גיבערג · דיא גקריהנטי שוינהייט זאל ער אויף אלכין שייני · אלס איינה שטאט וואו זיך אלי צו איהר ביהצפטיט אויף דער שטראס · נאך גאטיש הויז אויף צו גיאן דיא איבר גבליבינה אין גלות אידרוס צו ער פרייאן · גאט וואלי זיא אן ברייטין צו זיין ביז איביג סלה : נכספה עס טוט גלוסטין אונ' אייט גגן ערגעבן איין לייב צו דער היפשהייט איהרר בקריהנונג · אלי (ראש חדש) אונ' סבת צו ווערדן שטעץ גיזעהן בייא איהרי אין דעם אויף גיאן אלס איין וואלקין איהרי בירופינה צו איהרי (שלש רגלים) · אום צו גיאן אונ' ריגלין (ציון) אונ' צו ציהלן איהרי שערנר · שלעסיר זייגר אין איהר פראצהרט צור היטונג דיא שוינהייט איהרי פאלאסטין · זיא ווערין הייסין ירושלים דעם שטוהל גאטיש אונ' זאהרן זיך אין איהר איין זמאלין

מִקֶּדֶם נוֹרָאוֹת · עוֹד יֵרָאֵנוּ נִפְלָאוֹת · וּמַטֵּהוּ עַל הַיָּם : נִדָּחִים יַדְרִיךְ בִּנְעָלִים · וְהִכָּהוּ לְשִׁבְעָה נְחָלִים · אֶת לְשׁוֹן הַיָּם : חָפְשִׁים יַדְרִיךְ שִׁירַיִם · נִשְׁאָרִים מֵאַשּׁוּר וּמִמִּצְרַיִם · וּמֵאִיֵּי הַיָּם : מֵאַרְצוֹת יְקַבֵּץ לִגְאָלָם · לִנַטְּלָם לְנַשְּׂאָם כִּימֵי עוֹלָם · מִצָּפוֹן וּמִיָּם : בְּחַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יֵצְאוּ · מַיִם חַיִּים וְיֵרָפְאוּ · חֶצְיָם עַל הַיָּם : רַבִּים מוֹשְׁבִים וְהוֹלְכִים · וּמִן הַמִּקְדָּשׁ מְפַכִּים · הוֹלְכִים אֶל הַיָּם : יַעֲלוּ עַל שְׂפָה · עֲצֵי מַאֲכָל לִתְרוּפָה · קְצִירָהּ עַד יָם : קָצִין עַם יִפְרֹשׂ · מִגֶּזַע יִשַׁי שֹׁרֶשׁ · וְיֵרְדְּ מִיָּם עַד יָם : בְּיָמֵינוּ יוֹפִיעַ הֲדָרוֹ · יָקֵם יְיָ אֶת דְּבָרוֹ · עָשָׂה אֶת הַיָּם :

טְלָאָיו נִהֵל כְּאוֹמֵן מוֹשִׁיעַ וְגוֹאֵל · יְקַר זִיווֹ רָאוּ וְהִכִּירוּ אֵל · כִּלְכְּלָם דְּבַשׁ מִסֶּלַע בְּצִלּוֹ לְהַצִּיל · בְּמַקְהֵלוֹת בָּרְכוּ אֱלֹהִים יְיָ מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל : בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם :

טלאיו נהלכאומן וכו׳ זה מה דכתיב עליו כשלים שנ׳ במדבר וגו׳ כאשר ישא האומן את היונק : להציל מל׳ תחת צללים וסכב מורב נ׳ סהוא לשון ענוים ומחים :

מִי כָמֹכָה בָּאֵלִים יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא :

מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה

מִפְעַל נוֹרְאוֹתָיו סָפוֹן מִי לְגַדְּלֵהוּ · עוֹצֶם פְּלָאוֹתָיו אֲשֶׁר הִפְלִיא לְמַעֲנֵהוּ · צֶמַח קְדוֹשָׁיו אֲנִי וְלִי מוֹרָשָׁה לְקַלְּסֵהוּ · זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ : אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲרוֹמְמֶנְהוּ

מפעל נוראותיו ספון מי לגדלהו מל׳ כי שם חלקת מחוקק ספון · ופירושו כמו שמפעלותיו של הקדוש ברוך הוא נעלמים עד שאין מי שיש לאל ידו לגדלם :

ואָרוממנהו

תמונת אין גשטלט פון איינם גבור וואהר ער פֿרגליכן · גלייך אלז איין מאן אין דער מלחמה · האט ער דיא מצרים גיווארפֿין אין ים · מפ״א גלייך דער פון פֿאראוהן גיוואונדר ווערקיט פֿורכֿט זאמקייטן · זאן אונז פֿערנר אך וויזן וואונדר · אונ׳ זיינן שטאב אויף דעם ים : נדחים די פֿר שטויסינה אין גלות זאל ער פֿירן איט שוכי · אונ׳ זאל איים צו שלאגין צו זיבן בעך דעם שטראם פון ים ; חפשים פֿרייא אויז זאל ער פֿיהרן דיא איבר גבליבינה · דיא איבריג זיין פון לאנד אשור אונ׳ מצרים · אונ׳ פון דיא אינזלין פון ים · מארצות פון אלי לענדר זאל ער איין זאמלין זיא צו טראגין אונ׳ צו ערהבן אלז וויא דיא וועלט איבינקייט · פון לפון זייט אונ׳ מערב וועלכם הייסט ים · בחצרות אין דעם הויף אונזרם גאט אונ׳ ב״ה ווערדן זי אויז גיאן קוועלידיגי וואסר אונ׳ ווערדן היילן אירי העלפֿט ווערט גין אויף דען מערח ים : רבים צו גרוסי וואסר ווערדן זי זיך ציהן אונ׳ גין אונ׳ פון דעם מקדש ווערדן זי ערשט קומן אלז איין קליני קוועל דורך איין קליין קרוג אונ׳ דר נאך גין אין ים · עיו זיא ווערדן אויף איהרן באָרד אויף ברענגן אויבס בוים צו עסין צור היילונג · אונ׳ איהרי לווייגן ווערדן גימן ביז אן ים : קצין איין הער איבר דעם פֿאלק אלז אש ח ווערט ער אב טיילן · פון דער ווארלל ישי דער פֿעטר פֿון דור האלך צו זיין דיינה הוורלל אונ׳ ער ווערט גיוועלטיגן פֿון איין ים ביז צום אנדרין · בימינו אין אונזרי צייטין זאל ער אמכֿין בשטעטיגן זיין פֿאר שפרעכין וויא ער גיאמכֿט איט דעם ים ·

טלאיו זיינה שעאַר האט ער גפֿיהרט אלז איין ערציהר דער העלפֿר אונ׳ ערלייזר דיא ווירדיגקייט זיינר גויטרקייט הבין זיא גיזעהן אונ׳ גאט ערקענט ער האט זיא גשפייזט הוניג פֿון פֿעלזין אונ׳ זיא בשיצט צו זיין אין זיינם שאטין בידעקט אדר גקיהלט · אין דער פֿר זאמלונג הבין זיא גלויבט גאט פֿון דיא אורשפרונג פֿון ישראל :

מפעל דיא ווערקונג זיינה פֿורכֿט זאמקייט זייד פֿרבורגן ווער קען איהם גנוג אַכטבאהרין · וועגין דיא שטערקי זיינה וואונדר

לְקָדְשׁוֹ · בִּמְצֻלוֹת יָם : חָצָה לִגְזוּרִים וּמִלִּים · דֶּרֶךְ
לַעֲבוֹר גְּאוּלִים · מִמַּעֲמַקֵּי יָם : טוֹב בְּכֵן שִׁירָתוֹ · פָּתַח
בְּאָז זִמְרָתוֹ · צַהֲלוּ מַיִם : יְשָׁרִים קִדְּמוּ רוֹנְנִים · אַחַר
אֵילִים מְנַגְּנִים · מוֹשֵׁל בְּגֵאוּת הַיָּם : כְּבוּלוּס צְדָדִים
הַקִּפָּה · וּמִלְמַעְלָה כְּמִין כִּפָּה · יְכַסּוּ עַל יָם : לְכָל
אֲפָסִים נִגְלוּ · אוֹתוֹתָיו כִּי גָדְלוּ · קַצְוֵי אֶרֶץ וְיָם :
מִי כָמוֹהוּ נֶהְדָּר · חָסִין בְּכֹחַ נֶאְדָּר · הַקּוֹרֵא לְמֵי
הַיָּם : נִהַל יְדִידָיו בְּאָהַב · זְרוֹעוֹ מַחֲצֶבֶת רַהַב · הִיא
הַמַּחֲרֶבֶת יָם : סְלָעִים הָפַךְ זְדוֹנִים שִׁבַּר רָאשֵׁי תַנִּינִים · הָפַךְ לְיַבָּשָׁה
יָם : עֲרֵמוֹת מַיִם נֶעֶרְמוּ · תְּהוֹמוֹת בָּהֶם נִלְדְּמוּ · בְּקַרְקַע הַיָּם : פְּרוּרִים
בְּעֻזּוֹ פוֹרְרוּ · נֵד אֶחָד נִצְבָּרוּ · כְּנֶגֶד מֵי הַיָּם : צֶמֶד סוּסִים וְרוֹכְבִים :
עוֹלִים וְיוֹרְדִים מְשֻׁלָּבִים · עַד נִבְכֵי יָם : קְלָעָם בְּבִזָּה מְעֻטָּרִים ·
קְשׁוּטֵי זְהָבִים וְתוֹרִים · עַל שְׂפַת הַיָּם : רַבָּה פְּלָאָיו לְנוֹסְסָה · נֶגֶד
אֲבוֹתָם עָשָׂה · בִּקַּע הַיָּם : שְׁבִילָיו רָאוּ וְהֲלִיכוֹתָיו · וְלֹא נוֹדְעוּ עִקְבוֹתָיו ·
אֱלֹהִים בַּיָּם : תְּמוּנַת גִּבּוֹר נִדְמָה · יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה · יָרָה בַיָּם : מַפְלִיא
מִקֶּדֶם

הקפה הצדדים של הים : כבולוס
פירש בעל הערוך מראה זכוכית
או כל : לכל אפסים נגלה
בכל אפסי ארץ : מחצבת רהב
חוצבת וחותכת המצרים שנאמר
עליהם עם רהב · צמד סוסים
ורוכבים שנאמר שמות ט"ו סוס
ורוכבו רמה בים ואמר המחבר
שנעודו עליו מאוד : עולים
ויורדים משולבים רוצה לומר
מכוונים ודבוקים : נבכי ים ל'
בלבול מל' נבוכים הם בארץ : קלעם
כוח וילון או מסך מל' ונאבלים
לפנים מן הקלעים · לנוססה
ל' נס ינוסס יהוא עמין נס כי הוי
נס בתוך נס : שבילוו ראו
וכו' דכתיב שם כי יי' בלחם להם
וירא ישראל את התבואה הגדולה :
שירים ותר הבליעה שנאמרים :
מפנים ובאים :
עלאו

אום צו מאכין איין וועג דורך צו גימן די אויז ערלייזטי אין דער טיפנס פון ים · טוב דער גוטי משה רבינו אלזא זיינה שירה · האט ער אנגיפאנגין מיט דעם וואורט (אז) זיין לויב גיזאנג · דיא וואהרן פריהליך אויז דעם ים : ישרים די רעכטפערטיגי ישראל הבין זיך גיפארדרט צום שירה זינגן · צו גאט · דערנאך וואהרן דיא מלאכים אלים אויך זינגן · צו גאט דער גיוועלטיגר אן דער הויכאוטיגקייט פון ים : כבולוס אלס איין קאמהרים גלאז האט ער די ים אויף זייטין מאכין גיפרן אונ' פון אויבן וואהרין זיא אלס איין גיוועלב · צו בידעקין אויף דעם ים : לכל אויף אל ענדן דער וועלט וואהרן זיא ענדעקט דיינה צייכן דען זיא וואהרן גר גרויס · דז זיך גשפאלטן הבין אלי וואסירן · אלי ענדן דער ערדי אונ' ים · מי ווער איז אלס ווא ער בשיהנט · גשטערקט מיט קראפט גיהערט דער דא רופט צו דיא וואסיר פון ים : נהל ער האט גפירט זיינה גליבטי ישראל מיט ליבשאפט · זיינה מאכט וואהר צער הויאן די גרושי אנרים דיא זעלביגי מאכטי טרוקינין דז ים · סלעים צו פעלזין האט ער פר קעהרט דיא אוטוויליגי וואסיר · אונ' האט צערברעכין דיא הויבטר פון די טראכין אנרים דא ער האט פר קעהריט צור יבשה דז ים · ערימות צו הויפן זיינד דיא וואסיר וואהרן אויף גיהויפט דיא אב גרונד הבין אן דיא אנרים גשטריטין · אין דעם באדין פון ים : פרורים צו ברעקליכר זיינד זיא דורך זיינר מאכט וואהרן צערברעקליט · צו איינר אויפר זיינד זיא וואהרן אויף גהויפט אלס ווא איינה אויפר זיינד גשטאנדן דיא וואסיר פון ים : צמד דיא צו זאמין ביהעפטיטי פפערד אונ' דיא רייטרס · וואהרן אין דער היך אונ' ווידר אין דער נידר גיווארפן צו זאמין גשלייפט · אין דיא טיפי פון ים : קלעם ער האט דיא ישראל אום גיהנגן מיט דעם רוב פון דיא אנרים בקריהגט מיט ציהראהטין פון גאלד אונ' גשמוק ציירן · אויף דעם בארטן פון ים : רבה האט פר מעהרט זיינה וואונדר צו פר גריסן קיגן דעם זכות איהרר עלטרן האט ערט גיטאן · אונ' צערשפאלטן דז ים : שביליו זייני שטעגי הבין זיא גיזעהן אונ' זיינה געגנג · אונ' דאך זיינד ניט ער קענט וואהרן זיינה פפערט טריט · דיא טריט דיא גאט גטרעטין אין ים :

תאוות

וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל־משֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת׃ וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהֹוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם׃ לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם׃ אֲנִי יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ · כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵין זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ · הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים · מַלְכֵּנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל הֶעָרִיצִים · הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ · וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ · הָעוֹשֶׂה גְדוֹלוֹת עַד אֵין חֵקֶר · וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר · הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵנוּ · הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת אוֹיְבֵינוּ · וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שׂוֹנְאֵינוּ · הָעוֹשֶׂה לָּנוּ נִסִּים וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם הַמַּכֶּה בְעֶבְרָתוֹ כָּל בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם וַיּוֹצֵא אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם · הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יַם סוּף · אֶת רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע · וְרָאוּ בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ · וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם משֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל · לְךָ עָנוּ שִׁירָה ·

פיוטר ע"פ א"ב ושם המחבר בכתם בר יעקב

אוֹדֶה חַסְדוֹ הַפֶּלֶא · מַעֲשָׂיו וְנִפְלְאוֹתָיו בִּמְצֻלָה · נוֹרָאוֹת עַל הַיָּם׃ בִּקְהַל עָם אֲהַלֵּלָה · בְּמוֹשַׁב זְקֵנִים אֲגַדְּלָה · רוֹגַע הַיָּם׃ גִּזְבַּר בִּנְטוֹת יָדוֹ · גָּאוּ גַלִּים נֶגְדּוֹ · יִרְעַם הַיָּם׃ דָּגוּל בִּכְבוֹדוֹ נִגְלָה · אָז נִקְרַע בְּהַלְהָלָה · וַיַּעֲמוֹד הַיָּם׃ הֱשִׁיבוֹ נֶאֱמַן בְּזַעְפּוֹ · גְּאוֹן גַּלֶּיךָ אֵיפוֹא · מַה לְּךָ הַיָּם׃ וְשִׁבְטֵי יָהּ הֲמִמוֹ · שָׂרֵי יְהוּדָה רִגְמוֹ · אֶל תּוֹךְ הַיָּם׃ זָכָה מְלוּכָה לְהַשְׁדִּישׁוֹ · הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ

אודה גזבר בנטות ידו מרע"ה סהיה גזבר על אוצרות פתורים: בנטות ידו ע"ש והט השה את ידו: גאו גלים נגדו מל' גאה גאה: דגול בכבודו נגלה סקב"ה: בחלחלה מל' ותתחלחל המלכה: המימו היו כמסומס: שרי יהודה רגמו כעפי מוסלים מל' ארגיגה ויש לפרסו נ"כ ל' ורגמוהו כל העדה: ישרים ישראל: קדמו רוננים פיסרי' הללו קדמו לרנן להקב"ה: אחר אלים מנגנים ואחר כך המלאכים היו מנגנים: כבולים צררים הקפה כמראה סל זכוכית הקפס

אודה איך וויל דאנקן זיינן זיין חסד דעם ער וואונדרליך גיטאן זיינה אעשים אוני וואונדר אין דעם אב גרונד · וואהרן פורכטזאם אויף דעם (ים) : בקהל אונטר דער פר זאמלונג דעם פאליקס וויל איך פרייזן · ביים דעם גיזעס דער זקנים · וויל איך אכטבאהרן · דער צורטרעטין האט ד(ים) : גזבר משה רבינו ווען ער ווארדער הופט אמן וויא ער ניייגט האט זיינה האנד · הבין גיהויפאוטיגט די אינדן קיגן איהם אוני זיך ניט וואלין טפאלטין · עס וואהר טטוראין דיים : דגול דא אבר דער פאנירטי גאט זיך האט איט זיינין כבוד זעלבסטין אפיגבארעט · אייט עס צורריסין ווארדן איט טרעקין · אוני עס טטעליטי זיך ד ים : השיבו דער (נאמן משה רבינו) האט איהם דען תשובה גיגעבן אין זיינם רוגז · דער הויך אוהט פון דיינה אינהן וואו זיינד זיא אינונדר וואס איזט דיר ים · ושבטי אוני די גיצטליכה שבטים הבין גיברואיט · אוני די אהערין פון יהודה וואהרן טטייניגן אויף דעם שבט בניאמין וועלכס זום ערסטין גסטיגן אין דעם ים : זכה דא הערא האט שבט יהודה זוכה גוועזין צור מלוכה אז הם איין זו ווארלין · וויל יהודה איזט גוועזן זו זיינר היילגקייט זו גימאן אאר אני אין דער טיפנוס פון ים · חצה ער האט דעם ים גטיילט זו דיא בטניטנה איט ברית איזה אום

אורי וישעי אלהים נגלה · בהחשיכו לצרי ולי · האיר אפלה · גדלת מעשיו נפלאים ונוראים להלילה · ויהי הענן והחשך ויאר את הלילה :

אורי וישעי הקב״ה : בהחשיכו לצרי ולי האיר אפלה שנאמר ויהי הענן והחשך ויאר את הלילה · ודרשו רז״ל החשך למצרים והאור לישראל וכמו שמבואר בפיוט וק״ל :

ברוך אתה יי המעריב ערבים :

אהבת עולם בית ישראל עמך אהבת · תורה ומצות חקים ומשפטים אותנו למדת · על כן יי אלהינו בשכבנו ובקומנו נשיח בחקיך : ונשמח בדברי תורתך ובמצותיך לעולם ועד · כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה · ואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים :

העיר ברית ישנים לשלם בנים נמולים · ויוציא עמו בששון באברתו נטלם · זכר חסדו ואמונתו בידידות לנהלם · באהבתו ובחמלתו הוא גאלם : ברוך אתה יי אוהב עמו ישראל :

יחיד אומר אל מלך נאמן :

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד : ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד · ואהבת את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך : והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך : ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך : וקשרתם לאות על ידך והיו לטטפת בין עיניך : וכתבתם על מזזות ביתך ובשעריך :

והיה אם שמע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את יהוה אלהיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם : ונתתי מטר ארצכם בעתו יורה ומלקוש ואספת דגנך ותירשך ויצהרך : ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת : השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם להם : וחרה אף יהוה בכם ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר יהוה נתן לכם : ושמתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם אתם לאות על ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם : ולמדתם אתם את בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך : וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך : למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע יהוה לאבתיכם לתת להם כימי השמים על הארץ : ויאמר

אורי גאט איין ליכט אונ׳ הייל האט זיך אויף דעם (ים) אפיגבארט · וויא ער פֿרפינסטרט האט דיא (צרים) איינה לידיגר · אונ׳ איר אפלן לייכטין די פינסטרנוש · דיא אבט בארקייט זיינה מעשים זיין וואונדרליך אונ׳ פורכטזאם צו פרייזן דאש עש וואהר וואלקן אונ׳ פינסטרנוש צו דיא צריים אונ׳ צו אונז וואהר לייכטין דיא נאכט ·

העיר ער האט ערוועקט הצן (ברית) פֿון דיא אלטי שלאפֿינדי אבות צו בצאלין איהרי פֿר גענטונג · אונ׳ ער האט אויז גיטינן זיין פאליק מיט פריידן · אויף זיינה פֿליגל האט ער זיא געטראגן · ער האט געדאכט זיין חסד אונ׳ זיין אויף ריכטיגקייט מיט פריינדליכקייט זיא צו פיהרן · מיט זיינר ליבשאפט אונ׳ ערבארמונג האט ער זיא אויז גליזט :

מורה

יִשְׂרָאֵל הֵמָּה הִנֵּה אֹמְרִים יָבְשׁוּ עַצְמוֹתֵינוּ
וְאָבְדָה תִקְוָתֵנוּ נִגְזַרְנוּ לָנוּ׃ לָכֵן הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ
אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה אֲנִי פֹתֵחַ אֶת־
קִבְרוֹתֵיכֶם וְהַעֲלֵיתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם עַמִּי
וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל־אַדְמַת יִשְׂרָאֵל׃ וִידַעְתֶּם
כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּפִתְחִי אֶת־קִבְרוֹתֵיכֶם וּבְהַעֲלוֹתִי
אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם עַמִּי׃ וְנָתַתִּי רוּחִי בָכֶם
וִחְיִיתֶם וְהִנַּחְתִּי אֶתְכֶם עַל־אַדְמַתְכֶם וִידַעְתֶּם
כִּי־אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי נְאֻם־יְהוָה׃

בקצת קהלות מסיימין כאן

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ וְאַתָּה בֶן־אָדָם קַח־
לְךָ עֵץ אֶחָד וּכְתֹב עָלָיו לִיהוּדָה וְלִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
חֲבֵרָו וּלְקַח עֵץ אֶחָד וּכְתוֹב עָלָיו לְיוֹסֵף עֵץ
אֶפְרַיִם וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל חֲבֵרָו׃ וְקָרַב אֹתָם אֶחָד
אֶל אֶחָד לְךָ לְעֵץ אֶחָד וְהָיוּ לַאֲחָדִים בְּיָדֶךָ׃

אונ׳ דער (אפטיר) זאגט דיא (ברכות) אונ׳ אן זאגט אן (שבת ח״ה פסח) ניט אויז (אקדש ישראל והשאנים) יקום פורקן ·
אי׳ שבירך: אשרי יהללו הנב קדיש: אונ׳ אן אורט אוסף (שמונה עשרה) גלייך דען ערשטן טאג פסח אויסף קדושה ומפני
חטאינו · ווערטט גפינדן אין ערשטן טאג פסח :

מעריב ליל שביעי של פסח

בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבֹרָךְ : והקהל עונין בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים · בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים
וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עִתִּים · וּמַחֲלִיף אֶת הַזְּמַנִּים · וּמְסַדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם
בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ · בּוֹרֵא יוֹם וָלָיְלָה · גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ · וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר : וּמַעֲבִיר יוֹם
וּמֵבִיא לָיְלָה · וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ : אֵל חַי וְקַיָּם תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ
לְעוֹלָם וָעֶד :

אורי

אונ׳ עס גנעהיטין דיא (עצמות) איין יעדרס גביין צום דעם זיינגן (וואו עס אהין גיהערט וויא זיא בייא צבנייטן בייא
אנאנדר גיוועזין זיין): ויהי אונ׳ איך הב גזעהן דז אויף זיא איזט אדרין · אונ׳ פלייש גיוואקסן · אונ׳ איך הויט דריבר
גוועבט · אבר איין לעבנדיגר ווינד וואהר נאך ניט אין זי: ויאמר דא שפראך ער צו איר זייא נביאות זאגן דוא (בן אדם)
אונ׳ זאג צום ווינד אזוא האט גאט דער העיר גשפראכין · פון אלי פיר זייטין (דער וועלט · וואו דיא נשמות פון דיזי לייטן
אהין גיגאנגן זיינד) קומי דוא לעבנדיגר ווינד אונ׳ זייאי גיבלאזן אין דיזי ערשלאגינה דז זיא זאלן ווידרום לעבין : והנבאתי
אונ׳ איך זאגיטי נביאות וויא איך ביפוהלין ווארדן בין · זוא קאם אין זיא דער ווינד · זיא ווארדן לעבנדיג · אונ׳ זיא שטונדן
אויף איהרי פיסין איין זעהר גרוסיש (חיל): ויאמר זא שפראך ער (גאט) צו איר · דוא בן אדם דיזי עצמות זיינד (איין
ראיה) אדר בווייז צום גאנצין הויז ישראל · פר וואהר זיא זאגן (אין דעם גלות) זיא טואן פר דארין אונזרי
גביינר · אונ׳ פרליהרן אונזרי האפנונג · איר זיינד פר שניטין (וויילן איר שטערבין אין גלות זא קענין איר ניט זוכה זיין
צו זעהן דיא (נחמה) פון ישראל אונ׳ דיא גאולה): לכן דא הערא זאג נביאות אונ׳ זאג צו איהנין אזוא האט גאט דער העיר
גשפראכין פר וואהר איך עפינה איירי גראבר · אונ׳ ברענגי אייך אויף אויז איירי גראבר איין פאניק (אויב אה הרטון אין
(חוצה לארץ) אין (גלות) גשטארבן זייט): אונ׳ ווערדי אייך ברענגן צום ערדרייך פון (ארץ ישראל): וידעתם אונ׳ איהר
ווערדיט וויסן דז איך בין גאט אין איינן טואן עפינן איירי קברים · אונ׳ אין איינן טואן אויף ברענגן אייך פון איירי קברים
אין פאניק: ונתתי אונ׳ איך ווערדי איין ווינד (אדר גייסט דעס פר שטאנדס אין אייך געבן אונ׳ איהר ווערט (לנג)
לעבן · אונ׳ איך ווערדי אייך זיצן אונ׳ אחלין רואין אויף אייערן ערדרייך אונ׳ איר זאלט וויסן דז איך גאט האבי עס גזאגט
אונ׳ אויז זא גוט אלז ווען עס טוין וועהר גיטאן · שפריכט גאט :

אורי

און הורט שמונה עשרה (יעלה ויבא) גלייך שבת חול המועד של סוכות · האלב הלל : גנץ קדיש · דר נאך זאגט אן שיר השירים ווארטן גפינדן סוף הספר · אונ' היבט אויז צווייא (ספר תורה) אונ' ליינט אין די ערשטי אין (כי תשא ראה אתה אומר אלי) ווערטן גיפינדן אין שבת חול המועד של סוכות · אונ' אין דען אנדרן ספר ליינט אן פאר דען (מפטיר והקרבתם :

וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר
שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה
תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם: וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן
שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל
תַּעֲשׂוּ: עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן תַּעֲשֶׂה לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד
לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים: וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד לְכַפֵּר
עֲלֵיכֶם: מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר אֲשֶׁר לְעֹלַת הַתָּמִיד
תַּעֲשׂוּ אֶת־אֵלֶּה: כָּאֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת
יָמִים לֶחֶם אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה עַל־עוֹלַת
הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ: וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־
קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ:

הפטרה ביחזקאל סימן ל״ו

כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה עוֹד זֹאת אִדָּרֵשׁ לְבֵית־
יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהֶם אַרְבֶּה אֹתָם כַּצֹּאן
אָדָם: כְּצֹאן קָדָשִׁים כְּצֹאן יְרוּשָׁלִַם בְּמוֹעֲדֶיהָ
כֵּן תִּהְיֶינָה הֶעָרִים הֶחֳרֵבוֹת מְלֵאוֹת צֹאן אָדָם
וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה: בקצת קהלות מתחילין כאן
הָיְתָה עָלַי יַד־יְהוָה וַיּוֹצִאֵנִי בְרוּחַ יְהוָה
וַיְנִיחֵנִי בְּתוֹךְ הַבִּקְעָה וְהִיא מְלֵאָה
עֲצָמוֹת: וְהֶעֱבִירַנִי עֲלֵיהֶם סָבִיב סָבִיב וְהִנֵּה
רַבּוֹת מְאֹד עַל־פְּנֵי הַבִּקְעָה וְהִנֵּה יְבֵשׁוֹת מְאֹד:
וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן־אָדָם הֲתִחְיֶינָה הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה
וָאֹמַר אֲדֹנָי יְהוִה אַתָּה יָדָעְתָּ: וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא
עַל־הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם הָעֲצָמוֹת
הַיְבֵשׁוֹת שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה: כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה
לָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה הִנֵּה אֲנִי מֵבִיא בָכֶם רוּחַ וִחְיִיתֶם:
וְנָתַתִּי עֲלֵיכֶם גִּידִים וְהַעֲלֵתִי עֲלֵיכֶם בָּשָׂר
וְקָרַמְתִּי עֲלֵיכֶם עוֹר וְנָתַתִּי בָכֶם רוּחַ וִחְיִיתֶם
וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה: וְנִבֵּאתִי כַּאֲשֶׁר צֻוֵּיתִי
וַיְהִי־קוֹל כְּהִנָּבְאִי וְהִנֵּה־רַעַשׁ וַתִּקְרְבוּ עֲצָמוֹת
עֶצֶם אֶל־עַצְמוֹ: וְרָאִיתִי וְהִנֵּה־עֲלֵיהֶם גִּדִים
וּבָשָׂר עָלָה וַיִּקְרַם עֲלֵיהֶם עוֹר מִלְמָעְלָה וְרוּחַ
אֵין בָּהֶם: וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא אֶל־הָרוּחַ הִנָּבֵא
בֶן־אָדָם וְאָמַרְתָּ אֶל־הָרוּחַ כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה
מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בֹּאִי הָרוּחַ וּפְחִי בַּהֲרוּגִים הָאֵלֶּה
וְיִחְיוּ: וְהִנַּבֵּאתִי כַּאֲשֶׁר צִוָּנִי וַתָּבוֹא בָהֶם הָרוּחַ
וַיִּחְיוּ וַיַּעַמְדוּ עַל־רַגְלֵיהֶם חַיִל גָּדוֹל מְאֹד־מְאֹד:
וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן־אָדָם הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה כָּל־בֵּית
ישראל

היתה (דער נביא יחזקאל זגט) · עש וואהר אויף איר דיא האנט (פון דער גבוהה) גאטיש · אונ' ער ציהיטי איך אויז אית איין ווינד פון גאט אונ' ליגיטי איך אין איינם טאהל · אונ' זעלביגר וואר פול איט טויטר (אבנשין) גיביין (לייטן דיא שון לנג גשטארבן וואהרן אונ' אליש פלייש אונ' אדרין פר לעהרט · דז נור דיא גביין איבר גבליבן זיינד · איין טייל וואלן זגן דז דיזו וואהרן דיא זעלביגי פון שבט אפרים דיא אויז גאנגן (מצרים) פר דער צייט ארויז גיגאנגן זיין · אונ' דיא לייט פון גת הבין זיא אלדא ערשלאגין) : והעבירני וואש המט ער איך איבר אלי הירוס גפיהרט (ווייל ער איין כהן וואהר האט ער ניט דערפין אן דיא עצאות זעלבשטין גיאן) · אונ' זיא וואהרן זעהר פיל אויף דעם גאנצן טאהל (אויז גשפרייט) אונ' וואהרן זעהר דאר : ויאמר דא שפראך · ער צו איר דוא (בן אדם) גלויבשטו וואהל דז דיזי עצאות קענטן ווידרום לעבענדיג ווערדן דא זאגיטי איך גאט דער הער דוא ווייזט עש : ויאמר שפראך ער ווידר צו איר זאגי נביאות זגין אויף דיא (עצאות) אונ' זאלשט צו זיא זאגין איהר דארי (עצאות) העריט צו גאטיש ווארט : כה אזוא האט גאט דער הער גיזאגט צו דיזי דארי עצאות · פר וואהר איך ווערדי אין אייך ברענגן איין ווינד אדר אטום אונ' איהר ווערט ווערדן לעבענדיג : ונתתי אונ' איך ווערדי (ערשט) אויף אייך געבן אדרין · אונ' אויף אייך ברענגן פלייש · אונ' אויף אייך וועבין הויט · אונ' דר נאך אין אייך געבן איין (לעבענדיגן) ווינד אדר אטום · זא ווערט איר וויסן דז איך בין גאט : ונבאתי אונ' איך זאגיט נביאות וויא איר גיבאטן וואהר · זא וואהר איינה שטים בייא איינם נביאות זאגין · אונ' עש וואהר איין שטורם
אונ'

מרוה : ואתה יי מעוז ומקוה : עליך כל היום
נקוה · לגאלנו ולשיתנו כגן רוה :
ברח דודי אל מקום מקדשנו : ואם עונות עברו
ראשנו : הנה באה בברזל נפשנו : ואתה יי
יי גאלנו קדושנו : עליך נשפוך שיח רחשנו :
לגאלנו ממעון קדשך להחפישנו :
ברח דודי אל עיר צדקנו : ואם לא שמענו לקול
מצדיקנו : הנה אכלונו בכל פה מדיקנו :
ואתה יי שופטנו מחוקקנו : עליך נשליך יהב חלקנו :
לגאלנו בהשקט ובבטחה להחזיקנו :
ברח דודי אל ועד הזבול : ואם עלך שברנו בליסבול : הנה
לקינו בכל מיני חבול : ואתה יי משמח אבול : עליך
נסביר להתיר כבול : לגאלנו להתגדל מעל לגבול :
ברח דודי אל נשא מגבעות : ואם זדנו בפרוע פרעות : הנה
השיגנו צרות רבות ורעות : ואתה יי אל למושעות : עליך
נשפוך שיח שועות : לגאלנו ולעטרנו כובע ישועות :
בגלל אבות תושיע בנים · ותביא גאלה לבני בניהם · ברוך אתה יי גאל ישראל :

בברזל שאנו יושבים כמו אסירי עוני וברזל · שיח רחשינו תפלותינו כלומר שאנו לכו להחפישנו לשון חפשי · עיר צדקינו ירושלים · מצדיקנו הנביאים · בכל פה מדיקנו אכלום ומדקום ואמרו ברגליהם רפסם · מחוקקינו שנותן לנו חקים : יהב הקב"ה שנתן חלקינו וכן סוף · ועד כ"ה · עלך של תורה · מיני חבול בכל הקללות שכתובות · אבול לשון אבילות · נסביר תרגום של תקוה · להתיר כבול כבלי ברזל · מעל לגבול במלחמות גוג יגדל ה' מעל לגבול ישראל · נשא מגבעות בית המקדש שנאמר ישעיה ב' נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים ונשא מגבעות · בפרוע פרעות לשון ותגלות ראש כמו כי פרעה אהרן שמות ל"ב · שיח שועות דבר תפלות כי שמתפללין ובגלל אבות תושיענו :

רעלטין וועג׳ פר וואהר איר זיינד אך געשלאגין ווארדן מיט אל ירלייא וועהי טאג׳ אונ׳ דוא גאט שטארקר פעלזין אונ׳ האפנונג׳ אויף דיר טואן איר דיא גאנצי צייט האפין׳ אום אונז צו ערלזין אונ׳ אונז צו מאכן אז אין גייעטיגטר גארטין׳
ברח ווייטי דאך אין פריינד צו דעם אורט אונזר (אקדש)׳ אונ׳ ווען אך דיא (עוונות) איבר אונזרן קאפין צו זאמן גיגאן׳ פר וואהר עס זיינד אונזרי לייבר טוין גקוואן אין אייזרני באנדין׳ אבר דוא גאט אונזר ערלזר אונ׳ הייליגר׳ צו דיר וואלין איר פר גיסן אונזר געספרעך פון תפלה׳ אונז צו ערלזין אונ׳ צו קווען פון דיינה הייליגי וואהנונג אונז צו בפרייאן :
ברח ווייטי דאך גאט צו (ירושלים) דיא שטאט דיא גירעכטי׳ אונ׳ ווען איר אך ניט גיפאלגט דיא שטיאידער (נביאים) אונזרי גירעכט אכירי׳ פר וואהר זיא הבין אונז אך פר דארבן מיט אלי אונדן דער היידן אונזרי צערטרעטר׳ אבר דוא גאט אונזר ריכטר אונ׳ גיזעצן געבירי׳ אויף דיר וואלין איר ווארפין אונזרי האפנונג גאב אונזרש טיילש׳ אום אונז אויז צו לייזן׳ מיט רואי אונ׳ זיכרהייט אונ׳ צו בפעסטיגן׳
ברח ווייטי דאך צו דעם (וועד) פון דעם פאלאסט פון (בית המקדש)׳ אונ׳ ווען איר אך דיין יאך צערבראכין ניט צו ליידן׳ פר וואהר איר זיינד נון גישלאגין ווארדן אויף אלר הנד ארטין פון פרדערבנין׳ אונ׳ דוא גאט ביזט (משמח) דעם טרויריגן׳ אויף דיר טואן איר האפין צו עפינן דיא פעסילין׳ אונז אויז צו לייזן צו פר גרעסרן איבר אונזרי גימארקן :
ברח ווייטי דאך אין פריינד צו דעם (בית המקדש) דז ערהויבן אייזט איבר אלי היך׳ אונ׳ ווען איר אך זינטין גימוטוויליגש הבין מיט פרשטעהרונג אונ׳ איין ברעכין אין דיינה (מצות)׳ פר וואהר עס הבין אונז אך טין ערררייכט פיל אונ׳ בייזי (צרות)׳ אונ׳ דוא גאט ביזט דער שטרקי גאט צור הילפי׳ צו דיר וואלין איר פר גיסן בישטליך רידן׳ אונז אויז צו לייזן אונ׳ צו בקרייהנין מיט דעם הוט דער הילפי :

נַפְשִׁי מְבִין מַעֲבִידִי בְּקוֹשִׁי · שְׂמֹאלוֹ תַּחַת רֹאשִׁי :
קַוּוֹת מוֹעֵד עִתְּכֶם · צִיּוֹן עֲלוֹת קִרְיַתְכֶם : הִשְׁבַּעְתִּי
אֶתְכֶם : רוֹאֵי מוֹפְתֵי הַגְּאֻלָּה · אוֹמֵר יַעֲנוּ בְּמִלָּה ·
מִי זֹאת עוֹלָה : קהל יחזן שׁוֹכְנֵי בְּגֵיא גָלוּתָם · מַהֵר
מֵאִתְּךָ תְּהִלָּתָם · שִׂימֵנִי כַחוֹתָם : תּוֹקֶף עֹז אֲהָבִים ·
נַגֵּן שִׁירִים עֲרֵבִים · כְּעַל מַיִם רַבִּים :

חזן פתוח ס״ס המחבר שמעון

מַיִם רַבִּים שַׂמְתְּ נְתִיבָהּ · אָחוֹת מָשַׁכְתְּ לָךְ
בְּאַהֲבָה · אִם עָנַתְנִי וְנַפְשִׁי תְאֵבָה · אֲנִי
חוֹמָה וְשַׁדַּי לְאֵין קִצְבָה : כֶּרֶם נָעִים וְנַחֲלָה חֲשׁוּבָה ·
כַּרְמֵי בָּזוּ וְשׁוֹמְנֵי חֲרֵבָה · הַיּוֹשֶׁבֶת רְבוּצָה וְיֵשַׁע
מְקַוָּה · בְּרַח יֶשַׁע הַפְלֵא דָּגוּל מֵרְבָבָה : דּוֹדִי צוּר
נַעֲרָץ בְּאַלְפֵי רְבָבָה · וּדְמֵה לְךָ חַי כְּעַל מֵי תְהוֹם רַבָּה · קְדוֹשִׁים
שַׁבְּחוּךָ שִׁירָה עֲרֵבָה · בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה רַבָּה :

ביום הגאולה יאמר מי זאת עולה : בגיא בעומק שפלות הגלות תמהר לגאלם. כדי שנוכה לנגן שירים עריבי׳ כמו שאמרו על : מים רבים הוא הים :
מים אחות כנסת ישראל · משכת ודבקת בעבותות אהבה׳ אף שעניתני בגופי מ״מ נפשי תאובה לדבק בך : אני חומה חזקה באמונתי ובתורתך : ושדי אלו ק״ת שמניקין לבו בתורה : ונחלה חשובה ועקב חבל נחלתו : רבוצה כפופה : ברח תברח ישראל מן הגלות על ידי ישע ובפלאות אתה מפקרא דגול מרבבה : ודמי לך חי תדמה עצמך כגבור איש מלחמה כמו על הים כששבחוך עם קדושיך :
ברח מהר ברח דודי אליך לב״ה שכ׳ רשל״י שנקרא כוה מאכן וכוה קדמך · הלאינו יגענו לעקם דרכינו כבר קבלנו עונשים על זאת ואתה יי׳ נאמן ליפרע ומשבית החובות ממנו תחמול עלינו כי אתה מעוז לשבי׳ אליך ומקים ישראל יי׳ · ואם עונות עברו למעלה על ראשינו בברזל

(עזרת אבותינו) ווערשטו געפינדן אין יוצר פון ערשטן טאג פסח

חזן ס״ס המחבר שמעון

בְּרַח דּוֹדִי אֶל שֶׁאֲנָן נָוֶה · וְאִם הֲלֹא אֵינוֹ דֶּרֶךְ הַתָּעֶה · הִנֵּה לָקִינוּ בְּכָל
מַדְוֶה

דעם ווען ווען דוא ווערשט קואין · צו ירושלים דיין מן בירייטר פלאץ אונ׳ דיינר בירופונג · אלדארט היני אנהנך וויל איך דיך פיהרן אונ׳ היין ברענגן : צאת אויז צו גיאן פון פר טאמטינהייט איינן לי ב · פון צווישן דיא איך טוועהר אב ארבייטן · שמאלו מיט זיין לינקין הנד אונטר איינן קאפף · קוות צו האפין ביז דיא רעכטי צייט אייערר (גאולה) · אויף צו גיאן נאך ציון אייערי שטאט · השבעתי הבי איך אייך בשווארן : רואי אלי דיא זעהן ווערדן דיא צייכן פון דער (גאולה) : אין גשפרעך ווערדן זיא רופין מיט רידן אונ׳ זגין · ווער איזט דיזע דז אלזוא אויף ג איט : שוכני דיא דא רואין אין דעם טאהל איהרן גלות · אייל פון דיר איהרי פרייזונג · אונ׳ · שימני טועי איך צו דיר ביהעפטין אלז איין (חותם) : תוקף איט דיא שטערקידער אעבטיגי ליבשאפט : צו זינגן ליבליכה גיזאנג · אלז ווי א דמאהלז כל ישראל גיזונגן אויף דעם (ים) דיא פילי גרוסי וואסיר :

מים אין די זעלביגי גרוסי וואסרין האסטו דיא ישראל גיאמכט איינה שטעג : אחות דיזי שוועסטר (כנסת ישראל) האסטו צו דיר גיצויגן מיט ליבשאפט : אם אויב איך שון בין וואורדן גפייניגט · מיזט איין הערץ דאך צו דיר פראנגינר : אני איך שטיאי גלויבין אלז איינה פעסטי אויאר · אונ׳ איין בריסט דיא (תלמידי חכמים) גר אהני אאס אונ׳ ציהל : כרם איך הייסי בייא דיר איין ליבליכר ווין גארטין אונ׳ פארנעהאי (נחלה) : כרמי די היידן הבין איין ווין גארטין דז (בית המקדש) גירויבט אונ׳ איך גיצלט גגן וויסט : היושבת דיא אלט טוט זיצין אונ׳ נידר הויארן · אבר דאך אויף היילף האפין : ברח לויפי היילפי צו וואונדר ווערקן דוא פארנירטר אונטר דיא פיל נעהן טויזינדן (אלאכים אונ׳ ישראל) : דודי אין פריינד דער שטערקט ווערט אונטר דיא (אלאכים אלפי רבבה) · ודמה אונ׳ זייא דיך ווידרום פר גלייכן צו בענריג אונ׳ שטארק אלז ווי א דמאהלז אויף דעם (ים) דיא וואסיר פון גרוסן (תהום · דא דיך דיא היילגי ישראל גילויבט הבין איט איינה גזעטי (שירה) · איט פרייד גיזאנג · אונ׳ גרוסי שמחה :

ברח לויפי דאך איין פריינד צו דער רואיגי וואונונג ירושלים אונ׳ ווען איר אך זאלטי פר אידיט הבין צו פר קריאן דעם רעכטן

מַלְכוּת כְּבוֹדֵךְ · שְׁנֵי שָׁדַיִךְ : וְנַחַת שֻׁלְחָן דָּשֵׁן ·
בִּטְנֵךְ מְנוֹרָה לְדַשֵּׁן · צַוָּארֵךְ כְּמִגְדַּל הַשֵּׁן : זְבוּל
קֹדֶשׁ הִלּוּלָיִךְ · רֶפֶד יוֹפִי מִכְלוּלָיִךְ · רֹאשֵׁךְ עָלַיִךְ :
חֵיל לִמְאוֹד עָצַמְתְּ · בְּרִבֵּי תוֹרוֹת נִתְחַכַּמְתְּ · מַה
יָּפִית וּמַה נָּעַמְתְּ : טַכְסִיס נוֹי תְּהִלָּתֵךְ · יִתְאַוּוּ
לְאֻמִּים לִרְאוּתֵךְ · זֹאת קוֹמָתֵךְ : יְדוּעַיִךְ נְטוּעִים
בְּמַסְמָר · צְנוּעִים בְּכָל מִשְׁמָר · אָמַרְתִּי אֶעֱלֶה
בְתָמָר · כְּתוּרָה בְּשֵׂכֶל טוֹב · חֲמוּדָה מִזָּהָב טוֹב ·
וְחִכֵּךְ כְּיֵין הַטּוֹב : לָאֵל אֲקַוֶּה לְסַעֲדִי · קְדוֹשִׁי פּוֹדִי
וּכְבוֹדִי · אֲנִי לְדוֹדִי : מְפֻזֶּרֶת מִקָּצֶה לְקָצֶה · חָנוּן
סְגוּרֶיהָ הַיְצֵא · לְכָה דוֹדִי נֵצֵא : נַהֵל מְעֻטֵּי עַמִּים ·
זְרַח אוֹרֵךְ לַעֲמוּמִים · נַשְׁכִּימָה לַכְּרָמִים : שׁוֹשׁ
מְסִבָּה לְהָאִרִיחַ · קוֹל קוֹרֵא לְהַצְרִיחַ · הַדּוּדָאִים נָתְנוּ רֵיחַ : עִמְּךָ
בְּוַעַד לְהַאֲהִילִי · וְלָבוֹא בְּשִׂמְחַת גִּילִי · מִי יִתֶּנְךָ כְּאָח לִי : פְּנוֹת
דַּרְכֵּךְ בְּבוֹאֵךְ · אֶל מְכוֹנֵךְ וּמִקְרָאֵךְ : אֶנְהָגְךָ אֲבִיאֲךָ : צֵאת מִמַּסְגֵּר
נַפְשִׁי

שנאמר בויקרא מ׳ ויאפד לו בו : סלכות וכו׳ זהו משה ואהרן שהניקו תורה לישראל כשדים · משה מלכות ואהרן כהונה : דשן לשון שומן זהו לחם הפנים : הלוליך שמהללין בכ״ה בכלי שיר : רפד קישוט : יופי מכלוליך ע״ש שנאמ׳ מכלל יופי תהלים נ׳ : טכסים תיקון : ידועיך ת״ח דבריהם כמסמרות נטועים כיתד התקוע במקום נ״מן : צנועים הנכנע לכף את הקב״ה · בכל משמר בכל מנוים : כתורה ככתר תורה על ידי שכל טוב שהשיג בלימוד החמודים מזהב : נחל נהג : לעמומים לחשכים בגלו׳ לכרמי׳ לבתי כנסיות ובתי מדרשות : מסבה להאריח להשעירם כה יכה וארוחת הצדיקים בששון ושמחה : להצריח לצעוק ולבשר הגאולה : בועד לחאהילי לוועד עמך בחבל נ״ס : מכונך ומקראך שנא׳ ושע״ר׳ יברא יי׳ על כל מכון הר ציון ועל מקראיה צאת ממסגר יהי רצון שתוציאנו ממסגר כמעבידי׳ אותנו בקושי קוות מועד כמו שנאמ׳ בחבקוק כ״אם יתמהמה חכה לו כי בא יבא רואי מופתי המופתים שנעשו ביום

דיא דעם אענשין שפייזן : ונחת אוני דער נחת פון דעם (שלחן) דער פעט איזט פון (לחם הפנים) · אוני שטיט קיגן דער אנורה איבר · דיא אמן אלי טאג פון דער אש גיפוצט · דיזה שטונדן אין בית המקדש וועלכש איזט · צווארך דיין אויף גרויסטר הלז אלס איין טורין פון העלפאנטין ביין · זבול דער הייליגי זבול אדר (בית המקדש) דז מרט דיינר פרייזונג · אוני דיא צירהט דער שיינהייט דיינר קרוין · איזט עס · ראשך דיין הויבט אויף דיר : חיל צום זעהר גרוסן גוט אוני (חיל) האסטו דיך געשטערקיט · איט דער פילהייט דער לערנונג · ביזטו ווארדן גקלוגט · מה וויא ביזטו זא היפש אוני ליבליך : טכסים ווען דיא צו ריכטונג פון דער שיינהייט דיינם לוב ווערדן דיא פעלקר גלוסטין דיך דרום צו זעהן · דען זאת דיזא איזט דיין אויף גריכטר שטאנד : ידועיך דיינה ווייזהאפטי (תלמידי חכמים) זיינר גיפפלאנצט אלס איט איינין פעסטין נאגיל · פרום אין אלי היטונג פון אלות · דארום · אמרתי הבי איך גיזאגט איך וויל אויף גיאן ווען דעם זלות פון דיא זעלביגי דיא איהר הערץ צו איר זוא מיינג איזט אלס דעם פון טייטל בוים : כתורה זיא איזט גקריהנט איט גוטין שטאנד · פון דער תורה דיא גליבטר איזט אלס דז בעסטי גאלד · וחכך · אוני דיין גומין איזט איט וואלר אך גיזיסט אזהר אלס דער גוטי ווין : לאל צו גאט וויל איך האפין איך צו אונטר לאהנין · ער איזט איין הייליגר אויז ערליזר אוני איין כבודי · ווייזן · אני איך אך ווייג בין צו דיהנין צו גאט איינין פריינד : מפוזרת דיא פר שפרייטי ישראל פון איינר עק וועלט צו אנדרי · גנעדיגר גאט ליהי אויז איהרי פר שלאסינה · אלז דען · לכה גיא איין פריינד איר וואלן אויז דעם גלות אויז גיאן : נהל פיהרי דורא דיא ישראל דיא ווינגסטי פון אלי פעלקר · אולפי טיינין דיין ליכט צו דיא פר רונקילטי · נשכימה אוני אלווא וואלן איר זיך פערדרין צו דיינה ויין גערטין דז בית המקדש : שוש צו פריידיגי אן לאהמונג צור (סעודה לעתיד לבא) · לאזי איין קול אויז גיאן צו טרייאן אוני זגין · הדודאים דיא פיאלין אלס (אנשים) (טובים) הבין גיגעבן איינין גוטין גשמאק · עמך דיין פאליק צור פראזאונג אין בית המקדש צו אמלין אין גילנד אוני דז דוא איט קואן זעלסט אין דער סאחה איינר פריהליכקייט : מי ווער וואלט דיך געבן צו איר אלס איינין ברודר : פנות · צו רואי

שוקיו קומת עמודי שש · יסוד עולם להתאשש ·
בשביעי למעלה משש · יפה כסאו לישש :
חכו רב יתורות וחקים · יהודו בתבל ובשחקים ·
אדירי השמלי ברקים · עוצם קדשתו מפיקים :
חזן אנה ברוך ומבורך שמו · דורשים אראלי
מרומו · וזה אל זה קורא נואמו · אומר קדוש בשלשמו :

שוקיו זה שמגדו כ"פי עמודי שש ורמז לששה סדרים שבהם יסוד העולם · להתאשש להתחזק : בשביעי ברקיע שביעי שהוא למעלה מששה שם כסא הכבוד · לישש הזקין לסוות עדי עד מפיקים מוציאים מה כינוי של ישראל · אני אחזק וכו' דברי ש"ץ · לשם הק"בה שהוא משמש לצדיק כמגדל עוז שנאמר במשלי י"ח מגדל עוז שם ה' בו ירוץ צדיק ונשגב ·

קהל וחזן דודי נותן לעמו עוז · מפימו יתברך במעוז · אני אחזק
תהלה ועוז · נועם לשם מגדל עוז :
והחיות ישוררו וכרובים יפארו ושרפים ירונו ואראלים יברכו פני כל חיה ואופן וכרוב
לעמת שרפים לעמתם משבחים ואומרים : ברוך כבוד יי ממקומו :

נאך ברוך ווערטט גזינגן אין יוצר פון ערסטן טאג פסח

מיוסד ע"פ א"ב כראשי החרוזות · ובראשי רזות שבועות חותם שמעון בר יצחק חזק ואמן אמן

אלה וכאלה הראיתני · שמעה אזני והבינתני ·
לא ידעתי נפשי שמתני : בבואך להדריך
דאבי מלל פצתה להטיבי · שובי שובי : גיא חזיון
תחומיך · עלותך להגיש שלמיך · מה יפו פעמיך :
דגליך יזהירו כזוהר · וכעצם השמים לטוהר ·
שררך אגן הסהר : הדר כיהון אפודיך · נועם
מלכות.

אלה וכאלה נסים וגם מצות וחקים שכתוב בהם אלה המצות כמדבר ל"ו : הראיתני בקורתך : להדריך דאבי לשמח יגוני למחול עין שנאמר : מלל פצת דיבור דברת : שובי שובי אלו כתשובה וצויר אמר הקב"ה : גיא חזיון תחומיך. כי' הכס לעלות לגיא חזיון ירושלים שכל החוזים נתנבאו עליה ועגים שלמי' דגליך שהיו קבועים בהם אבנים טובים המאירים : שררך סנהדרין שהיו כחצי גורן עגולה באגן והם מאירים כעצם השמים : כיהון אפודיך תקית כגדי כהונ' שנאמר

איבער עלטר : חכו זיין גוים האט גשפראכין דיא פילי לערנונג אונ' גיזעצי זיין (יחוד) ווערט גלויבט אין דער וועלט
אונ' אין היאל · דיא שטארקי בלינדי (חשמלים) טוען דיא שטערקי זיינר (קדושה) הרויז רידן :
אנא וואו אייט גאט דער גלויבטי אונ' גלויביט אייזט זיין נאמן · טוען פארשין דיא (אלמכים אראלים) אין זיין היאל ·
אונ' איינר רופיט דעם אנדרן צו אויט זיין גשפרעך · צו זאגין (קדושה) אויט איהרן דרייא טאפלין :
דודי גאט איין פריינד גיבט צו זיינם פאליק שטארקונג פון איהרן אונד ווערט ער גלויבט אויט אאלט אונ' איך וויל אך פר
שטערקין פרייז אונ' אוא אאלט ליבליכקייט צו דעם נאמין גאטים דער פעס · שון טורין : והחיות וכו' ·
אלה דיזי אונ' דער גלייכן ניסים האסטו איר גוויזין · איינה אהרין הבין עס גיהערט אונ' האסט אירם אאכן פרשטיאן ·
לא איך הבי אבר ניט גוויסט די איר איין ווין אלזוא זאלט ווערדן גיטאן : בבואך ווען דוא האסטו וואלן קומן צו ער געלין
איינה טרויערגקייט · האסטו איין גשפרעך ערעפינט איך צו בגיטיגן אונ' גיזגט · שובי טואי דאך תשובה
דיר דרדורך צו העלפין : גיא ירושלים דער טאהל וואו דרויף פילי נביאות גיזגט אייזט · דיינה גיאמרקין · אלדארט הין
אויף צו גיאן צו אאכין גינעהן דיינה פריד אפפר · מה וויא זעהר היפש זיין דיינה טריט : דגליך דיא סנהדרין וועלכי זיין
דיינה פאניר ווערדן לייכטין · אוס לויטרקייט אונ' דיא קלארהייט פון היאל צור הצלונג · דען אזא זיינד אין דער לשכת הגזית
איטן אין דער וועלט · שררך אלס איין נאביל דיא רונדונג איינס בעקינס : הדר דיא צירהט פון דער כהונה · אויט דיינם
אפוד · דיא ליבליכקייט פון דעם (אלכות) דיינר ביעהרונג · זיינד דיינה בשפייזר אלס וויא · שני דיינה צוויא בריסט ·
דיא

קמתי נצוח קדשתו מספרת · פתחתי סנוב תהלתו
מזמרת · מצאני לישעו מקוה ומסברת · השבעתי
המון מלאכי השרת : חזן מה דודך שאלוני תמיד
מחטבת ומאמרת : נערץ ונשגב תכן שחקים
בזרת · הנערץ בשלוש קדשה המאשרת :

האמיר [אמר] ווערשטו געפינדן אין יוצר פון ערשטן טאג פסח]

פסמחבר שמעון בר יצחק

דודי שליט בכל מפעל · הכל למענהו פעל ·
מרבבה דגול ומועל · קדוש במטה ובמעל ·
ראשו עטור פז כתר · טהור צופה כל סתר ·
ומאזין לקול עתר · נערץ בשפת יתר :
עיניו נגדו יישירו חוזים · יה חכם הרזים · בחור נעים כארזים ·
זך עושה חזיזים :
לחיו רקח מגדלות בשמים · כביר משיב טעמים · יושר אמריו
נעימים · הגיוניו בין מחכמים :
ידיו צדק ומשפט מופלאים · לגלילי תרשיש ממלאים · חילי
צבאיו נוראים : חתים ומפניו יראים :

בגלות מ״מ לושפו אכו מקוה ומסברת נ״כ לי תקים בקרנה : השבעתי מלאכי השרת שהם שואלים אותי : מה דודך שאתה מחטבת לו בכל יום בנמים ואנו משיבים להם שהוא נערץ וכו׳ : דודי ומועל מעולה ומשובח : ראשו של הקב״ה : עתר תפלה · בשפת יתר יותר היא נערץ ממה שהבריות משבחין אותו בשבחות׳ : עיניו של הקב״ה חוזים איך יישירו לבוק פני אדם כנגדו · בחור של הים נגלה כבחו׳ ובסיני כזקן : זך נקי : חזיזים ענגים : לחיו בת״ת שהן מגדלות גידול בשמים : טעמים טעמי תורה מטוב לשואליו : בין סודי הגיוניו בטעמי תורה מבינים ת״ח : ידיו אלו הלוחות שכתובים באצבע אלהים · לגלילי תרשיש כאבן תרשים ששם אמר ממולא במשבצות זהב : חילי צבאיו הם המלאכים הם נוראי׳ ואפ״כ כן · חתים מפחדים

שוקיו

הבי בשוואהרן דיא (מלאכי השרת) איר צו בצייגן : אה דאז דיא היידן איך פראגן ווער מיינט דיין פריינד דז דוא איהם ליבישט אוני לויבישט · זגן איר · ער מיינט גשטערקט אוני ער גרישט · אן ברייט דיא היאל מיט זיינן דויאן · דר גלויבט מיינט מיט דער דרייא פאלי גשטערקטי (קדושה) :
דודי גאט איין פריינד גיוועלטיגט אן אלי ווערקן · אלז האט ער צו זיינה עהרן גיווערקט · אנהר אלז אלי פילי צעהן טויזנד (מלאכים) מיינט ער פאנירט אוני איבר טרעפליך · הייליג אונטר דיא אונטרשטי אוני אויבן :
ראשו זיין הויבט מיינט גקריהנט מיט איינר קרוין פון קיאיס גאלד · ער מיינט ריין אוני זוגט אלי פר בארגינהייטין · אוני פרנעמיט יא טטיאי פון גיבעט · ער מיינט גלויביט אנהר אלז דיא לעפלין קענין שפרעכין :
עיניו זיינה אויגן טואן אן דיא זעלביגי וואקיגן איהם רעכטפערטיגן זעהן · ער מיינט גאט דער (חכם) אליר פרבורגינהייטין · אויז ערוויהלט ליבליך אלז דיא דאנין בוים · לויטר אוני אמכיט דים וואלקין :
להייו זיינה קיאן באקין זיין איינה גיווירצוג פון וואקסונג אליר הנד (בשמים) · גרויטר גאט אוני טוט צו רעכט זעלין אלי (טעמים) ירעכטפערטיגר זיינה ריד זין אן גינעהם · זיינה גשפרעך אמכין ווייטר פריבן דיא חאמים :
ידיו זיינה הענדן ארבייט דיא (לוחות) זיינר מיט גירעכטיקייט אוני (משפט) וואונדרליך · זיינר גלייך צו רעדיד דיא מיט יאכטליגי זיינר גיפילט · דיא (חיילות מלאכים) זיינה הערשארין זיינר פורכט זאמ · אנגשטין אוני טואן זיך פאר איהם פירכטין : שוקיו זיינה שענקל זיינר דיא אויף גריכטי אנראמר זיילין פון (בית המקדש) · דורך איהם דכם גרונד פון (עולם) צו שטערקן · אוני אין זיבנטין הימל איבר אלי זעקס אונטרשטי · האט ער גליהרט זיין · (כסא הכבוד) צור
איבי

חזן שְׁנֵי יָךְ׃ קהל וחזן עוֹרְכֵי טְעָמֵי מָסוֹרֶת׃

חזן כְּחוּט הַשָּׁנִי ק״ו וְחֵךְ שִׂפְתוֹתַיִךְ מְדַבֶּרֶת׃

חזן כְּמִגְדַּל דָּוִיד קהל וחזן נוֹשְׁקֵי הַגִּבּוֹרִים נֶאֱזֶרֶת

חזן שְׁנֵי שָׁדַיִךְ בְּמַלְכוּת וּכְהוּנָּה מוּכְתֶּרֶת · עַד שֶׁיָּפוּחַ
רֶגֶשׁ הַמּוֹלָה עוֹבֶרֶת · כֻּלָּךְ יָפָה יְפֵיפִית
לִהְיוֹת גְּבֶרֶת · אִתִּי מִלְּבָנוֹן כַּלָּה צַעֲדֵי טוֹטֶפֶת
מְקֻשֶּׁרֶת · לִבַּבְתִּנִי חוֹשֶׁן יְקָרֵי מַזְכֶּרֶת · מַה יָּפוּ
קִשּׁוּטַיִךְ בְּעוֹז וְתִפְאֶרֶת · נֹפֶת חִכֵּךְ הָרִים עוֹקֶרֶת ·
גַּן נָעוּל זוֹרַעַת חֶסֶד וְקוֹצֶרֶת · שְׁלָחַיִךְ קְבוּצֵי סַלְסוּל
מְגֻבֶּרֶת׃ נֵרְדְּ וְכַרְכּוֹם בְּשׁוֹמְךָ בְּאַפִּי קְטוֹרֶת · מַעְיַן
גַּנִּים תְּעוּדָה דּוֹרֶשֶׁת וְגוֹמֶרֶת · עוּרִי צָפוֹן וּבוֹאִי לְהַעֲלוֹת תְּמוֹרֶת׃
בָּאתִי לְגַנִּי רְאוֹת גֻּלַּת הַכּוֹתֶרֶת אֲנִי יְשֵׁנָה הַלֵּב עֵר בְּמִשְׁמֶרֶת ·
פָּשַׁטְתִּי אֶדֶר כְּתוֹנֶת מוּשְׁזֶרֶת · דּוֹדִי מוֹשִׁיעַ פְּלֵיטָה הַנִּשְׁאֶרֶת ·
קַמְתִּי

שני שדיך נמשלו משה כבתר כבתר מלכות ואהרן בכהונה : עד שיפוח רגש המולה היום הבוער כתנור אז כהלך : להיות גברת במלכו' : צעדי לב ן אבנים כמו הספירי' וההפרות בישעיה ד' : חושן יקרי תוקף כבודו : קשוטיך בסדרי ת"ת שנקרא עוז ובמעשי' טובים שהוא תפארת לעושים · הרים עוקרת בפלפול או ע"י התורה : גן נעול פ"ם בנות ישראל שמשמרות בתוליהן : שלחייך א"י מנבו' שבח ופלפול להק"ה : קטורת ריחו מריח לפני כנרד וכרכום : מעין גנים במתגבר כך הם מתגברים בתור' : עורי וכו' מארץ צפון לצאת ובאו מן הגלות להעלות זבחים שמעלין תמורת עסן : באתי לגני לאיכל לראות · גלת הכותרה שנעשו במלכות בית דוד שני עמודים בב"ה שנקראו יכין ובועז : ישינה בגלות : ער במשמרת שתקיים הבטחתך : אדר של בגדי כהונה שהיו שם מסור · נצוח בתפלה · פתחתי לשוב אליו בסיגוב ובאוז' לומר אע"פ שמאזני עווני להיות בגלות

שניך דיא צעהין דיינה לערנר : עורכי זיינד דיא מן ריכטר דיא (טעאים) פון דיא (אסורת) פון דער (תורה) :
כחוט אלז דער רויטי זיידן פאדין : ותק טואן שטארקהייט פון דער (תורה) דיינה לעפצין רידן :
כמגדל אלז וויא דער טורין פון (דוד) וואהר גיהערט איט (כלי זיין) זוא זיינר איט וואפנונג אין דער (תורה) די (גבורים) דהיינו) די (תלמידי חכמים) אום גורט : שני דיינה צוויא בריסט אלז (אשה אונ' אהרן זיינר איט אלכות) אונ' (כהונה) גקריהנט : ער בייזיך ערהיבין ווערט דער צארן גמטים · דו דיא ברואינדי בשטוראונג ווערט איבר דיא (רשעים) איבר פאהרין : כלך דאמאהל ווערשטו גנץ היפש זיין · צו זיין איינה בהערשרין : אתי איט איר ווערשטו קואן נאך (לבנון דוא כלה) · דיא איט ארים בענדר פון (תפילין) אייזט בקניפפט : לבבתני דוא ביהערציגשט איך ווען דוא דיא שטערקי איינר ווירדיגקייט טושט אכין גידענקן : מה וויא · היפש זיינד דיינה ציהרשטין איט דער שטערק פון דער (תורה) אונ' טוינהייט פון (אעשים טובים) : נופת דיא זיסיקייט פון דיינם גואן טוט בערג אויז רייסין איט (פלפול אין דער (תורה) : גן איין פרשלאסינר גארטין איט הינטר הלטונג פון (זנות) · וועלכש איהגין אכיט צעהין (חסד) אונ' אך טניידן : שלחיך אך דיא טלצכטי פעלדר פון (ארץ ישראל) זיין פרזאאילט פון פירות דיא לויבונג אאכין פרשטערקן : נרד אלז וויא נעגליך אונ' זאפרין אייזט אירס ווען דוא אאכשט אין איינה נאזלעכר ריכן (קטורת) : מעין אלז איין קוואל אין דיא גארטן זוא טואן דיא (ישראל) דיא תורה אונ' אויז אאכן דיא (דינים) : עורי ער וועקט דיך צו קואן אויז דעם גלות פון צפון זייט קואן אויך צו ברענגן דאאפף פון (קטורת) : באתי איך בין גקואן אין איינם גארטן דו (בית המקדש) צו זעהן דיא קרוין בעקן זוא אויך דיא צוויא זיילן (יכין אונ' בועז) גיאאכט וואהרן : אני איך שלאפי אין (גלות) · אבר איין הערץ וואכט איט אבוואהרטונג דיין פרשפרעכונג : פשטתי דען איך האב אוזן אויז ציהן די קלייד פון דער (כהונה) די גיצווערינטי העמד : דודי גאט איין פריינד העלפר דער איבריגי ענטרינונג : קמתי איך בין אויף גשטאנדן דיא איבר זיגונג פון זיינר (קדושה) צו פר ציהן : פתחתי איך הבי אנגיפאנגן דיא ערגריטונג זיינר איבונג צו זינגן : אלמוני זיא הבין איך גיפודרן אין (גלות) דאך אנייט צו זיינר היילי האפין אונ' פר המררין : השבעתי איך הבי

מָרוֹם תְּפִלָּתִי · מְחַל פֶּשַׁע חַטָּאתִי · קִרְבָתוֹ שַׁת
בַּעֲדָתִי · כִּמְעַט שֶׁעָבַרְתִּי : רְאוּ בָּחַרְתִּי בָּכֶם ·
אַל תְּנַחֲצוּ יְצִיאַתְכֶם · רְאוּת בְּצִיָּה עִתּוֹתֵיכֶם ·
הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם : רָמָה קֶרֶן סְגֻלָּה · מִמִּדְבָּר יְצָאָה
נִדְגָּלָה · רוֹזְנִים נוֹסְדוּ לְמַעְלָה · מִי זֹאת עוֹלָה : שִׁכֵּן
בְּאָדָם שְׁכִינָתוֹ · נִכְלְלָה מִצִּיּוֹן יָפְעָתוֹ · שָׁתַת אֶבֶן
שְׁתִיָּתוֹ · הִנֵּה מִטָּתוֹ : שְׁלָמִים וְעוֹלוֹת לְקָרֵב · סֵדֶר
בּוֹקֶר וָעֶרֶב · שָׁת כֹּהֲנַי לְהִתְקָרֵב · כֻּלָּם אֲחֻזֵי חָרֶב :
תּוֹכֵן אֲרוֹן מִכְלוּלוֹ · לוּחוֹת מוּנָחוֹת בְּצִלּוֹ · תַּבְנִית
כְּרוּבִים לְהָאֳהִילוֹ · אַפִּרְיוֹן עָשָׂה לוֹ : תְּעוּדָה
נְתוּנָה בְּחוֹסֶף · הַמּוֹן עָם בְּהִתְאַסֵּף · תֵּיאֵר סִפְּרָה
בְּכוֹסֶף · עַמּוּדָיו עָשָׂה כֶּסֶף :

שעברתי מן העולם : בציה בגלות : עתותיכם זמני הגאולה : נדגלה ד' דגלים : נוסדו נקיבצו : למעלה לדבר באדם ישראל שנקרא אדם : נכללה שנא' שם כ' מציון מכלל יפי : יפעתו זרחתו · ישם שציון יסד בית המקדש שנקרא מטתו על שם ארון ובדיו עשוין כמטה במקום אבן שתייה : אחוזי חרב כסכים מגינים על ידי ס' אותיות שנברכ' כהנים ובקרבנות כל ישראל : תוכן תואר הארון והכנתו ומכלל יפיו שבו היה הלוחות : תבנית כרובים עשה משני קצות הכפורת שהאהיל וכיסה הארון כעין אפריון : תעודה התורה · בחוסף בכרפסוה : המון עם בהתאסף שנאמר בדברים ל"ג תורה צוה לנו משה מורש' קהלת יעקב כתו' בתרי' בהתאסף ראשי עם יגו' : בכוסף בתאוה ותימוד :

צאינה וראינה וכו' : פעמי בשורת שים אם למשורה לדרום דכרים כבתבן : ותק כח הדכור יש בספקותיך : נושקי שלטי הגבורים וכלי זיין של קנאים ומוראים :

סני

שמ כמאבר שמעון בר יצחק

חזן **צְאֶינָה וּרְאֶינָה** קהל וחזן **שׁוֹר בָּעֲטָרָה הַמְעֻטֶּרֶת :**

חזן **הִנָּךְ יָפָה** קהל וחזן **מוֹר וּלְבוֹנָה מְקֻטֶּרֶת :**

שניך:

ביגעהרן פר געבונג פאר דיא ישראל דיא דא הייסין ואי אנה : צו טרייאן אונ' צו צו ביטין · איך ביטי דיך גאט אקווה · דורך וועלכש וואהר איך ווידר אויף שטיאן : קורו וואהר זיך דאמאהל צו זאמין פר בינדן דיא זיים וועלכי הבין דיא צירמט פון דיא אורים ותומים · איהר אויף שטיאן וואהר צו ערטזאגין דיא פר נארטי ישראל בייא דעם עגל דאמאהל · מצאוני הבין איך גיפינדן דיזי היטירם : קבל דער ער הויבנה האט עטפפנגן איינה תפוה : אונ' פר ציאן דיא איטטאט איינה זיגדן · זיין גינעהן אונ' רואונג האט ער איך איט דעם (אשכן) גיאאכט אונטר איינה גיאיין · כמעט גר בלד נאך דעם דז איך הבי איבר טיינט גיבאט עובר גיוועזין : ראו זעהיט איך הבי אן אייך ערוויהלט · איבר איילין אייער אויז גיאן אויז דעם גלות · זונדרן אן צו זעהן אין דער וויסטונג אייערי צייטין · השבעתי הבי איך אייך בשווהרין : רמה זיא איזט ווארדן ער הויבן דיא הערטאפט דער גליבטי אויז דער אדבר איזט זיא גיגאנגן פאנירט · אלי הערן הבין זיך ברואהט טלאגיט אונ' גיפראגט · אי ווער איזט דיזוו דז אלווא אויף גיאיט · שכן ער האט אאכין רואין אונטר דיא אענשין זיינה טכינהי זיא איזט גקריהגט פון ציון זיינה ער טיינונג · ער האט אלדארט גיקרינהט פון ציון זיינה ער טיינונג · ער האט אלדארט גיגרונדיט זיין (אבן שתיה) הנה וועלכש איזט זיין בעט : שלמים פריד אונ' ברואנד אפאר אקריב צו זיין די ארדנונג פון (קרבן תמיד) אוארגינם אונ' אבינדם · האט ער גיאאכט אייני כהנים אקריב צו זיין · כלם דיזי אלי איר זכות וואהר אויף איר (אגין) אלס ווען זיא בגרייפט אין איהרי הענדן טווערד : תוכן דז אן בירייטין פון דעם ארן זיינר בקרינונג · וואהרן דיא לוחות ליגן אין זיינם שאטין : איינה גטטלט פון כרובים אלס איין גיצעלד איהם צו בידעקין : אפריון האט ער איהם גיאאכט איינה חופה : תעודה דיא ביצייגונג פון דער (תורה) איזט גיגעבן ווארדן אפינדליך : וויא זיך דז גטיאל פון פאליק האט טואן פר זאאלין · ער האט גסט אלטיט איהר ספר איט לויטר גלוסטונג · זיינה זיילין האט ער גיאאכטיט אלס גלייטירט זילבר :

צאינה גיאיט אויז אונ' זעהיט · שור צו לוגין אן דער קרוין פון דער גקריהנטי ישראל :

הנך דא ביזט היפש : מור דאדו טוטט גיווערן אונ' ווירואך אין (בית המקדש) רעאפפין :

סניך

רועה גבר: כי הנה הסתו עבר: שרי מופת נבראו:
מליצי יושר נקראו · סוררים תמהו כראו · הנצנים
נראו: סובו עגלה והרוגיה · עבותיה לקצץ ועוגיה ·
סוף להשבית סוגיה · התאנה חנטה פגיה: עוז
תושיה מלגלע · סביב הוגבלו בצלע · עמדה
במישור מלקלע · יונתי בחגוי הסלע: עוילים
הוצעו חללים · יציאי עקרבי אמללים · עומדים לזנב
נחשלים · אחזו לנו שועלים: פרש ענן להאהילי ·
מגיה בליל הלי · פנוקים שלש האכילי · דודי לי:
פעלת שכר קפוח · טפלתי כנאד נפוח · פלצתי
בשאת וספחת · עד שיפוח: צפיתי עוצב בי · ותיק
רחק מקרבי · צנתי לבקש אוהבי · על משכבי:
ציר עלות בתחנה · בקש כפור למי מנה · צעוק
וחלות אנא · אקומה נא: קשרו לוים קשורים ·
יופי תמים ואורים · קומם להכות בוערים · מצאוני השמרים: קבל
מרום

שקושרין בה העגין שמעכבין בהם את הספינה שקורין אנקרי"ר סוגיה לשון סיגים ופסולת · כי התאנה וכו' ישראל חנטה זכו' אבוק לגאלם · מלגלע לשון גלוי בצלע לשון צד: עמדה במישור בתחתית ההר ולא עלו: מלקלע שלא ירו עליהם חצים ואבנים שנאמר: עוילים המצריים: הוצעו נתפשטו חללים: יציאי ויצאו מצרים הם הנקללים כמו נחש ועקרב: אמללים הנכרתים · לזנב וכו' · ברדפם אחריהם כמו שאחזו לנו שועלים במדברים: להאהילי לי אהל ומסך: מגיה וכו' מאיר אורי: פנוקי' שלש מיני תפנוקי' ומעדנים מן שליו באר כאכילו: פעלת שכר קפוח שכר קבלת התורה שכתוב בה אנכי ה' אלהיך ע"י מעשה העגל: טפלתי נעשיתי טפל: כנאד נפוח שאין בו אלא רוח: פלצתי נפחדתי: צפיתי ראיתי שהקב"ה קוצף עלי ותיק וכו' הקב"ה: צנתי שמדתי: על משכבי שכבתי בצרה מן דאגת העון: ציר פרעה"ה: וחלות אנא חטא העם: קשורים הם יופי תומים ואורים זכו הלוים על שלא טעו בעגל: קומם הוא במתנקמים: להכות בוערים שוטים שטעו בעגל זהו: מצאוני השומרים הם הלוי' שומרי משמרת הקודש: קרבתו שכינתי קירב לשכינה בעדת ישראל: ולולי זאת כמעט מעברתי

זייא ביעהרט · ענה האט גראפֿן איין פֿרייד: נגרע עס וואר אב גנומן דז יאך אונ' צערברעכין · אהני דעם גרינגשטין אמנגל · (משה רבינו) דער אויך ריכטיגי הירד האט זיך גשטערקט · כי דען דער ווינטר פֿון דיא צרות איזט פֿר בייא גיגנגן: שרי אשה אונ' אהרן דיא הערין צו טואן דיא וואונדר זיינד וואָרדן בשאפֿין · גוטי פֿאר שפרעכר זיינן זיא וואָרדן גיהייסן · דיא ווידר שפעננטיגי הבין זיך פֿר וואונדרט ווי זיא עס הבין גיזעהן · דז דיא שפראצונג פֿון דיזי זיינד וואָרדן גיזעהן: סובו גאט שפראך רינגליט אום דז לנד אצרים אונ' איהרי ערשלאגינה · איהרי גיפֿלאכטינה יאך ריהאן פֿעליג אב צו האקין אונ' אך איהרי אנקיר · אלס איהרי שטאנד האלטיר · צום ענד דורך דעם ים צו פֿרשטערן איהרי פֿר אישונג פֿון אלי · התאנה דיא פֿייגי האט גקניפט פֿייגן דהיינו עס איזט צייטיג דיא גאולה: עוז ביים געבונג דיא אמכט דער תורה זיך ניט צו פֿר אישן · זיינד דיא ישראל גיוואָרקט וואָרדן צו שטיאן אן דער זייט פֿון בערג · זיא איזט גשטנדן אין איהרן גראדין ארט אום ניט צו ווערדן פֿר שלידירט · אונ' ער וואר איבר איהנין שטערצין דעם בערג טיני אלס איינה ביט דז זיא שטונדן · יונתי אלס איינה טויב אין דיא שפאלטין פֿון פֿעלזין · עוילים די עאוקים דיא פֿר קריאר זיינד אויז גשפרייט וואָרדן ערשלאגן · זיא זיינד דיא אויז גאנג אדר הערקואינדי פֿון דיא פֿר פֿלוכטי עגידישן דהיינו חם דער פֿר שניטנה · זיא וואהרן זיך שטעלן שטעלן אונ נאך צו יאגין צו שוויכן דיא גשטרייצלטי ישראל · אחזו זיא הבין אונז ערגריפֿן דיזי פֿיקסי: פרש גאט האט אויז גשפרייט איין וואלקין צו איינן גיצעלד אצליטי צייטין ביים נאכט איין ליכט דרייארלייא (תענוגים) אלט דעם (אן שליו אונ' באר האט ער איך אמלין שפייזן · דיזו האט גיגעבן · דודי איין פֿריינד צו איר פעלת דיא ווערקונג פֿון דער תורה וואהר פֿר גנגן · דא איך איך צום עגל ביהעפֿט וועלכש וואהר אלס איין אויך גבלאזין לעגל וואו ניקס דרינין איזט · איזט גשווליכט אונ' צרעת · ער ביז נאט זאגייט ער הילין איבר איר זיינה ערבארמונג: צפיתי איך הבי אין איר גזוגיט טרויריגקייט · דער שטארקי גאט וואורדי פֿון איר ענטפֿערנים · איך בין גשטנדן צו זוכן איינם ליבשטין גאט · על שטעל אויף איינם גלעגר: ציר דז (משה רבינו) דער שליח זאלטי אויף גיאן אין היאזאיט ביטן אז ביגעהרן

אֲנִי חֲבַצֶּלֶת ׃ יְקַר נֶעֱרַב כְּנִיחוֹחִים ׃ רַחַשׁ תַּחַן
נֶאֱנָחִים ׃ יְדָעָם בְּגֵיא כַּסְלוּחִים ׃ כְּשׁוֹשַׁנָּה בֵּין
הַחוֹחִים ׃ יוֹרְשֵׁי הַר לְמִצְעָר ׃ הִכִּיר וְאָהַב מִנּוֹעַר ׃
יְחֵדוּהוּ זָקֵן וָנַעַר ׃ כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר ׃ כִּלְכְּלַנִי בְּצִיָּה
מְסֻבֶּבֶת ׃ וְנִפְרַע נְשִׁיּוֹן מִגְּבִירֶת ׃ כְּנָסַנִי לְאֶרֶץ
נוֹשָׁבֶת ׃ הֱבִיאַנִי אֶל בֵּית ׃ כִּלְּלַנִי בְּעוֹז מִדְרָשׁוֹת ׃
בְּשִׁבְעִים פָּנִים נִדְרָשׁוֹת ׃ כְּבוֹדָם חָקוֹר מִלַּחֲשׁוֹת ׃
סַמְּכוּנִי בָּאֲשִׁישׁוֹת ׃ לֹא עֲזָבַנִי לִנְטֹשִׁי ׃ מְגִינֵּי
וּמֵרִים רֹאשִׁי ׃ לוֹדִים מֵרְרוּ בְּקוֹשִׁי ׃ שְׂמֹאלוֹ תַּחַת
לְרֹאשִׁי ׃ לִנְחֵץ קֵץ יִשְׁעֲכֶם ׃ צֵאת מֵאוֹסֵר כַּבְלֵיכֶם ׃
לְהַמְתִּין בֹּא עִתְּכֶם ׃ הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם ׃ מְסַבֵּל
עוֹל רוֹדִי ׃ וַיְעַדְנִי צוּר פּוֹדִי ׃ מְמַהֵר יֶשַׁע בַּעֲדִי ׃ קוֹל
דּוֹדִי ׃ מְקַצֵּר זְמַן אָבִי ׃ תֵּת צֳרִי לְמַכְאוֹבִי ׃ מְדַלֵּג
מְקַפֵּץ לְהַאֲהִיבִי ׃ דּוֹמֶה דוֹדִי לִצְבִי ׃ נִגְרְשָׁה סְאַת
שׁוֹדְדִי ׃ וְהִגִּיעַ עֵת מוֹעֲדִי ׃ נִסְעֵי נָאוֹ הַכְּבָדִי ׃ עָנָה
דוֹדִי ׃ נִגְרַע עוֹל וְנִשְׁבָּר ׃ בְּאֵין מַחְסוֹר דָּבָר ׃ נֶאֱמָן

השלשים ׃ יקר ישראל ׃ רחש וכו׳ שהיו מרחשין בשפתם בתחינ׳ ׃ ידעם שנאמר בשמות כ׳ וידע אלהים ׃ בגיא בסלוחים בארץ מצרים ׃ יורשי ב״ה שנקרא הר כמאמר הר האלהים ׃ למצער לזמן מועט שעמד ׃ הכיר ואהב שנוער שנאמר בהושע י״א כי נער ישראל ואהבהו ׃ יחדוהו עליהם ׃ זקן ונער ׃ שנאמר בתהלים ח׳ מפי עוללים ויונקי׳ ׃ כתפוח מעולה מכל עצי היער ׃ בציה מסבבת בענני כבוד כלכל אותן במן ושלו עד שנפרע החוב של ארבעים שנה ׃ כללני בעוז מדרשות של תורה שנדרשת בע׳ פנים ׃ כבודם של ע׳כנים לדרוי׳ בתורה הורסית לחקור מלחשות ולא לשתוק בשם ואותן דרשות ש׳ סמכוני באשישות ׃ לנטשי לשון לא יטש יי׳ עמו תהלים צ״ד ׃ לודים מצרים ׃ לנחץ למהר ׃ כבליכם לשון כבלי ברזל שם קמ״ט ׃ רודי בוגזי ׃ ויעדני הזמין ויקבץ אותי ׃ נגרשה כתמלאה סאתם של מצרים במדה גדושה ׃ שודדי גוזלים ׃ עת מועדי שת׳מ עד הוא פסח כענין למועד אשוב אליך בראשית י״ח ׃ והכבדי תשא מכובד ׃ נגרע נכרת עגל כשיעבוד ׃ נאמן מרע״ה ׃ גבר על פרעה ׃ חסתו עברו ימי הגלות ׃ שרי מופת משה ואהרן שעשו מופתים ׃ סוררים מצרים ׃ תמהו לשון קמיה ׃ סובו עגלה מצרים ׃ והרוגיה שהרגו בכוריהם באבותיהם ש׳ ריבוי ׃ עבותיה לקצץ ועוניה לאתיך חבלים שקושרין

רועה

זאגי ׃ יקר דער ווירדיגי גאט וואורדי גינעהם גיוואשט אונז דורך דיא זאניפטיגי (קרבנות) ׃ דורך דעם ביטן אוני בעטין פֿון דיא זייפֿצנדיגי ישראל ׃ ער האט זיא אבגין וויסן אין דעני טאהל דער אנרייסי ׃ דו ער זיא איז ׃ כשושנה אונז איינה רויזי צווישן דיא דערנר ׃ שי דיא גערבט הבין דעם בערג פֿון (ציון) איינה ווייניגי צייט ׃ האט ער ערקענט אוני גליבט פֿון יוגינד אויף ׃ זיא הבין איהם איט (שירה אויף דעם ים) גימיינינגט אלט אוני יונג ׃ אוני גלייכן זיך גוט פֿינדן ׃ כתפוח אונז איין אפפיל בוים אונטר דיא בוימי פֿון וואלד ׃ כלכלני ער האט איך גשפייזט אין דער ווילדין (מדבר) די איך וואר אום רינגלין ׃ אוני אלדא וואהר ביצאלט דער חוב פֿון דור המדבר פֿון איהרין אב צו נעמין דז זי אלדא זאלן שטערבן דרכנק האט ער איך איין גיוואוזט אין דעם ביזאטסהאפטיגן לאנדי ׃ הביאני אוני האט איך גיבראכט אין דעם בית המקדש ׃ כללני ער האט איך גקריהנט אדר אום געבן אויט דער שטארקי תורה אויהרי אדרשים ׃ דיא אויף זיבינציג ארלייא וויס ווערדן גדרשת ׃ איהרי כבוד צו פֿארשין ׃ ניט צו פֿרשווייגן ׃ סמכוני האט ער איך אונטר לאהנט איט וויין בעכר פֿון דער תורה ׃ לא ער איך ניט פֿרלאזין איך צו פֿר רוקן ׃ ער אייט איין בשילדי אוני ערהיבר איינם הויבט וויא די (מצרים) איך ערביטרט איט טוועהרי ארבייט ׃ שמאלו וואר זיינה לינקי הנד אונטר איינין קאפף ׃ לנחץ ׃ צו איבר איילין דז ענד איירי הילף ׃ אויז צו גיאן פֿון דיא בונד איירי פֿעסילין ׃ זונדרן צו ווארטין ביז איירי צייט קואט ׃ השבעתי הבי איך אייך בשווארן ׃ מסבל פֿון דעם לידן דז יאך איינה בצווינגר ׃ האט איך בירייט אוני פֿרזאמלט דער בשעפֿיר איין ערלייזר ׃ עס וואהר איילין הילף אום איר ׃ קול דיא שטיאי פֿון גאט איין פֿריינד ׃ מקצר ער האט אב גיקערצט די צייט פֿון (גלות) פֿון פֿיר הונדרט יאהר דיא ער גיזעצט האט (אברהם) איין פֿאטיר ׃ אום צו געבן איין טמריאק צו איינה וועהטאגי ׃ ער וואהר שפרינגן אוני הופפן איך צו ליבן ׃ דומה ׃ ער וואהר גלייך איין פֿריינד אונז איין הירש ׃ נגרשה עס איזט וואהרדן אבר הויפט דיא אאס פֿון דיא (מצרים) איינה רויבר ׃ אוני איזט הירבייא גיקואן דיא צייט איין (יום טוב פסח) ׃ צאזין איר פֿארט ציהן אוני

הפלא ופלא הראיתי · צאתי לישע רעיתי · המון
לודה התעיתי · לססתי : הוקשרתי יופי כתרים ·
חמדת נצול מצרים · הקימותי ברית בתרים · נאוו
לחייך בתורים : ואלי קרבתיך באהב · קול
השמעתיך מלהב · ותעדי עדי מוצהב · תורי זהב ·
ועם בחרתי בו · יצא שכל מלבו · והמיר כבוד
משגבו · עד שהמלך במסבו : זעף אשא לכמור ·
געל פשע לשמור · זמת אולת לזמור · צרור המור
זעם עצר עופר · דופי צחן כפר · זכרון כתוב בספר ·
אשכול הכופר : חובש חשו תרופה · לכנפי כסף
נחפה · חן וחסד מורעפה · הנך יפה : חנון משים
פה · ברוגז רחם מצפה · חיסתר צופה · הנך יפה :
טירת מציקי נעזזים · תואר איתני חרוזים · טכס
זרועי מופזזים · קורות בתינו ארזים : טורח עול
סובלת · ולא נכזבה תוחלת · טמון וספון מנצלת ·
אני

מדרשו׳ : לודה מצרים : התעתי ע״י סוסתי : יופי כתרים מכוו׳ כים ומכיזת כל חמדת מצרים כשנצלו את מצרים : ברית בתרים ואחרי כן יצאו ברכוש גדול : השמעתיך מלהב שנא׳ בשמית י״ט ויהי קולות וברקים : ותעדי וכו׳ שני כתרים של כעשה ונשמע : מלבו של ישראל : והמיר כביד של הקב״ה שסוא משגבו בתבני׳ שור : עד שהמלך במסבו כמ״ת · זעף אשא הקצף אשא לשון שא נא חטאתי שסו׳ כדי לכמור לשון נכמרו רחמיו ברחמות ע״ג · געל פשע געיל של פשע לשמור ל׳ שמר את הדבר כראשו׳ י״ז : זמת אולת מחשבות טיפשות העגל : לזמור לחתך ולכרו׳ כל זאת דברי הקב״ה שנקרא צרור המור : עופר משה ע״ס עכר וביטל כעס של מקום : צחן טומאס וסרחין ונכתב לזכרון בספר של׳ אשכל הכפר חובש חש מיהר הקב״ה תרופה ותקבוסת לישראל שנחפה בכנפי כסף : חן וחסד מורעפה לשון יעריף : משים פה לאדם : צופה נסתרות לבכינו שסכנו אוו בלב שלם יקראנינו הנך יפה · טירת מצוקי סוא המשכן שבנו אותו הצדיקים שברור שנקראו מצוקי נעזזים הם שמים וארץ בתואר איתני חרוזים הוא בית׳ שבנו אותו בירח האתנים על ידו איתני ארץ ואחרו אותו בחרוזים שהיה בנוי יושר ומכוון שביהם הוו שכם ותיקון של מעשה הנפזזים : בכזב׳ כמו לא יכזבו מימיו ושעי׳ ב״ח שהוו סובלי׳ עול השעבוד לבסות מטמוכים ושכונים הוו הנצלים

אאלין רייטין אויף איינם פפערד (נקבה דז דיא אצרים) איט פפערד זאלן נאך יאגין : הוקשרתי איך בין ווארדן בקיפפט איט היפשי קרונין · פון אלי גלוסטיגונג פון דעם אויז עהרן די אצרים · (טפריכט גאט) איך הבי בסטעטיגט דעם (ברית בין הבתרים) · נאוו אונ׳ עט ווארדן גציהרט דיינה קיהן באקין איט ציילן פון אלין גוטן · ואלי · אונ׳ צו איר הבי איך דיך גינעהנט איט ליבשאפט · איינה שטימ׳ הבי איך דיך אאכין הערין אויז דיא פייאר פלאם אונ׳ ביזט ווארדן גציהרט איט גלאנצינדי ציהראטין איט זייטר · תורי ציילן פון גאלד : ועם די פאליק ווא איך ערוויהלט אייזט דעם פרשטאנד אויז גיגנגן פון זיינם הערצין · אונ׳ האט פר וועקסילט דעם כבוד פון גאט זיין ערגריטר איט דעם עגל : עד וויילדער אלך הקב״ה נאך וואהר איט איהנין אונטר זיינה חופה פון אתן תורה : זעף דאך שפראך גאט דעם צארין וויל איך פרטראגן · איך איט ערבארונג צו ערהיצין · דיא אוס ווירדיגקייט דער זינדן איינציג וויים צו בילאהלן אויף צו היבן · וועגן די גידאנקן דער נארהייט זיא צו בטניידן · דיזו שפראך גאט דער דא הייסט : (צרור המור) : זעם דעם צארין גאטים האט אאכן אויף הלטן איט (תפלה דער אשה רבינו וועלכר הייסט עופר · די טיאפפליכה ביפלעקונג האט ערואאכין פרגעבן · צום אן דענק אייזט עס גשריבן אין דער (ספר תורה) · דז אויז גאטי אפט פר געבן אלס וויא דא אפט וואקסט · אשכול דר העננל (כפר) : חובש איין פפלאסטער האט ער איר גיאייכט אונ׳ איינה (רפואה) · צו דיא ישראל דיא זיין אלס איהרי פליגל בידעקט וועהרן איט זלבר · (חן אונ׳ חסד) וואהר איהר צו טריפין · וויא זיא גיבויאט דז (אשכן) זגיט גאט : הנך דוא ביזט היפשי · טירת דז בויאן פון (אשכן) דער פאלאסט דורך (אשה אונ׳ אהרן) דיא שטארקי דער ביפעסטיגטי וועלט · אונ׳ דז געטלט פון איינר שטערקונג · די (בית המקדש) וואס גיבויאט ווארדן אין (חדש) די גיבאהרן ווארדן זיין איינה שטארקי אבות אונ׳ וואהר וואהל צו זאאין גירייאיט · קורות איט דיא בעלקין אונזרן (בית המקדש) פון דאנין האלץ · טורח דיא לאסט פון דעם יאך פון אצרים וואהר זיא ליידן · אונ׳ דאך ניט נאך לאזין איהרי האפנונג · דרנאך אליז פרבארגינה פון אצרים וואהר זיא אויז צעהרן · אני איך די
ליני

מיוסד ע"פ א"ב מרובע בראשי החרוזים · ובראשי החרוזות שניות חתום שמעון בר יצחק יגדל בתורה

אֲהוּבֶיךָ אֲהֵבוּךָ מֵישָׁרִים · שִׁירָתְךָ נוֹגְנִים
וְשׁוֹרְרִים · אַחֲרֵימוֹ קִדְּמוּ שָׁרִים · שִׁיר
הַשִּׁירִים: אֱמוּנַת עִתֵּי חֻקּוֹת · מִפֶּה אֶל פֶּה נֶעְתָּקוֹת ·
אֲמָרוֹתָיו חִכְּךָ מַמְתִּיקוֹת · יִשָּׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת: בַּעֲשׂוֹתְךָ
נוֹרָאוֹת לַהֲמוֹנֶיךָ · עַזִּים נָסוּ מִפָּנֶיךָ · בְּאוֹרִים כִּבְּדוּךָ
מְרַנְּנֶיךָ · לְרֵיחַ שְׁמָנֶיךָ: בְּרוּכֵי רַחֵם מְשַׁחֲרֶיךָ ·
וְעָדוּ לִקְרַאת דְּבָרֶיךָ · בְּאַהַב הֱבִיאַנִי חֲדָרֶיךָ:
מָשְׁכֵנִי אַחֲרֶיךָ: גִּדַּלְנִי וְרוֹמַמְנִי לְתַאֲוָה · נֶעֱמַתִּי
בְּשִׁמּוּר מִצְוָה · גָּדֵר בְּשׁוּמִי עַוָּה · שְׁחוֹרָה אֲנִי
וְנָאוָה: גַּפֵּי מְרוֹמֵי קֶרֶת · בָּרַדְתִּי מִהְיוֹת גְּבֶרֶת ·
גְּאָלִיהַ אֲנִי מְזֻכֶּרֶת · אַל תִּרְאוּנִי שֶׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת:
דִּבַּרְתִּי בְּפִי לִמְחוֹלְלִי · רִבְצוּ בְּצֹהַר לְהַשְׂכִּילִי ·
הוֹדִי פּוֹדִי וְגוֹאֲלִי · הַגִּידָה לִי: דַּרְכֵי הוֹרִים דְּעִי · יוֹנֶקֶת
חֶמֶר מַטָּעִי · דִּירַת מִשְׁכְּנוֹתָם תֵּדְעִי · אִם לֹא תֵדְעִי:

אהוביך פ"ן אומר רכב"ע אלו אהוביך ואוהבין אותך אתה' מישרא' כאבו' בושרי' ביוצר כמו ששוררו בים ואפע"י"י ועומ' ואחריכו מתהילים המלאכי"ל ומר שירה: אמונת עתי וכו' התורה שישרא' קובעים בה עתים והתורה נעתק' מפה של הקב"ה לפה של ישרא' כהעתק מן ספרי ומי יתן שישקני מנשיקות פיהו וילמד אותי סודי תורה: עזים מי הים: באורים בעמקי הים או במדבר מקום מאורי לבעוני · כברוך ישרא' בשירו': ברוכי רחם ישרא' שנתברכו בברכות שדים ורחם: וועדו כאספו כוועד: דבריך מנהגיך · חדריך ב"ה · כך משכני עכשיו אחריך מן הגלות: לתאות של תורה כמו גרסה נפשי לתאבה תהלים קי"ט · נגעמתי וכו' שנאמר בשמות י"ב ושמרתם את המצות ודרשינן המצות שאין מעכורין עליהם · גדר של ע"ז ברכתי כענ' שעשיתי והעותי דרכי ונשחרתי מ"מ נאוה אני כנעשה ונשמע: גפי מרומי קרת פי' מושבי בתחלה בעננו כבוד בנב'אים ומלכים: ברדתי מגדי קי: אל תראוני שאני שחרחרת כי גאלי חי יקום היודע שבני אתי כחרו בי הוא יגאלני: למחוללי ליוצרי: רבצו היאך תרבין שבינתך בגלו' שדומה לצהרים · והקב"ה משיב אם לא תדעי היאך תגאלי · דרכי הוריכ כם האבות: יונקת חמר מדעי ישראל שיונקים התורה שנמשלה ליין: דירת משכנותם של ת"ח: תדעי לחקור בכתי מדרשות

הפלא

אהבוך דיא ישרא' דיינה גליבטי · ליבן דיך רעכטשאפין · דיינה שירה טואן זיא זינגן · נאך איהן ערשט פערדרין זיך דיא אמלכים שירה זינגר · שיר איין געזאנג וועלכש אייז איבר אלי געזנג · אמונת דיא תורה דיא דא אייזט דיא אויך ריכטיקייט דער געזעצי פון גאטים אונד לום אשה אונ' דיא ישרא' איהרים אויז גירוקט אדר געזאגט · זיינה גשפרעך אמלין גייסט דעם גוואן · ישקני ווער וואלט דז ער איך ווידר זעצט אלווא קוסין · זאא איר ליבר אייזט אלזא אלי אנדרי קוסונג: בעשותך אן דיינם טואן פורכט זאמקייטין לו דיינם פאליק · זיינד דיא טט ארקי וואסיר פאר דיר ענט לויפין · אין טיפי לעבר פון ים אונ' אין דער ארבר הבין דיך גיעהריט דיילה ליב זינגר · וויא זיא דיר דאהין נאך גיגאנגן · לריחי לו דעם גשמאק דיינם איהל (אקבו) לו זיין דיא (תורה): ב־יכי דיא פון אוטר לייב געגינטי דיא דיך ביטין וואהרין זיך פר זאמלן אונ' בירייטן קינן דיינה רידן לו עמפפנגן · איט ליב האט ער איך אך גיבראכט אין זיינה (חדרים) פון איהל אונער אלווא יעלונדר · משכני ליהי איך נאך דיר · גדלני ער האט איך ערלויגן אונ' ערהויבן נאך לוסטן דער תורה · איך בין וואהרן ליבליך איט היטונג דער אלות · וויא איך אבר דעם לוים פון דער תורה פרקריאט אונ' גיאאלט דז עגל · שחורה בין איך וואהרן שווארץ · אבר איך ווערדי דאך גליהרט דורך (תשובה) · גפי פון דיא הויכי ערהויבני היכונג · וויא איך דורך איינה (עברות) בין וואהרן גגידרט ניאר לו זיין אייגה ביהערשרן · איינם ערלויזר דעם לעבעדיגן גאט אמלי איך שטעט גידענקן: אונ' זגי אין גלות · אל זעהיט איך ניט זוא השרט אן ווילין איך יעלונדר בין שווארץ: דברתי איך הבי איט איינן אונד גשפראכן לו גאט איינן גרונד פעסטיר איט זיין זילרי הוימרונג אין דר איטאגס הייסי לייט פון גלות איך לו אמלין קלינן · איין פריינד · אוי ליזרי · אונ' גואל · דיוז הגידה · טואיר דאך זאגין: דרכי די וועגי פון די מוטר ווייזר די חכמים זייאי וויסן טואי ווגן די (תורה) דעם ווין איינר פפלאנצונג · די וואמנג פון אירי רואונג פון די (תלמידי הכמים) אמלידיך ביקאנדי · אם ווען דוא עס נאך ניט טוסט וויסן: הפלא וואונדר איבר וואונדר הבי איך גווינן · וויא איך בין אויז גיגאנגן לור הילפי איינר גליבטי · דז פאלק פון אנרים הבי איך פר אירריט · לסוסתי · דא איך

האשרה: ויבא את־כל־הכהנים מערי יהודה ויטמא את־הבמות אשר קטרו־שמה הכהנים מגבע עד־באר שבע ונתץ את־במות השערים אשר־פתח שער יהושע שר־העיר אשר־על־שמאול איש בשער העיר: אך לא יעלו כהני הבמות אל־מזבח יהוה בירושלם כי אם־אכלו מצות בתוך אחיהם: ויצו המלך את־כל־העם לאמר עשו פסח ליהוה אלהיכם ככתוב על ספר הברית הזה: כי לא נעשה כפסח הזה מימי השפטים אשר שפטו את־ישראל וכל ימי מלכי ישראל ומלכי יהודה: כי אם־בשמנה עשרה שנה למלך יאשיהו נעשה הפסח הזה ליהוה בירושלם: וגם את־האבות ואת־הידענים ואת־התרפים ואת־הגללים ואת כל־השקצים אשר נראו בארץ יהודה ובירושלם בער יאשיהו למען הקים את־דברי התורה הכתבים על־הספר אשר מצא חלקיהו הכהן בית יהוה: וכמהו לא־היה לפניו מלך אשר־שב אל־יהוה בכל־לבבו ובכל־נפשו ובכל־מאדו ככל תורת משה ואחריו לא־קם כמהו:

דיא ברכות נאך דער הפטרה ביז כ"ד : דער נאך זאגט מן אשרי : יהללו: המלך קדיש · אונ' אן מורט אזאף טאוגה עשרה ברכות קי"ד · אונ' דיא כהנים גין דוכנין · גאן קדיש : אין כאלהינו · עלינו · קדיש יתום · יגדל ·

יוצר לשבת וחול המועד של פסח

דער חזן היבט אן (טובן עד המלך קדיש ברכו) אונ' דער גמך זאגט אן דאש :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם · יוצר אור ובורא חושך עושה שלום ובורא את הכל· אור עולם באוצר חיים אורות מאופל אמר ויהי :

אהובך

צו (משי) · אונ' ווארפיטי איהרי אשי : אויף דעם גראב דעם פאליקס (דיא בייא איהר זעבגייט אלזי (עבודה זרה) · גדיהנט · זיא דראיט צו פר טצהאין) : ונתץ אונ' ער צערשטערטי דיא הורין הייזר וואו מן גאטים הויז גיבראכט וואהרן · אלווא דיא וויבר וועביטין הייזר צו בידעקין דיא אידן בואי : ויבא · אונ' ער אויך ברענגן אלי (כהנים פון זרע אהרן) פון אלי שטעטי אין לנד (יהודה דיא זיא תשובה · אונ' וידרום דיא (עבודה אין בית המקדש טואן זאלין) · אונ' ער פר אום רייניגטי · אלי (באות) וואו די (כהנים) דרויף גידעאפפט הבין פון (גבעון אן ביז באר שבע) אונ' ער האט צערשטערט אלי (באות פון דעני טאהרין דיא פארטיהר פון דעם טאהר (יהושע) דער העלר פון דער שטאט וואהר (אונ' ער האט לאזין אויף זאלכי ארטין דיא (נבלות) ווארפין צו ווייזין דז זיא טאמא אונ' פר אכט זיין · אך אבר דיא באות דיהנר דיא דערפיטין ניט אויף גיאן צום איבח גאטים אין (ירושלים) אלדארטין עבודה צו טואן · דען זיא הייסטין וויא (בעלי מום) · דיא פסול זיין נור (עבודה) אבר (אלות) (פון דיא מנחות הבין זיא גיגעסין אונטר איהרי ברידר (דיא אנדרי כהנים · רז זיא מיט איהנין צו גלייך גטיילט הבין · ויצו אונ' דער אלך ביפעהלט · אלין פאלק צו זגן · אאכט פסח צו גאט אייערן הערן · אלז וויא גשריבן שטיט אין דיזן ספר הברית : כי דען עש ווארדי קיין זולכר (פסח) אגהר גיאאכט פון צייטן דער (שופטים) דיא גרידטיט הבין דיא ישראל · אונ' דיא גנצי צייטין פון דיא (אלכים פון ישראל אונ' יהודה) : כי נור אליין אן אכט צעהנטן יאהר צום (אלך יאשיהו) גיאאכט ווארדן צו גאט אין (ירושלים · וגם אך דיא (כשוף פון אובות · ידעונים : בידר (וועלכי דורך כישוף רידן) · אלי איפליכה זאכין · אונ' אלי אום ווירדיגקייטין דיא גיזעהן ווארדן זיין אין לנד (יהודה אונ' ירושלים · האט · יאשיהו) אויז גירויאט · אום צו בשטעטיגן דיא רידי דער (תורה) דיא גשריבן שטיאן אויף דעם בוך וואו (חלקיה הכהן) גיפונדן האט אין גאטים הויז : ו כמהו אונ' זיינס גלייכן (פון דיזן יאשיהו) וואר פר איהם קיין אלך דער צו גאט ווידר גיקעהרט מיט איט זיין גאנצן הערצין · לייב · אונ' גוטי · אין אלי (רעכטין פון תורת אשה) : אונ' נאך איהם מיט אויך קיינר זיינס גלייכן אויף גשטאנדן · אין טייל חאלין פון היר צערנין ווילן ער זגט ער האט ווידר גיקעהרט צו גאט · וואו אווטיער אין דער יוגינד ניט פרום גיוועזין זיין · אבר אנדרי זגין · ער וואר פון יוגנט אן פרום גיוועזין דז וואהרט ווידר קעהרט בידייטיט אבר דיא ווילין ער צו אכט יאהר (אלך) גיווארדן מיט · אלי די (דינים) דיא ער פון זעלביגש אאהל אן ביז ער אכט צעהן יאהר אלט גיווארדן · אונ' (תורת אשה) רעכט גלערינטי · אויז גיאאכט אונ' איעם גענלט אב אונ' דעם אנרן צו גשפראכין ג יהאט · האט ערידן ווידר גיקעהרט אונ' (אפיים גיוועזין) :

אהובך

תעשו: והקרבתם אשה עולה ליהוה פרים בני־
בקר שנים ואיל אחד ושבעה כבשים בני שנה
תמימים יהיו לכם: ומנחתם סלת בלולה בשמן
שלשה עשרנים לפר ושני עשרנים לאיל
תעשו: עשרון עשרון תעשה לכבש האחד
לשבעת הכבשים: ושעיר חטאת אחד לכפר
עליכם: מלבד עלת הבקר אשר לעלת התמיד
תעשו את־אלה: כאלה תעשו ליום שבעת
ימים לחם אשה ריח־ניחח ליהוה על־עולת
התמיד יעשה ונסכו: וביום השביעי מקרא־
קדש יהיה לכם כל־מלאכת עבדה לא תעשו:

הפטרה ליום שני של פסח במלאכים ב׳ בסימן כ״ג

וישלח המלך ויאספו אליו כל־זקני יהודה
וירושלם: ויעל המלך בית־יהוה
וכל־איש יהודה וכל־ישבי ירושלם אתו
והכהנים והנביאים וכל־העם למקטן ועד־
גדול ויקרא באזניהם את־כל־דברי ספר
הברית הנמצא בבית יהוה: ויעמד המלך
על־העמוד ויכרת את־הברית לפני יהוה
ללכת אחר יהוה ולשמר מצותיו
ואת־עדותיו ואת־חקתיו בכל־לב ובכל־נפש
להקים את־דברי הברית הזאת הכתבים על־
הספר הזה ויעמד כל־העם בברית: ויצו המלך
את־חלקיהו הכהן הגדול ואת־כהני המשנה
ואת־שמרי הסף להוציא מהיכל יהוה את כל־
הכלים העשוים לבעל ולאשרה ולכל צבא
השמים וישרפם מחוץ לירושלם בשדמות
קדרון ונשא את־עפרם בית־אל: והשבית את־
הכמרים אשר נתנו מלכי יהודה ויקטר בבמות
בערי יהודה ומסבי ירושלם ואת־המקטרים
לבעל לשמש ולירח ולמזלות ולכל צבא
השמים: ויצא את־האשרה מבית יהוה מחוץ
לירושלם אל־נחל קדרון וישרף אתה בנחל
קדרון וידק לעפר וישלך את־עפרה על־קבר
בני העם: ויתץ את־בתי הקדשים אשר
בבית יהוה אשר הנשים ארגות שם בתים
לאשרה

וישלח דער (אוך יאשיהו) שיקטי (שלוחים אין גנץ ארץ ישראל) · אז וואהרן זיך צו אים פר זאמלין דיא (זקנים פון יהודה אונ׳ ירושלים: ויעל דא גינג דער (אוך) ארויף אין גאטיס הויז (דז בית המקדש) אונ׳ אלי לייטין פון (יהודה) אונ׳ דיא איין וואנר פון (ירושלים) מיט איהם · דיא (כהנים) · דיא (נביאים): אונ׳ אליס פאלק פון קליין ביז גרוש · אונ׳ ער ליאנט · (דז איז עס קונטין הערין אלי) איהרי אהירן · אלי ווארט (גשטאנדן זיין אין דער ספר תורה · וועלכי הייסט) (ספר הברית) (דען דיא תורה איזט דער בונד צווישן גאט אונ׳ דיא ישראל) · דז גיפונדן ווארדן איזט אין גאטיס הויז: ויעמד אונ׳ דער (אוך) שטונדי · אויף דער (אויף גיבויאיטן) זייל · אונ׳ מאכט (ווידרום) פר ביינדן דעם (ברית) פר גאט (מיט כל ישראל דיא דא צו אחאל פר הגדן וואהרן) אום צו גיאן נאך גאט (זיינן ווילן) אונ׳ צו היטין זיינה גיבאט · בליינונג · אונ׳ גיזעצי · מיט גנצין הערצין · אונ׳ לעבין (מדר ווילן) · צו בשטעטיגן דיזי רידי פון דעם בונד דער (תורה) דיא גישריבן שטיאן אין דיזן (ספר וואס ער גיפונדן אין בית המקדש אונ׳ איהנין גיוויזין אונ׳ פאר גילייאנט) · אונ׳ עס וואהרן זיך שטעלין (אונ׳ ביפעסטיגן דז גאנצי פאלק אין דיזן (ברית): ויצו אז ביפאלהליטי דער (אוך דעם חלקיהו כהן הגדול) · אונ׳ אלי נאך איהם פאלגינדי סגן הכהנים · אונ׳ דיא (כהנים פקידים) דיא גיזעצט וואהרן איבר אלי (כלים) אונ׳ ביוואונג פון (בית המקדש) · אויז צו ציהן אויז דעם (היכל) גאטס אלי (כלים) די גימאכט ווארדן זיין צו דער (עבודה זרה בעל) · צו דיא לידין ביואי · אונ׳ צו רי היאליטי שמהרן · אונ׳ זיא פר ברעניטין זיא פאר (ירושלים) הויסין אין פלוין דער פעלדר פון (קדרון) · אונ׳ לאזיטי איהרי אשי טראגין נאך (בית אל) אוואו דיא עיקר עבודה זרה) גיוועזין איזט · אום זיא אלדארט דראויט צו פרשטעהאן): והשבית אונ׳ ער המט אך אלין פרשטעהרן (דיא שוואהרז גקליידיטי) (כומרים) וועלכי דיא (מלכים פון יהודה) גיזעצט הבין · אונ׳ זיא טעטין רויכפפין (קטורת) אויף דיא (במות דהיינו (מזבחות דיא אר עבודה זרה גיבויאט וואהרן) אין דיא שטעטין פון (יהודה) · אונ׳ אין דיא אום גענג פון (ירושלים) · אונ׳ דיא דא רויכפפין צום (בעל) · זון · אונ׳ מאנט · (מזלות) · אונ׳ אלי היאליטי שמהרן: ויוצא אונ׳ ער ליהיטי אויז דעם לידן בוים אויז גאטיס הויז פאר (ירושלים) הינדויז צום (נחל קדרון) · אונ׳ פרברענטי זיא אין (נחל קדרון) · אונ׳ צו ראאהליטי זיא

צו

נתקדשת · ונשגבת ונערצת ונתהדרת ונתפארת · וכפאר מעלה פארם אמצת · וכשירות רום שירותם חפצת · וכקדשת מרום קדשתם היות פצת · ובכנוי שם גבוה שמותם חצצת : אלים בשם אלים · אלהים בשם אלהים · בנים בשם בנים · מחנות בשם מחנות · שמות בשם שמורת · מחיצות בשם מחיצות · אין כאל בשם מיכאל · גבוריאל בשם גבריאל · בני יעקב בשם אלהי יעקב · קדוש יעקב בשם קדוש יעקב · משלשי קודש · בשם משלשי קודש :

פלוין כלבם · שירתם חפצת סדורת צבא שמים · פצת אמרת קדושים ויפיו לאלהיהם · הצצת הבדלת את שמותם מן שמות שיר אשר · כנויים שם בלי כדמפרש ואזיל · אלים יש אלא נקראו כשם המלאכים שנקראו אלים · אלהים אמרתי אלהים אתם וכן מחנות שמחנה אלהים מחנה כשוכם ולוים וכן שמות כמו מיכאל גבריאל ישראל שמואל וכן מחיצות יש למלאכים ומדרגות כך יש מדרגות ומעלות בישראל בקיב אין כאל ישרון דכתיב ג׳ כנגד שמו של מיכאל ורמז בשמו של מיכאל שאין כאל ועיבורו אל נקראים הצדיקים גבורי כח כנגד גבריאל · בני יעקב הם מוסנבים בשם אלהי יעקב שנאמר בתהלים כ׳ ישגבך שם אלהי יעקב · קדוש יעקב משכחים ישראל כנגד שם של קדוש יעקב שלא המקום בכסא הכבוד שישראל משלשים לומר ק׳ ק׳ ק׳ כנגד המלאכים שאומרים ק׳ ק׳ ק׳ כשם שהוא אומרים כך ישראל אומרים · אהביך

ככתוב על יד נביאך וקרא זה אל זה ואמר : קהל קדוש קדוש קדוש יי צבאות מלא כל הארץ כבודו : אז בקול רעש גדול אדיר וחזק משמיעים קול · מתנשאים לעמת שרפים לעמתם ברוך יאמרו : קהל ברוך כבוד יי ממקומו : ממקומך מלכנו תופיע ותמלוך עלינו כי מחכים אנחנו לך מתי תמלוך בציון בקרוב בימינו לעולם ועד תשכון תתגדל ותתקדש בתוך ירושלים עירך לדור ודור ולנצח נצחים ועינינו תראנה מלכותך כדבר האמור בשירי עזך על ידי דוד משיח צדקך : קהל ימלוך יי לעולם אלהיך ציון לדור ודר הללו יה :

אויזאגט גאנץ האלל ווערדש? פינדן אין ערשטן טאג סוכות בדף א״ג ע״ב : גאנץ קדיש : אונ׳ אן היבט אויש צווייא ספר תורה אונ׳ אן לייאנט אין ערשטן ספר אין תאור סור או כשב גלייך נאך האלל : אין אנדרן ספר לייאנט אן ווידר אז אן ערשטן טאג. פון פסח בחודש הראשון :

ובחדש הראשון בארבעה עשר יום לחדש הזה חג שבעת ימים מצות יאכל : ביום
לחדש פסח ליי : ובחמשה עשר יום · הראשון מקרא קדש כל מלאכת עבודה לא
תעשו

אונ׳ אין איהרן אויך גיאן בישטו איט אויך גיגאנגן אונ׳ אלו דייני (אשרתים) אלאכים איט אויך גיבדאכט · איט איהרן אויך גיאן בייטו אויז גיגאנגן · אונ׳ בייא איהרר פיינגונג בישט איט גיפאדן ווארדן · אונ׳ בייא איהרי (אנוחה) האשטו אך (אנוחה) ער רייכט · אונ׳ דיינה הער שהרין פון אויבן אין היאל האשטו ד אאהאל אך אויז גיצוינגן · זיא צו ווישן אאכין דז דוא אין ישראל בוויגשט · אונ׳ אירינט ווגען ערד אונ׳ היאל בישאפין · אונ׳ אונטר איהנין ווערשטו גיהייליגט · ער גרישם גלויבט יבשיהגשי · גשטערקט · אונ׳ אלזו וויא דיא סוכהיים דיא איברשטי (אלאכים) האשטו איהרישוואהייט גשטערקים אונ׳ אלזו וויא דען (שיר) פון דיא ערהויבינה אלאכים איהרן (שיר) פר ונגט · אונ׳ אלזו וויא דיא (קדושה) אין היאל איהרי (קדושה) אך צו זיין האשטו גשפראכין · אונ׳ אין ביקענונג אייגין נאאן אלזו וויא דיא הויכי אין היאל האשטו איהר נאאין אב גטיילט · זיא היישן (אלים) · וויא דיא (אלאכים) · גרשליכה ווייט יקידר צו גאט · אין (אחנות צור כהונה · לויה אונ׳ ישראלים) גטיילט גלאך וויא דיא (אלאכים אילאן) · גבריאל · ישראל · שאואל) · אך זיין זיא אין אונטר שידונג (אצוות) וויט איינר יאיבר דעם אנדרין · בייא זיא שטיט (אין כאל) צו זיין אויך דעם נאאין (איכאל) · זיא היישן (גבורי אל) · קיגן דעם נאאין (גבריאל) בני יעקב · אין נאאין (אלהי יעקב) · הייליגי פון (יעקב) אין נאאין גאט דער הייליגי פון (יעקב) · אך קיגן דרייא פאלי (קדושה) אין נאאין אונ׳ קיגן דיא (אלאכים) דיא אך צין דרייא פאלי (קדושה) :

ויעלה

וְשִׁיר מְשׂוֹחֲחִים · רְנָנוֹת לְךָ מְשִׂיחִים · תּוֹדָה וְקוֹל זִמְרָה פּוֹצְחִים: וְאַתָּה בְּשִׂמְחָתָם שָׂמַחְתָּ · וּבִישׁוּעָתָם נוֹשַׁעְתָּ · וּבְכָל צָרָתָם צַרְתָּ · בְּכֵן קִצָּם קָצַרְתָּ: וּכְמוֹ הָיוּ בֵּין הַחוֹחִים · לְנֶאֱמַן בַּיִת נִגְלֵיתָ בַּסְּנֶה וְחוֹחִים: וּכְמוֹ לוֹחֲצוּ בִּלְבֵנִים וְחוֹמֶר · כֵּן נִגְלֵיתָה בִּלְבְנַת סַפִּיר בְּאוֹמֶר: וּכְהוֹצֵאתָם מִתַּחַת סִבְלוֹת: אַתָּם הוֹצֵאתָ מִסִּבְלוֹת: וּכְהוּבָאוּ בָּבֶלָה · לְמַעֲנָם שִׁלַּחְתָּ בָּבֶלָה · וּכְנִגְרוּ לְעֵילָם · כִּסְאֲךָ הוּשָׂם בְּעֵילָם: וּכְנָעוּ לְיָוָן · עוֹרַרְתָּ בּוֹא לְיָוָן: וּכְגָלוּתָם לְשֵׂעִיר · צָלֵי קוֹרֵא מִשֵּׂעִיר: וּבְשׁוּבָם מֵאֱדוֹם · אִתָּם תָּבוֹא אָדוֹם · בְּאוֹמֶר מִי זֶה בָּא מֵאֱדוֹם: וּבְבוֹאֲךָ לְדַלְתֵי לְבָנוֹן · אִתְּךָ יָבוֹאוּ לַלְּבָנוֹן · כִּי מֵרֶחֶם אוֹתָם נָשָׂאתָ · וּמִבֶּטֶן אוֹתָם הֶעֱמַסְתָּ · כְּרֵעִים וְאַחִים הֵם לְךָ הִתְאַמְתָּ · בְּרִדְתָּם לְהֶם עִמָּם רָדְתָּ · וְכָל מַחֲנֶיךָ הוֹרַדְתָּ · וּבַעֲלוֹתָם אִתָּם עָלִיתָ · וְכָל מְשָׁרְתֶיךָ הֶעֱלִיתָה · וּבְצֵאתָם יָצָאתָ · וּבְעִנּוּיָם נִמְצֵאתָ · וּבְנוּחָם מְנוּחָה מָצָאתָ · וְצִבְאוֹתֶיךָ אֲשֶׁר בְּמַעֲלָה הוֹצֵאתָ · לְהוֹדִיעָם כִּי בָּמוֹ נִרְצֵיתָ · וּבִשְׁבִילָם גֵּיא וְדוֹק יָצַרְתָּ · וּבְקִרְבָּם נִתְקַדַּשְׁתָּ

שניהם ל׳ שיחה ודבור של תפלה · פוצחים ענין הרמת קול · צרת כמו ציערת · לנאמן בית למשה בסנה רמז בכל צרתם לו צר · כלבנת ספיר ע״ש לבנים · אתם הוצאת שהרי עבר׳ כעצמך במצרים וכן למעל׳ שולחת בבלה שכינה הלכה עמם · ובגרו לעילם מבבל לשושן אשר בעילם המדינה כ מי אחשורוש · ובנעו ליון וכו׳ שנאמר בזכריה ט׳ ועוררתי בניך ציון על בניך יון זה שיה בבית חני שנצחו״שמשמוכלו לשעיר כתיב בישעיה כ״א אלי קרא משעיר שומר מה מלילה · אתם תבוא סכ״ה שנקרא בא ואדום זה ידוע באמור פס ס״ג מי זה בא מאדום · ללבנון לב״ה שנאמר בשיר השירים ד׳ את מלבנ ון תבואי · העמסת ל׳ העמסים מני בטן יבעי מ״ו · התאמת ל׳ תואם ס ט׳ · ובענוים דרשיך ומנחת להם · הוצאתם כמעט מ״ק · במו נרצית בישרא׳ גיא ודוק ארץ ושמים יצרת · וכפאר וכו׳ שנאמ׳ בתהלים פ״ב אני אמרתי אלהים אתם ובני עליון

כשוחחים) · זיא זיינד אן גיזונגן ווארדן אלז וויא אב גסמיטיגה דערנר · אונ׳ דיזי רויזן וויא זיא זיינד גקליבן ווארדן פֿון לוישן דיא דערנר · גיזאנג · פרייז אונ׳ (שיר) הבין זיא גשפראכן · פֿילי גיזאנג וואהרן זיא צו דיר רידן · דאנקינג אונ׳ שטים פֿון ליב גיזאנג וואהרן זיא עפֿינן : ואתה בשמחתם אונ׳ דוא האסטו דיך מיט מיהרי (שמחה) אך ערפֿרייאיט · מיט מיהרי היל וואהר דיר אך גיהאלפֿין · אונ׳ ווילן דו פֿון אלי מיהר (צרות אך נער) האסט · האסטו מיר ענד צור (גמולה) אב גיקערצט : וכמו אונ׳ אלז וויא זיא זיינד גיוועזין צווישן די דערנר · האסטו דיך צו (משה רבינו דעם נאמן) דיין הויז בוייזין מיט דיסטילן אונ׳ דערנר · אונ׳ אלז וויא זיא זי נר בילוואונגן ווארדן מיט ציגלן אמכֿין אונ׳ לייאין · זוא האסטו דיך אך בוויזן מיט דער ווייסונג פֿון (ספיר) מיט גשפרעך · אונ׳ וויא דוא זיא אויז גיצויגן האסט פֿון דער שווערי ארבייט · ביזטו מיט אויז גיצויגן ווארדן פֿון דער לאסט מיהר גלות : וכהובאו אונ׳ וויא זיא דר נאך זיינד גיבראכֿט ווארדן נאך גלות (בבל) · ביזטו מיט דיינר (שכינה) גשיקט ווארדן מיהרינט ווענגין נאך בבל · אונ׳ וויא זיא זיינד פֿר ווארפֿן ווארדן נאך (עילם) מיזט דיין שטוהל אהין גיטאן ווארדן נאך (עילם) אונ׳ וויא זי זיינד פֿר וואגילט נאך (יון) · האסטו דיך ערוועקט אך צו קומן נאך יון · אונ׳ וויא זיא זיינד פֿר טריבן ווארדן נאך (שעיר) · וואהר ר צו איר רופֿין ווענגין דיא צרות פֿון גלות שעיר · אונ׳ ווען זיא ווערדן ווידר צו רוק קומן אויז דעם לאנד אדום · ווערסטו גאט דער דא הייסט (לנחאדום) מיט זיא קומן · מיט דער גשפרעך ווער מיט דיזי דער פֿון (אדום) קומט : ובבואך אונ׳ ווען דוא ווערסט קומן צו דיא טיהרן פֿון (בית המקדש) לבנון · ווערדן זיא אלי מיט דיר קומן נאך לבנון : כי דען פֿון דער טראכֿט אן האסטו זיא גיטראגין · אונ׳ פֿון דעם מוטר ליב האסטו זיא צו דיר גיטראגין · אלז וויא גיזעלן אונ׳ ברידר האסטו זיא צו דיר אלז מיין צווילינג פֿר אייניגט · וויא זיא זיינד גינידרט נאך אונדרים דעם לאנד הער · ביזטו מיט זיא גאהן גנידרט · אונ׳ דיינה גאנצי (מחנה) אלאכים דא הינאב גנידרט אונ׳

מלך מצרים והנחש כ' : הם מעכום שנתנו אותם תוך הבנין והחליפום לכך עלת' צפרדע ובכלפי ג"כ בגופם הומר ל' קמורה · להצדאות שערכו אותם לכרים רשת לצוד חיות · להצדות לשחריבם להמתיאם קרנים כדי : השיתום עשאום · כמו חללי קבר שלא לשום הכלא רק עשאום שכבר למותה : להריק ריבועות מבעים תכריח ורבוה ושלא וריקו פורע בקשוים · מק חמורם תום רשרם · גאו כא מה שאין להם מלך כמו לארבה · שברם לי' שברו פל ה' לשון תכלי' קמ"ו לאמש לשון לילה · זממו חשבו · באש ובמים כברד ואם מתלקחת או שרקיח הקב"ה מי הים בסחה דילגת · פתרוסים וכסלוחים מצריים · בקוצים כסוחים · שהכריתים ושרפו מהרם · בלוקטו ישראל מבין המצריים · משוחח"ם ומשיח פניהם

למדת · וכמו ענו עם אשר חמדת · בה במדה אותם השמדת : הם שפכו כמים דם עולליהם · לכן לדם נהפכו נוזליהם · הם מעכום למען השחיתם · לכן עלתה צפרדע ותשחיתם : הם לחצום בעפר והומר ללבון לבנים · לכן הומר עפרם לכנים : הם הגלום להביא חיות להצדאות · לכן ערוב בא בגבולם להצדות : הם השיתום כמו חללי קבר · לכן הייתם סגרה לדבר : הם אסרום להריק רבועות לכן מק חמורם באבעבועות : הם העבידום בחום ונשף · לכן סגר מקניהם לברד וגם רשף : הם גאו במלך אין לארבה · לכן לא היה כן ארבה : הם האפילו בדרה בשמש · לכן בשברם יום נחשך לאמש : הם יעצו לאבד בן בכור · לכן חצות לילה נגף בם כל בכור : הם זממו לאבדם במים · לכן באו באש ובמים : ואתה פסחת בחצי ליל על פתחים · באכלם זבחי פסחים · ובעצם היום הוצאתם שמחים · לעין פתרוסים וכסלוחים · והצתו בקוצים כסוחים · ושושנים בלקטו מבין החוחים · רנן והלל ושיר

הערא ווערן מיט זו בלוט פר קעהרט וואָרן אַלי איהרי ריינדי וואַסיר : הם מעכום זיא הבין זיא זער קוועטשט אונ' פר ווירמרט אין איהרין בויא אום זיא צו פר דערבן · דארום זיין אך אויף גיגאַנגן פרעש אין איהרן (גוף) אונ' הבין זיא פר דארבין : הם לחצום זיא הבין זיא בילוואָנגין מיט ערד אונ' לייאַן צו מאַכין צו גלין · דאהערא מיזט איהרי ערד פר וועקסילט ווערדן צו (כנים) : הם הגלום זיא הבין זיא פר טריבן צו יאָגין (חיות) איהגין צו ברענגין · דעסטוועגין איז אך גיקומן די פר מישונג פון אַליר הנד (חיות) זיא צו פר וויסטין : הם השיתום זיא הבין זיא גיאַכט (הפקר) אַז ווי אַ טויט גשלאַגינה זור גרוב · דאהערא מיזט איהר לעבן אך איבר אנטוואָרט ווערן צום (דבר) : הם אסרום זיא הבין זיא פר בונדן אויז צו לעהרן איהרי הויארונג · זיך ניט צו ביהעפטין צו איהרי ווייבר · דארום מיזט זער מאַגן איהר גלוסטיגיטים פאַייש איט ווייטר פייכטי בלאַטרין : הם העבירום זיא הבין זיא אַמכין ארבייטין אין דער היץ אונ' פינסטרי נאַכט · זא מיזט אך איהר פי הי איבר אנטוואָרט ווערדן צו המגיל אונ' היליגי קוילין : הם גאו זיא הבין גיהערטיט אן איינין פאַליק דא אונדר זיך קיין (אוך גיהאט אַזו ווייא דער הייטרעק · דארום וואָהר אן זיא גיקומן דער הייטרעק ווצו די גלייכן נימאָהאַן גיוועזין מיזט : הם האפילו זיא הבין מיט (צרות) פר פינסטרט די אַזו די זון ווייטרי ישראל · דארום ווא זיא גיאַפט אויף דעם טג מיזט ער איהגין ווארדן צור דיקי פינסטרנוס : הם יעצו זיא הבין זיך בירא טשלאַגט צו אמכין פר לוהרן דיא ישראל דיא דא הייסין (בן בכור) · דארום מיזט איטר נאַכט אונדר זיא גיאמרדיט ווארדן יעדר (בכור) : הם זממו זיא הבין גידאַכט זיא צו פר לוהרן אמכין אין וואַסיר · דאהערא זיין זיא אַ גיקומן אין פייאר אונ' וואַסיר : ואתה אונ' דוא האסט איבר הופפט אימר נאַכט איבר דיא ישראל איהרי טיהרין · ווא זיא גיגעסין הבין דיא (שחטונג פון קרבן פסח) אונ' ביים העלין ליטרן טאָג האסטו זיא אויז גיזוגן פריהליך · פר אויגן דיא (מצרים דיא מואה פתרוסים אונ' כסלוחים

וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וּמוֹשִׁיעַ ׃

בְּעֶשֶׂר מַכּוֹת פַּתְרוּסִים הִפְרַכְתָּ · וְאַרְבָּה לָמוֹ הֶאֱרַכְתָּ · לְשַׁלַּח בְּלִי עִכּוּב עַם אֲשֶׁר בֵּרַכְתָּ · וְכַמָּה פְעָמִים כָּמוֹ הֵעַדְתָּ · וְכָאֵלֶּה כַּמָּה בָּם הִתְרֵיתָ · וְכִלָּיוֹן עֲלֵיהֶם לֹא גָמַרְתָּ · עַד כִּי גָמְרוּ רְשָׁעִים כַּאֲשֶׁר גָּזַרְתָּ · וְנֶאֱצוּ לְמוּל צִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ · מִי יְיָ אֲשֶׁר אָמַרְתָּ · לְשַׁלַּח אֶת הָעָם אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ · וְאַתָּה לְעֻמָּם קִנְאָה אָזַרְתָּ · וּכְגִבּוֹר מִתְרוֹנֵן מִשֵּׁנָה הֵעַרְתָּ · כְּלִי קְרָב חָגַרְתָּ · בְּאַרְצָם עָבַרְתָּ · בְּכוֹרֵיהֶם פִּגַּרְתָּ · רַהֲבֵיהֶם שִׁבַּרְתָּ · רֵאשִׁית אוֹנָם הִדְבַּרְתָּ · בְּשׁוֹפְטֵיהֶם שְׁפָטִים עָשִׂיתָ · לַיְלָה חָצִיתָ · רֹאשׁ מָחַצְתָּ · תַּנִּין רִיַּעְצְתָּ · רֹאשׁ לִוְיָתָן רִצַּצְתָּ · בְּכָל גַּיְא אוֹתָם הֲפִצוֹתָ · לְמַעַן כֹּפֶר שִׁמְךָ עִצַּצְתָּ · חֲמֵשׁ מֵאוֹת מַהֲלָךְ רָצַצְתָּ · וּלְסוֹף בְּסוֹף לְחוּמוֹ נִפַּצְתָּ · וְכָל שְׁאוֹנוֹ בְּסַאסְּאָה לָחַצְתָּ · וְעַל הֶהָרִים קָפַצְתָּ · וּלְיֵשַׁע עַמְּךָ יָצָאתָ · וְאוֹתָם בִּזְרוֹעַ הוֹצֵאתָ · וְכָל הֲמוֹנֵיהֶם כְּחוֹחִים הִצַּתָּ · כִּי כְמִדָּתָם לָמוֹ מָדַדְתָּ · וְכָל הַיְקוּם בָּם

למדת

בעשר מכות פתרוסים׳ הפרכת מצרים שברת ׃ וארבה שהמתין שנה שלימה כמכות כבוריהם ׃ התרית שסדרה בם שנה אלכי ירע את בכך כבורך מתות ד׳ ׃ לא גמרת לכליתם שלא לבא עליהם בכריכא ׃ עד כי גמרו רשעים רשעותם למלא׳ סאתם כאשר גזרת שנאמר שם ואני ידעתי כי לא יתן אתכם מלך מצרים להלך ׃ וי״נאצו שנגארו ומו השעבוד ׃ וכגבור מתרונן שנאמר בתהלים ע״ח ויקץ כישן יי׳ כגבור מתרונן מיין ׃ רהביהם גיאותם ומצרים נקראו רהב ׃ אונם בכוריהם ׃ הדברת השבה בכוריהם בדבר ׃ תנין פרעה ׃ ריעצת שברת ׃ בכל גיא בתוך אתסום ׃ לחומו גופו ובשרו ׃ שאונו לי הומים ׃ בסאסאה מדה שנגד מדה ׃ קפצת כמדלג מהר להר כדרך קברם שנאמר בשיר השירים כ׳ מדלג על ההרים ׃ כחוחים הצית כקוצים שרפתו ׃ וכל היקום כל אומות בשמו קל וחומר בעצמם שלא לנגע בישראל שנאמר בשמות ט״ו נבהלו אלופי אדום וגו׳ ׃ דם עולליהם כאשר ידם בדברי רז״ל בכסו׳ וואת אלך

פסח לוייא פאך אלז וויא דיזי אין איינה רגע זאלשט ברעכן צו דיינה פיינדי אן פסח׳ לאזי איך שטערקן דיינה אלט אוי׳ער היבן דיינה רעכטיהנד צור (גאולה) אלז וויא די נאכט זאת אין (אצרים) גיהייליגט ווארדן איזט צום חג פסח ׃

בעשר איט צעהן אכות האשטו די אצרים צער בראכין׳ איינה צגי לייט פון איין גאנצין יאהר ׃ האשטו איהנין ער צגערש אוני צו גיועהן ׃ אום צו שיקן פרייא אהני אויך הלט די פאליק וואו דוא ער וואהלט האשטו וויא גר אפט האשטו אן זיא צאוין דורך אשה אוני אהרן ביגליין אוני הזוא האשטו זיא מפטרם גיווארנט אוני אלז קיין גאלי פר דרבונג איבר זיא באלאסן ביז די רשעים בייא זיך בטלאסן אוני אליז פון בראכט הבן וויא דוא (גזר) גיוועזין ׃ אוני צר צירניט הבן קיין (אשה רבינו דעם סליח) דעם דוא גשיקט ׃ אוני גיזגט ווער איזט דער גאט דעם דוא זגשט ׃ צו שיקן די פאליק פון וועלכם דוא גשפראכין האשט ׃ ואתה אוני דוא האשט קיגן זיא (קנאה) אן גיגורט ׃ אוני אלז איין (גבור) דער דא זינגט ווען ער פון ויין גטרונקין ויין ניכטרן ווערט ביזטו אויף גוואכט ׃ האשט (כלי מלחמה) אן גיגורט ׃ ביזט אין איר לאנד איבר פאר׃ אירי (בכורים) צו קערפר גאמכט ׃ אירי גרוסי צעקבראכין ׃ אירי ערשטלינג ער אורדיט ׃ אירי ריכטר האשטו גריכט ׃ די נכט צער טיילט ׃ דעם הויבט פר וואונדיט ׃ (אצרים) די סלאנגי צער בראכין ׃ דעם הויבט פון דיזן פיש דהיינו די אצרים די זיך אויף מיהרן ווייאר פר לאזין ׃ האשטו צער שטויסן ׃ אין דעם גלגין טאהל פון (תהום) זיא פר שפרייטיט ׃ אום צו ערצייהלין פון דיין גרושן נאמין האשטו דיזא בשלאסין ׃ פון היאל ביז צור ערד איינה רייזי פון פינף הונדרט יאהרן ביז צו גילאפין ׃ אוני (לסוף מינים סוף) זיין לייב פר ספרייטיט ׃ אוני אלז זיין (חיל) איט איהרי גבהריגרי אאס בילוואוגן ׃ אוני אלז איא איינרדער דא איילט ביזטו אויף דיא גיבערגי גספרונגן ׃ צור היאלפי דיינם פאליק ביזטו אויז גיגאנגן ׃ זיא איט אאכט אויז גיצויגן ׃ אוני אלי פעלקר פון אצרים אלזו וויא דערנר אן גיצונדן ׃ כי דען נאך איהריר אאס וויא זיא איט דיא ישראל גיאאסן ׃ האשטו איט איהנן גלעריכט ניט (אורד) צו זיין אן דיר ׃ אוני אלס וויא זיא גיפייניגט הבן די פאלק וואו דוא גוסטיט ׃ איט דער צגביגי אאס האשטו זיא פר גאסין די בלוט איהרר קינר אלז אאס׃

טְ אֲטַאטָא אַדְמַת מוֹף וְנוֹף בְּעָבְרְךָ • בַּ פֶּסַח :

וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח :

יְ הראש כָּל און מָחַצְתָּ בְּלֵיל שִׁמּוּר • פֶּסַח :

כַּ בִּיר עַל בֵּן בְּכוֹר פָּסַחְתָּ בְּדַם • פֶּסַח :

לְ בִלְתִּי תֵּת מַשְׁחִית לָבֹא בִּפְתָחַי • בַּ פֶּסַח :

וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח :

מְ סֻגֶּרֶת סֻגָּרָה בְּעִתּוֹתֵי • פֶּסַח :

נִ שְׁמְדָה מִדְיָן בִּצְלִיל שְׂעוֹרֵי עוֹמֶר • פֶּסַח :

שׂ וֹרְפוּ מִשְׁמַנֵּי פּוּל וְלוּד בִּיקַד יְקוֹד • פֶּסַח :

וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח :

עֹ וֹד הַיּוֹם בְּנֹב לַעֲמוֹד עַד גָּעָה עוֹנַת • • פֶּסַח :

פַּ ס יַד כָּתְבָה לְקַעֲקֵעַ צוּל • • בַּ פֶּסַח :

צָ פֹה הַצָּפִית עָרוֹךְ הַשֻּׁלְחָן • • בַּ פֶּסַח :

וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח :

קָ הָל כִּנְּסָה הֲדַסָּה לְשַׁלֵּשׁ צוֹם • • בַּ פֶּסַח :

ר אשׁ מִבֵּית רָשָׁע מָחַצְתָּ בְּעֵץ חֲמִשִּׁים • • בַּ פֶּסַח :

שְׁ תֵּי אֵלֶּה רֶגַע תָּבִיא לְאוֹיְבֶיךָ • • בַּ פֶּסַח :

תָּ עֹז יָדְךָ וְתָרוּם יְמִינְךָ כְּלֵיל הִתְקַדֵּשׁ חַג • פֶּסַח :

וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח : ובכן

מקבר"ש נ' מוף ונוף מצרים : כל און כל בכור לשון ראשית אונים תהלים ע"ח : על בן בכור ישראל פסחת וכו' : מסגרת סגרה יריחו כשעשו את הפסח בגלגל : נשמדה מדין בצליל וכו' שנאמר בשופטים ז' צליל לחם שעורים מתהפך במחנה מדין : משמני פול ולוד גבוריו של סנחרב שנקראו פול ולוד • ביקד יקוד שנאמר בישעיה' ותחת כבודו יקד יקוד כיקוד אש שסנחרב חנה לחומותיו : עוד היום בנוב לעמוד שהגיע עת פסח : פס יד כתבה לבלשצר : לקעקע לעקור שרשה של בבל שנאמ' בישעיה מליך האומר לצולה חרבי • צפה הצפית ערוך סדר מגלת אסתר : ראש מבית רשע המן תלה כפסח : שתי אלה רגע • כ"ש בישעיה מ"ז שכול ואלמון : בנקמת מפרס פרגע חטו לעולם :

בעשר

גיזונגן ווארדן דורך דיא (אוכלים) • אונ' ער האט אך פר זיא אזות גיבאקין אן צנר פון פסח • דאז האטט אוינ גיקעהרט די ערדרייך פון אגרים וויא דאז ביוטז דריינן איבר גיפאהרן אן פסח • יה גאט דעם ערשטין פון אלי קינדר האטט גיוואנדיט אין דער נאכט חלק לין סאורים פון פסח • דאז גרוסר גאט אויך דיא ישראל דיין בכור האטטו איבר הופפט דורך דעם זכות פון (דם פסח) • אום דעם (משחית) ניט לו לאזן קומן אין איינה טיהרן אן פסח :

פסגרת יריחו איזט איין גשלאסן ווארדן מיט הירויזנאך מריין לו קעגן אין די לייטן פון פסח (מדין) איזט דורך (גרדעס) פרטילגט ווארדן דורך דעם קלאנג פון חלום • בזכות דעם עומר דער גיבראכט ווארדן איזט פון גערשטן אן פסח זיא זיינר ווארדן פרברענד די פעטיפון חיל סנחרב איט לויטר ברענדן אן פסח : עוד עס איזט נאך לייט לון בלייבן שטיהן אין נוב (זגיט סנחרב) ביז צו זאלט גירייכן דיא לייט פון פסח • איינה הנד איזט אן דער וואנד הירויז גקוואן ביים בלשצר אונ' אן גשריבן דז פורצמות אויז לו גראבין די ווארצל פון אלזות בבל אן פסח • דמאאהל ווארלגן אונ' לייכטן די (אנורה) אויף דעם אן גריכטן טיש וויא זיא גיברויכט הבין דיא (כלים) פון (בית המקדש) אן פסח :

קהל איין גאן (קהל) האט די (אסתר) פר זאמלט אום דריימ טאג לו פאסטן אן פסח • דעם האן דעם הויבט פון דעם בויזוויכט עמלק איין הויז האטטו פר וואונדיט לו אחבן העגנן אן איינן גלגן פון פופציג איין הויך אן פסח

שור עֲלֵי מְשׁוֹרְרִים בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ׃ כְּשֶׁעַם לְמָחוֹל לְשָׁרֵת בַּקֹּדֶשׁ׃ צֶדֶק הֱיוֹת רֹאשׁ לְנִיחֹחֵי קֹדֶשׁ׃ בְּאֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְיָ מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ׃ שור

שור קָצַב לְהָגֵג וְכֶשֶׂב וָעֵז בְּמֶלֶל׃ רֶנֶן עָלִימוּ קְרִיאַת הַלֵּל׃ שָׁלשׁ כִּתּוֹת גְּבוּרוֹת בָּם לְמַלֵּל׃ חוֹזֵן תּוֹדָה וְקוֹל זִמְרָה לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל׃ שור

קהל וחזן יוֹצְאֵי תְפוּזוֹן׃ סִפְּקָם מָזוֹן׃ לְשׁוֹבַע וְלֹא לְרָזוֹן׃ קָדוֹשׁ׃

וּבְכֵן וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח׃

מיוסד ע'פ א"ב

אֹמֶץ גְּבוּרוֹתֶיךָ הִפְלֵאתָ בַּפֶּסַח׃

בְּרֹאשׁ כָּל מוֹעֲדוֹת נִשֵּׂאתָ פֶּסַח׃

גִּלִּיתָ לְאֶזְרָחִי חֲצוֹת לֵיל פֶּסַח׃

וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח׃

דְּלָתָיו דָּפַקְתָּ כְּחוֹם הַיּוֹם בַּפֶּסַח׃

הִסְעִיד נוֹצְצִים עֻגוֹת מַצּוֹת בַּפֶּסַח׃

וְאֶל הַבָּקָר רָץ לְשׁוֹר עֵרֶךְ פֶּסַח׃

וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח׃

זוֹעֲמוּ סְדוֹמִיִּים וְלוֹהֲטוּ בָּאֵשׁ פֶּסַח׃

חֻלַּץ לוֹט מֵהֶם וּמַצּוֹת אָפָה בְּקֵץ פֶּסַח׃

ליתן כ בראש כל קרבנות של המועדים: שור קצב לחגג כוס להקריב כחג הפסח: וכבש ועז' שנא' והקרבתם כרים בני שנה' כבשים ושעיר עזים אחד: במלל בדיבור ולרנן בעליון הלל על קרבן חגיגתן: שלש כתות דקנן הפסח נשחט בשלש כתות שבשמיעו תודה וקול זמרה. אומץ וכו' בראש כל מועדות כתוב פסח בתורה. לאזרחי לאברהם: חצות ליל שנאמר ברא' י"ד ויחלק עליה' לילה' והודעת או נסים של חצי' לילה במצרים. דלתיו דפקת שהיה הקב"ה ברא' אליו כט"ו בניסן שנאמר ברא' י"ח וירא אליו וגו': הסעיד נוצצים האכיל למלאכים: זכר לשור ערך פסח שנאמר בדברים ט"ז וזבחת פסח וגו' צאן ובקר מלמד שחגיגה באה עם הפסח. חלץ כמלט: טאטאת בל"א חוס גקער"ם

טאטאת

(אילו אים) דיא איבר הופטי ישראל דרדורך אלז זו זיין זו בשילין׃ ענטרינן׃ איבר הופטין אונ' בטעראין׃ אלס ווא ער אין אלרים דז אנד חם אוגזרי הייזר בטערא ט׃

שור מכפר דורך איין קרבן שור מיוט אלפר אויך דיא גאזבטי כהנים׃ ווילין זיא דורך איהם זיין טולדיג גוארדן׃ ואזטין דיא סנהדרין זיך טועה זיין אן איינם (דין) ווערדן זיא דורך איינין קרבן שור ווידר בליבט׃ איינה פר געבאג פינדן זיא דורך אים די פרווזדיטי ווען זי פרקריאט אירי אצטים׃ אונ' זיך ווידרום איט (ווידוי) ג יגן אונ' בוקיטין׃

שור עלי איין קרבן שור ווענין דיא זויס דיא גיזונגן הבין אין דער טוגהייט דז הייליגטום׃ איהרי זינרן זו פרגעבן אוס זו קענין דיהגן אין קודש ער האט איהם בירעכטיגט זו זיין דז הויבט אדר ערטטי זו אלי זאניפטי הייליגי קרבנות׃ אן דעני יאים טובים פון גאט אקראי קדש׃

שור קצב איין קרבן שור האט ער גיזעלט צום קרבן חגיגה׃ אונ' אך איין טאף אונ' ציקלה איט זיין גשפריך צום קרבן פסחי אונ' אויך איהם זו זינגן דז זייאן פון הלל׃ דרייא כתות ואלין דר איט דיא גבורות פון גאט טפרעכן איט דאנקונג ליב גזאנגט טטים זו לויבן אונ' פרייזן׃

יוצאי דיא ישראל דיא אויזאלרים גיגאנגן זיין אין דער אייל׃ האט ער פר גינגט איט טפייז׃ צור זעטיגונג אונ' ניט צור אמגירקייט׃ גאט דער קדוש׃ ובכן ואמרתם אונ' אזוא זאלט איהר זגין דיזו איט די וזחטונג פון קרבן פסח׃

אמץ דיא טטערקונג פון דייאר גבורה האסטו וואונדרליך גיאאלט אן פסח׃ צום הויבט אלי יאים טובים האסטו ערהויבן דעם פסח׃ דוא האסט דיך פיבאהריט זו אברהם אבינו דעם (אזרח) אן איטר נאכט פון פסח׃

דלתיו אן זיינה טיהרין האסטו גיקלאפט (אבקר חולה) זו זיין ווא דער טאג היים וואהר אן (פסח)׃ ער האט גטפייזיט דיא פונקלינדי אלאכים איט אצות קוכין אן פסח׃ אונ' צום רינד שטאל איז ער גלאפין זיא דראויט זו טפייזן צום אן דעקין דעם שור ווא אאן ווערט אן רילטין צום קרבן חגיגה אן פסח׃

זועמו זיא זיינד ווארדן גצירנט דיא זינר פון סדום אונ' פר ברענד ווארדן אין פייאר אן פסח׃ לוט איז פון זיא אויס

אֵל נָא לְעוֹלָם תּוּעֲרָץ · וּלְעוֹלָם תּוּקְדָּשׁ · וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים תִּמְלוֹךְ וְתִתְנַשֵּׂא · הָאֵל מֶלֶךְ נוֹרָא מָרוֹם וְקָדוֹשׁ · כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים · מַלְכוּתוֹ נֶצַח · נוֹרְאוֹתָיו שִׂיחוּ · סַפְּרוּ עֻזּוֹ · פָּאֲרוּהוּ צְבָאָיו קַדְּשׁוּהוּ רוֹמְמוּהוּ · רוֹן שִׁיר וָשֶׁבַח תּוֹקֶף תְּהִלּוֹת תִּפְאַרְתּוֹ :

אין פוזין זאגט מן דאס :

וּבְכֵן שׁוֹר אוֹ כֶשֶׂב אוֹ עֵז כִּי יִוָּלֵד :

שׁוֹר אוֹ כֶשֶׂב אוֹ עֵז כִּי יִוָּלֵד :

שׁוֹר אֲשֶׁר מֵאָז עֲלֵי עוֹפֶר פָּסַח · בְּמַקְרִין וּמַפְרִיס תֵּת כָּפְרוֹ שָׁח גְּמוּלָיו צוּר צָו עֲלֵימוֹ לִפְסוֹחַ · בְּאוֹמֶר וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח הוּא לַיְיָ אֲשֶׁר פָּסַח : שׁוֹר

שׁוֹר דָּרַשׁ אָב לְהַאֲרִיחַ קְרוּאֵי אֵל · הֵכִין עֲגוּת מֵאָז לְהוֹמְשָׁכוֹ אַחֲרֵי אֵל · וּבְצִדְקוֹ חָפְשׁוּ יִשְׁרֵי אֵל · אֲשֶׁר פָּסַח עַל בָּתֵּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : שׁוֹר

שׁוֹר זִיעֵם יְתוֹמֵי אֲרַם נַהֲרַיִם · חִיְּבוּ בְּתַבְנִיתוֹ לָשׁוּב אֲחוֹרַיִם : טוּב זָכַר לָמוֹ יוֹשֵׁב כְּחוֹם צָהֳרָיִם : בְּמִצְרַיִם בְּנָגְפּוֹ אֶת מִצְרַיִם : שׁוֹר

שׁוֹר יְמַן מַעֲשֵׂה שׁוֹר בּוֹ לְהַצִּיל כִּיּוּנוּ בְּמִלּוּאִים פְּסוּחִים בּוֹ לְהַצִּיל לְהָגֵן לְפַלֵּט לִפְסוֹחַ וּלְהַצִּיל · כְּמוֹ בָהֶם וְאֶת בָּתֵּינוּ הִצִּיל : שׁוֹר

שׁוֹר מְכַפֵּר בֶּעָשׂוֹר מְשׁוּחִים בּוֹ כְּחִיבוּ · נֶעְלַם דָּבָר בָּעֵדָה בּוֹ יֶאֱהָבוּ · סְלִיחָה מָצְאוּ בוֹ שׁוֹבָבִים כְּהֶעֱווּ · וַיִּקּוֹד הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ : שׁוֹר

שׁוֹר

שור אשר מאז עלי עופר פסח שור הפסח על אדם הראשון ויהיה כופר נפשו : שח דיבר גמוליו כניו לשון גמולי מחלב : צור הקב"ה צוה עליהם לפסח לגנן : ובצדקתו כשחררו ישרי אל מפסח וכו' : שור זיעם תעשה עגל הקב"ה את הקב"ה על בני אברהם הבא מארם נהרים עד שנתחייבו כעם ית תבני' טוב לשוב אחוריים והקב"ה זכר להם זכות אברהם וזכות מילה היום יושב פתח אוהל כחום היום ומהל להם הכל כמו במצרי' : יתומי ל' ויחמנה : שור ימן זימן וכיוון לאקריב שור בשמונה למילואים : פסוחים ע"ש והסתתי עליכ' וכן עת"ז יהי רצון הפסח מיכן להגן ולמלט אותנו וכו' כמו במצרים הם בני חם : שור מכפר בעשור ביום כפורים : משוחים כהנו כ"ג מקריבו פר ביו"כ גם אם העדה פר על העלם דבר והם כפר להם כאשכה : שובבים מורדים כהעוו דרכם ושבו ונסלח להם : שור היה נלקח למחול פשע של לוים המשוררים בבית המקדש : צרק זכה הפור ליכתב

זיא גיזגט הבן חג אחר) האט ער ערוויילט דעם טור צו ברענגן צום פייאר טאגס אפפר : יוקש דז פטרוייזונג איט דעם ווארט אזה אזקיך דז זיא גיזגט הבין צום ענגל אוני' איך פר אירט וואלם צו דיהגן מהגי איר · זאז ווידר פר געבן ווערדן איט דעם דז זיא הזטין (אזה הם אועדי) · דאז איזט דיזו זיינד איינה פייאר טאגס צייטן · איט דער בווילגונג פון דיא דרייא (יאים טובים) זאלין זיא גינעהן צו איר · זאו וויל איך זיא גידענקן דעם ברית פון איינה דרייא בלייגר אלס דיזי אבות אברהם יצחק אוני' יעקב :

ובכן שור אוני' אלזא וואלין איר דענקן אן דער (אלוה) דז דוא אונז גיבאטין האסט צו קרבנות צו גיברייכן איין אקס · סאך אדר איין ציקלכה ווען זיא ווערדן געבאהרן צרשט צו זיין זיבן טאג אונטר דער אוטר · אוני' פון אכטין טאג אן ערשט ביוויליגט צו זיין צום קרבן :

שור אשר דורך איינם קרבן פון איינן טור · האט גאט פון דאמאהלן ווייא דער (אדם הראשון) גיזינדיגט איבר איהם איבר הופפט זיין עונש · דארך זעלביגן טור דראיט זיינה הערנר אוני' קלוייאין בשאפין ווארדן האט גאט גשפראכין זיין אויזליזונג פון עונש צו געבן · אויך זיינה נאך קיאלונג · דיא יזראל האט דער בשעפר ביפוהלין אין אלרים אך איבר זיא פון (אכות בכורות) צו איבר הופפן · איט דער אלוה דז איר זאלט זאגין יעס איזט איין שחטונג פון קרבן פסח צו גאט דער איבר אונזרי הייזר גיהופפט :

שור דרש איין טור האט דער פאטיר (אברהם גיפארשיט צו שפייזן דראיט דיא אלאכים וועלכי גהייסין ווצרדן דיא שטארקי · ער האט פון דאמאהלן אן ביריייט דיא אלוה פון אלות צו זיינה קינדר דיא זיך נאך גאט גלויגן אין דער אדבר · אוני' דורך זיינה גירעכטיגקייט זיינד בפרייאיט ווארדן דיא רעכטפערטיגי בייא גאט · דז ער האט איבר הופפט איבר דיא הייזר דער קינדר ישראל : שור זיעם דורך איינין טור דהיינו דז ענגל הבין ערצירנט דיא קינדר פון (אברהם אבינו) דער גיקומן איזט פון ארם נהרים · זיא זיין וועגין זיינר בילדונג אוני' גשטאלט בשולדיגט ווארדן צו גיאן צו רוק · אבר דער גוטי גאט האט זיא גידאכט זכות פון אברהם דער גיזעסין איזט אויף זיינר טיהר אין נייט דער ערהיצט איטאג צייט · ווייא ער האט וואלין ווארדן דיא אלרים :

שור ימן דז (קרבן פון טור האט ער אן בירייט · דז אעשה פון ענגל דראיט צו בטעראין · ער האט בפאלין צום קרבן אילואים

בְּהַרְרֵי אֶלֶף כּוֹנֵן כֹּחַ שׁוֹר : עֹלָה וַיּוּחַס שֵׁמוֹת חֲמִשָּׁה
עֵגֶל פַּר אֶלֶף שׁוֹר בָּקָר בְּדַת חֲמִשָּׁה · זְמַן כִּפּוּר בְּעַד
נֶפֶשׁ נְקוּבַת חֲמִשָּׁה · נֶפֶשׁ רוּחַ חַיָּה נְשָׁמָה יְחִידָה
מְחֻמָּשָׁה : רָץ אֶל בָּקָר אָב בְּזֶה מוֹעֵד עֵת אֲשֶׁר
גְּרוּדִים לְהַזְמִין וָעֵד · בְּכֵן זִכְרוֹן שׁוֹר אָחֹג בְּזֶה מוֹעֲדִי ·
שׁוֹר אוֹ כֶשֶׂב אוֹ עֵז לִהְיוֹת לִי לָעֵד : יוֹקְשִׁים כְּהִתְעוּ
וּבְמַעֲשֵׂה הָעֵגֶל · רַבִּים עָלְצוּ וּפָצוּ אֵין יְשׁוּעָתָה
לְסֶגֶל · רָם כְּחָפֵץ לְהַצְדִּיק מְלֻמֶּדֶת עֶגְלִי · חָקַק בְּלֶדֶת
שׁוֹר בְּלִי לְהַזְכִּיר עֵגֶל · בִּטּוּי מָרֵי דְלִי רוֹעַ דִּבָּה
קָשׁוֹר · בְּעַם הַמְּמִירִים כָּבוֹד בְּתַבְנִית שׁוֹר · יָהּ
הוֹדִיעָמוֹ כִּי נִיחָם בְּאוֹרַח מִישׁוֹר · לְכָל עוֹרְכֵי שַׁי
הִקְדִּים קָרְבַּן שׁוֹר : קוֹל צִפְצְפָה יוֹנַת אֵלֶם אֵיךְ בִּי
יִבְחַר · בְּקוֹל עַנּוֹת אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי חַג לַיי מָחָר · לְפִידָה נָתַן שׁוּעַ בְּלִי
עוֹד לְהִתְחָר · כִּי תְמוּר חַג מָחָר חֲגִיגַת שׁוֹר לְחַג בָּחָר : יוֹקֶשׁ אֵלֶּה
אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר תָּעוּ בִּלְעָדַי · יְכַפֵּר אֵלֶּה בְּאֵלֶּה הֵם מוֹעֲדַי · חזן רְצוּי שְׁלֹשָׁה
אֵלֶּה יַגִּישׁוּ עָדַי · וְאֶזְכְּרָה לָמוֹ בְּרִית שְׁלֹשֶׁת עֵדַי : אל

כינס : אחג אסכר במועד זה של פסח : יוקשים ערב רב שהפילו בעגל את ישראל שנקרא עם זו : עלצו ופצו שמחו ואמרו אין תקנה לעם סגולה : מלמדת ישראל שנקרא ע"ש אפרים עגלה מלומדה הושע י' : חק כתב בתורה ויקרא כ"ב שור כי יולד ולא כתב עגל : בטוי דבור של רשעים שהם כמר מדלי שרצו לקשור בו רוע הדבר שידבק לעולם : בעם הממירים כבודו של הקב"ה בתבנית שור אוכל עשב : צפצפה דבר' ישראל שנקרא' יונת אלם : איך בי יבחר הקב"ה אחר ששמעתי חג וכו' : לפידה לאודם ולספר תיקן ונתן : שוע תפלה : בלי עוד להתחר שלא יתגר בהם ריב ומחר : יוקש כמלון וטעות של אלה אלהיך שאמרו שום בלעדי אלהים : יכפר אלה אלהיך באלה הם מועדי ה' : רצוי שלשה אלה שהם ג' רגלים שכתיב בהם אלה הם מועדי ויקרא כ"ג : ואזכרה למו ברית שלשת עדי שהעידו על אחדותי : אברהם כנגד שור · ויצחק נקרא איל ויעקב נקרא פז על שם פני גדיי עזים :
סיר

דז (קרבן פֿון שור) · (אדם הראשון) דער פֿון דיינה אייגינה הנד בשאפֿין וואָרדן האָט בווילגט מיט זיין (אקריב)
זיין איין (שור) · אום צו ווייזן דז מיט דעם גראז פֿון טווינגר בערג מוזט אן ברייט צו בשפייזן דעם (כח) פֿון דעם (שור לעתיד
לבא) : עולה מוזט ער אויך גבראכט · אונ' (איוחס) וואָרדן מיט פֿינף נעמן · אלס · עגל · פר · אלף · שור אונ' בקר · אין
דער רעכטן פֿון חמשה חומשי תורה · ער מוזט אן ברייט וואָרדן צו פר · געבין אום דער נשמה · דיא בטיידן מוזט מיט
פֿינף נאמין · נפש · רוח · נשמה · יחידה אונ' חיה : רץ דער פאטיר אברהם מוזט גילאפֿין אין דיזר צייט · וויא ער דיא
שמהרן מלאכים צו ברייאן צום עסין האָט אן ברייט · דא הערא דז אן דענקן פֿון שור וויל איך שפרעכן אן דיזן (יום טוב) ·
אונ' זייאן דיא (פרשה) (שור או כשב או עז) איר צו זיין צום בייצייגן : יוקשים דז ערב רב דיא פר קריאר וויא זיא דיזז
פאליק דיא ישראל הבין מאכין פר אירן מיט דעם (מעשה עגל) · הבין פֿילי רשעים זיך גפֿרייאט אונ' גשפראכן עש
איז קיין הילף מעהר צו דיזן גליבטין פאליק · אבר דער הייליג גאט וויא ער פר זאגט האט : אווידר גירעכט צו מאכין
ווענים הייסן (איין גיוואהנטים קאלב · האט ער צום (קרבן) אין דער תורה גיזעצט בייא דער גיבוהרט דעם נאמין שור ·
אויב עש גלייך ערשט הייסט איין קאלב · נור ניט צו גדענקן דז ווארט (עגל) : בטוי קיגן דעם רידן פֿון דיא רשעים (דיא
וואו ביטר זיין אלס דער טראפפין פֿון מייאר) · צו קני פפן אדר העגן איין בייז געשטרייכן נאמין · אן דעם פאליק דיא דעם
איברשטין כבוד פר ווענקסילט הבין אין איינן גשטאלט פֿון שור · האט גאט וויזן מאכין דז ער זיך בידאכט אויף דעם טונש
אונ' זיא צו פֿיהרן אין רעכטין וועג · האט ער פר אלי אנדרי קרבנות צום ערשטין גידאכט דעם שור · אונ' גיזגט (שור
או כשב או עז) : קול מיט איינר שטימי האט גיפיפסט דיא ישראל דיא פר שטומטי טויבי וויא ווערט גאט מיך איר פֿערנר
ערוועלין · דא איך מיט איינס טרייאינדן שטים · הבי בייא דעם (עגל) גיהערט דז · דעם מארגינדן טאג ווערט זיין איין
פֿייארטאג · (משה רבינו) אבר האט צו דיזן בריך גיגעבין צו הילף זיין גיבעט אום גאט ניאר צו צירנן · דען אנטשמט דז
זיא

רפות · תפוח עלינו כצפרים עפות :

ימלוך יי לעולם אלהיך ציון לדור ודור הללויה :

ואתה קדוש יושב תהלות ישראל אל נא :

ערב אשר עלה את עם הסבבת · בבשלו נוקשו
עשורת זרות תעבת · ומכסלי כור הם לך
חצבת · וכתוע האספסוף בלי לתעות צוית · ומאז
מאוב בדעתה הבלגת והרחבת · ולהעלות תעל
לתאל תאבת · ובחבנית אשר המירוך לעין כל
חבבת · שור בעד שור לתשור הסבבת · ועל כל
תשורה תשורו סגבת · שמצם העברת · דפים
הצללת · קצפם השבת · לחתלם חשבת · וישעם
קרבת · בועדם נצבת · ובקרבם נשגבת ונתקדשת :

חי וקים נורא ומרום וקדוש :

שם המחבר אלעזר בירבי קליר

אז על כל חיתו יער נשאת שור · ועל כל ניחוח
עלית תשורת שור · ליציר כף רצית בהטבת פר שור לחוות כי
בהררי

בנפרים המפורשים במזמורות ואז ימלוך לעולם בציון :
ערב רב שעלה את ישראל שסבבת דרך המדבר :
בכשלו של ערב רב : נוקשו ישראל עמם לעשות ע"ז בעגבת :
ומכסלי כור מכסילים ומקלים של כור מצרים אותו ערב רב
חצבת וקבלת להתגייר : וכתוע וכו' · כאות לכו כמעשה תעתועי' של ארץ מצרים לא תעשו ומאז
כמש' ידעת מכאובים שהי' בדעתם מחמת החטא : הבלגת
חזקת והרחבת והגבהת אותם :
תעל לתעל רפואה לכסלתן של ישראל : תאבת חשקת : המירוך
שנאמר בתהלי' ק"ו וימירו את כבודם בתבנית שור אוכל עשב
וחיבבת שור לבבא קסורת עגל על עון העגל : הסבב' סיבה זו
השגחת כדי למחול להם : סגבת
ל' כשגב שמי : שמצם דפיים
שניהם ל' דיבה ושם רע : קצפם
הקצף שהי' ראוי לבא עליהם
הפרת והשבת : לחתלם לרפאם :
בועדם שנאמר בשמות כ"ט
ונועדתי לך שם באהל מועד :
ונתקדשת בם שבעידו שאתה
לבדך אלהים חי וקים וכו' :
אז על כל חיתו וכו' שהפרים
שור לקרבן מכין כל החיו' :
ליציר כף לאדם הראשון שהיה
יציר כפו נתרצה בהטבת כפיום
של פר שור · לחוות להגיד :
עלה וזוחם הוא ענין א' :
זמן הוכן השור לכפר על הנפש :
נקובה מפורשת : אב אברהם
רץ אל הבקר כזה כעת כשסזמין
גדודי מלאכים לסעודה : ועד
כהנים

די(אורים) דעני פר טריבן וואר צו בנאן מיט דעם ענד פון ניהן(אכות) : תמו די (אורייס זיין פולענדט ווארדן דורך
איינן פר שאמליגם ווינד · דמאמאל וויא די פרומי ישראל אוין איהר לנד גיגאנגן זיין מיט פר שטערקונג · אזוואואזשטו אך
אינונדר שטערקן די פר שלאפטי · אמלט · אונ' שפריגגן איבר אונז צור (גאולה) זוא גשווינד אלז די פליגינדי פיגל : יאלוך ·
ערב דז(ערב רב) וואז מיט אויך גיגאנגן מיזט מיט דיא ישראל דיא דוא אום רינגלט האשט פון דעם (פלשתים) וועג ·
וויא דייז גשטרויכלט ווארדן זיין · הבן זיא מיט איין גלוגן דז דיא ישראל זיינד אך גשטרויכלט ווארדן צו מאכן אב
געטר דז(עגל) דיא דוא פר אום ווירדיגט האשט · פון דער גרוב פון דיא אורים וועלכי זיינד אלז איינה טעשט · האשטו דיא
ישראל צו דיר אויז גהויאט · אונ' זיך ניט צו פר אירדרין אלז וויא דז פרזאמאלטי(ערב רב) האשטו זיא גבאטן : ומאז אונ'
פון דמאמאל דז דיא וועלט האט זאלן ווערדן ערשאפן · דיא וועהי טאג! פון זיינדן דז דיא ישראל אין איהר אינטשלאכה גדאנקן
פיהרן · האשטו ווידרום גשטרקט אונ' ערווייטרט · אונ' איהגן דורך (תשובה אונ' קרבנות) איין פפלאשטר צור איאריקייט
דער זינדן צו געבן גלושטיט · אונ' אנשטאט דז גשטאלט פון (עגל) דורך וועלכם זיא דיין (כבוד) פר ווערקסלט · פר אלי וועלט
אויגן האשט דוא ווידרום זיא גליבט · אונ' איין (קרבן שור) צו ברענגן פר דיין (שור דהיינו עגל) · צום פריזאנד האשטו
איהגן הירבייא גברמכט · אונ' איבר אלי (קרבנות) האשטו איהם ערגריסט דז ער דז ערשטי (קרבן) וואהר ביים
(אילואים) · איהרי בפלעקונג האשטו אב גיאמכט · אירי שאנד אין טיפנוס פר זונקן · איהרי פר נערונג פר שטעהרט ·
זיא צו ביפלאשטרן האשטו בידאכט · איהרי הייל גינעהנט · אין איהרר פר זאמלונג ביזטו בריית גשטאנדן · אונ' אונטר
איהגן ביזטו ווארדן ערהיבט אונ' גיהייליגט :

חי דוא לעבענדיגר · בשטענדיגר · פורכטזאאר · ערהויבנר אונ' הייליגר :

אז דמאמאל איבר אלי (חיות) פון וואלד האשטו ערהויבן דעם (שור) · אונ' איבר אלי פרעזאנדין האשטו פר בעטרט

כל מעשיך · נפלאים ויתר את עמוסיך : סוך מסך
רעל ללודים מסכת · שיח נואקיך עת שם הסכית ·
עברים באברתך סכת · עורים באברתך חשכת :
פצת תנוך הטו ואל תחטאו · פסילי פורכים לעמם
להטו · חזן צאן לפסח משכו ושחטו · צדקו אותו
ואת בנו ביום אחד בל תשחטו :

מחשבותיך לרחמנו · מפעלותיך לרוממנו · חזן
מעורר רדומנו · מרעיף מרוממנו :
ברוך אתה יי מחיה המתים :

קמי קהלך · קצצת בחילך · קפצת חמש מאות
מהלך · קנות לך עם מיחלך : רשפת צרים ·
רבוע מכות צוררים · ראה יראו כן צורים · רומם
צורים כשלוח צירים : שחת משולי קש באוסר ·
שלום קרנות עשר · שלהבם כאכלו כקש
בחוסר · שטר תכלית מכות עשר : תמו ברוח
זלעפות · תמימים כיצאו בתועפות · חזן תחזק ידים
רפות

יוכה מפלו ט׳ מזונת כוס התרעל׳ ללודים למצרים · שיח תפלת ישראל קשבת שם כעת בואך · סכת הגנת על עברים שבאו מעבר הנהר · עורים מצרים שטח עיניהם מראות · חשכת מנעת והעברת אותם מן העולם · פצת דברת להטות אוזן לבלתי חטוא · פסילי של מצרים המעבדי׳ אותך בפרך · לעומם לוהטו לעיניהם נשחטו · צדקו וכו · אף על פי שציויתי לשחוט יראתם מכל מקום צדקו המצות של אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד ·

מחשבותיך לרחמינו לשון בקשה ·

קמי מנאי של קהלך ישראל ; קצצת בחילך אתכת בכחך : קפצת ת״ק מהלך · כשירדת מן השמים ועבר׳ בארץ מצרים לקנות ישראל לך לעם ונתן השמים לארץ מהלך ת״ק ג רשפת שרפת : רבוע מכות צוררים ס״א צרורים שהיו קשורים וצרורים המכות שכל מכה ומכה היתה של ד׳ מכות אליבא דרבי אליעזר ; צורים ישראל : כשילוח צירים · שלוח הגואלים משיח בן יוסף ומשיח בן דוד כמו שנלחת משה ואהרן ; שחת יבוא תשחת הרשעים שנמשלו לקש : באוסר ביד משיח בן דוד שנא׳ כי בראשי״מ״ט אוסרי לגפן עירה: שלום קרנות עשר שהיו לישראל בראשונה ; שלהבם שרוף אותם בשלהבת כאבלו כמו שנשרפו המצריים כקש שנחסרו מן העולם : זלעפות ל׳ בהלה ורעמם : כיצאו בתועפות בחוזק וכן תחזק עתה ידינו הרפות ותפסיח לגאלינו במהירות כמצרים

מה איז זעהר גשטערקט זיין דיא וואונדר פון דיינה (ניסים) · טוסט ערהיבן (ניסים צו דיא ישראל) דיינה פראבירטי · זייא טינדר גאט דיינה בארואהערליגקייט מיט איבר אלי דיינה ווערקן · זייאי פערנר אעהר וואונדר טענקן דייני · באלדינה ישראל : סוך מיינה פראיסונג פון איין ביטרן (כוס של פורענות האסטו דעני מצרים) אן גאיסט · זעלביגי לייט ווייא דוא דז גיבעט דיינה טרייאיר צו דיר האסט פרנואן · דיא ישראל האסטו מיט דיין פליגל בידעקט · אבר דיא בלינדן (מצרים) מיט ד יגן לארן פון (עולם) פראיטן : פצת דוא האסט גשפראכין נייגט דיא אהרן אונ׳ מיר זאלט ניט זינדיגן זעהיט ווייא דיא בילדר פון דיא (מצרים) דיא מן מייך הרט גיארבייטיט מין איהרן קיגן ווארט זיינד ווארדן פר ברענד · (אונ׳ ווייזן זיא נום אין טזה גדיהגט מייך טאך נום (קרבן פסח צו שחטן) פר איהרי אויגן ליהיט צו אייך אונ׳ (שחט) עס · אבר דאך הלטיט רעבט דיא (אצוה אותו ואת בנו ידהיינו) איינה קוא אונ׳ איהר קאלב ניט אין איינין טאג צו שחטן : מחשבותיך דיינה גדאנקן זאלן זיין אונז צו ערבארמן · אונ׳ דיינה ווערקן אונז צו ערהיבן · צו ערוועקן אונזרי שלאפיגרי (אתים) · אמלי טריפן דעם לעבענס טויא גאט אונזר ערהיבר :
קמי דיא (מצרים) דיא פיינדי דיינס (קהל) האסטו אב גהאקט מיט דיינר קראפט · דוא ביסט גשפרונגן פון הימל צור ערדי איינן וועג פון פינף הונדרט יאהר לייט · אום צו דיר צו קויפן דז פאלק וואס צו דיר האפט : רשפת דוא האסט פר ברענד דיא לי דיגר · מיט פיר פאכיגי בליידיגטי (מכות) לאזן זעהן אליב טעפינומן · צו ערהיבן דיא ישראל דיא דא הייסן פעלזן · איהנן צו שיקן (משיח) אלס ווייא דוא גשיקט האסט דיא (שלוחים משה אונ׳ אהרן צור גאולה) : שחת צו פר דערבן דיא (רשעים) דיא גגליכן זיין צו שטרויא דורך (משיח) דער פר בינדרי · ווען דוא ווערסט דורך דיר פון אכן דיא צעהנדי הערשאפט · דז דיא פלאמי פון דיא (רשעים) זאלן פר ברענד ווערדן אלס ווייא די שטרויא מיט גברענונג · אלס ווייא

הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל חסדים טובים וקונה הכל וזוכר חסדי אבות
ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה · מלך עוזר ומושיע ומגן :

מסוד חכמים ונבונים · ומלמד דעת מבינים · אפתחה פי בשיר ורננים · להודות
ולהלל פני שוכן מעונים :

מיוסד ע״פ א״ב

אסירים אשר בכושר שעשעת · בענם שוע
צקונם שעת · גוי ואלהיו יחד הושעת ·
דלגת קץ ואתם נושעת : הומשכו אחריך במדבר
כבהמה · וצורריהם הממת בשלוש מהומה ·
זועמו בעשר מכות באף ובחימה · חנניך בפסוח
וגנון לרחמה : טרם חמצה חררה חפזו לצאת
בכישור · יצאו לקץ רץ דור רך לתשור : חיו כונת
בכן חג בעבותות קשור · להגות בו בקץ ערך
ענין שור :
אהבוך אוהביך אותם חנון · בהר הלבנון · חיו בפסוח
וגנון · בעדם תגנון : ברוך אתה יי מגן אברהם :

אסירים ישראל שהיו אסורים במצרים : בכושר בשביל זכות וי״מ בשעת שהכושר כחדש ניסן · שעשעת שמחת · בענם כמצרים שנקראו ענמים : שוע צקונם צעקת תפלתם · שעת קבלת : דלגת קץ מארבע מאות עד רד״ו · ואתם נושעת שנאמר ויושע קרי וושע : וצורריהם הממת בשלוש מהומ׳ · בקם ואבן ועיפר׳ · זועמו בעשר כדצ״ך עד״ש באח״ב · בפסוח שנאמר בפסוח י״ב ופסח וגו׳ · חררה עוגה של בצק שרם יחמץ · חפזו לצאת בכישור בבכי ובשירות שהמצרים בכו על מיתת בכוריהם וישראל שורר ומנגנין · לקץ מועד אשר רץ אברהם לשביא תשור׳ למלאכים לכן כונת לצוות לבני לקשור קרבנות הפסח בעבותי׳ ולפרנו׳ כי קרבנות · להגות לדבר בפסח ולהזכיר ערך של שור שערך אברהם ·
מה אילו חזקו · מתנוסס אתה מגביה את ישראל בניסים · סוך מסך רעל סוך למפרע כוס · מסך לשון משכה יונה

אתה גבור לעולם אדני מחיה מתים אתה רב להושיע : מכלכל חיים בחסד מחיה מתים
ברחמים רבים סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו לישני עפר
מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה ונאמן אתה להחיות מתים:
מה אילו פלאי נסיך · מתנוסס נס את מנוסיך · נאור רחמיך על
כל

אסירים דיא געפאנגינה ישראל אין אגרים דיא דוא איט דער רעכטפערטיגקייט פון זכות אבות אונ׳ איהרן המשט ערפרייאיט יאין (אגרים) האשטו דיך צו דעם טרייאן אירם גיבעט פרגיסונג גיוועגדיט · איין פאלק אונ׳ זיינר הערליכקייט פון דער געטליכה (שכינה) האשטו צו זאאין גיהאלפין · דו האשט דיא צייט צו איהר (קץ) איבר הופפט · אוני וואהר דיר איט איהגן גיהאלפן : הומשכו זיא זיין נאך דיר וואהרדן גיצויגן אין דער (אדבר) אריין אלס מיינה (בהמה) · אונ׳ איהרי פיידיגר האשטו פרטוואליט איט דרייארלייא פרטוואלונג · זי זיינד וואהרדן גצירניט איט צעהן (מכות) גישלאגין צו ווערדן איט צארין אונ׳ גריס · אבר דיינה ביגנעדיגטי איט איבר הופפונג אונ׳ בשיצונג צו ערבאראין : טרם עהיר נאך אויך גיגאנגן מיזט אל״ם (חאן) איהרי קוכן · זיינד זיא איבר אייליט וואהרדן אויז צו גיאן איט רעכטפערטיגקייט אין איינר ליבליכה צייט · זיא זיינד יוסט אויז גיגאנגן צו דער ענד צייט דז דער פריינד (אברהם אבינו) מיזט גלאפין איט איין צארטין רינד דיא (אלאכים) צום פריזאנד אויך צו ווארטין · דאהערא האשטו בפאליטין אן דיזן (יום טוב איין קרבן) איט דיקי גיפלאכטינה זיילר אן צו קניפפן · אונ׳ צו רידן אן דיזן ענד פון דער אן ריכטונג פון דער (פרשה טור או כשב) :
אהבוך זיא ליבן דיך דיינה גליבטי זיא צו בגנעדיגן · איט דעם בערג (לבנון דהיימו די בית האקדש) · איט איבר הופפונג אונ׳ בשיצונג · זאלסטו אום זיא בשיצן :

אה

שם המאמר מפלס

בְּרַח דּוֹדִי אֶל מָכוֹן לְשִׁבְתֶּךָ · וְאִם עָבַרְנוּ אֶת בְּרִיתֶךָ · אָנָּא זְכוֹר אִוּוּי חֻפָּתֶךָ · הָקֵם קוֹשֶׁט מִלָּתֶךָ · כּוֹנֵן מְשׂוֹשׂ קִרְיָתֶךָ · הַעֲלוֹתָהּ עַל רֹאשׁ שִׂמְחָתֶךָ :

בְּרַח דּוֹדִי אֶל שָׁלֵם סֻכָּךְ · וְאִם תָּעִינוּ מִדַּרְכָּךְ · אָנָּא הָצֵץ מֵחֲרַכָּךְ · וְתוֹשִׁיעַ עַם עָנִי וּמוּתְכָךְ · הֲמָתָהּ מֵהֶם לְשַׁכֵּךְ · וּבְאֶבְרָתְךָ סֶלָה לְהִסְתּוֹכֵךְ :

בְּרַח דּוֹדִי אֶל לִבְּךָ וְעֵינֶיךָ שָׁם · וְאִם זָנַחְנוּ טוֹב מְדָשָׁם · אָנָּא שְׁמַע שַׁאֲגַת קוֹל צוֹרְרֶיךָ וְרִגְשָׁם · רַוֵּה מִדָּם גּוּשָׁם · וַעֲפָרָם מֵחֵלֶב יְדֻשָּׁם · וּפִגְרֵיהֶם יַעֲלֶה בָאְשָׁם :

בְּרַח דּוֹדִי אֶל מָרוֹם מֵרִאשׁוֹן : וְאִם בָּגַדְנוּ בְּכַחֲשׁוֹן · אָנָּא סְכוּת צִקּוּן לַחֲשׁוֹן · דְּלוּתִי מִטְּבוּעַ רִפְשׁוֹן · גְּאוֹל נְצוּרֵי כְּאִישׁוֹן · כְּאָז בַּחוֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן :

בִּגְלַל אָבוֹת תּוֹשִׁיעַ בָּנִים · וְתָבִיא גְאֻלָּה לִבְנֵי בְנֵיהֶם · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל :

דאס קהל מורט שמונה עשרה גלייך וויא דען ערשטן טאג פסח בדף קט"ו

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל

ברח דודי אל כ"ס אווי: חפתך חימור כ"ה : קושט מלתך יושר דבירך כונן קרייתך שכיח משוש לכל הארץ : הצץ מחרכך הנט מכין ספרקין : ומותכך שהיתך כדונג : ובאברתך תחת כנפיך לחסות אותם : אל לבך ועיניך שם כ"ה ווירושלים · ואם זנחנו טוב מדשם זנחנו שקב"ה שנקרא טוב באשם פרחונם : מרום מראשון כ"ס · בכחשון ל' לא תכחשו : סכות כקשב · צקון לחשון תפלה שאני לוחש לבניך · דלותי ל' כעליכו מרפש וטיט שטבעתי בגלות : גאול נצורי כאישון ישראל שנאמר כדבריס ל"ב וכרכהו כאישון עינו : אפירים

מים די גרוסי וואסר פון ים המסטו אויך גיבעריגט צו הויפן · דאס שטארקר אין די היאזין · אזוא ווערסטו אך (לעתיד) אזלין דז (ים) צור פר פרוישטונג · זוא ווערדן איר דיר אויז ציהן אדר הירבייא ברענגן ערהיבונג

ברח דודי אז אלין · זויפי דאך איין פריינד צו דעם (בית המקדש) זוא בירייט אייט צו דיין זיין · אוני ווען איר זאלטין הבין (עובר) גיוועזין אויף דיין (ברית) · ביטין איר דיך · גידענקי דאך די גלוסטיגונג פון דיינר (חופה דז בית המקדש) : בשטעטיגי דיא וואהרהייט דיינס גשפרעכט · צו רעכטפערטיגן דיא פרייד · דיינר שטאט · אוני זיא אויך צו ברענגן אויך דעם הויבט דיינר (שמחה) :

ברח דודי אז שלם · זויפי איין פרייד נאך (ירושלים) ווערכי הייסט (סוכות שלם) · אוני ווען איר זיינן פר אירט פון דיינה וועג · ביטי איך דיך לוגי פון דיינה היאלטי פענסטר · אוני העלפי דז ארמי אוני אין (גלות) צערגאנגינה פאליק · דיין צארין פון זיא צו ט ילין · אוני אין דיינה פליגל צו זיין איביג בשיצט :

ברח דודי אז לבך · זויפי דאך איין פריינד נאך (ירושלים אוני בית המקדש) דיא ארטין וואו דיין הערץ אוני אויגן אהין גריכט זיין · אוני ווען איר הבין פרלאזין די (תורה) דיא אין גיפעטיט אייט פון גוטן · ביטי איך דיך הערי דז גשרייא דער שטיאי דיינה לוידיגר אוני איהרים שטארין · זעטיגי דיך פון דעם בלוט איהרי לייבר · אוני איהרי ערדי זאלי פון אן הרן (חלב) ווערדן אן גיפעטיט · אוני פון איהרי קערפר זאלי אויך גיאן איהר גשטאנק :

ברח דודי אז מרום · זויפי איין פריינד צו דעם פון אנפאנג ערהויבינין (בית המקדש) · אוני ווען איר זאלטין גיפעלשיט הבין איט לויקינין · ביטי איך דיך פרנעאי דז גיטין איהרר (תפלה) · איך צו ערהיבן פון דער פר זינקונג אין וואסר פון (גרות) · לייזי אויז דיא גהיטיטי אלש דעם שוואר (אפפיל) פון אויג · אלז דאמאהלז דוא זיא אויז גליזט האסט אין (חדש ניסן) :

וְחִכֵּךְ כְּיֵין הַטּוֹב ׃ לֶאֱגוֹד נִדָּחַי וּלְוַעֲדִי ׃ וְלִרְאוֹת
בְּקִרְיַת מוֹעֲדִי ׃ אֲנִי לְדוֹדִי ׃ מָעוֹן נֶחֱרַשׁ כַּשָּׂדֶה ׃
נָאוֹר מִזִּיוָךְ תֶּחֱדֶה ׃ לְכָה דוֹדִי נֵצֵא הַשָּׂדֶה ׃ נָא שְׁאַג
מִמְּרוֹמִים ׃ יֵרְדוּ לָטֶבַח רְאֵמִים נַשְׁכִּימָה לַכְּרָמִים ׃
סוּרָה בְּאוֹרְךָ תַּזְרִיחַ ׃ מִנְחָתָהּ כְּקֶדֶם תָּרִיחַ ׃
הַדּוּדָאִים נָתְנוּ רֵיחַ ׃ עֲלוֹז בְּשִׂמְחַת אַרְמוֹנֶךָ ׃ וְלָרוּץ
כְּיוֹם חֲתוּנָּךְ ׃ מִי יִתֶּנְךָ ׃ פְּרָזוֹת מוֹשַׁב צְבָאֶיךָ ׃ סַבֵּב
כַּחֲזוֹן נְבִיאֶךָ ׃ אֲנַהֶגְךָ אֲבִיאֲךָ ׃ צִפְצוּף נוֹעַם בְּדָרְשִׁי
נֶחֱמָדִים מִפָּז בְּפָרְשִׁי ׃ שְׂמֹאלוֹ תַּחַת רֹאשִׁי ׃ קֵץ אַהַב
נִדְבַתְכֶם ׃ זְמַנּוֹ מִלְּעוֹרֵר מְתֵיכֶם ׃ הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם ׃
רְצוּצַת זָרִים וּרְעוּלָה ׃ קוֹמְמִיּוּת הוֹלֶכֶת וּמִתְעַלָּה ׃
מִי זֹאת עוֹלָה ׃ שְׁעֵה שִׁיר מִכְתָּם ׃ חַשְׁכֵנִי מְזִידִים
וְאֵיתָם שִׂימֵנִי כַּחוֹתָם ׃ חזן תּוֹקֶף עוֹז אֲהָבִים ׃ בַּל
יִשְׁטְפוּן רְהָבִים מַיִם רַבִּים ׃

הפה ׃ לאגור וגו׳ פי׳ קהלת ישראל להקב״ה שיאגוד ויקבץ נדחי ׃ מעון בית המקדש הנחרש כשדה ׃ נאור אתה הקב״ה מזיוך תחדה אותו מעון תהיה לשון שמחה ׃ נא בבקשה ממך תשאג מן השמים ותוריד להרוג הרשעים הדומים לראמים ׃ סורה ישראל נקראת גולה וסורה ׃ ארמונך בית המקדש ׃ חתונך מתן תורה ׃ עלוז ולרוץ שניהם ל׳ שמחה ׃ פרזות ירושלים ׃ צבאיך ישראל סבב לקיים ׃ כחזן נביאך זכריה שכת׳ ד״ל שתתרחב גבולם של ירושלים ׃ אז אנהגך אביאך אל ב״ה ׃ צפצוף נועם כשאני דורש בפירוש דברי תורה שנחמדים מפז תחת ׃ שמאלו של הקב״ה תחת ראשי לחזקני ׃ קץ אהב נדבתכם קץ של הגלות שאתם מצפים זמנו באהב׳ ונדבת רוחכם ׃ רצוצת זרים ורעולה זו אל הנשברים ושותי כוס התרעלה ׃ שעה שיר מכתם קבל תפלת ישראל שה״א מן וקס ׃ השכני מזדים ואיתם מעבידות חוקית ׃ תוקף אהבת עזוז שיש להקב״ה עלינו כל ושטפוהו רשעים ׃
מים רבים תללת העלית ל׳ גובה וקלול ׃ ערמות שנא׳ בשמות ט״ו נערמו מים ׃ תשית ים לחרמות כיום הגאול׳ שנא׳ ביעשיה י״א והחרים ה׳ את לשון ים מצרים ׃ ואז נינוה לך שבחות ׃
ברח

חזן מַיִם רַבִּים תִּלַּלְתָּ עֲרֵמוֹת ׃ אַדִּיר בִּמְרוֹמוֹת ׃ תָּשִׁית יָם לַחֲרָמוֹת ׃
וְנִפְלְאָךְ רוֹמֵמוֹת ׃ עזרת וכו׳ ברח

מארתי הבי איך געגט איך וויל אויך גיאן בייא זייא צו רואן בייא איהרן ברענגן (קטורת) ׃ כנסתיך איך הבי דיך איין
ברמכט צו דעם גוטן בערג ציון ׃ אז דארט צו ליספרן גוטי גבעט ׃ וחכך ׃ אונ׳ דיין גומן זאל זיין פון תורה אזו ווייא דער
גוטי וויין ׃ צמגוד צו זמאין צו בינדן איינה פרשטו טינה אונ׳ איך צו פר זמאלן ׃ אונ׳ צו זעהן דיא שטאט איינר ערטיינונג ׃
אני טואי איך ביטן צו גאט איין פריינד ׃ מעון דיא וואהנונג (ירושלים) זוא גמאקירט ווארדן מיוט אזו איין פעלד ׃ דוא
לייכטינדר גאט פון דיינר קלאהרהייט זייאי זיא ערפריימן ׃ לכה גיאי איין פריינד לאזי אונז אויז גיאן אויף זעלבינן פעלד ׃
נא איך ביטי דיך שרייאי פון דיא היאלן ׃ לאזי זי נידרן פון היאל צור שלאכטונג דיא שטארקי רשעים ׃ אזו דען נשכימה
וואלן איר זיך פעדרן צו דיא וויין גערטן דו (בית המקדש) ׃ סורה דיא אב געקעהרטי ישראל זאלשטו ווידר איט דיין ליכט
אכלין שיינן ׃ איהרי אנחה זאלשטו וויא פאר אמאל שמעקין ׃ הדודאים אזו וויא דיא פיאלין דיא דא געבן הבין איין
גשמאק ׃ עלוז זיך צו פרייאן איט דר שמחה פון דיינן פאלאסט ׃ אונ׳ ווידרום פריידיג צו זיין אזו דען טאג דר חתונה פון
(מתן תורה) ׃ מי ווער וואלטי דיך דאך ווידרום אזוא געבן צו איר פריינד שאפט ׃ פרזות אפין צו זעצין דיא ישראל זיינה
הערטארין ׃ זייאי הירביא ברענגן אזו וויא נביאות געזאגט דיין נביא זכריה ׃ אנהגך איך וויל דיך פירן אונ׳ דארט היין
ברענגן ׃ צפצוף דז ליבליכה פיפפין אין דר תורה ווען איך טואי זאך פארטין ׃ די גליבטר זיין ׃ דז די בעסטי גאלד ווען איך
זיא טואי בטייטן ׃ שמאלו איט זיין לינקי הנד איך צו אונטר לאהנין אונטר איינק אפן ׃ קין דז ענד פון גלות זוא בליבט איט
אייער בוויליגטי הערצר ׃ זיינה צייטין פון צו ערוועקין אייערי לייטן ׃ השבעתי הבי א ך איך בשוואהרין ׃ רצוצת דיא
צערשטויסנה ישראל פון בפרעאדיטי היידן אונ׳ דיא פר ביטרטי ׃ ווערט אויך גריכט גיאן אונ׳ ער הויבן ׃ דז אזי ווערדן
זגין ׃ מי ווער איזט דיזז דז אז זוא אויך גיאיט ׃ שעה ווענדי דיך צו דעם (שיר) פון דיא ארמי אונ׳ פרומי ׃ פר אייזי איך
פון דיא אוט וויליגי אונ׳ שטארקי זינדן ׃ אונ׳ שמני טואי איך צו דיר ביהעפטין אזו איין חותם ׃ תוקף דיא שטארקי
אמכט דער ליבשאפט פון גאט צו אונז לאזי זיא ניט פר פלייצן דיא גרוסי (רשעים) ׃ דיא גלייך זיין צו גרוסי וואסיר ׃

וְהַחַיּוֹת יְשׁוֹרֵרוּ וּכְרוּבִים יְפָאֵרוּ וּשְׂרָפִים יָרוֹנּוּ וְאֶרְאֶלִּים יְבָרֵכוּ פְּנֵי כָל חַיָּה וְאוֹפָן וּכְרוּב לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים : בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ :

זאָג ברוך ווערשטו גפינדן אין יוצר פֿון ערשטן טאָג פסח

מיוסד ע"פ א"ב כראשי החרוזות הראשונות · וכשנות חתום שם המחבר מש"לם כרבי קלונימוס חזק

אוֹדְךָ כִּי עֲנִיתָנִי · מוֹעֵד מִפֶּרֶךְ הִדְרַרְתָּנִי · לֹא יָדַעְתִּי נַפְשִׁי שָׂמַתְנִי · בְּחַרְתַּנִי סֶגֶל לְהַעֲמִיתִי שֵׁפֶר נַחֲלָתֵךְ עוֹלָמִית · שׁוּבִי שׁוּבִי הַשּׁוּלַמִּית : גְּאַלְתִּיךְ מִלַּחַץ מְזוֹעֲמַיִךְ · לָחוֹג חַגֵּי מְנַעֲמַיִךְ · מַה יָּפוּ פְּעָמַיִךְ : דִּמִּיוֹן מַשְׂכִּילַיִךְ יַזְהִר · מַרְאֵיהֶן בְּרָקִיעַ מוּנְהָר · שָׁרְרֵךְ אַגַּן הַסַּהַר : הִצְמַחְתִּי כָּל מַעֲבָדָיִךְ · בְּהִתְלוֹנְנִי בֵּין בַּדָּיִךְ · שְׁנֵי שָׁדָיִךְ : וְכָחַתִּי צָרַיִךְ לֶעָשָׁן · יְדַעְתִּיךְ לָאֵפוֹד וְלַחוֹשֶׁן · צַוָּארֵךְ כְּמִגְדַּל הַשֵּׁן : זְעַבְתִּי קָמַיִךְ לְהַאֲמֵל · רִצַּצְתִּים כְּקָנֶה קָמֵל · רֹאשֵׁךְ עָלַיִךְ כַּכַּרְמֶל : חוֹשֶׁר לַחְמֵי הוּטְעַמְתְּ : בְּשׁוֹבַע שְׂמָחוֹת הוּנְעַמְתְּ · מַה יָּפִית וּמַה נָּעַמְתְּ : טְווּי יְרִיעוֹת רִקְמָתֵךְ · יְדִידוּת שֶׁכֶן הֲקָמָתֵךְ · זֹאת קוֹמָתֵךְ : יַחַד רֵיחֵךְ תְּמַר · קֹדֶשׁ קָדָשִׁים לִתְמַר · אָמַרְתִּי אֶעֱלֶה בְתָמָר : כְּנַסְתִּיךְ לְהָהָר הַטּוֹב · לִרְחוֹשׁ דָּבָר טוֹב ·

אֲנִי

אודך כי עניתני פעניא לו כנרפי : הדררתני לו חופש ודרור : דמיון וכו' על שבעים סנהדרין יזהר ומוכרר גם פתח ושכינם לו' אור וזוהר · הצמח לו' כריתם : וכחתי שיכחת המצורים אותך לעשן לשריף אות כעזינם : ידעתיך תורת אפוד וחושן בשביל שנוחרך חיק · כמגדל השן כשאתה עוסקת בתורה · זעבתי לבון דעבי כאם קלים קו"ח : להאמל לשכרית לשון אמלל אבי שם ו' : קמל כברת · חושר לחמי הוטעמת טעמת המן שהמטרתי לך כשובע וכרכוי · בשובע וכו' · שבאת' שבע שמחות את פניך בנעימות וגו' שם ט"ו · טווי וכו' בוותי במדבר לשכח מטווים לאהרן ולרקוס היריעות : יחד ריחך תמר כשהייתם שווים כדוקים וריח מעשים טובים : להר הטוב הר סיני · לרחוש דבר טוב ללמד תורה ברחישות שפה:

אודך איך וויל דיר דאנקן דז דוא איר גיאנטווארטיט האשט · דז אייניש זם טוג האשטו איך פֿון אייגר הארטי ארבייט אין אגרים בפרייאיט לאו · איך וואושטי זעלבשטין ניט דז איר זוא פֿיל ניסים זאלטן ווערדן גיטאן : בחרתני דוא האשט איך ער וועלט דו אייגר גליבטי לו גיצלין · לו בשיהנין לו זיינם ערבטייל אויף איביג · ידארום זאגשטו שטעט · שובי קערי ווידר לו איר דוא גנלי ישראל · גאלתיך איך הביד דיך אויז גלייט פֿון דער בידרענגנוס דיינה לערנרי · לו פֿייארן דייני ליבליכה פֿייארטאג (עולה לרגל) · לו זיין · מה וויא גר היפש זיינד דייני טריט : דמיון דיא גשטאלט דיינה קלוגי זאלן זיין קלאהרי אהר גשטאלט ווערט אלש דער הימל זייכטין · דיא סנהדרין וועלכי הייסן · שררך דיין נאבל אלש איין רונד בעקין וויילן זיא זילן אין לשכת הגזית וועלכי אייט דער נאביל פֿון עולם : הצמתי איך הבי פֿר טניטין אל דיא אן דיר גיארבייטיט · דא לנג איך הבי געלטיגט איינה שכינה לווישן דיינה לוויא שט אנגן פֿון (ארון הקדש) · וועלכי זיינד · שני דיא לוויא ברישט דיא דעם אענשן ספייזן : וכחתי איך הבי בשטראפט דיינה ליידיגר לו פֿר רויכרן אין פֿייאר פֿון גיהנם · דיך אבר הבי איך ער קענט לו אאכן אין (אפוד ואו' חושן) · ווייל · צווארך דיין הלז אייזט אלש אין טורין פֿון העלפאנטין ביין · גיהרט איט תורה : זעבתי איך האבי אאכין ספרינגן דיינה פֿיינד לו פֿר שניידן · אך הבי זיא לער שט וים אלש איינה אב גשניטנה רוהר · וויילן : ראשך דיין הויבט אויף דיר אייזט איט תפילין הויך גיהרם אלש וויא דער בערג כרמל : חושר דז רינין פֿון אייגם ברויט אלש דען (אן) בייזט ווערדן פֿר זוכט · זאט איט שמחות בייזט ווערדן בליבט אוי' אן גנצהם : אה וויא זעהר שיהן אוי' ליבליך : טווי איין גשפין פֿון דייני באהרדירטי אום הענג · די ליבליכה רואונג דער שכינה פֿון דיינן אויף ריכטן דז אשכן : זאת דיזה אייזט דיין אויף גר כטר שט אנד : יחד אל לו זאאן אייער גשמאק פֿון אעשים טובים גימש אין דער היך אלש וויא איין רויכינדר דאאפף דער אין (קדש קדשים) אייזט ווערדן פֿון (קטורת) גידעאפפֿט ידרום ·

עורי חמחצבת רהב לגזים · באתי והושת לי דרך בעזים · אני ישנה זך הגוני בחרוזים · פשטתי חליתי בקרעי לתרזים :

דודי טכסני תבנית מרכבו וקמתי יחדתיו כחצובי שלהבו · פתחתי כבודו חמק מלבא · מצאוני לוחמי פצעוני בנו : השבעתי מחלתי לדודי לחוות · מה דודך נמו אלתי קושבות :

דודי סלסולו ברבי רבבות · ראשו עטור רכובו בערבות : עיניו כיונים · פונות בבל חביונים · לחיו כערוגות צומחות בושם רגיונים · ידיו פשוטות מקבלות הגיונים · שוקיו רמו להדוך גאונים :

חכו ממתקים · שעשוע מדרש וחקים · קהל יחזן אנא הלך שרעיתו מדקים ושוחקים · דודי תפוצותי יכנס ממרחקים · אני תפארתו אשנן כלו המתלהקים :

לשכון : נשר תמרות אך להעשין לקטר קטורת של נרד וכרכום על גומר אש גחלים · מעין דלות עבודה זרה של מצרים שהיא עכורה : והאשים ואיוכם · דלות עכר וחבירו ביחזקאל ל"ב : המחצבת חבורתא : לגזים לעבור גאולים תרגום למינו משחבוא שם ובשנאתי ליה הושת לו דרך כמים עזים : ישינה במצרים · זך הקב"ה : הגוני ויפה אותי בחרוזים של אבנים טובות : פשטתי חליתי שם תכשיטין כמו בזם זכב וחלי משלי כ"ה · אורדום עלי בכירמי לפ"ו שנעשו' מעץ תרזה ואלון :

דודי טכסני הקב"ה טיכס אותי כד' דגלים כתבנית מרכבו : פתחתי כתרגם אמר שמרדתי בו ולא קבל קש כתי : חמק גנז ושכב כבודו מלבא אלי לכן : מצאוני לוחמי שונים וחבירוי סכוכי בנור כב"ם שלו : לחוות לנגיד : סלסולו שבחו בין מלאכים : ראשו עטור בכתר תפלת ישראל · חביונים ל' מחבא וסתר : בושם רגיונים בשמים חמודים תרגום של חמדם רגוגו · הגיונים דבור ומחשבה בעלי תשובה בישראל : שוקיו רמו להרוך גאונים נבוהים שוקיו לדבא ולדרוך על גאים · חכו ממתקים מדברי תורה שכם שעשוע ופלפל של מדרשות וחקים · מדקים ושוחקים ל' ואחקת ממנה הדק שמות ל' · דודי תפוצותי בזורי יכנס · אשנן אדבר במלאכים שלוסטים כמס ל' אש לוהט ושהלהקים מתאספים :

אורה

והחיות

ברר · נענליך אוני זאפירן האט ער גיהייסין אויך קוילין רעאפפין דיינין רויך אלז איין טייטלבוים אין דער היך צו גיאן : מעין דעם טריבן קוואל פון דער (עבודה זרה פון מצרים) האט ער פר אום ווירדיגט אוני בשולדיגט : עורי ערוועקי דיינה אמכט דיא נער הויאן האט דז גרושי (ים) דורך צו גיאן · באתי איך בין דריין גיקואני אוני עס מיוט איר איין וועג גיאכט ווארדן אין דיא טט ארקי וואסירי · אני איך הבי ערשט גשלאפין אין (מצרים) אבר דער לויטרי גאט האט איך גציהרט איט רייאן פון אבנים טובות אבר איך הבי ווידרום אויז גילוגן איינה (תכשיטין) וויא איך גקיאט הבי צו אב געטירייאין ·

דודי גאט איין פריינד האט איך גציהרט איט פיר (דגלים) איין גשטלט פון זיינר (ארכבה) · קמתי איך בין אויף גשטאנדן אוני איהם גיאייגינט איט (קדושה) אלז וויא דיא (אלאכים) דיא אויז גיהויאין זיין פון זיינם פלאם : פתחתי דא איך אבר אן גיפאנגן אין (בית האקדש) וואז זיין (כבוד) פר באגין אייט אירר צו קואן (לרגל) : מצאוני הבין איך צר רייסט איינה בשטרייטר דער (נבוכד נצר אוני דיא כשדים) אוני הבין איך גוואונדיט אין (בית האקדש) זיינר וואוהנונג · השבעתי איך הבי אייך בישווארן איינה בקרענקונג דיא איך וועגן גאט פון דיא היידן הבי אויז גשטנדן · גאט אייכין פריינד צו זאגין · מה דען · וואס אייט דיין פריינד הבין צו גיספראכין · דז איהר איינה פאלבונג אויז פר נעאן ·

דודי איין פריינד זיינה לויבונג אייז אונטר דעני פילי צעהן טויזנד (אלאכים) · ראשו זיין הויבט אייט בקריהנט · זיין רייטין אייט אין היאל (ערבות) · עיניו זיינה אויגן זיינר אלז וויא דיא טויבן ווענדן זיך צו זעהין אלי פרבארגינהייטין · לחיו זיינה היאין באקין זיינר אלז וויא דיא בעיטין וועלכי ספראלין ליבליכה גווירץ · ידיו זיינה הענד זיינד אויז גשטרעקט צו צאפפנגן די גשפרעך אוני גוטי גידאנקין פון דיא (בעלי תשובה) : שוקיו זיינה שענקל זיין ערהיכט צו פר שטויסן דיא הוילאוהטיגי : חכו זיין גואן אייז גזיסט · איט ערוייאונג פון אדרשים אוני גיזעצי · אנא וואו אייז דער גאט הין גיגאנגן (זאגין דיא היידן) די זיינה גליבטי ישראל ווערדן צערמאהלין אוני צער ריבן · (דודי טואן איר אנטווארטין) איין פריינד ווערט איינה פרשפרייטי איין זאאלין פון ווייטין · אני אוני איך וויל זיינה שינהייט רידין אלז דיא פלאגדי פרזאאלונגין פון אלאכים

אורך

חזן החזן שם המדבר משלם

צאינה וראינה קהל וחזן מלך ביפיו מוכלל :

חזן הנך יפה קהל וחזן שובה מחלקת שלל :

חזן שניך קהל וחזן לחתך פרט וכלל :

חזן כחוט השני קהל וחזן משוררת לו מהלל :

חזן כמגדל דויד קהל וחזן ברום אשיותיו מותלל :

קהל שני שדיך יכילו מלא כל החלל · עד שיפוח ריח נדבכין מוגלל · כלך יפה כנוצצים כעין קלל · אתי יפתי קשוריך להתכלל · לבבתני וארשתיך נוגשיך להתעולל · מה יפו מעגלותיך ואורחך סולל · נופת תטופנה חכך זבד קדשה לכלל · חזן לרומם גדול ומהלל · המאיר גיא וחלל :

האמיר זמרן ווערסטו גפינדן אין יוצר פון ערסטן טאג פסח

חזן גן נעול אזה שוכן תרשישים · קהל שלחיך בחר בעירין קדישין · נרד וכרכום גמר תמרותיך להעשין · מעין דלוח געל והאשים :

צאינה וראינה כנסת ישראל ביפיו של המלך הקב"ה המוכלל בתשבחות בקדושים המלאכים והבריות הנך יפה כנסת ישראל שובה מחלקת שלל כשאתה מקושט וכחה לחלק כמחלוקת התורה שהשלום בידך : שניך אל תקרי שיניך אלא שונך הם ת"ח : כחוט השני כמה כך כמה את כשמשורר לו מהלל : כמגדל דוד שהוא מוכלל יסודו ברום גבוהים : אשיותיו ל' יסוד : שני שדיך בדי ארון : יכילו כימינים שכינה בתיבה שהיא מלא כל החלל זהו שעולם לא יכלכלוהו : נדבכין טירות אבנים בבנינים מגולל אבני שיש : כלך יפה כמלאכים שנוצצים כעין נחושת קלל · ואתי תמים יפתי : להתכלל ל' כלולת יופי · לבבתני וארשתיך לי לעולם כדי להתעולל בנוגשייך : מה יפו מעגלותיך כשאתה הולך לרגל · וארחך סולל דרכך מכוון כל"א (גבאכנ"ט) : זבד מקטרת סמים וקדשה לכלול ולעטר : לרומם להקב"ה שהוא גדול ומאיר לגיא לארץ ולחלל ולאויר : גן נעול ישראל שגדורים בעריות כגן נעול : אזה הקב"ה ששוכן בין המלאכים שנאמר בהם בדניאל י' וגויתו כתרשיש : שלחיך לשון משקין כות שהלשון במ"ו בחר הקב"ה לישבון

עורי

צאינה גיאי אויז דוא (כנסת ישראל) אונ' זעהי : מלך דעם קיניג הקב"ה אין זיינה שוינהייט גקריהנט :
הנך פר וואר דוא ביזט היפש : שובה ווידר צו קערן צו דר (תורה) די אויז טיילט זאק רויב פון סודות צו די אין מיר לערנן :
שניך דיינה צעאין זיין גציהרט · לחתך איט איהגין צו צערטיילן דורך אויז קלעהרונג פרט אונ' כלל פון דיא תורה ·
כחוט השני דו ביזט זוא היפש אלז איין פורפיר גיפארבטר רויטר פאדין זייד : משוררת ווען דו צו איס זינגסט פרייזונג
כמגדל אלז ווי דער טורין פון (דוד דז איזט ציון) · אין דער היך זיינר גרונר אוימרן אויך גיטערינט · אלזוא ביזטו ביים גאט גיאכטיט אונ' ריין הלז פון דיא תלמידי חכמים גיבואיט :
שני שדיך דיא צווייא טאנגן פון ארון דיא גיזעהן ווארדן זיין אלז ווי צוויא בריסט הבין בשפייזט דיא (שכינה) · ווערכי ערפילט דעם גנצין (חלל פון עולם) : עד ביז ענדליך קואן ווערט דיא צייט דז זיך ערהיבין ווערט פון דעם גשמאק פון (קטורת) דיא אראמארי צייגין אדר ווענד פון (בית המקדש) : כלך ווערט איהר אלי צו גלייך היפש זיין אלז ווי דיא (מלאכים) ווערכי פונקלין אלז ווי דאס גלייטירטי קופפר : אתי ביי איר ווערסטו זיין איינה היפשי דיך איט דיינה ציהרליכה פר בינדונג צו בקריהגין · לבבתני דוא האסט איך הערצליך גליבט אונ' איך הבי דיך אך צו איר (אקדש) גיווצין · ענדליך דיינה הוידינשי צווינגרס ווידרום צו פרטפעטן · מה דען וויא גר היפש זיינר דיינה סטעגי אונ' וועגי גיבאהנט : נופת זיסיגקייט טוט טריפן דיין גואן איט איין טייל פון דער קרוטה צו קריהגין · צו ערהיבן · דעם גיאכטבארטין : אונ' גפרייזין · דער דא אלכיט לייכטין דער ערדי אונ' דעם וועלט (חלל) ·
גן דיא ישראל ווערכי זיין אין עריות אלז איין פרשלאסינר גארטין · האט גלוטיט גאט דער דא רואיט אונטר דיא אלאכים תרשישים · שלחיך דיינה גשיקטי נביאים האט ער ערוויהלט אלז וויא דיא (אלאכים עירין אונ' קדישין) ·

בִּמְעַט שֶׁעָבַרְתִּי לְהִתְיָאֵשׁ מִן הַגְּאוּלָה · מַדִּיכֶם לְשׁוֹן מַדּוּ כְּדִי · רוֹגְנִים מִלְּגַלּוֹת סוֹדְכֶם וְכוּ' · שֶׁאִם אֶחָד מִכֶּם יוֹדֵעַ קֵץ הַגְּאוּלָה אַל יְגַלֶּה אוֹתוֹ · רַבָּתִי אִשִּׁים בְּעוֹלָה יִשְׂרָאֵל לִירוּשָׁלַיִם שֶׁהִיא רַבָּתִי עָם · לְעֵלָּה לְרוֹמֵמָם וּלְגַדְּלָם · כְּרֵיחַ עוֹלָה שֶׁהִקְרִיבוּ לְפָנַי בַּמִּדְבָּר · אַפִּרְנִי תִּקְּנוּנִי בְּאֵפוֹד וְכוּ' · זָהָב כְּמוֹ פַּךְ שֶׁל רוּבָּלוֹס וְשֶׁבַח כְּמוֹקִים אֶבֶן מְתַיֶּה שֶׁהִיא כְּלִילַת יוֹפִי : שׁוֹאֲגֵי לִפְנֵי הַקָּבָּ"ה בְּקוֹל עֶרֶב מְתוּקוֹת וּמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר · שְׁנוּן שְׁחוֹרוֹת כָּעוֹרֵב שֶׁמְּשַׁנְּנִין בְּקוֹלָם שֶׁמְּשַׁחֲרִין פְּנֵיהֶם כָּעוֹרֵב · תַּלְפִּיּוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁכָּל פִּיּוֹת פּוֹנוֹת לוֹ · תַּעַף רְאֵמִים הִכְלִילוֹ בְּכֹחַ גָּדוֹל כְּמוֹ תוֹעֲפוֹת רְאֵם עִטְּרוֹ בִּכְלִיל יוֹפִי · תַּחֲנָתוֹ שְׁכִינָתוֹ אִוָּה וְכִסֵּא שֶׁנִּכְנַס לוֹ תָּאָיו תָּאֵי חַדְרָיו רָצַף לוֹ תִּיקּוּ רְצִיף שֶׁבָּהֶם שִׁיר הַשִּׁירִים · נ' בְּכוּסֶף בְּחִימּוּד · צאינה

מָתַי תָּחוּל מַכְאוֹבִי · צְפוּת בְּאָבְדָן מוֹרְכָּבִי · עַל מִשְׁכָּבִי : צִחַנְתִּי הִתְסַנָּא · שׁוּר מֵרֹאשׁ אֲמָנָה · צִיּוֹן קִרְיָה נֶאֱמָנָה · אָקוּמָה נָּא : קִוִּיתִי לְמַשְׁפִּיל וּמֵרִים · לְהַחְפְּשִׁי כְּאָז מֵחֲמוֹרִים · קוֹבֶלֶת מֵאֲרָיוֹת וּנְמֵרִים · מְצָאוּנִי הַשּׁוֹמְרִים : קַרְנוֹת עֶשֶׂר שִׁבַּרְתִּי · לְאֻמִּים תַּחְתַּי הִדְבַּרְתִּי · קוֹלוֹ שְׁמַעְנִי וְהוּגְבַּרְתִּי · כִּמְעַט שֶׁעָבַרְתִּי : רוֹמַמְתִּי קֶרֶן נְגִידְכֶם · יֵשַׁע אָשִׁית מַדֵּיכֶם · רוֹגְנִים מִלְּגַלּוֹת סוֹדְכֶם · הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם : רַבָּתִי אִשִּׁים בְּעוֹלָה · מִכָּל עֲלָמוֹת לְעֵלָּה · רְצוּיָה כְּרֵיחַ עוֹלָה · מִי זֹאת עוֹלָה : שָׁרֵת כְּבֵית אוּלָמוֹ · אַפִּרְנִי שְׁבוֹ יַהֲלוֹמוֹ · שְׁתִיָּה מִכְּלַל עוֹלָמוֹ · הִנֵּה מִטָּתוֹ שֶׁלִּשְׁלֹמֹה : שׁוֹאֲגֵי בְקוֹל עָרֵב · יִחוּד בֹּקֶר וָעֶרֶב · שְׁנוּן שְׁחוֹרוֹת כָּעוֹרֵב · כֻּלָּם אֲחֻזֵי חֶרֶב : תַּלְפִּיּוֹת דְּבִיר הֵיכָלוֹ · כָּבוֹד אוֹמֵר כֻּלּוֹ : תַּעַף רְאֵמִים הִכְלִילוֹ · אַפִּרְיוֹן עָשָׂה לוֹ : חזן תַּחֲנָתוֹ אִוָּה וְכִסֵּא · לוֹ הַזָּהָב וְהַכֶּסֶף · תָּאָיו רָצַף בְּכוּסֶף · עַמּוּדָיו עָשָׂה כֶסֶף : צאינה

גלעגר : צחנתי איינה בפלעקונג פון זיינן אמכי לום ענד · אום ווידרום צו לוגן פון דיא ספין פון בערג מאהי · ציון דיא אויך רעכטיגי שטאט · אקומה איך ביטי לאזי איך דאהין אויף שטיאן : קויתי איך הבי שטעץ גהאפט צו גאט דר נידריג אמכט אך ער היבט איך צו בפרייאן אלז ווימ דמאהל פון דיא אזרים · איך וואהר קלאגן פון דיא טירמנטי היידן אלז ווימ דיא לעיבין אוני לעאפארטן : מצאוני דען ווא הבין איך גיפונדן דיזי היטר אוני פר דערבר : קרנות דעם פירעה דער אז שטרק וואהר אלז איינה חיה פון לעהן הערנרי הבי איך לערבראכן דיא פעלקר פון כנען הבי איך אונטר דיר גפירט · איין שטימי המט ער איך אמכן הערן · זא בין איך ווארדן פרשטערקט : כמעט גינויא ווימ איך גאייטר הבי איך קוא פון (עולם) : רוממתי איך הבי ערהיבן דיא הערשאפט איירן פיהרר · הילפי וויל איך אמכן איירי בקליידונג · איערי אוראליר ניט (אגלה) צו זיין אייערן טוד פון דער (גאולה) · השבעתי הבי איך אייך בשווארן : רבתי דיא גאנט גנענטי גרויסי שטאט (ירושלים) וויל איך ווידר אמכן באוואט · איבר אלי יונגפרויאן זיא אין דער הויך צו ברענגן בווייגט אלז דער גשמאק פון איינר עולה · אונט דיא ישראל אויף וועלכי גזאגט וואהרי אי וועד איזט דיזו דער מאא איט ניסים פון דער מדבר אויף גיאנט : שרת צו דיהנן אין דעם הויז זיינן אולם · המט ער איך ציהרליך אום גיגמרט איט איין גיצעלטי (אבנים טובות) · אויף דעם פלאץ (אבן שתיה) · דיא קרוין אוני בגריף פון זיין גנצן עולם · הנה פרוואהר דארט איזט דז (בית המקדש) דאז בעט פון הקב"ה דער דא הייסט שלמה : שואגי דיא ישראל זאגן דז טרייאן איט איינן זיסן קול · (קריאת שמע) דעם יחוד פון גאט אמרגינט אוני אבינדט לערנן דז זיא אמט אוני טווארץ דריבר ווערדן אלז דיא ראבין · כולם דיזי אלי איבר זיינן אין זוהרי הנדן בגריפן טווערדר צו שטיאן אוני (אגין) צו זיין פר אלן בייז : תלפיות דעם בערג ציון דער פאלאסט פון זיינן היכל · דעם אלי לוגן דעם כבוד · איט שטערקי דער ווילד טיהרן המט ער איהם בקריהנט צו זיין הויך אוני קיזן דעם אובערשטי (בית המקדש) · אפריון המט ער איהם גמאכט איינה חופה : תחנתו ביים דיא ישראל צו רואן המט ער גלושטיט אוני פר לנגיט · דער גאט דעם דא איזט אלז גאלד אוני זילבר · זיינה חדרים אין בית המקדש המט ער בדעקט איט ליבר לושטן · זיינה זיילן המט ער גיאמכט ליטר זילבר :

צאינה

ואמר לי : נגידים לי דבר · שבעה קולות כמדבר ·
נטפי מור העבר · כי הנה הסתו עבר : סכת שועי
וירץ · שלח גודרי פרץ : סוננים חבל במרץ · הנצנים
נראו בארץ : סוגה עועיו מוגידה · מוף כדונג
למוגגיה · סוערה מאנחה להפיגיה · התאנה
חנטה פגיה : עזים שרת כסלע · ראשי תנינים
לקלע · עלות פרויה לצלע · יונתי בחגוי הסלע :
עזוז הדריך בנעלים · יופי פעמי נעלים · ערף קמי
בשעלים · אחזו לנו שעלים : פץ לימחשילי · מה
דודך משלי · פוצי מרפש ומדלי · דודי לי : פללתי
לנורא ואיום · ראות כמוס יום : פקח קוח אסיריך
לפדיום · עד שיפוח היום : צעקתי לצור מכאבי
מתי

גשמות י"ד ויבצר ס' וגו' נגידים לי דבר דברי תורה נטפי מור שהעביר לפני פתחי תורה שמעולין כריח של מור · סכת שועי ויירץ האזין ורצה שקבל"ה תפלתי : גודרי פרץ משה ואהרן : סונים מצרים בארץ במרוצה כמשידות · סוגה ישראל סוגה בשושנים · עועיו ל' רוח עועים ובעוים ילש מוגיה כמו ושמקיה כיד מוגיך פס כ"ח ועועיו לשון מעוות · מוף מצרים · כדונג שעוה סוערה ישראל הנקראים עניה סערה · להפיגיה ל' וכנ לבו בראשית מ"ח · עזים את כסלע שום עשה קשה כאבן כדי לשבר ראש פרעה שנקרא תנין · פרויה לצלע נאולה לישראל שנקרא צולע בגלות · עזוז הקב"ה נקרא עזוז וגבור · הדריך בנעלים עשה בים מדרך לרגל של ישרא' · ערף קמי והרג אויבי בים · פץ דובר · מחשילי מתשת כחי · מה דודך שיש לו כח להציל דמידי ואני משובה הגלה · פוצי מרפש מוציא אותי מטיט היון · ומדלי ומגביהו מן הגלות · פללתי ל' תפלה · כמוס יום אני מתפללין לראות כמו שאמרת הלא הוא כמס עמדי · פקח קוח כתח כות הפוהר ר"ל בגלות לאסירי' לגאול אותם קודם זמנה · החול רפוא' לתכאובי · צפות באבדן מרכובי עמלק שהרס ע כנדי

ושער לות : צהנתי התם נא חשאתי יתם וכלה · שור מראש אמנה לראות מהרי ארץ ישראל להם · סוסחר' אותי כמו וממגרי' קובלת בועקת אני לפנוו מה שאני סובלת · י' קרנות עשר שברתי דכתיב כדניאל ז' וקרנין עשר לה · הרברתי לשון ידבר עמים תחתינו תהלים מ"ז : כמעט

בשוואמרן · מרי כ גאט דער ע' היבר איינן הויבט אונ' איין (כבוד) · דעם גוטן קיין דיא תורה האט ער איר צו גטיילט זייני אמלים האט ער בפוילן איך ווידר צו רוק אמכן הופפן צום בערג סיני · קול די טטיאי פון איין פריינד הקב"ה פון די (עטרת הדברות) : סכה ער האט אמכן שטערצן מיט נארן אייני טרוריג אמבר · איך אמכן ערבן דז גלוסטיגד צבי ער וואהר מיט זיינר מיילונג צור גמולה זיך גלייכן צום צופר גאט איין שטאנד : דוגמה דען גאט איין פריינד מיט גגלייכן צו איין הירטן: ניער ער האט אום גשטערצט דער איך בליידיגט · איר גאנטוואורטיט אין איינה צרה · אייניקינדר בטילט מייך מין איינן שאטן : ענה האט איין פריינד גיאנטווארט אונ' צו איר גיזגט : נגיד ם הערליקייטן האט ער צו איר גשפראכין דז צו איר דיא (תורה דורך גיבן קולות) מיט ווארדן גזאגט · טריפונג פון די בעטטי גווירץ האט ער פר איר פר בייא צאזי פאהרן : כי דען דער ווינטר פון דיא (צרות אנרים) וואהרן נון פר בייא: סכת ער האט פר נואן איין גיבעט אונ' כווילגט ער האט גשיקט משה אונ' אהרן דיא פר צואר דיא מיין ברוך · דיא אנרים האט ער פר דארבן מין דער מיין : הנצנים וויא דיא טפראלונג פון משה אונ' אהרן זיינד מין לאנד ווארדן גיזעהן : סוגה דיא גילוסטי ישראל הבין זיא פר קריאיו מיהרי טרוריגקייט אמבר · וועלכש זיין דיא אנרים צו זיא אמכן צערגיאן אלס מיין וואקסי אבר דיזי בשטוראטי ישראל פון מיהרן זייפצן צו אמכן מויך הערין : התאנה הבין דיא פייגן בוים אלס (משה אונ' אהרן) אמכין וואקסן מיהרי פייגן : עזים דיא שטארקי וואסיר פון (ים) האט ער גיאמכט אלס מיין פעלזן · רים הויבטר פון אנרים דרמן צו שיידרן · אום מויך צו גיאן דיא ערלויזטי ישראל צור אנדרי זייט פון (ים) : יונתי דמאמהל וויא איינה טויב · דיא ישראל וואהרן גשטאקן מין צרות ניט צו קענן הינטר זיך אדר פר זיך אלס וויא איינה טויב מין דיא טפאלטן פון פעלזן : עזוז דער שטארקי גאט האט אמכן דז (ים) טרעטן מיט טוא · איינה פיינדי האט ער גינאקיט אין דיא פון גאט מיט דעם טריט גאמסיגה וואסיר : אחזו דא אונז מן גנ. ריפן הבין דיא פיקס דיא אנריים : פץ ער האט צו איר גשפראכן פרעה אין שוועכר · וואס מיט דיין פריינד מעהר אלס איינר אבר מיך הבי גאנט ווארט · איין אונז ניהר פון איטט אונ' ערהיבר : דודי מיט גאט איין פריינד צו איר : פללתי איך האב גבעטן צו גאט דעם פורכטזאאן אונ' ער טרעקליכן · איר צו ווייזן דעם פר שלאסינן טאג · צו עפינן פרייאהייט צו דיא גיפאנגינה צו ערלייזונג : ער ביז או' עהר זיך רעגט ערהיבט דער טאג פון דיא צרות : צעקתי איך הבי גשריאן צו איין בשטפר אויז אייני וועהי טאג ווען ווירד מאמהל זיין איינה רפואה צו איינה וועהי · צו זגן אן דעם פר וסט פון עמלק דער מויך איר גריטן · דיוז טומי מיך אני צייט : על מוין איין בעט גלעגר

ארזים : טוב ערה מנצלת · עגלה גוי מפצלת ·
טלאיו סך כבחוצלת · אני חבצלת : ישרני
מעקוש זחיחים · חשכני מבול שוחחים · יקרני
בגיא צחיחים · כשושנה בין החוחים : יושבי נוף
כנער · חית קנה יגער : יחלצני ממכרסם מיער ·
כתפוח בעצי היער : כגבור מתרונן מיין · יקץ והריק
זין · כהגי לנסך יין · הביאני אל בית היין : כפות
משיחכם בוששות · חרפוני טוחי עששות · כלפיד
אש בחששות · סמכוני באשישות : לי ישקוד
לדרשי · מכף משדדי וחורשי · להרביצני בנוה
מדרשי · שמאלו תחת לראשי : לסבול עול
גלותכם · בלי לדחוק גאלתכם · להחיש ישע
בעתכם · השבעתי אתכם : מרים ראשי וכבודי
לקח טוב הזבידי · מלאכיו צו לרדי · קול דודי :

מגר באף מעציבי · נחלני חמדת צבי · מדמה לעופר נציבי דומה
דודי לצבי : ניער מצר לי · ענני בצר לי · ניני חסו בצילי · ענה דודי
ואמר

מנצלת על שם וינצלו את מצרים שמות י"ב : עגלה מצרים שהיתה מפצלת עורו מגויתו כמו ויפצל בהן מקלות בראשית ל' · טלאיו בניו : סך סוכך בעננים : כבחוצלת כמו במחצלת של קנים : ישרני הקב"ה מעוקשות ע"ז של מצרים : זחיחים הגאים וגסי רוח : חשכני מנעני ג"כ מעובדי ע"ז : יקרני כגלגי : בגיא צחיחים בארץ מצרים שהיא צמאה בלי גשם : יושבי ניף כנער כמו שנערת במצרים כך נער ברשעים שנקראים חית קנה : יחלצני הקב"ה שנקרא תפוח בעצי היער : יקץ הקב"ה כביכול ונדמה כאילו מגר בלי זיין : והריק ל' וירק את חניכיו בראשית י"ד : כפות לשון מדרך כף רגל דברים כ' : בוששות ל' בשש משה שמות ל"ב : טוחי מחשבה : עששות חסך כמו עששת תהלים ו' : באשישות כוסות של יין : ישקוד ימהר כגאליכו : מכף משדדי העושה אותי כשדה וירכיבני כב"ש ספוח (?) נוה קדשו : לסבול וכו' הקב"ה מבוה ואומר לנו שנסבול עול גלות : מרים ראשי הקב"ה לקח טוב הזבידי נתן לחלקי התורה שנקראת לקח טוב · וצוה למלאכיו · לרדי להוליכו לסר סיני ל' מרדין התינוק · מגר הכיל · מעציבי מצרים · צבי א"י שנחלתי · מדמה הקב"ה את עצמו כציפור לשוק · נציבי סר ואלוף שלו · ניער שנאמר בשמות

גרוס אמלין · אונ' דיא (טעמים פון דיא תורה) אלס מיינה לו ואנן גרייאיט סגור פעריל לו ואנן רייאן · זעלביגי זיין : קורות דיא בעלקן פון אונזרן הויז ישראל אלס דיא פעסטי דאני בוים : טוב דער גוטי גאט האט אויז געהרט ידו לעהר געאפטי אנרים דיא איינן לייב דורך שווערי ארבייט גשיהלט · אבר גאט האט זיינה לעאבר בשילט אונ' גדעקט אלס מיט איינה דעק : אני וויילן איך בין גבליבן שטאנדהפט אלס וויא איינה ליליג דיא בשטאנד הלט אין איהר שונהייט : ישרני ער האט איך גירעכטפערטיגיט פון דיא קריאמסן דער הויך אוטיגי (אנרים) · איך פר איטן פון אירי (עבודה זרה) לו וועלכי זיא זיך בוקיטן ער האט איך גווירדיגט איט (תורה) אונ' שפייזי אין דער (אדבר) איין טאהל פון לויטר טרוקינהייט : כשושנה אלס איינה רויזי לווישן דיא דערנר ; יושבי אלס וויא ער דיא זילר פון אנרים אן גטריאן · זוא ווערט ער אן טרייאן דיא רשעים דיא דא זיין אלס דיא ווילדי טיהרן לווישן דיא ראהרן אין דיא וועלדר · ער זאל איך זוכן לו ענטריקן פון אין ווילדט תויר פון וואלד : כתפוח גאט דר איר אייט אלס איין אפפיל בוים אונטר די בויאי אין וואלד : כגבור אלס איין גבור דער ניכטרן ווערט פון ויין אונ' זינגט · אייט גאט אויך גוואכט אונ' אויז גלעהרט זיין כלי זיין · אונ' דז איינה כהנים זאלן אויך דעם אזבח פר גיסן ויין : הביאני האט ער איך גברארט אין (ב"ה) וועלכט הייסט בית היין : כפות דז די פיס באלן אייערן אשיח לו קואן זיך זאין דאאיט הבן איך געטטירדט די פר קלעבט וארן איט פר דונקלונג · אבר אלס איין ברענד פייאר אונטר דיא שטופלן : סמכוני הבין איך טוין געהאט אונטר לאהנט (אשה אונ'אהרן) איט גוטי נחאות אלז איט גוטי בעכר ויין · לי לו איר זאל ער איילן איך לו פארטן פון הגדן אייני היידינשי רויבר אונ'לאקירר · איך ווידרום לו אכן הוירן אין דער וואהנונג איין (בית האדרש) דאלו זאל זיין : שמאלו זיינה לינקה הנד שטעט אונטר איינן קאפף : לסבול לו ליידן דז יאך פון אייערן גלות · ניט לו דריגן אויף אירי לייטן (גאולה) · לו איילן זיא אין אירי לייטן השבעתי הבי איך אייך בשווארן

לפדעי · כאב מיסריו ומדעי · דרבן כבקר רדעי ·
אם לא תדעי : הנים ים וקרעו · וצר בסאסאה
פרעו · הקדים פניו והכריעו · לססתי ברכבי פרעה :
הבינני סודי סתרים · ענדני שלוש כתרים · השמיע
למנחחת תורים · נאוו לחייך בתורים : ותר די
זהב · אויבי זקר תהב · והעניק לזרע אהב · תורי
זהב : וזכר ברית סבו · ומפלשת עם הסבו · ונוכח
סין סבבו · עד שהמלך במסבו : זכות עקוד מור ·
אין רחמים לכמור · זלעף בשר חמור · צרור המור ·
זכרון משלי אפר · חקק בגינם בספר · זרים תת כופר ·
אשכל הכופר : חבש מחץ טריתי · כסה ערום
עריתי · הבבני כשע געיתי · הנך יפה רעיתי :
הכל עול רודי · נגף שולי רדידי · חדשתי שיר
לידידי · הנך יפה דודי : טהור פיענח רזים · חכמי
מדות מפריזים · טעמי תורות חורזים · קורות בתינו
ארזים

בכו ונ׳ומר׳ ומירעו ומלמדני : דרבן ס׳תורה משולה לדרבן ע״ש דר בוקר · רדעי לשון מרדע : הנים ים פס׳ בתהלים קי״ד הים ראה וינום : וצר פרעה בסאסאה במדה שמדד נפרע ממנו : הקדים פניו והכריעו שהקדים לרדוף לפני פרעה חולו כמו על סוסיא נקיבה והכריחו : הבינני כמו לי לב להבין סודי וסתרי התורה : ענדני קשר לי ג׳ למנחחת לישראל שהיא מכוחת מנחת תורים וכמו יונה בכ״מ : בתורים בכ׳ תורות : ותר מחל לי עון העגל שעשיתי מרוב זהב : זקר לשון וידקר הגבר : תהב ל׳ קוחתו על הספיד : והעניק לזרע אברהם אוהבו ל׳ ענק שמניק דברים ט״ו וזכר הקב״ה ברית סבו של אברהם זקינו שכרת ברית עם אבימלך · ומפלשת תחרן פלשתים הסבו העם : ונכח הר סיני סבבו : במסבו בשמים : עקוד מור יצחק כפר מורים · אין מיסר : זלעף בו נר או פרעה במצרים : וזכרון שאבות שנמשלו לאפר : בגינם בזכות ש׳ חק · חקק כתב בספר הנביאים לתת זרים כופר תחתיו שנאמר בישעיה מ״ג נתתי כפרך מצרים : חבש מכת טריתי שמחל לי עון העגל : כסה ערום עריתי פי׳ ביחזקאל ט״ו ואת ערום : עול של פרעה שהיה רודה ולוחץ אותי · רדידי עדויי ומפתי : טהור הקב״ה : פיענח רזים גלה סתרי תורה : חכמי מדות בפרוזים לחכמים שמרבים מדות שבגבול : חורזין שמחברין פסוקי׳ : טוב הקב״ה : ערה שנצלת ביה מערד מצרים מסבלות

גיגט : אם ווען דו ניקש טושט וויסן זוא האשטו דאך די תורה : הנים ער האט אמלן פליכטון דש ים אונ׳ עש צעררסן · אונ׳
פרעה דעם ליידיגר איט זיינר אמם בינלמהלט ער האט זיך איט איין געשטלט פון איינם רייטר אויף איין פפערד נקבה ·
לסוסתי פר גליכן צו דיא רייטוואגן פון פרעה איהם נאך צו יאגן אין (ים) · הבינני ער האט איך אמלין פר שטיאן די פר
בארגינה סודות · איך געהערט איט דרייא קרוינין אלש כתר (תורה) · (כתר כהונה) · (כתר מלכות) · אונ׳ האט אמלן
הערן צו דיא טוט גאטיס וואלן ביישפיטיגן איט קרבנות פון טירקלטויבן · נאוו דייני קיאן באקין זיין היפש ווען זיא
לערנין דיא צוויא (תורות) אלש שבכתב · ושבעל פה : ויתר ער האט איר אין אלריס געשענקט גגוג גאלד · אויבה פיינדי
האט ער אלין וועק שפריגן איהרט פר אעגאם לאשט אונ׳ · זאלכי אויך גאלדין דעם זאאין דען גליבטין (אברהם) · תורי ·
פילי ליילין גאלד : וזכר אונ׳ ער האט גידאכט דעם (ברית פון אברהם) זיין אלטין אונ׳ פון דעם אונ׳ פלישתים ניט
דאהין צו פיהרן · אבר קינג דער אדבר מין האט ער זיא געווענדט עדי ביז ענגליך דארט גאט דער אלך מיט קיואן צו
זיינר חופה פון (אתן תורה) · זכות דעם זכות פון דעם דער צור (עקידה) געבראכט ווארדן אויז אויך דעם בערג
מוריה · האט זיך געשטערקט בייא גאט צו אמלן בארהערציגקייט צו ער היבן · דוער האט אמלין פר שמאכטין דש
פלייש פון דיא (אלרייס) · צרור גאט דער דא הייסט (צרור המור) : זכרון ווען דו אן דענקן פון דיא (אבות) דיא זיך
גגליכן הבין צו אשי · האט ער אויז געגראבן אין (ספר נביאים) · דיא פון גאט פר פרצאדיט צו געבן צו אויז צוונג ·
אשכול גאט דער איר זוא מפט פר גיבט אלזדא וואקסט דיא הענגן געווערץ (כופר) חבש ער האט פר בונדן דיא וואונד
איינה (אכה) · אונ׳ בידעקט דיא נאקיגקייט איינר שטאנד · ער האט איך געליבט ווא ער זיך געווענדט צו איינן טריימן :
אונ׳ גיגט · הנך דוא ביזט היפש איינה געליבטי : הכל ער האט פר דארבן דאש יאך איינה ביוועלטיגר · געמארדיט דיא
רויבר איינה צוהרונג · דארובר הבי איך פר ניימרט אין געזאנג צו גאט איינן געליבטין · אונ׳ גיגט · הנך פרוואהר
דוא ביזט טיהן אין פריינד ; טהור דער ריינה גאט האט געעפינט (סודות) · צו דיא (חכמים) דיא איהרי (אורות טובות)

ובורא את הכל: אור עולם באוצר חיים
אורות מאופל אמר ויהי:

וזגן דר חזן זאגט את יי׳ זאלן קהל זאגן דש:
ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:
וען דר חזן האבורך אן היבט זאלן קהל זאגן דז:
יהי שם יי מבורך מעתה ועד עולם:

מיוסד ע״פ א״ב מרובע

אפיק רנן ושירים · לנושאי על נשרים · אשורר כעזי שרים · שיר השירים: איום שבע שוקקות · נחני עסיסו להשקות · אלפני דת בנשיקות · ישקני מנשיקות: בטחה לאות מאמניך · המטרת למו מניך · בחרתם השתעשע באומניך · לריח שמניך: בהקת אור שחריך · זרוע לאום משחריך · בואי בנצוח לשחריך · משכני אחריך: גאה עדוי גאוה · עבור בראשי התאוה · גורליה השפיר והנוה · שחורה אני ונאוה: גלף לחות חרת · יקרה מדר ומוחרת · גיאני ולא לאחרת · אל תראני שאני שחרחורת: דלג קץ להבדילי · ממשולי מר מדלי · הגלני ושח לגדלי · הגידה לי: דרור קרא לפדעי

אפיק כו׳ ש״ץ אומר אוציא רנן להקב״ה הנושאי על כנפי נשרים ממצרים: כעזי שרים במו שהרו ישראל היום עזי וזמרת יה: איום הקב״ה: שבע שוקקות רוויה צמאים ותאבים: עסיסו להשקות השקה אותי מתיקות שאילפני ולמדני התורה בנשיקות: בטחה לאות רצית קלאותם ושורהם במצרים: מאמניך שהאמינו בך: מניך המן של״ך: השתעשע באומניך שהגו בתורת שהיתה אמון אצלך: בהקתה האירת במתן תורה אור השחר אשר זרוע לישראל המשחרים אותך: משחריך דורשיך: בואי בנצוח בזאי לנצחך לשבחך לשחרך בתפלה רבונו של עולם: משכני אחריך והכניסני לחדריך כמאז: גאה הקב״ה שמפואר בעדי של גאות: גורלי השפיר והנוה לשון נוי ויופי: גלף חקק חרה כמו חרות על הלוחות שמות ל״ב: יקרה הקירה מאבנים טובים שנקראו דר וסוחרת: גיאני רוממני ולא אומה אחרת להבדילי מאלים שנא׳ כימצים מ׳ מן גוים כמר מדלי פירשתי לעיל דגלני במדבר בד׳ דגלים: ושח ודבר: דרור חירות: לפדעי לגאול אותי לשון פדעהו אוב ל״ג: כאב מיסרו עם״ם בדברים ח׳ כאשר ייסר איש את בנו

אפיק איך וויל אויז ליהן אויז איין אונד גיזאנג · אונ׳ שירים · צו גאט דער איך גיטראגן אויף אדלירס פליגל · איך וויל זינגן אלז וויא איינה סטרקי זינגר בייא דעם ים איין גיזאנג איבר אלי גיזאנג: איום דער ערשרעקלכה גאט האט אמלין זעטיגן די גלוסטיגי ישראל צור (תורה) · ער האט איך גפיהרט צום בערג סיני זיינה זיסיגקייט אן צו טרענקין אונ׳ איך גלערינט דז רעכט פון דער תורה איט קוסונגי ישקני ער וואהר איך איט דער (תורה) קוסין · וואו איר ליבר וואהר אלז אלי אנדרי קוסונגן: בטחה דו האסט אן גלוגיט דיא אידיגקייט דיינה גלויביגי ישראל · האסט זיא אמלין פון היאן רעגינן רייגה טפייזי · האסט זי ערוויהלט איך צו ערוייאן אין דיינה ערגלויגינה (תורה) · (לריח) ירנ זיא זאנן גיאן נאך דעם גשמאק דיינס איהל: בהקת דוא האסט איהנן אויף דעם בערג סיני אמלן לייכטן דיין העלים פריא לכט וועלכס גיועסט וואהר צו דעם פאליק דיא דיך ביטין · אן איינם קומן דיך צו ערוואלין איט תפלה · משכני ציאי איך ניהן נאך דיר · גאה הערשר דער גיהרט אויז איט פרכט · אן איינם היבט צו גיאן האט ער גלוסטיט איין גורל האט ער איט דער (תורה) בשיהנט אונ׳ גיהרט · שחורה דארום וען איך שוין שווארצן זוואר) בין פון אעשים · טואי איך איך דאך ווידר דורך דער תורה היפש אמלין: גלף ער האט אויז גיגרבן אויף דיא לוחות איינה אויז גראבונג פון (עשרת הדברות) דיא גליבטר זיין אלז אלי ערדין גשטיין · ער האט איך אמלין הערטין · אבר קיין אנדרי · אל דארום זאלט איהר איך ניט אן זעהן ווען איך צו לייטין וועגן עבירות שווארצן בין: דלג ער האט אמלין איבר הופפין דיא לייטין אין גלות אגרים צום (קץ) איך צו אמלין אבטיידן · פון דיא אגרים דיא גגלייכן זיין צום ביטרן טראפפין וואס דער דא הענגט אן אייארי · ער האט איך אמלין צו טיילן אין פיר פאנירן אונ׳ גשפראכין איך גרוס צו אמלן · הגידה זגי איך (הגידה) · וויא איר זאגין וויא דוא איך וויל טט ווידן אונ׳ ער הלטין: דרור פרייאהייט האט ער אין אגרים גרופין איך אויז צו לזין · אלס איין פאטיר גליכטיגיט אונ׳ איך אמלין ביוואוסט אין דר תורה די איך פיהריט אלס אין ריגד דורך דעם נאקיר איינן אונ׳ גזאגט:

שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ ׃ וְכָתוּב רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים
נָאוָה תְהִלָּה ׃

בְּפִי י שָׁרִים תִּתְהַלָּל ׃ וּבְדִבְרֵי צ דִּיקִים תִּתְבָּרַךְ ׃
וּבִלְשׁוֹן ח סִידִים תִּתְרוֹמָם ׃ וּבְקֶרֶב ק דוֹשִׁים תִּתְקַדָּשׁ ׃

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאַר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר ׃ שֶׁכֵּן
חוֹבַת כָּל הַיְצוּרִים לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ
לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר לְבָרֵךְ לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס עַל כָּל דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן יִשַׁי
עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ ׃

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ כִּי לְךָ נָאֶה יְיָ ׃
אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וְזִמְרָה עֹז וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה
תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדֻשָּׁה וּמַלְכוּת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֵל מֶלֶךְ
גָּדוֹל בַּתִּשְׁבָּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת ׃ הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה ׃ מֶלֶךְ אֵל חֵי הָעוֹלָמִים ׃
וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כֹּחַ אֲדֹנָי ׃ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר ׃ זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה ׃

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵיהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵיהּ וְיַמְלִיךְ
מַלְכוּתֵיהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן ׃ וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל
בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן ׃

אָמֵן יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא יִתְבָּרַךְ ׃ שְׁמוֹ וְיִתְעַלֶּה זִכְרוֹ לָעַד
וּלְנֶצַח נְצָחִים ׃

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
וְיִתְהַלָּל שְׁמֵיהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵילָא מִכָּל בִּרְכָתָא
וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא ׃ דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן ׃

בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבֹרָךְ ׃

ווען דר חזן המבורך מויט האט זאל קהל דאז זאגן ׃

בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד ׃

דער חזן זאל אך זאגן ברוך יי המבורך לעולם ועד ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם יוֹצֵר
אוֹר וּבוֹרֵא חוֹשֶׁךְ עוֹשֶׂה שָׁלוֹם

וויל דער חזן זאגט (ברכו) זאגט די (קהל יתברך) ׃

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא
שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ
בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו
אֵין אֱלֹהִים סֹלּוּ לָרוֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ
וְעַלְזוּ לְפָנָיו וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה ׃

וּבְרֵעוּת וּמְקַדֵּשׁ אֵל בְּרָמָה נְוֹתֶיךָ ׃ אַהֲבָה רַבָּה וְאָבִיא בַקְשָׁה טוֹב וְשָׁלוֹם בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ ׃ יְהִי שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ ׃ פּוֹרֵס סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלָיִם ׃

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מוֹעֲדֵי יְיָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ׃

המלך קדיש ׃ סאונה עטרה גלייך די ערשטי נאכט סוכות ׃ דר נאך גאנץ קדיש ׃ עלינו ׃ קדיש יתום ׃ יגדל ׃
אוני' אן פאנגט אן עומר צו צילן ׃

סדר ברכת העומר

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל סְפִירַת הָעֹמֶר ׃ הַיּוֹם יוֹם אֶחָד לָעֹמֶר ׃

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך
אומר מזמור למנצח וכו'

הדרת קודש

ווען איינר האט פר געסן בייא נאכט ספירה צו צילן זאל ער בייא טאג צילן אונדר ברכה אוני' דיא איבריגה נעכט מיט דיא ברכה ׃ אבר ווען ער האט דען גאנצן טאג אויך ניט דר מאן גידאכט אזו דז איין גאנצר טאג איז פאר בייא גאנגן אזו דר ספירה צו צילן זאל ער דיא איבריגה נעכט אונדר ברכה צילן ׃ אוני' ווען ער אספק איז אוב ער האט גיצילט אדר ניט זאל ער ווייטר מיט דיא ברכה צילן ׃

אן מוצאי שבת צילט מן פר הבדלה ׃ אוני' ווען מן דיא שול קיין הבדלה מאכט צילט מן פר (ויתן לך) דען דיא הבדלה אערט אז ליינ צום היגערשטן גישטעלט ׃ (וויא איך דער דין איז בייא דיא חנוכה ליכט) ׃ אוני' מן דיא נאכט פון שבת אוני' יום טוב צילט מן מן דיא שול נאך קידוש ׃ אוני' ווען דיא לעצטה נאכט פון פסח איז מן מוצאי שבת דז מן זאגט קידוש אוני' הבדלה צו גלייך דען זאל מן מן דיא שול צילן פר קידוש ׃

דער טעם איז דז מן דארום קיין שהחיינו זאגט בייא דיא ברכה פון עומר ׃ דיא וייל איר נירגן פינדן דיא ברכה פון שהחינו איז בייא אזו איין זאך וואו מן האט הנאה דער פון ׃ גלייך איז בייא לולב דאס טון איר פון שמחה וועגן (דז איר האפט דאס הש"י ווערט אונס האבן מן יום כפור אונזרי עבירות מוחל גיוועזן) ׃ אוני' דס טעטטן פון שופר דז טון איר דז איר זאלן צו גוטן גידאכט ווערן פר הש"י ׃ אוני' מיט דעם לייאנן פון דיא מגילה ווייטן איר דאס הש"י האט איבר אונס חס גיוועזן אוני' האט אונס אויז גילייזט ׃ אוני' בייא פדיון הבן האט דער פאטר איין שמחה דז דאס קינד קיין נפל איז וויל עס טון דרייסיג טאג אלט איז ׃ אלזו איז בייא אל דיא מצות אוני' דער גלייכן אנדרי מצות וואו מן שהחיינו דריבר מאכט איז איבראל איין שמחה דער בייא ׃ אבר בייא (ספירת העומר) איז קיין גידעכטניש פון שמחה דען מן האט עס דארום געטעלט דז מן זאל גידענקן מן (חורבן בית המקדש) וואו ריך מן האט דען (עומר מקריב) גיוועזן ווענכט אינזנר בעו"ה פרשטערט איז דארום זאגט מן קיין שהחיינו בייא (ספירת העומר) רק איר זאגן דען (יהי רצון) עס זאל זיין דער ווילן בייא דיר גאט אונזר גאט אוני' גאט אונזר עלטרן דז דס (בית המקדש) זאל באלד מין אונזר טעג גיבויאט ווערן אוני' גיב אונזר טייל מין דיין תורה ׃ דז איר זאלן קענן דיא מצות טאן וויא מין דיא תורה גישריבן שטיט מין בית המקדש צעבטט (במהרה בימינו אמן) ׃

יוצר ליום שני של פסח

כפולין מתחילין האל הָאֵל בְּתַעֲצוּמוֹת עֻזֶּךָ הַגָּדוֹל בִּכְבוֹד שְׁמֶךָ ׃

הַגִּבּוֹר

לָנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ ׃ הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא ׃

ונהרים ל׳ מרוצה : מלבלב קרנים ווצא פרח וילן לין ואפיק לבלבין · וגומל מלשון ויגמול שקדים · מהאמל מסוית ככרת מלשון מה אמולה לבתך : קלת ל׳ קופה · תרמל מלשון במקלו ובתרמילו שהוא כלי כים עור או סל : כפת המוקד שוא כנין עשוי כיפה גבוה משאר הכיפות · תשלום שלם וותר בכינוי ירושלים שנקרא שלם · שמך בשם מלכך שנאמר ושם העיר ה׳ שמה אל תקרי שמה בקמץ השי״ן אלא בשו״א השי״ן · בהסביך לשון סבוב · סביך זקיניך מלשון רז״ל אילן שהוא סבא · במסביך ל׳ הסיבה של השולחן : תעדי לשון תכשיט · טלול רוביך מלי׳ רז״ל מטללי מלוא ומליותא ספי׳ לשון טיול זכרים ונקבות קרנים נער רביא · באבוביך כלי זמר שסמו אבוב · שבעים שמותיך אמרו ששבעים שמות הוו לה · אפיק

יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה תַּעֲלֶה עַל לְבַבְכֶם נִמְהָרִים · חִזְקוּ וְתִזְכּוּ לִשְׁמוֹעַ שִׁיר יְשׁוֹרֵר לֶהָרִים · הַר בֵּית יְיָ בְּרֹאשׁ הֶהָרִים : לְבֵיתְךָ נַאֲוָה קוֹדֶשׁ נְוֵה תְּהִלָּה חוֹמֵל · בֵּית יַעַר הַלְּבָנוֹן מְלַבְלֵב מְגָדִים וְגוֹמֵל · זְהַב פַּרְוַיִם פֵּירוֹת פְּרָחָיו עוֹד מֵהֶאֱמֵל · לְזַרְעוֹ שֶׁל יִצְחָק חֶסֶד בְּיוֹם הִגָּמֵל · אֲרוֹמִמְךָ בְּעִטּוּר בִּכּוּרַיִךְ בְּקַלְּתוֹת מֻזְהָבוֹת וְלֹא בְּתוֹרְמֶל · כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן נִתַּן לָךְ הֲדַר הַכַּרְמֶל : יֵרָאֶה כִּפַּת הַמּוֹקֵד תַּשְׁלוּם שָׁלֵם סְבִיבָיִךְ · שְׁמֵךְ כְּשֵׁם מַלְכֵּךְ שְׁעָרַיִךְ כְּשִׁבְטַיִךְ בַּהֲסִבָּיִךְ · הָעֵת כַּעֲרִי תִלְבְּשִׁי הֲדַר סְבִיבַיִךְ בִּמְסִבָּיִךְ · עוֹד תַּעֲדִי תֻפַּיִךְ טְלוּל רוֹבַיִךְ בִּרְהוֹבַיִךְ · שִׁירוֹת כֹּהֲנַיִךְ בַּאֲבִיבַיִךְ נְעִימוֹת לְוִיַּיִךְ בְּאַבּוּבַיִךְ · שַׁאֲלוּ אֶת שְׁלוֹם יְרוּשָׁלָיִם יִשְׁלָיוּ אֹהֲבָיִךְ : יִתְרָה חִבָּתֵךְ יְרוּשָׁלַיִם בְּנֵי שִׁבְעִים שְׁמוֹתָיִךְ · כְּעִיר שֶׁחֻבְּרָה לָהּ הוּפְקְדוּ שׁוֹמְרֵי חוֹמוֹתָיִךְ · מַזְכִּירִים לְרַחֲמֵךְ וּלְשׁוּמֵךְ תְּהִלָּה בָּאָרֶץ לְיַשֵּׁב שׁוֹמְמוֹתָיִךְ · בְּאַחֲוָה

וברעות

(זולה) גוועזן אן דעם רעסט פון דיזר (אתנה) · אלז אמטלייט פון דיא קינדר פון (אהרן) : קרבוועזן אאן דעם עואר האט אקריב גוועזן · וואהרן דיא אארקן פון ירושלים פול אונ׳ בקריהגט פון פירות · וועגין דיא וואקירקייט פון דעם (בית דין) דז זיא אלז אמאל פאר איטאג דעם עואר גווזט אקריב גוועזן · וואהר דעני ווייטי פון ירושלים פון איטאג אן אותר לו עסין פון דער נייאי תבואה · פון פערני גאט אייערי שטרקהייט זיין אן דענקן אאלט דענקן · אונ׳ איילינדיג ליפן · דיא וואהן גיבוימטי שטאט ירושלים ואלז אויך אייערי הערצר אויך גימן איהר איילינדי · שטערקט אייך זוא ווערט איהר זולה זיין לו הערין דעם שיר זוא גזונגן ווערט לו ערהיבן דעם בערג פון גאטיס הויז אן דיא שפין אלי בערגי : לביתך לו דיינם הויז די ליהרליכה הייליגקייט לו זיין איינה וואהנונג דער פרייזונג זייאי ערב ארחין · דז הויז פון דעם וואלד דז (בית המקדש) דאס עס ווידר זאל בליהן זיסי פירות אונ׳ וואקסין · דיא פון גאלד (פרוים) זיינה בליהנדי פירות ניט אעהר לו פר טניידן · זונדרין לו זיין לו דעם זאאן פון יצחק אן דעם טאג זיינר אויז וואקסונג : זוא ווערדי איך דיך ערהיבן איט בקריהנונג אייני בכורים אין גאלדינה קערב · אונ׳ ניט אין לעדירנה בייטל · דער כבוד פון לבנון ווירד דיר גיגעבן דיא פראכט פון דעם כרמל : יראה לאזי ווידר גזעהן ווערדן דז גוועלב פון (בית המוקד) די ווידר לו געגלונג · פון דער שטאט ירושלים דיין אום רינגלטים אום דעם (בית המקדש) · אונ׳ דז דיין נאאן זייאי אלז דער נאאן דיינן אלך · דיינה טאהרין לוועלף אלז דיינה (שבטים) אין דיינר רונדהייט · דיא לייט אלז דוא ווערסט אלז איינה ליהרונג אן קליידן דיא פראכט דיינר זקנים איט דיינר אין לאהנונג · דוא ווערסט נאך זולה זיין דיך לו ליהרן איט דיינה פויקן · אונ׳ שפאצירן גיאן דיינה יונגי אין דיינה גאסין · לו הבן דיא דיהנסט דיינה כהנים איט דייני לייטיגי (פירות) אונ׳ דיא ליבליכקייט דיינה לוים איט דיינה פפייפן · בגעהרט דען (שלום פון ירושלים) זוא ווערדן גירואט זיין דיינה ליב האבר : יתרה זיא איזט איבר פליסיג דייני ליבשאפט ירושלים איט דער שיינהייט דיינה זיבנליג נאאין אלז ווא אייני דא זיך אלי דרלו ביהעפטן לו זיין ביפוהלן אדר גיזעלט דיא וועכטר דיינה אויארן אאכי גידענקן דיך לו ערבארחין אונ׳ דיך לו אאכין לום ליב אין דער וועלט יאלו בייזעלין דיינה פרוישטונג · איט ברידרליכה אונ׳ גיזעלשאפטס ליב · דז (בית המקדש) אין דער היך דיינר שוינהייט · איך וויל רידן אונ׳ ביגעהרן (שלום) לו זיין ביטיידן לו דיינה גאב עס זייאי (שלום) אונטר דיין חייל · אונ׳ שלוה אין דיינה פאלאסטין :

וואן

שולים · פצחו ורננו יחדו חרבות ירושלים : זורזו
להקדים שלוחים דיני גיא נבואות · צאת מבערב
עשות כריכות מאביבי תבואות · חול ושבת כרבים
מלאכותיו בשלוש באות · קבצו עיירות הסמוכות
עסק גדול לנאות · חשכה קצרוהו ונתנוהו בקפה
ולעזרה מובאות · מה ידידות משכנותיך יי צבאות :
טובה כפולה ומכפלת למקום עלינו לאמר : רבה
עומרים במדבר כנגדם אחת לתמור · יחבט ונתן
לאבוב האור בכלו לגמור · שטחוהו בעזרה עמלו
לרוח חיים לכמור · כמה כברי מור לסנטר הלז
לזמור · שבעות חקות קציר ישמור : תכן בלתת וצבור ונגרס
בלי חסרון · בשלש עשרה נפה יוציאו ממנו עשרון · נתן שמנו
ולבונתו יצקו ובלל בהדרון · הניף והגיש קמץ ומלח והקטיר הזכרון
מזר שלחן גבוה זכו בשירי הדורון · כל זכר בבני אהרן : קרב העומר
שוקי ירושלים מלאים בפירות ומעטרים · בזריזות בית דין מחצות
רחוקים מתרים · מרחוק את יי מעזכם זכרו מזכירים ונוהרים
ירושלים

שכת היו קוצרים העומר כשלש
המפורשות שם במנחות · רבה
עומרים במדבר לכל אחד כתן
כמה עומרים כנגדם ומקריבים
לא בקש אלא א' · לתמור לשון
תמורה · יחבט ונתן לאבור
היו חובטין אותו לא כותשין אותו
לאבוב הוא כלי מנוקב כדי
שהאור ישלוט על פני כלו · עמלו
לרוח חיים לכמור לכל עמלו
של אדם שזורע וחורש וקוצר
צריך לזרות התבואה לתת לו
חיים כרחמיו הש"י · לכמור
פי' יכמרו רחמיך שכתר שומר
העור ועובדיה: לזמור פי' שבח
כמו מזמרה : תכן אחר שנקצר
תוכן העומר · בלתת וצבור ·
והיו לותתין ושורין השעורין
במים להסיר קליפתן וצוברין
אותן · בזריזות בית דין מחצות
רחוקים מותרים הרחוקים
מירושלים אף על פי שלא ראו
הקרבת העומר סומכים עצמם
מן הסתם על זריזות בית דין
מתבואת וחילך לאכול מהחדש ·
ונותרים

נאהנטי ארטן דעם בוויליגטן לייטיגן (עשר אקריב לו זיין איט טהרה) · אונ' אהני (טואמה) לו הערטן אן דעם ווייס ·
עפניד אונ' זינגט איט אנדר איהרי (חרבות פון ירושלים) : זורזו זיא וואורן וואקר לו בפעררדן לו שיקן (שלוחים) דיא
(דיינים) פון (ירושלים) דער טאהל פון פילי (נבואות) · אויז לו גימן אויף דעם פעלד אבינדם לו אאכן גיבונד פון די לייטיגונג
דער (תבואות) : חול אן דיא וואכן אלז ווינא אן (טבת) לו גלייך · אלז וויא דיא (דעה) פון דיא פילי (חלאים) אלי זיינה
(אלאכות) איט דרייא טאפלונג לו קואן אדר לו אאכן · זיא וואהרן אום איין גרוס עסק בייא זולכם שניידן לו ב"ש יהגן ·
זוא עס דעם ערשטן טאג (פסח) אייט פינשטר גוואורדן האבן זיא דיא בונד גשניטן אונ' גיג בן אין איינר בוט · אונ'
אין דער (עזרה) גיבראכט · וויא זעהר אייט דאך גליבט דיינה רואונג דוא גאט (צבאות) : טובה איין פיל פעלטיגי
(טובה) קיגן גאט לום ערקענטליכן דאנק אייט אויף אונז איינה טולדיגקייט לו זאגן ער האט אונז אין דר (אדבר) גשפייזט
איט פילי גערבן יעדרר בזונדר · אונ' דר קיגן ביגעהרט לום (עואר) נור איינם לעהנטייל אאס לור קיגן אום ווערקסלונג :
יחבט דר נאך הבין זיא עס אויז גיקלאפפט אונ' גיגעבן אין איינן גלעכירטן (כלי) זוא גיהייסן אבוב אום דז פייער אן אלין
זאל רעכט אויז טרוקיני · אונ' הבין איהם אויף גשפרייט אין דער (עזרה) זיינה ארבייט אויז לו אאכן דורך דעם ווינד : דר
דורך פון גאט לום לעבן אאכן ערבארמן : כמה וויא פיל לענטנר גווירץ גביהריטן דיזן היטר דר איט לו בלויבן · דען די
גילענטי וואכן לייטן פון שניט טוט ער היטן : תכן דיאעס וואהר לו ברייט איט איין ווייכן אין וואסר דז טאהלין זאלן אב
גימן · אונ' דען אויף הייפין אונ' אין לווייא ברעכין אהני איינן (חסרון) · דורך דרייצעהן זיפין האט אאן הירויז גילייגן
איין לעהנטייל · אונ' האט דר נאך זיין איהל אונ' ווירראך · גיגאסן אונ' גמישט איט טויגהייט · אויף גהויבן לום (אזבח)
גינעהנט · גיגייפילט · גיזאללין · אונ' דז גידעכטנוס פון (קואץ) גירעאפפט · פון דער קרון דעם טיש דז איברשטן האבן
זולה

יי ימלוך לעולם ועד · ונאמר כי פדה יי את יעקב · וגאלו מיד חזק ממנו :

ליל שמרים עטור פלאי צדקך בצבא ואות · קרבתך לי טוב ישועות הבאות · שתיבך מחסי במלאכות הנבאות · מלך ישראל וגאלו יי צבאות : ברוך אתה יי · גאל ישראל :

כפולין אומרים [illegible] ברוך אתה יי מלך צור ישראל וגואלו ·

השכיבנו יי אלהינו לשלום · והעמידנו מלכנו לחיים · ופרוס עלינו סכת שלומך · ותקננו בעצה טובה מלפניך והושיענו למען שמך · והגן בעדנו והסר מעלינו · אויב דבר וחרב ורעב ויגון והסר שטן מלפנינו ומאחרינו ובצל כנפיך תסתירנו · כי אל שומרנו ומצילנו אתה · כי אל מלך חנון ורחום אתה ושמור צאתנו ובואנו · לחיים ולשלום מעתה ועד עולם : ופרוס עלינו סכת שלומך :

[illegible]

אור יום הנף ספירה הוכשרה בנוגהים · לציון נדחה קרא דרושה עלות גהים · בנין מפואר כרך מחמד לב וגהים · משכני עליון בעשר מעלות קדש גבוהים · גיל לבבות לבנון המלבן נצוחים שלוהים · נכבדות מדבר בך עיר האלהים : הרישות לדרוש בשכנך מקום כפור שלים · סלולי ציון מבקשים תפקידם הרם מכשולים · המון חוגג עלות יראה ההר שלשלים · עת כי בא לחננה בלי רשולים ומהקרוב להבכורי נדבה להקריב בטוהר שולים

ליל עטור מסובב בכבלאות סהיה קמ ד לאות בכבאיך · במלאכות סליחות מיפסה אשר בחו בכבואת סבבואים :

אור יום הנף הנפת העומר יהקרבתי סוס ביום · ספירה הוכשרה בנונהים כלו' ספירתי היכשרה בלילה · עלות גהים עלום לה רפואה · מחמד לב וגהים לי אורם · נצוחים שלוחים · סוה מכבר לבבואדם פסוי ינעים בעין · נצוחים לשון אודם כמו ויז נכחם על בגדיו · שלוהים תרגו' ויסוא עיף מסלהי' שליב תרגום של שננה סלותא · שלשלי' סלשלאות · בלי רשולי' בלי איחור של' התרשלות · ומהקרוב לה מביא העומר להביא מהקרוב לירושלים · בטוהר שולים לא יאמר עוד טומאתה בשוליה · דיני גיא ירושלים נקרא גיא שנאמר ומער' כ"כ משא גיא חזיון · חול ושבת כרבים מלאכותיו בשלש בצות אבמיט אומרים אחד חול ואחד שבת

ל"ש עטור דיא (ל"ס) מיזט גקריינט מיט דיא וואונדר דיינר גירעכטיגקייט אונטר דיא ישראל מייהרי הערשאהרן אונ' צייכן אין (אצרים) · דז דוא ווערשט גיגעהן צו איר דיא גוטי היפפי וועלכי קואן זאלין · הבי איך אן דיר גיאמכט איינה בטינונג דורך דיא באטסאפט דער (נבואה) · דען דוא ביזט דער קיניג פון ישראל אונ' ערלייזיר גאט (נבאות) :

אור בייא העלין ליכטין טאג האט אאן אויך גיהויבן דעם (עומר) · אבר דז ליהאן פון דער (ספירה איזט כשר) אונ' אז זיין בייא דער נאכט · צו (ציון) דיא פרשטויסינה זיא צו הייסן ווידר גיפארשטי אין איר אויך צו גיאן זאיין (רפואה): בנין זיא איזט איין בשיהנר בויא · איינה גלוסטיטי שטאט צו אלי הערצר אונ' ערלייכטונג · דיא רואונג דז אייברשטין גאטיס · עהן (מעלות פון קדושה) איזט זיא אייבר אלי לענדר ערהיכט : גיל איינה פרידי דער הערצר · איין וואלד פון (בית המקדש) דער ווייס מאכט דיא רויט בשפריצונג פון דיא אידיגקייט דער זינדן · עהרזאמקייט ווערט פון דיר גשפראכן · דוא געטליכי שטאט : הרישות איינה פארשטונג צו פארשין אום דיינה רואונג דז ארט וואו פר געבין ווערדן דיא פעהלר פון דיא זינדן · דיא סטעגי פון (ציון) טואן זיא זוכן דז דוא זיא אינבלאסט אן זעצין אדר בפעהלן אויך צו היבן אלי סטרויכלונג אדר פר הינדרונג : המון אויב דז דאס גטימל פון דיא פייארט אויך צו גיהן (לרגל) זאל ווערדן גיעהן · ויאזי אויך מאכן דיא קעטן פון (גלות) דען דיא צייט איזט גקומן זיא צו ביגנעדיגן מהגי נאך לעסיגקייט : ומה קרוב אונ' פון אירי נמהגטי

לֵיְשׁ שָׁ מוּר לִנְקָמָה נְטוּרָה · וּלְהָסִיר מִמֶּנּוּ עֶבְרָה : בְּחַ״פֶ :

לֵיְשׁ תְּ בוּעַ מִסֵּפֶר הַתּוֹרָה · אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נֶעְדָּרָה · בְּחַ״פֶ :

לֵיְשׁ תְּ כְּנוּ לְיֶשַׁע וָנֵס ·· נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּס · בְּחַ״פֶ :

לֵיְשׁ מַ אֲמָרֵי יִרְצֶה לִישְׁעוֹת · מִקֶּדֶם פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת : בְּחַ״פֶ :

לֵיְשׁ אָ ז בַּהֲנִיחֲךָ שְׁלוּחִים · הוֹדִינוּ לְךָ אֱלֹהִים · בְּחַ״פֶ :

לֵיְשׁ יֶ שַׁע לָנוּ תְחַדֵּשׁ · וְשִׁמְךָ לְעוֹלָם נוֹדֶה · בְּחַ״פֶ :

לֵיְשׁ רֶ נֶן הַשִּׁיר בְּחַדְּשָׁךְ : לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ · בְּחַ״פֶ :

לֵיל שִׁמֻּרִים טֶכֶס פְּלָאֶיךָ מִשִּׁירֵי הוֹדָאוֹת נִתְיַחַדְתָּ · יוֹמָם לְחֶסֶד וָלַיְלָה לְשִׁיר נִתְוַעַדְתָּ · כְּלוּלֶיךָ אָז בֶּאֱמוּנָה רוּחֲךָ חִסַּרְתָּ · מִפִּי עוֹלְלִים וְיוֹנְקִים עֹז יִסַּדְתָּ : בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם :

מִי כָמֹכָה בָּאֵלִים יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלּוֹת עֹשֵׂה פֶלֶא : ו

מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה

לֵיל שִׁמֻּרִים מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ חַי וְקַיָּם · נִפְתַּח שִׁבְחֲךָ בִּלְשׁוֹן עָתִיד וְנִסְתַּיָּם · סָבוּ לִימִין מֹשֶׁה בּוֹקֵעַ יָם · וְהֵנִיף יָדוֹ עַל הַנָּהָר בַּעְיָם : זֶה צוּרִי יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ :

יי

פסחתי תמו כרתו : קומץ חשביע לשנאה מכות והלכות קמיצה שהוא משכן ומלמד מרדכי לתלמידים: השביע לאחשורוש ונדדה לשינה : קומת תמר כנ׳ ישראל : ההדסים כזכות הדסה זה אסתר נוכללו : רוחי חפשה על פס אסיחה ויחפש רוחי : תבוע מספר התורה כל סניסים שארעו בליל פסח וריב תבעתי ומספקתי מספר התורה יכנקתים : שלוהים עופים :

ליל שמורים טכס טכסיסי מלכות : יומם לחסד ולילה לשיר ע״ש יומם יצוה יי׳ חסדו ובלילה שירה עמי · באמונה כמכול שאמור בטעתינו כך ישראל סנכללו כרותך : חסרת ר״ל עשית חסד עמהם : מפי עוללים ויונקים שאכילו תנוקות במעי אמן אמרו שירה :

ליל שמורים כו׳ : בלשון עתיד ונסתים שאמרו ימלוך · סבו הכינו ויעלו , לימין משה סבקע הים : בעים כחוזק : ל״ל

בח״פ : ל״ש רוח איין ערוויטירונג אונ׳ בטראונג מיזט ענטשטנדן זא אין צוביגר נאכט מיזט דעם (אך) זיין סאך אורדן פר וואגילט · בח״פ : ל״ש שמע ידי פר נואינה פון אלרים לו היטן · דו זיא ווערדן עבין אלזא אנגשטין ווען זיא ווערדן הערן פון לור · בח״פ : ל״ש שמור מיזט גהיטיט לור אויף גהויבנה נקאה · אונ׳ פון אונז אב לו טואן לארן בח״פ : ל״ש תבוע אליש וואש גשעהן אין דיזור (ליל שמורים) מיזט דער ביוויז גוט לו פאדרדן אויז דער (ספר תורה) · דען עש טוט ניט איינים אמנגלין לו בווייזן דז אלש גשעהן מיזט בח״פ : ל״ש תכנו האט גאט אן ברייט לור הילפי אונ׳ לייכן דיא פר שטוטינה ישראל איין לו זאמלין · בח״פ : ל״ש מאמרי זאל איין גספרעך בוויליגן זיך דר לו לו קעהרן · פון פאר גאט דער וועקר דער הילף · בח״פ : ל״ש או ווען דוא ווערשט אמכן ריאן דיא פר אמדיטי · ווערדן איר דיך גאט לויבן בח״פ : ל״ש ישע איט הילפי זאלשטו אונז ערפרייאן · אונ׳ דיינן נאמן וואלן איר איביג דאנקן · בח״פ : ל״ש רנן דעם גזאנג פון (שיר) ווען דוא ווערשט ערניירן לו זינגן (בלשון זכר) · זוא ווערט זיין לור לויבונג לו דיינן הייליגן נאמן · בח״פ :

ל״ש טכס איט לירהט דיינה וואונדר · אויז דיא גזאנג דער לובונג בישטו ווארדן גיאייניגט · ביים טאג לום (חסד) · אונ׳ ביים נאכט אונז מיבר דיא (ניסים אמכן שירה) זינגן אונ׳ (הלל) זגין וואהרשטו דיך אין (אלרים) אן ברייטן · דיינה גקריהגי ישראל האטטו דמאהאל ווען איהרן במטענדיגן גלויבן דורך דיינם (רוח הקדש) בגנעדיגט · פון דיא איילר דער יונגן אונ׳ זויגנדי קינדר ביזטו איט אמכט פון (שירה) ווארדן גיגרונדיט :

ל״ש מלכותך אן ל״ט הבן דיינה קינדר ישראל גזעהן דיין אלהות דוא לעבענדיגר אונ׳ בשטעדיגר · דיין (שיר) מיזט ביים דעם (ים) אנגיפאנגן ווארדן איט (לשון עתיד) אלס (אז ישיר) · דמאהאל ווערט זינגן · אונ׳ אך אלזוא בלשון עתיד) אויז גלאזן ווארדן איט דעם ווארט (ה׳ ימלוך) גאט ווערט קיניגן · זיא הבין גלוגט נאך דער רעכטי הנד פון (משה) דער גשפאלטן האט דז (ים) · אונ׳ ער האט אויף גהויבן זיין הנד אויף דעם (ים) איט שטארקהייט : ל״ש

לֵ״שׁ סְ יַעַ צֶדֶק נְעוּרִים · צְלִיל לֶחֶם שְׂעוֹרִים · בְּחַ״פֶּ :
לֵ״שׁ סְ נָב בְּמִבְטַח וּמָעוֹז · גֶּבֶר חָכָם בָּעוֹז · בְּחַ״פֶּ :
לֵ״שׁ עֲ רִיצֵי פוּל שָׁקַד · וְתַחַת כְּבוֹדוֹ יָקַד · בְּחַ״פֶּ :
לֵ״שׁ ע וֹמֶר חֶרְמֵשׁוֹ פִּלְחָם · וּבְמִלְחֲמוֹת תְּנוּפָה נִלְחָם · בְּחַ״פֶּ :
לֵ״שׁ פּ וֹאַר עֶלְיוֹן בַּאֲמִירוֹת · מִכְּנַף הָאָרֶץ זְמִירוֹת · בְּחַ״פֶּ :
לֵ״שׁ פַּ עֲנֵחַ צָפְנַת מֵעֲבָדָיו · סוֹדוֹ אֶל עֲבָדָיו · בְּחַ״פֶּ :
לֵ״שׁ צָ פִּית סְדוּרָה וַאֲרוּחָה · וְהִנֵּה יַד שְׁלוּחָה · בְּחַ״פֶּ :
לֵ״שׁ צְ מַת בּוֹ בְּלֵיל · קֹדֶשׁ יְיָ חִלֵּל · בְּחַ״פֶּ :
לֵ״שׁ ק וֹמֶץ הִשְׁבִּיעַ לְשַׁנָּנָה · יִתֵּן לִידִידוֹ שֵׁנָה · בְּחַ״פֶּ :
לֵ״שׁ ק וֹמַת תָּמָר הֻצְלָה · הַהֲדַסִּים אֲשֶׁר בַּמְּצֻלָה · בְּחַ״פֶּ :
לֵ״שׁ ר וֹחִי חָפְשָׁה לְמִלְּלָה · אֶזְכְּרָה נְגִינָתִי בַּלָּיְלָה · בְּחַ״פֶּ :
לֵ״שׁ רֶ וַח וְהַצָּלָה עָמְדָה · בַּלַּיְלָה הַהוּא נָדְדָה · בְּחַ״פֶּ :
לֵ״שׁ שֶׁ מַע מִצְרַיִם לְנִצוּר · יְחִילוּ כְּשֵׁמַע צוֹר · בְּחַ״פֶּ :

ל״ש

מלשון אדוק : צליל לחם שעורים משמע נדעון מספר אים לרעהו חלום : נעורים כמו אויב ל״ם ויכערו רשעים ממכם וכל׳ נמרא מבוער מן המכות : עריצי פול גבורי אשור שקד עליהם הקב״ה לרעה : עומר חרמשו שעומר דבק יב כיה מחלל חרמש : פלחם בקעם : פענח צפנת מעבדיו גלה לדניאל חלום לילה : צפית סדורה וארוחה כלשבר יעב על שלחן ערוך ומסודר : והנה יד שלוחה לכתוב על השולחן כותב ומכתרת מפלתו · צמת כבון מלשון כבמתו

בח״פ : ל״ש מאורי איט זעהר פֿיל דאנקונג צו דיר צו ביהעלטן · איבר דיא גרעטי דיינר גירעכטיגקייט · בח״פ : ל״ש נוראות דיא פֿורכטזאמקייטן זאג דוא ווערסט צור (גאולה) טואן וואן איר האפֿן אונ׳ מיינה נאכט פֿון דער (גאולה) ווערט צו דער אנדרי רידן · בח״פ : ל״ש נלחמו אן (ז״ט) וואהרן שטרייטן קיגן (סיסרא) דיא זייבטנדי שטערן · צור היזפֿי גאטיס אן דיא שטרקי · בח״פ : ל״ש סיע איזט ווארדן געהאלפֿן דיא ישראל וועלכי פֿון גירעכטיגקייט וואהרן אויז גיזצהרט · דורך (גדעון) וויא ער האט געהערט דעם (חלום) פֿון דעם קאלמנג דעם ברויט פֿון גערשטן אין דער (אתנה פֿון ארין) · בח״פ : ל״ש סנב איזט ווארדן געריסט איט פֿר זיכרונג אונ׳ אאכט דורך (ישעיה הנביא · דר אוך יחזקיהו) וועלכר וואהר (איין (חכם אין דער תורה) · בח״פ : ל״ש עריצי אן (זון שיאורים) האט ער גיאייזט אויף די שטרקי (חיילות פֿון סנחרב אוך אשור דז פורענות) · אונ׳ אונטר איהרי הערליכי קליידר וואהר פֿייאר ברענגס : בח״פ : ל״ש עומר דער (זכות) פֿון דער זיכל פֿון זיין (עומר) האט זיא צערשפאלטן · אונ׳ איט דעם (פלפול) אין דער (תורה) פֿון אויף היבונג דעם (עומר) · איזט ער ווארדן בשטריטן · בח״פ : ל״ש פואר איזט דער איבערשטי גאט בשיהנט ווארדן איט ליב געזאנג · פֿון אוי עקין דער ערד איט געזאנג · בח״פ : ל״ש פענח האט ער ענטדעקט דיא פֿר בארגינה סודות צו זיינה קנעכט אזט וויא דעם (חלום נבוכדנצר צו דניאל) · דען זיינה סודות זאגט ער צו זיינה קנעכטי בח״פ : ל״ש צפית פֿון ז״ט וואהר בייא בלשצר אוך (בבל) דיא (אנורה) אונ׳ דיא סעודה געארדינט אונ׳ צו גריכט · זעלביגי נאכט ווארדי דען איינה הנט געשיקט דיא געשריבן האט זיין פורענות · בח״פ : ל״ש צום זער איזט אך ווארדן פֿר שניטן אין זעלביגר נאכט וויא ער דיא הייליגי כלים פֿון (בית המקדש) האט פֿר שוועכט · בח״פ : ל״ש קימץ דז זערגן פֿון ארדלי אין (הזכות עומר) אונ׳ גייפֿאין האט דעם אחשורוש אעהר גזעטיגט אזט האן זיין געזט · דורך וועלכם (זכות) גאט גיגעבן האט זיינה גליבטי זיכרן שלאף צו רואין · בח״פ : ל״ש קומת דיא ישראל וועלכי איהר אויף גריכטר שטאנר גלייך איזט צום טייטן בוים איזט ווארדן בשעראיט · דורך דיא אסתר אונ׳ ארדכי וועלכי וואהרן וויא הדסים אין דער טיפֿנס פֿון בבל · בח״פ : ל״ש רוחי איין גאיהט איזט בפֿרייאט ווארדן פֿר זיא צו שפרעכן · דאהערא וויל איך אאכן גדענקן איין גיטאן איט געזאנג ביינאכט

ל"ש ז יהר בטוב לאלום · לבן הארמי בחלום · בח"פ :

ל"ש ח מודה ברכות כונה · אל יעקב בנה · בח"פ :

ל"ש ח קוק בהוד כסאך · וישר אל מלאך · בח"פ :

ל"ש ט וב הסכים עלידו · מקים דבר עבדו · בח"פ :

ל"ש ט עמה כי טוב סחרה · לא יכבה בלילה נרה · בח"פ :

ל"ש י וצרו חלקו בחכמה · יודע עד מה · בח"פ :

ל"ש י ללה בנוף נפלה : ותקם בעוד לילה · בח"פ :

ל"ש כ וכם נחטט ונכאו · הפך לילה וידכאו · בח"פ :

ל"ש כ דן ושבוי לוקה · שמח לאיד לא ינקה · בח"פ :

ל"ש ל הדק נשתק אקונם · ראשית לכל אונם · בח"פ :

ל"ש ל בטה יראתם ולוקה · בוקה ומבוקה ומבלקה · בח"פ :

ל"ש מ אודי הודאות לאדקה · על משפטי צדקה · בח"פ :

ל"ש מ אורי ישע להזמיני · אחזת ביד ימיני · בח"פ :

ל"ש נ וראות בעשותך נקוה · ולילה ללילה יחוה · בח"פ :

ל"ש נ להמוכוכבי אורים · לעזרת יי בגבורים · בח"פ :

ל"ש

זיהר בטוב לאלום מזהיר ללבן שהלום שכתיב מלדבר עם יעקב אפילו בטוב : חמודה ברכות כונה זו רבקה · טעמה כי טוב סחרה דרכו של בת פרעה שהיה בכורה ונצולה בזכות מרע"ה · כוכם נחטט ונכאו המצרים היו קוברים את מתיהם בכתיהם והכלבוסטיו כוכבים כוכבו של סקבר ס ומחטטין הבכורים מתוכן : כדן ושבוי לוקה אפילו בעבדים המשועבדים שבוים לקו · להדק נשחק אקונם אפילו כ יות הבכורית שהוא מבוורת על הכוכבים היו נשחקות ונכדקת : לבטה יראתם מל' מפלי ויאמר אשר שכתוב בלט : בוקה ומבוקה ומבלקה ל' ריקנית : מאודי הודאות הרבה הודאות : לאדקך לדקדק מלשון

וואו האט ער זיא פרקעהרט · בח"פ ל"ש זהר אן (ל"ט) האט ער געווארניט אך איט גוטין רידן קיגן יעקב צו פרשטוואן · דעם (לבן הארמי אין חלום) · בח"פ : ל"ש המודה אן (ל"ט) האט די גלוטטיטי (רבקה) בפרייסין דיא (ברכות פון יצחק) · צו איהרן זון (יעקב) · בח"פ : ל"ש חקוק איזט אויז גיגראבן אן דיא פרמבט זיינם (כסא הכבוד דיא צורה פון יעקב) · אונ' ער הערשטי איבר דעם (מלאך) · בח"פ : ל"ש טוב דער גוטי גאט האט איט (אסכים) גיווענן דורך זיינה הנד · אונ' בשטעטיגט דיא ריד זיינם קנעכטין · בח"פ : ל"ש טעמה זיא האט פרוובט (בת פרעה דעם זכות פון משה רבינו) דער גיהייסין (כי טוב) אונ' וואהר אלז וויא איהרי ער הנדלטי סחורה · דא הערא איזט בייא נאכט פון (מכות בכורות) ניט אויז גילעטט ווארדן איהר ליכט · בח"פ : ל"ש יוצרו זיין ביטעפר האט איהם גטיילט איט (חכמה) · דען ער וויס וויא ווייט עס איזט · בח"פ : ל"ש יללה אן (ל"ט) איזט איינה קלאג אין (מצרים) גיפאלין · דז זיא אלי הבן אוין אויף שטיאן בייא נאכט : בח"פ : ל"ש כוכם איהרי גראבר זיין פון דיא הונד ווארדן אונטר גראבן · אונ' צור ועהיטאג · ער האט זיא פרקעהרט בייא נאכט אונ' זיא זיין ווארדן פר שטויסן · בח"פ : ל"ש כרן דער שקלאף אונ' גיפאנגינה איזט אך ווארדן גשלאגן · דען ווייל זיא זיך גיפרייאט איבר דעם (כרוך פון דיא ישראל) זיינד זיא ניט ווארדן ענדלעדיגט · בח"פ : ל"ש להרק צוגנג דין איזט ווארדן צובראחהאין איהר גטאלט דער ערשטי פון איהרי קראפט בח"פ : ל"ש לבטה איזט ווארדן גשלאגן איהרי (עבודה זרה) אונ' גיקלאפפט · אויז גלעהערט אונ' גנץ אויז גיטעפפטי · בח"פ : ל"ש מאורי אן (ל"ט די פיליכט ליכט איר אן צו ברייטן · האט ערגריפן אן איינר רעכטי הנד :
בח"פ

מיוסד ע"פ א"ב כפול ושם המחבר חתום מאחר

ליל שמרים אדיר ונאה לתהלותיו · זכר עשה לנפלאותיו ·
בלילי חג פסח :

ליל שמרים א נוה גומל חסדים · תהלתו בקהל חסידים · בח"פ :
ל"ש ב אמבראשית להתאמר · לנו הלילה למשמר · בח"פ :
ל"ש ב גין קרבן פסחי · יערב עליו שיחי · בח"פ :
ל"ש ג שרצוי לכהן · מבכורות צאנו ומחלביהן · בח"פ :
ל"ש ג יה עולם התאיר · פתח דבריך יאיר · בח"פ :
ל"ש ד רך כוכב מזרחי · משכיל לאיתן האזרחי · בח"פ :
ל"ש ד לק מלכים וחיבם · חרבם תבא בלבם · בח"פ :
ל"ש ה לילה יסכה בפלך · לרקמות תובל למלך · בח"פ :
ל"ש ה דחף ונסחף אחורים · ומופת על מצרים · בח"פ :
ל"ש ו עד לברר עלינו · נפלאותיך ומחשבותיך אלינו · בח"פ :
ל"ש ו כח חשאי בחילה · אבימלך בחלום הלילה · בח"פ :
ל"ש ז דים רדו ישפך · שלח ידו הפך · בח"פ :

ל"ש

ליל גיה עולם אדם הראשון היה זהו מפסח גלגל חמה : פתח דבריך שאמרת יהי אור : גש רצוי לכהן זה הבל שהקריב קרבנו : דרך כוכב מזרחי משכיל לאיתן האזרחי זה אברהם שנקרא איתן האזרחי : דלק מלכים רדף : הלילה יסכה זו שרה שנקראת יסכה : בפלך תרגום כל אכל רגיל כל נית פלך טרכונא ועניינו מחוז · הדחף ונסחף אחורים פרעה נדחף ונסחף לאחוריו כסחף לי ברעת מל' ספחק : ועד לשבר עלינו כתועדת זה הלילה לשבר עול שכתבו על כאוריכו : וכח חשאי כלומר שוכח אבימלך בחלומות רעים בחשאי : זדים רדוי שפך על אנשי סדום שהיו זדים שפך חמת לרדותם :

ל"ש אדיר דיזי (ל"ש) מיזט שטארק אונ' היפש צו זיינר בלויבונג · דען איין אונדצעקין האט ער גמאכט צו זייני וואונדר · זדים (בלויז) אן דער נאכט פון (פסח) : ל"ש אנוה אן (ל"ש) וויל איך בשיהנין גאט דער פרגעלטר פון (חסד) · זיינה לויב אין דער פרזמאלונג דער (חסידים) · (בח"פ) · ל"ש בא דיזי נאכט מיזט קואן פון (ששת ימי בראשית) צו ווערדן גלויבט · צו אונז דיזי נאכט צור (גאולה) צו זיין גהיטיט · (בח"פ) ל"ש בגין אום וועגן איינין (קרבן פסח) · זאל איהם גיזמט זיין איין גספרעך פון (תפלה) · בח"פ : ל"ש גיה האט ער איט ליכט דיא וועלט אאלן לייכטן אונ' אום ריגן · דער אנפנג זיינה ווארטין דז ער גיזגט עס זיימי ליכט · וואהר לייכטין · (בח"פ) : ל"ש גש אן (ל"ש) מיזט גיעהיט דער בוויליגטי (הבל) גאט צו ריהכין איט איין (קרבן) · פון דיא ערשטי זיינה שאף אונ' דיא בעסטי · (בח"פ) : ל"ש האט ער גיטרעטין איינין שטערן פון (אורח) זייט · איינה בגליקונג צו (אברהם) דער דא הייסט (איתן האזרחי) · בח"פ) : ל"ש דלק אן (ל"ש) מיזט דער (אברהם) נאך גיאגט דיא (מלכים) אונ' זיא בשולדיגט · דז אהר אייגינר שווערטי מיזט גיקואן אין איהרי הערצין · (בח"פ) : ל"ש הלילה מיזט ווארדן דיא (שרה) וועלכה הייסט (יסכה) גלויבט אין דער קיניגליכה שטאט פון (מצרים) · צור קיניגליכה פרמאכט מיזט זיא ווארדן גפיהרט צום (אלך) · בח"פ : ל"ש הדחף מיזט דער (פרעה) ווארדן פר שטערצט אונ' פרשטויסן היינטר ווארטס · אונ' עס זיין גיקואן וואונדר איבר (מצרים) · בח"פ : ל"ש וועד · דיזי (ל"ש) וואהר בירייט צו צערברעכין אונזר יאך · דייגה וואונדר אונ' גידאנקן וואס איין צו אונז צור הילף · בח"פ : ל"ש וכח אן (ל"ש) וואהר בשטראפט אן דער שטיל איט אנגשט · דער (אבימלך) אין חלום) ביי נאכט · בח"פ : ל"ש זדים איבר דיא אוטוויליגי האט ער איינה גוועלטיגונג פרגאסין · אונ' גשיקט זיינה האנד (ה"ש)

יחיד אומר אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן:

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ יְהוָֹה אֶחָד: בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָֹה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ: וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ:

וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָֹה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ: וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ: הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם: וְחָרָה אַף־יְהוָֹה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָֹה נֹתֵן לָכֶם: וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָֹה לַאֲבוֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

וַיֹּאמֶר יְהוָֹה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָֹה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָֹה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָֹה אֱלֹהֵיכֶם:

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ · כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵין זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים · מַלְכֵּנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל הֶעָרִיצִים · הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ · וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ · הָעוֹשֶׂה גְדוֹלוֹת עַד אֵין חֵקֶר · וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵנוּ · הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת אוֹיְבֵנוּ · וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שׂוֹנְאֵנוּ · הָעוֹשֶׂה לָנוּ נִסִּים וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם הַמַּכֶּה בְעֶבְרָתוֹ כָּל בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם וַיּוֹצֵא אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם · הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יַם סוּף · אֶת רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע · וְרָאוּ בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל · לְךָ עָנוּ שִׁירָה ·

ליל

לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ · וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ · וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד · כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

אונ׳ דער חזן היבט אן אתה בחרתנו · ואפני חטאינו ווערטט גפינדן בדף ע״ח ע״ב : אונ׳ ווייטר גאנץ קדיש אין כאלהינו : עלינו : קדיש יתום : יגדל :

מעריב ליל שני של פסח

בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבֹרָךְ : והקהל עונין בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים · בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עִתִּים · וּמַחֲלִיף אֶת הַזְּמַנִּים · וּמְסַדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ · בּוֹרֵא יוֹם וָלָיְלָה · גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חוֹשֶׁךְ וְחוֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר : וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה · וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ : אֵל חַי וְקַיָּם תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד :

לֵיל שִׁמֻּרִים אוֹר יִשְׂרָאֵל קְדוֹשׁ אֲיֻמָּה כַּנִּדְגָּלוֹת · בְּצוֹעַן עֲצַת מַלְאָכָיו הִשְׁלִים בְּהִגָּלוֹת · גְּדֻלָּתוֹ מֵאָז יְרַנְּנוּ בְּמַקְהֵלוֹת בְּהַלֵּלוֹת · לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים :

ליל שמורים · איומה כנדגלות זו כנסת ישראל : בצוען ארץ מצרים · עצת מלאכיו משה ואהרן : השלים בהגלות הקב״ה בעצמו : גדולתו של הקב״ה אומר משה ·

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהָבְתָּ · תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ עַל כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ נָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ : וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי תוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד · כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה · וְאַהֲבָתְךָ אַל תָּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים :

לֵיל שִׁמֻּרִים הִפְלִיא אוֹמֶן עֵצוֹת מֵרָחוֹק עָמוֹק וְנֶעְלָם · וּבוֹ כְּאוֹמֵן בָּנָיו מִשִּׁעְבּוּד הֶעֱלָם · זִיקַת הַטִּיבָה אֲדַת עֲשָׂאָם לְעָלָם · בְּאַהֲבַת יְיָ אֶת יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל :

ליל שמורים הפליא אומן זה משה · זיקת מלאכין זוקת יכמין שישראל זקוקים לו להיות · חשיבה כלהבם · ליל

ליל שמורים דיזי (ליל שמורים) · גאט די ליכט פון ישראל אונ׳ דער היילגי פון דיא פורכטזאמי פאלקרטי ישראל · האט אין מצרים פון לוינן דיא (עצה זיינר שלוחים משה אונ׳ אהרן) וויא ער זיך אורדא אפינבאהרט · זיינה אלטברקייט פון דאמאהלן אן הבן זיא טואן זינגן אין דער פר זאמלונג איט פרייזונגן · לו זאגן לו מארגינס פון זיין (חסד) אונ׳ זיינה אויף ריכטיגקייט ביים נאכט :

ליל שמורים אן דיזי (ליל שמורים) האט דער צרליהר וואונדרליך פון ברראכט דיא פון וויט אהער טיף אונ׳ באלאהינה (עצות) · אונ׳ אן איהם אלס איין וואראפטיגר זיינה קינדר אויז דער דיהנשטברקייט ארויז גבראכט · איין ביהעפטי מייניג ליב האט ער זיא גיאאכט זיא אין דער היך לו ברענגן · איט דער ליבשאפט די גאט ליבט דיא ישראל אויף איביג :

טַל יַעֲסִיס צוּף הָרִים · טְעֵם בִּמְאוֹדֶיךָ מוּבְחָרִים · חֲנוּנֶיךָ חַלֵּץ מִמַּסְגֵּרִים · זִמְרָה נַנְעִים וְקוֹל נָרִים · בְּטַל :

טַל וְשׂוֹבַע מַלֵּא אֲסָמֵינוּ · הֲכָעֵת תְּחַדֵּשׁ יָמֵינוּ · דּוֹד כְּעֶרְכְּךָ הַעֲמֵד שְׁמֵינוּ · גַּן רָוֶה שִׂימֵנוּ בְּטַל :

טַל בּוֹ תְּבָרֵךְ מָזוֹן · בְּמַשְׁמַנֵּינוּ אַל יְהִי רָזוֹן · אֲיֻמָּה אֲשֶׁר הִסַּעְתָּ כַּצֹּאן · אָנָּא תָּפֵק לָהּ רָצוֹן · בְּטַל :

הכינת תח ש לכי הגאולה · דוד הקבלים · כערכך ייבלתך : העמד שמינו חקוק קרינו · כי שניך מתושף כשמיכו · רזון כחושה · אומה ישראל שהסעת אחריך כצאן שנאמר בקבלים ע"ז כשית כצאן עמך · תפק תונות לה רצון כטל · שיבא לברכה לשובע ולחיים :
נ"ל

שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַטָּל :

פותחין הארון

חזן לִבְרָכָה וְלֹא לִקְלָלָה : קהל אמן חזן לְשׂוֹבַע וְלֹא לְרָזוֹן : קהל אמן

חזן לְחַיִּים וְלֹא לְמָוֶת : קהל אמן

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה : וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

נַעֲרִיצְךָ וְנַקְדִּישְׁךָ כְּסוֹד שִׂיחַ שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ · הַמַּקְדִּישִׁים שִׁמְךָ בַּקֹּדֶשׁ · כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר : קהל קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ : כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ : קהל בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ : מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן בְּרַחֲמִים וְיָחוֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר בְּכָל יוֹם תָּמִיד פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים : קהל שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד : אֶחָד הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אָבִינוּ הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ : וְהוּא יַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו שֵׁנִית לְעֵינֵי כָּל חָי לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים : קהל אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם :

אַדִּיר אַדִּירֵנוּ יְיָ אֲדוֹנֵנוּ · מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד : וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר : קהל יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :
לדור

טל יעסים דער טל זאל זיס אמכן איט הונג אוי בערגי · אזלי גשמאקליך איט דיינר קראפט דיא ערוויהלטי דייני גלייט זגליגטי ליהי אויז פון די פרטלאסיגהייט פון (גלות) זוא ווערדן זיא ליבליך זינגן אוני טטיאי ערהיבן איט דען טל :

טל ושובע איט טל אוני זעטיגונג ערפילי אונזרי (אוצרות) · אלז ווערי דיא נייט דא ערניימירי אונזרי נייטן · דוא פריינד נאך דיינם (ערך) ריכטי אויף אונזר נאמן · אלז איין געטיגטן גארטן אאכי אונז איט טל :

טל כי איט דעם טל זאלסטו זעגינן דיא טפייזי · אן אונזרי פעטי זאל ניט קואן איינה פראגרונג · דז פרולטגאט פאלק זא דוא אויז (אצרים) נאך דיר אאכן ליהן אלז דיא טאף · ביטי איך דיך ברעגגי הירפאר איהר גוטון גיטון ווילן איט דעם טל :

שארה דען דוא ביזט גאט אונזר הער דער דא אאכט וועהן דען ווינד אוני נידרן דען טל :
לברכה צום זעגין אוני ניט צור (קללה) : לשובע צור זעטיגונג אוני ניט צור פראגרונג :
לחיים צום לעבן אוני ניט צום טויט :

מזל שבט: דלי

מזל אדר דגים

נצוצים באור חרק · בצל צלמון צורם להדק ·
קהל וחזן רחף עליו בצדק · ושחקים יערפו טל
ויזלו צדק :

שפר אסמי טל דר · בקודש נאדר · טל שתילים
יהדר · החנוטים מאדר : תדגיא תנוב
שנה · בשער דגים מדשנה · קהל וחזן טל תשריש
אבי ישנה · להפריח כטל שושנה :
אלהינו ואלהי אבותינו

פיוט זה ראשי חרוזותיו תשרק כי הוא מתפלל על הגאולה על שם המרקה לשם והקבנס

חזן טל תן לרצות ארצך · שיתנו ברכה בדיצך :
רוב דגן ותירוש בהפריצך : קומם עיר
בה חפצך · בטל :

טל צוה שנה טובה ומעטרת · פרי הארץ לגאון
ולתפארת · עיר כסכה נותרת · שימה
בידך עטרת · בטל :

טל נופת עלי ארץ ברוכה · ממגד שמים שבענו
ברכה · להאיר מתוך חשיכה · כנה אחריך
משוכה · בטל :

טל

באור חרק פירוש ותלפט רשעי' כאור קוצים : בצל צלמון צורם להדק כגיהנם לכתת כירתם : טל רחף על ישראל שנקרא עם זו · צדק כצדקה שישראל עושי' · שפר אסמי טל יפה אוצרי מטל · דר כשמים אתה שנקודש כאדר · יהדר ויפאר שתילי כאילנות החנוטים מאדר · תדגיא תרבה ותפרה תבואות שנה זו · בשער דגים מרשנה שיהיו דשנים · טל תשריש אבי ישני' כטל ישרים פירות של ישראל היפנים נגלו: טל בריצך ל' שמחה · בהפריצך ל' תירוש יקביך · כדכי משלי ג' · קומם בטל ירושלים שחפצך בה · עיר כסכה נותרת זו ירושלים · נופת תטוף על פי הכרוכה · יעסים ומתוק · צוף כופת נופים · הריס ה"י והטע' במאודיך מסיבתך את ישראל המובחרים ·

הכשת

מרה צו צעראמלין : טל איט טל ווייאי טווצבן אויף דיזי ישראל איט צדקהי אונ' אזי די הימלן טריפן טל אונ' אאכן ריינן צדקה:
שפר אאכי בשיהנן איינה אוצרות איט טל דערדא אין הימל וואהניט · כייא גאט דער איט (קדושה) מיזט בשיהנט אונ'
גשטערקט · איט טל זאלן ווערדן בשיהנט · דיא פפלאנצונגן פון (חדש אדר) · דוא זאלשט פר אעהרן דיא פרוכטן
פון יאהר · איט דעם זכות פון ירושלים אין ווענלכר מיזט דער (שער דגים) צו זיין אן גפעטיט : טל איט טל זאלשטו אאכן
איין וואורצלין דיא פרוכטן פון די אין גלות טלאפינדי צו אאכן בליהן זיא אלז איין טל דיא רוזן :
אלהינו אונזר גאט אונ' גאט אונזר עלטרן :
טל תן געבי טל צו בווילגן דיין לאנד · אאכי אונז צור ברכה איט דיינר פרידי · פילז קארן אונ' אאסט אין דיינר פר
שטערקונג · ריכטי אויף דיא שטאט ירושלים אן וועלכר מיזט דיין ביגעהר איט טל :
טל צוה דעם טל ווייאי גביטן צו איינם גוטן אונ' גקריהנטן יאהר · דיא ערד פרוכטן צו זיין צור פראכט אונ' שונהייט
דיא שטאט זוא אלז איינה היטי מיזט איבר גבליבן · אאכי זיא אין דיינר הנד אלז איינה קרוין איט דעם טל :
טל נופת לאזי טל טריפן אויף דעם געזעגנטן (ארץ ישראל) : פון דער זיסיגקייט דעם הימלז זעטיגי אונז איט (ברכה) · צו
לייכטן די פינסטרנוס פון (גלות) · דיוואהל גיפלוסטי ישראל דיא זיך נאך דיר גזוגן איט דער (הבטחה) פון טל :
טל

פְּרָחֵי הֶלֶד תַּשְׁלֵיו · בְּטַל שַׁלְאֲנָן וְשָׁלֵיו · טַל פְּרָה לְהַרְגִּיא וּלְהַשְׁלֵיו · צִמְחֵי תְּנוּב כִּסְלֵיו · פְּקוֹד חוֹרֵב בְּצִיּוֹן לְטַלְלֵם מֵחוֹרֵב צִחְיוֹן · טַל פֵּירוֹת לְבָרֵךְ בְּצִבְיוֹן · קהל וחזן כְּטַל חֶרְמוֹן שֶׁיֹּרֵד עַל הַרְרֵי צִיּוֹן ׃

פרחי חלד תשליו פרחי האדמ׳ יהיו שאננים ושלוי׳ ׃ שלאנן מורכב מן שאנן ושלוי · להרגיא לשון ירגיע ׃ פקוד חורב בציון פקוד לטובם שהוכם במדבר ׃

מזל כסליו קשת

צִיָּה אִם מוּלְקֶשֶׁת · וּמַלְקוֹשׁ אִם מְבַקֶּשֶׁת · טַל צוּק עָבִים תְּהֵא מְאֻשֶּׁשֶׁת · כְּבַעֲנִינַת קֶשֶׁת · צִמָּאוֹן צָהֳרָיִם · בַּל יַשְׁזִיף עֲדָנִים אֲחוֹרָיִם · קהל וחזן טַל צְלִיחַת אֲתוּי נְהָרָיִם · תַּצְלִיחַ בּוֹ יְהוּדָה וְאֶפְרָיִם ׃

צחיון תרגום של צמאון ׃ בצביון כרצון ׃ ציה אם סולקשת הארץ אם מאוחרת מגשמי ברכות ׃ טל צוק יציקת העבים ׃ תהא מאוששת מחוזקת ׃ בל ישזיף

מזל טבת גדי

קָלֵי בַּל יוּצְבַט · בְּלִי בְחוֹרֵב יוּלְבַט · טַל קָרַח בַּל יוּהֲבַט · לְזֵרְעוֹנֵי טֵבֵת וּשְׁבַט ׃ קוֹרְאֶיךָ לְטוֹב תִּקּוֹב · לְהָסִיר מֵהֶם לֵב הֶעָקוֹב · קהל וחזן טַל קָמוֹת בְּלִי לִרְקוֹב · לִשְׁכּוֹן בֶּטַח בָּדָד עֵין יַעֲקֹב ׃ רֶשַׁע מַר מִדְּלִי · מִצָּלְם הַחֲדִילִי · טַל רְסִיסִים תַּדְלִי · לְהַזִּיל לְגַדְאֵי כְּמִדְּלִי · רֶשֶׁף נִצּוֹצִים ׃

ישזיף ל׳ שזפתני · עדנים אחורים פירות שמתעדנים בהם אדם שמאחרין בבישולן ׃ טל צליחת אתוי נהרים שבא מעבר הנהר ׃ קלי פריכת התבואה ׃ בל יוצבט ל׳ ויצבט לה קלי ׃ בלי בחורב יולבט שלא ילקה מרו׳ וכימים ׃ תקוב תפרש אותם לטובה ׃ לב העקוב יצר הרע · קמות של תבואה לא ירקבו וישכנו · בטח בדד כעין הברכה שבירכו יעקב אל ארץ דגן ותירוש ונומר דברי׳ ל״ג · רשע כמר מדלי טיפה מדלי · החדילי מליסר בכלם · תדלי תשאב לנו רוב טיפי טל׳ להזיל לגדאי כמדלי כמו ששופכים לגדאים ולטלאים · רשף ניצוצי׳

כאור

בליהט צו פראנצהרן אונ׳ ברוהיגן · אך דיא ספראצונג פון דיא פרוכטן פון (כסליו) · גדענקי די דירדונג אין דער וויסטנים · זיא איט טויא צו בפייכטן פר דער דיררי דארשטונג ׃ טל איט דעם טל צו זעגינן דיא (פירות) איט גוטן ווילן אלט וויא דער טל פון (חרמון) דער דא נידרט אויף דיא בערג פון (ציון) ׃

ציה ווען דיא ערדי ווערד אוס רעגן טוין פר שפעטיגט · אונ׳ טעט שפעט רעגן בגעהרן · אזו איט טל גיסונג פון דיא וואלקן לאזי זיא זיין פר שטערקט · איט דיא וואלקן דעם רעגן בויגן וויא (אין כסליו) דיא דורשטונג פון דער איטאג היצי · לאזי זולכיניט פר ברענן דיא זוסי (פירות) צו גיאן הינטר זיך ׃ טל דיא בקליגונג פון דעם טל פון אברהם אבינו דר דא איז גקואן פון אורם נהרים אאכי אין אים בגליקן דז הויז ישראל וועלכט ווערט גגענט אויף די הייזר יהודה אונ׳ אפרים

קלי צו ווערדן אויף דעם פעלד גברענט זאגן · לאזי עס ניט גירייכן דז זיא ניט איט דירדונג זאלן ווערדן · גשלאגן לאזי דער טל טיילן דזדורך דעם אייז ניט זאל ווערדן גשלאגן · דער זאמן פון טבת אונ׳ שבט · דיינה אן רופיר זאלסטו צו גוטן בשיידן · פון זיא אב צו טוען איין פר קריאטים הערץ ׃ טל טיקיטל דיא שטיאנדי גי תבואה ניט צו פר פוילן · אוס צו רומין זיכר אליין אלט וויא זיא גזעגינט המט יעקב ׃

רשע פון דיא בויזהפטי די זאס ביטר זיין אלט דער טראפפן פון אייאר · פון איהרן שאטן זיימי איך פר איידן · טריפינדן טל זאלסטו איר טעפפן · צו אאכן ריגין צו איינה ניקליכר אלט פון איין אייאר · אאכי פר ברענן דיא פונקן (דהיינו די ווערקן פון די רשעים) · איט דעם פייאר פון זי זעלבסטן די גגליכן זיין צום דאמרן · דורך דעם טוטן שאטן פונגיהגם איר

צורה

יעשרי · להספיק עד קץ תשרי · משמן להם מקחי מעסים יין רקוחי : קהל וחזן טל מלא משאלות מלקוחי · יערוף כמטר לקחי :

נאק נושאי להעניס לענותם הט אזניסטל נופף למחולת מחנים · להכריע צדקם במאזנים : נתברך ממגד ומטלי · כבאחים מנשא ומנטל · קהל וחזן טל נשב אגלים תטל · מוליד אגלי טל :

שיח זו אזון לישבן · בטח להושיבן · טל שעירים להשבן · מעת מרחשון : סדור עבים להטלילם · כילד שעשועים לנטלם : קהל וחזן טל שובע לטללם · צו לשמים תת טלם :

עתירת טל תערב ולפניך תקרב · טל עלי שרבי יפרח כבמקום עקרב · עלות שכבת מפרחת · באבי נחל מארחת · קהל וחזן טל עלי עין לברך מרום ומתחת ומתהום רובצת תחת :

פרחי

יעשריכי : עד קץ תשרי אבל ממרחשון ואילך אין צורך בטל אלא בגשמים : משמן להם מקחי שאתנא לקנות להם מכבא אשר : מעסים יין רקוחי וגו׳

מזל תשרי מאזנים

מתוק ימבוסס כמרקחת : מלא משאלות מלקוחי חכ׳ ולסוכי : נאק צעקת ישראל : לענות ם ל׳ צעק׳ כמו ויתען להם מרים שמות ט״ו : נופף תניף ותטיף

מזל חשון עקרב

לישראל שנקראת מחולת מחני׳ : להכריע צדקם את חוביהם : במאזנים רמז למזל של תשרי : כבאחי׳ מנשא ומנטל כמו יוסף שהיה מנשא על אחיו : נשב אגלים תטל תכשב רוח אגלי טל : שיח זו ישראל : לישבן בטח על אדמה : שעירים להשבן מעת מרחשון גשמים שיורדין בסערה תתחיל לחשוב להם זמן ממרחשון : סדור עבים שמסוד׳ ובנחת יתנשאו העננים : לנטל׳ לנשאם כמו על כתף : תערב יומתק לפניך תפלת טל : שרב חמימות הטל : עלות יעלה שכבת הטל להפריח : באבי נחל פרי : מארחת לשין סעודה : עלי עין טל ירד לברך יוסף שנאמ׳ נוברא שית מ׳ט טל עין יעקב׳ :

פרחי

איט טן פון זיינה טראפפין דאז ער איך בירייכן · לובגיגן בי ענד פון (חדש תשרי) · פעטונג פון דאגר (אשר) דאז די ברויט איינם קויפפט · אונ׳ פון זיסיגקייט דעם ווין איינר גווירצונג : טל איט טן ערפילי די ביגעהר דער (תפלה) פון איינן גואן · עט זאן אך טעטן טריפן אלס איין רעגן אין (תפלה) :

נאק די טרייאן פון די זאת דיר אויף היבן אירי אויגן · איהנן צו אנטווארטן נייגי דייני אהרן · טן טואו וועהן צו די ישראל וועלכי איהרי טארין איט טאנצן אויז גיגאנגן זיין אויז (אצרים) · אום צו איבר וויגן אירי גרעכטיגקייט אין דער וואג טאהל · זאלן איר געגינט ווערדן פון דער זיסקייט אונ׳ פון טו · אלס וויא יוסף דער אונטר זייני ברידר בום (אלף) איז ווארדן ערהויבן אונ׳ ערהייכט : טל בום טן אאכן וועהן טראפפן · אלסטו ווארפן גאט דר דא אאכט גבארן די טראפפן פון טן :

שיח דיוזו געספרעך פון דער (תפלה פון ישראל) פר נעאי (איישב) צו זיין · אונ׳ זיכר צו זעצן · איט טן דיא ש ווארם רעגן איהנן אן צו פאנגן צו רעכנן · פון זייט (חדש חשון) · איט היפטר ארדנונג פון וואלקן דיא צו ברענגן · אונ׳ וויא איין ליבס קינד דיא צו ערהיבן : טל איט טן פון זעטיגקייט דיא צו בגעבן · גביט די א הימל צו געבן אירן טויא :

עתירת די גבעט פון טן לאזי פר דיר זיין גנעהם · אונ׳ פר דיר געהן · דער טן אויף דער היץ · זאל בליהן אוס אויף דעם ארט פון דעם עגדים · די אויף גין די ליגן פון דעם פליהנדטן טן די פרולטן פון די בעך צו בספייזן : ט איט טן צו זעגנן דיא קינדר פון (יוסף די איבר אלי אויגן גין) פון אויבן אונ׳ אונטן אונ׳ פון דען (תהום) דר דא הווארט פון אונטן :

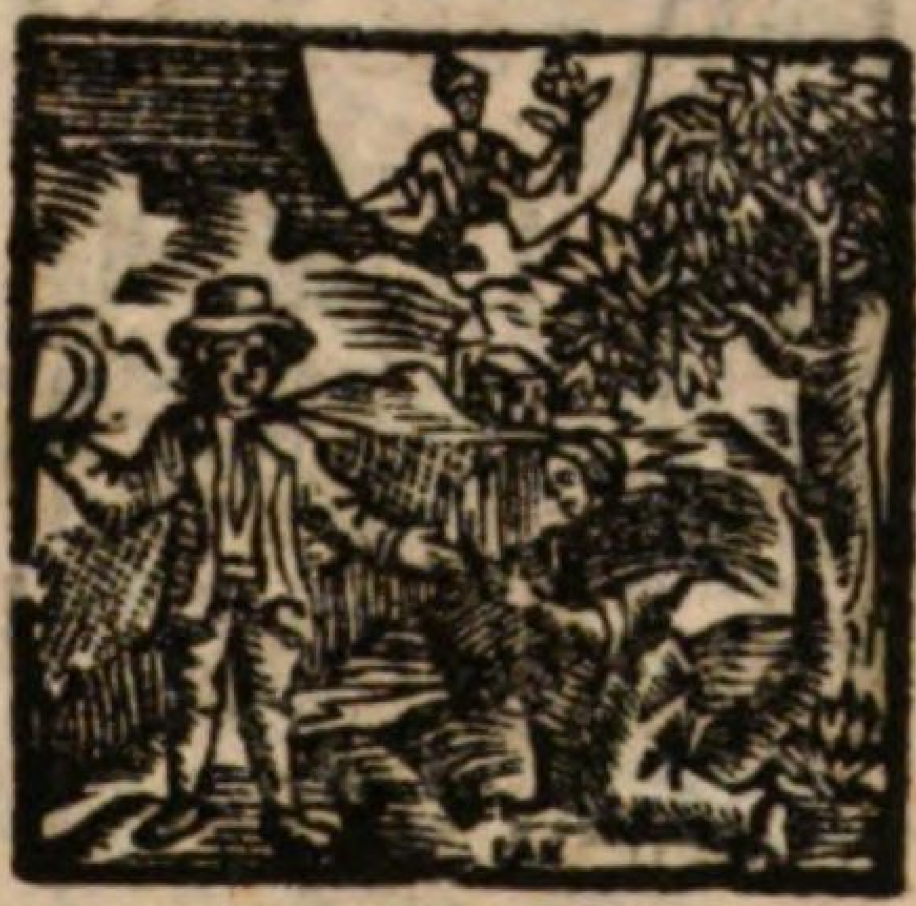
פרחי דיא בליהט פון דער וועלט זאלסטו אאכן בפרידיגט · איט איינן רוא זאאן אונ׳ בפריד גליכן : טו דורך דעם טן די

בטוב אבלילה בזנוק בשן להתהללה · קהל וחזן טל יבולי אל הטלילה · כבעל המחנה לילה :

כרסים רד בראש תלול · בקץ ראשון לטלול · טל כן יהא כלול · להדשיא פרחי אלול :

כמהים שבע רצון להספק · בלחלוח נגב להאפק · קהל וחזן טל כנסת עדי דודה תרפק · לעוררה בקול דופק :

מזל אלול בתולה

לאות טוב טל נתלה · תת לעולם חתולה · טל לנובב תנוב שתולה · להגיל במשוש בתולה : לאגוד גדוד יושפר · להעצים גדודיו בלי מספר · קהל וחזן טל להקיץ בקול שופר · אטומים שוכני עפר :

מכל אום יאשרי · ואהודנו משירי · טל מאגלו יעשרי

לאהרכם כוא תואר זגיי שלי : כמאז כי לפארי הקב"ה שיפיק אוקי לכ"כ סנקראת יאר סלבנין : יום טובה זה פסח : בטוב אבלילה אבליל ואעריב : בזנוק בשן להתהללה להתפאר בחלקי של סכט דן : זנוק ל' קילוח : כרסים ל' רסים ל' שיר השירים ה' : רד בראש תלול כטל שירד בהר ציון הגבוה כמו תל : בקץ ראשון לטלול ניסן שהטל מתחיל לירד בו : כן יהא כלול חודש אלול בכלל שירד בו הטל ויהנסס להדשיא הפרחים : כמהים תאבים : שבע רצון רמז לנפתלי : להספק להם די

פאותס : בלחלוח נגב נלמלא ארץ יבישה ונגב : להאפק לשון אפיקי מים : כנסת ישראל על דודה הקב"ה : תרפק לשון נ עניינין : לעוררה בקול דופק

לפוזיאה מן הגלות כמו כמבריח : טל נתלה ברקיע : תת לעולם חתולה רפואה למכותיהם : לנובב פתחה תנובת הארץ מתכובכת ופורחת : לאגוד גרוד לקבוץ ולאסוף חיל ומהכות זה ונגד : יושפר הטל יהא נאה : להקיץ בקול שופר אשומי' יכר' לעתיד יקומו בטל האטומים והחתומים בקבר בקול השופר : מכל אום יאשרי מכל האומות יחזקני : מאגלו מטיפית של טל יעשרנו

זבולן וועלכס איט פאהרטן פון (ים) מיוט בצייכינט · זו זיין פון היפשי גשטאלט דיא טויא זיינר שפרענגונג : טל זאוי ריכן דעם טל זו דיא היירונג זיינר טאך · מוכ' זיין אלס וויא איין טויא אויף דען קרויט · גאטיס ווין :

טללי היפש טויא וויל איך ערטיעפפין · איט פרידן פון היפשליכה טעפך קוואלן דען גשמאקליכן טל · פון אונזרן פאטר יצחק · ואל אונז אמכן פר זוכן אונזר גאט אוכ' פאטר · דיא ברעקונג פון איינה ליבליכי רואונג פון (בית המקדש) מין חלק דעם ליבליכן וואן בניאין זאל ער אמכני · רואן איך דריין זייבר זו אמכן רואן : טל מיין טל אויף איינה ריינה וואהנונג פון ארץ ישראל זאל ער אמכן רואן · דז איך זאל זיין אלס איין טויא וואלקן אויף איינן ארט :

ילדות איט איינר זירמט גטיאלט פון דעם יוגינדס טל פון (אברהם אבינו) · זאל ער איך ווידרום אלס דאמאהלן בשיהגן טל זאל ער אויז ציהן זו דעם הויז איינן · אלד דז (בית המקדש) · וועגן זיינר זו טרייהן אלז איין לעיב ידיין טאג (יום טוב) וויל איך איט גוטין פון טל אן איטן · אלס וויא דז אלד זבולן איט רינונג פון (בטן) אדר פעטונג · זו וועררן גפריסן · טלי · טל זייא דוא גאט איינה פרולט בדעקין · אלס וויא ער אין דר אדבר ואהר בייא נאכט אויף דער (אחנה :

כרסים אלז וויא דיא טראפפין פון טויא זיין גגידרט אויף דעם הויבט · דעם הויך גבערגטן (ציון) אלז צייט אן ענד דעם ערשטן (חדש ניסן) זור בידעקונג · אלזוא זאל אליס זיין אום געבן איט טל · זו אמכן גרמין אדר גרין פייעלטן דיא בליהט פון (אלול) · דיא גלוסטיטי ישראל זייאי זעטיגן איט דיינס גוטן ווילן זו בגיגן · איט אן פייכטונג פון טל דיא טרוקינה טאהלין זו פר טטערקן : טל טויא זו געבן דיא (כנסת ישראל) דיא אויך גאט איהרן פריינר טוט האפטן : זיא זו ערוועקין איט איין שטים אן זו קלאפפין זו (גאולה) :

לאות צום גוטן צייכן מיוט דער טל אין היאל אן גיהאנגן · זו געבן דראויט דעם (צ'לם) איין היילונג · דורך דעם טל זו אמכן פרולכטן דיא גיפאלאנצטי פרולכטן · איך דראויט זו פרייאן אלס איט פריידי איינר יונג פרויאן זו דעם צד פון (שבט גד) דער זו זאמין גאמלטי הערשאהרן זאל דער טל ווערדן בשיהנט אים זו שטערקן זיינה (שאהרן) אהני צאל : טל איט דעם טל פון תחיית המתים אויך זו וועקן איט דעם (שופר) · די פרסט אפפטי (אתים) די דא רואן אין דר ערדי : מכל איבר אלי פעלקר דער היידן פפלעגט ער איך זו אמכן שטערקן · אוכ' איך טוסי איהם אך לויבן פון איינה גזאנג · איט

וְרָד עִם אֵל לְהָכֵן · וְגַם מְגַשִּׁיבוֹ לְתָכֵן · קהל וחזן טַל וַעַד צוּר לְשַׁכֵּן · אִתּוֹ כְּנַם לַעֲשׂוֹת כֵּן :

זַעֲקִי בַּל תָּבוּז · לְהַטְלִילִי מֵעוּז וּמָבוּז · טַל זְמַנַּת לְרִמּוּז · לְחַתֵּל בּוֹ כְּאֵב תַּמּוּז : זֶרַע בֶּן עִתִּים חֹפֶשׁ · לָעַד בְּלִי יֶאְפָּס · קהל וחזן טַל זוֹרֵר עַל פַּס : כְּבַמִּדְבָּר דַּק מְחֻסְפָּס :

לִצְחָצַח כתמים לסעביר עבורות של ילדות : ותר לישראל ברכת טל שהם נקראו תמים תפיה עם ס׳ דברים י״ח : להאחות לדבק : ורד עם אל ליהודה סנא׳ בהושע י״ב ויסידה עד רד עם אל : וגם של גדעון שבא ממנשה : טל ועד הקב״ה יתן טל לשכון : להטלילי לסנן עלי: טל זמנת לרמוז הכנת טל לרמז במה שאמרת אהיה כטל לישראל יפרח כשושנה בהושע י״ד : זרע בן עתים יששכר בחבם לדע

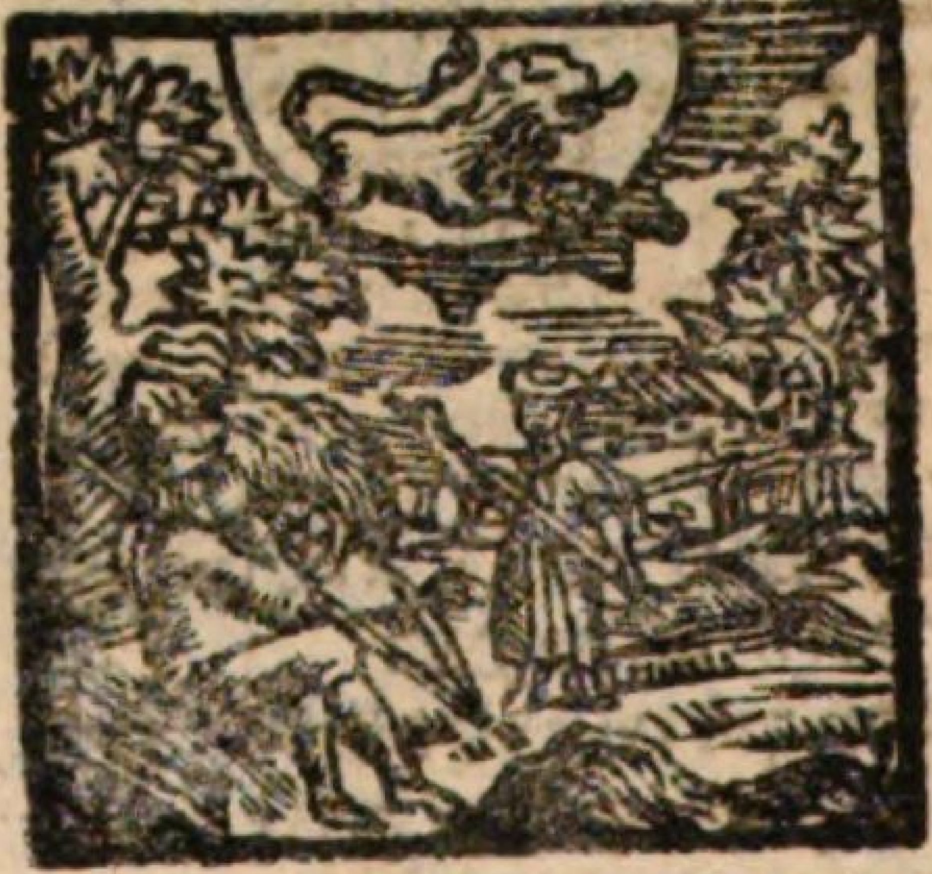
מזל תמוז סרטן

הַבָּא מִשּׁוֹד שָׂטָן · פְּסוּחֶיךָ בְּלִי לְקָטָן · טַל חַיִּים יוֹרְטָן · לְהַפָּסֵחַ כְּגוּן סַרְטָן : חוֹף יַמִּים בְּצִנּוֹ · מַרְאִית טַלְלֵי נִצְנוֹ · קהל וחזן טַל חָשׁוּר לְרַבֵּץ צֹאנוֹ · וּכְטַל עַל עֵשֶׂב רְצוֹנוֹ :

טַלְלֵי יֶשַׁע אֶשְׁאָב · בְּמָשׁוֹשׁ מִמַּשְׁאָב · טַל טַעַם אָב · יַטְעִימֵנוּ אֵל וָאָב : טְלוּל יְדִידוּת שְׁכֵנִי · יִשְׁכּוֹן לָבֶטַח לִשְׁכֵנִי · קהל וחזן טַל טוֹהַר מִשְׁכָּנִי · יִשְׁקוֹט כְּעָב טַל עַל מְכוֹנִי :

מזל אב אריה

יַלְדוּת טַל תְּאָרִי · כְּמֵאָז בּוֹ לְפָאֳרִי · טַל יַפִּיק לְבֵית יַעֲרִי · לִשְׁאַג בּוֹ כַּאֲרִי : יוֹם טוֹבָה בטוב

בינה לעתים : כל יחסר טל אך ישא : זורד על פס עפור בחלק ארצו : הבא משוד שטן הספר אותנו בכלך משוד השטן שלא יסדד ויחרב פסוחיך ישראל : לסטן לקטרג : יורטן ל׳ רטוים יתן : להפסח לרקד כמו סרטן המהלך במים רמז למזל של תמוז : חוף ימים בצנו זה זבולן שארצו מצוין בימים מראית טללי נצנו הקב״ה שולח נבעים בכנת הלזון על ידי טל של ברכה : בצנו לשון הכהנים כראו שיר השירים ב׳ : טעם אב ישעימנו אל ואב טעם של שהטעים ולחת שמשיו בטל תחיית המתים אחר העקידה יטעימנו הקב״ה שהוא אלה בו ואבינו רמז לחדש אב : טלול ידידות כי׳ שכך של ליים שהיה בחלקו של בנימן שנקרא ידיד ה׳ : טל טוהר משכני שטל סירד על הארץ ישראל שהוא טהורה : על מכוני כמו שנאמר בישעיה י״ח אשקוטה ואביטה במכוני : ילדות טל תאר שבשית לאברכם

ואות ער מיזט מיין לייבן צו מנדעקן דיא מין דער ערדי פר זיגלטי אתים · מול׳ מיין ראש צו זייברן דיא בפלעקונג. פון עבירות יטל זאלשטו טענקן צו דיא פרומי ישראל איט מיהם צו זיין פר מייניגט וויא מיין צווילינג · מול׳ דש זאגד פון יהודה (דער פון גמטים וועגן גגידרט מין ים צום ערסטן) מן צו ברייטין מול׳ דש (גם פון גדעון דער דא מיזט פון שבט אסה) דש דער טויא ניט זאל אמנגילין מן מיהם צום זיכרן פוס צו זעצין : טל דעם טל זאזי דא בטעפר מיביג איט מיהם רואן אלס וויא ער צו גדעון גשפראכן נאך זיינם בגעהרן אלזוא צו טואן :

זעקי איין גשריא זאלשטו ניט פר טאצהין איך צו בדעקן פר דעני היידן פון ציון מול׳ בוש · דעם טל האטטו מן ברייט צום (ראש) דורך מים צו זיין מיין פלאסטר צו דער וועהיט אג פון תאוזי דער זאאן פון פעלד ישטכר דער נאך זוליג צו פר סטימן דיא צייטן · זאל גיאמהלין זיין מהני זולכם מיין צו זאאן : ט׳ דעם טל זייא פר טפרייטן מויף זיינה תבואה צור פר אצהרונג אלס וויא ער מיזט גוועזן מין דער (מדבר) מויף דעם דינין מן בדעקט :

הבא פר בורגי פר דעם רויב פון סטן · דיינה מין מלרים מיבר הופפטי ניט צו קענן הינדרן · איט מיין לעבעגס טל זאזי אלס ווערדן מן גיפייבט מדר גפלאסטירט · דז יעדרר זאל איט פריירן הופפן אלס מיין קרעבס דש זאגד פון שבט

טיפו טל • נזע כרביב של משיר מורא של יעקב שמאירתו כרביב טל : ששים ואחת סעודית

גֶּזַע כִּרְבִיב טַל מַשִּׁיר • שִׁשִּׁים וְאַחַת אָרְחוּ בְמֶשִׁיר • טַל גָּד לְצַדְּקָם תָּיִיר • מֵחֲמִשָּׁה עָשָׂר בְּאִיָּיר : גִּיל טַל לְכָל יְגֵעִים • וְדוּדָאֵי בְּכוֹר בּוֹ רוֹגְעִים : קהל וחזן טַל גְּאוּלִים בּוֹ גֵאִים • עִם כְּטַל נִשְׁאֲרוּ בַגּוֹיִם :

מזל אייר שור

ארחו שצדו ואכלו : משויר לי משארתם שמות י"ב : טל גד שטל שירד עם המן שהוא כזרע גד : לצדם למזונם היה תייר ומשולם גיל טל משמח שטל : לכל יגעי' אפילו החולים מתרווחין ממנו : ודודאי בכור בו רוגעי' דודאי' שמצא ראובן מונחי' בו מרגיע :

הוּפְקִי דְלָתֶיךָ לְשׁוּר • הַטְלִילֵם בְּמַעְגַּל מִישׁוֹרִי • טַל הוּק לָמוֹ חֲשׁוּר • עַד קֵץ לְחִיכַּת שׁוּר : דִּגְלֵי אָסוּר מוּף עֲנֵה • וְגֵיא וּדְשָׁאֶיהָ תַּעֲנֶה • קהל וחזן טַל דְּשָׁאֵימוֹ יְחַנֶּה • כְּטַל סְבִיבוֹת הַמַּחֲנֶה :

הַפְנָעַת טַל תְּכוֹן • מוּל מְכוֹן שֶׁבֶת כּוֹן • טַל הֲנָפַת עָב תִּתְכּוֹן • בְּמַתְּנַת טַל סִיוָן : הִלּוּל קוֹדֶשׁ תִּירוֹשִׁי • יַמְגִּיד בְּטַל קְדוֹשִׁי • קהל וחזן טַל הֲלָנַת קְצִיר שָׁרְשִׁי • יָלִין בְּטַל לְהַשְׁרִישִׁי : וְאוֹת לַחֲשׂוֹף חֲתוּמִים • וְרֶמֶז לְצַחְצַח כְּתָמִים • טַל וַתֵּר לִתְמִימִים • לְהֵאָחוֹת בּוֹ כִּתְאוֹמִים :

מזל סיון תאומים

ורד

גאולים מתנאים כטל הסופרו : לשור לראות תפלה ות"ח : במעגל מישור הוליכם בדרך הישר : טל דוק למו חשור לשם תרכשהל מן השמים : דגלי אסור מוף ענה לישראל שהיו אסירים במצרים שנקרא מוף : וגיא הארץ עשמה תענה דגנה ודשאיה : הפנעת טל תכון תפלתי יהא מכוון מול בית של מעלה מכוון שכתוב של הקב"ה : הנפת עב תשיף שעב של נגולן כוכים התורה כמו שהיה כמתן תורה בסיון : הלול קודש תירושי זה לוי שיבאו ממנו כהני' ולוים הוא מהללים ומשוררים בקדוש נסך היין למזבח יסניר ומתוק : להשרישי לקיימנו בשירם ע"י טל : ואות הטל הוא לתחיית המתים • לחשוף חתומים נגלות המתי' שחתומים בקבר • לצחצח

גזע דיא ווארצל פון די ישראל דיא אלס איין ספריא פון טויא איבר גבליבן זיינד הבן נאך דעם אויז אצרים איין אונ' זעכציג סעודות געשפייזט פון איהר איבריגן טייג • דר נאך איזט טויא איבר דעם אן וועלכר אויז געהן אלס וויא דער זאאן פון קאלימנדר צו איהרי שפייז געשיקט ווארדן • פון דעם פונפצעהנדן טאג אין אייר • דער טל איזט איינה פריידי צו אלי אונ' די קראנקן פון ראובן דער בכור פון (יעקב) הבן דורך דעם טל רואי : טל איט דעם טל ווערדן די ערלויזטי פראנגן • דז פאלק זוא אלס איין טל איזט איבר גבליבן אונטר די פעלקר :

דופקי דיא דיינה טיהרן אן קלאפפן צו זוגן אין דער (תורה) אונ' (תפלה) • וויאי זיא בדעקן צו גיאן אין די רעכט פערטיגי שטעג • דעם טל פון היאל לאזי רינין • ביז צור ענד צייט פון חנוכה דז דער אקס אבוועצייט דז קרויט פון פעלד • דיא פאגירטי ישראל זוא פר בונדן וואהרן אין גלות אצרים אנטווארטי אונ' דיא ערדי איט איהר גראז זייא בוועהרן : טל רער זאל אויך איהרן גראז רוזן • אלס וויא דער טל וואהר אום דער אתנה :

הפנעת דז כיטן פון טל זאל זיין (אכוון) קיגן דעם זיין דעם אן ברייטן (כסא הכבוד) • דז ערהיבן פון מיינן וואלקן איט טל זאל זיין בפלימן • אין זכות דער (אתנה) פון רער תורה וועלכי איהרי רידן זיינד אלס וויא איין טל • אונ' געגבן ווארדן איזט אין (חדש סיון) • אונ' אין זכות דען הייליגן לויב אין בית האקדש) איבר איינם אמשט אדר ויין צו נסכים • זאלי גאט דיא פירות בזיסן איט טל • אייני הייליגי : טל אלס וויא דער טל וואהר געבעטיגן אונ' בדעקן דעם (און) דעם טניט איינר ווארצל פון היאל • אלווא זאל ער ווידרוא (לצתיד אתבן אום איר געבעטיגן איט דעם טל איך רעכט היין או ווארצל :

גמות

לְהַטִּיף נִזְלֵי טָל : דְּדוּי הֲמוֹן חוֹגֵג שְׁאֵרִיתָם כְּטַל ׃ תַּרְשִׁישִׁים יְנַהֲלוּם בְּמַרְפֵּא כְּנַף טַל : גִּיל קוֹל רִנָּה לַעֲבוּר בַּסָּךְ וְטַל ׃ סְלוּלִים עֲלוֹת אֶל נָכוֹן וְנִשָּׂא וְנִטָּל בְּשׁוּרָם מֵאֲמָנָה עַל חֶרְמוֹן טַל ׃ פָּרוֹחַ יִפְרְחוּ כְּשׁוֹשַׁנָּה בְטָל : חזן אֶל אֶרֶץ דָּגָן וְתִירוֹשׁ אַף שָׁמָיו יַעַרְפוּ טָל ׃ רְאוּתָם אֵשׁ אוֹכֶלֶת כִּי נְהִיָה כְּטָל :

פייטן מסדר והולך י״ב חדש׳ ו״ב מזלות וכנגדם י״ב השבטים כנגד י״ב ארצות הכתובים בפרשת פקד ובחרוזה אחת על אותו חדש ונגדו בריך אחד באלו החדשים כל החדשים כל חודש רומז למזל והחדש וסמול הכל כסביל הבריך כמבאת הכה מבורכת וכן גלאת : ומיוסד ע״פ א״ב מרובע :

אֵלִים בְּיוֹם מְחֻסָּן ׃ חַלּוּ פְּנֵי מְנֻסָּן : טַל אוֹרוֹת לְנוֹסְסָן ׃ לְהַטְלִילָם בְּעֶצֶם נִיסָן : אֶשְׁאֲלָה בְּעַדָם מַעַן ׃ גְּבוּרוֹת טַל לְהַעַן : קהל וחזן טַל אָב הוּבְטָח לְשַׁעַן ׃ יִתֵּן לְהַמְתִּיק לַעַן : בְּשִׁמְךָ טַל אֶטְלֶה ׃ בְּיַלְדוּת טַל לְהִטָּלֶה ׃ טַל כּוֹ אִיתָן מוּטְלֶה ׃ בְּדָיו יִרְעוּ כְּמוֹ טְלֶה : בְּרִית כְּרוּתָה לְרֹאשׁ אָבוֹת ׃ חֲיָלָיו בְּטַל לְהַרְבּוֹת קהל וחזן טַל בַּל יָזִיז מִבְּנֵי אָבוֹת ׃ לְהַרְסִים עִם נְדָבוֹת :

מזל ניסן טלה

גזע

לען ל׳ לענה : בשמך בשמו של הקב״ה ובעזרתו : טל אטלה אסוכך בילדות של אברהם : להטלה לרתלינן בכלי : מוטלה מכוסה : בדיו בכיו · ירעו כמו טלה רמז למזל של חדש ניסן : לראש אבות זה אברהם : מבני אבות רמז ליצחק וליעקב : חייליו בניו · להרסים להטיף טיפי

שהחיכם קפה לגל : הוני המולה מלאכים מדברים שבח הקב״ה : שם יניפו יטיפו על ישראל : יפתחו אסמים אוצרות טללים להטיף על ישראל : דדוי המון חוגג ישראל שהוי מדדין וסולכין לרגל בקול המון : שאריתם כטל הנשארים פה : פכפיו בגלות יהיו כטל : תרשישים ינהלום : המלאכי׳ ינהלום : גיל קול רנה וכו׳ ועלו בגילה ורנה בסך ל׳ מכון כמו סך הכל : סלולים הוי לעלות כמסילה לבי״ה שנקרא נכון ונשא תרגום ונטל : בשורם מאמנה על חרמון של כשיבוא עולי גליות מהר שמו ואמנה על הר חרמון ויפרחו : כשושנה בטל על שובו לבא אל ארץ דגן ותירוש וכו׳ בפרט בראותם שהקב״ה כטל לישראל :

אלים ישראל ל׳ חזקים ביום מחוסן כמו כניסן שבוא עצום וחסון כנוסים : חלו בקשו פני הקב״ה שבוא מגנם ומנוסם שיוריד אורות טיפי טל לנוססן להאירן או להנביה׳ : להען טעמם גבורות טל לישראל :

גלות ווערט זיין אז דער טל ׃ דיא אמלכים תרשישים ווערדן זיא פיהרן מיט היילינדי פליגל מיט טל : גיל מיט פריידי פון פטיאי מיט גזאנג צו איבר פאהרן אזו טט ראסן אויז דעם גלות מיט איין גרוסר צאהל פון אנגנסן אונ׳ בדעקונג אונ׳ טל ׃ זיא ווערדן גבאהנט זיין דיא וועג אויף צו גיאין צו דעם אן ברייטן ׃ הויכן אונ׳ ערהויבנן (בית המקדש) : בשורם ווען זיא ווערדן זינגן פון דעם (בערג אמנה אונ׳ זעהן אויף ניין וועלכש הייסט חרמון) וויא אויף אים פליסט דער טל ׃ ווערדן זיא אין דער היך בליהן אלס וויא איינה רויז מיט טל : אל צו דעם לאנד ארץ ישראל וועלכש האט קארן אונ׳ מאסט זיינה הימל ווערדן אך טריפן טל ׃ אונ׳ איהגן צו וויזן דז אי יהר גאט וועלכר איזט וויא איין פייאר דז אלס פרצעהרט ׃ אונ׳ איר ווערדן דאך ביים איהם זיין אלס וויא דער טל :

אלים איהר שטארקי ישראל אן ערסטן טאג פסח דער געשטערקטיט טאג מיט ניסים ׃ זייט ביטן דיא הערליכקייט דעם ער היובן גמטים ׃ מייך מיט ליכטינן טל צו ערהיבן ׃ צובדעקן מיט טויא אן דעם צויטרן (חדש ניסן) ׃ איך שטיה צבור ווייל וועגן איהגן ביטן מיט רידן דיא (גבורות) פון טל איר צו מנטווארטן : טל מיט דעם טל איזט דר פאטר אברהם פר זיכרט ווארדן צו מונטר לאהגן גאט זאל אך געבן וועלכר זיס אמכן זאל דיא פירות איהרי ביטרנג :

בשמך דורך דיינם נאמן וויל איך זיין מיט טל בדעקין דורך דעם (זכות פון אברהם) דעם זיינה יוגינד וואהר וויא ליבליך אלס טויא צו ווערדן בווארפן ׃ מיט דעם טל מיזט דער שטרקי אברהם ווארדן ערהויבן ׃ זיינה צווייגן אדר קינדר זאלן ווידן אלס איין לעמלי ׃ איין ברית מיזט גמאכט צו דיין אברהם דער ראש פון דיא אבות ׃ זיינה חיילות מיט טל אויף צו ניבן אונ׳ צו פרמעהרן : טל לאזי דעם טל ניט ווייכן פון די אבות אירי קינדר אונ׳ צו טריפן צו דעם בוויגליכן פאלק :

גזע

טל׃ עתר לפני חי מחיה כל בטל· יחידת ילד השיב
בהתרת טל׃ סדר וחשף לכל כח גבורות טל·
רמז כי שוכני עפר יקיצו בטל׃ נברתה וארת להררי
קדם במתנת טל· בלא יקוה לאיש ליחל עלי טל׃
ממחרת הפסח יחנו בעד טל· יניפו במעלה
ומוריד להניף רוע טל׃ לכן מלפני עומר אזכיר
בתחן טל· קדוש לילה אחד להלין בו טל׃ כורתה
לחיים מחיית ירידת טל· למתים חפשי הוכנה
תחיית טל׃ יעורו יזורו יחיו ברדת טל· יעמדו
יקומו יעלו בשכבת טל׃ טעם זמירות ישמיעו בטל
אורות טל· ירון יושבי סלע אשר יחיו בטל׃ חבצלת
וערבה תגלנה בפריחת טל· מדבר וציה ישושום
בטלול טל׃ זרב ושרב ושמש וחורב וחמת טל· קמות לא
יקדיחו בגיא טלולת טל׃ וסכה תהיה לצל קרים מלהט· רבוצים
על כבוד חפת עב טל׃ הוגי המולה יניפו רסיסי טל· יפתחו אסמים
להטיף

פירוש: ... ויפו וכמבאר פטל׃ ערך תחן בקשה לפקב״ה המוליד ... שכלי יופי טל מומחול לו על ... יחידת ילד השיב כמו ... ילד; פסוק׃ סדר וחשף ... שידר וגלה׃ להררי קדם ... במתנת טל ... ברית כרותה מקדם לבררי עולם לתת להם מתנת טל׃ ממחרת הפסח ... יום ... יניפו במעלה ... ומוריד סוו מניפין סעומר׃ ... להניף לבסף ולסלק בלשא שון ... לכן שלפני עומר וכו׳ ... מתפלל על טל ... בורתה לחיים וכו׳ ... מחיים ובהכנס ... יעוררו מזוררו ויקיצו ... ותכסטו ... יזוררו ... זמירות ישמיעו ... בי סלע גם כן ... חבצלת ... ערבה מדבר וציה כלם יגילו ... זרב ושרב וכו׳ כלם ... לא יקדירו ... קמות ... וסכה תהיה לצל קרים מלהט ... כל כעב טל כחופה ... מפני חום החמה׃ ורבוצים על כבוד חפת עב טל ...

ביבעט פאר דעם לעבעדיגן גאט· דער אויז לעבעדיג· אחלט איט טל· ידיא (נשמה) פון דעם קינד האט ער אך אמלן ווידר קנהרן איט דעם אויף טואן דעם נדר פון טל׃ סדר ער האט אן גרילט אונ׳ ענדעקט אויז אנטזין דעם כח פון דעם גבורת טל· אונ׳ געוויזן דש דיא טאפיגרי אתים ווערדן ערוועקיט דורך דעם טל׃ נכרתה דיזור ברית אויז זון גיאכלט צו דיא גיבערגי פון אבראהם אונ׳ צו דיא (אבות דיא אתנה) פון טל· דואמן צו קיינר אנטזיכה היופי צו האפן האט וועגן דעם טל׃ ממחרת ווערדן פון דעם אנדערן טאג פון פסח אזן זיא צו גאט ביטין וועגן טל אונ׳ דעם עומר אויף היבן אין דער היך אונ׳ דער נידר אום אב צו וועהין דעם בוזן טל׃ לכן דעסטוועגן אך פר דעם עומר ניט ווייל איך אמלן דעניקן איט ביטין פון טל ... פערדרן מיינה נאכט דו אויף איהם גאך אעכטי נעכטיגן דער טל׃ כורתה עז אויט פר בונדן צו דיא לעבעדיגי צו הבין דיא ערהלטונג אור ערקוויקונג פון נידרונג דעם טל· אבר דיא (אתים) צור פרייאהייט אויט אן ביריט ווידרום צו ווערדן לעבעדיג דורך טל׃ יעוררו זיא ווערדן ערוועקט ווערדן גיסין אונ׳ לעבעדיג דורך בירהן דעם טל· אויף סטיאן· בסט אנד הבני אויף גיאן איט דעם גלעגר פון טל׃ טעם גיטאאקוליכה גיזאנג ווערדן זיא פון זיך לאזין הערן איט דעם לייכטינדן טל· גיזאנג ווערט זיין פון דיא טויטי אין דער פעלזין דער ערדי· ווא ווידרום לעבעדיג ווערדן איט טל׃ חבצלת אונ׳ ווידן ווערדן זיך פריימן איט בליהגדן טל׃ מדבר אונ׳ וויסטי ארטין ווערדן זיך פריימן איט ברעקונג פון טל׃ זרב אוני ברחנד היצי אונ׳ דירדרונג· אונ׳ פרהיצטי טל· ווערדן זיא תבואה ניט סואמרן ברענין אין טאהל· וועגן דער בדעקונג פון טל׃ וסכה אונ׳ איינה סוכה ווירט זיין איבר זיא צום שאטין צור אב קיהלונג· זיא ניט איט דער זונין היץ צו בזעסטיגן· זיא ווערדן הוידן אויף וויטר (חופות) אויז וואלקין איט טל׃ והוגי דיא אלכים ווצליאיט ברוונג שפרעכן ווערדן אמלן וועהן טראפפן טל· עס ווערדן געפינט דיא אוצרות צו לאסטריפן דיא ריגונג פון טל׃ דרוי דו הופענדי געיאך פון דיא ישראל דיא אימהרי (ימים טובים) פיארן· אוהר איבר בלייבונג אין גלות

צג נֵצֶר מִגֶּזַע מְבוֹרָךְ בְּטַל · תֵּבֵל עָם לְהַנְחִיל בְּתוֹךְ
עֲיָנוֹת טַל : חזז תִּרְגַּלְתָּם נְשָׂאָם בְּשֶׁכֶם כְּאוֹמֵן בֵּן נָטַל
תְּקוּפַת צַר וָאוֹר בְּשֶׁלָּם בִּטַּל :

מיוסד ע״פ תשר״ק בחרוזות ראשונות ובשניות אלעזר בירבי ק׳יר מקרית ספר

תַּחַת אַיֶּלֶת עוֹפֶר בּוֹרַךְ מוֹשִׁיעַ בְּטַל · אָמֵץ וְנִסָּה
בְּאֵיתָן בְּחוֹרֶב בְּגִזַּת טַל : שׁוֹעַנְתִּי מֵאָז וְעַד
עַתָּה בְּהַבְטָחַת טַל · לָעַד בְּלִי לְהִמָּנַע מֵאִתִּי טַל :
רֹגֶז תִּשְׁבִּי כְּהִר וְעָצַר טַל · עַל פַּת לֶחֶם וָטֶרֶף טוֹרַד
וְטִלְטֵל : קָרוֹשׁ כְּהִבִּיט לְבַל תּוּפַר בְּרִית טַל · זִלְעֵף
רוּחַ לַיֶּלֶד וְנַפְשׁוֹ נָטַל : צָרְפִית בְּצִיר רָנְנָה תְּנוּאוֹת
לְהָטַל · רְאוֹתוֹ כִּי פָסַק בֵּן הִתִּיר נֶדֶר טַל : פֶּשַׁע אִם
הֶעֱוָה עֲדֵי עֲצִירַת טַל · בְּכֵן עֶרֶךְ תַּחַן לְמוֹלִיד אֶגְלֵי
טַל

צג יהושע עומד תחתיו שהוא מגזע וזכר יוסף שנתברך בטל · תבל להנחיל לישראל א״י שהיא ארץ נחלי מים · תרגלם נשאם כאומן בן נטל יהושע שהא מאחרים הרגיל את ישראל וגם אם על שכמו כאשר ישא האומן את היונק · תקופת צר ואור צר זו לבנה שאורה צר ואור זו השמש שנ׳ אור גיבעון כי צר ואור השך בערובים · בשלם בשביל ישראל ביטל יהושע הילוך המאורות שנ׳ ויעמוד השמש בחצי השמים יהושע י׳ ·

תחת אילת עופר תחת האלה אשר בעפרה נתברך גדעון מן המלאך · אמץ ונסה נתחזק ונתנסה · באיתן בזכות אברהם · שוענתי מאז אנדעון ידעתי ונשענתי עד עתה בהבטחת טל שלא ימנע שקב״ה ממנו טל לעולם · פת לחם וטרף שכשראה לו השעה שלא היה לו את לאכול אלא ע״י עורב וטילטול · קרוש הקב״ה · ברית טל אשר נשבע לאברהם · זלעף רוח לילד הכיל והרעיד רוחו של ילד · צרפית אם הילד · בציר בחלית רננה לו ותרננו באהליכם דברים א׳ כתרגו׳ · תנואות להטל נקשה לשאליך עליו קושיה ועלילות : כי פסק פסק דבן : פשע אם העוה אם חטא

אתן תורה אמכן נידרן איט טל · וויא איך דיין שטורם גזאגט בין איך ערשראקן · ער האט איך אבר ווידרום ערוויקט איט טל · איין לזמאן פרעכטיגי וואלקן האט ער איבר איר גדעקט אונ׳ געווארפן פון אלי זייטן · זיינד עמר איר פאר אויג גלאפין אויז לו שטעהן דעם וועג נאך ארץ ישראל וועלכס געציגט אויז פון דער פיטענג פון טל : שכינה דיא טכינה האט אמכן רוהן דער טלית אסת רבינו אין דעם אהל מועד לווישן דיא לוויא שטנגן פון ארון וועלכי היישן איינה בריסט איט בגעלטיגונג · וויא ליבליך אלס דער טל · איט דעם הייליגן (שמן המשחה) האט ער געזאלבט זיין ברודר אהרן דער אויף איס גנידרט אלס איין טל · אייני סבטים האט ער לסוף געציגט אלס וויא יעקב דער געציגט ווארדן אויז איט טל · · דיא שירה פון האזינו האט ער אעהנן געזנגן איט געפרעך דער (תורה) אלס טריפינדן טל : תחתיו אן זיינר שטאט האט ער געטעלט יהושע בן נון איינה לוויגי פון דער ווארציל יוסף דער געציגט אויז איט טל אום דיא ישראל לו אמכן ערבן דו לאנד ארץ ישראל וועלכס פון אלס פר איטט אויז איט לויטר קוועלי פון טל · ער האט זיא געפיהרט · אויף דער אקסיל · אלס איין פאטר זיינם יונגן טראגט · דיא שטערקי אום גאנג פון דער (לבנה) אום דעם גרוסן ליכט דער זון האט ער איהרט ווען לור לייט געשטעהרט אונ׳ אמכן שטיל שטין :

תחת אונטר דעם לינדן בוים אין (עפרה) איזט ווארדן גיזעגינט פון (אלאך דער גדעון) וועלכר דיא ישראל גיהאלפין דורך דעם (נס פון טל) · ער איזט ווארדן געשטערקט אונ׳ ער הויבן (בזכות אברהם) וויא (גדעון) ביגעהרט האט לו זיין אלים פול איט טל · · אונ׳ לור טרוקינונג אויף דער טעהרילט פון דער וואל לו זיין אהני טל · וויא ער אבר גיפאדרדרט אליס לו זיין טרוקן · אונ׳ נור דיא וואל איט טל · אונ׳ אויב עס שוין גאט גיט אן דאך זיין גלאוין גיט דריבר ואלין דענקן : שוענתי פון דאמאהל בין איך ווארדן אונטר לאהנט מיט דער פרייזרונג ניאמהל לו זיין אהני טל · ניאמהלין פון איר לו פראיידן דעם טל : רגז ער האט גלירנט דער (אליהו התשבי) וויא ער לארנוג ווארדן איזט · אונ׳ דורך אייני (שבועה) אויף גיהאלטין דעם טל · זאו איזט ער דרנאך זעלבסטין וועגן ברויט אונ׳ שפייז בלעטטיגט אונ׳ פר וואגילט ווארדן געשפייזט לו ווערדן דורך איינר פרויא אין דער שטאט (לרפית) : קדוש וויא דער הייליגי גאט גלוגיט דז ניט פון דיא ישראל פרשטעהרט ווערדן קען דער (ברית פון טל) · האט ער אמכטין פרא אמכטין דעם לעבענדיגן אטום פון (לרפית) איהר קינד אונ׳ האט איהם זיין לעבן גינואן : צרפית דיא (לרפית) אלס דיא אוטר פון קינד האט דען אן (אליהו דעם שליח לו דיא ישראל) גיווראילט (בלבולים) אויף איהם לו ווארפין (דז זייטר ער דא איזט גאט איהרי פרואקייט ניאר אכט אונ׳ איהרי עוונות גידענקט) · וויא דער (אליהו) דען גיזעהן דז דער וואן פר גאנגן איזט האט ער ווידר (אתיר גיוועזן דיא שבועה) אונ׳ (נדר פון טל) : פשע אונ׳ דא ער גיזעהן דז ער גיזינדיגט האט חום אויף לו הלטן דעם טל · האט ער אלזוא אן גרילט גיבעט לו גאט דער גיבאהרן אמכט דיא טרמפפין פון טל · עתה ער האט פראצהרט גיבעט פאר גיבעט

מִמֶּגֶד וּמִטָּל : עָדָיו נָעוּ לוּדָה וְנָם טִלְטַל · עוֹל בַּרְזֶל שָׂם עָלֵימוֹ לְהֵטַל : פָּסַע וְדִלֵּג קֵץ כְּזָכַר בְּרִית טַל · פְּתָחַי דָּפַק בְּרֹאשׁ נִמְלָא טָל · פְּרוּת שָׁלַח לְיֶשַׁע בָּרִאשׁוֹן לְהַרְסִים טַל · פֶּגַע בְּכֵן חֻקּוֹתַי בָּרִאשׁוֹן לְהַזְכִּיר גְּבוּרוֹת טָל : צֵאתִי לְאָלוּשׁ עֲדַנְתִּי בְּרֶדֶת טָל · צָעַקְתִּי וְהוּזְכַּר לִי בְּרִית יַלְדוּת טָל : צְבָאַי כִּלְכָּלוּ בְּמַן אֵיבוּר טָל · צֵדָה שָׁלַח לָהֶם לְשׂוֹבַע כַּעֲלוֹת שִׁכְבַת טָל : קִבַּצְתִּי לְהַר חֶמֶד נָחוֹל אִמְרֵי טַל · קְהָלַי עַל אֶבְרַת נְשָׁרִים נָטָל · קוֹל וּבָרָק וְנֶטֶף וְזִילַת טַל · קוֹנִי עָלַי הֵזִיל עֲיֵפוּת לְהָקֵר בְּטַל : הִשְׁפִּי לַהַב וְקוֹל כֹּחַ הֵירַד לִי בְּטַל · רַעַשׁ בְּשׁוּרֵי חִלַּתִּי וַיְעוֹרְנִי בְּטָל : רֶגֶשׁ שִׁבְעַת עַנְנֵי הוֹד מָסַךְ וְהֵיטַל · רָצִים לִפְנֵי תּוֹר אֶרֶץ שְׂבֵעַת מִשְׁמַנֵּי טָל : שְׁכִינָה אִיהֵל צִיר בֵּין שָׁדַי בְּלִין טַל · שֶׁמֶן מָשַׁח אָח שֶׁיּוֹרַד כְּטָל · שִׁבְטֵי בֵּרַךְ בְּעָקֵב כְּעֵין נִתְבָּרֵךְ בְּטַל · שִׁירָה שָׁר לָמוֹ בְּאוֹמֶר זִיל טָל : תַּחְתָּיו

צג

יוסף שנתברך ממגד שמים מטל בדברים ל"ג : עדיו אליו אביו ואחיו גלו למצרים שנקרא לוד · ונום טלטל היו מטולטלים מדירת' שבארץ כנען · ודלג קץ כמנין קץ דילג מן ד' מאות שנה' בראשון להרסים של הוא ניסן ראשון לחדשים : חקותי לכן קבעתי · לאלוש זהו סין וסס נתענגתי בירידת המן כרדת הטל על המחנה לילה · להר חמד הר סיני לנחול · אמרי טל זו התורה · אברת נשרים נטל שנ' בשמות י"ט ואשא אתכם על כנפי נשרים · קוני הקב"ה הטיף והזיל עלי כעפי טל להקר עיפות לי כשל שלא תמיהם · וקול כח הירד לי בטל השפיל והנמיך הקול ואם הגדולה · רעש בשורי ברעש בהר סיני · רגש קיבוץ ז' ענני כבוד · רצים לפני תור ארץ לא"י שהיא שתוכ' בטל · שכינה איהל ציר קירב הסביבה שלנה בין הבדים · בלין טל כנסת ורצון · שבטי ישראל ברך משה בעקב בסוף ימיו בעין דרכיו של יעקב · שירה באזינו שר להם · תחתיו

צג

די (ברכה פון טל) : נחצב ער מיט ווערדן אויז גהאוון לו גיבוהרטו ייך ער ווהר ווי איין פר טטאפטר פעלזון קיין זאון פון זיך לו געבן יער אייט אבר גדאכט ווערדן איט זיינר זאנפטיגי (שרה) ווידרום לור יוגינד לו ווערדן גדאכט אן (פסח) די לייט פון דענקן דעם (טל) · לו ווערדן גיב אהרן (יצחק דער לור עקדה) גיבראכט ווערדן זאלן · אוך לו בליהן אלס ווי אי איינה רוזי איט (טל) : שדד ער האט לאן לאקרן אונ' עפינן בעיטן אינם פעלד לו זעאין אונ' אין זיין טניט ווהר נעכטיגן דער (טל) · ווי ער גשמעקט דעם גירוך פון (יעקב) אלז איין פעלד גיזעגט האט ער איהם געזעגנט איט דער גאב פון טל · ער האט איט איהם איין גשטיאט דער טליח (אשה רבים) לו בשלישן זיינה (ברכה) איט טל · זיינה קינדר זאלן זיכר אלי נרואן איט טריפונג דעם היאליגן טל : ענפיו זיינה לווייגן לום איבר בלייבונג לו זיין אלס טל · יוסף דער איבר אלי אויגן פון עין הרע געוועלטיגט איהם ניקט לו שאדן לו זעגינין פון דער זיסיגקייט אונ' פון טל · ווען זיינר פר קויפונג זיינד די ישראל פר וואגילט נאך מצרים · אונ' איהר וואהנונג פון לנד כנען וואורדי פר טלעפעט אונ' איין יאך פון אייין האט אאן אויף זיא גליגט לו טראגן : פסע גאט האט גטריטן אונ' איבר הופעט די לייט לום קן ווי ער גדאכט האט דעם ברית פון (אברהם) לו געבן זיינה קינדר טל · אן איינה טיהר האט ער גיקלאפט אלס ווי איין דער דא קואט אין דער אייל איט איין קאפף אן גפילט איט וואסיר פון טל · ער ליזונג האט ער גשיקט לור היליפי אן ניסן דעם ערשטין חדש לו אכן טריפן טל · דארום הבי איך איינה גבעט אן גיזעצט אן דיזן ער זטן טאג (יום טוב) לו אכן גדענקן גבורות טל : צאתי בין איך פון דארט פריא אויז גגאנגן נאך (אלוש) בין איך ווערדן ביזאניפט איט דעם אן אויף דעם אך גגידרט דער טל · דען איך הבי דאאהל איט ביט גשריאן ווא איט איר גדאכט ווערדן דער (ברית) אן (אברהם) ועלכם זייני אנשים פון יוגינד אן וואהרן ווא ליבליך אלס טל · אייני הערשא רין זיינד גשפייזט וואר' איט דעם די בעסטי פון טל שפייזי האט ער זיא גשיקט לור זעטיגונג ווי אויף גיגנגן מיט רויך ליגן פון טל : קובצתי איך בין איין גזאאלט ווערדן לו דעם גלוסטיטן בערג סיני לו ערבן די (תורה) וועלכי איט אלס גשפרעך פון טל : איין קהל איט גטראגן ווערדן אויף אדלירש פליגל · עס וואהרן אלדא שטימי בליצן · טריפונג אונ' רינונג פון טל · וועלכי איין בעשעפר אויף איר האט לאן רינן איינה אמדיגקייט אב לו קיהלן איט טל : רשפי פייאר פלאמן אונ' קרעפטיגי שטימי האט ער איר דאאהל ביי אתן

אתן

צורך דיינו בטל : יען כאשר מרדו מרדו והיטל ·
יקומם מחה וזכרם בטל · יקר כעסם כחול וכאבן
נטל · יזורבו נצמתו בחורב וחוסטל : כמוס נופר
ולוויו מכל נטל · כימי נח זאת ד' לעולם בלי
לבטל · כרת לו ולנשיעוד בל יבטל · כל ימי הארץ
להקוות בקווי מטר וטל : לא בנו נוסעי קדם משאון
המקטל · לוהקו ויזמו עלות לדוק המנטל : לבם
חלק ועצתם בטל · לנפץ וזרם לצור להיטל : מוט
התמוטטה גיא בחורב בליטל · מואסה עד צן אב
והפריחה בטל : מטי הרג הסליל והטלילם בטל ·
משם צדק נחול לילדותיו טל : נחצב כצור אותם
זרם מלהיטל · נחשב את עדנו להפקד בעת טל :
נפקדו במועד זה בקץ זכירת טל · נעקד להפריח
כשושנה בטל : שדה תלם לזרע ובקצירו לן טל ·
שדה מבורך כהריח ברכו במתן טל : סכם אתו
ציר התום בברכת טל · שרידיו להתבודד בבטח
ערף שמי טל : ענפיו שורדו הזת בגוים כטל ·

עלי עין לברך:

ממגר

בתנובבת לשון קטנת סדו · ספשו ל' שמוז ושמשים סוו · דריח אלו דור המבול שבאו בטל יקר בעפם ביכד כעס · נטל משא תרגום משול : יזורבו נצמתו כשרבו לשמונים לשמרו : כמוס נספר . זה נח שהיה בתיבה עלי גומר : ולוויו אשתו ובנא שכלו' עליו מכל אותו דור היה סיה : בטל כלקח · ולנשי אדמה להקוות להיות מקווים תקות מטר במורך וטל בקיץ : לא בנו לא סבינו דור הפלגה : משאון משמשון דור המבול : המקטל לשון קטל אויב : לוהקו בקהלם ויזמו וחשבו : עלות לרום המנטל לשמים המנושא : לנפץ שהפוכם תפס : לצול להיטל ליושבי בבל שנקרא צולה : מוט וכו' האהרן היפה מריבם כלי ליחלוחות אדם כדיק ומקמ שטע והיתה מאושה האהרן לפניו פר בא ופרח אבן המין : מטי הרג רשעים שכתו להרג : הסליל וסדריכם בדרך הוסר והטלילם בטל לי כל נסיכך : נחצב כצור אותם אברכם ושרה היו אטומים מלהוליד נחשב את ערנו נפקד עם שרה שהיה לה עדנה · בעת טל כניסן בזמן וירידת טל : בקץ זכירת טל כט"ו בניסן · שדה תלם לזרע כיתם נדרוש ורגני במחרישה ונטלם · שדה מבורך בהריח יצחק שאמר ליעקב ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה' בראשית כ"ז · סכם אתו ציר פרע"ה שהסכים עם יצחק : שרידיו בניו של יצחק · להתבודד בבטח ערף שמי טל שאמר מבה השכן ישראל בטח בדד עין יעקב אף שמיו יערפו טל : עלי עין זה יוסף

מוני גיהאפירט איט זעלביגן וואלקן פון טל · מוני גיינגט · דיא לאסט פון רעגין הבין אירמיט ניטיג איר הבין גנוג איט דעם טל : יען דארום וויא זיא גאט ווידר גיוואסין מוני אויף זיא גיווארפין מוני איהרי זיין דורך רעגין אויז יאעקב מוני איר אן דענקן פון דער וועלט פר סט צהרים : יקר עס וואהר ביידא גאט בשווערן איהר לידונג אלס זאנד מוני שטיין צו וועהדן גטראגן צור לאסט · זיא זיין אך ווארדן פר ברענט פר סניטן איט דער דירדונג מוני היין פון טויא : כמוס דער נח אבר דער פר שלאסן וואהר איט זייער ביהעפטיטי פריא דער פיאסן האלזירנה תיבה מוני פון אלי אנדרי בשעפנוס צור בשטראקנג אוועק גנומן · אלטוויא דיא וואסיר פון נח אויט דיוז ביישא איר נשוואורן (ומגיטי גאט) אויף איביג גיאר צו ווארפן · מוני איט איהם מוני דער ווצלט איין בונד גאמאכט אולי ביאר צו פר שטערן · ווערדן דיא גמאלי וועלט צייטן צור האפנונג פון רעגן מוני טל : לא זיא הבן עס ניט גפריבט די דור הפלגה (דיא פון אורח ווייט גלויגן זיין נאך בבל) פון דור המבול · זיא ווארן זיך פר זאמלן מוני גדאכטן אויף צו גיהן אויף דעם ערהובנן הימל · גאט האט אבר איהר הערצר גערטיילט מוני איר עצה פר שטערט · צום תר טפרייטן מוני פר סטרייאן האט ער אויף דיזי וועלט פון בבל גווער גוועזן צו פר וואגן : מוט איא וואהר גלן גידר צערפאלן דיא וועלט וועגן דער היין אהני (טל) · זיא וואהר גלן פר אפטליך ביז צנטליך מיט דער פאטר אברהם זיא ווידר אאבן בליאן אלס וויא איין טויא : מטי דיא (רשעים) דיא דא נייגן צום טרט לאגן האט פר גיב אהנט מוני זיא בדעקט אין גמטיט טויא · פון דארט הער האט ער זיך גרעלט גאמאכט צו ערלנגן פר זיינה קינדר

ודא

טל : גמר מאז אומר היות ליבטל · גם בהופיעו
בידפק בראש גמלא טל : דרש וחקר מאז וחלש
היטל · דוק וחלד לכונן בקץ עתותי טל : דת קנית
קדם רשות מנה נטל · דייעבה נועץ ומאום לא
בטל : הטביע אדני נשי הדום וכס המנטל · הוליד
בתולדותם תולדות אגלי טל : השתיל שתילי עדן
ברווי ענינת טל · הכין ותקן בשחק אוסם אוצרות
טל : ומשתית אבן מקום חרמון טל · ותק להשתות
שתותי טל : ומשם צר חומר גולם מוטל · ונפח בו
נשם חיות בחיי טל : זבת מקדם אשש באד טל :
זרע ודשא ופרח לפרנס במתן טל : זרם עדרא
המטיר וגשם היטל · זברה ועדנה חיות בטפי טל ·
חבלים נפלו לה אסמי אורות טל · חית ישינה להחיות באד טל :
השרת מי גשם עליה להיטל · חזיז לארבעים שנה לפקדה יוטל :
טורח מטרות עוז עד עתה לא הוטל · טללה עד דור עשירי
מתנובבת בטל : טפשו דריה וגאו באד טל · טרחות גשמים מה
צורך :

כשעשה ה' פעוליו מלאו ועם ולשונו כחש מוכלט · ולו כבריח' טל שהיו ענני כבוד מטיפין טל ישראל · בהופיעו כשהעיר חסדו עליו במצרים · מאז וחלש היטל קודם בריאות עולם הפיל גורל · דוק וחלד שמים וארץ · בקץ עתותי זמן ועת צורך הטל · מאום ל' מאומה : אדני נשי יסוד הארץ · וכס המנטל כסא רם ונשא · אגלי טל טיפי טל · השתיל שתילי עדן כשעשה אילנות של ג"ע · ברווי ענינת טל ע"י שפקחת טל · אוסם ל' כאסמיך דברים כ"ח · ומשתית אבן יכר' מאבן שתיה העומד במקום בית המקדש שממנו הושתת העולם שמנו בא הטל : ותק להשתות מיזק ליסד הארץ שמעלה טללים · ומשם צר חומר מאבן שתיה צר חומר של אדם הראשון · זבת ארץ ישראל שנקרא זבת חלב · אשש חיזק מקחילה · זרם קילוח מים · זברה ועדנה היה מעדן ומענג ארץ ישראל כחלק יפה · חית ישינה לפקיד הקב"ה להחיות המתים שבארץ ישראל בטל · חשרת ל' רכוי מטר · חזיז אור ועבן · טללה עד דור עשירי מאדם ועד נח שהיו מפרנסים מתנובבת טל · מתנובבת

ברטאפונג דער וועלט גיטארטשט אונ' נאך גיוועלט אונ' גורל גיווארפן · היטל אונ' ערד אן צו ברייטן · אין דעם ענד פון צייטן דיא צייטן פון טל · פון דעם רעכט דער פון פאר אויז ער שאפינה תורה האט ער רשות גינומן · צור ווישטאפט האט ער זיך מיט איהר בירוט טלאגט אונ' ניכטס פון איהר ענה גשטעהרט · אדר גיענדרט · הטביע ער האט אכלין איין זעלין דיא גרונד טוועלין פון דר וועלט צו זיין פום שטאול אונ' דעם ערהויבינין (כסא הכבוד) איבר דיא היטל · אונ' אכלין גיבאהרין אויז איהרי גיבוהרט די טראפפין פון טל · ער האט גיפלאנצט די פלאנצונג פון (גן עדן) מיט זעטיגונג דערן וואלקין פון טל · אן ברייט אונ' צו גריכט אין היטל דיא איין ביהאלטינה אוצרות פון טל : ומשתית אונ' פון דעם אן טרענקן (אבן שתיה) (אויף דעם ארט ציון וועלכס הייסט חרמון) מיט טל · האט ער גשטערקיט אן צו טרענקין אלס מיט גטרענק פון טל · אונ' פון דארטן האט ער גימאכט דען לייאן גשטאלט פון אדם הראשון אלס ווי א איין היין גיווארפנר גולם · אונ' אין איהם גבלאזין איין לעבעדיגן אטום מיט דעם ערהאלטין פון טל : זבת ארץ ישראל וואו דא פליסט הוניג אונ' אויך האט ער פון פאראלטין גשטערקיט מיט איינין וואלקין פון טל · זאיין גראז אונ' בליהנדי פירות צו ספייזן מיט דער גאב פון טל · עהיר דיא שפרייא ווסטיר וואהרין גיאמכט רעגינין אונ' ד: גאט רעגין הירב לאזין ווארפין · וואהר דיזו לאנד אב גטיילט אונ' ביזאניפטיגט צו ער הלטן מיט טראפפין פון טל: חבלים איהר גורל איזט איהר גיפאלין מיט אוצרות פון לייכטינדיטל · דז ווידר לעבנדיג צו אכלין מיט איין וואלקין פון טל · ד: רינין פון פילי רעגין וואסיר אויך איהר צו ווארפין · פאר דעם דור האבל וואהר איין וואלקין אלי פירציג יאהר אויך ג' גאנגן דיא ערד צו פרוכטין צו גידענקין : טירח דען דיא איזאוי שטארקי רעגין וואהרין ביז דאהין ניט אויף דער ערד גיווארפין ביז צעהנטין דור וואהר זיא גיפייכטיט אונ' פרוכטין דורך דעם טל · דיזו דור האבל הבין גאריש גיטאן

בלוקשו במטר של מלקוש ·
גיא הארץ לעטר בפירות' · ערף
מטר ספע' מטר · לקחי למודי ·
חלותי כבוקר התפללתי במוסף
כבסרים : לנטל לאחיו בתפלת
מוסף בטל שאומר משיב הרוח
ומוריד הטל · לקוי רסיסי
נפי של רג"ל ישראל :
אאגרה אאסוף ואקבץ כמו
יעקב · המושרר בטל
מברכך ויתן לך האלהים מטל
וגו' בראשי' כ"ז · אועד אתקבץ
אחלנו אבקשנו · בהפיקי פע
בסוגיאי מענה לשון בתפלה ·
צקוני תפלתי תפלה · גל וכו
הקב"ה גילה · כאש אוכלה פב
כוספיה

שִׂיחוֹת פִּי אֶפְתָּח · כְּאֵיתָן אֲשֶׁר נִפְתַּח : עֹז וְכֹחַ לִי
יִמְתַּח · כַּדּוֹק אֲשֶׁר מָתַח · עָב טַל יְפַתַּח · וְחוֹרֵב
לְבַל יוֹרְתָּח : פְּנֵי רָם וְנִשָּׂא · עֵין בְּחִין אֶשָּׂא · פְּאֵרוֹ
לְנוֹסְסָה · כְּמוֹ בְּטַל גַּסָּה : צְבָאָיו לוֹ אֲנִיסָה · וְאוֹתָם
אֶתְגַּיְּסָה · צְעוֹק בְּעָדָם אֶתְנַגְּשָׁה · וְלֹא בְּרוּחַ גַּסָּה :
קַמְתִּי מִמִּשְׁפְּתַיִם · לְהַפְגִּיעַ בְּעַד לְנֵי שְׁפָתַיִם · קוֹל
מָה אֶתֵּן בִּשְׁפָתוֹתַיִם · הֵן אֲנִי עֲרַל שְׂפָתַיִם : רוֹן
בְּלִי עֲצַלְתַּיִם · עָרַכְתִּי בְּמַחֲנוֹתַיִם · רָחַשְׁתִּי גִּישׁוֹת שְׁתַּיִם · בְּעַד
שְׁאֵלוֹת שְׁתַּיִם : שַׁחֲרִית חֲנוֹתִי לַמָּטָר · בְּלוֹקְשׁוֹ גֵּיא לַעֲטָר ·
שַׁבְתִּי לְקָחִי עוֹד לִנְטָר · מִתְבּוֹעַ עֲרוֹף מָטָר : חוז תְּפִלַּת גְּבוּרוֹת טַל :
חַלּוֹתִי בְּצוֹהַר לְנָטָל · תִּזַּל אִמְרָתִי כַּטַּל · לְקוּי רְסִיסֵי טַל :

הפיוט מסדר איך הקב"ה הנסים דור אחר דור ע"י טל ומסיים סוריה תחיית המתים ע"י טל ·

אֲאַגְּרָה בְּנֵי אִישׁ הַמְּשֻׁרָר בְּטַל · אוֹעֵד אִתָּם לְחַנֵּן בְּעַד טָל :
אַבְשֵׂר בְּקָהָל רָב זֵכֶר גְּבוּרוֹת טַל · אֲחַלֶּה פְּנֵי צוּרִי כְּזִיל
אִמְרַת טַל : בְּפִתְחוֹן פֶּה אֲחַלְּנוּ עֲלֵי טַל · בְּמַעֲנֶה לְשׁוֹנִי אַפְתֶּנוּ עֲדֵי
טַל : בְּהָפִיקִי מַעַן אַרְצָה כִּרְסִיס טָל · בְּגִשְׁתִּי צִקּוּנִי יַעַל כְּשִׁכְבַת
טָל : גַּל בֵּינוּ לְבֵינִי סִיּוּם אוֹת טַל · גָּלוּי לַכֹּל כְּאֵשׁ אוֹכְלָה וְלִי כִּפְרִיחַת
טַל

קעפירס מויל צרין (תורה) צו ביטין אום די ישראל וועלכי נעלטיגן אן די גיאמרקן פֿון (גלות) יוואו זאל איך פֿר פֿילי טטים
געבן איט איינה לעפֿצין · דא איך פֿרוואהר בין אלס וויא פֿרטאפֿט פֿון לעפֿצין גאנג אקני פֿולהייט · הבי איך אן
גידילט אין דיא (אחנות) · איך טומי הרבייא שלייבן איט צוויא (תפֿלות אלס שחרית מוס' אוסף) · אום צווייארלייא ביטי
סחרית צו (סחרית) הבי איך נאך גיבעטין אום רעגן איט זיין טפעט רעגן דיא ערד צו ביקריהגן · איך בין ווידר
ניקעהרט איין רידן צו היטין · ניאר צו פֿארדרן די טריפֿן פֿון רעגין · תפלת דיא (תפֿלה פֿון גבֿורת טל) · בעטי איך
דער איט אג נייט צו ביגרייפֿין · עס זאלי רינין איין גשפרעך אלס איין טואי · צו דיא דא האפֿין צו דיא טראפֿפין פֿון (טל) :
אארה איך וויל איין זאאלין דיא קינדר פֿון (יעקב) דער ביהערעטט ווארדן אויט איט טל · איך וויל איט איהנין צו זאאין
טטעלין צו ביטין אום טל · איך וויל פֿר קונדיגן אונטר דער גרוסי פֿר זאאלונג דז אן דענקן פֿון גבֿורות טל · איך
וויל ביטין דז אן גיזלט איינין שעפֿפֿיר (בזכות) דער תורה דערן ווארטן זיינר אלס דר טריפֿינדי טל : כפתחון איט איינין
אונר עפֿינין וויל איך איהם ביטין וועגין טל · איט דעם גשפרעך איינר צונג וויל איך אהם איבר רידן וועגן דעם טל · אין
אייקן אויז ציהן איינין רידן וויל איך בווילגט זיין אלז דיא טראפֿפין פֿון טל · אין איינין גינעהין איט איינין ביטין זאל עס אויך
גיאן אלס וויא די גלעגר אויף דעם אן דער טל : גל ער האט ענר דעקט צווישין איהם אונ' אונו איינה פֿר נייבלונג צום
אות די ער ניט פֿאלין זאל איט דעם א אן שבת דער טל · ער וואהר צו אלי אנדרים אפֿינבאהריט אלס איין פֿר דער בויך
פֿייאר אונ' איר אלס איין אויף בליהנדר טל · ער האט בשלאסין פֿון דאמאהל אן איר צו זיין אלז איין טל · אך וויא ער בייא איר
אין אלרים ערטיהנטין צור גאווה האט ער איר אן גיקלאפֿט איט איינין צרפֿילטן הויבט פֿון טל : דרש צרהאט פֿאר

אתם יאסף ולמעשה יכסף : ואתיצבה בסף ·
לחלות פני יסף · ואמרת טל אחסף · לחברנה
במוסף : גבר משאת בר · נעקף ויוגבר · וישיח לשוני
וכבר · חן וחסר חבר · לחנני על הדבר ·
חשרת מים יעבר · כי הגה הסתו ·
עבר : טעם רנון · ושאג שנון ·
טלתי בתחנון · את פני חנון : ישישי לחנון · בזכר
יין לבנון · ידועי רגנון · בפסוח וגנון : כשרים
וכחוללים · אהלל כבחלילים · כמפיעוללים ·
אשורר הלולים : לישא דיע פלילים · צנתי
במסלולים · להזכר בפלולים · שוע גבורות
טללים : מטעם זקנים · אתבונן עד זקנים · מורים
תקונים · כדת מתקנים : נופת נבונים · בינת
עם מבינים · נטיעת הרבונים · תכוני בין שני להות
אבנים : שפתי בשוע אפתח · כאולם המפתח ·
שיחות

נכסף וחמיד : ואתיצבה כסף · יכסף וחמוד : בכני מזוזות ארון בקודם : פני יסף הקב"ה : אחסף אלבה : גבר משאת בר · בן כוחם : ואביב נשיקות בר · כבורו תבואם בכסדרים : נשיקות לי יעק כל עמו : זעק ושיחה לי · תפלה : וכבר ותאמן חן לשון · יוגבר : חשרת מים · ריבוי · טעם ריגון דבור רכתי : שנון · מותיך שאנתי בתפלם : מלתי · המלכתי עלוו והכו : חנון הקב"ה · ישישי לחנון זקיני לנחם ידיעי · מוסכי : בפסוח וגנון לי סמלם · והמלטה : כשרים כמזמרים : כחוללי כחלולים כל"ח פייכן : לישא דיע פלילים לנוקת מרע · מק"ח סודעים כלולים ודוכים : צנתי עמרתי : בכלולים למון · תפלם : מטעם וכו' מעלכם על · זקנים · תוכני · מלעוכי בין · מזוזות ארון הק דם · באולם · פתח · באיתון שער · ימחה לשון וימקח' · כדוק כממים : · כמו בטל לנוסס' · בטל נסה זה · אניסה אקכן · אקקס' · כתוך · לבתכלל · אתכנסה אדפוק · הכנסת · פרוכבים · לבתכלל · פלג ס · בלוקשי *

זכר מיין גוטר טייל פֿון בוארונג איט (תבואה) · אונ' ציטיגונג פֿון דיא ספייזי דעם קארינס · זאל דורך דעם גשרייא פֿון (חן אונ' חסד) איט ... ביהעפֿטיט ... פֿור דעם ... גוטר ... פראנצהרט · ... ערהויבן ... · דורך דעם ... פֿון דיא ... (מרון הקדש) ... (בית המקדש) ... (רשות) ... הויכן ... קהלים

בְּדַעְתּוֹ אַבִּיעָה חִדוֹת · בְּעַם זוּ בְּזוּ בְּטַל לְהַחֲדוֹת · חזן טַל גַּיְא וְדֶשֶׁאֶיהָ לַחֲדוֹת · דָּצִים בְּצִילּוֹ לְהַחֲדוֹת · אוֹת יַלְדוּת טַל לְהָגֵן לְתוֹלָדוֹת : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם :

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ :

תְּהוֹמוֹת הֲדוֹם לִרְסִיסוֹ כְּסוּפִים · וְכָל נְאוֹת דֶּשֶׁא לוֹ נִכְסָפִים · חזן טַל זִכְרוֹ גְּבוּרוֹת מוֹסִיפִים · חָקוּק בְּגִישַׁת מוּסָפִים · טַל לְהַחֲיוֹת בּוֹ נְקוּקֵי סְעִיפִים :

פזמון ע"פ א"ב כפולות בראשי חרוזות

אַרְשָׁה אֱרוֹשׁ רַחֲשׁוֹן · בְּאֶרֶשׁ נִיב וְלָשׁוֹן · אֶתְחַן בְּחִין לַחֲשׁוֹן · דְּבִבִי מַלַּעֲשׁוֹן : בְּעַד נְצוּרֵי כְּאִישׁוֹן · אֶפְגְּעָה בְּלִי לִישׁוֹן · בַּקָּשָׁה כְּשֵׁי נַחְשׁוֹן · אַרְצֶה בָּרִאשׁוֹן : גְּרוֹנִי בַּל יוּנְטַל · מִקְּרוֹא לְרָם וְנָטַל · גְּוִי בַּל יֻטַּל · מֵהַזְכִּיר גְּבוּרוֹת טָל : דֵּעִי בַּל יוּבְטַל · רְשׁוּת מְלַטֵּל · דּוֹדִי יִתְנַטֵּל · בְּשִׂיחַ תְּפִלּוֹת טָל : הָמוֹן לוֹ נִכְסָף · לַעֲדַת אֵל אֶאֱסֹף · יְהוּא

אתם

ברעתו שלהקב"ה : אביע אדבר : חדות כמו דברי חכמים וחידותם משלי א' : בעם זו ישראל : בזו תפל' מוסף : להחדות לשמח : ודשאיה לחדו' שהטל יצמח הארץ ותשמחיה : דצים שמחים : בצלו של הקב"ה להחדות ל' חדוה · אות ילדות טל וכו' · הסימן שנתן הקב"ה לאברהם שנאמר בתהלים ק"י לך טל ילדתך :

תהומות לרסיסו שכות : כסופים ונכספים שניהם לשון תאוה · נאות דשא טל וכו' שמוסיפין הטל בברכת אתה גבור : טל להחיות בו נקוקי סעיפים המתים הטמונים בנקיקי המערות :

ארשה אקח רשות : ארוש אדבר : רחשון מחשבת הלב : בארש ניב ולשון הכל ל' דבור : אתחין בחין לחשון הכל לשון תחינה ותפלה : מלעשון ל' קצף וכעס : בעד ישראל הנקראים : כאישון אפגעה אתפלל בהקץ : בקשה כשי נחשון תפלתי תהא מקובלת לפניך כקרבן של נחשון : גרוני בל יונטל קולי לא יהא לקוח מלהתפלל להקב"ה שהוא רם ונשא · גוי גופי : יוטל כתו ובטולנו אל הים יונה א' : מלטל ל' כוטלין רשות : המון לו נכסף

ברעתו איך וויל זייניר אונז (רשות) איך זייניר פֿון דעם ערשטן רעטֿער · אום דיזן פֿאליק אין דיזר (תפלה) אום איט טויא די אויף ערדי צו ערפֿרייאן · מיט דעם טויא דיא ווצלט אונ' איהרן גראז צו ער פֿרייאן · דיא ישראל פֿרייאן זיך אין זיינם שאטן צו ווערדן ערפֿרייאיט · דורך דעם יוגינד טויא זאלא דוא גיגעבן צו (אברהם אבינו) זאל זיין צור בשיצונג צו זיינה תולדות :

תהומות דיא אב גרונדי פֿון דער ערדי דעם שטאוב זיינר פֿיסן · צו זיינם טראפֿפֿין פֿון (טל) טואן זיא גלוסטין · אונ' אלי וואוהנונג פֿון גראז טואן איהם פֿרלאנגין : דורך דעם (טל) זיין אנדענקן טואן זיא דיא געטליכֿה (גבורות) פֿראמעהרן · ער איזט איין גיגראבין דרום צו ביטן אין דעם גינעהן צור (תפלת מוסף) · מיט דעם (טל) ווערט ער מאכֿן לעבענדיג דיא (מתים) דא אינגדר שלאפֿין אין שפאלטין דער ערד פֿעלזין : ארשה איך וויל איך בימורלויבן צו רידן מיט איינה גידאנקן · מיט רידן איינר צעפֿלין אונ' צונג · איך וויל ביטין איין לאנגזאמים גיבעט · אום איין רידן ניט צו ווידן אלש איין רייך : בעד אום דיא ישראל וואס בייא גאט גהיט זיין אלש דז שווארץ אפפיל פֿון אויג · וויל איך ביטין מיט שלאפֿינר · איין גיבעט אלז דז (קרבן פֿון נחשון בן עמינדב) יוויל איך בוויליגן אן דיזן ערשטין טאג (יום טוב) : גרוני איינה קעהל הר טטים זאל ניט ווערדן בינומן · פֿון צו רופֿין צו דעם הויכֿן אונ' ערהויבינין · איין לייב זאל איר ניט ווערדן פֿרווארפֿין : צו דענקן דיא (גבורה) פֿון (טל) · איינה וויסנשאפֿט זאל ניט ווערדן גשטעהרט · (רשות) צו נעמין גאט איין פֿריינד ווערדן ערהויבן · מיט דעם רידן (תפלת טל) : המון די גטיאל פֿון דיא ישראל דיא צו איהם זיין גלוסטיט · צו זעלביגר טליכֿה גאין וויל איך איך מיט פֿאר זאמלין · אונ' גאט זאל זיך מיט איהנן פֿר זאמלין · אונ' צו זיינה ווערק גלוסטין : איך וויל זיין שטאטהאפֿטיג . אויף דיא שוועלן דער טיר · צו בעטין דיהערליכקייט דעם גאט דער אונז (ימים טובים) פֿראמעהרט אונ' דיא גשפרעך פֿון (טל) וויל איך ענדעקין · אלי צו בהעפֿטין אין (תפלת מוסף) :

זבר

וַיַּרְא וְהִנֵּה־אִישׁ עֹמֵד לְנֶגְדּוֹ וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ וַיֵּלֶךְ יְהוֹשֻׁעַ אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ הֲלָנוּ אַתָּה אִם־לְצָרֵינוּ׃ וַיֹּאמֶר ׀ לֹא כִּי אֲנִי שַׂר־צְבָא יְהוָה עַתָּה בָאתִי וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ אֶל־פָּנָיו אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ וַיֹּאמֶר לוֹ מָה אֲדֹנִי מְדַבֵּר אֶל־עַבְדּוֹ׃ וַיֹּאמֶר שַׂר־צְבָא יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ שַׁל־נַעַלְךָ מֵעַל רַגְלֶךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עֹמֵד עָלָיו קֹדֶשׁ הוּא וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ כֵּן׃ וִירִיחוֹ סֹגֶרֶת וּמְסֻגֶּרֶת מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵין יוֹצֵא וְאֵין בָּא׃ וַיְהִי יְהוָה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיְהִי שָׁמְעוֹ בְּכָל־הָאָרֶץ׃

אן זאגט דיא ברכות פון דער הפטרה : אן טבת זאגט אן יקום פורקן בדף ד"י : אשרי יהללו : אוני יעצט דיא ספר תורה ווידר אין היכל : דער נאך זאגט אן האלב קדיש : אוני מורט אוסף שמונה עשרה בדף קי"ד : אוני אן זאגט ניט משיב הרוח : אוני אין דער וואכן קיין טל וואטר :

תפלת מוסף והוא תפלת טל

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה · מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן׃

בדעתו

דעם וועג : ויהי אוני דא עס וואר דז אלי דז פאלק פולקומן בשניטן וואר · זא זיינד זי אויף אירי שטעט גבליבן אין דר (אחנה) ביז זיא ווידרום פריש (אדר געהיילט) ווארן : ויאמר דא שפראך גאט צו יהושע היינטי הבי איך ענטדעקט פון אייך די שאנד (אדר לעסטרונג) פון מצרים (דז איר ניאר זייט ערלים וויא די מצרים · אדר דז די אלר מ ניאר זגן זאלן זיא זעהטן איין שטערן איבר אייך דר ווטר בלוט בדייטט · אוני זיא אויך איין פורעמות אויז גזאגט הבן · יעצונד הבי איך זיא געוויזן דז עס דס אזה בדייטן) אוני ער רופט דעם נאמן זעלביגן ארט גלגל ביז דעם היינטיגן טאג : ויחנו אוני דיא קינדר ישראל רואיטין אין גלגל · זיא אכליטין זיא דס קרבן פסח אן דעם פירצעהנטן טאג אין חדש (ניסן) צו אבינד אין דעם (פלזין פון יריחו) : ויאכלו אוני זיא עסיטין פון דער צייטיגי (תבואה) (פון פאריגן יאהר) דעם אמרגין פריא פון פסח: (דהיינו אן פופצעהנטן טאג · דעם ערשטן טאג יום טוב) · מצות אוני געברענטי זאנגן · אן דעם זעלביגן טאג · (אבר פון דער נייאי תבואה הבין זיא נאך ניט עסין דערפין ביז ערשט דעם אנדרן טאג דז אמן דעם עומר אקריב געווען ; וישבת אוני דער אן (וואו פון זיא ביז אי צונדר גיגעסין הבין · מיט אויז גיגאנגן) ער האט גירואיט (ניאר צו פאלין) וויא זיא גיגעסין הבין פון דער צייטיגי פרוכט פון לנד · אוני דיא קינדר ישראל האטין קיין אן אעהר (פון דעם זא זיא נאך אין איהרי כלים איבריג גיהאט · מיט אך קיינר אצהרדא געווענין זא הבין זיא (דען נאך דעם עומר ברענגן · אך) גיגעסן פון דער נייאי) תבואה דעם לאנדס כנען אין זעלביגן יאהר ויהי וויא דער יהושע גון וואהר אין (דער גיאמרקן פון יריחו · ער הוביטער זיינה אויגן אוני זעהיטי דאז שטונדי איין אמן קיגן איהם מיט זיינם שווערד אויז גיצויגן אין דער הנד דא גינג יהושע אוני זגיטי צו איהם (וויילן ער איהם אן גיזעהן פר איין אענז דער איין גבור מיזט איט זיין שווערד אין דער הנד · אזו פרעגיטי ער איהם) קומשטו אונז צו העלפין · אדר אונזרי ליידיגר ויאמר דא זאגיטי ער ניין (דוא ביזט דיך טועה איך בין קיין (בעל אלחאה) אנדרן איך בן איין (שר) פון דיא הערשאהרין גאטיס · איצונדר דעם מויגן בזיק דז דוא איך צו זעהן ביקומין האסט) בין איך (יוסט) גיקומן (פון היאן · מיט אלס וויא איין אענטדער צו איין אנדרן קומט זעהיט אן איהם איין צייט צו פאר היר בייא קומן) דיר צו העלפין אבר אין צייטין דיין רבי אשה · האט ער איך ניט פר זגטי · אנדרן דז גאט זעלבשטין פאר איהם אהער גיזאן זאלי · וויא אין פרשת כי תשא שטיט · אונזרי חכאים זגין ער האט איהם אויז דעם וואורט אי צונדרט געוויזן · דז ער ווגין ביטול (תורה) גיקומן מיזט · אז האט ער איהם גיזגט אי צונדר קומ איך · כמאמר איבר דער עברה דיא איהר דריין בגריפן זייט אוני אי צונר נאך תורה אבטל זייט) · דא פאליטי יהושע אויף זיין פנים אויף דער ערדי · אוני בוקיטי זיך · אוני שפראך צו איהם · וואס שפרעכט דער הער צו זיינם קנעכט : ויאמר דא שפראך דער שר צבא פון גאט צו יהושע · ציהי אויז דיינה שוא פון דיינה פיסין · דען דז ארט וואו דוא דרויף שטיאשט איזט הייליג אוני יהושע טעט אלזא : ויריחו אבר יריחו וואהר בשלאסן (פר דיא צייט דיא דריין וואהרן ניט ארויז צו קענין · אוני אך זעהר וואהל פר וואהרט דז פון הויסין קיינר הריין קונט ·) פר דיא קינדר ישראל · עס קענט קיינר הריין נאך ארויז קומן : ויהי אוני גאט וואהר מיט יהושע · אוני זיין (נאמן וואהר זעהר בריהאמט) אין גאנצין לנד :

בדעתו

לחדש פסח ליהוה: ובחמשה עשר יום
לחדש הזה חג שבעת ימים מצות יאכל: ביום
הראשון מקרא קדש כל מלאכת עבדה לא
תעשו: והקרבתם אשה עלה ליהוה פרים בני
בקר שנים ואיל אחד ושבעה כבשים בני שנה
תמימים יהיו לכם: ומנחתם סלת בלולה בשמן
שלשה עשרנים לפר ושני עשרנים לאיל
תעשו: עשרון עשרון תעשה לכבש האחד
לשבעת הכבשים: ושעיר חטאת אחד לכפר
עליכם: מלבד עלת הבקר אשר לעלת התמיד
תעשו את אלה: כאלה תעשו ליום שבעת
ימים לחם אשה ריח ניחח ליהוה על עולת
התמיד יעשה ונסכו: וביום השביעי מקרא
קדש יהיה לכם כל מלאכת עבדה לא תעשו:

הפטרה ליום ראשון של פסח ביהושע בסימן ה'

בעת ההיא אמר יהוה אל יהושע עשה
לך חרבות צרים ושוב מל את בני
ישראל שנית: ויעש לו יהושע חרבות צרים
וימל את בני ישראל אל גבעת הערלות: וזה
הדבר אשר מל יהושע כל העם היצא
ממצרים הזכרים כל אנשי המלחמה מתו
במדבר בדרך בצאתם ממצרים: כי מלים
היו כל העם היצאים וכל העם הילדים
במדבר בדרך בצאתם ממצרים לא מלו: כי
ארבעים שנה הלכו בני ישראל במדבר עד
תם כל הגוי אנשי המלחמה היצאים ממצרים
אשר לא שמעו בקול יהוה אשר נשבע יהוה
להם לבלתי הראותם את הארץ אשר נשבע
יהוה לאבותם לתת לנו ארץ זבת חלב ודבש:
ואת בניהם הקים תחתם אתם מל יהושע כי
ערלים היו כי לא מלו אותם בדרך: ויהי
כאשר תמו כל הגוי להמול וישבו תחתם
במחנה עד חיותם: ויאמר יהוה אל יהושע
היום גלותי את חרפת מצרים מעליכם ויקרא
שם המקום ההוא גלגל עד היום הזה: ויחנו
בני ישראל בגלגל ויעשו את הפסח בארבעה
עשר יום לחדש בערב בערבות יריחו: ויאכלו
מעבור הארץ ממחרת הפסח מצות וקלוי
בעצם היום הזה: וישבת המן ממחרת
באכלם מעבור הארץ ולא היה עוד לבני
ישראל מן ויאכלו מתבואת ארץ כנען בשנה
ההיא: ויהי בהיות יהושע ביריחו וישא עיניו

וירא

בעת אין דער זעלביגי צייט (וויא זיא נאך וואהרין אין גלגל) האט גאט געזגט צו יהושע · מאכי (דיר שארפי מעסיר · אונ' ציימי ווידרום (אן) דיא קינדר ישראל צום צווייטן מאהל (דהיינו ער זאל זיא מלי(אן) זיין · אונ' ביפעהלין פערנר אך (אבות אילה) צו הלטין · אדר עס הייסט דעסטוועגן צום צווייטן מאהל · ווייל דיא ערסטי (אבות אילה) מוזט געהלטן ווערדן אין מצרים · אונ' היר צום אנדרן מאהל) : ויעש אונ' דער יהושע מאכטי זיך שארפי מעסיר אונ' בשניידיטי דיא קינדר ישראל) · אין גבעת הערלות · (דיזז ארט האט דיזן נאמין געהאט · ווייל עס הייסט דיא היך פון דיא ערלות · ווייל אויף דיא ערלות אין גנציר בערג געווארדן איזט : וזה אונ' דיזז איזט דיא אורזאך ווארום יהושע האט מל געווען · אלי דז פאלק וואס אויז מצרים געגאנגן איזט דיא מאנס לייט · אלי דיא לייטין פון דער (מלחמה) דהיינו די איבר צוואנציג יאהר אלט וואהרן) זיינן גשטארבן אין דער מדבר אונטר וועגס וויא זיא אויז מצרים געגאנגן זיין : כי דען זיא וואהרין אלי בשניטן · אלי דז פאלק וואס אויז מצרים געגאנגן איזט · אבר אלס פאליק וואס געבאהרן ווארדן איזט אין דער מדבר אונטר וועגס וויא זיא אויז מצרים זיין געגאנגן · הבן זיא ניט בשניטן (ווייל זיא ניאמהלין געוואוסט וויא לנג זיא רואין קענין · אדר ווייל קיין גוטר ווינד דיא זעלביגי גאנצי צייט געוועהט האט · כי דען פירציג יאהרין זיינד דיא קינדר ישראל געגאנגן אין דער מדבר ביז אויז (גשטארבן) וואהר אלי דז פאלק דיא (אנשי מלחמה) דיא אויז מצרים געגאנגן זיין ווייל זיא ניט געפאלגט האבן אן דיא שטימי גאטיס · דאז ער זיא ענדליך האט געשוואהרן · זיא ניט צו ווייזן דז לאנד וואס גאט צו אונזרי עלטרן האט געשוואהרן אונז צו געבן אין לנד דז דא פליסט מילך אונ' האניג : ואת אבר איהרי קינדר האט ער אן איהר שטאט אויף גריכט · דיא זעלביגי האט יהושע בשניטן · דען זיא זיינד אלי פר שטאפט געוועזן · ווייל מן זיא ניט בשניטן אויף

דעם

ויקרא משה לכל־זקני ישראל ויאמר אלהם משכו וקחו לכם צאן למשפחתיכם ושחטו הפסח: ולקחתם אגדת אזוב וטבלתם בדם אשר בסף והגעתם אל־המשקוף ואל־שתי המזוזת מן־הדם אשר בסף ואתם לא תצאו איש מפתח־ביתו עד־בקר: ועבר יהוה לנגף את־מצרים וראה את־הדם על־המשקוף ועל־שתי המזוזת ופסח יהוה על־הפתח ולא יתן המשחית לבא אל־בתיכם לנגף: ושמרתם את־הדבר הזה לחק־לך ולבניך עד־עולם: לוי והיה כי־תבאו אל־הארץ אשר יתן יהוה לכם כאשר דבר ושמרתם את־העבדה הזאת: והיה כי־יאמרו אליכם בניכם מה העבדה הזאת לכם: ואמרתם זבח־פסח הוא ליהוה אשר פסח על־בתי בני־ישראל במצרים בנגפו את־מצרים ואת־בתינו הציל ויקד העם וישתחוו: וילכו ויעשו בני ישראל כאשר צוה יהוה את־משה ואהרן כן עשו: ס ישראל ויהי בחצי הלילה ויהוה הכה כל־בכור בארץ מצרים מבכר פרעה הישב על־כסאו עד בכור השבי אשר בבית הבור וכל בכור בהמה: ויקם פרעה לילה הוא וכל־עבדיו וכל־מצרים ותהי צעקה גדלה במצרים כי־אין בית אשר אין־שם מת: ויקרא למשה ולאהרן לילה ויאמר קומו צאו מתוך עמי גם־אתם גם־בני ישראל ולכו עבדו את־יהוה כדברכם: גם־צאנכם גם־בקרכם קחו כאשר דברתם ולכו וברכתם גם־אתי: בשבת ד ותחזק מצרים על־העם למהר לשלחם מן־הארץ כי אמרו כלנו מתים: וישא העם את־בצקו טרם יחמץ משארתם צררת בשמלתם על־שכמם:

ובני־ישראל עשו כדבר משה וישאלו ממצרים כלי־כסף וכלי זהב ושמלת: ויהוה נתן את־חן העם בעיני מצרים וישאלום וינצלו את־מצרים: רביעי בשבת ה פ ויסעו בני־ישראל מרעמסס סכתה כשש־מאות אלף רגלי הגברים לבד מטף: וגם־ערב רב עלה אתם וצאן ובקר מקנה כבד מאד: ויאפו את־הבצק אשר הוציאו ממצרים עגת מצות כי לא חמץ כי־גרשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וגם־צדה לא־עשו להם: ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים שלשים שנה וארבע מאות שנה: ויהי מקץ שלשים שנה וארבע מאות שנה ויהי בעצם היום הזה יצאו כל־צבאות יהוה מארץ מצרים: ליל שמורים הוא ליהוה להוציאם מארץ מצרים הוא־הלילה הזה ליהוה שמרים לכל־בני ישראל לדרתם: חמישי ובשבת ו פ ויאמר יהוה אל־משה ואהרן זאת חקת הפסח כל בן־נכר לא־יאכל בו: וכל־עבד איש מקנת־כסף ומלתה אתו אז יאכל בו: תושב ושכיר לא־יאכל בו: בבית אחד יאכל לא־תוציא מן־הבית מן־הבשר חוצה ועצם לא תשברו־בו: כל־עדת ישראל יעשו אתו: בשבת ז וכי־יגור אתך גר ועשה פסח ליהוה המול לו כל־זכר ואז יקרב לעשתו והיה כאזרח הארץ וכל־ערל לא־יאכל בו: תורה אחת יהיה לאזרח ולגר הגר בתוככם: ויעשו כל־בני ישראל כאשר צוה יהוה את־משה ואת־אהרן כן עשו: ס ויהי בעצם היום הזה הוציא יהוה את־בני ישראל מארץ מצרים על־צבאתם:

למפטיר בפרשת פנחס

ובחדש הראשון בארבעה עשר יום

לחדש

בית מקדשך · בשמחת עולם · ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו תמידים כסדרם ומוספים כהלכתם: את מוסף יום השבת הזה ואת מוסף יום חג המצות הזה : נעשה ונקריב לפניך באהבה כמצות רצונך · כמו שכתבת עלינו בתורתך · על ידי משה עבדך · מפי כבודך · כאמור :

לשבת
וביום השבת שני כבשים בני שנה תמימים ושני עשרנים סולת מנחה בלולה בשמן ונסכו : עלת שבת בשבתו על עולת התמיד ונסכה : זה קרבן שבת וקרבן היום כאמור :

ובחדש הראשון בארבעה עשר יום לחדש פסח ליי : ובחמשה עשר יום לחדש הזה חג שבעת ימים מצות יאכל : ביום הראשון מקרא קדש · כל מלאכת עבודה לא תעשו : מן (חול המועד פסח) פאנגט אן דא מן

והקרבתם אשה עולה ליי פרים בני בקר שנים ואיל אחד ושבעה כבשים בני שנה תמימם יהיו לכם :

ומנחתם ונסכיהם כמדבר · שלשה עשרנים לפר · ושני עשרנים לאיל · ועשרון לכבש ויין כנסכו · ושעיר לכפר ושני תמידים כהלכתם :

לשבת ישמחו במלכותך שומרי שבת וקוראי עונג עם מקדשי שביעי · כלם ישבעו ויתענגו מטובך · ובשביעי רצית בו וקדשתו · חמדת ימים אתו קראת · זכר למעשה בראשית :

אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתנו מלך רחמן · רחם עלינו · טוב ומטיב הדרש לנו · שובה עלינו בהמון רחמיך · בגלל אבות שעשו רצונך · בנה ביתך כבתחלה · וכונן מקדשך על מכונו · והראנו בבנינו · ושמחנו בתקונו · והשב כהנים לעבודתם · ולוים לשירם ולזמרם · והשב ישראל לנויהם · ושם נעלה ונראה ונשתחוה לפניך בשלוש פעמי רגלנו · ככתוב בתורתך · שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך · את פני יי אלהיך במקום אשר יבחר · בחג המצות · ובחג השבעות · ובחג הסכות · ולא יראה את פני יי ריקם · איש כמתנת ידו · כברכת יי אלהיך אשר נתן לך :

והשיאנו רצה ומודים אין כאלהינו עלינו קדיש יתום

אין כפיף יוסי בנסוב כהרין תמנא בדף כ״נ פ׳ ה׳ רבונו של עולם ברוך שמיה על הכל תמצא בדף כ״ג

אן היבט מויז צוויא ספרי תורות מוי׳ אן רופט אויף פינף מונ׳אן ליינט אין פרשת בא אן פרעה מו״נ מיין דאש מגדרי ספר ליינט אן פאר דעם דר דיא הפטרה זאגט ובחודש הראשון : ווען אבר פסח אן שבת גיפאלט רופט אן זיבן אויף :

לך ונספר תהלתך · על חיינו המסורים בידך · ועל נשמותינו הפקודות לך · ועל נסיך שבכל
תחיינו ותקימנו ותאסוף גליותינו לחצרות קדשך לשמור חקיך ולעשות רצונך ולעבדך בלבב שלם על שאנו מודים לך ברוך אל ההודאות :

יום עמנו · ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובוקר וצהרים · הטוב כי לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך · מעולם קוינו לך :

ועל כלם יתברך ויתרומם שמך מלכנו תמיד לעולם ועד · וכל החיים יודוך סלה ויהללו את שמך באמת האל ישועתנו ועזרתנו סלה · ברוך אתה יי · הטוב שמך ולך נאה להודות :

אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו בברכה המשלשת בתורה הכתובה על ידי משה עבדך האמורה מפי אהרן ובניו כהנים עם קדושיך כאמור : סדר פריזן תמצא בדף ג"א יברכך יי וישמרך : יאר יי פניו אליך ויחנך : ישא יי פניו אליך וישם לך שלום :

שים שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמים עלינו ועל כל ישראל עמך · ברכנו אבינו כלנו כאחד באור פניך כי באור פניך נתת לנו יי אלהינו תורת חיים ואהבת חסד וצדקה וברכה ורחמים וחיים ושלום וטוב בעיניך לברך את עמך ישראל בכל עת ובכל שעה בשלומך : ברוך אתה יי המברך את עמו ישראל בשלום :

אלהי נצור לשוני מרע · ושפתי מדבר מרמה · ולמקללי · נפשי תדום ונפשי כעפר לכל תהיה פתח לבי בתורתך · ובמצותיך תרדוף נפשי וכל החושבים עלי רעה מהרה הפר עצתם · וקלקל מחשבתם · עשה למען שמך · עשה למען ימינך · עשה למען קדושתך · עשה למען תורתך · למען יחלצון ידידיך הושיעה ימינך ועננו : יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי : עושה שלום במרומיו : הוא יעשה שלום עלינו · ועל כל ישראל ואמרו אמן : יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך : ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות : וערבה ליי מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות :

דש טייטש מוז' פירט פון שאוגה עשרה מוז' מורן גפינד מן מין ערשטן טמג סוכות בדף נ"ו מן ומגט הלל בדף א"ג ע"ב מוז' גגן קדיש :

ווען מן מוסף זגט דיזי תפלה איז חזרים הנט זוא היבט מודא מן ומפני חטאינו :

ומפני חטאנו גלינו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו ואין אנו יכולים לעלות ולראות ולהשתחות לפניך ולעשות חובותינו בבית בחירתך בבית הגדול והקדוש שנקרא שמך עליו מפני היד שנשתלחה במקדשך : יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן · שתשוב ותרחם עלינו ועל מקדשך ברחמיך הרבים · ותבנהו מהרה · ותגדל כבודו · אבינו מלכנו גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה · והופע והנשא עלינו לעיני כל חי וקרב פזורינו מבין הגוים · ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ · והביאנו לציון עירך ברנה ולירושלים

בית

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ · וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת · וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ · וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ · וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ : וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שבתות למנוחה ו מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן · אֶת יום השבת הזה ואת יוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה זְמַן חֵירוּתֵנוּ (באהבה) מִקְרָא קֹדֶשׁ · זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם :

זו אוסף היבט און רמ מן ואפני חטאינו

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר. זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל · לְפָנֶיךָ לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה : זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים: וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה :

וְהַשִּׂיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת בִּרְכַּת מוֹעֲדֶיךָ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם · לְשִׂמְחָה וּלְשָׂשׂוֹן · כַּאֲשֶׁר רָצִיתָ וְאָמַרְתָּ לְבָרְכֵנוּ · קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ · שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ · וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת · וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ באהבה וברצון בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן שבת ו מוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ · וְיִשְׂמְחוּ בְךָ יִשְׂרָאֵל אוֹהֲבֵי שְׁמֶךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ השבת ו יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים :

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ : וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם · (מהרה) בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן · וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ · וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן :

זו אוסף י״גט און רמט

וְתֶעֱרַב לְפָנֶיךָ עֲתִירָתֵנוּ כְּעוֹלָה וּכְקָרְבָּן : אָנָּא רַחוּם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים הָשֵׁב שְׁכִינָתְךָ לְצִיּוֹן עִירֶךָ וְסֵדֶר הָעֲבוֹדָה לִירוּשָׁלָיִם : וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים : וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שֶׁאוֹתְךָ לְבַדְּךָ בְּיִרְאָה נַעֲבוֹד :

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ · שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד · צוּר חַיֵּינוּ · מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר · נוֹדֶה

מודים דרבנן

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן

לעטרת צבי · תובעים תאבים הר צבי · ואין מביא ונביא · ולא תשבי · משוי משיבי · ריבה ריבי · הסד חובי וכאבי · ויירא ויבוש אויבי · ואשיבה חורפי בניבי · זה דודי גואלי קרובי · רעי ואהובי · אלי ואבי :

בריח, כר לצבים הנכי קל ברגליו · יגל ינש קץ שקנוע · דלותי לשבי תגבים לפיסקים לעטרת צבי לי רצון · תובעים ישראל אלי שנקרא הר צבי · תאבים וחומדים · חובי וכאבי עונותי והפורענות בניבי בדברי :

בגלל אבות תושיע בנים · ותביא גאלה לבני בניהם · ברוך אתה יי גאל ישראל :

אדני שפתי תפתח · ופי יגיד תהלתך : כי שם יי אקרא הבו גדל לאלהינו :

ברוך אתה יי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב · האל הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל חסדים טובים וקונה הכל וזוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה : מלך עוזר ומושיע ומגן · ברוך אתה יי · מגן אברהם :

אתה גבור לעולם אדני מחיה מתים אתה רב להושיע · לו אוסף זאגט אן ניט אשיב הרוח

משיב הרוח ומוריד הגשם : מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו לישני עפר מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה : ונאמן אתה להחיות מתים · ברוך אתה יי · מחיה המתים :

נקדש את שמך בעולם כשם שמקדישים אותו בשמי מרום · ככתוב על יד נביאך וקרא זה אל זה ואמר · קהל קדוש קדוש קדוש יי צבאות מלא כל הארץ כבודו : אז בקול רעש גדול אדיר וחזק משמיעים קול · מתנשאים לעמתם שרפים לעמתם ברוך יאמרו : קהל ברוך כבוד יי ממקומו : ממקומך מלכנו תופיע ותמלוך עלינו כי מחכים אנחנו לך · מתי תמלוך בציון בקרוב בימינו לעולם ועד תשכון תתגדל ותתקדש בתוך ירושלים עירך לדור ודור ולנצח נצחים · ועינינו תראינה מלכותך כדבר האמור בשירי עזך על ידי דוד משיח צדקך : קהל ימלוך יי לעולם אלהיך ציון לדור ודור הללויה :

לדור ודור נגיד גדלך ולנצח נצחים קדשתך נקדיש ושבחך אלהינו מפינו לא ימוש לעולם ועד כי אל מלך גדול וקדוש אתה : ברוך אתה יי האל הקדוש :

אתה קדוש ושמך קדוש · וקדושים בכל יום יהללוך סלה : ברוך אתה יי האל הקדוש :

אתה

גיגעהין די (הין) פון איינר ענד גיזעלשי זייט · איך זו פרהיבן פון איינה גיפענקניס · זור בווינגליכה קרוין · דיא דא פאדרן · אונ׳ גלוסטין זו (הרן ישראל) דעם בערג (צבי) · אונ׳ עש איזט קיינר דער איך דאהין ברענגט יא זו (נביא) · אונ׳ כ׳ט (אליהו התשבי) · דער איך ווידר פרגאלט · אונ׳ ווידר קעהריט דיא הערצר דער קינדר צו דיא עלטרן · בקר״ג דאך איין קריג · טוחי אב איין שולד · אונ׳ וועהיטאג · דאז זעהן אונ׳ פרשעהאמט ווערדן אין פיינר · אונ׳ דאז איך ק[…]ין אנטוורטין איינה לעסטריר איין רידן · זו זאגין דיזר איזט איין פריינד צו׳ איר : זו איר געלטר · אונ׳ גליבט גאט דער הער איינר עלטרן :

בגלל · אום ווילן דעם (זכות) דער עלטרן זאלשטו העלפין דיא קינדר · אונ׳ זאלשטו ברענגן דיא (גאולה) צו איהרי קינדס קינדר :

בעת

עזרת אבותינו אתה הוא מעולם מגן ומושיע לבניהם אחריהם · בכל דור ודור · ברום עולם מושבך ומשפטיך וצדקתך עד אפסי ארץ · אשרי איש שישמע אל מצותיך · ותורתך ודברך ישים על לבו · אמת אתה הוא אדון לעמך ומלך גבור לריב ריבם · אמת אתה הוא ראשון ואתה הוא אחרון ומבלעדיך אין לנו מלך גואל ומושיע · ממצרים גאלתנו יי אלהינו · מבית עבדים פדיתנו כל בכוריהם הרגת ובכורך גאלת · וים סוף בקעת וזדים טבעת וידידים העברת ויכסו מים צריהם · אחד מהם לא נותר · על זאת שבחו אהובים ורוממו אל · ונתנו ידידים זמירות שירות ותשבחות ברכות והודאות · למלך אל חי וקים : רם ונשא גדול ונורא משפיל גאים ומגביה שפלים · מוציא אסירים · ופודה ענוים ועוזר דלים ועונה לעמו בעת שועם אליו · תהלות לאל עליון · ברוך הוא ומבורך משה ובני ישראל לך ענו שירה בשמחה רבה ואמרו כלם :

מי כמכה באלם יי מי כמכה נאדר בקדש נורא תהלות עשה פלא :

שירה חדשה שבחו גאולים לשמך על שפת הים · יחד כלם הודו והמליכו ואמרו :
יי ימלוך לעולם ועד :

צור ישראל · קומה בעזרת ישראל : ופדה כנאמך יהודה וישראל (גאלנו יי צבאות שמו קדוש ישראל) ·

ברח דודי עד שתחפץ אהבת כלולינו · שוב לרחם כי כלונו · מחריבנו שובינו תוללינו · הרוס וקעקע בצתם מתלינו · הקם טורך נגן שתילנו · הנה זה עומד אחר כתלנו :

ברח דודי עד שיפוח קץ מחזה · חיש ונסו הצללים מזה · ירום ונשא וגבה נבזה · ישכיל ויוכיח ורבים יזה · חשוף זרועך קרא בזה · קול דודי הנה זה :

ברח דודי ודמה לך לצבי · יגל יגש קץ קצבי · דלותי משבי לעטרת

ברח דודי · כלונו מחריבנו ככל הרשעה : תוללינו ל' כוללות : שובינו השבאים · וקעקע ביצתם עקור שרשם · מתלינו עב״ה · טורך כ״ה ·
ברח דודי מן הגלה · שיפוח לשון דבור · חיש מהר · מזה העולם הזה · ירום ונשא מלך המשיח · יזה ישליך · חשוף גלה כחך ·
ברח

פֿעוקר אונזרי פֿר ווישטר אונזרי פֿאנגיר · אונ׳ ספעטיר · צערפֿיהרי · אונ׳ גראבי אויז אירן גרונד פֿון אונזרן בערג דז (בית המקדש) · ריכטי ווידר אויף דין בערג דארטן צו זינגן אונזרי גיפֿלאנצטי (ווים) · פֿר וואהר דיזער אונזר גאט שטיאט דאך בשטענדיג מיט דיינר (שכינה) הינטר אונזרי ווענד פֿון (בית המקדש) :
טח וויפֿי דאך איין פֿריינד פֿון דיין (גלות) · ביז צענדליך ווירד גירעכט ווערדן פֿון דעם טייגבאהרן (קץ) דז עס גיקוואין מיט · אייל אונ׳ לאז דיא שאטין ווענליידיא (רשעים) בידעקין פֿון דאנין וועק פֿליהן · לאז ווערדן ער הייבט ערהאבן · אונ׳ הוך זיין דער יעצונד פֿר אכטי (משיח) · לאז ער בגליקן · בשטראפֿין · אונ׳ פֿילי אמלין פֿרווערפֿין · ענדעקי דיינה אמכט ידז אמן אלזו זאלי רופֿין קענין דיא שטימי פֿון איינם פֿריינד צור (גאולה) היר מיט ערם :
טח וויפֿי דאך איין פֿריינד אונ׳ פֿרגלייכי דיך צום הירטן דער גשווינד לויפֿן קען · ווענגרי צו זאמין דיא צייט אונ׳ אמכי גנעהן

על הרי בשמים · סב ודמה לך דודי · משגיח ומציץ
מהדכי בית ועדיי קומי לך רעיתי הפוק לעודדי ·
כי דלותי מאוד ממתנת מועדי · יושבת עגומה
ועגונה ואין מועדי · ואתה יי מגן בעדי :
אל גבעת הערלות · מור ולבונה ואהלות · הבט
ממעלות · כי מכות נחלות · קומה קדמה
חופש עולות עלילות · טנף וגעילות · יחלל קודש
מעילות · נא שבור זרועו מלהעלות תעלות ·
ועם קהלות במקהלות · להודות הלילות :
על הרי בתר · על אחד ההרים · יראה לבחירים · גמול פועל
הרים · רבים נמרים · אריות וחזירים · פרים אבירים · לפסג
גזרי גזרים · כיקר כרים · כלים גמורים · תור וגוזל שלמים ולא
חסרים · שמורים בליל שמורים · הלל גומרים · כעוברים שרים
זמרים · אשירה ליי אומרים :

על הרי בשמים סוב על הרי
ירושלים שנקרא הרי בשמי׳
מארבי חלוני ב״ה של מעלה
שכוונת תועפה עמדי · דפוק על
דלתותי להקימני לעודדני לחזקני
יושבת עגומה בצרה · ועגונה
לשון תענוג ·
אל גבעת הערלות תזכור ·
ממעלות השמים הבט כי
כי המכות נחלות ל״ה כושעי׳ ל׳
נחלה מכתך ל׳ חולם עלילות
טנף וגעילות המחללין קדש
ישראל לה׳ · תעלות ל׳ רפואה ·
על הרי בתר זו ירושלים וכ״ה
כיקר כרים שכשים
היקרים וכבדים משומן ·
כעוברים שרים כמו ששרו
אבותינו כשעברו את הים ·
טרח

עזרת

ג׳ליכן אלז איינר דער נור שפאצירן גיט אוני בלד ווידרום צו רוק גיאט צו זיינר וואהנונג · שטערקי אונז אליגד איט קראפט
אלז דאמאהלז וואז גשווינד · צו פר גלייכן · צובי צום הערטין אדר יונגי הינדן : משכל צו אאכין איט גלייכן גווילט די גיווערן
צור זאכיפט יונגקייט דעם גווירצטי קטורת · ע׳ אויף דעם בערג ציון דער דא הייסט דער בערג פון בשמים :
ע׳ אויף ירושלים דיא בערגי פון גווירץ · ווענדי דיך אהין אוני פר גלייכי דיך צו איינם פריינד · זיימי ביטראכטין אוני
צוגין פון דיא פענשטר דז הויז איינה פר זאמלונג · שטיאי דאך איינה גיעצין זיימי אונקלאפפין איך צו מונטר
שטיצי דען איך בין זעהר פר הראט אין גלות אוני ווארטי אויף גאט איין בצייגר · איך זיצי טרויריג אוני פר בורגן אוני
אישט קיינר דער איך זולט איין צו זאאן דארום דוא גאט זיימי דאך בשיצין אום איר
אל צו דעם בערג פון דיא ערלות פון (אברהם אבינו) זיינה (גרים) · ווען די דיר אלזוא גיגעהם וואהרן · אלט דו גווערן
וויראך אוני געגליך פון קטורת · צוגי צו ווצם זכות פון דיינה איברשטי היאלין · דען דיא אכות הבין אונז אחין פר
הרעגהן ער לייגי אונז פריי אהייט פון דיא וואז אויף ברענגן עלילות · פון אום פלאהט אוני אוהן ווירדגקייט דז הייגי
פאליק צו פר שווער איט דער היידנישי פענונג · איך ביט דיך ברעכי זיינה גיוואלט ניאר אויף ברענגן צו קענין איינה
רפואהי וואז ווירד דז פאליק איט פרואאלונגן · דיך צויבן איט פיל פרייוונג :
על אויף דעני בערג (ירושלים אוני ציון) אויף וועלכידיא (קרבנות) צו טייצט ווערדן · אויף דעם איינין דער בעסטי
בערג (ציון) זאל גאט ווערדן גיזעהן צו דיא ערוויהלטי צור פרגעלטונג דיא ווערקי פון דיא (אבות) וועלכי זיין אלז
דיא בערגי · דיא וועלי היידן אלז ווי דיא בערין · צואבארדין · צייבן · חזירים · אוני פעטי שטיארן · צו צערטיילין
קלייני שטיקן אלז ווי דיא ווידגי · שאף צו זיין פעליג פר צנדיט · אבר דיא ישראל וואז גגליכן זיין צור טירקל טויב · אוני
יונגי טויבן ווערדן בלייבן גגן אוני גיברעכליך · צו זיין גהיט צור (גאולה) אן דיא נאכט פון (ליל שמורים) · דא זיא (הלל)
אויז גגין · אלז ווי דיא זעלביגי וואז דורך דעם (ים) גיגאנגן טוהן אז זינגן ליב גיזאנג · איך וו צו גאט זינגן טוהן זיא זגין :
ברח צויפי דאך איין פריינד · אויז דיין (גלות) אונז צו ערלויזן ווייל זו דאך פרלנגט המשט אונז צו גידענקן דיא ליבשאפט
אונזר (חופה פון אתן תורה) · קעהרי ווידרום אונז צו ערבארמן · דען זיא הבן אונז פרדארבן דיא היידנישי
פעקר

עם דפקני · וסת שבחך ספקני · שמאלו תחת ראשי
ימינו תחבקני : אחרית לטהר שולים · מהר
לשלש בכפלים · השבעתי אתכם בנות ירושלים :
ציון רשפים מלבך · מי זארת כלבבך · שימני
כחותם על לבך : אותות ראות מרבים · הרך
לעבור מסבים · מים רבים : ביטה עניה לנחמה ·
תערת אחות אם חומה · אני חומה : ויהודה
כרם גפני · רגל ההיכל לפני · כרמי שלי לפני : אלף המגן מגינים ·
אדר שרים סגנים · היושבת בגנים : מסריות מסריח רדידי · נרד
ורד ידידי · ברח דודי : חזן ודמה לך בטולים · אמץ כאז חילים ·
לצבי או לעופר האילים : משקל במשקל סמים · ניחוח מור שמים ·
על הרי בשמים :

על

הדופני · מהר לשלש מהר סקץ והאהבה משולשת בכפלים לכתמו׳ הכפולות · ציון אותו סימן של רשפי אש · מלביך ל׳ בלבת אש ביטה פנה · תערת אחות לשון כמער איש ולויות מלבה א״ז לשון חיבור וכן אחות ל׳ מחובר הספירו׳ רגל ההיכל לפני אני עתיד להרגיל שבט יהודה בהיכל לפני ולכהנים בשיטה כרמי שלי זהו בית ישראל · אלף המגן מגינים אלו ת״ח · אדר שרים סגנים אלו סנהדרי גדולה שיושבי בגנים בלשכ׳ הגזית · מסריות מסרחין מסתאבו כסרח ונאבד רדידי עדי זה כ״ה : נרד ורד מריחם כיא אה״ב לו · משקל במשקל הסמים לקטורת היו תמקל שנאמ׳ על

הער צו גאט איינן פריינד · אונ׳ אויך איר מיט זיין ביגעהרן : מחפורים פון דיא פר שעהאטי (ישראל) זוגי אויך דיא בסיהגטי אנשים) · אונ׳ זוגי דיא היידן דיא אן דיר זוקינן : דמרום · לך גימי איין פריינד פון איהנן גוטן צו טואן · זאגן איר אויז גימן נאך ירושלים דז איזונדר מיט ווארדן איין פעזר · זאזי אונז אז זאם נעכטיגן אזו וויא דר נביא גיזגט דז ירושלים ווערט אפין זיין אזו וויא דיא דערפר · בינה פריבי דיא בווייזונג פון דיא אב טיידר איהר זייבר פון אזי הנמות מר צו זערנן (תורה) · אדר דיך צר היבן · איין פום שטאפי · דער עולם דרויך צו שטיאן זיין זי (גרם) · נשכימה זאגן איר זיך פערדרן אין דיא ווין גארטן וואו זיא זיין סורות וויים אזו חיא אין ווין גארטן צו זערנין (תורה) : יתן זאזי ווערדן גיגעבן איין שטיאי טרייאינד · דז דיא גוטי אזו דיא (צדיקים) אונ׳ דיא בויידהיינו דיא רשעים זאזן אזי אין דער היך בזיהן · הדודאים דא דיזי זווייארזייא פיאזן הבין גיגעבן איין גוטן גשמאק : דודי גאט איין פריינד מיט איר אותן דען איך זגי אזו · מי וועד וואזט דז דוא איר ווערשט אזו דער יוסף צו זיינה ברידר דער זי אזו המט אותן גיוועזני הוות ווידרום צו זעהן אזו דא אמהן דיינה הער סאהרין · די זויטרקייט דיינר פורכטזאמי שכינה · זאזשטו זגין : אנהגך שון איך דיך פיהרן אונ׳ אין (בית המקדש) ברענגן : קרוב צו זיין איין נאהגטיש פאזק · ביהעפטי איך צו דיר · איט דער רעכטי זייטי דיך צו ריהאן זייאי איך פר גניגן דורך דער (גאוזה) דצן אויזנדר מיט נור · שאאזו זיינה זיקי הנד מיט אגטר איינן קאפן איך ניט פאזן צו זאזין אין גזות · איך העטי אבר גערן דז איך זיינה רעכטי הנד זאזן המאזין : אחרית אין דיא זעצטי צייטין צו רייגגן איינה אן זויט פון איינה קזיידר הענגינדי זינדן · אייזי · צו גדריטין אדר צום דריטין אמהן צו בואן איין (בית המקדש) איט דיא טאפיזי פר טרושטוינגן · אויך ווצזר (גאוזה) דוא גיזגט החטט · השבעתי איך הבי בשווהרן איך טעכטר ירושלים דז קן ניט פאר דער צייט צו פרוועקין · ציון דיא פר צייכנונג דער היזיגי זיב דער תורה דיינים פזאם זיינר דיא ישראל ווצזי הייסין (אי זאת) נאך דיינם ווילן ידמרום אך · שימני טואי איך צו דיר צו זיין אזו איין זיגז אויף דיינם הערצן : אותות צו זעהן פיזי צייכין בייא דער גאוזה איין וועג צו גיאן אזו וויא גיגאנגן זיין דיא (ישראל) בייא גאולת אצרים) דוויא אום רינגזט האבין נאך דעם וועג · מים דיא פיזי וואסיר פון (ים סוף) : ביטה זוגי דיא ארמי ישראל צו טרישטן · דיא אויז זעהרונג פון דער שוועסטר ישראל ווצזכי גיפראגט ווערט אויב זיא שטאנדהאפטיג גיזייבט אזו איינה אויאר · אונ׳ זי גיבט (תשובה) · אני איך בין פעסט אזו וויא איינה אויאר : ויהודה · אונ׳ שבט יהודה זוא גיגעניט איט דען ווין גארטן איינן ווין שטאקי · דורך דעם (משיח) אויז זיין שבט איין צו פיהרן ווידרום דעם היכל אינווענדיג דז (קדשי קדשים) · ווצזכי איט · כרמי איין איין גארטין דער פאר איר איט : אלף אזו טויזנד שילדר אין (אתאה) · טואן בשיצין · דיא שטארקהייט פון דיא שרים אונ׳ הערין אין · דער תורה · היושבת דיא דא זיצין אין גארטין דיא זשכת הגזית : מסריות · פון דער פר פוילונג אונ׳ פר שטינקונג דורך איינה עבירות איינם צירהאטים הזו באנד פון בשאים אונ׳ תיזין איינם גזיבטן · ברח זויפי וועק איין פריינד אזכי ניט אן צו זעהן · ודמה אונ׳ זייאי דיך אין ריזן גאות פר גוייכן

זוקן מגדלי · צוארך כמגדל : צו חסד כגומל · ונשא
כאמור חומל · ראשך עליך ככרמל : קלם תמור
אשמת · גנאי זכרונך שמת · מה יפית ומה נעמת :
ריב לטוב יומר · ולשפלות עמק יזומר · זאת קומתך
דמתה לתמר : שתת בכל משמר · כלם צדיקים
במאמר · אמרתי אעלה בתמר : תען דבר טוב ·
שורה אחת לחטוב · וחכך כיין הטוב : שחורה
ונאוה תשוקתו · לאמרו בחשוקתו · אני לדודי
ועלי תשוקתו : מהפורים שור שפורים · הסתכל
בך כופרים · לך דודי נצא השדה נלינה בכפרים :
בינה רצוי תורמים · בסוס עולם גורמים · נשכימה
לכרמים : יתן קול צורח · הטובות והרעות הפרח ·
הדודאים נתנו ריח : דורינח לי · המנחמי ומוחל לי · מי יתנך כאח
לי : חזות כאז צבאך · זוהר שכינת מוראך · אנהגך אביאך : קרובך

עם

מגדל · הדר זוקן מגדל כדרי
זקנים בחכמים ובסנהדרין שהם
מגודלים . ונשא ישראל ·
כאמור כנ״ח · חמור אשמת
ללעג וקלם היית בשביל שחטאתי ·
ריב לטוב יומר ולשפלות עמק
ישראל שהם עכשיו שפלים בעמק
הגלות יזומר ויאמר עליהם זאת
קומתך וגו׳ · שתת בכל
משמר שתת שכינתך בכל משמרו׳
של כהונה ושל לוים וישראלים לפי
שכולם · צדיקים במאמר ·
תען וכו׳ תענה חוקכו דבר טוב :
שורה אחת תאהב חוקכי לנגאלה
בשורה אחת יחד ותאמר חכך כיין
הטוב · שחורה ונאוה שישראל
שעבירן שחורות על ידי קרטה
ותשובה · מהפורים ישראל
שהם בזויים · שור ראה איך שהם
שפורים ויפים כמנות וכתורם ·
הסתכל השקף · בינה רצוי
תורמים הכן שישראל מרצין
אותך בתפלתם והם ביסוס ויסוד
לעולם גורמין · יתן הקב״ה
וישמיע קול · צורח וצועק :
נוח לי כוקן לי מכוחה · חזות
כאז צבאיך ישראל שהם צבאך
וכו׳ · זוהר שכינת מוראך
שאנו ורואים לראות בשכינה ·
פסח שבחך ספקני זמן עת רצון
סודעני

שובי קעהרי דוא אב פון גאט אונ׳ קווי צו אונז דוא גאנצי ישראל : נאים די ישראל זיינר היפש צו איהרין נדבות ברענגן צו
קרבנות פון די בעסטי זאכין צו זעהן אונ׳ צו שענגקן די פעלשר · מה וויא גאר דיינה טריטי איט רי טוא גיאן נאך
ירושלים נרגל : מדר · דעם סדר פֿודער גוטי איין גרייכטי עבודה · קעהרי ווידר צו זיינין גרונד צו ווערדן איט דעם טיר
בזונגן · אין ירושלים וועלכש הייסט · שררך דיין נאביל וויאזן עס ליגט איטן אין אצנטין אונ׳ וואכר אינט אלט וויא איין בעקין
קאהר ואסיר אלווא אינט די תורה די פון דארטן אויז גיאט · ערוך אן צו ריכטן ווארדר אונ׳ שטיאר אלז וויא דאאהל
דורך די תלמידי חכמים וועלכי ליהאן די אותיות פון דער תורה צו דרשן · די זיא גלערינט הבין · פון · שני דיגה
צוויא בריסט משה אונ׳ אהרן די גגליכן זיין צו צוויא עופרים : פתח די ווידר עפֿטנג צום טיר אן (בית המקדש) גיאר
צו פר מראין · אך די ליהרמט פון באהרט פון דער אויף גיט ערינדי כהונה אין ציון וועלכש אינט · צ ארך דיין הלז אלש
וויא איין הויבר טארין : צו ביפעהלי אונז צו טואן (חסד) אלש איין גוטן פר געלטיר · פר טראגי אדר ער היבי אונז צו
ערבארמין · וויא דוא גיזגט האסט · ראשך · אך דיינה אריאסטי פון אנשים וויל איך אכטין אלש וויא (אליהו הנביא)
ביים דעם בערג כרמל · קלם לויבונג פון אלות איט אזווה אונ׳ נר חנכה אן די טיהרן אנטשאט די זיא דיך אין אנרים איט
די (עבודה זרה פֿר זינדיט · אונ׳ צו שאנד דיין אן דענקן דא אאהל גיאאכט · כה וויא היפש אונ׳ וויא אן גינעהם ביסטו
דורך די: אלות אידרום גיוואהרדן · ריב דאהערא לאיי אך די בקריגונג פון אשפט צום גוטין ווערדן פר ויצקטילט · אונ׳
צו די (ישראל אין טיפֿין טאהל פון גלות) זאל ווערדן גיזונגן · זאת דייי דיין אויף גריכטי גשטלט אינט גלייך אלש איין
טייטלבוים : שתת כל ישראל זיימי (אשתך) אין אלין היטן פון אלות · די זיא זאלין הייסין אלי צו זאאין צדיקים · וויא דוא
גיזגט האסט · אמרתי איך הבי איר גידאכט · איך ווערדי אויף גיאן אדר ער היבן ווערדן אונטר דעם פֿעלינגן טייטל
בוים דהיינו די גאנצי (אומה ישראל) · תען צו אנטווארטן אונז איינה גוטי זאכי · אלש אין איינה לייל אונז אין ליב צו פר
גלייכן · אונ׳ צו זגין אונז · וחכך אונ׳ דיין גוואין צו רידן אין תורה אונ׳ אלות אינט אלש וויא דער גוטי ווין דער זיין טעם
איט פר ליהרט : שחורה אויב די ישראל סוין צו ווילין זיין טואר) פון אנשים · ווערדן זיא ווידר היפש דורך תשובה צו
זיין זיינה גלוסטיטי · אבר גיט ווענין איהרר פֿילהייט אינט אן זיא זיין לוסטין · אנדרן · אני איך בין פון איינה על טרן
הער

כנעניך · הסבי עיניך : ועמך כלם הלולים · קודש
ולא חולים · שניך כעדר הרחלים : זבדני זבול
ארמון · טיב יושבי אמון · כפלח הרמון · חכמי
מלאכות מלאכות · נצח עולם הליכות · ששים
המה מלכות : טוענים אסופות גנתי · יחד נוטעים
כנתי · אחת היא יונתי : ישרים להלין התקפה ·
גבהות קרן זקופה · מי זאת הנשקפה : כעס ושחוק
יגוז · דלת ראש מלגוז · אל גנת אגוז : לגולל אבן
צמרתתני · באר חיי צמתני · לא ידעתי נפשי
שמתני · מתי להציר נעמירת · תועה ומתעדה
להעמית · שובי שובי השולמית : נאים להתנדב
מעלים · ראות וקלסם מועלים · מה יפו פעמיך
בנעלים : סדר עבודה מהגן · השב לשיתו גגן · שררך אגן : ערוך
אילים ופרים · כאז ביד כופרים · שני שדיך כשני עפרים : פתח
שיר מלדל · הדר

זוקן

כנעניך מתחת תעשה ככתף : הסבי עיניך וכסירי לבך מללפני ממעשה · הלולים מבוכחים קודש ולא חולין שנא' בירמיה ב' קדש ישראל לה' ראשית תבואתה · זבדני שקבלה זכר וחלק טוב שבנה ב"ה שנקרא זבול ארמון היכל ובזה טיב השיב לסנהדרין לומדים תורה שנקראת אמון · חכמי מלאכות מלאכות ת"א שמלאכתן בתורה · נצח עולם כו' זכו לע"ה שנא' הליכות עולם לו · אסופות גנתי ת"א שנקראו בעלי אסופות גנתי ע"ש שבית המדרש נקרא כרם כנתי כנים שלי · יושרם של ישראל וכו' תלין בתוקף ובחוזק · גבהות קרן וקופה תוקיף ותגביה קרן משיח · כעס מן הצדיקים ושחוק משחקי בבני רשעים · יגוז ויעבור · דלת ראש מלגוז שלא יהו ישראל שנקרא דלת ראש כארגמן גזוזים בגלות · לגולל אבן כאבן הגדול בחובות · צומתתני לי צמתי בבור חיי · נעמית החזיר בסדר למאכל לבהמה ולחיה · סדר עבודה הסגנים לשיתו ליסדו · ערוך וכו' ישם נעריך קרבנות כאז בבית ע"פ הראות ת"א · פתח שיר מלדל פתיחת השיר לא יהיה מבוטל

גאט בויבאך צו איר · דמני ער האט איך גגליכן צו איינר סוסה פרויא אונ' פרואיי ער האט איך גינענט פרגלך דו איך בין חהגי איין ברוך · אונ' גזגט · יפה דוא ביזט היפש איילה גיזעלין אלז וויא איינה וואהל איין גריכטי פרויא : הזהרני · ער האט איך גיוואָרניט פון דיא (אעשים דיא אנדרין איינה פייניגר אונ' צו פר אום ווירדיגן דעם טאהל פון דיא (כנענים · אונ' גזגט · הסבי ווענדי אוועק דיינה אויגן : ועאך אונ' דיין פאליק זיינין ווייטר פרייזונג · הייליג אונ' ניט אום הייליג : סגייך דען דיינה צאהין זיינד אלז דיא הירדיאן פון דיא שאף פון וועלכי ווייטר (קדושה) קומט · אלז דיא וואו צו (ציצית) : דיא הערנר צו טופרות · דוא הויט צו דעקן צום (בית המקדש) · דיא דערואי צו זייאטן צום כלי זאר אין (אק"דם אונ' נאך אעהרי · זבדני ער האט איר צו גטיילט דעם פאלאסט ארמון דז בית המקדש) · אונ' דריגן בגיטיגיט אונ' גיהערט איט דיא סנהדרין דיא בזילר דער תורה אונ' זיינד פול איט (אלות) · כפלה אלז דיא גיספאלטינה איל גרויאין איט קערנר : חכמי דיא (תלמידי חכמים זוא דיא ווערקונגן דער תורה) פר ריכטן אמלן דעם גאנג צור איביגי וועלט (עולם הבא · דורך תורה) טבעל פה וועלכי אין זיך האט · ששים · ועלניג אמלכתות ועלכי זיינד דיא קיניגי אונ' וויזר דעם פירוש פון דיא (אלות) · טוענים זיא טראגן גרוסי פר זאאלונג פון הלכות אין אייך גמרטין דז בית האדרש זיא צו זאאן איט איהרי תורה פפלאנצן אונ' טטעלן צו רעכט איינה וואהל גפוסטי ישראל · אונ' אויב שוין איין טייל זגין אסור אונ' דיא אנדרי אותר · אחת ווערדן זיא דאך לסוף ווידרום איניג איט דעם שלום אונ' ניפשאפט איינה טויב דיא ישראל : ישרים איהרי רעכטי אנשים פאר צו ספרעכין זייאי טטעקן · דיא היך פון דיא הערנר פון משיח צו זיין אויף גריכט · דז אלי זאלן זגין · מי ווער איט דיזרי דיא פון אלי אענטין פר וואונדר ווערט אן גזוגיט : כעס דעם צארן פון די צדיקים · אונ' דיא שפעטיריי פון דיא רשעים זאל ער אויז ציהן · דען פר אראטין הייבט פון ישראל ניאר צו שעהרן · אנדרן צו גילאן · אר צו דעם גמרטין דז בית המקדש : לגולל צו דיא כשדים דיא אויף איר טטיין גוועלגרט האט ער איך פר בורגן אונ' איבר נטוורט : פון איינין לעבענדיגן קוואל ברונין האטטו איך אלין פאטטין · ר"א איך וויס ווייטר ניאנד טולר צו געבן אנדרן איינין איינגר וויין דז איך גיונר גט האט אירם גיטאן : אתי : ווען ווערט אהאל זיין גיווארפין צום גראז · אויף דעם פיבור דיא הירדינגש שטרייז · דיא אין פר אירטן ווענג אויזט אונ' זאלט אונס צו פר אירדן אונ' דיא גאט הייט צו פר דוקלין אונ' זגיט ·

ויאמר יהוה אל־משה לאמר׃ דבר אל־בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על־כנפי בגדיהם לדרתם ונתנו על־ציצת הכנף פתיל תכלת׃ והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את־כל־מצות יהוה ועשיתם אתם ולא־תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר־אתם זנים אחריהם׃ למען תזכרו ועשיתם את־כל־מצותי והייתם קדשים לאלהיכם׃ אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני יהוה אלהיכם׃

י׳ כאשכנז אומרים זה

אמת ויציב ונכון וקים וישר ונאמן וטוב הדבר הזה על אבותינו ועלינו על בנינו ועל דורותינו ועל כל דורות זרע ישראל עבדיך׃

אמת ויציב ונכון וקים וישר ונאמן ואהוב וחביב ונחמד ונעים ונורא ואדיר ׃ ומתקן ומקבל וטוב ויפה הדבר הזה עלינו לעולם ועד ׃ אמת אלהי עולם מלכנו ׃ צור יעקב מגן ישענו ׃ לדור ודור הוא קים ושמו קים ׃ וכסאו נכון ומלכותו ואמונתו לעד קימת ׃ ודבריו חיים וקימים נאמנים ונחמדים ׃ לעד ולעולמי עולמים על אבותינו ועלינו על בנינו ועל דורותינו ועל כל דורות זרע ישראל עבדיך׃

על הראשונים ועל האחרונים לעולם ועד חוק ולא יעבור ׃ אמת שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד ׃ אתה הוא מלכנו מלך אבותינו אתה למען שמך מהר לגאלנו כגאלת את אבותינו ׃ אמת מעולם שמך הגדול עלינו נקרא באהבה אין אלהים זולתך׃

קהל מיוסד ע״פ א״ב כרחטי חרוזות וחתום שמו בסוף שלמה בר יהודה חזק

אהבוך נפש להדרך ׃ מונים בוטח ושודך ׃ אנה הלך דודך ׃ בשוב נוחך גנונו ׃ רבבה תרנן בגנינו ׃ דודי ירד לגנו ׃ גשים נבנה כהחרילי ׃ דובבים נלכה להבדילי ׃ אני לדודי ודודי לי ׃ דמני נאוה ותרוצה ׃ כנני בלא פרצה ׃ יפה את רעיתי כתרצה ׃ הזהרני ממעש מעניך ׃ התעב גיא כנעניך׃

אהבוך ישראל ׃ להדרך לכון דכותבי במקום תנו׳ תהלים מ״ד ׃ מונים ל׳ אונאה ׃ ושודך ושקטו׳ ׃ בשוב הקב״ה ׃ נוחך גנונו לכות מכינתו כב״ה שסוא חיפתו אף נכונו ׃ רבבה תרנן כנ״י ישראל מפקרא׳ רבבה במקום עסדה יחזקאל ט״ו ׃ בנינו כשבילי תרנן ׃ דודי ירד לגנו ויסוב מהר לב״ה ׃ גשים ואומרים נבנה עשכם עיר לבליתי ׃ דובבים אומרים נלכה להתחבר כדי לכבד לבו ממך ׃ דמני הקב״ה ממשילני לאשה נאוה בדקת תרוצה מקוקנת בעדי עדיים ׃ כנני בלא פרצה נתן לי שם כימי שלמה בלא פרצה שקרא אותי יפה את רעיתי כתרצה ׃ הזהרני הקב״ה מלעשות כל מצרים ׃ התעב גיא כנעניך

אהבוך דיא ישראל דיא דיך איט הערלין ליבן זיין נור פר טטויטונג ׃ אבר דיא עאלקים דיא דיך ווייבן וויאן זיבר אוני גירואיט ׃ אול זגן כאך לו אוני אנה ׃ וואו איזט דען אהין גיגאנגן דיין גאט דיין פריינד ׃ בשוב ווען דרא ווערטט ווידר קעהרן לו דיינר רואי אין (בית המקדש) דיינר (חופה ווערדן ריא פילי לעהן טווינד פון ישראל) זינגן זייט ווגגן ׃ דודי איין פריינד איזט גנידרט לו זיין גארטין ׃ גשים זיא וואהרן גיגעהן לו איר בייא דעם (בנין בית שני) אוני גיזאגט איר וואלין לו זאמן בויאין ׃ דא איך אבר פון איהגין פראיטין ׃ וואהרין זיא חונטר זיך רידן איר וואלין גימן לו טרייבן איינה אמירה אום איך דר דורך פון דעם בויאן גר אב לו טיידן ׃ אני ׃ איך וואהר אבר דאך לו גאט איינן פריינד בשטענדיג ׃ אוני גאט

והחיות ישוררו וכרובים יפארו ושרפים ירונו ואראלים יברכו פני כל חיה ואופן וכרוב
לעמת שרפים לעמתם משבחים ואומרים : ברוך כבוד יי ממקומו :

לאל ברוך נעימות יתנו למלך אל חי וקים · זמירות יאמרו · ותשבחות ישמיעו · כי הוא
לבדו פועל גבורות · עושה חדשות · בעל מלחמות זורע צדקות · מצמיח ישועות ·
בורא רפואות · נורא תהלות · אדון הנפלאות · המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית ·
כאמור לעשה אורים גדולים כי לעולם חסדו : אור חדש על ציון תאיר · ונזכה כלנו מהרה
לאורו · ברוך אתה יי יוצר המאורות :

אהבה רבה אהבתנו יי אלהינו · חמלה גדולה ויתרה חמלת עלינו · אבינו מלכנו · בעבור
אבותינו שבטחו בך · ותלמדם חקי חיים · כן תחננו ותלמדנו · אבינו אב הרחמן
המרחם רחם עלינו · ותן בלבנו להבין ולהשכיל לשמוע · ללמוד וללמד לשמור ולעשות
ולקים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה · והאר עינינו בתורתך · ודבק לבנו במצותיך ·
ויחד לבבנו לאהבה וליראה את שמך · ולא נבוש לעולם ועד · כי בשם קדשך הגדול
והנורא בטחנו · נגילה ונשמחה בישועתך : והביאנו לשלום מארבע כנפות הארץ ·
ותוליכנו קוממיות לארצנו · כי אל פועל ישועות אתה · ובנו בחרת מכל עם ולשון וקרבתנו
לשמך הגדול סלה באמת להודות לך · וליחדך באהבה בא"י הבוחר בעמו ישראל באהבה :
יחיד אומר אל מלך נאמן :

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד : ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד · ואהבת
את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך : והיו הדברים האלה
אשר אנכי מצוך היום על לבבך : ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך
בדרך ובשכבך ובקומך : וקשרתם לאות על ידך והיו לטטפת בין עיניך : וכתבתם על
מזזות ביתך ובשעריך :

והיה אם שמע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את יהוה אלהיכם
ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם : ונתתי מטר ארצכם בעתו יורה ומלקוש
ואספת דגנך ותירשך ויצהרך : ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת : השמרו לכם
פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם להם : וחרה אף יהוה בכם
ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה ואבדתם מהרה מעל הארץ
הטבה אשר יהוה נתן לכם : ושמתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם אתם
לאות על ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם : ולמדתם אתם את בניכם לדבר בם בשבתך
בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך : וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך :
למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע יהוה לאבתיכם לתת להם כימי
השמים על הארץ :

לְחָיָו נְטוּף מוֹר לְקָחִים · נְעִימִים אֲמָרִים מַלְקוֹחִים ·
מִגְדְּלוֹת מֶרְקַח רִקּוּחִים · מַתָּן לְנֶפֶשׁ פִּקּוּחִים ·
לוּחוֹת חֵירוּת מְשִׂיחִים · לֵב עָלוּב מְשַׂמְּחִים · כְּאֵב
מַמְרִיחִים וּמוֹשְׁחִים · כַּעֲרוּגוֹת עֲרֵבִים שִׂיחִים :

יָדָיו יְדֵי אָדָם פְּשׁוּטוֹת · יְצוּרוֹת לְקַבֵּל מִלְּשָׁטוֹת ·
טוֹעִים דֶּרֶךְ קוֹשְׁטוֹת · טֶרֶף לְכֹל מוֹשִׁיטוֹת :
חֲזָקוֹת וּמַחֲזִיקוֹת מָטוֹת · חִישׁ מְדַחִי מְלַקְּטוֹת · זְכוּת
מְגַלְגְּלוֹת וּמָטוֹת · זַעַם הַדִּין מְלַנְטוֹת :

שׁוֹקָיו וְעַד כָּתְלֵנוּ מְצָרֵף · וְתַחַת רַגְלָיו שְׁרַפְרֵף ·
הֲדוֹמוֹ מַרְעִיד וּמְרַפְרֵף · הַיָּם מַלְחִיךְ וּמְשָׂרֵף :

חִכּוֹ מַמְתַּקִּים · דַּת מְשַׁלְּשִׁים עֲתִיקִים · גּוֹזֵר אוֹמֵר
וּמֵקִים · בִּדְבָרוֹ שִׁפֵּר שְׁחָקִים · אָמַר וַיִּקְרָא
אֲרָקִים :

קהל וחזן שְׁבָחוֹ לִגְיוֹנָיו מְפִיקִים · הֲמוּלַּת הָמוֹן אֲפִיקִים ·
חָלִים זָעִים · קְרִיאַת שָׁלוֹשׁ קְדֻשָּׁה מַסְפִּיקִים :

והחיות

לחיו של הקב"ה נוטפים מור בדברי תורה · נעימים אמרים מלקוחים דברי תורה המתוקים מדבש · מגדלות וכו' גידולי בשמים ומרקחת · מתן וכו' כמתנה נתנה לפקח ולהחכי' נפשם · לוחות חירות משיחי' שלוקות מפיחים ומדברים · לב עלוב וענב משמחת התורה : כאב ממריחים ומושחים התור' מרפא הכאב : כערוגות ערבי' מתוקים · שיחים ל' אילן כמו שיח השדה :

ידיו ידי אדם ידיו של הקב"ה פשוטות כדי לקבל כפלי' תשובה של יצורו ישראל : מלשטות שלא יסורו מדרכו : לטועים מדרך טוב מוסרות דרכם : טרף מזון · מושיטות ל' ושפע המלך להספק ה' · חזקות ידיו של הקב"ה ומחזיקין ידי עניים אשר מטה ידם · חיש מדחי מלקטות ידיו מלקטות במהירות זכיות של ישרא' לכרפן להשכין גדול ישב גלות להטות המאזנים לכף זכות ·

שוקיו של הקב"ה · ועד כתלנו מצרף מצורפת ומדובקת בה עד היום · ועד ל' וכונפדתי ואותם כותל מערבו שרפרף לתחת רגלי הקב"ה · הדומו מרעיד הארץ : ומרפרף לשון רכיון · הים מלחיך לשון אשר בתעלה לחבה דאלימו ·

חכו של הקב"ה ר"ל תורתו מתוקה מדבש · עתיקים ר"ל שעתיק ומין אמרן והקב"ה גוזר דברים ומקיימן · שפר שחקים השמ' כאיוב ב"ו ברוחו שמים שפרה · ארקים ארץ *

שבחו לגיוניו מפיקים חיילי מלאכים מוציאים · המולת המון חיילות של מלאכי' · אפיקים חזקים · חלים זעים נבהלים ומתנועעים מאימת הקב"ה בעוד שמשפ' קו' בכנפו' ואומרים ק' ק' ק' · מספיקים כל' וספק את כפיו במדבר כ"ד · אסוך

לחיו זיינה הין באקן טריפן זויטר גווערץ פון דער (תורה) ליבליכה רידן לום גואן · וואקסינד זויטר בשמים · איינה גאבי לו דער זעל איינה עפינונג מין פר שטאנד · דיא (לוחות) אמכיטן שפרעכן פר דיא (תלמידי חכמים) פרייא הייטן פון אלן · מיין פר שנהאטים הערץ טואן זיא ערפרייאן אלי וועהי טאג טואן זיא פלאסטרן אונ' סאירן · אלז וויא דיא ביציטן פון פעלד דיא דא אמכן זיסי גווערקס :

ידיו זיינה הענדן זיין אלז וויא וויא אענטן הענד פרגליכן · אונ' שטען אויז גשטרעקט · זיינה בשטיאמטן לו צאפפנגן ניט אב לו קעהרן פון איהם · דיא פראירטי פון רעכטן וועג · טואן זיא ווידרום לייהרן · שפייזי טואן זיא אלין לו רייכן זיא זיינד שטארק אונ' שטערקן דיא נידר פאלינדי · זיא זיינד איילינדיג דיא ישראל פון דער פר שטויסנהייט לו קלויבן דמהער א זיינד זיא (אגלגל) דעם (זכות) אונ' נייגן דיא וואגשאלן : אום דעם לארן פון דען (ארת הדין) ניט לו לאזן נייגן לו איבר וויגן : שוקיו זייני שענקל זיך לו בלייגן אויף דער וואנד פון (מערב) זייט פון (בית המקדש) טואן זיא זיך שטעלן בהעפטן · לו זיין אונטר זיינה פיסין אלז איין פוס שטאל · דיא ערד זיינן שטאל אמכט ער ליטרן אונ' שלאן · דז (ים) טוט ער אב זענגן אויז ופפן : חכו זיין גואן אמכן זיסן · זויטר רעכטן פון דער (תורה) וועלכי מיט דיא (אבות) פון דר אלטר פאר דער וועלט · ער מיט (גזר) אונ' בשטעטיגט עס · מיט זיינה רידן האט ער בשיהנט דיא הימלן · ער האט דז ווארט גרעט אונ' ברופן דיא ערדי :

שבחו זיין (שבח) טואן זיינה (חיילות) רויז רידן · דז גטיאל פון דיא פילי זייני שטרקי (מלאכים) · ערטרעקן · אונ' ליטרן · ווען זיא דז לייאנגן פון דיא דרייא פאכי קדושה מיט מיהרי פליגל קלאפן אונ' פר גניגן :
אהבוך

לפיכך יפארו ויברכו לאל כל יצוריו שבח יקר וגדלה יתנו לאל מלך יוצר כל המנחיל מנוחה לעמו ישראל בקדשתו ביום שבת קדש שמך יי אלהינו יתקדש וזכרך מלכנו יתפאר בשמים ממעל ועל הארץ מתחת :

תתברך מושיענו : תתברך יי אלהינו :

על שבח מעשה ידיך ועל מאורי אור שעשית יפארוך סלה :

תתברך צורנו מלכנו וגואלינו בורא קדושים ישתבח שמך לעד מלכנו יוצר משרתים ואשר משרתיו כלם עומדים ברום עולם · ומשמיעים ביראה יחד בקול דברי אלהים חיים ומלך עולם : כלם אהובים · כלם ברורים · כלם גבורים · וכלם עושים באימה וביראה רצון קוניהם וכלם פותחים את פיהם בקדשה ובטהרה בשירה ובזמרה ומברכים ומשבחים ומפארים · ומעריצים ומקדישים וממליכים : את שם האל המלך הגדול הגבור והנורא קדוש הוא : וכלם מקבלים עליהם עול מלכות שמים זה מזה : ונותנים רשות זה לזה · להקדיש ליוצרם בנחת רוח בשפה ברורה ובנעימה קדשה כלם כאחד עונים ואומרים ביראה · קדוש קדוש קדוש יי צבאות מלא כל הארץ כבודו :

הזן מייסד א"ב תשרק כפול ובסוף חתום שלמה חזק ואמץ

ראשו כתם פז · תג עטור כתר · תחן יוחן עתר ·
שכנו ביושב סתר · שליח מפורש פותר ·
רם ונשא ביותר · רב בנין וסותר · קוראיו פתח
חותר · קבל כנתוח בתר :
עיניו כיונים · צד רבוע דפנים · צופות צפים
צפונים · פתוחות שיח ספונים · פונות
לאליו פונים · עתיד וגנוז פנינים · ערוך נגדו
כלפנים · סביונו אין לפנים · שרפים וחיות ואופנים :
לחיו

ראשו כתם פז תג עטור כתר שלשה כתרי כנגד קדוש קדוש קדוש שאומרים ישראל בכל יום : יוחן עתר לשון ויעתר לו דראשי' כ"ס : פותר התפלה היא הסליחה · רב בנין וסותר הקב"ה בונה מה שהרס וסותר מה שהרס בשביל קוראיו ישראל : חותר לו במחתרת :
עיניו כיונים צד רבוע דפני' כיונה שמחה על מוצאות מים כך הקב"ה עיניו משוטטות בכל ארבע רוחות העולם : צופות צפים צפונים רואות בהשגחה כל ת"ח שמצפים בסתרי תורה : ופתוחות לקבל תפלות ישראל המפונים שחשובים לפניו : עתיד וגנוז פנינים מוכן ומעותד וגנוז גן עדן למתן שכר לצדיקים : ערוך נגדכם · סביונו שזיוני של הקב"ה אינו נראה לפנים של שרפים וכו' :
לחיו

ראשו זיין הויבט איזט אזו קיאיש גאלט גקריהנט דריא מאל דורך דער קדושה פון (ישראל) · איט גינאד ערבארמיט צו ווערדן דורך דעם פלען ביטן ווען גלייך זיינה רואונג איזט אין פר בורגינן גיזעם · דיא פון אויטין גשיקטי (תפלה) דיא רעכט בשיידליך אויז בשיידן ווערט גאט דר הויך אונ' זעהר ערהויבן חייזט · אונ' דער אייטטר אלס צו בויאין אונ' איין צו ברעכן · טוט פר זיינה אן רופר איינה אפינה ט הר אונטר זיינם (כסא הכבוד) אויז גראבן · אום צו עאפפנגין דיא (תפלה) אלס וויא דיא גשטיקטי קרבנות :
עיניו זיינה אויגן זיינד אלס וויא דיא טויבן אויף אלי פיר זייטן זוגן דיא פר דעקטי פר בארגינהייטן · זיא זיינן אפין צו די גיבעט דער פאר כ:הואי ישראל · ווענדן זיך צו דעם דער זיך צו איהם ווענדט · ביים איהם איזט אן גברייט אונ' פר בארגן דז מינרליכה ווירדיגי (גן עדן) · אונ' קיגן איהם אן גריכט דז גיהנם פון פאראאהלן · איהם אן צו זוגן איזט ניט גיגעבן צו קיין גיזלט פון דיא טרפים · חיות אונ' אופנים :
לחיו

אם חל י"ט בשבת אומרים הכל יודוך :

הכל יודוך והכל ישבחוך והכל יאמרו אין קדוש כיי : הכל ירוממוך סלה יוצר הכל : האל הפותח בכל יום דלתות שערי מזרח : ובוקע חלוני רקיע מוציא חמה ממקומה : ולבנה ממכון שבתה : ומאיר לעולם כלו וליושביו שברא במדת רחמים : המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים · ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית : המלך המרומם לבדו מאז המשבח והמפואר והמתנשא מימות עולם : אלהי עולם ברחמיך הרבים רחם עלינו אדון עזנו צור משגבנו מגן ישענו משגב בעדנו : אין כערכך ואין זולתך אפס בלתך ומי דומה לך : אין כערכך יי אלהינו בעולם הזה · ואין זולתך מלכנו לחיי העולם הבא : אפס בלתך גואלנו לימות המשיח : ואין דומה לך מושיענו לתחית המתים :

אם חל י"ט בחול אומרים זה

המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית · מה רבו מעשיך יי כלם בחכמה עשית מלאה הארץ קנינך · המלך המרומם לבדו מאז המשבח והמפואר והמתנשא מימות עולם · אלהי עולם ברחמיך הרבים רחם עלינו אדון עזנו צור משגבנו מגן ישענו משגב בעדנו · אל ברוך גדול דעה הכין ופעל זהרי חמה טוב יצר כבוד לשמו · מאורות נתן סביבות עזו · פנות צבאיו קדושים רוממי שדי תמיד מספרים כבוד אל וקדשתו :

אל אדון על כל המעשים ברוך ומבורך בפי כל נשמה : גדלו וטובו מלא עולם · דעת ותבונה סובבים אותו : המתגאה על חיות הקדש · ונהדר בכבוד על המרכבה · זכות ומישור לפני כסאו חסד ורחמים לפני כבודו · טובים מאורות שברא אלהינו · יצרם בדעת בבינה ובהשכל · כח וגבורה נתן בהם · להיות מושלים בקרב תבל · מלאים זיו ומפיקים נוגה · נאה זיום בכל העולם · שמחים בצאתם וששים בבואם · עושים באימה רצון קוניהם : פאר וכבוד נותנים לשמו · צהלה ורנה לזכר מלכותו · קרא לשמש ויזרח אור · ראה והתקין צורת הלבנה · שבח נותנים לו כל צבא מרום · תפארת וגדלה שרפים ואופנים וחיות הקדש :

לאל אשר שבת מכל המעשים ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו תפארת עטה ליום המנוחה עונג קרא ליום השבת זה שבח של יום השביעי שבו שבת אל מכל מלאכתו · ויום השביעי משבח ואומר מזמור שיר ליום השבת טוב להודות ליי :

לפיכך

מצאוני לגיזונות סבבוני כנהרים · עומד כהדסים בהרים · השבעתי אתכם דרוש דור מישרים · סור מרכסי קשרים · מה דודך מדוד לעתיד שאול נפשרים · הם באמות הכשרים · מה דודך מדוד נואמים בזה הקושרים · גנדו נהרגים כשורים : גזר יחודו קושרים · נצח מלכותו שרים :

חזן דודי נועם עמו מישרים · קהל נכתב ונקרא בשירים · צדקותיו לריקים מחזרים · צביונו עשות מתאזרים · צפותינו צפות משחרים · ציון עמוד שחרים · צור קוננו מכתירים · צרכנו בפלל מעתירים · חזה נחזה בבאורים · חשכנו לעד לאורים חזן חי זכינו כמתפארים · קים לדור דורים · המאיר לארץ ולדרים :

הכל

והקב"ה הוא עומד בנוהם כמין ההדסים ופירו מרובסי מחבורות קשר של רשעים שכל הרשעי' הקושרי' רעה על ישר' נואמים מה דודך טוב מע"ז שהרי אינו מוסיף אתכם אף שאתם נשחטים עליו כשורים וישראל קושרים כתר יחודו שאומרים יי' אחד ולנצח : מלכותו שרים שאומרים יי' ימלוך לעולם ועד וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד :
דודי הקב"ה : נועמו פארו ישראל מישרים : מחזרים מגידים בעם אחר כעם לריקים שמגיע כדי שישובו · צביונו רצונו של הקב"ה מתאזרים ומסכרים לעשות כדי : צפותינו צפות שיתן לנו תקותינו לראות אור של הגאולה · ציון עמוד שחרים קזכנו לראות הציון וסימן של הגאולה · כמתפארים כצדיקי' שמתפארי' לפניך :
ראשו

קומפלירגי ברנן מין גארטין טובל לו זיין טואן יא דורך תשובה אב לו טווענקן דיא גרינגי אוני טווארי זינדן · טבילה לום נקיות מיינר (נדה) טואן זיא היטין : עורי ערוועקי פון דער לפון זייט מיין לו זאמלין דיא פר שטרואטי (ישראל) · די (גלות פון אלי שטעטי : באתי גאט שפראך · איך קואי לו איינן גארטן מין (בית המקדש) איינה שוועסטר די (כלה) · דש גלייכן פון דיא (יא אלומים מין אשכן) פאלקומן · לו צאפפנגין פון דיא קרבנות דיא גלידרי · אוני מיין גיוויד · אני איך טלאפי מין גלות · ביז גאט ווערט קומן נאך דער שטאט ירושלים לו ריק פון לגר שטיר נאך דער המפונג די ער ווערט דיזי היידן שלעפין דורך דיא קינדר (רחל) דיא יונגשטי פון דיא שבטים : פשטתי איך הבי אויז גילויגן איין הערליכש העמד איין גרויסן נאמן אוני (כתר אלכות) · דיא אורים ותומים דיא אגלה זיין דיא פר במרגינהייטין : דודי איין פריינד הקב"ה המט דאך דמאהאל מין בבל גשיקט לו אונטר לאהנין איינה אונטר ווייזר דעם עזרא אוני חנניא מישאל ועזריה · אלווא מיזט ער אך נאך בירייט לו דיא גאולה טואה פר דיא ישראל ווענכי איילין איהם לו דיהגן : קמתי איך בין וואררן אויף גריכט אוני גשטענט אונטר דעם (הר סיני) דער גלוסטיטי בערג · איך גפרייאיט אוני גשטערקט איט דיא אזהרות פון דער (תורה) : פתחתי איך הבי פון איר זעלבשטין (כל ישראל) לו גלייך אן גיפאנגן איט טריפונג איינה ריד אלס איט לויטר גיוערן · לו זגין (נעשה ונשמע) : מצאוני דמאהאל הבין איך גיפונדן חיילות פון אלכים אוני הבין איך אום ריגלט אלס וויא דיא בעך · אוני גאט וואהר דארט שטיאן אלס מיין (הדס) אויף דעם בערג : השבעתי גאט זגיטי איך בשווער אייך לו פארשין גאט דעם פריינד רעכטפערטיג אב לו קעהרין פון דער ביהעפטונג דעם בונד פון (רשעים) :
מה וואס איזט דיזז ווערדן פרעגין דיא היידן פר איינה פריינד שאפט דיא דיר דיין פריינד גאט טוט (לעתיד) דיא גרוב פון גיהנם לו פר קיהלין · ווערט גאט אנטווארטין · וויילן זיא זיינד אונטר דיא פעלקר דיא בריהאשטי : מה וואס איזט דיין פריינט הקב"ה אעהר אלס אנדרי שפרעכן אויף דיזור וועלט דיא פר בונדינה (רשעים · די איהר וועגין זיינר ערש'אגן ווערט אלס דיא אקסין · אבר איר טואן דאך אלס פארט דיא קרוין זיינס יחוד לו זאאין קניפפן איט (קריאת שמע) אוני איביג פון זיין אלכות זינגן :
דודי גאט איין פריינד זיינה ליבל כקייט טואן זיין פאליק רעכטפערטיגן · זיין הייליגר נאאין ווערט גנז גשריבן אוני גנז גלייאיט אין דיא גזאנג פון (בית המקדש) · זיינה (לדקות) טואן אך לו די לעהרי פון (אלות) נאך זולן אוני לו גוט קואן · דען אלי טואן זיין ווילין לו טואן זיך שטרקן · אונזרי המפונג אן לו טון · טון זיא ביטין אין דער לייט פון דער פר לייבונג דעם אמרגן שטערן אונזרין סעפפר איט (קריאת שמע) לו אום ריגלן אוני בקריהגן · אונזרן מיט דורך איט גיבעט אויז ביטין דז איר זאלין זעהן דיא גאולה איט בשיידליכקייט · אונזרי פינשטרנוש ווידרום לור איביגקייט לו לייכטין · לעבענדיגר גאט וייאי אונש (אזכה) אלס וויא דיא בשיהגטי (לדיקים) · בשטענטיגי זיא לו זיין לו פילי דורות · דוא גאט דער דא אאלש לייכטן דער ערדי אוני דיא אויף איהר וואהנין :

ראשו

בשעבודים · רצוף בבוא מאבודים · לבבתני
אחותי כלה הכת בת נגידים · אהבהו וחבה אגודים ·
מה יפו דדיך אחותי כלה מנוחה ושאר ויעודים ·
ושמניך קרית מועדים · נפת תטפנה שפתותיך:
כלה אחות משיחים עומדים · מבלי קנאה מצמדים ·
גן נעול נקם ואין מגידים · סתום לתלבושת הבגדים

סס המחבר מקוה שלמה הקטן

שלחיך פרדס שפר נאים והדורים · קהל לטכסים
מלכים אדירים · נרד וכרכום מזה ומזה
סדורים : החוט המשלש גדורים · מעין גנים הרחת
קלים והמורים · טבילות נקיות שמורים · עורי צפון
ובואי תימן יחד לכנס נסערים · גלות כל שערים ·
באתי לגני אחותי כלה דוגמת מלואים גמורים ·
לקבל איברים ואמורים · אני ישנה באת עיר משעירים · תוהלת
יסחבום צעירים · פשטתי את כתנתי רבתי ושני כתרים · האורים
ותמים סתרים · דודי שלח ידו אז לסעוד הורים : מזמן עוד לנמהרים:
קמתי נצבתי בחמד הרים · ורצתי אצתי בזהרים · פתחתי מאלי
בנטוף מורים · נעשה ונשמע אמרים · מצאוני

מבלי קנאה מצמדים מחוברי' יחד בלי שום קנאה · גן נעול ישראל שנעול על לבם יום נקם · דאין מגידים אפי' לנביאים כי הוא סתום בלב הקב"ה
שלחיך יש־אל שם נאים כמו הדר ושפר · לטכסים מלכים אדירים לתיקון והכנס של מלכים אדירים הוי ראוים : נרד וכרכום במדרש זה אהרן וחור שעמדו אצל משה כעין נרד: מעין גנים שמדיח שמאה קלים וחמורים · טבילות נקיות שמורים כשותיסן שומרות יום כנגד יום וזוסבות ומספרות שבעה נקיים ואחר כך טובלות · עורי וכו' לעתיד לבא · לכנסת ישראל שנסערים ומפוזרי' בגלות · דוגמת מלואים גמורים שעשו במדבר · פשטתי את כתנתי על ידי עונותי אבדתי את כבודי ושני כתרים כתר כהונה וכתר מלכ' : דודי הקב"ה שלח אז לסעוד הורים לעזרא ולנחמיה כן חכליה ועוד מזומן הקב"ה לעזור לישראל הנמהרים לעשות רצונו · נצבתי ישראל בחמד הרים בהר סיני · ורצתי שמחתי · אצתי מהרתי לקבל אזהרות · בנטוף מורים כמתן תורה שנתמלא כל העולם בשמים · מצאוני לגינות חוילות של מלאכים והקב"ה

שלוחים פר דעם פאליק וואהרן זיא גיהערט : ער ביז זיך דער טאג פון דיא פרואי דיא פר גאטים פורכט ערשראקין זיין אונ' אין טאג דער פרדערבונג פר דיא אוטוויליגי לווייגן : כ"ך ביזט רוא גאן היפש אהני אום ביהערט · גאן אוני לו גאטים חלק אב גטיילט · אתי איט איר כלה אויט דיא (שכינה) גיגאנגן אויז דעם וואלד פון (בית המקדש) אין טיעבור פון גלות · אונ' אך אן איר ביהעפטיט וועך איך ווערדי קוואן פון דער פר לאהרינהייט פון דער וועלט : לבבתני רוא האסט איך שטעלן ביהערליגיט איינה טוועסטער רוא כלה איינה טאכטער דערן אבות דיא פאר נעהאי הערן · איט ליבשאפט אוני פריינד שאפט לו איינגדר פר בונדן : מה וויא היפשאיזט דייני פריינדשאפט איינה טוועסטער כלה אין דעם (אשכן שלה) · נוב אונ' גביתון · אונ' דיינה איהל לור (אנורה אונ' אחות) אין דער שטאט ירושלים דיא שטאט דער בלייגונג : נופת זיסיגקייט טריפן דיינה לעפלין דו (כלה דיא פר איניגטי ברידר שאפט דר לוויא שטאנדה פטיגי (אשיחים אלס אשיח בן יוסף) ידי אהני קנאה לו זאאין ביהעפטיט זיינד : גן אלס אין פר שלאסינר גארטן איזט דער לעלטי טאג פון דער געטליכה נקאה · אונ' טוט איהם קיינר זגן (אפילו דעני נביאים) · זונדרן ער איזט פרשלאסן לור בקלידונג די קלידר פון אלי נקאה · פון אלי אענטן ·

שלחיך אך דיינה טלעכטי אלס די טרוקינה פעלד · זיין פול איט אלות אלס איין רויזן גארטן · היפש גיהערט אוני בשיהנר · לור ליראהט פון (אלולה) גשטערקט · איט אליר הנד בשאים פון אלי זייטן איין גארדיט · איט דר יא פאלי אלות אין אלרים דא זאגיט פר ענדרט הבן איהרן נאאן · איהר לשון · אונ' פון פר עריות לוואט : מעין אלס איט איין קוועלריגן

חזן תֹּאַר פָּנִים מֵהַכֶּסֶף · נוֹעֲמוֹ יְדִידוּת כּוֹסֶף · תַּבְנִית אוֹת יוֹסֵף · עַמּוּדָיו עָשָׂה כֶסֶף :

חזן חתום שם המחבר מרדכי הקטן יגדל בתורה אמן ואמן סלה

צְאֶינָה וּרְאֶינָה קהל וחזן מַשְׂכִּיל שִׁיר יְדִידִים · רִנַּת חֲתֻנַּת הוֹדִים :

חזן הִנָּךְ יָפָה קהל וחזן דַּת דִּין וּפְקוּדִים · כָּפַל יָחִיד לִפְקוּדִים :

חזן שִׁנַּיִךְ קהל וחזן הַרְחֵק כְּאוֹר חֲמוּדִים · קְשׁוֹט לָשׁוֹן לִמּוּדִים :

חזן כְּחוּט הַשָּׁנִי קהל וחזן טַעַם זִיו יְלָדִים · נֶגְדּוֹ שִׁלֵּם לִילָדִים :

חזן כְּמִגְדַּל דָּוִיד קהל וחזן יְקַרַת פִּנַּת יְסוֹדִים · גְּבוּל הוֹרָיוֹת יְסוֹדִים :

קהל שְׁנֵי שָׁדַיִךְ דִּבּוּק אַחִים חֲמוּדִים · לְרוֹעִים תְּיָרִים חֲסוּדִים · עַד שֶׁיָּפוּחַ הַיּוֹם יוֹם צְדָקָה לַחֲרֵדִים · חִבּוּל זֵדִים זְרָדִים · כֻּלָּךְ יָפָה בְּלִי מוּם מְכֻבָּדִים · תָּם וְחֶלְקוֹ מְזֻבָּדִים · אִתִּי מִלְּבָנוֹן כַּלָּה וִיעוּד שְׁכִינָה בְּשִׁעְבּוּדִים

צאינה וכו' לפסוק זה הוא משכיל שיר של ידידים שרננו שרי ישראל ביום חתונת דודים וזה ביום שנתחתן הקב"ה עם ישראל : הנך יפה ישראל, הם יפים בדת ודין בתורה שבכתב : ופקודים תורה שבעל פה : לפקודים לישראל : שניך כי' ישראל מרוחקין מן הגזל מן כביעור והדומה לו ולכן חומדין רק · קשוט לשון למודים שפונים ללמוד אמת ויושר : כחוט השני אברהם שאמר אם מחוט כראשי' ו"ד : טעם זיון ילדים בשכר שזיוג וירק את חניכיו ילידי ביתו : נגדו שלם לילדים מטעם זה שלם הקב"ה לבניו שזכו לחוטי ציצית : כמגדל דוד בית המקדש שנקרא אבן פינת יקרה והוא יסוד העולם והוא גבול שמוריה שמשם יצאה הוראה לעולם : שני שדיך וכו' משה ואהרן שהיו רועים לישראל ות"ר' לתיר לשם מכותה : חסודים חמודי' : עד שיפוח היום לעתיד לבא ויהיה יום צדקה לישראל החרדים לדבר הקב"ה : זרדים ענפים · מזובדים ל' חלק : אתי מלבנון וכו' ר"ל ויעד שכינתו עמי בשעבוד גלות : רצוף מחובר : מאיבודים מגלות שנאמר כויקרא כ"ו ואבדת' בגוים : לבבתני אהב אני כנסת ישראל : בת נדיבים כתו של אברהם אבינו : דודיך אהבתי אליך שנתתי לך מקום : מנוחה בית המקדש · ושאר מעודים שילה ובית עולמים : ושמניך בית המקדש שבירושלים שנקרא קרוי' סוערים · אחות משיחים משיח בן יוסף ומשיח בן דוד : שבלי

ליבשאפט פון (בית המקדש) · וועגן דעם גשטאלט פון עגל וועלכש אמאכן (שור) אלש וויא דער צייכן פון יוסף · האט ער געהייסן צו מאכן זיינה זיילן פון זילבר :

צאינה גימיט אויז אונ' זעהט אן דעם גליקטין שיר פון דיא גליבטי ישראל · דעם זיא גיזונגן · וויא דיא פריינד שאפט חתונה גהאלטן ווארדן איט (חנוכת המזבח) :

הנך פר וואהר דו דא היפש בייזט איט דיא רעכטין פון (תורה שבכתב) · אונ' דיניש פון תורה שבעל פה · אונ' פאני ביפעהלונגן · האט דער איינציגי גאט גיצייגט איט דעם דוער פר טמפילט דיא ליבשפט צו דיא גליהאלטן ישראל · אונ' גיזגט צוויא אמאל הנך יפה :

שניך וואש דוא עשין טוטשט איט דיינה צעהן יקרבנות ברצונשטי · אונ' אך דיינה קריגש זייט אנטפערנין זיך פון (גזל) · אונ' אנשט העשליכה גלושטין · זונדרן ציהרן זיא ציבר איט גליהרטן ציאוד :

כחוט וויא דער רויטי פאדים דעם אברהם אבינו פון דיא אלים פון (סרום אונ' עמורה) ניט ביהאלטין וואלין וויא ער געשפינש זיינה הויזקינדר נאך צו יאגין סרלעוואר · אייט צר דרקיגן בין אלט ווארדן פון (הקב"ה) אן זיינה קינדר ישראל אלה צו זיין צו דיא פעדים פון ציצית אונ' רצועות פון תפילין :

במגדל אלש דער טורין פון (דוד המלך) · דז אייט ציונדיא ווירדיגקייט פון עקשטיין דער גנצי וועלט גרונד · אזוא אך אייט דער גיאורק פון דיא סנהדרין דיא דא אונטר ווייזן אונ' לערנן כל עולם אלי גרונדן :

שני דיינה צוויא בריסט צייגר דיא ביהעפטונג דיא צוויא ברידר (משה אונ' אהרן) דיא חסידים · צו זיין הירדן אונ'

מְנָה׃ צִיּוֹן רֹאשׁ אֲמָנָה׃ אָקוּמָה נָּא ׃ קָרַצְתִּי דַּצְתִּי
בְּאוֹמְרִים׃ טָפַתִּי נָפַתִּי בְּמוֹרִים׃ קִלְקַלְתִּי שְׁמָנִים
שְׁמָרִים׃ מְצָאוּנִי הַשּׁוֹמְרִים׃ קִנְיַן כִּי שָׁבַרְתִּי׃ וְטוּב
לֹא סִבַּרְתִּי׃ קָדְשׁוֹ לוּלֵי חִבַּרְתִּי׃ כִּמְעַט שֶׁעָבַרְתִּי׃
רָשַׁם אֲסַר בְּצִבְאוֹתֵיכֶם׃ בְּזַעֲזוּעַ חֵיל אֱלוֹהוּתְכֶם׃
רְחוֹק רָחוֹק אִתְּכֶם׃ הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם׃ רֵישׁ גָּלֵי
כְּהָעֳלָה׃ יוֹנָה תַמָּה עָלָה׃ רָגְשׁוּ בְנֵי עוֹלָה׃ מִי
זֹאת עוֹלָה׃ שֵׁירוּת שִׁפֵּר שִׁטָּתוֹ׃ מַטּוֹת וְרִבּוֹא
חִטָּתוֹ׃ שַׁעַר צָאו שִׁטָּתוֹ׃ הִנֵּה מִטָּתוֹ׃ שִׁירַת
עִרְבּוּב מִלַּעֲרַב׃ אֱמוּנַת אֲבוּב עָרֵב׃ שִׁירוּת נְבוּב
הֶרֶב׃ כֻּלָּם אֲחֻזֵי חֶרֶב׃ תָּאֵז פָּסַק לוֹ׃ מִלּוּאוֹת
כְּנֵי טַרְסְקָלוֹ׃ תַּטְלִיל הָסָה לוֹ׃ אַפִּרְיוֹן עָשָׂה לוֹ׃
תאר

ראש אמנת ר״ל ראש לכל סהרי״ם קרצתי דצתי באומרים שהייתי קורץ עין לנביאי שקר ׃ רצתי שמחתי בדבריהם ׃ טפתי נפתי במורים כפתי וטפתי מ״ר ואהבלוי לע״ז ואח״כ ׃ קלקלתי שם טוב שלי שהיות ויקר טוב משמן עד שנעשה עכור כשמרים ומצאוני השומרים כבוכד נאצר וחבירו ׃ לא סיברתי לא למדתי סברת את ורם שנקרא לקח טוב ׃ קדשו לולי חברתי לולי שנקראתי גשרא״ל שמו משותף בשמיכו׃ כמעט שעברתי מן העולם׃ רשם וכו׳ כשנשבע הקב״ה את כבאות ישראל שיהיו אסירים בגלות עד עת הקץ ׃ רחוק רחוק אתכם שלא תרחיקו את של הקץ שלכם בעוונותיכם ואל תדחקו הקץ ׃ ריש גלי תרגום של כיד רמה כרים גלי שמו׳ י״ד יונה תמה עולה הקב״ה הינח אותם וקרא׳ יונתי תמתי ׃ רגשו בני עולה א״ה רעשו ואמרו מי זאת עולה ׃ שרות שפרר שיטתו עבודת אהל מועד שנקרא שפרירו שנאמר בירמיה מ״ג ונטה את שפרירו עליהם ׃ ששתו שיטה עשוי מעצ שטי׳ ׃ מטות וריבוא חטתו מטיק׳ שנעשו וריבוא שנתחפרו בימי דוד במלחמה ונתמלאו בימי שלמה שנא׳ הנה מטתו שלשלמה הוא כ״ס שנקרא מטתו של הקב״ה ׃ חטתו לשון חיסרון ׃ שירת ערבים מלערב הלוים לא היו מערבין השיר ׃ שירות נבוב הרב שמלדן הרבה מורות לשורר ׃ תאוז לי ושתא שם אמית יחזקאל מ׳ פי׳ חדר ׃ פסק לו תלק לו תאים ולולים שב״ס ׃ בני טרסקלו בסים של כזא ר״ל מעמד העולם ׃ תטליל לי מסך ועשה עשה לישראל ׃ תאר פנים שהכשה האיר הכיסה של ישראל שלא וקנאישו אפיון שעגל שנעשה בתבנית ׃ אות יוסף ר״ל סוד ׃ נועשו ודידות כושף שראה זה בכ״ס שנקרא כועס ׃

צאינה

אויך שטיאן לו גיאן ׃ קרצתי איך (ארץ ישראל) הבי איך גוואונקן אוני איך גיפרייאיט איט דיא פאלשי נביאים דיא איר גיזגט נאך איינן ווילן ׃ אבר אויז גשפיהן ׃ אוני הנד אויך גיהויבן קיגן איינה לערנר אוני רעכטי נביאים ׃ איך הבי פר דארבן דיא גוטי איהן ׃ אלזי טריב גיאאכט וויא היפן ׃ מצאוני בייז איך גפונדן הבין (סנחרב) אוני נבוכד נצר דיא היטר איינה טאהרן ׃ קנין דעם גוטין קויף פון דער (תורה) וויא איך איהם דורך דעם אעשה עגל הבזער בראכן ׃ אוני אויך דעם גוטן אשה גלארטיט ׃ ווען איך ניט ווצהר ווידר דורך זיינן הייליגן אשטן לו איהם וואדן ׃ כהעפט ׃ כמעט גרבוד וועהל איך גנץ אוועק גיקוואן פון עולם ׃ רשם ער האט פר ניילגט איט איינה (שבועה) איין פר בונד אן איירי העראארן ׃ תוווענכר (שבועה) אלט פר וואגילט אוני דיא הינדן ליטרן דרדורך לו גווינן איהרי יונגי ׃ דיא (גאולה) דורך איירי עברות ניט לו ענטפרן ׃ אך ניט לודריגגן פאר דער לייט אויז גיאן ׃ השבעתי הבי איך אייך בשווארן ׃ ריש וואו דיא ישראל איט אפינה אאכט אויז אלריש זיין גינג ארגן ׃ האט ער זיא איט דעם נאאין (יונה תמה) אדר פון קווינה פרואה טויב פר בעטירט ׃ דאריבר גטורנאט אלי אומ גירעכטי הייד ואוני גיזאגט ׃ מי וועער איזט דיזו דער איט אלי וואנדר פון דער אדבר אויך גיסט ׃ שרות דער דיהנשט איט דער (עבודה אין זיינן בית המקדש) וואו גיבואיט וואר אויז דאנן האלן ׃ האט אין נייטן (שלמה המלך) ערפילט דיא גשלעכט אוני (אספר) דער פילי ליהן טויזנד ישראלי וואו אין נייטן (דוד המלך) דורך (אלחמה) זיינד ווארטן גיברעכט ׃ גימי אויז אוני ביטראכט ׃ אויז לו ליגן דעם פסוק אוני ריכט זנור ווערטנו פינדן ער הייסט דז (בית המקדש) דעסט וועגן ׃ הנה מטתו עם איזט זיין בעט ׃ וויין דורך איהם אלש וויא דורך איינן בעט דיא ישראל ויך פר אעהרן ׃ שירת די גיזאנג פון דיא פילי לייט אין (בית המקדש) ׃ אויב זיא טוין אונטר אייננדר גיזנגן וואהר דאך קיינה פר אישונג לו ביגעאין דיא זיסקייט ׃ פון דעם זיסן ליבליכן קופפר פייפלי אבוב ׃ אבר די גיזאנג איט דעם אונד וואהר אעהר ׃ כולם זיא וואהרן יעדרר אין זיינה זאך אלש וויא דיא קריגש העלדן זאם אין איהרן הענדן הבין שווערדר ׃ תאיז זיינה (חדרים לו בואן אין בית המקדש) האט ער איהם טריפטליך אויז גשפראלן ׃ דורך זיינר עבודה לו ערפילן אוני ריגלט לו שטעלן דעם דריטין פוס פון עולם וועלכר איזט דיא עבודה׃ איט דיזור שון היט האט ער איהם גיאאכט דיא חופה פון בית המקדש ׃ תיאר ער האט אאכן ערוי לטן דזגיילט פון דיא ישראל ניט לו פר שטהאן ווען דעם (עגל) ׃ דאהערא ביזא זיינה ליבליכה ארבייט דיא גלוסטיגי ליבשאפט

אין דבר : נוסו נודו כבר : כי הנה הסתיו עבר :
סרסור זרוז מרץ : ראש פרוז הירץ : סלול שלום
ותרץ : הנצנים נראו בארץ : ספק עתיק מפיגיה :
הפק ממתיק פיגיה : סלית סולת ספוגיה : התאנה
חנטה פגיה : עקלתון נושף קלע : ופיתום מכשף
נצלע : ערב שלשול כהקלע : יונתי בחגוי הסלע :
ערודים עם עילים מדרו זהו שעולים : ענין לא מעלים
אחזו לנו שעלים : פתיגיל ועגיל בדלי : ענק פנק
קדלי : פנים בפנים השדילי : דודי לי : פועל בם
תפוח : שכר לא קפוח : פקוד דר טפוח : עד שיפוח :
צמצם שכנו מרכבי : יום חנוך כרכובי : צפיתי פה
עכובי : על משכבי : צבי קדש מנה : מקום מבחר
מנה

ורק אין דבר שנאמר כדכתיב ל"כ ולא דבר רק שאמכם : נוסו נודו כבר כי הנה הסתיו עבר : ובאו מן הגלות : סרסור זה משה רבינו ע"ה שהיה זריז במרוצה : ראש פרוז ראש של פרעה הרשע שהיה ראש לפרוז לחילוקיו : הירץ שובר : סלול שלום ותרץ פאתו דרך לעשות שלום לישראל משקב"ה : הנצני'. נראו בארץ משה ואהרן : ספק עתיק מפיגיה המפיג דעתו של אדם ופי' מפוגיה של ארץ : הפק ממתיק פיגיה כירק הארץ שפיקו מתיקות : פיגיה ל' פגי' פירות שלא נתבשלו : סולת ספוגיה שכיאו סולת למנחות ורקיקי תרגום אספוגין כי : התאנה זו יוכבד : חנטה פגיה ילדה את הגואלים : עקלתון פרעה נקרא נחש עקלתון : קלע שנקלע א"פ כל"א שלידר כמו . שנאמר ירה בים : ופיתום שכישף נצלע המצרים שכולם בעלי כשפים כפיתום זה בעל אוב : נצלע נשבר : ערב שלשול ערבה תפלתם של ופרש שנקרא שלשול שאין כהוא כפה: כהוקלע תפלת' עלתה ונתקבל' במסורות : ערודים חמורים : עילים חמורים קטנים : מדו זרו שעולים שהשליכו הילדים למים שנקראו שעולים : ענין לא מעלים שפתות ינו מעלים שהרי כתיב אחזו לנו שועלים : פתיגיל חגור'או מלבוש שלובשים להתפאר' : ועגיל בדלי נזמים באזני : פנק קדלי מפנק שיה צוארו וערפו בענקי אבנים טובות ומרגליות : פנים בפנים השדילי שיה מפתה אות' פה אל פה : פועל בם תפוח פעולת אברהם שהל עצמו ואת ילידי ביתו ותפוח ל' נופח אותו : שכר לא קפוח לא נכרת מאברהם לעולם . רכובו ש"ע : פקוד דר טפוח אתה שדר בשמים שנ' בישעי' מ"ח ויתכו טפחה שמי' : צמצם שכנו בין שני בדי ארון במרכבו הקטנה שעשיתי לו : יום חנוך המזבח שהיה לו כרכוב : צפיתי אמרתי : פה עכובי שתשכן יהיה לעולם במדבר לפי שהיית' על משכבי ל"ח שנה במדבר והקב"ה לא עשה כן אלא : צבי קדש שנה א"י שהיא קדושה : מנה נוה לבנות : מקום מבחר מנה שבחר הקב"ה למנתו זהו ציון שהיא

ראש

דען היבט פֿון (אורים) איר (חיילות) האט ער צורשטערן י צו בהאגן דען וועג איט (שלום) אונ׳ רעכטפארטיגקייט פֿר דיא ישראל (הנצנים) י זיינר דיזה אויף שפראצנידי (משה אונ׳ אהרן) ווארדן גיזעהן אינים לאנד אוריס : ספק ער האט בגינגט דעם שטארקן ווין וועלכר דעם אענטינם זאר גֿ פֿר טרייבט) צו גיזמין אויף דעם (מזבח) י זיא האבן ערפֿאהרן גיברא כֿט דיא זיסיגקייט איהרי יונגי פֿרוכֿטין צו ברענגן בכֿוריא י עס האט זיך אויז גיפט צו זעאיל אעהיל צו קויפֿן צו איהרי (אנחות) : התאנה דיא פֿייגי האט ער אמֿין קניספֿן איהרי פֿייגן : עקלתון דיא פֿר קריאונג שלאנג (פרעה דער דיא ישראל גבישין אייזט ווארדן אין (ים) פֿר שליידרט אונ׳ איהרי (כ שוף) טרייבר אלש דיא (אכשפים פֿון פית ם) זיין ווארדן צערברא כֿין אדר היינקינדיג י עס אייזט ווארדן גייסט רז גיבעט פֿון דעם ווארים דיא ישראל דיא קיין אנדר (כח) הבן אלש איט דעם אונד איהרי (תפלה) וועלכי אין דער היך גגאנגן אייזט אלש וויא אל דערשטיין אויז איין שליידר : יונתי איס דער צייט דא זיא שטונד פֿר דעם (ים) אונ׳ פֿון אלי זייטן פֿר שלאסין אלש וויא איינה טויב אין דיא שפאלטן פֿון פעלזן :
ערודים דיא אלטי אונ׳ יונגי אייזלן דיא אזרים י זיין ווארדן גיאאסין איט דער אאס וויא זיא גאוט ווילגט צו ווארפֿן דיא קי דר ישראל אין די איט גאטיס פֿוס טריט גאאסיני וואסר י דיזי זאכֿי פֿר העלט דר פסוק ניט דא ער זגט : אחזו זי הבן אונ׳ אן גריפֿן די פיקס : פתיגיל איני פֿריידיג לייהרונג אונ׳ אהרינג אין איינם אהר האט ער אויף גלאדן אונ׳ באנפֿטיגט איין אקן שיינברליך האט ער איך צו זיך אאכֿן בירידין דורי איין פֿריינר הקב״ה צו איר : פועל די ווערה פֿון (אברהם אבינו) דער זיך איט זיין הויז גזינד (אל) גיוועזן אונ׳ אויז צלביגי גווארדן אייזט איין אויף גיהופֿטר הויפֿן זולכר שכר וואהר איהן ניט היכדר הלטין י גידעכקי איהם אך ווייטר דוא גאט דער דא וואהנט אין דיא גיאאסינה היאלין : ער ביז זיך (לעתיד) לוס דין די גיהנם ווערט ער הילן : צמצם ער האט ענג איין גילויגן : זיני (שכינה) אויף איינן רייט וואגן דיא צווייא שטאנגן פֿון ארון י דעם טאג וויא ער האט (אחוך) גוועזן דז אזבח איט איין איהם גיאאכֿטן אום גאנג . איך הבי גלויגיט אונ׳ גאיינר עס ווערט הירא יט דעם אין אשכן דער אדבר איביג זיין איין אויפֿינדהלט . וויין איך אלדארט אכֿט אונ׳ דרייסיג יאהר בין גלעגן אויף איין גלעגר : צבי אבר גאט האט גיזעלט דש היילגי לאנד צבי . אדר ארץ ישראל אין איהם דיא שטאט (ירושלים) ערוויהלט יארט צור גאבי אונ׳ דארינין זיין וועלבט הייסט (רמת מנה) : אקומה דאהין וויל

כתרני מהכשר זין · הרבני מלא עין · כתב ראה
ומנין · הביאני אל בית היין : כלכל ערני מתשישות ·
יסרני קשות מקששות · כוננתי חולת הששות ·
סמכוני באשישות : לא דרך כהפלישי · גם ציה
כהפרישי · למסך ופנוי טרשי · שמאלו תחת
לראשי : לב אחד ושכם · דאים כעב למשכם ·
לאסירים יהפוך בסכם · השבעתי אתכם : מבור
תחתיות רדודי · לחץ עקרבי גדודי : מהר וקדר
מדדי : קול דודי : מבית חומר קצבי : בית חיים
נציבי · מצפי מציפי מצבי : דומה דודי לצבי :
נחלה שפרה לי : תקות שלוש גורלי : נעימות
במר לי : ענה דודי ואמר לי : נסתתי סבר : ורק
אין

כתרני ב׳ כתרים נעשה ונשמע : מהכשר זין תיקון עדי עדים תרגום זיניהון : הרבני מלא עין גדלני בסוד התורה שנדרשת בשבעים פנים : כתב וראיה על זאת מנין ספרי כתיב כי אבי אל בית היין ין גי׳ שבעים : כלכל ערני מתשישות שאכילני מטעמים מתשוק וחולשת הדרך ביציאת מצרים : יסרני קשות בדברי תוכחות שבתורה שהם ישרות : מקוששות ל׳ התקוששו וקושו כפני ב׳ : כוננתי חולת חששית כ׳ כוונתי כי לקבל התורה בחלות וחשתי בראשי מכח שאש : לא דרך כהפלישי שלא נחם אותו דרך פלשתים אף במקו׳ לא דרך זהו דרך מדבר שהוא מפולם ומגולה ולא כנוסה : ציה מדבר : למסך ופנוי טרשי פרס הקב״ה ענן למסך עליה׳ ולהפנו׳ הדרך מסלעים · לב אחד ושכם הטו שכם אחד בלב שלם : דאים כעב פורחים כענן למשכם : לאסירים הקב״ה הפך ההסכמה שלימה לסכי׳ם לתתן חירם : מבור וכו׳ מצרים : רדודי שהיו רודין אותי : לחץ של מצרים שנמשלו לעקרבים : גדודי שפת נכר · מיהר הקב״ה הקץ : וקדר ומדד ל׳ קודר אדם קב · מדדי מדד למודדי מדה כנגד מדה זאת עשה : קול דודי הקב״ה : מבית חומר במצרים שהיו עובדים בחומר ובלבנים : קצבי שנתן כרעה קצבה למלאכתם שנאמר בשמית ה׳ מקכב׳ בלבנים · בית חיים נציבי הציבני ונטעני בארץ ישראל שנקרא ארצות החיים : מצפי מציפי הקב״ה צפה וראה שמציפים ילדו ביאור : מצבי הקב״ה שהוא מקימי והציבני : נחלה וכו׳ שלוש גורלי׳ החוט המשולש הוא יעקב : נעימות בפרנו : במר לי במצרים · גם תתי סבר דובר הקב״ה לתת סתורם שהוא סבר ותקוה לאחרית האדם :
ורק

סנהדרין) ידער געשריבנה (פסוק) מיזט דיא (ראיה) דרצו וואו הער אילש הבי ידען עס שטיט געשריבן : הביאני ער האט איך גיבראכט אין דעם הויז פון ווין דען (יין) האט זיבנציג אין דער צאל אנטשוואורט דז ווארט (סוד) : כלכל ער האט בשפייזט אדר ערטראגן איינה יונגי צייטן איך ניט צו זאגין ווערדן טוואכי אונ׳ ווען ער איך אך גליבטיגיט איט הארטי בגטראפונג הבי איך איך דאך (אכוון) גיוועזן אין איינה בזאגוליכה בקרענקונג : סמכוני איך צו אונטר זאהניןאט דיא דורך פיאר גיגעבינה (תורה) דיא איר שטעקט בעשר אלש אוי דש זעאין אעהל אונ׳ בערקין טרויבן : לא אין מיינן אהן גיבאהגטן וועג אין דער אדבר וויא ער איך אפינדליך גפיהרט · אך איך אין מיינן רוימין ארט אב גשיידן יאיט וואלקין צו מיינר דעקי אונ׳ פאה אויז יאו : צו רויאן איינה הארטי קליפני וואהר אוי צייט זיינה ליניי הנד אונטר איינין קאפף : לב איט איין פר איינגטן הערץ אונ׳ אקסיל צום יאך פון דער (תורה) · וואהרן דיא שוועבן אויז (אנרים) אלש וויא אין וואלקין צו גאט דיער זיא צו זיך גילויגן · דיז געפאנגינה אין (גלות) זאל ער אך ביגיצרן צום בשלום פון דער (גאולה) · וואורין גאט גיזגט האט : השבעתי איך הבי אייך בשווערן זולכי ניט פאר דער צייט צו ערוועקן : אבור פון דער אונטרשטי גרוב איינה איבר וועלטיגר אין (אנרים) ידיא בצווינגונגס פון דעם שטעכין איינה בשניידר · האט געאיילט אונ׳ דורך שטאכין גאט איין הופפר איבר דיא בערג צו איילן דז (קץ) · דא הבי איך יהערט : קול דיא שטים פון גאט איין פריינד : מבית פון דעם הויז (אנריס) וואו איך הבי איין ארבייטן אויז לייאן שטיין אין דר צאהל · האט ער איך צו (אתן תורה) דז הויז איינין צעבן געשטעלט · ער מיזט איין צוגיר · איין דורך פיאר דורך דעם (ים) · אונ׳ איין שטאנד פאר דעם (בערג סיני) : דומה דען איין פריינד מיזט גלייך צו איינם הירשן דער דא גשווינד שפרינגט פון איין ארט צום אנדרן : נחלה דיא (נחלה פון ארץ ישראל) האט ער איך בשיהנט ידורך דער (אתנה צו יעקב) דיא גדריטי שנר פון איינין (גורל דיא אבות) · ליבליכקייט אין איינה ביטרי צייטן אין (אנרים) : ענה האט איר גיאנטווארט איין פריינד (הקב״ה) אונ׳ צו איר גיזגט · איך זאל ניאן אויז דען (גלות) : (ים) ער האט גאפראכן איר צו געבן גוטי האפנונג דורך דער (גאולה אונ׳ דיא תורה) · אונ׳ קיינה צעהרי אקי · אונ׳ דז איך ניקס זאל הינדרן יפוצטיט אונ׳ פרואגילט אויז (אנרים) דען : כי עס איזט שין פרבייא דיא ווינדרנגיי צייט פון (גלות) : פרעור (משה רבינו) דער אמקליר צווישן הקב״ה אונ׳ דיא ישראל וואהר גשווינד אין זיין (שליחות) ·
דען

זְבַלַנִי בַּצַּר לְכְמוֹרִי ׃ צְרוֹר הַמּוֹר ׃ זְלַזּוּל כְּרוּם כּוֹפֶר ׃
הֲזִיל כְּרְכוּם הֶפֶר ׃ זִיף חוֹב מִסְפָּר ׃ אֶשְׁכּוֹל
הַכּוֹפֶר ׃ חֲשַׁק חִבַּת רֵעוּתִי ׃ וְחָזַּין חֶלְבֵי רַעְיָתִי ׃
חִוָּה לְחֻפַּת יְרִיעָתִי ׃ הִנָּךְ יָפָה רַעְיָתִי ׃ חָשׁ חַפְשִׁי
מְדוֹדִי ׃ דָּץ בִּרְווּי דוֹדִי ׃ חִנְּנָתִיו חֲתָנִי יְדִידִי ׃ הִנְּךָ
יָפֶה דוֹדִי ׃ טִלְטֵל פַּנִּיקְטֵי נִתְרָזִים ׃ הָרִים עוֹקֵר
וּתְרָזִים ׃ טָס מַטַּע מְזוֹרָזִים ׃ קוֹרוֹת בָּתֵּינוּ אֲרָזִים ׃
טִירַת בֵּיתוֹ נֶאֱצֶלֶת ׃ יִתְנֵנִי רוֹן מְצַהֶלֶת ׃ טַבְסִים
חֲתוּנָה מְצַלְצֶלֶת ׃ אֲנִי חֲבַצֶּלֶת ׃ יַעֲלוּ רוּם מְתוּחִים ׃
חֲרוּשִׁים דּוּשִׁים תְּחוּחִים ׃ יָאִים עֲרֵבֵי נִיחוֹחִים ׃
כְּשׁוֹשַׁנָּה בֵּין הַחוֹחִים ׃ יָצִיץ וְלֹא לְמִצְעָר ׃ יֶתֶר
שְׁאָר מִזְעָר ׃ יִפְרַח לְוִוי מַעַר ׃ כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר ׃

כתרני

זבלני חברני כמו יזבלני אישי אישי ברחשית ל' ׃ לכמור לרחם עלי ׃ זלזול כרום כופר בשביל שהרימו והגביהו המזולזל שהוא ע"ז וכפרו בהקב"ה הזיל אותם הקב"ה ונתכרכמו פניהם ׃ חפר ל' וחפרה הלבנה ישעיה כ"ד ובשכר הכופר ׃ זייף מחק חובו של עון העגל מספר הזכרונות ׃ חשק הקב"ה ׃ חבת רעותי להתחבר בו ל' אחוה ורעות ׃ חלבי רעיתי קרבנות ישראל ׃ חוה הגיד לישראל שיעשו משכן ויריעות הנך יפה רעיתי ׃ חש נוסר לחפשו ׃ מדודי מקדירה ומסבלות הגלות ׃ דץ ברווי דודי בהניכה המזבח ׃ חננתיו השבתי חן להקב"ה שהוא חתני ידידי ׃ טלטל פניקטי נתרזים קולי של הקב"ה היה מטלטל היכלות של מלכים שהיו כקרזים מחמת אימה ׃ פנקטי פלטין והיה עוקר הרים ותרזים ׃ ותרזים אילנות כמו שנאמר בישעיה מ"ד תרזה ואלון ׃ טס הקיל פרח לאהל שהרכניעתו של יעקב ובניו המזורזים ׃ טירת פלטין ׃ נאצלת ל' ויאצל קרבוס ורבי במדבר י"א ׃ יתנני כמו כתבני לשורר בשמחה וצהלה טבסים חתונה מצלצל' ׃ בשמיני למלואים זכבית עולמים שהיו מצלצלי' בצלצלי שמע בבכורים ובכבלים תכסים תיקין והכהנה ׃ יעלו רום מתוחים יפו רנון

שעלו ישראל עד לשמים שהיו חרושים במחרישה שנ' בתהלים קכ"ט על גבי חרשו חרשים כו' ונידושים מן העכו"ם כמו עפר תחת ׃ יאים עריבי ניחוחים
יאו רבין סוכיו יפים ומתוקים קרבנותיהם לפניך ׃ יציץ ולא למצער יתר ש"ר מזוער ׃ י"ר שמאוד יהיו פרים ורבים אחרית ישראל ׃ יפרח לווי מער וכו'
יפרח ישראל בהקרא תפוח בעצי היער בזכות המקדש שבו היו הכרובים דבוקים כמער איש ולויות ׃
כתרני

עשפפגן איינה (קרבנות) איך צו ערבארמין ׃ (צרור) אלש וויא דורך איין בינדל גיווערץ אויז צו שאלין דיא פלעקין ׃ זלזול ׃
דיא פֿר אכטונגס (בוטה אונ' אשנה צורה) זיין ׃ אלש דיא פֿילי פֿארבין פֿון דעם פֿאגיל (כרום) ׃ אבר דעם צוקנין אין גאט
ביי דעם (עגל) ׃ האט שאלין אב ריינין ׃ אונ' פֿון זיא אוועק גיאן דיא אלש זאפֿרין געל גיווארדינה פֿרטעהאונג ׃ אונ'
ווענן דיזר (בוטה) האט גאט אויז גשטריכן דיא פֿר שולדונג פֿון זיין (ספֿר) ׃ דען ער פֿרגיבט איר זוא אפֿט ׃ אלש דא
ומקסט ׃ (אשכול) ׃ דז העגנז פֿון קאפפֿר ׃ חשק ער האט גלושטיט דיא ליבשאפֿט איינר גיזעלשאפֿט ׃ אונ' פֿר לנגט דז
(חלב) פֿון דיא (קרבנות) איינר גיזעלין דיא ישראל ׃ ער האט אך גיזאגט צו רומין אין דער (חופה) פֿון איינה
אום העגנג פֿון (משכן) ׃ דא ער גיזאגט ׃ הנך דוא ביזטט גר היפש איינה גיזעלין ׃ חש ער האט גיאיילט איך
פֿריאה צו שאלין אויז (מצרים) דער קעסיל פֿון איין (גלות) ׃ ער האט זיך מיט פֿרגניגן גפֿרייאיט גאט איין פֿריינד ׃ איך
הב איהם אבר אלש איין (חתן) אונ' גליבטר צו גיגעבן דעם (חן) ׃ אונ' גיזאגט ׃ הנך דוא ביסט היפש גאט איין פֿריינד ׃
טלטל דורך דער שטימי גאטים וויא ... מיט (משה רבינו) גירעט עהיר דז (משכן) אויף גריכט ווארדן ׃ האט ער שאלן
ער רוקין דיא פאלאשטין פֿון דיא ביענגשטי היידינשי (אלכים) ׃ אלזי שטימי האט אויז גריסן בערג אונ' טאנן בויק יער
האט אך אויז (מצרים) שאלן אויז ציהן דיא פפֿלאנצונגן פֿון דיא פֿאר זיכטיגי ישראל ווען זי גפֿלאנצט הבן צור פֿאר זארג
אין (מצרים) טאנן האלץ יוויצן זיא (בנבואה) גיוואוסט ׃ קורות דז דיא בעלקן פֿון אונזרן (משכן) ווערדן אויך זיין טאנן האלץ
אונ' אין דער (מדבר) ניט זיין צו הבן ׃ טירות וויא דער פאלאסט פֿון זיינם הוז ׃ וואהר ביהערשיט מיט דער (שכינה) ׃
מהר איך מיט גיזאנג פֿרייאן ׃ אלש מיט ציהרמטין פֿון איינר (חתונה) קלינגן ׃ אני דען איך וואהר וויא איין (צליע) ׃
עלו זאז אין דער היך ביז צום הימל גיאן ׃ דיא אין (מצרים) גלאקירט ׃ אונ' אלש וויא ערדי גטרעטינה ישראל ׃ זאז זיא
ון היפש אלש וויא דיא גזימטי זאניפטי גישמאק פֿון דיא (קרבנות) ׃ ווילן זיא בשטימן ביי איהרן גליבן כשושנה ׃ אלש
יא איינה רויזי מיט איהרן גשמאק צווישן דיא דערנר ׃ יציץ זאז שפראצן ניט צור ווינגהייט ׃ דז איבריגי פֿון דעם
ניגסטין פאליק ישראל ׃ זאז ווידרום בליהן דיא ביהעפֿטונג דער (כרובים) פֿון (בית המקדש) ׃ כתפוח אלש איין אפפֿל
ים צווישן דיא בויאן אין וואלט ׃ כתרני ער האט איך מיט דער (תורה) גקריינט אונ' גשילט אעהר אלש אלי צוברייטונג
(כלי זיין) ׃ ער האט איך פֿראעהרט מיט גוטן צור ערפֿילונג איינה מויגן גלושטין מיט דיא (מצות) פֿון דער (תורה אונ'
סנהדרין

קרב רגז סחרחרת · גחן קרורנית כחרת · אל תראני
שאני שחרחורת : דולי וכמר מדלי בדלי · טוטפת
כלילו גדלי · דגלי עוז מגדלי · הגידה לי : דרבוני
מלמד מרדעי · נתון רועה דור דעי · דן והוכיח
פרעי · אם לא תדעי : הדריך סוס למנוסתי · בים
בקע לבסיסתי · המירו ומלא בפיסתי · לססתי :
התרני מלי חייך : רטית נומי מחייך · הזה והבא
לתחייך · נאוו לחייך : וחנני חן מוצהב · בנצול
צול רהב · וכביר הצביר יהב · תורי זהב : ולבי גם
בו · ידע סיג סבו · וסר באוכל עשבו · עד שהמלך
במסבו · זמן זמן מזמור · יחוד עריצים לזמור ·
זבלני

נחל כי סחורחרת רשעים אשר נהלים וכיחים מנת כוסם הם מחרחרים כו ריב ומדון : קרב רגז סחרחרת מלחמה מכנגים עליכו ברוגז : גחן כמו גחון : קרורנית כחרת סחורי׳ כמרעא דחוסכי שמשמחירין כו השורר׳ : דולי הקב״ה דלני והגביה אותי משעבוד מצרים : וכמר מדלי ברלי הכדיליכו מן הא שוח עד מין לטופה המוטבת מן הדלי : טוטפת כלילו תפי׳ של הקב״ה של ראש : גדלי סציצית : וי״מ גדלי הן רבועות של תפילין : דגלי עוז מגדלי תפילין וציצית כתן לי למגדל עוז · או דגלי הקב״ה שנקר׳ מגדל עוז : דרבוני תרע״ה שהיה מלמד אותי תורה מלמד מרדע דרבן שכל אחד נתון רועה הוא משה להיות פרנס של דור המדבר שנקרא דור דעה : דן הוא דן את ישראל לכף זכות : והוכיח פרעי סיכית אותם על עבי׳ת שעברו ואמר אם לא תדעי לשמור המצות : הדריך סוס שנאמר בחבקוק ג׳ דרכת בים סוסיך : למנוסתי להיות לי מנוס : לבסיסתי לתיקון פסים לרגלי : המירו וכו׳ כהלכו : ומלא בפיסתי מקרא מלא נכתב כפיסת יד שכן סוא שהרי כתיב לסוסתי לסין כקכס : התרני מלי חייך התרה לי לשמור התורה שהוא דברי חיים : רטית נות סקורה מרפא למזן מכתך כומי לי׳ נגע רע : מחייך ל׳ מחי ומסי הזה והבא לתחייך תחוי ותירש עולם הזה וע״ה כזכות שבאיו לחייך כת רים כשני קירות של כתם ושל כס : מוצהב אדום כמו בשכי פניו : בנצול צול רהב שנצלו את מצרים שנקרא רהב : וכביר וכו׳ הקב״ה שנקרא אל כביר הכביר להם עוד ביזת סים : יהב ל׳ מתנות ומשאות : ולבי גם בו כת נאה ׳ ובטוכה שהשפיע לכן : ידע סיג סבו הקב״ה הודיע לכל שערב רב שסם · כמו סיג הם הסיגין והפסולת עמו את העגל : סבו ל׳ סיכון : וסר סערב רב להשתחוות לעגל שנקרא שור אוכל עשב בתהלים ק״ו : זמן וזמן מזמור כ שניסם על הרעה הכין עת שלא לכרוע משם לאלתר : מזמור ל׳ כריתה : יחוד עריצים לזמור עכבים וסורם רשעים לגדע ·
זבלני

בייא אונז צו רואין · שחורהי דען ווען איך שוין בין שווארץ פון איינה מעשים · בין איך דאך ווידר ווייס מיט מעשה אבות אוני (תשובה): נחל ווען דיא ברענידיגי קויל פון (אדת הדין) אן אירו זאלט זיין פר ריילט · צו מאכין גיגעהן מיין רוגז איך אום צו ריינגלין · אוני אויך דעם בויך גידר צו ליגן פר שווערצט אלט שוטטר שווארץ · אז זאלט איר איך דאך ניט אן זעהן ווי איך צור צייט בין שווארץ פון מעשים דען עס קואט איר נור פון דעם (ערב רב): דודי גאט איין ער היבר אויז מצרים (דיא גגליכן זיין צו דעם ביטרין טראפין וואטיר דער אן אייאר הענגט) וויא ער איך פון זיא ער הויבן · מיט דיא תפלין זיינר קרוין האט ער איך גרויס גיאאכט · צו זיינאיין פאניר · שטארק · אאכט אוני שון טארין · הגידה וואהר ער איר זגין צו הלטין אצות (קריאת שמע): דרבוני צו איינם פיהרר · גוו הניר אוני איך צו לערנין צום רעכטין וועג · אזו מיט דעם צאקיר איין דיא (בהאה) · וואהר גיגעבין (משה רבינו) דער הירד צו דעם (דור המדבר) · וועלכם הייסט (דור דעה) · דיזר האט גרילט · בשטראפט איינה פרוואונג פון ביזי מעשים · מ׳ג׳ איר אלזו גיזגט · אס · ווען איך ניט וואלטי רעכט וויטן : הדריך גאט האט זיך אנפאנגס גיזייגט אלז ווער ער פיהרן איין פפערד זכר דא ער גינג צו איינר פאלכט · דז (ים) האט ער גישפאלטן צום טרוקינן טריטי אוני דיא (מצרים) נאך צו ציהן אין (ים) · האט ער וועלכם גשטלט פון פפערד פר ווענקסלט צור (נקבה) דז אלי פפערד נאך לויפן טומן · אוני פול קואן קען איך דיא (רמיה) דר צו מיט איינה הנד גרייפין · וויילן עס שטיט אינגליא סוס לשון זכרי · אוני אין (שיר השירים) שטיט לשון (נקבה): התרני ער האט איך גיוואהרניט צו לערנין (תורה) אוני גיזאגט דז זיין דיא ריד דיינם לעבינס פלאסטיר צו דיא פרוואונדונג · דיינה (אכות) דיזי אוני דיא אנדרי וועלט צו ערלעבין · נאוו ווען גליהרט זיין דיינה קילן באקין אין דער (תורה): וחנני אוני ער האט גזייט זעליגט איך מיט (חן) אין לייכטינדם גילכט · מיט אויז לעהרונג (מצרים) אלט איין לעהר וואטיר פון פיס · אוני דער גרוסי גאט האט איר בייא דעם (ים) ווידרום אאכין נאך אצהר אויך לאריגין פילי גאב · תורי צייגין מיט גאלט : ולבי הערץ וואהר אן איהם גיוואהנט · ער האט אאכין וויטן דיא פראישונג זיינה קליין פון (ערב רב) · דיא איך הבין אאכין אב קעהרן צום (עגל) זוא גיהייסין מיין אקסדער קרויט עסי · ער ווילן נאך דאאהל וואהר דער (אלך הקב״ה) מיין זיינר (חופה פון מתן תורה): זמן ער האט צייטן גיזעצט ווען דעם (עונש פון עגל) צור אייליגי פרטניידונג נאך אוני נאך · דיא צו וויגן פון דיא שטארקי (רשעים) צו פר טניידן · ער האט זיך מיט זיינר (סכינה אוני משכן) אן איר ביהעפט צו

עשפאנגן

ברכו את יי המבורך :

ווען דר חזן האבורך אויס האט זא״ן קהל דאז זאגן :

ברוך יי המבורך לעולם ועד :

דער חזן זא״ן אך זאגן ברוך יי האבורך לעולם ועד :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם יוצר אור ובורא חושך עושה שלום ובורא את הכל : אור עולם באוצר חיים אורות מאופל אמר ויהי :

ווייל דער חזן זאגט (ברכו) זאגט דז (קהל יתברך) :

יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא ראשון והוא אחרון ומבלעדיו אין אלהים סולו לרוכב בערבות ביה שמו ועלזו לפניו ושמו מרומם על כל ברכה ותהלה :

ווען דר חזן זאגט את יי זא״ן קהל זאגן דש :

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד :

ווען דר חזן האבורך אן היבט זא״ן קהל זאגן דז :

יהי שם יי מבורך מעתה ועד עולם :

מיוסד על א״ב בתרוצע כראשי פרוזות · ובראשי חרוזות מנית חתום שלמה הקטן ברבי יהודה יגדל בתורה ובמעשים טובים אמן :

אור ישע מאשרים · שמור זה מוכשרים · אהודנו בידידיו כשרים · שיר השירים : אילת אווי תשוקות · לחלוח עיוף שוקקות · אסמי שבע להשקות · ישקני מנשיקות : ברוכי מעלמות משמניך · מושלי גנזכי מכמניך · בשמתם תמרוק סממניך · לריח שמניך : בני ביתך וחוריך · הנם חזר סחוריך · בירת מדין צחריך · משכני אחריך : גאה ורב ענוה · הודי מבנות נוה · גם כידוה · שחורה אני ונאוה : גחל בי מחורחרת ·

אור מאשרים לשון חוזק כמו ואשרו אתכם כל הגוים מלאכי ג׳ : שמור זה מוכשרים ישראל שמוזרים המצות לעשות׳ בהכשר : מוכשרים מוכנים ומזומנים כשרים · כמשר ויושר׳ שהם ידידיו : שיר השירים שיר ל׳ זכר המעולה הכל השירי׳ : אילת איווי תשוקות התורה חביבה על לומדיה כאילה החביבה על בעל׳ · אווי תשוקו׳ שניהם ל׳ חשק ותאוה : אסמי שבע ל׳ תפלה יהי רצון שימלא אסמי שבע לישקני מנשיקות כמו שעשה כבר : ברוכי מעלמות ישראל נתברכו יותר מהאומות שנקראו עלמו׳ אין מספר שיר השירים ו׳ : משמניך גבורי חיל : מושלי גנזכי מכמניך בתורה שהיא גנוזה אלפים שנה בשמתם תמרוק סממניך שכל אותם בשם ובושם של תמרוק סממנים שמריח יפה כך לריח שמניך ר״ל שנתמלא העולם בשמים · בני ביתך לואמר׳ תורה בנין המקדש הם בני בית של הקב״ה · וחוריך קצינים ושרי׳ · הנם חזר סחוריך ל׳ נקמ׳ תסבב אותם סביבך · צחריך לשון לבן · נאה ורב ענוה זה הקב״ה · הודי מבנות נוה כאדו מאום זה שעולם יפה · גם כי דוה שחורה אני ונאוה כשקראו כלשון מדה אף זהו לשון חוכם נחל

קרב

אור איט ליכט פֿון היול וואהרין דיא ישראל אין אברים גשטערקט · לו דיזר היטונג פֿון דיזן (יום טוב וואהרן זיא גירלט פֿערטיגט אונ׳ בירייט · דרום ווילן איך איים אילונדר אך לויבן אונטר זייני גליבטי אלש וויא דאמאהל גזונגן הבין אשה אונ׳ דיא ישראל · שיר איין גיזאנג איבר דעם אנדרן : איילת דיא אלש איינה איגדן לו איהרן זכר גליבטן אונ׳ גלוסטיטי תורה · וועלכי אן פֿייכטיט אוי לו איהרן טרינקן פֿר אימידיטי · איין אולר האט ער דאמאהל גיזעטיגט אן לו טרינקן · ישקני וויא ער איך טעט איט זיינה ווארטין קוסין וועלכש איר ליבר וואהר אלש אוי אנדרי קוסין : ברוכי דיא ישראל דיא גיזעגינט ווארדן אויז אלי אוואות · אונ׳ זיין דיינה בעשטי זיא גוועלטיגן אינדיינם פֿרבארגינין אולר פֿון דער (תורה) · דורך דיינר (תורה) האטטו זיא טמעקינד גיאכלט איט לויטר קייט דיינה גווירן קרייטר · לריח נאך דעם גשמאק דיינס ווייט שמעקינדן איהל : בני דיא ישראל דיינה הויז קינדר אונ׳ גיפֿריאטי · זיא לו זיין אום דיר הרום דיך לו אום רינגלן אין (בית המקדש) דז גריכט הויז דיינר טנהררין דיא לייטריר דיא (תורה) · משכני טואי איך דיר נאך ניהן : גאה · גאט דער הערטיר אונ׳ גרויש פֿון זאנפֿט אוהט · איינה פֿראלט איט דעם (בית המקדש האט ער אנהר אלש אלי אוואות גליהרט · אונ׳ פֿר זילרט דז ווען איר אך ווערן טאם דורך אונזרי אעטים אלש וויא איינה אשה נדה · דאך

יוצר ליום ראשון של פסח

הגבור

לנצח והנורא בנוראותיך: המלך היושב על כסא רם ונשא:
שוכן עד מרום וקדוש שמו · וכתוב רננו צדיקים ביי לישרים
נאוה תהלה:

בפי י שרים תתהלל · ובדברי צ דיקים תתברך ·
ובלשון ח סידים תתרומם · ובקרב ק דושים תתקדש:

ובמקהלות רבבות עמך בית ישראל ברנה יתפאר שמך מלכנו בכל דור ודור · שכן חובת כל היצורים לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו להודות להלל לשבח לפאר לרומם להדר לברך לעלה ולקלס על כל דברי שירות ותשבחות דוד בן ישי עבדך משיחך:

ישתבח שמך לעד מלכנו האל המלך הגדול והקדוש בשמים ובארץ כי לך נאה יי אלהינו ואלהי אבותינו שיר ושבחה הלל וזמרה עוז וממשלה נצח גדלה וגבורה תהלה ותפארת קדשה ומלכות ברכות והודאות מעתה ועד עולם: ברוך אתה יי אל מלך גדול בתשבחות אל ההודאות אדון הנפלאות · הבוחר בשירי זמרה · מלך אל חי העולמים:
ועתה יגדל נא כח אדני · כאשר דברת לאמר: זכר רחמיך יי וחסדיך כי מעולם המה:

יתגדל ויתקדש שמיה רבא בעלמא דיברא כרעותיה וימליך מלכותיה בחייכון וביומיכון · ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן:

אמן יהא שמיה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא יתברך: שמו ויתעלה זכרו לעד ולנצח נצחים:

יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמיה דקודשא בריך הוא לעילא מכל ברכתא ושירתא תשבחתא ונחמתא · דאמירן בעלמא ואמרו אמן:

ברכו

בְּקָרְבַּן פָּנִים לְקַדֵּם · וּבְדָמֵי פְּסָחַי מִזְבַּח הַקּוֹדֶשׁ
לְאַדֵּם : זֶבַח הַמְּיוּחָד לְשֵׁם בּוֹקֵר וָעֶרֶב · חוּקָה הֲלִיכָתוֹ
כָּל הַשָּׁנָה קֶרֶב · טָעוּן הַקְדָּמָה עֶרֶב פְּסָחִים
לְהִתְקָרֵב · יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה צֶדֶק יָלִין בָּהּ בְּקֶרֶב · כְּאֵין אַחֲרֶיהָ
הֶתֵּר וְהַמִּקְדָּשׁ חָרֵב · לַעֲבוֹר בְּפֶה נִכְסַפְתִּי לְרֵיחַ עָרֵב : מִדְבַּר
נָוֶה מְשׂוֹשׂ כָּל הָאָרֶץ וְעַלּוּסֶיהָ · נִשְׁחַט בָּהּ הַפֶּסַח בִּשְׁלוֹשׁ אוּכְלוּסֶיהָ
סוֹדֶרֶת עֲנִיַּת הַלֵּל לְוִיָּה בְּקִלּוּסֶיהָ · פִּרְחֵי אַהֲרֹן עוֹמְדִים בְּשׁוּרוֹת
פְּלוּסֶיהָ · צְדֵי הַיְסוֹד זְרוֹק דְּמֵי מְקוּלָסֶיהָ · קְטַר אֵמוּרִין עַל מִזְבַּח
מְלוּסֶיהָ : רֵעִים לִמְנוּיָו בַּלַּיְלָה נֶאֱכַל צָלִיל · שִׁשִּׁים מִצְוֹת טָעוּן
וְרִבּוּעַ הַכָּלִיל · תּוֹף וְחָלִיל יִשְׂאוּ יְהוּדָה וְגָלִיל · מֵקִים דְּבַר עַבְדּוֹ
וַעֲצָתוֹ בַּעֲלִילִי · אוֹמֵר לִירוּשָׁלַיִם תּוּשָׁב וְחָרְבוֹתֶיהָ אַתְלִיל · בְּרִבְּיוֹן
יוֹפִי צִיּוֹן חֵיק תַּכְלִיל · חֵילָהּ וְאַרְמְנוֹתֶיהָ בְּסֻכַּת שָׁלֵם תַּטְלִיל · אָז
תַּחְפּוֹץ זִבְחֵי צֶדֶק עוֹלָה וְכָלִיל :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ · פּוֹרֵס סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלָיִם :

לשבת וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם : בֵּינִי
וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִיא לְעוֹלָם כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְיָ אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת
הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ : וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מוֹעֲדֵי יְיָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :

החזן קדיש : שמונה עשרה גלייך די ערשטי נאכט סוכות : דר חזן גנץ קדיש : עלינו : קדיש יתום : יגדל :

בליל שעירים סכות חררים : רבוע חכליל כריך רבועית סהין יין חדוס דכתיב חכלילי עינים מיין : ועצתו בעליל כגלוי : אתליל ל' הר גבוה ותלול : ברביון יופי לשון סרכה יופי : חולת ל' חול וחומה :

וואָרטן · אונ' מיט דעם בלוט פֿון איינם (קרבן פסח) דז מזבח רויט צו מאכן : זבח דז קרבן תמיד דאז מיינ־כטליך וואר (מקריב) צו זיין אלי מארגינס אונ' אבינד · האט זיין גיזעצן אין זיינם גאנג דז גנצי יאהר גלייך צו ווערדן גינענהנט · אבר אן (ערב פסח) האט אמן עס מוזן פֿריאר (מקריב) זיין וועגן דעם (קרבן פסח : ירושלים) דיא וואהל גיבוימטי שטאט גירעכטיג קייט וואר אין איהר שטען איבר נעכטיגן · אלז באלד דז זיא אין שטאנד וואר · אייט נאך איהר ניאר (יותר) גיוועזן גדרשט וואו (מקריב) צו זיין אויף איינר (באה) · מיזונדר אייט דז (בית המקדש חרב) · אז הבי איך גלוסטיט מיט איינן מונד צו דיהכין צו זיין אין גייסטר גישמאק : מדבר · ירושלים דיא הייפטי שטאט · פֿריידי דער גנצי ערד אונ' איהר לוסט · אין איהרר וואורד (גשאכט דז קרבן פסח) אין דרייא כיתות) פֿר טיילט איהר פאליק · זיא וואהרין (סדר) דז הלל אגין דיא לווים) מיט איהרן ליבן · אונ' דיא גבליהטי קינדר פֿון אהרן הכהן וואהרן שטיאן טורות · וויא מיט איהרי קאמפאהרי קליידר אום א.ן דער זייט פֿון מזבח צו ווארפֿין דז בלוט פֿון איהרי פסחים דיא גיראטין וואָרדן מיט דיא איין גיוויד אונ איין גיוואפֿנטר צו רצאפֿאן אויף דעם אפיכין לופֿט פֿון דעם מזבח : רעים פֿון דיא אויף איהם גיליבטי חבירם ווערט עס גיגעסין ביינא נאכט גיבראטין · עס אייט אין זיך באדין מיטזעכציג מצות · אונ' ארבע כוסות פֿון רויטן וויין · פויק · אונ' פֿייפֿין זאלין נעמין דז לנד (יהודה) אונ' גליל דען גאט ווערט בשטעטיגין דיא רידי זיינס גיעכטן דעם נביא אונ' זיינן בטלוס אדר (עצה גגן אפֿינדליך : אומר דר שפריך צו (ירושלים) דז עס זאל ווערדן ביזעצט : אונ' איהרי (חרבות) וויל איך ווידר אין דער היך בערגין מיט פֿילי טויזנהייט זאלשטו דעם גרונד פֿון ציון בקריהנין · איהר מויר אונ' פאלאסטין מיט איי ה פֿרידן היטי זאלשטו ברעקין · דאמאל ווערשטו ביגעהרן גירעכטי שלאכטונג צואהי אונ' גנצי בר׳נד אופפֿיר ·

מִי כָמֹכָה בָּאֵלִים יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלּוֹת עֹשֵׂה פֶלֶא׃
מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה

לֵיל שִׁמּוּרִים סִימָן הוּא לֶעָתִיד לָבֹא · עֶלְיוֹן כִּי בֹא יָבֹא · פָּקוֹד יִפְקוֹד עַם קְרוֹבוֹ · צוּרֵנוּ הוּא נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ׃ זֶה צוּר יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ׃ יְיָ יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד · וְנֶאֱמַר כִּי פָדָה יְיָ אֶת יַעֲקֹב · וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ׃

ליל עגלה מצרים דכתיב ירמיה מ״ו עגלה יפיפיה מצרים: אום מרקה ואכלה: פמו שנאמר בדניאל ז׳ מדקא ושארא ברגלה רפסה ·

לֵיל שִׁמּוּרִים קְרָאוּ נוֹרָא עֲלִילָה · כִּי בוֹ שָׁבַר מוֹטוֹת עֶגְלָה · רָעוֹץ יִרְעוֹץ אוֹם מְדַקָּה וְאָכְלָה · שֵׁנִית בּוֹ לְהִגָּאֵלָה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ · גָּאַל יִשְׂרָאֵל׃

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם · וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים · וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ · וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ · וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ · כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה · כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ · לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם׃ וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ׃

לֵיל שִׁמּוּרִים שִׁמְעוּ לְעַם אֲהוּבִים · אֲשֶׁר הִצִּיל מִיַּד לַהֲבִים · תְּשׁוּעָה הִיא לְבַת רַבִּים · בְּנַחַת וְשָׁלוֹם בְּלִי פַחַד שׁוֹכְבִים׃ לֵיל שִׁמֻּרִים לְשׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל׃

מיוסד ע״פ א״ב וסם המחבר יוסף ברבי יצחק

אזכרה בת נדיב זה אברהם: הקודם טבח מקדם: גבול גבוה שארץ ישראל היא גבוה מכל הארצות: צעיר רודם בנימין: אוכלוסיה חוילים: פלוסיה לבושיה: מקולסיה הפסח קרוי גדי מקולס: סלוסיה אורח: צליל רייני צליל

אֶזְכְּרָה שְׁנַת עוֹלָמִים יָמִים מִקֶּדֶם׃ בְּנֶעָלִים יְפֵיפִית בַּת נָדִיב הַקּוֹדֵם · גְּבוּל גָּבוֹהַּ צָעִיר רוֹדֵם · הֲגוֹמַת מְלָכִים בֵּית אֱלֹהִים אֲדוֹדֵם · הָרָאוֹת בַּעֲזָרָה בְּקָרְבָּן

ליל שמורים טיאן דיזי גהיטי נאכט מיזט אך מיין (סימן מוין לעתיד לבא)· דז דער איברשטי ווערט אך דז זעלביגי מאהל קומן· ער ווערט דענקן זיין גאהנטים פאליק· ער מיזט אונזר בישעפר אונ׳ ואלין זיך פריימן אונ׳ בלוסטיגן מיט איהם ·

ליל שמורים קראו זין טאורים האט זיא גאט דער פורכטזאמי וואונדר ווערקר גיהייסן· דען אן דיזי נאכט האט ער צערבראכין דיא יאך טראגן פון (אצרים וועלכי הייסט עגלה) ער טעט אך צער ברעכין דיא היידנשי (אומה זוא אויס צעראמהלין אונ׳ פר דארבין· דז אנדרי אמהל דיא ישראל ווידרום אויז צו לזין:

ליל שמורים טאעו דיזי ל״ס האט ער אמאלין הערין צו דעם גליבטן פאליק· דיא ער האט בישטראוט פון דיא אצרים זיא מיזט איינה הילפיזו דיא ישראל (בת רבים)· מיט זאנפט אוהט אונ׳ שלום טומן זיא אן זעלביגר ליגן:

אזכרה איך וויל דענקן פון דיא וועלט יאהרן דער פאהריגי לייטין · מיט דיינה טוא וואהרטעו היפש דיא טאכטר דעם פאהריגן (נדיב) אברהם אבינו· וויא דוא ביזט גיגאנגן (לרגל) נאך ירושלים) דעם הויכן גיאמרק אין דעם (תחום פון בנימין)· דרייא אמאל אין יאהר איין פר גלייכנוס פון איינר קיניגליכר טאכטר דיא דער פאטיר אפט צו זעהן פר לנגיט · אלזוא נאך גמטיש הויז צו הופפין: הראות צו ווערדן גיזעהן אין דער (עזרה: מיט איין קרבן אויף צו ווארטן

פֶּסַח כָּרַת לִשְׁמוֹ מִסִּים · וְהוֹצִיא עַמּוֹ בְּנִסִּים · בְּחַ״פֶּ :

פֶּסַח לוֹחֲצֵנוּ יִלְחָץ · וְיִרְפָּאֵנוּ מִמַּחַץ · בְּחַ״פֶּ :

פֶּסַח מִלֵּא הֲמוֹן הֲרִיקָה · וְהִסִּיעַ גֶּפֶן שׂוֹרֵקָה · בְּחַ״פֶּ :

פֶּסַח נְגִידוּת צַר יַשְׁפִּיל · וְגִיל עַמּוֹ יַכְפִּיל · בְּחַ״פֶּ :

פֶּסַח סִגֵּר זֵדִים לַדֶּבֶר · וְרִפָּא עַמּוֹ מִשֶּׁבֶר · בְּחַ״פֶּ :

פֶּסַח עֲבוּר כָּל עַם שָׁמוּר · וְנָקַם עַמּוֹ כָּאָמוּר · בְּחַ״פֶּ :

פֶּסַח פַּחַד בָּתֵּי מִצְרַיִם · וּבֵן בְּעֵינֵי נוֹצְרִים · בְּחַ״פֶּ :

פֶּסַח צְבִירַת צַר לַעֲלוּקָה · כַּנֵּס אוֹם חֲקוּקָה · בְּחַ״פֶּ :

פֶּסַח קֶשֶׁר צַר לְאַבְּדָה · וְגָאַל יְדִידִים מֵעֲבוֹדָה · בְּחַ״פֶּ :

פֶּסַח רָמִים זֵדִים הָרַסְתָּ · וְרַעְיָתְךָ אֵרַסְתָּ · בְּחַ״פֶּ :

פֶּסַח שַׁת בְּכָל בַּיִת יְלֵל · בְּצֵאתוֹ בַּחֲצוֹת לֵיל · בְּחַ״פֶּ :

פֶּסַח תִּכֵּן וְהוּחַק לְאוֹת · לְהַרְאֵנוּ בוֹ נִפְלָאוֹת · בְּחַ״פֶּ :

פֶּסַח תְּהִלָּה לְשֵׁם שׁוֹכֵן שְׁחָקִים · תָּקְפּוּ יַבִּיעוּ קְרוֹבִים וּרְחוֹקִים · תּוֹקֶף כְּבוֹדוֹ בָּם מְחוּקָקִים · שִׁיר וְתִשְׁבָּחוֹת מְשׁוֹרְרִים וּמְשַׂחֲקִים : בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם :

מי

כי וזממו עליו שרי מסים : מלא המון הריקה · שמון ישראל שריקים מממון · והסיע גפן שורקה שנאמר תהלים פ׳ גפן ממצרים תסיע : נגידות צר ישפיל בשיחות שגר פרעה : וגיל עמו יכפיל שנאמר ישעיה ס״א וגלתי בירושלים וששתי בעמי · ונקם ימו כאמור ישעיה כ״ז בסאסאה בשלחה תריבנה · ובן בעיני נוצרים עבין ישראל ששם נוצרים כוי ששם יתברך : צבירת מלשון קבוצות · צר זה פרעה · לאבדה שאמר ששם וגם כלה את מכרים · ורעיתך ישראל · ארסת שנאמר הושע ב׳ וארשתיך לי באמונה :

ליל

געבטן בירויבטין נעמט ירושלים · איין זמאלן דז פר וואגלטי פאליק) · (בח״פ : פסח כרת · אן פסח האט ער פר שניטן דיא אלרים דיא אויף דיא ישראל גיאאכט ליגנברקייט · אוני יין פאליק הרויז גילויגן איט (ניסים) · בח״פ : פסח לוחצינו · אוכזרי בדראנגר האט ער ווידר בידראנגט · ער זאל אונז היילין פון אונזרי וואונדן · בח״פ : פסח אלא · אן (פסח האט ער אין אלרים) ער פילט דש פילי לעהרי פאלק ישראל) · אוני אאכין הרויז פר רוקן אוני ליהן זין רעבן ווין סטאק · בח״פ : פסח נגידות) · דיא הערשאפט דער הויך אוהטיגי היידן ווערט ער אאכין (שפל) · אוני דיא פריידי זיינס פאלקס פר טאפלין · בח״פ : פסח סגר · אן (פסח) האט ער איבר אנט ווארט דיא אוהטווליגי לום (דבר) · אוני גהיילט זיין פאליק פון (ברוך) · בח״פ : פסח עבור · אן (פסח) לו לערנין אלי היידין אייזט ער גהיט : אוני ד׳ א (נקאה) פון זיין פאליק וויא זיא אייזט גיזאגט · בח״פ : פסח פחד · אן (פסח) האט ער אאכין אנגסטין דיא הייזר אין (מצרים) · אוני גפריבט אן דיא גיפיינגטי היטר זיינה (אזות) · בח״פ : פסח צבירת · אן (פסח) דיא הויפן פון דעם זיידיגר לום (גהינם) · אוני איין לו זמאלין דז בייא גאט אויז גיגראבינה פאליק ישראל · בח״פ : פסח קשר · אן (פסח) האט ער דעם בונר פון דעם זיידיגר אאכן פר ליהרן · אוני ערלויזט דיא גליבטי פון דער דיהנסטברקייט · בח״פ : פסח ראים · דיא הויכהייט דער אוהטווליגי האסטו לערפיהרט · אוני דיינה גליבטי בשפייזט · בח״פ : פסח שת · אן (פסח) האט ער גיאאכט איין יעדרן קלאגונג · וויא ער אויז גינג אויטר נאכט · בח״פ : פסח תכן (פסח) אייזט אן בירייט אוני אויז גיגראבן לום לייכן · אונז אן איהם לו ווייזין וואונדר ווערק · בח״פ :

פסח (תהלה · אן פסח) לויבונג לום נאאין גאטיס דער איןדיא היאלן (שחקים) רואיט · זיינה שטערקהייט זאלין רידן נאהנטי אוני וויטי · דיא גיוואלט זיינר עהר וואהרן דיא (ישראל אויף דיצם ים) אויז קרילן · איט (שיר אוני שבח) זינגן אוני בלוסטיגן :

אמת ואמונה כל זאת וקים עלינו · כי הוא יי אלהינו ואין זולתו ואנחנו ישראל עמו · הפודינו מיד מלכים · מלכנו הגואלנו מכף כל העריצים · האל הנפרע לנו מצרינו · והמשלם גמול לכל אויבי נפשנו · העושה גדולות עד אין חקר · ונפלאות עד אין מספר · השם נפשנו בחיים ולא נתן למוט רגלנו · המדריכנו על במות אויבנו · וירם קרננו על כל שונאינו · העושה לנו נסים ונקמה בפרעה אותות ומופתים באדמת בני חם המכה בעברתו כל בכורי מצרים ויוצא את עמו ישראל מתוכם לחרות עולם · המעביר בניו בין גזרי ים סוף · את רודפיהם ואת שונאיהם בתהומות טבע · וראו בניו גבורתו שבחו והודו לשמו · ומלכותו ברצון קבלו עליהם משה ובני ישראל · לך ענו שירה ·

עויסד ע"פ א"ב

פסח אכלו פחוזים · ונפלאות חוזים · בלילי חג פסח :

פסח בנו לשמור להורות · פנה לנו להורות · בלילי חג פסח :

פסח גזר ענוי אמונים · ארבע מאות נמנים · בלילי חג פסח :

פסח דת שבועים ימלא · ויום ישועה נקם יגלה · בח"פ :

פסח הרג בכורי חם · ובן בכורו רחם · בח"פ :

פסח ועד לשפוט מרשיעים · ולהעלות לציון מושעים · בח"פ :

פסח זמר בנוף נתן · לגאול בני איתן · בח"פ :

פסח חמול על עם יושב בדד וידום · הודיע צח ואדום · בח"פ :

פסח טביחת ניני כוש · והוציא עמו ברכוש · בח"פ :

פסח ידידות קן שדודה · כנס אום נדודה · בח"פ :

פסח

פסח אכלו פחוזים שנאמר ואכלתם אותו בחפזון · ונפלאות חוזים שראו נפלאות פסח : גזר ענוי אמונים בין הבתרים : נמנים מאותו היום שלא היו במצרים רק רד"ו שנים : בכורי חם מצרים : ובן בכורו ישראל : בני איתן זה אברהם שנקרא איתן האזרחי : צח ואדום זה הקב"ה : ניני כוש ומצרים אחים הוו : ידידות קן שדודה ירושלים שחריבה ושדודה : אום נדודה ישראל שמפוזרין ומפוזרין : לששון נסים לפרעה שנאמר בו

פסח דז (קרבן פסח) הבין געגעסין דיא אין (מצרים איבר אייליגקייט ישראל) · אונ' גאטים וואונדר הבין זיא געזהן · אין דער נאכט פון (פסח) : פסח בנו · דיא (מצוה פון פסח) · אונזער אונז צו אלי (דורות) צו האלטן · ווענדי דיך צו אונז צו אונזער ווייזן : (בח"פ : פסח גזר · אין דער נאכט פון פסח) האט ער צו (אברהם אבינו גזר) געוועזין דיא פיינינגונג אין מצרים) צו דיא גלויבה אפטיגי (ישראל) · פיר הונדרט יאהר גליהאלט · (בח"פ : פסח דת · אן פסח זאל ער די רעכט פון דיא זיבנציג נאציון ער פילן · אונ' דעם יום נקמה קיגן זיינה שונאים) ענד דעקין · (בח"פ) : פסח הרג · אן פסח האט ער ערשלאגן דיא בכורים פון מצרים) · אונ' דיא (ישראל זיין בן בכור) האט ער ערבארמט · בח"פ : פסח וועד · אינט אן בירייט צו ריכטין דיא היזפר אונ' אויך צו גיין נאך (ציון) דיא העזפר : בח"פ : פסח זמר · אן פסח איזט איין ליב געזאנג אין מצרים) ווארד; געגעבן אויז צו זיין דיא קינדר פון אברהם וועלכר הייסט איתן · בח"פ : פסח חמול · אן פסח ערבארמט ער אויף דעם פאליק דאז אליינה זיצט אין צרות · אונ' שווייגט · דוא גאט איין פריינד דער דא הייסט (נחומדעס · בח"פ : פסח טביחת · אן פסח האט ער געשחט דיא מצרים) די ענקל פון כוש · אונ' אויז געצויגן איין פאליק ישראל) איט פילגוט · (בח"פ : פסח ידידות · אן פסח זאלטט אין דעם גליבטן

אהבת עולם בית ישראל עמך אהבת׃ תורה ומצות חקים ומשפטים אותנו למדת על כן יי אלהינו בשכבנו ובקומנו נשיח בחקיך׃ ונשמח בדברי תורתך ובמצותיך לעולם ועד כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה ואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים׃

ליל שמרים הוא זה הלילה ׃ ועתדו אל באומר בחצות הלילה ׃ זה אשר הוא לו יום ולו לילה ׃ חוק אהבתו יזכור לניני חלק לילה ׃ ברוך אתה יי ׃ אוהב עמו ישראל

ועתדו אל ב׳ פתי׳ כבית תרגו׳ ויתייצב ואתעתיד׃ זה כוא סקב״ה׃ לניני חלק לילה לבני אברהם דכתיב ביה ויחלק עליהם לילה׃

יחיד אומר אל מלך נאמן׃

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד׃ ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד׃ ואהבת את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך׃ והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך׃ ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך׃ וקשרתם לאות על ידך והיו לטטפת בין עיניך׃ וכתבתם על מזזות ביתך ובשעריך׃

והיה אם שמע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את יהוה אלהיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם׃ ונתתי מטר ארצכם בעתו יורה ומלקוש ואספת דגנך ותירשך ויצהרך׃ ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת׃ השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם להם׃ וחרה אף יהוה בכם ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר יהוה נתן לכם׃ ושמתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם אתם לאות על ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם׃ ולמדתם אתם את בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך׃ וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך׃ למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע יהוה לאבתיכם לתת להם כימי השמים על הארץ׃

ויאמר יהוה אל משה לאמר׃ דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם לדרתם ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת׃ והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות יהוה ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם׃ למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדשים לאלהיכם׃ אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני יהוה אלהיכם׃

אמת

ליל שמורים הוא׳ פון אנפאנג מיט דיזי נאכט גהיט׳ אונ׳ גאט האט איהם פאר אויז בירייט מיט דעם זגין דו׳ער וויל אויז גימן איטר נאכט׳ דיזר גאט דעם דא מיט דער טאג אונ׳ נאכט׳ אאז גידענקן די גיזעץ זייער אבות מאכט צו דיא קינדר (אברהם)׳ צו ווענגם זייער הילף גאט גטיילט דיא נאכט ווימ ער גשלאגן דיא (אומכים)׃

ריין ביז דיא בדיקה אויז איז · אבר זעלכי זאכן דיא צו דער בדיקה גיהערן אמג אן וואהל רידן · איין טייל האבן איין מנהג דש זיא מיט פליים חמץ היין ליגן דש מן עש פינדן זאל · אבר אין (שולחן ערוך) שטיט דש עש ניט ניטיג איז דען ווען מן טוין ניקש גפינט איז אן דאך יוצא · אונ׳ נאך דער בדיקה מוז מן זאגט (כל חמירא) זאל מן אלן זיין אבטל צו זיין אלז דש חמץ וואש נאך אין זיין רשות גיבליבן איז דש ער ניט גיפונדן האט אונ׳ זאל עש אבטלן אין זיין מחשבה אז ווען עש גאר ערד ווער אונ׳ דא דורך ווען טוין דר נאך זעלט חמץ גיפונדן ווערן דען ווערט עש פר קיין חמץ גירעכנט · אונ׳ נאך דער בדיקה זאל אן זאגן כל חמירא אונ׳ דש חמץ וואש ער האט גיפונדן אוז אן וואהל ביוואהרן ביז אויף דען אנדרן טאג דש אן עש פר ברענט ׃

ערב פסח דש אמרגנס זאגט אן קיין מזמור לתודה נאך למנצח · אונ׳ אן מייאט זיך מיט עטן דש אן זאל אויף הערן צו עסן איז דיא פינפטי שעה אויף דען טאג בגינט אונ׳ אן פרברענט דש חמץ פר דיא זעקסטי שעה אונ׳ אן אוז דש כלי מיט פר ברענן דא דש חמץ דרינן איז דש אן גיפונדן האט · אונ׳ נאך דעם פר ברענן זאל אן זאגן כל חמירא וויא אין בגעמן שטיט ׃ ווען פסח אן זונטאג גיפאלט אוז אן דש אנוה וואשה הויזן אן דונרשטאג אונ׳ אין דיא זעלביגי נאכט בדקת אן דש חמץ אונ׳ אן פר ברענט עש אן פרייטאג פר דיא זעקסטי שעה וויא אלי יאר · אונ׳ אן זאגט אן פרייטאג נאך ניט כל חמירא אונ׳ וואש אן עסן זאל אן שבת דש אוז אן וואהל ביוואהרן · אונ׳ אן שבת צו אמריגנס מייאט אן זיך מיט אורן דא מיט אן זאל האבן אויף גיגעסן פר דיא פירדי שעה אויף דעם טאג · אונ׳ וואש איבר בלייבט זאל אמן אוועק געבן דר נאך זאל ער אבטלן זיין אין זיין הערצן וואש נאך ווארר זיין ווייטן אין זיין רשות גבליבן איז אונ׳ זאל ער אבטלן אז ווען עש ערד ווער · אונ׳ זאל אויך זאגן כל חמירא ׃

דיני ערב תבשילין

ווען דער ערשטר טאג פסח גיפאלט אן דונרשטאג אוז אן עירוב תבשילין אמכן אן ערב יום טוב · אונ׳ ווען אן האט פר געסן עירוב תבשילין צו אמכן טאר אן ניקש אן גירייטן אן פרייטאג דען אנדרן טאג יום טוב אויף שבת דען אן טאר ניקס אן גירייטן פון יום טוב אויף שבת צייטן · ווען אן האט עירוב תבשילין גיאמכט דש איז אן זאל נעמן איין גנצי אלה אדר מיין שטיק פליש אדר איין גיברעטן איי · אונ׳ ליגט עז אויף דיא אלה · אונ׳ דער דעם עירוב אמכט זאל איהם געבן אן איין אנדרן אין דיא האנד דער גיט אן זיין טיש עסט אונ׳ זאל איהם זאגן דז ער זאל מיט דעם עירוב אלה זיין אן אלי דיא איבריגה ישראלים דיא אין דיא שטאט וואהנן אונ׳ האבן פר געסן עירוב תבשילין צו אמכן · דען זאל אמן זאגן דיא ברכה אונ׳ (בדין יהא) · אונ׳ אן אוז דעם עירוב וואהל באוואהרן דען ווען פרשבת וואש דר פון פר לארן אודר אכולה ווערט דז דיא אענשן ניט דר פון עסן קענן דען טאר אן ניקש אן גירייטן פון יום טוב אויף שבת · אונ׳ דער אנהג איז דז אן אן שבת צו אמרגינש אוליא אמכט איבר דיא אלה פון עירוב · אונ׳ איין יעדר בעל הבית איז אחויב זיך זעלבשטן אין זיין הויז איין עירוב תבשילין צו אמכן אונ׳ זאל זיך ניט פר לאזן אויף זיין חבר ׃

מַעֲרִיב לֵיל רִאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח

בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבֹרָךְ ׃ והקהל עונין בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים · בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עִתִּים · וּמַחֲלִיף אֶת הַזְּמַנִּים · וּמְסַדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ · בּוֹרֵא יוֹם וָלָיְלָה · גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ ׃ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר ׃ וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה · וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ ׃ אֵל חַי וְקַיָּם תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד ׃

ליל שמורים לילה המשומרת מן ימי בראשית ׃ ופקדו

לֵיל שִׁמּוּרִים אוֹתוֹ אֵל חָצָה · בַּחֲצוֹת לַיְלָה בְּתוֹךְ מִצְרַיִם כְּיָצָא · גִּבּוֹר עַל אוֹיְבָיו יַחֲצֵנוּ כְּחָצָה · הוֹד מַעֲרִיב עֶרֶב וּנְזַמְּרֶנּוּ בְּנֶפֶשׁ חֲפֵצָה ׃ בָּא״י הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים ׃

אהבת

ליל דיזי גהייטיטי נאכט פון (ששת ימי בראשית צור גאולה) האט גאט אין דער אינט גטיילט · וויא ער איטן אין דער נאכט אין מצרים צו (מכות בכורות) מיט אוז גיגאנגן · דער שטארקי גאט זאל זיא אויף זיינה פיינדי צעהיר אך טיילין · גאט דער פרייד אאכט דיא שפעטי אבינד אונ׳ איר וואלן צו איהם לויבן זינגן מיט אין בלוסטיגטין ווילן · לין

תּוֹרָה הִיא עֵץ חַיִּים ׃ לְכֻלָּם חַיִּים ׃ כִּי עִמְּךָ מְקוֹר חַיִּים ׃ אַבְרָהָם שָׂמַח בְּשִׂמְחַת תּוֹרָה ׃ בּא יָבא צֶמַח בְּשִׂמְחַת תּוֹרָה ׃ תּוֹרָה ׃ יִצְחָק ׃ יַעֲקֹב ׃ מֹשֶׁה ׃ אַהֲרֹן ׃ יְהוֹשֻׁעַ ׃ שְׁמוּאֵל ׃ דָּוִד ׃ שְׁלֹמֹה ׃ אֵלִיָּהוּ שָׂמַח בְּשִׂמְחַת תּוֹרָה ׃ בּא יָבא צֶמַח בְּשִׂמְחַת תּוֹרָה ׃ תּוֹרָה הִיא עֵץ חַיִּים ׃ לְכֻלָּם חַיִּים ׃ כִּי עִמְּךָ מְקוֹר חַיִּים ׃

אוני' מן זאגט אשרי ׃ יהללו ׃ המוב קדיש ׃ אוני' מן מוריט (שמונה עשרה) גלייך וויא געסטרן ׃ גאנץ קדיש ׃ אין כאלהינו ׃ עלינו ׃ קדיש יתום ׃ יגדל ׃

אנגיל איך וויל איך לוסטיגן אוני' פריימן אן שמחת תורה דיא שפראלונג פון משיח ווערט קומן אן שמחת תורה ׃ דיא תורה איז איין בוים דס איביגן לעבן לו אלים גיבט זיא לעבן דען בייא דיר איז דער אורשפרונג פון לעבן ׃ אברהם פריימט זיך אן שמחת תורה ׃ יצחק פריימט זיך אן שמחת תורה ׃ יעקב פריימט זיך אן שמחת תורה ׃ משה רבינו פריימט זיך אן שמחת תורה ׃ אהרן הכהן פריימט זיך אן שמחת תורה ׃ יהושע פריימט זיך אן שמחת תורה ׃ שמואל הנביא פריימט זיך אן שמחת תורה ׃ דוד פריימט זיך אן שמחת תורה ׃ שלמה פריימט זיך אן שמחת תורה ׃ אליהו הנביא פריימט זיך אן שמחת תורה ׃ דיא תורה איז איין בוים דס איביגן לעבן לו אלים גיבט זיא לעבן דען בייא דיר איז דער אורשפרונג פון לעבן ׃

הדרת קודש ודיני בדיקת חמץ

אחר יציאת הכוכבים של ערב פסח יתפלל ערבית ואחר כך יתחיל לבדוק חמץ ולא יתעסקו בשום מלאכה קודם הביטול ׃ והחמץ שמניח לאכול מחר בבוקר ישמרנו ׃ בלילה יבדוק לאור הנר ׃ ויבדוק בכל המקומות שמכניסין בהן חמץ ׃ ויכוין בברכה לבדיקה ולביטול ׃ ויברך ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על ביעור חמץ ׃ ולאחר הברכה אסור לדבר דברים בטלים עד שיגמור כל הבדיקה ׃ ויש נוהגים שמניחים פתיתי חמץ ׃ ולאחר הבדיקה יבטל ויאמר כל חמירא וכו' ׃ וצריך שיבין מה שאומר ׃ ויזהר שלא ישאר לו עוד חמץ לאחר הבדיקה ׃ וכשגומר הבדיקה יאמר בלשון שמבין כל חמירא וכו' ׃ והחמץ שמצא בבדיקתו צריך לשמור היטב עד למחר לשרפת הביעור ׃

ערב פסח בשחרית בשעה ה' בניסן אין אוכלים חמץ אלא עד סוף שעה רביעית ואסור בהנאה משעה ששית ואילך ׃ וכשגומר לאכול אז שורפים החמץ בשעה ה' וצריך לשרוף כל מה שנשאר מן החמץ שמצא בבדיקה ׃

וכששרף החמץ אז יאמר בביטול (כל חמירא דאיכא ברשותי דחזיתיה ודלא חזיתיה דבערתיה ודלא בערתיה לבטיל וליהוי כעפרא דארעא) ׃ ואם חל ערב פסח ביום שבת צריך לבדוק ביום ה' בלילה ולבער ביום ו' קודם שש שעות ולבטל ביום השבת ׃ וישייר מן החמץ כדי לאכול בשבת ג' סעודות ולא יותר ׃ וכשיגמור סעודת שחרית בשבת ינער המפה ויכבד הבית ויבטל את החמץ ׃ ואסור לאכול מצה בערב פסח עד הלילה ׃ וצריך ליזהר שלא יחמיץ שום דבר ׃ ומותר גם כן כל חמירא דאיכא ברשותי דחזיתיה ודלא חזיתיה דבערתיה ודלא בערתיה לבטיל וליהוי כעפרא דארעא ׃

דיני עירובי תבשילין

אם חל יום ראשון של פסח ביום ה' או בערב שבת צריכים לעשות עירובי תבשילין ביום ד' בערב יום טוב ׃ ואם שכח לעשות עירוב אין רשאי להכין ביום טוב לשבת ׃ ומי שלא הניח עירוב אחרים יכולים לזכות לו ׃ וכל אחד מבני ביתו יכול לזכות ׃ ויקח פת ותבשיל או בשר או ביצה ויניחם אותם עד שבת ׃ ויאמר בזה העירוב ׃ ואם שכח לעשות עירוב יכול לסמוך על עירובו של גדול העיר ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִצְוַת עֵרוּב ׃

בְּדֵין יְהֵא שָׁרֵא לָנָא לַאֲפוּיֵי וּלְבַשּׁוּלֵי וּלְאַטְמוּנֵי וּלְאַדְלוּקֵי שְׁרָגָא וּלְתַקָּנָא וּלְמֶעְבַּד כָּל צָרְכָּנָא מִיּוֹמָא טָבָא לְשַׁבַּתָּא לָנָא וּלְכָל יִשְׂרָאֵל הַדָּרִים בָּעִיר הַזֹּאת ׃

נאך דעם אז מן האט דאש אלוה וואשר גיטשעפט זאל מן ווארטן ביז נאכט אוני' זאל תכף דס חאלן בודק זיין אוני' טאר קיין אנדרי זאכין אן היבן לו טאן ביז מן האט ערשט דס חאלן בודק גיוועזן ׃ אוני' דס חאלן אוז ער האט בדיעה דיא זעלביגה נאכט לו עסן דס וואו אן אוו זאלג ביוואהרן אוני' אוו איין אורט דז עס דער בעל הבית ניט פינדן זאל אין דער בדיקה ׃ אוני' אז מן היבט בודק לו זיין זאל מן דיא ברכה זאגן וויא אין בענטש טוט ׃ אוני' ווען פיל לייט ווען לו גלייך בודק זיין זאלן זיא זיך בייא אנדר שטעלן אוני' אלבט דיא ברכה הערן ׃ אוני' מן זאל זאלבן בייא איין וואקס ליכט וויל ער די ברכה זאגט אוני' זיך ניט פר מאכין ביז ער אלי זעכר אוני' ספאלטן אוני' דראיט זאלן אוני' אנדרי ווינקל אבירמאל היין שטעלן אוני' אן טמרקיין (דברים בטלים) רידן

בעור אספו אלהינו · תפלת משה קרע רקיע · ועני צור לעמו בעת צרותם · תפלתו לעולם לא שבה ריקם · כי רועה נאמן משה רבינו · משה מת מי לא ימות · על פי יי מת משה רבינו :

שישו וגילו בשמחת תורה · ותנו כבוד לתורה · כי טוב סחרה מכל סחורה · מפז ומפנינים יקרה : נגיל ונשיש בזאת התורה · כי היא לנו עוז ואורה : אהללה אלהי ואשמחה בו · ואשימה תקותי בו · אהודנו בסוד עם קרובו · אלהי צורי אחסה בו : נגיל בכל לב ארנן צדקותיך · ואספרה תהלתך · בעודי אגיד נפלאותיך · על חסדך ועל אמתך : נגיל גואל תחיש מבשר טוב · כי אתה מגדל עוז וטוב · גאולים יודוך בלב טוב · הודו ליי כי טוב : דגול גאול נא המוני · כי אין קדוש כיי · דגולים יודוך יי · מי ימלל גבורות יי : נגיל הלא באהבתו בחר בנו · בני בכורי קראנו · הוד והדר הנחילנו · כי לעולם חסדו עמנו : נגיל ונשיש בזאת התורה · כי היא לנו עוז ואורה : אשריכם ישראל · אשריכם ישראל · אשריכם ישראל · אשר בחר בכם אל : והנחילכם התורה ממדבר מתנה :

התקבצו מלאכים זה אל זה · לקבל זה · ואמר זה לזה · מי הוא זה ואי זה הוא · מאחז פני כסא · פרשז עליו ענני · מי עלה למרום · מי עלה למרום · מי עלה למרום · והוריד עוז מבטחה : התקבצו משה עלה למרום · נתנאל · שמעיה · אביסוכו · אבי זנוח · חבר · יקותיאל · טוביה · ירד · אביגדור עלה למרום · והוריד עוז מבטחה : התקבצו

אגיל ואשמח בשמחת תורה · בא יבא צמח בשמחת תורה · תורה

גרוס און ביטר גשרייא אין דיא צייט או (הקב"ה) האט צו איהם גזאגט גיא ארויף און שטערב אויף דעם בערג · ער האט זיין קינדר צו ריסן און האט זיין שטים אויף גיהובן · (יהושע בן נון) הייט דאך איין טאג · משה האט געזעהן פון דיא ספין דער הייך · דיא ערב דש געשלאסט שטונדן פר איהם · דארט איז געשטארבן משה דער קעניג פון גאט · קיגן איבר (בית פעור) האט איהם אונזר גאט איין גיט אן ידש גבעט פון משה האט דען היאן דורך גריטן און דער בשעפר האט געענפרט צו זיין פאלק אין צייט אירש ליידש יאין (תפלה) איז קיין משה נעהר ווידר גיקערט ידען איין וואר הפטיגר הערט וואר (משה רבינו) משה איז געשטארבן ווער ווערט דען ניט שטערבן דורך גאטס ווארט איז געשטארבן (משה רבינו):

שישו פרייאט אייך און זייט לוסטיג אם (שמחת תורה) און געבט עהרי צו דער תורה · דען איר קויפט שאפט איז בעסיר אלז אלי קויפאן שאפט זיא איז ווערדיגר ווידר גים גאלט : נגיל איר ווערליך לוסטיג אלבן אוני פרייאן מיט דיזר תורה דען זיא איז פר אונש איין שטערק און איין ליכט : אהלל איך וויל איין גאט פרייען און וויל איך דורך איהם ערפרייאן און וויל איין הפטונג טאן אן איהם אובן אין דען הייאלכן רעט זיינש נעהנשטן פאלק גאט איז איין שטרקר פעלזן אן איהם תאו איך איך בטיגן (נגיל) : בכל איט גלגין הערצן וויל איך לעב וויל איך פר קינדן דייני וואונדר · אום וויל דיין גנאד און אום וויל דיין וואורהייט (נגיל) : גואל דו ערליזר איין אונש (אליהו הנביא) דען גוט פוטשאפט זאגיר דען דוא ביזט איין שטארקר טארן און איין גוטר · דיא אויש גליזטי ווערדן דיר דאנקן מיט וואהל גימוטם הערצן דאנקט גאט ער איזט גוט (נגיל) : דגול דוא גבאנירטר גאט דרלויזר נון אייני גיאיי · דען עס איז קיין הייליגר פר האנדן אלז גאט זא ווערדן דיא באנירטן (ישראל) דיר גאט דאנקן ווער קאן דיא שטערק גאטס אויז שפרעכן (נגיל) : הלא האט ער דען ניט אונז אויז ערוועלט אום זיין ליבשאפט ער האט אונז גיהייסן איין ערשט גיבארנר זאן ער האט אונז אלבן ערבן דיא צירהט און שונהייט פון דער תורה זיין גנאד איז דאך איביג בייא אונז (נגיל) :

אשריכם וואהל צו אייך ישראל · וואהל צו אייך ישראל · דש גאט אן אייך אויז ערוועלט האט און האט אלבן ערבן דיא תורה דיא דא איז גיגעבן אין דער מדבר :

התקבצו דיא מלאכים וואורן זיך פר זאמלן איינר צום אנדרן און זאגט קיגן דעם אנדרן און איינר שפראך צום אנדרן ווער איז דער זיך אן בגרייפט אן כסא הכבוד ער שפרייט אויף איהם זיינן וואלקן · ווער איז אויף גאנגן קען הימל ווער איז אויף גאנגן קען הימל ווער איז אויף גאנגן קען הימל און האט הירטב גינידרט דיא תורה דיא דא איז איין שטערקי פר זיכרונג : התקבצו משה איז אויף גאנגן קען הימל משה איז אויף גאנגן קען הימל משה איז אויף גאנגן קען הימל און האט הירטב גינידרט די תורה די דא איז איין שטערקי פר זיכרונג : (התקבצו) אגיל

תעברו חמשים לפני אחיכם כל גבורי החיל
ועזרתם אותם : עד אשר יניח יהוה לאחיכם
ככם וירשו גם המה את הארץ אשר יהוה אלהיכם
נתן להם ושבתם לארץ ירשתכם וירשתם אותה
אשר נתן לכם משה עבד יהוה בעבר הירדן
מזרח השמש : ויענו את יהושע לאמר כל אשר

צויתנו נעשה ואל כל אשר תשלחנו נלך : ככל
אשר שמענו אל משה כן נשמע אליך רק יהיה
יהוה אלהיך עמך כאשר היה עם משה :
כל איש אשר ימרה את פיך ולא ישמע את
דבריך לכל אשר תצונו יומת רק חזק
ואמץ :

אונ׳ מן זאגט די ברכות אויף דער הפטרה די ווערטו פינדן בדף כ״ה : דער נאך זאגט מן מפטיר : אונ׳ מן שטעלט אוי דריי (ספר תורות) אויף דען טאלן אונ׳ דער חזן אונ׳ קהל זאגט (אשר בגלל אבות) :

אשר בגלל אבות בנים גדל · ובעבורם תורה נתן יי · בגלל גלי רוח יי נגלה · במלאכי צבאות אלפי שנאן · גבור על גאים · אלוה אדיר קרא למשה לקבל לוחות · דברי אל חי שמעה הארץ ועמודיה יתפלצון · הטה שמים וירד וירכב על כרוב · וידא על כנפי רוח · ויצאו דברים מתוך האש · ויתחקקו על לוחות האבן · זמירות אמרו כל בני אלהים · שופר תקעו בשמי מרום · חרדה לבשו כל בני שעיר כי משעיר יי זרח · טפחו כלם בני ישמעאל · כי מפארן יי הופיע · ימין יי טפח בלוחות · וימין משה טפחים בלוחות · כי אורך הלוחות ששה טפחים · וטפחים מפורש בין יד ליד · לך משה ושמח בגדולתיך · כי אין כמוך בכל הנביאים · מי עלה שמים לתוך הענן · מי ראה תמונת אלהינו · נשיא נשיאים היה משה רבינו · אב לחכמים וראש לנביאים · סגר הים בתפלתו · ועל ידי שלוחו חרון אף השיב · ענה יי ואמר לעמו : אנכי יי אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים · ופדיתיך מבית עבדים · פתחו כלם פיהם ואמרו יי ימלוך לעולם ועד : צעק משה צעקה גדולה ומרה · בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא עלה ומת בהר · קרע בגדיו והרים קולו · יהושע בן נון שמור נא צאני · ראה משה מראש הפסגה · נחלת שבטים עומדים לפניו · שם מת משה עבד יי · מול בית פעור

אשר דז פון וועגן דיא עלטרן האט ער דיא קינדר דר הויבן · אונ׳ פון אירנט וועגן האט גאט דיא תורה גיגעבן · אין דיא היילגי (גלגלים) איז גאט ווארן מיט פעלקט · אונטר טויזנט היר טארן פון אלאפים · דער שטארקר איבר דיא הויכי · דער שטארקר גאט האט גירופן צו משה צו אנטפנגן דיא לוחות דיא ריד פון דען לעבנדיגן גאט האט דיא ערד גיהערט · אונ׳ איהרי זיילר (יתפלצון) ציטרטן ער האט גינייגט דיא הימל אונ׳ איז אראב גינידרט אונ׳ רייטט אויף דען (כרוב) : וידא אונ׳ ער שוועבט אויף דיא פליגל פון דען ווינט דער דא הייסט (רוח) אונ׳ זיא גינגן אויס די ריד אויס מיטן דם פייאר : ויתחקקו אונ׳ זיא גראבטן זיך אויף דיא שטייני טאבלן גיזאנג זאגטן אלי ענגלן מיט שופר האבן זיא גיבלאזן אין דיא הויכי הימל (חרדה) איין דר שרעקניש האט ביקליידט אלי קינדר פון (עשו) דען פון (שעיר) האט גאט גשינן : טפחו זיא האבן דיא הענד צו אנגדר גישלאגן אלי קינדר פון (ישמעאל) · דען פון (פארן) האט גאט דער לכטן דיא רעכטי האנט פון גאט האט אן גיגריפן איין פויסט ברייט אן דיא (לוחות) · אונ׳ דיא רעכטי האנט פון משה צוויא פויסטן ברייט אן דיא לוחות · דען דיא לענג פון דיא לוחות וואר זעקס (טפחים) פויסטן · אונ׳ צוויא (טפחים) וואר לידיג צווישן איין האנט אונ׳ דיא אנדרי : גיא משה אונ׳ פרייא דיך מיט דיין (גדולה) · דען דיינס גלייכן איז ניט אונטר אלי (נביאים) · ווער איז ארויף גאנגן אין הימל אין דען וואלקן · אונ׳ ווער האט גיזעהן דיא גישטאלט פון אונזר גאט · איין הער איבר דיא הערן וואר (משה רבינו) · איין פאטר פון דיא קלוגי אונ׳ איין הויבט איבר דיא (נביאים) · ער האט דש ים פר שלאסן דורך זיין גיבעט · אונ׳ דורך זיין שליח האט ער דען גרים צארין אפלן ווידר קערן · גאט האט גירופן אונ׳ האט גיזאגט צו זיין פאלק : איך בין גאט דיין גאט דער דיך האט אויז גיצוגן אויז דש לאנד (מצרים) · אונ׳ האב דיך אויז גילייזט אויז דעם הויז וואו איר זייט גיוועזן קנעכט · זיא אלי עפנטן איר מויל אונ׳ זאגטן גאט ווערט קיניגן אימר אונ׳ איביגי · משה האט גשריאן איין

אתה וכל העם הזה אל הארץ אשר אנכי נתן להם
לבני ישראל: כל מקום אשר תדרך כף רגליכם
בו לכם נתתיו כאשר דברתי אל משה: מהמדבר
והלבנון הזה ועד הנהר הגדול נהר פרת כל ארץ
החתים ועד הים הגדול מבוא השמש יהיה
גבולכם: לא יתיצב איש לפניך כל ימי חייך
כאשר הייתי עם משה אהיה עמך לא ארפך ולא
אעזבך: חזק ואמץ כי אתה תנחיל את העם
הזה את הארץ אשר נשבעתי לאבותם לתת
להם: רק חזק ואמץ מאד לשמר לעשות ככל
התורה אשר צוך משה עבדי אל תסור ממנו ימין
ושמאול למען תשכיל בכל אשר תלך: לא
ימוש ספר התורה הזה מפיך והגית בו יומם ולילה
למען תשמר לעשות ככל הכתוב בו כי אז
תצליח את דרכך ואז תשכיל: הלא צויתיך
חזק ואמץ אל תערץ ואל תחת כי עמך יהוה
אלהיך בכל אשר תלך: ויצו יהושע את שטרי
העם לאמר: עברו בקרב המחנה וצוו את העם
לאמר הכינו לכם צידה כי בעוד שלשת ימים
אתם עברים את הירדן הזה לבוא לרשת את הארץ
אשר יהוה אלהיכם נתן לכם לרשתה: ולראובני
ולגדי ולחצי שבט המנשה אמר יהושע לאמר:
זכור את הדבר אשר צוה אתכם משה עבד יהוה
לאמר יהוה אלהיכם מניח לכם ונתן לכם את
הארץ הזאת: נשיכם טפכם ומקניכם ישבו
בארץ אשר נתן לכם משה בעבר הירדן ואתם
תעברו

הפטרה שמחת תורה ביהושע (בסימן א׳)

ויהי אחרי מות משה עבד יי׳) עז וואר נאך דעם טוט משה דר גטרייאר קנעכט צו גאט אין אן דיא זאגן דא זאגט
הקב״ה צו יהושע משה איין קנעכט דר איז גשטארבן אבר זאלט ער לעבן איך וואלט ליברשט מיט אים רידן אלז
מיט דיר דען ער איז גיוועזן איין (נאמן) צו מיר: אונזרי חכמים זאגן דא אן האט אביאות גטריבן איבר משה ידא הט אן
פר געסן דרייא טויזנט הלכות: אז וואר משה זאגן צו יהושע חיר אום די הלכות זיך ווערן זיין פר געסן דא זאגט יהושע
איך הב בייא דיר ערנשטליך גילערנט טאג אונ׳ נאכט איך בידרף זי ניט אום צו חירן אונ׳ דרום וויל ער איז גיוועזן איין
גוטן דינער האט גזאגט ער בידארף ניט צו חירן דא הט ער פר געסן די צווייגי הלכות דא קאמן דיא ישראל צו יהושע
אונ׳ זאגטן לערן אונז די הלכות אדר איר ווערן דיך פר ניטט האלטן דרויף זאגט דר פסוק אלהיא (משה עבדי מת) די תורה
איז גיהייסן (תורת משה) אונ׳ ניט (תורת יהושע) דרום זאגט גאט יהושע שטיא אויף אונ׳ מאך דאס פאלק גין אין דר
מלחמה דא ווערן זי דייאר פר געסן אונ׳ גיזאך אויפן היין לערנן איר ווער איין גוטן איז דא טוט איך אב פון אים דיא
חלאה אונ׳ תורה אז עז איז גישעהן צו יהושע ער זאגט גאט איבר פאר דען ירדן דו מיט אלי דעם פאלק ישראל
דען איך וויל דיר געבן דז גנצי לנד ארץ ישראל אונ׳ איך אפילו חוצה לארץ וואו דו ווערשט טרעט הין גין (מהמדבר והלבנון
הזה) איך וויל דיר געבן פון דעם וואלד דז (בית המקדש אונ׳ ביז דאז גרושי ים ביז קען נאך פרת ביז וואו דיא אונטר גיט
(לא יתיצב איש לפניך וגו׳) עס ווערט קיין אמן קענבסטין פר דיר איילדו ווערשט לעבן אז איך בין גיוועזן מיט משה אזו
וויל איך אויך זיין מיט דיר צו העלפן איך וויל ניט פאר לאזן דיך: (רק חזק ואמץ) נייארט זייא שטארק אין דער תורה אז
דיך משה האט גילערנט דר וואורטן ווערשטו הפן אזי אונ׳ ברכה אונ׳ הצלחה אין אלי דייני וועגן נייארט לערן טאג אונ׳
נאכט עז זאל ניט ווערן אב גיטאן פון דיינם מויל די תורה: (הלא צויתיך) פר וואר איך הב גבאטן דיר דו זאלשט גין אין דר
מלחמה נייארט הב דרך ארץ אונ׳ לערן די תורה אויך עסטטיט היפש בייא אנגדר תורה אונ׳ דרך ארץ אונ׳ דא פערכט
דיך ווייטר ניקש פר די אומות דען גאט איז בייא דיר וואו דו דיך ווערשט קערן אונ׳ ווענדן: (ויצו יהושע את שוטרי העם)
ער וואר גיביטן יהושע צו דען ביטלן זיא זאלטן דעם פאלק ישראל דען· אמר זאלטן זאגן צו דעם פאלק
זיא זאלטן זיך אן ברייטן שפייז אונ׳ צערונג נאך דרייא טאג ווערן זיא איבר פארן דען ירדן צו איין נעמן דאז לנד ארץ ישראל
(ולראובני ולגדי) אונ׳ יהושע וואר זאגן צו שבט מנשה דיא האבן ניט גיוואלט האבן איין חלק אן ארץ ישראל דען זיא הבן
איר חלק גינומן פר דעם ירדן אין חוצה לארץ גאר פיל לאנד זיא זאגטן צו משה לאזן איר אזהי בלייבן אין חוצה לארץ אונ׳ איר
ווען אויך העלפן ישראל מלחמה האלטן אין ארץ ישראל דז זיא ווערדן קענן איין נעמן דז לנד דרום וואר יהושע אינזונדרט
זאגן צו זי גידענקט דר אן דז איר האט צו גיזאגט איר וועלט העלפן מלחמה צו האבן איבר דעם ירדן: דרום קומט אינזונדרט
מיט אונז צו העלפן שלאגן דיא אומות אונ׳ וייבר קינדר אונ׳ אייערי מגהיא בלייבן אין חוצה לארץ אין אירי שטעטן דיא
איר אייך האבט גינומן פר אייער חלק בייז דאס איר ווערן האבן איין גינומן דז גנצי לאנד ארץ ישראל: דא אנטווארטן זיא
ראובן אונ׳ גד אונ׳ האלב שבט מנשה אזו ווי דוא ווערשט גביטן דז וועלן איר האלטן אונ׳ גין וואו דוא ווערשט שאפן אז איר
האבן גיפאלגט צו משה נייארט הלט דיא מצות פון גאט דא ווערט גאט בייא דיר זיין אזו ער איז גיוועזן מיט משה: (כל
אשר ימרה את פיך) מיט זכר אענש דער דיר ניט ווערט צו הערן דער זאל ווערדן גיטיט נייארט זייא שטארק אין דיא
מצות פון הקדוש ברוך הוא צו לערנן תורה:

אשר

אלהים יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד
ותראה היבשה ויהי כן: ויקרא אלהים ליבשה
ארץ ולמקוה המים קרא ימים וירא אלהים כי
טוב: ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב
מזריע זרע עץ פרי עשה פרי למינו אשר זרעו בו
על הארץ ויהי כן: ותוצא הארץ דשא עשב
מזריע זרע למינהו ועץ עשה פרי אשר זרעו בו
למינהו וירא אלהים כי טוב: ויהי ערב ויהי
בקר יום שלישי: פ ויאמר אלהים יהי מארת
ברקיע השמים להבדיל בין היום ובין הלילה והיו
לאתת ולמועדים ולימים ושנים: והיו למאורת
ברקיע השמים להאיר על הארץ ויהי כן: ויעש
אלהים את שני המארת הגדלים את המאור
הגדל לממשלת היום ואת המאור הקטן
לממשלת הלילה ואת הכוכבים: ויתן אתם
אלהים ברקיע השמים להאיר על הארץ:
ולמשל ביום ובלילה ולהבדיל בין האור ובין
החשך וירא אלהים כי טוב: ויהי ערב ויהי
בקר יום רביעי: פ ויאמר אלהים ישרצו המים
שרץ נפש חיה ועוף יעופף על הארץ על פני
רקיע השמים: ויברא אלהים את התנינם
הגדלים ואת כל נפש החיה הרמשת אשר שרצו
המים למינהם ואת כל עוף כנף למינהו וירא
אלהים כי טוב: ויברך אתם אלהים לאמר פרו
ורבו ומלאו את המים בימים והעוף ירב בארץ:
ויהי ערב ויהי בקר יום חמישי: פ ויאמר
אלהים תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה ורמש
וחיתו ארץ למינה ויהי כן: ויעש אלהים את
חית הארץ למינה ואת הבהמה למינה ואת כל
רמש האדמה למינהו וירא אלהים כי טוב:
ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו
וירדו בדגת הים ובעוף השמים ובבהמה ובכל
הארץ ובכל הרמש הרמש על הארץ: ויברא
אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא
אתו זכר ונקבה ברא אתם: ויברך אתם אלהים
ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את הארץ
וכבשה ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל חיה
הרמשת על הארץ: ויאמר אלהים הנה נתתי
לכם את כל עשב זרע זרע אשר על פני כל
הארץ ואת כל העץ אשר בו פרי עץ זרע זרע
לכם יהיה לאכלה: ולכל חית הארץ ולכל
עוף השמים ולכל רומש על הארץ אשר בו נפש
חיה את כל ירק עשב לאכלה ויהי כן: וירא
אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד ויהי
ערב ויהי בקר יום הששי: פ ויכלו השמים
והארץ וכל צבאם: ויכל אלהים ביום השביעי
מלאכתו אשר עשה וישבת ביום השביעי מכל
מלאכתו אשר עשה: ויברך אלהים את יום
השביעי ויקדש אתו כי בו שבת מכל מלאכתו
אשר ברא אלהים לעשות: חצי קדיש

דער חזן נעמט דיא אנדרי ספר תורה אונ׳ לייאנט פֿר דען מפטיר אין (פרשת פנחס):

ביום השמיני עצרת תהיה לכם כל
מלאכת עבדה לא תעשו: והקרבתם
עלה אשה ריח ניחח ליהוה פר אחד איל אחד
כבשים בני שנה שבעה תמימם: מנחתם
ונסכיהם לפר לאיל ולכבשים במספרם
כמשפט: ושעיר חטאת אחד מלבד עלת
התמיד ומנחתה ונסכה: אלה תעשו ליהוה
במועדיכם לבד מנדריכם ונדבתיכם לעלתיכם
ולמנחתיכם ולנסכיכם ולשלמיכם: ויאמר
משה אל בני ישראל ככל אשר צוה יהוה
את משה:

הפטרה לשמחת תורה ביהושע בסימן א׳

ויהי אחרי מות משה עבד יהוה ויאמר יהוה
אל יהושע בן נון משרת משה לאמר:
משה עבדי מת ועתה קום עבר את הירדן הזה

רוח עצה וגבורה : שמחו את ירושלים וגילו בה מהרה · שישו אתה משוש כל המתאבלים עליה באבלה וצרה · עמוד עמוד עמוד : רבי פלוני בר פלוני חתן תורה · מרשות כל הקהל הקדוש הזה והשלם התורה :

מוז׳ אן ווייאנט פֿאר דען (חתן תורה מעונה אלהי קדם) ביז אויז מוז׳ דש קהל זאגט האייך חזק : מוז׳ דר נאך ווידר אן דש אנדרי ספר אויך דען שלחן : מוז׳ נעמט דאז ערשטי ספר אויך · מוז׳ דר חזן זאגט דען מרשות :

מרשות אלהי האלהים ואדוני האדונים · בשחק אין זולתו ואין בלעדו בתחתונים · נותן ליעף כח ועצמה מרבה לאין אונים · מגיד מראשית מה בא באחרית שנים · יועץ ואין מי יפר לדורות המונים : ומרשות קדומה לעולם אלפים שנים · שבה מלכים נמלכים ושרים וסגנים · ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים ושאונים · טהורה ומתוקה מדבש ושמנים · כל חפצים לא ישוו בה יקרה היא מפנינים · אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד חונים · מאשרת ומגנת בעליה והוגיה בשנונים · מישרת פעמי בה נשענים · נוצרת באהב תומכיה למלטם מאישונים · ומרשות חכמים ידועים ונבונים · אלופים בתורה מסבלים במצות מלאים חקים כרמונים · ומרשות בעלי ישיבה הגונים וזקנים · ומרשות כל הקהל גדולים וקטנים · עמוד עמוד עמוד : רבי פלוני בר פלוני חתן בראשית מתוך עדת אמונים · וקרב עד הנה בגיל ורננים · ופה עמוד עמדי על מגדל עץ העשוי לנוי בבנינים · וברך את יי המבורך ממזרח למערב בפי כל בריונים · תזלו ברכה תחלה וסוף כהורו נבונים · ויתן לו מעין ברכותיו בתוך קהל אמונים · שהגיעך ליום זה להתחיל התורה ולשמוח ביום חתונים · ובכן יהי רצון מלפני שוכן מעונים · ליסד בית המקדש מרום מראשונים · לשכלל היכל ואולם בכדכוד ואבנים · שם לקבץ גליות אבות ובנים · ותשמח בשמחת בית השואבה בעידון מגדנים · ותזכה לראות בנים ובני בנים · עוסקים בתורה ומקיימי מצות וחקים נאמנים · ותזכה לראות שבעה רועים ושמנה נסיכים מזומנים · ותשבע מטוב הצפון ותניח יתרך לבנים · ויהיה מושבך בין צדיקים הגונים · ותרדוף צדקה ותמצא כבוד וחסד וחיים חנונים · ויעטרוך חיים ושלום ואורך ימים ושנים · עמוד עמוד עמוד : רבי פלוני בר פלוני חתן בראשית והתחיל בקדומה קדם לכל בנינים · וקרא מבראשית עד ברא אלהים לעשות מעשיו שלמים המתוקנים והמהוגנים :

מוז׳ אן ווייאנט פֿאר דעם (חתן בראשית) דיא פרשה פֿון (בראשית) ביז (ברא אלהים לעשות) :

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ : והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים מרחפת על פני המים : ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור : וירא אלהים את האור כי טוב ויבדל אלהים בין האור ובין החשך : ויקרא אלהים לאור יום ולחשך קרא לילה ויהי ערב ויהי בקר יום אחד : פ ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים : ויעש אלהים את הרקיע ויבדל בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע ויהי כן : ויקרא אלהים לרקיע שמים ויהי ערב ויהי בקר יום שני : פ ויאמר

אלהים

ודרום ירשה׃ ס ולאשר אמר ברוך מבנים
אשר יהי רצוי אחיו וטבל בשמן רגלו׃ ברזל
ונחשת מנעליך וכימיך דבאך׃ אין כאל ישרון
רכב שמים בעזרך ובגאותו שחקים׃ ס מענה
אלהי קדם ומתחת זרעת עולם ויגרש מפניך אויב
ויאמר השמד׃ וישכן ישראל בטח בדד עין
יעקב אל ארץ דגן ותירוש אף שמיו יערפו טל׃
אשריך ישראל מי כמוך עם נושע ביהוה מגן
עזרך ואשר חרב גאותך ויכחשו איביך לך ואתה
על במותימו תדרך׃ ס ויעל משה מערבת
מואב אל הר נבו ראש הפסגה אשר על פני ירחו
ויראהו יהוה את כל הארץ את הגלעד עד דן׃
ואת כל נפתלי ואת ארץ אפרים ומנשה ואת כל
ארץ יהודה עד הים האחרון׃ ואת הנגב ואת
הככר בקעת ירחו עיר התמרים עד צער׃ ויאמר
יהוה אליו זאת הארץ אשר נשבעתי לאברהם
ליצחק וליעקב לאמר לזרעך אתננה הראיתיך
בעיניך ושמה לא תעבר׃ וימת שם משה עבד
יהוה בארץ מואב על פי יהוה׃ ויקבר אתו בגי
בארץ מואב מול בית פעור ולא ידע איש את
קברתו עד היום הזה׃ ומשה בן מאה ועשרים
שנה במתו לא כהתה עינו ולא נס לחה׃ ויבכו
בני ישראל את משה בערבת מואב שלשים יום
ויתמו ימי בכי אבל משה׃ ויהושע בן נון מלא
רוח חכמה כי סמך משה את ידיו עליו וישמעו
אליו בני ישראל ויעשו כאשר צוה יהוה את
משה׃ ולא קם נביא עוד בישראל כמשה אשר
ידעו יהוה פנים אל פנים׃ לכל האתת והמופתים
אשר שלחו יהוה לעשות בארץ מצרים לפרעה
ולכל עבדיו ולכל ארצו׃ ולכל היד החזקה
ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל
ישראל׃ חזק

אוני' מן האט דען מנהג דז מן דש איינשט פון קהל אויף רופט : אוני' נוך היינטרשטן (כל הנערים) אוני' אן ווייאנס בז אן איין קלייני פרשה ביז (ובגאותו שחקים) אוני' דער נאך זאגט דער חזן דען רשות :

מרשות האל הגדול הגבור והנורא · ומרשות מפז ומפנינים יקרה · ומרשות סנהדרין הקדושה והברורה · ומרשות ראשי ישיבות ואלופי תורה · ומרשות זקנים ונערים יושבי שורה · אפתח פי בשירה ובזמרה · להודות ולהלל לדר בנהורא · שהחיינו וקימנו ביראתו הטהורה · והגיענו לשמוח בשמחת התורה · המשמחת לב ועינים מאירה · הנותנת חיים ועושר וכבוד ותפארה · המאשרת הולכיה בדרך הטובה והישרה · המארכת ימים ומוספת גבורה · לאוהביה ולשומריה בצווי ואזהרה · לעוסקיה ולנוצריה באהבה במורא · ובכן יהי רצון מלפני הגבורה · לתת חיים וחסד ונזר ועטרה: לרבי פלוני בר פלוני הנבחר להשלים התורה · לאמצו לברכו ולגדלו בתלמוד תורה · לדורשו לחיים להדרו לועדו בחבורה · לזכותו לחיותו לטכסו בטכס אורה · ליישרו לכללו ללמדו לקח וסברה · למלטו לנשאו לסעדו בסעד ברורה · לעדנו לפרנסו לצדקו בעם נברא · לקרבו לרחמו לשומרו מכל צוקה וצרה · לתקפו לתומכו לתוממו ברוח נשברה · עמוד עמוד רבי פלוני בר פלוני חתן התורה · ותן כבוד לאל גדול ונורא · ובשכר זה תזכה מאל נורא לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה · ומקיימי מצות בתוך עם יפה וברה: ותזכה לשמוח בשמחת בית הבחירה · ופניך להאיר בצדקה באספקלריא המאירה · כנבא ישעיהו מלא

רוח

אונ' מן היבט אויז אל די (ספרי תורה) אונ' מן טוט איין זיבט מין (היכל) אונ' דר חזן פאנגט (גדלו) אונ' די קהל זאגט נאך

גדלו ליי אתי ונרוממה שמו יחדו : רוממו יי אלהינו והשתחוו להדום רגליו · קדוש הוא :
רוממו יי אלהינו והשתחוו להר קדשו : כי קדוש יי אלהינו : ואמר ביום ההוא הנה
אלהינו זה קוינו לו ויושיענו · זה יי קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו : והחזן מרקד ואומר
אנא יי הושיעה נא : אנא יי · הצליחה נא : אנא יי עננו ביום קראנו : אלהי הרוחות ·
הושיעה נא : בוחן לבבות · הצליחה נא : גואל חזק עננו ביום קראנו :

דיינר שטערקייט : כהניך דייני כהנים זאלן בקליידט זיין מיט גירעכטיגקייט אונ' דייני פרומן זאלן זינגן : בעבור אום
וועלין דוד דיין קנעכט זיא דאך ניט אב קערן דאז אנגזיכט דייניס גיזאלבטן : כי דען פון ציון ווערט אויז גין די
(נבואה) גאטס אויז ירושלים

גדלו זייט אפפרן גאט מיט איר אונ' לאזן איר זיין נאמן מיט אנדרי ערהיבן : רוממו ערהיבט גאט אונזר גאט אונ' נייגט
אייך צו דעם שטול זיינר פיס ער איז הייליג : רוממו ערהיבט גאט אונזר גאט אונ' נייגט אייך צום בערג זיינר
הייליגקייט : ואמר אונ' ער ווערט אן דעם זעלביגן טאג זאגן נון דיזר איז אונזר גאט איר האבן צו איהם גיהאפט דש
ער אונז ווערט העלפן דיזר איזט איה האבן צו איהם גיהאפט איר וועלן זיך פרייען אונ' פריימן דורך זיינר הילף : אנא איך
ביט דיך גאט העלף מיר : אנא איך ביט דיך גאט מאך גליקן מיר אנא איך ביט דיך גאט ענטפר אונז אן טאג אונזרז
רופן : אלהי גאט דער דא וייס אין גייסט הילף מיר : בוחן דער דא פרופט די הערצן מאך גליקן מיר : גואל
שטערקר ערלעזר ענטפר אונז אן טאג אונזרז רופן :

אונ' מן זינגט (על הכל) אונ' מן לייאנט אין דעם ערשטן (ספר וזאת הברכה)

וזאת הברכה אשר ברך משה איש
האלהים את בני ישראל לפני
מותו : ויאמר יהוה מסיני בא וזרח משעיר למו
הופיע מהר פארן ואתה מרבבת קדש מימינו אש
דת למו : אף חבב עמים כל קדשיו בידך והם
תכו לרגלך ישא מדברתיך : תורה צוה לנו משה
מורשה קהלת יעקב : ויהי בישרון מלך בהתאסף
ראשי עם יחד שבטי ישראל : יחי ראובן ואל ימת
ויהי מתיו מספר : ס וזאת ליהודה ויאמר שמע
יהוה קול יהודה ואל עמו תביאנו ידיו רב לו ועזר
מצריו תהיה : פ לוי וללוי אמר
תמיך ואוריך לאיש חסידך אשר נסיתו במסה
תריבהו על מי מריבה : האמר לאביו ולאמו
לא ראיתיו ואת אחיו לא הכיר ואת בנו לא ידע
כי שמרו אמרתך ובריתך ינצרו : יורו משפטיך
ליעקב ותורתך לישראל ישימו קטורה באפך
וכליל על מזבחך : ברך יהוה חילו ופעל ידיו
תרצה מחץ מתנים קמיו ומשנאיו מן יקומון :

ס לבנימן אמר ידיד יהוה ישכן לבטח עליו
חפף עליו כל היום ובין כתפיו שכן : ס וליוסף
אמר מברכת יהוה ארצו ממגד שמים מטל
ומתהום רבצת תחת : וממגד תבואת שמש
וממגד גרש ירחים : ומראש הררי קדם וממגד
גבעות עולם : וממגד ארץ ומלאה ורצון שכני
סנה תבואתה לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו :
בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו בהם עמים
ינגח יחדו אפסי ארץ והם רבבות אפרים והם
אלפי מנשה : ולזבולן אמר שמח זבולן בצאתך
ויששכר באהליך : עמים הר יקראו שם יזבחו
זבחי צדק כי שפע ימים יינקו ושפני טמוני חול :
ס ולגד אמר ברוך מרחיב גד כלביא שכן
וטרף זרוע אף קדקד : וירא ראשית לו כי שם
חלקת מחקק ספון ויתא ראשי עם צדקת יהוה
עשה ומשפטיו עם ישראל : ס ד' ולדן
אמר דן גור אריה יזנק מן הבשן : ס ולנפתלי
אמר נפתלי שבע רצון ומלא ברכת יהוה ים

ודרום

חפין ודבר תוכחת : השלים נפשו מיד למיתת נשיקה · בראותו
כי אין הצלה בתפלה וצעקה · שמעוני אחי ועמי עסקו בדת חשוקה ·
ואל תהי זאת לכם למכשול ולפוקה : חיליו בכוהו שלשים ימים ·
זוכרים צדקת משפטיו אשר עמם התמים : חזן קפין ודלג כארי
לפדותם מבין ענמים · והים בקע לפניהם וימליכו מלכם
לעולמים : עזרת וכו׳

אוני אין זאגט סאונה עטרה גלייך טאייני עטרת אוני אין זאגט אטיב הרוח דר נאך נאך זאגט אן גאנץ האלל דף א״ג ע״ב אוני גאנץ קדיש דף א״ו אוני דר נאך זאגט דר חזן דיא פסוקים אתה הראת אוני דיא קהל ענטפרט פסוק אויף פסוק :

אתה הראת לדעת · כי יי הוא האלהים אין עוד מלבדו : אין כמוך באלהים אדני ואי
כמעשיך : לעשה נפלאות גדולות לבדו · כי לעולם חסדו : ואמרו הושיענו אלהי
ישענו וקבצנו והצילנו מן הגוים להודות לשם קדשך · להשתבח בתהלתך : יהי יי אלהינו עמנו
כאשר היה עם אבתינו · אל יעזבנו ואל יטשנו : מי כמכה באלם יי · מי כמכה נאדר בקדש ·
נורא תהלת עשה פלא : יהי כבוד יי לעולם · ישמח יי במעשיו : יהי שם יי מברך מעתה ועד
עולם : יי מלך יי מלך · יי ימלוך לעולם ועד : יי עוז לעמו יתן יי יברך את עמו בשלום : ויהיו
נא אמרינו לרצון לפני אדון כל : שמע ישראל יי אלהינו יי אחד : ויהי בנסע הארן ויאמר
משה קומה יי ויפצו איביך · וינסו משנאיך מפניך : קומה יי למנוחתך · אתה וארון עזך :
כהניך ילבשו צדק · וחסידיך ירננו : בעבור דוד עבדך · אל תשב פני משיחך : יי חפץ למען
צדקו יגדיל תורה ויאדיר · כי מציון תצא תורה · ודבר יי מירושלם :

גדלו

האט זיין זעלן זא גלייך איבר גיפרט צום טוט אלזו דורך איין ליבליכס קושן פון (הקב״ה) · וויא ער זעהטיג זיין בשעראונג דאז וואר איט (תפלה) אוני גשרייא פרנעמיט איינה פריינד אוני גיזעגן זאגיט ער צו ישראל זערניט אין דער גיזעטצי (תורה) · אוני לאזט דיזעז ניט זיין צו אייך צו איינר שטרויכלונג : חיליו זיין (חילין) דיא ישראל הבן איהם בוויינט דרייסיג טאג זיא הבן גידאכט דיא (משפטים) דיא ער איט איהני האט אויף ריכטיג גפיהרט · ער אייזט גשפרונגין אלז איין לייב אוני גיהופפט זיא צו ערלזין פון צווישן דיא (אמרים דזים) האט ער גשפאלטן פר זיא אלזטן איבר זיך קיניגן גאט איהר קיניג אויף איביג :

אתה דוא בישט ווארין גיוויזן אום צו ווישן דז גאט איז דער הער · אייזט קיינר אנר פר האנדן וונדר ער אליין : אין עס אייזט קיינר גלייך אונטר דיא געטר אוני איז קיין גלייכנס דיינר ווערקן : לעושה לובט צו דעם דער אליינט גרוסי וואונדר טוט דען זיין גינאד איז אין דער אביגקייט : ואמרו אוני זאגיט העלף אונז גאט אונזרם היילף אוני פר זאמל אונז אוני בשירם אונז פון דען פעלקרן צו דאנקן צו דיינם הייליגן נאמן צו בירימן זיך אין דייני לויב : יהי גאט אונזר הער זאל איט אונז זיין גלייך ער גיוועזן אייזט איט אונזר עלטרין ער זאל אונז ניט פר לאזין אוני זאל זיך ניט אב טאן פון אונז : מי גאט ווער איז דיר גלייך אונטר דיא שטארקן ווער איז דיר גלייך בשיהנט איט הייליקייט דער איז פארכטום איז איט לויב דר דא וואונדר טוט : יהי עז זאל זיין דיא הערליכקייט גאטס אין דער אביגקייט · גאט ערפרייאט זיך דורך זייני בישעפניס : יהי דער נאמין גאטיס זייא גילויבט פון איצונד ביז אין דער אביגקייט : יי׳ גאט איז איין קיניג גאט האט גיקיניגט גאט ווערט קיניגן אין דער איביגקייט : יי׳ גאט ווערט זיינם פאלק שטערקי געבן גאט ווערט זיין פאלק בענטשן איט פריד : ויהיו אוני לאזן דאך זיין אונזרי זאג וואהל גיפאלין פר דעם הערן אלר וועלט : שמע פרנעם ישראל גאט דער דא איז אונזר גאט דער ווערט הינדן נאך זיין איין איינגר גאט : ויהי אוני עס וואר דא דער ארון צוק זאגט משה ערלייגי דיך גאט אוני לאזן זיך פר ספרייטן דייני פיינד אוני לאזי זיא פליהן פר דיר דיא דיך האסין : קומה ערלייג דיך גאט צו דיינר רוא דוא אוני דער ארון

דיינר

זולת מיוסד על א"ב ובסוף חתום שם המחבר משה בר שמעון חזק

אז בקשוב עניו עלה אל הר העברים · בדעתו
חשב כעלית סין בהדורים · גזרת דת חדשה
ופקודים ישרים · דוד יש לו לתן למשבעים בחורים :
העת בקשב ומת בהר אשר אתה עלה · ויוי צוח
בפה מלא · זו עלייה ירידה היא להתכלה · חנון
אעברה נא ואראה ההר הטוב והמעלה : טהור
ענהו רב לך אל תוסף דבר · יהושע משרתך הגיע
זמן להיות חבר · כי המלכות בחברתה כמלא נימא לא תתחבו ·
להר נבו תעלה ושם תמות ובגיא תקבר : משה כידע כי גזרה
עליו נגזרה · נם לאדון כל הודע חובתי ליפה וברה · סגולים פן
יאמרו בסתר עבר עבירה · על כן לא ענהו איום ונורא : פודה
השיבו על אשר מעלתם בי במי מריבה · צעקת שועתכם לפני לכן
לא באה · קניסה זו עליכם נקנסה ונקצבה · רשום ירשם כי על כן
תכתב בדת נפש משיבה : שבטי ישרון קבץ וניחת · תמימי תפרוני
מרדת שחת · מר צרחו כלם וצוחו כאחת · שאין פדיון וכופר בכלום
חפץ

אז בעלית סין בהדורים · שההוד בדעתי שתהיה לוקח עלייה כמו עליית הר סיני שהיה בהוד והודי : דוד יש לו ליתן למשבעים בחורים הקב"ה דודי ורעי רוצה ליתן תורה לעם ישראל שנבחרים משבעים אומות : להתכלה לי' כליון : כמלא נימא כמלא חוט השערה : נפש משיבה בתורה שהי' משיבת נפש · קבץ ונחת קבצם ודבר עמהם בנחת · צרחו צווחו · שאין פדיון וכופר בכלום חפץ ודבר תוכחות לא יועיל שום שוין וחפץ מיום עברה · ולפוקה למכשול · התמים לשון התמימות שנמים תמרים :

אז דאמאלז אלז דער (עניו משה רבינו) פֿרנאמט דז (הקב"ה) צו איהם זאגטי גיא אויף צום בערג (העברים) · דא טעכטי ער אין זיין זין : אלז דיזז ווער אלז וויא דער אויף גנג אויף דען בערג (סיני) אין שנהייט · בייא טעהלן פֿון ווידרום נייאי גבאט (תורה) אונ' רעכטפֿערטיגי בפֿעלונג · העטי דער פֿריינד (הקב"ה) צו געבן צו די ישראל די ער אויז איבנציג פֿעלקר ערוועהלט : העת די צייט אלז ער אבר פֿרנאמט פֿון (הקב"ה) · דוא זאלשט שטערבן אויף דעם בערג אזו דוא אויף גימשט · ווי ווי שרייאיטי ער מיט פֿולן מונד · דיזר אויף גנג מוזט אין (ירידה) צו ווערדן פֿולענדיט פֿון דער וועלט · גינעדיגר גאט לאז מיך דאך איבר פֿאהרן אונ' זעהן דען גוטן בערג פֿון (בית המקדש) אונ' דען גלויבטין · טהור · דער רייני גאט אנטוואורטיטי איהם · עש מוזט גינוג דו זאלשט ניט מער דרפֿון רידן · דען די צייט מוזט קומן דז דיין דינר (יהושע) זאל צו דיר זיין צום גיזעלן אין (אוך) אלז וויא דו דען אין (מלכות) זאל דעם אנדרן אום אין הארניט בריהרין · צום בערג (נבו) זאלשטו אויף גיהן אונ' דארט שטערבן אונ' אין טאהל זאלשטו ווערדן בגראבן : משה אלז משה גיוואהר ווארדן די דיזא (גזירה) אויף איהם אויז גנגין · ספרעכטי ער צו גאט הער אלר וועלט אלי ביקאנט איין טויל צו דיר שיהני אונ' איט (אלות) ווידר ישראל · דען פֿילייכט אעכטן דיא גליבטה ישראל זאגין פֿרבורגינהייט האט ער (עובר גיוועזין אין עבירה) · דער אז וועגן האט איהם ניט גיאנטווארטיט דער ערטרעקלכי אונ' פֿורכטזאמי : פודה גאט דר ערלייזר האט איהם ווידר גיאנטווארטט וויילן איר אן איר גיפֿעלשיט האבט בייא (מריבה) · דער וועגן מוזט דש גשרייא אייערש ביטן פֿראיר ניט קומן · דערמוועגן מוזט דיזר (קנס) אויף אייך ווארדן גיזעצט · עש ווערט אך אן גילייכניט אונ' גשריבן ווערדן אין דער (תורה) וועלכי הייסט (משיבת נפש) : שבטי ד גלעבטי ישראל האט ער פֿרמאניט אונ' איט איהני גירעד (בנחת) · אייני גנץ פֿרוואי ערלייזט איך פֿון צו נידרין אין דער גרוב איט ביטרקייט טראייטן זי אלי אונ' טרייאטין גאר ער אין גיזאגט · עש מוזט קיין אויז לייזונג איט אלים גוט אדר קיין ריד פֿון ביוועהרונגס ריד גיגן (הקב"ה): השלים ער האט

מיוסד על פסוק אשריך ישראל מי כמוך עם נושע בה' מגן עזרך ויכחשו אויבך לך ואתה על במותימו תדרוך

אַשְׁרֶיךָ אוּם קָדוֹשׁ בְּהַקְדִּישְׁךָ הַשֵּׁם · יִשְׂרָאֵל נוֹשֵׁק חָתוּם בְּכִסְאוֹ
בְּלֵשֶׁם · מִי יָחִיד בִּלְתְּךָ מַאֲמִירְךָ בְּרֶשֶׁם · כָּמוֹךָ מֵאֵין
בָּאָרֶץ מַעֲרִיכְךָ בְּרֶשֶׁם :

עַם נַחֲלָתוֹ קָשַׁר בִּתְפִלַּת זְרוֹעוֹ · נוֹשַׁע מוֹשִׁיעַ בְּהוֹשְׁעוֹ כְּאָב וְרֵעוֹ ·
בַּיְיָ בָּטוּחַ בְּכַפּוֹ לְהַכְרִיעוֹ · מָגֵן נֶצַח בַּעֲדוֹ שְׂכָרוֹ בְּפָרְעוֹ :

עֶזְרֶךָ אָבִיךָ גִּיל יָגִיל בָּךְ · וַאֲשֶׁר בְּתוֹרַת מֹשֶׁה שָׂמַח לִבָּךְ · חֶרֶב
פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם רַבִּים בְּהַלְעִיבָךְ · גַּאֲוָתְךָ לִוְיוֹת עֲבוֹ[ת] וְרֹת
אַהֲבָה יַשְׁלִיבָךְ :

וְיִכָּחֲשׁוּ בְּרוֹב עֻזּוֹ אַנְשֵׁי רִיבוֹת · אֹיְבֶיךָ יְבִיאוּךָ לְהַר קָדְשׁוֹ תִּקְרוֹבוֹתַי
לָךְ יוֹסִיפוּ לְכַבֵּד בְּמִנְחוֹת עֲרֵבוֹת · וְאַתָּה הָחֵל לְסַלְסֵל
לְרוֹכֵב בָּעֲרָבוֹת : חזן עַל כִּסֵּא מְנוּשָּׂא בִּשְׁמֵי מְתֻלָּל · בָּמוֹתֵימוֹ
מָנָה זִיו נוֹצְצִים כְּקָלָל : קהל חזן תִּדְרוֹךְ יוֹשֶׁר אוֹו חוֹתָיו בְּיוֹפִי מִכְלָל ·
וְאַתָּה תָּגֵל בַּיְיָ וּבִקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל תִּתְהַלָּל :

וְהַחַיּוֹת יְשׁוֹרֵרוּ וּכְרוּבִים יְפָאֵרוּ וּשְׂרָפִים יָרוֹנוּ וְאֶרְאֶלִּים יְבָרֵכוּ פְּנֵי כָל חַיָּה וְאוֹפַן וּכְרוּב
לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים : בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ :
לאל ברוך וכו' · עד אלהים זולתך

אז

אשריך אום וואהל דיר ישראל היילגיס פאליק איט דיין היילגין דען נאמין גאטיס · דער גיוואפינטי יעקב מיזט גיגלט אן זיין (כסא הכבוד) איט איין אבן טוב · ווער מיזט איינליג אהני דיר ביזטו גלובט מין דער (תורה) · דיין גלייכן מיזט ניט אויף ערדן טוט ער דיך אכטין מין דער פרלייכינטי (תורה)

עם דז פאליק ישראל מיז אן גיקניפפט אן דיא (תפילין) זיינין אריס · ער העלפיט אונ' ווערט גיהאלפין דער העלפיר (הקב"ה) ווען זיא איהם אן בעטין אלז וויא איין פאטיר (איט) זייני קינדר · בייא גאט מיזט ער פר זילריט דז ער דיא וואגשאהל פון דיא (זכיות) ווערט איבר וויגין · ער מיזט איין איביגי שילד אום איהם · זיין לוין איהם צו בצאהלין :

עזרך דיין העלפר דיין פאטר טוט זיך איט דיר פריימין · איט (תורת משה) האט ער דיין הערץ ערפריימיט · ווען זי מיזט איין צווייא שארפיגיס שווערד אין איהרי הענדן גיגין פילי היידן דיא דיך פרשטעהאין : דיין הערשאפט מיזט אלז איין דיק גיפלאכטני ביהעפטונג איט ליבשאפט טוט ער דיך ביהעפטין

ויכחשו אונ' זיא ווערדן פר פורכט לוגין זגין דורך דיינר אלמאכט דיא קריגהאפטיגי היידן גאטיס פיינדי זיא ווערדן דיך צו דעם היילגין בערג דז (בית המקדש) ברענגין פר (קרבנות) · זיא ווערדן פראנהערין דיך ביעהרין איט זיסי פרעזענטין · אבר דוא ישראל פאנגי אן צו לויבן צו גאט רייטר אין דיא הימל (ערבות) · אויף דעם (כסא הכבוד) ער הויבן אין דיא הימלי היאלי זיינה היך האט ער גיזעצט איבר די שינהייט פון (אמלכים) וועלכי פונקלין אלז גלייטירטים קופפר · דוא ווערשט טרעטין אין זיינה רעכטפערטיגישטעגי איט גיציהרטי שונהייט · אונ' דוא ווערשט דיך פרייאן איט גאט · אונ' איט דעם היילגר פון ישראל זיין גפריסין : והחיות ·

מוסף ע"ב ס"ג

אשריך ישראל מי כמוך · אשר כל סתום לא עממוך · בדבר יי׳
למדוך והתמימוך · גלוי רז מלאכים חכמוך · דעת
אלהים הרעמוך והסכימוך · היות כאחת מהם דמוך · וכמעט
מאלהים להחסיר קדמוך · זבד טוב בקבלך השלימוך : חיותך
בו עדי עד החלימוך :

אשריך ישראל מי כמוך · טעם עץ חיים כי הטעימוך · יראת מות
לבל ירעימוך · רב טוב לכל הנחילוך · פרסמוך יסדוך
עוזוב במרקחים בשמוך · כי לא לריק הקימוך · לא לתוהו והבל
בבס רקמוך · מעשיך לקרבך מאבותיך הגרימוך · נחלת יי׳
היות בראשית התרימוך · שאור בעיסה הרימוך · עמוד לחלק
לו הקדישוך והתרימוך :

אשריך ישראל מי כמוך · פאר התפאר בך סימוך · צוות ליחדך
בארץ קימוך · קשטך ותקנך לפניך עמוך · רחמך ולבבך
לו אימוך · שמרך מכל רע ומכל צר סתמוך · תמיד על לבו
לזכרון חתמוך : המאיר לארץ וכו׳ אשריך

אשריך · אשר וואהל דיר ישראל · ווער איזט אלז וויא דוא · דז אלי פרבורגנוס זייאן פון דיר ניט פרדונקילט אין דיא ווארטן גאטיס בייזט גלערניט אונ' גנץ פולקואין · דיר צו אפינבארהרין דז גיהייאייניס הבין דיך דיא (אלאכים) גיקליגיט · דיא וויסנשאפט פון גאט הבין זיא דיך גיאאכט ליסטיג · אונ' בשלאסין · צו זיין אלז וויא איינס פון דיא (אלאכים) הבן זיא דיך גגליכן · אום איין ווינג פון גאט צו זיין ווינגר הבן זיא דיך ביפערדרט · אלז דוא איין גוט טייל דיא (תורה) האטט עאפפאנגין הבן זיא דיך גנץ גיאאכט · דרינין איביג צו לעבין הבין זיך דיך פרטטערקיט :

אשריך · טעם וואהל דיר ישראל ווער איזט אלז וויא דוא · דעם ער דען (טעם) פון דער (תורה) דיא הייסט (עץ חיים) האט אאכין פר זוכן · אום דיך דיא פורכט פון טויט ניט צו בטרובן · פילי גוטן פר אלי האט ער דיך אאכין ערבין · דיך ביקאנד גיאאכט · גיגרונד פעסטיט · איט דער (תורה) דיא הייסט (עוז) : אונ' איט גיווירצונג דיך גיווירציט · דען ניט צו לעהרי זאך האט ער דיך אויף גיריכט · ניט צו וויסט אונ' נארהייט האט ער דיך אן (כסא הכבוד) אן גיצייכנט · דיך צו גינעהן דורך דיינה (מעשים צו הקב"ה) פון דייני עלטרין הבן זיא דיך איבר וואגין אונ' דר צו גיבראכט · צו זיין דז ערב טייל פון (הקב"ה) פר אלי אנפאנג וואהרשטו בשטעלט · דען (יצר הרע) וועלכר דען אענשין אאכיט אויף גיהן צו זינדיגין אלז וויא איין זוייר טייג האט אן פון דיר אבגשיידן · צו שטיהן אין (חלק פון הקב"ה) בייזט ווארדן גיהייליגט אונ' אב גשיידן :

אשריך פאר · וואהל דיר ישראל ווער איזט דיר גליך · דיא פראכט פון דער בשיהנטי (תורה) איזט איט דיר דז ווארט ישראל אויז גלאזין · צו ביפעהלין צו זיין איין אייניג פאליק בייזט אויף ערדן ביפעסטיגיט · ער האט דיך גציהרט אונ' אן ביריכט אונ' זולכט צו דיינם גיזלט בידעקיט · ער האט דיך גליבט · ביהערצינט דאדו איהם גפירכטיטט · ער האט דיך גיהיטיט פון אלין בייזן אונ' פון אלי ביגליידר דיך פר בארגין שטעט אויף זיין הערצין צום גידעכטנוס דיך גזיגליט : האמיר לארץ וכו׳

והחיצון · יסוד ורום ירש בעלצון · תלבושת כרים
לבוש הצאן · ולנפתלי אמר נפתלי שבע רצון :
מטבל בשמן רגלו באושר · רצוי אחיו היות בכושר ·
ומעדני מלך נותן מעושר · ולאשר אמר ברוך מבנים
אשר : וכימיך דבאך בחוזק חייליך · תדרוך על
במתי גואליך · רגלך בל תגוף להכשילך · ברזל
ונחשת מנעליך : אדיר בורא שחקי שפרון · רוקע
הארץ כנסי מחרון · העיני כל אליך ישברון · אין
כאל ישרון : להבדיל בין מים למים ולבדדם · החויך
רקיע בינם ויפרידם · אל מקומם הקים וימדדם ·
מעונה אלהי קדם : יקר שני מאורות חדד · חיה
השריון וצפור נבדד · מרוקם בצלם צר להתעודד · וישכון ישראל
בטח בדד : יה שבת ממפעל כהואל · ויקדש שביעי כבכתב
יקותיאל · נשאני אשר עמו אל · אשריך ישראל :

פלו · בעלצון בשמחה · כרים כאן שמן · באושר בחוזק · וכימך דבאך שיהיו בזקנתם חזקים ותקיפין כבימי נעוריהם : דבאך זקנתך · בחוזק חייליך תדרוך על במתי גואליך כבת חיילות רבות תדרוך ע"ג הכותים שהם גואלים ומוחסים הקב"ה ודתו · ברזל ונחושת מנעליך שהוו יושבין על ספר א"י לשמור אותה והיתה כאלו נעולה בבריחי ברזל ונחושת · שפרון יופי : ורוקע הארץ כנסי מחרון כשברא שמים וארץ היו מרחפין והולכים ונסים עד שנער בהם הקב"ה בחרונו ואמר להם די · העיני כל אליך וכו' תאמר שעיני כל אלך ישברון לכן אומרים אין כאל ישרון · ולבדדם להיות כל אחד לבדו במקומו · וימדדם תכן במדה · מעונה אלהי קדם רקיע שהוא מעון שהם שם נקי' מים : חדד זיכך וצחצח אותן · בדד נבדד · מרוקם מצוייר זה אדם הראשון : צר יכר · להתעודד להתחזק : כהואל כאשר רצה : יקותיאל זו תורת משה : ויאשר וחזק :

אשריך

לו הויבט דיא שמהרן פֿון זייני (חיילות) אוני ער זעהיט זיא אויז לו זיינה הויבט הערן : חני דער (שמשון הגבור פֿון שבט דן) וואהר אל זוא איין שלאנג אויף דעם וועג · אוני אלז איין פיפֿראטער אויף דיא שטעגי · איט זייני ליידיגר לו שטרייטן איט דייאם נאאן גאטש דארום ער זאגט לו (דן) ער ווערט זיין גלייך אלז איין יונגר לייב : שבע (שבט נפתלי) זיין לנד וואהר בקליידונג וואהרן בקליידט דיא טאך · לו נפתלי זאגט ער נפתלי זאל גזעטיגט זיין איט גוטן ווילן פֿון (הקב"ה) : מטבל גיזעטיגט איט פֿעטיגקייט איינן אוני אויסי ווענדיג · (אעריב אוני דרום זייט וואהר ער ערבן אין פרידי · איין פֿעטי אין לנד (אשר) וואהר ער איין טונקן אין דער אענג · איהל זיינה פֿים איט פֿולקואינהייט · בווילגט אונטר זיינה ברידר לו זיין איט רעכטפֿערטיגקייט · (אעדני אלך) זאר ער געבן לו שפייזן אויז רייכטום · אוני לו (אשר) זאגטי ער גיזעגניט איט (אשר) אצהרן אלש אלי קינדר : וכימיך אלז וויא דייני יוגנן יאהרן ווערדן זיין דייני אלטיטאגן איט שטרקהייט דייני (חיילות) ידו ווערשט טרעטן אויף דער היך דייני פֿראווידיגר ידייני פֿיסי ווערדן ניט אן שטושן דיך לו אאכן שטרויכלן אלז זיא איין אוני הופֿפֿר אוו פֿעסט ווערדן זיין דייני שלעסיר אוני פֿעסטי שטעט : אדיר דער שטרק גאט · האט ערשאפֿן דיא בסיהגטי היאלין · אוני אויז גשפרייטיט דיא ערדי אויף דיא איט לארנים גשרייא איין גיזאאילטי וואסירן דיא אויגן אליר אענכן טוהן לו דיר האפֿין · עס איזט קיינר אלש דער גאט אונטר ישראל : להבדיל לו אונטר שיידן לווישן דיא אוברשטי אוני אונטרשטי וואסיר דזיעגליכש אליין זאל זיין · האט ער גאיטילט דיא אויז שפרייטונג פֿון היאל לווישן זיא אוני (אעון) אוני איזט דער אליר ערשטי : יקר דיא ווירדיגי לוויא ליכטר אוש זון אוני (לבנה) דער דא וואהניט אין דיא היאל גיזאאין · (הקב"ה) דער דא וואהניט אין דיא היאל גישטרפֿטים ליכט · (חיות) האט ער אשלן ווידאן אוני פֿעגיל יעדר (אן) ביזונדר · ער האט ערשאפֿן איט איין העלם זיין תארים ערשאפֿין איך איבר אלי בישפנוסין לו שטרקן אוני ישראל זאל רואין זיכר גלן אויינה : יה גאט רואיטי פֿון זיינה ווערקן וויא ער גיוואלט · אוני גיהייליגט דען זיבנטין טאג (שבת) אלש וויא אין דער טריפֿט פֿון (תור תמשה) · ער האט ערהויבן אוי' גישטערקיט זיין פֿאליק גאטי וואל לו דיר ישראל :

(ה"ש)

שמש : סמוך יצר מהחור והאדם · פזו זרועיו מזהב אודם · שלום יצור מרחמו מקדם · ומראש הררי קדם : על קדקוד גלגולת נאה · ברכת כל טוב תבואה · להשפיעו שפע כל תבואה · וממגד ארץ ומלאה : פישנים בנחלת חבלו · תחת מחלל יצוע מחוללו · ועד נחול בחלש גורלו · בכור שורו הדר לו : צידון ירכתו להרבות צמח · ממבין עתים לחוס קמה · מאת זה וזה ישמח · ולזבולן אמר שמח : קנין חלזון ספון חבואו · בל יועיל למכסה משאו · יזבחו זבחי צדק ויראו · עמים הר יקראו :

בל יועיל למכסה משאו כלומר לא סיקחנם כסוד והסכתר לא יועיל לו וזהו יזבחו זבחי צדק כו' : ראשית ראה ארץ סיחון ועוג שהיתה ראשית כיבוש מארץ ישראל : וויאנד ל' חיבור ששם חלקת מחוקק יואנד ששם יהיה חלקת סכ"של קבורת משה שנקרא מחוקק : יואנד ויאסף : גדוד יגודנו בבוא גד חיילות יתגייסו כבוא אליהו בחלק של גד : שכן במצד זה דוד שהי' שכן וכחבא במצודם · דלם הגביהם דוד המלך ונתנם בראש חיילותיו כדכתיב בד"ה י"ב פ"ע מ"ח ויקבלם דוד ויתנם בראשי הגדוד : וירא ראשית לו נתנם ראשונים : תנין עלי דרך היה שפיפון עלי אורח היה מין נחש שהורג בני אדם בנשכו זה שמשון בצריו נלחם בשם אהיה שאמר לישועתך קויתי ה' : בפנימי וחיצון זה נפתלי שירש ארץ כלי פנימים כי פנים וחיצון שכל שיה שלו

ראשית ראה לו ויאנד · ששם חלקת מחוקק יואנד · גדוד יגודנו בבוא גד · ולגד אמר ברוך מרחיב גד : שכן במצד בראות חילו · הקטון למאה ולאלף גדלו · דלם בראש גדודי חילו · וירא ראשית לו : תנין עלי דרך היה · שפיפון עלי אורח היה · בצריו נלחם בשם אהיה · ולדן אמר דן גור אריה : שבע ודשן בפנימי וחיצון ·

יוסף ניט ווערדן אב גיטאהן וויל ער זיך האט פר איטן איט דער פרצאר דיא (פוטי פרע) צו טוהן צו הבן · איט גוטן זאל זיך זיין (גבול) פראעהרן איט פרוכטן פון זיסיגקייט דער זון : סמוך ער האט אונטר לאהגיט אונ' בלוואונגן דען יצ"ה דאאיט ניט דורך פרטעהאונג צו ווערדין וויס פון זייני רויטונג · דאהיצר ווארדן זיינה ארם איט פיינן רויטן גאלד בווארפן אונ' גליהרט · (שלום) זאלי איהם היטן גאט זיין פריינד פון פאהר אאל · אונ' צו זעגינין פון הויבט דער ערשט וואקטינדי בערגי : על אויף דעם ווירביל זיינר היפטי געהערן טהאל · זאלן (ברכות פון כל טוב) קואן · צו פראעהרן דיא (שפע) פרוכטן אונ' פון זיסיגקייט דיא ערדי אונ' אירי ערפילונג : כי צווייא טייל אלז דיא (בכורה) אייזט איהם צו ערב טייל גפאלן אן טטאט ראובן וועלכר פר טוועכט האט דז בעט זיינש פאטר · וואו דיא (שכינה) פלעגט צו רואן אייזט ער אן ברייט ווארדן צו ערבן צום טייל זיין (גורל) דער נאאן (בכור שור) אייזט איהם צור טונהייט : צידון (שבט זבולן וועלכס ליגט בייא דער זייטי פון (צידון) צו פראעהרן פילי טפראלונג פון (סחורה) אונ' הנדלטאפט · וועגן (זכות יששכר) וועלכי וואהרן (תלמידי חכמים) · צו טפייזן · דורך דיזוס אונ' יענס ווארן דיא ערפרייאט · אונ' צו זבולן טפראך ער פרייאי דיך : קנין צו קויפן פון דעם (אין פיט אדר ווארם חלזון) וועלכר נור וואהר פר בארגן אין (חלק זבולון) איט וועלכם בלוט אאן תכלת גיפארבט האט · עס העלפטי אבר ניקט דער עס פר בארגנר וויס אהני געלט גנואן האט · איבר וועלכם (כס) ווארן דיא אנדרי פעלקר טלאכטן גרעכטי טלאכטונג אונ' וואהרן גאט פירכטן · אונ' פיל פעלקר אויף דעם בערג דז (בית המקדש) גאט אן גרופן : ראשית דז לנד (סיחון אונ' עוג) וועלכס דיא ישראל צום ערשטן האבן איין גנואן האט (שבט גד) גיטהן אונ' צו זיך בהעפט זיין (חלק) ווייל דורט דז טייל אונ' (קבר) פון דען גיטן גראבר (אשה רבינו) זיין ווערט איט פילי טאהרן פון פאלק וואהרן זיך פראאן איבר דעם (ירדן צו גיאן דער גד) דאהערא טפרעכט ער · גאט זייאי גילובט דער דא ערווייטערט דז (חלק פון גד) : שכן (דוד האלך) וועלכר גירואט אין גהעגנ וועגן (טאול האלך) · אלז ער זעהיטי דז (חיל) פון (שבט גד) פון וועלכי דער קליינסטי סטרייט גיגן הונדרט אונ' דער גרוסי גיגן טויזנד · ער הוב ער זיא

רוממות · שאת ויתר יהי לתקומות · יחי ראובן ואל
ימות : זבד טוב ונעים כנאמר · שברת אחים יחד
כהתאמר · מצרימו היות למו למשמר · וזאת
ליהודה ויאמר : חסידך איש נוצר מאמריך · נסיתו
במסה ויאמן דבריך · ולעולם שרת בבית דביריך ·
וללוי אמר תמיך ואוריך : טוב בשער המחנה
בקומו · מי ליי׳ אלי כנאמו · אספו חסידיו כאחד
לעמו · האמר לאביו ולאמו : ימלא פימו תהלתך
לנקוב · שיריך באדמת נכר מקוב · להסליל אורח
ולישר עקוב · יורו משפטיך ליעקב : כקדם מבן
בכור בהבדלו · קדש הקדשים היות נחלת גורלו ·
בכבלים כן עוד לאילו · ברך יי׳ חילו : לשכון בין כתפי גאוני ·
מקום שירות ליי׳ וכהני · רוחב אהלי ויריעות משכני · לבנימן אמר
ידיד יי׳ : מבורכת שמים ותחת נסמכת · ברכת שדים ורחם מתברכת ·
ארצו מכל היות נערכת · וליוסף אמר מבורכת : נא חסדו לא ימיש
השך עצמו בזרה מלשמש · בטוב כל גבולו יתגמש · וממגד תבואת
שמש

זבד חלק : אחים ראובן ויהודה כדאמרי׳ מי גרם לראובן שיודה יהודה : חסידך זה שבט לוי : נוצר מאמריך שלא עשה את העגל : נסיתו במסה שלא נתלוננו עם שאר המתלוננים : טוב זה משה : לנקוב לפרש : מקוב מלפרש : עקוב עקום : בכור מישראל שנ׳ כהונות ד׳ בני בכורי ישראל : לאיילו לחזקו : גאוני בית המקד׳ : בזרה את פוטיפרע יתגמש לשון ריבוי וכביד׳ מתין : סמוך כישעיה שימן כ״ו פי׳ שכירוש שוכר פרע תמיד סומך ובשען עליך להבטיחך : מטהור ומטהרם כמו כמלבין פני חבירו דאזיל ומק׳ ואתי חוורא : יציר ישמור : פרתשו זה מקב״ה י תבואה תבא לה : מחלל יצוע זה ראובן : מחוללו אביו : נחול בחלש גורל הבכורה : מסבין עתים זה יששכר : ללחום קבח לאוכלו · קנין חלזון שכין חבואו דג אחד וש שמו חלזון וכדמו צובעין התכלת ואותו דג הים טמין ונשד׳ בחלקו של זבולן : בל

מיט לו מיין (אלך) אן טאג זיינר ערהיבונג · דיא ערהיבונג פון (אלות אוני כהונה) זאל זיין לום בשטאנדי ער זאל לעבן ראובן אויך דיזור וועלט אוני ניט שטערבן אויך דער אנדרי : זבד איין גוט אוני ליבליכש טייל · אלז וויא גיזאגט · וועבן לוויא ברידר ביים אנדר זיצן אין ליבשאפט · אלז וויא (ראובן) אוני (יהודה) · פון זייני בילייגער זויא לו זיינר היטונג · אוני דיזוז : זאת ליהודה אוני אלזו האט גיזאגט : חסידך דייני פרומדש (שבט לוי) היטר דייני ווארטן · דוא האשט איהם פרזוכט אין (מסה ומריבה) אוני זיא גלויבטן דייני ווארטן · אבייג זאלן זיא דינן אין הויז דיינס (דביר) אוני לו ליוי זאגיט · ער לו געבין דיא (אורים ותומים) : טוב אלז זיך דער גוטי (משה רבינו) אין טאהר דער (מחנה) שטעלטי · אוני ווער לו גאטס דיהנשט מיט אוני ניט גיזינר גט אוט דעם (עגל) זאל קומן לו מיר ער שפרעכטי · זי פרזאמלטין זיך זייני פרומין לו גלייך גיגן איהם · אוני זאגטין לו איהרן שטייף פאטיר אוני מוטר דיא לום (עגל) גדיהנט דז ער זיא ניט פר פריינד טוט קענן : ימלא ער וואהר ערפילן זיינה אייל״ר אוט (שירה לו זינגן אין בית המקדש) דיין לויב לו בשיידן · דיין גיזאנג וואלטן זיא אין פרעמדי לאנדין אלז בבל ניט רידן · דיא שטעג לו באהנין אוני לו רעכטפערטיגן דיא טריטי אנדרר ווייזן זיא דייני גירעכטי לו דיא קינדר יעקב : כקדם אלס לו פאראהן דיא (לוים) פון דיא (ישראל) אוואהרן אבגשיידין ידש היילגי (בית המקדש) לו בדיהנן לו זיינדש טייל פון זיין (גורל) · טאפילט זיא נאך אצר לו שטערקן · זעגני גאט זיין גוט : לשכון לו רואין לווישן דיא אקסלן איין הערשאפט דז (בית המקדש) · דז אורט וואו גדיהנט האבן דיא (לוים אוני כהנים) · לו זיין ברייט איין גלעלט אום דיא אום הענג איין אשכן · פר טפרעכטי גאט לו בנימין דער גליבטה פון גאט : מברכת פון דער (ברכה) פון הימל אוני ערד זאל זיא ווערדן אונטר לאהניט · אוט דער (ברכה) פון פאטר אוני מוטר זאל זיא ווערדן גיזעגינט זיין לנד זאל פון אלס זיין אן גריכט · אוני לו יוסף זאגיטי ער · ער זאל זיין גיזעגיט : נא לאזי דיך גנאד פון יוסף

בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְּבוֹרָךְ :

ווען דר חזן האבורך אויס האט זאל קהל דאז זאגן :

בָּרוּךְ יְיָ הַמְּבוֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

דער חזן זאל אך זאגן ברוך יי המבורך לעולם ועד :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חוֹשֶׁךְ עוֹשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת הַכֹּל: אוֹר עוֹלָם בְּאוֹצַר חַיִּים אוֹרוֹת מֵאוֹפֶל אָמַר וַיֶּהִי :

ווייל דער חזן זאגט (ברכו) זאגט די (קהל יתברך) :

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים סֹלּוּ לָרוֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה:

ווען דר חזן זאגט את יי׳ זאל קהל זאגן דס :

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד :

ווען דר חזן האבורך אן היבט זאל קהל זאגן די :

יְהִי שֵׁם יְיָ מְבוֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם :

מיוסד ע״פ א״ב בראשי חרוזות וכסוף שם המחבר שמואל

אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁלּוֹ כָּכָה · מֵאֱלֹהָיו וְגוֹאֲלוֹ יִשָּׂא בְּרָכָה · מִתְבָּרֵךְ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ נֶעֶרְכָה · וְזֹאת הַבְּרָכָה : בִּפְנוֹת עָנָיו לָנוּחַ שְׁכִיבָה · הִזְהִיר אֲמָרָיו לְאַלְפֵי רְבָבָה · שְׁמוֹר דַּת בִּזְרוֹעַ כְּתוּבָה · וַיֹּאמֶר יְיָ מִסִּינַי בָּא : גּוֹאֲלָם חָזַר בְּכָל אֻמִּים · וּמְצָאָם כֻּלָּם בַּעֲלֵי מוּמִים · הִפִּיל חֲבָלִים לוֹ בַּנְּעִימִים · אַף חֹבֵב עַמִּים : הוֹדִים מַקְדִּימִים לְנִשְׁמַע נַעֲשֶׂה · הֱשִׁיבוּ זֹאת בַּל תִּמּוֹשֶׁה · בּוֹקֶר וָעֶרֶב לֹא נִנְשֶׁה · תּוֹרָה צִוָּה לָנוּ מֹשֶׁה : הוּכְתַּר אָדוֹן כֶּתֶר לְהַמְלֵךְ · יַהַב עַם אֵלָיו בְּהַשְׁתַּלֵּךְ · רַנְּנוּ כָּל גּוֹי וָפֶלֶךְ · וַיְהִי בִישֻׁרוּן מֶלֶךְ : וּמִיַּד מָהָה כָּעַב אַשְׁמוֹת · כְּנָאֶה לְמֶלֶךְ בְּיוֹם רוֹמְמוּת

אשרי ווהל דעם פאליק דעם אזו איזט · פון זיין גאט אונ׳ ערלייזר טוט ער עמפפאנגן (ברכה) · ווערט גייצגיט אין היאל אונ׳ אויף דער ערדי ווערט זיא אן גריכט · אונ׳ דיזו איזט דיא (ברכה): בפנות אלז זיך ווענדיטי דער (עניו אשה רבינו) צו רואין אין זיין גלעגר צו שטערבן ווארנטי ער זייני ווארטין דיא פילי צעהן טויזנד ישראל · היטיט דיא רעכטן פון דער (תורה) וועלכי איז דער אלמאכט גאטיס געשריבן · אונ׳ ער שפרעכט · גאט איזט פון בערג (סיני) גיקומן · (צו געבין דיא תורה) : גואלם אונזר ערלייזר (הקב״ה) האט נאך געזוכט אונטר אלי פעלקר · איהני צו געבן דיא (תורה) · ער פינדיט זיא אבר אלי גיברעכליך זולכי צו עמפפאנגן · דערום וועגין אמכט ער פאלין דז (גורל) אויף דיא גינעהמי ישראל · אויב ער שון ליבט דיא פעלקר · ירודים דיא פריינדי פון (הקב״ה) דיא ישראל פארדרטין צו זאגין (נעשה פר נשמע) גאט האט גיאנטווארטיט דיזור (זכות) זאל ניט ווערדן פרגעסין · אמרגינס אונ׳ אבינדס וואלין איר ניט פרגעסין ידיא (תורה) דיא אונז האט גיבאטין (אשה רבינו) : הוכתר ער איזט ווארדן בקריהניט גאט דר הער איט איין קרוין צו קיניגן · דא דס פאלק זיין פר ניכרונגס זאט אויף איהם · ווארפיט · זינגטין אלי פעלקר אונ׳ גראפשאפטין · דא ער אונטר (ישורון) ווארד קיניגן : ומיד זואגלייך האט ער אבגיוועקט · אלז איין פר גענגליכר וואלקן · מירי שולדן · אלז וויא עס אן שטענדיגט

איזט

יוצר לשמחת תורה הגדול

בכבוד שמך · הגבור לנצח והנורא בנוראותיך : המלך היושב על כסא רם ונשא : שוכן עד מרום וקדוש שמו · וכתוב רננו צדיקים ביי׳ לישרים נאוה תהלה :

בפי · י שרים תתהלל · ובדברי צ דיקים תתברך · ובלשון ח סידים תתרומם · ובקרב ק דושים תתקדש :

ובמקהלות רבבות עמך בית ישראל ברנה יתפאר שמך מלכנו בכל דור ודור · שכן חובת כל היצורים לפניך יי׳ אלהינו ואלהי אבותינו להודות להלל לשבח לפאר לרומם להדר לברך לעלה ולקלס על כל דברי שירות ותשבחות דוד בן ישי עבדך משיחך :

ישתבח שמך לעד מלכנו האל המלך הגדול והקדוש בשמים ובארץ כי לך נאה יי׳ אלהינו ואלהי אבותינו שיר ושבחה הלל וזמרה עוז וממשלה נצח גדלה וגבורה תהלה ותפארת קדשה ומלכות ברכות והודאות מעתה ועד עולם : ברוך אתה יי׳ אל מלך גדול בתשבחות אל ההודאות אדון הנפלאות · הבוחר בשירי זמרה · מלך אל חי העולמים : ועתה יגדל נא כח אדני · כאשר דברת לאמר : זכר רחמיך יי׳ וחסדיך כי מעולם המה :

יתגדל ויתקדש שמיה רבא בעלמא דיברא כרעותיה וימליך מלכותיה בחייכון וביומיכון · ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן :

אמן יהא שמיה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא יתברך : שמו ויתעלה זכרו לעד ולנצח נצחים :

יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמיה דקדשא בריך הוא לעילא מכל ברכתא ושירתא תשבחתא ונחמתא · דאמירן בעלמא ואמרו אמן :

ברכו

שמיני קול שמע באהבה · רנת בית השואבה · ביום השמיני :
שמיני שלום שומר אהלו · תוך ימי עלית רגלו · ביום השמיני :
שמיני יצוה חסדו קדוש לעמו · ובלילה שירה עמו · מושל השליט
בעולמו · עלינו כמאז יהי נועמו · בגילה ברנה בשמחה
רבה ואמרו כלם : מי כמכה באלים יי מי כמכה נאדר בקדש נורא תהלות עשה פלא:
מלכותך ראו בניך בוקע ים לפני משה

שמיני הטיבה יי לטובים · קוראיך בדברים ערבים · טובות
ישמיע לאהובים · נועם מלכותך ענות תאבים: זה צור ישענו
פצו פה ואמרו : יי ימלוך לעולם ועד · ונאמר כי פדה יי את יעקב · וגאלו מיד חזק ממנו:

שמיני הן חלק לשבעה וגם לשמונה · מצוה עלינו לתת מנה ·
זכרון אבות יזכר בם שוכן מעונה · קנות שנית עדת מי מנה:
ברוך אתה יי · גאל ישראל :

השכיבנו יי אלהינו לשלום · והעמידנו מלכנו לחיים · ופרוס עלינו סכת שלומך ·
ותקננו בעצה טובה מלפניך והושיענו למען שמך · והגן בעדנו והסר מעלינו
אויב דבר וחרב ורעב ויגון והסר שטן מלפנינו ומאחרינו ובצל כנפיך תסתירנו · כי אל
שומרנו ומצילנו אתה · כי אל מלך חנון ורחום אתה ושמור צאתנו ובואנו · לחיים ולשלום
מעתה ועד עולם : ופרוס עלינו סכת שלומך :

שמיני אלהים יחננו ויברכנו · ממעון קדשו לברכנו · נואמו יקים
מלכנו · בפריסת שלומו לסוככנו :
ברוך אתה יי · פורס סכת שלום עלינו ועל כל עמו ישראל ועל ירושלים :
וידבר משה את מועדי יי אל בני ישראל :

הגדול

המלך קדיש : טאונה עטרה גלייך די ערשטי נאכט סוכות : דר נאך גאנץ קדיש : עלינו : קדיש יתום : יגדל :

אכטין טאג אונ דער הייליגי גאט ביפעהלין גימאכט צו זיין פאליק · אוני בייא דער נאכט זיין גיזאנג מיט איהם · דער גיוועלטיגר · אין זיינר וועלט זאלי צו אונז לאזין זיין אלז וויא פאר אמאהלן זיין ליבליכקייט :

שמיני הטיבה אן אכטין טאג ביגיטיגי גאט · צו דיא גוטי דיא דיך אן רופין מיט זיסי ווארטן · גוטן לאזי הערין צו דיא גליבטי ישראל · וועלכי דיא ליבליכקייט פון דיין (מלכות) גילוסטין : זה צור וכו' ·

שמיני חן גיבי איין טייל צו דיא זיבן טאג אך צו דעם אכטין · וועלכר איזט בייא אונז צו איין (מצוה) צו געבין דיא ארא אין (מתנה) · דז אן דענקין פון דיא (אבות) אונ גידענקין דער רואיר אין דיא הייליטי וואהנונג · צום אנדרין אמאהל צו זיך צו קויפין דיא גיאיין ישראל · וועלכי אן ניט קאן ציהלין : ברוך וכו' :

שמיני אלהים אן אכטין טאג אונ אונז גאט זייט זעליגין אונ' זעגנין · פון זיינר הייליגי וואהנונג אונז (ברכה) צו געבין · זייני רידי אונ בסטעטיגין אונזר קיניג · אויז צו ספרייטין זיין פריד צו אונזר בידעקונג : ברוך וכו' : אשרי

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ · כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵין זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ · הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים · מַלְכֵּנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל הֶעָרִיצִים · הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ · וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ · הָעוֹשֶׂה גְדוֹלוֹת עַד אֵין חֵקֶר · וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר · הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵנוּ · הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת אוֹיְבֵנוּ · וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שׂוֹנְאֵינוּ · הָעוֹשֶׂה לָּנוּ נִסִּים וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם הַמַּכֶּה בְעֶבְרָתוֹ כָּל בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם וַיּוֹצֵא אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם · הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יַם סוּף · אֶת רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע · וְרָאוּ בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל · לְךָ עָנוּ שִׁירָה ·

שְׁמִינִי אֹמֶץ בִּפְנֵי עַצְמוֹ · בְּחוֹב קָבוּעַ לִשְׁמוֹ · בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי :

שְׁמִינִי גְּמָרוּ בְּפַיִס · רֶגֶל וּזְמַן · דְּבַר שִׁיר וְקָרְבַּן מְזֻמָּן · ב״ה :

שְׁמִינִי הוֹסִיף לְגוֹי נִכְבָּד · וּבְמוּסְפֵי קוֹדֶשׁ מְכֻבָּד · בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי :

שְׁמִינִי זְמַן וְהוּקְבַע לְרָצוֹת · חוֹק נוֹלַד בּוֹ לְהֵרָצוֹת · בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי :

שְׁמִינִי טֶבַע הַתּוֹמֵי חוֹתָם · יְדִידִים לְעַם מִכְתָּם · בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי :

שְׁמִינִי כָּלוּל לְשִׂמְחָה גְדוֹלָה · לְמִכַּהֵן בְּחִנּוּךְ עוֹלָה · בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי :

שְׁמִינִי מִלִּפְנֵי פָנָיו · נֶחֱלַק בְּכָל עִנְיָנָיו · בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי :

שְׁמִינִי סְכָם לְשַׁלַּח הַמֶּלֶךְ · עֵת וַיְבָרְכוּ אֶת הַמֶּלֶךְ · בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי :

שְׁמִינִי פְּנוֹת בּוֹקֶר הֲלָנָתוֹ · צֶדֶק יָלִין מְעוֹנָתוֹ · בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי :

שמיני

שמיני אמץ נתחזק להיות רגל בפני עצמו : בפייס בגורל : וזמן שהחיינו : דבר לי דבור ושיר : הוסיף לגוי ישראל שהוא עם נכבד : לרצות להשי״ת בשור או כשב ועז ויום לו חק ונקבע להרצות בו ביום השמיני : חתומי חותם זהו המילה : ידידים לי אהבה בכן אהוב על אביו : מכתם תמים שהוא נמול לשמונה : כלול נכתר : למכהן כחנוך עולם · שאהרן היה מתחנך להיות כהן כל שבעת ימי המלואים שהיה עולם : מלפני פני כו׳ שאם שמיני עצרת היה נחלק מכל ימים שלפניו בכל ענייניו : סכם נמנה ונקבע זמנו לשלח את העם וברכו את המלך : פנות בקר הלנתו שהיו עולים לרגל כירושלים ובבקר היו פונים איש לאהליו : מעונתו זו ירושלים :
שמיני

שמיני אמץ דער אכטי טאג איז געשטרקט צו זיין איין (רגל) פר זיך בזונדר · אונ זאל מן גיזעגנן נאמן · ביום השמיני : שמיני גמרו דער אכטי טאג איז אויז גיצאזין מיט איין (גורל) איין בזונדרר (רגל) · אונ׳ שהחיינו צו זאגן · אך איין בזונדרין (שיר) · אונ׳ (קרבן) אן בירייט · ב״ה : שמיני הוסיף דעם אכטין טאג האט ער פר מערט צו דעם געהרטן פאלק ישראל מיט איין הייליגן (קרבן מוסף) ביהערליכיט ב״ה : שמיני זמן · דער אכטי טאג איז אן בריט אונ׳ גיזעצט צום ביווליגן · צום גיזעץ די איין (בהמה) פון דען אכטין טאג אן נאך איר געבורט זאל ווערדן בוויליגט צום (קרבן) · ב״ה : שמיני טבע דער אכטי טאג איז גיזעצט · צו זיגלן מיט דעם (חותם) פון דער (מילה) · צו דער צווייג דעם גליבטן פאליק צו איין צייכן · ב״ה : שמיני כלול דער אכטי טאג וואר געקריינט צור גרויסי פריידי צו (אהרן דער איז כהן) געווארדן מיט דעם (אחנך זיין די אשכן) מיט איין (קרבן עולה) · ב״ה : שמיני מלפני · דער אכטי טאג · פון די זיבן פאר הער גיהנדי טעג · איז ער אבגיטיילט אין אלי זייני זאכן ב״ה : שמיני סכם · דער אכטי טאג וואר בשלוסן דז דער (אלך שלמה) די פאליק אהיים שיקיטי אויז (ירושלים) · די האט דא דאז פאליק געזעגנט אונ׳ ליבטי דען (מלך) · ב״ה : שמיני פנות דען אכטין טאג זיך צו קעהרין דעם מארגינדס פריא אין יעדרר נאך הויז · נאך דעם אלז זיא געוועהרין אין ירושלים וואו אייגין גירעכטיגקייט · נעכטיגיט · ב״ה : שמיני קול אן אכטין טאג איז איין שטים געהערט ווארדן מיט ליבשאפט דאז גיזאנג פון (בית השואבה) · ב״ה : שמיני שלום אן אכטין טאג · וואר מיט פרידי געהיטיט דיין גיזעלט · אין צייט דיא טאג דאז ער איז געוועזין (עולה לרגל) : ב״ה : שמיני יצוה אן

אכטן.

אהבת עולם בית ישראל עמך אהבת · תורה ומצות חקים ומשפטים אותנו למדת על כן יי אלהינו בשכבנו ובקומנו נשיח בחקיך : ונשמח בדברי תורתך ובמצותיך לעולם ועד כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה · ואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים :

אימה ישראל : ברך סק בע״ה : בכוסף · נחסק : שמיני

אימה אהב ברך בתוסף · במדה מרבה מראש בכוסף · בזה עצרת חג אוסף · אוהביו יקרב אליו להאסף : ברוך אתה יי אוהב עמו ישראל :

יחיד אומר אל מלך נאמן :

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד : ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד · ואהבת את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך : והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך : ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך : וקשרתם לאות על ידך והיו לטטפת בין עיניך : וכתבתם על מזזות ביתך ובשעריך :

והיה אם שמע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את יהוה אלהיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם : ונתתי מטר ארצכם בעתו יורה ומלקוש ואספת דגנך ותירשך ויצהרך : ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת : השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם להם : וחרה אף יהוה בכם ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר יהוה נתן לכם : ושמתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם אותם לאות על ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם : ולמדתם אתם את בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך : וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך : למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע יהוה לאבותיכם לתת להם כימי השמים על הארץ :

ויאמר יהוה אל משה לאמר : דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם לדרתם ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת : והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות יהוה ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם : למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדשים לאלהיכם : אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני יהוה אלהיכם :

אמת

איומה די פורזמלונגי ישראל די ער גליבט · האט ער גיצייגט מיט פר עהרונגי · מיט מיין איבר פליסי · אזם פון אנפאנג אן מיט גלוסטין · אן דיזם (שמיני עצרת) מין צייט דער (תבואה) מיין זמלונג · זאל ער זייני גליבטי ישראל צו זיך גינעהין אוני מיין זמלין : ברוך

מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו לישני עפר מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה · ונאמן אתה להחיות מתים · ברוך אתה יי מחיה המתים :

נעריצך ונקדישך כסוד שיח שרפי קודש · המקדישים שמך בקודש · ככתוב על יד נביאך וקרא זה אל זה ואמר : קהל קדוש קדוש קדוש יי צבאות מלא כל הארץ כבודו : כבודו מלא עולם משרתיו שואלים זה לזה איה מקום כבודו לעמתם ברוך יאמרו : קהל ברוך כבוד יי ממקומו : ממקומו הוא יפן ברחמים ויחון עם המיחדים שמו ערב ובוקר בכל יום תמיד פעמים באהבה שמע אומרים : קהל שמע ישראל יי אלהינו יי אחד : אחד הוא אלהינו הוא אבינו הוא מלכנו הוא מושיענו : והוא ישמיענו ברחמיו שנית לעיני כל חי להיות לכם לאלהים : קהל אני יי אלהיכם :

אדיר אדירנו יי אדוננו · מה אדיר שמך בכל הארץ והיה יי למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יי אחד ושמו אחד : ובדברי קדשך כתוב לאמר : קהל ימלוך יי לעולם אלהיך ציון לדור ודור הללויה :

לדור ודור נגיד גדלך · ולנצח נצחים קדשתך נקדיש · ושבחך אלהינו מפינו לא ימוש לעולם ועד · כי אל מלך גדול וקדוש אתה : ברוך אתה יי האל הקדוש :

אתה קדוש ושמך קדוש · וקדושים בכל יום יהללוך סלה : ברוך אתה יי האל הקדוש :

מוז׳ דער חזן היבט אן אתה בחרתנו · ואפני חטאינו ווערסטו גפינדן בדף ע״ח ע״ב : מוז׳ ווייטר גיגן קדיש אין כאלהינו : עלינו : קדיש יתום : יגדל :

מעריב ליל שמחת תורה

ברכו את יי המבורך : והקהל עונין ברוך יי המבורך לעולם ועד :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר בדברו מעריב ערבים · בחכמה פותח שערים ובתבונה משנה עתים · ומחליף את הזמנים · ומסדר את הכוכבים במשמרותיהם ברקיע כרצונו · בורא יום ולילה · גולל אור מפני חושך וחושך מפני אור : ומעביר יום ומביא לילה · ומבדיל בין יום ובין לילה יי צבאות שמו : אל חי וקים תמיד ימלוך עלינו לעולם ועד :

את יום השמיני · בטוב יזמיני · רני פלט יסובבני · לעת ערב בצילו יגונני : בא״י המעריב ערבים :

את יום כטוב יזמיני סיומין אוקי לסוב לעתיד לבא : יסובבני כמלחמות גוג ומגוג : לעת ערב סברס הגדולה סדומס לערב :

איסה

אהבת

שאתה דען דוא ביזט גאט אונזר העד · דער דא אנהייט (ערשט) וועהן דעם ווינד · אוני (דרנאך) נידרן דעם רעגן : לברכה ולא לקללה צום זעגין · אבר ניט צום פלוך : לחיים ולא למות צום לעבן · אבר ניט צום טויט : לשובע ולא לרזון צור זעטיגונג · אבר ניט צור אמגירונג : מכלכל חיים ווייא אין טאונה עסרה ביז אויז :

את דיין אכטין טאג זאל ער איך איט גוטן אן בירייטין · מיין צנטרינונקס גיזאנג זאל ער איך אום רינגין · גיגן אביט צייט דער (צרות) זאל ער איך אין זיין שאטין בשיצן :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ :

מיוסד ע"פ א"ב

אָיוֹם זְכוֹר נָא לְשׁוֹאֲלֵי מַיִם · בְּרִית קַח לְהַרְחִיץ אֵלִים בַּמַּיִם · גְּמוֹל לְשׁוֹפְכֵי שִׂיחַ עֲלֵי מַיִם · דְּרוֹשׁ לְנֶעֱקַד וְשָׁפַךְ לֵב כַּמַּיִם · הַזְכֵּר לְמַפְגִּיעִים הַיּוֹם עֲלֵי מַיִם · וְדוּי פִּצֵּל בְּרְהָטִים בְּשִׁקְתוֹת הַמַּיִם · זְכוֹר לְנֶעֱצָרִים הַיּוֹם עֲלֵי מַיִם · חֶבֶר דָּלָה לְהַשְׁקוֹת צֹאן מַיִם : טוֹב זְכוֹר לְטוֹבָה מְיַחֲלֶיךָ עֲלֵי מַיִם · יוֹם אֲשֶׁר נִבְקְעוּ בְּמַטֶּה מַיִם · כְּרִיַּת נְדִיבִים מְחוֹקְקֵי בְּאֵר מַיִם · לְמִתְחַנְּנֶיךָ זְכוֹר בִּזְכִירַת מַיִם : מְנַסְּכֵי שִׁבְעָה בְּנִסּוּךְ הַמַּיִם · נַהֵל בְּצֶדֶק פְּלְאֵי יַרְדֵּן מַיִם · סַגֵּב כְּמֵהִים לִמְטַר מַיִם · עֲבוּר תָּאַב וּפָץ מִי יַשְׁקֵנִי מַיִם : פְּקוֹד פְּקִידִים וְנִפְקָדִים בַּמַּיִם · צַוֵּה לְצַדְּקָם בְּצֶדֶק כְּנָם מִלְאוּ אַרְבָּעָה כַּדֵּי מַיִם · קַבֵּל בְּרָצוֹן שַׁוְעַת שׁוֹאֲלֵי מַיִם · רְעֵם וְנַהֲלֵם עַל מַבּוּעֵי מַיִם · שַׁכְּנֵם בְּחַצְרוֹת בֵּית מוֹצָא מַיִם · תְּרַוֵּם מִנַּחַל עֲדָנֶיךָ מַיִם :

שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם :

פותחין הארון

חזן לִבְרָכָה וְלֹא לִקְלָלָה : קהל אמן חזן לְחַיִּים וְלֹא לְמָוֶת : קהל אמן

חזן לְשׂוֹבַע וְלֹא לְרָזוֹן : קהל אמן

מכלכל

פרשמסינה · דר איז צו אנטווארטין דיא ישראל וועלכי דרום טרייאן אלז דער פאגיל (עגור) · וואסיר צעהרי אויז אין אלי וואהנונגין · דורך דעם אז דענקין ווייא דוא גיאנטווארטיסט דעם צום יונגן צייבן גגליכן אלך דוד · אונ' זיין וואן טליאה האלך אין וועלכם פר זמאילט וואהרן אלי חלאות · צו דעם דער אום טפייזי צו דיר הצנגיט זייני אויגן · אייהם צו שטערקן אונ' צו ווידאין פון דיא זיטונג פון היאל : מים וואסיר געבי צור ערקוויקונג אלז וויא פר אמהלין · (ארץ ישראל) איין לאנד פון וואסיר בעך : א־הינו אונזר גאט · אונ' גאט אונזר עלטרן :

איום ערשרעקליכר גאט גידענקי דאך צו דיא ישראל דיא דיך ביטין אום וואסיר דעם ברית פון אברהם אבינו דער גינואן האט וואסיר דראיט צו וועשין דיא מלאכים · פר געלטי צו דיא ישראל דיא דא פר גיסין גיבעט וועגין וואסיר · צו פורשין דעם (זכות) פון דעם גיבונדנין יצחק צור עקדהי אונ' דז ער האט זיין הערץ פרגאסין אלז וואסיר : הזכר זייני גידענקן פר דיא וואו דיך הייטי ביטין אום וואסיר ידז ביקענין פון (יעקב) דער גשיהלט האט האלז · אודיא זויך אונ' טרענק טרויג פון וואסיר · גידענקי צו דיא זיך הייט פרזמאילט וועגין ביטין אום וואסיר · דעם (זכות) פון (משה רבינו) וועלכר גישעפפט האט צו טרענקין (יתרו) זיין שאף וואסיר : טוב דו גוטר גאט גידענקי צום גוטין דיא דיך האפין וועגן וואסיר · דעם טאג דז איט דעם שטעקין פון (משה רבינו) זיין וואהרן גישפאלטן אין (ים) דיא וואסרי · דז גראבין פון (משה אונ' אהרן) דיא פארנעהמי הערין וועלכי אייז גיגראבין אויז דעם פעלזין איין וואסיר ברונין · צו דיא וואו דיך ביטין דענקי איט אן דענקונג פון וואסיר : מנסכי דיא ישראל וועלכי הבין אין (בית המקדש) גיגאסין זיבן טאג אויף דעם (מזבח) וואסיר · פיהרי איט (צדקה) אלז וויא דיא וואונדר וויא זיא גיגאנגן זיין דורך דעם (ירדן) פון וואסיר · ער גרייטי דיא גלוסטיגין צום רעגין פון וואסיר · אום ווילן דעם (זכות דוד המלך) דער גלוסטיטי אונ' גשפראכין · ווער וואלטי איך דאך טרענקין איט וואסיר : פקוד דענקי די שטעל דענקין אונ' אך גידאכט ווערדן איט וואסר · ביפעהלי זיא גירעכט צו מאכין אום ווילן דער גירעכטיגקייט פון דעם (אליהו הנביא) דר גשפראכין האט צו פילן קריג וואסיר · עמפפאנגי איט גוטין ווילן דס טרייאן דר בעטירס וועגין וואסיר · ווידי · אונ' פיהרי זיא אויף דיא קוועלי פון וואסיר · אמלי זיא רואין אין דעם הויז פון (בית המקדש) דס הויז וואו אויגאן דיא קוועל וואסיר · זעטיגי זיא פון דעם באך דייני אניפטי וואסיר :

שאתה

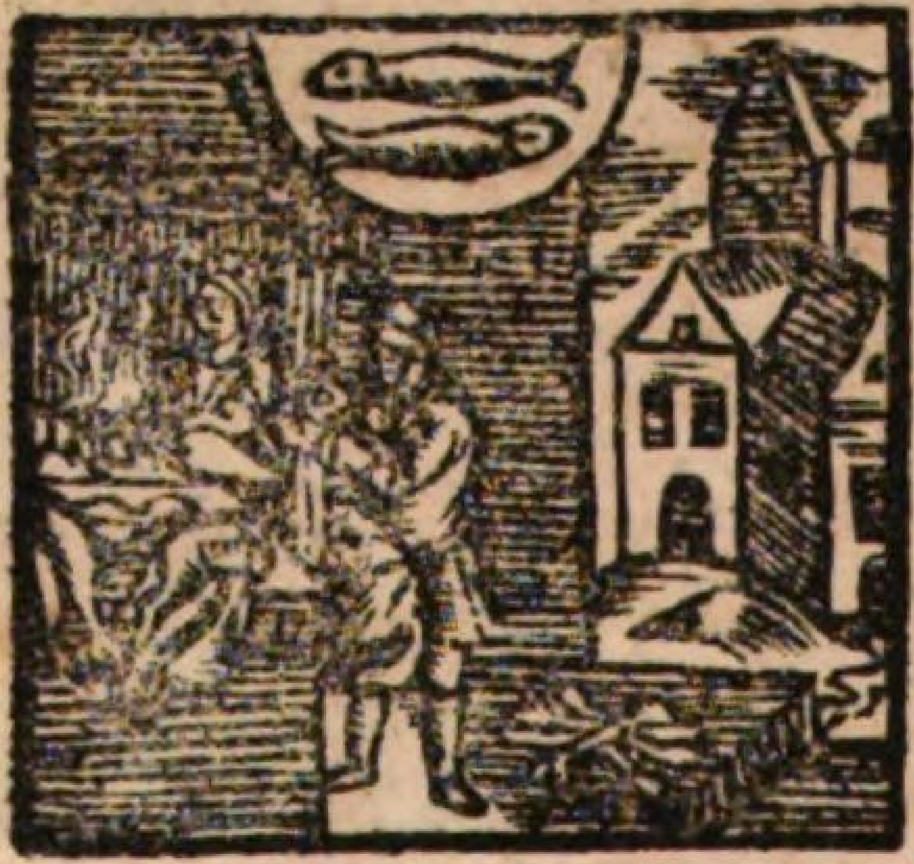
מזל טבת גדי

מזל שבט דלי

מזל אדר דגים

רבים רננות בישבי הרבתי לך להקשיב ימים
רוה להשאיבי ׃ בזכר ענית תשבי ׃ לזורע
ראה שיח נדכו ׃ כגדי רובץ להשדיכו ׃ קהל וחזן
מים רבה כנהר דכו ׃ כקדרו ערכה וערכה ׃
ואתה שעה ניב שפתי ׃ המזכירים מאימתי ׃
מים שוקק עמותי ׃ בזכר ענית בן אמתי ׃
ולחם שמן ודשן לרש ׃ בדלי שבט יצחצח
בלשם ׃ קהל וחזן מים שפע לנפוחי גשם ׃ וימלאו
העבים וגשם ׃
לא תלוה מלפתוח כל סגור ׃ לענות מצפצפים
כעגור ׃ מים תריק לכל מגור ׃ בזכר
ענית גור ואגור ׃ לאוכל תלות לך העניים ׃ לאדרו
ולהדגו ממגד שמים ׃ קהל וחזן מים תן להחיות
כמיומים ׃ ארץ נחלי מים ׃

אלהינו

שפיך וממטיר על הארץ כקול גלגל פירעים ׃ להיל לפוק הארץ ׃ ממי כשכפתחו ארבו' השמים בדור שמבול ׃ הצופה ל' פריקה ׃ שטעתו מכבקו של ישראל ׃ מים קלים מלהבעיתו שירדו מים בקלות ובנחת שלא יכעיקו לישראל' לזורע ראה שיח נדכו ראה ושמע לתפלת האדם שזורע ׃ כגדי רובץ להשדיכו כדי להשקיטו ולהשלימו כגדי ׃ להשריבו לשון תכוחה והשקט ׃ כנהר ל' שחיה ותרגום ונחין ׃ דכו שהשפיל עצמו והיה מדיכא עד לארץ ׃ המזכירים מאימתי קבל תפלת ישראל שמזכירין גבורות גשמים כדגרסינן מאימתי מזכירין גבור' גשמים ׃ מים שוקק עמותי השקה לישראל שהם חבריו ועמיתיו ׃ ולחם שמן ודשן לרשם תכתוב בספר פרנסה וכלכלה ׃ לרשם לכתוב ׃ יצחצח ילבין ׃ מים שפע לנפוחו נשם הרבה גשמים לבני אדם שמנטעריס על הגשמים כעגור שהוא עוף המצפצף בקול ׃ לכל מגור לכל מדור ׃ בזכר ענית גור ואגור בזכות העניה שענית לדוד המלך ואגור זה שלמה ׃ לאוכל תלות לך עיניהם של בריות שתולין לך עיניהם שתתן להם מזון ופרנסה ׃ לאדרו ולהדגו ממגד שמים להדגית ולהרבות כדגי הים ׃ כמיומים תן הגשמים להחיות כבימי בנין בית ראשון ובית שני

את

זייני ספ״ני: מים דורך זייניטי וואסר ׃ אום איס ניט צו ערטרעקן ׃ ביפעהלי צו געבן דען רעגן פון דיינן זאנד אין זיינר צייט :

רבים פילי געזאנג מיט איינר זיטזאמקייט ׃ הבי איך דיר מיזונדר פראעהריט איך צו פר נעאין ׃ מיט וואסיר מאכי ווצטיגן איך צו מאכין טעפפן ׃ אין אן דענקין וויא דוא גימאנטווארטיטט (אליהו התשבי) צו דעם אצנטין ווען ער ציאיט עהי אן דיא תפלה פון זיין פרשטויטין הערץ אלז אין הוירינדיס טאך איהם צו מאכין רואין: מים וואסיר פר אעהרי אונ׳ אלס וויא צו אליהו הנביא דער זיך גיבוקט צור ערדן מיט תפלות צו ביטין אום וואסר ׃ אלז אויך גלייך זיך דיא היאל מיט וואלקין גשווערציט אונ׳ זיין וואסיר גגידרט בייזייטן :

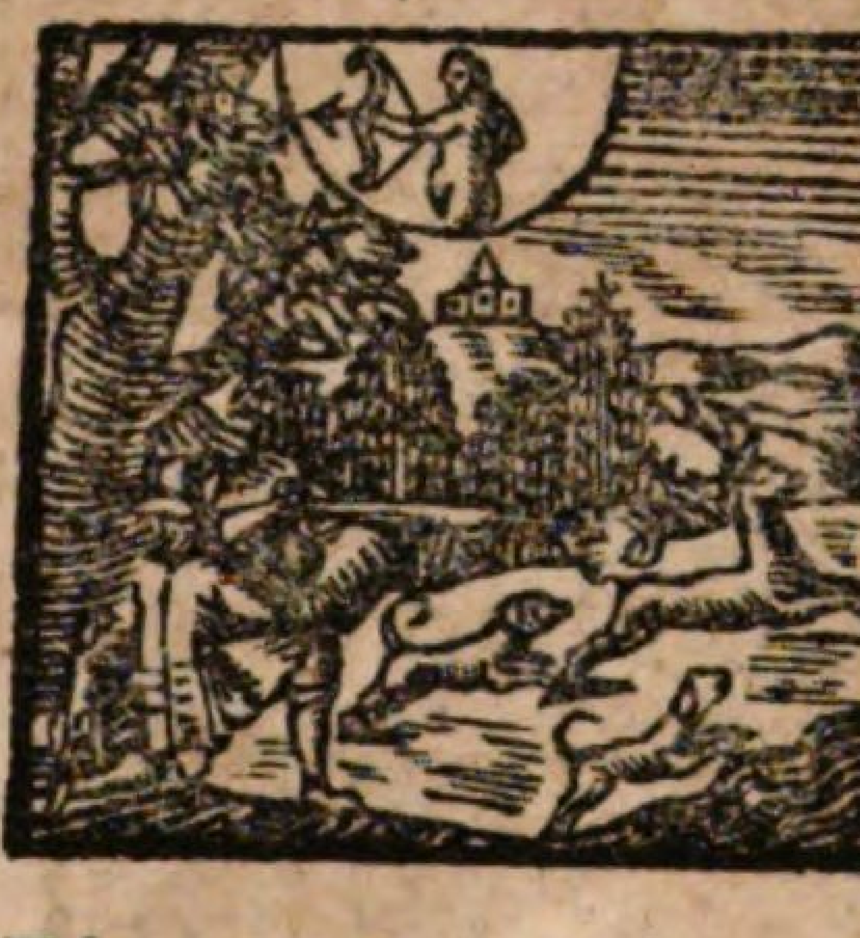
ואתה אונ׳ דוא גאט ווענדי דיך צו דעם רידן איינר לעפצין ׃ וועלכי מאכין גידענקין (גבורות גשמים)׃ נאך דעם (דין דער משנה מאימתי מזכירין גבורות גשמים אין משכת תענית)׃ מיט וואסיר טרענקי איינה מיט גיזעלין ׃ דורך דעם אן דענקן וויא דוא גימאנטווארטיט האסט דעם (נביא יונה בן אמתי)׃ ברויד ׃ פעטונג פון איהן בעהר ׃ אונ׳ פייסטונג פון פירות אין ספר פרנסה וכלכלה צו פר צייכנין ׃ מיט דעם אייאר וואסיר אין (חדש טבת)׃ דיא ווצלט אלז (אין אבן טוב לשם) צו לייטרין: מים וואסיר ׃ געבי מיי דער אצנג צו דיא אצנשין פון אטום אן גיבלאזין אונ׳ לאזי ערפילן דיא וואלקין מיט רעגין :

לא תלוה דוא גאט ברויכסט ניט צו לייאין אדר פון איין אנדרן ערטט צו פאדרין דעם רעגן טלוסז אום צו עפינן אלז פרשלאסינה

ידך פתח בזרוע חשוף · לפתוח אוצר אסוף · מים
פקוד לציה כסוף · בזכר ענית ים סוף :
והצמיחה פירות במי שלג · בימי חנכה להציץ
מלג · קהל וחזן מים פנות ארצה בלי פלג · מדוק
להוריד גשם ושלג :
והלוית צבאיך רסיסי אגל · בנחת נהל מעגל ·
מים צוק בקול גלגל · בזכר ענית גלגל :
ונתן צאנך שבח לך במרוץ קשת להראות לחיל
ארץ : קהל וחזן מים צרורים למטרות ערץ · תתיר
לאמר לשלג הוי ארץ :
גוים קצפו ממי הקצפה · כנפתחו ארבות להציפה
מים קרים בלי חציפה · בזכר ענית מצפה :
זרע קודש מטעתו · מוכפלת להכין מרעיתו : קהל וחזן
מים קלים מלהבעיתו · צו לתת מטר ארצך בעתו :
רבים

הקבל במקום נסיון שבעת ימי׳ : לקרני ראם לקרני יוסף · לשלש רבע סיפלו כפלם רביעית של גשמים : את נטעי חומת כמש הנטעים שהוו כמפין וביוצין מפני כחם וחכם : תפריח לאסוף בר בפלום נומש תפריח פרכסם לאסוף התבואה : נומש לרכוי בלא חויף נהויפט וא גימש ל׳ נחיכה : בפלם ל׳ פלם מאזנים : מים נזל בנטפי אמש וכאור בוקר יזרח שמש הגשמים של ברכה הן באמם לילה וביום כשמש זורחת : שיח אילן : יאשרו ל׳ חוזק כמו אשרי חמוץ ישעיה ה׳ : שעירים

מזל כסליו קשת

גשמים גדולים : יחשורו ירבו : ואדמת רודם יעשירו ארצו של כנימין נעיר רודם : סוקרים כברק אש רואים ברקים של אש : פן כמבול בול תתבייש שלא תתביישה הארץ כמו שנתביישה בדור המבול : מים ספק מלבייש תולהם מים די ספוקם שלא יתביישו ישראל : מעשה עקוש כל בריה בשביל מעשים מעוקשים ומקולקלין של בריות : ויעטפו ל׳ לסתעטף : בזכר ענית מוריה כזכו׳ אותה ענייה שענית לאברהם אבינו בהר המוריה : עב ענן חתול רכואה : בבמקום עקרב בלי לשיהה שלא לשו הארץ יבשה כארץ עקרבים : ליטיהה לשום : שים ערת ראשיתה ויערוף של אילו כראשונה : בזרוע חשופה בזרוע מגולה · מים פקוד לציה כסוף כקיד הארץ שנקראת ציה כמי גשמים שהיא מתאוה למים : פלג לשון מולנין את הראש שהוא בל״א אב כרואן · פנות ל׳ אל תפנה ופי׳ פלג לשון חלוקה כלומר בלי חלוקה והפסק : מדוק עננים רסיסי טיפות וגם מגל אלא שזה שייך נבי גשמים וזה גבי טלג : מים צוק קול גלגל מים שפיך שפיך

(אברהם אבינו) אויף דעם (הר מוריה) · אונ׳ אזוי דער ערדירורך דיא וואלקין אמכין גוויגין איין פפאשטר צו איהרר פר טעאונג · זיא ניט פרט רוקינד צו אמכין אלש דיא מורטין וואו פר הין זיין פילי עגידיטין · מים וואשיר צו (ארץ ישראל) צום ערשטין צו לאזין טריפן · אמכי רעגנן צו דיא דארטהין זיינן א בר פאהרן וואלכש צו ערבן :

ירך דייני הנד עפינה איט אפינה אמכט · צו עפינן דז פרזמאילטי (אוצר) פון וואשיר · איט וואשיר ביאצרקי דיא דרצו גלוסטיטי וועלט · דורך אן דענקונג וויא דוא האשט גיאנטוואורטיט אונזרי (אבות) אויף דעם (ים סוף) · אונ׳ אזוי רעגין דש זיא קענן טפראלין פירות · אין דיא צייטן פון שניא · אין (חדש כסליו) אין וועלכם אייט (חנוכה) · דיא קאהלי ערד צו אמכין שפראלין · וואשיר אויז צו צעהרין פון דיא וואלקין צור ערדי אהני פרטיילונג · פון דעם היאל צו אמכן נידרן רעגן אונ׳ שניא :

והלוית דוא זאלשט פרלייאן דיינה הערשאהרין רעגין טראפפין איט (נחת) פיהרי זיא אין אלי שטעגי · וואשיר פר גיטי הרונטר איט דער שטימי פון (גלגל) · דורך דעם אן דענקן וויא דוא האשט גיאנטווארט יהושע בן נון אין גלגל · אונ׳ עש געבין דיינה שאף דיר לויבונג איט איין · אום איהן דעם שיאן פון רעגין בויגן צו וויזן דורך וואלקן צו פר שטערקן דיא ערדי · מים דיא פרבונדינה וואשיר אין וואלקין · צום שטארקן רעגין · זאלשטו זיא עפינן צו זאגן צום שניא · זייאי נידרין צור ערדן :

גוים דיא היידינישי פעלקר זיין ווארדן גיצערניט פון צייטן דעם צארין פון (אבוז) וויא היאלטי פענשטר גיעפינט ווארדן זיין זיא צו פרפלייצין · געבי קאלטי וואשיר אין צייטין (טבת) אהני פר ברעכונג · אין אן דענקן וויא דוא האשט גיאנטווארטיט שמואל הנביא אין אצפה · דיא ישראל וועלכי איהרי פפלאצונג אייט היילגי פר טאפני איהם אן צו בדייטן זייני

הרוה מים ונטר בגלו שמש חדשי׳:
ונטר כתו שמר את הדבר
ומתרגמין נטר כראשית ל״ו :
בירח איתנים כחדש תשרי ·
קטר׳ קשרים · יאטר ל׳ סגירה
וסתימה · להרעיף שעירי מטר
תרעיף יתטיפ׳ הגשמים סנ׳ כהם
כדברים ל״ב כשעירים עלי

מזל תשרי מאזנים

רסא · את ניב מזכירי שוע
שעה בנסוך שבע רבוי׳ ותכ״לקם

מזל חשון עקרב

של ישראל המזכירי׳ ברכות שבע
תקבל

הרוה מזונים ונטר · בירח איתנים להתיר קטר ·
חזן וקהל מים מעתה בל יאטר · להרעיף שעירי מטר :
את ניב מזכירי שוע · שעה בנסוך שבע · מים
נהל לשובע · לקרני ראם לשלש רבע : את
נטעי חמת כמש · תטריף לאסוף בר בפלוס
גומש : חזן וקהל מים נזל בנטפי אמש · וכאור
בוקר יזרח שמש :
כל שיח בו יאשרו · יתרועעו אף ישירו · מים
שעירים יחשורו · ואדמת רודם יעשירו ·
הארץ סוקרים כברק אש · פן כמבול בול תתביש :
קהל וחזן מים ספק מלבייש · נואמים אב למטר היש :
מעשה עקוש כל בריה לא יעצרו מגפן פוריה ·
מים עמקים יעטפו פריה · בזכר ענית
מוריה : והולידה עב התול בשתה · כבמקום
עקרב בלי לשיתה : קהל וחזן מים ערף ראשיתה
המטר לעוברים שמה לרשתה :

ידך

לכך לו ווערדן גיזעגינט דיא (פירות) דורך דער זיסונג פֿון דער לבנה אט זאניפטיגונג דער פֿרוכט אן דר בליהונגי
וואסיר פֿון דיא וואלקין לו לעהרין · אמכין זיא דיא (אלמכים) באיהן · אונ׳ אמכין שפֿיין דז לנד (אטר) · ווגלכר
אויף ברענגיט (אעדני אויך) יער זעטיגט איט ספייזן אונ׳ וומרטיט איט דיא רעגן אויף דעם ווינטרי אין דעם (חודש
תשרי) אין ווענלכן דיא שטרקי (אבות) זיין ווארדן גיבאהרן אן לו פֿאנגן אונ׳ לו עפֿנין איהרן בונד : מים לאזי פֿון אינגדר
אן ניאר זיין דיא וואסיר פֿרשלאסן · זונדרן לו אאכין (טריפֿין) פֿילי רעגן :
את לודעם רידן דיא דא אאכין גידענקן גיבעט · ווענדי דיך איט דעם (זכות) פֿון (ניסוך האים) זיבן טאג וואסיר
דיא גביהרליכה רעגן · דיא פֿפֿלאנלין פֿון דער היליגי פֿר פֿוילונג זאלשטו איט רעגן בשפיין · אום לו קענין איין
מאין (תבואה) איט איינר איבר הויפֿטי וואגטאהל אין (חדש תשרי) : מיט וואסיר לאזי רינין איט טריפֿונג אלי נייט
פיהרי לור זעטיגונג · לום לנד פֿון (יוסף) דער זוא שטרק איזט אלז הערנר פֿון איין ווילן טיהרי · לו לאזי רעגינן די
ביידא נאכט · אונ׳ לום אורגין ליכט לאזי שיינין דיא זון :
כל אלי בויאי לאזי אן איהם ווערדן גשטערקיט · לאזי זיא פֿר פֿרידי שאלין אונ׳ זינגן · גרושי טראפפין וואסיר זאלין זיא
אאכין רינין · אונ׳ דז לנד ביניין דעם גיוועלטיגר זאלין זיא בירייכן · לור ערדי לאזי זיא לוגין נור (ברכה) אלז איט
זינבלין פֿון פֿייאר · זונשט אעכט זיא אלז זיא איט דעם (אבול אין חדש חשון) ווערדן פֿרשעהאט : מיט וואסיר געבי
גונג אום נייט לו ווערדן פֿרשעהאיט זיא וגין אלי אייט דען אלט וויא דוא גאט איין פֿאטיר לום רעגן פֿר האגדין :
מעשה ווענין דיא פֿרקריאטי (אעשים) פֿון אלי בישעפֿנוסין · לאזי ניט ווערדן אויף גיהלטין פֿון ווין שטאק זיין פֿרוכטי ·
דורך דיא וואסיר לאזין דיא טיפֿין טאהלין אום ווינדן איהרי פֿרוכטין דורך אן דענקונג וויא דו האשט גאנט וומרטיט
אברהם

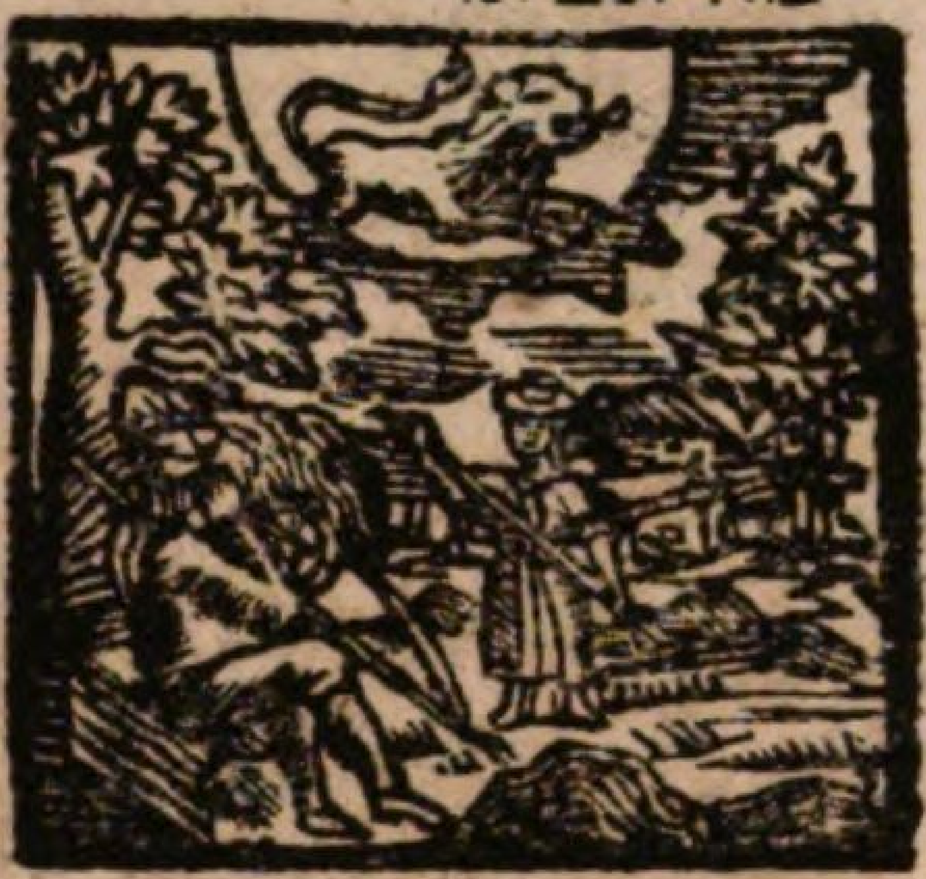
מטר יורה לירות · שרות ויערות : מים ימלאו יאורות · למגודדי גדוד שירות · ישוב יפרה הר ונגבעה · ירבץ כאריה עלי טבועה : קהל וחזן מים ישלשו רביעה · להפרד לראשי ארבעה : ארצך כוון הדום רגלי · ולא נשקית כגן ברגל · מים כזינוק אגל · ינקו בשן במנוח עגל : כי כל בשקי ישיש · באספסבר באול בטלול רסיס קהל וחזן מים כרמים להעסיס · כנטפי חלב ועסיס : בעתו להרעים רעם · בנחת ולא בזעם · מים לתת טעם · באדמת משפיר אמרי נועם : אם לשבט אם לארץ נשלחים · להעלין בתולה באבי שלחים : קהל וחזן מים לפלגים נשלחים · לשמח עיר אלהים :

ולברך ממגד ירחים · בעדון תנוב פרחים · מים מעבים מטריחים · ומעדני מלך מאריחים

הרוה

מטר יורה שממטיר לנו מטר בזמנו : יורה ל' יורה ומלקים לירות לרוות למגודד · גדוד

מזל אב אריה

לירות לשבט גד : מים ישלשו רביעה של רקיע · ת' לראשי ארבעה אילו ארבע נהרות · ארצך כוון הדום רגל ארץ ישראל שמכוונת כנגד כסא הכבוד ·

מזל אלול בתולה

ב ... שקית כגן ברגל שנאמר ... כי הארץ אשר אתה וכו' ·
ג ... זנוק אגל שיהיו מים מקלחים כשפיכות אגל מים · ינקו בשן במנוח עגל זה שבט דן : זנוק ל' קלוחי בשקי ל' פרנסה · בטלול רסיס באספס
ה ... אלול שהוא עלול מטל וטיפות מים · רסים טיפות · להעסיס ל' מתיקות · כנטפי חלב ועסים שיהיו נוטפין יין כטיפת חלב שמתוק ·
ר ... שלא יזיק לבריות · משפיר אמרי נועם באדמת נפתלי · שלחים כמו שדה בית השלחין שהוא שדה יבשה · באבי פירות · ולברך ממגד ירחים
ד ... מקוקנים ממגד גרש ירחים · תנוב לשון צמיחה ותנובה : מ ס מעבים מטריחי' מלך מאריחים אותן גבמים נוקנין ארוחה ופרנסה לאדמת שבט אשר · מאריחים לשון פרנסה ·

ברוה

אונ' לאזי ניט פרדערבליך היילן אלז וויא דיא איין (חרס אב): מים דיא איבערשטי איט זונדרלילה גידאנקן אוני' (תחבולות) פר בארגינה וואסיר · אפינבארי אוני' גאט שטעליר אלי גיזארקין :

מטר איט איינם פריא רעגין לו זעטיגן · אלי פעלדר אוני' וועלטר · לאזי פון וואסיר ערפילין אלי וויארין לו דעם (שבט גד) דיא זיך לו גרוסי (חיילות) לו זאאין שמהרין · ער לאזי ווידר קעהרן אוני' אמלין פרולטן זייני בערג אוני' היילי דס ער זאלי הוירין אלס איין לעיב אויף דער איין גיזעלטי ערדי : מים לאזין דיא וואסיר נידרן אין איהרי רעלטי דרייא לייטן · לו ווערדן פרטיילט לו דיא פיר הויבט בעך :

ארצך דיין לנד (ארץ ישראל) איזט יוסט גרילטיט אונטר דעם (כסא הכבוד) לו דיינם פוס טעאיל · אוני' ווערט ניט דורך אינגנן אלז איין גארטן לו פוס איט וואסיר גטרענקט · וואסיר אלז ריגין רעלטי גיזונג פון טראפפין · לאזי ריגין אויף דעם לנד פון (שבט דן) לור רואי אוני' גוטי ווידי דער קעלבר · דען אליז טוט ערזאיט שפייזי ערפרייאן · ווען זיא איין זאאן (תבואה) אין (אזן) גיפייכטיט איט טויא אוני' רעגן : מים איט זיסי וואסיר דיא ווין גערטין לו פר זיסין · אלז דיס טראפפין פון איליך אוני' זיסי פירות (... טייטש הוניג) :

בעתו לו זיינר לייט לו שטוראין איט דונדר (בנחת) · אוני' ניט איט לארין · דיא וואסיר לו געבין איין (טעם) יאן דעם ערדריך פון (נפתלי) דער בשיהנין אאלכיט איט ליבליכה רידן · עס ... דיא שטארק לו דיא בויאין · אדר דיא לאנג זאם לו דיא ערד פרולטי ווערדן גשיקט · דראיט לו ערפרייאן דיא יונגפר (ישראל) איט פרולטין דיא פר אאידיטי טרוקינה פעלדר : מים וואסיר ווערדן לו אלי בעלי גשיקטי לו ערפרייאן דער איט (ירושלים) דיא שטאט גאטיס

ולברך

אֶת זְמַן חָבוּי גּוֹפֶר · הוּגְבְּלוּ גְבוּלוֹת בַּסֵּפֶר : מַיִם זִילַת שֶׁפֶר · לִמְדֹּד אַדְמַת גּוּר עוֹפֶר : הַשָּׁמַיִם זַעַק לְקַבֵּל · חוֹם בְּתַמּוּז מִלְּחַבֵּל · קהל וחזן מַיִם זוֹרְמוּ לְתֵבֵל · בְּשֵׁשֶׁת מִינֵי תֵבֵל :

הַשָּׁמַיִם הַשְׁרַת כְּבָרָה · חָשׁוּר לְרוּחַ נִשְׁבָּרָה מַיִם חָזִיז בִּגְבוּרָה · לִמְבִינֵי עִתֵּי בָרָה · וְשָׁמָּה חֶלְקָם בַּחַיִּים כְּסַרְטָן גָּדֵל בְּמַיִם חַיִּים :

קהל וחזן מַיִם חֲשׂוּפִים וּבְקוּ חֲצוּיִם · הוֹצֵא מִבֵּית מַיִם חַיִּים :

לָתֵת טַעַם וְנוֹפֶשׁ · לְהוֹצִיא אֲסִירִים לַחוֹפֶשׁ מַיִם טְבִיעַת רֶפֶשׁ · לְבַל יִבְעִיתוּ מְחָרֵף נֶפֶשׁ : לֹא טְרָחוֹת כַּמַּבּוּלוֹת · וְלֹא כְּחוֹרֵב אָב מַחְבִּילוֹת ·

קהל וחזן מַיִם טְמוּנִים בְּתַחְבּוּלוֹת · חָשׂוּף מַצִּיב כָּל גְּבוּלוֹת :

מטר

הקב"ה שהוא טוב ונעים לכל : מים וקול מזעזעים מים קדוש שהיו מזעזעים ונדים בקול כל העולם : בתי מריבה לא תזעים מי נסמים לא ירדו בחרון אף וזעם : מן ודוי תאומים ורעי' תתרצה בשיח הנער' תקבל ורוו

מזל תמוז סרטן

ותפלה מכבנו ישראל ויוקח מתפלת משה ואהרן : ועד הכהן יתקן : בקול גלגל המרעים הרעמים והברקים שבאים עם הגשמים : את זמן חבוי גופר מזמן נח : הוגבלו גבילות בספר אז הוגבלו גבולו' של אומו' העולם : זילת שפר בברכה ובשפע ובויפי כדי למדד אדמת יהודה שנקרא גור : חום בתמוז מלחבל שיקבל זעקת ישראל שאותו חמימות שבחודש תמוז לא יחבל ויקלקל את העולם : מים זורמו לתבל בששת מיני תבל מים ונטפי למתק ולקבל את

פירוש האר׳ : לתבל לשון תבלין : השמים חשרת כברה חשור לרוח נשברה השמים שהן מטלין מים מנקבים' דקים שעשוין כתוכברה : חשרת לשון רבוי : מים חזיז בגבורה יכולו העננים שנקראים חזיזים בגבורה לאדמת יששכר שנאמר בהם בד"ה א' י"ב יודעי בינה כסרטן הגדל במים חיים : מים חשופים ובקוי חצוים הוצא מבית מים חיים מים שיהיו גלויין ובקו'המדודים יהיו מדודים : לתת טעם ונופש להוציא אותם מגלות שהם חבושים בו ויבכה בות שתקדם אז ישיב של לברכה וטעם בפירות : מים טביעת רפש אלו מי הים אל יבהילו אדמת שבע זבול : שנאמר בו במשפטים ס׳ עם חרף נפשו למות : לא טרחות כמבולות ולא כחורב אב מחבילות לא יהיו לטורח לעולם כמו שהיו בדור המבול ולא יהיו כחורב וחמימות של חדש אב · חשוף גלה :

מטר

הטוב דוא גוטר אונ׳ ליבליכר גאט · פר נעאי דז ליבליכה גיזאנג · טרקי טטיאי ליטרן אמכין · אלט וויא דיא וואש ר אן (אריבה) זאלטטו ניט געבין איט לארין · אעהר אלז דיא (וידוי) פון (תפלה) אונ׳ (אשה רבינו) אונ׳ (אהרן הכהן) דיא אלט וויא לווייליג גלייכי גיזעלין · זאלטטו בווילין אן אונזרן ליבליכן ביטן : מים וואסיר לור (ברכה) טוא אן בירייטן לו דיא לייט וועו זיא זעמין · דורך דיא טטייו פון (גלגל) וועלכט אמכיט דונרן :

את פון דער לייט פון (נח) דער פארבארגין וואהר אין דער (תיבה) פון פיאסן האל זיין גיזעלט ווארדן אין דער (תורה) דיא גיאארקן פון אלי לאנדין · וואסיר פון היפטר ריגונג · דער איט לו דורך מעסין דז לאנד פון (שבט יהודה) דער לום יונגן לעיבן אונ׳ אינדן גגליכן · אין היאל איהרם גשרייא לו עאפפאנגן · אום פון דער דערי הי׳ן פון (תאוז) ניט לו ווערדן פר דארבין : מים דיא וואסיר ייינן גשפרייאיט דיא ערדי אונ׳ אלט איט גיוועדן לופר איטין אין איהרי זעקם יאהר לייטין · אלט זאיט · שניט · קעלט · היץ · זואר אונ׳ ווינטר :

השמים דיא היאלין לו לאזין ריגין פילי וואסיר אלט איינה זיפי · אאכי ריגין לו דיא גיבראכינה הערצר · וואסיר פון דורך זיכטיגי וואלקין איט (גבורה) לום לאנד (שבט יששכר) וועלכי פרשטיאן דיא לייטין אונ׳ לצהר דער לויטרי (תורה) · אונ׳ לאזי דארטין זיין איהר טייל אין לעבן · אלט וויא דיא קרעבס דיא דא וואקסין אין דיא קוועלדיגי וואסיר · וואסיר לו זיין אפגיבארט אונ׳ איט היאלישטר לערטיילט · אאכי זולכי אויז גין פון (ב"ה) לו קוועלנדי גרוסי וואסיר :

לתת ווידרום לו געבן אין דיא פרוכטין אלט וויא אין לייטין דז (בית המקדש) איין (טעם) אונ׳ רואי לו דיא (ישראל) · אויז לו יהן דיא גיפאנגינה לור פרייאהייט · דיא וואסיר פון ים וועלכי זיינד אלט וויא זינקנדר לייאין · לאזין זיא ניט ערשטרעקן דז לאנד (זבולן) דער (הפקר) געבן האט אין דער (אלחמה) זיין לייב · ניט בשווערט אלט וויא איין (אבול) ·

מַיִם גְּנוּזִים וְנִשָּׂאִים · לַשְׂאוּתָם מַעֲלֶה נְשִׂיאִים ׃

נשאים : חורב נ׳ ויבם : לרמי׳ להב ותמימות ׃ מים נבר

מזל אייר שור

אֶת דְּרוּשָׁה מֵרֹאשׁ · תָּמִיד אוֹתָהּ דָּרוֹשׁ · מַיִם
דָּגָן וְתִירוֹשׁ · יַרְווּ בְּשִׂיחַ בְּכוֹר רֹאשׁ ׃ הַגֶּשֶׁם
דְּשָׁאִים יְרוֹעֲנָן · וְשׁוֹר וּמְרִיא בּוֹ יְחֻנָּן ׃ קהל וחזן
מַיִם דְּלֵה לְאָב מוֹעֲנָן · בְּאוֹת קֶשֶׁת עֲנִינַת עָנָן ׃
אוֹצָרוֹ הַמָּלֵא · מְזוֹעַת כִּפַּת דּוֹק מִתְמַלֵּא · מַיִם
הַמְּצִיצַת מֵי מָלֵא · לְגַיְא מְעַקְרֵי שׁוֹר
תְּמַלֵּא ׃ וְהַשֶּׁלֶג הִקְפִּיא לְנִלְקֶשֶׁת · לְרָשׁוּ בַּשְּׁלִישִׁי
מִתְבַּקֶּשֶׁת ׃ קהל וחזן מַיִם הַזֵּל לְמִתְנַקֶּשֶׁת · בְּהוֹד
נוֹגַהּ מַרְאֵה הַקֶּשֶׁת ׃

כפרהטים מירדו בנבירה
כמרהיטים שמקלחי׃ קלוח גדול:
בחין פצל ברהטים כזכיק תפל׳
בקנ שסיה מפנל מקלו׳ ברסטי״:
לברן זיו עין לך נושאים כדי

מזל סיון תאומים

הַטּוֹב וְהַנָּעִים · שְׁעֵה זֶמֶר נְעִים · מַיִם וְקוֹל
מְזַעְזְעִים · כְּמֵי מְרִיבָה לֹא תְזִיעִים ׃ מִן
וְדוּי תְּאוֹמִים וְרֵעִים · תִּתְרַצֶּה בְּשִׂיחַ הַנְּעִים ·
קהל וחזן מַיִם וָעֵד לַזּוֹרְעִים · בְּקוֹל גַּלְגַּל הַמְּרִיעִים ׃

את

זו כנוסס של ישראל : לשאותם מעלה נשיאים לסטעינן ממוס נגוזים ונשאים : את דרושה מראש זו א״י : ירוו בשיח בכור ראש בזכות יצחק : ושור ומריא בו יחנן שיהא השור יכול לגחוך וכן מריא שהוא שור פטם · מים דלה לאב מוענן דלה ושאב מי׳ : אוצרו המלא אוצר שמים שהוא מלא מזועת השמים העשוים ככיפה ויהוא דוק שהוא הרקיע שעל ראשי החיות : מים המצית מי מלא תמצה ממלנ מי מלא : לגיא מעקרי תמלא לארץ של שבט שמעון שכתיב בו שם מ״ט עקרי שור תמלא : הקפיא לנלקשת השלג לאותן ארצות שהיו מאחרים לשכנים הפירות : הקפיא ל׳ קפאו תהומות שמות ט״ו : לנלקשת ל׳ יורה ומלקוש דברים י״א : לרשו בשלישי לישראל שירשו ונחלו את התורה בחדש השלישי : למתנקשת כנסת ישראל שהיא דופק׳ על שערו כקי כנסיות ; בהוד נוגה מראה הקשת כיופי מזל נוגה שהוא במראה הקשת הטוב והנעים שעה זמר נעים הקב״ה

שטערקן אונס ווא דיא גרוטי לויך טרענק אדר וואסיר קאסטין · ווען דעם גיבעט פון (יעקב) דער שטעקן גטיהלט אן (לבן) זיינה לויך טרענק · לאזי נידרין דעם רעגן לו דער פרטוישנהי · לו ביזאניפטיגן איט לויטרקייט (אין חדש אייר) דיא ישראל וועלכי לו דיר מיהרי אויגן אויף היבן · כים דיא אויבן אין הימל פרבארגינה · אונ׳ פון דיא וואלקין אין דער היך גיטראגינה וואסרין · זיא דר איט לו ביזאדין · דוא אויף ברענגיט דיא וואלקין ׃

את דז (ארץ ישראל) וואס פון אנפנג דז יאהר גיפארשט וערט ביאערקי ביסטענדיג לום גוטין · וואסיר לו פיזין קארני אונ׳ אוסט · לאזין זיא גיזעטיגט ווערדין דורך דעם ביטין אונ׳ (תשובה) פון (ראובן) · דער הויבט אונ׳ (בכור) · דר רעגן זאלי אאכין דיא גראז אונ׳ גיוויקס לווייגהפטיג · דז אקס אונ׳ פעטי שאף דרדורך איט גוטי ווידי ווערדין ביגנעדיגט : מים וואסיר לאזי טעפפין דיא וואלקין לור דיקונגי · דורך דעם לייכן פון דעם רעגן בויגן דא זיך אלייט פאר הער טואן קניפפן דיא וואלקן ׃

אוצרו איין גיפילטים (אוצר) פון וואסר אין הימל ווערדיט פון דעם טוויים דס איברשטי הימלס גוועלב גפילט וואסר פון אויבן אויז לו דרוקן אונטין לו פילין איט וואסר לו דעם לנד פון (שבט שמעון) וועלכס הייסט (עקרו שור) ווייאיטס ערפילין · איט שניה וואסר אאכט גליפרן אדר אן פייכטן די גיבערגי וועלכי אאכן שפעטי פרוכטין · לו דעם פאלק דיא גיערבית הבין אן דריטן (חדש סיון) די פאן אלי אענשין גליבט אונ׳ גיוואלטי (תורה) : מים וואסר אאכי רינין לו דיא ישראל) דיא איט גיבעט אן קלאפפין · איט דער פראכט דעם שטערין (נוגה) וועלכר אויזט אין גשטעלט אונס ווא דער רעגן בויגן ׃

הטוב

שֵׁבַע וְשִׁבְעָה עַמּוּדֵי שָׁמָיִם : בְּצוּר חוֹגְגִים שִׁבְעָה
וְנֶעֱצָרִים עֲדֵי מַיִם · פְּלוּלָם קְשׁוֹב בְּשָׁפְכָם לְךָ לֵב
כַּמָּיִם : חזן אָרוֹן הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם ·
רֵעֶיךָ לְנַהֵל בְּרֶבֶץ כְּבַעַל מַבּוּעֵי מָיִם :

כאן יסד הפייט י"ב חדשים וי"ב מזלות ואבות העולם ושבטים עניות שבתענות וי"ב שבטים והתחיל באברהם · ובראשי החרוזות מרומז הפסוק יפתח ה' לך את אוצרו וגו' וגם הפסוק כי כאשר ירד הגשם והשלג וגו' · ומייסד ע"פ א"ב מרובע

קהל

יִפְתַּח אֶרֶץ לְיֶשַׁע · לִשְׁבּוֹר מַטֵּה רֶשַׁע · מַיִם אִם
כִּזְּבוּ בְּפֶשַׁע · זְכוֹר נָם יֻקַּח נָא מְעַט מַיִם
וְתִוָּשַׁע : כִּי אֲרֻבּוֹת שְׁמֵי עֶרֶץ · עַד אָבִיב יִפָּתְחוּ
בְּלִי פֶרֶץ · קהל וחזן מַיִם אֵד לְהַעֲלוֹת בְּמֶרֶץ · טֶרֶם
יִהְיֶה בָּאָרֶץ :

בְּשבול מים : פלולם קשוב קבל והאזין תפלתם שמופכים לבם כמים : רעיך ברבץ ישראל שהם רעייתך תנהל אותם במנוחה :
יפתח ארץ לישע לקבל טופת גשמים ויהיה ישועה לעולם : לשבור מטה רשע זרוע וכח של תוקיעי שערים שמייקרין התבואה : כזבו פשעו : זכור נם וכו' זה אברהם : כי ארבות שמי ערץ עד אביב חלונות השמים פתוחים יהיו כפתחים עד חדש ניסן שנקרא אביב : אד להעלות בארץ שהעננים יהיו מעלין הגשמים במהירות וימטר טרם שיהיו עשבי הארץ : מים בצול ירתית סימן של מטר כשהעבים מתחילין להתחתם : חגור בני עקוד לפתח לכתים ולהתיר אזור וחגורה של בני יצחק שנעקד על גבי המזבח : יחיו טלאיו מיומים בזכותו וחיו בני ישראל שנמשלו לטלאים מומים מדין

מזל ניסן טלה

יְיָ בְּיָדוֹ מַפְתֵּחַ · זוּלָתוֹ בְּלִי יִפָּתֵחַ · מַיִם בְּצוּל
יַרְתִּיחַ חֲגוֹר בְּנֵי עָקוּד לְפַתֵּחַ : כַּאֲשֶׁר בּוֹחַן
וְשָׁפַךְ לֵב כַּמַּיִם · יִחְיוּ טְלָאָיו מִיּוֹמַיִם · קהל וחזן מַיִם
בְּאֵר חָפַר פְּעָמַיִם · לְקוֹל תִּתּוֹ הֲמוֹן מַיִם בַּשָּׁמָיִם :
לְךָ גְּשָׁמִים וְשֶׁוַע מְרַהִיטִים · לְהָקֵר חוֹרֶב לְהָטִים ·
מַיִם נִגַּר כְּמַרְהִיטִים · בְּחִין פִּצֵּל בְּרְהָטִים :
יֵרֵד גֶּשֶׁם לְנִדְכָּאִים · לְעַדֵּן זִיו עַיִן לְךָ נוֹשְׂאִים · קהל וחזן
מַיִם

גיסנם ותלחמת עמלק : מים באר חפר פעמי' מים תמטיר לפי בזכותו של יצחק שחפר הבאר פעמים : תת המון מים בשמי' ליתן המון מים בשמי' : מרהיטים מריצים : להקר לקרר כתי גשמים

(אולכה) פייארן זיא זיבן טאג אונ' אך (שמיני עצרת) פר זאמלט וועגן וואסיר · פר נעמי איהר גיבעט אין איהרן פר גיטין איהרים הערץ אלז ווייא וואסיר : ארון דוא הער זוגי פון דייני הייליגי וואהנונג דעם הימלס · דייני גליבטי צו פיהרן אויף זיכרי הוירונג אלז ווייא אויף דיא קוועלי פון וואסר :

יפתח גאט זאל עפינן דיא ערדי צו עמפפאנגן דעם רעגין צור הילפי · דר דורך צו צער־רעכין די גיוועלט דערן (רשעים) וועלכי האפין אויף (יקרות) · ווען אך דיא וואסיר זעלטן אויף הערן ווען זינדן · גידענקי אונז (אברהם אבינו) דער גיהייסן האט דיא (אורחים) צו נעמין איין וויניג וואסר · אונ' ווענדי דיך צו אונזי דט דיא פענשטר פון דיא שטארקי הימלן ביז (חדש ניסן) גיעפינט בלייבן זאלן אהני איין ברוך : מים וואסר דורך איינן וואלקן אויף צו ברענגן אין דר גשווינדיגקייט עהי נאך דיא קרייטר טואן אויז דער ערדי שפראצין :

ה' אין גאטיס הענדי אליינה איזט דער וואסיר שליסל · אהני איהם ניט צו ווערדן גיעפינט · דיא וואסיר אין דיא אבגרונדי דער ערדן צו ווערדן זיאדיג · צום (סימן פון רעגן) אום דעם גירטל אדר בונד דער קינדר פון דעם צור (עקידה) גיבונדינן (יצחק) צו עפינין · אלז וויא ער איזט וואררן פראבירט איט דער (עקידה) אונ' איט גיבעט פר גאסין זיין הערץ אלז וואסיר · זאלין זיינה לעאלר ווערדן ערהאלטן פון דיא ביידי טוועהרי (גלות) צור (גאולה) : מים וואסיר ברונין האט ער צוייא מאהל גיגראבין · גידענקי איהם · צו געבונג דער שטימי דז ברונן פון דיא וואסיר אין הימל :

לך צו דיר גינעהין זיא אונ' אמלין זייפן גיבעט · אב צו קיהלין דורך וואסיר דיא זואר ברענינדי היצי · וואסיר אמלי פר

זכרות רב עמים · יעל בבפל מתחת פרית נקבות מים · ליפתח ארץ ויפרו ישע מטר מים · קוראים זה לזה עד ישיקו מים למים · כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים · לצמאון ישעוהו עינות ותהומות מים : יחד דגת וקשקשת הגדלים בהמון מים · יתאוו לרדתו גמות מנו מעט מים · טרוחי שחין וכאב וחולי מעים · רוגעים ומתרוחים באווי קרת מים : חיי כל נשי מסרת במזלות שמים · ממונים על כל ארץ איך לפרנסם מים : זבת חלב ודבש ארץ נחלי מים · קדשת אותה לשמך למוגגת מים · ואתה בידך תתה מפתח מטר מים · רשות אין להנתן בלעדך לפתוח אוצרות מים · הקם דברך הטוב תת בשפע מים · יחד לנדב לרצון לטהר להניף מים : די ארבעים סאה משער מקוה מים · תמימך איך בו יטהרו אם אין בו שיעור מים · גשמים שבעה משבעה רקיעי שמים · שבע ארצות שבע

שופכ׳ : פרית נקבות מים המים התחתונים שנקרא׳ נקבה כריה ורכים לפי נגד הטיפה של מעלה : ישיקו יתחברו : לצמאון ישעוהו עינות וכו׳ · לצמאון גדול פירוש : יתאוו לרדתו גמות מנו מתאוין הדגים למטר כדי לגמות ממנו · גמות לשון הגמיאיני נא מעט מים דבראשית כ״ד · רוגעים נחים ומתרוצים בתאות מים קרים שממונים עליהם · חיי כל נשי מסרת במזלות שמים חיות של כל הנשמות מסרת במזלות · ממונים על כל ארץ איך לפרנסם מים על פי צווי הקב״ה · זבת חלב וכו׳ היא ארץ ארץ ישראל * למוגגה כמו תמוגגנה שהארץ נעשית רכה ונמסי׳ מפני הגשמים * תת בשפע ברבוי וכוונו שפע לשון רבוי · לנדב לטהר להניף מים פסוק הוא בתהלים ס״ח גשם נדבות תניף אלהים · גשמים שבעה. משבעה רקיעי שמים שהמטיר לפי שבעה מיני גשמים משבעה רקיעים · ביצור לשון מניעה ממלאכה · ערי פים בשכיל

די טריפן דער וואסר : עין מיהרי מויגן ער היבן זיא צו גאט דער דא רייטיט צו מיהרי היכל אין היאל · ווען זיא אך אויף מיהרן בעט שלאפין בגייגט ער זיא מיט וואסרי מיט ביטליך רידן זיינד זיא פר וואלט הייטי צו מאכין גידענקן אום וואסרי זיא שטוראין מיט (תפלה) אן ענדי דער זיבן טאגין איין צו ציילין אין (תפלת מוסף) אום וואסיר : ניסוך אויף דעם (מזבח) גיסין זיא אן (סוכות) אלי טאג דרייא (לוגין) וואסיר · מיט זיא צו צוריכטן (כסדר) דיא דרייא ציטן פון רעגין · פון אויבן צו מאכין הוירין אויף ערדן אלס איין (זכר) דיא וואסיר · אוני אוגטין טוט קיגן יעדרן טראפפין טאפילט אויף גיאנדי פרוכטבארונג דער אלס וויבליכה גישלעכטר וואסר : ליפתח צו גאט דער דא טוט עפינין דיא ערדי אוני די זיא זאלין פרוכטבארין הילפי ידיא רעגן וואסר · רופין זיא איינר צום אנדרין · ביז זיך צו נאוי ביהעפין אוני קוסין וואסר צו וואסר · ווען עז טוט נידרן דר רעגין אוני שניא פון היאל · צו מירן דארשט טון זיך צו זיא ווענדן אלי קוועל אוני (תהום) פון וואסיר : יחד מיט אנגדר די פיש וועלכי דאך וואקסן פון דיברואינדי אונטרשטי וואסר · טון גלוסטן צו זייגם נידרן פון אויבן צו זופין פון איין וועג וואסיר · די בלעסטיגט זיין מיט (שחין) אוני (חולי מעים) · רוהין אוני פינדן ערוויטרונג מיט גלוסטין דורך דער קיהלונג פון וואסיר : חיי די לעבן דער גנצי וועלט המשטו איבר גיבן אונטר דיא (מזלות) פון היאל · דיזי זיין פון דיר גייעלט איבר יעדרן לאנד ווי זיא זיין צו שפייזן מיט וואסיר · אבר (ארץ ישראל) וועלכש פליסט מיליך אוני האניג אוני מיט איין לנד פון בעך פון וואסר · המשטו גיהייליגט צו דיינם נאמין · זעלבטין צו פרווייכן מיט וואסר : ואתה אוני דוא האסט אין דייני הנדין זעלבסטין ביהלטין דעם שליסל פון רעגין וואסיר קיינם (אלאך רשות) גיגעבן אהני דיר צו עפנין דיא (אוצרות) פון וואסר · בשטעטיגי דאך דייני גוטי רידי צו געבן אין דער אענגי וואסיר · אלי צור בליבונג ביוויליגונג · אוני צור רייניגקייט צו ערהיבן דיא וואסר · אום גטנג צו זיין אין איינר (מקוה) דעם (שיעור) פון פירציג סאה וואסר · ווא ווערדן זיך דייני פרומי דריין קענין (מטהר) זיין ווען ניט הוריך רעגן דריין קומט דער רעכטי (שעור) פון וואסיר · מיט זיבן אלייא רעגין פון דיא זיבן היאלין · זעטיגי דיא מיט זיבן נאמן בינענטי ערדי אוני דיא זיבן וויילן דעם היאלש : ביצור מיט הינטר הלטונג פון מלאכה

אדירים למים · שת מעטה לבושו כמחזה שליגת מים · שוה קול הודו כקול רבוא מים : תכן וכל ומד ונגזר ודלה המים · תת לכל גיא וגיא מעין לשתות מים : חזו תרגל מעדן נהר יובל מים · תוכו להפרד לרבוע ראשי מים :

מוסף ע"כ תפרל"ת ינם בן חתים שם המחבר אליעזר ברבי קליר תקרית ספר

תכנם לארץ וחוצות לחצות מים · אמן לכל אחד ואחד מה יתנו מים · שקל לראש עפרות תבל לבד פלגי מים · למטר השמים תשתה מים : רצות לה שלום בירידת מים · עמוק ותלול גלוי וחבוי כאחת שתות מים · קרח וכפור ושלג וגל מים : זמנו לה לשוקקה בכל מיני מים · צופה בה עין להתמידה במים · ראשית ועד אחרית הדורשה רוות מים : פשע אם הועצם ונגזר עצירת מים ברתחן ופלל יפתו מגרע בנטפי מים : עין ישאו לרוכב בעזרם שמים · ישנים היות במצע והוא מספיק למו מים · שיח מהיום נעצרים להזכיר בשיחם מים · רוגשים בסוף שבעה לציין במוסף מים : נסוך מנסכים שלשת לוגי מים · בם לערוך בסדר שלשת רביעיות מים · ממעל להרביע זכרות

ושלג בשם מים · שת מעטה לבושו וכו' שנאמר בדניאל ז' לבושיה כתלג חיר · מעטה לשון כיסוי · תכן יכל ומד ונגזר ודלה מים כולם ל' תקון ומדידה וכל ל' יכל בשליש עפר הארץ · ודלה ל' הנבהה : תרגל מעדן הקב"ה מישה ומוליך מגן עדן יובל שמו · תוכו להפרד לרבוע ראשי מים ע"ש ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים ·

תכנם וכו' · הקב"ה תקן למים להספיק א"י ושאר ארצות : לחצות לחלק : אמן כיון : שקל לראש עפרות כלומר ושקל לארץ ישראל שהוא ראש לכל תבל : לבד פלגי מים לא"י לבדה · רצות לה שלום כשמי ברכה שיורדים ממעל שבירותיהן מתוקים וטובים : תלול לשון תל גבוה : חבוי ל' נסתר וטמון : קרח הוא בלשון א"י : וכפור בל"א רייף : צופה בה עין כדכתיב בדברים י"א תמיד עיני יי' אלהיך בה : ראשית ועד אחרית שם ארץ אשר יי' אלהיך דרש אותה תמיד וגו' · מגרע ל' רבוי או כי' שלא יגרע ויפחית נטפי מים : לרוכב בעזרם ע"ש שם ל"ג ירכב שמי' בעזרך : במצע ל' מטה : לציין לסמן ופירושו להזכיר : נסוך מנסכים שלשת לוגי מים כל שבעה היו מנסכין שלשה לוגים מים : ממעל להרביע זכרות רבע מים שהעליונים הם הזכרים ורובצי' לקרקע כזכ' לנקבה זהו זכרות רבע : יעל בכפל כנגד טיפה אחת מפני סוכות

האט גימאכט דיא אום ווינדונג זייניס קליידס אז דיא געשטאלט דער טניא וואסיר · פר גליכן דו (קול) דיינר פראכט אזס דו (קול) דער פילי וואסירן : תכן ער האט אויז גיהאלט · גימאסין · גיצירקלט · אונ' ביפוהלין · אונ' אין דער היך ער הויבן אונ' פון אויבן הירואב גשעפפט דיא וואסיר · אום צו געבן יעדרן טאהל איין קוואל צו טרינקן וואסירי · ער האט גפיהרט פון (גן עדן) איין באך וואסר · אונ' איס גאיטצט צו פר טיילן צו פיר הויבט וואסרין :

תכנם ער האט זיא אן בירייט צו ערטיילן צו (ארץ ישראל) אונ' (חוץ לארץ) וואסיר · צו רעכט גשטצט וואס יעדרן צו געבן מיזט פון וואסר· אבר צו (ארץ ישראל) האט ער אב גיזונדרט פון אויבן בעך וואסיר · אונ' גיזאגט פון דען היאלישן רעגין זאל עס טרינקן וואסיר : רצות אום איהר בווילגין לויטר (שלום) דורך נידרין דער וואסר · אלי טיפי טאלן הולי בערג · אפינה · אונ' פר בורגנה ארטן צו גלייך צו טרענקין איט וואסיר · אייז · רייף · טניא · אונ' רעגן וואסר · זיינד איהר צו ביר יט צו טרינקן פון אליר הנד וואסיר : צופה ער לוגיט עס איט איין וואלגאווס אויג אום בשטענדיג צו געבן וואסיר · פון אנפאנג ביז ענדי דס יאהר מיזט זיא פון איהם גיפארשיט צו זעטיגן איט וואסיר · ווען זיך דיא זינדן פר שטערקיט · אונ' (נגזר) מיזט אויך הלטונג פון וואסיר · טואן זיא דורך ביטין אונ' בעטין גאט איבר רידן ניט צו היגטר האלטן די

ערך בם שאת משא מעמוס מים · עפים ודאים על פני רקיע השמים · עומדים צרורים עד יורשו להריק מים : פחד שעירים משתערים בהרעיפם מים · פלאים צרורים כנוס כנד שתית מים · פורחים להמתיק בשחק תמלוחית מים · פונים שוב ללכת אל מקום המים : צבאות רביבים המרביבים מים · צומחים כערבים על יבלי מים · ציה ממוגגים בנחת זילת מים · צחיון חרבון קיץ להשביע שובע מים : קו מובדל אשר הובדל למים · קצבם תלם באומר להפרות מטר מים · קול צנורות כי יזחילו מהם מים · קולות יתנו תהומות שעות לצמאון מים : רועשים ומרעישים קול מקולות מים · רוגשים ונושאים קול לאדיר קולו על המים · רנן מרעימים למרעים על רוב מים · רדתם כל ישירו שיר למודד מים : שבח כנוי שם כנה בשם מים · שתף בשם אדיר אדירים

פני רקיע : חזיז שהוא עושה חזיונות ברקיע : נשיא שהוא עושה הבריות נשיאים אלו על אלו · איד שהוא עושה סבר לבעלי שערים ר"ל שהשער כולו איד פי' סבר : ענן שהוא עושה הבריות ענוי' : ערך בם שאת וכו' סידר בחותן עננים לשאת משא של מי גשמים : מעמוס לי' משא : עפים ודאים הכל ענין א' לי' פורחה ועפיפה : צרורים מחוברים עד שיתן להם רשות להריק מטר על המים : פחד שעירים משתערים וכו' כל פעם מתפחדים מפחד הרוחות שנישבת כמפחד שדים שנקראים שעירים ורואים משתערים : בהרעיפם בטיפת מים : פלאים צרורים וכו' העננים הנעלמים ומחוברים יחד פותחי' כוס' כנוד · פורחים להמתיק וכו' שפורחים בשמים כדי להמתיק המים שהם מלוחי' ממי אוקיינו' צבאו' רביבי' אלו גשמים קטנים : מרביבים מגדילין ויתנקים אותם : יבלי פלגי · ציה מחוגגים בנחת זילת מים הארץ נמח' ומתמוגג' מפני הגשמים : צחיון לי' צמא : חרבון קיץ יבש' ומית החמה · קו מובדל וכו' שאמר הקב"ה יהי רקיע ויהי מבדיל בין מים למי' : קצבם תלם וכו' עשה הקב"ה שהמים העליונים תלוים במאמר של הקב"ה : להפרות כלומר לעשות פירות · קולות יתנו תהומות וכו' אז התהום קורא לקול צנורות והוא עש"ה תהום אל תהום קורא לקול צנוריך וכו' · תהלים מ"ב פ' ח' : שעות לי' ויסף וי' אל הבל בראשית ד' פ' ד' : רועשים ונושאים קול לאדיר קולו על המים הומים ומרימים קולם זה לזה : רנן שבח נותנים להקב"ה : מרעים המה ימצוא עליהם בקול גדול פירדו לעולם : רדתם כל ישירו כו' כשהגשמים יורדים מיד כל העולם שמחים ונותנין שיר ושבח להקב"ה · שבח כנוי שם כנה בשם שי' הקב"ה כנה שמו בשבח ושלל

דיא לאשט פֿון איהרר בינדונג פֿון וואסיר · פֿליגן אונ' שוועבין אונטר דער אויז שפרייטונג פֿון הימל · זיא שטיאן פֿרבונדן קיין טראפפֿין פֿאלין צו לאזין ביז זיא ערלויבניש הבין אויז צו לערין וואסיר : פחד אלש איינה אנגשט פֿון (שדים) אזלין זיא שטורמין ווען זיא טריפֿן וואסיר · וואונדרליך (אודר פֿרהוילן) גיבונדן איין גיזאמילט אלש איין לעגיל אונ' עפֿינן איהר אונד צו טרינקן פֿון דיא זיסי איברשטי וואסיר · זיא פֿליגן נאך דעם הימל צו מאכין זיס די זאלצונג דער אונטרשטי וואסיר · דר נאך ווענדין זיא ווידרום צו רוק ארונטר צו גיאן צום (תהום) דז ארט פֿון וואסיר : צבאות גנציש שארין פֿון שפרייא רעגין · וועלכי מאכין וואקסין אונ' פֿראעהרן דיא קרייטר דורך דעם וואסיר · מאכין שפראצין אלש וויא דיא ווידן אויף דיא בעך וואסיר · מאכין צערגיאן דיא ערדי דורך דעם לאנג זאמין רינן דער וואסיר · דעם דארשט דער דירונג פֿון זומר צו זעטיגן זאט פֿון וואסיר : קו דער הימל אויז אלש איינה שנור גיצויגן צו אונטרשיידן צווישן דיא איברשטי אונ' אונטרשטי וואסיר · איהר גיזעץ געבר האט דיא איברשטי גיהאנגן אין דער לופֿט דורך זיין ווארט צו מאכין דר מיט פֿרוכטבארין דעם רעגין פֿון וואסיר · דיא שטימי דער רינן אין הימל ווען זיא מאכין פֿון זיך רינן וואסיר · געבן דיא אב גרונד פֿון אונטן אויך שטימי צו פֿרלנגין צו איהרן דורשט צו דיא איברשטי וואסיר : רועשים זיא מאכין איינה קלנג דיא אנדרי שטורמין איינה שטימי פֿון שטימי דעש וואסיר · שטורמין אונ' ער היבן לויבונגש שטימ' צו גאט דעם זיינה שטימ' בפֿעלט איבר דיא וואסיר · איין לויב גיזאנג מאכין זיא אלש דונדר צו גאט דער דא שטארקט אויף פֿילי וואסיר · ביא איהרן נידרן · טון אלי זינגין (שיר) צו גאט דער דא גימאסין מיט זיינן טריט דיא וואסיר : שבח דעם לויב זיינן צו נאמין האט ער גינענט אונז וויא דיא וואסיר · אונ' פֿר אייניגט זיין נאמין (אדיר) · מיט דעם ווארט (אדירים) דעם נאמין דער וואסיר · ער האט

בְּנֵי מִתַּחְתִּיּוֹת מָיִם · כְּשֵׁר בְּבַעֲלֵי זְרוּעַ כִּי יְהַמְסוּ
בָּהֶם מַיִם · כּוֹנֵן וְשָׁב לְשׁוֹקְקָה מֵאוֹצַר שָׁמַיִם : לְמַעַל
לָרָקִיעַ עָשׂ כִּבְרֵיכַת מַיִם · לִנְטוֹת עָלֶיהָ כִּפָּה מְזוּעַת
כַּחֲמַת מַיִם · לְהַטִּיף מִמֶּנָּה מְגָרַע נִטְפֵי מַיִם · לַהֲלוֹךְ
מַהֲלַךְ כַּמָּה בְּלִי עֵירוּב מַיִם : מַרְאֵה הַקֶּשֶׁת כְּעֶשֶׁשִׁית
בַּמַּיִם · מְנוֹ כֹּל יָבִינוּ כֹּחַ מוֹדֵד מַיִם · מַרְאֵה כָּל מַרְאֶה
וּמַרְאֵהוּ כְּמַרְאִית מַיִם · מוֹדַעַת לְגֵיא אוֹת בְּרִית בְּלִי
טוֹבַעַת מַיִם : נוֹצֵץ בָּרָק בְּבַהַל לְהַבְרִיק כְּמֵיהַת מַיִם ·
נוֹהֵם בְּרַעַשׁ וְקוֹל גַּלְגַּל רַעַם מַרְעִים קוֹלוֹ עַל הַמַּיִם ·
נְשִׂיאִים וְרוּחוֹת מַקְדִּימִים לַמַּיִם · נִרְאִים כְּעוֹלִים
מִמַּיִם וְשָׁבִים אֶל הַמַּיִם : שָׂם מִשְׁקָל לָרוּחַ בּוֹ לְפַלֵּס
מַיִם · סִיֵּם לְפִי כָל אֶרֶץ מַה לְהַגְרִיל מַיִם · סִפֵּק
וּמָד בְּמִדָּה תֵּכֶן מִדַּת מַיִם · סִדֵּר לְשֶׁבֶת לָאָרֶץ
לְחֶסֶד לְהַמְצִיא מָיִם : עָב וְהָוִיז וְנָשִׂיא וְאֵד וַעֲנַן מַיִם ·
עֵרֶךְ:

יקוו המים אל מקום אחד כדי שיהא יישוב לבריות וכל להשקות לי וכל בשלם ושעיה מ' שמדד שיהא האדמה שותה מתים התחתונים : בשי שוא האדמה : כשר בבעלי זרוע כי יהמסו מהם מים כשהם דור המבול שהיו חומסין מים · וי"מ כשהם בבעלי זרוע החכמים גוזלים מעינות של אחרים : כונן ושב לשוקקה מאוצר שמים גזר הקב"ה שלא תהא עוד הארץ שותה אלא מלמעלה : לשוקקה להשקות : למעל לרקיע עש כבריכת מים לנטות וכו' למעלה מראשי החיות עשה בריכה : כפה בלא"ח גוועלב : מחמת מים בשביל מים התחתונים · וי"מ מחמת חמימות : מגרע לי' רבוי כמו כי יגרע נטפי מים איוב ל"ו : להלוך מהלך וכו' שהולכין הגשמים מהלך כמה במים מן השמים עד לארץ ואין מתערבין יחד טיפה בחברתה : מראה הקשת כעששית במים הקשת מראהו ירוק ואדום כעששית שמשימין במים ומאירים : מנו כל יבינו כח מודד מים מן הקשת הכל מבינים מה כחו וגבורתו של הקב"ה שמודד בשעלו מים : מראה כל מראה ומראהו כמראית מים הקשת כל מראות יש בו ומראיתו כמראה מים : מודעת לגיא שהקשת מודעת שלא יהא עוד מבול לעולם : אות היא אות הקשת : נוצץ ברק ביבו' הדל"ה מאיר הברקים שקורין בלע"ז בלין כחפזון ובבהלה לאור לעולם שהם תאבים וחומדים לתאות מים רעם בלע"ז דונר"ר · נשיאים ורוחות מקדימים למים עננים ורוחות באים קודם ירידת הגשמים · נשיאים עננים : נראים כעולים וכו' שנראו העננים כעולין מים מאוקיינוס ופורחים למעלה ומתפשטים לצורך כפין ודרים נראים כאלו חוזרים לשתות מהם זה : שם משקל לרוח בו לפלס מים הקב"ה שקל הרוח כנגד המים ואותו הרוח לפי ערך ומשקל המים : סיים לפי כל ארץ מה להגריל מים הקב"ה תיקן ועשה סימנים כמה מטר לכל ארץ שבעולם : להגריל לי' גורל : ספק ומד במדה וכו' הקב"ה נתן לעולם מים לפי סיפוק ומדד לפי סובלם : סדר לשבת לארץ וכו' הקב"ה דן את העולם בר"ה ומגזר מטר לפעמים על כל המדינה ולפעמים על שבט מיוחד ואם לא לטבם לאסורי' ואם לחסד בשדות ובכרמים : עב וחזיז ונשיא ואיד וענן מים חמשה שמות יש לענן · עב שהיא מעבה פני

דיא וועלט פון דעם אוצר פון הימל : למעל איבר דיא הימלין האט ער גימאכט אזו טייכלין פון וואסיר · איבר זיא צו מאכין איין גיוועלב דז דא טוט שווימין פון וואסיר · פון זיא צו מאכין טריפין רינונג פון זייני וואסיר טראפפין · צו גיאן פון אויבן הירמב איין וועג פיל יאהר רייז אונ' זיך דאך ניט צו מישן דיא טראפפין וואסיר : מראה ער האט גימאכט דיא גישטאלט פון דעם רעגן בויגן אזו דורך איין גלאז שיינדיג וואסיר · פון איהם זאגין אלי פר שטיאן דיא קראפט גאטיס דער גימאסין האט דיא וואסיר ער צייגט אויך זיינס גישטאלט אונ' דיא הויבט גישטאלט אייט אזו ווי וואסיר · אמאליט ביקאנט דער וועלט איין צייכן · זיא גיאר צו פר זינקן אין וואסיר : נוצץ עס אמאליט פונקלין איינין בלין איט טרעקין צו אהלין הענלוני דער לייטן אויף דער וועלט זיא גלוסטין צו וואסיר · ער אמאליט ברומן איט שטארם אין שטים פון דונדר וועןדיא (גלגלים) אמאלין שטורמן צו זמאן צו לאזין רעגנן וואסיר · וואלקין אונ' ווינד קומין אלי צייט פר דיא וואסיר · זיא ווערדן גיזעהן אזו ווען זיא אויף גינגן פון די אונטרשטי וואסיר · אונ' גיאן צו דיא איברשטי צו עמפפאנגן זייני וואסיר · שם ער האט גימאכט איין גוויכט צום ווינד איט איהם צו וויגין די וואסיר · ער האט פר צייכינט נאך יעדרן לאנד ווייא זיין (גורל) זאל זיין פון וואסיר · ער האט בגינגט אונ' איט דער אמס אב גימאסין אונ' גיליהזט דיא אמס פון וואסיר · אונ' אן גיארדינט ווען זאל זיין צור שטראף רומט צור ערד אונ' ווען צום (חסד) ערפאר צו ברענגן וואסיר : עב פינף נאמין הבין די וואלקין · אזו נעהאליך (עב) דיק איט פילי פלוין רעגין · (חזיז) דורך זייטיג אונ' דיני פון רעגין · (נשיא) ער אמכיט איינס איבר דעם אנדרן ער הויבן · (איד) איין ברוך פר דיא (רסעים) דיא אויף טייארונג האפין · (ענן) אזו ווייא דז וואדט (עניו) · ער אמאכט דיא צייט דעהאוטיג צו ביטן אום וואסיר · איט דיזי וואלקין האט ער אן גריכט צו טראגין

לְהַשְׁכַּת מָיִם׃ זְמַן לוֹ לַעֲמוּס גַּבּוֹתָם מְלֵאוֹת עֵינַיִם׃ זִיו מִסְפַּר רוֹבַע פָּנִים חֲמִשִּׁים וָשֵׁשׁ וּמָאתַיִם׃ זוֹעוֹת מִמַּשָּׂא וְרוֹעֲשׁוֹת מִקּוֹלוֹת מַיִם׃ זְבוּדִים אִתָּם כְּרוּב וְאוֹפַן וְגַלְגַּל מָיִם׃ חֵיל שַׂרְפֵי מַעַל גְּוִיָּתָם כְּתַרְשִׁישׁ מַיִם׃ חֲקוּקִים וְנִשְׁעָרִים בְּאוֹרֶךְ עִמְקֵי מָיִם׃ חֲצָיִם בְּרִיַּת אֵשׁ וַחֲצָיִם יְצִירַת מַיִם׃ חוֹצְצִים תֵּת מְחִיצָה בֵּין אֵשׁ וּבֵין מָיִם׃ טָסִים וּמְעוֹפְפִים בְּכַנְפֵי אֵשׁ וּמַיִם׃ טוֹבְלִים בִּנְהָר נָגִיד כִּנְחָלֵי מָיִם׃ טֶכֶס אוֹצְרוֹת שֶׁלֶג וָאֵשׁ וּבָרָד וּמַיִם׃ טְמוּנִים לִסְעָרַת חֵמָה לְצַלְמוֹנַת מָיִם׃ יָזֵם וְאָצַר לְחַיִּים פֶּלֶג מָלֵא מַיִם׃ יַעַן לְפַלֵּג מִנּוֹ לְפַלְגוֹת מָיִם׃ יָהּ כְּבֶט בְּכָל פּוֹעַל כִּי אֵין הֲיוֹת בְּלִי מָיִם׃ יְיַשֵּׁר תֵּת מַתְּנַת חִנָּם לְעוֹלָם מָיִם׃ כְּפָץ תֵּת מֵאָז יָשׁוּב דָּת לַמָּיִם׃ כֹּל לְהַשְׁקוֹת

נשי

וחפירת לשון רני מים : זמן לו לעמוס גבותם מלאות עיני' זהו הקב"ה לבסא חיות הקודש שנראות כפנסים וע ענים אותו יהם גבותם וגופם מלאות עיני' : זיו מספר רובע פנים וכו' • קלסת' פניה של ארבע החיות וכנפיהם עולים לרנ"ו : זועות ממשא ורועשות מקולות מים מתפחדים ומשתפים זועה מתשא של כסא הכבוד : זבודים אתם כרוב וכו' מחוברים עם אופן החיות : חיל שרפי מעל גויהם כתרשיש מלאכים ששם שרפי מעלה גופם גדול כים תרשיש : חקוקים מלאכים כחקקים • חצים בריות אש וכו' המלאכים ששן חצו מים וחצי אש נתן הקב"ה למעלה לחצוץ בין אש של מעלה ובין מים : טובלים כמו או בנחון תטבלני איוב ט' : בנהר נגיד בנהר דינור שמושך כנחלי מים : נגיד לשון מושך : טכס תקון בשמים : טמונים לסערת חימה לצלמונת מים ללחום בזעמה ובסערה עם רשעים בגיהנם שנקרא צלמון שנ' בתהלים ס"ח תשלג בצלמון : יזם לי' חשב וזמן : לפלגו' מים במים העליוני' מתוקי' ואוקיינוס מלוחים מערב מים מתוקים במלוחים ומחלק ומוריד מתוקים לסחר פלגי מים : כבט כסרחם הקב"ה : כפץ תת מאז ישוב דת לבית כשדבר הקב"ה מקדם יקוו

רעכטפערטיגי (צדיקים) פר בארגין צו רוק גיהאלטין זיא צו געבין דיא (תורה) דיא בייא איהם ער צוגין וואהר צו זיא טוזינד יאהרי׳ אוני אכן פר בייא פאהרן ניין הונדרט אוני פיר אוני צוואנציג (דורות) די ניכט נון וואהרן (זיא דיא תורה ניט צו געבן) אלז זיא דורך אין פלוין וואסיר׳ ער האט אן בירייטיט זיבן ביטצפינוסין׳ (דהיינו דיא תורה׳ אבות׳ ישראל׳ תשובה׳ כסא הכבוד׳ בית המקדש׳ אוני משיח) נאך פאר ערד אוני הימל׳ ער האט אונטר זיא אכן רומין דיא (שכינה) עהי ער האט גיוואוהנט אין דיא הימל: ונכון אוני ער האט אן בירייט פון דאמאהל אוני ביטאפין דעם (כסא הכבוד) אוני איהם גיהייסין הימל׳ אוני איהם גיפוטיט אויף דעם ווינד דער דא טוועביט אויף דיא וואסיר׳ אוני וויא ער גטט אלטיט דיא (עצה ברמשית) אוני גיאמטין איט זיינם טריט דיא וואסיר׳ האט ער דעם (כסא הכבוד) גיזעצט צווישן דיא איברשטי ריינירי וואסיר׳ אוני דיא אונטרשטי דיקי פינסטרי וואלקין וואסרי זאן׳ ער האט איהם אן בירייטיט צו לאזין טראגין דורך (מלאכים) דיא איהר (גוף) אייט פול אויגין׳ וועלכי איהרר לויטירי גיסטאלטין דיא צאהל זיינד פון צוויא הונדרט אוני זעקס אוני פופציג פליגל׳ זיא טווייסין ווענן אורא אלז ווען זיא טראגיטין איינה לאסט אוני טוראן עהר אלז דיא טטרקיטטיק פון וואסיר אוני עס אייט צו איהגין צו גיטיילט אוני ביהעפטיט מלאכים כרובים׳ (אופנים׳ אוני גלגלים) פון וואסיר : היל דיא (חיילות פון דיא איברשטי מלאכים שרפים) איהרי לייבר זיין אזוא גרוס אלז דר (ים תרשיש)׳ אוני זיינן אויז גיגראבן אוני אב גיליהלט אין דער לענג דער טיפנוס דער וואסרין׳ איהרי העלפט אייז פייאר בעטפיגוס׳ אוני דיא אנדרי העלפט אייז וואסיר׳ זיא הבין׳ אוני אכין איינה אונטר טי דונג צווישן פייאר אוני וואסיר : טסיב זיא פליהן אוני טווועבן איט פליגל פון פייאר אוני וואסיר׳ זיא זיין זיך טובלן אן איין פייאריגן באך דער זיך ציהיט אלז איין באך וואסיר׳ ער האט גליהרט אוצרות פון שניא׳ פייאר׳ האגיל אוני וואסיר׳ זיינן פר בארגין דר איט צו בטטרען איט גרים דיא רשעים אין גיהנם : יזם׳ ער האט בידאכט אוני איין גיזאמלט פאר דיא לעבנדיגי אויף דער וועלט בעך פול איט וואסיר׳ ער האט פר רעכטפערטיג ביפוהלן צו געבן דעם עולם אום זונסט דיא אתנה פון וואסיר : כפץ זיא ער אנפנגס גישפראכין האט דיא וואסיר איין גיזעצן צו אמכין אום צו געבן דיא ערד טרוקן צום ישוב׳ האט ער אב גיאעסין צו טרענקן דיא וועלט פון דיא אונטרשטי וואסיר דז זיא וויא דער באך גיגוס אויף טטייגן זאלין׳ וויא ער אבר גילונגים אן דיא גיוואלטסלייטין׳ וועלכי דיא אנדרי דורך אב גראבן ברויבן דיא וואסיר׳ האט ער גרילט צו טרענקן

דיא

אקשטה כסלו וקרב להביע בער מים · אזום לפי
מעט געת בלחלוח מלאכת מים · אחספה
מעין מעש מפעל מים · את פני מבין להשמיע
גבורות מים : בגבהי שמים אצר אסמי מים ·
בתחתיות ארץ החביא תהומות מים · בם החל כל
חוג ארץ ושמים · בם הרקיע הדום וקרה שמים : גם
בטרם יוצרו בלולי אש ומים · גמר וכלל כל במשולת
מים · גרה אצלו אמון לשעשעו יומים · גנזה פעול
אתו עולמות שנים : דרך והשתה שתות במשתית
מים · דעת כי כל הושתה משתית מים · דבר
והעריך תפתה משלינת מים · דרש ונטע שתול
על פלגי מים : הצפין לישרים אמונת יומים · העביר
תשע מאות ושבעים וארבע דורות כבשטף מים ·
הכין שבע ברואות עד לא ארץ ושמים · השרה
בם שכינה קדם דר שמים : ונכון מאז צר בם ויחסו
שמים · ובססו על רוח מרחפת על פני המים · וקצר
מעשה בראשית ומדד בשעלו מים · ויעדו בין חשרת מים
להשכת

אקשטה כסל וקרב כלומר אתקן מחשבות לב וקרב : להביע לדבר : אזום לשון מזימה ומחשבה ירצה אתן מחשבה לפי אלה במעט קט אקרב לנגעת בלחלוח המים : אך נברא העולם במים : געת לשון נגעת מדע : אחספה אחפש מעין מעשה בראשית · כי בקב"ה · בגבהי שמים : אסמי מים מים עליונים · החביא הסתיר · החל התחיל וקירה שמים תלוים ק"ד שמים במים עליונים : בלולי אש ומים אלו שמים ומלאכים שנבראו מאש ומים · גמר וכלל כל במשולת מים עלי תורה שנמשלה למים · כלל לשון כלילת יופי : גרה התורה אצלו בדירתו אלפים שנה קודם שנברא העולם · עולמות שנים העולם הזה והעולם הבא · והשתה שתות במשתית מים כולם לשון יסוד · דעת להודיע · תפתה כי אם גם גהינם כן פירוש רד"ק · שתול על פלגי מים · גן עדן · הצפין לישרים אמונת יומים גנזה לישראל התורה שנקראת אמון אלפים שנה · הכין שבע ברואות כו' אלו הן התורה וכסא הכבוד וכו' · תשובה כסא הכבוד גן עדן ותמו של משיח : השרה בם שכינה באלו שבעה דברים השרה שכינתו : צר בם זה כסא הכבוד · ויחסו וקראו שמים כדכתיב בישעי' השמים כסאי · ובססו ותקנו וכן עמידו על רוח וכו' : ומדד בשעלו מדד ברגליו ובהלוך עליו · ויעדו בין חשרת מים לחשכת מים בין מים עליונים לתחתונים · והפרש

אלס וויא וואסיר · צו פר שטערקן אונז דיא בעד וואסיר :
תזכור דן זאלשט איר גידענקן אברהם אבינו דער גיקומן איזט פון (עבר הנהר) · ניט זעהר צו רוק צו קערן · אונ ווארטי איר ווענן כל ישראל דיא גיהייטן ווערדן נאך אפריים · אין איינן פר גיסין גיבעט בין אן דער אויטאג שטונד :
אקשטה איך וויל ציהרין איינה גידאנקין אונ' אינגלייכים הערץ · צו רידן אום וואסר · איך וויל אן דענקן נאך איינה ווייניקייט וואס דא גירייכט צו דער פייכטיקייט דער (אומנה פון טעת יומי בראשית) אן · פון וואסר :
איך וויל אויף נעמן פון דעני ווערקן זא דורך דעם וואסיר גיווערקיט · פר דער הערליקייט גאט דער פריברי דא דורך צו אמכין הערין דיא (גבורות) פון וואסיר : בגבהי אין דיא הייכדעם הימלש האט ער גיאלט איין (אוצר) פון וואסיר · אין די אונטרשטי ערד באהלין האט ער פר בארגן דעם (תהום) פון וואסר איט זיא האט ער אנגיפאנגן דעם ערד קרייש אונ' הימל · אויף זיא האט ער אויז גשפרייטט דיא ערד זיין שטאול · אונ' גיבעלקט דיא הימל · אך עהי בשאפין ווארדן זיין דיא (מלאכים) פון פייאר אונ' וואסר פראיטט : גמר האט ער טון אלז פר פערטיגט אונ' גיהערט דורך דיא צו וואסיר גגליכנה תורה · זיא העט ביים איהם צו פאר גיוואהנט צו זיינר פרידי · צווייא טויזנד יאהר · בייא איהם פר בארגין איט איהר צו ווערקן בידי (צוואות) · דרך · ער האט גטרעטין אונ' דיא ערדי פעסט גשטעלט איט גרונד פון וואסיר · צו אמכין ווישן דז אלז איזט גיגרונד פעסטיט פון וואסיר · ער העט גרעדיט אונ' גלייך אן גריכטיט ד גיהנם אויז טניא וואסיר · גיפארטיט אונ' גיפלאנציט דז (גן עדן) אויף דיא גוטי בעך וואסיר · הצפין ער האט פר דיא

ועת להאריך: ממטע דרבונות · אבינה תבונות ·
מעם בינות · אדבר נכונות : נאקות מכוונות ·
להמטיר גיא ולבנות · נשמות לבוננות · ברבות
בנות : שעירים להרביב · חזיזים להעביב · שיחים
להאביב · עד זמן אביב : עדנים להנביב · מקדיחת
שביב · עבים להלביב · לרוות עם חביב : פנים לי
ישא · בצגתי פני כניסה · פועל בעשר נסה · יזכור
לי לחוסה : צור רם ונשא · אליו עין אשא · צבאיו
לו אגיסה · ולא ברוח גסה : קולי יערב · ורנתי
לפניו תקרב · קמתי כבקרב · חגור כלי קרב
רשות צעיר ורב · אטול טרם אקרב · רחש אב אשר
ויערב · צדק בקהל רב : שליח למסתופפים · ציר
לאסופים · שבעת ימי חג אוספים · ונסוך המים חוספים : שמיני
מוסיפים · ובו נאספים · שועת מים מהספים · בחין מוספים : תפוצנה
עינות מים · ברחובות פלגי מים : תמשכנה בטוחות לפה מים ·
להתגבר כנחלי מים : חזן תזכור לי אתוי נהרים · משוב אחורים :
תעני עדי אפרים · בשפכי שיחות צהרים :

אקשטה

מכותנים ערך כפסס : לחבוש ולהאריך שנוהם לי רפואה : חרבון חורב וביושת הארץ ממריך כפורות : ממטע דרבונות מנטיעות ת״ח : מעם בינות תישראל שנקראים עם הכם ונבון : נאקות תפלות : ברבות בנות · ביסראל שנדמו לנשים שאין להם כח אלא בכה : שעירים להרביב גשמים גדולים ועשה כי טפין קטנים שנקראים רביבים : חזיזים להעביב כלומר ענגים קטנים : עדנים להנביב פירות מתוקות והיו נומהים להם : מקדיחת שביב משריפת וניצוצות החמה : להלביב לי פרח ולולבו׳ : פועל עשר נוסה זה אברהם שנתנסה בעשר נסיונות : אגיסה אקרן : בבקרב כבמלחמ׳ : שליח למסתופפים לישראל שעומדים בסיפי׳ ומזוזות של בית הכנס׳ : חוספים מגלים : מחספים מגלים : תמשכנה בטוחות לפה ותחברו המחשבות להם על דבר המים : אתוי נהרים זה אברהם שבא מעבר הנהר : משוב אחורים שלא אשוב אחור מפלתי ריקם : עדי אפרים כשכל ישראל :
אקשטה

ריכטיגי גטרייא צו מאכן ברענגן דיא וועלט אוני מיהרי פעלדר צו בואן · מיהרי וויסטי צו בזעצין מיט דיא (אומה) וועלכי הייסט (רבות בנות): (שעירים) דיא אויך גליגטי שטורם ווינדן צו מאכן צור שפרייא אוני דינה רעגן · דיא גר צו דינה וואלקן מיט רעגן צו פרדיקין · דיא בוימי צו מאכן צייטיג בייז דיא צייט דער צייטיגונג : (עדנים) דיא זיסי פירות צו מאכן פרוכטין דורך דער היצן דער זון · דורך דיא וואלקין דיא בוימי צו בלעטירן · צו זעטיגן די גליבטי פאלק : פנים גינעטיג זאל ער איר זיין ידא איך שטיא פר דער גנצי פר זאמלונג · דיא ווערקין פון אברהם דער איט צעהין נסיונות איז ווארדן פראבירט זאלי ער איר גידענקן צור בישיצונג : (צור) דער האך אוני ער הויבינה בשעפיר · צו איהם וויל איך איינה אויגן אויף היבן · זיינה הערשאהרין וויל איך איהם פר זאמלין · אוני ניט מיט הויך מוהט : קולי איינה שטים זאל איהם זיין גינעהם · אוני איין גיזאנג זאל פר איהם גינצהין · דען איך שטיא מיט תפלה אלט וויא אין מיינר מלחמה · אן גיגורט מיט (כלי זיין) : רשות (רשות) · פון גרינג אוני הויך · נעמי איך עהי איך צור תפלה גינעהי · גבעט וויל איך פר קונדיקן אוני זאלי אך אן גינעהם זיין צדקה אונטר דעם גרוסן קהל : שליח איך בין דער שליח צו דיא ישראל וועלכי זיך ביהעפטין אן דיא שוועלין דער שול · איין אב גשיקטר צו דיא פר זאמלטין וואס זיך זיבן טאג פון סוכות · (צור) פייאר פר זאמלין אוני מיט וואסיר אויף דעם איבח צו גיסין אפיגבארין · דעם אכטן טאג (שמיני עצרת) זיין זיא דרויף (מוסיף) אוני אן איהם ווערדן זיא פר זאמלט · גיבעט פון וואסיר צו טואן אפינדליך · אין דער תפלה פון מוסף : תפוצנה לאזן זיך אויז שפרייטן דיא קוועל וואסיר צו ווערדן ערווייטרונג פון וואסיר בעך · עס זאלין זיך ציהן דיא מינרליכה ניהרינגס גידאנקן צו דעם אוני
אנט

שאוני הונטר · במוספי לעטרי תפלת מטר: גילת
פעמים · שוש יום מיומים · גל לימשמים · בשואלי
בו מים: דלתי שמים · אשר מול שער המים ·
דודי יפתח משמים · בשופכי לו לב כמים: הגיגי
כל ידמים · בצע אשמים · הולבנו בכפור אשמים ·
וסוטן מה ישמים: ואמרי רשומים · בערכם
נרשמים · ודיתי עם שמים · להזכיר גבורות גשמים:
זעק ממצר · אקרא בעת צר · זה ירחיב לי בצר ·
שוע אשר לא בצר: חוזק יד לא תקצר · מפתוח
אוצר · חטא אם עצר: יפן בעם נעצר: טעמים
אחבר · חיילים לגבר · טפי נתורים אחבר · ולא
כמתגבר: יורונימה אדבר · פניתיבה כעובר ·
ירשוני בעדם להסבר · כי עת לחשות ועת לדבר:
כרוע ברך להבריך · במורת להדריך · כוון חין
להעריך · בעד עם מעריך: לחבוש ולהאריך · חרבון
חורב מפריך · לדבר גבורות אאריך · כי עת לקצר
ועת

המפושר כדבור סוזגא מפי: בקץ המנפר י״מ מסו׳חנ מאסוף כפאת המכה והוא מסומר ומיכן לשאול כי מטר: שאוני הונ׳ חיל מלי והוא סמור כתפלת המטר: גילת פעמים כ׳ממחו׳ סנבפלי כפב׳: שוש יום מיומי׳ סמיני עצרת סוס כי סמח יתירס: שער המים הוא אחד משערי עזרה ודלתי שמים עומדו׳ כנגד אותו שער ויזכו׳ זס מ רידין גשמים: הגיגי דכיר קבלתי: כל ידמים שתיק: בצע אשמים בשביל גזל עון: וסוטן מה ישמים מה יכול שטן לקטרג ולשמים על ישראל: ואמרי רשומים בערכה נרשמים הדברים הכתבים למעלה מפעולת אדם כדרך הם נרשמו׳: ודיתי עם שמים ככר דימו׳ עלוים נ״כ עם הכסרים ששמו את עצמן כתסו וחון: זה הקב״ה נקרא זה אלי: שוע תפלה: אשר לא בצר קודם הכרה: נעצר ישראל שמקיימי׳ מצות שמיני עצרת: טעמים אחבר חבור עשיתי מטעמי׳ אורס: חיילים של ישראל אגבר שיקבלו עמי: טיפי נתורים אחבר דברים טהורים אחבר שפי לי דוכיר: נתורים לי אם תכבסי כבתר ורמוס נ׳ ויאמ לי יקור וסויר: ירשוני ויתנו לי רשות לשלין ולהסביר בעדם: כי עת לחשות מלשאול כגון בימות הקיץ: ועת לדבר כגון עתה: להבריך לי השתחוה וכריעת ברך: במות להדריך שידריכני על במותי ארץ ויאמ לכוף קומתי: כוון חין להעריך כיוונ׳ תפלי׳ להתפלל כסדר וכערך: בעד עם מעריך בעד ישראל שכיתכים

אינה זינדן ניט אפ̄לין פ̄ר שטוין׳ דען דיא פ̄רשולדונג איינר זינדן זיינן אזו דורך פ̄רציהונג אן (יום כפור) ווייש געווארדין
אונ׳ וואש וויל נון דיזר (שט״ן) אונז אפ̄לין שולדיג: דיא פ̄ר ציילינטי רידן אונזרר (צוואות) · וויא זיא אין איהרן (ערך) זיין
אין היאל פ̄ר ציילינט: הבי איך דרויף (אתוודה) געוועזין איט דיא פ̄רומי דיא זיך ניכטש אכטין · אום צו קענין אפ̄לין
דענקן (גבורות) געשם: דען איין געטרייא אויז במנגינקיט · טומי איך רופ̄ין אין צייטין דער (צרה) · דיזור איין געמט
זאוי איר ערוויטרן אין איינר צרה · אונ׳ אין איינגן ביטן נאך פ̄ר דער צרה · דיא שטערקי זיינר הנד איזט ניט צו קורץ ·
צו עפ̄ינין די אונזר פ̄ון רעגין׳ זאלטי אך אין (חטא) וואלין אויך הלטין · זאל ער זיך ווענדן צו דעם פ̄אליק (ביכוית) זא זיך
אויך הלטן אונ׳ פ̄ר זאגן אן שמיני עצרת: טעאים · גשאמקליכה ריד וויל איך צו זאמין העפ̄טין אין גנן (חיל אדר קהל)
צו (תפלה) צו אפ̄לין פ̄ר שטערקן · זיבר געוועטינה רידי וויל איך שפרעכין · ניט דורך געוואלטס פ̄ר שטערקונג · זונדרן
דיא חכמים טואן איך איט איהרי לערר אונטר וויזין וואש איך זאל שפרעכין יווען איך זאל (שליח צבור) פ̄ר דער (תיבה)
גיאי צו ביטין · קהלער ליבן איר ווערן איהרר זיבר צו ביטן · דען עש איזט אינן צייט אין סואר צו שווייגן אונ׳ אך ווידר
אין ווינטר איינה צייט איט (תפלה) אום רעגין צו רידן: כרוע איט גיבויגינה קניאן צו בוקין · דיא הוילאוהט נידר צו
טרעטין ירילטיגים גיבעט אן צו רילטין · אום דעם פ̄אלק זוא אך גיבעט אן רילטין · צו ביפ̄זאמטרן אונ׳ אפ̄לין היילין ·
דיא דירונג פ̄ון דער דורך היין פ̄רברעקליט ערדי · צו רידן (גבורות) פ̄ון רעגין וויל איך אן הלטין · דען עש איזט צייט איין
נאך קורץ צו אפ̄לין אונ׳ אך ווידרום לנג: ממטע פ̄ון דיא רידין דער חכמים אלט וויא גוטי פ̄אלמנונגן אונ׳ שנור גראדי
נאקיר איינין · טואי איך פ̄ר שטיאן פ̄רשטענדיגקייט · פ̄ון דעם פ̄ארשטענדיגן פ̄אלק וויל איך שפרעכין איט בפ̄וימנהייט ·

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה · מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן :

קהל אַף בְּרִי אֻתַּת עַם שַׂר מָטָר · לְהַעֲבִיב וּלְהַעֲנִין לְהָרִיק לְהַמְטַר · קהל וחזן מַיִם אִבִּים בָּם גֵּיא לַעֲטֵר · לְבַל יוּעֲצְרוּ בְּנִשְׁיוֹן שְׁטָר · אֱמוּצִים גְּנוֹן בָּם שׁוֹאֲלֵי מָטָר · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ · מָגֵן אַבְרָהָם :

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ : יכפ"ל אומ' עד עכמות וסוע'

יַטְרִיחַ לְפַלַּג מִפֶּלֶג גֶּשֶׁם · לְמוֹגֵג פְּנֵי נֶשִׁי בְּצַחוּת לֶשֶׁם · חזן מַיִם לְאַדֶּרֶךְ כִּנִּיתָה בְּרֶשֶׁם · לְהַרְגִּיעַ בְּרַעְפָּם לְנִפּוּחֵי נֶשֶׁם · לְהַחֲיוֹת מַזְכִּירִים גְּבוּרוֹת הַגֶּשֶׁם :

קהל מיוסד על א"ב כסדר אַפִּיק מַעַן מְעֻטָּר · בְּיוֹם הַמְעֻטָּר · אֶעֱרוֹךְ שׁוּעַ וְלֹא אֶפָּטֵר · בְּנִיב הַמְפוּטָר : בְּקֵץ הַמְנֻטָּר · שְׁאוֹנִי

אף ברי אתת שם שר מטר כן שם של שר מטר אף ברי : להעביב את השמים בעבים אתת ל' אות וסי' : וי"מ אתת ל' מבוין · וביו"ם פ' אתת בקרא · להעביב לעשות עבים בם : להענין ל' עב יענן : להריק ל' הורק מכלי אל כלי : מים אבים בם גיא לעטר מפני' לפני מים כדי לעטר בם פירות : איבים לשון פירות האביב : לבל יועצרו בנשיון שטר של אלו הנשתים כעברי' בשביל שטרי חובותיכו : אמוצים גנון בם ו"נ אמונים והכל אחד בשביל אבות שהיו אמונים וחזקים בבטחון של הקב"ה : יטריח לפלג כמו לחלק : פלג לשון בלגה : למוגג ל' נמוח : נשי הארץ : בצחות לשם כשהיא הארץ כמו צחיח וקושי לשם שהוא אבן : מים לאדרך כניתה ברשם שהמים נקראו אדירים והקב"ה נקרא אדיר וזהו ל' כנוי ר"ל שכינות שמם בשמך : ברשם בתורה : להרגיע ל' מרגוע : ברעפם ל' יערוף · לנפוחי נשם שהואבי' בנפשם וי"מ נפוחי נשם זה האדם וי"מ לנפוחי נשם ליתן מנוחה למתים שנפשם כשמתם מהם : להחיות ישרא' המזכירים גבורות הגשם : אפיק אי"ה : מען תפלה · מעוטר ע"ם שמתפללין של ישרא' כעטרת עטרה להקב"ה : אערוך שוע ולא אפטר לא אבדל מכאן עד שאתפלל : בניב המפוטר

אף ברי איזט ווארדן גיזעצט דער נאמן פון דעם (אלך) דער הער איבר דעם רעגין · וועלכר נאמן (אף) בידייטיט צארין · דז ער אכֿט דיקי וואלקין · אונ' פֿולין רעגין · אונ' אך הייסט ער (ברי) בידייטיט דז ער אכֿט ווייטר דינה וואלקין זולכי אויז צו צעהרין אונ' אכֿין · רעגינין · דורך דעם וואסיר צו אכֿין וואקסין פֿרוכֿטין דר אויט · דיא וועלט בקריהנין אדר ציהרין: אונ' אום · דז זיא ניט זאלין ווערדן צו רוק גיהלטין וועגין דיא (שטרי חובות) פֿון אונזרי זינדן · בטילי דורך דעם (זכות) דער שטארקי (אבות) · דיא ישראל וועלכֿין ביטין אום רעגין :

יטריח גאט דער זעלבשטין דעם טייל פֿון רעגין פֿר זיך ביהאלטין · האט נור דא צו ערנענט דיזן אלך איהם צו באיהן דר ערדי צו צוטיילין פֿון די הלב גטיילטי וואסיר פֿון היאל צו אכֿין רעגינין · דורך איהן ער וויכֿן צו אכֿין · צער גיאן דיא ערדי פֿון איהרי פֿעלזין הרטונג · דיא וואסיר צו הייסין שטארק אלס ווייא דיין נאמן איזט · האטט זיא גיהייסין אין דער תורה · דורך איהרן טריפֿן צו שאפֿין רואי אלי אויט (נשאה) איין גיבלאזני אינגשין · אונ' צו ערנעהרן דיא ישראל וועלכי אכֿין דענקן אין דער תפלה דיא גבורה פֿון גשם :

אפיק איך וויל ער פֿאר ברענגין איין גליהרטיס גיבעט · אן דיזן בקריהנטין טאג · איך וויל אן ריכֿטן גיבעט · אונ' ניט אב וויכֿן · פֿון אויז שטוים בג איינר שפראך אויט (תפלה) · אן דעם דא צו גהייטיטין ענדי פֿון יום טוב · דא צו איזט איין ברואין איין גיהויבן · אין איין (תפלת מוסף) צו בקריהנין אויט דער (תפלה) פֿון רעגין : שוש איך אן דיזן טאג אצהר צו פֿרייאן אלס דיא ערשטי טעג יום טוב · האט ער איר אפֿיגבארט פֿון היאל · אין איינן בעטין דיזן טאג אונד וואסיר · דיא היאלישי טיהרן וועלכי יוסט גריכֿט זיין גגנן דעם (טער האיש פֿון בית האקדש) · זאל איר איין פֿריינד הקב"ה עפֿינן פֿון היאל · אין איינן פֿר גיסין פֿר איהם איין הערץ אלס ווייא וואסיר : הגיגי איין רידן פֿון תפלה זאל ער ווען איינה

הזכרת נשמות

און האט דען מנהג דס מן מיז (מזכיר נשמות) דימ עלטרן מן (יום כפור) מוז' מן (אתנת יד) נאך דער הפטרה דער נאך זאגט מן מטרי :

יזכור אלהים נשמת אבא מורי פב״פ שהלך לעולמו בעבור שאני נודר צדקה בעדו בשכר זה תהא נפשו צרורה בצרור החיים עם נשמת אברהם יצחק ויעקב שרה רבקה רחל ולאה ועם שאר צדיקים וצדקניות שבגן עדן ונאמר אמן :

יזכור אלהים נשמת אמי מורתי פב״פ שהלכה לעולמה בעבור שאני נודר צדקה בעדה ובשכר זה תהא נפשה צרורה בצרור החיים עם נשמת אברהם יצחק ויעקב שרה רבקה רחל ולאה ועם שאר צדיקים וצדקניות שבגן עדן ונאמר אמן :

יזכור אלהים נשמת אבי ואמי זקני וזקנתי דודי ודודותי אחי ואחיותי בין מצד אבי בין מצד אמי שהלכו לעולמם בעבור שאני נודר צדקה בעדם ובשכר זה תהיינה נפשותם צרורות בצרור החיים עם נשמת אברהם יצחק ויעקב שרה רבקה רחל ולאה ועם שאר צדיקים וצדקניות שבגן עדן ונאמר אמן :

יזכור אלהים נשמת פב״פ ונשמת כל קרובי וקרובותי הן מצד אבי הן מצד אמי הן שהומתו והן שנהרגו הן שנשחטו ושנשרפו ושנטבעו ושנחנקו על קדוש השם בעבור שאתן צדקה בעד הזכרת נשמותיהם ובשכר זה תהיינה נפשותיהם צרורות בצרור החיים עם נשמותיהם של אברהם יצחק ויעקב שרה רבקה רחל ולאה ועם שאר צדיקים וצדקניות שבגן עדן ונאמר אמן :

מוז' דער חזן זינגט הלב קדיש : מוז' מן רופט מויז (משיב הרוח ומוריד הגשם) מוז' דאס קהל מורט אויך סאונה עטרה

תפלת מוסף והוא תפלת גשם

ועתה יגדל נא כח אדני כאשר דברת לאמר : זכר רחמיך יי וחסדיך כי מעולם המה :

יתגדל ויתקדש שמיה רבא בעלמא דיברא כרעותיה וימליך מלכותיה בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן :

אמן יהא שמיה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא יתברך : שמו ויתעלה זכרו לעד ולנצח נצחים :

יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמיה דקדשא בריך הוא לעילא מכל ברכתא ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא ואמרו אמן :

דרכיו ולשמר מצותיו וחקיו ומשפטיו אשר
צוה את־אבתינו: ויהיו דברי אלה אשר
התחננתי לפני יהוה קרבים אל־יהוה אלהינו
יומם ולילה לעשות משפט עבדו ומשפט עמו
ישראל דבר־יום ביומו: למען דעת כל־עמי
הארץ כי יהוה הוא האלהים אין עוד: והיה
לבבכם שלם עם יהוה אלהינו ללכת בחקיו
ולשמר מצותיו כיום הזה: והמלך וכל־ישראל
עמו זבחים זבח לפני יהוה: ויזבח שלמה את
זבח השלמים אשר זבח ליהוה בקר עשרים
ושנים אלף וצאן מאה ועשרים אלף ויחנכו
את־בית יהוה המלך וכל־בני ישראל: ביום
ההוא קדש המלך את־תוך החצר אשר לפני
בית־יהוה כי־עשה שם את־העלה ואת־
המנחה ואת חלבי השלמים כי־מזבח הנחשת
אשר לפני יהוה קטן מהכיל את־העלה ואת־
המנחה ואת חלבי השלמים: ויעש שלמה
בעת־ההיא את־החג וכל־ישראל עמו קהל
גדול מלבוא חמת עד־נחל מצרים לפני יהוה
אלהינו שבעת ימים ושבעת ימים ארבעה עשר
יום: ביום השמיני שלח את־העם ויברכו את־
המלך וילכו לאהליהם שמחים וטובי לב על
כל־הטובה אשר עשה יהוה לדוד עבדו
ולישראל עמו: ויהי ככלות שלמה לבנות
את־בית יהוה ואת־בית המלך ואת כל־חשק
שלמה אשר חפץ לעשות:

אונ' דער אפטיר זאגט די ברכות פון דר הפטורה אן שבת זאגט מאן (יקום פורקן) מי שבירך ואך אקהל בדוך ד"ד:

יזכור

דבינו) גשפראכין האט (אום אונז רואי צו שאפין · אונ' דר נאך די בית המקדש צו בויאן) : יהי עס ווייא דען אך גאט אונזר הער מיט אונז וויא ער גיוועזין איזט מיט אונזר עלטרין · ער זאל אונז ניט פר לאזין · אונ' ניט פר רוקין (פון זיך) : להטות אום צו נייגן אונזרי הערצר צו איהם צו · צו גיאן אין אלי זיינה וועג · אונ' היטין זיינה (מצות) · גיזעצטי · אונ' גירכט · דיא ער אונזרי עלטרן גיבאטין ויהיו אונ' עס זאלין זיין דייני מיינה רידן וואש איך פר גאט גביטיט · נאהנט פר גאט אונזרן הערין · טאג אונ' נאכט · צו טואן די גירעכטיגקייט זיינש קנעכטין (דהיינו איך דעם אלך שלמה) · אונ' דיא גירעכטיקייט זיינש פאליק ישראל · טאג פאר טאג : למען אום דז דאש דורך זאלין וויסן אלי פעלקר דער ערדן · דז גאט איז דער הער · אונ' קיינר מעהר · (דארום שפייז אונ' שליט ער דיא יעניגה דיא איהם ער קענין מעהר אונ' בעסר אלש אלי אנדרן : והיה אונ' איהר (פאליק ישראל) זאלט אייער הערץ (פערגר) גאנץ זיין מיט גאט אונזרן הערין צו גאין אין זיינה גיזעצי · אונ' צו היטין זיינה גיבאט · אלזדעם היינטיגן טאג : והמלך אונ' דער אלך אונ' אליש פאליק מיט איהם · הבין גישחט (קרבנות) פר גאט : ויזבח אונ' דער שלמה שלאכטיט דיא שלאכטונג פון דיא (קרבן שלמים) פאר גאט צווייא אונ' צוואנציג טויזנט רינדר · אונ' הונדרט אונ' צוואנציג טויזנט שאף · אונ' זיא הבין (וחנך) גיוועזן אדר איין גיווייאיט גאטיש הויז דער אלך אונ' אלי קינדר ישראל : ביום אין זעלביגן טאג · (דא וואש גאר פיל קרבנות גיבראכט ווארדן זיין) האט דער אלך גיהייליגיט דעם הויף (דהיינו דיא עזרה פון דיא כהנים) וועלכי איזט פאר גאטיש הויז (דהיינו דעם היכל) · דא וואלר פלאסטר פון דער עזרה זאל קדש זיין אזו אלש וויא די מזבח) · דען ער האט אודארט (אקריב) גיוועזין · דיא עולה · מנחה אונ' אינשליט פון דיא פריד אפפר · דען די קופפירנה (מזבח) וואש פאר גאט איזט · וואהר צו קליין פעציג דרויף צו מאכין דיא (עולה · מנחה) · אונ' חלב פון דיא שלמים : ויעש אונ' שלמה מאכיט אין זעלביגר צייט דעם פייאר טאג (פון חנוכת הבית · אונ' כל ישראל מיט איהם איין גרוש קהל פון צו קומן (דהיינו פון דעם אורט) חמת (וועלכש גלעגן איז איינס ענד פון (א"י) ביז דעם נאך אנדר ענד (די אנדרי ענד פון ארץ ישראל) וואש ווער כל ישראל בייא זאמן צו פייארן) פר גאט אונזרן הערין זיבן טאג · אונ' (גלייך דרויף די אנדרי) זיבן טאג (פון סוכות) פיר צעהן טאג (נאך אנדר · נאמלאך די זי זיבן טאג (פאר סוכות הבי"ט גה אלט און אונ' דיך פר גאט איט (קרבנות) שחטן אונ' זאלכי צו עסין גפרייאט · וואש אוזין זי אך זעלביגס אחר און (י"כ) גיגעסין הבין · אונ' הקב"ה האט עש איהנין (מוחל) גיוועזין · דז איין (בת קול) אויז גיגאנגן איזט אונ' גיזאגט · (לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך) · (די איזט · גיא · עסי מיט שמחה דיין ברויט אדר שפייז · אונ' טרינקי מיט גוטין הערץ דיינין ווין · (כי כבר רצה האלקים את מעשיך) · דען גאט האט שון בוויליגט דיינה מעשים) : ביום אן דעם אכטין טאג (אן שמיני עצרת) האט דער אלך די פאליק פארט גישיקט אונ' זיא גאבין איין ברכה דען אלך · אונ' זיא גינגן (דעם טאג דר נאך) נאך איהרי געלטר בשמחה אונ' גוטין הערץ · אויף אלי (טובות) וואש גאט גיטאן האט צו זיינש קנעכט דוד (די ער איהם הוא גיוועזין אלי זיינה צוואות · וועלכש אמן (גיזאגט) האט · וויא הקב"ה דעם שלמה האלך בזכות דוד ער הערט האט) · אונ' אך (וואש ער האט גיטאן צו זיינש פאליק ישראל צו (די ער האט אוחל גיוועזין דעם עון יום כפור) :

און

יבחר יהוה אלהיך לשכן שמו שם: תזבח את־
הפסח בערב כבוא השמש מועד צאתך
ממצרים: ובשלת ואכלת במקום אשר יבחר
יהוה אלהיך בו ופנית בבקר והלכת לאהליך:
ששת ימים תאכל מצות וביום השביעי עצרת
ליהוה אלהיך לא תעשה מלאכה: ס רביעי
בשבת ו' שבעה שבעת תספר־לך מהחל חרמש
בקמה תחל לספר שבעה שבעות: ועשית חג
שבעות ליהוה אלהיך מסת נדבת ידך אשר
תתן כאשר יברכך יהוה אלהיך: ושמחת
לפני יהוה אלהיך אתה ובנך ובתך ועבדך
ואמתך והלוי אשר בשעריך והגר והיתום
והאלמנה אשר בקרבך במקום אשר יבחר
יהוה אלהיך לשכן שמו שם: וזכרת כי־עבד
היית במצרים ושמרת ועשית את־החקים
האלה: פ חמישי בשבת ז' חג הסכת תעשה לך
שבעת ימים באספך מגרנך ומיקבך: ושמחת
בחגך אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך והלוי
והגר והיתום והאלמנה אשר בשעריך: שבעת
ימים תחג ליהוה אלהיך במקום אשר־יבחר
יהוה כי יברכך יהוה אלהיך בכל תבואתך
ובכל מעשה ידיך והיית אך שמח: שלש
פעמים בשנה יראה כל־זכורך את־פני יהוה
אלהיך במקום אשר יבחר בחג המצות ובחג
השבעות ובחג הסכות ולא יראה את־פני
יהוה ריקם: איש כמתנת ידו כברכת יהוה
אלהיך אשר נתן־לך:

דער חזן נעמט די אנדרי ספר תורה אונ' זייאגט פר דען
אפטיר אין (פרשת פנחס):

ביום השמיני עצרת תהיה לכם כל־
מלאכת עבדה לא תעשו: והקרבתם
עלה אשה ריח ניחח ליהוה פר אחד איל אחד
כבשים בני־שנה שבעה תמימם: מנחתם
ונסכיהם לפר לאיל ולכבשים במספרם
כמשפט: ושעיר חטאת אחד מלבד עלת
התמיד ומנחתה ונסכה: אלה תעשו ליהוה
במועדיכם לבד מנדריכם ונדבתיכם לעלתיכם
ולמנחתיכם ולנסכיכם ולשלמיכם: ויאמר
משה אל־בני ישראל ככל אשר־צוה יהוה
את־משה:

הפטרה לשמיני עצרת במלכים א' בסימן ח'

ויהי ככלות שלמה להתפלל אל־יהוה את־
כל־התפלה והתחנה הזאת קם מלפני
מזבח יהוה מכרע על־ברכיו וכפיו פרשות
השמים: ויעמד ויברך את כל־קהל ישראל קול
גדול לאמר: ברוך יהוה אשר נתן מנוחה לעמו
ישראל ככל אשר דבר לא־נפל דבר אחד מכל
דברו הטוב אשר דבר ביד משה עבדו: יהי יי
אלהינו עמנו כאשר היה עם־אבתינו אל־יעזבנו
ואל־יטשנו: להטות לבבנו אליו ללכת בכל־
דרכיו

ויהי וויא שלמה גיענדיגט האט צו בעטין פר הקב"ה די זעלבי תפלה אונ' תחנה · איזט ער אויף גישטאנדן פון פאר
דעם מזבח גאטיס · פון דעם קניאן אויף זיינה קניאין (דען דער (דין) איזט די איין אוף ווען ער את תפלה איזט אונ'
זיך בייא דעם אנפאנג נידר קניאיט · דערך ער ניט ווידר אויף שטיאן ביז נאך דער תפלה · דא איט צו וויזין · דאס יאויב
ער שון איין אוף איזט · אזו ער זיך דעשטא אעהר דעאוטיגן פר גאט דער איזט אוף איבר אלי אוכים · אונ' איין (אוף
בשר ודם) גר ניכטס קיגן איהם איזט) (אונ' זיינה הענדין אויס גשפרייט גגן הימל: ויעמד אונ' ער שטונד אונ' זעגינטי
די גאנצי קהל ישראל איט איינה הויכי שטימי · זאגינד: ברוך גלויביט זייאי גאט דער גיגעבין האט מנוחה צו זיינם פאליק
ישראל (די גר קיין מלחמה אויף דעם צולם קיגן זיא איזט וחדרבה אלי אוכים אין עולם נאך פרעזאנטין אוס (אס) אן אוך
שלוה גישיקטי צו וויזין איהרי אונטרטעניגקייט) אוס וויא ער פר שפראכין האט · עס איזט די גרינגשטי ניט אב
גיגאנגן פון אלי זיין גוטן פר שפרעכין אאס ער דורך זיין קנעכט (משה

בִּשְׁעָרֶיךָ וְאָכְלוּ וְשָׂבֵעוּ לְמַעַן יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־מַעֲשֵׂה יָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה׃ לוי ס מִקֵּץ שֶׁבַע־שָׁנִים תַּעֲשֶׂה שְׁמִטָּה׃ וְזֶה דְּבַר הַשְּׁמִטָּה שָׁמוֹט כָּל־בַּעַל מַשֵּׁה יָדוֹ אֲשֶׁר יַשֶּׁה בְּרֵעֵהוּ לֹא־יִגֹּשׂ אֶת־רֵעֵהוּ וְאֶת־אָחִיו כִּי־קָרָא שְׁמִטָּה לַיהוָה׃ אֶת־הַנָּכְרִי תִּגֹּשׂ וַאֲשֶׁר יִהְיֶה לְךָ אֶת־אָחִיךָ תַּשְׁמֵט יָדֶךָ׃ אֶפֶס כִּי לֹא יִהְיֶה־בְּךָ אֶבְיוֹן כִּי־בָרֵךְ יְבָרֶכְךָ יְהוָה בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן־לְךָ נַחֲלָה לְרִשְׁתָּהּ׃ רַק אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם׃ כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בֵּרַכְךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ וְהַעֲבַטְתָּ גּוֹיִם רַבִּים וְאַתָּה לֹא תַעֲבֹט וּמָשַׁלְתָּ בְּגוֹיִם רַבִּים וּבְךָ לֹא יִמְשֹׁלוּ׃ ס כִּי־יִהְיֶה בְךָ אֶבְיוֹן מֵאַחַד אַחֶיךָ בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ בְּאַרְצְךָ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ לֹא תְאַמֵּץ אֶת־לְבָבְךָ וְלֹא תִקְפֹּץ אֶת־יָדְךָ מֵאָחִיךָ הָאֶבְיוֹן׃ כִּי־פָתֹחַ תִּפְתַּח אֶת־יָדְךָ לוֹ וְהַעֲבֵט תַּעֲבִיטֶנּוּ דֵּי מַחְסֹרוֹ אֲשֶׁר יֶחְסַר לוֹ׃ הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־יִהְיֶה דָבָר עִם־לְבָבְךָ בְלִיַּעַל לֵאמֹר קָרְבָה שְׁנַת־הַשֶּׁבַע שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה וְרָעָה עֵינְךָ בְּאָחִיךָ הָאֶבְיוֹן וְלֹא תִתֵּן לוֹ וְקָרָא עָלֶיךָ אֶל־יְהוָה וְהָיָה בְךָ חֵטְא׃ נָתוֹן תִּתֵּן לוֹ וְלֹא־יֵרַע לְבָבְךָ בְּתִתְּךָ לוֹ כִּי בִּגְלַל הַדָּבָר הַזֶּה יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־מַעֲשֶׂךָ וּבְכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ׃ כִּי לֹא־יֶחְדַּל אֶבְיוֹן מִקֶּרֶב הָאָרֶץ עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ לֵאמֹר פָּתֹחַ תִּפְתַּח אֶת־יָדְךָ לְאָחִיךָ לַעֲנִיֶּךָ וּלְאֶבְיֹנְךָ בְּאַרְצֶךָ׃ כִּי־יִמָּכֵר לְךָ אָחִיךָ הָעִבְרִי אוֹ הָעִבְרִיָּה וַעֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת תְּשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ׃ וְכִי־תְשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ לֹא תְשַׁלְּחֶנּוּ רֵיקָם׃ הַעֲנֵיק תַּעֲנִיק לוֹ מִצֹּאנְךָ וּמִגָּרְנְךָ

וּמִיִּקְבֶךָ אֲשֶׁר בֵּרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תִּתֶּן־לוֹ׃ וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּפְדְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה הַיּוֹם׃ וְהָיָה כִּי־יֹאמַר אֵלֶיךָ לֹא אֵצֵא מֵעִמָּךְ כִּי אֲהֵבְךָ וְאֶת־בֵּיתֶךָ כִּי־טוֹב לוֹ עִמָּךְ׃ וְלָקַחְתָּ אֶת־הַמַּרְצֵעַ וְנָתַתָּה בְאָזְנוֹ וּבַדֶּלֶת וְהָיָה לְךָ עֶבֶד עוֹלָם וְאַף לַאֲמָתְךָ תַּעֲשֶׂה־כֵּן׃ לֹא־יִקְשֶׁה בְעֵינֶךָ בְּשַׁלֵּחֲךָ אֹתוֹ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ כִּי מִשְׁנֶה שְׂכַר שָׂכִיר עֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וּבֵרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה׃ ישראל פ

ובחול מתחילין כאן׃

כָּל־הַבְּכוֹר אֲשֶׁר יִוָּלֵד בִּבְקָרְךָ וּבְצֹאנְךָ הַזָּכָר תַּקְדִּישׁ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲבֹד בִּבְכֹר שׁוֹרֶךָ וְלֹא תָגֹז בְּכוֹר צֹאנֶךָ׃ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תֹאכְלֶנּוּ שָׁנָה בְשָׁנָה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אַתָּה וּבֵיתֶךָ׃ וְכִי־יִהְיֶה בוֹ מוּם פִּסֵּחַ אוֹ עִוֵּר כֹּל מוּם רָע לֹא תִזְבָּחֶנּוּ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ בִּשְׁעָרֶיךָ תֹּאכְלֶנּוּ הַטָּמֵא וְהַטָּהוֹר יַחְדָּו כַּצְּבִי וְכָאַיָּל׃ רַק אֶת־דָּמוֹ לֹא תֹאכֵל עַל־הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם׃ לוי ובשבת ר׳ שָׁמוֹר אֶת־חֹדֶשׁ הָאָבִיב וְעָשִׂיתָ פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב הוֹצִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרַיִם לָיְלָה׃ וְזָבַחְתָּ פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ צֹאן וּבָקָר בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם׃ לֹא־תֹאכַל עָלָיו חָמֵץ שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל־עָלָיו מַצּוֹת לֶחֶם עֹנִי כִּי בְחִפָּזוֹן יָצָאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם־צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ׃ שלישי בשבת ה׳ וְלֹא־יֵרָאֶה לְךָ שְׂאֹר בְּכָל־גְּבֻלְךָ שִׁבְעַת יָמִים וְלֹא־יָלִין מִן־הַבָּשָׂר אֲשֶׁר תִּזְבַּח בָּעֶרֶב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן לַבֹּקֶר׃ לֹא תוּכַל לִזְבֹּחַ אֶת־הַפָּסַח בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃ כִּי אִם־אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר

יבחר

בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת תִּהְיֶה לָכֶם · כָּל מְלֶאכֶת עֲבוֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם עוֹלָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיְיָ · פַּר אֶחָד · אַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם׃

וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר · שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר · וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל · וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ · וְשָׂעִיר לְכַפֵּר וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם׃

לשבת יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עוֹנֶג עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי · כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ · וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ · חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ · זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית׃

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רצה במנוחתנו מֶלֶךְ רַחֲמָן · רַחֵם עָלֵינוּ · טוֹב וּמֵטִיב הִדָּרֶשׁ לָנוּ · שׁוּבָה עָלֵינוּ בַּהֲמוֹן רַחֲמֶיךָ · בִּגְלַל אָבוֹת שֶׁעָשׂוּ רְצוֹנֶךָ · בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבַתְּחִלָּה · וְכוֹנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוֹנוֹ · וְהַרְאֵנוּ בְּבִנְיָנוֹ · וְשַׂמְּחֵנוּ בְּתִקּוּנוֹ · וְהָשֵׁב כֹּהֲנִים לַעֲבוֹדָתָם · וּלְוִיִּם לְשִׁירָם וּלְזִמְרָם · וְהָשֵׁב יִשְׂרָאֵל לִנְוֵיהֶם · וְשָׁם נַעֲלֶה וְנֵרָאֶה וְנִשְׁתַּחֲוֶה לְפָנֶיךָ בְּשָׁלֹשׁ פַּעֲמֵי רְגָלֵינוּ · כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ · שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָל זְכוּרְךָ · אֶת פְּנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר · בְּחַג הַמַּצּוֹת · וּבְחַג הַשָּׁבֻעוֹת · וּבְחַג הַסֻּכּוֹת · וְלֹא יֵרָאֶה אֶת פְּנֵי יְיָ רֵיקָם · אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ · כְּבִרְכַּת יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לָךְ׃

והשיאנו רצה ומודים אין כאלהינו עלינו קדיש יתום

אין היבט אויז צווייא ספרי תורות אוני' אן רופט אויף פינף אוני' אן לייאנט אין פרשת ראה כל הבכור א נ' אין ריא אנדרי אין פרשת פנחס ביום השמיני עצרת : ווען אבר שמיני עצרת אן שבת גיפאלט רופט אן זיבן אויף אוני' לייאנט עשר תעשר :

אין כמוך ווסי בנסוע הארון תמצא בדף כ"ב ס' ה' רבונו של עולם בריך שמיה על הכל תמצא בדף כ"ג

עַשֵּׂר תְּעַשֵּׂר אֵת כָּל־תְּבוּאַת זַרְעֶךָ הַיֹּצֵא הַשָּׂדֶה שָׁנָה שָׁנָה׃ וְאָכַלְתָּ לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם מַעְשַׂר דְּגָנְךָ תִּירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ וּבְכֹרֹת בְּקָרְךָ וְצֹאנֶךָ לְמַעַן תִּלְמַד לְיִרְאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּל־הַיָּמִים׃ וְכִי־יִרְבֶּה מִמְּךָ הַדֶּרֶךְ כִּי לֹא תוּכַל שְׂאֵתוֹ כִּי־יִרְחַק מִמְּךָ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָשׂוּם שְׁמוֹ שָׁם כִּי יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וְנָתַתָּה בַּכָּסֶף וְצַרְתָּ הַכֶּסֶף בְּיָדְךָ וְהָלַכְתָּ אֶל־

הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ׃ וְנָתַתָּה הַכֶּסֶף בְּכֹל אֲשֶׁר־תְּאַוֶּה נַפְשְׁךָ בַּבָּקָר וּבַצֹּאן וּבַיַּיִן וּבַשֵּׁכָר וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּשְׁאָלְךָ נַפְשֶׁךָ וְאָכַלְתָּ שָּׁם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְשָׂמַחְתָּ אַתָּה וּבֵיתֶךָ׃ וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר־בִּשְׁעָרֶיךָ לֹא תַעַזְבֶנּוּ כִּי אֵין לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה עִמָּךְ׃ ס מִקְצֵה שָׁלֹשׁ שָׁנִים תּוֹצִיא אֶת־כָּל־מַעְשַׂר תְּבוּאָתְךָ בַּשָּׁנָה הַהִוא וְהִנַּחְתָּ בִּשְׁעָרֶיךָ׃ וּבָא הַלֵּוִי כִּי אֵין־לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה עִמָּךְ וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁיךָ כָּאָמוּר: סדר סדיכן תמנח כדף כ״א יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ· בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע· וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה· וְלִמְקַלְלַי· נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ· וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם· וְקַלְקֵל מַחְשְׁבוֹתָם· עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ· עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ· עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשָּׁתֶךָ· עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ· לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי: עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו: הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ· וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ: וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת: וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

דש טייטש אוני פירט פֿון שאוכה עשרה אוני מורן גפֿינד אן אין ערשטן טאג סוכות בדף נ״ו
אן זאגט הלל בדף א״ג ע״ב אוני גנץ קדיש: ווען שמיני עצרת גפֿאלט אן שבת זא זאגט אן קהלת:

ווען אן אוסף זכר ניזיאת אנדרים הלט זא היבט אורדא אן ומפני חטאינו:

וּמִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ וְנִתְרַחַקְנוּ מֵעַל אַדְמָתֵנוּ וְאֵין אָנוּ יְכוֹלִים לַעֲלוֹת וְלֵרָאוֹת וּלְהִשְׁתַּחֲווֹת לְפָנֶיךָ וְלַעֲשׂוֹת חוֹבוֹתֵינוּ בְּבֵית בְּחִירָתֶךָ בַּבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו מִפְּנֵי הַיָּד שֶׁנִּשְׁתַּלְּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ· מֶלֶךְ רַחֲמָן· שֶׁתָּשׁוּב וּתְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל מִקְדָּשְׁךָ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים· וְתִבְנֵהוּ מְהֵרָה· וּתְגַדֵּל כְּבוֹדוֹ· אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ גַּלֵּה כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ מְהֵרָה· וְהוֹפַע וְהִנָּשֵׂא עָלֵינוּ לְעֵינֵי כָּל חָי· וְקָרֵב פְּזוּרֵינוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם· וּנְפוּצוֹתֵינוּ כַּנֵּס מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ· וַהֲבִיאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרִנָּה· וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית מִקְדָּשְׁךָ· בְּשִׂמְחַת עוֹלָם· וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִים כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם: אֶת מוּסַף יוֹם השבת הזה ואת מוסף יום שְׁמִינִי עֲצֶרֶת הַחַג הַזֶּה: נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ· כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ· עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ· מִפִּי כְבוֹדֶךָ· כָּאָמוּר:

לשבת
וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ: זֶה קָרְבַּן שַׁבָּת וְקָרְבַּן הַיּוֹם כָּאָמוּר:

לעבודתך · ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת : ותתן לנו יי אלהינו באהבה שבתות למנוחה ו מועדים לשמחה חגים וזמנים לששון · את יום השבת הזה ואת יום שמיני עצרת החג הזה זמן שמחתינו (באהבה) מקרא קודש · זכר ליציאת מצרים :

אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה וישמע ויפקד ויזכר זכרוננו ופקדוננו וזכרון אבותינו וזכרון משיח בן דוד עבדך וזכרון ירושלים עיר קדשך וזכרון כל עמך בית ישראל · לפניך לפליטה לטובה לחן ולחסד ולרחמים ולחיים ולשלום ביום שמיני עצרת החג הזה : זכרנו יי אלהינו בו לטובה ופקדנו בו לברכה והושיענו בו לחיים : ובדבר ישועה ורחמים חוס וחננו ורחם עלינו והושיענו כי אליך עינינו כי אל מלך חנון ורחום אתה :

והשיאנו יי אלהינו את ברכת מועדיך לחיים ולשלום · לשמחה ולששון · כאשר רצית ואמרת לברכנו · קדשנו במצותיך ותן חלקנו בתורתך · שבענו מטובך ושמחנו בישועתך · וטהר לבנו לעבדך באמת · והנחילנו יי אלהינו באהבה וברצון בשמחה ובששון שבת ומועדי קדשך · וישמחו בך ישראל אוהבי שמך · ברוך אתה יי מקדש השבת ו ישראל והזמנים :

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם והשב את העבודה לדביר ביתך : ואשי ישראל ותפלתם · (מהרה) באהבה תקבל ברצון · ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך · ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים : ברוך אתה יי המחזיר שכינתו לציון :

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד · צור חיינו · מגן ישענו אתה הוא לדור ודור · נודה לך ונספר תהלתך · על חיינו המסורים בידך · ועל נשמותינו הפקודות לך · ועל נסיך שבכל יום עמנו · ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובוקר וצהרים · הטוב כי לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך · מעולם קוינו לך :

מודים דרבנן

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי כל בשר יוצרנו יוצר בראשית ברכות והודאות לשמך הגדול והקדוש על שהחייתנו וקימתנו כן תחיינו ותקימנו ותאסוף גליותינו לחצרות קדשך לשמור חקיך ולעשות רצונך ולעבדך בלבב שלם על שאנו מודים לך ברוך אל ההודאות :

ועל כלם יתברך ויתרומם שמך מלכנו תמיד לעולם ועד · וכל החיים יודוך סלה ויהללו את שמך באמת האל ישועתנו ועזרתנו סלה · ברוך אתה יי · הטוב שמך ולך נאה להודות :

וְנוֹרָא מַשְׁפִּיל גֵּאִים וּמַגְבִּיהַּ שְׁפָלִים · מוֹצִיא אֲסִירִים · וּפוֹדֶה עֲנָוִים וְעוֹזֵר דַּלִּים וְעוֹנֶה לְעַמּוֹ
בְּעֵת שַׁוְּעָם אֵלָיו · תְּהִלּוֹת לְאֵל עֶלְיוֹן · בָּרוּךְ הוּא וּמְבוֹרָךְ מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה
בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם :

מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא :

שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְּחוּ גְאוּלִים לְשִׁמְךָ עַל שְׂפַת הַיָּם · יַחַד כֻּלָּם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ :
יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

צוּר יִשְׂרָאֵל · קוּמָה בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל : וּפְדֵה כִנְאֻמֶךָ יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל גֹּאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת
שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל :

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח · וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ ׃ כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק · וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב : הָאֵל
הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת
וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה : מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ ·
מָגֵן אַבְרָהָם :

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ · בז אוסף זמגט און אסיב הרוח
מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם : מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים
וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה
לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה : וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ ·
מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

נְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בָּעוֹלָם כְּשֵׁם שֶׁמַּקְדִּישִׁים אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי מָרוֹם · כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא
זֶה אֶל זֶה וְאָמַר · קהל קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ :
אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל · מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ
יֹאמֵרוּ : קהל בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ : מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ
לָךְ · מָתַי תִּמְלוֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכּוֹן תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם
עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים · וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה מַלְכוּתֶךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד
מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ : קהל יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :

לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם
וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ · וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ · וְרוֹמַמְתָּנוּ
מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת · וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ · וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ
לַעֲבוֹדָתֶךָ

על דוראשונים ועל האחרונים לעולם ועד חוק ולא יעבור אמת שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד · אתה הוא מלכנו מלך אבותינו אתה למען שמך מהר לגאלנו כגאלת את אבותינו · אמת מעולם שמך הגדול עלינו נקרא באהבה אין אלהים זולתך :

אמונים אשר נאספו · ברכות נכספו · גם קומתם כפפו · דבר הגונם העדיפם : הובילם לאהליהם לשלום · ומצאו שם שלום · זרע השלום · חסנם בצדק ושלום · טובות לכללם · יקר להכלילם כבוד להנחילם · למעלה לעלם : מלא משאלותם : נהוג בשמחתם · שמח עדתם · עורר פדותם : פנה לחננם : צמת מענם · קבל מענם · רומם המונם : שמור הדורים · שכח ארורים · תכה אויבנו · כמכת בכורים · ונהלך כבעל קריעת ים סוף לגזרים :

אמונים אלו ישראל · אשר נאספו אשר נתוועדו להתפלל כנ"ס · נכספו קמדו קומתם כפפו כגלות · הינונם תפלתם · העדיפו הרבו הובילם הביאם · חסנם חזקם להכלילם לשון עטרה · ענה לחננם פנה אליהם ויחנן אותם · צמת ל' כריתה · מענם המענים אותם · מענם תפלתם · שמור הדורים ישראל סההדורים בתנות · שמח עצורים אלו ישראל סנעצרים בש"ע לשמחה ויתירה :

עזרת אבותינו אתה הוא מעולם מגן ומושיע לבניהם אחריהם · בכל דור ודור · ברום עולם מושבך ומשפטיך וצדקתך עד אפסי ארץ · אשרי איש שישמע אל מצותיך · ותורתך ודברך ישים על לבו · אמת אתה הוא אדון לעמך ומלך גבור לריב ריבם · אמת אתה הוא ראשון ואתה הוא אחרון ומבלעדיך אין לנו מלך גואל ומושיע · ממצרים גאלתנו יי אלהינו · ומבית עבדים פדיתנו כל בכוריהם הרגת ובכורך גאלת : וים סוף בקעת וזדים טבעת וידידים העברת ויכסו מים צריהם · אחד מהם לא נותר · על זאת שבחו אהובים ורוממו אל · ונתנו ידידים זמירות שירות ותשבחות ברכות והודאות · למלך אל חי וקים : רם ונשא גדול ונורא

הקב"ה דר קיניג איבר אלי קיניגן : המשמיע דר דא אמלט הערן צו אלי בישנפנש וואש הקב"ה האט גיבאטן אויך דאש נייאי יאר אויב ער זאל איין זעטונג זיין אדר איין פר איידונג פון רעגן דען עש איז איין טייאר יאר אוני אלי זאכין דיא פאר הוטן זיין בייא הקב"ה די ווערן דורך אים אנטפלעקט איט ווילן הקב"ה דר קיניג איבר אלי קיניגן : היות דיא פיר חיות דיא איך האב אויבן גישריבן די אן כסא הכבוד שטיהן דיא זאגין דריא אמאל קדוש צו הקב"ה דער קיניג איבר אלי קיניגן : זעות זיא שווינן פר אורא · אוני שפריגן (בנהאתן) אין אירם ברוען (קראות) זיא רופן גיגן איהן צו הקב"ה דער קיניג איבר אלי קיניגן

אמונים דיא גלויבהפטיג ישראל וועלכי פר זאמלט זיין צו טוהן תפלה · ברכות טוהן זיא גלוסטין · אירי היך הבין זיא איין גיבוקט · דיא ריד אירש ביטין טוהן זיא פר אעהרין : הובילם פיהרי זיא צו איר גילעלט אין ירושלים צו שלום · אוני לאזין זיא דארט פינדן שלום · דער זאאין פון דעני גנן פרואי אבות · שטרקי זיא איט גירעכטיגקייט אוני שלום טובות איט גוטן זיא צו בספייזן ווירדיגקייט זיא צו בקריהנין · (כבוד) זיא צו זאכין ערבין · זיא אין דער היך צו ניצרהיבן : כלא ערפלי איר אן הייסונג · פיהרי אירי (שמחה) · ערפרייאי אירי גיאיין · ער וועקי אירי ערלייזונג : פנה ווענדי דיך זיא צו ער בראין · פר שנידי אירי פייניגר · צאפנגי איר גיבעט · ער היבי איר פר זאונג : שמור היטי דיא ישראל וועלכי בשיהנט זיין איט אצות · ערפרייאה דיא פר זאאליט אן שאיני עצרת · שלאגי דייני פיינדי אלז וויא דוא גשלאגין האשט דיא אצריים איט דער אכה פון בכורים · אלזו וויא איבר דעם ים ספאלטין אויך שטיקר

ויהי

יחיד אומר אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן :

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ יְהֹוָה אֶחָד : בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד ׃ וְאָהַבְתָּ אֵת יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ : וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ : וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ : וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ : וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ :

וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם : וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ : וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ : הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם : וְחָרָה אַף־יְהֹוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהֹוָה נֹתֵן לָכֶם : וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם : וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ : וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ : לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהֹוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ :

וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר : דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת : וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהֹוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם : לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם : אֲנִי יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם :

כאשכנז אומרים זה

אֱמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן וְטוֹב הַדָּבָר הַזֶּה עַל אֲבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ עַל בָּנֵינוּ וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל דּוֹרוֹת זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ :

אֱמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן וְאָהוּב וְחָבִיב וְנֶחְמָד וְנָעִים וְנוֹרָא וְאַדִּיר וּמְתֻקָּן וּמְקֻבָּל וְטוֹב וְיָפֶה הַדָּבָר הַזֶּה עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד · אֱמֶת אֱלֹהֵי עוֹלָם מַלְכֵּנוּ · צוּר יַעֲקֹב מָגֵן יִשְׁעֵנוּ · לְדוֹר וָדוֹר הוּא קַיָּם וּשְׁמוֹ קַיָּם · וְכִסְאוֹ נָכוֹן וּמַלְכוּתוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ לָעַד קַיֶּמֶת · וּדְבָרָיו חָיִים וְקַיָּמִים נֶאֱמָנִים וְנֶחֱמָדִים · לָעַד וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים עַל אֲבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ עַל בָּנֵינוּ וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל דּוֹרוֹת זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ :

עַל הָרִאשׁוֹנִים וְעַל הָאַחֲרוֹנִים לְעוֹלָם וָעֶד חוֹק וְלֹא יַעֲבוֹר אֱמֶת שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד · אַתָּה הוּא מַלְכֵּנוּ מֶלֶךְ אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה לְמַעַן שִׁמְךָ מַהֵר לְגָאֳלֵנוּ כְּגָאַלְתָּ אֶת אֲבוֹתֵינוּ · אֱמֶת מֵעוֹלָם שִׁמְךָ הַגָּדוֹל עָלֵינוּ נִקְרָא בְּאַהֲבָה אֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ:

אֱמוּנִים אֲשֶׁר נֶאֶסְפוּ · בִּרְכוֹת נִכְסָפוּ · גַּם קוֹמָתָם כָּפָפוּ · דְּבַר חִנּוּנָם הֶעְדִּיפָם: הוֹבִילֵם לְאָהֳלֵיהֶם לְשָׁלוֹם · וְיִמְצְאוּ שָׁם שָׁלוֹם · זֶרַע הַשָּׁלוֹם · חַסְּנֵם בְּצֶדֶק וְשָׁלוֹם · טוֹבוֹת לְכַלְּלָם · יְקָר לְהַכְלִילָם כָּבוֹד לְהַנְחִילָם · לְמַעְלָה לְעַלָּם: מַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתָם: נְהוֹג בְּשִׂמְחָתָם · שַׂמַּח עֲדָתָם · עוֹרֵר פְּרוּתָם: פְּנֵה לְחַנְּנָם · צַמֵּת מְעַנָּם · קַבֵּל מַעֲנָם · רוֹמֵם הֲמוֹנָם: שְׁמוֹר הַדּוּרִים · שַׁבַּח אֲרוּרִים · תַּכֶּה אוֹיְבֵנוּ · כְּמַכַּת בְּכוֹרִים · וּנְהַלֶּלְךָ בַּעַל קְרִיעַת יַם סוּף לִגְזָרִים:

אמונים אלו ישראל · אשר נאספו אשר נתוועדו להתפלל בכ"ה · נכספו חמדו קומתם כפפו כנלות · חינונם תפלתם · העדיפו הרבו · הובילם הביאם · חסנם חזקם · להכלילם לשון עטרה · ענה לחננם פנה אליהם ויחנן אותם · צמת לשון כריתה · מענם המענים אותם · מענם תפלתם · שמור הדורים ישראל שהדורים כתנות · שמח עצורים אלו ישראל שנעצרים בש"ע לשמחה יתירה:

עֶזְרַת אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם מָגֵן וּמוֹשִׁיעַ לִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם · בְּכָל דּוֹר וָדוֹר · בְּרוּם עוֹלָם מוֹשָׁבֶךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ וְצִדְקָתְךָ עַד אַפְסֵי אָרֶץ · אַשְׁרֵי אִישׁ שֶׁיִּשְׁמַע לְמִצְוֹתֶיךָ · וְתוֹרָתְךָ וּדְבָרְךָ יָשִׂים עַל לִבּוֹ · אֱמֶת אַתָּה הוּא אָדוֹן לְעַמֶּךָ וּמֶלֶךְ גִּבּוֹר לָרִיב רִיבָם · אֱמֶת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן · וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ · מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ · וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ כָּל בְּכוֹרֵיהֶם הָרַגְתָּ וּבְכוֹרְךָ גָּאָלְתָּ: וְיַם סוּף בָּקַעְתָּ וְזֵדִים טִבַּעְתָּ וִידִידִים הֶעֱבַרְתָּ וַיְכַסּוּ מַיִם צָרֵיהֶם · אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתָר · עַל זֹאת שִׁבְּחוּ אֲהוּבִים וְרוֹמְמוּ אֵל · וְנָתְנוּ יְדִידִים זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת · לַמֶּלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם: רָם וְנִשָּׂא גָּדוֹל וְנוֹרָא

הקב"ה דר קיניג איבר אלי קיניגן: המשפיל דר דא אכט הערן צו אלי ביטגאנס וואש הקב"ה האט גיבאטן אויך דאס נייאי יאר אויב עס זאל איין זעטונג זיין אדר איין פר איידונג פון רעגן דען עס איז איין טייאר יאר אונ' אלי זאכין דיא פאר הלטן זיין ביים הקב"ה די ווערן דורך איק אנטפלעקט איט וויל הקב"ה דר קיניג איבר אלי קיניגן: היות דיא פיר חיות דיא איך האב אויבן גישריבן די אן כסא הכבוד שטיהן דיא זאגין דרייא אמהל קדוש צו הקב"ה דער קיניג איבר אלי קיניגן: זעות זיא שווינן פר אורא · אונ' שפריגגן (בנהאתן) אין אירם ברוען (קראות) זיא רופן גיגן איהן צו הקב"ה דער קיניג איבר אלי קיניגן

אמונים דיא גלויבהפטיגי ישראל וועלכי פר זאמלט זיין צו טואן תפלה · ברכות טוהן זיא גלוסטין · אירי היך הבין זיא איין גיבוקט · דיא ריד אירס ביטין טוהן זיא פר אעהרין: הובילם פיהרי זיא צו אירן גיצעלט אין ירושלים צו שלום · אונ' לאזין זיא דארט פינדן שלום · דער זאמין פון דעני גנץ פרומי אבותי · שטרקי זיא איט גירעכטיגקייט אונ' שלום טובות איט גוטן זיא צו בשפייזן ווירדיגקייט זיא צו בקריהנין · (כבוד) זיא צו ואכין ערבין · זיא אין דער היך צו ערהיבן: כלא ערפילי איר אן הייסונג · פיהרי אירי (שמחה) · ערפרייאי אירי גיאיין · ער וועקי אירי ער לייזנג: פנה ווענדי דיך זיא צו ער בראין · פר שניידי אירי פייניגר · עאפפנגי איר גיבעט · ער היכי איר פר זאלונג: שמור היטי דיא ישראל וועלכי בטיהגט זיין איט אלות · ערפרייאה דיא פר זאמלט אן שאיני עצרת · שלאגי דייני פיינדי אלזו ווית דוא גשלאגין האשט דיא אנרים איט דער מכה פון בכורים · אלזו וויא איבר דעם ים ספאלטין אויך שטיקר

ויהי

יחיד אומר אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן :

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד : בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד · וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ : וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ : וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ : וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ : וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ :

וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֺתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם : וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ : וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ : הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם : וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נֹתֵן לָכֶם : וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם : וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ : וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ : לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ :

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר : דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת : וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֺת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם : לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֺתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם : אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם :

באשכנז אומרים זה

אֱמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן וְטוֹב הַדָּבָר הַזֶּה עַל אֲבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ עַל בָּנֵינוּ וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל דּוֹרוֹת זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ :

אֱמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן וְאָהוּב וְחָבִיב וְנֶחְמָד וְנָעִים וְנוֹרָא וְאַדִּיר וּמְתֻקָּן וּמְקֻבָּל וְטוֹב וְיָפֶה הַדָּבָר הַזֶּה עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד · אֱמֶת אֱלֹהֵי עוֹלָם מַלְכֵּנוּ · צוּר יַעֲקֹב מָגֵן יִשְׁעֵנוּ · לְדוֹר וָדוֹר הוּא קַיָּם וּשְׁמוֹ קַיָּם · וְכִסְאוֹ נָכוֹן וּמַלְכוּתוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ לָעַד קַיֶּמֶת · וּדְבָרָיו חָיִים וְקַיָּמִים נֶאֱמָנִים וְנֶחֱמָדִים · לָעַד וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים עַל אֲבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ עַל בָּנֵינוּ וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל דּוֹרוֹת זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ :

פוחד סנדלפון · לצד הופן ידפון · למ״ה : טעמי חין יחפון · כתר מהם לספון · ומשביעו לאפון · על ראש מלך מלכי המלכים : יקדש גליצור · המגלה טעמי צור · מפי מלך מלכי המלכים : המשמיע לכל יציר · שנת שובע ובצור · וכל דבר האצור · ברצון מלך מלכי המלכים : חיות ארבעתן · משלשות קדשתן · למלך מלכי המלכים : זועות מאימתן · קופצות בנהמתן · קוראות לעמתן · למ״ה :

והחיות ישוררו וכרובים יפארו ושרפים ירונו ואראלים יברכו פני כל חיה ואופן וכרוב לעמת שרפים לעמתם משבחים ואומרים : ברוך כבוד יי ממקומו :

לאל ברוך נעימות יתנו למלך אל חי וקים · זמירות יאמרו · ותשבחות ישמיעו · כי הוא לבדו פועל גבורות · עושה חדשות · בעל מלחמות זורע צדקות · מצמיח ישועות · בורא רפואות · נורא תהלות · אדון הנפלאות · המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית · כאמור לעושה אורים גדולים כי לעולם חסדו : אור חדש על ציון תאיר · ונזכה כלנו מהרה לאורו · ברוך אתה יי יוצר המאורות :

אהבה רבה אהבתנו יי אלהינו · חמלה גדולה ויתרה חמלת עלינו · אבינו מלכנו · בעבור אבותינו שבטחו בך · ותלמדם חקי חיים · כן תחננו ותלמדנו · אבינו אב הרחמן המרחם רחם עלינו · ותן בלבנו להבין ולהשכיל לשמוע · ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה · והאר עינינו בתורתך · ודבק לבנו במצותיך · ויחד לבבנו לאהבה וליראה את שמך · ולא נבוש לעולם ועד · כי בשם קדשך הגדול והנורא בטחנו · נגילה ונשמחה בישועתך : והביאנו לשלום מארבע כנפות הארץ ותוליכנו קוממיות לארצנו · כי אל פועל ישועות אתה · ובנו בחרת מכל עם ולשון וקרבתנו לשמך הגדול סלה באמת להודות לך · וליחדך באהבה בא״י הבוחר בעמו ישרא׳ באהבה :

שמע

(תהלים ס״ח) (אלפי שנאן ידודון ידודון) דאש איז אין טייטש דיא אלפים דיא היר פֿון הקב״ה דיא האבן פֿר וואנדרט דיא ישראל בייא (מתן תורה) דא זיא הינטר זיך פֿאר (אורח) גנגן זיינן (תחום שבת) דא האבן דיא אלפים ישראל ווייטר גנומן דר צו גיפֿירט אז איר עש לייאנן ווערט אין אחוור פֿון שבועות דיא צוויגיגן אלפים זאלן זיך איין גרוש היר מיט ליבש אפט צו זינגן איין זיס גיזאנג צו הקב״ה דר דא קיניגט איבר אלי קיניגן : רגיון דער באך אויך דעם היאל דר דא הייסט רגיון דר איילט זיך זער צו לויבן הקב״ה דער דא קיניגט איבר אלי קיניגן : בו אין איהם זיין זיך אטהר דיא אלפים דיא דא זיין אייטל ליכט וויא די וועלן דר ניאן איין שירה צו זינגן צו הקב״ה דר קיניג איבר אלי קיניגן : ישורר ער זינגט איין שירה (מיכאל אונ׳ ער זינגט גבריאל) איין לויב צו הקב״ה דער קיניג איבר אלי קיניגן : שואג ער שרייאט דער אלאך (קאומל) אונ׳ אונ׳ אך (גועה) שרייאט (רפאל) אונ׳ ער ביטינט אך דר אלאך (הדרניאל) צו הקב״ה דער קיניג איבר אלי קיניגן : פוחד ער אנגשט פֿר אורא דער אלאך (סנדלפון) פֿון פֿר הקב״ה · אז איין איצנש דער דא האט אורא פֿר איין (אלך בשר ודם) אונ׳ דרינגט זיך אן דיא וואגט ווען ער זיך ניט גנצרן ווייזט פֿר איהם אז טוט אויך דער אלאך פֿר פֿארכט הקב״ה דער דא קיניגט איבר אלי קיניגן : טעמי דיא ריד פֿון תפלות דיא ישראל טוען צו הקב״ה דיא נצאט ער אין זיין גייפֿן אונ׳ אכט איין קעטלייה קרוין דרויש אונ׳ ער וויש ניט דש אורט פֿון הקב״ה דרום ביטווערט ער זיא איט דען (שם המפורש) דא פֿליכט זיא אויף הקב״ה דר קיניג איבר אלי קיניגן : יקדש ער הייליגט הקב״ה דר אלאך גלי צור דער דא אנפלעקט דיא

ביפֿעלונג פֿון הקב״ה אויז אונר הקב״ה

לְפִיכָךְ יְפָאֲרוּ וִיבָרְכוּ לָאֵל כָּל יְצוּרָיו שֶׁבַח יְקָר וּגְדֻלָּה יִתְּנוּ לָאֵל מֶלֶךְ יוֹצֵר כֹּל הַמַּנְחִיל מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִתְקַדֵּשׁ וְזִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ יִתְפָּאַר בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת :

תִּתְבָּרֵךְ מוֹשִׁיעֵנוּ : **תִּתְבָּרַךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ :**

עַל שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְעַל מְאוֹרֵי אוֹר שֶׁעָשִׂיתָ יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה :

תִּתְבָּרֵךְ צוּרֵנוּ מַלְכֵּנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ יוֹצֵר מְשָׁרְתִים וַאֲשֶׁר מְשָׁרְתָיו כֻּלָּם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם · וּמַשְׁמִיעִים בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹל דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם : כֻּלָּם אֲהוּבִים · כֻּלָּם בְּרוּרִים · כֻּלָּם גִּבּוֹרִים · וְכֻלָּם עוֹשִׂים בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה רְצוֹן קוֹנֵיהֶם וְכֻלָּם פּוֹתְחִים אֶת פִּיהֶם בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה וּמְבָרְכִים וּמְשַׁבְּחִים וּמְפָאֲרִים · וּמַעֲרִיצִים וּמַקְדִּישִׁים וּמַמְלִיכִים : אֶת שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא : וְכֻלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה : וְנוֹתְנִים רְשׁוּת זֶה לָזֶה · לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנַחַת רוּחַ בְּשָׂפָה בְרוּרָה וּבִנְעִימָה קְדֻשָּׁה כֻּלָּם כְּאֶחָד עוֹנִים וְאוֹמְרִים בְּיִרְאָה · קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ :

מן מיין טייל קהלות זאגט און דאס

אֶרְאֶלִּים וּמַלְאָכִים · מַקְדִּישִׁים וּמְבָרְכִים · לְמֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים : מוּכָנִים וַעֲרוּכִים · בְּכַנְפֵיהֶם סוֹכְכִים · יוֹם יוֹם מַמְלִיכִים : לְמַ״הַ : תַּקִּיפֵי שְׂרָפִים · תִּשְׁבָּחוֹת מְיַפִּים · לְמַ״הַ : יְקַר אַלְפֵי אֲלָפִים · רִבֵּי רִבְבָן צְפוּפִים · רָאשֵׁיהֶם כּוֹפְפִים · לְמַ״הַ : בְּחוּרֵי מֶרְכָּבָה · מְרַנְּנִים בְּאַהֲבָה · לְמַ״הַ : יְדוּדוּן יוֹצְבָא : בְּהוֹד שִׁירָה עֲרֵיבָה · לְשׁוֹרֵר בְּחִבָּה · לְמַ״הַ : רִגְיוֹן הַנָּהָר · מְאוֹד חָשׁ וְיוֹמְהַר · לְמַ״הַ : בּוֹ לְהִטָּהֵר · חַשְׁמַלֵּי זוֹהַר · חִדּוּשׁ לְהַגְהֵר · לְמַ״הַ : יְשׁוֹרֵר מִיכָאֵל · וִיזַמֵּר גַּבְרִיאֵל : לְמַ״הַ : שׁוֹאֵג קְמוּאֵל · וְגוֹעֶה רְפָאֵל · וּמְהַדֵּר הַדַּרְנִיאֵל · לְמַ״הַ :

פוחד

אראלים די מלאכים די דא הייסן אראלים אונ' זונשט אנדרי מלאכים · די דא הייסן מלאכים דרום דז זי װערן גזאנט צו דען צייט מיט שליחות פון הקב"ה דס װארט פון מלאך מיז טייטש במטן דיא הייליגן אונ' לויבן הקב"ה דר קיניג איבר אלי קיניגן : מוכנים דיא מלאכים זיין אלי צייט בירייט צו זיינם דינשט פון הקב"ה · מיט מירי פליגל (סוככים) זיא בידעקן מיר פיס דארום דז מיר פיס זיין גלייך פיס איינש קאלב דרום דעק זיא צו דיא פיס דז הקב"ה ניט גדענקן זאל צו ישראל דיא זינד פון עגל · דיא קיניגן אלי טאג פר הקב"ה דר דא קיניגט איבר אלי קיניגן : תקיפי דיא שטארקן ברענדיגן מלאכים דיא זאגן שירה לויב צו הקב"ה דר דא קיניגט איבר אלי קיניגן : יקר װערדיגי מלאכים פיל טויזנט אונ' פיל צעהן טויזנט (צפופים) זיא טװערן אונ' בוקן מיט אירם הויבט צו הקב"ה דער דא קיניגט איבר אלי קיניגן : בחורי דיא אויסדר װילטן מינדר (מרכבה) דז מיינט פיר מלאכים דיא אונטר דעם כסא הכבוד זיין דיא זעלביגן לויבן מיט גרוסן בטמפט הקב"ה דר דא קיניגט איבר אלי קיניגן : ירודון דיא מלאכים הייסן (ידודון) דרום דז דר פסוק גיט מין תהלים

אם חל י"ט בשבת אומרים הכל יודוך :

הכל יודוך והכל ישבחוך והכל יאמרו אין קדוש כיי : הכל ירוממוך סלה יוצר הכל : האל הפותח בכל יום דלתות שערי מזרח : ובוקע חלוני רקיע מוציא חמה ממקומה : ולבנה ממכון שבתה : ומאיר לעולם כלו וליושביו שברא במדת רחמים : המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים · ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית : המלך המרומם לבדו מאז המשבח והמפואר והמתנשא מימות עולם : אלהי עולם ברחמיך הרבים · רחם עלינו אדון עזנו צור משגבנו מגן ישענו משגב בעדנו : אין כערכך ואין זולתך אפס בלתך ומי דומה לך : אין כערכך יי אלהינו בעולם הזה · ואין זולתך מלכנו לחיי העולם הבא : אפס בלתך גואלנו לימות המשיח : ואין דומה לך מושיענו לתחית המתים :

אם חל י"ט בחול אומרים זה

המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית · מה רבו מעשיך יי כלם בחכמה עשית מלאה הארץ קנינך · המלך המרומם לבדו. מאז המשבח והמפואר והמתנשא מימות עולם · אלהי עולם ברחמיך הרבים רחם עלינו אדון עזנו צור משגבנו מגן ישענו משגב בעדנו · אל ברוך גדול דעה הכין ופעל זהרי חמה טוב יצר כבוד לשמו · מאורות נתן סביבות עזו · פנות צבאיו קדושים רוממי שדי תמיד מספרים כבוד אל וקדשתו :

אל אדון על כל המעשים ברוך ומבורך בפי כל נשמה : גדלו וטובו מלא עולם · דעת ותבונה סובבים אותו : המתגאה על חיות הקדש · ונהדר בכבוד על המרכבה · זכות ומישור לפני כסאו חסד ורחמים לפני כבודו · טובים מאורות שברא אלהינו · יצרם בדעת בבינה ובהשכל · כח וגבורה נתן בהם · להיות מושלים בקרב תבל · מלאים זיו ומפיקים נוגה · נאה זיום בכל העולם · שמחים בצאתם וששים בבואם · עושים באימה רצון קוניהם : פאר וכבוד נותנים לשמו · צהלה ורנה לזכר מלכותו קרא לשמש ויזרח אור · ראה והתקין צורת הלבנה · שבח נותנים לו כל צבא מרום · תפארת וגדלה שרפים ואופנים וחיות הקדש :

לאל אשר שבת מכל המעשים ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו תפארת עטה ליום המנוחה עונג קרא ליום השבת זה שבח של יום השביעי שבו שבת אל מכל מלאכתו · ויום השביעי משבח ואומר מזמור שיר ליום השבת טוב להודות ליי :

תפר · בזכות אמרי שפר : טוב השוכן רומה · קרב
קץ נחמה · ועורר ישני אדמה : יה שוכן עליות ·
ורב העליליות · עתה כנס גליות : כל אויביך
להאביד · ואוהביך שמחות להרביד · במלכות
משיח בן דוד : למעלה למעלה לרומם · בית
מקדשך השמם · צרים מנו להדמם : מהללים לך
בהגינתם · שור קהל עדתם · ושמע קול זעקתם ·
נגדך בתחן עומדים · ועל דלתותיך שוקדים · ואתך
בהתמד מיחדים : שיחם לפניך יערב · והשכם
מיום קרב · וממחתה כי לא תקרב : עטרם רוב ברכות · וחיים
ארוכות : עדי עד מאריכות : פתח למו אוצרך · וקים עלימו
אמריך · ואל יבושו מסברך : צקון לחשם תשמע · וקול מבשר
להשמע · טובות ונחמות במשמע : קולות ארבע להחישה ·
ולעזרתינו חושה · ולצורך תכחישה : רם על רמים · שמח נפש
עגומים · בבנוי כמו רמים : שבחך בפימו מתנים · וגדלך בלבם
משננים · ויחודך בכל יום עונים : חזו תוקפים שבח והודיה רוחשים ·
ורוננים רועשים ולא חשים : ואותך מעריצים ומקדישים · קדוש :
הכל

אמרי שפר אמרי שבח : שוכן רומה כרום השמים : חיש קבץ · ועורר ישני אדמה תחיה המתים תעוררם · עליות שמים · להרביד לשון רביד וקשוט : להרמם להכרית ולהפסיקם · שור ראה · בתחן בתפלה · בהתמד מיחדים מיוחדים אותך תמיד בכל יום פעמים : שיחם לפניך יערב תפלתם לפניך ותמתק ותקובל : וממחתה כי לא תקרב · כ"ה בישעיה נ"ד רחקי מעשק כי לא תיראי וממחתה כי לא תקרב אליך · מיום קרב מיום של מלחמה : עטרם לשון כיבוד · מסברך מה שמקוים ממך : צקון לחשם שפיכות תפלתם · קולות ארבע קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה · תכחישה תכזב והוא ל' הפסקה · עגומים ל' אבילות :
אמונים

רו ענד דער טרויסטונג · אונ' ערוועקי דיא (מתים) וועלכי שלאפין אונ' רואן אין דער ערדי : יה גאט וועלכר רואט אין דיא ערהויבנה היאל · איינשטר אלר ווערקן · פר זאמלי איצונדר דיא פרטריבני : כל אלי דייני פיינד צו מאכן פרלוהרין · אונ' דייני ליב האבר מיט פריידי צו ציהרן · מיט דעם (מלכות) פון (משיח בן דוד) : למעלה גאנץ אין דר היך צו ערהעלין דיין פרוויסטים (בית המקדש) דיא פרשטערי היידן פון אונז צו שטילן : מהללים זיא לובן צו דיר מן איהרן פייארן · זאגי דיא פר זאמלונג מיהרר געזיינדי אונ' פרנעמי דיא שטים איהרש שרייאן : נגדך געגן דיר טוהן זיא מיט ביטין שטיהן · אונ' צו דייני טיהרן פון דיא שטין טוהן זיא איילין אונ' אן קלאפפין · אונ' דיך טוהן זיא שטעטיגליך מיט (שמע ישראל) איינגן : שיחם לאז איר רידן פר דיר געזיסט זיין · פרהיטי זיא פון דעם שטרייטיג' טאג · אונ' פון ברינגונג דז זי ניט אל צו זיא גנעהן : עטרם אום רינגי זיא מיט פילי (ברכות) · אונ' לאנגים לעבין ביז אויף איביג ערלענגיט : פתח עפני איהני דיין (אוצר) אונ' בשטעטיגי איהני דייני ווארטין · אונ' לאז זיא ניט פר שטאנט ווערדין פון איר האפנונג : צקון דז אויז גיסין איהרש געבעט הערי אן · איין (בשורה טובה) צו מאכין הערן · טובות נחמות צו הערן דיא פיר קולות · פון ששון אונ' שמחה · קול חתן אונ' קול כלה · דער בייא צו איילין · אונ' איילי אונזרי הילפי · אונ' דייני בלייידיגר פר לייקני אונ' פר אמגירי : רם דער הויכי איבר אלי הויכי ערפרייאי · דיא בטריבטי לייבר מיט דעם בית המקדש וועלכש געבויאט מיזט אין דער היך : שבחך דיין רוהם טוהן זיא מיט איהרי איילר ערלינהן · אונ' דיין גרוזמעכטיקייט אין איהרי הערצר רידן · אונ' דיין איינגקייט אלי טאג רופין תוקפים זיא שטארקן רוהם אונ' טואן רוהם שפרעכין · זיא זינגן אונ' שטוראין אונ' טואן ניט שווייגן · אונ' דיך טוהן זיא שטרקן אונ' הייליגן קדוש :
אמונים

ברכו את יי המבורך :

וועֿן דר חזן המבורך אויז האט זאָ קהל דאָז זאָגן :

ברוך יי המבורך לעולם ועד :

דער חזן זאָל אך זאָגן ברוך יי המבורך לעולם ועד :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם יוצר אור ובורא חושך עושה שלום ובורא את הכל: אור עולם באוצר חיים אורות מאופל אמר ויהי :

ווייל דער חזן זאָגט (ברכו) זאָגט דז (קהל יתברך) :

יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא ראשון והוא אחרון ומבלעדיו אין אלהים סולו לרוכב בערבות ביה שמו ועלזו לפניו ושמו מרומם על כל ברכה ותהלה:

וועֿן דר חזן זאָגט אֿת יי זאָ קהל זאָגן דס :

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד :

וועֿן דר חזן המבורך אן היבט זאָ קהל זאָגן דז :

יהי שם יי מבורך מעתה ועד עולם :

פיוסד עש"א ל"ב ברכתו חרוזות

אום כאישון נצרת · חשוך אותה מבצורת · ביום השמיני עצרת : כאתי בתחנון לפניך · לחלות את פניך · ביטה ופקח עיניך · גלה לה יומך · וחמול על עמך · ושמחה ישיגו מעמך : ביום השמיני · שמחות הזמיני · וסכות נא מעני · קדוש : דורשים בתכלית מועדם · גשמי נדבות במעמדם · צפה נא לעודדם : השקיפה עליהם ממרומים · וזכור ברית שלשת קדומים · והמלא על צאצאימו רחמים : ואם עקלו ברשע · חוסה ועבור על פשע · והצמח למו ישע : זועקים אליך בכל לב · הרופא לשבורי לב · כונן מקום עין ולב : הטאם תנאום לכפר · וברית אל תפר

אום זו ישראל : כאישון נצרת כאישון כת עין נשמרת : חשוך לי מניעה : מבצורת מרעבון : בשמיני עצרת כתפלה זו שאני מתפלל בשמיני עצרת : ביטה הביטה : יומך קץ הגלות : הזמיני הכן לי : וסכות וקבל : מעני תפלתי : בתכלית בסוף מועדם והוא שמיני עצרת : במעמדם בתפלתם : לעודדם לחזקם : קדומים אלו האבות : צאצאימו בניו : עקלו עקמו : עין ולב זה בית המקדש שנאמר והיו עיני ולבי שם : ישראל : תנאום תדבר אמרי :

אום דאָז איז דז אוּמרן אפפֿיל אין אויג גיהיטיטי פֿאליק פֿר לאיידי זיא פֿון הונגרס נויט. דורך תפלה אלז זיא טואן דעם טאָג (שמיני עצרת) : כאתי איך קום מיט ביטן פֿר דיר · צו בעטין דייני טליגהי · זוג אוני עפינה דייני אויגן : גלה ענדעקי איהר דיין טאָג פֿון דער (גאולה) · אוני ערבארמי דיך איבר דיין פֿאליק · זאָמוי זיא פֿון דיר ערפֿרייאֿן (שמחה) : ביום אין דיזם אכטן טאָג · בירייטי איר אין (שמחות) · אוני פֿר נעמי דאָך איין ביטליכס רידן · קדוש דוא הייליגר : דורשים זיא פֿארשין אין ענד פֿון איהרי (יאָמים טובים) אין (שמיני עצרת) · אויך בווילגליכי רעגן פֿון גאָט אין איהרין שטיהן צו טוהן (תפלה) · זוגי דאָך · זיא צו שטרקן · השקיפה זוגי אויך זיא פֿון דיא היאל · אוני דענקי דען (ברית) פֿון דיא דרייא ערסטה (אבות) · אוני ערפֿילי איבר דיא פֿון איהנין אויז גינאדגי קינדר בארמהערציגקייט · ואם אוני וועֿן זיא אך הבין פֿרקריאיט איט בויזהייט · בשיצי אוני איבר פֿאהרי אויך דיא איסטאטין אוני אוכזי צו איהנן ספראָגן הילפֿי : זועקים זיא שרייאין צו דיר אט גאנצין הערצין · דער דאָ היילט דיא גיבראכני הערצר · בירייטי אין דז (בית המקדש) וואו הין גריכטיט אייט איהרס אויג אוני הערץ : הטאם אירי זינדי זאָלסטו ספרעכין צו פֿרגעבן אוני דען (ברית) ניט פֿר שטערין · איט דעם (זכות) די היפשי ריד דער (תורה) : טוב דער גוט גאָט דער דאָ רואיט אין הויכין היאל · גינענהי (הי"ש)

יוצר לשמיני עצרת

הַגָּדוֹל

בִּכְבוֹד שְׁמֶךָ · הַגִּבּוֹר לָנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ : הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא : שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ · וְכָתוּב רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה :

בְּפִי י שָׁרִים תִּתְהַלָּל · וּבְדִבְרֵי צַ דִּיקִים תִּתְבָּרֵךְ · וּבִלְשׁוֹן חֲ סִידִים תִּתְרוֹמָם · וּבְקֶרֶב קְ דוֹשִׁים תִּתְקַדָּשׁ :

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאַר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר · שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל הַיְצוּרִים לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר לְבָרֵךְ וּלְעַלֵּה וּלְקַלֵּס עַל כָּל דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ :

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ כִּי לְךָ נָאֶה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וְזִמְרָה עוֹז וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדֻשָּׁה וּמַלְכוּת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל בַּתִּשְׁבָּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת · הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה · מֶלֶךְ אֵל חֵי הָעוֹלָמִים :

וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כֹּחַ אֲדֹנָי · כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר : זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה :

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵיהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִּרְעוּתֵיהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵיהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן · וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן :

אָמֵן יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא יִתְבָּרַךְ : שְׁמוֹ וְיִתְעַלֶּה זִכְרוֹ לָעַד וּלְנֶצַח נְצָחִים :

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵיהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵילָא מִכָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא · דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן :

ברכו

עַד שֶׁמַּגִּיעִים לְשַׁעַר הַקָּדִים · קָדִימָה אֲחוֹרֵיהֶם וּפְנֵיהֶם הוֹפְכִים לְמַעֲרָב וּמִתְוַדִּים · טוֹפְפִים עֵינֵינוּ לְיָהּ וּלְיָהּ אָנוּ קוֹדִים · נְעָרוֹת וּזְקֵנוֹת מְאַשְּׁרִים אַנְשֵׁי מַעֲשֶׂה וַחֲסִידִים : דְּבַר הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מַגִּיעַ שִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן לַיְּהוּדִים : חֶדְוַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה אֲבוּקוֹת שְׁמוֹנָה לְנַטְלָה · זוֹרֵק אַחַת מִיָּדוֹ וְאַחַת מְקַבְּלָה מִלְמַעְלָה · וְאֵין אַחַת נוֹגַעַת בַּחֲבֶרְתָּהּ בִּזְרִיקָהּ וּבְקַבָּלָה · מְשַׂחֵק בְּכוֹסוֹת שְׁמוֹנָה וְגַם בִּשְׁמוֹנָה מַאֲכִילָה · נוֹעֵץ גּוּדְלוֹ בָּאָרֶץ וְהָרִצְפָּה נוֹשְׁקָה לָהּ · וְהָעָם מְחַלְּלִים בַּחֲלִילִים וּשְׂמֵחִים שִׂמְחָה גְּדוֹלָה · בְּשִׂמְחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה הִלֵּל מְהַלֵּל בְּהִלּוּלִים · אֲנִי כָּאן הַכֹּל כָּאן לְנַחֵם אֲבֵלִים · תָּבֹא לְבֵיתִי וְאָבֹא לְבֵיתְךָ בְּלִי רִשׁוּלִים · בְּכָל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַזְכִּיר אֶת שְׁמִי בְּסַלְסוּלִים · אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבֵרַכְתִּיךָ לִנְטוֹת שָׁלוֹם כְּנַחֲלִים ·

יְבָרֶכְךָ יְיָ מִצִּיּוֹן וּרְאֵה בְּטוּב יְרוּשָׁלָיִם :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ · פּוֹרֵס סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלָיִם :

לשבת וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם : בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִיא לְעוֹלָם כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְיָ אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ :

לשלש רגלים וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מֹעֲדֵי יְיָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :

דש טייטש אוני פירוש פון מעריב תמצא ברוך כ"ו

אוני אן אורט (שמונה עשרה) גלייך דיא ערשטי נכט פון סוכות ווערשטו געפינדן ברוך כ"ט : אוני אן זאגט (את יום שמיני עצרת החג הזה) דער נאך זאגט אן קדיש : עלינו : קדיש יתום : יגדל : הגדול

אוני שטיגן מיט איין אנדר · גינגן אוני ביז זיא קומן אן דעם טאהר אויף מזרח זייט · זיא ווענדיטן דען רוקן צו (מזרח) אוני איהר פנים אויף (מערב) זייט אוני וואהרן (מתודה) · מיר אבר שווענגן אונזרי אויגן צו גאט · אוני צו גאט טואן מיר זיך בוקן · דיא יונגי ווייבר אוני אלטי מאן אלי פר שטערקיטן מיט לויב דיא פרומי לייט ווייגן איהר פרומקייט · אזו דז געשריבן פון (קינג הקב"ה) אוני זייני רעכטן גירייכן · וואהר (שמחה אוני ששון) צו דיא יהודים : חדות דיא פריידי פון (בית השואבה) וואהרי אכט פאקלן צו נעמן · איינס פון הענדן אין דיא הייך צו ווארפן · אוני איינס פון אויבן צו עמפפאנגן אוני קיינס ניט אן דעם אנדרן אן צו ריהרן אין דעם ווארפן אודר אין דעם אויף פאנגן · איינר וואהר שפיהלן מיט אכט בעכר · אוני אך מיט אכט מעסיר · איינר שטעקיט דיא דוימן אין דער ערדי אויף ווענדי אלזו ער זיך העלטיט אוני דיא ערדי קושיט · אוני דז פאלק טאנצטי מיט פייפן אוני פרייטן זיך איין גרושי שמחה : בשמחת ביא דער שמחה פון בית השואבה וואהר (הילל) ווייבן מיט לויבונג · די שכינה זאגט בין איך דא מוזט אליס דא צו טרייסטן דיא אבילים פון יר טלים · דוא זאלסט קומן אין דיא שול אין הויז · אזו זול איך קומן אין דיין הויז אהני זוימונג · אויף אלן ארטן שפריכט גאט וואו איך ווערדי אלז גידענקן איין נאמן מיט לויבונג · וויל איך צו דיר קומן דיר צו זייגן שלום אזו די בעך · גאט זאל דיך זעגנן פון ציון · אוני זאלסט זעהן אין דעם גוטן פון ירושלים : ברוך וכו' :

מִימוֹת בְּרֵאשִׁית חֲשׁוּבָה הִנִכְנָסִים לַעֲזָרַת נָשִׁים תִּקּוּן גָּדוֹל לְהֵטִיבָה הֵי
סוֹדְרִין נָשִׁים מִלְּמַעְלָה וַאֲנָשִׁים מִלְּמַטָּה מִלְּהִתְעָרְבָה ׃ הָשִׁיבָה לִּי
שְׂשׂוֹן יִשְׁעֲךָ וְרוּחַ נְדִיבָה ׃ עוֹמְדוֹת שָׁם מְנוֹרוֹת שֶׁל זָהָב עֲשׂוּיוֹת ׃
פַּרְנוֹס רוּם גָּבְהָן חֲמִשִּׁים אַמּוֹת מְנוּיוֹת ׃ צָפוּ עַל רָאשֵׁיהֶם אַרְבָּעָה
סְפָלִים זְהָבִיּוֹת ׃ קְבוּעוֹת סֻלָּמוֹת אַרְבָּעָה לְכָל אַחַת אֲחוּיוֹת ׃ רוֹבִים
פִּרְחֵי כְהֻנָּה בָּהֶם עוֹלִים עֲלִיּוֹת ׃ רָנּוּ שָׁמַיִם כִּי עָשָׂה יְיָ הָרִיעוּ תַּחְתִּיּוֹת׃
שֶׁמֶן מִלְאוּ אַרְבָּעָה כַּדִּים וּבִידֵיהֶם מַעֲלִים ׃ תּוֹךְ כָּל סֵפֶל שְׁלֹשִׁים
לוֹגִין מַטִּילִים ׃ יוֹתֵר מִשְׁבָּחִים מִמְּהַלֵּךְ עֲקֵב בְּצַד גְּדֵלִים ׃ סְמַרְטוּטֵי
בִּגְדֵי כְהֻנָּה הָיוּ מַפְקִיעִים פְּתִילִים ׃ פּוֹקְעִין וּבָהֶם מַדְלִיקִין לְהָאִיר
נֵרוֹת בְּהִילִים ׃ לְעוֹשֵׂה אוֹרִים גְּדוֹלִים ׃ בְּהַעֲלוֹת בְּנֵי אַהֲרֹן אֶת
הַנֵּרוֹת אַרְבָּעָה ׃ רוֹאִים בְּחַצְרוֹת יְרוּשָׁלַיִם וּבוֹרְרִין לְאוֹרָהּ זֶרַע ׃
נְקִיִּים וְאַנְשֵׁי מַעֲשֶׂה בַּאֲבוּקוֹת מְרַקְּדִין לְרַקְּעָה ׃ תּוּפִּים לְוִיִּם
בִּמְחוֹלוֹת וּמְהַלְּלִים בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה יִתְקְעוּ הַכֹּהֲנִים בַּחֲצוֹצְרוֹת עַד
קְרוֹת הַגֶּבֶר לְהָרִיעָה ׃ וּשְׁאַבְתֶּם מַיִם בְּשָׂשׂוֹן מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה ׃
נוֹעֲדִים לְמַעֲלָה הָעֲשִׂירִית תָּקְעוּ וְהֵרִיעוּ בַּאֲחָדִים ׃ הוֹלְכִים וְתוֹקְעִים

עד

דא הין איבר פֿארן · נאך דיא לערונג אונ' אורדנונג פֿון (אלכות) זיין אויך גנגן אלי אלמנם בילדר · זא וואהרן טיהאן די טריט
אין דעני טוא פֿון דער בווילגטיט אכטר (ישראל · דיא אבות) די פֿאהר געהאי אונ' פֿעלזין דען פֿין דעם זעלביגן ברונן הבן
זיך גטרענקט אלי הירטן דיא ישראל : כל דיא גנלי הירדייא וואהרן זיך דורט פֿר זאמלן אן לו הערן אונ' לו פֿר נעאן · לו
טעפֿפֿן (רוח הקודש) דורך דער (שאחה) פֿון (בית השואבה) · איין טייל אונ' היפֿטי (אגוה) אייט עס פֿון (סטת יאי
בה אסית) אן גיאכֿט גוועזן · זא זיינן מריין גנגן אין דער (עזרה) פֿון דיא ווייבר · אונ' דורט איין גרויסי פֿרייליטונג לו
רעכֿט גיאכֿט אונ' גיארדניט דיא ווייבר אובין ביזונדר לו זיצן אונ' דיא אמן אונטן ביזונדר דז זיא זיך ניט אונטר אנגדר
פֿר איטן זאלטן : קעהרי לו איר ווידר פֿריידי דיינר הילפֿי · אונ' איין בווילגטם גאיהט : עומדות דורט זיין גשטנדן
(אנורת) אויז גאלד גיאכט · דיא בשפייזונג איהרר היך זיינן אויך פֿופֿציג איהלן גליהלט · עס וואר גלזגט אויף איהרי
הייביטר פֿון דער (אנורה) פֿיר גאלדינין בעקן פֿעסט גיאכֿט · פֿיר לייטרן וואהרן לו איין יעגליך בעקין איינה בהעפֿטט
אויך וועלכי דיא יונגי קינדר פֿון דיא (כהנים) זיינן ארויף גיגאנגן · זינגיט איר היאל אלז גאט ערשאפֿן האט טאלויט דיא
אונטרשטי דער ערדי : שמן איט איהל הבין זיא פֿיר קריג גיפֿילט · אונ' איהרי הענדן · דיא לייטרן הרויף גבראכֿט ·
אין יעגליכן בעקן הבן זיא דרייסיג אאס געאסן · דיזי וואהרן אעהר גריהאט אלז דיא (כהנים) וועלכי וואהרן גנגן איט זאיין
שוועהרי לאסט פֿום אויף פֿוס · אויז לואפן פֿון דיא לעררישניקליידר פֿון דיא (כהנים) האבן זיא דרויז גדרעהיט
לוילכֿן · איט וועלכי זיא אן גילונדן הבן לו לייכֿטן דיא ליכטר פֿון דער (אנורה) איט ערלייכֿטונג · לו דעם ערשאפֿיר דער
גרויסי לייכֿטר · (דיא זון אונ' לבנה) : בהעלות אלז דיא קינדר אהרן אן לינדטן דיא פֿיר לייכֿטר · זעהיטי אאנאן אין אלי
היף אין רושלים · אונ' קונטי ביים איהרי העלליקייט זאאן אויז לעזין · דיא פֿרואי אונ' לייטי פֿון גוטי (אעשים) וואהרן
איט פֿאקלן אין איהרי הענדן טנלן אונ' הופֿפֿן · דיא לוים הבן גפֿויקט איט טנלין אונ' פרייזטן איט קלינגינדי שאלונג · דיא
(כהנים) האבן גיבלאזין אויף טרואפיטן לו שאלין ביזדער האן גקרעהיט לו שאלין · אונ' איר זאלט וואסר שעפֿפֿן איט
פֿריידי פֿון דעם קוואל דער הילפֿי : נועדים זיא פֿר זאאליטן זיך אויף דער לעהטיסט אפֿיל אין (בית המקדש) · בלאזטין

אונ'

הָרַחֲמִים לְרַחֲמוֹ · גּוֹאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל :

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם · וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לַחַיִּים · וּפְרוֹס עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ · וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ · וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ · כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה · כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה · וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ · לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם : וּפְרוֹס עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ :

שְׁמִינִי שְׁתֵּי שְׂמָחוֹת תְּכֵפוֹת בִּכְפָלַיִם · תַּעֲלֵנוּ בְשִׂמְחָה וְתִטָּעֵנוּ בִּזְבוּלַיִם · יָפָה וּבָרָה סַכֵּךְ בִּזְבוּלָיִם וְשַׁאֲלוּ אֶת שְׁלוֹם יְרוּשָׁלָיִם :

סימן שד״ע״ב א״ב וסם המחבר יוסף בר נתן הקטן חזק ואמץ

אוֹדוֹת בְּאֵר הַמַּיִם · אוֹת הִיא לְאֶזְרָחִים · בַּעֲבוּר תִּהְיֶה לִי לְעֵדָה בְּאֶרֶץ צִיִּים · גְּמוּל מַשְׂכֹּרֶת שְׁלֵמָה עָלַי בְּאֵר מִנַּחֲלַיִם : דְּגָלִים אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה חֻמְּשֵׁי תּוֹרוֹת חַיִּים · הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר מְצוּיִים : וַיִּמְצְאוּ שָׁם בְּאֵר מַיִם חַיִּים : וְהִנֵּה בְּאֵר בַּשָּׂדֶה צִיּוֹן מְצֻיֶּנֶת בַּשְּׁעָרִים · זְמוּנִים שָׁם שְׁלֹשָׁה עֶדְרֵי צֹאן אַבִּירִים · חוֹגֵג לְדַדֵּם בְּקוֹל רִנָּה בַּסָּךְ עוֹבְרִים · טַכְסִיס מַלְכוּת יַעֲלוּ לֵרָאוֹת כָּל זְכוּרִים · יָפוּ פְּעָמַיִךְ בַּנְּעָלִים בַּת נְדִיבִים וְצוּרִים · כִּי מִן הַבְּאֵר הַהִיא יַשְׁקוּ הָעֲדָרִים : כָּל הָעֲדָרִים נֶאֶסְפוּ שָׁמָּה לִשְׁמוֹעַ וּלְהַקְשִׁיבָה · לִשְׁאוֹב רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ בְּשִׂמְחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה · מִצְוָה נָאָה וְיָפָה מימות

אודות לרדם ל׳ כענוע ; בסך ל׳עגלה: אחויות מחוברו׳ : רובים כערו׳קטני׳: סכרטוטי׳ ר״ל סחקי : בגדי כהונה היו עושים מהם פתילות: רשולים ל׳ עגלות :

שמיני פור דער אכטי טאג הייסט איין בזונדר (יום טוב) פאר זיך זעלבסטן · אלס בזונדר (גורל) צו ווערפן אונטר די כהנים · טהחינו צו מאכן · הייסט איין בזונדר רגל · אנדרי (קרבנות) · איין אנדרן (שיר) האבן די (לוים) גזאגט · אונ׳ איין בזונדרי (ברכה) האט מאן גיזאגט · דער טטרקי גאט פר דעם ווינטר האט ער איהם בפעדריט דמאיט דיא ישראל זאלן גוטי וועגי הבין (עולה לרגל) צו זיין · אונ׳ ווידר היים צו קומן מיט גוטן וועטר · פר נעאי אונ׳ אויז ספרייטי באראה ברלי׳קייט איהם צו ערבארמן : אונזר ערלייזר גאט צבאות מיט זיין נאמן ; ברוך וכו׳ :

שמיני שתי אן (שמיני עצרת) זיין צוויא (שמחות) פר טאפפילט אונ׳ צו זאמן ביהעפטיט ברענגי אונז אויף מיט פריידי אונ׳ פפלאנצי אונז אין דער הערבעריג · פון (ירושלים) · דיא שיהני אונ׳ לויטרי ישראל בהעפטי אין דער הערבריג דז (בית המקדש) · אונ׳ פארשט דען פרידן פון (ירושלים) : אורות דיא גשעפטן פון וואסר ברונן פון (שמחת בית השואבה) איז איין (אות) צו דיא ישראל דיא קינדר אברהם) וועלכר הייסט (אזרח) · אום צו זיין צור בצייגונג דעם ברונן אין דעם וויסטן לנד (מדבר) · איין פר געלטונג אונ׳ גנלי בילאהונג אלז זיא זאגטן עש גיאי אויף דער ברונן אויז דימטאהל : דג׳ים דיא פיר פאנירן · אונ׳ דיא פינף (חומשים) וועלכי הייסן (תורת חיים) · איזט אלש גשריבן אונ׳ אין (ספר) אן גיליינט · אלז וויא שטיט · אונ׳ זיא פינדיטן דורטן איין ברונן קוועלינדי וואסיר : והנה אונ׳ נון עש וואר איין ברונן אויף דעם פעלד פון (ציון) · פרלייכינט אונטר דיא גלצהלטי טארן · וואו דורט אן בירייט וואהרן דרייא טטרקי סמך הירדייאן · דז זיינן (כהנים · לוים · ישראלים) · פייארן צו הופפן מיט איין שטים גזאנג אונ׳ מיט פיל פאנק

הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת: שְׁמִינִי פּוֹנִים מִסֻּכָּה לְחָצֵר בִּיתוֹן · צָרִיךְ שְׁבִיתָה וְלִינָה מִבִּיתוֹן · בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי שַׁבָּתוֹן: שְׁמִינִי קָדוֹשׁ חֲנֻכַּת הַבַּיִת כְּהֻמְלָה · רוֹזְנִים בָּרְכוּ לַמֶּלֶךְ לְהַצְלַח · בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי שִׁלַּח: שְׁמִינִי שְׁבִי גוֹלָה פְּלֵיטָה הַנִּשְׁאֶרֶת · תָּקְפוּ שִׂמְחָה בְּעֹז וְתִפְאֶרֶת · בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת: חזן שְׁמִינִי יוֹסִיף בְּעֵת רִצּוּי נְבוּאָה · תּוֹקֶף הֶזְיוֹן קָרְבָה וְתָבוֹאָה · בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהָלְאָה:

שְׁמִינִי טָבְעוּ יָצָא מֵרֹאשׁ צוּרִים · יָם רָאָה וַיָּנֹס בְּמִסְתָּרִים · כְּנֵד נִצְּבוּ מַיִם אַדִּירִים · לְגוֹזֵר יַם סוּף לִגְזָרִים: בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם:

מִי כָמֹכָה בָּאֵלִים יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא: מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה

שְׁמִינִי מוֹעֵד קָרוּי זְמַן אֲסִיפָתֵנוּ · נַרְבֶּה לֵיל אַחֲרוֹן לְשִׂמְחָתֵנוּ · סִלְסוּל שִׁיר וְהַלֵּל קְרִיאָתֵנוּ · עֱנוּ לַיְיָ בְּתוֹדָה זַמְּרוּ לֵאלֹהֵינוּ: זֶה צוּר יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ: יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד · וְנֶאֱמַר כִּי פָדָה יְיָ אֶת יַעֲקֹב · וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ:

שמיני פזר קשב ראשי תיבות על מעלות יום השמיני שאחר השמיני · כיום הוא גירל זמן שאומרים בו שהחיינו: רגל בפני עצמו שאומרים שמיני חג העצרת ולא חג הסכות · וי״מ על שעולם לענין אבלות לז׳ ימים: קרבן שלא היה מקריב בו אלא פר א׳: שיר מיוחד היה להם לל׳ יום מזמור שיר ליום השמיני: ברכה שמברכים המלך בו: מפני ההורף הקדימו עיי״ש שאחז״ל עם״ה ראוי לאחרו: אודנא

שְׁמִינִי פַּזֵּר קֶשֶׁב בִּפְנֵי עַצְמוֹ · צוּר מִפְּנֵי הַחוֹרֶף הִקְדִּימוֹ · קֶשֶׁב פַּזֵּר רחמים

וויא מיר (סעודה פון מיר אך) דורך מיין איבריגי ליבשאַפֿט מיט זיינם מיילינגן זאָמן פֿרקניפפֿיט אן דעם טאָג פֿון (שמיני עצרת: שמיני פונים אן (שמיני עצרת)· רויאן זיא אויז דער סוכה ווידר צו וואהנן אין הויז זיינט הויא · דען זיא האבן אוזן רואן אוני נעבטיגן אויזר דעם הויז אין דער סוכה אן אכטן טאָג זאָל זיין רואונג פֿון (יום טוב) : שמיני קדוש אַלז דז היילגן פֿון (חנוכת הבית) וואר בשלאָסן · וואהרן די הערן פֿון ישראל זעגנין דען אלך צו בגליקן · אוני אן אכטן טאָג האט ער דז פֿאָלק וועק געשיקט : שמיני שבי דיא ווידר קעהרר אויז דער גולה דיא ענטרינונג דער איבר גבליבנה · הבן פֿר שטערקט פֿריידי מיט אאכט אוני פרשאַט אן (שמיני עצרת) : שמיני יוסיף זאָל ער פֿר אצהרן אין צייט דער בווילינג דער (נבואה) · דז שטארקי וויינזאגונג פֿון דער (גאולה) · זאָל ער געהן אוני ברענגן · אן דעם אכטן טאָג אוני ווייטר: שמיני טבעו דז אכטי צו זיין געהיילגט · מיזט אויז גגנן פֿון דעם הויבט פֿעלזן (הקב״ה) · אַלז דז (ים) אים געזהן אוני וועק גלאַפֿן אין פֿר באָרגינים · אַלז מיין אויאר האבן זיך געשטעלט דיא שטארקר וואסיר · פֿר גאָט דער צערטיילט דיא וואסיר אויף שטיקר · בגילה ברנה וכו׳:

שמיני מועד דער אכטי טאָג (יום טוב) ווערד הייסט צייט דער פֿרזאמלונג אונזר (תבואה) · וואָלן איר די לעצטי נאכט פֿר אעהרן צו אונזר (שמחה) · לויב זינגן אוני אונזר הלל לייאן · טרייאט צו גאָט מיט ערקענטנוס · לויב זינגט צו אונזר גאָט : זה צור וכו׳:

אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם ׃

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ · כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵין זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ · הַפּוֹדֵינוּ מִיַּד מְלָכִים · מַלְכֵּנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל הֶעָרִיצִים · הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ · הַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ · הָעוֹשֶׂה גְדוֹלוֹת עַד אֵין חֵקֶר · וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר · הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵנוּ · הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת אוֹיְבֵינוּ · וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שׂוֹנְאֵינוּ · הָעוֹשֶׂה לָנוּ נִסִּים וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם הַמַּכֶּה בְעֶבְרָתוֹ כָּל בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם וַיּוֹצֵא אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם · הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יַם סוּף · אֶת רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע · וְרָאוּ בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל · לְךָ עָנוּ שִׁירָה ·

יוסד ע״פ א״ב וגם המחבר יוסף חזק

באחד בראשון אחר נחרב ניסן : גני הפיחי זה שמוכו למילואים : פמיט

שמיני אחד באחד בראשון נתעלה · באתי לגני אחותי כלה · ביום השמיני כלה ׃ שמיני גני הפיחי סמי קטורה · דביר הקודש נעטר בעטרה · ביום השמיני קרא ׃ שמיני המתקדשים והמטהרים איש בתורתו · וכל אחד ואחד יביא כפרתו · ביום השמיני לטהרתו · שמיני זכה בשביעי באי אפשר מאתמול · חקיו ומשפטיו לישראל לעמול · ביום השמיני ימול ׃ שמיני טורם אפרים לפני מנשי · יגזור אמר ויקם להשיא · ביום השמיני נשיא ׃ שמיני כי יולד בעדר מכלאה · לקרבן אשה ירצה בהעלאה · מיום השמיני והלאה ׃ שמיני מזכירין גבורות גשמים בעתירה · נקרא בו הלל לגמרה · ביום השמיני מקרא ׃ שמיני סעודת המלך בחבה מיתרת · עם בנו יחיד מקשרת · ביום השמיני

שמיני אחד· אם אכטן טאג פון אדמים ׳דער איינציגי גאט · אן ערשטן טאג אין ערשטן (חדש ניסן) וואורדי ערהובן · אלס ער זאגט איך בין קומן אין (משכן) איין גארטן צו דיא ישראל איין שוועסטר די כלה ׃ שמיני גני אן אכטן טאג וואורדי איין גארטן דז (משכן) אן גבלאזן איט קרייטר צום (קטורת)· דער היליגי פלאטס וואורדי גקריהנט איט קרוין · אלס אן אכטן טאג (משה רבינו) דעם (אהרן הכהן) רופטי ׃ שמיני המתקדשים דיא זיך היליגטן אוני רייניגטן יעגליכר אחן נאך זיינר רעכטי וואו אוזטי איין יעגליכר ברענגן זיין (כפרה) · אן אכטן טאג צו זיינר (טהרה) ׃ שמיני זכה דער אכטי טאג איין (ברית מילה) ווען עס ווער אן שבת · וואס אן ניט העט קענן טואן פון גסטרן · איזט דיא גזעצי אוני רעכטי איין ישראל זיך דא איט צו באיהן · אן אכטן טאג (אז) צו זיין ׃ שמיני טורם ער איזט ביפעדריט ווארדן (אפרים פר מנשה) · דורך (הקב״ה) דער דא ביפעליטי · אוני בשטעריגטי צו ערהיבן · אן אכטן טאג צום נשיא ׃ שמיני כי ווען וואס גבהרן ווירד אונטר איינה הירד (בהמות) אויז דעם שטאל · צו איין ברענגן אופפר זאל עס זיין בוואליגט אויך צו ברענגן · פון דעם אכטן טאג אן ווייטר ׃ שמיני מזכירין אמן אאכט דענקן (תפלה) פון דיא שטארקי רעגן איט פייל ביטן ׃ הלל ווירד אן איהם גאנץ אויז גליינט · שמיני עצרת איקרא קדש ׃ שמיני סעודת דער (שמיני עצרת) איזט מאך

ווא ב פן יט ב

אהבת עולם בית ישראל עמך אהבת · תורה ומצות חקים ומשפטים אותנו למדת על כן יי אלהינו בשכבנו ובקומנו נשיח בחקיך : ונשמח בדברי תורתך ובמצותיך לעולם ועד כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה · ואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים :

שמיני הוא ושביעי אתתים בבריתם · ובשלש עשרה בריתות נחתם : זכרו לעולם לאבות ולביתם · חשק יי לאהבה אותם : ברוך אתה יי · אוהב עמו ישראל :

שמיני הוא ושביעי אתתים ל׳ אות או מוכפ : ובשלש עשרה בריתות · י״ג בריתות נכרתו על המילה : באחד

יחיד אומר אל מלך נאמן :

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד : ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד · ואהבת את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך : והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך : ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך : וקשרתם לאות על ידך והיו לטטפת בין עיניך : וכתבתם על מזזות ביתך ובשעריך :

והיה אם שמע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את יהוה אלהיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם : ונתתי מטר ארצכם בעתו יורה ומלקוש ואספת דגנך ותירשך ויצהרך : ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת : השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם להם : וחרה אף יהוה בכם ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר יהוה נתן לכם : ושמתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם אתם לאות על ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם : ולמדתם אתם את בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך : וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך : למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע יהוה לאבתיכם לתת להם כימי השמים על הארץ :

ויאמר יהוה אל משה לאמר : דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם לדרתם ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת : והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות יהוה ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם : למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדשים לאלהיכם : אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים

אני

שמיני דער אכטין (בריאה איזה) אונ׳ דעם זיבינטי אלז (שבת) זייני פֿר אייניגט אין איהרין (בריאה): אונ׳ מיט דרייא צעהן אמהל (בריאה) גיזיגלט · זיין אנדענקן זאל זיין צו איבג צו דיא (אבות) אונ׳ איהר הויז גיזינד · דען גאט המט גלוסטיט זיא צו ליבן :

שמיני

הושעת סָגָר בְּיַד יִשְׁבִּי בְּנֹב הַגִּתִּי · עָזְרוֹ אֲבִישַׁי וַיַּךְ אֶת הַפְּלִשְׁתִּי : כ״ה

הושעת פָּקִיד כְּנָדַר שֶׁבַע מִמְּעוֹנוֹ · צָפִיתָ לִישׁוּעוֹ וְשׁוּבוֹ לִמְלוֹנוֹ : כ״ה

הושעת קָצָב פַּר וְשַׁעְתּוֹ לְמַעְלָה · רְצַפְתָּ הָאֵשׁ וְגַם הַמַּיִם אֲשֶׁר בַּתְּעָלָה : כ״ה

הושעת שָׁנָּע לְךָ כִּי מֵת הַיֶּלֶד · תָּשַׁב רוּחוֹ אֵלָיו וְחָם בְּשַׂר הַיֶּלֶד : כ״ח

הושעת שׁוֹמְרֵי מִצְוֹת וְחוֹכֵי יְשׁוּעוֹת · אֵל לְמוֹשָׁעוֹת · וְהוֹשִׁיעָה נָא : אֲנִי וָהוֹ הוֹשִׁיעָה נָא :

הוֹשִׁיעָה אֶת עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת נַחֲלָתֶךָ וּרְעֵם וְנַשְּׂאֵם עַד הָעוֹלָם : וְיִהְיוּ דְבָרַי אֵלֶּה אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתִּי לִפְנֵי יְיָ קְרוֹבִים אֶל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יוֹמָם וָלָיְלָה לַעֲשׂוֹת מִשְׁפַּט עַבְדּוֹ מִשְׁפַּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ : לְמַעַן דַּעַת כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ · כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד :

קדיש שלם : עלינו : קדיש יתום : יגדל

מעריב ליל שמיני עצרת

בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבוֹרָךְ : והקהל עונין בָּרוּךְ יְיָ הַמְבוֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים · בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עִתִּים · וּמַחֲלִיף אֶת הַזְּמַנִּים · וּמְסַדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ · בּוֹרֵא יוֹם וָלָיְלָה · גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר : וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה · וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ : אֵל חַי וְקַיָּם תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד :

שְׁמִינִי אוֹתוֹתָיו וּמַעֲשָׂיו בְּסֵפֶר כְּתוּבִים · בְּאָדָם וּבִבְהֵמָה שְׁמִינִיּוֹת חֲבִיבִים · גַּם לְשִׂמְחָה וּלְמוֹעֲדִים טוֹבִים · דִּבְקוּ מוֹנֶה מִסְפָּר לַכּוֹכָבִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים

אהבת

ערטרעקיט זייני בלידיגר אין איהרן רייזין אונ׳ גינגן אין זיכרהייט כ״ה : כהו טהורים אלז וויא דוא האסט געהאלפין דיא רייני ישראל אלז זיא דיא אלרים אמכטן שוועהר ארבייטן אין לייאין · וואהרין נידרין אין דער טיפגוס פון ים אלז איין שטיין · כ״ה : כהו כליל אלז וויא דוא האסט געהאלפין דעם בקריהנטן אשה רבינו אלז ער איין געשטאלט וואהר פר הוילן אונ׳ ליגיט אין איין המאלך · האסטו איהם ביהעפטיט אונ׳ לו זויגין גיגעבן אין טויש זיינר אוטר · כ״ה : כהו מוצנף אלז וויא דוא האסט געהאלפין אהרן הכהן וועלכר אום געוואונדן וואהר איט ליינין קליידר · דא ער זינדיגט אונ׳ גאט איבר איהם לירניט · האט דערנאאין אשה רבינו זייניט וועגן גיבעטן זוא מוזט ער ווארדן געשטערקט · כ״ה : כהו סגר אלז וויא דוא האסט געהאלפין דוד המלך דער איבר אנט ווארט וואהר אין הנד דיא איין וואהנר פון (נוב אונ׳ גת) · (אבישי) שטונד איהם בייא אונ׳ שלאגיט דיא פלשתים · כ״ה : כהו פקד אלז וויא דוא האסט געהאלפן גבוכד נלר וועלכר וואהר זיבן יאהר פר וואגילט פון זיינר וואהנונג · האסטו געזוגט לו זיינר הילף אונ׳ איהם ווידר קעהריט לו זיין הערבעריג · כ״ה : כהו קצב אלז וויא דוא האסט געהאלפין (אליהו) וועלכר געשטעלט איין שטיאר לום קרבן · אונ׳ דוא איהם פר נואן אויבן אין היאל האסט ביהעפט די פייאר איט דעם וואסיר וועלכס אין טייך וואהר עס לו פר טרוקנן · כ״ה : כהו שנע אלז וויא דוא האסט פר נואן (אליש) אלז ער לו דיר שרייאיט · וויא געט ארבן וואר די קינד פון שונאית · קעהריטטו ווידר לו איהם דען אטום אונ׳ עס ער הילט זיך די פלייש פון דעם קינד כ״ה : כהו שומרי אלז וויא דוא האסט געהאלפין די א היטר דייני אגות · האפיר דיא הילפי · גאט דער העלפר העלפי דאך : אני גאט דער דא הייסט (אני והו) העלפי דאך :

שמיני דעם אכטין טאג (שמיני עצרת) · זייני לייכן אונ׳ ווירקן שטיאן אין דער (ספר תורה) געטריבן · בייא דעם אינגשן אלז דער (ברית מילה) · אונ׳ בייא דער (בהמה) ראוי לו זיין (קרבן) זיינד די אכטי טאג געליבט יאך לור (שמחה) אונ׳ לו גוטי לייטן · האט איהם ביהעפטיט גאט דער דא ניהליט אייני לאהל לו דיא שטערין : ברוך וכו׳

הוֹשַׁעְנָא

לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵינוּ הוֹשַׁעְנָא : לְמַעַנְךָ בּוֹרְאֵנוּ הוֹשַׁעְנָא :
לְמַעַנְךָ גּוֹאֲלֵנוּ הוֹשַׁעְנָא : לְמַעַנְךָ דּוֹרְשֵׁנוּ הוֹשַׁעְנָא :

אוֹם נְצוּרָה כְּבָבַת : בּוֹנֶנֶת בְּדָת נֶפֶשׁ מְשִׁיבַת · גּוֹמֶרֶת הִלְכוֹת שַׁבָּת · דּוֹרֶשֶׁת מַשְׂאַת
שַׁבָּת · הַקּוֹבַעַת אַלְפַּיִם תְּחוּם בַּשַּׁבָּת · וּמְשִׁיבַת רֶגֶל מִשַּׁבָּת · זָכוֹר וְשָׁמוֹר מְקַיֶּמֶת
בַּשַּׁבָּת · חָשָׁה לְמַהֵר בִּיאַת שַׁבָּת · טוֹרַחַת כָּל מִשִּׁשָּׁה לַשַּׁבָּת : יוֹשֶׁבֶת וּמַמְתֶּנֶת עַד כְּלוֹת
שַׁבָּת · כָּבוֹד וָעֹנֶג קוֹרְאָה לַשַּׁבָּת · לָבוּשׁ וּכְסוּת מְחַלֶּפֶת בַּשַּׁבָּת · מַאֲכָל וּמִשְׁתֶּה מְכִינָה
לַשַּׁבָּת · נוֹעַם מְגָדִים מַנְעֶמֶת לַשַּׁבָּת · סְעוּדוֹת שָׁלֹשׁ מְקַיֶּמֶת בַּשַּׁבָּת · עַל שְׁתֵּי כִכָּרוֹת בּוֹצַעַת
בַּשַּׁבָּת · פּוֹרֶטֶת אַרְבַּע רְשׁוּיוֹת בַּשַּׁבָּת · צִוּוּי הַדְלָקַת נֵר מַדְלֶקֶת בַּשַּׁבָּת קִדּוּשׁ הַיּוֹם מְקַדֶּשֶׁת
בַּשַּׁבָּת · רֶנֶן שֶׁבַע מְפַלֶּלֶת בַּשַּׁבָּת · שִׁבְעָה בְדָת קוֹרְאָה בַּשַּׁבָּת · הוֹשַׁעְנָא : תַּנְחִילֶנָּה לְיוֹם
שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת : הוֹשַׁעְנָא : אֲנִי וָהוֹ הוֹשִׁיעָה נָּא :

כְּהוֹשַׁעְתָּ אָב הֲמוֹן הִשְׁלִיךְ עָלֶיךָ יְהָב · בְּעֵדוֹ רַדְתָּ וּמִלַּטְתּוֹ מִלַּהַב · כֵּן הוֹשַׁעְנָא :
כהו׳ גִּזְעוֹ מָסַר יְחִידָתוֹ לַשֶּׁלַח · דִּבַּרְתָּ לְהוֹרוֹ יָדְךָ אַל תִּשְׁלַח · כ״ה :
כהושעת הַנֶּאֱבָק עִם מַלְאָךְ קָדִישׁ וְעִיר · וּמִלַּטְתּוֹ מִשֹּׂטֵם שֵׂעִיר · כ״ה :
כהושעת זַרְעוֹ בְּבוֹאָם עַל הָעִיר בֶּטַח · חָרַדְתָּ צָרֵימוֹ בְּנָסְעָם וְהָלְכוּ לָבֶטַח · כ״ה :
כהושעת טְהוֹרִים כְּמַפְרִיכֵמוֹ בְּמַלְבֵּן · יָרְדוּ בִּמְצוּלוֹת כְּמוֹ אָבֶן · כ״ה :
כהושעת כְּלִיל כְּנִתְעַלְּמָה בְּגוֹמֶא צוּרָתוֹ · לְוִיָּתוֹ אֶל חֵיק הוֹרָתוֹ · כ״ה :
כהושעת מוּצְנָף בַּד כְּנִתְעַבֵּר · נֶאֱמָן חָל בַּעֲדוֹ וְנִתְגַּבֵּר · כ״ה :

כהושעת אויבר (?) איט אלז לוויטן זיא רואן דיא הערליכקייט זיינר (שכינה) · טרעטן דען קעלטר ער אז טרעטן דען איינר איט זיין גרים צארן · לו זיין איין סוכה לו איין שאט פר דיא זעלביגה, דיא זיין סוכה היטן · דיא לייט אז קואן דז ער ווערט אויף שטעלן אויף דר ערד זיין בונד · ער ווערט קיניגן איבר דיא גנלי ערד דער אין היאל זיין איבירשטי וואונונג האט :
אום דז פאליק (ישראל) וועלכי גיהיטיט ווערדן אלז דז טואורץ אספיל אין אויג · פריבן אין דיא רעכטי פון דער (תורה) וועלכי אכיט דען לייב דעם אענטן ערקו יקין · לערנין (הלכות שבת) · דרטן קיין לאסט לו טראגין אן (שבת) גיזעצט לווייא טויזינד איהלין לום (תחום שבת) · אונ׳ הלטן איהרי פיס לו רוק ניט מרוי: לו גיהן אן (שבת) · לו גידעקן איט (קידוש) אכין איבר וויין · אונ׳ היטן (שבת) טפאט אויז לו אכין · זיא זיין גשווינד לו איילן דען איין גנג פון (שבת) · דיא זיך באיהין גאנלי זעקס טאג אלז לו צוריכטן אויף (שבת) · זילין אונ׳ וואַרטן ביז אין דערנאכט לו פולענדין (שבת) · (כבוד) אונ׳ זאניפטיגקייט רופין זיא דעם (שבת) · קלייטר אונ׳ בידעקונג פרענדרין זיא אן (שבת) · עסין אונ׳ טרינקן בירייטן זיא אן פון פרייטאג אויף (שבת) · גיוויסטי שפייזי אכין זיא ליבליך אויף (שבת) · דרייא (סעודות) הלטין זיא אן (שבת) · איבר לווייא לאב ברויד אכין זיא (אנהייבן אן שבת) · בישיידן פיר ארלייא (רשות ניט לו טראגין אן שבת) · דען בפעהל ליכטר אן לו צינדן צינדן זי אן איהן (שבת · קידוש) לו אכין ווייא גבאטן אזט טון זי אן (שבת) · זיבן (ברכות אין ש״ע) בעטן זיא אן (שבת) · זיבן נאך דעני רעכטי רופין זיא אויף אן (שבת) · הושענא · דערא וועגן אכי זיא ערבין (עולם הבא) דען אאג דער ווערט זיין לויטר (שבת) · הושענא : אני הקב״ה דער דא הייסט אניוהו · העלפי דאך :
בהושעת אלז וויא דו האסט גיהאלפין אברהם אבינו דער אויף דיר האט גיווארפין זיין לאסט אונ׳ האפנונג · זיינט וועגין ביזטו גינידרט אונ׳ איהם ענטרונין פון דער פלאם אין (אור כשדים) · כן הושענא · אזו העלפי אונז אך :
כהושעת גזעו אלז וויא דוא האסט גיהאלפין זיינם זוהן וועלכר זיין נשמה איבר אנטווארט לום שווערט ביים דער עקידה לו זיינר פאטר האסטו גשפראכין זיין הנד זאלסטו ניט אן איהם אן ליגין כ״ה : כהו הנאבק אלז וויא דוא האסט גיהאלפין יעקב דער זיך גראנגילט איט איין אלאך וועלכר הייסט (קדיש) אונ׳ (עיר) · אונ׳ איהם ענטרונין פון דעם האס פון (עשו) · כ״ה : כהו זרעו אלז וויא דו האסט גיהאלפין זיינם זאאין אלז זיא קאאין אויף דער גיבֿרטי שטאט שכם · האסטו ערשרעקיט

הגוים כי אני יהוה קדוש בישראל : הנה באה
ונהיתה נאם אדני יהוה הוא היום אשר דברתי :
ויצאו ישבי ערי ישראל ובערו והשיקו בנשק
ומגן וצנה בקשת ובחצים ובמקל יד וברמח
ובערו בהם אש שבע שנים : ולא ישאו עצים
מן השדה ולא יחטבו מן היערים כי בנשק יבערו
אש ושללו את שלליהם ובזזו את בוזזיהם נאם
אדני יהוה : והיה ביום ההוא אתן לגוג מקום
שם קבר בישראל גי העברים קדמת הים וחסמת
היא את העברים וקברו שם את גוג ואת כל המונה
וקראו גיא המון גוג : וקברום בית ישראל למען טהר
את הארץ שבעה חדשים : וקברו כל עם הארץ
והיה להם לשם יום הכבדי נאם אדני יהוה : ואנשי
תמיד יבדילו עברים בארץ מקברים את העברים
את הנותרים על פני הארץ לטהרה מקצה שבעה
חדשים יחקרו : ועברו העברים בארץ וראה עצם
אדם ובנה אצלו ציון עד קברו אתו המקברים אל גיא
המון גוג : וגם שם עיר המונה וטהרו הארץ :

אונ׳ דער מפטיר זאגט דיא ברכות פון דר הפטורה אונ׳ לאזט אויז אקדש השבת וישראל והזמנים אונ׳ זאגט יקום פורקן
אי טבירך לאך וקהל ברוך ד״ד : דער נאך זאגט אן אשרי המלך (קדיש) אונ׳ אן אורט אוטן (שמונה עשרה) גלייך אן יום
טוב ברוך ל״ז : נאך קדושה זאגט אן אלהיכם פון שבת וחול המועד פון סוכות דער נאך זאגט אן דיא הושענות :

אלהיכם ישיב שלם סכו ומעונתו • הקם יקם דבירו והדר מטתו • ועד תוכם ישכון הוד שכינתו •
דרוך פורה ידרוך אויבך בחמתו • היות סכה לצל לשומרי סכתו • העת יעמיד על
ארץ אגודתו • ימלך על כל הארץ בשמים מעלתו : וכדברי קדשך

הושענא

יטן זאלין דז איך בין גאט הייליג אונטר ישראל חנה פרואהר עס איזט (זאג גוט אלז) גיקאין • אונ׳ זיא ווערט זיין (דיא ישועה) שפריכט גאט דער הער • דיזז איזט דער טאג דעם איך גיזאגט האבי :
יצאו (נאך דעם דז דער גוג איט זיין פאליק גשלאגין זיין ווערדן • אונ׳ דיא אלחאה פרבייא זיין ווערט) ווערדן זיא אויז גיאן די איין וויזר אירשטעטין פון ישראל אונ׳ היצין • איט וואפין • שילדר • טערטשי • פייפין בויגן • פייליין • הנד שטעקן • אונ׳ שפיסין • אונ׳ איט זאליקעני פייאר ברענין זיבן יאהרין : ולא אונ׳ זיא ווערדן ניט אנהר רוכן צו זאם אין טראגין העלצר פון פעלד • אונ׳ ווערדן ניאר ברויכן צו הויאין פון דיא וועלדר (האלץ צום ברעני) • איט וואפין ווערדן זיא גנוג פייאר ברענין קענין • אונ׳ זיא ווערדן זאק רויבן איהרי רויבר • אונ׳ רויבן איהרי רויבירט שפר לט אט דער הער : והיה אונ׳ עס ווערט זיין אין זעלביגר צייט • ווערדי איך דאך צו לאזין דעם (גוג) אלדארטין איין ארט צום (קבר) אונטר ישראל (ווייל ער פון (יפת בן נח) אהער קואט ווערר (בגליעת) וואהר אונ׳ זיינין פאטיר (נוח) בידעקט) זא זאל ער אך בידעקט ווערדן איט איין קבר) • אין דעם טאהל וואו דיא שטראם גיאט נאך (אורח זייט פון ים) (גנוסר איבר צו פאהרין • (פירות) גנוסר צו הויליןן) • אונ׳ זיא ווערדן אויזן איהרי נאזין בטלזיסין די רייזנדי זייט פר דעם גישמאק דער (פגרים) • אך וועגן דער פילהייט ווערדן זיא דיא רייזנדי זייט דעם וועג פר שטעלן אונ׳ פר שליסין • דאס זיא זיך ווערדין גיצוואונגין זעהין צו ביגראבין אלדארט דען (גוג) אונ׳ אלי איהר טיאל פר זייטן אונ׳ זיא ווערדין עס היסין דעם טאהל דעם גטיאל פון דעם פאליק פון (גוג) : וקברום אונ׳ די ישראל ווערדן זיי ביגראבין • אום צו רייניגין דז לנד • זיבן (חדשים) (ווערדן זיא איט דער (קבורה) צו טואן האבין • וקברו אונ׳ זיא ווערדן ביגראבן אלי דז לנד פאליק (וואז דארט גשטארבן איזט) • אונ׳ דיזז ווערט זיא (דיא ישראל) זיין צום (גרושין גוטין) נאמין • (דז זיא איהרי (שונאים) דאך (בכבוד) ביגראבין) דעם טאג דא איך ביעהרט ווערדי שפריכט גאט דער הער : ואנשי אונ׳ בשטענדיגי לייט ווערדן זיא אבזונדרן • דיא דורך פאהרין דז לנד • אונ׳ ביגראבין איט דיא רייזנדי לייטן (איהרי הילף) אלי דיא טוטי • דיא איבר גיבליבן זיין אויף דער ערדי • אום (דז לנד) צו רייניגן • (דיזז ווערט אויזא גישעהן) זיבן (חדשים דז זיא ווערדן אויזן) נאך פארשין (צו ביגראבין • דיזן ביז דאהין ווערדן נאך גנוג צו ביגראבן זיין) : ועברו (אבר נאך דיזר צייט) ווען דיא רייזנדי ווערדן אין לנד פר בייא גיאן • אונ׳ ווערדן זעהן איין אענשין ביין (וועלכס טואה איזט • אונ׳ אלי אענשין דיא דראן ריהרין • אונ׳ אן אלי (טהרות • אטאא זיין קענן) • זוא ווערט ער איין צייכן דרבייא בויאן דז זיך יעדרר פאר זעהן קען) ביז איהם דיא (אן גיאורדינטי ביגראבר) ביגראבין אין דעם טאהל דעם גטיאל דער פילי פעלקר פון (גוג) : וגם אונ׳ אך דער נאאין פון דער שטאט (זוא נאהנט בייא דיזן טאהל איזט • אדר (ירושלים) דזעלבשטין) ווערט גיהייסין ווערדן (האונה) : אדר שטאט דז גטיאל (וועגן דעם גטיאל פון (גוג) • אונ׳ זיא ווערדן אלזא רייניגן דז לנד :
אלהיכם אייער גאט זאל ווידר קערן פון קוואליך זיין היט אונ׳ זיין וואונונג • אויף ריכטן ער זאל אויף ריכטן זיין פאלייש דז (קדש הקדשים) אונ׳ דז (הדר) פון זיין בעט אזודבר (ארון הקודש) דרינן האט גישטאנדן • אין דער איביקייט

את־ארצך בעלתך לראות את־פני יהוה אלהיך
שלש פעמים בשנה : לא־תשחט על־חמץ דם
זבחי ולא־ילין לבקר זבח חג הפסח : ראשית
בכורי אדמתך תביא בית יהוה אלהיך לא־תבשל
גדי בחלב אמו :

ומפטירין והיה ביום ההוא ביחזקאל בסימן ל"ח

והיה ביום ההוא ביום בוא גוג על־אדמת
ישראל נאם אדני יהוה תעלה חמתי
באפי : ובקנאתי באש־עברתי דברתי אם־לא
ביום ההוא יהיה רעש גדול על אדמת ישראל :
ורעשו מפני דגי הים ועוף השמים וחית השדה
וכל־הרמש הרמש על־האדמה וכל האדם אשר
על־פני האדמה ונהרסו ההרים ונפלו המדרגות
וכל־חומה לארץ תפול : וקראתי עליו לכל־
הרי חרב נאם אדני יהוה חרב איש באחיו תהיה :

ונשפטתי אתו בדבר ובדם וגשם שוטף ואב
אלגביש אש וגפרית אמטיר עליו ועל־אגפ
ועל־עמים רבים אשר אתו : והתגדל
והתקדשתי ונודעתי לעיני גוים רבים וידעו כי־א
יהוה : ואתה בן־אדם הנבא על־גוג ואמרת כ
אמר אדני יהוה הנני אליך גוג נשיא ראש מש
ותבל : ושבבתיך וששאתיך והעליתיך מירכ
צפון והביאותיך על־הרי ישראל : והכיתי קשת
מיד שמאלך וחציך מיד ימינך אפיל : על־הר
ישראל תפול אתה וכל־אגפיך ועמים אשר את
לעיט צפור כל־כנף וחית השדה נתתיך לאכלה
על־פני השדה תפול כי אני דברתי נאם אדנ
יהוה : ושלחתי־אש במגוג ובישבי האיים לבט
וידעו כי־אני יהוה : ואת־שם קדשי אודיע בתו
עמי ישראל ולא־אחל את־שם־קדשי עוד וידע
הגוים

והיה עס ווערט זיין אין זעלביגר צייט אן דעם טאג ווען (גוג) ווערט קומן אויף דעם ערדרייך פון דיא ישראל אלחמה
צו האלטין ספרעכט גאט דער הער · ווערט איר איין גרים דערין שטייגין אין איינר נאזין · ובקנאתי אונ' אין איינר
ניידונג (ווען איינן נאזין אונ' איין פאליק) מיט דעם פייאר איינן דערין הבי איכס גיזאגט · (אונ' ווער עס אך גוויס טואן)
אויב ניט אן זעלביגן טאג איין גרוסר שטורם ווערט זיין אויף דען דיא ישראל ווי אך שטיט (נביא זכריה) דז זיך דר (הר
הזיתים) שפאלטין ווערט אונ' איין גרוס (רעש) אמכין : ורעשו אונ' זיא ווערדן שטורמין (אדר ציטרין) פר איר אלי פיש
אין וואסר · דיא פיגיל דעם היאלס · דיא (חיות) פון פעלד · אלי ווידאונג (קריכינדי ווערים) דיא אויף דער ערדי קריכן
אונ' אלי מענשין דא אויף דעם ערד באדין · זיין · דיא בערגי ווערדן צערפיהרט · דיא הויכי פעלזין אונ' אויארן ווערדן צור
ערדן פאלין : וקראתי אונ' איך ווערדי אויף איהם (גוג) אויז רופין אויף אלי איינה בערגי שווערד (פון אלחאה) טפריכט
גאט דער הער · עס ווערט (ווען גרוסר פר טואונג) דער שווערד פון איינם אמן אן זיינם ברודר (אדר נעהגסטין
פריינד זיין צו ערטאלגין : ונשפטתי אונ' ווערדי איט איהם ריכטין · איט דבר · יבלוט · פלין רעגין · אונ' העלי האגיל
שטיין (ווענכי אין אצרים ווענין אשה רבינו זיין תפלה ניט ארונדר גיקואן זיין · זאלין אויף איהם פאלין) · פייאר · אונ'
שוועבל וויל איך אכלין אויף איהם רעגינן · אויף זיינה פליגל · אונ' אויף דיא פיל פעלקר דיא איט איהם זיין : והתגדלתי
(אלס דען ווען די אלי ווערדן זעהן איינה וואונדרליכי היליף אונ' ניסים זא גשעהן ווערדן) ווערדי איך ווערדן גיאכטבארט ·
גיהייליגט · אונ' ביקאנט פר דיא אויגין פילי פעלקר · אונ' זיא ווערדן (נון אעהרא) וויסן דז איך בין גאט : ואתה אונ' דוא
(בן אדם יחזקאל הנביא) זייא וויס זאגין אויף (גוג) · אונ' זאלסט טפרעכין · אלזוא האט גאט דער הער גיזאגט · איך בין
(בירייט איט אלחאה) צו דיר (גוג) הויבט פירסט פון (אשך אונ' תובל) : ושבבתיך איך ווערדי דיך פר ווילדין (צער
ברעכין) · פר העטצין (פרשניידן · איט זעקס (דינים דיך ריכטין · אלס דבר · דם) · פלין רעגין · האגיל שטיין · פייאר ·
אונ' שוועביל ווין אויבן שטיט · אונ' זאל ניר דז זעקסטי טייל פון דיין אחנה איבר בלייבין) איך וויל דיך אכלין אויף גיאן פון
דיא זייטן (אלי לענדר איט אלחאה צו איבר פאלין · אונ' דורך דיך ברענגן אויף דיא בערג פון
ישראל · והכיתי (אבר אורחרט ווערסטו ניט לנג בגליקין זנדרין) איך ווערדי דיר דיין פיילן בויגן אויז דיינר לינקי הנד
טלאגין · אונ' דיינה פיילן אויז דיינר רעכטי הנד אכין פאלין : על אויף דיא בערג ישראל ווערסטו פאלין · דוא אונ' אלי
דיינה פליגל : אונ' דיא פעלקר דיא איט דיר זינד : צום רויב פאגיל · אלי גפליגל · אונ' חיות פון פעלד הבי איך דיך גיגעבין
צום עסין טפייז : על אויף דעם פרייאן פעלד ווערסטו פאלין : דען איך גאט הבי עס גיזאגט · טפריכט גאט דער הער ·
ושלחתי אונ' איך ווערדי איין פייאר טיקין אין אגוג אונ' אן דיא (פעלקר) זא אויף דיא אינזלין זיכר זיצין · אונ' זיא זאלין
וויסן דז איך בין גאט : ואת אונ' איין הייליגן נאאין וויל איך ביקאנד אכין אונטר איין פאליק ישראל · אונ' וויל ניאר פר
שוועכין איין הייליגן נאאין (דז אאן זאגין זאל זעהט אן דיא ישראל זיין גמטים פאליק אונ' זיין אין טפלות · ער קען זא ניט
אציל זיין דרום וויל איך דיא ישראל ווידרום זעלין אין איהרי חשיבות · אונ' זיא זאלין ניאר אין טפלות קואן · דז דיהיידן
וויטן

ויאמר משה אל יהוה ראה אתה אמר אלי
העל את העם הזה ואתה לא
הודעתני את אשר תשלח עמי ואתה אמרת
ידעתיך בשם וגם מצאת חן בעיני: ועתה
אם נא מצאתי חן בעיניך הודעני נא את דרכיך
ואדעך למען אמצא חן בעיניך וראה כי עמך
הגוי הזה: ויאמר פני ילכו והנחתי לך: ויאמר
אליו אם אין פניך הלכים אל תעלנו מזה:
ובמה יודע אפוא כי מצאתי חן בעיניך אני ועמך
הלוא בלכתך עמנו ונפלינו אני ועמך מכל העם
אשר על פני האדמה: לוי ויאמר יהוה אל
משה גם את הדבר הזה אשר דברת אעשה כי
מצאת חן בעיני ואדעך בשם: ויאמר הראני
נא את כבודך: ויאמר אני אעביר כל טובי על
פניך וקראתי בשם יהוה לפניך וחנתי את אשר
אחן ורחמתי את אשר ארחם: ישראל ויאמר
לא תוכל לראת את פני כי לא יראני האדם וחי:
ויאמר יהוה הנה מקום אתי ונצבת על הצור:
והיה בעבר כבודי ושמתיך בנקרת הצור ושכתי
כפי עליך עד עברי: והסרתי את כפי וראית
את אחרי ופני לא יראו: רביעי ויאמר יהוה
אל משה פסל לך שני לחת אבנים כראשנים
וכתבתי על הלחת את הדברים אשר היו
על הלחת הראשנים אשר שברת: והיה
נכון לבקר ועלית בבקר אל הר סיני ונצבת
לי שם על ראש ההר: ואיש לא יעלה עמך
וגם איש אל ירא בכל ההר גם הצאן והבקר
אל ירעו אל מול ההר ההוא: חמישי ויפסל
שני לחת אבנים כראשנים וישכם משה בבקר
ויעל אל הר סיני כאשר צוה יהוה אתו ויקח
בידו שני לחת אבנים: וירד יהוה בענן
ויתיצב עמו שם ויקרא בשם יהוה: ויעבר
יהוה על פניו ויקרא יהוה יהוה אל רחום

וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת: נצר חסד
לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקה לא ינקה
פקד עון אבות על בנים ועל בני בנים על
שלשים ועל רבעים: וימהר משה ויקד ארצה
וישתחו: ויאמר אם נא מצאתי חן בעיניך אדני
ילך נא אדני בקרבנו כי עם קשה ערף הוא
וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו: ויאמר הנה
אנכי כרת ברית נגד כל עמך אעשה נפלאת
אשר לא נבראו בכל הארץ ובכל הגוים וראה כל
העם אשר אתה בקרבו את מעשה יהוה כי נורא
הוא אשר אני עשה עמך: ששי שמר לך את
אשר אנכי מצוך היום הנני גרש מפניך את
האמרי והכנעני והחתי והפרזי והחוי והיבוסי:
השמר לך פן תכרת ברית ליושב הארץ אשר
אתה בא עליה פן יהיה למוקש בקרבך: כי את
מזבחתם תתצון ואת מצבתם תשברון ואת
אשריו תכרתון: כי לא תשתחוה לאל אחר כי
יהוה קנא שמו אל קנא הוא: פן תכרת ברית
ליושב הארץ וזנו אחרי אלהיהם וזבחו לאלהיהם
וקרא לך ואכלת מזבחו: ולקחת מבנתיו לבניך
וזנו בנתיו אחרי אלהיהן והזנו את בניך אחרי
אלהיהן: אלהי מסכה לא תעשה לך: שביעי
את חג המצות תשמר שבעת ימים תאכל מצות
אשר צויתך למועד חדש האביב כי בחדש
האביב יצאת ממצרים: כל פטר רחם לי וכל
מקנך תזכר פטר שור ושה: ופטר חמור תפדה
בשה ואם לא תפדה וערפתו כל בכור בניך תפדה
ולא יראו פני ריקם: ששת ימים תעבד וביום
השביעי תשבת בחריש ובקציר תשבת: וחג
שבעת תעשה לך בכורי קציר חטים וחג האסיף
תקופת השנה: שלש פעמים בשנה יראה כל
זכורך את פני האדן יהוה אלהי ישראל: כי אוריש
גוים מפניך והרחבתי את גבלך ולא יחמד איש

את

חג הסכות הזה: זכרנו יי אלהינו בו לטובה · ופקדנו בו לברכה והושיענו בו לחיים: ובדבר ישועה ורחמים חוס וחננו ורחם עלינו והושיענו כי אליך עינינו כי אל מלך חנון ורחום אתה:

ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים: ברוך אתה יי המחזיר שכינתו לציון:

מודים אנחנו לך · שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד · צור חיינו · מגן ישענו אתה הוא לדור ודור · נודה לך ונספר תהלתך · על חיינו המסורים בידך · ועל נשמותינו הפקודות לך · ועל נסיך שבכל יום עמנו · ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובוקר וצהרים · הטוב כי לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך · מעולם קוינו לך:

ועל כלם יתברך ויתרומם שמך מלכנו תמיד לעולם ועד · וכל החיים יודוך סלה ויהללו את שמך באמת האל ישועתנו ועזרתנו סלה · ברוך אתה יי · הטוב שמך ולך נאה להודות:

אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו בברכה המשלשת בתורה הכתובה על ידי משה עבדך האמורה מפי אהרן ובניו כהנים עם קדושיך כאמור: סדר סדיכן תמצא כדף כ"א יברכך יי וישמרך: יאר יי פניו אליך ויחנך: ישא יי פניו אליך וישם לך שלום:

שים שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמים עלינו ועל כל ישראל עמך · ברכנו אבינו כלנו כאחד באור פניך כי באור פניך נתת לנו יי אלהינו תורת חיים ואהבת חסד וצדקה וברכה ורחמים וחיים ושלום וטוב בעיניך לברך את עמך ישראל בכל עת ובכל שעה בשלומך: ברוך אתה יי המברך את עמו ישראל בשלום:

אלהי נצור לשוני מרע · ושפתי מדבר מרמה · ולמקללי · נפשי תדום ונפשי כעפר לכל תהיה פתח לבי בתורתך · ובמצותיך תרדוף נפשי וכל החושבים עלי רעה מהרה הפר עצתם · וקלקל מחשבתם · עשה למען שמך · עשה למען ימינך · עשה למען קדושתך · עשה למען תורתך: למען יחלצון ידידיך הושיעה ימינך וענני: יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי: עושה שלום במרומיו: הוא יעשה שלום עלינו · ועל כל ישראל ואמרו אמן: יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך: ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות: וערבה ליי מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות:

דש טייטש אוני פירש פון שאונה עשרה געפינד אן אין ערשטן טאג סוכות בדף ל"ו

אן זאגט גאנץ הלל: ווערשט געפינדן בדף א"ג ע"ב: אוני דער חזן זאגט גאנץ קדיש: דער נאך זאגט אן קהלת ווערשט געפינדן (סוף הספר): אוני היבט אויז צוויא (ספרי תורה) אוני ליינט אין דיא ערשטי אין (כי תשא ראה אתה אומר אלי) אוני אין דען אנדרין (ספר) ליינט אן פר דען (אפטיר) וואש פור איין טאג (חול המועד) עש איז: אזו דערערשטר טאג (חול המועד) אן שבת איז: זא ליינט אן (ביום השני וביום השלישי):

ויאמר

אתה קדוש ושמך קדוש · וקדושים בכל יום יהללוך סלה : ברוך אתה יי האל הקדוש :

ישמח משה במתנת חלקו · כי עבד נאמן קראת לו · כליל תפארת בראשו נתת · בעמדו לפניך על הר סיני · ושני לוחות אבנים הוריד בידו · וכתוב בהן שמירת שבת וכן כתוב בתורתך : ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדרתם ברית עולם ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם כי ששת ימים עשה יי את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש : ולא נתתו יי אלהינו לגויי הארצות · ולא הנחלתו מלכנו לעובדי זרים · וגם במנוחתו לא ישכנו רשעים · כי לישראל עמך נתתו באהבה · לזרע יעקב אשר בם בחרת · עם מקדשי שביעי כלם ישבעו ויתענגו מטובך · ובשביעי רצית בו · וקדשתו חמדת ימים אותו קראת · זכר למעשה בראשית :

ישמח משה במתנת חלקו לפי הפשט מה הוא מתנ׳ חלקו : עבד נאמן קראת לו כמו שנאמר (במדבר י״ב) לא כן עבדו משה בכל ביתי נאמן הוא סוף תכלית שנלאה האדם להתקרב אל הבורא יתברך אפר אין שום ערך והתיחסות בין האדם השפל ובינו עד שיתיחד בעבודתו ויראתו להיות נקרא עבדו ובן ביתו : ישמח משה במתנת חלקו פירוש לו הקב״ה אומר שבת לדעת כי אני ה׳ מקדישכם : כליל תפארת הקרין עור פניו : ושמרו עד ברית עולם : י״א תיבות כנגד י״א נכרו בשמרות ז׳ א׳ למטיר ב׳ למנחם : ביני ובין בני ישראל אות היא כי כ״ם מלכותו שבת וינפש מרמז מחשבה ודבור רוקח : וכ״ל ושמרו את השבת לעשות את השבת שבת וינפש נ״ם שבת כנגד נ׳ שע רוח בשבת :

אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתינו קדשנו במצותיך ותן חלקנו בתורתך · שבענו מטובך ושמחנו בישועתך וטהר לבנו לעבדך באמת והנחילנו יי אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך וינוחו בו ישראל מקדשי שמך : ברוך אתה יי מקדש השבת :

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם והשב את העבודה לדביר ביתך : ואשי ישראל ותפלתם · (מהרה) באהבה תקבל ברצון · ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך · אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה וישמע ויפקד ויזכר זכרוננו ופקדוננו וזכרון אבותינו וזכרון משיח בן דוד עבדך וזכרון ירושלים עיר קדשך וזכרון כל עמך בית ישראל · לפניך לפליטה לטובה לחן ולחסד ולרחמים ולחיים ולשלום ביום

חג

ישמח ער זאל זיך פרייאן (משה רבינו) · מיט דער (מתנה) וועלכי מיהם גאט גיגעבן צו זיינם טייל · איין וואהרהאפטיגר קנעכט האסטו אים גירופין · איינן פרעכטיגי קרוין האסטו איהם אויף זיין הויבט גיגעבן · אלז ער איז גשטאנדן אויף דעם (בערג סיני) · אונ׳ דיא צווייא שטיינרני (לוחות) אין זייני הענדין ארונדר גיברכט · אין וועלכי גשריבן וואר דיא היטונג פון (שבת) · וויא אך אין דיינר (תורה) גשריבן שטיט : ושמרו זיא זאלין היטן דיא קינדר ישראל דען שבת · (שבת) צו האלטין אין אלי (דורות) צו זיין איין איביגר בונד · צווישין איר אונ׳ דיא קינדר ישראל עס זאל איין (אות) זיין אויף איביג · דען אין זעקס טאג האט גאט ערשאפין הימל אונ׳ ערד · אונ׳ אן זיבנטן טאג האט ער גפייארט אונ׳ גירואיט : ולא דו גאט אונזר הער האסט (דען שבת) ניט געבין צו דעני היידנישי פעלקר דער ערדי · אונ׳ איהם ניט אמכין ערבין צו דעני דיהנר דער היידנישי בילדר · אך אין דיינר רואונג זאלין דיא (רשעים) ניט רואין · דען צו דיין פאליק ישראל האסטו דען (שבת) גיגעבן מיט ליבשאפט צו דעם זאמין פון (יעקב) אן וועלכי דו ערוועהלט האסט · דז פאליק וועלכי דען זיבנטין טאג היילגן · זאלין זיך זעטיגן אונ׳ זעניפטיגין פון דייני גוטהייטן · אונ׳ אן דען זיבנטן טאג האסטו ביגעהרט אונ׳ איהם גיהייליגט דעם גליבטיסטן אונטר אלי טאגן האסטו איהם גיגענד · צום אנדענקונג דער ערשטי בישעפנוסין ·

אלהינו אונזר גאט אונ׳ גאט אונזר עלטרן : בווילגי אן אונזרי אנוחה · הייליגי אונז מיט דייני מצות · אונ׳ געבי אונזר טייל אין דיינר תורה · זעטיגי אונז פון דיינם גוטן · ערפרייאי אונז מיט דיינר הילף · רייניגי אונזרי הערצר דיר אויף ריכטיג צו דיהנן · אונ׳ אמכין אונז ערבין גאט אונזר הער מיט ליבשאפט אונ׳ ווילן · דיין הייליגן שבת · אונ׳ לאזי אן דיר רואן דיא ישראל דיא הייליגר דיינין נאמן · ברוך גלויבט ביסטו גאט הייליגר דעם שבת

הקדמוניות יכנס פליאות גמילות חסדיך׳ ציון סכת דוד הטיבה כסודך להסידך׳ חדש עוז מיסדיך כבים טפים בסודיך׳ קומה עזרתה לנו ופדנו למען חסדך : עזרת וכו׳

שמונה עשרה ליוצר של שבת חול המועד

אדני שפתי תפתח׳ ופי יגיד תהלתך : כי שם יי אקרא הבו גדל לאלהינו :

ברוך אתה יי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצחק׳ ואלהי יעקב : האל הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל חסדים טובים וקונה הכל וזוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה : מלך עוזר ומושיע ומגן׳ ברוך אתה יי מגן אברהם :

אתה גבור לעולם אדני מחיה מתים אתה רב להושיע׳ מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו לישני עפר מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה : ונאמן אתה להחיות מתים׳ ברוך אתה יי׳ מחיה המתים :

נקדש את שמך בעולם כשם שמקדישים אותו בשמי מרום׳ ככתוב על יד נביאך וקרא זה אל זה ואמר׳ קהל קדוש קדוש קדוש יי צבאות מלא כל הארץ כבודו : אז בקול רעש גדול אדיר וחזק משמיעים קול׳ מתנשאים לעמת שרפים לעמתם ברוך יאמרו : קהל ברוך כבוד יי ממקומו : ממקומך מלכנו תופיע ותמלוך עלינו כי מחכים אנחנו לך׳ מתי תמלוך בציון בקרוב בימינו לעולם ועד תשכון תתגדל ותתקדש בתוך ירושלים עירך לדור ודור ולנצח נצחים׳ ועינינו תראינה מלכותך כדבר האמור בשירי עזך על ידי דוד משיח צדקך : קהל ימלוך יי לעולם אלהיך ציון לדור ודור הללויה :

לדור ודור נגיד גדלך ולנצח נצחים קדשתך נקדיש ושבחך אלהינו מפינו לא ימוש לעולם ועד כי אל מלך גדול וקדוש אתה : ברוך אתה יי האל הקדוש :

אתה

פאליק לייכטין איט איינר לאנטערן אדר ליכט פון ענני כבודי זעלביגי הבין זיא איהרי קליידר גירייניגט אונ׳ גיזייברט אלי ערב שבת צום ראש ז׳ ך אלי אמהל צו רייניגן צו איין גאנג דעם שבת׳ וועגין דער בשטענדיגי וואהרהייט האשטו דייני פירכטר גיגעבן אונ׳ גיטאן צו איהרר ערהיבונג ניסים : יחוקקו זיא וואהרין אויז גראבין דיא פאהרנ עהאשטי דעם פאליקס דיטירה איבר דעם ברונין פון פעלזין אין דער אדבר אויז צו זינגין׳ אלז וויא איינ קלייני זיפל האט זיא דאך אלי גימוגן גיגעבן אונ׳ ביגניפטיגיט אין איהרי לייב׳ זיא וואהרין זיך שטערקין דורך צו פאהרן אין דעם ים צוועלף שטעג צו דיא צוועלף שבטים׳ בעת השטו צו טרוקינה ערדי גישפאלטין׳ וועגין דער שבועה צו דעני געלעכטי צור איביגי בשטענדיגי פר שפרעכנג : ידידות דיא ליבשאפט דער פאריגין זאל אכין פר זאמלין וואונדר דורך דיינם (גאילות חסר) ציון דיא סוכה פון דוד זאלשטו בגיטיגן אלז וויא דיין סוד אייזט צו דייני חסידים׳ פר נייאירי דיא שטערקי דיינה גינ.רנגר פעסטי אלז וויא דמאהל וויא זיך דורך דעם ים סוועבינד אין דער היך גיגאנגין זיין דורך דיינים ראהט׳ ערלייגי ריך צו אונזרר הילפי אונ׳ ערלויזי אונז וועגין דיינם חסד :

כפולה ומכפלת · ירושלים ברצותך תקים ותאיר מאפלת · סכת
דוד הנופלת : בירושלים תהיה פליטה ובשרידי קרואיה · יקר
צפירת חפת קודש קרואיה · מכון הר ציון ועל מקראיה :
מחיל אל חיל נטייל במחזה · יראה שכינתך באצבע נראים מזיוך לחזה · ואמר ביום
ההוא הנה אלהינו זה · קדוש : הכל יודוך עד עזרת

פיוטר ע"פ א"ב

אזכרה מקדם פלאך לשמך ולזכרך תשק · בך
גילה שלמה מחמד חפצי חשק · גאלת
בזרוע עמך נהלת בחשק משק · אדני עז ישועתי
סכותה לראשי ביום נשק : דרך ארץ שנית סדרת
משחק נמתן · הטל עולה ומחספס עלומות מלבין ובוחן · ומדי יום
ביום פניך להקביל בתחן · דשנת בשמן ראשי תערוך לפני שלחן :
זיו ענן כבוד ערך אחד לכנס · הדר לפנים מהדר קרן עמו בכנס ·
טהר וגהץ ומשלים רמז לשבת בהכנס · מפני קשט סלה נתתה
ליראיך נס : יחוקקו נדיבי עם שירת הבאר לחסלה · כמין כברה
קטנה מחזקת ומעננת בסלסולה · תוקפת עבור בציות שנים עשר
מסלה · נהרות תבקע ארץ שבעות מטות אמר סלה : ידידות
קדמוניות

אזכרה מקדם וכו' : תשק ל' נשיקה : משק ל' פרנסה : נשק ל' כלי זיין : ומחספס לשון דק מחספס : ערך אחד וכו' זה משה סקרן עיר פניו : לחסלה לבלות מל' יחסלנו הארבה: בציות במדבר בארץ ציה : שנים עשר מסילת אדז"ל לפנים עשר בקעים נבקע הים :

פון פעלטיגר ווערט דיא טובה פר טאפילט זיין · ווען דוא ירושלים ווערשט בוייאן · ווידר אויף ריכטן אונ' אוך לייכטן דיא פר פינסטרטי דיא פר פאלינה סוכה פון דוד : בירושלים אין ירושלים ווערט זיין איינה ענטרינונג · אונ' דיא איבריגי דיא אין איהר ברופן זיין ווערדן האבן דיא טונהייט דער ווירדיגקייט איהרר חופה דערן הייליגה ברופינה לור אן ברייטונג דעם בערג ציון אונ' איהרר ברופונג : מחיל פון איינם הערליכן טיין דיינה שכינה ווערט געהן ווערדי איט דעם פינגר דרויף צו דייטן אונ' איין הנאה האבן פון דיינר לויטרקייט צו בטיינן · אונ' יעדרר ווערט זאגן אן זעלביגן טאג דיזר איזט אונזר גאט · קדוש :

אזכרה ווען איך טואי דענקן אן דייני פאריגי גיטאהני וואונדר אעכטי איך דיינין נאאין אונ' אן דענקן פר ליב קושין · אן דיר איזט פעליגי פריידי ידער לוסט איינין פר לאנגינדן וויליי דוא האסט איט אכט דיין פאליק צו לייט גפיהרט איט לוסטין אונ' גשפייסט · גאט דו ביזט דיא שטעריק איינר הילפי · דוא האסט שטעלן א יניס קאפף איט טונג גידענקט אן דעם טאג דער וואפנונג פון אייני בקריגר : דרך דעם גיאיינן (סדר) האסטו פר ענדירט · אונ' אן גיארדינט פון היאל דעם לעראמהליגין (אן) וואבלד דער טויא איזט אויף גיגאנגאנגין · האט אאן גיזעהן דעם בדעקיין (אן) · וועלכר (אן) דיא פר בהרגיני (צבורות) פר בלייכט אונ' אויז גפריבט די אאן האט זעהן קצנין די דיא קינדר לו יעלביגי עלטרן גיהערין · אונד איזט נור אויף איין טאג דער אן גיפאלין · אום די יעדרר גאט שטעלן אום (אומות) בעטין זאל אויף דעם אנרן טאג · דוא האסט איט איהל אן גיפעטיט איין הויבט · אונ' פר איר אן גריכטי איין טיש : די דיא לויטרקייט פון (ענני כבוד) האט ער אן גריכט אייני פאר · אויז ווא נאך ארץ ישראל איין חדר אין דעם אנדרן וואהר ער זייגט

עֲנָנֵי כָּבוֹד שִׁבַּע וְעִטֵּר אֲדָנַי · עֲנִיַּת הַלֵּל שֶׁבַע אֶעֱנֶה נוּ בְּעֶדְנַי · כְּעַל כֹּל אֲשֶׁר גְּמָלָנוּ יְיָ : פֶּקֶד אֲבִי סוֹכוֹ בְּטוֹבוֹת כִּפְלוֹתָיו פְּעֻלָּתוֹ לְהוֹדִיעַ לְרוֹמְמוֹ בְּבֵית תְּפִלּוֹתָיו · זֵכֶר עָשָׂה לְנִפְלְאוֹתָיו צֶדֶק אֶתֵּן לְפוֹעֲלִי וְשִׁבְחוֹ אַסְדִּיר · צוֹפֶה וְשׁוֹקֵד לִזְכוּת יִשְׂרָאֵל תָּדִיר · לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר :

מֶמְשֶׁלֶת אַדִּיר מִתְאַמֶּצֶת בִּישִׁיבַת מַמְלַכְתּוֹ · בְּהִתְאַסֵּף רָאשִׁים בִּישֻׁרוּן יַצְהִיחוּ קְדוֹשׁ הֲלִיכָתוֹ נְטָעִים וּגְדֵרָה עִם הַמֶּלֶךְ בִּמְלַאכְתּוֹ · קָדוֹשׁ :

קְבִיעוּת הַסֵּדֶר תִּקֵּן כְּטוֹב · קְרוֹת וּדְרוֹשׁ בְּעִנְיַן הַיּוֹם לְהֵטִיב וְדָבָר בְּעִתּוֹ מַה טּוֹב : רְאִיָּה וּזְכוּת מִלְּקִיחַת אֵזוֹב נִכְבָּדִים · רְאֵה מַעֲמָדָה וְכַמָּה בְּרִבּוּעַ מְחֻכָּמִים · קְטַנֵּי אֶרֶץ וְהֵמָּה חֲכָמִים : שְׁבִיעִי חָבִיב לִשְׁבוּעַת אֵתָנִים אָחוֹת · שִׁבְעָה בְּמִצְוֹת וּבְכָל טוֹבוֹת נִצְמָחוֹת · אֹרַח חַיִּים שֹׂבַע שְׂמָחוֹת :

מֶלֶךְ בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אֶרֶץ יְסוֹדוֹ · אָז יְרַנְּנוּ אִילָנוֹת בְּקִלּוּסָם בְּהוֹדוֹ · הוֹדוּ לַייָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : קָדוֹשׁ :

תְּכָתֵב זֹאת לָעָם נִבְרָא לְהִתְכַּפֵּר · מַה עָלֵינוּ לָקַח לוּלָב וָשֶׁפֶר לַשְׁמִיעַ בְּקוֹל תּוֹדָה וּלְסַפֵּר : עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה טוֹבָה כפולה

האט בפאהלן (אשה רבינו) דער האט גהייסן (אבי סוכו) איט זיא נייטאפילטי גוטהייטן · גאט זייני ווערקן צו אאכן בקאנד · מיהם צו צרהיבן אין זייני הייזר פון תפילות · איין אנדענקן האט ער גאאכט צו זייני וואונדר : צדק גרעכטיקייט וויל איך געבן צו גאט איינם ווערקר · אונ׳ זיין (שבח) וויל איך אן ארדינן · ער זוגט אונ׳ אייזט שטעט גרע כט צו אאכן דיא ישראל · אונ׳ אך אום ווילן זיינר גירעכטיגקייט האט ער פר גרעסרט דיא תורה אונ׳ גשטערקט : ממשלת דיא געוועלטיגונג דעם שטארקן גאט וירד גשטערקט דורך דיא אלאכים אין דעם הייזל דז געט זיינר אלוכה · אונ׳ אין פר זאאלונג דיא הויבטר פון ישראל וועלכי הייסן (ישורון) לויטרן זיא דורך לויב דעם היילגן זיינה געגנג · די פרואי גיפלאנצטי ישראל אונ׳ פר לויאר זיינן אלט ווען זיא ווערן גוועזן איט גאט דעם קיניג אין זיינר ארבייט · קדוש :

קביעות דען אן גזעצטן (סדר) פון אלי יאים טובים · האט ער זעהר וואהל גאורדינט · צו לייאנן אונ׳ (דרשן) אין דעם (עסק) פון שגליכם יום טוב זיך צו אאכן בליבט · דען פון איין יעדרי זאך אין איהרר צייט צו שפרעכן אייז גר גוט : ראייה איין (ראיה) אונ׳ (זכות) אייז בטלאסין פון נעאונג איין בינטלי קליינן אזוב · דז דאך צו פילי אלות קואט · אלזוא זעהי אן דעם שטאנד פון דיא ישראל אונ׳ ווייא זיא אין (תורה נביאים וכתובים)· אונ׳ אשנהי זיין גקליגט · אונ׳ אויב זיא שוין זיינד דיא קליינסטי פון דער וועלט · זיין זיא דאך חכמים : שביעי דער זיבנדי חדש תשרי אייז גליבט צו פילי אלות · אונ׳ צו דער שבועה פון דיא אבות פר איייניגט · גזעטיגט איט אלות אונ׳ פון אלן גוטן בשפראלט איינה שטעג צום איביגן לעבן זאיט פון שאחות : מלך דער אלך הקב״ה ווערט איט משפט אויף ריכטן אונ׳ צו רעכט שטעלן דיא ערדי איהר גרונד · דא אאהלן ווערדן זינגן דיא בוימי איט איהרן לויב אין זיינם גרונד פעסטן אונ׳ זאגן · הודו לה׳ כי טוב כי לעולם חסדו · קדוש :

הכתב לאזי דיזז אן גשריבן ווערדן צו דעם ערשאפנן פאלק ישראל צור פר געבונג · וואן אויך אונז אויט דיא אלוה צו נעאן לולב אונ׳ היפשי דרייא (מינים) · אום דרדורך צו אאכן הערן איט דער שטים צו גבר ליהאן דאנקונג : על נאך פיל

ידיד אֱתוּי בְּהַרְרֵי קוֹדֶשׁ לְעֶשְׂרִים הִנְסַכְתָּ · יְחִידוֹ הִכְלִיל וְחוּט
מְשֻׁלָּשׁוֹ סֻכּוֹת · וְיַעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה : כְּאִילָן מְבוֹרָךְ שְׁתִילֵי
זַיִת הוּעֲטָר · כְּמַעֲשֵׂה לִבְנַת הַסַּפִּיר בְּשִׁיעֲבוּדָם נָטָר · לְמַחְסֶה
וּלְמִסְתּוֹר מִזֶּרֶם וּמִמָּטָר : לְקֵץ פְּדָאָם כְּדִבֵּר בֶּחָזוֹן לַחֲסִידוֹ · וְלֹא
נָחָם בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ יְסוֹדוֹ · בָּרוּךְ יְיָ כִּי הִפְלִיא חַסְדּוֹ :

מֵאַהֲבָה יְתֵירָה רְצָם וְהֶחֱלִיף הַשּׁוּרָה · בְּקָהָל רַב יְבַשֵּׂר צִדְקוֹ לְהַכְשִׁירָה · חַסְדֵי יְיָ לְעוֹלָם אָשִׁירָה · קָדוֹשׁ :

מִנְהַג עוֹלָם תַּלְמִיד טוֹעֵן פָּנַס · מַרְחִיץ וּמַנְעִיל וּמַלְבִּישׁ מְשַׁמֵּר
וּמַכְנִיס · נָתַתָּ לִירֵאֶיךָ נֵס : נֵס וְדוּגְמָא לְהַרְאוֹת לְאֻמּוֹת גֵּשִׁי :
נָתַתָּ לְכָבוֹד וַהֲרֵי שִׁעְבּוּד קוֹשִׁי · וְאַתָּה יְיָ מָגֵן בַּעֲדִי כְּבוֹדִי וּמֵרִים
רֹאשִׁי : סֻכּוֹת לְרֹאשִׁי לְךָ אֶדְרוֹשׁ תְּהִלּוֹת · סִלְסוּלְךָ לַהֲגוֹת בְּסוֹד
חַכְמֵי קְהִלּוֹת · חַסְדֵי יְיָ אַזְכִּיר תְּהִלּוֹת :

מַעֲנָם אַהֶרֶת יָצְתָה אַשְׁכְּלוֹתֶיהָ שֻׁפְּרוּ · רוֹב עָלֶיהָ בְּאֶגֶד דִּבּוּקָם יִתְכַּפֵּרוּ · עַם זוּ יָצַרְתִּי לִי תְּהִלָּתִי יְסַפֵּרוּ · קָדוֹשׁ :

ענני

קדוש · אייִנשטר אליר גרונד פֿעסטר · פֿון אלפֿאנג אונ׳ צום ענדי · עס איזט גוט גאט צו לויבן אונ׳ צו לויב זינגן ·
ידיד · דער גליבטה אברהם דער קואן איזט אויף דעם הייליגן בערג · מוריה צו צוואנציג דורות פֿון ערשאפֿונג דער
וועלט האטטו איהם גיאמכט הערטין · זיין איינציגין זוהן יצחק האט ער אויף גיבראכט צום בראנד אופֿפֿר · אונ׳
דען גדריטין פֿאדין אלז יעקב האטטו בשיליט · אונ׳ יעקב ציהטי נאך (סכות) · כאילן · אלז איין גיזעגנטר בוים
גיפֿלאנצטי איהל בער אלז איט פֿליקינדר איזט ער וואָרדן בקריהניט · אלז וויא ווייסין אונ׳ קלאהרין (ספיר) האט ער
איך ער צייגט · צו ציגין דז ער זיא אין איהרן דיהנסט אין אגרים גהיט · צום טוץ אונ׳ פֿר בורגין פֿר שטורם ווינד אונ׳
רעגין · לקץ צום ענד האט ער זיא אויז גליזט אלז וויא גיזאגט דורך דיא (נבואה) צו אברהם זיינין פֿרואין · ער פֿיהריט
זיא ניט נאך דעם גיווייניין וועלט לויף אדר דרך ארץ · גלויבט זייא גאט דז ער האט וואונדרליך גיאמכט זייני גינאד ·
מאהבה · אויז אנדרליכי ליבשאפֿט האט ער זיך ביוויליגט אונ׳ פֿר וועקסלט דעם גיוויין גיבראך · אונטר גרויסי פֿר
זאמלונגין זאל פֿר קונדיגט ווערדן זיין (צדקה) צו רעכט פֿערטיגין דיא גינאד גאטיס וויל איך איביג לויבן קדוש :
מנהג · דען דער אנהג עולם איזט דאז דער (תלמיד) טראגיט דז ליכט פֿאר הער דעם הערן צו לייכטין · איהם וואשן ·
שוא אן ציהן אן קליידן · אים היטן אין צין אויז גיהן אונ׳ ווידרום נאך הויז ברענגן · דיזז אליש אבר האט הקב״ה
גיטאן צו דיא ישראל · אין דער מדבר דורך (ענני כבוד) · דוא האסט גיגעבן צו דייני פֿירכטר איין ציכן צו ווייזן דעני היידן
דער ערדן · האסטו דיא ישראל געבין צום (כבוד) · אבר זיא הבן ביקואן איין שווערין (שעבוד) · אבר דאך דוא גאט
ביזט איין בשילר איין כבוד אונ׳ ער היבר איינים הויבטס · סכות דוא שטעטיגר בשילר איינים הויבטים · צו דיר וויל איך
ערפֿארשין פֿרייזונג דיין לויב צו שפרעכין אין דעם סוד דערן (חכמים) פֿון פֿר זאמלונגן · דיא גינאד גאטיס וויל איך אמכן
גידענקין צור פֿרייזונג : מענם איהרם רידן פֿון (נעשה ונשמע) האט זיא פֿר גיבראכט צירטן אונ׳ גוטי הענגל טרויבן פֿון
(תלמידי חכמים) זיא צו בשיהגין · אויף דעם (רוב) איהרר בלעטר אלז דיא (עמי הארצים) אין איהרן בונד איהר
בהעפֿטונג איינר אויף די אנדרן פֿר געבן · דיזז גליבטי פֿאלק וועלכש איך הב ערשאפֿן צו איר זאלן איין לוב ערציהלן קדוש :
ענני · איט (ענני כבוד) האט ער גזעטיגט אונ׳ אום גיקריהניט איין שוועלן פֿון (בית ההקדש) · (הלל) צו זגן זיבן טאג
האט ער אונז גיציהרט · איט זאניפֿטיקייט איט פֿיל גוטן · וואס אונז גאט פֿר גאלטן האט : פקר ער
האט

על ארץ יסדה : גובה תקרה קירה במקוראי אל · גבולות הדרים
תצפין הציב ההראל · למספר בני ישראל :

מאהב יראיו בירר בסוס שעינתו · ידידות ציון חמד קדשת שכינת · בשלם סכו ומעונתו · קדוש

רגלים סכות סביבותם הקיף והתקיע · דמיון כקרח הנורא האיר
והרקיע · והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע : הריב בשמים
הטביר וכביר הצביר · הצמיח משמח ומסעד פנים ומסביר יוברכה
לראש משביר : ותגי מלכים בכן משקולת עלם · ויתרון הכשר
בתשר אשר פעלם · כירח יכון עולם :

מעשה אצבעותיך פלאים תמהים ונאים · ירח וכוכבים יקר כבודך מחוים · וצבא השמים
לך משתחוים · קדוש :

זריז ומשבח להשפיע שפע ימים · וזובריח להאריח לכירת
מטעמים · חבלים נפלו לי בנעימים : חלד הוציאה מקנה
ומנת סבר · חביב נברא בצלם הורד לגבר : כי הוא רודה בכל
עבר : טכסו כקשב חברים גן ישיבת · טרדו בהמראה ובמזרחית
קולטת שבת · מזמור שיר ליום השבת :

מאין כמוך לך ואתה להאמר · רב מהולל כל בתחל ובגמר · טוב להודות ליי ולזמר · קדוש :

ידיד

גיטטעלט · אונ' דאז בית המקדש וועלכש הייסט הראל · נאך דער צאהל דער קינדר ישראל : מאהב · אויז ליבשאפט זייני פירכטר האט ער אויז ערוועהלט צום פוס זיינר אונטר לאהנונג דז גליבטי (ציון) דז גלוסטיגי הייליגטום זייכר רואונג · אין דער שטאט ירושלים צו זיין זיינה היטי אונ' וואהנונג קדוש : רגלים אלז דיא פאניר האט ער זיך אויט סוכת אום ריגלט אונ' פעסט גשטעקט קלארי וואלקין אלז וויא אייז האט דער פורכטזאמיר אאכין דיא היאל לייכטין אונ' אויז גשפרייט אונ' אך דיא קלוגי תלמידי חכמים ווערדן לייכטין אלז וויא דיא לויטרקייט פון היאל · הריב · דעם בערג ציון וועלכר הייסט הריבשאים האט ער אלז וויא דיא נאביל בייא דעם אענשין · גשטעלט איטן אין דער וועלט · אונ' צהר אויף גיהויפט · אאכין שפראכין דען פראהליכין וויין אונ' שפייזנדים ברואד · אונ' דז גיזלט היפש אאכינדי איהן דא דורך ליבונג צו געבן צו הקב"ה דער הויבט שפייזר · ותגי · דיא קרונין פון דיא אלכים אלז וון אונ' לבנה · האט ער אין אייגר גוויכט טמר ער הויבן · אונ' איט איבריגי צו רעכט ריכטונג פון שטערין · צו איינם פריזאנד האט ער גשטערקיט אירי ווערקן · אלז דיא (לבנה) ער אן ביררייט צו איביג · מעשה · דיא ווערקי דיינה פינגר זיין וואנדרליך אונ' היפש · דיא לבנה אונ' שטערין טוהן דיין ווירדיגי הערליכקייט זגין · אונ' אלי היאליש הער שאהרין טוהן זיך צו דיר בוקן · קדוש

זריז · גאט דער זריז אונ' בריהאטר צו פר אעהרין · דיא פלייסונג פון דעם ים דען גרויסין פאגיל זיז אונ' דען שור הבר אונ' לויתן צו אייכר אאהל צייט פון קעסטליכי שפייזי · אויז איין גורל גיפאלין אונטר דעני גליבטי צדיקים · חלד דיא ערדי האט אויז גיצוגין אויר הנר פיהי אך דיא האפינדליכי גאבי צו דיא צדיקים דז גן עדן · דער גליבטה אענש אויז ווארדן ערשאפין אין דעם פארים גאטיס · אויז גיאאכט ווארדן צו ביוועלטיגין איבר אלין זיך צו פארשטרקן · דען ער זאל גיוועלטיגן אן אלי זייטן פון ים אייקנום : טכסו · ער האט איהם גיליהרט אלז וויא פר שטענדליכי (חברים אין גן עדן) צו זיצין · איהם אבר דרויז גיאגט וויא ער גווידרשפענסטיגט · אונ' אלז אין (עיר אקלט) אויף אזרח זייט האט ער גרומיט אונ' גיזאגט אזמור שיר ליום השבת : מאין כמוך · עס איז קיינר אלז וויא דוא צו דיר אויז היפש צו ווערדן גשפראכין איינטער

אֲנִי וָהוּ הוֹשִׁיעָה נָּא :

מיוסד ע"פ א"ב ושם המחבר סמו"ל

כְּהוֹשַׁעְתָּ אֵלִים בְּלוּד עִמָּךְ • בְּצֵאתְךָ לְיֵשַׁע עַמָּךְ • כֵּן הוֹשַׁעְנָא :
כְּהוֹשַׁעְתָּ גּוֹי וֵאלֹהִים • דְּרוּשִׁים לְיֵשַׁע אֱלֹהִים • כֵּן הוֹשַׁעְנָא :
כְּהוֹשַׁעְתָּ הֲמוֹן צְבָאוֹת • וְעִמָּם מַלְאֲכֵי צְבָאוֹת • כֵּן הוֹשַׁעְנָא :
כְּהוֹשַׁעְתָּ זַכִּים מִבֵּית עֲבָדִים • חַנּוּן בְּיָדָם מַעֲבִידִים : כֵּן הוֹשַׁעְנָא :
כְּהוֹשַׁעְתָּ טְבוּעִים בְּצוּל גְּזָרִים • יְקָרְךָ עִמָּם מַעֲבִירִים • כֵּן הוֹשַׁעְנָא :
כְּהוֹשַׁעְתָּ כַּנָּה מְשׁוֹרֶרֶת וַיּוֹשַׁע • לְגוֹחָה מְצֻיֶּנֶת וַיִּוָּשַׁע • כֵּן הוֹשַׁעְנָא :
כְּהוֹשַׁעְתָּ מַאֲמַר וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם • נָקוּב וְהוּצֵאתִי אִתְּכֶם • כֵּן הוֹשַׁעְנָא :
כְּהוֹשַׁעְתָּ סוֹבְבֵי מִזְבֵּחַ • עוֹמְסֵי עֲרָבָה לְהַקִּיף מִזְבֵּחַ • כֵּן הוֹשַׁעְנָא :
כְּהוֹשַׁעְתָּ פִּלְאֵי אָרוֹן כְּהֻפְשַׁע • צִיעֵר פְּלֶשֶׁת בַּחֲרוֹן אַף וְנוֹשַׁע • כֵּן הוֹשַׁעְנָא :
כְּהוֹשַׁעְתָּ קְהִלּוֹת בָּבֶלָה שִׁלַּחְתָּ • רַחוּם לְמַעֲנָם שֻׁלַּחְתָּ • כֵּן הוֹשַׁעְנָא :
כְּהוֹשַׁעְתָּ שְׁבוּת שִׁבְטֵי יַעֲקֹב • תָּשׁוּב וְתָשִׁיב שְׁבוּת אָהֳלֵי יַעֲקֹב כֵּן הוֹשַׁעְנָא :
כְּהוֹשַׁעְתָּ שׁוֹמְרֵי מִצְוֹת וְהוֹכֵי יְשׁוּעוֹת • אֵל לְמוֹשָׁעוֹת • וְהוֹשִׁיעָה נָּא :

אֲנִי וָהוּ הוֹשִׁיעָה נָּא :

הוֹשִׁיעָה אֶת עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת נַחֲלָתֶךָ וּרְעֵם וְנַשְּׂאֵם עַד הָעוֹלָם • וְיִהְיוּ דְבָרַי אֵלֶּה אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתִּי לִפְנֵי יְיָ קְרֹבִים אֶל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יוֹמָם וָלָיְלָה לַעֲשׂוֹת מִשְׁפַּט עַבְדּוֹ וּמִשְׁפַּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ : לְמַעַן דַּעַת כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ : כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד :

קדיש שלם : אין כאלהינו : עלינו קדיש יתום : יגדל :

יוצר לשבת וחול המועד של סוכות

דער חזן היבט אן (טוכן עד המלך קדיש ברכו) אונ' דער נאך זאגט אן דאס :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם • יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חוֹשֶׁךְ וְעוֹשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת הַכֹּל : אוֹר עוֹלָם בְּאוֹצַר חַיִּים אוֹרוֹת מֵאֹפֶל אָמַר וַיֶּהִי :

מיוסד ע"פ א"ב כפולות וחתום שמו מאיר ברבי יצחק

אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא נָאֶה לִתְהִלּוֹתָיו • אַבִּיעַ זֵכֶר רַב טוּב מִפְעֲלוֹתָיו • הַבּוֹנֶה בַשָּׁמַיִם מַעֲלוֹתָיו : בְּכוֹתֶרֶת מְלָכִים נִתְיַעֵץ וְנִמְלַךְ בְּסוֹדָהּ • בְּחָכְמָה אֲמָרֶיהָ תֹּאמַר נָאָה וַחֲסוּדָה • וַאֲגֻדָּתוֹ

על

את דער הערליכי אונ' פורכט זאמי נאמין גאטיש • מיט וואהל גבירליך צור לויבונג • איך וויל רידן פון דעם אן דעניה דעמן פילי גוטן זיינר ווערקן • דער דא גיבויאט אין הימל זייני שטעגי : בכותרת • מיט דער קיניגליכי קרוין פון דער (תורה) האט ער זיך בירהאטין • אונ' בירהאט טלאגיט מיט מירי גיהייאוס • מיט (חכמה) שפריכטי זי מיהרי ווארטן • דיא שיני אונ' גינליהרטי (תורה) • אונ' אלזו מיט זיין בונד אויף דער ערדי גיגרונד פעסטיט : גובהי • דיא היך דער הימלין האט גאט גיבעליקט • וועגין (זכות יעקב) דער גיהייסין האט (אל) • דיא גיאמרקן האט ער אויף דרום אונ' צפון וייט גשטעלט

לשם יהוה אלהי ישראל : ויאמר יהוה אל־ דוד אבי יען אשר היה עם־לבבך לבנות בית לשמי הטיבת כי היה עם־לבבך : רק אתה לא תבנה הבית כי אם־בנך היוצא מחלציך הוא־יבנה הבית לשמי : ויקם יהוה את־דברו אשר דבר ואקם תחת דוד אבי ואשב · על־כסא ישראל כאשר דבר יהוה ואבנה הבית לשם יהוה אלהי ישראל : ואשים שם מקום לארון אשר־שם ברית יהוה אשר כרת עם־אבתינו בהוציאו אתם מארץ מצרים :

אחר המפטיר הברכות · מי שבירך למלך · ואשרי יהללו · ומכניסין ס"ת להיכל · חצי קדיש · ומתפללין מוסף כדאתמול : ואח"כ מקיפין ס"ת ומעמידין אותה על הבימה וכופלין לולביהן ואתרוגיהן בידיהם ואומרים הושענא :

הושענא

למענך אלהינו הושענא : למענך בוראנו הושענא :
למענך גואלינו הושענא : למענך דורשנו הושענא :

מיוסד ע"פ א"ב

אל למושעות · בארבע שבועות · נשים בשועות · הופקי ערך שועות · הוגי שעשעות · וחידתם משתעשעות · זועקים להשעות · חוכי ישועות · טפולים בך שעות · יודעי בין שעות · כורעיך בשועות : להבין שמועות · מפיק נשמעות · נותן תשועות · ספורות נשמעות · עדות משמיעות · פועל ישועות · צדיק נושעות · קרב תשועות · רגש תשועות · שלש שעות · הושענא : תחיש לתשועות · הושענא : אני

גאטיס האט ערפילט דז הויז גאטיס : אז דאמאהלז (ווען שלמה האט גזעהן האט דז די (שכינה) רוהט אין דעם (בית המקדש) וואס ער גבויעט האט) זאגיטי (שלמה נון זעהי איך דז ערפילט מיינן ווארט) גאט (דורך משה רבינו) גזאגט צו רוהן אין זיינם (בית המקדש) מיט דעם וואלקן : בנה איך הבי דיר איין פאלאסט הויז גיבויעט · אן ברייטיט צו דיינם איביגן זיץ דער (שכינה) אויף איינם בשטענדיגן פלאץ אונטר ישראל : ויסב אונ' דער אך ווענדיט זיין גיזיכט צו דיא זייט צו אונ' געבעטי איינה (ברכה) דעם גאנצן (קהל ישראל) · אונ' די גאנצי (קהל ישראל) שטונדן אונ' ווארטיטן אויף אב : ויאמר (נאך דער ברכה · האט ער ווידר אנגיפאנגן · זיינה דנקבארקייט קיגן הקב"ה גלייגט אונ' ער זאגט · גלובט זייא גאט דער הער פון ישראל · דער מיט זיינם מונד גשפראכן צו איינם פאטר (דוד) · אונ' דורך זיינר מאכט ערפילט · זאגינד : מן זייטר דער צייט דז איך אויז פאלק ישראל אויז גצוגן הבי אויז (מצרים) · הבי איך אן קיינר שטאט פון אלי גשלעכטי ישראל ערוועהלט · איין הויז צו בויאן · איין נאמן דריין צו זיין (אונ' דיא שכינה דריין צו רואן אין ירושלים : ביז איך ערשט ערוועהלט אן דוד צו זיין איין אוף איבר איין פאלק ישראל : ויהי אונ' וואהר דען שטעץ אין דעם הערצן פון איינם פאטר דוד צו בויאן איין הויז צום נאמן גאטס דעם הערן פון ישראל : ויאמר אבר גאט שפראך צו איינם פאטר דוד · נאך דעם : מיט דיין הערצן מיינט צו בויאן איין הויז צו איינם נאמן · דוא טוסט גר וואהל וואלט אין דיינם הערצן צו פאסן : רק אליין אבר דוא זאלסט וואלט הויז ניט בויאן ווייל דוא טעץ (מלחמה) גיהאט האסט זונדרן דיין זוהן · דער פון דיר קומט (אין שפעטם זיין צייט ווייטר שלום זיין ווערט) · דער זאל די הויז בויאן צו איינם נאמן : לא זאט האט גאט בשטעטיגט זיין פר שפרעכן וואס ער גזאגט האט · אונ' איך בין אויף גשטאנדן אנשטאט איין פאטר דוד · אונ' איך בין גזעצט אויף דעם קיניגליכן שטוהל פון ישראל · וויא גאט גשפראכן האט · זא הבי איך גבויעט דיזז הויזז (בית המקדש) צו דעם נאמן גאטיס דער הער פון ישראל : ואשים אונ' איך הבי דארטן גיאמכט איין ארט צום (ארון) וואו דריין ליגט דער בונד גאטיס · זא ער גיאמכט מיט אונזרי עלטרן וויא ער זיא אויז גצויגן אויז (מצרים) :

אל למושעות דער גאט צו דער הילפי ידורך דיא פיר (שבועות) דיא דוא גשוואהרין האסט וועגין דיא ישראל · גלייכן מיט ביטין · קלאפפין אן מיטן ריכטונג איר גשריי · רידן אין דער לינליכה תורה · אונ' איהרי פריידי מיט איהרר ערלייזונג · זיא טרייבן צו ווערדן גיהאלפין · האפין אויף הילף · ביהעפטיט אן דיר צו זיא צו ווערדן · וויסן צו פריבן דיא צייטין · (יאים טובים) רעכט צו זעצין · קניאן צו דיר מיט ביטין · צו פר שטיהן דיא (שמועות) . זא אויז דיין מונד ווערדן גיהערט · גיביט הילף · אויז גליהנטי (משמיעות) אודר (יאודים) · מאכט דיא תורה ווערלי הייסט (עדות) אונז פר נעמין · ווערקר דיא הילף · דעם (צדיק אך המשיח) דורך וועלכם אונז ווערט גיהאלפין · גינעהי הירבייא צור הילף · מיט דיא שטמאינדי הילף · פון דער דרייא צייטין אין דער עלטי (גאולה) · הילפי אונז · הושענא · איילינד צור הילפי הושענא · גאט דער דא הייסט (אני והו) העלפי דאך : די טייטש פון כהושעת אלים תמצא ביום ראשון

את

ישראל הנועדים עליו אתו לפני הארון מזבחים
צאן ובקר אשר לא יספרו ולא ימנו מרב:
ויביאו הכהנים את ארון ברית יהוה אל מקומו
אל דביר הבית אל קדש הקדשים אל תחת
כנפי הכרובים: כי הכרובים פרשים כנפים
אל מקום הארון ויסכו הכרובים על הארון
ועל בדיו מלמעלה: ויאריכו הבדים ויראו
ראשי הבדים מן הקדש על פני הדביר ולא
יראו החוצה ויהיו שם עד היום הזה: אין בארון
רק שני לחות האבנים אשר הניח שם משה
בחרב אשר כרת יהוה עם בני ישראל בצאתם
מארץ מצרים: ויהי בצאת הכהנים מן הקדש
והענן מלא את בית יהוה: ולא יכלו הכהנים
לעמד לשרת מפני הענן כי מלא כבוד יהוה
את בית יהוה: אז אמר שלמה יהוה אמר
לשכן בערפל: בנה בניתי בית זבל לך מכון
לשבתך עולמים: ויסב המלך את פניו ויברך
את כל קהל ישראל וכל קהל ישראל עמד:
ויאמר ברוך יהוה אלהי ישראל אשר דבר
בפיו את דוד אבי ובידו מלא לאמר: מן היום
אשר הוצאתי את עמי את ישראל ממצרים
לא בחרתי בעיר מכל שבטי ישראל לבנות בית
להיות שמי שם ואבחר בדוד להיות על עמי
ישראל: ויהי עם לבב דוד אבי לבנות בית
לשם

זולכר חדש שטארק פון (אלות) · אלש (ראש השנה) מיט (תקיעת שופר) · (יום כפור) · (סוכות מיט אלות סוכה · לולב) · מיט דיא אנדרי (מינים) · חגיגה · הקהל · אך מיזט זולכר (חדש) דיא שטערקי · אונ' אונטר האט דז אנגשין לעבינס מיט לז דז אמן אלי (תבואות) אין הויז בקומן איך דר פון לו ער הלטין · דארום הייסט אויך דיזור יום טוב) סוכות) (חג האסיף) דאז מיזט נור לייט דער איין זמאלונג דער (תבואה פון פעלד אינם הויז) אין דעם זיבינטין (חדש) : ויבאו אונ' עש קאמין אלי (זקנים פון ישראל) · אונ' די (כהנים) טראגיטין דעם (ארון) (אויז דעם לגער וואו אים דר האלך אהין גשטעלט גיהאט) : ויעלו אונ' זיא ברענגיטין ארויף דעם (ארון) גאטיס · אונ' דעם (אוהל מועד) · אונ' אלי (כלי הקדש) זוא אין דעם (אהל) וואהרין · אונ' דיא (כהנים אונ' לוים) ברענגיטין איהם אויף (דען עש דערפיטי קיין אנדרר דראן ריהרין אלש דיא כהנים אונ' לוים) : והמלך אונ' דער (אלך שלמה) · אונ' דיא גאנצי גיאיינדי ישראל דיא זיך בייא איהם פינדיטין · וואהרין מיט איהם פר דעם (ארון פאר אויז גיאן לכבוד) שחטן שאף אונ' רינדר (לו קרבנות) דיא ניט קונטין גיציהלט נאך גשעלט ווערדן (זוא פיל וואהרן עש) : ויביאו אונ' דיא (כהנים) ברענגיטין דעם (ארון) (אין ווען דיא לוחות דער) בונד גאטיס (גלעגין) לו זיינים ארט · דעם (מיגרליכן) פאלאסט פון הויז (וועלכר הייסט דביר) אין דעם אויר היילגטום · (אונ' שטעליטין איהם) אונטר דיא פליגל פון (כרובים) (אדר איין (אין) פון איין צוך) · דיא (שלאה האלך) גיאמכט האט · (על פי סוד) · דיזי וואהרן אויף דער ערט אין (קדשי קדשים) גשטאנדן · אונ' איהרי פליגל וואהרין אין דער היך אויז גשפרייט · דז דער (ארון הקדש ·) וועלכר מיט זיין (כפורת) לעהן (טפחים) הויך וואהר · אונטר איהרי פליגל גשטאנדן : כי דיא (כרובים) הבין אויז גשפרייט איהרי פליגל איבר דעם ארט פון (ארון) · אונ' דיא (כרובים) הבין גידעקט אויף דעם (ארון) אונ' זיינה שטאנגין · פון אויבן : ויאריכו אבר די שטאנגין (פון דעם ארון) · וועלכי גיאמכט וואהרין אין דער (אדבר) אויף יעדרר זייט איינר דעם (ארון) דר מיט לו טראגין פון איין ארט לום אנדרן וואו זיא גירייזט זיין · וואהרן בייז אילונדר אויף איינר זייט פון (ארון) אזו ווייט הרויז גיגאנגין · אלש ווען אויף דער אנדרי זייט · דז דיא (לוים) זולכם פארני אונ' הינטין רעכט טראגין קענין · אבר אילגדרט דז דער (ארון אין בית האקדש) גיקומן איזט · אונ' דארטין שטיאן גבליבן · זוא וואהר ניאר ניטיג ד' דיא שטאנגין הינטן ארויז גיאן זאלין · זוא האט אמן זיא הערפאר גילוגן) דז זיא זיך ערלענגירטין (פארני הרויז אונ' שטויסיטין אן דעם) פארני הרויז אונ' שטויסיטין אן דעם (פרוכת) זו אן דער טיהר פון קדשי הקדשים גיהאנגן אין היכל) דז דיא (אויז שטוטונג פון) דיא שטאנגן אויז דעם (קדש) געזעהן ווארדן זיין פר דעם (דביר) הויסן · אבר געזעהן האט אמן זיא דאך ניט הויסן (דען דז פרוכת האט זיא בדעקט) אונ' אלזוא זיין זיא דארטן גבליבן בייז דעם הייטיגן טאג (זוא לנג דער ארון) דא געווען איזט · אונ' דיזז האט אונ' אלזוא גיאמכט · דז דער (כהן גדול) זיך האט וויסן לו ריכטן אן (יום כפור) ווען ער לווישן דיזי שטאנגן האט אויז (קטורת) ברענגן אונ' בלוט שפרענגן · דז ער מיט אום רעכט פר בייא גיאן זאל) : אין עש וואהר אין דעם (ארון) ניכטש · אלש נור דיא (שני לוחות אבנים דיא משה) דריין גלייגט האט אין (חורב) (אויף וועלכי גשטאנדן זיין דיא עשרת הדברות · אן וועלכי דיא גאנצי תורה הענגט) זוא גאט מיט דיא קינדר ישראל לום בונד גמאכט ווען זיא זיין אויז דעם לנד (מצרים) גיגאנגן : ויהי ווען נון דיא (כהנים) ווידר הרויז גגאנגן זיין אויז דעם היילגטום · זוא האט דער (הערליכי) וואלקן (מיט דער שכינה) ערפילט גאטיס הויז : ולא אונ' די (כהנים) קונטן ניט שטיאן לו דיהנן (מיט דער עבודה פון די קרבנות) פאר דעם וואלקן דען די הערליכקייט

שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת מְשַׁנְּנִים · וְאַחֲרֵימוֹ זִיעַ חָיוֹת נוֹתְנִים · בְּקוֹל רַעַשׁ מְנַגְּנִים · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ עוֹנִים · וְשַׂרְפֵי מַעַל כְּנַף רְנָנִים · עוֹמְדִים מֵעַל כְּנַף רְנָנִים · עוֹמְדִים מִמַּעַל וְרוֹנְנִים · פֶּה אֶחָד עוֹנִים · וְזֶה אֶל זֶה מְכוּוָּנִים · וְזֶה אֶל זֶה מְצַיְּינִים · וְזֶה אֶל זֶה מִתְבּוֹנְנִים · וְזֶה אֶל זֶה נְכוֹנִים · וְשִׁלּוּשׁ קְדֻשָּׁה לְקָדוֹשׁ נוֹתְנִים :

רנה : הרב פפיות שנונים יש ישראל ע״י ברחשינם כתירם שכתר את הרב פפיות : ואחרימו זיע חיות נותנים כהוא מכם מורא יתנו זיע י׳ : בחו לבקב״ה אחר שבח דישראל : עומדים ממעל כדכתיב בישעיה ו׳ שרפים עומדים ממעל לו : מציינים לי׳ סימן ורמז :

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר : קהל קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ : אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל · מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ : קהל בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ : מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ מָתַי תִּמְלוֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכּוֹן תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה מַלְכוּתְךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ : קהל יִמְלוֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :

אונ׳ דער חזן זאגט לדור ודור אונ׳ זאגט שאונה עשרה אויש : אונ׳ דר נאך נעמט מן לולב אונ׳ אתרוג אונ׳ מאכט די (ברכה על נטילת לולב) אונ׳ מאכט קיין שהחיינו אן דען אנדרן טאג : אבר ווען דער ערשטער טאג (סוכות) אן שבת געפאלט אזו מאכט מן דען אנדרן טאג (שהחינו) דער נאך זאגט מן (הלל) : דער נאך היבט מן אויז אונ׳ לייאנט ווימ געשטערט דען מפטיר לייאנט מן (ובחמשה עשר) אז ווימ געשטערט :

אין כאיך ויסי בנסוע הארון תמצא בדף כ״ב ס׳ ב׳ רבונו של עולם בריך שמיה על הכל תמצא בדף כ״ג

נאך דעם לייאנן זאגט מן דיא הפטרה זאגט מן דיא ברכה בדף כ״ד : אונ׳ דער נאך דיא הפטרה (ויקהלו) במלכים א׳ קפיטל ח׳ פסוק ב׳ :

וַיִּקָּהֲלוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּיֶרַח הָאֵתָנִים בֶּחָג הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי : וַיָּבֹאוּ כֹּל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־הָאָרוֹן : וַיַּעֲלוּ אֶת־אֲרוֹן יְהוָה וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת כָּל־כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר בָּאֹהֶל וַיַּעֲלוּ אֹתָם הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם : וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְכָל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל

גאטש גנד איין ווענדיג · אונ׳ דיא מלאכים שנאכים ווערדן פרעגן דיא ישראל דיא אין דיא סוכה פון גאט זיך רומין : וואש האט גיווערקיט גאט דער היטר דיא וואהר המפטיגקייט · אונ׳ וואש האט ער אונטר וויזן אין דיא וואהנונג · אונ׳ וואש פר איין (סוד) האט ער אגלה גיוועזין צו דעניין ליב המפטיגי · אונ׳ ענדדעקיט פון דיא פר בורגנוסין · אונ׳ דיא ישראל ווערדן דעני מלאכים בשיידין דיא ווארטן דער פר בורגינהייט · שטים פון גיזאנג איבר דיא היילן דיא זיא ציהלין · דען זיא וואהרין דיא ערשטי וועלכי הבין גילערנט דיא תורה וועלכי אייז גגליכן צו איין שווערד איט צוויא שארפין · ליבונג טוהן זיא פר ט אפלין : נייאי אונ׳ אלטי גיזאנג · אונ׳ רוהם טוהן דיא פר אנגשט שווייסינדי (חיות) ליב געבין · איט איין שטוראינדה שטים זינגן : (קדוש אונ׳ ברוך) אנטווארטי · ברענינדי מלאכים איט פליגל צו ליבן · שטיהן איבר אנדרי מלאכים · שטיהן אין דער היך אונ׳ ליב זינגין · צו גלייך אנטווארטן · איינר גיגן דעם אנדרן גיבט איין צייכן · אונ׳ איינר אויף דעם אנדרן טוהט פריבן · אונ׳ איינר צו דעם אנדרן אייזט אן ברייט · אונ׳ איין דרייא פאלטיגי קדושה דעם היילגן גאט טוהן זיא געבן

הפטרה ליום שני של סוכות במלכים א׳ סי׳ ח׳ פסוק ב׳

ויקהלו עס פר זאמלטין זיך צו דעם (אלך שלמה) (אויף זיין ביפעהל · נאך דעם אלש ער די (בית המקדש) אויז גיבויאט גיהאט · אונ׳ ווילט דעם (ארון הקדש) אין דעם (קדשי קדשים) ארייןשטעלן · האט ער דר צו אויף גיבאייין (אלי אאנין פון (ישראל) ימין דעם חדש תשרי) דער שט ארקין (אבות · זא אין דיזן חדש גיבאהרין ווארדן זיין · אונ׳ אך אייזט זולכר

עֲרָבוֹת · וְאִתָּהּ מֵרִבְבוֹת אַלְפֵי רְבָבוֹת · לַעֲמוֹד
בֵּין הֲדַסֵּי עֲבוֹת · בְּצֶדֶק שְׁלֹשֶׁת אָבוֹת: וְיָרוּם כִּסֵּא
מְיוּחָד · וְיֵשֵׁב עִם זִקְנֵי גּוֹי אֶחָד · אוֹגְדֵי לוּלָב אֶחָד ·
וּמַעֲמִיתִים בָּם אֶתְרוֹג אֶחָד: וַיֶּאֱתָיו בְּנֵי אֲבוֹת
שְׁלֹשָׁה · הַיְּחוּסִים אוֹם מְשֻׁלָּשָׁה · יוֹתֵר מִקּוֹרְאֵי
קָדוֹשׁ שְׁלֹשָׁה: וַיֶּעֱרַב לוֹ שִׂיחַ אֱמוּנִים: הַמְהַלְּלִים
בְּאַרְבַּעַת מִינִים · מֵאַרְבַּע חַיּוֹת מְרֻבְּעֵי פָנִים: וַיַּחְפּוֹץ בִּמְחוֹלְלֵי
חֲמֵשֶׁת וְשִׁשֶּׁת · הַהוֹגִים חֲמֵשֶׁת וְעוֹרְכִים שֵׁשֶׁת · מֵהוֹלְלֵי חַתּוּלֵי
כַּנְפֵי שֵׁשֶׁת: וִיעוֹרֵר אַהֲבַת אֵיתָנִים · וְכִיהוּן פְּאֵר חֲתוּנִים · הֱיוֹת
לְמַעְלָה מֵהֶם נְתוּנִים · וּמְחִיצָתָם תְּהֵא מִבִּפְנִים · וּמִשְׁתַּעַשְׁעִים
בִּיקָרָה מִפְּנִינִים · בְּצֵל שַׁדַּי לִפְנֵי וְלִפְנִים · וְאוֹתָם יִשְׁאֲלוּ שַׁאֲנַנִּים ·
בְּסֻכַּת נָוֶה שַׁאֲנָנִים · מַה פָּעַל נוֹצֵר אֱמוּנִים · וּמָה הוֹרָה בִּמְעוֹנִים
וּמַה גִּלָּה סוֹד לְנֶאֱמָנִים · וּמֶה חָשַׂף מִמַּצְפּוּנִים · וְהֵם יְבָאֲרוּ לָמוֹ
חֵיק צְפוּנִים · קוֹל רִנָּה וִישׁוּעָה אֲשֶׁר בָּם מוֹנִים · כִּי הֵם הָיוּ רִאשׁוֹנִים ·
חֶרֶב פִּיפִיּוֹת שְׁנוּנִים · הַלֵּל בְּמִשְׁנֶה שׁוֹנִים · חֲדָשִׁים וְגַם יְשָׁנִים ·

שירות

ביום טוב ס׳ וליום כפורים ששה: ההוגים חמשת ועורכים ששת עוסקין בחמשה חומשי תורה ובששה סדרי משנה: חתולים עטופים ויעורר יזכיר: וכיהון פאר כדכתיב בישעיה ס״א כחתן יכהן פאר וגו׳: למעלה מהם מן המלאכים: מפנינים פירש שהיא יקרה מפנינים: ואותם ישאלו שאננים מלאכים ישאלו לישראל: ומה חשף מצפונים מה גילה הסודות הנסתרות: מונים מספרים ומשבחים בקול רנה

בידרענגנוס אין איהרי אינר לילי גידאנקן · קיין (יצר הרע) אין איהרן הערצין · קיין (רע עין) אין איהרי וואהנונג · אך קיין טויט אין איהרי וואהנונג · קיין קראנק הייט אין אירי לייבר · אויין יעגליכר פריימיט זיך איט זיין צרב טייל · פריימין איט איהרי ווערקרי · יוכלין איט אירי ירושה ליב זינגין איט דעם (גורל) אירין טייל · פריהליך אין איהרי שטעגי · זיא בלוסטיגין זיך איט גאט אין איהרי פריידי · אונ׳ הקב״ה ווערט גיאן לוויטן איהגין · זיא בייא זך אין זיינר סוכה לו ליהן · יאט דיק גיפלאכטני ליבטאפט לו זיך לו ליהן · איט זייני פליגל זיא לו בידעקן · אונטר זייני פליגל זיא לו טולן · אין פרבורגינהייט זיינים לעלט זיא לו בידעקן · לוויטן איהם אונ׳ זיינה דיהנר דיא אלאכים זיא אין דער איט לו זעלין · ויניח אונ׳ הקב״ה ווערט לאזין שטיהן דיא היאל ערבות · אונ׳ ראמין לוויטן ישראל דיא אויך ברענגין זיטי ליב וועגין דער גירעכטיגקייט אלז זיא געאין לוויא (ערבות) · אונ׳ ער ווערט קואן פון דיא לעהן אאהל לעהן טויזינד (אלאכים) זיך לו שטעלין לוויטין דיא ישראל דיא געאין דיק גיפלאכטני (הדסים) וועגן · דיא גירעכטיגקייט דיא דרייא (אבות) פון ישראל · וירום · ער ווערט זיך ער הבן זיין גיאייגנטיר שטוהל · אונ׳ ווערט זיך זעלין איט דיא עלטי פון דעם אייניגין פאליק ישראל וועלכי בינדן איין (לולב) איט לוויא אנדרי (אינים) אונ׳ גיזעלין דר לו איין (אתרוג) : ויאתיו אונ׳ זיא ווערדן קואן דיא קינדר פון דיא דרייא אבות · דיא איוחס זיין כהנים לוים ישראלים · אעהר אלז אלאכים וועלכי דרייא אאהל קדוש זאגין : ויערב אונ׳ עס ווערט איהם זיסר זיין די רידן פון דעני גלויבהאפטיגי ישראל · וועלכי לויבן איט פיר (אינים) · אעה אלז דיא פיר (חיות) איט פיר גיזיכטר אן (כסא הכבוד) : ויחפץ אונ׳ ער ווערט ביגעהרין דיא גי רונד פעסטיטי אין דער תורה אויך לו רופין פינף אן (יום טוב) אונ׳ זעקס אן (יום כפור) · דיא דא רידן אין (חמשה חומשי תורה) אן רילטן (ששה סדרי משנה) אער אלז ליב · פון דיא אלאכים איט אום גיוואונדני זעקס פליגל : ויעורר אונ׳ ער ווערט ער וועקין דיא ליבשאפט פון דיא שטרקי (אבות) אונ׳ דיא לירשט פון (את תורה) לו זיין איבר דיא אלאכים גיגעבן · איר (אחילה) ווערט זיין גאנץ אינוועגדיג אונ׳ ווערדן זיך ערפריימין איט די תורה די ווירדיגר איזט אלז די פייני גאלד · אין דעם שטטין דעם אלאעכטיג

הֲלִיכָתָם · וּמִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד סוֹפוֹ הֲלִיכָתָם · יֵשׁ
מִשִּׁשָּׁה עָשָׂר עוֹלָמוֹת מַלְכוּתָם : וְיֵשׁ מִשְּׁלֹשׁ מֵאוֹת
וַעֲשָׂרָה מֶמְשַׁלְתָּם · וְיֵשׁ מִשְּׁלֹשׁ מֵאוֹת וּשְׁלשִׁים
וְשִׁשָּׁה שְׁלִיחוּתָם · וְשָׁלוֹם גָּדוֹל יֵשׁ בֵּינוֹתָם · וְשִׂנְאָה
אֵין בְּמַחֲנוֹתָם · וְתַחֲרוּת אֵין בִּמְחִיצָתָם · וְאֵיבָה אֵין
בַּהֲלִיכָתָם · וּפַלְגוּת אֵין בְּחֻפָּתָם · וְקִנְאָה אֵין
בְּמִשְׁכְּנוֹתָם · וְשֵׁינָה אֵין בִּרְפִידָתָם · וּתְנוּמָה אֵין
בִּרְבִיצָתָם · וְאָסוֹן אֵין בִּמְגוּרָתָם · וְדִמְעָה אֵין
בְּעַפְעַפּוֹתָם · וְצָרָה אֵין בְּמַחְשְׁבוֹתָם : וְצוּקָה אֵין בְּטוּחוֹתָם · וְיֵצֶר
רָע אֵין בְּלִבּוֹתָם · וְרַע עַיִן אֵין בְּדִירָתָם · וּמִיתָה אֵין בִּמְדוּרָתָם ·
וּמַחֲלָה אֵין בִּגְוִיָּתָם · שָׂשִׂים כָּל אֶחָד בְּנַחֲלָתָם · שְׂמֵחִים בְּמִפְעֲלוֹתָם ·
גָּלִים בִּירֻשָּׁתָם · רוֹנְנִים בְּפוּר חֶלְקָתָם · עוֹלְצִים בְּאָרְחוֹתָם · חָרֵדִים
אֶת אֵל בְּהֶדְרָתָם : וְהוּא יִתְהַלֵּךְ בְּתוֹכָם · עִמּוֹ לְסָכוֹ לְמִשְׁכָּם ·
בַּעֲבוֹתוֹת אַהֲבָה לְהַמְשִׁיכָם · בְּאֶבְרָתוֹ לְסָכְכָם · תַּחַת כְּנָפָיו
לְסַכְּכָם · בְּסֵתֶר אָהֳלוֹ לְמַסְּכָם · בֵּינוֹ לְבֵין מְשָׁרְתָיו לְתוֹכָם : וְנִיחַח
רוֹכֵב עֲרָבוֹת · וְיָחַן בְּתוֹךְ מַעֲלוֹת עֲרָבוֹת · בְּצֶדֶק קִיחַת שְׁתֵּי
עֲרָבוֹת

יחרחר : ברפידתם במצעם ובקושט' : במגורתם · בדירת' : בטוחותם כמחשבות לבם : בפור ל' גורל : עולצים שמחים : והוא הקב"ה : עמו לסכו לסכה של מעלה : באברתו תחת כנפי השכינה · למסכם ל' סכך · לתוכם ל' תוך והמלע : בתוך מעלות עריבות כישראל שכינתן מעל' וסכה כאה ומת קו ובעמיתי ומשתכ ם : ויאתיו נאכלו : אום משולשה כסכ ם לוים ישראלים : יותר מקוראי קדוש שלשה פעמים שאומרים ק' ק' ק' : אמונים ישראל שנקראו' אמונים : מארבע חיות וכו' · מקבלת החוות : במחוללי המשת וששת ישראל המשבחים ומהללים בשמחה כבאחול וקוראי' ביום

אונ' אזו וואטרין פֿון (נשמת יאי בראשית) פֿון איהם גיווערקיט · אונ' בעלי וואסיר צער טייזן אין אזו טייכן אונ' דיא זיבן פֿארנעאי (כתות) היילגי אנגלים · אונטר דער בידעקונג זיינר צווייג טוהן זיא גאט ריהאן אונ' ערפֿרייאן אונ' ווידרום דרייסיג (אצולות) פֿון (כתות אנגלים) · טוהן זיך אונטר דיזי אנגלים טילין צו ציבן · איט (טיר האצולות) · אונ' איבר זיא זיין זעצליג (אצולות) איינר איבר דער אנדרי דז דיא אנגלים טוועבין אונ' ביז אן דען (כסא הכבוד) אויף גיהן איט ציבליכם רידן אונ' (טיר האצולות) וכל אוני איין יעגליכים (צדיק לפי כבודו) · טונהייט אונ' פראכט ווערט א הם גיגעבן · איט דער טוינהייט פֿון דער שכינה ווערט ער איהם אייגין · איט צעהן קליידר איהם אויף צו פוצין · אזו דער גשטאלט פֿון רעגין בויגין זיין גימאדי · אזו וויא דער טיין פֿון דעם שטערין (נוגה) אין זיינר גצגינד אזו וויא דער אויז גנג פֿון דער זון אין איהרר קראפֿט · דעם אענט אויף וועלכם זיין גירעכטיגקייט ביליגיט זיינר אייגנר הנד טריפֿט אונ' ווערקין · ווערד ער איהני בילא הוין איר ווערק נאך איהרר ארבייט : יש עש ווערדן אין טייל צדיקים זיין פֿון הונדרט איהוין הויך · אונ' דיא אין ברחדירטי קליידר גיציהרטי (נשים) אזו וויא דז גשטאלט פֿון (היכל) עש ווערדן אויך איין טייל זיין פֿון צוויא ביז דרייא הונדרט איהוין הויך · אונ' נאך איהרר היך נאך ווידר אך אויף דער ערה איר גנג זיין · איין טייל פֿון זיא ווערדן דיא גנצי וואלט דורך גיאן · פֿון איין עק וועלט צום אנדרי איר · איין טייל ווערדן זעצליצהן (עולאות) צו איהרן רייך הבין · אונ' צום טייל דרייא הונדרט אונ' צעהן צו איהרר ביוואטיגיי אנדרי ווערט דורך דרייא הונדרט זעקס אונ' דרייסיג (עולאות) איר בשטערקונג זיין · אונ' דאך ווערט גרוס (שלום) אונטר איהנין זיין אין איהרי (אחוה) · קיין גלאנק אין אירי (אחילה) · קיין צערטיילונג אין אירי (חופות) · קייני ניידונג אין איהרי גיציהרטי גלעגר · קיין שלאין אין איהרין הויזרין : קיין איבל בעגעגנם אין איהרי וואהנונג · קיין טרערין אין אירי אויגברואין · קיין (צרה) אין איהרי גידאנקין · קיי בידרענגנוס

חמש מאות שנה הליכותיו עלות · עובי עקרו בזה
קו להעלות · אבל מנין ענפיו אין במדה להעלות ·
ועל יובל שרשיו פעלות · וכל מי בראשית מנו
נפעלות · ופלגים נפלגים לכל תעלות : ושבע כתי
קדש המעולות · תחת סכרת נופו מתעלות ·
ומתחתיהם שלשים מעלות · מסתופפים בצלם
בשיר המעלות · ועל גבם ששים מעלות · זו למעלה
מזו עולות · ועד כסא הכבוד טסות ועולות · בשיחה
נעימות שיר המעלות : וכל אחד ואחד לפי כבודו ·
וכבוד והדר יתן הודו · בזיו שכינה ייחדו · במראה
פנים יכבדו · בעשרה לבושים לאפדו : ברקמה
ועתיק לרפדו · כמראה הקשת לחסדו : כמראה הנוגה לנגדו ·
כצאת השמש בעודו · אשר בו צדקו יעידו · לפי הרשום בכתב ידו ·
ולפי מעשיו ומעבדו · ישלם למו פעלם במעבדו : יש מאה אמה
קומתם : כתבנית היכל רקמתם · יש ממאתים ועד שלש מאות תקומתם ·
כן ועד תשע מאות הקמתם · לפי שיעור תקומתם · כן תהא בארץ
מהלכתם · יש מהם מלא העולם הליכתם

עובי עקרו בזה קו להעלות עובי גופו בקו זה דהיינו מהלך ת"ק ; ועל יובל שרשיו פעלו' שאפילו שרשיו שמתפשטו' למרחוק יהיו כפלג מים ; מני נפעלות ממני מתפלגין ומתחלקין ; לכל תעלות לו' תעלת כברכה שעליו כו' ישתיה ' ; ושבע כתי קודש המעו ותיהן ז' כיתות הקרובים אל פני הקב"ה ; ומתחתיהם וכו' שלשים מעלות של מלאכי' ; וכבוד והדר יתן הודו הקב"ה נותן לכל צדיק הוד והדר וכו' ; בזיו שכינה ייחדו מיוחד ומזוכך בזיו השכינה ; בעשרה לבושי' הקב"ה ילבש לצדיק עשר' מלבושי' שלו ; לאפדו לתקנו ולקשטו ; ברקמה מלבושי' מצויירים וכאים ועתיק לו' רוב וגדול · ו"מ ועתיק כמו ועתיק יומין יתיב דניאל ז' ; לרפדו לחוקו ; כמראה הקשת לחסדו כחסד של הקב"ה שיהא פניהם דומה למראה קשת ; בעודו בעוד שהוא זורח ; כתבנית היכל רקמתם שיהיו תקוי נ"ל בקומה כתבנית ההיכל ונקט רקמתם על שם שלובשים בגדים מרוקמים ; ותהרות לשון רוב והדור

הויז אונ' וואונדרליך אין אייני אויגן · ביז איך ווערדי קומן אין ירושלים די אהגי פורלט אופן זיין ווערט אונ' ווערדן פראגן די זקנים אונ' חכמים פון ישראל בייא וועלכי שטיט (אי זאת) וואס איזט פר איין טכר צודעם פאלק דיא גהייסט המבן דייזי אלוה פון סוכה · אונ' זא ווערדן איר אנטווארטן וואונדר איט דריסט הייט · אונ' ווערדן איר וויזן פר בורגני (אוצרות). רז פילי אויך גהויבלי גוטץ זוא פר בורגן איזט אין (אוצר) · פר וועלכי דיא אלות סוכה גיהלטן · צור אויזטיילונג ; ומחיל אונ' פון איין חיל איט אחלים צום אנדרן · ווערדן זיא זיך פר זאאלן · אונ' פון איין צעלט צום אנדרן ווערדן זיא זיך ער לייגן אין דער סוכה וואו זיא ווערדן בהעפטיט · אין דער סוכה פון ירושלים · ווערדן זיא צו זאאן בהעפט ווערדן · אין גרושי סוכות אויך גלייכר ערדן אין טאהל ווערט איהגן ווערדן גאאסן · אין דער סוכה פון טאטן איט דער הויט פון (לויתן) ווערדן זיא גשטערקט · אין דער סוכה אום איהם הרום ווערדן זיא ערפרייאט · אין דער סוכה פון אירם קיניג ווערדן זי פר זאאליט · אין דער סוכה דיינר פר בורגנוס ווערדן זיא גיאייגניט · אין סוכות אויך אייגם בוואקסטן באדם ווערדן זיא אליין זיין · אין סוכות בייא גירואטי וואסר ווערדן זיא זיין ביעהרט · אין דר סוכה פון (עץ החיים) אין (גן עדן) ווערדן זיא זיין גיגרונט פעסטיט אונטר זעלביגר סוכה ווערדן זיא גשפייזיט · אין דער סוכה זייניס טוזן ווערדן זיא איט קראפט גילובט · אין זייני געטליכי (אצלות) ווערדן זיא אים אייניגן אונטר זייני צווייגן ווערדן זיא זיין · אין קרוין צו הקב"ה ציהרן אין זייני גאאטן ווערד איהגן אין ציהרליכש בעט אויך גשפרייט אונ' אין (ציבור) פון זיינס בגריף ווערדן זיא גיזאאטן : חאם פינף הונדרט יאהר וועג · איזט דיא היך פון דעם (עץ החיים) דיזו : איזט דיא דיקונג אונ' וואונדר איט דיזור אאס טנור אויך צוברענגן · אבר דיא צאהל זייני צווייגן זינד איט קיינר אאס אויך צו זיין אונ' אויך וואסיר בעך זייכן זייני וואורצלין

אונ'

עַד כִּסֵּא כָבוֹד מוּאֲחָזוֹת · וְיוֹשֵׁב עֲלֵכֶם
לַחֲזוֹת בְּמַחֲזוֹת · הַמְּצוּחְצָחוֹת בְּתֵשַׁע מַחֲזוֹת ·
וְכָל אֲשֶׁר תָּדִיר לַעֲשׂוֹת זֹאת · יִזְכֶּה לְהֵאָמֵר לוֹ
כָּזֹאת · אַשְׁרֵי אֱנוֹשׁ יַעֲשֶׂה זֹאת · יֵחָשֵׁב לוֹ כְּשָׁמַר
כָּל הַתּוֹרָה הַזֹּאת · וּמִי שָׁמַע כָּזֹאת · וּמֵאֵת יְיָ הָיְתָה
זֹאת · וָאֲחַשְּׁבָה לָדַעַת זֹאת · וְהִיא נִפְלָאוֹת בְּעֵינַי
זֹאת · עַד אָבֹא לְיוֹשְׁבֵי פְרָזוֹת · וְאֶשְׁאֲלָה לְזִקְנֵי מִי
זֹאת · מָה אֶתְנַן עַם שׁוֹמְרֵי מִצְוַת סֻכָּה זֹאת · וְהֵם
יְשִׁיבוּנִי תְּשׁוּבוֹת עַזּוֹת · וְיַרְאוּנִי מַצְפּוּנוֹת גְּנוּזוֹת · רַב
טוּב הַצָּפוּן בְּבֵית גְּנָזוֹת · לְבַעֲלֵי סֻכָּה יִהְיוּ נִבְזָזוֹת :
וּמֵחַיִל אֶל חַיִל יִצְעָדוּ · וּמִסֻּכָּה לְסֻכָּה יִזָּעֲדוּ · וּמֵאֹהֶל
לְאֹהֶל יוּעָדוּ · בְּסֻכָּה אֲשֶׁר יִצָּמְדוּ · בְּסֻכַּת שָׁלֵם
יוּצְמָדוּ · בְּסֻכַּת עֲמָקִים יוּמְדָדוּ · בְּסֻכַּת צִלְצַל יְעַדְּרוּ ·
בְּסֻכַּת סְבִיבָיו יְחֻדָּרוּ · בְּסֻכַּת מַלְכָּם יִתְוַעֲדוּ · בְּסֻכַּת
צְפוּנוֹ יוּאֲחָדוּ · בְּסֻכַּת נְאוֹת דֶּשֶׁא יוּבְדָדוּ · בְּסֻכַּת
מֵי מְנוּחוֹת יְכֻבָּדוּ · בְּסֻכַּת עֵץ הַחַיִּים יִתְיַסְּדוּ · בְּסֻכַּת שֶׁתַּחְתָּיו יוּסְעָדוּ ·
בְּסֻכַּת צְלָלוֹתָיו בְּחַיִל יוּסְלָדוּ · בְּמַעֲלוֹתָיו אֵל יְיַחֲדוּ · בְּמַעַרְבוֹתָיו
זֵר יְאַפְּדוּ · בִּרְחוֹבוֹתָיו יִתְרַפְּדוּ · וְשִׁיעוּר תְּפִישׂוֹתָיו יוּמְדָּדוּ ·

כבוד מואחזות שהקב"ה יבנה מעלות ומדרגו' זו למעלה מזו עד שתגיעו' לכסא הכבוד : במחזות המצוחצחות בתשע מראות ט' מראות מונה ביחזקאל : לעשות זאת מצות סכה : עד אבא ליושבי פרזות ירושלים שכתוב בה בזכריה פרזות תשב ירושלי' וגו' : ואשאלה לזקני מי זאת הם זקני ישראל : מה אתנן וכו' מה מתנה שכר גדול של שומרי מצוה שכה עזות גדולות ונפלאות: רב טוב הצפון וכו' יראה הקב"ה לצדיקים שכר טוב הצפון להם באוצר שלו : נבזזות לשון שבו ויבזו בראשית לב"ד · יצעדו לשון מצעדי רגל : ומסכה לסכה יזעדו לשון יועדו · ומסכה לסכה יק' כי מסכה של צדיק לסכה של צדיק אחר : בסכת שלם, בירושלי' שנקרא שלם יהיו מצומדים ומחוברים : בסת עמקים יומדדו מדה שיש ובגיא נקרא עמק בסכה גדולה : יומדדו כמדד לפי כבודו : בסכת צלצל בסכה המכוסה מעור לויתן : יעדרו לשון חיזוק : סביביו יחדרו סביב הקב"ה : בסכת צפונו יואחדו באוצר הגנוז המכוסה ושם מיוחדי' להם יובדדו לשון בדד : בסכת שתחתיו יוסעדו תח' שסכך ויהנו מסעידי' שיעשה להם הקב"ה · בסכת צללותיו בחיל יוסלדו בכל הסכה של עץ החיים יוסלדו לשון שבח : במעלותיו אל ייחדו במעלות של עץ חיים ויחדו לאל : זר יאפדו יתקני ויקשטו זר להקב"ה : ברחובותיו יתרפדו ברחוב של עץ חיים יהיו שוכנים במטה כלולה וכבודה :

עובי

חמש

זייט דאז טייל מיר זגד (ארץ ישראל) מין דער לענגי פון עק דער (אורח) זייטי ביז אן (ים) אוקיינוס אויף (מעריב) זייט אוני' מין דער ברייט פינף אוני' זיבציג (אין) אודר (תחום שבת) ווירד זיין דז (חוק) פון יעדרן (שבט) (ארץ ישראל) · אלז וויא דיא ציילן מין מיין וויין גארטין זיא לו ביהעפטין לו מיהרי אויז גמנגט גיאמרקן · לום (גבול) פון יעדרן (שבט) מין מיהרר אויז שפרייטונג : ואז אלז דען ווערט איין (בת קול) אויז גיהן מין דיזם זגד · אויף דיא הויכי בערג דיזי (בשורה) לו פר קונדיגן · ווער גהיטיט האט דיזי (אלוה) פון (סוכה) זאל קומן ביטוואין דיא זיבן לקייט איינס בטעפר לו אייזן לו דיא טיהרן אוני' אב לו ווארטן ביי דער ביים שטעדי' · לו לוגן אוני' לו זעהן דיא ניסים דיא דעשט ווען גשעהן ווערדן אוני' דיא פריהליכי היזל · פר מיטזילם (לדיק) ווערט גאמכט ווערדן זיין (חופה אוני' אווזות) · דז איין חופה אן דער אנדר אערט מיט גלידר בהעפט זיין · אוני' ביז אן דען (כסא הכבוד) גרייכן : אוני' הקב"ה דער דא זיצט אויף דעם (כסא הכבוד) מין זיינר טונהייט לו זעהן · דורך דיא ניין פאכי גלווטרטי בישייהנונג דורך דיא וועלכי דיא (נביאים) גזעהן הבן · אוני' ווער שטעז טוט דיזי אלוה פון סוכה · דער ווערט (זוכה) זיין לו איהם אלז גשפראכן לו ווערן · וואהל דעם אענטן דער דיזה אלוה היט · עס זאל איהם גיאכטיט זיין אלז העטי ער גיהלטן דיזי גנצי תורה · אבר ווער האט דר גלייכן נאך גהערט אליין פון גאט אויט דיזו · מיך טוהי אבר טראכטין לו וויטן דען טעם פון אלות סוכה אוני' (מרבע אנים) · עז מיוט אבר פר

הויזן

ובמצבותיה · בסכוכיה ובצלותיה · בביאותיה
וביציאותיה · בגדרותיה ובפרצותיה · בחגיגותיה
ובעליצותיה · וזר לא יהיה במוצאותיה · ונכר לא
יעבור בתוצאותיה · וטמא לא ישתף במחיצותיה ·
ורשע לא ירמוס בחצרותיה · וזד לא יערב
בחוצותיה · כי אם עמוסיו נוצרי מצותיה · וגם לא
יופרו מועצותיה · בלב שלם ישובו לקצותיה ·
ובנפש טובה יבאו חצרותיה · עתה יבואו עמי
לקצותיה · כמו הם לבדם דגלו משבצותיה · כן
בדד ישכנו ברביצותיה · לתת למו שכר מרוצותיה · לקץ סכת אל
לרצותיה · לעת חלוק ארצותיה · באורך מפאת קדים לקצותיה ·
ועד ים אוקינוס למצותיה · ברוחב שבעים וחמשה מיל ארצותיה ·
כשורות הכרם לחברם לתוצאותיה · גבול כל שבט ושבט כך
יעלו בנפיצותיה : ואז בת קול תצא בארץ הזאת · על הר גבוה
לבשר בשורה זאת · כל שקיים מצוה זאת יבא בנועם צורו לחזות ·
לשקוד דלתות ולשמור מזוזות · להביט ולשור נס על זאת ישועות
עליזות · על כל כבוד חפות מזוזות · חפות בחליות אחוזות :

בתוצאותיה במוצאותיה כלומר בשכר היוצא ונכנס בקיום הסכה ויש מוצאותיה ותוצאותיה הכל ענין גבול ומחיצה : בחצרותיה לא ידרוך בחצר של סכה : כי אם עמוסיו נוצרי מצותיה · כי אם ישראל המקיימין מצות סכה : וגם לא יופרו מועצותיה פי' המועדי' עצה לקיים סכה כהלכת' ברביציתיה · במנוחותיה : לתת למו שכר מרוצותיה לתתן שכר פעם רצים וממהרים לקיים מצות סכה : לקץ סכת אל לרצותיה לעתיד לבא סיבוב לפני אל ולרצון : כשורות הכרם כוס"ב' חכמים פוסקין שורות בכרם : יבא בנועם צורו לחזות יבואו צדיקי' ויחזו ויטיילו עם בור' ויקיימו בסכה של לויתן : לשקוד דלתות לדפוק על הדלת ולבכות ולהמתין כמזוזו' הפתח לשיר לפני הכנה : עד כסא כבוד

עד

זיין צו שאטין דעם טאגט צום (עד) ווען לי אז: איין רעגנטר (אוין) ווערט בינייגן: אויך יעגליכם דער גיהאלטין האט די אצוה פון סוכה צום (עדות) · אונ' אויך אז אירי היטר ווערט ערקוואן צו בינייגן · אונ' איך (שפריכט הקב"ה) בין דער עס וויש אונ' איהר (עדות) : כי דען איין פאלק ישראל הבין גיהאלטין אירי גיבאט · איט אירי אאס פון דער גריט אונ' דער גיזעלטי אאס אין דער קליינסטי סוכה איהרי רעכטי איהלן אאס פון פיר איהלין · דיא היך איהרי ווענד · וויא פיל ווענד · איהר שטאנד פון דיא ווענד · איט וואס זיא גידעקט אוז זיין · וויא פיל שאטין זיא דריין האבין אוזן · איינר רעכטי טיהר צום אין אונ' אויז גנג · איט אירי פר צויאונג · וויא דיא ווענד גנז זיין אוזן · וואס פר איין ברוך (פסול) איזט · איט אירי (קרבן חגיגה) · אונ' איהר (שאחת יום טוב) · איין פרעמדר זאל ניט טייל הבין אן דעם איין קוואדין שכר · אך איין בייא גאט נפרעמדר הייד זאל ניט איבר פאהרין אין איהרי אויז גנג · איין (טאא) זאל ניט (אשותף) ווערדן אין אירי (אחיצות) · איין (רשע) זאל ניט ביטרעטין איהרן הויף · אונ' דער אוטוויליגי זאל ניט פראשט ווערדן אין איהרי גאסן · נור אליין דייני איט אצות ביזאדני ישראל הלטר זייני אצות · אך זאל ניט צערשטעהריט ווערדן דיא (תלמידי חכמים) איהרי ראהט געבר וויא צו הלטין איזט אצות סוכה · איט גנצין הערצין ווערדן זיא ווידר קעהרין אין איהרי עקין · איט גוטן ווילן ווערדן זיא קואן אין איהרי הויף · אילונ' אין צייטן דער גאולה · זאגיט הקב"ה זאל איין פאליק קואן צו איהרי ענד גיאארקין · צו עאפפאנגן דען שכר פון דער סוכה · אזו וואהל אלז זיא אליין הבין פאנירט איהרי ציהראטין · אלזו זאלין זיא אויך אליין רואן אין איהרי הויארגג · אונ' רואי איהגי צו געבן דען שכר איהרטלויפן צו דער סוכה · צו דעם פון דער גאולה צו בוויגן · צור צייט

קִיחַת לוּלָב וַעַרְבֵי נְחָלִים · רְגִילִים עָנוֹת בָּם שִׁיר הִלּוּלִים · שְׁקוּלִים וּשְׁוִים כִּבְמָחוֹל חֲלִילִים: תְּפִישַׂת שְׁלֹשָׁה הֲדַסִּים וּשְׁתֵּי עֲרָבוֹת · שִׁיר לְהַסְלִיל בָּם לָרוֹכֵב בָּעֲרָבוֹת · אֶתְרוֹג וְכַף תּוֹמֶר יְחִידִים מִלְּהַמְעִיט וּמִלְּהַרְבּוֹת:

וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וּמוֹשִׁיעַ:

כִּי אֶקַּח מוֹעֵד · לָבֹא לְקֵץ וּלְמוֹעֵד · כְּמֵאָז לְדַבֵּר מֵאֹהֶל מוֹעֵד · לֵישֵׁב בְּהַר הַמּוֹעֵד · בְּיַרְכְּתֵי צָפוֹן בְּקִרְיַת מוֹעֵד · קְדוֹשִׁים בְּתוֹכָם לְוָעֵד · לְמוֹעֵד מוֹעֲדִים וַחֲצִי מוֹעֵד · לְהִתְהַלֵּךְ בְּתוֹכָם וּלְהִוָּעֵד · לְהוֹשִׁיבָם בְּאָהֳלֵיהֶם כִּימֵי מוֹעֵד · וְעָנְתָה הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְפָנָיו לָעַד · וְסֻכָּה תִּהְיֶה לְצֵל יוֹמָם לָעַד · כְּמֵלִיץ מַגִּיד יוֹשֶׁר טוֹב תָּעַד · עַל כָּל שֶׁקִּיֵּם מִצְוַת סֻכָּה לְהָעֵד · וְכָל שׁוֹמְרֶיהָ יָבוֹא וְיֵיעַד · וְאָנֹכִי הַיּוֹדֵעַ וָעֵד: כִּי עַמִּי קִיְּמוּ מִצְוֹתֶיהָ · בְּמִדּוֹתֶיהָ וּבִקְצָבוֹתֶיהָ · בְּאַמּוֹתֶיהָ וּבִמְחִיצוֹתֶיהָ · בְּדַפְנוֹתֶיהָ וּבְמַצְּבוֹתֶיהָ

כי כמאז לדבר מאהל מועד כמו שהייתי מדבר עם משה מאהל מועד: לישב בהר המועד בירכתי צפון בקרית מועד כדכתיב בישעיה י"ד ואשב בהר מועד בירכתי צפון: קדושים בתוכם לועד שכינת קדושה בתוכם להיות מועד ומזומן עמכם: למועד מועדים וחצי מועד פי' כדניאל י"ב: כימי מועד כימים שנועדו תקדו' ופי' בהושע י"ב · וסכה תהיה לצל יומם לעד עד שנכנס לתוכה ויקבלו הסכה היא עדות עליו שקיים כל התורה ועד לי ווער · ואנכי היודע ומעיד בעצמו עליו על דרך והוא עד והוא דיין: במדותיה שאינה גבוה סוכה בתוך מבדו ראשו ורובו ושלחנו: ובקצבותיה שיעור וקצבה של סכה קטנה ז' טפחים ומסתו: בדפנותיה שלם כהלכתן ורביעי' אפי' טפח: ובמצבותיה לסוף שענה שקורין בנק"א ובמסבותיה שאין מסככין בדבר שמקבל טומאה: ובצלותיה שיהא צלתה מרובה מחמתה: בגדרותיה שיהיו הדפנות גדורים: בחגינותיה חגינת ראויה וחגינ' שמחה: ובעליצותיה ל' שמחה בתוצאותיה

אין דער (תורה) אונ' געהייסן דז ענד פֿון יאהר · אונ' אויז דאך דער אנפאנג פֿון יאהר · ער הייסט אבר דאך דער פֿייארטג דז מן איין זאמלט דיא (תבואה) אן אויז גנג דעם יאהר · וויל (הקב"ה) טוט ריכטן אויף דיא רעגן דעם גאנצי יאהר: יקחו זיא זאלן נעמן וועגן דעם נאמן פֿון (הקב"ה) דיא פֿיר (מינים) · גיקריהט אום רינגלט אונ' אן בריט דמאיט צו לובן אלז וויא איט גייגן אונ' פֿייפֿן: מהור פֿו דער בטיהגטי ליב פֿון דעם גיליהרטן (אתרוג) דבן טטרקן אונ' בטיהגט גא אין זיינרט גהייט צו בטיהקדען (סוד) פֿון (ב"ה) וועלכס הייסט (הדר יקר) איט דר (תורה) די אויז גגליכן צו פֿיין גאלד · צו פֿר טטרקן איט ליב: ענף דיא צווייגי פֿון דעם דיק גבלעטרטן האלז (דז הדס) · וועלכס גלן בדעקט איזט פֿון אויסן ווענדיג · דר איט צו ווענרן דעם אענטן הערץ צו (הקב"ה) אזו וואהל אינרליך אלז אייסרליך · איט דעם אפֿינבאהרן (אתרוג) צו פֿר געבן אויף דיא שטאלזי הערצר: קיחת דז נעאן פֿון (לולב אונ' ערבות) זיין זיא געוואהנט דמאיט צו זגין ליב געאנג צו זאגן (הלל) · וועלכס גיוואגן אונ' גלייך אייט אלז וויא איט גייגן אונ' פֿייפֿן אין (בית המקדש): תפיסת איט דעם ערגרייפֿן דרייא (הדס) שטענגלכר אונ' צווייא (ערבות) · גיאנג דמאיט צו לובן צו דעם רייטר אין דיא היאל (ערבות אתרוג) · אונ' בלעטר פֿון טייטל בוים דז (לולב) זאלן יעדרס איינליג זיין · ניקס צו פֿר איגרן נאך צו פֿר אערן: ובכן אונ' אלזוא צו דיר זאל אויף גיאן דיא (קדושה · דען דוא ביזט דער הייליגר פֿון ישראל אונ' העלפֿר:

כי מקח ווען איך ווערדי נעאן דיא צייט · צו קואן צום (קץ) אונ' צייט פֿון דער (גאולה) · אלז וויא פֿר אמהלין · איט איר צו רידן פֿון דעם אוהל מועד · אונז ווידר צו זעצן אין ציון אויף דעם (הר המועד) · אן די זייטין פֿון (צפון) · ידר פֿר זאאולנגם שטאט ירושלים דיא הייליגי ישראל דרינן צו פֿר זאמלין · צו דיא גיזעצטי צייטן אונ' הלבי צייט (אלז וויא אין דניאל גיזאגט איזט אויף דער גאולה · איך צווישן זיא צו ערוואיין אונ' בילייגן · זיא ווידר צו זעצן אין דיא צעלטר אלז וויא אין דיא פֿאריגי צייטן זיא ווערט רופֿן דיזי (שירה) (דיא תורה זעלבסטן פֿר איהם דיא ישראל צור גוטי בילייגום: אונ' איין סוכה ווערט

אֵל נָא לְעוֹלָם תּוּעֲרָץ ׃ וּלְעוֹלָם תּוּקְדָּשׁ ׃ וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים ׃ תִּמְלוֹךְ
וְתִתְנַשֵּׂא ׃ הָאֵל מֶלֶךְ נוֹרָא מָרוֹם וְקָדוֹשׁ ׃ כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ מַלְכֵי
הַמְּלָכִים ׃ מַלְכוּתוֹ נֶצַח נוֹרְאוֹתָיו שִׂיחוּ ׃ סַפְּרוּ עֻזּוֹ פָּאֲרוּהוּ צְבָאָיו
קַדְּשׁוּהוּ רוֹמְמוּהוּ ׃ רֹן שִׁיר וָשֶׁבַח תֹּקֶף תְּהִלּוֹת תִּפְאַרְתּוֹ ׃

חזן וקהל לְסוֹכְכֵי לְמַסְכֵי ׃ לְנַסְכֵי בְּנַסְכֵי בִּנְסִיכַת קָדוֹשׁ ׃

חזן וקהל לְחָדְשֵׁי רִאשׁוֹן ׃ כְּמֵרִאשׁוֹן ׃ לִנְצוּרֵי כְּאִישׁוֹן ׃ אֲהַלֵּל
בְּפֶה וְלָשׁוֹן לְמָרוֹם וְקָדוֹשׁ ׃

יוצר ע"פ א"ב

אָמְנָם מִצְוָה גוֹרֶרֶת מִצְוֹת ׃ בְּזֹאת אֲשֶׁר בְּאַבֶּיהָ
תּוֹרוֹת קְצוּבוֹת ׃ גְּזֵרוֹת חִבְּרוּ לָהּ לְצַוּוֹת ׃
דּוֹרֵשׁ יוֹם זֶה לְיַחֲסוֹ רִאשׁוֹן ׃ הוּא חֲמִשָּׁה עָשָׂר
וְהוּנְקַב רִאשׁוֹן ׃ וּכְדֵי לְבַשְּׂרֵנוּ כִּי מָחַל רִאשׁוֹן ׃
זִכְרוֹן סוֹף שָׁנָה ׃ וְהוּא תְּחִלַּת שָׁנָה ׃ חַג הָאָסִיף
תְּקוּפַת הַשָּׁנָה ׃ טוֹב יָדִין בּוֹ נִזְלֵי שָׁנָה ׃ יִקְחוּ לִשְׁמוֹ
אַרְבַּעַת מִינִים ׃ כְּלוּלִים כְּתוּרִים וּמְזֻמָּנִים ׃ לְהַלֵּל
בָּם כְּבְעֻגָּב וּבְמִנִּים ׃ מֵהוֹד הָדָר הַמְּהֻדָּר ׃ נֶאְדָּר
וְנֶהְדַּר בַּהֲדָרוֹ לְהַדֵּר ׃ סוֹד אֶדֶר יְקָר בְּבֶתֶם פָּז
לְאַדֵּר ׃ עֲנַף עֵץ עֲבוֹת חֲפוּת מִבַּחוּץ ׃ פּוֹנוֹת לְכַוֵּן
לֵב מִבַּיִת וּמִחוּץ ׃ צָפוּי לְכַפֵּר בְּעַד לֵב שָׁחוּץ ׃

קִיחַת

לסוככי אני מתפלל להקב"ה : למסכי כמו למזוג לו : לנסכי לגדלי ולנשאי : בנסכי במלכי תפיח : בנסיכת קדוש נשררה של הקב"ה : לחדשי ראשון אני מתפלל שיחדשני הקב"ה שנקרא ראשון עתה בגלות ׃ כמראשון כמו חילה בגלות מצרים : לנצורי כאישון לישראל שהם נצורים כאישון בת עין : אמנם מצוה גוררת מצות מצות שבה זו גוררת מצות ׃ בזאת אשר באביה תורות קצובות בזאת הסכה אשר בפירותיה ובפרטיה תורות קצובות : גזירות חקים : לצוות לשון תלמוד לצוותא בעלמא לשון חיבור : דורש יום זה שהוא חמשה עשר : והונקב ראשון דכתיב בויקרא כ"ג ולקחתם לכם ביום הראשון : והונקב לשון מפורש : וכדי לבשרנו כי מחל ראשון שנמחלו עונות הראשונים זכרון סוף שנה והוא תחלת שנה הקב"ה קראו סוף שנה והוא תחלת שנה שהרי מתשרי מתחלת השנה : טוב ידין בו נזלי שנה הקב"ה שנקרא טוב ידין על המים הנוזלים : יקחו לשמו ארבעה מינים לשם הקב"ה אתרוג ערבה לולב הדס : כלולים כתורים כמו מכלל יופי ׃ וכתורים לשון כתר במנים ועגב לשון כלי שיר : מהוד הדר המהדר משבח יקלום דכתיב והסכה : סוד אדר יקר מעין סכה של ב"ה שנקרא אדר יקר : בבתם פז לשון דר כשבח התורה שנקראת כתם כו לשבח להקב"ה : פונות לכוון לב מבית ומבחוץ ... לכם לאביהם שבשמים ועשים תוכם כברם ׃ צפוי לשון גילוי כמו וצפו הברזל מ ... לשון נסית : כבשמול חלולים כשור הלוים שביר נחלים : לחסלי כם לרוכב ׃ בערבות לשבח להקב"ה שהוא רכב בערבות ׃
כי

אל דאש גאט צו איביג ביזטו גשטערקט אונ' צור א ביגקייט ווירשט קיני גן אונ' ערהויבן : האל דער גאט פורכטזאמר קיניג ערהויבן : האל דער גאט פורכטזאר קיניג ערהויבנר אונ' היילגר ׃ דען דאש ביסט קיניג איבר אלי קיניגן ׃ זיין קיניגרייך איזט איביגליך ׃ זיין פורכטזאמקייט, זאלט איר רידן ׃ ערצילט זיין אלמאכט ׃ כשינט אין זייני הערשארן ׃ היילגיט אונ' ערהיבט איהם ׃ לוב זינגט גזאנג אונ' רום די שטרקי לובונג זיינר פראכט :

לסוככי איך ביטי גאט איך צו בשיצן ׃ איר איין צו גיסן פון דען (יין המשומר) איך צו בהערשן איט דעם בהערשר (אלך המשיח) ׃ דורך דער הערשאפט דעם היליגן גאט :

לחרשי צו גאט דעם אור ערשטן ׃ וועלכר דיא ישראל דיא גהיטיט זיין אלז די שווארץ אפפיל פון אויג ׃ ערנייארן ווערט איט דר (גאולה) אלזו ערשטי אמל אויז (מצרים) ׃ וויל איך לויבן איט אונד אונ' צונג צו דען ערהובן אונ'הי ליג :

אמנם פר וואהר דיא (מצוה פון סוכה) שלעפפט אער (מצות) נאך זיך אלז (אתרוג אונ' לולב) ׃ וועלכי אין דיא צווייגן דיזר (תורה) פילי לערנונג אן גוועזט אונ' פיל (גזרות דר צו בהעפטיט אונ' בפאלין : דורש דיזר טאג איט אן ׃ גיפארשט איהם צו ביטען (יום ראשון) ׃ אויב ער שון איזט דער פופצעהנטי טאג אין (חדש) אונ' איזט דאך בשיידן אונ' גהייסן (יום ראשון) ׃ אום אונז צו פר קונדיגן די (הקב"ה) דער דא הייסט (ראשון) ׃ אונז האט (אוחל) גוועזן די ערשט אן (יום כפור) אונ' דער (חשבון עוונות) אן פאנגט אן ערשטן טאג (סוכות) : זכרון דער (יום טוב) (סוכות) איזט גדאכט

בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ סְכּוּת כְּמוֹ הוֹרָם סָכָה : רֶגֶל גְּבִיר אַחִים וְסַע פְּעָמִים סֻכּוֹתָה · וּמֵאֲרַמִּי וְשְׂעִיר בַּעֲדוֹ סַכּוֹתָה · בְּכֵן חֲנִיכָיו סָעוּ רֵאשִׁית סֻכּוֹתָה · וְשִׁבְעַת חֲזוּזֵי מֶשִׁי עָלֵימוֹ סַכּוֹתָה : יִדְאוּ הוֹרָבָה עֲדָיִים מְקוּשָׁרִים · עֲנָנִים סְכוּכִים כְּעַל כַּנְפֵי נְשָׁרִים · רֶגֶשׁ שַׁאֲנַנִּים חָזוּ מְאֻשָּׁרִים · שֶׁבַע מְחִיצוֹת סוֹכְכוֹת וְלֶחֶם מַחְשִׁרִים : בְּטִלּוּל עֲנָנָיו הִרְכִּיבָן בֵּין סַכָּךְ לְסָכָךְ · וַיִּתְיַצְּבוּ תַּחְתָּיו כִּבְתַחְתִּית סָכָךְ · יְדָעָם תַּבְנִית מִשְׁכָּן אֵיךְ יְהִי מְסֻכָּךְ · וּבְתַבְנִיתוֹ לְבָנוֹן מוּכָן לְסַכָּךְ : קָצַב בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ תֵּת בּוֹדֵל מְמָסָךְ · מְחִיצוֹת לְסַכֵּךְ בְּפָרֹכֶת הַמָּסָךְ : לִכְרוּבֵי סֹכְכִים · כַּפֹּרֶת סוֹכְכִים · מִשָּׁם רוּחַ סָכִים · וְצוּר עִמָּם מְסַכִּים : יִקְרוּ שְׁמָהּ סְכּוּת שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּסְּכוּת · רֶמֶז לְשַׁלֵּשׁ בְּכָל סְכוּרַת דְּפָנוֹת מְסוּכָּכוֹת : חזן רְצוּי דַּת הַשּׁוֹאֵבָה שֶׁאָבוּ · חָקוּק בָּהּ חָשָׁבוּ · כְּמוֹ בְּסִין קָשָׁבוּ · בַּסֻּכּוֹת תֵּשְׁבוּ :

אל

מסוה והמלוט : על כי תוצים למ"ר תעוב מסכ' ע"! אשר לימד תוצי דרך וסוה מג"ר גרוס : רסכים לבין מררם וגדולם · נוים היה הניף : ונעמסה לו יסכה בקחברה לו סרה סנקראת סמה יסכה : זכה בכן נזעו שלול דת בסוכה מזרעו זכו לשלול דת התורה סוטה בסוכה מראם : ברוח הקודש סכות זוכם לראות ברוח הקודם כמו ססורם זקני הוא אברהם · רגל גביר אחים וסע פעמים סכותה הלך יעקב ברגליו סנעסה גביר לאחיו ונסע לתקים סנאמר בו בעמיה סכות : ומארמי ו. עיר בעדו סכותה הלכן ומעשו בעד סנכת והצלת : חניטיו הם בניו זה בניו סנגאלו ממצרים : ושבעת חזיזי משי עלימו סכתה · ז' ענני כבוד : ידאו הורבה עדיים מקושרים כשבאו במצרים לכר חורב היו מקוטטים : מקושרים סקשר להם הקב"ה שני כתרים לכל א' : ידאו ל' ודאה על כנפי רוח פתלו' רוח : ענגים סכוכים ותסיככים בענני כבוד : רגש שנאנים בזו מאשרים קול מלאכי השרת ראו ישראל : שבע מחיצות סוככות ז' ענני כבוד והיו ממטירים להם לחם מן השמים אחשרים ל' רבוי מטר כמו חשרת מים · שמואל ב' כ"ב : בטלול ענניו כם כיף ענגים : ויתיצבו תחתיו כבתחתית סכך עמדו תחת כל ענן כתחת הסכך וי"ת עמדו תחת הר סיני : ידעם תבנית משכן איך יהי מסכך הודיעם וצוום על תבנית המשכן איך יהיו הכרובים סוככים בכנפיהם על הכפורת : ותבניתו לבנון מוכן לסכך ובתבנית המשכן כמו כן בית של שלמה שנקרא לבנון יהיה מוכן לסכך בכרובים : קצב בין קודש לקודש עשה הקב"ה קצב ומדה: תת בודל ממסך היה לעשות פרוכת במקום מחיצה : מחיצו' לסכך להיות היילון כמו מחיצה · לכרובי סככים כפורת סוכב ם הכרובים פרשים כנפיהם וסוככים על הכפורת סכים כמו רואה ם : וצור עמם מסכים הקב"ה מסכים עמהם : יקרו שמה סכות נתכבדו ישראל לפני בורא להאזין ו' מ' סכות כמו להראות : רצוי דת השואבה שאבו זו שמח' בית השואבה שמש' שואבים רוח הקודש ושכונה : הקוק בה חשבו מה שחקוק וכתוב בתורה בעניינו סכה : כמו בסין קשבו כמו שקבלו בסיני כאזניהם בסכות תשבו : לסוכה

פון דיא אלים בייא (אתן תורה)· הבן גיזעהן דיא גירעכטי ישראל · זיבן אונטר טייטונג איט וואלקן וואהרן זיא בידעקן אונ' ברויט אוז דען (און) רעגן : בטילול מין דיא בדעקונג צווישן זייני וואלקן האט ער זיא אמלין היטן צווישן מיין וואלקן אונ' דען אנדרן · אונ' זיא וואהרן שטיהן אונטר דיא וואלקן · אונ אונטר דעם בערג (סני) אלז וויא אונטר מייני (סוכה) ער האט זיא אמלן וויסין דאז גשטאלט פון (אשכן) וויא עס זאל בידעקיט זיין · אונ' מין זעלביגר גשטאלט זאל דז (בית האקדש) ווצלכש (שלמה) גיבוואט זיין אן ביררייט צו בידעקין · מיין גיזעצן אונ' אמם האט ער געבן צו אונטר סייטן צווישן דעם (היכל) אונ' (קדשי קדשים) איט מיינן (פרוכת) צו זיין מיין (אחיצה) אודר צווישן טייד צו בידעקין איט דעם (פרוכת): לכרובי דיא (כרובים) דיא אירי פליגל אויש ספרייטן וואהרין דז (כפורת) בידעקן פון דורט צווישן דיא (כרובים) וואהרן זיא דען (רוח הקודש) זעהן דז דער בשעפיר איט זיא צו רידן וואר בטלישן : יקרו זיא וואהרן ביווערדיגיט דורט צו פר נעהאין דיא (תורה) וואו מינין שטיט אויף צו גיהן (לרגל) דז דריטי אמהל אן (סוכת)· ווצלכש ווייזיט דש בייא דער (סוכה) זאלין דרייא גנצי ווענד זיין : רצוי דיא בוויליגונג פון דיא רעכטין פון וואסר שעפפין צום (אזבח) · מיזט מין דער (תורה) אן גשריבן וואו מרויף דיא (חכאים) מיין (ראז) גידאכט · אויז דעם (פסוק) זעלביגש אמהל וויא זיא בייא דעם בערג (סני) פר נואן הבין · מיר זאלט אין (סוכת) זיצן :

אֵל נָא (ובפולין מתחילין) **בַּל תְּהִי מִצְוַת סֻכָּה בְּעֵינֶיךָ קַלָּה׃ כִּי כְנֶגֶד כָּל מִצְוֹת דַּת חֻקּוֹתֶיהָ שְׁקוּלָה׃ הַמְעֻזָּקָה וְהַמְסֻקָּלָה׃ סָלוּל מְסִלָּהּ׃ בְּסִלְסוּלֶיהָ מְסֻקָּלָה׃ כִּי לְכָל שׁוֹמְרֶיהָ לֹא יְאֻרַּע תַּקָּלָה׃ וְכָל בּוֹגְדֶיהָ לֶעָתִיד לָבוֹא לְקַח מֵהֶם קַלָּה׃ בְּלַהַט הַיּוֹם הַבָּא קְלוֹנָם מַקְלָה׃ וְחוֹסֶיהָ לְצֶדֶק מַכְרִיעָה׃ וּבָם מִתְרוֹעֲעָה׃ לְסוֹכְכָם מֵרָעָה׃ אוֹתָם לְהַרְעָה׃ בְּסֻכַּת יְרִיעָה׃ לִהְיוֹת רוֹעָה׃ שֶׁאַתָּה בְּטוּב מִרְעֶה׃ אֶתְנֶנָּה לְפוֹרְעָה׃**

חזן וקהל **בְּסֻכַּת חַי וְקַיָּם נוֹרָא וּמָרוֹם וְקָדוֹשׁ**

חתום שם המחבר אליעזר ברבי קליר

אֵלִים כְּהִשְׁעִין אָב תַּחַת עֵץ סֻכָּה׃ וְנִצָּב לְהַאֲרִיחָם בְּנֶפֶשׁ חֲשׁוּכָה׃ לְבַדָּיו שָׁמַר בְּלוּד קַו בְּקַו לְמָשְׁכָה׃ וְעֹמֶר וָגֵז וּפֶסַח בַּעֲדָם לְסוֹכְכָה׃ עַל כִּי תוֹעִים לִמַּד תִּיעוּב מַסֵּכָה׃ וּמָאַס רְהָבֵי גְוִיָּה וְנֶעֶמְתָה לוֹ יִסְכָּה׃ זָכָה בְּכֵן גִּזְעוֹ שְׁלוֹל דַּת נְסוּכָה׃

ברוח

אל המעוקה המוקף' כדכתיב כעבע' . שתרגו' של טבעת עזקתא . המסוקלה ל' סקלו מאבן ישעי' ס"ב : סלול מסילה מבוקה יפה מסיל' ואורחות של סכה : בסלסוליה מסוקלה בדקדוקיה ובסלסולותיה של תורה הוא כסוקל' ומבוקה : וכל בוגדיה וכו' . הבוגדים ואינם מקיימים מצות סכה : בלהט היום הבא שעתיד הקב"ה ללהט לרשעי' בחום של יום הבא שבוער כתנור : קלונם מקלה כזונ' של אותם שא' נקיי מין מצות סכה הוא נירמת לשן בזיון גדול . וה"נ ל' שריפה כמו אשר קלם מלך בבל ירמיה כ"ט : וחוסיה לצדק מבריעה שמתכסים בצל סכה יכריע אות' הקב"ה לחסד ולצדקי מתריעעם ל' חיבור : אותם להרעה ליתן להם מרעה טוב : בסכת יריעה זה ב"ה וירושלים כדכתיב בשיר השירי' א' כיריעות שלמה . או בסכת יריעות של לויתן : שאתה בטוב מרעה לשאת אותם ולהרביצ' בניה טוב ובמרעה טוב : אתננה לפורעה אתכן של ישראל לפרוע להם : באחה מקים בסכת חי וקים נורא ומרום וקדוש והי' כ"ה :

אלים כהשעין אב תחת עץ סכה כהשעין אברהם מלאכים תחת העץ : ונצב להאריחם ועמד עליה' להאכיל': בנפש חשובה בנפש רחמנות וחמלה : לבדיו שמר לבניו שמר הקב"ה זכותו במצרים שנקראו לודים . קו בקו ומדד להם כמדה שמדד אברהם אבינו וי"ם דכתיב בהם למוסכה כמו למסוך להם : ועמר וגז ופסח בערם לסוכבה פסוק הוא בישעי' אגנון והציל פסוח

ווערדין· אן דעם פלאאינרן טאג דער קומן ווערט דיר רשעים צו בשטראפין · ווערט אויר שאנד צו אויר פר טעאהונג זיין אבר אירי בשילר · ווערן צור גרעכטיגקייט איבר וועגן ווערדן אונ' איט דיא ווערט זיך הקב"ה גייצן · זיא צו בידעקן פון ביזם · זיא ווידן · אין דער בידעקטי היט דז בית האקדש . אין דער סוכה פון דער הויט פון (לויתן) · צו זיין גשפייזט · זיא צו טרעגן אין איינה גוטה ווידי צור ביזאהונג פר אירי אבות : בסכת אין דער סוכה פון גאט דער לעבענדיגי · בשטענדיגר · פורכטזאר · ער הויבנר אונ' הייליגר :

אלים אז (אברהם אבינו) די שטרקי (אלאכים) אן זאהניטי אונטר דעם בוים אז איין (סוכה) · אונ' גשטאנדין זיא צו שפייזן איט איין דעהאוטיגן ליבליכן ווילן · צו זייני קינדר האט גאט דען (זכות) גיהיט אין (אצרים) אז איש דער כנהאליכי אאס וויא ער גיאאסין · זיא צו זיך צו ציהין אונ' האט זיך גיסטעלט · איבר שוועבט · אונ' גיהופט איבר דיא הייזר פון (ישראל) בייא דער (אכה פון בכורה) · אום זיא צו בידעקן · ווייל (אברהם אבינו) דיא פרמירטי גיוואהניט אין דען רעכטין וועג · אונ' פר אום ווירדיגט דיא (עבודה זרה) · אונ' פרשטעהיט דיא פרזילרונג פון דיא הוילי אונ' שטאלי היידן · עס איזט אך צו איהם גיזעלט וואורדן (שרה) וועלכי האט גיהייסן · (יסכה) דערצא וועגן האט ער (זכה) גיוועזן דז זייני קינדר הבין גירויבט די רעכט פון דער הצריכי (תורה) · אין (רוח הקודש) הבין זיא גיזגיט אז וויא אירי צלטרן: רגל יעקב דער פארנעהאסטי איזט צו פוס גנגין · אונ' גיצויגן נאך (סוכות) · אונ' פון זכן אונ' (עשו) האט אוס זיהם בשיצט · דערצא וועגין דיא פון איהם גשפראצטי קינדר ישראל וואורדן ערלזט פון (אצרים) אונט רייטין אנפאנגס נאך (סוכות) אונ' זיבן וואלקן האסטו איבר זיא בידעקיט : יראו זיא זיינן גשוועבט נאך דעם בערג (חורב) · איט אירי צירונג וואהרין זיא אום גיקניפפט בדעקט איט וואלקן אונ' גיטראגן אז וויא אויף דיא פליגל פון איין אדלר : רגש דו גטיאל

מיוסד ע"פ א"ת ב"ש

אֱוִוי סֻכַּת דָּוִד הַנּוֹפֶלֶת · תָּקִים לְבַל תְּהִי עוֹד מוּשְׁפֶּלֶת · בְּמִדּוֹתֶיהָ נוֹסֶבֶת וּמְכֻפֶּלֶת · שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה כְּמוֹ שֶׁהָיְתָה מִתְכַּפֶּלֶת : גּוֹרֶן שֶׁהָיְתָה בְּאוֹרֶךְ חֲמֵשׁ מֵאוֹת · וְהַבָּהּ עַד חֲמֵשׁ מֵאוֹת · דּוֹד יִנְטֶה קָו שְׁלֹשֶׁת אַלְפֵי אַמּוֹת : קְצוּבָה עַל שְׁלֹשֶׁת אַלְפֵי אַמּוֹת : הַסְּכוּכָה בְּעָנָן צֵל יוֹמָם · צְלָלֶיהָ מְסַכְּכִים כְּלֵיל צֵל יוֹמָם · וְעַם אֲשֶׁר עַתָּה סֻכָּה מְקַיְּמִים · פָּרוֹחַ יִפְרְחוּ בָהּ בְּסִיּוּמִים : זָרִים יֶאֱתָיו לִשְׂמֹחַ בְּחוֹסֶף · עֲשׂוֹת חֲגִיגָה לְהִשְׁתַּחֲוֹת בְּכוֹסֶף · הַרְבּוֹנֵי קַיִץ יְלַהֲטֵם לִשְׁסֵף · סְגוּרִים בְּמַסְגֵּר עַל חֲמִשִּׁים כֶּסֶף : טָסִים וְעָפִים בִּקְצוֹת יְקָרֶיהָ · נִסְכָּכִים בְּשֶׁבַע קְרוֹא מִקְרָאֶיהָ : חזן וְאֻגְּדוּ מִמֶּרְחָק כָּל קְרוּאֶיהָ · כְּתוֹרִים לִמְכוֹן הַר צִיּוֹן וְעַל מִקְרָאֶיהָ :

יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר הַלְלוּיָהּ :

וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל נָא :

אל

אווי סכת דוד הנופלת המד'. נ"ב : במדותיה נוסבת ומכופלת יהיה לעתיד כפול : נוסבת ל' סיבוב : שלשה וששה כמו שהיתה מתכפלת ל"ו פעמים תהיה כ"ב שלעתיד לבא מתכפלת על מדת ב"ה שהיה בעולם הזה : גורן ב"ה שהיה מכונה בשם גורן היה ת"ק אמות : דוד ינטה קו ג' אלפי אמות קצובה על ג' אלפי אמות · ושיא שלשים וששה במדת ב"ה הראשון שהיה הר הבית ת"ק אמה על ת"ק אמה : קצובה עדור ס : הסכובה בענן צל יומם ישראל שהיו סכוכים בענן : צלליה מסככים כליל צל יומם אותם ה' וסכוים עכשיו בצלל סוכה לעת דיכו מסוככו' ונשמרי' שלהם היום הבא תחת עור לויתן : פרוח יפרחו בה באותם שהם שהקב"ה מלבש בה את הרשעים כם פורחים ומתמהים ומתענגים בה : בסיום. אותן שמקיימין ומשמרין מצות סוכה כהלכתה · או בי' בסיומם בסוף הימים לעתיד לבא : זרים יאתיו לשמוח לעתיד יבואו הגוים לשמוח של סוכה : בחוסף. בגלו' ובפרסום' ובי"ס לשמח ור"ל לשם סופה : עשות חגיגה להשתחות בכוסף לכך הם באים כדי לעשות חגיגה ולהוג חג הסכות ולהשתחוות : בכוסף בתאוה : הרבוני קיץ שמוציא הקיץ : ילהטם ישרוף אותם · לשסף לכרות : סגורים במסגר על חמשים כסף נבוכד נצר וחבריו יהיו סגורי' וחבושים בבית האסורין על שפשטו ידיהם בב"ה שקנה דוד בחמשים שקל כסף : טסים ועפים בקצות יקריה הקב"ה יעשה להם לצדיקי' אבר כנשרים : נסככים בשבע קרוא מקראים יהיו מסוככים בז' חופות יהם שקוראים מקרא קודש של סכות · וי"מ מקראיה הם החשובים בישראל : ואוגדו ממרחק יקובצו כל ישראל מכל המקומות הרחוקות : קראיה מזומנים שמוכנים ומזמנים ובאו לירושלים : כתורים למכון הר ציון מקיפות סביב ירושלים וסביב הר ציון ככתר :

אל

גאט דער פריינד (לעתיד לבא) זייגן איט מייני אמם פון דרייא טויזנד מיהלן לנג אונ' דרייא טויזנד מיהלן ברייט : הסכוכה דיא ישראל וועלכי בידעקט וואהרן איט וואלקן צום שאטין דעם טאגם · זאל אך מיהר שאטין (לעתיד) בידעקן פון ביזין אלז וויא דיא נכט דז קיין שאטין דעם טאגם מיזט · אונ' דז פאלק וועלכש מי צונד (מצות סוכה) הלטן · זאלין דא דורך בליהן צום לעצטין : זרים פרעמדי היידן ווערדן מיריט ווענן אפינדליך האלטן (סוכות) · צו מאכין פייארונג זיך צו בוקן צו גאט איט לוסטין · דורך דיא היצי דעם זואיר ווערט זיא (הקב"ה) פר פלאמין אונ' צערשפלטן · זיא ווערטן פרשלאסן זיין אין גיפענקנים · ווייל זיא הבין פרשטעהריט דז (בית המקדש) אלז (דוד) דען פלאץ גקויפט אום פופציג שטיג זילבר : טסים זיא ווערדן פליגן אונ' שוועבין אויז דיא עקין דער וועלט דיא ווערדיגי (צדיקים נאך ירושלים) · זיא ווערדן בידעקט זיין איט זיבן (חופות) דיא דא גירופן הבין דיא אויז חשובג פון (סוכה) · זיא ווערדן פרזאמלט ווערדן אונ' אלס גיבונדן צו זאמין זיין פון וויטן אלי מיהרי ברופיני · אום רינגלין צו דיא אן בירייטונג פון בעריג (ציון) אונ' מירי ברופונג :

ימלוך ער זאל קיניגן גאט צו אייביג דיין ־ער (ציון) צו אלי (דורות הללויה) :

ואתה אונ' דוא הייליגר בייזלר דיא לויב פון ישראל איר ביטן דיך גאט :

בל זאג די מצוה פון סוכה אין דייני אויגן ניט גרינג גיאכטיט זיין · דען גיגן אלי מצות אין דפרתורה מיזט איר גיגען גיוואגן · דיא אום ריכגט מיזט איט מירי וועגט אונ' אויז גירואיט פון אלי אום זיברקייט אונ' זאכין · דיא אן ניט דערך תניין ברענגן · וואהל גיבאנט מירי שטעגי · איט מיר ליבונג אונ' (דקדוקים) אויז גרויאט פון אלים אום רעכטין : כי דען צו אלי מירי היטר ווערט ניט צו קואן קיין שטרויכלונג · אונ' אלי מירי אטווליגי פעלטר · ווערט (לעתיד לבא) מיין (קללה) ווערדן

ותִשְׁעִים • קָלוּעַ בָּם תּוֹכָחוֹת שְׁמוֹנָה וְתִשְׁעִים •
צֵרַפְתִּי אֵלֶּה בְּאֵלֶּה בְּאָסִיף • פְּרוּת וְגִילָה לִי לְהוֹסִיף •
עוֹז וִישׁוּעָה לִי תוֹסִיף • סִכּוּךְ נֶשֶׁק זְרוֹעַ לְהַחְשִׂיף :
נוֹצְרֵי כְּדַת יְמֵי חֲגִיגָתוֹ • מְלוֹן סֻכַּת עוֹר תְּהֵא הַשָּׂגָתוֹ •
לִקְשׁוֹר לִוְיַת צִלְצַל דָּגָתוֹ • כְּגִבּוֹרֵי כֹחַ חֲזוֹת אֲפִיקֵי
נָאוֹתוֹ : יוֹשֵׁב בְּסֻכָּה תְּמוּר נְוֵה אָהֳלוֹ • טִלּוּל עֲצֵי
עֵדֶן יַאֲהִילוֹ • חוּם יוֹם הַבָּא בְּבוֹא לְהַבְהִילוֹ • זְכוּתוֹ
תְּלִיץ בְּסֻכָּה לְנַהֲלוֹ : וְשׂוֹבַע שְׂמָחוֹת מִרְשָׁנָה • הֲלֹא
בְּעֵרָה שׁוֹבַע מִשַּׁאֲנָנָה : חזן דָּגוּל לְהַנְזִיר שִׁבְעָה
שׁוֹשַׁנָּה • גָּזַר לְחוֹגְגָה שִׁבְעָה בַּשָּׁנָה :
הַמִּזְבֵּחַ בְּכַפּוֹת וּבַעֲרָבוֹת • בָּאתִי לְסוֹבְבֶנְהוּ
כַּסְּבָרִים בְּשִׁיחוֹת עֲרָבוֹת • חזן אֲנִי וָהוּ
הוֹשִׁיעָה נָּא בְּנִיב לְהַרְבּוֹת • אוֹרוֹת טַל לְהַחֲיוֹת יוֹנֵי
אֲהֻבוֹת : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ • מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

אווי

אלפיך דברים ו׳ : שלשתי בזה רגל עלי אום שבעים הקרבתי בחג הסכות נגד שבעים אומות : רציתי ועוד הקרבתי בחג הסכה לרצון : שיים כבשים שמנה ותשעים • אי רביעי ל׳ מכין כמו אין מרצין תעות : קלוע בם תוכחות שמונה ותשעי׳ לפסלי׳ כנך בקלע השעים ושמונה קללו׳ הכתובים בפרשת והיה כי תבא : קלע בל״ח שלייד״ר : צרפתי א״ה באלה צרפתי וחברת הקרבנות הן שבעים פרים ותשעים ושמונה כבשים שהיו ישרא׳ מקריבין בחג : באסיף בחג האסיף דכתי׳ כמו׳ ל״ד חג האסיף תקופ׳ השנה ולמה היו קריבין בשביל פרות וגילה שהוא לשון שמחה לי להוסיף : סיכוך נשק זרוע להחשיף כובו׳ הסכות היה מסכך לראשי ביום מלחמה כדכתיב בקהלי׳ : ק״א סכותה לראשי ביום נשק בשק כלי זיין : נוצרי כדת ישי׳ חגיגתו שומרים כדת של תורה ימי חגיגה דהיינו ז׳ ימי סכה : מלון עור תהא השגתו מעורו של לויתן : השגתו שם יזכה כל אחד ואחד להשיג כויכת הסכה ופשוטו שיזכה ויגיע לחלקו : צלצל חגורה קטנה וי״מ כמו דאמרינן יום נדיק שעושה לו הקב״ה סכה שלימה מעורו של לויתן יום נדיק שעושה לו מחנה טלית וים שעושה לו בלבל למנח מרחם : כגבורי כח חזות אפיקי נאותו כמלאכי׳ שהם מאירים מסוף העולם ועד סופו • וי״מ ויזכו לחזות טיול של הקב״ה עם הלויתן : יושב בסכה תמור נוה אהלו מי שיושב בסכה חילוף שהי לו לדור בביתו : טלול עצי עדן יא-ילו לעתיד יעשה

של מעצי גן עדן להגן עליהם : חום יום הבא להבהילו כשיבא אותו יום שכתוב במלאכי׳ הנה היום בא בוער כתנור וגו׳ : זכותו תליץ זכות של סכה היה מליץ יושר לפני הקב״ה : לנהלו לגואלו : ושובע שמחות אלו ישראל שמקיימין שבע מצות ד׳ מינין שבלולב וסכה וחגיגה ושמחה : מרושנה לעתיד ... דשנים ורעננים • דגול זה הקב״ה שנאמר בשיר ה׳ דגול מרבבה : להנזיר לפרים : גזר לחוגגה שבעה בשנה • כיס להיות חוגגים ז׳ ימים בשנה • ... : המזבח אני והו הושיעה נא בניב להרבות לשזכיר לפניו שם על ע״ב • שהוא בגימטריא אני והו הושיע אותנו : אורות טל להחיות יוני ארבות דכתיב כיונים אל ארובותיהם :

אווי

...צהרין • צור בדעקונג פון וואפן דיין מצאמבט צו אפיגבארן : נוצרי דיא היטר נאך רעבטן • זיינה פיימר טאגן זיין הערבערג אוני היטי • פון דער הויט פון (לויתן) ווירד איהר צו ערלאנגן • זיין איהם אן צו קיפפן איין האלז באנט ...ברט יל פון זיין פיש (לויתן) • אלז וויא דיא (אלאכים) פון שטארקי קראפט צו זעהן זייני שטרקי הערשאפט : יושב ...בער דא זיצט אין דער (סוכה) אן שטאט וואהנונג זייניש געצעלט אוני הויז אין שאטין פון דיא בוימר אין (גן עדן) ווערט ער ...ין געצעלטיט • ווען דיא היץ דעם טאגס פון (משפט לעתיד לבא) ווערט קואן צו פרשרעקין דיא זעלביגי דיא ניט הבן ...קיים) געוועזן (מצות סוכה) • ווערט זיין (זכות) פאר שפרעכן איהם אין דער (סוכה פון לויתן) צו פיהרן : ושובע ...א ישראל דיא דא האלטן זיבן (מצות אן סוכות) ווערדן איט פריידי אן געפעטיט ווערדן • פר וואהר איהר (זכות) ווערן ...ערדן זיא איט זיכרי רואי זיין געזעטיגט • דער גיפאנירטי ; אט • דיא ישראל אב צו טיירן אויז איהר וואהנונג זיבן טאג האט ער ביפאהלן צו פייארן (סוכות) זיבן טאג אלי יאהר :

...מזבח דז (מזבח) איט בלעטר פון (לולב אוני ערבות) • בין איך קואן אום צו רינגן איט פר שטענדיגי אוני זיסי ריד • צו ביטן (אני והו) העלפי דאך • דורך אונזר רידן צו פראשהרן אום דורך דען ליכטיגן טויא פון (תחית המתים) לעבענדיג צו אאכן דיא ישראל דז דא קואן, ווערדן גאך (ירושלים אלז) וויא איין טויב דיא פליגיט צו איהרי פענשטר :

...ערי (ירושלים) דיא גרוסטי איין גיטאלז זה היטי פון (דוד) זאלשטו אויך ריכטן דז זיא ניט אער זאל ווערדן (שמן) • איט אירואס אוני אום קרייז אז זיא גיטאפילט זיין • זעקס אוני דרייסיג אמהל טאפילט אלז דז פאריגי (בית ...מקדש) געוועזן : גורן דיא טיימר וואורז (בית המקדש) וואהר דרויף גבויאט וואר לנג פינף הונדרט איהן • אערט

גאט

חגיגת אוסף · נתמך בחלשי לחוגגי בכוסף · סכה ופור גזל להעדיף ליבתוסף · ענני קהו מוסרי ואל כסף : פרחים בנטעם אעמסה לאיום · צחות לצהצח מצוא בם פדיום : חזן קיחתם בדמים יוכשרו לשם איום · ראוים להנטל בזה ראשון יום : שמך משתף בשמינו · שקדת מכפור מחות אשמינו : חזן· תסוככנו ואל תאשימנו · תגוננו ותרוממנו עד מרום שימנו : ברוך אתה יי מגן אברהם :

אתה גבור לעולם אדני מחיה מתים אתה רב להושיע : מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו לישני עפר מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה ונאמן אתה להחיות מתים:

מיוסד ע"פ תשרק

תשורת שי אלפים שבעים · שלמתי בזה רגל עלי אום שבעים · רצית שיים שמונה ותשעים

כימי שלמה בימי חנוכת הבית · יכקהלת רבה אמר בפירוש סככל מיהאי י"כ הכא קול ויבא : בארבעת יום שת גבול שיחה : שיחה לשון עניים כמו תחת אחד השיח' ברחשי' כ"א · ובי"ם גירס פ"ב מדרש קבוצות את גבול שמחה : מועד ראיית חגיגת אוסף זו שלשי חגיגה שמקריבין בחג הסכות שנקרא חג האסיף · נתמך בחלשי לחוגגי בכוסף זה המועד נתמך ונפל בגורל אינו אותי בתנור בקאים : בכוסף לשון כי נכסף נכספתה כראשית ל"א : סכה ופור גזל יכו' מלבד מצות סוכה העדיף לנו הקב"ה מתוך עברת שהיו מטילין גורל · יכול הוא יום שהולת נמתי שהשבולים על היבשה : פרחים ענפים של לולב והדס וערבה : אעמסה אשא : צחות בנקיות ובנחות ולא בגזל : לצהצח לשבח להקב"ה שנקרא בחבה · בם בזכות ארבע מינים · או של בחות זכות דברים · קיחתם בדמים יוכשרו לשם איום לקנות בדמים או בם בשרי' לשם הקב"ה שנקרא איום אלו : ראוים להנטל בזה ראשון יום דכתיב בויקרא כ"ג ולקחתם לכם ביום הראשון : שמך משתף בשמינו כמו הראיבכי הגדי בקהלם ה' אה"ב יו"ד וביומי י"ס : שקדת מכפור מחות אשמינו מהרם למחות ולכפר אשמינו מיום כפור : תסוככנו ואל תאשימנו תכסה אותנו והגן תפיס עלינו שאת ואפס : עד מרום שימנו עד למרום תשים אותנו : תשורת דורון : שי קרבן · אלפים פרים כמו סגר אלפיך

איין בועשטיגונג איט (עברות) האט ער פרטראגן אונ' אן גיזעצט איין פרלייאונג · דז אלי אמהל אן (אונאי יום כפור) איין בת קול) אויז גיאיט · אונ' זאגט גיהי הין עסי דיינה שפייז איט (שאחה) דיא פיר טאג צווישן (יום כפור אונ' סוכות) האט ער גיזעצט צו איין גאחרקן פון אלם צו רידן אונ' אן צו ברייטן דיא (ארבע אינים) דז ניט זאל פר אישט ווערדן דיא (שאחה פון יום כפור) פון פרלייאן דיא (עוונות) איט דער (שאחה פון סוכות) : מועד דער (יום טוב סוכות) איך זעהן צו זאן אין (בית האקדש) אונ' צו ברענגן איין (קרבן חגיגה) · אין צייט אין זאאלונג דיא (תבואה) אייזט ער ווארדן אונטר אן בייגדר (גורל) גווארפן איבר דיא (קרבנות) · אונ' צו בעטן אויף דען רייניגן רעגן · אונ' איר גאנטווארט אונ' גשפראכן כנאיט אן אייני טטראף אונ' היטיט דיא (אצות סוכה אונ' לולב) · וועלכי פר איך (אאיין) זיין אבר ניט דז גיגעצט אונ' זיבה : פרחים דיא בניהגדי פיר (אינים) אלז וויא גפפלאנצט זיין אונ' וואקסן איט דער שטיהל ארונטרי וויל איך טראגן צו דעם פורכטזאאן גאט · אהני (גזל) דאאיט צו לויבן צו דעם קלאהרן גאט דא דורך צו פינדן ערלייזונג · דורך איהרן קויפן חוס געלט ווערדן זיא (כשר) צו גאט דעם פורכטזאאן · אונ' ווירדיג · צור ווערדן צור (ברכה) אן דיזן ערשטן טאג (סוכות) : שמך וויל דיין נאאן איזט ביהעפטיט אן אונזרן נאאן (ישראל) · האטטו גאייאט פון (יום כפור) אב צו אעקין אונזרי שולדן · בדעקי אונז אונ' ווייאי אונז ניט בשולדיגן שולי אונ' ערהיבי אונז · ברענגי אונז ביז אן הויכן היאל : ברוך אתה וכו' :

תשורת איין פרעזענט פון זיבינציג שטיהר צו (קרבנות) · הבי איך בינאהלט אונ' (אקריב) · גוועזן אן דיזן (יום טוב סוכות) ווצגן דיא זיבנציג פעלקר · איך הבי אך גאט (צו ווילין אקריב) גוועזן אכט אונ' נייגציג לעאכר · דא דורך אוועק צו שלידרן דיא אכט אונ' נייגציג (קללות) פון דער (תוכחה) : צרפתי איך הבי בהעפט דיזי (קרבנות) אום ערלייזונג אונ' פראייכקייט איר צו פר צעהרן · שטערק אונ' היילן זאלסטו איך אך פר צעהרן

לְהַדְּרָהּ בְּהָדָר · הֱיוֹת סֻכָּה וּגְדֵר ׃ קִנֵּן צֹאן דִּיר · אֲשֶׁר נֻזְּרָה לְהַעֲדִיר · רָאָה לְהִשְׁמֵן וּלְהִפָּדֵר · כְּבַקָּרַת רוֹעֶה עֶדֶר · שַׁעַר בַּת רַבִּים · מְקוֹם תְּמוֹרֶת וּכְרוּבִים · תְּחַטְּבוּ בְּהַטּוּבִים · בְּמִסְגְּרוֹת וּבִשְׁלַבִּים · תְּחַדֵּשׁ שִׁירִים עֲרֵבִים · בְּפֶה מַשְׁכִּימִים וּמַעֲרִיבִים · תִּפְדֵּנוּ בְּאוֹמֶץ וְשִׁגּוּבִים כְּאָז פְּדִיַּת גְּזֵי רְהָבִים ׃

עזרת אבותינו וכו׳ ׃ ומתפללין תפלת יוצר כסדר כמו ביום ראשון ׃

תפלה ליום שני של סוכות בקול

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה · מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן ·

מִסּוֹד חֲכָמִים וּנְבוֹנִים · וּמִלֶּמֶד דַּעַת מְבִינִים · אֶפְתְּחָה פִּי בְּשִׁיר וּרְנָנִים · לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל פְּנֵי שׁוֹכֵן מְעוֹנִים ׃

פיוסד ע״פ א״ב · פסחל יום ראשון בשבת אומרים זה ביום ראשין · ובשני אומרים אומתי

אֶרְחַץ בְּנִקָּיוֹן כַּפּוֹת · בְּלִי חָמָס קַחַת סַנְסִנּוֹן כַּפּוֹת · גְּמוּנֵי פָּז לֶאֱגוֹד וְלִכְפּוֹת · דְּשָׁאֵי אֶשְׁלִים בָּם אַף לִכְפּוֹת ׃ הֵן מִבְּעָשׂוֹר חֻקְקֵי לַחַיִּים · וְהוֹדִיעַנִי אוֹרַח הַחַיִּים · זִיעָם מֵאָז תַּרְשִׁישׁ וְאִיִּים · חָרָה אַפּוֹ בָּם מֵהֱיוֹת הַחַיִּים ׃ טָרְחִי נָשָׂא וְשָׁת לִסְלִיחָה · יָצְתָה בַּת קוֹל לֵךְ אֱכוֹל בְּשִׂמְחָה · בְּאַרְבַּעַת יוֹם שָׁת גְּבוּל שִׂיחָה · לְבַל לְעָרֵב שִׂמְחָה בְּשִׂמְחָה ׃ מוֹעֵד רְאִיַּת הֲגִיגַת

ארחץ בנקיון כפות ע״ש הפסוק בתהלים כ״ו ארחץ בנקיון כפי ואסובבה וגו׳ ׃ בלי חמס קחת סנסון כפות כתי׳ ולקחתם לכם משלכם ולא בגזל ובחמס ׃ גמוני פז לאגוד ולכפות פי׳ הם ל׳ כריכה וקשירה דשאי כל דבר שהוא בתחלתו נקרא דשא כן עשב הן פז ׃ לכפות ל׳ מתן בסתר יכפה אף משלי כ״א ׃ הן מבעשור חקקי להיים בעשור ביום כפור כתב וחקק אותי לחיים ׃ והודיעני אורח חיים הודיעני הקב״ה אחר י״כ לעסוק במצות לולב וסוכה הכן א״ח ׃ זעם מאז תרשיש ואיים מיום כפור ספך זעמו וחמתו על עם קדשים ׃ הרה אפו בם וכו׳ · שכלה חרון אפו בם ׃ טרחי נשא עונותי מחל ביום כפורים ׃ יצתה בת קול ביום

סטיין פון דעם (בית המקדש) דר טורן פון דר הירדייא ישראל · אויז פר דונקילט אלז דיא שווארצי טארטרין ׃ צפה אוגי זיא איט פרחלט לו בסיהגן · ווידרום לו זיין איינה (סוכה) אונ׳ בלויאט · דיא ישראל ערקויפטי שטאל איט שאף · ווצלכי אב גשיידן ווארדן לום אנגיל · זעהי זיא ווידרום לו בפעטן אונ׳ פול קוואן אאכן · אלז וויא איין הירד זיינה הירדייא פארשט לוגוטן ׃ שער דיא טאהרן פון (בית המקדש) וואו פיל דריין קוואן · דז ארט פון דיא לירמהטס טייטל קנעפל אונ׳ דיא (כרובים) זאלט איהר ליהרן איט ליהרמטן · איט ליהריגי שלעסר אונ׳ שלייפן · דוא זאלשט פר נייארן זיטי גזאנג · אארגן אונ׳ אבינד פריאן אונ׳ שפעטיגן זיא זיך אין דיא (טול אונ׳ בית האדרש) · ערלייזי איט שטערק אונ׳ ערגריטונג אלז וויא דו דמאמהל אויז גלייזט האסט דיא דורך דעם (ים) גגאנגן ׃ עזרת אין שחרית ׃ סאגה עשרה וויא געשטרן ׃

ארחץ איך טואי וועשין איט רייניגקייט איינן הענדן · אהני רויבונג לו נעאן דיא לווייגין פון (לולב) בלעטר · איט גאלדני פעדים לו בינדן · אונ׳ איין לו ביגן · דיא גריני פיילטי פיר איינים וויל איך לו דיר בשליםן · דען לארין דאדורך לו אונטר דרוקן ׃ הן פר וואהר פון לעהנדן טאג אין (תשרי יום כפור) בין איך ווארדן גשריבן לום לעבין · אונ׳ האט איך לאזן וויסן (דיא אלות סוכה אונ׳ לולב) אלז איין וועג לום איביגן לעבן · [illegible] זאט גילרניט פון דמאמהל טוין לאנג הער איבר דיא היידן אין (תרשיש) · אונ׳ איגזלן · זיין לארן האט אן איהר [illegible] זיא ניט זאלן קוואן · לום איביגן לעבן ׃ טרחי איין

אנא׳ כוספי׳ מ״א קורא הזורת ארחם : צוה לעם שמו מנעימים לישראל סמו׳ תהללים ימכעיתי׳ : הסך סנך ׳קהל שלך : להקותיך קהלתך : שורר נחל ומומם תת תקוה לפזורי כמירך קץ תקיה לישראל הפזורים יהם מקוים לבו׳ כתשובה : כמהיך לסון תאוה : קרית חנה זה ירושלים שנקראת קרית חנה דוד בושעיה כ״ט : באים להראות פניו בחנינה באים ג׳ פעמים בשנה לראות לפניו ולהתפלל לפניו בקבלה ובתחנון : תאיבי ישעו לחזות כבודו ומתאוים לישע ולעזר של הקב״ה ומתאוים לראות כבוד שכינתו · להתשירו משלו לתת לו תשורה ומנחה : תומכי סנסני ראשים סומכים אוחזי׳ בידם ענפי עלים מר׳מינין חבואים סתורים : לחזות ולהסכית ולהקשיב בשורות טובות :
ארחץ

בְּחֲנִינָה · שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה : תְּאֵבֵי יִשְׁעוֹ לַחֲזוֹת כְּבוֹדוֹ · לְהַתְשִׁירוֹ מִשֶּׁלּוֹ וְהַכֹּל בְּיָדוֹ · אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ : תּוֹמְכֵי סַנְסַנֵּי רָאשִׁים · מִשָּׂטָן וּמִמַּשְׁחִית יְהוּ חֲבוּאִים · לַחֲזוֹת וּלְהַסְכִּית בִּבְשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת לָכֵן הִנֵּה יָמִים בָּאִים :

אֲהַלֵּל בְּפֶה וְלָשׁוֹן · לְשׁוֹמֵעַ קוֹל לַחֲשׁוֹן · כְּנָס וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן · קָדוֹשׁ :

המאיר לארץ ואומרים אופן אאשיר והחיות כפולין אומרים והאופנים לאל ברוך ק״ש עד זולתך · ואומר זולת אנא הושיעה נא : תמצא כ וכר ליום ראשון של סוכות :

מיוסד ע״כ א״ב　　　כפולין אומרים אנא תרב לזולת

אָנָּא תֶּרֶב עֲלִיצוֹתֶךָ · לְקוֹוֵי יְשׁוּעָתֶךָ · בָּאִים לְאַמֵּץ תְּהִלָּתֶךָ · בְּוַעַד בֵּית דִּגְלָתֶךָ · נִדְּדֵם לְבֵית בְּחִירָתֶךָ · יֶשַׁע לְרָאשָׁם בִּתִּתֶּךָ · דַּלֵּם מִכּוֹשֶׁל הֲגִרָתֶךָ · וְתִסוֹכְכֵם בְּגַן אֶבְרָתֶךָ : הָשֵׁב עַל מִשְׁפָּטוֹ אַרְמוֹן · אֲשֶׁר שָׁתָה יְלִיל יְשִׁימוֹן · וּכְנַס נִדְחֵי הֶמוֹן · זַרְעָתָם פְּצַל לַחְלוּז וְעַרְמוֹן · זִיד יֶרֶשַׁע כְּפוּף כְּאַגְמוֹן · יְבוֹאוּם שְׁכוֹל וְאַלְמוֹן · חֲנוּנֶיךָ הוֹגֵי אָמוֹן · תְּטָעֵם בְּהַר חֶרְמוֹן : טוֹעֲנֵי עֻלְּךָ עַל גַּבָּם · יָהּ הַשְׁרֵה שְׁכִינָתְךָ בְּקִרְבָּם · יַעֲלוּ לָחוֹג לְבֵית נָוָם · בְּהִכּוֹנֵן עִיר מוֹשָׁבָם · כְּחַ וְלֹא לְאֵל תְּשַׂגְּבֵם : צוּר עֻזָּם וּמִשְׂגַּבָּם · לֹא לָנֶצַח תְּרִיבֵם · כִּי עָלֶיךָ מַשְׁלִיכִים יְהָבָם : מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמֵם · כִּימֵי עוֹלָם תְּרוֹמֵם · נֶצַח לְכָל יִשְׁתּוֹמֵם · תֵּת שִׁקּוּץ שׁוֹמֵם : סֻכַּת דָּוִד קוֹמֵם · וּפוֹרְצֵי גְּדֵרָהּ הַשָּׁמֵם · עוּרָה כִּנּוֹרִי הַדּוֹמֵם · וְנִימָיו עוֹד לֹא תְנַמֵּם · פִּנַּת מִגְדַּל עֵדֶר · עֲפָלָה כְּשַׁחֲרוּרֵי קֵדָר · צַפֵּה להדרה

גאט דיינם הערן : תוקף דיא שטרק גטואל אין דער שטאט ירושלים דיא רואונג פון (דוד) קואן · צו ווערדן גיזעהן פר דיר איט ביטן : דריא אאהל אלי יאר : תאיבי דיא גלוסטן זייני הילף צו זעהן איין אנחה צו ברענגן פון דעם זייניגן דען אלש איז אין זיינר הענדי איין יעגליכר זאל ברענגן נאך דעם אזהם גאט געגעבן האט : תומכי דיא אונטר האלטן אהגר ערג רייפן גריני צווייגן פון דיא פיר איניס · פון דעם שטן אונ׳ פר דערבר זאלן זיא זיין פר בורגן · צו זעהן אונ׳ פר נעאן גוטי (בשורות) פון דר נבואה דז דר נביא גזגט · פר וואר עס ווערדן טעג (פון דער גאולה) קואן) : האאיר לארץ וכו׳ : אאאיר אין יום ראשון : אנא איך ביט דיך פאר אעהרי דיינה פריידי · צו דיא וועלכי זייני הילפי האפן · זיא קואן צו שטערקן דיינן פרייז אין דר פר זאאלונג דיא טול דז הויז דיינר פריידיגי · אאכי זיא פר זאאגלן צו דיינם צרוויהלטן הויז דז בית האקדש : אין דיינם געבן אייני הילפי איבר איהרי הויבט · ערהיבי זיא פון דער טטרויכלונג דיינן לאנק אדר טלעק · אונ׳ דעקי זיא איט דעם טול דיינר פליגל : השב זעצי דעם פאלאסט דז בית האקדש ווידרום אויף זיין רעכטן · וועלכם דוא גאאכטשט צור ביקלאגטי ווישטנייא · אונ׳ זאאל איין דז גטיאל פון דער זרע יעקב דעם פרואן דער גסיהלט האט בייא לבן דז פייכטי האזיל אונ׳ קעשטן האלז : דיא אוטוויליגי דעם ביוויכטן ביגי איין אלש איין גאוויילט · לאז איבר זיא קואן פר ווירפונג אונ׳ אייניזאאקייט · אונ׳ דייני בגנעדיגי ישראל לערנר דיינה תורה · זאלשטו איין פלאנגן אין בית האקדש אויף דעם בערג חרמון : טועני דיא דא טראגן דיין יוך אויף אירן רוקן אאכי אונטר זיא רואן דיינה שכינה · לאז זיא קענן אויף גיאן נאך ירושלים צו פייארן אין אירן גליהרטן הויז דז בית האקדש אין אן ברייטן דיא שטאט איהרר בזאזונג · קראפט אונ׳ שטערק זאלשטו זיא ערגריטין · דוא פעלזן איהרר שטארקי אונ׳ איהר ערגרישרי ניט צו איביג זאלשטו זיא בקריגן דען אויף דיר אורפן זיא איהרי לאסטן : דיין פר ווישטיס (אקדש) ערהיבי אלז ווי אז פון וועלט איביגקייט הער · ניאר צו ווערדן פר ווישט פלאן צו געבן דען היידנשי פר ווישטי אום ווירדיגקייט · דיא (סוכה) פון דוד ריכטי אויף · אונ׳ דיא איין ברעכר אירן איס פר ווישטה · ערוועקי ווידר איין שטילי הארפפי אונ׳ זייני זאיטן זאלשטו ניט לענגר לאזן טלואן · פנת דעם עק שטיין

מועדיכם · חקת עולם לדרתיכם : משגיח מחרך
תהללו באיומים · מנעימים קול ולא דומים · בסכת
תשבו שבעת ימים : נדיבי עמים סודרי ערכות ·
בעברתו לעד יהו סכוכות · כל האזרח בישראל ישבו
בסכת : סולו בהלול לשוכן ביניכם ותנוחו בהשקט
כל ימיכם · למען ידעו דרתיכם : עליון הודיע פלאיו
על ידי גואל · עמוסיו סכך בעננים כהואל · כי בסכות
הושבתי את בני ישראל : פקדתי עמי לחון שירים ·
משפטם להוציא כאור וכצהרים · בהוציאי אותם
מארץ מצרים : צקון צעקתכם הסכיתי באזני ופרות
שלחתי לכל המוני · וידבר משה את מועדי יי : קורא
דורות חי עולמים · צוה לעם שמו מנעימים · חג
הסכות תעשה לך שבעת ימים : רם ממעוניך הסך מקהלותיך ·
לרחם ולהושיע כל להקותיך · ושמחת בחגך אתה ובנך ובתך :
שודד עוד לבל יבהלך · לתת תקוה לפזורי כמהיך · שבעת ימים
תחג ליי אלהיך : תוקף המון קרית חנה · באים להראות פניו
בחנינה

יתלונן עש"ס ביאזעים מ' וקוו ה' יתלוננו כה ישגיו אכר כבשרי' מביט סכה · ישיר הקב"ה : ותחונו בקרית מועדיכם אז תזכו שתבואו קרבן מצינם בבית המקדש : משגיח מחרך · לקב"ה שהוא מציץ מן החרכים דהיינו נקבים וחלונות השמים : תהללו באיומים תשבחו אותו כאומה יבגורא : מנעימים קול ולא דומים תמיד הם משבחי' ומרננו' ולא פותקים : נדיבי עמים ישראל הם נקראים נדיבים : סודרי ברבות שמסדרים ברכות היום · וי"ם שכתוב בגן סודרי ערכות יסוא שמתפללים סדרי ערך הקרבנות : באברתו לעד יהו סבוכות בכנפי הקב"ה לעולמו עד יהיו מכוסות : סולו שבחו ותניחו בהשקט בשלום : הודיע פלאיו על ידי גואל עשר מכות של מצרים הודיע ע"י משה רבינו : עמוסיו סיבך בעננים ישראל הנקראים עמוסים מני בטן סיכך וסיכך אותם בז' ענני כבוד : כהואל כשרון רצון : לחון שירים לרחם על שחרים : צקון צעקתכ' הסכתי קול תפלה וכאן לכם קבלתי : קורא דורות · זה הקב"ה שכא'

מיין רעכט פערטיגן (כח) זאל הקב"ה אוס וועקסן צו דיא ישראל וועלכי איין גיגליכן צו מיינר רוין · דיא דא פייארן זאלכן סוכה הלטן טאיני עצרת מיט ליב גאנג זיבן טאג אין יאהר : לעת צור לייט דו הקב"ה ווערט אב טוהן מייזר יאך פון מיירי מקסלן ווערט מיר ליב זייגן אוני פייארן אין דער שטאט ירושלים מייערי פר זאמלונג · צו איין אייביגס גיזעץ צו מייערי (דורות) : משגיח גאט וועלכר לוגט אויז דיא היאלישי פענסטר טוט לובן מיט פורכט ליבלעכי שטים אוני ניט שווייגן · אין סוכות זאלט איר זיין זיבן טאג : נדיבי דיא ישראל דיא פאר נעהאי דער פעלקר וועלכר אן ריכטן אירי תפילות אנשטאט קרבנות מיט זייני פליגל זאלן זיא אייביג בדעקן · אלי אלט גיבעמי אונטר ישראל זאלן זיין אין סוכות : סולו לובט מיט פרייזונג צו הקב"ה דער דא רואט צווישן אייך · זא ווערט איר זיין מיט רואי אלי מייערי לעב טאגן · אום עש זאלן וויסן מייערי דורות : עליון דער אייברשטי האט לאזן וויסן זייני וואונדר אין מצרים דורך דעם ערלייזר משה רבינו · זייני איט אלות באלדני ישראל צו בדעקן מיט וואלקן אלז ער גוואלט · דען אין היטן האב איך גיזעצט דיא קינדר ישראל : פקדתי איך הבי גדאכט איין פאלק צו ערבארמן איהרי אייבר גבליבני · איר אשפט אויז צו ציהן אלזו קלאהר אלז דעם העלן מיטאג דא איך זיא אויז דעם לאנד מצרים גצויגן האב : צקון דז אויז גיסן מייער גשרייא הבי איך פר נומן מיט אייני אהרן · ערלייזונג הבי איך גשיקט צו אלי איינם פאלק אוני משה זאגט רעני ישראל דיא יאים טובים פון גאט : קורא הקב"ה דער לעבנדיגי וועלכר פר אויז וויס אוני ברופט אלי דורות · האט בפאהלן צו דיא וועלכי דיין נאמן ליבן מיט ליבליכקייט · איין (יום טוב) פון סוכות זאלסטו דיר מאכן זיבן טאג : רם דוא הויכר פון דיינה וואהנונג בשיצי דיין (קהל) ישראל · צו ערבארמן אוני העלפן דייני פר זאמלונג אוני דוא זאלשט דיך פרייאן אן דיין פייאר טאג דו · אוני דיין זון אוני טאכטר : שודד דער יצר הרע דער רויבר זאל דיך ניאר ערשרעקן צו געבן אייני האפנונג צו דיא דיך גלוסטן · זיבן טאג זאלשטו פייארן צו

וְיִשְׁעִי · בַּחוֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי : גֵּאוּת אַלְבִּישׁ לְהָדָר בַּמְּרוֹמִים · לְהַלְלוֹ בִּמְוֹרְבִיּוֹת שְׁלֵמִים וְלֹא קְטוּמִים · תָּחֹגוּ אֶת חַג יְיָ שִׁבְעַת יָמִים :

אֲהַלֵּל בְּפֶה וְלָשׁוֹן · לְשׁוֹמֵעַ קוֹל לַחֲשׁוֹן · כְּנָם וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן : קָדוֹשׁ :

דָּגוּל מִקּוֹלוֹת מַיִם נֶאְדָּר · אַאַפְדֶּנּוּ הוֹד וְהָדָר · בִּפְרִי עֵץ הָדָר : הַמְרוֹמָם בִּקְהַל עַם נְצוּרִים · בְּהִלּוּל וּפְאֵר אוֹתוֹ מַכְתִּירִים · בְּכַפּוֹת תְּמָרִים : וְיָרִיק רוֹב בְּרָכוֹת מֵאֲרֻבּוֹת · לְאוֹם מְהַלְלוֹ מִסַּרְעַף וּמִקְּרָבוֹת · וּבַעֲנַף עֵץ עָבוֹת : זָכִיּוֹת יוֹכְרְעוּ וְעָוֹן יוּמְחַל · מִלְּהָבוֹת בְּשַׁלְהֶבֶת רִשְׁפֵּי גַּחַל · תּוֹמְכֵי עַרְבֵי נָחַל : חֶדְוַת רַב תִּמְצְאוּ בְּלַהֲקַתְכֶם · חֲסוּנִים בְּצִוּוּי הַדַּת מַלְכְּכֶם · וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם : טָרְחֲכֶם יָפִיק נוֹהֵג לֵילוֹת וְיָמִים · גְּאוֹן נוֹגְשֵׂיכֶם יִגְדַּע וְיַדְמִים · לְבַל תֵּעָנְשׁוּ בַּחֲגִיגַת שִׁבְעַת יָמִים : יָסְכִּית אֶל פִּלּוּל וְיַאֲזִין הֶגְיוֹנִי · וִיקַבֵּל כְּקָרְבַּן רַחַשׁ עִנְיָנִי · וְחַגֹּתֶם אוֹתוֹ חַג לַיְיָ : כִּשְׁרוֹן כֹּחַ יַחֲלִיף לְשׁוֹשַׁנָּה · חוֹגֶגֶת וְעוֹצֶרֶת וְסוֹכֶכֶת בְּרִנָּה · שִׁבְעַת יָמִים בַּשָּׁנָה : לְעֵת יָסִיר סֵבֶל מֵעַל שִׁכְמֵיכֶם · תָּרוֹנוּ וְתָחוֹגוּ בִּקְרִיאַת מוֹעֲדֵיכֶם

תריס : להללו במורביות לשללו בענפי שלמים ולא קטומי׳ לחשון י תפלה : דגול מקולות מים נאדר הקב״ה שנקרא דגול הוא מאודר מקולות מים האדירים׳ אדיר במרום ה׳ : אאפדנו התקן לו שיר ואתן לו הוד והדר : המרומם בקהל עם נצורים הקב״ה מרומם ומשובח בתפלה של ישראל : בהלול ופאר אותו מכתירים מתפלתן של ישראל : ויריק רוב ברכות מארבות : עליונות : סרעף לשון מחשבות לב : מקרבות ל׳ מעיים : שלהבות בשלהבת רשפי גחל אלא נכוה ככווי גלהב גחלי אש׳ : תומכי ערבי נחל אוחז : בלהקתכם באסיפותיכם : חסונים חזקים : טרחכם טורח בזתי׳ שטריחו ע יסם י יפיק יסיר ויחלי׳ : יגדע ויד״י׳ יכרת׳ ידמים לשון שתיקה : יסכית אל פלול יאזין הקב״ה תפלה : רחש דכיר של תפלה : וחגתם אותו חג לה׳ ככ׳ מ׳ יחשב תפלתי כקרבן חגיגה : כשרון כח לי יוסר יחליף

לאַב · איט דיא דרייא מן געצלטי איימי · איט ואַלי ווין איך פריינן צו איינם ערהייבטר אוני העכר · מן דעם זיבנטן (חדש) : גאות הער אַחפט וויל איך אַכן מן קליידן איט איין לאבן צו גאט דעם וואַהנר אין דיא הויכי הייאל · איהם צו פריינן איט גנצי אוני ניט גבראַכינה צווייגן · איר זאַלט פייארן דען פייאר טאַג פון גאט · זיבן טאַג : אהלל איך וויל לאבן איט אויד אוני צונגי · צודעם דער דס הערט דיא שטים דז שטילי ביטן אַזו ווא ער גזאַגט · איר זאַלט אייך נעאן לאַב אוני אתרוג אן ערשטן טאַג סוכות · קדוש : · גול דער גפאַנירטי גאָט ווירד פון דיא שטיאַ דעם וואַסיר גשטערקט · איך וויל איהם ציהרן איט פראַכט אוני שונהייט · איט דיא פרוכט דעם גציהרטן אתרוג : המרומם דער ערהייכט אַיט דער פראַאונג פון דעם גהייטין פאַלק · איט פרייזונג אוני שונהייט טואן זיא איהם בהריהנן · איט דעם לאַב פון טייטל בוים : ווי־ק ער זאַל אויז צעהרן פילי (ברכות) פון דעני הייאַלישי פענסטר · צודעם פאַלק דיא איהם לאָבן פון הערצינט אוני איניראליכי גדאַנקן · איט דיא צווייגן דעם דיק גיפלן בטיגן (הדס) : זכיות דיא (זליות) זאַלן איבר ווגן · אוני דיא זינדן ווערדן פר געבן · ניט פר ברענט צו ווערדן אין דיא פלאַן אוני היליגי קאַהלן פון גיהנם · דיא ישראל וועלכי זיך אונטר לאַהנן אוני נעאן דיא ערבות : חדות פילי פריידי ווערדיט איר פינדן אין אייערי פר זאַאלונג · · שטערקט אייך אין דיא בפעלן אוני דעבטן אייערן קיניג · אוני פריאיט אייך פר גאָט אייער הערן : טרחכם אייערי לאַסט זאַל אויז ציהן אוני אב טוהן הקב״ה דער פיהרר טאַג אוני נאַכט · דיא שטאַלצי בצווינגר זאַל ער פר טנייד אוני שטיאן אוני זאַלט ניט גשטראַפט ווערדן · וועגן דעם זכות פון פייארן דיא זיבן טאַג : יסכית גאָט זאַל פר נעאוד בטן אוני אן הערן אייני הערצינגם גדאַנקן אוני עאַפפאַנגן אַזו אין קרבן דז ביטאַלי רידן פון אייני געטעפטן · איר זאַלט איהם פייארן איין פייארטאַג צו גאָט : כשרון

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ כִּי לְךָ נָאֶה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וְזִמְרָה עֹז וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדֻשָּׁה וּמַלְכוּת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל בַּתִּשְׁבָּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה מֶלֶךְ אֵל חַי הָעוֹלָמִים: וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר: זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵיהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵיהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵיהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן:

אָמֵן יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא. תִּתְבָּרֵךְ: שְׁמוֹ וְיִתְעַלֶּה זִכְרוֹ לָעַד וּלְנֵצַח נְצָחִים:

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵיהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵילָּא מִכָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן:

בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבוֹרָךְ:

ווען דר חזן המבורך אויז האט זאל קהל דאז זאגן:

בָּרוּךְ יְיָ הַמְבוֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

דער חזן זאל אך זאגן ברוך יי המבורך לעולם ועד:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חוֹשֶׁךְ עוֹשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת הַכֹּל: אוֹר עוֹלָם בְּאוֹצַר חַיִּים אוֹרוֹת מֵאוֹפֶל אָמַר וַיֶּהִי:

ווייל דער חזן זאגט (ברכו) זאגט דז (קהל יתברך):

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים סֹלּוּ לָרוֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה:

ווען דר חזן זאגט את יי זאל קהל זאגן דש:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

ווען דר חזן המבורך אן היבט זאל קהל זאגן דז:

יְהִי שֵׁם יְיָ מְבוֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

מיוסד ע"פ א"ב בראשי החרוזים ובסוף חתום שם המחבר שלמה

אַאֲמִיץ לְנוֹרָא וְאָיוֹם · בְּהִסְתּוֹפְפִי לְפָנָיו אֶמְצָא פִדְיוֹם · אַךְ בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם: בְּלָקְחִי כַּף תּוֹמֶר וּשְׁלֹשֶׁת מִינֵי קְבוּעַי · בָּם אֲהַלֵּל לְאוֹרִי וְיִשְׁעִי

אאמיץ לנורא ואיום אוסף אומץ להקב"ה: בהסתופפי לפניו ל' סף מזוזה: בלקחי כף תומר זה לולב: ושלשת מיני קבועי זה אתרוג הדס וערבה שנקבע בתורה: לאורי וישעי זה הקב"ה שנא' מאיר ומושיע לי: נאות אלבישם בזמירות יבקשו לכי · לדר בשרונים להקב"ה שהוא דר בשמי מרום

אאמיץ מיך וויל שטארק לובן צו גאט דעם פורכטזאמן אונ' ערשרעקליכן · אין איין בטרעטין דיא שווצין פון דיא שול פינדי איך פאר מיהם ערלייזונג אן דעם פופצעהנטן טאג אין תשרי: בלקחי אין איינן נעאן · די טייטל בלעטר דז

לְשׁוֹרֵר וְלֵאוֹר בְּאַדְמָתוֹ · וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן בְּעִתּוֹ : נַהֲלֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶל סֻכַּת דָּוִד עַבְדֶּךָ · חַפּוֹץ כְּאָז זִבְחֵי צֶדֶק מִבְּנֵי יְדִידֶיךָ · וְיִגְדַּל שִׁמְךָ וְיִשְׂמְחוּ בְךָ חֲרֵדֶיךָ · אַמֵּץ כְּאָז חֵילְךָ דַּבֶּקְךָ לְבוֹדֶיךָ · יָרֹנּוּ וְיִשְׂמְחוּ חֲפֵצֵי צִיּוֹן עָרֶיךָ · וְיֹאמְרוּ תָמִיד יִגְדַּל יְיָ הֶחָפֵץ שְׁלוֹם עֲבָדֶיךָ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ · פּוֹרֵס סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלָיִם :

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מֹעֲדֵי יְיָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :

חצי קדיש · שמונה עשרה תמצא בדף כ״ט · קדיש שלם : עלינו : קדיש יתום : יגדל

דם טייטש אונ׳ פירוש פֿון מעריב תמצא בדף כ״ג

יוצר ליום שני של סוכות הַגָּדוֹל

בְּכָבוֹד שְׁמֶךָ · הַגִּבּוֹר לָנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ : הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא : שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ · וְכָתוּב רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה :

בְּפִי יְשָׁרִים תִּתְהַלָּל · וּבְדִבְרֵי צַדִּיקִים תִּתְבָּרֵךְ · וּבִלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְרוֹמָם · וּבְקֶרֶב קְדוֹשִׁים תִּתְקַדָּשׁ :

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאַר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר · שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל הַיְצוּרִים לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר לְבָרֵךְ לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס עַל כָּל דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ : ישתבח

בהריגי דוא גאט דיא בקריגר איינס ליבס : כנה בואי דיין הויז אויף זיינם פֿום אונ׳ דען פלאטט אין זיינר פֿולקומנהייט · דרינן צו בהעפֿטן דיא ליבי אונ׳ הערליקקייט זיינר (שכינה) · איין טיינדי נון · אונ׳ שיק ווירד גאט (צבאות) זיין אין זיין ווידר קעהרן נאך (ציון) · דער הויכי אונ׳ ער הויבנר ווערט איין זאגן זייני פֿר טפרייטי ישראל איין נייא גזאנג צו זינגן · אונ׳ אונז לייטן אין זיינם ערדרייך · אלז וויא איך איין גבעט צו דיר גאט ריכטן אין איינר בוויליגטי צייט : נהלנו פֿיהרי אונז גאט אונזר הער אין (ציון) דיא היטי פֿון דיין קנעכט דוד · בגינהרי אלז וויא דמאלהלן דיא גרעכטי שלאכטונג פֿון דייני ליבטי קינדר ישראל · לאז גאכטבארט ווערדן דיין נאמן אונ׳ זיך אן דיר פֿרייאן דייני ערטרמקני אודר איין פֿערטיגי ישראל · טטארקי אלז וויא דמאהל דיין הערדי אן דיר בהעפֿטיט אונ׳ צו געבן זיין · זיא ווערדן זינגן אונ׳ זיך פֿרייאן די דא בגעהרן אין (ציון) · דייני ביליגר אונ׳ ווערדן טטעץ טפרעכן ער זאל גימכטבארט זיין גאט דער בגעהרט דען פֿרידן פֿון זייני קנעכטי : ברוך אתה וכו׳ : אמאין

ואם נטמא על כסף מחללו שנ׳ כסף שוה כו צורה מלשון וצרת הכסף : בעור בשלישי כמבס נ״ גר״ד לבער : ודוי בפנות ערב מה שחסר נתתיו או לא נתתיו ביושר שרצה לומר מחובר על מחובר ולא מחובר על תלוש או תלוש על מחובר וצריך לעשר על המוקף :

מַלְכִּי עַל צִיּוֹן הַהֲדָרָה · זָכְרֵנִי זֶבֶד טוֹב בְּיוֹשְׁבִי
בְּאַדְמָתִי · הֶשֵּׁק דָּגָן וְתִירוֹשׁ רַבֵּי תְּבוּאָתִי · טִבְלוֹ
פְּנֵי הַבַּיִת וּפִגְּלוֹ מַאֲכָלְתִּי · יָשׁוּר דַּרְכְּכֶם לְעַשֵּׂר שְׁנֵי
תְמוּרָתִי · כִּי תָבֹאוּ לֵרָאוֹת פְּנֵי הַמֶּלֶךְ לְבִירָתִי ·
לְמַעַן תִּלְמַד לְיִרְאָה אֶת יְיָ בְּיִרְאָתִי : מְעַט דְּגָנָם רָבוּ וְתִירוֹשָׁם עַד מָה
נָשׂוּא מֵהָכִיל עִיר יְיָ שַׁמָּה · שְׂאֵתוֹ בְּעִיר הַקֹּדֶשׁ וְאִם נִטְמָא · עַל
כֶּסֶף צוּרַת אַפְסָיו וְהוּקְדָּשׁוּ הֵמָּה · פּוּרְקָן לָתֵת לְאַוֵּי נֶפֶשׁ לְהַשְׁלִימָה
וְצַרְתָּ הַכֶּסֶף בְּיָדְךָ וְהָלַכְתָּ קוֹמְמָה : קָדוֹשׁ בִּעוּר בַּשְּׁלִישִׁי שְׁנַת
הַמַּעֲשֵׂר רָחַשׁ וִדּוּי בִּפְנוֹת עֶרֶב מִלְּחַסֵּר · שֶׁמַע נְתַתִּיו לֹא נְתַתִּיו
בְּיוֹשֶׁר תִּקֵּן בְּשֶׁאֵינוֹ מְחֻבָּר עַל מְחֻבָּר עִשֵּׂר · שֵׁנִי לָרִאשׁוֹן קִדֵּם
וְאַזְכָּרָה הֵסֵר · וְאֵין בְּפִיהוּ נְכוֹנָה לְוַדּוֹת בְּעֹשֶׁר : אֲכִילָה וְשִׂמְחָה
טָעוּן בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ · לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ עוֹנִין בְּעִנְיָנֵינוּ · יָהּ הַשְׁקִיפָה
מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ לְבָרְכֵנוּ · עִם הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לַאֲבוֹתֵינוּ · זָבַת
חָלָב וּדְבַשׁ כְּבִרְכָתֵנוּ · רִיבָה יְיָ אֶת יְרִיבֵי נַפְשֵׁנוּ : בְּנֵה בֵיתְךָ
בִּמְכוֹנָתוֹ וְהֵיכָל בִּמְלֵאָתוֹ · רָצוּף תּוֹכוֹ אַהֲבָה כְּבוֹד שְׁכִינָתוֹ · שֶׁמֶשׁ
וּמָגֵן יְיָ צְבָאוֹת בְּהַשְׁבָתוֹ מָרוֹם וְנִשָּׂא · יְכַנֵּס יְקַבֵּץ תְּפוּצָתוֹ שִׁיר חָדָשׁ
לְשׁוֹרֵר

(ציון) דיא פרידי דער ערדי אונ׳ אירי שונהייט · אוני איך הבי אמאן הערשן איינן קיניג איבר דען בערג (ציון) : זכר ז
ער המט איר צו גיטיילט איין גוטיס טייל וויא איך בין געזעסן אויף איינם ערדרייך אין (ארץ ישראל) · דיא גיזעטיגונג פ
קארן · אמסט אונ׳ פילי (תבואות) · זיינן (טבל) גווארדן זא באלד זיא אין דז הויז גקומן · פר אום ווירדיגט גווען דר פון
צו עסין · אויף אירין רעכטפערטיגן וועג · נעמטין זיא דז אום ווערשלונג פון דעם (מעשר שני) מיט : ווען זיא גיגן זיין
אין ירושלים איך צו זאגן ווען פר הקב״ה אין בית המקדש · אום צו לערנן גאט צו פירכטן מיט געטליכר פורכט : מעט תבון
דער נייט דז איך איר קארן פראנצהריט אונ׳ איר אמסט אך גאר זער פיל וואר׳ דז אן עס ניט קונט ער ליידן צו טראגן דורט
הין אין דער שטאט גאטיס : אדר ווען עס אין דעם טראגן נאך דער היילגי שטאט ווער (טמא) גווארדן · אויף זילברני
מינץ) אוזטי ער עס אויז לייזן ווען כם דר נאך היילג וואהר · אבר נאך וואטן זיינם אייגן ווילן ער עס אנגעוי אויז געבן
אין ירושלים : (אז וויא אין פסוק שטיט) דיא זאלסט דז זילבר איין בינדן אין דיינר הנד אונ׳ עש פיהרן אין דר אויף גריכטין
שטאט ירושלים : קדוש דיא היילגונג פון אויז רויאן אלי (מעשרות) אין דריטן יאהר : דז רידן פון דער (וידוי) ז המט
ער גיגן אבינד אן פסה ניט גברעכט צו זאן הערן איך האב (מעשר) געבן וואו איך האב געבן זאלן איט רעכטן · ווער אבר
געבן מעשר פון זולכי תבואה) דיא טוין אב גשניטן · אויף זולכי דיא נאך ניט אב גשניטן · (אדר מעשר שני) ערשט
ר דעם (מעשר ראשון) גיטיידן · אדר ער המט גאט דורך דער (ברכה) דרביא צו גדענקן ער אמנגליט (וואו דערך ער
יט את תודה זיין דיא וידוי מעשר : אכילה דז עסי אונ׳ איך דר איט ערפרייאן · המט אונן זיין אין שטאט אונזרם הערן אין
ירושלים) · צו זעגין דיין פאלק אין אונזרי (עסקים) האבן זיא גשריאן · גאט צוגי פון דיינר היילגי וואהנונג אונז צו זעגן
יט דעם לאנד וועלכם דוא געבן המסט צו אונזר עלטרן וואו אין פלישט איליך אונ׳ האניק אלז וויא אונזר (ברכה מיוט)
בקריגי

סֻכָּה אֵל נִשְׂגָּב בְּמוֹרָא׃ מְסַכֵּךְ לְעַם נִבְרָא׃ נָאוֹר וְאַדִּיר בַּהֲדָרָה׃ מְשִׁירֵי אֲהוּדֶנּוּ בְּשִׁירָה לְשׁוֹרְרָה׃ בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם׃

מִי כָמֹכָה בָּאֵלִים יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא׃ מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה

חַג טַלְיָא שִׁבְעַת יוֹמִין׃ כָּל שִׁבְעָה לְתַשְׁלוּמִין׃ מַתְּנוֹת יָדַיִם נִשְׁלָמִים׃ סַגּוּב יֶשַׁע עוֹלָמִים׃ זֶה צוּר יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ׃

יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃ וְנֶאֱמַר כִּי פָדָה יְיָ אֶת יַעֲקֹב׃ וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ׃

חַג פְּקוּת שַׁתָּא וְאָסִיף׃ צֹאן פְּזוּרָה לְהַאֲסִיף׃ קָדוֹשׁ הֱיֵה יוֹסִיף׃ שֵׁמַע גְּאֻלָּה שֵׁנִית יָד תּוֹסִיף׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל׃

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם׃ וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים׃ וּפְרוֹס עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ׃ וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ׃ וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ׃ כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה׃ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה׃ וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ׃ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם׃ וּפְרוֹס עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ׃

מיוסד ע״פ א״ב ושם המחבר אליעזר בר שמעון חזק ואמץ

אֲדַבְּרָה וְאָעִירָה׃ בִּירְחֵי קֶדֶם אַזְכִּירָה׃ בְּעוֹד שַׁדַּי עִמָּדִי בְּהִלּוֹ הָאִירָה׃ גְּבוּל קָדְשׁוֹ נוֹסְדָה כְּאֶבֶן נְזִירָה׃ דְּהוּי הֲמוֹן חוֹגֵג יָפָה וּבָרָה׃ הָהָר הַטּוֹב מְשׂוֹשׂ הָאָרֶץ וְתִפְאָרָה׃ וַאֲנִי נָסַכְתִּי מַלְכִּי

ארברה ואעירה עכייטו לעורר על מה שהיה לנו בהיות הבית על מכונו : בהלו בהאירו מלשון בהלו נרו עלי ראשי : דרוי המון חוגג ל׳ פסוק סוף ועכיוכו על שהמון העם כחים לחוג ולרד א בבית ה׳ : טבלו לשון טבל וערוב : לבירתי מלשון שושן הבירה נאמר זה על ירושלים :

ואם

דרינן צו זעהן ערטיינן · איין גזאנג צו פֿרייארן דיא גלויבהאפֿטיגי ישראל : סוכה תהיה איין (סכה) זאל זיין צו אונז צום שאטן · דייני גלויבטי ישראל צו בטערזן פֿון טארפֿן סווערט · קעהרן ווידר זיבן פֿאלטיג צו דעני טארטרין דיא רואר אין דיא גלענצר : סוכה אל דער שטרקי איט פֿורכֿט ערהויבינה גאט · טוט בדעקן דז פֿאלק אלז ער ערשאפֿין האט · דען פֿורכֿט זאמן אונ׳ שטרקן · איט טוגהייט פֿון איין גזאנג וויל איך איהם לויבן איט ליב גזאנג צו זינגן : בגילה ורנה וכו׳ :

חג טליא דז פֿייארן פֿון זיבן טאג (סוכות) · דיא גנצי זיבן טאג צור בצאהלונג דיא שולדיגי (קרבנות) · דיא (קרבנות) נאך פֿר אעגן ווערדן בצאהלט · צו ערגריפֿין איינה איביגליכֿה הילף : זה צור וכו׳ :

חג פקית אן דעם פֿייאר טאג (סוכות) אן אויזגאנג דז יאר אונ׳ איין זאאלונג דער (תבואה) דיא פֿר טפרייטי טאף צו פֿר זאאלן · דער הייליגר זאל זעטיגונג פֿר אעהרן · דית פֿרזאאלונג דער (גאולה) זאל ער צום אנדרן אהל די אאכֿט פֿר אעהרין : ברוך וכו׳ :

ארברה איך וויל רידן אונ׳ ערוועקן · וויא עס אין דיא פֿאריגי צייטן צו גגנן האט וויל איך גדענקן · דא דער אלאעכֿטיגי גאט נאך בייא איר וואר וואורדי איר גלייכֿטיט · זיין הייליגר (גבול) וואהר ערהויבן איט דעם גקריהנטין שטיין (אבן שתיה) · איין פֿריידן הופֿפֿן פֿון דיא פֿילי פֿייארנדי ישראל דיא היפשי אונ׳ לויטרי · אויף דעם גוטן בערג

זיין

סֻכָּה כָּל שִׁבְעָה אֲסוּרָה כַּחֲגִיגָה אֲשֶׁר לָהּ הוּחְבָּרָה
שָׁמַיִם עֲלֵיהֶם מַלְהִיגִים: סֻכָּה לְמַעַן יֵדְעוּ דוֹרוֹתֵיכֶם·
לָכֵן בְּסֻכּוֹת מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם · וֶרֶד מְטַלְּיוֹת עֲנָנִים: סֻכָּה
מִפְּרִי הָאָרֶץ לְהַכְתִּר : מַפָּה לְנֶשֶׁר וּלְנָתֵר · נָאוֹת
יוֹשֶׁר וּדְפָנִים: סֻכָּה נַגְנַבְ״ךְ רַקְבַּ״שׁ כְּשֵׁרָה· נֶשֶׁר פְּסַל
מִלְּגַבְּרָה · יְקָרִים אֲמָרִים מִפְּנִינִים : סֻכָּה סְגֻלָּה
בְּאָהֳלָהּ גּוּר · סְתוּרָה פְּסוּלָה מִלָּגוּר · גְּדִי יִזְדַּקֵּר
מְסֻמָּנִים: סֻכָּה עֵדֶן מִקֶּדֶם סִכְּכָהּ· עֲדִי יָקָר מְסַבְּבָהּ·
דֶּרֶךְ גֶּבֶר לָנִים : סֻכָּה פּוּמְבִּיתָא תִּקֵּן וְנָעַץ · וַיֹּאכְלוּ
תַּחַת הָעֵץ· לְזֵכֶר סֻכָּה חוֹנִים: סֻכָּה צָפָה לְבָנָיו לְסֻכּוֹת· לְצֹאנוֹ עָשָׂה
סֻכּוֹת · בְּשׁוּבוֹ לְעֶשְׂרִים שָׁנִים: סֻכָּה קִדֵּם בְּמִצְוָה מִלְּהִתְעַצֵּל· קָדוֹשׁ
בְּסֻכּוֹת צִלְצֵל · תַּשְׁלוּם דִּירַת מְעוֹנִים: סֻכָּה רוֹמֵם בִּמְרוֹם יִשְׂרָאֵל ·
רַפֵּא מִזְבַּחֲךָ גּוֹאֵל · וְכַנֵּס פְּזוּרֶיךָ מִבֵּין הֲמוֹנִים : סֻכָּה שׁוֹמֵמָה אָנָּא
תָּקֵם · שְׁכִינָתְךָ נָוֶהָ לְהָקֵם· רֶנֶן לְחַדֵּשׁ אֱמוּנִים : חזן סֻכָּה תִּהְיֶה
לָנוּ לְצֵל · תְּאוֹבֶיךָ מִלַּהַט לְהִנָּצֵל· הָשֵׁב שִׁבְעָה לִשְׁכֵנִים :

סכה

סוראה זס״בוא לסודיע כי הקב״ה חפץ במלא וחסר : כל שבעה אסורה כחגיגה ר״ל כל עצי הסוכה והויראם זס כנגד השמים שעליהם מגינים : מפרי הארץ להכתר לעטות מהם כתר לסוכה : מפה לנשר ולנתר לפרש שתי תר לפרוס מפה תחת הסכך שלא ינשרו העלין מן הסוכה על השלחן : נגנבי״ך רקב״ש כשרה סימנים הם לסכות הכשרות והם ראשי תיבות נכרים גנבים בהמה ביתיים רועים קייצים בורגנין פותרי סדות שכל אלו כשרות כשעושים לצל : נשר פסל וכו׳ אין מסככים בדבר הכשר עד שיפרד אח״כ חמתה מרובה מצלתה : סגולה : אלו ישראל עם סגלה : סתורה פסולה ר״ל סכורה או שאינה עומדת ברוח מצויה :

ארבעה

דיא גיזעהרטי אוני פֿרשטענדיגי : סוכה יוכשרו דיא סוכה ווערט רעכֿט פֿערטיג אוני כשר ווען דיא ווענד רעכֿט גאמכֿט זיינן · דז מיזט גוויזן ווערדען וואָרט סוכה · מיין א הא (אות) אוני אך (חסר) · פֿון ווערטן עס זיינן דיא זינגר מין דער תורה : סוכה כל דיא סוכה מיזט דיא גנצי זיבן טאָג (אסור בהנאה) אזו וויא דז קרבן חגיגה דז צו איהר בהעפֿטיט · דיא היאן איבר זיך צו פֿייכֿטן : סוכה למען סוכה אמכֿט דז אייערי דורות זאָלן וויסן · דז אין היטן מיזט אייער גיזעם גוועזן אין דער מדבר · אזו רויז דעק אוני הטן איט וואלקן : סוכה מפרי דיא סוכה איט פֿרוכֿטן דער ערדן צו בקריהן · איין דעק אויף צו הענגן · דיא בלעטר ניט אב צו פֿאלן · דיא סוכה אך היפש צו אמכֿן אן דיא ווענד : סוכה נגנבך איין סוכה דיא גאמכֿט ווירד פֿר ווייבר · גנבים · פֿר בהמות · כותיים · פֿר איין הירדי · פֿר איינם פֿייגן היטרי · אוני איין וועכֿטר היטזיין · אודר איין פֿעלדר היטר מיזט כשר צו איינר סוכה · אבר דעקט אז אב פֿ צט מיזט פסול פֿון צו טטרקן · אירי ווארטן זיינן ווערדיג אזו גים גאלד : סוכה סגו די סוכה איר גליבטה וואהנט אין געצעלטר · אין איינר גיבראכֿני סוכה מיזט פסול דרינן צו וואהנן · ווען איין ציקלייני איין שפרינגן מיזט דער מאן דז דיא מיזט פסול : סוכה עדן איין זאניפֿטי סוכה המט זיא גדעקט איט ווירדיגי ציהרונג צו בדעקן · וואו אינן דיא וואנן פֿון ישראל איבר נעכֿטיגן : סוכה פומבי איין אפֿנדליכי (סוכה) אזו וויא איין גאשט הויז המט (אברהם אבינו) צו רעכֿט גאמכֿט אוני אויף גשטעקט · אוני דיא אכֿים האבן בייא איהם געסן אונטר דעם בוים · מיזט צו איין גדעכֿטנוס דיא ישראל דיא אין דיא (סוכה) רוהן : סוכה צפה איין (סוכה וגיטי יעקב) צו זייני קינדר דז זיא ווערדן רעקן · צו זייני שאָף המט ער גאמכֿט היטן · דא ער נאך צוואנציג יאר אויז דעם הויז לבן איזט צו רוק גקומן : סוכה קדם צו דער (מצוה פֿון סוכה) בפֿערדריט אייך אוני זייט ניט עצל · אזט דער הייליגי גאט זיא איט היטן גאמכֿט איין שאטן · דיא (סוכה) אנשטאט איינר וואהנונג : סוכה רומם צור (סוכה) ערהיבי אין דיא הויכֿי היאן · דיא ישראל · הייזי דיין (מזבח) דוא ערלייזר · אוני פֿר זאמלי דייני פֿרשפרייטי פֿון צווישן דעני היידן : סוכה שוממה דיא פֿר וויסטי (סוכה ירושלים) ביטי איך ריכֿטי ווידר אויף · זיין (שכינה וואן איר ווהנה) זיין דרינן

הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵנוּ · הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת אוֹיְבֵינוּ · וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שׂוֹנְאֵינוּ · הָעוֹשֶׂה לָּנוּ נִסִּים וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם הַמַּכֶּה בְעֶבְרָתוֹ כָּל בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם וַיּוֹצֵא אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם · הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יַם סוּף · אֶת רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע · וְרָאוּ בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ · וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל · לְךָ עָנוּ שִׁירָה ·

מיוסד ע״פ א״ב כפול

סֻכָּה אֶזְכְּרָה מַעַלְלֵי נוֹרָא · אֲשֶׁר פָּעַל וַיִּבְרָא · אֵל עַם בְּצִלּוֹ מִתְלוֹנְנִים : סֻכָּה בְּזֵכֶר מַעֲשֵׂי נִפְלְאוֹתָיו · בִּימֵי קֶדֶם אֹתוֹתָיו · לְהוֹצִיא אֲסִירִים בַּכּוֹשָׁרוֹנִים : סֻכָּה גָּמַר מֵאָז לִנְקוֹב · גָּאַל בִּזְרוֹעַ יַעֲקֹב · יוֹשֵׁב סֻכַּת מְלוֹנִים : סֻכָּה הַדּוֹרוֹת לִמֵּד לְאַשְּׁשָׁהּ · דּוּגְמָא חִפּוּי שִׁשָּׁה · עָנָן וַעֲרָפֶל וַעֲשׁוּנִים : סֻכָּה הִסְכִּיךְ וַיִּמַּן אֵבֶר · הֵן בִּישִׁימוֹן בַּמִּדְבָּר · זֶרַע תָּבַע זְקוּנִים : סֻכָּה וָעַד לְעַם קְדוֹשִׁים · וְתִקֵּן חַכְמֵי חֲרָשִׁים · רִבֵּי תוֹרוֹת מְשַׁנְּנִים : סֻכָּה זַכֵּי נְשִׂיאִים שִׁבְעָה · זְבוּלֻן כְּמוֹכִין מִלְּפַנְעָה · בִּסְגַמְטִין נוֹחִים וַעֲנוּגִים : סֻכָּה חֲזִיזִים אַרְבָּעָה רְבוּעִים · חֲמִישִׁי לָתוּר נוֹסְעִים · רְבוּצִים עַל כָּבוֹד כִּסְגָנִים : סֻכָּה טְעוּנָה לְטַלֵּל בִּזְבִיּוֹנִים · טָלוּל וּמַצָּע בִּשְׁנַיִם · שָׁם אַלּוּף נְבוֹנִים : סֻכָּה יוּכְשְׁרָה דְּפוּנָה סְדָרִים · יוֹרֶה מָלֵא וַחֲסֵרִים · מִשָּׁם זִמְּרוּ נוֹגְנִים · סֻכָּה

סכה להוציא אסירים בכשר כו׳ ר״ל כם ק סוכה ועניני ע״פ המדרש סה בזה׳ בחדש כשר לא חם ולא צנה : לאששה לחזק׳ כלשון זכרו זאת והתאוששו : רבי תורות תורה סככת׳ סגע פ נשיאים שבעה ר״ל ז׳ ענני ס כוו מקיפים ומשרתים להם ויתכרם ואזיל למר : בסגמטין יש לפרש לפי ענינו ל׳ סגניות ר״ל הלוכ ם · חזיזים ארבעה רבועים ר״ל ד׳ עננים לד׳ רוחות : חמישי לתור לפס דרך : לטלל בזביונים הוא ססמי סכה לתיות הופה לפני של זובת סשמים ול׳ רז״ל הוא בבכורות הזובן והערו׳ : יוכשרה דפונה סדרים · ר״ל כשרותה כהיות דפנותיה מסודרו׳ שנים כהלכתן ושלישית אפילו טפח : יורה מלא וחסרים סורא

סוכה איט דער סוכה וויל איך גדענקן דיא ווערק פון דעם פורכטזאמן ווצלכר אלש האט גווערקט אונ׳ ערשאפן צו דעם פאלק ווצלכי אין זיינם שאטן נעכטיגן : סוכה בזכר רז אן דענקן פון דער סוכה פון זייני וואונדר אין דיא פאריגי צייטן האבן גזעהן זייני צייכן אויז צו ציהן דיא גפאנגני ישראל דורך רעכטפערטיקייט : סוכה גמר סוכה האט ער פון דמאלאהן בשלאסן צו בשיידן · וויא ער האט ערלויזט מיט אאכט דיא קינדר יעקב · בייאר דער הערבעריג פון דער סוכה : סוכה דורות סוכה ער האט גלערנט צו אלי דורות צו פר שטרקן · איין גלייכנוס פון בדעקונג מיט זעקס פאלי וואלקן : דיא ישראל אין דער מדבר מיט נעבל אונ׳ רויך אונ׳ דונקלי וואלקן : סוכה הסכיך סוכה האט ער זיא בדעקט אונ׳ אן בירייטט פליגל · אלזוא וואהרן אין דער (מדבר ישימון) דער זאמן פון יעקב דער גפאדרט צו האבן גרוסי עלטר : סוכה ויער סוכה האט ער בריים צו דעם הייליגן פאלק אונ׳ צו גרייכט פר דיא חכמים פון דער תורה · ווצלכי די איינשטי תורה לערנן : סוכה זכי איין רייני סוכה פון זיבן וואלקן וואהרן דיא ישראל בהערבירגט אונ׳ בדעקט פר בייזי בגעגנוסן · אין הערליכי וואהנונגין רואטן זיא אונ׳ וואהרן זיך זעניפטיגן : סוכה חזיזים איין סוכה אויז פיר וואלקן וואהרן די ישראל אום ריגן אויף פיר זייטן : דער פינפטי גינג פר הער· דען וועג אויז צו שפעהן וואו זיא הין זאלטן רייזן צו הויארן איט כבוד אלז וויא דיא הערן : סוכה טעונה דער זעקסטי וואלקן וואהר איהני צו איינר ערוויימונג · גטראגן פר דיא פון הימל רייני וואסיר · בדעקט אונ׳ אונטר גשפרייט איז וואלקין · אלז וויא רוטי ווידינה דעקן · דורט וואהרן דיא

חג הסכות תעשה לך · ושמחת אתה וחילך · זה יברך מעברך ומעללך · חדוה אהבה ואחוה בכללך : ברוך אתה יי · אוהב עמו ישראל :

יחיד אומר אל מלך נאמן :

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד : ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד · ואהבת את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך : והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך : ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך : וקשרתם לאות על ידך והיו לטטפת בין עיניך : וכתבתם על מזזות ביתך ובשעריך :

והיה אם שמע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את יהוה אלהיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם : ונתתי מטר ארצכם בעתו יורה ומלקוש ואספת דגנך ותירשך ויצהרך : ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת : השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם להם : וחרה אף יהוה בכם ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר יהוה נתן לכם : ושמתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם אתם לאות על ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם : ולמדתם אתם את בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך : וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך : למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע יהוה לאבתיכם לתת להם כימי השמים על הארץ :

ויאמר יהוה אל משה לאמר : דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם לדרתם ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת : והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות יהוה ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם : למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדשים לאלהיכם : אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני יהוה אלהיכם :

אמת ואמונה כל זאת וקים עלינו · כי הוא יי אלהינו ואין זולתו ואנחנו ישראל עמו · הפודינו מיד מלכים · מלכנו הגואלנו מכף כל העריצים · האל הנפרע לנו מצרינו · והמשלם גמול לכל אויבי נפשנו · העושה גדולות עד אין חקר · ונפלאות עד אין מספר ·

השם

רב הסוכות דיא פֿיימרונג סוכות זאָלשטו האַלטן אונ׳ דיך פֿרייאן דרום איט דיין (חיל)· דיזר גאָט זאָל דיר זעגנין דיין טונן אונ׳ ווערקן· פֿריידי ליבשאַפֿט אונ׳ פֿריינדשאַפֿט ביים דיר מינס גזאַמבט · ברוך וכו׳ :

כְּהוֹשַׁעְתָּ קְהִלּוֹת בְּבָבֶלָה שִׁלַּחְתָּ · רַחוּם לְמַעֲנָם שֻׁלַּחְתָּ כֵּן הוֹשַׁעְנָא :
כְּהוֹשַׁעְתָּ שְׁבוּת שִׁבְטֵי יַעֲקֹב · תָּשׁוּב וְתָשִׁיב שְׁבוּת אָהֳלֵי יַעֲקֹב כֵּן הוֹשַׁעְנָא :
כְּהוֹשַׁעְתָּ שׁוֹמְרֵי מִצְוֹת וְחוֹכֵי יְשׁוּעוֹת · אֵל לְמוֹשָׁעוֹת וְהוֹשִׁיעָה נָּא :
אֲנִי וָהוֹ הוֹשִׁיעָה נָּא :

הוֹשִׁיעָה אֶת עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת נַחֲלָתֶךָ וּרְעֵם וְנַשְּׂאֵם עַד הָעוֹלָם · וְיִהְיוּ דְבָרַי אֵלֶּה אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתִּי לִפְנֵי יְיָ קְרוֹבִים אֶל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יוֹמָם וָלָיְלָה לַעֲשׂוֹת מִשְׁפַּט עַבְדּוֹ וּמִשְׁפַּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ : לְמַעַן דַּעַת כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ : כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד :

קדיש שלם : אין כאלהינו : עלינו קדיש יתום : יגדל :

מעריב ליל שני של סוכות

בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבוֹרָךְ : והקהל עונין בָּרוּךְ יְיָ הַמְבוֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים · בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עִתִּים · וּמַחֲלִיף אֶת הַזְּמַנִּים · וּמְסַדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ · בּוֹרֵא יוֹם וָלָיְלָה · גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ · וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר : וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה · וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ : אֵל חַי וְקַיָּם תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד :

חַג הָאָסִיף תְּקוּפַת הַשָּׁנָה · בְּשִׂמְחָה לְהַרְבּוֹת שׁוֹשַׁנָּה · גִּילָה הֶדְוָה וּרְנָנָה · הוֹדִי בַּבֹּקֶר חַסְדְּךָ וּבָעֶרֶב רִנָּה : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים :

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהָבְתָּ · תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ עַל כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ נָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ : וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי תוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד · כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה · וְאַהֲבָתְךָ אַל תָּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים :

חג

אין איהם מיט ווערדן גיאיינטשאטיט · ער האט בלידיגט דיא (פושעים) · מיט גרים אונ׳ צארן · אונ׳ ווארדי ווידר גהאלפן · (כ"ה) : כהושעת קהלות אלזו וויא דוא האסט געהאלפן דעם (קהל ישראל) דיא דוא נאך (בבל אין גלות) גשיקט · דוא בארהערציגר מירנט ווען ביזטו צו זעלבשטן הין גדירט · (כ"ה) : כהושעת שבות אלזו וויא דו געהאלפן האסט דיא געפאנגינה זעלבשט יעקב · אלזו שטו ווידר קעהרן אונ׳ מאכן דר קעהרן דיא געפאנגיני געצעלטר יעקב · העלף אונז דאך : כהושעת שומרי אלזו וויא דוא האסט געהאלפן דיא היטר דייני (מצות) · אונ׳ דיא האפר דיא הילפי · דוא גאט דער הילפי · העלפי אונז דאך גאט דער דא הייסט (אני והו) העלפי דאך :

הושיעה העלפי דיינם פאלק · אונ׳ זעגני דיין ערב טייל : ווייד אונ׳ ערהיבי זיא ביז אויף איביג : ויהיו אלזו זיין דיזי ווארטן וועלכי איך האב געבעטן פר גאט · נאהנט צו גאט אונזר הער זיין יטאג אונ׳ נאכט צו טוהן די (משפט) פון זיין קנעכט אונ׳ די (משפט) זיינם פאלק ישראל · יעגליכי זאך אונ׳ זיין טאג אונ׳ צייט : למען אום צו מאכן וויסן אלי פעלקר דער ערדן דז גאט מיט דער הער אליין אבר קיין אנדרר מעהר :

חג האסיף דיא פייארונג סוכות אין צייטן דער איין זאמלונג צו מויזנג דז מאר מיט פריידן צו פראעהרן דיא צו רויין גגליכה ישראל · פראליכקייט פרייד אונ׳ גיזאנג צו לויבן איין פריינד הקב"ה דעם מארגינדס · ווען דייני גנאדי · אונ׳ דעם אבינדס מיט גזאנג · ברוך וכו׳ :

חג

הוֹשַׁעְנָא

לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵינוּ הוֹשַׁעְנָא : לְמַעַנְךָ בּוֹרְאֵנוּ הוֹשַׁעְנָא :
לְמַעַנְךָ גֹּאֲלֵינוּ הוֹשַׁעְנָא : לְמַעַנְךָ דּוֹרְשֵׁנוּ הוֹשַׁעְנָא :

יוסף ע"פ א"ב

אֶעֱרוֹךְ שׁוּעִי · בְּבֵית שַׁוְעִי · גִּלִּיתִי בְצוֹם פִּשְׁעִי · דְּרַשְׁתִּיךָ בּוֹ לְהוֹשִׁיעִי · הַקְשִׁיבָה לְקוֹל שַׁוְעִי · וְקוּמָה וְהוֹשִׁיעִי · זְכוֹר וְרַחֵם מוֹשִׁיעִי · חַי כֵּן תְּשַׁעְשְׁעִי · טוֹב בְּאֶנֶק יִשְׁעִי · יוּחַשׁ מוֹשִׁיעִי · כַּלֵּה מַרְשִׁיעִי · לְבַל עוֹד תַּרְשִׁיעִי · מַהֵר אֱלֹהֵי יִשְׁעִי · נֶצַח לְהוֹשִׁיעִי · שָׂא נָא עֲוֹן רִשְׁעִי · עֲבוֹר עַל פִּשְׁעִי · פְּנֵה נָא לְהוֹשִׁיעִי · צוּר צַדִּיק מוֹשִׁיעִי · קַבֵּל נָא שַׁוְעִי · רוֹמֵם קֶרֶן יִשְׁעִי · שַׁדַּי מוֹשִׁיעִי · תּוֹפִיעַ וְתוֹשִׁיעִי : הוֹשַׁעְנָא : אֲנִי וָהוּ הוֹשִׁיעָה נָּא :

מיוסד ע"פ א"ב ושם המחבר שמו אל

כְּהוֹשַׁעְתָּ אֵלִים בְּלוּד עִמָּךְ · בְּצֵאתְךָ לְיֵשַׁע עַמָּךְ כֵּן הוֹשַׁעְנָא :
כְּהוֹשַׁעְתָּ גּוֹי וֵאלֹהִים · דְּרוּשִׁים לְיֵשַׁע אֱלֹהִים כֵּן הוֹשַׁעְנָא :
כְּהוֹשַׁעְתָּ הֲמוֹן צְבָאוֹת · וְעִמָּם מַלְאֲכֵי צְבָאוֹת כֵּן הוֹשַׁעְנָא :
כְּהוֹשַׁעְתָּ זַכִּים מִבֵּית עֲבָדִים · חַנּוּן בְּיָדָם מַעֲבִידִים כֵּן הוֹשַׁעְנָא :
כְּהוֹשַׁעְתָּ טְבוּעִים בְּצוּל גְּזָרִים · יְקָרְךָ עִמָּם מַעֲבִירִים כֵּן הוֹשַׁעְנָא :
כְּהוֹשַׁעְתָּ כַּנָּה מְשׁוֹרֶרֶת וַיּוֹשַׁע · לְגוֹחָה מְצֻיֶּנֶת וַיִּוָּשַׁע כֵּן הוֹשַׁעְנָא :
כְּהוֹשַׁעְתָּ מַאֲמַר וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם · נָקוּב וְהוּצֵאתִי אִתְּכֶם כֵּן הוֹשַׁעְנָא :
כְּהוֹשַׁעְתָּ סוֹבְבֵי מִזְבֵּחַ · עוֹמְסֵי עֲרָבָה לְהַקִּיף מִזְבֵּחַ כֵּן הוֹשַׁעְנָא :
כְּהוֹשַׁעְתָּ פִּלְאֵי אָרוֹן כְּהֻפְשַׁע · צִיעֵר פְּלֶשֶׁת בַּחֲרוֹן אַף וְנוֹשַׁע כֵּן הוֹשַׁעְנָא :

כהושעת

הושענא העלפי דאך דיינט וועגן אונזר גאט : הושענא דיינט וועגן אונזר בשעפר : הושענא דיינט וועגן אונזר ערלזר : הושענא דיינט וועגן אונזר פארשר · הוטענא :-

אערוך איך וויל צו ריכטן איין גבעט · אין דיא טול דו הויז איינס טרייאן · איך הב (אתוודה) גוועזן אן (יום כפור) אייני איסטאטין איך הבי דיך אן איהם גיפארשט איר צו העלפן · פרנעאי דיא טטיאי איינס טרייאן · ערצייגי דיך אונ' העלפי איר · דענקי אונ' דערבארמי איך איין העלפר · דוא לעבעדיגר זייאי איך אזו ערפרייאן · גוטר גאט אן איין טרייאן קעהרי דיך · ער זאל אייין איין העלפר · פר לענדי אייני איבלירי דען (יצר הרע) איך ניאר צו אאכן טולדיגן איין גאט איין העלפרי · איבינלייך איר צו העלפן · פר טראגי דיא זינדי אייני בוזהייט איבר פאהרי אויך אייני איסטאטין · ווענדי דיך איר צו העלפן שטארקר אונ' גרעכטר העלפי איר : עמפפאנגי איין גבעט · ערהיבי דיא הערשאפט אייני הייל · אלאעכטיגר גאט : איין העלפר · ערלייזי אונ' העלפי איר · הוטענא

כהושעת אלים אזו ווי דוא האסט געהאלפן דיא ישראל אין (אלים) · אידיינס אויז גיהן צור הילפי דיינם פאלק : כן הוטענא · אזו העלפי אך אונז : כהושעת גוי אזו ווי דוא האסט געהאלפן דעם פאלק אונ' דעם הערלייכן נאאן גאטיס · דיא געפארשט זיין צו דיא הייל גאטיס · כן הוטענא : כהושעת המון אזו ווי דוא האסט געהאלפן דיא הערטארן פון ישראל · אונ' איט זיא וואהרן דיא ענגלין פון גאט (צבאות) · כ"ה : כהושעת זכים אזו ווי דוא האסט געהאלפן דיא רייני ישראל פון דעם דינסט הויז פון פרעה · דער בארמהערציגן וואהר דורך זיא בשוועהרט · כן הוטענא : כהושעת טבועים אזו ווי דוא האסט געהאלפן די ישראל די דא שטעקיטין אין טיפין גש פאלטינים · דיין ווירדיגקייט הבין זיא אאכן איט זיך איבר פאהרן · כ"ה : כהושעת כנה אזו ווי דוא האסט געהאלפן דעם שטאם וועלכי גזונגן האבן דיא (שירה ויושע) · צו איהרן אויז ציהר אויט זיא פר צייכנט אונ' עס ווארדי איהנן געהאלפן · כ"ה : כהו' אמאר אזו ווי דוא געהאלפן האסט · איט דעם ווארט איך וויל אייך אויז ציהן · עס אויט בישיידן · איך גיאי איט אייך אויז דעם (גלות) (כ"ה) : כהושעת סובבי אזו ווי דוא געהאלפן האסט דיא ישראל דיא אום רינגן דז (אזבח) בלאדן איט (ערבות) אום צו רינגן דז (אזבח) · (כ"ה) : כהושעת פלאי אזו ווי דוא געהאלפן האסט דעם וואונדרליכן (ארון) דא

וטהר לבנו לעבדך באמת · והנחילנו יי אלהינו באהבה וברצון בשמחה ובששון שבת ו מועדי קדשך · וישמחו בך ישראל אוהבי שמך · ברוך אתה יי מקדש השבת ו ישראל והזמנים :

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם והשב את העבודה לדביר ביתך : ואשי ישראל ותפלתם · (מהרה) באהבה תקבל ברצון · ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך · ותערב לפניך עתירתנו כעולה וכקרבן : אנא רחום ברחמיך הרבים השב שכינתך לציון עירך וסדר העבודה לירושלים : ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים : ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות · ברוך אתה יי שאותך לבדך ביראה נעבוד :

מודים אנחנו לך · שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד · צור חיינו · מגן ישענו אתה הוא לדור ודור · נודה לך ונספר תהלתך · על חיינו המסורים בידך · ועל נשמותינו הפקודות לך · ועל נסיך שבכל יום עמנו · ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובוקר וצהרים · הטוב כי לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך · מעולם קוינו לך :

ועל כלם יתברך ויתרומם שמך מלכנו תמיד לעולם ועד · וכל החיים יודוך סלה ויהללו את שמך באמת האל ישועתנו ועזרתנו סלה · ברוך אתה יי · הטוב שמך ולך נאה להודות :

אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו בברכה המשלשת בתורה הכתובה על ידי משה עבדך האמורה מפי אהרן ובניו כהנים עם קדושיך כאמור : סדר קרבן תמצא בדף כ"א יברכך יי וישמרך : יאר יי פניו אליך ויחנך : ישא יי פניו אליך וישם לך שלום :

שים שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמים עלינו ועל כל ישראל עמך · ברכנו אבינו כלנו כאחד באור פניך כי באור פניך נתת לנו יי אלהינו תורת חיים ואהבת חסד וצדקה וברכה ורחמים וחיים ושלום וטוב בעיניך לברך את עמך ישראל בכל עת ובכל שעה בשלומך : ברוך אתה יי המברך את עמו ישראל בשלום :

אלהי נצור לשוני מרע · ושפתי מדבר מרמה · ולמקללי נפשי תדום ונפשי כעפר לכל תהיה פתח לבי בתורתך · ובמצותיך תרדוף נפשי וכל החושבים עלי רעה מהרה הפר עצתם · וקלקל מחשבתם · עשה למען שמך · עשה למען ימינך · עשה למען קדושתך · עשה למען תורתך · למען יחלצון ידידיך הושיעה ימינך ועננו : יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי : עושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו · ועל כל ישראל ואמרו אמן : יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך : ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות : וערבה ליי מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות : הושענא

דש טייטש מוס' פירש פון שאווגה עטרה גפינד און מין ערשטן טאג סוכות בדף נ"ו

וביום השלישי פרים עשתי עשר · אילם שנים · כבשים בני שנה ארבעה עשר תמימם : ומנחתם

וביום הרביעי פרים תשעה · אילם שנים · כבשים בני שנה ארבעה עשר תמימם : ומנחתם

וביום החמישי פרים תשעה · אילם שנים · כבשים בני שנה ארבעה עשר תמימם : ומנחתם

וביום הששי פרים שמונה · אילם שנים · כבשים בני שנה ארבעה עשר תמימם : ומנחתם

וביום השביעי פרים שבעה · אילם שנים · כבשים בני שנה ארבעה עשר תמימם : ומנחתם

ומנחתם ונסכיהם כמדבר · שלשה עשרנים לפר · ושני עשרנים לאיל · ועשרון לכבש ויין כנסכו · ושעיר לכפר ושני תמידים כהלכתם :

אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתנו מלך רחמן · רחם עלינו · טוב ומטיב הדרש לנו · שובה עלינו בהמון רחמיך · בגלל אבות שעשו רצונך · בנה ביתך כבתחלה · וכונן מקדשך על מכונו · והראנו בבנינו · ושמחנו בתקונו · והשב כהנים לעבודתם · ולוים לשירם ולזמרם · והשב ישראל לנויהם · ושם נעלה ונראה ונשתחוה לפניך בשלוש פעמי רגלנו · ככתוב בתורתך · שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך · את פני יי אלהיך במקום אשר יבחר · בחג המצות · ובחג השבעות · ובחג הסכות · ולא יראה את פני יי ריקם · איש כמתנת ידו · כברכת יי אלהיך אשר נתן לך :

והשיאנו יי אלהינו את ברכת מועדיך לחיים ולשלום · לשמחה ולששון · כאשר רצית ואמרת לברכנו · קדשנו במצותיך ותן חלקנו בתורתך · שבענו מטובך ושמחנו בישועתך ·

וטהר

מן חול המועד סוכות מיט אלי טאג מיין רינד שטיאר ווייגר גקוואן · (דהיינו דעם אנדרן טאג סוכות) צווענצג · דעם דריטן טאג מייך אונ' זוא פארט ביז דעם זיבינטן טאג זיבן רינד שטיארי אבר דיא ווידר · אונ' טאך זיין אלי נייט גלייך גבליבן · צוויא ווידר · אונ' פירצעהן שאף :

אלהינו אונזר גאט אונ' גאט אונזר עלטרן בארהערציגר קיניג · ערבארמי דיך איבר אונז גוטר אונ' בגיטיגר זייאי גיפורשט צו אונז · קעהרי ווידר אויף אונז מיט פילהייט דיינר בארהערציגקייט · ווענן דיא (אבות) וועלכי הבין געטאן דיין ווילן · בויאי דיין הויז דו (בית המקדש) אלז וויא צום ערשטן · אונ' בירייטן אן דיין היילגטום · אויף זיין שטעל · וויזי אונז זיין בויא · ערפרייאי אונז מיט זיינר צו ריכטונג · אונ' צעלי ווידרום דיא (כהנים) צו איהרן דינשט · אונ' דיא (לוים צו איהרן שיר) אונ' לוב גזאנג : אונ' קעהרי דיא ישראל ווידר צו איהרי וואהנונג · אלזו ווען איר הרויף גיהן זיך זעהן לאזן אונ' בוקן פר דיר אין אונזר דריא זאליגי געזן צום (עולה רגל אלז וויא אין דיינר תורה) שריבן שטיט · דרייא מאהל אים יאהר זאלן זיך לאזן זעהן אלי דייני מאנס ליט פר גאט דיינם הערן אין דעם ארט וועלכש ער ערוועהלט · אן (חג המצות) · אן (חג השבועות) · אונ' אן (חג הסוכות) · יעט זאל אבר קיינר ווערדן געזעהן פר גאט (איט) לידיג (הנר) (וונדר איט איין קרבן) : איין יעגליכר אמן אלז נאך זיינם פראגן · אלזו דער זעגן גאטיס דיין הער אז ער דיר גגעבן :

הושענא

כבודו · אבינו מלכנו גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה · והופע והנשא עלינו לעיני כל חי · וקרב פזורינו מבין הגוים · ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ · והביאנו לציון עירך ברנה · ולירושלים בית מקדשך · בשמחת עולם · ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו תמידים כסדרם ומוספים כהלכתם : את מוסף יום השבת הזה ואת מוסף יום חג הסכות הזה : נעשה ונקריב לפניך באהבה כמצות רצונך · כמו שכתבת עלינו בתורתך · על ידי משה עבדך · מפי כבודך · כאמור :

לשבת
וביום השבת שני כבשים בני שנה תמימים ושני עשרנים סולת מנחה בלולה בשמן ונסכו : עלת שבת בשבתו על עולת התמיד ונסכה : זה קרבן שבת וקרבן היום כאמור :

לסכות ובחמשה עשר יום לחדש השביעי מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו וחגותם חג לײ שבעת ימים · והקרבתם עולה אשה ריח ניחח לײ פרים בני בקר שלשה עשר ואילם שנים : כבשים בני שנה ארבעה עשר תמימם יהיו : ומנחתם ונסכיהם כמדבר שלשה עשרנים לפר · ושני עשרנים לאיל · ועשרון לכבש · ויין כנסכו ושעיר לכפר · ושני תמידים כהלכתם :

לשבת ישמחו במלכותך שומרי שבת וקוראי עונג עם מקדשי שביעי · כלם ישבעו ויתענגו מטובך · ובשביעי רצית בו וקדשתו · חמדת ימים אותו קראת · זכר למעשה בראשית :

לחול המועד סוכות ומריס זה
וביום השני פרים בני בקר שנים עשר · אילם שנים · כבשים בני שנה ארבעה עשר תמימם : ומנחתם וביום

המקדש) מיט דיינה גרוסי בארמהערציגקייט · אונ' עש באלד בויאן · אונ' פֿר גרעסרן זיינה עהרי : אבינו אונזר פֿאטר אונ' קיניג · אפֿינבארי דיא עהרי דיינס (מלכות) איבר אונז גר באלד · ערשייני אונ' זייא דיך ערהיבן איבר אונז · פֿאר אלי מענשן אויגן · אכן צו זאמן גנעהן אונזר צערשטרייטי פֿון צווישן דיא פֿעלקר · אונ' אונזרי פֿר שפרייטיטי זאמל איין פֿון אלי זייטן דער ערדן : אונ' ברענגי אונז אין דיינה שטאט (ציון) מיט גזאנג · אונ' נאך (ירושלים) אין דיין (בית המקדש) מיט איביגי פֿריידי · אל דארטן וואלן איר פֿאר דיר אכן · דיא (קרבנות) אונזרר שולדיקייט דיא בשטענדיגי · נאך איהרר ארדנונג · אונ' דיא (קרבן מוסף) נאך איהרר רעכטן : אונ' (די (מוסף) דיזן שבת אונ') דיזן סוכות וואלן איר פֿאר דיר אכן אונ' (מקריב) זיין מיט ליבשאפֿט · נאך דיא גבאט דיינם ווילן · וויא דוא אונז אין דיינר תורה אן גשריבן האשט דורך דיין קנעכט (משה) אויז דיינן הערליכן מויל אלז וויא גזאגט איזט :

שבת וביום אונ' אן דעם טאג שבת זאלט איר מקריב זיין צוויא יעריגי שאף גנץ אהני מום אונ' צוויא צעהנטייל זעמיל מעהל צו איינר מנחה · פֿר מישט מיט דעם איהל אונ' זייני גיסונג : עולת דאז איזט דז בראנד אופפֿר פֿון יעגליכם שבת · מיט דעם שטעטיגליכי בראנד אופפֿר מיט איהרי גיסונג :

סוכות אונ' אן דעם פֿונפֿצעהנטן טאג אין זיבינטן (חדש) זאל צו אייך זיין (מקרא קדש) (דהיינו יום טוב) אלי ארבייטס (מלאכה) זאלט איר ניט טואן · אונ' זאלט איין פֿייאר טאג פֿר גאט פֿייארן זיבן טאג · אונ' זאלט (מקריב) זיין איין פֿייאר אפפֿר צום זאנפֿטן גשמאק פֿאר גאט דרייצעהן רינד שטיאר · צוויא ווידר אונ' יעריגי שעפֿלך פֿירצעהן · אלי גנץ (אהני מום) : ומנחתם אונ' איהרי (מנחות) · אונ' איהרי גיסונג פֿון ווין אלז וויא גזאגט איזט · דרייא צעהנטייל צו איינם שאף : ווין וויא זיין גיסונג אז לייט איזט · איין ציקליין צור פֿר געבונג · אונ' צוויא שעפֿלך צום (קרבן תמיד) וויא שטעהן איר גיוויהנליכר גנג איזט :

ישמחו זיא טואן זיך פֿרייאן מיט דיינם קיניגרייך דיא היטר פֿון (שבת) אונ' די אויז רופֿר דער זאנפֿטיגקייט פֿון (שבת) די פֿאלק וועלכי היילין דען זיבנטן טאג · זיא ווערדן זיך אלי זעטיגן אונ' זענפֿטיגן פֿון דיינר גוטהייט · אן דעם זיבינדן טאג האשטו בגעהרט אונ' איהם גיהייליגט · דיא לוסטיגקייט דער צייטן האשטו איהם גרופֿן ; צום אן דענקן דער ערשטי בשעפֿנוסן :

לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים: קהל אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:

אַדִּיר אַדִּירֵנוּ יְיָ אֲדוֹנֵנוּ · מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ · וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד: וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר: קהל יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

חזן לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ · וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ · וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד · כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ · וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ · וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת · וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ · וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ · וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ: וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (שבתות למנוחה ו) מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן · אֶת (יום השבת הזה ואת) יוֹם חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ (באהבה) מִקְרָא קֹדֶשׁ · זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם:

וּמִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ וְנִתְרַחַקְנוּ מֵעַל אַדְמָתֵנוּ וְאֵין אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לַעֲלוֹת וְלֵרָאוֹת וּלְהִשְׁתַּחֲווֹת לְפָנֶיךָ וְלַעֲשׂוֹת חוֹבוֹתֵינוּ בְּבֵית בְּחִירָתֶךָ בַּבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו מִפְּנֵי הַיָּד שֶׁנִּשְׁתַּלְּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ · מֶלֶךְ רַחֲמָן · שֶׁתָּשׁוּב וּתְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל מִקְדָּשְׁךָ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים · וְתִבְנֵהוּ מְהֵרָה · וּתְגַדֵּל כְּבוֹדוֹ

אם רוח מים · נ' מחנות רוח · רעם' אם: מלא כל הארץ כבודו אע"פ שהוא בשמי שמי מרום מלא כל הארץ כבודו אין דבר פנוי ממנו: שואלים איה מקום כבודו מיד החיות לעומתם ברוך יאמרו ברוך כבוד ה' ממקומו. ברוך כבוד הנכבד ממקום שהכבוד עליו: ממקומו הוא יפן ברחמים וגו' תיבות כנגד ותשאני רוח וגו' תיבות: שמע ישראל ו' תיבות כנגד ו' תיבות ברוך וגו': ומה שאמר בקדושה ראשונה ממקומך ובקדושה שניה ממקומו לפי כשישראל אומרים שירות הרבה הכסא מתרומם ומתנשא לפניך בי"הכ אומרים ממקומו בכל קדושות: אחד הוא אלהינו אין אחר מלבדו ובידו לאחר נאית: הוא אבינו שהוליכנו ונשא אותנו כנשר: הוא מלכנו שממליך מלכים ומושל עליהם שנאמר ה' ימלוך לעולם ועד שמות ט"ו: הוא מושיענו עם נושע בה' כאשר הושיענו מכל הקמים עלינו: והוא ישמיענו ברחמיו שנית שנאמר ישעיה כ' וברחמים גדולים אקבצך: אני ה' אלהיכם כבר הוצאתי אתכם מכור הברזל אני הוא שמצלה אתכם מגלות האחרון: ובדברי קדשך סוף תהלים: ימלוך ה' לעולם ע"ד בזו' כשיהיה ה' אחד זכריה י"ד:

פאטר · ער איזט אונזר קיניג · אונ' ער איזט אונזר העלפר: והיא ער זאל אונז איין זאגן איט בארמהערציגקייט נוך אנדרן מאהל פר אויגן אלי לעבעדיגן צו איהנן צו זיין איין הער · איך בין גאט אייער הער: ובדברי אונ' אין דיין הייליגן געשריפט איזט געשריבן צו זאגן:

אדיר ער איז שטארק אונזר שטארקר גאט אונזר הער ווי גאר שטארק איז דיין נאמן אויף דער ערד אונ' ער ווערט זיין גאט איין קיניג צו אויר איבר דער ערדן אן דען זעלביגן טאג (לעתיד לבא) ער ווערט זיין גאט אייניג אונ' זיין נאמן אייניג · אונ' אין דיין הייליגי ריד שטיט געשריבן דז מאן ווערט זאגן: ימלוך ער זאל קיניגן גאט אויף איביג דיין גאט אין (ציון פון איין דור) צום אנדרן · הללו יה:

ומפני וועגן אונזרי זינדן אבר: זיין איר ווארדן פר טריבן אויז אונזרן לאנד · אונ' זיין ווארדן ענטפערנט פון אונזרן ערדרייך · דז איר ניט קענן אויף גיאן · צו ווערדן געזעהן · זיך צו בוקן פר דיר · אונ' צו טון נאך אונזרי שולדיגקייט אין דיין הויז ער ווי הלטיט אין דעם גרוסן אונ' הייליגן הויז · וואו דיין נאמן דרויף גרופן איזט: וועגן דער הנד דז פיינדס · וואו אויז גשיקט ווארדן איזט אין דייך (בית המקדש): יהי עס זייא · וואו דער ווילן פאר דיר גאט אונזר הער אונ' גאט אונזר עלטרן · בארמהערציגר קיניג · דז דוא אצלשט ווידר קערן · אונ' דיך איבר אונז ערבארמן · אונ' איבר דיין (בית המקדש

כַּמִּזְרָקִים לִפְנֵי הַמִּזְבֵּחַ׃ וְהָיָה כָּל סִיר בִּירוּשָׁלַ͏ִם וּבִיהוּדָה קֹדֶשׁ לַיהוָה צְבָאוֹת וּבָאוּ כָּל הַזֹּבְחִים וְלָקְחוּ מֵהֶם וּבִשְּׁלוּ בָהֶם וְלֹא יִהְיֶה כְנַעֲנִי עוֹד בְּבֵית יְהוָה צְבָאוֹת בַּיּוֹם הַהוּא׃

דיא ברכות נאך דער הפטורה ווערשטו גיפינדן בדף כ"ד : אונ' אן שבת זאגט אן (יקום פורקן) ווערשטו אך גפינדן דף ד"ד : אונ' אן זאגט (אשרי יושבי) האלב (קדיש) אונ' אן מורט אוסף (שמונה עשרה) :

תפלת מוסף לסוכות

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ׃ כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב׃ הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה׃ מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ· מָגֵן אַבְרָהָם׃

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ· מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה׃ וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ· מְחַיֵּה הַמֵּתִים׃

נַעֲרִיצְךָ וְנַקְדִּישְׁךָ כְּסוֹד שִׂיחַ שַׂרְפֵי קוֹדֶשׁ· הַמַּקְדִּישִׁים שִׁמְךָ בַּקּוֹדֶשׁ· כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר׃ קהל קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ׃ כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ׃ קהל בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ׃ מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן בְּרַחֲמִים וְיָחֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר בְּכָל יוֹם תָּמִיד פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים׃ קהל שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד׃ אֶחָד הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אָבִינוּ הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ׃ וְהוּא יַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו שֵׁנִית לְעֵינֵי כָּל חָי להיות

נעריצך כסוד שיח המקדישים שהם טובלים ראש נח ולובשים אש לבנה ונחה כדי לבזה ר שם הנכבד המיוחד בסדרת קידש : ככתוב וכו' מן נעריצך עד השם כ"א תיבות א"ך טוב אלהים לישראל וכ"א תיבות מן האזינו עד השם · וכ"א תיבות מן חזון ישעיה עד השם נגד כ"א בריאות בו' ימים : וקרא זה אל זה ואמר השרפים קוראים זה לזה ואמר כל אחד : קדוש קדוש קדוש ג' כנגד ה' אלהינו ה' : היה הוה ויהיה : בעליונים בתחתונים ובאוויר * הגדול הגבור והנורא · חכמה תבונה ודעת · אהיה אשר אהיה אש

אונ' פון זולכי נעאן אונ' דריין איהרי (קרבנות) קאכין · אונ' ווען דער פיזהייט ווערט ניאר ניטיג זיין (סוחרים) צו ברענגן אין הויז גאט (צבאות) פון זיא עטוואס צו קויפן · דען עס ווירד אליס גנוג דא זיין דז דיא בעקר (אקדיש) גוויזן מין זעלביגר צייט אך ווערדן זיא מוזא פ"ז פון דיא פארנעהאמטי מוז דיא פעזקר צו גאטס דיהנסט אין (בית המקדש) אן אעלדן · דז אאן ניאר ניטיג הבן ווערט דיא (גבעונים) ועלכי פון (משפחת כנענים) זיין איהרי דיהנסט · אונזרין (חכאים דרשן) דז וואָרט (כנעני לשון נוטריקון אין כאן עני) דז מיינט עס ווערד (לעתיד) קיין ארמוט אעהר זיין :

נעריצך איר וואלן דיך שטארקן · אונ' דיך הייליגן · אזו וויא דער (סוד) פון דעם גשפרעך פון דיא הייליגי (מלאכים שרפים) וועלכי דיין נאמן הייליגן איט הייליגקייט : ככתוב אזו וויא גשריבן שטיט דורך דיינן (נביא) : עס רופט איינר דעם אנדרן אונ' שפרעכיט · קדוש · קדוש · קדוש · גאט דער הערשאהרן · דיא גאנצי ערדי מיזט איט זיינר הערליכקייט : כבודו זיין הערליכקייט ערפילט דיא גנצי וועלט זיינר דיהנר פראגי איינר דען אנדרן וואו דאז אורט זיינס הערליכקייט · דיא (מלאכים) גיגן איבר טוהן זאגן ברוך : ברוך גלויבט איזט די הערליכקייט פון זיין אורט איבר אל : ממקומו פון זיין אורט זאל ער זיך ווענדן צו אונז איט בארעהערציגקייט · אונ' לייט זעליגן זק וועלכי איינגין ז יגן נאאן אבינד אונ' אארגינדס אלי טאג אונ' שטעט צווייא אהאל איט ליבשאפט זאגן שאע ישראל : פר נעאי ישראל · גאט אונזר הער איזט גאט דער איינציגי : אחד איינציג איזט אונזר הער : ער איזט אונזר פאטר

מִגֶּבַע לְרִמּוֹן נֶגֶב יְרוּשָׁלִָם וְרָאֲמָה וְיָשְׁבָה
תַחְתֶּיהָ לְמִשַּׁעַר בִּנְיָמִן עַד־מְקוֹם שַׁעַר הָרִאשׁוֹן
עַד־שַׁעַר הַפִּנִּים וּמִגְדַּל חֲנַנְאֵל עַד יִקְבֵי הַמֶּלֶךְ׃
וְיָשְׁבוּ בָהּ וְחֵרֶם לֹא יִהְיֶה־עוֹד וְיָשְׁבָה יְרוּשָׁלִַם
לָבֶטַח׃ וְזֹאת תִּהְיֶה הַמַּגֵּפָה אֲשֶׁר יִגֹּף יְהוָה
אֶת־כָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר צָבְאוּ עַל־יְרוּשָׁלִָם הָמֵק
בְּשָׂרוֹ וְהוּא עֹמֵד עַל־רַגְלָיו וְעֵינָיו תִּמַּקְנָה
בְחֹרֵיהֶן וּלְשׁוֹנוֹ תִּמַּק בְּפִיהֶם׃ וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא
תִּהְיֶה מְהוּמַת־יְהוָה רַבָּה בָּהֶם וְהֶחֱזִיקוּ אִישׁ
יַד רֵעֵהוּ וְעָלְתָה יָדוֹ עַל־יַד רֵעֵהוּ׃ וְגַם־יְהוּדָה
תִּלָּחֵם בִּירוּשָׁלִָם וְאֻסַּף חֵיל כָּל־הַגּוֹיִם סָבִיב
זָהָב וָכֶסֶף וּבְגָדִים לָרֹב מְאֹד׃ וְכֵן תִּהְיֶה
מַגֵּפַת הַסּוּס הַפֶּרֶד הַגָּמָל וְהַחֲמוֹר וְכָל־הַבְּהֵמָה
אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּמַּחֲנוֹת הָהֵמָּה כַּמַּגֵּפָה הַזֹּאת׃
וְהָיָה כָּל־הַנּוֹתָר מִכָּל־הַגּוֹיִם הַבָּאִים עַל־
יְרוּשָׁלִָם וְעָלוּ מִדֵּי שָׁנָה בְשָׁנָה לְהִשְׁתַּחֲוֹת
לְמֶלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת וְלָחֹג אֶת־חַג הַסֻּכּוֹת׃
וְהָיָה אֲשֶׁר לֹא־יַעֲלֶה מֵאֵת מִשְׁפְּחוֹת הָאָרֶץ
אֶל־יְרוּשָׁלִַם לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְמֶלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת
וְלֹא עֲלֵיהֶם יִהְיֶה הַגָּשֶׁם׃ וְאִם־מִשְׁפַּחַת מִצְרַיִם
לֹא־תַעֲלֶה וְלֹא־בָאָה וְלֹא עֲלֵיהֶם תִּהְיֶה
הַמַּגֵּפָה אֲשֶׁר יִגֹּף יְהוָה אֶת־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא
יַעֲלוּ לָחֹג אֶת־חַג הַסֻּכּוֹת׃ זֹאת תִּהְיֶה חַטַּאת
מִצְרָיִם וְחַטַּאת כָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יַעֲלוּ לָחֹג
אֶת־חַג הַסֻּכּוֹת׃ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה עַל־מְצִלּוֹת
הַסּוּס קֹדֶשׁ לַיהוָה וְהָיָה הַסִּירוֹת בְּבֵית יְהוָה
כמזרקים

קעלטרן פון אוך · (וועלכש ארט וויט הויזן גוועזן איזט : אונזרי חכמים אבר זגן דז דיא קעלטרן פון אוך · גאיינד זיין
דזים מקיימים ווועלכש די קעלטר גרוב פון דען אוך הקב"ה הייסין · אונ' ביז אן ים מקיימים ווערט זיך ירושלים ערווייטרן:
וישבו אונ' זיא ווערדן דריין זיצן · אונ' ווערט קיינה פר וויסטונג מעהר זיין · אונדרן (ירושלים) ווערט זיכר זיצן (דז קיין
גלות מעהר זיין ווערט) : וזאת דיזז ווערט זיין דיא (מגפה) דז גאט ווערט דרויט אמרדן אלי פעלקר דיא געהערשט
הבין אויף (ירושלים) · עס ווירד איהם לערגיאן זיין פלייש (אונ' גלידר וויא אב פאלן) ווען ער אויף זיינה פיסן שטיט · די
אויגן ווערדן לערגיאן אין איהרן (ארט · דז ניקס בלייבן ווערט אלש דיא) לעכר · אונ' דיא צונג ווערט איהנן לערגיאן אין
אונד : והיה אונ' עס ווערט אן דעזעלביגן טאג געשעהן · דז איינה גרוסי גאטס פר טומלונג אונטר זיא זיין ווערט · דז
איינר דעם אנדרן איט זיינה הנד פאסין ווערט (לו ערשלאגן) אונ' ווערט אך איבר וועלטיגן איינס זיין הנד איבר דען אנדרן
(אונ' איהם ער שלאגן · אויס גרוסן טומל אונ' שיגעון) : וגם אונ' אך יהודה (זעלבסטן) ווערדן (איבר דאנק) שטרייטן
(אוזן אין ירושלים) · (בייא דיזור אלחאמה נון) ווידר פר זמאילט ווערדן איין גרוסיש (חיל) פון אלי פעלקר אום (ירושלים הרום)
איט גאלד · זילבר · אונ' קליידר גנוגן · (וועלכש דאז דען נאך דער ערה אלטינה (ישועה פון הקב"ה) פר איינן רויב אין
ירושלים טיילן ווערטט וויא דער אנפנג פון דיזור כ"אה גוועזן איזט) : וכן אונ' אלזוא אך אלש וויא אויבן געשאנדן איזט
דז דיא אענטשן אום קואן ווערדן ווירד דיא (מגפה) זיין אן דיא פפערד · אויל איילן · קאאעלין · איזלין · אונ' אלי (בהמות) דיא
אין דיזי אחנות) זיין ווערדן · דז אלים קרעפירן ווידר אן דיזור (מגפה) : והיה אלש דען ווערט זין · דז אלים וואש
נור איבר בלייבן ווערט פון דיא פעלקר וועלכי אויף ירושלים (לור אלחאה) גיקואן זיין · אונ' גזעהן הבין דיא גרוסי (ניסים
אונ' נפלאות) · דיא (הקב"ה) זיין פאלק געאן האט · ווערדן זיא תשובה טואן : אונ' אויף גיאן אלי יאהר לו בוקין פר
גאט דעם קיניג (צבאות) · אונ' לו פייארן (חג הסוכות) (דען ווייל יוסט אין ס כות לייטן דיזי אלחאה זיין ווערט · זוא
ווערדן זיא אלי גלייך דיזי אלוה איט האלטן · אונ' אלי יאהר פארט זעלן : והיה אבר דיא זעלביגי פון אלי געשלעכטר דר
ערדן · וועלכי ניט אויף גיאן ווערדן נאך ירושלים זיך לו בוקן לו דעם קיניג גאט (צבאות) · זאל איהר עונש זיין · דז אויף
איהנן קיין רעגן זיין ווערט : דז הונגר אין איהר לאנד קואן זאל : ואם ווען אבר (אשפחות אצרים) ניט אויף גיאן זאלט
אונ' ניט קואן נאך ירושלים · אונ' אויף זיא איזט ניאאהלין רעגן דען דער נילוס טרעגנגט איהרי פעלדר · זוא ווערט אויף
זיא קואן דיא (מגפה) דיא אויבן שטיט וואו איט גאט טוט אמרדן אלי פעלקר · ווייל זיא (דיא אצרים) ניט אויף גגאנגן זיין
לו פייארן דעם (חג הסוכות) : זאת דיזז ווערט נון זיין דער (עונש פון אצרים) אונ' פון אלי פעלקר דיא ניט אויף גיאן
ווערדן לו פייארן דעם (חג הסוכות) · ביום אין דעזעלביגר לייט ווערדן זיא זוא גר פיל גאלד אונ' זילבר (דז זיא אין דיזור
(אלחאה) רויבן ווערדן) (אקדיש זיין לום בית המקדש) דז אך אויף דיא ריגגן אן דיא פפערדי · וועלכי לום ליראהט לום
קלעפפרן אן געהאנגן ווערדן · (קדש לו גאט אויז געגראבן דען זיא ווערדן אלש אקדיש זיין) · אונ' דיא קעהר וויזן לום (אזבח)
ווערדן זוא גוט פון גאלד זיין אלש וויא דיא שפרענג בעקין פאר דעם (אזבח) : והיה (אונ' ווען דיא פילי קרבנות זא
זיא ברענגן ווערדן) · ווערדן אלי טעפף אין ירושלים אונ' לאנד יהודה הייליג זיין אונ' אלי דיא שלעכטירש ווערדן קואן אונ'

2 13 יג ב פון

למלחמה ונלכדה העיר ונשסו הבתים והנשים
תשכבנה ק' תשגלנה ויצא חצי העיר בגולה ויתר
העם לא יכרת מן העיר: ויצא יהוה ונלחם
בגוים ההם כיום הלחמו ביום קרב: ועמדו
רגליו ביום ההוא על הר הזיתים אשר על פני
ירושלם מקדם ונבקע הר הזיתים מחציו
מזרחה וימה גיא גדולה מאד ומש חצי ההר
צפונה וחציו נגבה: ונסתם גיא הרי כי יגיע
גיא הרים אל אצל ונסתם כאשר נסתם מפני

הרעש בימי עזיה מלך יהודה ובא יהוה אלהי
כל קדשים עמך: והיה ביום ההוא לא יהיה
אור יקרות יקפאון וקפאון ק': והיה יום אחד הוא
יודע ליהוה לא יום ולא לילה והיה לעת ערב
יהיה אור: והיה ביום ההוא יצאו מים חיים
מירושלם חציים אל הים הקדמוני וחציים אל
הים האחרון בקיץ ובחרף יהיה: והיה יהוה
למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יהוה
אחד ושמו אחד: יסוב כל הארץ כערבה
מגבע

ווין ווייזן דז זיא נור ווענן אלחמה צו האלטין: גקומן זיין. ווען דען אלי פֿר בייא זיין ווערדן. ווערט דיין רויב (דעש דוא פֿון זיא בקומן ווערשט) אונטר דיר (אין דער שטאט ירושלים) גטיילט ווערד (דא דארוך ווערשטו דעם כבוד אונ' גבורה פֿון הקב"ה זעהן: ואספתי איך ווערדי (דיא אוהט גבען) איין (צו) זאמלן אלי פֿעלקר נאך (ירושלים צו אלחמה). (אונ' אנפֿנגס ווערדן זיא בגליקן). (דז הקב"ה דר דורך אור ווערט איהרי בוזהייט צייגן ווין) ודי שטאט ווערט אך בצוואונגן ווערדן. דיא הייזר צערפֿיהרט דיא ווייבר בשלאפֿן. אונ' דיא האלבי שטאט זייט ווערדן גיאן אין דעם (גלות) אונ' דער שטאט אין איהרי גלעלטר פֿאר דעם (אקום) הויסן. (דיזש ווערט גשעהן. אקיים צו זיין דיא נבואה אין דעם פֿארגן קאפיטל דז הקב"ה דיא ישראל ניט טירן ווערט פֿון דיא רשעים. אונ' דז דריטי טייל גר איבר בלייבן ווערט) אבר. דז איבריגי פֿאלק אין דער שטאט. ווערט פֿון איהר ניט פֿר טילגט ווערדן. (אונ' אך נאך דער ישועה ווייא ווייטר שטיט. ווערט קיין גלות ניאר זיין): ויצא ווען דיזש אלס ווערט גשעהן זיין) ווערט גאט (זעלבסטן) זיך ערלייגן אונ' שטרייטן קיגן דיזי פֿעלקר אלי (דיא זיך צו גוג ומגוג פֿר זאמלט הבין). אלז ווייא דען זעלבין טאג וויא ער גשטריטן אין דעם טאג דער אלחמה (בייא דעם ים סוף מיט דיא מצרים): ועמדו עש ווערדן (גיזעהן ווערדן גאטש זיינה ניסים אלז ווען) זייני פֿיס שטיאן מויף דעם (הר הזיתים) (אדר אייל בערג) דער פֿאר (ירושלים איזט פֿון מזרח) זייט. אונ' עש ווירד גשפאלטן ווערדן דער (הר הזיתים) אין זיינר העלפֿט. (דז ער זיך ווערט פֿון אייננדר טומן) פֿון (מזרח מויף מעריב). (דז איטין דריין וואו ער זיך שפאלטן טוט. זיין ווערט) איין זעהר גרושר טאהל. אונ' ווערט זיך דער בערג (פֿון זיין מרט אוועק ר קן. אונ') אב טומן. דיא איינה העלפֿט פֿון בערג מויף צפֿון זייט. אונ' זיין אנדרי העלפֿט מויף דרום זייט (דיזש ווערט דער סיאן זיין דז הקב"ה זעלבר קומט צור אלחמה. אונ' ניקס פֿאר איהם בשטאנד האלטן קען. אפֿילו דער בערג. ואכל שכן דיא חיילות פֿון דיא פֿעלקר): ונסתם אונ' איהר אבר ווערט פֿליהן צו דיא טאהל פֿון דעם בערגי. דען דער טאהל דעם בערגש ווערט גרייכן ביז אצל. אונ' איר ווערט פֿליכטן. אלז וויא איהר גפֿליכטיט פֿר דעם (רעש) אין דיא צייטן (עוזיה אלך יהודה. אלז וויא אין נביא ישעיה שטיט (קאפיטל ו'). אלז דען ווערט גאט איין העהר קומן. אונ' אלי זייני הייליגי (אלאכים) מיט איהם (אום דיא ישראל צו העלפֿן. צו דער גאולה שלמה): והיה אונ' ווערט אן זעלביגן טאג ניט זיין קיין גאנץ קלאהרים ליכט. (זעלכש מויף ליטרש אחת ווייזט). אונ' אך קיין דיקי פֿינשטרנש (זוא מויף צרות בדייטיט (דען אן דיזן טאג ווערט זיין ערשט עטוואש צרה אבר ווערט ניט לנג גווערן. זונדרן נאך אן זעלביגן טאג ווערט דיא ישועה זיין): והיה אונ' ער ווערט זיין איין גיאייניגטר טאג. דער בייא גאט בקאנט איזט. (דעם ער ערנענט צור ישועה אונ' ניסים צו טומן). (איין טאג) דער ניט (גאנץ) טאג. אונ' ניט (גאנץ) נאכט איזט. אבר קיגן אבינד (ווען איר ווערט איינן דיא צרה איזט גרוש) ווערט דז ליכט פֿון דער (גאולה זיין דורך הקב"ה זיינר הילף אלז וויא אובן שטיט: והיה אונ' עש ווערט אך אן זעלביגן טאג זיין. דז דיא זעלביגי קוועלינדי וואסר (וואו פֿון דיא נביאים יחזקאל א' צ' יחזקאל גזאגט הבן). (דז איין לעבעגדיגר קוואל אויז דעם בית המקדש קומן ווערט) אויז גיאן ווערדן פֿון (ירושלים). איהרי העלפֿט צו דעם (ים פֿון אורח זייט). אונ' איהרי אנדרי העלפֿט צו דעם הינטרן (ים מויף מעריב זייט). זואר אונ' ווינטר ווערדן זיא זיין. פֿארט אונ' פֿארט קוועלן): והיה זעלביגש אמהל) ווירד גאט זיין (פֿון אלי אענשן ער קענט) צום קיניג איבר דער גנצי וועלט. זעלביגן טאג ווערט גאט אליינה זיין (פֿר גאט ערקענט פֿון אלי היידן) אונ' זיין נאאן ווערט זיין איינציג. אונ' (אליינה פֿון אלי אונז ערקענט אונ' אן גרופֿן): יסוב עש זאל אונ' ווערט זיך ענדרן דיא גנצי ערדי (דז אלי איהרי בערגי זאלן זיין) אלז וויא איין פֿליין. פֿון דער היך נאך (ריאון) צו: מויף דרום זייט. פֿון ירושלים (אלז וויא זעלביגר טאהל איזט. זאלי אלס צו גלייכי ערדי ווערדן) (אום דז) (ירושלים) זאל ערהיבט (אונ' פֿרעכטיג פֿון אלי זייטן אונ' פֿון ווייטן גזעהן ווערדן) אונ' זיא זאל בלייבן מויף איהרן ערשטן) ארט יאפֿון דעם (שער בניאין). ביז דעם ארט דז ער שטיט אהר. ביז דעם (שער הפנים) אונ' דעם טורן חננאל (אבר פֿון ד ארטן זאלי עש זיך ערווייטרן) ביז דיא קעלטרן

שבתון זכרון תרועה מקרא קדש: כל מלאכת
עבדה לא תעשו והקרבתם אשה ליהוה:
וידבר יהוה אל משה לאמר: אך בעשור
לחדש השביעי הזה יום הכפרים הוא מקרא
קדש יהיה לכם ועניתם את נפשתיכם
והקרבתם אשה ליהוה: וכל מלאכה לא
תעשו בעצם היום הזה כי יום כפרים הוא לכפר
עליכם לפני יהוה אלהיכם: כי כל הנפש
אשר לא תענה בעצם היום הזה ונכרתה
מעמיה: וכל הנפש אשר תעשה כל מלאכה
בעצם היום הזה והאבדתי את הנפש ההוא
מקרב עמה: כל מלאכה לא תעשו חקת
עולם לדרתיכם בכל משבתיכם: שבת שבתון
הוא לכם ועניתם את נפשתיכם בתשעה
לחדש בערב מערב עד ערב תשבתו שבתכם: ס
חמישי בשבת ז וידבר יהוה אל משה לאמר:
דבר אל בני ישראל לאמר בחמשה עשר יום
לחדש השביעי הזה חג הסכות שבעת ימים
ליהוה: ביום הראשון מקרא קדש כל מלאכת
עבדה לא תעשו: שבעת ימים תקריבו אשה
ליהוה ביום השמיני מקרא קדש יהיה לכם
והקרבתם אשה ליהוה עצרת הוא כל מלאכת
עבדה לא תעשו: אלה מועדי יהוה אשר
תקראו אתם מקראי קדש להקריב אשה ליהוה
עלה ומנחה זבח ונסכים דבר יום ביומו: מלבד
שבתת יהוה ומלבד מתנותיכם ומלבד כל
נדריכם ומלבד כל נדבתיכם אשר תתנו
ליהוה: אך בחמשה עשר יום לחדש השביעי
באספכם את תבואת הארץ תחגו את חג
יהוה שבעת ימים ביום הראשון שבתון וביום
השמיני שבתון: ולקחתם לכם ביום הראשון
פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבת
וערבי נחל ושמחתם לפני יהוה אלהיכם
שבעת ימים: וחגתם אתו חג ליהוה שבעת
ימים בשנה חקת עולם לדרתיכם בחדש
השביעי תחגו אתו: בסכת תשבו שבעת
ימים כל האזרח בישראל ישבו בסכת: למען
ידעו דרתיכם כי בסכות הושבתי את בני
ישראל בהוציאי אותם מארץ מצרים אני יהוה
אלהיכם: וידבר משה את מעדי יהוה אל
בני ישראל:

ונוטל החזן ספר תורה אחר וקורא בו המפטיר בפרשת פנחס

ובחמשה עשר יום לחודש השביעי
מקרא קדש יהיה לכם כל
מלאכת עבדה לא תעשו וחגתם חג ליהוה
שבעת ימים: והקרבתם עלה אשה ריח ניחח
ליהוה פרים בני בקר שלשה עשר אילם שנים
כבשים בני שנה ארבעה עשר תמימים יהיו:
ומנחתם סלת בלולה בשמן שלשה עשרנים
לפר האחד לשלשה עשר פרים שני עשרנים
לאיל האחד לשני האילם: ועשרון עשרון
לכבש האחד לארבעה עשר כבשים: ושעיר
עזים אחד חטאת מלבד עלת התמיד מנחתה
ונסכה:

הפטרה ליום ראשון של סוכות בתרי עשר בזכריה סימן י"ד

הנה יום בא ליהוה וחלק שללך בקרבך:
ואספתי את כל הגוים אל ירושלם
למלחמה

הנה (דער נביא זכריה זאגט וייטר נביאות אויף דער גאולה) · עס ווערט קומן איין (פון גאט אויז ערוועהלטר) טאג (ווען גוג ומגוג מיט איהרי חיילות ווערדן קומן מיט דיא ישראל מלחמה צו האלטן · אונ' אויב דאס זאן אנפאנגס ווערט פורכט המבין אונ' איינן עס וועהר איינה (צרה · נסון) אבר ווערטטו ערפאהרן דז עס (טובה) איזט · דען (הקב"ה (ה"ש)

סימן כמין ויהי בנסוע הארון תמצא בדף כ"ג ס"פ רבונו של עולם בריך שמיה על הכל תמצא בדף כ"ג

וַיְדַבֵּר יְהוָֹה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ שׁוֹר
אוֹ־כֶשֶׂב אוֹ־עֵז כִּי יִוָּלֵד וְהָיָה
שִׁבְעַת יָמִים תַּחַת אִמּוֹ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וָהָלְאָה
יֵרָצֶה לְקָרְבַּן אִשֶּׁה לַיהוָֹה׃ וְשׁוֹר אוֹ־שֶׂה
אֹתוֹ וְאֶת־בְּנוֹ לֹא תִשְׁחֲטוּ בְּיוֹם אֶחָד׃ וְכִי־
תִזְבְּחוּ זֶבַח־תּוֹדָה לַיהוָֹה לִרְצֹנְכֶם תִּזְבָּחוּ׃
בַּיּוֹם הַהוּא יֵאָכֵל לֹא־תוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר
אֲנִי יְהוָֹה׃ וּשְׁמַרְתֶּם מִצְוֹתַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם
אֲנִי יְהוָֹה׃ וְלֹא תְחַלְּלוּ אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי
וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי יְהוָֹה
מְקַדִּשְׁכֶם׃ הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָֹה׃ כשבת ב
וַיְדַבֵּר יְהוָֹה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם מוֹעֲדֵי יְהוָֹה אֲשֶׁר־
תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֵלֶּה הֵם מוֹעֲדָי׃
שֵׁשֶׁת יָמִים תֵּעָשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלָאכָה לֹא
תַעֲשׂוּ שַׁבָּת הִוא לַיהוָֹה בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם׃
לוי בשבת ג אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָֹה מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר־
תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם׃ בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן
בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעַרְבָּיִם פֶּסַח לַיְיָ׃
וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חַג הַמַּצּוֹת לַיְיָ
שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת תֹּאכֵלוּ׃ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן
מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה
לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָֹה שִׁבְעַת
יָמִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלֶאכֶת
עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ כשבת ד וַיְדַבֵּר יְהוָֹה אֶל־מֹשֶׁה
לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם
כִּי־תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וּקְצַרְתֶּם
אֶת־קְצִירָהּ וַהֲבֵאתֶם אֶת־עֹמֶר

רֵאשִׁית קְצִירְכֶם אֶל־הַכֹּהֵן׃ וְהֵנִיף אֶת־
הָעֹמֶר לִפְנֵי יְהוָֹה לִרְצֹנְכֶם מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת
יְנִיפֶנּוּ הַכֹּהֵן׃ וַעֲשִׂיתֶם בְּיוֹם הֲנִיפְכֶם אֶת־הָעֹמֶר
כֶּבֶשׂ תָּמִים בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה לַיהוָֹה׃ וּמִנְחָתוֹ
שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן אִשֶּׁה לַיהוָֹה
רֵיחַ נִיחֹחַ וְנִסְכֹּה יַיִן רְבִיעִת הַהִין׃ וְלֶחֶם וְקָלִי
וְכַרְמֶל לֹא תֹאכְלוּ עַד־עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה עַד
הֲבִיאֲכֶם אֶת־קָרְבַּן אֱלֹהֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם
לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם׃ ישראל בשבת ה
וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הֲבִיאֲכֶם
אֶת־עֹמֶר הַתְּנוּפָה שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּמִימֹת
תִּהְיֶינָה׃ עַד מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִת תִּסְפְּרוּ
חֲמִשִּׁים יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָֹה׃
מִמּוֹשְׁבֹתֵיכֶם תָּבִיאוּ לֶחֶם תְּנוּפָה שְׁתַּיִם שְׁנֵי
עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת תִּהְיֶינָה חָמֵץ תֵּאָפֶינָה בִּכּוּרִים
לַיהוָֹה׃ וְהִקְרַבְתֶּם עַל־הַלֶּחֶם שִׁבְעַת כְּבָשִׂים
תְּמִימִם בְּנֵי שָׁנָה וּפַר בֶּן־בָּקָר אֶחָד וְאֵילִם שְׁנָיִם
יִהְיוּ עֹלָה לַיהוָֹה וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם אִשֵּׁה רֵיחַ־
נִיחֹחַ לַיהוָֹה׃ וַעֲשִׂיתֶם שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת
וּשְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה לְזֶבַח שְׁלָמִים׃ וְהֵנִיף
הַכֹּהֵן אֹתָם עַל לֶחֶם הַבִּכֻּרִים תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָֹה
עַל־שְׁנֵי כְּבָשִׂים קֹדֶשׁ יִהְיוּ לַיהוָֹה לַכֹּהֵן׃
וּקְרָאתֶם בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה
לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ חֻקַּת עוֹלָם
בְּכָל־מוֹשְׁבֹתֵיכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם׃ וּבְקֻצְרְכֶם אֶת־
קְצִיר אַרְצְכֶם לֹא־תְכַלֶּה פְּאַת שָׂדְךָ בְּקֻצְרֶךָ
וְלֶקֶט קְצִירְךָ לֹא תְלַקֵּט לֶעָנִי וְלַגֵּר תַּעֲזֹב אֹתָם
אֲנִי יְהוָֹה אֱלֹהֵיכֶם׃ רביעי ובשבת ו וַיְדַבֵּר יְהוָֹה אֶל־
מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם

שבתון

וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כֹּחַ אֲדֹנָי · כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר : זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה :

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵיהּ רַבָּא · בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵיהּ : וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵיהּ · בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן · וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל · בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן :

אָמֵן יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא יִתְבָּרַךְ : שְׁמוֹ וְיִתְעַלֶּה זִכְרוֹ לָעַד וּלְנֵצַח נְצָחִים :

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא · וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵיהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵילָּא מִכָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא · דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן :

תְּקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ

תִּתְקַבַּל צְלוֹתְהוֹן וּבָעוּתְהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל קֳדָם אֲבוּהוֹן דְּבִשְׁמַיָּא וְאִמְרוּ אָמֵן : יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם :

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן :

עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ :

עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן :

וידבר

ועתה אלזו נון דיא קראפט גאטש גראפרט ווערן אלס ווי דאש גרעט האט צו זאגן · זייא דאך גדענקן גאט דייני בארמהערציקייט אונ' דייני גנאד דען זיא זיינן פֿון אייביג הער :

יתגדל ער זאל ווערן גראפרט אונ' געהייליגט זיין גרוש גראפרטר נאמן אין דער וועלט דיא ער האט ביטאפֿן נאך זיינם ווילן אונ' זאל לאזן קיניגן זיין קיניגרייך בייא אייארם לעבן אונ' אין אייערן טאגן אונ' בייא דען לעבן פֿון דש גנצי געזינד ישראל באלד אין איינר קורצן צייט אונ' זאגט (אמן) עס זייא וואר :

יהא זיין גרוש גראפרטר נאמן זאל זיין געלובט אין דער אייביגי אייביגהייד זיין נאמן זאל זיין געלובט אונ' זיין גדעכטנים זאל זיין הוך דער הובן אין דער אייביגי אייביגהייד :

יתברך ער זאל זיין געלובט אונ' בריאט אונ' געצירט אונ' דער היכט אונ' דער הובן · אונ' בשינט אונ' הוך דר הובן אונ' זאל זיין גפריזן זיין נאמן פֿון דען הייליגן גאט געלובט זייא ער · איבר אלי לוב אונ' געזנג לוב אונ' טרושט די דא ווערן געזאגט אין דיזר וועלט אונ' זאגט (אמן) : תקבל זייא דאך אנטפֿאנגן מיט בארמהערצי קייט אונ' מיט ווילן אונזר געבעט

תתקבל אונזר געבעט אונ' אונזר בגערונג פֿון דש גאנצי געזינד (ישראל) זאל ווערן אנטפֿאנגן פר אירם פֿאטר דער אין הימל איז אונ' זאגט (אמן) : יהי דער נאמן גאטש זאל זיין געלובט פֿון איצונד אן ביז אין דער אייביגהייד :

יהא עס זאל זיין גרוש פֿריד אונ' לעבן פֿון הימל אויף אונש אונ' אויף כל (ישראל) אונ' זאגט (אמן) :

…טרי איין הילף איז פֿון גאט בשעפֿר הימל אונ' ערד : עושה דער דא מאכט פֿריד אין זייני הימלן דער זאל פֿריד מאכן אויף אונש אונ' אויף אלי (ישראל) אונ' זאגט אמן :

יתגדל ויתקדש ע"ש והתגדלתי והתקדשתי האמור במלחמות גוג ומגוג שאז יתגדל שמו : שמיה רבא ע"ש שנשבע שלא יהיה לא שמו ולא כסאו שלם עד שיתנקם מעמלק שנאמר כי יד על כס יה וגו' : ולפי הפשט יוכל לפרש שאומרים שמיה רבא על פני השם מפני שאין מיעוט כלפי מעלה : בעלמא דברא כרעותיה כלו' כרצונו לבד ולא בעצה שלא היתה כמלאה שלו עדיין נבראת : בחייכון וביומיכון שבזמן הגאולה לא ישארו אלא א' מעיר ושנים ממשפחה לכך מתפללים שיהיה בחיינו : בעגלא במהרה : לעילא מכל ברכתא ר"ל התשבחות הללו והוא למעלה מכל שירות ותשבחות שאדם מהלל למלך : ונחמתא שיהיה נחמה ושמחה לפניו : יהא שלמא רבא חותמין בשלום שאם אין שלום אין כלום ושלום שקול כנגד הכל : עושה שלום במרומיו שיש מלאכים מאש ויש מלאכי' ממים ועכ"ז אין זה מכבה א"ז ונוחין זה לזה :

פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק אָבֹא בָם אוֹדֶה יָהּ : זֶה הַשַּׁעַר לַיְיָ צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ : אוֹדְךָ כִּי עֲנִיתָנִי וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה : אודך אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה : אבן מֵאֵת יְיָ הָיְתָה זֹּאת הִיא נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ : מאת זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ : זה

אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא :

אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא :

אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָא :

אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָא :

קול רנה וישועה באהלי צדיקים לעתיד ותהו הרבה שיאמרו ימין ה׳ עושה חיל · לא אמות ׃ יסור יסרני יה בגלות וגרות לכפר על כל עונותיו ולא נתנני למות ׃ אודך על אשר עניתני בקראי לך כשהייתי במיצר : אבן מאסו הבונים עם שהיה שפל בעיני כל יושבי הגולה תהיה לראש פינה שבעפים מלכים גדולים לקיים הכתוב הזה · ואז ותמהו העכו״ם ויאמרו מאת ה׳ היתה זאת :
ברוך הבא הכהנים בכ״ם ויאמרו כן לכל הבאים לעבוד את ה׳ : אסרו חג הוא קרבן חגיגה קשור : בעבותים עד קרנות המזבח בעבור זריקת הדם : אלי אתה כו׳ כך יאמרו ישראל לי נאה להודות לך שראיתי כהך ויכלתך כשהצלתני מן הגלות לכך כל העולם כולו הודו לה׳ כי טוב כי לעולם חסדו :
יתגדל

בָּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְיָ בֵּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יְיָ : ברוך אֵל יְיָ וַיָּאֶר לָנוּ אִסְרוּ חַג בַּעֲבֹתִים עַד קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ : אל אֵלִי אַתָּה וְאוֹדֶךָּ אֱלֹהַי אֲרוֹמְמֶךָּ : אלי הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : הודו

יְהַלְלוּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ צַדִּיקִים עוֹשֵׂי רְצוֹנֶךָ וְעַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יוֹדוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ וִיפָאֲרוּ וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ · כִּי לְךָ טוֹב לְהוֹדוֹת וּלְשִׁמְךָ נָעִים לְזַמֵּר · כִּי מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת :

ועוזה

נוך נידר פאלן אבר גאט האט איר געהאלפן : עזי דיא שטערקי אונ׳ דיא פר טניידונג (איינר פיינדי אויז פון גאט אונ׳ ער איז איר געוועזן צור הילפי : קולי איין שטים פון געזאנג אונ׳ היילן איז אין דיא געלטר דיא רעכטי הנד פון גאט טוט ווערקן קרעפטי : ימין דיא רעכטי הנד גאטים טוט ערהיבן דיא רעכט הנד גאטים אאכט איין זאאלן גוט : לא אמות איך ניט שטערבן אויין לאוי איך לעבן אוז וויל איך ערצילן דיא אצטים פון גאט : יסר געשטראפט האט איך גאט (איט יסורים) אבר צום טוט האט ער איך ניט גלאזן : פתחו עפניט איר דיא טאהרן פון גרעכטיגקייט אזו וויל איך היניין קומן אונ׳ גאט דאנקן : זה דיזו איז דאז טאהר צו גאט דארין דיא (צדיקים) קומן : אודך איך וויל דיר דנקן דז דוא איר גאט וואריט האסט אין איינר (צרה) אונ׳ איר געוועזן צור הילפי : אבן (איך אלז) איין שטיין דעם דיא בוימר האבן פר שאצהיט (אונ׳ ניקס גיאכט) · איז עגדליך געווארדן צום הויבט אונ׳ עק שטיין : מאת פון גאט איז דיזו געוועזן עס איז וואונדרליך אין אונזרי אויגן : זה דיזן טאג האט גאט גיאכט · איר וואלן זיך פרייאן אונ׳ בלוסטיגן אן איהם :

אנא איך ביטי דיך גאט העלפי דאך : אנא איך ביטי דיך גאט העלפי דאך :

אנא איך ביטי דיך גאט אאכי דאך בגליקן : אנא איך ביטי דיך גאט אאכי דאך בגליקן :

ברוך גלובט זייא דער דא קומט אין נאמן גאטים · אויז דעם הויז גאטים : אל איין שטרקר הער איז גאט · ער האט לייכטן אונז · בינדט אן דז (קרבן פון יום טוב) איט שטריק ביז אן דיא עקין פון (אזבח) : אלי דוא ביזט איין שטרקר גאט איך וויל דיר דאנקן · איין גאט דיך וויל איך ערהיבן איט דנק זאגונג : הודו לובט גאט ער איז גוט · דען אויף איביג איז זיין גינאד :

יהללוך עס זאלן לובן דיך גאט אונזר הער אלי דייני ווערקי · דייני פרומי · דיא (צדיקים) דאזגר דיין ווילן · אונ׳ אלי דיין פאלק דאז הויז ישראל איט גזאנג טוהן זיא ביקענן · לובן · ריהאן · בשיהנין · ערהיבן · שטרקן · היילגן אונ׳ איבר זיך אאכן קיניגן דיין נאמן אונזר קיניג · דען צו דיר איז גוט צו לובן · אונ׳ צו דיינם נאמן איז שיהן צו זינגן · דען פון איביג הער ביז אנר וועלט איביגקייט ביזט גאט : ברוך גלובט ביזטו גאט · קיניג · דער גפריזן איז איט רוהם :

ועתה

נְדָרַי לַיְיָ אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה נָּא לְכָל עַמּוֹ: בְּחַצְרוֹת בֵּית יְיָ בְּתוֹכֵכִי יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּ אֶת יְיָ כָּל גּוֹיִם שַׁבְּחוּהוּ כָּל הָאֻמִּים: כִּי גָבַר עָלֵינוּ חַסְדּוֹ וֶאֱמֶת יְיָ לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב · כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
יֹאמַר נָא יִשְׂרָאֵל · כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
יֹאמְרוּ נָא בֵית אַהֲרֹן · כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
יֹאמְרוּ נָא יִרְאֵי יְיָ · כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

מִן הַמֵּצַר קָרָאתִי יָּהּ עָנָנִי בַמֶּרְחָב יָהּ: יְיָ לִי לֹא אִירָא מַה יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם: יְיָ לִי בְּעֹזְרָי וַאֲנִי אֶרְאֶה בְשֹׂנְאָי: טוֹב לַחֲסוֹת בַּיְיָ מִבְּטֹחַ בָּאָדָם: טוֹב לַחֲסוֹת בַּיְיָ מִבְּטֹחַ בִּנְדִיבִים: כָּל גּוֹיִם סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם: סַבּוּנִי גַם סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם: סַבּוּנִי כִדְבוֹרִים דֹּעֲכוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם: דָּחֹה דְחִיתַנִי לִנְפֹּל וַיְיָ עֲזָרָנִי: עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה: קוֹל רִנָּה וִישׁוּעָה בְּאָהֳלֵי צַדִּיקִים יְמִין יְיָ עֹשָׂה חָיִל: יְמִין יְיָ רוֹמֵמָה יְמִין יְיָ עֹשָׂה חָיִל: לֹא אָמוּת כִּי אֶחְיֶה וַאֲסַפֵּר מַעֲשֵׂי יָהּ: יַסֹּר יִסְּרַנִּי יָּהּ וְלַמָּוֶת לֹא נְתָנָנִי: פתחו

עכשיו לפני רבים: נגדה כ' כיספת: יקר בעיני ה' דבר קשה הוא בעיניו המות לחסידיו בלא עתם: אנא ה' הוא ל' הודאה על חסדו: עבדך בן אמתך כי אינו דומה עבד שנלקח מן השוק לעבד הנולד מן שפחה שבבית: פתחת למוסרי הקב"ה מעל צוארי המוסרים והם שהכתיבים: בתוככי י"ד נוספת לנאות הלשון:
הודו לה' וכו' על כולם ראוי להודות לה' שאני מלך שאני הייתי מגנה בעזרה כל ויהיו בטוחים שלא יבואו האויבים עליהם: ובית אהרן ישמחו כי שאול הרג כל עיר הכהנים ויראי ה' ישמחו שיהיה להם מנוחה להתעסק בחכמה:
מן המצר שהייתי נרדף והייתי במע' ו' ובמבודות בתוכר וכו' ענני במרחב: ה' לי עמי: אמילם אכרית: סבוני גם סבבוני ככל שעמן לחזק הדבר: סבוני כדבורים שהם מתאספים כרגע: דועכו ל' כבוי: כאש קוצים שאינו עומד רק מעט כבה: עזי וזמרת הוא ל' ברית' לשונו והו' לי לישועה:
קול

בײַ דיך גאָט איך בין דײַן קנעכט איין קנעכט (גיבאָהרן) פֿון דײַנר דינסט מאגד · דוא האָסט (שטעץ) גיעפֿנט מײַני בינד ריהאן פֿון נרות: לך לו דיר וויל איך שאַכטן איין דאַנק שאַכטונג אונ' אין דעם נאָמן גאָטיס וויל איך רופֿן: נדרי מײַני נדרים צו גאָט וויל איך בצאָלן גיגן אַלי זײַן פֿאָלק: בחצרות אין דעם הויף דעם הויז גאָטיס אין ירושלים לובט גאָט: הללו לובט גאָט אַלי פֿעלקר ריהאָט איהם אַלי פֿעלקר: כי דען גאָט האָט איבר אונז גשטערקט זײַני גנאָד · אונ' דיא וואָרהייט גאָטיס אויף איביג · הללויה:
הודו דנקיט גאָט דען ער איזט גוט דען אויף איביג איזט זײַן גנאָד: יאמר עס זאָגן דאָ פֿאָלק ישראל דאָס אויף איביג איזט זײַן גנאָד: יאמרו זיא זאָגן דאָ הויז אהרן דאָ אויף איביג איזט זײַן גינאָד: יאמרו זיא זאָגן דיא גאָטס פֿירכטיגן דאָ אויף איביג איזט זײַן גנאָד:
מן אויז דער ענגיוועגן צרות האָבי איך גאָט אָן גרופֿן ער האָט איר גאַנטוואָרט (אונ' איך געגלט) אין ערווײַטרנוס איין גאָט: ה' גאָט איז בײַא איר דרום טוא איך איך ניט פֿירכֿטן וואָס קאָן איר דען טוהן איין מענש: ה' גאָט איזט איין בײַא שטנד איז ווערדי איך זעהן (נקמה) אָן אײַני פֿײַנדי: טוב עס איז בעסר זיך צו טרייסטן אָן גאָט אַלז זיך צו פֿר לאָזן אָן איין מענשן: טוב עס איז בעסר זיך צו טרייסטן אָן גאָט אַלז זיך צו פֿר לאָזן אָן דיא הערן: כל אַלי פֿעלקר האָבין איך אום גרינגלט אבר מיט דעם נאָמן גאָטיס האָבי איך זיא פֿר שניטן: סבוני זיא האָבן איך זיהר אום רינגלט מיט דעם נאָמן גאָטיס האָבי איך זיא פֿר שניטן: סבוני זיא האָבן איך אום רינגלט אַלז דיא טווערגינדי ביהגן זיא זײַנן אבר גר באַלד ווידרום פֿר לעשט וואָרדן אַלז איין פֿײַאר פֿון דערנרי · מיט דעם נאָמן גאָטיס האב איך זיא פֿר שניטן: דחה גשטויסן האָט ער איך

בְּרוּכִים אַתֶּם לַײ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃ הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם
לַײ וְהָאָרֶץ נָתַן לִבְנֵי אָדָם׃ לֹא הַמֵּתִים יְהַלְלוּ יָהּ וְלֹא
כָּל יֹרְדֵי דוּמָה ׃ וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם
הַלְלוּ יָהּ׃ ווען מן הלב הלל זאגט זא זאגט אנדרש ניט

אָהַבְתִּי כִּי יִשְׁמַע ײ אֶת קוֹלִי תַּחֲנוּנָי ׃ כִּי הִטָּה אָזְנוֹ
לִי וּבְיָמַי אֶקְרָא׃ אֲפָפוּנִי חֶבְלֵי מָוֶת וּמְצָרֵי
שְׁאוֹל מְצָאוּנִי צָרָה וְיָגוֹן אֶמְצָא ׃ וּבְשֵׁם ײ אֶקְרָא
אָנָּה ײ מַלְּטָה נַפְשִׁי׃ חַנּוּן ײ וְצַדִּיק וֵאלֹהֵינוּ מְרַחֵם׃
שֹׁמֵר פְּתָאִים ײ דַּלּוֹתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ ׃ שׁוּבִי נַפְשִׁי
לִמְנוּחָיְכִי כִּי ײ גָּמַל עָלָיְכִי ׃ כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת
אֶת עֵינִי מִן דִּמְעָה אֶת רַגְלִי מִדֶּחִי ׃ אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי
ײ בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים׃ הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר אֲנִי עָנִיתִי מְאֹד ׃ אֲנִי אָמַרְתִּי
בְחָפְזִי כָּל הָאָדָם כֹּזֵב ׃

מָה אָשִׁיב לַײ כָּל תַּגְמוּלוֹהִי עָלָי ׃ כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא וּבְשֵׁם ײ
אֶקְרָא ׃ נְדָרַי לַײ אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה נָּא לְכָל עַמּוֹ ׃ יָקָר בְּעֵינֵי ײ
הַמָּוְתָה לַחֲסִידָיו ׃ אָנָּה ײ כִּי אֲנִי עַבְדֶּךָ אֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן אֲמָתֶךָ פִּתַּחְתָּ
לְמוֹסֵרָי ׃ לְךָ אֶזְבַּח זֶבַח תּוֹדָה וּבְשֵׁם ײ אֶקְרָא ׃ נדרי

אהבתי את ה׳ ׳ וזדון עלי לאהוב אותו ׃ כי ישמע ה׳ קול תחנוני׃ ובימי אקרא כל ימי אקרא לו לבדו ׃ אפפוני . סבבוני ׃ חבלי מות כמו חבלי׳ וצירים ׳ ומצרי שאול כמו במצרי שאול מצאוני ׃ אנה ה׳ לי בקשה כמו אנא בבני אלפי״ן ׃ חנון וצדיק אף שהוא חנון לא אבטח שיוותר לי כי הוא צדיק לעשות משפט ׃ שומר פתאים ה׳ למי שאינו יודע תחבולה להנצל מרעה הוא שומרו יותר ׃ דלותי בשעתי דל ועני ׃ שובי נפשי למנוחיכי בעולם העליון כי כל מה שגמלו שטיב לו עליכי היה הכל בשבילך ׃ בארצות החיים היא א״י ׃ האמנתי אמנה גדולה היתה לי ׃ כי אדבר כי הייתי מדבר בעניתי מאד שהייתי בורח ובשהייתי בחפזי שהייתי נחפז ללכת מפני שאול אעפ״כ הייתי אומר כל אדם שאומר שלא תהיה לי מלוכה כוזב ׃ והנה מה אשיב לה׳ על כל תגמוליו שעשה לי ׃ כוס ישועות אשא אודנו בפני רבים על כוס ׃ נדרי שנדרתי בעת צרה אשלם שבעיו

דינערדי אבר מיזט גגעבן דעני אענשן קינדר (אירהי וואהנונג ׳ אונ׳ צו גניסן) ׃ לא דיא טוטן קענן גאט ניט לויבן אויך ניט אלי דיא דא נידרן אין דער גרוב פֿון טוט ׃ ואנחנו אבר איר וואלן גאט לובן פֿון אי צונד אן ביז אלר אייביגקייט הללויה ׃ אהבתי איך ליבי איינם גאט דען גאט פֿר נעאט דיא שטים איינש ביטן ׃ כי דען ערנייגט זיין אהר צו איר אלי אייני צייטן וויל איך איהם אן רופֿן ׃ אפפוני עס האבן איך אום ריגנגט די וועהי פֿון טוט ׃ די לייד אונ׳ טרוריגקייט האב איך עמפֿפֿונדן ׃ ובשם אבר איך טו הי דען נאמן גאטים אן רופֿן איך ביטי דיך גאט ענטריני איין זעהל ׃ חנון גאט איזט גנעדיג אונ׳ גרעכט אונ׳ אונזר הער ערבארמיט זיך ׃ שומר גאט היטיט דיא אייגפֿעלטיגי . אין איינר ארמוט האט ער איר געהאלפֿן ׃ שובי קעהרי ווידר אייני זעהל אין דיינר רואי דען גאט האט אויך דיר (גוטז) פֿר גאלטן ׃ כי דען דוא גאט האסט אייני זעהלי ענטלויגן פֿון טוט ׳ אייני אויגן פֿון טרענן ׳ איינה פֿיסי פֿון פֿרשטויסונג ׃ אתהלך איך וויל איך ער אייאן פֿר גאט אין לנד דער לעבעגדיגן ׃ האמנתי איך הב (אין איינה גרעסטרי לייד דאך) גיגלויבט דא איך האב גשפראכן איך בין גאר זער גפייניגט ׳ אונ׳ איך הבי (דאך) גדאכט אין איין איילן (אונ׳ פֿליכטיג זיין פֿון איין אלכות) אלי אענשן וועלכי זאגן איך ווערד ניאר איך זיין זאגן ליגן ׃

מה וואס זאל איך ווידרום טואן צו גאט (פֿר אייני דנק זאגונג וועגן אלי דיא פֿר געלטונג וועלכי ער איר גיטאהן האט ׃ כוס איין כוס (צור ברכה איבר גאטש היל) וויל איך אין הנדן נעאן צו לויבן) אונ׳ דעם נאאן גאטש וויל איך רופֿן ׃ נדרי אייני נדרים (דיא איך) צו גאט (אין איינר צרה גטאן) וויל איך בצאהלן גיגן אונ׳ אין בייא זיין אלי זיין פֿאלק ׃ יקר עס איז ווירדיג אונ׳ טייאר אין דיא אויגן גאטש דער טויט פֿון זייני חסידים ׃ (ווען ער זאל גשעהן פֿר דער צייט) ׃ אנא איך ביט

ההרים רקדו כאילים גבעות כבני צאן: מה לך הים
כי תנוס הירדן תסב לאחור: ההרים תרקדו כאילים
גבעות כבני צאן: מלפני אדון חולי ארץ מלפני
אלוה יעקב: ההפכי הצור אגם מים חלמיש
למעינו מים: ווען אן הלב הלל זאגט זאגט אן דש ניט

לא לנו יי לא לנו כי לשמך תן כבוד על חסדך על
אמתך: למה יאמרו הגוים איה נא אלהיהם:
ואלהינו בשמים כל אשר חפץ עשה: עצביהם
כסף וזהב מעשה ידי אדם: פה להם ולא ידברו
עינים להם ולא יראו: אזנים להם ולא ישמעו אף
להם ולא יריחון: ידיהם ולא ימישון רגליהם ולא יהלכו לא יהגו
בגרונם: כמוהם יהיו עושיהם כל אשר בוטח בהם: ישראל
בטח ביי עזרם ומגנם הוא: בית אהרן בטחו ביי עזרם ומגנם הוא:
יראי יי בטחו ביי עזרם ומגנם הוא:

יי זכרנו יברך יברך את בית ישראל: יברך את בית אהרן: יברך
יראי יי הקטנים עם הגדלים: יסף יי עליכם ועל בניכם:

לאחור שכל מימי כראשו' כרקתו גבעות נגעים כמו הר: חולי ארץ לי ד ארץ: ומי הוא זה אלא יעקב: הצור אגם מים וכו' ע"י מש כיכו כהכאת הסלע: לא לנו לא בכילנו רק למען שמך תן כבוד: על חסדך ואמתך שהשבעת לאבותינו ושלא יאמרו העכו"ם איה נא אלהיהם: והלא אתה אלהינו בשמים ועושה בכל אשר חפץ עשה אבל: עצביהם של עכו"ם אין להם אבי' חושי הבראי' לכן ישראל הם בטוחים בה' לכך עזרם ומגנם הוא: בית אהרן הם הכהנים והלוים: יראי ה' הם החכמים והתלמידים המתעסקים בחכמת התורה:

ה' זכרנו תמיד ואף עתה יברך את בית ישראל: ולא כל יורדי דומה דו ס הוא הקבר שהנוף בו דומם: ואנחנו שהכירים כפלאותיו: נברך יה ונזכה לחיות לבניו מעתה ועד עולם הבוא עה"ב:

אהבתי

ברוכים

דוא (ים) דאז דוא פליהשט · (ירדן) דז דוא צורוק גיאשט : ההרים דז דיא בערג הופפן אז דיא ווידר דיא היכי אזו ווא דיא יונגי שאף : מלפני דיזז גשיכט (אנטוואורטן זיא) פר (גאט) דעם הערן גרונד פעשטר דער ערדי · פר דעם גאט פון יעקב : ההופכי דער דא פרוואנדילט דיא פעלזן צו איין טייך וואשר די טערקי פעלזן צו קוואלן וואשר :
לא לנו ניט אונזריט ווען אין גאט ניט אונזרט וועגן ביטן איר דיך אום היילן איין דיינם נאמן גיב כבוד וועגן דיינר גנאד אונ' אויך ריכטיגקייט : למה ווארום זאלן דיא היידנישי פעלקר זאגן (צו דיא ישראל) וואו איזט דען איר גאט (איהגן צו הענפן) : וא הינ אונד אונזר גאט (איזט דאך דער גאט) אויף היאל אלז וואס ער פר לאנגט טוט ער : עצביהם איהרי בידווארליכי היינדשי ביזאם זיינד ווי זילבר אונ' גאלד גאמאכט דורך אצנשן הענד : פה זיא האבן וואהל איין אויל זיא קענן אבר ניט שפרעכן · אויגן אונ' ניט זעהן : אזנים זיא האבן אהרן אבר קענן ניט הערן · נאזן אונ' ניט דר איט ריכן · הענדן ניכטס דר איט גרייפן : פיסי אונ' ניט גיהן · זיא קענן גאר ניקס רידן איט אירי קעהלן : כמוהם אזו זאלן אויך זיין אירי אמכירס · אונ' אלי דיא זיך אן איהגן פר זיכרן : ישראל ישראל אבר איזט איהרי פר זיכרונג אן גאט אלוואו איזט ער אויך איר בייא שטאנד אונ' שילד : בית דז הויז אהרן (דיא כהנים אונ' לוים) פר זיכרן זיך אן גאט · אלוואו איזט ער איר שילד : יראי דיא פרומי (אונ' לומדים וועלכי גאט דורך זיינה תורה רעכט פארכטן) פירכטר גאטס פר זיכרן זיך אן גאט : דערא וועגן איזט ער איהר בייא שטאנד אונ' שילד : ה' גאט אונזר שטעטיגר צו געדענקר · זאל עבנוד אך וועגינן דז הויז ישראל : ער זאל זעגינן דז הויז אהרן : יברך ער זאל זעגנן דיא גאטס פירכטין קליין אונ' גרושי : יוסף גאט זאל איבר אייך (דיא ברכה) פר אצהרן · איבר אייך אונ' איבר אייערי קינדר ברוכים איר זייט געזעגיט פר גאט ערשאפר היאל אונ' ערד : השמים דיא היאלן זיין אר צו גאט (זיינה הערליכי רואי)

קבלה מספרו כוין קודם נטילת לולב

יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי בפרי עץ הדר וכפות תמרים וענף עץ עבות וערבי נחל אותיות שמך המיוחד תקרב אחד אל אחד והיו לאחדים בידי ולידע איך שמך נקרא עלי ויראו מגשת אלי ובנענועי אותם תשפיע שפע ברכות מדעת עליון לנוה אפריון למכון בית אלהינו ויי ישוב לפניך מצות ארבעה מינים כאלו קימתיה בכל פרטותיה ושרשיה ותרי"ג מצות תלוים בה כי כונתי ליחדא שמא דקודשא בריך הוא ושכינתיה בדחילו ורחימו שם י"ה בו"ה ביחודא שלים בשם כל ישראל אמן : ברוך יי לעולם אמן ואמן :

און נעמט דען לולב אין דיא רעכטי האנט : אונ' דאס אתרוג אין דיא לינקי האנט אונ' אמכט דיא ברכה :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם · אשר קדשנו במצותיו וצונו על נטילת לולב :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם · שהחינו וקימנו והגיענו לזמן הזה :

אונ' אנטוט דז אתרוג צו דעם לולב אונ' שיטלט אונ' זאגט גנץ הלל :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו לקרוא את הלל :

הללויה הללו עבדי יי הללו את שם יי : יהי שם יי מבורך מעתה ועד עולם · ממזרח שמש עד מבואו מהלל שם יי : רם על כל גוים יי על השמים כבודו · מי כיי אלהינו המגביהי לשבת : המשפילי לראות בשמים ובארץ : מקימי מעפר דל מאשפות ירים אביון : להושיבי עם נדיבים עם נדיבי עמו : מושיבי עקרת הבית אם הבנים שמחה הללויה :

הללויה עבדי ה' : ולא עבדי פרעה : ממזרח שמש עד מבואו כל בני האדם האומות ממזרח עד מערב מודים כי הוא עליון העליונים : על השמים כבודו · לבד הבהמות והמלאכים יודעים יוקר מכבודו מברואי מטה : המגביהי לשבת בשמים יתע"מ המשפילי לראות בארץ כהבנת הפשטי' : מקימי וכדומים וו"ל יקירם : להושיבי עם נדיבים כמציאין רבין התל מושיבי עקרת הבית · זה ציון שהיא עכשיו כעקר' אבל לעתיד תושיבנה ה' ותהיה אם עם הבנים שמחה ·

מעם לועז עם בעל אחר שאינו לשון הקדש : היתה יהודה לקדשו סדר תהלים מקדש השם : ישראל ממשלותיו קחת ממשלת האל : הירדן יסב לאחור

בצאת ישראל ממצרים בית יעקב מעם לעז : היתה יהודה לקדשו ישראל ממשלותיו : הים ראה וינס הירדן יסב לאחור :

ההרים

ברוך גלובט זייאשטו גאט אונזר הער קיניג דער וועלט דער אונז געהייליגט איט זיינה געבאט אונ' אונז בפולן צו נעמן לולב :
ברוך גלובט זייסטו גאט אונזר הער קיניג דר וועלט דז דו אונז האט לאזן לעבן ער האלטן אונ' לאזן אונזערייכן צו דיזר צייט :
ברוך גלובט זייסטו גאט אונזר הער קיניג אלר וועלט וועלכר אונז געהייליגט איט זייני געבאט אונ' בפולן צו זאגן (הלל) :
הללויה לובט גאט · לובט איר קנעכט גאטש · לובט דען נאמן גאטש : יהי עס זאל דער נאמן גאטש געליבט זיין פון איצונדר אן ביז אייביג : ממזרח פון אויף גאנג דער זון ביז זיין אונטר גאנג איזט גפריסן דער נאמן גאטש :
רם גאט איזט ערהובן איבר אלי פעלקר אויף דיא היאל איזט זיין הערליכקייט : מי ווער איזט אלז וויא גאט אונזר הער : דער ערהויבן איזט אין גזעצט אונ' אין דער נידר זעהט (דער זין איזט) אין היאל אונ' (זעהט) אויף דער ערדי : מקימי ער ריכטיט אויף פון דער ערדי דען ארמן · פון דען מיסט ער היבט ער דען נויטדורפטיגן : להושיבי צו זעצן איט דיא הערן · איט דיא הערן זיינט פאלק : מושיבי ער בזעצט דיא גוועזינה אום טרעכטיגי שטאט ירושלים · צו איין בואהן הויז דז דיא גמוטה ווירד זיין · ווירד זיך (ירושלים) דיא אוטר (דערן קינדרן אלז איין וואהנר) ערפרייאן · הללויה :
בצאת אלז דיא ישראל זיינן אויז גנגן אויז מצרים : דז הויז יעקב פון איינם פאלק פון פרעמדי שפראכי : היתה איזט יהודה גוואדרן צו זיינם הייליגן (ווייל ער (אקדש השם) גוועזן אונ' צום ערשטן אין ים גגאנגן) דיא ישראל אונטר גאטש גוועלטיגונג (גור אלוינה) : היב דז (ים) זעהטי זיינה הערליכקייט אונ' פליהטי צו רוק · דער (ירדן) ווענדיטי זיך רוק ווארטש : ההרים דיא בערגי הופפטן אלז וויא דיא ווידר דיא היבלי אלז וויא דיא יונגי שאף : מה וואס איזט צו דיר דוא

כששנון צפופים · כהגא מצפצפים · כרעש ספים
כמעמד שרפים · כמחנות קדושים · לקדוש
מקדישים : וקדשה משלשים :

כבתוב על יד נביאך וקרא זה אל זה ואמר : קהל קדוש קדוש קדוש
יי צבאות מלא כל הארץ כבודו : אז בקול רעש גדול אדיר
וחזק משמיעים קול · מתנשאים לעמת שרפים לעמתם ברוך יאמרו :
קהל ברוך כבוד יי ממקומו : ממקומך מלכנו תופיע ותמלוך עלינו
כי מחכים אנחנו לך מתי תמלוך בציון בקרוב בימינו לעולם ועד תשכון
תתגדל ותתקדש בתוך ירושלים עירך לדור ודור ולנצח נצחים · ועינינו
תראנה מלכותך כדבר האמור בשירי עזך על ידי דוד משיח צדקך :
קהל ימלוך יי לעולם אלהיך ציון לדר ודר הללויה :

לדור ודור נגיד גדלך ולנצח נצחים קדשתך נקדיש ושבחך אלהינו
מפינו לא ימוש לעולם ועד כי אל מלך גדול וקדוש אתה :
ברוך אתה יי האל הקדוש :

אתה בחרתנו : ותתן לנו · יעלה ויבא · והשיאנו · רצה ומודים וכו׳ תמצא כ״ף ל״ו ע״ב

דפ׳ עפרה מאמרות · כהגא מצפצפים אלו המלאכים שהוגי׳ ומצפצפים תמיד · ברעש ספים בקול שמולת המלאכי׳ רעשו ובדו תזוזות ההיכל כדכתיב בישעיה ו׳ וינעו אמות הספים מקול הקורא · כבתוב אז כשאומר קדוש קדוש קדוש כאין מלאכי רעש ואומרים ברוך דכתיב (יחזקאל פ״ג) ותשאני רוח ואשמע וכו׳ : ז״ל לזה כו׳ משמיעים כו׳ דכתי׳ יחזקאל א׳ ואשמע את קול כנפיהם שהנשאים לעמת שרפי׳ עקרקע ערבית דכתיב שם ובהנשא החיות מעל הארץ ינשאו האופנים זה מתנשאים לעמת קולם ואומרים ברוך ואמרו ברוך אותיות כרוב · אז בקול רעש י״ד תיבות וכן באותן י״ד אש · ד״ל מלכות כאן כנגדן כתלו׳ קמ״ה ר״ל מלכו׳ ע״כ אנו מבקשין שימלוך בציון לדור ודור : בקרוב בימינו וכו׳ בתוך ירושלי׳ עירך · בירושלים של מעלה ושל מטה · ימלוך וכו׳ אלהיך ציון : עיקר שכינתו בציון · לדור ודור יבו שיור הגפע מדור לדור · נגיד גדלך זה אברהם מדת חסד : ולנצח נצחים קדשתך נקדיש בזכות יצחק שנקדש : ושבחך אלהינו כו׳ הוא יעקב כדאמרינן בתענית יעקב אבינו לא מת והיינו לעולם ועד · ואותי׳ כא״ו האל הקדוש לומר לך כ״ם סב׳ האל קדוש הוא : הללויה

יהי

לאמהן לויב זינגן · לו לובן · לו בלוסטיגן · לו הלינגן איט (כלי זמר) · לו אמהן היילגן : בשיראלט וויא די גזאנג דער (אלאכים עירין) · אלס וויא דיא (שירות קדישין) יד זלוב גזאנג דען (חשאל) : אלס דער (זמר) דער פיין אלאכים) אלס דיא בשיהנונג דער (אלים) · אונ׳ דיא טגהייט דער (אראלים) · אלס דיא לו ראט דערן אלס וויא סטערן טום פונקינדי (אלאכים) · אלס דיא פראכט דער בלילן · אלס דיא אנגהאליכקייט דער (גליים) · אונ׳ ליבליכקייט דער (גלגלים) · אלס דער ניגון דער אלאכים) אין גסט אלט יונגי קינדר · אלס דיא טאהגין דער (כרובים) · אלס די זינגן דער (אופנים) · אלס די לויב זינגן דער (אלאכים) פון פיר פאלי גזילטר · אלס דיא פר ניאדרונג דער בלינדי (אלאכים) · דיא אלי אמרגינס נייא ערשאפן ווערדן אלס דיא היילגונג דער פליגינדי · אונ׳ דיא (קדושה) דער טווצבינדי · אלס דער סטורם דער פליגלהאטי · אלס דיא סטראם דערן אלס דיא פויקן ברווינד אלו די רידן דערן אויף דער היך טווצבינדי · אלס די רידן דער פיפילינדי · אלס דעם סטראן דער פוועלן די (בית המקדש) · אלס דער סטאנד דער (שרפים) · אלס דיא (אחדות) דער היילגן · גאט אמאכן היילגן אונ׳ זאגן דרייא פאלי (קדושה) ·

כבתוב אלז וויא גשריבן איזט דורך דייני (נביאים) : וקרא עס רופיטי (איין אנדר) לום אנדרן אונ׳ שפרעכיטי · קדוש · קדוש · קדוש · גאט דער הערשאהרן עס איזט ערפילט דיא גנלי ערדי זיינר הערליכקייט : אז אלז דען איט איינר סטים (וועלכי איזט) סטורא־יט גרויש · שטארק אונ׳ פעסט · אאכן זיא הערן איין סטים · זיא ערהיבן זיך גיגן דיא (שרפים) ידיא גיגין זיא איבר טוהן (ברוך) שפרעכן · גלויבט איזט דיא הערליכקייט גאטיש פון זיין אורט איבר אל : ממקומך פון דיין אורט אונזר קיניג זאלסטו ערשיינן אונ׳ איבר אונז קיניגן · דען איר האפן לו דיר · ווען ווערסטו דו מאאהל קיניגן אין (ציון) גאר באלד אין אונזרי טאגן · אויף איאר אונ׳ איביג טוסטו רואן · דו זאלסט ווערדן גאכטבארט אונ׳ גהייליגט אין דיינר סטאט (ירושלים) לו אלי (דורות) אונ׳ לו אלר איביגקייט : ועינינו אונ׳ אונזרי אויגן זאלסטו אאכן זעהן דיין קיניגרייך אלז וויא גזאגט איזט אין דיא לויב גזאנג פון דיינר אלאכט דורך (דוד) דיין גירעכטפערטיגר גיזאלבטר :

ימלוך גאט טוט קיניגן איביג דיין גאט (ציון) פון איין (דור) לום אנדרן · הללויה :

לדור פון איין (דור) לום אנדרן וואלן איר פר קונדיגן דיין אכטבארקייט אונ׳ לו אלר איביגקייט וואלן איר דיין (קדושה) ביהייליגן · אונ׳ דיין (שבח) · אונזר גאט זאל פון אונזרי אייל ניט זיין אב גטאהן לו איאר אונ׳ איביג · דען איין גאט איין גאכטבארטר קיניג אונ׳ היילגר ביסטו · גלויבט זייסטו גאט דער גאט דער היילגי :

אלה באלה · כן תלוים אלה באלה · למשוך אלה
את אלה · לכפר אלה על אלה · לעשות אלה באלה
להנעים זמירות אלה · למי ברא אלה · למלל
להלל לכלל לחולל · לישר לאשר · להכשר
להתשר · לברר לשורר · לאדר להדר · לגבר
לדבר · להאמר לזמר · לחנן לרנן · לשנן ולהרגן ·
לקלס לעלס · לנצח לפצח · להרגיש להקדיש :
כשיר עירין · בשירות קדישין · כזמר חשמלה ·
כזמרת המולה · כפאר אלים · כתפארת אראלים ·
כהדר זיקים · כהדרת ברקים · כנועם גלילים ·
כנעימת גלגלים · כנגון רובים · כנגינת כרובים ·
כרנן אופנים · כרננת מרבעי פנים · כחדוש ברקים :
כמתחדשים לבקרים · כקדוש עפים · כקדשת
עופפים · כרגש מעופפים · כרגשת מתופפים :
כשנון

לפצח לדבר כמו פצחו רנו ושמו' ל"ד · להרגיש להקדיש כלומר לילך בית אלקינו ברגש בקיבוץ עם ולהקדישו · כשיר עירין אלו המלאכים · בשירת קדישין מלאכים הקדושים וטהורים: בזמר חשמלה אלו מלאכים שדומים לחשמלים שנא' ביחזקאל א' ומראיהן כעין חשמל · כזמרת המולה לדכתיב שם קול המולה כקול המון גדול : כפאר אלים אלו מלאכים כמו שנאמר שם י"ז ואת אילי הארץ לקח · בתפארת אראלים אלו המלאכים · כהדר זקים כהדרת מלאכי' שדומין לזיקי' ובנוצי דנור · כהדרת ברקים כ וכו' ושבח שנותנין מלאכים שדומים לברקים · כנועם גלגלי' ונעימות גלגל' כפל שענין כמלו' סובות והכל אחד : כנעימת גלגלים אלו גלגלי מרכבה שכמו כ' אכפ מים להקב"ה · כנגון רובים כמלאכים שדומין פניהם לאפי רביא רובים ל' תינוק · כנגינת כרובים כרנן אופנים כרננת מרבעי פנים אלו כרובי' שרפים ואופנים וחיות הקודש שהן מרובעי פנים · כחדוש ברקים במתחדשים לבקרים שבכל בקר מתחדשים ובבראו כ מנהר דנור · בקדוש עפים הן החיות שטסים ועפים · בקדושת מעופפים במלאכים שאומרים קדושה בכנפיהם · כרגש מעופפים בקול המולה עוכבים ומרחים ומשבחים להקב"ה · כשנון צפופים אלו מלאכים שעומדין צפופים לפני הקב"ה : צפופים דחוקים כמו עומדים צפופים ומשתחוים רוחין דפ'

אלפר צו זיין דיא ביזי הערצינס גדאנקן : בכפות איט דעם (לולב) וועלכר אלט וויא איינה (טדרה) אייט (אלפר) צו זיין דיא (עברות) פון דער (טדרה) וועלכי קיגן ידעם (בן אדם) זיין הערצן אייט · אונ' זיך ניט אין (אודים) אונ' אבות צו (הקב"ה) גבוקט : בעבות איט דעם (הרס) וועלכר קליינה ביקלייבר אויף דיא בלעטר האט אלט וויא איין אויג · (אלפר) צו זיין · וואס אמן זינדיגט איט אויגן דער אויגן אונ' הערצן צור (ערבה) : בערבה איט דער (ערבה) וועלכי גלייך אייט דען (בן אדם) זיין אויני (אלפר) צו זיין (ניבול פה) וואס פון הערצן קואט : בהדר לכנות איט דעם (אתרוג) וועלכר האט (טעם אונ' ריח) צו ברופן דיא יסראל אונטר וועלכי זיין (בעלי תורה ומעשים טובים) : בכפות לכנות איט דעם (לולב) וועלכר האט (טעם אונ' קיין ריח) צו ברופן דיא (מעשים טובים) האבן אונ' קיין (תורה) : בעבות לכנות איט דעם (הדס) דער (ריח אונ' קיין טעם) האט צו ברופן דיא (תורה) גלערנט אונ' קיינה (מעשים טובים) אן זיך האבן : בער' הלכנות איט דער (ערבה) דיא קיין (טעם אונ' קיין ריח) האט צו ברופן דיא (עמי הארצים) · דיא קיין (תורה) אונ' קיין (מעשים טובים) אן זיך האבן אונ' איט (עברות) בפלעקט זיין : וכמו אונ' אלט וויא אין (אתרוג) אייט (ריח אונ' טעם) · וואס אייט אך אונטר דיזן פאלק (בעליאמונות) איט גליבטי ווישנאפט פון דער (תורה) · אונ' אלטוויא אן דעם (לולב) אייט (טעם אונ' קיין ריח) · אלזוא אייט אך אונטר דיזן פאלק (בעלי אמונות) אהני (ריח תורה) · אונ' אלט וויא אן (הדס איין געשמאק אונ' ביטרר טעם) · אלזוא אייט אך אונטר זיא די לערנן אונ' דאך ביזן (טעם אין איהרי מעשים) הבן אונ' אלט וויא די (ערבה האט קיין טעם אונ' ריח) אלזוא אייט אך אונטר זיא דיא הארט נאקיגט · אונ' פרדואפפט זיין רז גר קיין (ריח) אן זיא אייט פון (תורה אונ' מעשים טובים) : וכמו אונ' אלט וויא דער (לולב) וועלכר (פירות) טראגט · בדעקט איבר דער (ערבה) וועלכי קיין (פירות) טראגט · אלזוא דעקן אך דיא גוטי אויף דיא ביזי · אונ' אלט וויא איינס איט דעם אנדרן גבונדן · אלזוא העגגן דיזי אן דיא אנדרן · דיזי צו ציהן דיא אנדרי · אונ' (אלפר) צו זיין דיזי אויף דיא אנדרי · צו ערהאלטן דיא (רשעים) אלט וויא דיא (צדיקים) צו אאכן ליבליבה גאנג צו גאט דער אלט בשאפן האט : למלל צו רידן · צו פרייזן · צו בקריהגן · צו פפייפן · צו רעכט פערטיגן צו טטערקן · צו פר ריכטן · צו אאכן פרעזאנטן · אויז צו קלויבן · צו זינגן בשטערקן · צו ציהרן · צו איבר ווינדן · צו שפרעכן · צו ליבן · צו לויב זינגן · צו ביטין · צו זינגן איט (תפלה) שארף צו שפרעכן ·
צו

בערבה לחשוב באחות מקנאה : בהדר להמשיל
מפליא עגולה · בכפות להמשיל אגן סגלה · בעבות
להמשיל שורת דגולה · בערבה להמשיל מחוקקי
מגלה : בהדר לכפר סרעפי לב · בכפות לכפר
שורה מול לב · בעבות לכפר סקור עין ולב · בערבה
לכפר נבול פה עם לב : בהדר לכנות שלמים
תמימים · בכפות לכנות בעלי מעשים נעימים ·
בעבות לכנות ישרים במצות חתומים · בערבה
לכנות בשמצה כתומים : וכמו בעץ הדר ריח וטעם
כן בעם זו בעלי מצות וידע נועם : וכמו בכף תומר
טעם ולא ריח · כן בעם זו בעלי מצות בלא דת ריח :
וכמו בעבות ריח וטעם מר · כן בנימו הוגי דת וחכם
מר : וכמו ערבה בלא טעם וריח · כן בינימו עקשים
אטומים מלהריח : וכמו עץ פרי עלי סרק מחפים ·
כן ישרים עלי רשעים מחופפים : וכמו הם אגודים
אלה

בדבריהם בדברי חכמה : בכפות
להמשיל אגן סגלה · סנהדרין שהוא
כאגן הסהר שנאמר בשיר השירי'
ז' שררך אגן הסהר אל יחסר
המזג אלו תלמידים חכמים
שמזינין תורה לישראל : בעבות
להמשיל שורת דגולה · אלו
תלמידי' חכמי' שמדגלים ומקבצי'
ליושב ג' שורות לפני סנהדרין :
בערבה להמשיל מחוקקי מגלה
אלו שני סופרי' דיינים שהיו עומדין
לפני הסנהדרין : סרעפי לב
באתרוג שדומה ללב לכפר על
הרהורים שבלב : סרעפים לשון
מחשבה : בכפות לכפר שורה
מול לב כף תומר דומה לשדרה
של אדם : בעבות לכפר סקור
עין ולב ובוא הדס שדומה לעין
ויכפר על ראיות עין : סיקור
ל' ראייה והבטה : בערבה לכפר
נבול פה עם לב ערבה זו דומה
לפה תבוא ערבה שדומה לפה
ותכפר על נבול פה היוצא מן
הלב : בהדר לכנות שלימים
כשם שאתרוג טעם וריח כך יש
בישראל שלימים במעשים טובים
ותמימים בתורה : לכנות כמו
לקרוא לישראל : בכפות לכנות
וכו' · כשם שיש בלולב טעם בלא
ריח כך יש בישראל בעלי מעשים
בלי תורה : בעבות לכנות וכו'
כשם שיש בהדס ריח ולא טעם כך
יש בישראל בעלי תורה ואין בהם
מעשים : בערבה לא טעם ולא
ריח כך יש בישראל שאין בהם לא
תורה ולא מעשים טובים : וידע
נועם דעת של תורה הנעימה
והמתוקה מכל מתיקות : בלא דת
וריח בלי תורה : הוגי דת וחכם
מר לומדי תורה ואין בהם מעשי'
טובים אלא מעשים רעים :
עקשים אטומים מלהריח שאין
רוח הבריות נוחה מהם : סרק ל'
ריק שאינו עושה פרי : מחפים
מכפים : כן ישרים עלי רשעים מחופפים : צדיקים ישרים מחופפים ומגינים בזכותם על רשעים : למשוך להיות חופפים של רשעי' מסובים בצל כצדיקים :
לעשות אלה כאלה לעשות רשעים כצדיקים שיהיו מנעימים זמירות הללו להקב"ה : לכלל כמו לעט' להקב"ה בעטרה בתפלה : להולל לשורר בנעימות
קול כחלילים : לאשר לחזק : להכשר להתשר לתקן תשורה ותפלה לפני הקב"ה : להכשר לשון מכשירי אוכל נפש · לברר לשורר לברו' שירה שראויה
לפני הקב"ה : לאדר להדר בהידור שמהדרי' אותו הבריות : לנבר לדבר גבורתו של הקב"ה : להאמר לומר לשבח ולזמר לפניו : לחנן רנן מן
שמות התפלה : לשנן ל' ושננתם : קלס לשון שבח : עלס לשון שמחה כמו כנף רננים נעלסה איוב ל"ט : לנצח לפצח לנגן כמו לשבח בנגינות
לפניו :

דענקן דעם (זכות יוסף הצדיק) ווען ער האט זייני ברידר גשטארבן אונ' בייא זיינר פר קויפונג צום עבד איין גטרואפפן
זיין גזייגט : בהדר לחשוב איט דעם געהערטן אתרוג צו דענקן דיא איט זקנה געהערטי אוטר שרה · ווערכי אין איהרי
עלטרן איט יוגנד גבלויהט : בכפות איט דעם לולב פון טייטל בוים ווערכר האט גוטי פירות אונ' אויך דערנר · צו דענקן
רבקה ווערכי האט געהאט יעקב אונ' עשו אונ' זיא וואהר געגליכן צור רויזי דיא אונטר דערנר וואקסט · אונטר בתואל אונ'
לבן אונ' דאך ניקס פון איהרי בייזי אינטשים געלערנט : בעבות איט דעם פיל געבלעטירטן הדס צו דענקן לאה דיא אוטר פון
דינה אונ' דיא אייטשטי שבטים גהאט : בערבה איט דער (ערבה) צו דענקן דיא (רחל) ווערכי אויך איני דירדי אום
טרעכטיגירן וואהר אונ' גשטארבן פאר איהרי שוועסטר : בהדר להמשיל איט דעם געהערטן (אתרוג) צו פר גלייכן
דיא וואונדרליכי אין האלבר רונדונג געזעסינה (סנהדרין) דיא געהערט וואהרן איט (זקנה) : בכפות איט דעם (לולב)
ווערכר הייסט (כפות) אונ' בדייטיט אויף איין גבוקט צו פר גלייכן דיא (תלמידים חכמים) ווערכי זיך איינר פאר דעם
אנדרן (אכניע) זיין פון איהם צו לערנן (תורה) : בעבות איט דעם (הדס) ווערכר אזי אחז דרייא בלעטר אין איינה רייא
האט · צו פר גלייכן דיא געהערטי דרייא (שורות) (תלמידי חכמים) · דיא פאר דיא (סנהדרין) געזעסן זיין : בערבה איט די
(ערבה) ווערכי קיין (טעם) אונ' קיין (ריח) האט צו פר גלייכן דיא טרייבירש פון דיא (סנהדרין) דיא (פסק דין) טרייבן ·
אונ' ברויכן קיין (טעם) דר בייא צו געבן : בהדר לכפר איט דעם (אתרוג) ווערכר מיט אלש וויא איין הערץ] דר איט
אכפר

וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וּמוֹשִׁיעַ:
אֶקְחָה בְּרִאשׁוֹן · לְאַחֲרוֹן וְרִאשׁוֹן: בִּפְרִי עֵץ הָדָר · לְבַקּוֹדֶשׁ נֶאְדָּר: בְּכַפּוֹת תְּמָרִים · לְצַדִּיק כַּתָּמָר: עַנְפֵי הֲדַסִּים · לְצָגבֵין הַהֲדַסִּים: טַרְפֵּי עֲרָבוֹת · לְרוֹכֵב בָּעֲרָבוֹת: בָּמוֹ לְהַלֵּל · זֶמֶר וְהַלֵּל · בַּיּוֹם וְלֹא בְּלֵיל · לְאֵין לְפָנָיו לֵיל: בְּלוּלָב אֶחָד · וְאֶתְרוֹג אֶחָד · לַיְיָ אֶחָד · וּשְׁמוֹ אֶחָד: בַּעֲרָבוֹת שְׁתַּיִם · כְּאִמָּהוֹת שְׁתַּיִם · וְכִמְעוֹפְפוֹת שְׁתַּיִם: בַּעֲבוֹת שְׁלֹשָׁה · כְּאָבוֹת שְׁלֹשָׁה · כְּמַקְדִּישֵׁי שְׁלֹשָׁה: בַּאֲגֻדּוֹת אַרְבַּע · כִּגְבָעוֹת אַרְבַּע · כְּחַיּוֹת אַרְבַּע · וּכְנָפַיִם אַרְבַּע: בִּשְׂמָחוֹת שׂוֹבַע · כִּימֵי שֶׁבַע: בַּחֲגִיגַת שְׁמוֹנָה · כְּמִילַת שְׁמוֹנָה · בְּהָדָר לְהַזְכִּיר הַדּוּר זִקְנָהּ · בְּכַפּוֹת לְהַזְכִּיר לְמֹחִים נִקְנָה · בַּעֲבוֹת לְהַזְכִּיר תָּם הַיִּי עַד קְנָה · בַּעֲרָבָה לְהַזְכִּיר אָח לְעֶבֶד הוּקְנָה: בְּהָדָר לְהָשׁוּב בְּלוֹיַת עֶדְנָה · בְּכַפּוֹת לְהָשׁוּב מְשׁוּלַּת שׁוֹשַׁנָּה · בַּעֲבוֹת לְהָשׁוּב יְחוּמַת דִּינָה ·
בערבה

סוכה חגיגה ושמחה: כימי שבע כן ז' ימי החג דכתיב בויקרא כ"ג בסכת תשבו שבעת ימים: בחגיגת שמונה דכתיב בדברי' ט"ז שבעת ימי תחג ביום השמיני עצרת במדבר כ"ט ומביאין בו קרבן בפני עצמו כנגד מילה שנקבע לשמונה וזהו כמילת שמונה: בהדר להזכיר לכך לוקחין פרי עץ הדר להזכיר זכות אברהם שהדרו הקב"ה בזקני' שעד אברהם לא היתה זקנה: בכפות להזכיר בלולב שנקרא כפות תמרים: למחים נקנה להזכיר זכותו של יצחק שנרצה להקב"ה כעולת מחי' פי' כקרבן שמן: בעבות להזכיר תם היו עד קנה · שלש' בדי הדס להזכיר זכות של יעקב שהיה יושב אוהלים ללמוד תורה ולקנות בה חיי עד חיי עוה"בא: בערבה להזכיר את לעבד הוקנה זה יוסף: בהדר לחשוב בלוית עדנה · עכשיו מתחיל דרשה אחרת לכך לוקחין אתרוג שהוא הדר כנגד שרה שהדרה הקב"ה בזקנה דכתיב ברא"שית וא"א ואברה' ושרה זקנים באים בימי' ונקראת בלוית עדנה על שם הפסוק דכתיב שם אחרי בלתי היתה לי עדנה: בכפות לחשוב מסולת שושנה * לכך לוקחין כפות תמרים לחשוב זכותה של רבקה כמשלה לשושנה דאמרי' בבראשית רבה כשושנה בין החוחים זה רבקה שגדלה בין שני רשעים בין בתואל ולבן ולא למדה ממעשיהן: בעבות לחשוב יחומת דינה זו לאה שיחמה וילדה את דינה: בערבה לחשוב באחות מקנא זו רחל שנא' שם ל' ותקנא רחל באחתה: בהדר להמשיל מבליא עגולה · גם עכשיו מתחיל דרשה אחרת אלו סנהדרין היושבים כחצי גורן עגולה ומופלאים היו בדבריהם

ובכן אונ' אזוא צו דיר זאז אויך גיאן דיא (קדושה) · דען דוא ביזט דער הייליגר פון ישראל אונ' העלפר: אקחה איך וויל נעמן דיא פיר (מינים) ריין ערשטין טאג צו גאט דער ערשטי · אונ' לעצטי: בפרי דיא פרוכט פון דעם גיצירטן בוים אתרוג · צו גאט דר איט הייליגקייט גשטערקט: בכפות איט דעם (לולב) טייטל בוים בלעטר · צו גאט דער גירעכט איזט אלז וויא איין בליהנדר טייטל בוים · איט דיא צווייגי פון הדסים · צו גאט דער גיסטאנדן צווישן דיא הדסים איט בלעטר פון (ערבות): צו גאט דער דא רייטיט אין היאל ערבות · באו · איט איהנין צו פרייזין · בייא טאג צו טואן דייזי אצוה איט לולב) אבר ניט בייא נאכט · פר גאט בייא וועלכם ניט איזט נאכט: בלולב איט איינם לולב · אונ' איין אייניגן אתרוג צום אייניגן גאט אונ' דעם זיין נאאין איזט אייניג: בערבות איט צוייא (ערבות) · אלז וויא דיא צווייא איטר (רחל אונ' לאה) · אונ' דיא צווייא פליגל פון דיא (אלאכים) וואו איט זיא זגין (שירה): בעבות איט דרייא הדסים אלז וויא דיא דרייא (אבות אברהם יצחק אונ' יעקב) אונ' אלז וויא דיא (אלאכים) זגן דרייא אאהל (קדושה): באגודות איט דעם בונד צו זאאן געבונג דייזי פיר (מינים) · אלז וויא די פיר איטר (שרה רבקה רחל אונ' לאה) אונ' די פיר (חיות הקודש) אונ' איהר פיר פליגל: בשמחות איט גינעטיגטי (שמחה פון: בן אצות) אלז דייזי פיר (מינים סוכה קרבן חגיגה) (שמחת יום טוב) · אלז וויא דיא זיבן טאג (סוכות): בחגיגת איט (קרבנות) אכט טאג איט (שאיני עצרת) · אלז וויא דער (ברית אילה) צו אכט טאג: בהדר איט דעם גיציהרטן (אתרוג · צו אאכן דענקן אברהם אבינו) דער גיציהרט וואר איט עלטר: בכפות איט דעם אלז וויא גבונדינה בלעטר לולב צ אאכן דענקן יצחק וועלכר צום גוטן (קרבן) גבונדן אונ' ערקויפט ווערדן: בעבות איט דעם וואהל אונ' איט פליג בלעטרטן (הדס) צו אאכן דענקן (יעקב אבינו וועלכר וואהל בדעקט וואהר איט פיל קינדר: בערבה איט דיא (ערבה) וועלכי איהר בלעטר עהר אלז דיא אנדרי איין דירדרין: צו אאכן דענקן

קְצוּבוֹת בַּדֵּי שְׁתַּיִם · כְּמוֹ עֲפִיפוּת שְׁתַּיִם · וּמוּצָעוֹת בִּנְתַּיִם: יְעוּרוֹת בְּאִבֵּי הַנַּחַל · לְהַעֲרִיב בָּם מַחַל · לַיַּעֲרִיר תּוֹמֵי גַחַל: לְכָל עֵץ תֵּיעַב · וּבְאַרְבַּעַת אֱלֵהֶתָאַב · לְהַלְלוֹ בָּם כְּאָב: יַחַד בָּמוֹ לְהַלֵּל · שִׁבְעָה כְּבֵית הִלֵּל · בְּיוֹם וְלֹא בְלֵיל: חזן רוֹנְנִים מֵלִיץ בַּעֲדֵינוּ · לְהַחִישׁ נָא לְסַעֲדֵנוּ · עַתָּה לִקְרִיַּת מוֹעֲדֵינוּ:

בפולין אומרים אל נא אל היתה

אֵל נָא לְעוֹלָם תּוּעֲרָץ · וּלְעוֹלָם תּוּקְדָּשׁ · וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים · תִּמְלוֹךְ וְתִתְנַשֵּׂא · הָאֵל מֶלֶךְ נוֹרָא מָרוֹם וְקָדוֹשׁ · כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים · מַלְכוּתוֹ נֶצַח נוֹרְאוֹתָיו שִׂיחוּ · סַפְּרוּ עֻזּוֹ פָּאֲרוּהוּ צְבָאָיו קַדְּשׁוּהוּ רוֹמְמוּהוּ · רוֹן שִׁיר וָשֶׁבַח תּוֹקֶף תְּהִלּוֹת תִּפְאַרְתּוֹ:

אָז הָיְתָה חֲנִיַּת סֻכּוֹ · בְּתַלְתַּלֵּי תוֹקֶף · בְּשִׁנְאַנֵּי שֶׁקֶט בְּרֶכֶב רִבּוֹתַיִם · בִּקְדוֹשֵׁי קֶדֶם · בְּסַפִּיר וְסֻכּוֹת: וְחָן בְּשָׁלֵם סֻכּוֹ · בִּצְנוּעֵי צֶדֶק · בִּפְאֵר פָּרֹכֶת · בַּעֲבוֹדַת עֶרֶךְ · בְּסֶכֶת סְגֻלָּה · וְהִיא סֻכָּתוֹ: אָז הָיְתָה חֲנִיַּת סֻכּוֹ · בְּנוֹצְצֵי נוֹגַהּ · בְּמַלְאֲכֵי מָרוֹם · בְּלַהַט לוֹהֲטִים · בְּכַנְפֵי כְּרֻבִים בְּסַפִּיר וְסֻכּוֹת: וְחָן בְּשָׁלֵם סֻכּוֹ · בִּידִידוּת יַעַר · בְּטִירַת טָהֳרָה · בְּחֶפַּת חֶדְוָה · בְּזֵר זְמִירַת זְבוּל · וְהִיא סֻכָּתוֹ: אָז הָיְתָה חֲנִיַּת סֻכּוֹ · בְּוַעֲדֵי וָעֵד · בְּהוֹנֵי הֲמוּלָה · בִּדְמוּמֵי דַקָּה · בְּדוֹהֲרֵי דוֹלְקִים · בְּסַפִּיר וְסֻכּוֹת: וְחָן בְּשָׁלֵם סֻכּוֹ · בִּגְלוּמֵי גַיְא · בְּבֵית בְּחִירָתוֹ · בְּאֹהֶל אִוּוּיוֹ · בְּאֶדֶר אַפַּדְנוֹ: וְהִיא סֻכָּתוֹ:

ובכן

כדין הכן לאב · וכספר יסן כו׳ כאשר הכן ירוכה רלסין ולא הבה ס׳ אלסיך דברים כ״ג: שבעה דכתיב ויקרא כ״ג ושמחתם לפני ה׳ אלהיכם ז׳ ימים · כבית הלל מפרש בספר יסן דקסברי ב״ש שמנענעין אף בהלליה כא יקאמר דהלכה כב״ה דוקא באנא ה׳ הושיעה נא מנענעים ולא בהלליה כא · וכסי׳ אחר גרים בבית הלל בפתח מפרש בם להלל להקב״ה ז׳ ימי׳ בבית הכנסת שהו׳ בית הלול כל הקב״ה: ביום ולא בליל דכת׳ ב׳ ספ ולקחתם לכם ביום הראשון: רוננים וכו׳ אכו המתפללים שהוא אלו ד׳ מינים מליצים בעדינו: לקרית מועדינו זה ירושלים ופסוק הוא בישעי׳ ל״ג חזה ציון קרית מועדינו: אקחה בראשון בחמשה עשר עשר בחדש שהוא ראשון לחשבון עונות שביום כפור נמחל הכל: לבקודש נאדר להקב״ה: בכפות תמר כלולב: לצדיק כתמר לשבח להקב״ה שהוא צדיק כתמר · לצג בין ההדסים זה הקב״ה · בערבות שתים שסוני בלקיחת שני בדי ערבה · כאמהות שתים כרחל ולאה · ובמעופפות שתים כנגד כרובים שנאמר בישעיה ו׳ ובשתים יעופף: בעבות שלשה דהלשה בדי הדס מן הפורים · כמקדישי שלשה כמלאכים שאומרים ק׳ ק׳ ק׳ · באגודת ארבע אלו ארבע מינים שבלולב · כנבעות ארבע כנגד ארבע אמהות שרה רבקה רחל ולאה · בחיות ארבע שנאמר ביחזקאל א׳ ואראה וגו׳ ארבע חיות וגו׳ שהם סובבים הכסא · וכנפים ארבע ים להן לחיות ארבע כנפים לא׳ שם וארבע כנפים לאחת · בשמחות שובע דכתיב בתהלים ט״ז שבע שמחות את פניך אל תקרי שבע אלא שבע אלו שבע מצות שבהן ארבע מינין הללו

סכה

דיא חכמים דיא סטארקי שטענדן דער ערדי · צו גאט דעם זיינה גשפרעך איט דעם גואן זיין גזיטט: בענפי איט לוייגן פון הדס דיא גרינלט זיין געגין דיא דרייא אבות · אין וואלכם זכות האפי איך צו בינדן אין (בית המקדש) קרבן חגיגה: יושר איט דער ריכטיגי טוגהייט פון דיא ערבות מאמאכט צו אצוהרן: גאט דער דא רייטיט אין דיא הימלן ערבות · עס זיינד אן גיזעלט צו נעאן צוויא שטענגלי כר (ערבות) · געגן דיא צוויא פליגל פון דיא (מלאכים) איט וועלכי זיא פליגן אונ׳ זאגן שירה · אונ׳ אלס וויא דיא ערבה צווישן דעם לולב אונ׳ הדס דיא איטלשטי פון איהרי זעקט פליגל זיינד: יערות זיא וואקסין אן באך פרוכטן · דר דורך צו פרייסן דיא פרלייאונג · צור אב קיהלונג פר דיא ווילדי (רשעים) וועלכי זאלן איט דיא קוהלן פון גיהנם ווערדן פרברענט: לכל אלי בויאר המט גאט פר אום ווירד גט · אונ׳ אן דיזי פיר גוטטיט · איהם איט וועלכי צו פרייזן נאך זיינם ווילן · אלס וויא איין קינד זיינם פאטר: יחד איט דיזי אלי צו לובן · זיבן טאג אין דיא סוכ · אלס וויא (בית הלל) זאגן · ביית טאג צו זאגן · (הלל) אבר ניט בייא נאכט: רוננים זיא זינגן ווען אונזרר פאר טפרוך · צו איילן אונז צו העלפן · איצונדר צו קוון נאך (ירושלים) דיא שטאט וועלכר איר (עולי רגל) זיין אן אונזרי (יאים טובים): אל דוא גאט צו איביג בישטו גשטערקט אונ׳ געהייליגט אונ׳ צו איביגקייט בישטו קיניגן אונ׳ ערהויבן: האל דער גאט פורכטזאמר קיניג ערהויבן: האל דער גאט פורכטזאמר קיניג ערהויבנר אונ׳ הייליגרי דען דוא בישט קיניג איבר אלי קיניגן · זיין קיניגרייך איזט איביגליך · זיין פורכטזאקייט זאלט איר רידן · ערצעהלט זיין אלאמכט · בטיהגט איהם זייני הערשאהרן · הייליגט אונ׳ ערהיבט אים · לוב זינגט גזאנג אונ׳ רוהם דיא שטארקי לובונג זיינר פראכט:

ובכן

חזן וקהל

בְּסֻכַּת חַי וְקַיָּם נוֹרָא וּמָרוֹם וְקָדוֹשׁ

חזן וקהל אָנוּבַב בְּפֶה וְלָשׁוֹן · הַלֵּל בְּיוֹם רִאשׁוֹן · לְהַעֲרִיץ לְאֵל אַחֲרוֹן וְרִאשׁוֹן · קָדוֹשׁ :

חזן וקהל שַׂגִּיא כֹחַ לֹא נִמְצֵאתָ · לְהַצְדִּיק עַם זוּ כְּחָפַצְתָּ · בְּכֵן בְּאֵלֶּה נִרְצֵיתָ · קָדוֹשׁ :

סם המחבר חתום כראשי החרוזות אלעזר ברבי קליר

אֶקְחָה פְּרִי עֵץ הָדָר · בְּכָל שָׁנָה בְּתִדָּר · מְקוֹם שֶׁהוּא מוּתְדָּר : לְהַלֵּל בּוֹ בְּהָדָר · לְעֹטֶה הוֹד וְהָדָר · עֲלֵי שִׁבְעָה דָר : עָזוּז בְּקוֹדֶשׁ נֶאְדָּר · וּמִכָּל יְצִיר מְאֻדָּר · וְחָפֵץ זוּ לְהַדָּר : זִימֵּן תּוֹמֶר כַּף · אֶקְחָה הַיּוֹם בְּכַף · כַּם לְצוּר אֹכֶף : רָחַצְתִּי בְּנִקָּיוֹן כַּפּוֹת · עָמוּס כָּמוֹ כַּפּוֹת · אַף וָאֶנֶף לִכְפּוֹת : בְּלוּלָב שׁוֹד הֲמַסִּים · אֵיךְ אֶפְרוֹט מַעֲשִׂים · פְּנֵי מַקְדִּיחַ הַמַּסִּים : יוֹפִי שְׁלוֹשׁ הֲדַסִּים · בְּחוֹר טַעַם אֲשִׁישִׁים : לְצָג בֵּין הַהֲדַסִּים : רְעוּלִים וְגַם מְתוּקִים · אֲשֻׁוָּה כְּחוֹק מְצוּקִים · לְחִכּוֹ מַמְתַּקִּים : בְּעַנְפֵי עֵץ עָבוֹת · שְׁעוּרִים לְבֵית אָבוֹת · אֶאֱסוֹר חַג בַּעֲבוֹתוֹת : יוֹשֶׁר פְּאֵר עַרְבוֹת · בָּמוֹ עוֹז לְהַרְבּוֹת · לְרוֹכֵב בָּעֲרָבוֹת קְצוּבוֹת

בלולב שוד המסים בלולב שהוא נזול והמום : איך אפרוש מעשים איך אפרוש מעשי זכיותי פני מקדיח המסים הקב"ה : מקדיח לשון שריפה : יופי שלוש הדסים שלשה בדי הדס בלי שום מום וחסרון : בחור טעם אשים בחור טעם של חכמים אש"פ אינ' דרך גדילת' : לצג בין ההדסים לשם הקב"ה שכ' כי (בזכריה א') והוא עומד בין ההדסים אשר במצולה : רעולים וגם מתוקים באלו ארבע מינים ש מרורי' יש בהם מתוקים : אשוה כחוק מצוקי' שלולב אעשה כדת כמאמ' חכמים שנקראים מצוקי ארץ ל' חוזק : לחכו ממתקים זה הקב"ה שחיך של מתוק כמאמר חכמי' ז"ל ושחוך מתוק מזה וכו' : עץ עבות זו הדס : שעורי' לבית אבות שיעורו ג' בדים כנגד ג' א' אאסור חג בעבות ובזכ' ש אוכה לאחוז קרבן חגיגה בחבלים קלועים כמו גדולים והוא ל"ם אסרו חג בעבותים עד קרנות קיי"א : קצובות בדי שתים קבלה ושיעו' של בדי ערבה שתים : כמו עפיפות שתים כמו שרפי הקודש שכ' בהם בישעיה ו' ובשתי' יעופף : ומוצעות בנתים זה שכתב שמעוכבות בהם דהמבע ובנתים יהן ג"כ שהם שלולב ושלשה בדי הדס ושני בדי הערבה : יעורות באבי נחל גדולי' כמו ערות על יאור ושעיה י"ט : אבי לשון לחלוחית · להעריב להמתיק : בם מחל ואקבל מחילה : ליערי רתומי נחל להרבות מחילה לרם עים הניתנים לנינסם ליזרק בנחלים ; וי"מ להיות מחילה על לשון הרע שכ' בתהלים ק"כ מה יתן לך ומה יוסף לך לשון רמיה חצי גבור שנונים עם גחלי רתמי' לכל עץ תיעב לשון ה' וענס : תאב חמד : להלל ובם באב כדין

נו פראייד (נ אמבן) אונטרשטי סוכה קיגן דין איברשטן זיינה וואזן קיגן וואזן · רואונג קיגן רואונג · אן ברייטונג קיגן אן ברייטונג וואהנונג קיגן וואהנונג אום רינג קיגן אום רינג רייטונג קיגן רייטונג שטואנ קיגן שטואן :

בסכת אין דער סוכה פון גאט דער לעבעדיגי פורכטזאמי ערהויבן אוני הייליגר :

אנובב איך וויל רידן מיט מויל אוני צונג (הלל) אן דיזן ערשטן טאג סוכות דר מיט צו לובן גאט דען ערשטן אוני לעצטן · קדוש

שגיא דוא ביזט זעהר גרוס פון (כח) ווען אבר ניט מיזט צו ערדייכן · וויא דוא אבר פר לנגט האסט דיזז פאלק דורך קרבנות גרעכט צו אמכן האסטו אן דיזי בהמות אזו מקם · טאן · ניקיזלי · אוני דער גלייכן וועלכם איר זייכט האבן קענין · בווילגט קדוש :

אקחה איך וויל נעאן דיא פרי (אתרוג) פון דעם גזיהרטן בוים אלי יאהר בשטענדיג · אין דיא טאג וואו גאט שטעט מיט : להלל דר מיט צו לובן מיט שונהייט · צו גאט דער אום ואונגרן מיט פראכט אוני שונהייט אוני אויך זיבן היאלן וואוהנט : עזוז ער מיזט מאכטיג אין הייליגקייט גשטערקט · איבר אלי בשעפנוס אוני האט בגערט דיזז פאלק ישראל צו בשיהנן : זימן ער האט אן ברייטיט דעם לולב דעם טייטל בוים בלעטר צו נעאן דיזוס וויל איך הייטי מיט איינה הענדן נעאן אוני דראויט איך צו דעם בשעפר אונטר טעניגן : רחצתי איך הבי איר גוועשן זויברי הענדן דראויט צו טראגן דעם לולב פר איין געלט גקויפט דראויט רוגי אוני לארן פון גאט צו אונטר דרוקן : בלולב דען מיט איין לולב דער גרויבט אוני גיגזלת מיזט וויא וואל איך מיט זולכם איינה זכיות קענן ציהאן · פר גאט דער פר ברענט אלי צו גיאינדרי דיגגן : יופי דיא שונהייט פון דיא דרייא שטענגלייכר הדס · מיט דער פראכט נאך איהרן טעם וויל איך זיא נעאן צו גאט דער גשטאנדן צווישן דיא הדסים : רעלים דיזי פיר אינים וועלכי צום טייל זים · אוני ביטר וויל איך ט אן אלז וויא דיא געזעץ פון דיא

סֻכּוֹתָה · בְּלוּד צְקוּנָם הִסְכִּיתָה · בְּנֶשֶׁק לְרֹאשָׁם
סֻכּוֹתָה · וּמֵאֶנֶף לַהֲקָם חֲשֵׁכָתָה : שִׁבְעָה עֲנָנֵי מְשִׁי
סִכְּכָתָם · בְּעֲנִינַת פָּרֵס סִבְּבָתָם · תָּעוּ כְּחֵדֶק
מִמְּסוּכָתָם · וּבְכֵן רִשְׁפָּה סְכָתָם : תּוֹלְדוֹת כְּנַעַן
תְּאַבִּיד · גְּבִיר לְבִלְתִּי לְהַעֲבִיד · חזן תְּאַפְּדֵנוּ כְּאָז
רְבִיד · בְּקוֹמְמָךְ סֻכַּת דָּוִד :

יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :
וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל נָא :

כפולין א"א זה ומתחילין אנובב בכה ולמין

עַד לֹא מְצוּקֵי רֶגֶב שְׁתִיַּת סֻכּוֹ · וְטֶרֶם מְתִיחַת
אֲהִילַת סִכּוּכוֹ · מֵאָז וְעַד עַתָּה שָׁלֵם בְּסֻכּוֹ ·
מַאֲוֶה מִקְוֵה מָתַי סִכּוּכוֹ · וּכְשֵׁת מָרוֹם סִתְרוֹ סְבִיבָיו
סִכּוּכוֹ · כֵּן צָו לְצִיר יְדִידָיו בְּתַחַת מָסָךְ לְסוּכְּכוֹ · בּוֹ
לְהַתְמִיד מִנְחָתוֹ וְנִסְכּוֹ · כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ פָּץ
בְּלִי לְהַסְכּוֹ · סֻכּוֹ מוּל סֻכּוֹ · עֲנָנוֹ מוּל עֲנָנוֹ · שִׁכְנוֹ
מוּל שִׁכְנוֹ · מְכוֹנוֹ מוּל מְכוֹנוֹ : מְעוֹנוֹ מוּל מְעוֹנוֹ ·
מְסִבּוֹ מוּל מְסִבּוֹ · רְכוּבוֹ מוּל רְכוּבוֹ · כִּסְאוֹ מוּל
כִּסְאוֹ :

בסכת

אותם : ומאנף להקם חשכתה מחרין אף קשים חשכה ומכעת אותם : אנף ל' וזו' שתאנף בו דברים ד' : להקם מאותיות תפוכות : כמו קשים : שבע ענני סככתם ז' עננו כבוד שהקיפו' כמו שנ' ביחזקאל ע"ז ואכסך משי · די"א על פס לא ימים עמוד הענן שמות י"ג : בענינת פרס סבבתם כענן הפרוש סככת לישראל ל"ס פרש ענן למסך תהלים ק"ה : תעו כחדק ממסוכתם לפי שעה תעו אחר העגל כקוצים : חדק קוצים ממסוכתם · גדר של קוצים : ובכן רשפה סכתם נשרף בית המקדש שלהם : גביר לבלתי להעביד בית יעקב שנ' כי בראשית כ"ו הוי גביר לאחיך : תאפדנו כאז רביד כלומר תחזיר עדיו וכתרו כמו במתן תורה : בקוממך סוכת דוד בתמקים בית המקדש ותיקנו סכת דוד ·

אנובב אדבר : להעריץ לשמו': שניא כח לא נמצאת ברכתו' באור' ל"ז שדי לא מצאנוהו שגיא כח : להצדיק עם זו כחפצת בשרכה להצדיק לישראל שנקרא עם זו : באלה נרצת באולי ארבע מינין ברכת לישראל : אקחה בתדר כתדיר : מקום שהוא מותרר בבית השבעת שהשכינה שם בתדירות · וי"מ מותדר לשון דירה : להלל בו בהדר באתרוג שה"א פרי עץ הדר : לעט לשקב"ה שהוא מעוטף : עלי שב"ה דר על ז' רקיע' דירתו : וחפץ זו להדר חפץ הקב"ה לייפות ולשבח ישראל שנקראים עם זו · זים : תואר כף הקב"ה שם ן לזכות ישראל : בם לצור אבה באולו המינים אבוא לכוף קדקדי : רחצתי בנקיון כפות בנקיות ידים ולא בגזל : עמום ל' טעינה : אף ואנף לכפות לרחות האף והאנף בלולב

:
מוני' פון נאהרן פר נואן · איט וואפנונג פון וואלקן אלז וויא טילדר האטטו איבר איהרן הויבט אין דער אדבר גדעקט · אוני' פון וואלקן האטטו זיא בדעקט · אוני' האטטו איהר קהל פר איטן : שבעה איט זיבן חב וועקסוינדי אוני' אלז וויא זיידן קלאהרי וואלקן האטטו זיא בדעקט · אוני' איט אויז ספרייטונג פון וואלקן האטטו זיא אום רינגליט · זיא האבן איהרי וועג דורך דעם אעטה עגל פר אירט אלז וויא פר וואורני דערנר · אוני' זיין גטריטן אויז איהרי טראנקן אוני' פר לויאונג · אלזוא איזט פון איהני ווארדן פר ברענט איהר דעק פון ענני הכבוד · אוני' דז (בית האקדש) : תולדות דיא תולדות פון היידינישן כנען זאלשטו אמכן פר ליהרן אוני' דעם לום הערן גאמכט יעקב ניאר לו אמכן דיהנשטבר · דוא זאלשט אונז ליהרן אלז וויא דמאהל ביים (אתן תורה) ווען דוא ווערשט אויף ריכטן לין דיא היטי פון דוד :

ימלוך ער זאלי קיניגן גאט לו איביג דיין הער ליון לו אלי דורות הללויה :

ואתה אוני' דוא הייליגר בזילר דיא לויב פון ישראל איר ביטן דיך גאט :

עד עהר נאך אוני' עהר נאך בשאפן ווארדן דיא ערד טראן דער גרונד סטיין זיינר היטי דיזר וועלט · אוני' עהר נאך אויז גלוגן ווארדן זיין דיא היאליסי גלעלטר זיינה בדעקונג פון דמאהל אן ביז איצונדר לו זיין אין ירושלים אין זיינר סוכה דז (בית האקדש) יהאט ער גילוסטט אוני' גהאפט ווען איינסט אאהל ווירט זיין זיינה בדעקונג פון דיזם אקדש · אוני' אלז וויא ער אין היאל האט זיינה פר בארגינהייט גאמכט איט אום הערינדי בדעקונג · אלזוא האט ער גבאטן לודעם שלית (אשה רבינו) דז זיינה גליבטי ישראל איהם אונטן אויף דיזר וועלט איט איינה דעק פאר דעם קדשי קדשים אין אשכן לו בדעקן · אין וועלביגן אשכן טטעלן לו ברענגן זיינה אנחה אוני' גיסונג · דען אלז אויף היאל, אוני' ערד האט ער גשפראכן איהם ניט

צו

בך אגילה ואשמחה · ברנה ושמחה · חזן באם הבנים שמחה · גוננו בפרות צמחה : ברוך אתה יי מגן אברהם :

אתה גבור לעולם אדני מחיה מתים אתה רב להושיע : מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו לישני עפר מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה ונאמן אתה להחיות מתים:

מאלמי מגדים ארבעה · משמרי סכה שבעה · נוסכי נזל שבעה · נהלם נעימות שבעה: שיחים בדרך מטעתם · סוללים סכות שועתם · עלי קרים נטיעתם · עלות במו מטביעתם: פאודים לשם יום · פארבם לאיום · חזן צווי קיחתם בזה היום · צחצוח בזה ראשון יום :

בך אגילה ואשמחה · בגילה ובשמחה · חזן באם הבנים שמחה · טלולים בתחיה אשר צמחה ברוך אתה יי מחיה המתים :

קושט שעינת עץ · לעומסי פרי עץ · זכור נא להועץ · ותשועה ברוב יועץ: רבבות סע סכותה

בך באם הבנים שמחה · ציון שלים שעתידה להקרות אם הבנים שמחה :
מאלמי מגדים ארבעה האוגדים אגודות ד' מינים כיחד:
מגדים מיני פירות הם ד' מינין: נוסכי נזל שבעה מנסכים על גבי המזבח מים הנזולים כל שבע' זהו ניסוך המים : נהלם נעימות שבעה · נהנם במתיקות להיות נכנים משבעה כתוב שרואים פני השכינה : שיחים לשון תחת א' השיחם בראשי' כ"א שהוא לשון אילני' : סוללים משבחים לבניך: סכות כמו הסכת ושמע דברים כ"ז : עלי קרים נטיעתם על מים קרים עיקר גידולם : עלות במו משביעתם באותו זכות יעלו מן הטבועים כו' : במו בזכותם : פאודים משובחים ומתוקנים אלו ד' מינים ליום זה בלבד · פארבם לאיום ליתן בכח ותפארים שנקרא איום : צחצוח בזה ראשון יום ביום זה ישראל מצוחצחין ומזוקקין ·
בך טלולים בתחיה יהי רצון שיהא כתוך עליהם טל תחיה אשר יהיו במתים' ויוצאין מן הארץ כצמח השדה ·
קושט שעינת עץ אמיתת זכותו של אברהם שאמר והשענו תחת העץ בראשית י"ח · לעומסי פרי עץ תזכור לישראל כעומסים עליהם ונושאים פרי העץ זהו האתרוג · ותשועה ברוב יועץ שתהיה לנס תשועה בו"יי שהוא גדול העצה · רבבות ע סכותה רבבות של ישראל שמתחלה כשעו מרעמסס סכותה · וו"ת תולדות ורבבות יעקב שנסע סכות' · בלור צקונם הסכתה במצרים שנקרא לור נעקתם קבלת · זקונם ל' נעקת' · בנשק לראשם סכותה בכלי זיין של מלחמה והם העננים שהגינו עליהם יותר מכל כלי זיין · בנשק ל' נשקו בר תהלים ב"י סכותה הגנת וסככת אותם

בך אן דיר וויל איך איך פֿרייאן אונ' בֿוסטיגן · איט גזאנג אונ' (שאחה) · איט דער שטאט ירושלים דיא פֿריידיג' אוטר דיא קינדר ישראל · טיילי אונז איט דער שפראצינדרי אויז ערלייזונג :

מאלמי דיא ישראל וועלכי צו אנגדר וויא דיא גערבן בינדן דיא זיסי פירות דיא פיר איניס · האלטן זיבן טאג סוכה אונ' גיסין דיא ריינדיגי וואסר אויף דער (אזבח) זיבן טאג פֿון סוכות · פיהרי זיא איט דיא אן נעהאליכקייט דער זיבן פֿאר נעהאטטי אנאכים : שיהיבן איט דיזי בוים גוויקסט נאך איהרן וואקסן איט דיא בנעטר אין דער היך · נובן זיא פֿר דיר' אום צו פֿר נעאן איהרס שרייאן · דיזי זיין גיפֿפלאנצט אויף קאלטי קוואלינדי וואסר · דורך איהרי אלוה אויף גברענט צו ווערדן פֿון איהרר פר זינקונג אין צרות : פאורים זיא זיינד בשיהניט צו דיזן טאג · דר איט צו בשיהנן דעם ערשרעקליכן: גאט · דו בפֿעל איהם נעאן איזט אן דיזן טאג · די ישראל צו לייטרן פֿון (עבירות) פֿון (יום כפור) ביז דיזן ערשטן טאג סוכות

בך אן דיר וויל איך איך פֿרייאן אונ' בֿוסטיגן · איט פֿראלאקן אונ' (שאחה) אין דער שטאט ירושלים פֿריידיגי אוטר דער קינדר ישראל · זיא דורך דעם טויא צו אאכן שפראצן צור (תחיה) :

קושט דיא פֿרואיכקייט פֿון אברהם דער דיא אלאכים אונטר איינם בוים גשפייזט אונטר לאהניט · צו דיא ישראל וועלכי בלאדן זיין איט פירות ארבע איניס · גדענקי איט ענה צו בשליסן · אונ' געבי איין היילף ביים דיר גרוסר ראהט געבר : רבבות דיא פֿילי נעהן טוזינד קינדר פֿון יעקב דער גזוגן נאך סוכות · איהר שרייאן האשטו אין אנרים

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ : וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת : וְעָרְבָה לַייָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת :

תפלת יוצר לשליח צבור בקול

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה · מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן ·

מִסּוֹד חֲכָמִים וּנְבוֹנִים · וּמִלֶּמֶד דַּעַת מְבִינִים · אֶפְתְּחָה פִּי בְּשִׁיר וּרְנָנִים · לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל פְּנֵי שׁוֹכֵן מְעוֹנִים :

מיוסד ע״פ א״ב · כשחל יום ראשון של סכות בשבת אז אומרים ארחץ בנקיון כמות מיום שני

אֵימְתִי בְּחִיל כִּפּוּר · בְּעוּתָה בְּחֶשְׁבּוֹן הַסִּפּוּר · גָּלְתִי כְּהוּצְדַּק פּוּר · דּוֹלֵק כְּנִמְצָא חָפוּר : הוּדְרָאוּ מְתֵי הוֹלְלִים · וְצוּמָתוֹ לְרֶגֶב חֲלָלִים · זַכִּים כְּיָצְאוּ מְהַלְלִים · חָלִים וְשָׁרִים כְּחוֹלְלִים : טִיעַת עֲצֵי עֵשֶׂב · יִשְׂאוּ הַיּוֹם מִזְבֵּחַ לְהָסֵב : חזן כַּתֶּשֶׁר יְפוּלְסוּ בְּמֵסֵב · לְהַרְצוֹת בְּשׁוֹר וָכֶשֶׂב :

בך:

אלהי נצור אך צריך לומר פסוק אחרון יהיו לרצון : אלהי נצור לשוני מרע ע״ד מה׳ מענה לשון : ושפתי מדבר מרמה ככל מלה לחוק הענין : ולמקללי נפשי תדום ואסי׳ עלוב ולא עולב : ונפשי בעפר לכל תהיה שלא תזום דעתי עלי כעפר הזה שהכל דשין בו : פתח לבי בתורתיך כ׳ תירוש ככתב וכע״פ ובמצותיך תרדוף נפשי היא הנשמה קוכה למצות הנקראת כ״ה · וכל החושבים עלי רעה הם כתות החצוניות · מהרה הפר עצתם ובח ל״ע קיבו׳ ני׳ יהו״ה אח״דני׳ כו ז״ר בשמ׳ ע״ל פרחשי כעלא ע״ל כולו רחמים יהיו לרצון וכו׳ · אומתי פחדי ויראתי : בחיל מפחד של י״כ מעורכית סבירי : בעותה ועדיין כפשו כבהלה : בחשבון הספור בי״כ כי על ספרך נכתב האכין כל מעללי בני אדם : גלתי כהוצדק פור שמאתי כששים אלובן הגורל וא״מ כשעולה הגורל שכתוב בו לה׳ ביד ימין סימן טוב הוא ושמחו : דולק רודף הוא השטן המקטרג בי״כ א׳ דולק שמדליק לב האדם לחטוא : חפור סוכא כיש : הודראו ל׳ דיראון : מתי הוללים אנשי רשע · פי׳ כאנשי וכתחייבו כלייה : וצומתו כברתו * נחתם גזר דינם בי״כ סורדו לבאר שח׳ זהו לרגב חללי׳ : לרגב לשון רגבי אדמה : זכים כיצאו מהללים · ישראל שזכו בדין ונחתם דינם לחיים או מהללים להקב״ה וחלי׳ לשון כמחלת המחני׳ שיר השירים ז׳ וי״מ חלי׳ מתחלה מתפחדים וכהלים מיוהדין וא״ כך כשיצאו זכים או שרים בכלי שיר : טיעת עצי עשב נטיעת ענפים שהם רכים כעשב : ישאו היום מזבח להסב מקיפין המזבח בכל יום ויום פעם אחת : כתשר יפולסו במסב כמנחה ודורן שבא לסעודה של מזבח כן סובב בזמן שבית המקדש בך

פלגו : יפולסו ל׳ פלס ומאזני׳ שהוא לשון משקל : להרצות בשור וכשב לצוות רצוים לפני הקב״ה כשיבוב שלהם כמו בשור וכשב סיה קיים :

יהי עס זאל זיין דר ווילן פֿון פֿאר דיר גאט אונזר גאט אונ׳ גאט אונזר עלטרן דז עז זאל ווערדן גבואט דז (בית המקדש) באלד אין אונזרן טאגן · אונ׳ גיב אונזר טייל אין דיינר תורה :

מסוד אויז דעם (סוד) פֿון דיא (חכמים) אונ׳ פֿר שטענדיגי · אונ׳ דער לערר דער וויסנשאפֿט פֿון דיא (מבינים) וויל איך איין אונד עפֿינן מיט (שיר) אונ׳ גיזאנג · צו לובן אונ׳ צו פרייזן דיא הערליכקייט גאטס דער דא וואנט אין דיא היאליכי וואהנונגן :

אימתי איך וואר איך פֿירכטן פֿר דער אנגשט פֿון (יום כפור) · אונ׳ ערשראקן פֿר דעם גיהאלטן (חשבון) פֿון איינה (מעשים) · איך פֿרייאטי איך אבר וויא איין גורל אן איהם גרעכט ווארדן איזט · אונ׳ דער יצר הרע אונ׳ שטן דער פֿר פֿאלגר איזט ווארדן פֿר שטאט : הודראו זיא זיין צו שאנדן ווארדן דיא רשעים דיא שפעטר · אונ׳ פֿר שניטן צו דר טיפֿן ערדן גרוב פֿון גיהנם · אבר דיישראל דא זיא אויז גיגאנגן זיין זכאי פֿרייאן זיא טאנצן אונ׳ זינגן אלז וויא דיטענצירים : טיעת דיא פֿפֿלאנצונג דער קרייטר בוימים פֿון דיא פֿיר מינים · טואן זיא הייטי נעאן דז (מזבח) אדר אין די שול אן שטט דעם (מזבח) דר איט אום צו רינגן · אלז וויא איין פרעזאנד זאל גוואגן ווערדן איהר אום ריגגן · צו ווערדן בוויליגט אלז וויא איט אין קרבן פֿון איין אקס אונ׳ שאף אין (בית המקדש) :

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃ וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת׃

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁיךָ כָּאָמוּר׃ סדר זה כן תמצא כדף כ״א יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ׃ יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ׃ יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם׃

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ׃ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם׃

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחְשְׁבוֹתָם׃ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי׃ יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי׃ עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן׃

יהי

פי לא כלו רחמיך פי׳ מעולם שמה ולא תמו חסדיך לעולם וכל החיים יודוך בין למעלה בין מלמטה׃ סלה׳ בנצח ועולם׃ אלהינו ואלהי אבותינו ל״ס תיבו׳ בברכה זו כנגד ל״ס מלוכי יושר׃ יברכך ה׳ וישמרך ג׳ תיבות ט״ו אותיות ג׳ אבות והשבטים׃ יברכך כנגד אברהם׃ וה׳ ברך את אברהם בכל׃ יאר יצחק ראוי להפך עולת תמים ורצה׃ ויחנך הכנו השם ועולתך ידשנה סלה זהו דשנו של יצחק׃ ישא יעקב ושכתי בשלום. יברכך יאר ישא י׳ י׳ י׳ שם א׳ ע״כ סמו׳ ושים בשלום׃ המשולשת בתורה י״ח יברכך יאר ישא׳ הפסוקים של׳ ונקרא׳ בשלום דהיינו אהרן ובניו׃ זכינים ע״י משה שהיה משלש משה אהרן ומרים׃ יברכך וישמרך ברכה למעלה ושמירה למטה׃

שים שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמים ששה כנגד ששה בברכ׳ כהני׳׃ ברכנו אבינו כלנו כאחד זהו אברהם היה א׳׃ באור פניך זכותו של יצחק ה׳ יראה׃ נתת תורת חיים תורה שבכתב׃ אהבת חסד ותורת חסד על לשונה שהיא תורה שבע״פ בזכו׳ יעקב שלמד תורה י״ד שנים׃ וצדקה וברכה ורחמים וחיים ושלום חתמה מול חמשה עד ע׳ שנקראת שלום׃ וטוב בעיניך לברך וכו׳ בברכה זו נ״ן תיבות כנגד נ״ן פרשיות בתורה׃ ברוך כו׳ ישראל בשלום׃ ד׳ שלומים בברכה זו כנגד ד׳ גליות׃ בשלום היא כלי המחזיק כל טוב׃ ויאמר בשלום בפתח סידוע׃ כתב רוקח רשות לומר׃

אלהי

ועלכלם איבר אלם זאלן ווערדן געלובט אוני ערהויבן דיין נאמן אונזר קיניג שטעט אייאר אוני אייביג׃ וכל החיים אוני אלי לעבנדיגן זאלן דיך אייבגליך לובן אוני פרייזן דיין נאמן מיט ווארהייט ידער גאט אונזר הילף אוני בייא שטאנד אייביגליך׃ געלובט זייאשטו גאט׃ דיין נאמן איזט גוט אוני צו דיר איזט שיהן צו לובן׃

אלהינו אונזר גאט אוני גאט אונזר עלטרן׃ זעגני אונז מיט דער דרייא פאלטיגי ברכה וועלכי געשריבן איזט דורך משה דיין קנעכט׃ געשפראכן דורך דא אונד אהרן אוני זייני קינדר דיא כהנים דז פאלק דיין היילגקייט אלז וויא געשפראכן׃ יברכך גאט זאל דיך זעגנן אוני היטן׃ יאר גאט זאל ערלייכטן זיין שכינה צו דיר אוני דיך לייט זעליגן׃ ישא גאט זאל ערהיבן זיין שכינה צו דיר אוני דיר טוהן שלום׃

שים אכלי (שלום) גוטן זעגן׃ (חן אוני חסד) אוני בארמהערציגקייט איבר אונז אוני איבר אלי דיין פאלק ישראל׃ זעגני אונז אונזר פאטר אלי צוגלייך מיט דעם ליכט דיינר שכינה׃ דען מיט דעם ליכט דיינר שכינה האשטו אונז געבן דיא לעבהפטי תורה׃ אוני דיא ליבשאפט פון חסד צדקה (ברכה) בארמהערציגקייט לעבן אוני שלום׃ זאל וואל געפאלן אין דייני אויגן צו זעגנן דיין פאלק ישראל אלי צייט אוני אלי שטונד מיט דיין פרידן׃ ברוך געלובט זייאשטו גאט׃ דער דא זעגניט זיין פאלק ישראל מיט שלום׃

אלהי איין גאט היטי איין צונג פון בייזם אוי׳ אייני לעפצן פון צו רידן טאלקהייט׃ אוני צו אייני פלוכר זאלשטו איין וויזן אשבן שווייגן׃ אוני איין לייב זאל שפן אלז וויא ערד צו אלי מענשן זיין׃ ערעפני איין הערץ אין דיינר תורה׃ אוני אין דיינה מצות זאל איין וויזן נאך יאגן׃ אוני אלי דיא בייזש אויף איר גדענקן׃ זאלשטו בלד מיר ראהט צערשטעהרן אוני פר דערבן אירי גדאנקן׃ עשה טוא אום ווילן דיינס נאמן׃ דיינר רעכטי׃ דיינר קדושה׃ דיינר תורה דז דייני געליבטי זאלן מוגן ווערדן פון איהר לייד העלפי דייני רעכטי הנט אוני ענט פר איר׃

יהיו עס זייאי צו ווילן דיא רידי איינס אונדס׃ אוני דיא גדאנקן איינס הערצינס פר דיר איין טעפפר אוני ערלייזר׃

יהי

עבדך וזכרון ירושלים עיר קדשך וזכרון כל עמך בית ישראל · לפניך לפליטה לטובה לחן ולחסד ולרחמים ולחיים ולשלום ביום השבת הזה וביום חג הסכות הזה :
זכרנו יי אלהינו בו לטובה · ופקדנו בו לברכה · והושיענו בו לחיים : ובדבר ישועה ורחמים חוס וחננו ורחם עלינו והושיענו כי אליך עינינו כי אל מלך חנון ורחום אתה :

והשיאנו יי אלהינו את ברכת מועדיך לחיים ולשלום · לשמחה ולששון · כאשר רצית ואמרת לברכנו · קדשנו במצותיך ותן חלקנו בתורתך · שבענו מטובך ושמחנו בישועתך · וטהר לבנו לעבדך באמת · והנחילנו יי אלהינו באהבה וברצון בשמחה ובששון שבת ומועדי קדשך · וישמחו בך ישראל אוהבי שמך · ברוך אתה יי מקדש השבת ו ישראל והזמנים :

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם והשב את העבודה לדביר ביתך : ואשי ישראל ותפלתם · (מהרה) באהבה תקבל ברצון · ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך · ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים : ברוך אתה יי · המחזיר שכינתו לציון :

מודים אנחנו לך · שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד · צור חיינו · מגן ישענו אתה הוא לדור ודור · נודה לך ונספר תהלתך · על חיינו המסורים בידך · ועל נשמותינו הפקודות לך · ועל נסיך שבכל יום עמנו · ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובוקר וצהרים · הטוב כי לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך · מעולם קוינו לך : ועל

רצה ואשי ישראל ותפלתם · אף על פי שאין עבודה עתה מ״מ התפלה במקום קרבן : הקבל ברצון מהר״ם גורס הריקח ור״י · לוי מגרמייזא מוחה לאמר מהרה · כי שע״ל כשמת הצדיקים קאי וג״ם הסב את העבודה למלאות החסרון : כיון שעיני ישראל משכן וירדה שכינה פתחו מה״ס ברוך אתה יי׳ המחזיר שכינתו לציון :
מודים נ״י ק׳ כלומר על ק׳ ברכות אנו מודים לך :
וכשיאמר מודים יכוין בכל כחו לעבור בורא״ה לשם מודים עד לעולם ועד י״ח תיבות כנגד י״א רחמים בספר ושעיה עכ״ל רוקח :
וב״ל שאתה סו״ן בקמן : כי

איבר אונז : אונ׳ העלף אונז וויילן צו דיר זיינן גריכט אונזרי אויגן דען גאט דער קיניג · גנעדיג אונ׳ בארמהערציג ביזטו :
והשיאנו לאדי אונז אויך גאט אונזר הער דיא (ברכות) פון דייני (יאים טובים) · צום לעבן אונ׳ צו (שלום) : צו פרייד אונ׳ לוסטבארקייט · אלז ווא דוא פר לנגט האסט אונ׳ גשפראכן אונז צו זעגנן · היילגי אונז מיט דייני גבאט אונ׳ געבי אונזר טייל אין דיינר תורה זעטיגי אונז פון דיין גוטץ · אונ׳ ערפרייאי אונז מיט דיינר הילף · אונ׳ רייניגי אונזרי הערצר דיר צו דיהנן אויף ריכטיג · אונ׳ אלזי אונז ערבן גאט אונזר הער (מיט ליבשאפט אונ׳ גוטן ווילן) מיט (שמחה) אונ׳ (ששון) (שבת אונ׳) דייני היילגי (יאים טובים) · אונ׳ לאז זיך פריימן אן דיר דיא ישראל דיא דא ליבן דיין נאמן :
גלובט זייאסטו גאט היילגר (דען שבת אונ׳) דיא ישראל אונ׳ דיא צייטן דער (יאים טובים) :
רצה בוויליגי גאט איין הער אן דיין פאלק ישראל אונ׳ אן איר גבעט · אונ׳ קעהרי ווידר דיא (עבודה) צו דעם פלאטץ דיינס הויז · אונ׳ די ברענד אפפר פון ישראל איט איר גבעט אלשיו מיט ליבשאפט צואפאנגן מיט גוטן ווילן אונ׳ עס זאל זיין שטעטץ צו ווילן די דינסט פון דיין פאלק ישראל : גלובט זייסטו גאט ידר דא אפלט ווידרקערן זיין (שכינה נאך ציון) :
מודים איר בקענן צו דיר דז דוא בישט גאט אונזר הער אונ׳ גאט אונזר עלטרן צו איאר אונ׳ איביג ערטאפר אונזרים לעבן · שילד אונזרר הילפי ביזטו פון (דור צו דור) וואלן איר צו דיר לויבן אונ׳ ערציהלן דיין לויב · איבר אונזר לעבן ועלכש איבר אנטוואורט איזט אין דיינה הענדן אונ׳ איבר אונזרי נשמות וועלכי דיר אן בפאלן · אונ׳ איבר דיינה צייכן וועלכי אלי טאג איט אונז גשעהן אונ׳ איבר דיינה וואונדר אונ׳ גוטהייט וועלכי אונז אלי טאג איט אונז אלי צייט אבינד אונ׳ אמרגינס אונ׳ איטאג גשעהן · דער גוטי גאט · דען זיא פאלענדן ניט דין בארמהערציגקייט אונ׳ דר זיך ערבארמט דען זיא זיינן ניט אויז דייני גנאדן פון איביג האפן איר צו דיר : ועל

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ · מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה : וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ · מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ · וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ · וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת · וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ · וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ · וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ : וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שבתות למנוחה ו מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן · אֶת יום השבת הזה וּבְיוֹם חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ (באהבה) מִקְרָא קֹדֶשׁ · זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ

אתה גבור לעולם אדני ר״ת אגל״א שם זה ממונה על הגבורה : כשיאמר משיב הרוח ומוריד הגשם יכוין לפסוק יפתח ה׳ לך את אוצרו הטוב וגו׳ דברים כ״ח · מכלכל חיים בחסד כ׳ לפס׳ פותח את ידיך וגו׳ תהלים קמ״ה : מתיר אסורים יתפלל על כל החולי׳ או חוש והאסורי׳: מחיה מתים יכוין לפסוק כי אני ה׳ בפתחי את קברותיכם ונומר יחזקאל ל״ז : ומקיים אמונתו ע״ד כנח ישראל לו יסקר שהואל א׳ ט״ו : מלך ממית כו׳ בידו כח להמית ולהחיות ולהצמיח ישועה : ונאמן כו׳ להחיות מתים כנ״ל · כתב הרוקח זכ״ח היה לנו שאנו מעידים ומאמינים בתחיה אף כי לא ראינו : כתב בא״ח פ״ג אמ׳ בא״י מח׳ המתי׳ זהו עינים אתן ועדיין לא ראו ומאמינים שהקב״ה מחיה : גואל ישראל ועדיין לא ראו בונה ירושלים ועדין לא בנה הוא אמונים נזכר כ׳ תלים לא״ה שב״ל : ראוי כל אד׳ להתפלל בחייו שיזכה לעמוד עם בני התחיה בא״י כל סוף ברכה הוא הקושר הכל וכ די להמית ולהחיות : כשנפקד יצחק ע״ג מזבח ואפרו צבור שבוא הקב״ה טל והחייהו בתחו׳ מלאכי השרת בא״י מחיה המתים : אתה קדוש כו׳ וקדושים כו׳ · הם המלאכים וישראל : כשבא יעקב לשער השמי׳ הקדים שתי של הקב״ה בתפלה פתחו מה״ש בא״י האל הקדוש : ויזהיר שאומר אתה קדוש יכוין בשמים מרומא ושמך קדוש על ארעא וקדושים בכל יום יהללוך לעלם עלמיא וע״ז מסיים בא״י קושר הכל :
רצה

אתה גבור דא ביזט דער (גבור) זור מיכיגקייט גאט · לעבענדיג אמכר דיא טוטן ביזטו · אייטר צו העלפן ספייזט דיא לעבעדיגן מיט (חסד) · אמכט לעבענדיג דיא טוטן מיט גרוסי במראהערציגקייט · אונטר לאהנט דיא פאלינדי · היילט דיא קראנקי · אמכט לוים דיא גפאנגינה · אמכט בשטעטיגן זיין אויף ריכטיגקייט צו די שלאפינדי אין דער ערדי · מי ווער איזט וויא דוא · הער פון אלי (גבורות) · אונ׳ ווער מיגט דיר גלייך · איין (אלך) · אמכט טיטן אונ׳ ווידר לעבענדיג · אונ׳ אמכט שפראצן היילפי : דוא ביזט וואר הפטיג לעבענדיג צו אמכן דיא טוטן :

ברוך גלובט ביזטו גאט לעבענדיג אמכר דיא טוטן : אתה קדוש דוא ביזט היילג · דיין נאמן איזט היילג · אונ׳ דיא היילגן טוהן דיך אלי טאג פרייזן איביגליך · ברוך גלובט זייסטו גאט : דער גאט דער היילגי :

אתה בחרתנו דוא האסט אונז אויז ערוועהלט פון אלי פעלקר דוא האסט אונז גליבט · אונ׳ אן אונז פר לנגט · אונ׳ אונז ערהויבן איבר אלי שפראכן אונ׳ אונז געהיילגט מיט דייני (מצות) · אונ׳ אונז גנעהנט אונזר היניג צו דיינם דינסט · אונ׳ דיין היילגן נאמן האסטו אויף אונז אויז גרופן · אונ׳ אונז געבן · דוא גאט אונזר הער מיט ליב : (שבת) (דיזום שבת) דיזן טאג פון (סוכות) · צייט פון אונזר שמחה · (מיט ליבשאפט) · איינר אויז רופונג דער היילי גקייט צום אן דענקן פון (יציאת מצרים) :

אלהינו יעלה · אונזר גאט · אונ׳ גאט אונזר עלטרן · לאז אויף גיהן · פר דיר קומן · אן דיר גרייכן · פר דיר גזעהן בוויליגט · גהערט · געמערקט · אונ׳ גדאכט ווערדן · א גיר אן דענקן · אונ׳ אן ערקונג · אונ׳ דז אן דענקן אונזר עלטרן · פון (משיח) דער זוהן פון דיין קנעכט (דוד) אונ׳ פון ירושלים דיין היילג שטאט אונ׳ דז אן דענקן פון דיין גנצן פאלק דז הויז ישראל · בייא דיר צור גוטי ענטרינונג צום גוטן צום (חן חסד) · במראהערציגקייט · לעבן אונ׳ (שלום) אן דיזום טאג סוכות · דענקי אונז אן איהם · גאט אונזר הער · צום גוטן · אונ׳ מערקי אונז אן איהם צור (ברכה) · אונ׳ העלפי אונז אן איהם צום לעבן · מיט דיינר הילפי אונ׳ במראהערציגקייט : שוני · בגנעדיגי אונ׳ ערבמראי דיך

איבר

הֶעֱבִרְתָּ וַיְכַסּוּ מַיִם צָרֵיהֶם · אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתָר · עַל זֹאת שִׁבְּחוּ אֲהוּבִים וְרוֹמְמוּ אֵל · וְנָתְנוּ יְדִידִים זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת · לַמֶּלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם : רָם וְנִשָּׂא גָּדוֹל וְנוֹרָא מַשְׁפִּיל גֵּאִים וּמַגְבִּיהַּ שְׁפָלִים · מוֹצִיא אֲסִירִים · וּפוֹדֶה עֲנָוִים וְעוֹזֵר דַּלִּים וְעוֹנֶה לְעַמּוֹ בְּעֵת שַׁוְּעָם אֵלָיו · תְּהִלּוֹת לְאֵל עֶלְיוֹן · בָּרוּךְ הוּא וּמְבוֹרָךְ מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם :

מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא :

שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְּחוּ גְאוּלִים לְשִׁמְךָ עַל שְׂפַת הַיָּם · יַחַד כֻּלָּם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ : יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

צוּר יִשְׂרָאֵל · קוּמָה בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל : וּפְדֵה כִנְאֻמֶךָ יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל (גֹּאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל) · בָּא״י גָּאַל יִשְׂרָאֵל :

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח · וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ :

כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה : מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ · מָגֵן אַבְרָהָם :

אתה

מי כמוך י״ב תיבות י״ב גזרים לי״ב שבטים ראשי תיבות אם ואליהו משיח : ויזהר הש״ץ לומר מי כמוך סמוך להשם כדנים מי כמוכה אלא מבמע מובה בסל מיכה : נורא תהלות לך דומיה תהלה : עושה פלא עם סרוח וברוח קפאו תהומות וברום בערמו מים :

שירה חדשה כולם הודו מאין זולתו והמליכו ואמרו בשם שגאל אותם כך עתידים אנו לגאל ויהיה ימלוך עלינו : ה׳ ימלוך מלך לא נאמר אלא ימלוך לעתיד לבוא ואז יהיה לעולם ועד ד׳ תיבות ד׳ תקופות ט״ו אותיות ט״ו מעלות ז׳ רקיעי׳ מ׳ אוירים :

צור ישראל קומה בעזרת ישראל על דבר רוכב שמים בעזרך י״ד תיבות י״ד כנגד סתחיל שנאולה : ולכ״ו ל״ג גואלנו ה׳ צבאות שמו קדוש ישראל · אותם הנזכרי׳ סמיך אבל דגמלא בפסוק אחד . ס׳ פעמים ישראל ראוי לסתכלל שלא יפח כנף בישראל ומסוים : ברוך אתה ה׳ גאל ישראל : אדוני שפתי תפתח זה שאמרו ב״ק דברכות סעיד ר׳ יוסי מקבלה קדישה דירושלים כל סומך גאולה לתפלה אינו ניזק כל אותו היום : אדני שפתי תפתח מתחילין בו התפלה מפני שהתפלה כנגד תמידין תקנום ופסוק זה כתיב קוד׳ כפסוק כי לא תחפוץ ואתנה :

בכל י״ח ברכות יש תרי״ג תיבות נגד רמ״ח מצות עשה ושס״ה ל״ת :

ברוך אתה ברכה זו מתחלת בכ׳ ופסוקי׳ מ׳ כנגד שם של ע״ב ויסוד שאמר׳ אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב אל עליון יתברכו מאל עליון כלו׳ מא״ם : גומל חסדים טובים כנגד ימין חסדים יסוד חכמה כ״ע : וקונה הכל מ״ד סמאל כחד בינה כ״ע : וזוכר חסדי אבות לכנחיי׳ סם כס״י : ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה ע׳ למען שמו ס׳ אחד אסב׳ בנימ׳ אחד שהוא קיים לעולם אף אם זכות אבות תמה ברית אבות לא תמה דסוינו יחוד שאנו מיחדים מפיהם ומפי כתב׳ שמע ישראל ה׳ אלהינו ה׳ אחד י״ג מדות : מלך עוזר ומושיע ומגן ע״י יסוד בא לעטרת המקבל שפע ממקור הברכה שהוא א״י המתחבר את הכל והוא מגן אברהם דסוינו ברמ״ח אברים : מצאתי כיון שניצל אברהם מאור כשדים פתחו מלאכי שרת ואמרו בא״י מגן אברהם :

אתה

גליבטי · לוב גזאנג : שירות זינגן רוהם לובונג בדאנקונג לום קיניג דעם לעבנדיגן אונ׳ בשטענדיגן גאט : רם הויכר ער הויבנר · גרוטר אונ׳ פורכטזאמר · ער אכט נידריג דיא האפארטיגי · אונ׳ ערהיבט דיא נידריגי · ציהט אויז דיא גבעדיגה · לייזט אויז דיא דעהאוטיגי העלפט דיא ארמי אונ׳ אנטווארטיט צו זיינם פאלק אין דער צייט איהרן שרייאן צו איהם : תהלות פרייזונג צו דעם איברשטן גאט · דיא לובונג איזט ערי אונ׳ גליבט · (משה אונ׳ דיא קינדר ישראל) האבן צו דיר גרופן (שירה איט פילי שאחה · אונ׳ האבן זעאמפטליך גזאגט :

מי כמוך ווער איזט אלז וויא דוא גאט אונטר דיא שטארקי ווער איז אלז וויא דו בשיהגט איט הייליגקייט : פורכטזאם איהם צו לובן · ער טוט וואונדר : שירה איינה נייאי (שירה) האבן גלובט דיא ערלייזטי צו דיינם נאמן אויף דעם בארטן פון (ים) · אלי צו זאמן האבן גלובט · אונ׳ אלכן קיניגן אונ׳ גזאגט :

ה׳ גאט ווערט קיניגן צו איאר אונ׳ איביג : צור שטארקר פעלזן פון ישראל · ערלייזי דיך אין דער הילף פון ישראל אונ׳ לייזי אויז אלזו וויא דוא גשפראכן האסט (יהודה אונ׳ ישראל) · (גואלנו אונזר ערלייזר דער גאט צבאות איזט זיין נאמן דער הייליגר פון ישראל) : ברוך גלובט זייסטו גאט דער ערלייזט האט ישראל :

ה׳ גאט איינה לעפצן זאלסטו עפנן · אונ׳ איין אונד זאלי זאגן דיינה לויב :

כי ווען איך דעם נאמן גאטס טוהי אן רופן · גיביט איר אלטברקייט צו אונזרן גאט ·

ברוך גליבט זייסטו גאט · אונזר הער אונ׳ גאט אונזר עלטרן · גאט פון (אברהם יצחק אונ׳ יעקב) · גאט דער גרוסי שטארקר · אונ׳ פורכטזאאר איברשטר גאט · פר געלטר גוטי גנאדן · ערשאפר פון אלן · ערדענקט דיא פראמקייט פון דיא (אבות) · אונ׳ ברענגט דעם ערלייזר צו איהרי קינדס קינדר אום ווילן זיינם נאמן איט ליבשאפט : קיניג בייא שטאנד העלפר אונ׳ בשילר : ברוך גלובט זייסטו גאט בשילר פון אברהם :

אתה

מוסד ע"ב א"ב

אנא הושיעה נא · בני עפר מימנה · גואל הצליחה נא · הורשיך בכל עונה : הקם סכת דוד הנופלת · ובל תהי עוד משפלת · זכור אימה הנקהלת · חופפהו בצלך נאהלת : טוב הצמיח שמחתם · יה כפר אשמתם · כלה עתה אנחותם · למענך חיש פדותם : מלא משאלות לבם · נואקים אליך בכל לבבם · סומכם וריב ריבם : עתה תשכון בקרבם : פנה תפנה לפארם · צור אמור לעוזרם · קוממם בית הדרם · ראותם פתאום שברם : שלם מהרה תבנה · שלמיך בכן תענה · תכה קמיך כמכת בכורים ותענה · תקרעם כקריעת ים סוף ונקראך ותענה :

אנא כי מנה : ישרא׳ סנ׳ במדב׳ כ"ג מי מנה עפר יעקב : עונה ל׳ עת · סכת דוד כ"כ · איומה הנקהלת ישראל הנקרא׳ לחם׳ כנגלך : חופפה לשון ר׳ ופה : נאהלת ל׳ אהל : טוב בקב"ה : סומכם קרבם אליך נמבר עתה תשכון בקרבם : שברם תקותם כמז"ל אין בן דוד בא חנה בהיסח הדעת זהו כתאו׳ : שלם ירושלים : ותענה לשון עינוי :

עזרת אבותינו אתה סס ע"ב סבו כנקע סיס : אתה הוא מעולם מגן ומושיע ס"ת שנע המצרי׳ לפרע לישראל : אשרי איש שישמע למצותיך הה מאוד תאומר האום במצות הנעשים ע"פ תורה שבכתב וע"פ תורה שבע"פ וסיוכו : ותורתך ודברך ישים על לבו ממצרים נאלהנו כיה לו להקדים ק"ס ברום עולם אלא לפי מרכה לסמוך גאולה לגאולה : זמירות שירות ותשבחות ברכות והודאות ה׳ עניני שבח ה׳ חומשי תורה : רם ונשא גדול ונורא ו׳ דברים כולל בל העשרם · תהלות לאל עליון ברוך הוא ומבורך כלות׳ מעולה׳ למעלה למי נאה קהלות לאל עליון כ"ע אלים ברוך ה׳ ומבורך : בשמחה רבה ואמרו כלם · ר"ת ברוך :

סי

עזרת אבותינו אתה הוא מעולם מגן ומושיע לבניהם אחריהם · בכל דור ודור · ברום עולם מושבך ומשפטיך וצדקתך עד אפסי ארץ · אשרי איש שישמע למצותיך · ותורתך ודברך ישים על לבו · אמת אתה הוא אדון לעמך ומלך גבור לריב ריבם · אמת אתה הוא ראשון ואתה הוא אחרון ומבלעדיך אין לנו מלך גואל ומושיע · ממצרים גאלתנו יי אלהינו · ומבית עבדים פדיתנו כל בכוריהם הרגת ובכורך גאלת : וים סוף בקעת וזדים טבעת וידידים

העברת

איט דיין שאטן גלענציט : טוב גוטר גאט אלי שפראלן איהרי פריידי : גאט פר געבי איהרי זינדן · זאז אילנדר אויז זיין איהרס זיפצין · וועגן דיינר איילי זיא אויז צו זיין : מלא ערפילי איהר הערצינט בגעהר זיא טרייאן צו דיר איט איהר גאנצן הערצן · אונטר זאהני זיא אונ׳ בקריגי איהרי קריגן · איצונדר זאלשטו צווישן זיא איט דיינר שכינה רואן : פנה דוא זאלשט דיך צו זיא ווענדן זיא צו בשיהנן · בשעפר שפרעכי איהנן צו העלפן ·· ריכטי אויף דז הויז (בית המקדש) איהרר שנהייט · ווייל איהנן פלוצליג איהרי המפנונג : שלם זאל דיא שטאט ירושלים באלד ווערדן גבויאט · דיינה גאנצי ישראל זאלשטו אנטוואורטן · שלאגי דיינה פיינדי אלז וויא (מכות בכורות) אונ׳ פייניגי זיא צעררייסי זיא אלז וויא (קריעת ים סוף) אונ׳ איר וואלן דאך אן רופן אונ׳ דוא זאלשט אונז אנטוואורטן :

עזרת דיא הילפי אונזרר עלטרן ביזט דוא פון איביג הער · בשיצר אונ׳ העלפר צו איהרי קינדר נאך זיא אין אלי דורות ברום אין דער היך פון היאל איזט דיין געזעס · אונ׳ דיינה (משפטים) אונ׳ (צדקה) זיין ביז דיא ענדן אונ׳ עקין דר ערדי : אשרי וואהל דעם אענטן דער דא פאלגט צו דיינה (מצות אונ׳ דיינה תורה) אונ׳ ווארטן טוט ער זיך צו הערצן · (אמת) איזט עס דוא ביזט הער איבר דיינם פאלק · אונ׳ איין אעלטיגר קיניג צו בקריגן איהרי קריגן : אמת דוא ביזט דער ערשטי · אונ׳ דער לעצטי · אונ׳ אהני דיר האבן איר קיינם קיניג · ערלייזר אונ׳ העלפר : ממצרים אויז (מצרים) האשטו גאט אונזר הער אונז ערלייזט · אונ׳ פון הויז דער דינסטבארקייט האשטו אונז אויז גלייזט אלי איהרי (בכורים) האשטו ערשלאגן אונ׳ דיינם (בכור דיא ישראל) האשטו אויז גלייזט · דז (ים סוף) גשפאלטן · דיא אוטוויליגי דריין זאלן פרזינקן · דיא גליבטי ישראל אזאלן דורך גיאן · אונ׳ דיא וואסר האבן בדעקט איהרי ניידיגר · ניט איינר פאן זיא איזט איבר גבליבן : על אויף דיזן האבן גריהאט דיא גליבטי · אונ׳ ערהויבן גאט (איט לויב) · אונ׳ הבן געבן דיא גליבטי

מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם ׃ אֲנִי יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם ׃

כאשכנז אומרים זה

אֱמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן וְטוֹב הַדָּבָר הַזֶּה עַל אֲבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ עַל בָּנֵינוּ וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל דּוֹרוֹת זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ ׃

אֱמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן וְאָהוּב וְחָבִיב וְנֶחְמָד וְנָעִים וְנוֹרָא וְאַדִּיר · וּמְתֻקָּן וּמְקֻבָּל וְטוֹב וְיָפֶה הַדָּבָר הַזֶּה עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד · אֱמֶת אֱלֹהֵי עוֹלָם מַלְכֵּנוּ · צוּר יַעֲקֹב מָגֵן יִשְׁעֵנוּ לְדוֹר וָדוֹר הוּא קַיָּם וּשְׁמוֹ קַיָּם · וְכִסְאוֹ נָכוֹן וּמַלְכוּתוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ לָעַד קַיֶּמֶת · וּדְבָרָיו חָיִים וְקַיָּמִים נֶאֱמָנִים וְנֶחֱמָדִים · לָעַד וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים עַל אֲבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ עַל בָּנֵינוּ וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל דּוֹרוֹת זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ ׃

עַל הָרִאשׁוֹנִים וְעַל הָאַחֲרוֹנִים לְעוֹלָם וָעֶד חוֹק וְלֹא יַעֲבוֹר · אֱמֶת שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד · אַתָּה הוּא מַלְכֵּנוּ מֶלֶךְ אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה לְמַעַן שִׁמְךָ מַהֵר לְגָאֳלֵנוּ כִּגְאֻלַּת אֶת אֲבוֹתֵינוּ · אֱמֶת מֵעוֹלָם שִׁמְךָ הַגָּדוֹל עָלֵינוּ נִקְרָא בְּאַהֲבָה אֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ ׃

אנא

וחיות אם שמוע תזכו שתשמעו ׃ ולעבדו זה תלמוד תורה · ד"א ולעבדו בכל לבבכם זו תפלה עבודה שבלב ׃ ושמתם י"ז תיבו ג' טוב ׃ כלומר יהפך לשוכה אומת ושמתם יקשרתם ׃ את הברי כתב הרוקח את לרבות ק"ח · ולרבות טעמי המצות ופירות הג' רים ועשה כראשית ודקדוקי סופרים ׃ אלה ג' ל"ו משכתי ל"ו טפחים בלוחות · ושהר' שאדם בט' קבין ל"ו לוגין ׃ ולמדתם י"ב תיבות י"ב חדשים ׃ וכתבתם ה' תי' ה' חומשים ׃ למען ירבו י"ז תיבו' ג' טוב זה משהותרה אותו כי טוב · וזמתים כ"ל שכותיו של משה היו מניכים על ישראל כבל ׃ ואחרי עיניכם עינא ולבא תרין סרסורי עבירה ׃ ריקח · רמ"ח תיבו' בק"ש רמ"ח אברים · שבכל אבריו ירגיש כשיאמר שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד · ע"ם כל ענמותי תאמרנה ה' מלים לשם · ול יפסיק בין ה' אלהיכם לאמת ׃ אמת ויציב ובו' · ט"ו ווי"ן וכ' הכ"ין עולה ק' לפי שמתו מישראל כל יום מאה תקנו כני בבל לבני ארץ ישראל לומר אמת ויציב עד זולתך ק' תיבות נגד ק' ברכות ופסק שמגפה ׃ ט"ו ווי"ן נגד ט"ו גאולות בחומש ט"ו בירות בוטתבת ט"ו שיר המעלו' וט"ו תיבות כי ברכך ע"ב ירח כפם וזהר לקרו' שלא יוסף או יפחות כי אות אחת יוצא לבטם טעמי' כ"ם תיבה אחת ומלה אחת ׃ עכ"ל הרוקח ׃ ויפסיק בין ואדיר ומתוקן ו קיבל ׃

מצאתי כל מי שאינו עושה מעט הפסקה בין ואדיר למתוקן כמו שנראה למעלה הרי זה מחרף ומגדף מפני שאדיר הוא כדרש על הקב"ה · ומתוקן כדרש על ישראל מ"מ ראיתי באבודרהם ט' כולם על הקב"ה ואלו ואלו דברי אלהים חיים בלבד שיכוין לבו לשמים ׃ אכא

(דיא אוטוואיגי גדאנקן אונ' גלוסטן) אייערר הערצן · אונ' נאך אייערי אויגן · נאך וועלכי איהר אום שטעטיגט · אודר שטעטן נאך גימיט צו גלוסטן אלט וואט זיא זעהן ׃ למען איר זאלט גידענקן אום וויילן איהר גדענקן זאלט · אונ' אך טואן אלי אייני אלות · אונ' זאלט הייליג זיין צו אייערן גאט ׃ אני איך בין אייער גאט ׃ דער אייך אויז גלוגן הא יודעם לאנד אגרים אום צו אייך צו זיין צום גאט אייער הער (דז איר איינה אלוה צו הלטן שולדיג זייט) ׃

אמת וואהרי · שטאנדהאפטיג · ריכטיג · בשטעטיגט · רעכטפערטיג · בגלויבט · אונ' גוט דיזי זאך אויף אונזרי עלטרן אויף אונז אונזרי קינדר · אויף אונזרי (דורות) · אונ' אויף אלי (דורות) פון דער (זרע ישראל) דייני קנעכטי ׃

אמת וואהרי · שטאנדהאפטיג · ריכטיג · בשטעטיגט · רעכטפערטיג · בגלויבט · גליבט · פריינדליך · גלוסטיג · אן גינעהם · פורכטזאם · אונ' שטארק ׃ ומתוקן וואהל פר ריכטט עמפפאנגן · אונ' גוט אונ' היפש איזט דיזי זאך צו אונז צו ר איביגקייט ׃ אמת עז איז איזט וואהר דז גאט דער הער פון דער וועלט · איזט אונזר קיניג · שטארקר פעלזן פון יעקב · שילד אונזרי הילף · צו אלי (דורות) איזט ער אונ' זיין נאמן בשטענדיג · אונ' זיין שטוהל איזט רעכטפערטיג · זיין (אלכות) אונ' ווארהאפטיגקייט טוט צו איביג בשטיאן · אונ' זיינה רידן לעבהפט בשטענדיג · אויף ריכטיג · אונ' גלוסטיט צו איביג · אונ' אלר איביגקייטן אויף אונזרי עלטרן אויף אונז אונזרי קינדר אויף אונזרי (דורות) אונ' אויף אלי (דורות) פון דער (זרע ישראל) דיינה קנעכטי ׃

על אויף דיא ערשטי אונ' אויף דיא לעצטי איז דש געזעץ אונ' זאל ניט איבר פארן ווערן אין דר איביקייט ׃ אמת עס איז וואר דז דא ביסט דר גאט אונזר גאט אונ' גאט אונזר עלטרן אין דער איביקייט ׃ דו ביסט אונזר קיניג אונזר עלטרן קיניג טוא דאך שיין אונז צו ארלזין אום דיינן נאמן ווילן אלז וויא דוא האסט אויז גלוזט אונזר עלטרן ׃ אמת עס איז וואר דש דיין גאר פרעכטר נאמן איז אויף אונש גרופן פון איביג הער דורך ליבשאפט ׃ עס איז קיין גאט אנדר דוא ׃

אנא איך ביטי דיך העלפי דאך · דיא קינדר פון (יעקב) דיא זא ווייניג אלז דער שטויב דער ערדן קענן ווערדן גצעהלט · ערלייזר אפלי בגליקן · דיא דיך אלי צייטן פארטן · הקם ריכטי אויף דז (בית המקדש) דיא פר פאלינה (סוכה) פון דוד · אונ' לאז זיא ניאר ווערדן נידריג · גדענקי דיא פר זאמלטי ישראל · ברעקי זיא איט דייני פליגל אונ' לאז זיא זיין

והיה אם־שמע תשמעו אל־מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום
לאהבה את־יהוה אלהיכם ולעבדו בכל־לבבכם ובכל־נפשכם:
ונתתי מטר־ארצכם בעתו יורה ומלקוש ואספת דגנך ותירשך ויצהרך:
ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת: השמרו לכם פן־יפתה
לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם להם: וחרה אף־
יהוה בכם ועצר את־השמים ולא־יהיה מטר והאדמה לא תתן את־יבולה
ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר יהוה נתן לכם: ושמתם את־
דברי אלה על־לבבכם ועל־נפשכם וקשרתם אתם לאות על־ידכם והיו
לטוטפת בין עיניכם: ולמדתם אתם את־בניכם לדבר בם בשבתך
בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך: וכתבתם על־מזוזות
ביתך ובשעריך:
למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע יהוה לאבתיכם
לתת להם כימי השמים על־הארץ:
ויאמר יהוה אל־משה לאמר: דבר אל־בני ישראל ואמרת
אליהם ועשו להם ציצת על־כנפי בגדיהם לדרתם ונתנו
על־ציצת הכנף פתיל תכלת: והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם
את־כל־מצות יהוה ועשיתם אתם ולא־תתורו אחרי לבבכם ואחרי
עיניכם אשר־אתם זנים אחריהם: למען תזכרו ועשיתם את־כל־
מצותי

ור"ת "שחו "מרום "אעיבס : "שחרית "מנחה "ערבית : ואהבת את ה' אלהיך היינו אבני כ' אלהיך לא יהיה כי האוהב השם בוודאי לא יבחר באחר ולא ישבע ויכבד אביו ואמו בהוא אבינו וכנסת ישראל דהיינו השכינה אמנו והאוהב השם מכבד השבת וכן ירחק מלא תנאף כי הנואף הוא הבוחר בע"א : בכל לבבך ובכל נפשך לא תרצח אזרי שהוא נהרג איך יהרג הוא אחרים : ובכל מאדך כלל לא תגנוב לא תחמד : ואהבת אותיות האבות בפסוק ואהבת י"ד תיבות י"ד ספירות י"ד דברות י"ד מאמרות כו' : מתחיל בו' ומסיים בכ' נגד כ"ו דורו' שנתנה התורה עכ"ל : את ה' אלהיך יוסיף כל א' וא' מכיר רבונו ומכוין לאהבה אותו : ובכל מאדך בכל מדה ומדה לא שיאמר אלו' גורם או דבר שבמקרה ח"ו ולא ה' כעל כל זאת אלא הכל בגזיר' עירין מאמר קדישין . ושננתם י"ד ת ג ת כמו שהיה מוזהר בעבר כנ"ל כך תסכי' אותם לבניך לפוק מבונתי לטוב : ושננתם לבניך כב התלמידים החוקים צריך אתה להודיעם : וקשרתם א' תיבות אד התילה ותפילין הם שניהם עדות התפילין כנגד הלב והמילה ערלת לב יתגלו לך ל"ב נתיבות : וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך ה' תיבות ה' חומשים ה' חומש' : כ"ד אותיות הם כ"ד ספרים כ"ד שעות ביום ובלילה וצריך שיאריך בד' של א להמליכו בשמים ובארץ וד' רוחות :
והיה

והיה מונ' עס ווערט זיין ווען איר ווירדט צו הערן (מונ' פאלגן) צו איינה גבאט דיא איך אייך היינט גביט · צו ליבן גאט אייערן הערן · מונ' אים צו דיהנן מיט אייערן גאנצן הערצן · מונ' מיט אייערן לעבן : ונתתי זוא ווערדי איך געבן דעם רעגן אייערר לנד אין זיינר צייט · פריא מונ' שפעט רעגן · מונ' דו ווערשט איין טואן דיין קארן · דיין אמשט מונ' דיין אהל בעהר : ונתתי מונ' איך ווער געבן קרויט אין דיינם פעלד · מונ' דוא ווערשט עסין מונ' ווערשט זאט זיין : השמרו היטיט אייך · עס מעכטן אייך אייערי הערצר איבר רידן וואלן · מונ' מעכטיט אב קעהרן מונ' דיהנן אבגעטירייאן · מונ' אייך צו איהנן בוקן : וחרה זוא ווירדי דער צארן גאטש אן אייך גריאן · מונ' ער ווירד מויף האלטן דיא הימלן · מונ' עס ווערט קיין רעגן זיין · מונ' דיא ערדי ווירד ניט געבן איהר פרוכט · מונ' איר ווירדט באלד פר לאהרן ווערדן פון דעם גוטן לנד וואס איך גאט גגעבן האט : ושמתם מונ' איהר זאלט טואן דיזי אייני ריד מויף אייערן הערצן · מונ' מויף אייערן לייב · מונ' איהר זאלט זיא בינדן צום צייכן מויף אייערן הענדן · מונ' זיא זאלן זיין צו (תפילין) צווישן אייערי אויגן : ולמדתם מונ' איהר זאלט זיא לערנן אייערי קינדר · אין זיא צו שפרעכן · אין דיינם זיצן אין דיין הויז · אין דיינם גיאן מויף דעם וועג · אין דיינם ליגן · מונ' אין דיינם מויף שטיאן : וכתבתם מונ' דוא זאלשט זיא טרייבן מויף דיא בייא שטעדיל דיינס הויז · מונ' דיינה טאהרן :
למען מום דז זיך זאלן פר מעהרן אייערי יאהרן · מונ' דיא יאהרן אייערי קינדרי · מויף דער ערדי פון דעם לנד וועלכס גאט גשוואהרן האט צו אייערי עלטרן איהנן צו געבן זוא לנג אלס דא זיין ווערדן דיא הימלן בר דיא ערדן :
ויאמר מונ' גאט שפראך צו (משה) (ווייטר צו דיא ישראל) צו זאגן : דבר רידי צו דיא קינדר ישראל · מונ' דוא זאלשט צו זיא שפרעכן · דז זיא זיך אמכן זאלן (ציצית) מויף דיא עקן איהרר קליידר · צו איהרי (דורות) מונ' זיא זאלן געבן מויף דיא (ציצית) דער עקין איין פאדן בלויא וואל : והיה מונ' עס זאל זיין צו אייך צו (ציצית) · מונ' זאלט איהם (שטעצן) אן זעהן · מונ' געדענקן אלי אלות) פון גאט · (רעכנד זוארט ציצית) האט אין דער צאהל זעקס הונדרט · מונ' איינה ציצה האט פינף קניפף · מונ' אכט פעדים זיין דרייצעהן · צו זאמן (תרי"ג) זוא פיל אלות האבן איר אין דער תורה · זוא זאל מאן קענן פון דיא ציצית אן זעהן שטעץ אן אלי אלות דענקן) · מונ' זיא טואן מונ' איר זאלט ניט נאך שפעהן (מדר) גימן נאך
דיא

מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

באשכנז אומרים זה

אֱמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן וְטוֹב הַדָּבָר הַזֶּה עַל אֲבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ עַל בָּנֵינוּ וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל דּוֹרוֹת זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ:

אֱמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן וְאָהוּב וְחָבִיב וְנֶחְמָד וְנָעִים וְנוֹרָא וְאַדִּיר · וּמְתֻקָּן וּמְקֻבָּל וְטוֹב וְיָפֶה הַדָּבָר הַזֶּה עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד · אֱמֶת אֱלֹהֵי עוֹלָם מַלְכֵּנוּ · צוּר יַעֲקֹב מָגֵן יִשְׁעֵנוּ · לְדוֹר וָדוֹר הוּא קַיָּם וּשְׁמוֹ קַיָּם · וְכִסְאוֹ נָכוֹן וּמַלְכוּתוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ לָעַד קַיֶּמֶת · וּדְבָרָיו חָיִים וְקַיָּמִים נֶאֱמָנִים וְנֶחֱמָדִים · לָעַד וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים עַל אֲבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ עַל בָּנֵינוּ וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל דּוֹרוֹת זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ:

עַל הָרִאשׁוֹנִים וְעַל הָאַחֲרוֹנִים לְעוֹלָם וָעֶד חוֹק וְלֹא יַעֲבוֹר · אֱמֶת שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד · אַתָּה הוּא מַלְכֵּנוּ מֶלֶךְ אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה לְמַעַן שִׁמְךָ מַהֵר לְגָאֳלֵנוּ כְּגָאֻלַּת אֶת אֲבוֹתֵינוּ · אֱמֶת מֵעוֹלָם שִׁמְךָ הַגָּדוֹל עָלֵינוּ נִקְרָא בְּאַהֲבָה אֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ:

וחית אם שמוע תשמעו: ולעבדו. זה תלמוד תורה · ד"א ולעבדו בכל לבבכם זו תפלה עבודה שבלב: ושמתם ר"ת תיבו ג' טוב: כלומר יהפך לטובה אומת ושמתם וקשרתם: את דברי כתב הרוקח את לרבות פ"א · ולרבות טעמי המסורת ושירות ה"ה ומעמה כראשית דקדוקי סופרים: אלה ג' ל"ו מסכתו' ל"ו טפחים בלוחות ועשר' אחדם כת' קבין ל"ו לוגין: ולמדתם י"ב תיבות י"ב חדשים: וכתבתם ס' תי' ס' חומשים: למען ירבו ר"ת תיבו' ג' טוב זה מסורתא אותו כי טוב · וזמנים כ"ל שבותיו של משה היו מניכים על ישראל ככל: ואחרי עיניכם עינא ולבא תרין סרסורי עבירה: רוקח · רמ"ח תיבו' בק"ש רמ"ח אברים · שבכל אבריו ירגיש כשיאמר שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד · ע"ם כל עבמ"ת תאמרנה ה' תלים ל"ס · ולא יפסיק בין ה' אלהיכם לאמת: אמת ויציב וכו' · ט"ו וו"ין וכ' הכ"ן עולה ק' לפי שצריך ישראל כל יום מאה תקנו כנגד כל לבני ארץ ישראל לומר אמת ויציב עד ואתך ק' תיבות כנגד ק' ברכות ויפסק שמגבה: ט"ו וו"ן כנגד ט"ו גאולות בחומש ט"ו בירית בישתכח ט"ו שיר המעלו' וט"ו תיבות בירכך ע"כ ירא כשם יוהר לקרו' שלא יוסף או יפחות כי אות אחת יוצא לבמש טעמי' כ"ש תיבה אחת ומלה אחת עכ"ל הרוקח: ויפסיק בין ואדיר ומתוקן ו' קיבל:

אנא

מצאתי כל מי שאינו עושה מעט הפסקה בין ואדיר למתוקן כמו שכתוב למעלה הרי זה מחרף ומגדף מפני שאדיר הוא כנוי על הקב"ה · ומתוקן כנוי על ישראל מ"מ ראיתי באבודרהם ס' כולם על הקב"ה ואלו ואלו דברי אלהים חיים בלבד שיכוין לבו לשמים: אכא

(דיא אוטוויליגי גדאנקן אוני' גלוסטן) אייערר הערצן · אוני' נאך וועלכי אייערי אויגן · נאך אייער אום שטעטיגט · אודר שטעטן נאך גימיט צו גלוסטן אזו וואס זיא זעהן: למען איר זאלט גידענקן אום וויל מיהר גדענקן זאלט · אוני' אך טואן אלי מיינה גבאט · אוני' זאלט הייליג זיין צו אייערן גאט: אני איך בין אייער הער: דער איך אויז גפירט אויש לאנד מצרים אום צו אייך צו זיין צום גאט אייער הער (דז איר אייניה אלוה צו האלטן שולדיג זייט):

אמת וואהרי שטאנדהאפטיג · ריכטיג · בשטעטיגט · רעכט פערטיג · בגלויבט · גליבט · פריינדליך · גלוסטיג · אן גינעהם · פורכטזאם · אוני' שטארק: ומתוקן וואהל פר ריכט עאפפאנגן · אוני' גוט אוני' היפש איזט דיזי זאך צו אונז צו ר איביגקייט: אמת עז איז איזט וואהר דז גאט

אמת וואהרי שטאנדהאפטיג · ריכטיג · בשטעטיגט · רעכט פערטיג · בגלויבט · אוני' גוט דיזי זאך אויף אונזרי עלטרן אויף אונז אונזרי קינדרי אויף אונזרי (דורות) · אוני' אויף אלי (דורות) פון דער (זרע ישראל) דייני קנעכטי:

דער הער פון דער וועלט · איזט אונזר קיניג · שטארקר פעלזן פון יעקב · שילד אונזרי הילף · צו אלי (דורות) איזט ער אוני' זיין נאמן בשטענדיג · אוני' זיין שטוהל איזט רעכט פערטיג · זיין (מלכות) אוני' וואהרהאפטיגקייט טוט צו איביג בשטיאן · אוני' זיינה רידן לעבהאפט בשטענדיג · אויף ריכטיג · אוני' גלוסטיג צו איביג · אוני' אלר איביגקייטן אויף אונזרי עלטרן אויף אונז אונזרי קינדר אויף אונזרי (דורות) אוני' אויף אלי (דורות) פון דער (זרע ישראל) דיינה קנעכטי:

על אויף דיא ערשטי אוני' אויף דיא לעצטי איז דש גזעץ אוני' זאל ניט איבר פארן ווערן אין דר איביקייט: אמת עש איז וואהר דז דוא ביסט דר גאט אונזר גאט אוני' גאט אונזר עלטרן אין דער איביקייט: דו ביסט אונזר קיניג אונזר עלטרן קיניג טוא דאך שיילן אונז צו דערלייזן אום דיינן נאמן ווילן אלז ווי דוא האשט אויז גלייזט אונזר עלטרן: אמת עש איז וואהר דש דיין גאנפערטר נאמן איז אויף אונז גרופן פון איביג הער דורך ליבשאפט: עש איז קיין גאט אנדר דוא:

אנא איך ביטי דיך העלפי דאך · דיא קינדר פון (יעקב) דיא זאא ווייניג אלז דער שטויב דער ערדן קענן ווערדן גיזעהלט · ערלייזר אזאלי בגליקן · דיא דיך אלי צייטן פארטן · הקם ריכטי אויף דז (בית המקדש) דיא פר פאלינה (סוכה) פון דוד · אוני' לאזי זיא ניאר ווערדן נידריג · גדענקי דיא פר זאגלטי ישראל · בדעקי זיא איט דייני פליגל אוני' לאזי זיא זיין

וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֺתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם
לְאַהֲבָה אֶת־יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם׃
וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ׃
וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה
לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם׃ וְחָרָה אַף־
יְהֹוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ
וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהֹוָה נֹתֵן לָכֶם׃ וְשַׂמְתֶּם אֶת־
דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ
לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם׃ וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת
בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃
לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהֹוָה לַאֲבֹתֵיכֶם
לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ׃
וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ
עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת׃ וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם
אֶת־כָּל־מִצְוֺת יְהֹוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָתֻרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי
עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם׃ לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־
מצותי

ור"ת ״שחו ״מרום ״עויבס :
״שחרית ״מנחה ״ערבית :
ואהבת את ה׳ אלהיך כיונו
אנכי ה׳ אלהיך לא יהיה
כי האוהב השם בודאי לא יבחר
באחר ולא ישבע ויכבד אביו ואמו
בהיות אבינו וכנסת ישראל דמיונו
כשכינה אמנו והאוהב השם מכבד
השבת וכן ירחק מלא תנאף כי
הנואף הוא הבוגד בע"א :
בכל לבבך ובכל נפשך לא תרצח
אחרי שהוא נהרג איך יהרג הוא
אחרים : ובכל מאדך כלל לא
תגנוב לא תחמד : ואהבת אותיות
האבות בפסוק ואהבת יו"ד תיבות
יו"ד ספירות יו"ד דברות יו"ד
מאמרות כו׳ : מתחיל בו׳ ומסיים
בכ׳ כנגד כ"ו דורות שנתנה התורה
עכ"ל : את ה׳ אלהיך שיודה כל
א׳ וא׳ מכיר רבונו ומכוין לאהבה
אותו : ובכל מאדך בכל מדה
ומדה לא שיאמר אולי גורם או
דבר שבמקרה ח"ו ולא ה׳ פעל כל
זאת אלא הכל בגזיר׳ עירין מאמר
קדישין • ושננתם יו"ד ת ר ת
כמו שאתה מוסר בעבור כנ"ל
כך תמסור אותם לבניך לחזק
תבונתו לטוב : ושננתם לבניך
אלו התלמידים השוקים צריך אתה
להודיעם : וקשרתם ח׳ תיבות
נגד המילה ותפילין הם שניהם
עדות התפילין כנגד הלב והמילה
ערלת לב יתגלו לך ל"ב נתיבות :
וכתבתם על מזוזות ביתך
ובשעריך ה׳ תיבות ה׳ חומשים
ה׳ חומשי׳ : כ"ד אותיות הם כ"ד
ספרים כ"ד שעות ליום ובלילה ו
וצריך שיאריך בד׳ של אחד להמליכו
בשמים ובארץ וד׳ רוחות :
והיה

והיה אונ׳ עס ווערט זיין ווען איר ווערדט צו הערן (אונ׳ פאלגן) צו איינה געבאט דיא איך אייך היינט געביט • צו ליבן גאט
איערן הערן • אונ׳ איהם צו דיהנן מיט אייערן גאנצן הערצן • אונ׳ מיט אייערן לעבן : ונתתי זא ווערדי איך
געבן דעם רעגן אייערר לנד אין זיינר צייט • פריא אונ׳ שפעט רעגן • אונ׳ דו ווערשט איין טואן דיין קארן • דיין מאסט
אונ׳ דיין אהל בעהר : ונתתי אונ׳ איך ווער געבן קרויט אין דיינם פעלד • אונ׳ דוא ווערשט עסין אונ׳ ווערשט זאט
זיין : השמרו היטיט אייך • עס מעכטן אייך אייערי הערצר איבר רידן וואלן • אונ׳ מעכטיט אב קעהרן אונ׳ דיהנן
אבגעטירייאן • אונ׳ אייך צו איהנן בוקן : וחרה זא ווירדי דער צארן גאטס אן אייך גריאן • אונ׳ ער ווירד אויף האלטן
דיא היאלן • אונ׳ עס ווערט קיין רעגן זיין • אונ׳ דיא ערדי ווירד ניט געבן איהר פרוכט • אונ׳ איר ווירדט באלד פר
לאהרן ווערדן פון דעם גוטן לאנד וואס אייך גאט געגעבן האט : ושמתם אונ׳ איהר זאלט טואן דיזי אייני ריד אויף אייערן
הערצן • אונ׳ אויף אייערן לייב • אונ׳ איהר זאלט זיא בינדן צום צייכן אויף אייערן הענדן • אונ׳ זיא זאלן זיין צו (תפילין)
צווישן אייערי אויגן : ולמדתם אונ׳ איהר זאלט זיא לערנן אייערי קינדר • אן זיא צו שפרעכן • אין דיינם זיצן אין
דיין הויז • אין דיינם גיאן אויף דעם וועג • אין דיינם ליגן • אונ׳ אין דיינם אויף שטיאן : וכתבתם אונ׳ דוא זאלשט זיא
טריבן אויף דיא בייא שטעדיל דיינם הויז • אונ׳ דיינה טאהרן :
למען אום דז זיך זאלן פר מעהרן אייערי יאהרן • אונ׳ דיא יאהרן אייערי קינדרי • אויף דער ערדי פון דעם לאנד וועלכס
גאט געשוואהרן האט צו אייערי עלטרן איהנן צו געבן • אז לנג אלס דא זיין ווערדן דיא היאלן איבר דיא ערדן :
ויאמר אונ׳ גאט שפראך צו (משה) (ווייטר צו דיא ישראל) צו זאגן : דבר רידי צו דיא קינדר ישראל • אונ׳ דוא זאלשט צו
זיא שפרעכן • דז זיא זיך אמכן זאלן (ציצית) אויף דיא עקן איהרר קליידר • צו איהרי (דורות) אונ׳ זיא זאלן געבן
אויף דיא (ציצית) דער עקין איין פאדן בלויא וואל : והיה אונ׳ עס זאל זיין צו אייך צו (ציצית) • אונ׳ זאלט איהם (שטעגן)
אן זעהן • אונ׳ גדענקן אלי אלות) פון גאט • (רעכדי ווארט ציצית) האט אין דער צאהל זעקס הונדרט • אונ׳ איינה ציצה
האט פינף קניפף • אונ׳ אכט פעדים זיין דרייצעהן • צו זאמן (תרי"ג) זא פיל אלות האבן איר אין דער תורה • זא זאל
מאן קענן פון דיא ציצית אן זעהן שטעגן אן אלי אלות דענקן) • אונ׳ זיא טואן אונ׳ איר זאלט ניט נאך שפעהן (אדר) גיאן נאך
דיא

אהבה רבה אהבתנו יי אלהינו · חמלה גדולה ויתרה חמלת עלינו ·
אבינו מלכנו · בעבור אבותינו שבטחו בך · ותלמדם חקי
חיים · כן תחננו ותלמדנו · אבינו אב הרחמן המרחם רחם עלינו · ותן
בלבנו להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקים
את כל דברי תלמוד תורתך באהבה · והאר עינינו בתורתך · ודבק
לבנו במצותיך · ויחד לבבנו לאהבה וליראה את שמך · ולא נבוש
לעולם ועד · כי בשם קדשך הגדול והנורא בטחנו · נגילה ונשמחה
בישועתך: והביאנו לשלום מארבע כנפות הארץ · ותוליכנו קוממיות
לארצנו · כי אל פועל ישועות אתה · ובנו בחרת מכל עם ולשון ·
וקרבתנו לשמך הגדול סלה באמת להודות לך · וליחדך באהבה
ברוך אתה יי הבוחר בעמו ישראל באהבה :

יחיד אומר אל מלך נאמן :

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד : ברוך שם כבוד מלכותו
לעולם ועד · ואהבת את יהוה אלהיך בכל־לבבך ובכל־
נפשך ובכל־מאדך : והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על־
לבבך : ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך
ובשכבך ובקומך : וקשרתם לאות על־ידך והיו לטטפת בין עיניך :
וכתבתם על־מזזות ביתך ובשעריך :

והיה

כל דברי תלמוד תורתך באהבה ולפי׳ נ״ל כי כשם קדשך · ותלמדם ותלמדנו ללמוד ד׳ לשון ללימוד כנגד ד׳ למדן כא״ב אל״ף בית״ל דל״ת למ״ד · י״מ ד׳ למדין ע״ש א״ב עמדות כהולכים לבה״מ: והרבע לימודים תקרא משנה · הלכה · והגדה: לשמור ולעשות הם לא תעשה ועשה: ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך תורה שבכת׳ ותורה שבע״פ · והאר עינינו בתורתך ודבק לבנו במצותיך הוא ע״ד פ״ק דקידושין שלימוד מביא לידי מעשה: כי בשם קדשך הגדול הוא השם של ד׳: והנורא הוא שם של מ״ב: והביאנו לשלום השם של ד׳ בפועל רחמיו נמורי׳: מארבע כנפות הארץ ותוליכנו קוממיות ת״ו גמירתו של שם של מ״ב וד׳ סיתה ב״ס: כי אל פועל ישועות רוק״ח בברכת יוצר עד ק״ש: ישועות · כנגד ד׳ גליות וכו׳ עכ״ל ונגד ד׳ אותיות השם: ובנו בחרת לפי שאנו דבוקי׳ בו יתברך: וקרבתנו לשר סיני: לשמך הגדול הוא השם שיא בתורה לא ישתנה ולא יתחלף: וליחדך באהבה ביחוד אחד: אתה אחד ושמך אחד ישראל גוי אחד ולכן מסיים בא״י שבוחר בעמו ישראל באהבה אהבה גי׳ אחד:

אל מלך נאמן אל כאמן קודם ק״ש ולאחריו אמת גי׳ תרי״ג ומלך אין לחשוב לפי שכתוב האל הנאמן וכתיב אל אמת וזהו כל תרי״ג אמת · לאחר ק״ש אמת כל מה שקראתי למעלה אמת: שמ״ע שדי מלך עליון ובני׳ קדוש ור״ת

אהבה איני גרוסי ליבשאפט האסטו אונז גליבט גאט אונזר גאט · איין גרוסי אונ׳ איבר פלסיגי ערבארמונג האסטו דיך איבר אונז ער בארמיט ׳אונזר פאטיר אונ׳ קיניג · וועגין אונזרי עלטרן וועלכי זיך אן דיר פר זיכרט · אונ׳ דו האסט איהני גלערניט די גיזעצי דעס לעבין · אלזו זאלסטו אונז אך בגנעדגן אונ׳ אונז לערנן · אונזר פאטר · בארמהערציגר פאטיר דער זיך איבר אלים ערבארמיט · ערבארמי דיך איבר אונז אונ׳ גיב איין אונזרי הערצר צו פרשטן · אונ׳ אויז צו קליגן · צו הערין צו לערנין אונ׳ ווייטר איט אנדרי צו לערנין צו היטן אונ׳ צו טוהן · אונ׳ צו בשטעטיגין אלי דיא ווארטי פון דיא לערנונג דיינר (תורה) איט ליבשאפט · אונ׳ זייא ערלייכטין אונזרי אויגין אין דיינר (תורה) · אונ׳ ביהעפטי אונזרי הערצר פעסט אין דייני (מצות) · אונ׳ פר אייניגי אונזרי הערצר צו ליבן אונ׳ צו פערכטן דיינין נאמן דז איר איביגליט זאלן פר שעהאט ווערדן · דען אן דיין הייליגין נאמן דער גרושר אונ׳ פורכטזאר הבין איר זיך פר זיכרט · איר וואלין זיך ערלוסטיגין אונ׳ פרייאן איט דיינר הילפי · אונ׳ דוא זאלסט אונז ברענגין צו (שלום) · פון אלי פיר עקין דער וועלט · אונ׳ אופינדליך פיהרן אין אונזרן לאנד: כי דען גאט איין ווערקיר דער הילפי ביזטו · אונ׳ אן אונז האסטו ערוועהלט פון אלי פעלקיר אונ׳ אונז גינעהיט צו דיינים גרושין נאמן צור איביגקייט איט וואהרהייט · צו דיר צו לויבין · אונ׳ דיך צו אייניגן איט ליבשאפט · גלויביט זייאסטו גאט דער אויז ער וועהלט אן זיינין פאלק ישראל איט ליבשאפט : אמן

אל מלך נאמן · גאט וואהרהפטיגר קיניג :

שמע הערי ישראל · גאט אונזר הער ׳ איזט דער איינציגי גאט : ברוך גילויביט איזט דער נאמן דער עהרי זיינס קיניגרייך צור איביגקייט : ואהבת דוא זאלסט ליבן גאט דיינין הערין איט דיין גאנצין הערצין · איט דיין גאנצין לעבין · אונ׳ איט אלי דיין פר מעגין : והיו אונ׳ עס זאלין זיין דיזי רידין דוא איך דיר הייטי גביטי · אויף דיינים הערצין : ושננתם אונ׳ דוא זאלסט זיא לערנין אדר אונטר ריכטין דיינה קינדר · אונ׳ זאלסט אין זיא רידן אין דיינם זיצין אין דיין הויז אונ׳ אין דיינים גיאן אויף דעם וועג · אין דיינם ליגין · אונ׳ אין דיינם אויף שטיאן : וקשרתם אונ׳ דוא זאלסט זיא בינדן (דיא תפילין) צום צייכין אויף דיינר האנד · אונ׳ זיא זאלין זיין צו (תפילין) צווישין דיינה אויגן : וכתבתם אונ׳ דוא זאלסט זיא טרייבין אויף דיא בייא שטעדין דיינים הויז אונ׳ דיינה טאהרין :

הַצָּגִים בְּשִׂמְחָה ׃ וּבְלוּלָבֵיהֶם אוֹתְךָ לְשַׂמְּחָה ׃
זוֹעֲקִים לְפָנֶיךָ שִׂיחָה ׃ חֲמוֹל עֲלֵיהֶם הוֹשִׁיעָה
וְהַצְלִיחָה ׃ טוּב בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים ׃ יְקַר עֲדַת אֲהוּבִים ׃
כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים בְּאֲהָבִים ׃ הֲבִיאֵם לְשַׁעַר
בַּת רַבִּים ׃ מַחֲמַדָּם תֵּן לָהֶם ׃ נָא שַׂמַּח עִמָּהֶם ׃
שָׂא נָא חַטֹּאתֵיהֶם ׃ עֲבוֹר עַל פְּשָׁעֵיהֶם ׃ חזן פּוֹצְחִים
הַלֵּל וְתוֹדוֹת ׃ צוּר הַיּוֹדֵעַ עֲתִידוֹת ׃ קוֹל לְהַשְׁמִיעַ
אוֹתָם לְהוֹדוֹת ׃ יְרַחֵם בְּנָשְׂאָם אֲגֻדּוֹת ׃ חזן ואחר כך קהל
שׁוֹקְדִים וְאוֹתְךָ מַקְדִּישִׁים ׃ שִׁבְחֲךָ בְּפִיהֶם רוֹחֲשִׁים ׃
תּוֹקְפִים בָּרוּךְ וְלוֹחֲשִׁים ׃ תּוֹמְכָם כְּאֵילֵי תַּרְשִׁישִׁים ׃

וְהַחַיּוֹת יְשׁוֹרֵרוּ וּכְרוּבִים יְפָאֵרוּ וּשְׂרָפִים יָרֹנּוּ וְאֶרְאֶלִּים יְבָרֵכוּ פְּנֵי
כָּל חַיָּה וְאוֹפָן וּכְרוּב לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים
וְאוֹמְרִים ׃ בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ ׃

לָאֵל בָּרוּךְ נְעִימוֹת יִתֵּנוּ לַמֶּלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם ׃ זְמִירוֹת יֹאמֵרוּ ׃ וְתִשְׁבָּחוֹת יַשְׁמִיעוּ ׃ כִּי הוּא
לְבַדּוֹ פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת ׃ עוֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת ׃ בַּעַל מִלְחָמוֹת זוֹרֵעַ צְדָקוֹת ׃ מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת ׃
בּוֹרֵא רְפוּאוֹת ׃ נוֹרָא תְהִלּוֹת ׃ אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת ׃ הַמְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית ׃
כָּאָמוּר לְעוֹשֵׂה אוֹרִים גְּדוֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ ׃ אוֹר חָדָשׁ עַל צִיּוֹן תָּאִיר ׃ וְנִזְכֶּה כֻלָּנוּ מְהֵרָה
לְאוֹרוֹ ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת ׃

אהבה

בוקן אונ׳ דאנקן מיט ליבשאפט ׃ ברענגי זיא איין דיא טארן דער גרושי שטאט (ירושלים) ׃ מחמדם איר גלוסט״ין געבי זיא ׃ איר ביטן דיך פרייאי דיך מיט זיא ׃ פר טראגי דאך איהרי זינדן ׃ איבר פאהרי איהרי אישטאטן ׃ פוצ ים זיא עפינן איהרי מייל מיט פרייז אונ׳ דנק ׃ דעם בשעפר ׃ דער דא ווייס אלז וואש גשעהן ווערט ׃ איהגן צו מאכן הערן איין שטים זיא צו פרייאן ׃ ערבארמי זיא ביים איהרן טראגן דיא בונד פון (לולב) ׃ שוקדים זיא זיין וואכזאם ׃ אונ׳ טון דיך אכן היילגן ׃ דיין רוהם טוען זיא מיט איהרי מייל אכן זאגן ׃ זיא שטערקן לוב אונ׳ ביטן לחנגזאם ׃ אונטר לאהני זיא אלז וויא דיא שטארקי (אלים תרשישים) ׃

והחיות דיא (אלאכים) וועלכי הייסן (חיות) טוהן זינגן ׃ דיא (כרובים) טוהן בשיהנן ׃ דיא (שרפים) טוהן לוב זינגן אונ׳ דיא (אראלים) טוהן לובן ׃ דז גזיכט פון איינר יעגליכר (חיה) (אופן) אונ׳ (כרוב) גיגן דיא (שרפים) איבר גיגן דעם אנדרן ריהאן אונ׳ שפרעכן ׃ גלובט איזט דיא הערליכקייט גאטש פון זיין אורט פון איבר אל ׃

לאל צו דעם גלובטן גאט ׃ ליבליכקייט טואן זיא געבן צו דעם קיניג ׃ דעם לעבעדיגן אונ׳ בשטענדיגן גאט ׃ לוב גזאנג טואן זיא שפרעכן ׃ אונ׳ רוהם טואן זיא אכן הערן ׃ דען ער אליין איזט דער ווערקר פון (גבורות) ׃ ערשאפר דז נייאי ׃ הער איבר דיא (מלחמות) ׃ ער זעהיט פר דיא אצנשן פיאן (צדקות) אאכט שפראצן הילפי ׃ ערשאפר (רפואות) ׃ פורכטזאם אין דער פרייזונג ׃ הער פון דיא וואונדר ׃ דער דא ערניימרט אלי טאג שטעטיגליך דיא ערשאפונג פון (מעשה בראשית) ׃ אלז וויא גזאגט איזט ׃ צו דעם ערשאפר דיא גרושי ליכט ׃ דען אויך איביג איזט זיין גנאד ׃ איין נייאיס ליכט זאלשטו איבר (ציון) אאכן לייכטן ׃ אונ׳ לאזי אונז אלי (זוכה) זיין גאר באלד צו זיינם ליכט ׃ ברוך גלובט זייסטו גאט ערשאפר דער ליכטר ׃

אהבה

יקר ׳מכבד ׃ שמח עמהם ר״ל בביכול כאשר תציאם מהגלו׳ ישמח הוא ג״כ עמהם ׃ הביאם לשער בת רבים כן הוא סנוס׳ שהמיקי׳ ור״ל לירושלים ׃ שא ׳ סלח ׃ להודות לשמח אותם ׃ בנשאם אגודות של לולב ׃ באילי ׳ כמלאכי׳ החזקי׳ ׃

לאל ברוך חוזר ושב לתחלת ברכת אל ברוך נ״ל כלו׳ כלם מכוונים לשם אל ומי הוא למלך אל חי וקים ׃ פועל גבורות חנם (סופטים נ׳) כצאת השמש בגבורתו ׃ עושה חדשות לבנם בחידושם ׃ בעל מלחמות ע״י אחרים ׃ זורע צדקות צדק ׃ מצמיח ישועות כוכב ׃ בורא רפואות ניגם ׃ נורא תהלות מבקתו ׃

אהבה רבה אין ז׳ באהבה רבה יכן באהבת עולם לפי שז׳ אהבות יש בעולם אב ואם אח ואחות ׃ בן ׃ ובת ׃ כלתו׳ ובולם מכ׳חים אהבת׳ בשביל אהבת הקב״ה כמו שפירש״י ׃ מצאתי ר׳ שמע ן ור׳ אבר׳ אמרו בשם החם ׳ הקדום רבינו שמואל הנביא שים ברכה זו ק״ב תיבות כנגד ק׳ ברכות וכנגד ב׳ תורות שבכתב ושבעל פה וזהו סוסד ׃

כל

תִּתְבָּרַךְ מוֹשִׁיעֵנוּ : תִּתְבָּרַךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ :

עַל שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְעַל מְאוֹרֵי אוֹר שֶׁעָשִׂיתָ יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה :

תִּתְבָּרַךְ: צוּרֵנוּ מַלְכֵּנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ יוֹצֵר מְשָׁרְתִים וַאֲשֶׁר מְשָׁרְתָיו כֻּלָּם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם · וּמַשְׁמִיעִים בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹל דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם : כֻּלָּם אֲהוּבִים · כֻּלָּם בְּרוּרִים · כֻּלָּם גִּבּוֹרִים · וְכֻלָּם עוֹשִׂים בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה · רְצוֹן קוֹנֵיהֶם : וְכֻלָּם · פּוֹתְחִים אֶת פִּיהֶם · בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה וּמְבָרְכִים וּמְשַׁבְּחִים וּמְפָאֲרִים · וּמַעֲרִיצִים וּמַמְלִיכִים : אֶת שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא : וְכֻלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה : וְנוֹתְנִים רְשׁוּת זֶה לָזֶה · לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנַחַת רוּחַ בְּשָׂפָה בְרוּרָה וּבִנְעִימָה קְדֻשָּׁה כֻּלָּם כְּאֶחָד עוֹנִים וְאוֹמְרִים בְּיִרְאָה ·

קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ :

מיוסד ע"פ א"ב

אֲאַמִּיר אוֹתְךָ סֶלָה · בְּהוֹד וְהָדָר וּתְהִלָּה : גּוֹאֵל הַצְמִיחַ גְּאֻלָּה · דְּרוֹשׁ אֲאַמְּתֶךָ לְשֵׁם וְלִתְהִלָּה : הצגים

והאַ דיזעז איזט דער רוהם פֿון דעז זיבנטן טאָג · דען אַן איהם האט זיך גאט גרוהט פֿון אַל זיינר אַרבייט · אונ' דען זיבנטן טאג ריהאט ער אונ' זגט · איין לויב געזאנג זינגט צו דעם טאג (שבת)· עס איזט גוט גאט צו לויבן : לפיכך דערא וועגן זאָלן בשיהנן אונ' לויבןזו גאט אַלי זיינעבשעפֿנוסן · רוהם וואוירדיג אונ' אַכטבאַרקייט זאָלן זיא געבען צו גאט דער קיניג בשעפֿר פֿון אַלים · וועלכר האט אַמכן ערבן רוהי צו זיין פֿאָלק ישראל אין היליגקייט אן דעם היליגן טאג (שבת) : שמך דיין נאמן גאט אונזר הער זאָל זיין געהייליגט אונ' דיין גדעכטנוס אונזר קיניג זאָל ווערדן ביטיהגט אויבן אין דיא היאָזי· אונ' אונטן אויף דער ערדי : תתברך ער זאָל ווערדן גלובט אונזר העלפֿר וועגן דעז רוהם דז ווערק דיינר הענדן אונ' וועגן דיא ערלייכטונג דערי ליכטר וועלכי דוא ערשאַפֿן האסט זאָלן זיא דיך ביטיהגן איביגליך :

תתברך צורנו דוא זאָלסט ווערדן גלובט אונזר גשטאָלט געבר · אונזר קיניג · אונ' אונזר ערלייזר · ערשאַפֿיר דיא הייליגי · עס ווירדי גריהאט דיין נאמן צור איביגקייט אונזר קיניג :

יוצר ער איזט דער ערשאַפֿיר זיינה דיהנר דיא אַלאכים · אונ' דז זיינה (משרתים) אַלי שטיאָן אין דער היך פֿון דער וועלט · אונ' אַמכן הערן איט פֿורכֿט אַלי צו זאַמן איט שטים ידיא רידי דעס לעבענדיגן גאטס אונ' דעם קיניג דער וועלט · כולם · זיא זיינן אַלי גליבט אַלי אויז ערלייזן · אַלי שטארק : אונ' דאך טואָן אַלי איט אנגשט אונ' פֿורכֿט דען ווילן · מירי ער שאַפֿר : וכולם אונ' אַלי צו זאַמן עפֿינן איהרן אייל איט הייליגקייט · איט ריינגקייט · איט גזאנג · אונ' לוב זינגן · לוב אונ' ריהאן · בשיהנן · שטערקן · הייליגן · אונ' אַמכן קיניגן דען נאמן גאטס דעם קיניג · דר גאַכטבאַרטי דער שטאַרקי · אונ' דר פֿורכֿטזאַמי הייליג איזט ער : וכולם אונ' אַלי צו זאַמי נעאַמן אויף זיך דז יאך פֿונדען היאָליסין קיניגרייך איינר פֿון דעם אנדרן : אונ' זיא געבן ערלובנוס איינר דעם אנדרן צו הייליגן איהרן ערשאַפֿר איט זאַנפֿטאוטיקייט איט אויז ערלעזינה לעפֿצן אונ' איט אַן נעהאַליכֿקייט (קדושה) אַלי צו גלייך אנטוואָרטן זיא אונ' זגן איט פֿורכֿט · קדוש · קדוש · קדוש · ידי גנצי וועלט איזט פֿול זיינר עהרי :

אאמיר איך וויל דיך לויבן איביג · איט פראַכֿט אונ' שנהייט אונ' פרייזונג · אויז ערלייזר אַמכֿי שפראָצן אויז ערלייזונג פֿורטי דיינה פֿירכֿטר דיא ישראל צום גרוסן נאמן אונ' פרייז : הצגים וועלכי שטיאָן איט (שמחה) · אונ' איט מיהרי (לוב) דיך צו ערפֿרייאָן · זיא טרייאַן פֿר דיר גבעט : ערבמאַרידיך איבה זיא · העלפֿי אונ' אַמכֿי בגליקן : טוב דוא גוטר גאט איט דיינה גרוסי באַראהערצגקייט · ווירדיגי דיא גליבטי (עדה ישראל) · וועלכי זיך קייאָן בוקן

וכת זוני ישראל · דהיינו השבת : ביום השביעי נתעלה וכו' · באתן יכסן פאר : תפארת עטה וכו' * פי"ר וכנו ישראל הם השוסכינו' יושבים לפניו ואומרים: זה שבח של יום וכו' : להראות לכל אדם לביות שובת מכל מלאכתו ואומר : מזמור שיר ליום השבת · ליום שכולו שבת יזכנו ה' במהרה : לפיכך יפארו וכו' הוא עולת כל העולם בעל המנוח': המנחיל וכו' בקדושתו · ר"ל הוא קודם שבת קודם · ישראל קודם · שמך וכו' מושיענו · בשבת הוא מושיע לישראל והשבת מתפלל עליהו : על שבח מעשה ידיך ישראל שהם מעשה ידיו ית' : תתברך צורנו מעתה מתחיל לסדר בריאת המלאכים וסדר השיר' בכל יום וכבר שעירותיך כל מה שזוכר האדם בתפלתו בכוונת הלב מוציא שבח של הענין ההוא למעלה :
אאמיר איתך סלה שבח אותי' לעו' : איומתך · אלו ישראל : שיחה לשון תפלה :

יקר

הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ · הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפוֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא מִימוֹת עוֹלָם · אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים רַחֵם עָלֵינוּ אֲדוֹן עֻזֵּנוּ צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ · אֵל בָּרוּךְ גְּדוֹל דֵּעָה הֵכִין וּפָעַל זָהֳרֵי חַמָּה טוֹב יָצַר כָּבוֹד לִשְׁמוֹ · מְאוֹרוֹת נָתַן סְבִיבוֹת עֻזּוֹ · פִּנּוֹת צְבָאָיו קְדוֹשִׁים רוֹמְמֵי שַׁדַּי תָּמִיד מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּקְדֻשָּׁתוֹ :

נָתַן בָּהֶם · לִהְיוֹת מוֹשְׁלִים בְּקֶרֶב תֵּבֵל · מְלֵאִים זִיו וּמְפִיקִים נֹגַהּ · נָאֶה זִיוָם בְּכָל הָעוֹלָם · שְׂמֵחִים בְּצֵאתָם וְשָׂשִׂים בְּבוֹאָם · עוֹשִׂים בְּאֵימָה רְצוֹן קוֹנֵיהֶם : פְּאֵר וְכָבוֹד נוֹתְנִים לִשְׁמוֹ · צָהֳלָה וְרִנָּה לְזֵכֶר מַלְכוּתוֹ · קָרָא לַשֶּׁמֶשׁ וַיִּזְרַח אוֹר · רָאָה וְהִתְקִין צוּרַת הַלְּבָנָה · שֶׁבַח נוֹתְנִים לוֹ כָּל צְבָא מָרוֹם · תִּפְאֶרֶת וּגְדֻלָּה שְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ :

לָאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת מִכָּל הַמַּעֲשִׂים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי נִתְעַלָּה וְיָשַׁב עַל כִּסֵּא כְבוֹדוֹ · תִּפְאֶרֶת עָטָה לְיוֹם הַמְּנוּחָה עֹנֶג קָרָא לְיוֹם הַשַּׁבָּת זֶה שֶׁבַח שֶׁל יוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁבּוֹ שָׁבַת אֵל מִכָּל מְלַאכְתּוֹ · וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְשַׁבֵּחַ וְאוֹמֵר מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת טוֹב לְהוֹדוֹת לַיְיָ : לְפִיכָךְ יְפָאֲרוּ וִיבָרְכוּ לָאֵל כָּל יְצוּרָיו שֶׁבַח יְקָר וּגְדֻלָּה יִתְּנוּ לָאֵל מֶלֶךְ יוֹצֵר כֹּל הַמַּנְחִיל מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ · שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִתְקַדַּשׁ וְזִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ יִתְפָּאַר בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת :

תתברך

בספר הזוהר כאלותא בעי ברכם לאיקס כנוונא דמלאכי עילאי לאתחבר׳ בהדייהו דאינון נקראין סעומדין ונתתי לך מהלכים בין סעומדים וכריס ג׳ ולקויב׳ רעותא קמי מרי רעותא ולאתקבע רעותא עכ״ל בכ׳ כסלחי׳ ולזס סתחיל בירכי סהוא עסאכו · וסזא יהיס מלכנו : בורא קדושי׳ סמלאכים יומכו וסקכח סאקלעד מלכנו יסים ססכח סלס : כולם אהובים : סאין קנאה ותחרות בכיהם : כולם ברורים ברורי לב · ר״ת מ״ב סהמלאכים מסתמסים בסס סל מ״ב : עושים באימה ר״ת ע״ב סמסתמסים גס בסס סל ע״ב : ד׳ פעמים כלם ד׳ מחנס סביכם כל״ם אותיות מל״ך כלומ׳ לפני סמלך מזכירים מדת סל חסד סייכו סס סל ע״ב ומדת גבורס : וכלם גבורים ומתגברין בסיר וזמהרו כגבור לריץ וכו׳ : וכ״ל ומברכים ומסבחים ומפארי׳ וכ׳ במ״ס כסוף ילא כבו״ן : בקדושה וכו׳ וו״ד סבחו׳ עד את סס סאל סמלך וכו׳ · כנד יו״ד מאמרות וכנד יו״ד ספירות : קדוש הוא עולת סעילו׳ בשפה ברורה ג׳ לסון הקדם · וסחזן צריך לו׳ סלסס מדות : בנחת רוח : בשפה ברורה : ובנעימה : קדוש קדוש קדוש : מכאתי כנד ג׳ עולמות היס הוס יהיס ותרגמו מוכיח כן י״ג אותיו׳ כנד סו״ס אבי״ב אדנ״י · עוד גנכאתי ברוך כבוד ה׳ ממקומו ר״ק ג׳ ע״כ :

החזן אומר לעס אחרי אסר אתם אומרים סבח כותכים לו וא״ב מס עליכו לעסות כ״א לירא׳ · כי סהבי׳ עת רצון יוס ומוע׳ לסתפלל ויתבודד כל אדס מעצמו לסזכר מעסים רבים אסר עסס ואסר יעסס ולסיות מן סמכוין גסעודת חתן וכלה סקב״ס ונת

זיא זיינן גוט דיא ערלייכטונג וועלכי אונזר גאט ערשאפן האט · ער האט זיא ערשאפן איט פר שטאנר וויטנשאפטן אוני קלוגהייט : כח קראפט אוני אמכט האט ער איהנ געגעבן · צו געוועלטיגן אין דער וועלט : מלאים זיא זייני ערפילט איט שונהייט אוני ליהן אויז ערהעלונג · עס אייזט גציהרט איהר שונהייט אין דער גנצי וועלט : שמחים זיא פרייאן זיך אין אירן אויז גאנגן אוני פראלקין אין אירן אונטרגנג · טוהן איט פורכט דעם ווילן פון אירן בשעפר : פאר שונהייט אוני הערליכקייט געבן זיא זיינם נאמן · פראליכקייט אוני געזאנגלום אנדענקן זיינים קיניגרייך : קרא ער האט גרופן צו דר זון · אזו שיינטי דז ליכט · גיצהן

פון דיא וועלט צייטן הער : אלהי גאט דער וועלט · איט דיינה גרוסי בארמהערציגקייט ערבארמי דיך איבר אונזי הער אונזרר אמכט · פעלזן אונזרר שטארקהייט · שילד אונזרר הילפין ערגרייטר אום אונז : אל גאט גלובטר · גרוס דער וויסינשאפט · ער האט ברייטט · אוני גווערקט דיא קלאהרי שיינונג דער זון · דער גוטי האט ערשאפן וועגן דיא עהרי זיינן נאמן · דיא ליכטר האט ער געגעבן אום זיינה שטרקהייט הרום · דיא פאהר נעאי זיינר הערשאהרן · היילגיי ער היברס דעם אלאעכטיגן שטעטיגליך ערציהלין זיא דיא הערליכקייט גאטס אוני זיינה היילגקייט : תתברך דו זאלסט ווערדן גלובט גאט אונזר הער

אוני צו גריכט דז גשטאלט פון דר (לבנה) : שבח רוהם געבן אים אלי הער שאהרין אין היאלי פראכט אוני אכטבר קייט דיא (סרפים · אופנים) אוני דיא הייליגי (חיות) : לאל צו גאט וועלכר גרואט האט פון אלי ווערקן · אן זיבנטן טאג איזט ער ווארדן ערהויבן איט לייב · אוני זיך גזעצט אויף זיין (כסא כבוד) · שונהייט האט ער אום גיואנדן צו דעם רואי טאג · זענפטיגונג האט ער גרופן דען טאג (שבת) :

זה

אם חל י"ט בשבת אומרים הכל יודוך : ואם חל י"ט בחול מתחיל הש"ץ המאיר לארץ :

הכל יודוך והכל ישבחוך והכל יאמרו אין קדוש כיי : הכל ירוממוך סלה יוצר הכל : האל הפותח בכל יום דלתות שערי מזרח ובוקע חלוני רקיע מוציא חמה ממקומה : ולבנה ממכון שבתה : ומאיר לעולם כלו וליושביו שברא במדת רחמים : המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים · ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית : המלך המרומם לבדו מאז המשבח והמפואר והמתנשא מימות עולם : אלהי עולם ברחמיך הרבים · רחם עלינו אדון עזנו צור משגבנו מגן ישענו משגב בעדנו : אין כערכך ואין זולתך אפס בלתך ומי דומה לך : אין כערכך יי אלהינו בעולם הזה · ואין זולתך מלכנו לחיי העולם הבא : אפס בלתך גואלנו לימות המשיח : ואין דומה לך מושיענו לתחית המתים :

אל אדון על כל המעשים ברוך ומבורך בפי כל נשמה : גדלו וטובו מלא עולם · דעת ותבונה סובבים אותו : המתגאה על חיות הקדש · ונהדר בכבוד על המרכבה · זכות ומישור לפני כסאו חסד ורחמים לפני כבודו · טובים מאורות שברא אלהינו · יצרם בדעת בבינה ובהשכל כח וגבורה

נתן

אם חל י"ט בחול אומרים זה

המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית · מה רבו מעשיך יי כלם בחכמה עשית מלאה הארץ

הכל יודוך · הכל ישבחוך · הכל יאמרו · והכל ירוממוך : ד' נגד המרומם המשבח והמפואר והמתנשא : האל הפותח חלונות שבמזרח שיצא השמש ויאיר כל פני העולם בעמוד השחר החמה בחלון כנגד לדלתות מן השמש זהו : ובוקע חלוני רקיע בעובי הרקיע כלפי חוץ : ומוציא חמה ממקומה עד שבאה לדלתות כלפי פנים · ולבנה ממכון שבתה לפי שכעמים פגמה למעלה וכו' יושבת זהו כורה יכין עולם פלוי פ"ט וקרוב לחודש נראה עגול לכן סביב הלבנה זהו מכון שבת' : ומאיר שמאיר · נגד חמה ולבנה : המאיר לארץ בשמש : ולדרים עליה ברחמים שעשה בריכות מים לקרר חום השמש כן יסריף לעולם · ושמש בשבת נרפא לעניים : וברחמים שהלבנה מאור' בלילה שלא יצערכו עוברי דרכים לנרות : ומאיר לעולם כולו עולם עליון · וליושביו שברא' עולם תחתון : במדת רחמים כלומ' אז העולם בשפע וברחמים : אין כערכך בעה"ז · ואין זולתך בעה"ב : אפס בלתך לימות משיחנו : ומי דומה לך לתחיית המתים : סמך לארבע דברים שלפניו פכ"ל :

המאיר לארץ האור מבני לארץ פי השתם מגדל שמחים והמתכת וממתיק הפירות : ולדרים עליה שיעם עסקיהם ולא תגיף באבן רגלם : ברחמיך הרבים רחם אמו' דכתיב ברחמו' א' יהי מארת חסר משום שגורמין להביא אסכרה בתינוקת לכן בא' עלולי' רשעים כברכת המאורות בספר

מוני' איט זיינר גוטיגקייט · ערנייארט ער טעגליך אונ' שטעץ דיא ערשטי בשעפֿנוס : המלך דער קיניג וועלכר ער הייכט וואהר אליין פֿון דאמאהלז אן · דער בריהאטר ביטיהענטר אונ' ערהויביגר פֿון איביגי צייטן הער : אלהי הער דר וועלט · איט דייני פֿילי בארמהערציגקייט ערבראמי דיך איבר אונז : הער אונזר אמכט פעלזן אונזר שטערקי · שילד אונזרר היילז ערגריטר אום אונז : אין עש איזט קיינר דיר גלייך צו שעצן אונ' עש איזט דיינש גלייכן ניט · עש איזט קיינר אהני דיר אונ' ווער איזט דיר גלייך : אין עש איזט קיינר דיר גלייך צו שעצן · גאט אונזר הער · אויף דיזר וועלט · אונ' איזט קיינר אהני דיר אונזר קיניג (עולם הבא) : אפס עש איזט קיינר אהני דיר אונזר ערלעזר אין טאגן (משיח) · אונ' איזט דיינש גלייכן ניט אונזר העלפֿר צו (תחיית המתים) :

אל גאט · הער איבר אלי בשעפֿנוס · ער איזט גלובט אונ' איזט דיא לובונג אין אונדן אלר זעהלן : גדלו זיין אכטבארקייט אונ' גוט הייט איזט ערפילט דיא וועלט · וויסנשאפֿט אונ' פֿרשטאנד זיינן אום איס הרום : המתגאה דער הערשט איבר דיא הייליגי (חיות) · אונ' ווירד בטיהענט איט הערליקייט אויף דער (מרכבה) : זכות אונ' רעכט פֿערטיגקייט איזט פֿר זיינם (כסא הכבוד) · גנאד אונ' בארמהערציגקייט איזט פֿר זיינר הערליכקייט : טובים

המאיר דער ערלייכטר דיא ערדי אונ' צו אלי די אויף איר וואהנן איט בארמהערציגקייט · אונ' דורך זיינר גיטיגקייט ערנייארט ער אלי טאג בשטענדיג דיא ווערקי פֿון דער ערשטי ערשאפֿונג : מה וויא גרוש זיינן דיינה ווערקי גאט · אלי האסטו איט (חכמה) גמאכט · עש איזט ערפילט דיא גנצי ערדי פֿון דיינה ערשאפֿונג : המיך ער איזט דער קיניג דער אליינה ער הובן איזט פֿון דאמאהלז אן · דר בריהאטי · בטיהענטי · אונ' ער הובנר

עד העולם · לדוד ולזרעו עד עולם : לדור ודור תמלוך · והוא עדי עד ימלוך · מלך ממליך מלוך : מהרה להצמיח זרעו · על עם משועו · לעבור על פשעו : נחזה בעזך : בשובך לגן אנוזך · ועין בעין נחזך : סכתך עליהם תמתח · ובצל לקוהיך ימתח · ולא יכם מורתח : עצים בנוטלם ארבעה · למזוזת רבועה · לזוכר ברית שבועה : פרי עץ הדר · אקח לנאדר · כי כבודו הוד והדר : צמח תומר · אשא להאמר · לכלו כבוד אומר · קיחת ענף עץ עבות · אאסור בעבות · למביט ברית אבות : רענני ערבה · וצמחי רבבה · לדגול מרבבה : שתולים בחצרות בם יופרו מצרות · כבזכר חצוצרות : חזו תכונים לכפרה · לסורה כפרה · בליצאת הפורה · מפני קדוש :

יכם מורתח פרש חמה מורתח לשון קדירה רותחת : עצים בנוטלם יפו' ד' מינין · למזוזת רבועה פי' אותם ד' מיני' נוטלין בכ"ל שהוא ת קדש מעם זבמקדש מעשה שלמה שיש ד' אבני' פנים מגידי שפתה וא' מלמעלה וא' מלמטה כדרך שפתחים וארבעתן נקראים מזוזת על כן קור' לבית שבנסת מזוזת רבועה: לזוכר ברית שבועה להקב"ה שהוא זוכר ברית אבות והשבועה שנשבע להם: לנאדר · הקב"ה: צמח תומר כמו חק הלולב שנאמר בו כפות תמרים · אשא : אשול : להאמר לשבח : לכלו כבוד אומר להקב"ה שהכל אומר לו כבוד : עץ עבות זה הדס : אאסור בעבות אקשור בענפים להקב"ה שהוא מביט ברית אבות : רענני ערבה ענפי ערבה נוטלין ישראל שהם כצמחי רבבה שנאמ' (ביחזקאל ט"ז) רבבה כצמח השדה נתתיך להם הקב"ה שהוא דגול מרבבה · שתולים בחצרות ישראל נטועים ומקובצים בחצרו' בתי כנסיות : בם · בזכות ד' מינים : כבזכר חצוצרות כמו שהם נזכרים ונושעים בשתי חצוצרות שנ' במדבר י' והרעתם בחצצרות ונזכרתם לפני ה' אלהיכם ונושעתם : תכונים לכפרה · מתוקנים ומזומנים אלו ד' מינין לכפרה לישראל שהם כפרה סוררה: בלי צאת הפור' שלא יצאו מלפני הקב"ה בחרבה ובבושה · הפור' ל' ותפרה הלבנה ושעיה כ"ד :

הכל

הכל

זיין (זרע) אויף איביג : לדור צו איביגי דורות · אונ' אזו וועלסט איביגקייט ווערסטו קיניגן · דוא אך וועלכר אמכסט קיניגן (דוד צום אך) : מהרה בלד זאלסטו ווידר אמכן טפראצן זיין (זרע) אויף דיא ישראל דז פאלק וואו דיך ביטט · אום צו פר צייאן זייני מיסטאטן : נחזה לאזי אונז זעהן דיינה מאאכט · ווען דוא מיט דיינר (שכינה) ווידר קעהרסט צו דיא ישראל דיין גוס גארטן · גגן טייבמארליך וואן איר דיין (שכינה) זעהן · סוכתך דיינה סוכה זאלסטו אויף זיא אויז ציהן · אונ' אין דיין שאטן זאלן דייני ערקוויפטי ישראל זיין בדעקט אונטר לאגן · דז זיא ניט טלאגן זאל דיא היצי : עצים די בוים צוויגים פון (לולב) דז זיא נעאן פיר (מינים) · געגן דיא וועלכי קואן אין דיא פיר טיר פאסטן פון דיא טמרן פון דיא צוני · צו גאט דער דא דענקט דעם (ברית) אונ' דיא (שבועה פון דיא אבות) : פרי דעם (אתרוג) די פרעכטיגי (פרי) · נעאי איך צו דעם שטארק גלובטן גאט : דען זיין (כבוד) מיט צירטונהייט אונ' פראכט : צמח דיא שפראצונג פון דען טייטל בוים דער (לולב) · נעאי איך דר דורך צו אמכן לובן צו דעם גאט דז אלי זאגן כבוד : קיחת דז נעאן פון דעם דיק גפלאכטין בוים (הדסים) · וויל איך בינדן מיט דיקי בלעטר · צו גאט דער דא לוגט דעם (ברית אבות) : רענני דיא צווייגן פון (ערבה) · נעאן דיא ישראל דיא טפראצונג צו פילי צעהן טויזנד · צו דעם באמירטן גאט אונטר דיא פילי צעהן טויזנדן אמלכים : שתולים זיא זיין גיפפלאנצט אין דיא טולן : מיט איהרן (זכות) זאלן זיא אויז ערלויזט ווערדן פון (צרות) · אזו וויא דורך דעם אנדענקן פון דיא (חצוצרות) : תכונים דיזי פיר (מינים) זיין אן ברייט אונ' גציהלט צור פר געבונג · דיא ישראל וועלכי איהרי (עצמים) ווארן אזו איין ווילדי קוא · דז זיא ניט זאלן אויז גיאן פר טעהאט · פון דעם אן גזייכט גאט · קדוש :

הכל אלי טואן דיך לויבן אונ' אלי טואן דיך ריהאן · אונ' אלי טפרעכן עס איזט קיין היילגר אזו וויא גאט : הכל אלי זאלן ערהיבן דיך איביגליך דוא בטעפר פון אלם · דעם גאט וועלכר עפניט אלי טאג דיא טאהרן פון דיא היאליטי פפארטן אויף (מזרח) זייט : ובוקע ער שפאלטט דיא היאליטי פענסטרי · ציהט אויז דיא זון אויז אירן אורט · אונ' דיא (לבנה) פון דיא אן ברייטונג איהרן גזעס · ומאיר אונ' ער לייכטט דער גנצי וועלט זאאבט איהרי בזאצונגן וועלכי צר ברטאפן האט איט (ארח הרחמים): המאיר דער דא לייכטט דער ערדי אונ' דיא דרויף וואנן איט בארהערציגקייט ;

אונ'

מוסף ע"פ א"ב בראשי החרוזות

אכתיר זר תהלה · לנורא עלילה · במי זאת עולה : באדר רננים אעלסה · כנף רננים נעלסה · למלך רם ונשא : גרתי ארבע · למספר רובע · לחן על ארבע :

אסלד בשבח ותודה · בתוך קהל ועדה · בלקחי לולב ואגודה · קדוש : דרוש במו צדק · לשפטם לצדק · דינם להוציא לצדק : הלל בם אפצה · ומליצי ירצה · וכזהב אצא : ורובץ בפתח יבוש · וחטא בצול תכבוש · קראתיך אל אבוש : זכר סכוך לדורות · להם להורות · לסכך ולקרות : חסות בצל סכה · בחוק נסוכה · שבעה להסתוכבה : טלול עננים אזכרה · בכל דור ודור אזכירה · לחסדי דוד זכרה · יקם סכתו · ותכון מלכותו · ותרב גדלתו : כי הוא מעולם · ומלכותו

עד

אכתיר זר תהלה אעשה מטר' קשר' בתפלה להקב"ה שנקרא נורא עלילה : אכתיר זר שניהם ל' כתר : במי זאת עולה כתיך ישראל שנ' בהם מי זאת עולה מן המדבר שיר השירים ג' באדר ל' חוזק · אעלסה אשמח וי"מ לשון שבח : כנף רננים נעלסה ברכוי ובגודל כעוף שנקרא בתלמוד בר יוכני ובלשון הפסוק נקרא כנף רננים נעלסה איוב ל"ט פ' י"ג · וי"א כמו שעושים המלאכים שמשבחים בכנפיהם כן נשמח אנחנו : גרתי ארבע שנדתי וספרתי מרי' מינים שבלולב · וי"א גרתי כלומי' קבלתי ד' מינים כאגודה אחת כמו גר גדוד יגודנו בראשי' מ"ט ססוק ל' קיבץ אי לון לפי שרבים דעו' : למספר רובע לשון מספר את רבע ישראל במדבר כ"ג : לחן על ארבע להקב"ה שחונה על ד' חיות : אסלד לשון שבח ותהלה : דינם בחג שסוכות דן הקב"ה על המים : הלל בם כדי' תיכים : אפצה כמו אפתח · ומליצי המלאכים המליצים זכות על ישראל וי"מ מצות שופר ולולב כו' : וכזהב כו' · וכזהב נקי אצא נקי מן הדין : ורובץ בפתח זה יצר הרע שרובץ תמיד בפתח הלב להחטיאו : בצול במצולת ים : זכר סכוך לדורות שנאמ' ויקרא כ"ג למען ידעו דורותיכם כי בסכות הושבתי וגומר : להם להורות כדי : לסכך ולקרות ללמדם לעשות כדין תקרה וסכך לקורת לשון תקר' : כחוק נסוכה כדת של תורה שנאמ' כמשלי ח' מעולם נסכתי מראש וי"מ לשון שררה : טלול עננים אזכרה שיכוך הקב"ה לישראל בענני כבוד במדבר : חסדי דוד זכרה אתה הקב"ה זכור לנו חסדי דוד : יקם סכתו כ"ה שקנה דוד המלך מקים בי"ג והיה כימיו כמין סכה ושלמה בנו בנה אותה : ותכון מלכותו של דוד : ותרב גדלתו הקב"ה ירבה גדלתו כל משיח בן דוד : ותמלך אתה הקב"ה בעצמך : ולעדי עד ימלך משיח בן דוד כי אתה הקב"ה מלך ותמליך אתה לדוד כדי למלוך : נחזה בעזר בעת שכינתך : בשובך לנו אנויך · כשאתה הקב"ה תשוב לשכון בישראל שהם דומים לאגוז שאם נתלכלך בחוץ מ"מ הגרעין שלו נקי כך אם ח"ו יהיו מלוכלכים בחטא מ"מ תמיד לבם טהור ונקי לשוב לאביהם שבשמים : תפתח תמסיך : ובצל לקוחיך ותפתח נלך יבא מסוך על ישראל שנקראים לקוחים : ולא יבם

אכתיר איך וויל אמכן בקריהן איינה קרוין פון פרייזונג צו גאט דער פורכטזאמי פון ווערקן · אונטר ישראל דיא אין דער (אדבר) זיין אויף גיגאנגן : באדר איט שטארקי גיאנג וויל איך איך פרייאן: אז"ט וויא דער גרוסי פאגל (בר יוכני) ווענן זיינה גרוסי זינגינדי פליגל ווערט ערפרייאט · צו דעם הויכן אונ' ער הויבן גאט : גרתי איך האב צו זאמן גיזאמלט אודר גיזאגט פון די פיר (מינים פון לולב) · גלעגן דיא ישראל איהרי פיר (דגלים)· דרויט צו לובן צו גאט דער דא רואט אויף דיא פיר הייליגי (חיות) : אסלד איך וויל לובן איט רוהם אונ' דנק · אונטר דעם (קהל אונ' עדה) איט איין נעמן דעם (לולב) אונ' זיין בונד צו גאט (קדוש) : דרוש פארט דיא ישראל וועגן דיין (זכות צדקה) · זיא צו ריכטן צור (צדקה) איהרן (דין) הירפאר צו ברענגן צו גרעכטיקייט : הלל איט דיזי (ארבע מינים) וויל איך (הלל) אנפאנגן · איינה פאר ספרעכר זאלן ווערדן בוויליגט · אונ' זוא קלאהר אז"ט פיין גאלד זאל איך פון איהם אויז גיאן : ורובץ דער (יצר הרע) דער אן דעם אנפאנג איז בייא אויז גאנג פון דער טיהר אויז אוטר ציב זאל ווערדן פר שעהאמט · אונ' דעם (חטא) זאלשטו אין דער טיפי דז (ים) אונטר דרוקן · איך רופי דיך אן איך ניט ווערדן שעהאמט : זכר דז אן דענקן צו אלי (דורות) פון דער בדעקונג פון דיא (ענני כבוד) אז"ט וויא איינה סוכה אין דער (אדבר) איהגן דר איט צו אונטר וויזן · וויא זיא זאלן אאכן איינה סוכה צור בדעקונג אונ' גבעלק : חסות איך צו בשיצן אין דעם שאטן פון דער סוכה · אז וויא דז גיזעץ פון דער גקריהנטי תורה · איך זיבן טאג דרונטר צו זיצן : טלול דז בדעקן פון דיא וואלקן אין דער (אדבר) וויל איך דענקן · אונ' אאכן אין אלי (דורות) דענקן · דענקי דוא אך דיא פראוילקייט פון דעם (אלך דוד) : יקם ער זאל אויף ריכטן דז (בית המקדש) דעם (דוד זיין סכה) · אונ' אן ברייטן זיין (אלכות) · אונ' ערגריסן זיינה (גדולה) : כי דען גאט איזט פון דער וועלט איביגקייט · אונ' זיין (אלכות) איזט ביז איביג · אך האט ער געבן דז (אלכות) צו (דוד) אונ'

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא · בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ : וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ · בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן · וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל · בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן :

אָמֵן יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא יִתְבָּרַךְ : שְׁמוֹ וְיִתְעַלֶּה זִכְרוֹ לַעֲדֵי עַד וּלְנֵצַח נְצָחִים :

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא · וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵילָא מִכָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא · דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן :

בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבוֹרָךְ :

ווען דר חזן המבורך מויט האט זא קהל דז זגן

בָּרוּךְ יְיָ הַמְבוֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

דר חזן זאל אך זאגן ברוך יי המבורך לעולם ועד

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חוֹשֶׁךְ עוֹשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת הַכֹּל : אוֹר עוֹלָם בְּאוֹצַר חַיִּים אוֹרוֹת מֵאוֹפֶל אָמַר וַיֶּהִי :

וויל דר חזן זאגט ברכו זאגט דז קהל יתברך :

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים סוֹלּוּ לָרוֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה :

ווען דר חזן זאגט את יי זאל קהל זאגן דש :

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד :

ווען דר חזן המבורך אן היבט זאל קהל זאגן דז

יְהִי שֵׁם יְיָ מְבוֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם :

אכתיר

ואומר ישתבח לבך אין לפפסיקין ישתבח לה' כי הוא יחיד בעולמו וגם שלא להפריד בין אד"של אחד וי"ס של ישתבח אותיות מד"ו ה' פעמים מלכות בישתבח ה' פעמי' אחד במקר' אבל ה' : ה' אל-ינו ה' אחד דבריס ו' א' ויהיה ה' אחד זכריה ד' כ"י ושמו אחד (שם) ב' הלא אב א' מלאכי ב ד' הלא ה' א' (שם) ה' ט"ו שבחות בישתבח נגד ט"ו שיר המעלות בתהלים · בישתבח כ"ג תיבות כנגד כ"ג תיבות הקרבנו' כי בפרת הקרבנו' קערות כסף עד כבשים בני שנה אותה כ"ג תיבות ונגד כ"ג פי' שבתירה ע"ב יתפלל ס"ן כבוונת לבו כי כל הברכות נגד הקרבנות תקנו :

ברכו המבורך ראש וסוף כ"ב נגד כ"ב אותיות התורה לבד הכבולים וכל האומר ברכו בכוונה כאלו קיים כל התורה שנ' משלי ב' כל באו"ם לא ישובון ר"ת ברכו את ה' המבורך · ר"ל אינו אינו צריך לברכה כי ברוך הוא מקור הברכות רק כתב רוח שבעשה רבינו ואומרים בקול רם כדי שיענו ברוך ה' המברך :

יוצר אור ובורא חשך · ואר"ל מזכירין גבורות ומדת הלילה ביום ומדת יום בלילה שאל אחד בראש ·

אכתיר

קיניגן · לוב · אונ' דאנקונג פון אילונדר אן ביז איביג : ברוך גלובט זייסטו גאט · גאט דער גרוסי קיניג איט רוהם · גאט דער דנק לובונג · הער דער וואונדרן דער ערוועהלט אן דיא גזאנג דער ליב זינגונג · קיניג גאט דז לעבן אלר וועלט :

דס טייטש אונ' דס פירוש פון קדיש פינד אין נאך שאונה עשרה

ברכו לובט גאט דער דא איז גלובט :

ברוך גלובט איז גאט דער דא איז גלובט אין דר איביקייט :

ברוך גלובט זייסטו גאט אונזר הער קיניג דער וועלט ידר דא פורמט דז ליכט אונ' בשאפט דיא פינסטרניס ער אאכט פריד אונ' בשאפט אלי דינג · אור דאש איביגל כט דס דא איז אין דען בהעלטניס דיש איביגי לעבן ער שפראך דיא ליכטר זאלן קומן אויז דער פינסטרניס אונ' עש גישאך :

יתברך עש זייאי גלובט · בריהאט · בשיהגט ער הילטי אונ' ערהויבן דער נאאן פון דעם קיניג אלר קיניגן דער הייליגי גלובט איזט ער· דען ער איזט דר ערשטי אונ' דער לעצטי · אונ' אהני איהם איזט קיין גאט · לובט צו דעם דער אין היאל רייטט · אן גאט זיין נאאן פרייאט איך פאר איהם · אונ' זיין נאאן איזט ערהובן איבר אלי לוב אונ' פרייזונג : ברוך שם גלובט איזט דער נאאן די הערליכקייט זיין (אלכות) צו איביג : יהי עש זייא דער נאאן גאטש גלובט פון יעצונדר ביז איביג : ברוך ה' גלובט איזט גאט דער גלובטי צור איביגקייט :

אכתיר

בפולין מתחילין האל בתעצומות הָאֵל בְּתַעֲצוּמוֹת עֻזֶּךָ:

הַגָּדוֹל

בִּכְבוֹד שְׁמֶךָ · הַגִּבּוֹר לָנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ: הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב
עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא: שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ · וְכָתוּב רַנְּנוּ
צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה:
בְּפִי י שָׁרִים תִּתְהַלָּל · וּבְדִבְרֵי צַ דִּיקִים תִּתְבָּרַךְ ·
וּבִלְשׁוֹן חֲ סִידִים תִּתְרוֹמָם · וּבְקֶרֶב קְ דוֹשִׁים תִּתְקַדָּשׁ:

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאֵר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ
בְּכָל דּוֹר וָדוֹר · שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל הַיְצוּרִים לְפָנֶיךָ יְיָ
אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר לְבָרֵךְ
לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס עַל כָּל דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ:
יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם
וּבָאָרֶץ כִּי לְךָ נָאֶה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה
הַלֵּל וְזִמְרָה עֹז וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדֻשָּׁה
וּמַלְכוּת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֵל מֶלֶךְ
גָּדוֹל בַּתִּשְׁבָּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת · הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה
מֶלֶךְ אֵל חֵי הָעוֹלָמִים:
וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כֹּחַ אֲדֹנָי · כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר: זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ
כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

יתגדל

שוכן עד מרום וקדוש שמו היא השם הנכבד ברוך שמו: וכתוב רננו צדיקים נדרש על ירידת אש על המזבח דכתיב ויקרא ט' וירא כל העם וירנו: לישרים נאוה גו' זה הוא מגב אהרן: בשבת מתחילין שוכן · לדעתי לכך הוא של ר' שמעון אשר יסדו שוכן עד הוא במעין ככ"ל: רננו צדיקים הם עושים רצונו שפרו אורם: לישרים · היודעים לכוין אמת על א': נאוה תהלה פי' מדת כונה שסוף נקרא תהלה שכ"מ ע"כ אומרים בפי ישרים תתהלל הוינו ל' תהלה: ובדברי צדיקים תתברך הינו רננו צדיקים כדכתיב תהלים לינג לישרים נאוה תהלה: בפי"י ר"ת ביעז · פלטי · יוסף · ודי למבין: מן במקהלות עד משיחך מ"ט ברי כנגד מ"ט יום של מצה · וכן מן הללויה אל בקדשו עד הללויה ל"ג תיבות · ברוך ה' לעולם אמן ואמן ה' תיבות הרי מ': ראש וסוף כ"ו כנגד שם של כ"ו: ישתבח לפי שאינו הזמירות ושמו אחד עומד ס"ג ואומר

שוכן ער וואָט איבגליך · ערהויבן. אונ' גהייליגט איזט זיין נאמן: וכתוב אך שטיט גשריבן · לובט איהרי (צדיקים) אין גאָט · צו דיא רעכטה פֿערטיגי שטיט שיהן צו לויבן: בפי אין אונגדן דער רעכט פֿערטיגן ווירד ער גפּריזן: ובדברי אונ' איט גשפּרעכי דערן (צדיקים) ווירד ער גלויבט: ובלשון איט דער שפּראַך פֿון דענֵי חס דים ווירד ער ערהויבן: ובקרב אונ' צווישן דעני הייליגי ווירד ער גהייליגט:

ובמקהלות אונ' אין דער · פֿר זאַמלונג פֿון פֿיל צעהן טויזינדן דיין פֿאָלק דז הויז ישראל · זאָל ווערדן איט גזאַנג בשיהנט דיין נאמן אונזר קיניג · אין אַלי (דורות) דיזז איזט דיא שולדיגקייט פֿון אַלי בשעפֿנוסן · פֿר דיר גאָט אונזר אונ' גאָט אונזר עלטרן צו דנקן · פרייזן · ריהאַן · בשיהנן · ערהיבן · ציהרן · צו לויבן · הוך צו ברענגן · אונ' בלובן איבר אַלי גשפּרעך: דער גזאַנג אונ' לובונג פֿון דוד דער זון ישי דיין קנעכט אונ' געזאַלבטר קיניג:

ישתבח עס זאָל ווערדן גריהאַט דיין נאמן צור איביקייט אונזר קיניג דער גאָט · קיניג גאָט · גאָטבמרטר · אונ' הייליגר אין היאַל אונ' אויף דר ערדי · דען דיר גאָט אונזר הער אונ' גאָט אונזר עלטרן איזט היפש אונ' קוואַט דיר צו גזאַנג רוהם · פרייז · לויב זינגן · מאַאכט · גוועלטיגונג · איביקייט · מאַכטפֿמרקייט · שטאַרקהייט לובונג שונהייט · הייליגקייט ·

וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: מָגֵן אָבוֹת בִּדְבָרוֹ מְחַיֵּה מֵתִים בְּמַאֲמָרוֹ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ: שֶׁאֵין כָּמוֹהוּ הַמֵּנִיחַ לְעַמּוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קָדְשׁוֹ כִּי בָם רָצָה לְהָנִיחַ לָהֶם לְפָנָיו נַעֲבוֹד בְּיִרְאָה וָפַחַד וְנוֹדֶה לִשְׁמוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מֵעֵין הַבְּרָכוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַשָּׁלוֹם מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וּמְבָרֵךְ שְׁבִיעִי וּמֵנִיחַ בִּקְדֻשָּׁה לְעַם מְדֻשְּׁנֵי עֹנֶג זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ· שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ וְיָנוּחוּ בוֹ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

האל

אמר המגוזה כל המתפלל ויכלו מעלה עליו כאלו נעשה שותף להקב"ה עכ"ל: ויכלו ג"פ חויב אדם לומר ויכלו בשבת · אחת בתפלה ואחת לאחר התפלה ואחת על הכוס: מצינו במדרש שאסור לספר כלל כל זמן שהש"ץ אומר ברכה מעין ז' שפעם אחד נפטר רב אחד ונתראה לתלמיד כאלו' וראה התלמיד שהיו לו כתם על מצחו · א"ל מפני מה אירע לך כך מפני שלא הוה נזהר אלדבר בברכה אחת מעין ז' כשהחזן אומר קדוש · ושלא היה נזהר ליטל צפרניו בע"ש עכ"ל: וספר הגן מקפיד שלא ליטל ביום ה' כי כוח מגדל בשבת עכ"ל רוקח:

ברוך אתה ה' אלהינו ואלהי אבותינו מכוון כסדר עשר הספירו' וצריך שיכוין בתחלת הברכה רוקח:

מגן אבות אברהם שנ' אנכי אהיה מגן לך ואהיה עמך ושמרתיך בכל אשר תלך: מחיה מתים בפתחי קברותיכם יחזקאל ל"ז: במאמרו תוא ברחמים: האל הקדוש שאין כמוהו כי אין קדוש כלתך: המניח לעמו בשבת קדשו · ה"ג: וי"ג ביום שבת קדשו לפי קבלת הרוקח: וברכה זו מעין שבע: מגן: מחיה: קדוש: שבת: רצה: מודי' ושלום: נגד ז' מבוחו': אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך ובהמתך וגרך ילכך מתחל' ב' שבת כו': זכור את יום השבת · פחל

ויכולו אונ' עס וואהרן (ביא איין גנג דעם זיבנטן טאג) פולענדט (דיערט אפונג פון) היאל אונ' ערד אונ' אלי איהרי העער: ויכל אונ' גאט ענדיטי אן זיבנטן טאג · זיינה ווערקן דיא ער גטאן · אונ' גרואט אן זיבנטן טאג פון אלי זיינה ארבייט דיא ער געאכט: ויברך אונ' גאט זעגינטי דעם זיבנטן (טאג דז אן פרייאטאג דער (אן) אויך שבת אך איט גיפאן) אונ' היילגט איס · דען אן איהם האט ער גרואט פון אלי זיין ווערק דיא גאט ערשאפן צו זיין אונ' צו טואן: מגן שילד אונ' בשילר פון דיא (אבות) איט זיינן ווארט · אאכט ווידר לעבענדיג דיא טוטן איט זיין זאגן · דער הייליגי גאט ווענלם זיין גלייכן ניט איזט · דער דא רואונג אאכט זיינם פאלק אן זיינם הייליגן (שבת) · דען ער האט אן איהגן פר לנגט · זיא אן (שבת) צו לאזן רואן: (לפניו) פר איהם וואלן איר דיהגן איט פורכט אונ' אנגשט: אונ' דנקן זיינם נאאן אלי טאג בשטענדיג נאך זיינה זעגינס' גאט דער לויבונג · הער דעס פרידן · היילגר דעם (שבת) זעגינר דעם זיבנטן טאג · אונ' לאזט רואן איין (קדושה) דז פאלק זאז אן געפעטיט איזט פון זאנפטיקייט צום אן דענקן מעשה בראשית: אלהינו אונזר גאט אונזר עלטרן · בוויליגי אן אונזרי מנוחה · הייליגי אונז איט דייני אצות · אונ' גיבי אונזר טייל אין דיינר תורה · זעטיגי אונז פון דיינם גוטן · ער פרייאי אונז איט דיינר הילף: רייניגי אונזר הערצר דיר אויף ריכטיג צו דיהגן · אונ' אאכי אונז ערבין גאט אונזר הער איט ליבשאפט אונ' ווילן דיין הייליגן שבת · אונ' לאזיאן איס רואן דיא ישראל דיא הייליגר דיינן נאאן: ברוך גלובט זייסטו גאט הייליגר דעם שבת:

המן

בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ· שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ· וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת· וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ באהבה וברצון בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן שבת ומוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ· וְיִשְׂמְחוּ בְךָ יִשְׂרָאֵל אוֹהֲבֵי שְׁמֶךָ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ השבת ו יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים: רצה ומודים וכו

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ: וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם (מהרה) בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן· וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ· וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ· שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד· צוּר חַיֵּינוּ· מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר· נוֹדֶה לְךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ· עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ· וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ· וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ· וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם· הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ· מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד· וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ· הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

שָׁלוֹם רָב עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל הַשָּׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ· הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

לשחרית ולמוסף שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ· בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם· וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע· וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה· וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה· פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ· וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחְשְׁבוֹתָם· עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ· עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ· עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ· עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ· לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי: עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו: הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ· וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ: וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת: וְעָרְבָה לַייָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

ויכלו

אתה בחרתנו מכל העמים אהבת אותנו ורצית בנו · ורוממתנו מכל הלשונות · וקדשתנו במצותיך · וקרבתנו מלכנו לעבודתך · ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת :

ותתן לנו יי אלהינו באהבה שבתות למנוחה ו מועדים לשמחה חגים וזמנים לששון · את

יום השבת הזה

לפסח ואת יום חג המצות הזה זמן חירותינו :
לשבועות ואת יום חג השבועות הזה זמן מתן תורתינו :
לסוכות ואת יום ח׳ הסוכות הזה זמן שמחתינו :
לשמיני עצר׳ ואת יום שמיני עצרת החג הזה זמן שמחתינו

(באהבה) מקרא קודש · זכר ליציאת מצרים :

כשחל יום טוב במוצאי שבת אומר כאן ותודיענו וכו׳

ותודיענו יי אלהינו את משפטי צדקך ותלמדנו לעשות בהם חקי רצונך ותתן לנו יי אלהינו משפטים ישרים ותורת אמת חקים ומצות טובים ותנחילנו זמני ששון ומועדי קודש וחגי נדבה ותורישנו קדשת שבת וכבוד מועד וחגיגת הרגל ותבדל יי אלהינו בין קודש לחול בין אור לחושך בין ישראל לעמים בין יום השביעי לששת ימי המעשה בין קדשת שבת לקדשת יום טוב הבדלת ואת יום השביעי מששת ימי המעשה קדשת הבדלת וקדשת את עמך ישראל בקדשתך : ותתן לנו וכו׳

אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה וישמע ויפקד ויזכר זכרוננו ופקדוננו וזכרון אבותינו וזכרון משיח בן דוד עבדך וזכרון ירושלים עיר קדשך וזכרון כל עמך בית ישראל · לפניך לפליטה לטובה לחן ולחסד ולרחמים ולחיים ולשלום ביום השבת הזה

לסוכות וביום חג הסכות הזה :
לשמיני עצרת וביום שמיני עצרת החג הזה :
לפסח וביום חג המצות הזה :
לשבועות וביום חג השבועות הזה :

זכרנו יי אלהינו בו לטובה · ופקדנו בו לברכה · והושיענו בו לחיים : ובדבר ישועה ורחמים חוס וחננו ורחם עלינו והושיענו כי אליך עינינו כי אל מלך חנון ורחום אתה :

והשיאנו יי אלהינו את ברכת מועדיך לחיים ולשלום · לשמחה ולששון · כאשר רצית ואמרת לברכנו · קדשנו במצותיך

ותודיענו גאט אונזר הער דוא האשט אונש וויסן גאלזט דיינה גרעכטי (משפטים) · אונ׳ אונז דורך זיא מאכן לערנן צו טואן דיא געזעצי דיינס ווילן · אונ׳ האשט אונז געבן גרעדי (משפטים) וואר האפטיגי (תורה) · גוטי געזעצי · אונ׳ (מצות) אונ׳ האשט אונז מאכן ערבן פריידיגי צייטן · אונ׳ הייליגי יאום טובים אונ׳ בליבטי פייאר טעגי · אונ׳ האשט אונז מאכן ערבן דיא קדושה פון שבת דעם כבוד פון יום טוב · אונ׳ די פייארן פון דיא רגלים · אונ׳ האשט אונז אונטר שיידן גאט אונזר הער צווישן קודש אונ׳ חול אונ׳ דר אום היילג · צווישן ליכט אונ׳ פינשטרנוס · צווישן ישראל אונ׳ דיא היידנישי פעלקר · צווישן דעם זיבינטן טאג שבת אונ׳ דיא זעקס ארבייטס טאג · צווישן דיא קדושה פון שבת אונ׳ יום טוב האשטו אונטר שיידן · אונ׳ דעם זיבנטן טאג האשטו פון דיא זעקס ארבייטס טאג צום שבת גיהייליגט · דאש האשט אב גשיידן אונ׳ געהייליגט דיין פאלק ישראל מיט דיינר קדושה :

אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ ׃ כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה ׃ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ ׃ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם ׃ וּפְרוֹס עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ ׃

וָתִיק חַדֵּשׁ מְכוֹן אוּלָמֶךָ ׃ אַמֵּץ אֲהוּבִים כּוֹנַנְתָּ בְּצַלְמֶךָ ׃ לְבָרֵךְ וּלְקַדֵּשׁ שִׁמְךָ בְּעוֹלָמֶךָ ׃ תָּגֵן עָלֵינוּ בִּבְרִית שְׁלוֹמֶךָ ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ ׃ פּוֹרֵס סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלָיִם ׃

לשבת וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם ׃ בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִיא לְעוֹלָם כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְיָ אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ ׃

לשלש רגלים וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מֹעֲדֵי יְיָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ׃

ושמרו י״א תיבות הם יותר שבת יבכל מי״א אחרונים ׃ ס״ג אותיות יאף ג״ם זאת בהיות׳ וכו׳ ויקרא כ״ו ׃ ביני ובין בני ישראל כ׳ תיבות מאדם עד אברהם כ׳ דורות אשר לא שמרו שבת ש לרגלים ׃
וידבר משה ח׳ תיבות ע״ד תן חלק לשבעה וגם לשמנה קהל׳ י״א שבת ׃ ר״ח ׃ ג׳ רגלים ר״ה ׃ י״כ ׃ ס״ע ׃ ב״א אותיות כ״א עתים ועתה יגדל נא כ״ח במדברי״ד ׃ ל״ו ראש יוסף ל״ז נדיקי׳ שבדור ברוך

תפלת מעריב לשלש רגלים

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ ׃ כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ

בָּרוּךְ ׃ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה ׃ מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ ׃ מָגֵן אַבְרָהָם ׃

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ ׃ מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה ׃ וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ ׃ מְחַיֵּה הַמֵּתִים ׃

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ ׃ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ ׃

אתה

דיר ׃ אונ׳ העלפי אונז אום וועלן דיינם נאמן ׃ בשיצי אום אונז ׃ אונ׳ טואי פון אונז אב פייד ׃ אמרדי ׃ שווערדי ׃ הונגר טרויריגקייט אונ׳ טואי אוועק דעם (שט״ן) פאר ׃ אונ׳ הינטר אונז ׃ אונ׳ מיט שאטן דיינר פליגל זאלשטו אונז פר באָרגן ׃ דען גאט אונזר היטר ׃ אונ׳ בשעראר ביזטו ׃ דען גאט קיניג גנעדיג ׃ אונ׳ בארמהערציג בישטו ׃ אונ׳ היטי אונזר אויז אונ׳ איין גאנג צום לעבן אונ׳ (שלום) פון איצונדר אן ביז איביג ׃ ופרוס אונ׳ שפרייט אויף אונז אויז די היטי דיינם פרידן ׃

ותיק דאז שטרקר ערנייארי דיא אן ברייטונג פון דיינם פאלאשט דז (בית המקדש) ׃ שטרקי דיא גליבטי ישראל וועלכי דאז האשט צו גריכט מין דיין פארם ׃ צו לובן ׃ אונ׳ הייליגן דיין נאמן אויף דיינר וועלט ׃ דאז זאלשט בשיצן איבר אונז מיט דעם (ברית) פון דיינם פרידן ׃ ברוך גלובט זייאשטו גאט אויז שפרייטר דיא היטי פון (שלום) איבר אונז אונ׳ איבר איין פאלק ישראל ׃ אונ׳ (ירושלים) ׃

ושמרו אונ׳ זיא זאלן היטן דיא (ישראל) דעם (שבת) צו הלטן דעם שבת צו מיהרי נאך קומנדי (דורות) צום איביגן ברית ׃ ביני צווישן מיר אונ׳ דיא קינדר ישראל איזט ער איין צייכן צו איביג דז אין זעקס טאגן האט גאט ערשאפן היאל אונ׳ ערדי אונ׳ אן זיבנטן טאג האט ער גפייארט אונ׳ גרואט ׃

וידבר אונ׳ משה זאגט ׃ דיא (יאים טובים) צייטן פון גאט צו דיא קינדר ישראל ׃

ותורייטו

רוּחַ טוּמְאָה תַּעֲבִיר · פְּרָעוֹת וְסַכָּנוֹת : שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל מְהֵרָה תְּקַבֵּץ שַׂגֵּב בִּנְאוֹת דֶּשֶׁא לְהַרְבֵּץ · יוֹשְׁבֵי בַּסֻּכּוֹת : תָּחוֹן חוֹגְגֵי שִׁבְעָה · תּוֹפְסֵי מְגַדִּים אַרְבָּעָה · וְשַׁוְעָתָם סְכוֹת :

יִשְׁעִי סְכוֹת שַׁוְעַת עַמֶּךָ · וְרֵעִים וַעֲנָגִים בְּטוּב טַעְמֶךָ · סַגְּבֵם כְּהִכְנַעַתְּ זֵדִים בְּזַעְמֶךָ · פְּאֵר וָזֶמֶר נָתְנוּ לְהַנְעִימֶךָ : בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם :

מִי כָמֹכָה בָּאֵלִים יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא : מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה

הַלֵּל גּוֹמְרִים כָּל שְׁמוֹנָה · קוֹרְאֵי פָּרָשַׁת קָרְבָּנוֹת בִּזְמַנָּהּ · טַעַם וְהוֹשִׁיבָם בְּאֶרֶץ שְׁמֵנָה · נֶצַח צוּר יִשְׁעֵנוּ לְהַאֲמִינָה : זֶה צוּר יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ : יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד · וְנֶאֱמַר כִּי פָדָה יְיָ אֶת יַעֲקֹב · וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ :

בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ מְחַנְּנִים בְּמִקְדָּשׁוֹ · רוֹחֲשִׁים שִׁיר וָשֶׁבַח לְהַקְדִּישׁוֹ · שָׁלוֹם תִּשְׁפּוֹת לָהֶם לְהַגְדִּישׁוֹ · מַלְכֵּנוּ צוּר יִשְׂרָאֵל וּקְדוֹשׁוֹ : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל :

מי כמוכה י״ב תיבות י״ב שבטים י״ב קרעים לים : מלכותך י״א תיבות · וכן י״א תיבות בפסוק ובני ישראל עברו ביבשה וכו׳ שמות י״ד : ה׳ ימלוך ד׳ תיבות ד׳ גליות : ונאמר כי פדה · עו תיבות · מס של י״ה : השכיבנו בגאולה אריכתא דמי · כל א״כ בהשכיבנו בר אנ״ש : ז׳ מלאכים הנקובים במזו״ז שומרים אותנו ממזיקים לכן ז׳ שמירות במזמור אשא עיני פסלים קכ״א : בשבת א״א שומר עמו ישראל לעד כי אין צריך שמירה :

שמרו

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם · וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים · וּפְרוֹס עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ · וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ · וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב

בוואקטינה וואהמנג צו וואכן הוירן · דיארדא זיצן אין (סוכות) בגנעדיגי דיא דא פייארן זיבן טאג · אונ׳ ערגרייפי דיא זיסי פרכטי דיא פיר (אינים) · איהר גטרייא אונ׳ ביטן פר נצאי :

ישעי איין הילפר פר נאאי דז גטרייא פון דיין פאלק · ווידי אונ׳ זעגפטיגי זיא דורך דיינס גוטי צו ספרעכן · טטרקי זיא איט דיינר אמכט אלז ווי דוא האסט אאכן דעאוטיגן דיא אוטוויליגי (אזרים) איט דיין צארן · אלזוא פראכט אונ׳ גזאנג האבן זיא געבן דיך ליבליך צו לויבן : בגילה איט גזאנג אונ׳ גרוסי (שמחה) האבן זיא אלי גספראכן :

מי ווער איזט אלז ווי דוא גאט אונטר דיא שטארקן · ווער איזט דיר גלייך גשטערקט אין דער היילגקייט פורכט זאם אין לובונג טואט וואונדר : מלכותך דיין (אלכות) האבן דייגה קינדר גזעהן · שפאלטיטי דז (ים) פר אשה ·

הלל ישראל אנזכי (הלל) אויז זאגן גנצי אכט טאגן · אונ׳ יעדרי (פרשה) אין איהרר צייט · פאאנצי אונ׳ זעצי זיא אין דעם פעטן לנד (ארץ ישראל) · איביגליכר אונ׳ שטארקר לאז אונזרי היילף וואהר ווערדן : זה דיזור איזט אונזר שטארקר העלפר עפניטן זיא איהרי אונדן אונ׳ ספרעכטן : ה׳ גאט טוט קיניגן צו איאר אונ׳ איביג :

ונאמר אעהר איזט גזאגט · דען גאט האט אויז גלייזט יעקב · אונ׳ איהם ערלייזט פון הנדן דיא שטערקר זיין אלז ער :

בהדרת איט שנהייט דער היילגקייט הבן זיא גזונגן אין זיין היילגטום · זיא רידן איט גבעט · גזאנג אונ׳ רוהם איהם צו פר נייארן · (שלום) זאלסטו פר אעהרן איהגן אויך צו הויפן · דוא שטרקר קיניג פון ישראל אונ׳ זיין היילגר : ברוך גלויבט זייאסטו גאט ער האט אויז ערלייזט ישראל :

השכיבנו אאכי אונז נידר ליגן (צום שלאף) גאט אונזר הער צו (שלום) · אונ׳ אאכי אונז ווידרום אויף שטיאן אונזר קיניג צום לעבן · אונ׳ שפרייטי אויף אונז פויז דיא היטי דיינס פרידן · אונ׳ ריכטי אונז איין איט (עצה טובה) פון דיר

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ · כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵין זוּלָתוֹ
וַאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ · הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים · מַלְכֵּנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ
מִכַּף כָּל הֶעָרִיצִים · הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ · וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל
אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ · הָעוֹשֶׂה גְדוֹלוֹת עַד אֵין חֵקֶר · וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר
הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵנוּ · הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת אוֹיְבֵנוּ
וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שׂוֹנְאֵנוּ · הָעוֹשֶׂה לָנוּ נִסִּים וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת
וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם הַמַּכֶּה בְעֶבְרָתוֹ כָּל בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם וַיּוֹצֵא אֶת
עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם · הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יַם סוּף · אֶת
רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע · וְרָאוּ בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ
לִשְׁמוֹ וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל · לְךָ עָנוּ שִׁירָה ·

טוֹעֲנֵי נִטְעֵי צְמָחוֹת : יַשִּׂיגוּ שׂוֹבַע שְׂמָחוֹת · בְּחַג
הַסֻּכּוֹת : כַּסֵּם בְּצֵל יְמִינֶךָ · לְמַעַן זְכוּת מַאֲמִינֶךָ · נָתַץ
מְסִכּוֹת : מְחַנְנִים בְּלֵב בָּשָׂר · נַהֲלֵם כְּיָחִיד נִתְבַּשָּׂר · בַּעֲצֵי הַסְּבָכוֹת :
סֻכָּה תִּהְיֶה לְצֵל · עֲבוּר תָּם הַמְפַצֵּל · הִנֵּה בְּסֻכּוֹת : פְּלִיטִים בְּצִלְּךָ
תַּסְתִּירֵם · צָנִיף יֶשַׁע תַּכְתִּירֵם · מְנֻשָּׁק לְסֻכּוֹת : קָדוֹשׁ בְּרִית תַּגְבִּירֵי
רוּחַ

אמת ואמונה כל זאת וקים עלינו לפי דכתיב וה׳ אלהים אמת אומר אני ה׳ אלהיכם אמת ונקרא אלהים אמת לפי שכל שמותיו שאין במחקי׳ אין בהם שקר מפני שקרן אותיו׳ שק׳ מיד מלכים העריצים׳ מדריכנו · אויבי נפשינו · גדלות נפלאות · בחיים רגלינו · במות · קרנינו · נסים נקמה · בעברתו · לחירות גזרים · רודפיהם שונאיהם גבורו׳ מלכותו שירה ואמרו כ״א דברים אך טוב לישראל אלהים תהלים ע״ג : טוענו בעצי הסבכות ע״ש כאחז בסבך בקרניו בראשי׳ כ״ב : תם המפצל זה יעקב ע״ה ויפצל וגו׳ ונאמר כו ויעקב נסע סכתה זהו מה שאמר הנה בסכות בראשי׳ ל״ג : מנשק לסוכ כליו ין : מי

הוני דיא ישראל ערנר דיא פון אנפאנג גקריהנטי (תורה) קומן אונ׳ געלטיגן זיבן טאג אין דר (סוכה) ברענגי אין זכות
הערפאר אונ׳ בטעראי זיא פון פרווירונג דז גיצן מיהרר ליבשפאט ניט צו פר איידן : ברוך גלובט זייסטו
גאט דער ליבט זיין פאלק ישראל ; דש טייטש אונ׳ פירש פון ק״ש אונ׳ ט״ע פינד און אין ערשטן טאג יולר
אמת אמת אונ׳ ווארהאפטיג אייז דיזש אלז ביי אונז · דז ער אייז גאט אונזר הער · אונ׳ אייז קיינר אהני איהם ·
אונ׳ איר זיין דיא ישראל זיין פאלק : הפודנו ער אייז גאט דער אונז אויז ערלייזט פון האנדן דיא היידינישי אלכים
אונזר קיניג דער אונז ערלייזט פון הנדן אלי טטרקן · דער גאט דער ווידרום. אונזרט וועגן זיך בילזט אמלט פון אונזרי
ליידיגר · אונ׳ בילזט פר געלטונג צו אלי אונזרי לייב פיינדי : העושה דער דא טוט אוהן אויז פורטליכה גרושי ווערקן ·
אונ׳ וואונדר אהני צאהל · דער אונזרי (נפשות) טוט צום לעבן · אונ׳ ניט לאזט גליטטן אונזרי פיסן · דער אונז אמלט
טרעטן אויף דיא הויכהייט אונזרי היידינשי פיינדי · אונ׳ ערהיבט אונזרי הערשאפט איבר אלי אונזרי פיינדן · דער אונז
טוט (נסים אונ׳ נקאה) אן פרעה · צייכן אונ׳ וואונדר אין דעם ערדרייך פון דיא קינדר פון (חם) · דער איט זיין צארן
שלאגט אלי דיא (בכורים) פון אצרים : אונ׳ ציהטי אויז פון זיא זיין פאלק ישראל צו ר איביגי פרייאהייט · דער דא אמלט
איבר פארן זיינה קינדר צווישן דעני שפאלטן דז (ים סוף) · אבר איהרי נאך יאגירס אונ׳ איהרי פיינדי האט ער אין דעם אב
גרונד אמלן פר זונקן · דא האבן גזעהן זיינה קינדר זיינה (גבורה) · גריהאט אונ׳ גדאנקט צו זיינם נאמן · אונ׳ זיין
(אלכות) הבן זיא איט גוטן ווילן אויף זיך עמפפנגן אשה אונ׳ דיא קינדר ישראל האבן גאנטווארטיט (טירה) :
טוענו דיא טראגר דיא פריידיגי פפלאנצונג פון (ארבע מינים) · זאלן ערדרייכן זעטיגי פרילקייטן אן (חג הסוכות) :
כסם בדעקי זיא אין שאטן דיינר רעכטי הנד וועגן דען (זכות) פון דיין גלויבהאפטיגן (אברהם) דער צערשטערט
האט דיא גגאסני בילדר : מחננים דיא דיך אן בעטן איט איין פלייסליכט הערץ · פיהרי זיא וועגן דען איינציגן זון יצחק ·
וועלכם איזט פר קונדיגט ווארדן איינה אב וועקסלונג דורך דעם אן בוים פר ווירטן ווידר : סוכה אין (סוכה) זאל פר
אונז זיין צום שאטן (צוקונפט צו) · וועגן דען פראן יעקב · דער גשיהלט דיא שטעקן פאר דיא שאף פון (לבן) · אונ׳
גירואט אין היטן · פליטים דיא ענטרונני ישראל זאלסטו אין דיין שאטן פר בארגן · איט איינר אם ווינדונג פון הייל
זאלסטו זיא בקריהנן · פון אלר הנד ואפן זיא צו בשיצן : קדוש דוא הייליגר דען (ברית) איט אונז אב פיהרן ניאר צו
טואן אפינה אונ׳ פר בארגינה עברות ; שארית דיא איבר גבליבנה פון ישראל זאלסטו בלד אין ויאזן · אין איינר ווא

לְעוֹלָם וָעֶד · כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה · וְאַהֲבָתְךָ אַל תָּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים :

הוֹגֵי דַת מֵרֹאשׁ נְסוּכָה · יוֹבְאִים וְלָנִים שִׁבְעָה בְּסֻכָּה · זְכוּת הַמַּמְצִיאָם וְגוֹנְנֵם מִמְּסוּכָה · חוֹק אַהֲבָתָם בְּלִי לְהַשְׁכָּה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ · אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל :

מחקיך אף כי אין אנו יודעים טעמו של דבר כפירוש בסם תורתך ובמצותיך שיש בהם טעם נשמח בהם מ״ז תיבות בברכה זו כנגד פסוק דברים י׳ ועתה ישראל מה ה׳ אלהיך שואל וכו׳ כ״ו תיבות וכו׳ כתיב לאהבה אותו · ופסוק שם י״א והיה אם שמוע כ׳ תיבות הרי מ״ו :

הוגי דת מראש נסוכה ישראל שלומדים בתורה שמעליה נסכתי מראש רוצה לומר שקדמה אלפים שנה לעולם : לחשכה בשיין שמאל לי׳ מניעה מלשון ואחשוך אותך מחטוא בראשית כ׳ :

יחיד אומר אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן :

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד : בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד · וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ : וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ : וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ : וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ : וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ :

וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם : וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ : וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ : הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם : וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נֹתֵן לָכֶם : וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם : וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ : וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ : לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ :

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר : דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת : וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם : לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם : אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם :

אמת

אהבת איביגי ליבשאפט האשטו דיין פאלק הויז ישראל געליבט · תורה · אונ׳ געזעצי · אונ׳ (משפטים) האשטו אונז געלערנט · דערום וועגן גאט אונזר הער ביים אונזרן נידר ליגן · אונ׳ אויף שטיאן וואלן מיר רידן אין דייני געזעצי · אונ׳ זיך פרייאן מיט די ווערט דיינר תורה · אונ׳ מיט דיינה (מצות) צו איאר אונ׳ איביג · ווען זיא זיין אונזר ער האלטונג · אונ׳ לענג אונזרן לעבן · אונ׳ אין זיא האלן וואלן מיר טראכטן טאג אונ׳ נאכט · אונ׳ דיינה ליבשאפט זאלשטו פון אונז ניט אב טואן אין איביגקייט :

הוגי

ברכו את יי המבורך :

ווען דר חזן המבורך אויז האט זאל קהל דז זאגן

ברוך יי המבורך לעולם ועד :

דר חזן זאל סך זאגן ברוך יי המבורך לעולם ועד

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר בדברו מעריב ערבים · בחכמה פותח שערים ובתבונה משנה עתים · ומחליף את הזמנים · ומסדר את הכוכבים · במשמרותיהם ברקיע כרצונו · בורא יום ולילה · גולל אור מפני חושך · וחושך מפני אור : ומעביר יום ומביא לילה · ומבדיל בין יום ובין לילה יי צבאות שמו : אל חי וקים תמיד ימלוך עלינו לעולם ועד :

ווייל דר חזן זאגט ברכו זאגט דז קהל יתברך :

יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא ראשון והוא אחרון ומבלעדיו אין אלהים סולו לרוכב בערבות ביה שמו ועלזו לפניו ושמו מרומם על כל ברכה ותהלה :

ווען דר חזן זאגט את יי זאל קהל זאגן דש :

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד :

ווען דר חזן המבורך אן היבט זאל קהל זאגן דז

יהי שם יי מבורך מעתה ועד עולם :

ברכו המבורך ראש וסוף כ"ב כנגד כ"ב אותיות התורה לכך הכפולים וכל האומר ברכו בכוונה כאלו קיים כל התורה וכו' מעלו ב' כל כאו"ם לא יסוכון ר"ת ברכו את ה' המבורך · ר"ל אוכו אוכו צריך לברכה כי ברוך הוא מקור הברכות רק נחת רוח שנעשה רצונו ואומרים בקול רם כדי שיענו ברוך ה' המברך :

ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם פותח כברוך ומטוים כמ' שם של ת"כ : אשר בדברו מעריב ערבים ברוח פיו כל צבאם הרוקח גורם בזכות פותח שערים : כל אלפי ביתא כמטבע זו חוץ מט' לומר ט' פעמים היום יום ולילה יחד · כמבול א' כיעקב כי בא השמש בראשית כ"ה ב' · שם ל"ב ויזרח לו השמש ג' במצרים חשך ד' · למשה ה' · יהושע ו' · אחז ז' : חזקיה ח' נקדימון בן גוריון ט' :

אוחזי נתונו · כלשון משנה פ' לולב הגזול אוגדין את לולביהן בגמוניות של זהב והוא לי חוטין : ככבבי שחק נמנים אוכה לו' יהיו דומים בתגיהם לכוכבי שחק : ע"ש הבט השמים וספור הכוכבים וכו' :

אהבת עולם בית ישראל · לפיכך נתת להם תורה ומצות חקים ומשפטים הם ד' דברים כנגד ד' למדין כא"ב בחקיך

מיוסד ע"פ א"ב ושם המחבר יוסף הקטן בר שמואל

אוחזי בידם ארבעה מינים · באים לסלדך בענג ובמנים · גמוני פז אוגדים ומזמנים · דגלימו ישים ככוכבי שחק נמנים : ברוך אתה יי · המעריב ערבים :

אהבת עולם בית ישראל עמך אהבת · תורה ומצות חקים ומשפטים אותנו למדת על כן יי אלהינו בשכבנו ובקומנו נשיח בחקיך : ונשמח בדברי תורתך ובמצותיך לעולם

ברכו זובט גאט דער דא איז גלובט :

ברוך גלובט איז גאט דער דא איז גלובט אין דר איביקייט :

ברוך גלובט זייסטו גאט אונזר הער קיניג דער וועלט · וועלכר איט זיינם ווארט אמכט דונקל דיא אבינדר איט (חכמה) עפֿינט ער דיא היאלישי טהערן · אונ' איט פֿרשטאנד פֿר ענדרט ער דיא יאהר צייטן · אונ' וועקסלט אום דיא גיזעצטי (זאנים) · אונ' אוזט (אודר) די שטערן אין איהרר (שמורות) אין היאל נאך זיינם ווילן ער ערשאפֿט טאג אונ' נאכט · וועלגרט אוועק דז ליכט פֿאר דער פֿינשטרנוש · אונ' דיא פֿינשטרנוש פֿאר דעם ליכט · ער טוט אב דעם טאג · אונ' ברענגט דיא נאכט · אונ' אונטר שיידט צווישן טאג אונ' נאכט · (גאט צבאות) איזט זיין נאאן · גאט דער לעבענדיגי אונ' שטעט בשטענדיגי · זאל איבר אונז קיניגן צו אי ר לוי' איביג :

יתברך עס זייאי גלובט · בריהאט · בשיהגט ער הילט · אונ' ערהויבן דער נאאן פֿון דעם קיניג אלר קיניגן דער הייליגי גלובט איזט ערי דען ער איזט דר ערשטי אונ' דער לעצטי · אונ' אהני איהם איזט קיין גאט · לובט צו דעם דער אין היאל רייטט · אן גאט זיין נאאן פֿרייאט אייך פֿאר איהם · אונ' זיין נאאן איזט ערהובן איבר אלי לוב אונ' פרייזונג : ברוך שם גלובט איזט דער נאאן די הערליקייט זיין (אלכות) צו איביג : יהי עס זייא דער נאאן גאטס גלובט פֿון יעצונדר ביז איביג : ברוך ה' גלובט איזט גאט דער גלובטי צור איביגקייט :

אוחזי דיא ישראל וועלכי ערגרייפֿן אין אירי הענדן דיא פֿיר (מינים) אלז (אתרוג · לולב · הדס · אונ' ערבות) · קואן דיך צו לובן איט מורגלן אונ' אלר הנד (כלי זמרים) · איט גאלדני פֿעדם בינדן זיא דיא (מינים) אונ' ברייטן זיא אן דיך דראיט צו לובן · זייני בגנירטי ישראל זאל ער אכן אלז וויא דיא פֿון אים גליהלטי שטערן אין היאל : ברוך גלובט זייסטו גאט דער דא אכט דונקל דיא אבינדר :

יקר יתנו ויקבלו כלם את עול מלכותך ותמלוך עליהם מהרה לעולם ועד כי המלכות שלך היא ולעולמי עד תמלוך בכבוד: ככתוב בתורתך יי ימלוך לעולם ועד:

ונאמר והיה יי למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יי אחד ושמו אחד:

אונ' דוא זאלשט בלד איבר איהנן קיניגן זור מירדיגקייט געבן. אונ' אויך זיך עאפנגן דז יאך פון דיינם (מלכות). אונ' צו מאר וועלשט מיביגקייט ווערשטו קיניגן מיט (כבוד). אלש וויא אין דיינר תורה גשריבן שטיט: ה' גאט טוט קיניגן צו מיאר אונ' מיביג:

הדרת קודש

דרש מהר"י סג"ל מיד לאחר יום כפור יעסוק כל אדם לעשות סוכתו. משום שנשלמו ימי תשובה ויום ראשון שהכנס יקדים עצמו ללכת מחיל אל חיל. וכן שמיד שבשבת אחת אל י"כ כיום ה' ולמחרתו בערב שבת איקלע מהר"י סג"ל לפני מהר"ת סג"ל ז"ל ומצאו שהיה עוסק בסכתו והיה מתקנה מכל וכל ולא רצה לבאוין אל מהר"י סג"ל ואל סאר פה שבאו לדון לפניו ואמר שואיל דאתא מצוה לידן לא נחמיצנה. וכן לשון א' מבעוונתאי י"כ מתעסקים במצות לולב וסוכה ואין עושין עונות:

אמר מהר"י סג"ל דיותר טוב שיעשה אדם ג' מחיצות שלימות בסכה ממה שיעשה ד' מחיצות רעועות כשאין לו דמים כל צרכו. ויעשה הסכה במקום שיכול לשהות תדיר שם שהן לאכול שם הן ללון שם כגון שלא במקום טינופת וסירחון או במקום סכנת לסטים וגנבים דאז אפי' ידי חובת אכילת סכה לא יצא ונאחר דאין יכול ללון שם. וכן פסק רא"ש בשם כתובים בהלכות סכה. אמר מהר"י סג"ל עיקר שמצוה לישן אשתו עמו בסכה. וכן אמר שזוהי בשכן ביתי בתרוכו:

אמר מהר"י סג"ל ספירות שקולין בפטרים לנוי סוכה לא מהני כשן שום תנאי ליסכות ונסן כחג משום דאין אנו בקיאים לסמכות כראוי ואם נפל מסן כחג אם יכול לסחזירן לנקומם כחול המועד או יחזיר. ואם לאו ישמרם עד אחר שחג ואז מותרים לאכול:

בליל א' של סכות צריך שיאכל לילה טרם יאכל בסכה דילפינן חמשה עשר חמשה עשר דחג המצות ושם כתיב בערב תאכלו מצות ומטעם זה צריך לאכול כזית בסכה אפי' אם ירדו גשמים בליל ראשון. דומיא דמצה דלא מצי לפטור נפשיה בשום ענין וצריך כמו בליל א' דפסח לאכול קודם חצות דומיא דמצה. וכן לא יאכל אדם בערב סכות משש שעות ולמעלה דומיא דערב פסח:

דיא ווייל מיר האפן דז יום כפור ווערט הש"י האבן אונז גוועזן אונזרי עבירות: דארום אוז זיך דר מענש גדענקן אז ווען ער מילונד ערשט גיבארן ווער אונ' זאל זיך תכף נאך (יום כפור) אתעסק זיין מיט מצות סוכה אונ' זאל זיך ווייטר היטן פר עבירות: מן פרעגט איין קשיא ווייל דאך דער טעם פון סוכה איז ווייל אין פסוק שטיט דז הש"י האט גזאגט איך האב ישראל גזעצט אין סוכות אז איך האב זיא אויז מצרים גצוגן: אונ' זיא זיינן דאך אין ניסן אויז מצרים גגאנגן. אלזו גהערט מן אין ניסן סוכות צו מאכן: אונ' ווארום מאכן מיר זיא דען אין תשרי: דר תירוץ איז ווען מן זעצט אין ניסן סוכות מאכן זעצט מן ניט וויסן דז מן עס טוט פון מצוה וועגן דען מן זעצט אייגן מן מאכט זיא פר תענוג ווייל עס גיט קעגן זומר זילט מן געדן אין סוכות. אבר אז תשרי קומט גיט איין איטליכר אין הויז וואונן ווייל עס גיט קעגן דען ווינטר אונ' ישראל מאכן איר דירה אין דיא סוכה. דא ראן קאן מן זעהן דז זיא עז טוען פון מצוה וועגן:

דער מהר"ל שרייבט ווען איינר ניט גינוג ברעטר האט אום פיר ווענד צו מאכן. איז עס בעסר דרייא גאנצי ווענד צו מאכן אז פיר שלעכטי. אונ' מן גהערט דיא סוכה צו מאכן אויף אזו איין ארט דז ער קאן גאנץ סוכות דרינן וואונן עס זייא מיט עסן אונ' טרינקן אונ' שלאפן. אונ' זאל זיא ניט מאכן וואו פויל אונ' שטינקדיג איז אודר וואו מסוכן מיר פר גנבים זעסטן ווער ער ניט יוצא: אן זאל דיא גאנצי צייט דיא סוכה פר זיין עיקר וואונג האלטן מיט אל זייני זאכן די ער זונסט פלעגט אין הויז צו טון זאל ער גאנץ סוכות אין די סוכה טון. אונ' זאל זיא היפש צירן מיט שיני אום הענג. אונ' זיי בעשטי כלים. אונ' מהרי"ל צירט ווארש איגליך איז: אונ' אן אוז זיך ניט סוחר זיין אויף דיא. אום דיא זעלביג פיר ווענד צו גברויכן. זייארט אוז דאך רעכטי ווענד מאכן. אונ' ווען דיא אום הענג פון טעטנ זיין אוז אן זיא דר היך הענגן דז אן זיך ניט דר הענגן אן צעהנט: אן טאר ניט ליגן אויף דיא סוכה קיין שטיקר פון כלים אז פון טייל בענק אויך קיין צייטונג אונ' דער גלייכן אנדרי כלים. אויך טאר אן קיין גאנצן בונד אויף דיא סוכה ליגן נייארט אוז זיא ערשט אויף ביגדן. אונ' מאס צו דיא אצוה גהער עס זייא אום דיא סוכה צו דעקן אודר ערבות זאל קיין יהודי זעלבשט פון פעלד אב שניידן נייארט דער נכרי זאל עס אב שניידן. אודר אן זאל דעם נכרי עפס דר פיר געבן:

דיא פירות דיא אן הענגט אין די סוכה פר צירט טאר אן גאנץ סוכות קיין הנאה דר פון האבן. אונ' ווען וואש דר פון אב פאלט אן יום טוב זאל ער זיא אן חול המועד ווידר אן הענגן. אונ' ווען ער ניט קאן. זאל ער זיא בוואדן ביז נאך יום טוב אונ' דען מאג אן זיא עסין. דיא ערשטי נאכט סוכות אוז אן ווארטן ביז נאכט איז אין עסט גלייך וויא אן פסח. אונ' ווען עס רעגנט דיא ערשטי נאכט אוז אן צום הפחות איין כזית אין דיא סוכה עסן:

ברכו

עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל לָתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת וְלֹא שָׂמָנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה שֶׁלֹּא שָׂם חֶלְקֵנוּ כָּהֶם וְגוֹרָלֵנוּ כְּכָל הֲמוֹנָם וַאֲנַחְנוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא · שֶׁהוּא נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ וּמוֹשַׁב יְקָרוֹ בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים : הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד אֱמֶת מַלְכֵּנוּ אֶפֶס זוּלָתוֹ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל לְבָבֶךָ כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת אֵין עוֹד :

עַל כֵּן נְקַוֶּה לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִרְאוֹת מְהֵרָה בְּתִפְאֶרֶת עֻזֶּךָ · לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי וְכָל בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ בִשְׁמֶךָ לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל רִשְׁעֵי אָרֶץ יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל כִּי לְךָ תִּכְרַע כָּל בֶּרֶךְ תִּשָּׁבַע כָּל לָשׁוֹן · לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וְיִפֹּלוּ וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יְקָר

עלינו לשבח עלינו דין לשבח ולפאר : לאדון הכל הנקרא אדני שהוא אדון על כל : לתת גדולה ליוצר בראשית שהוא קדמון לכל ומתחלה כולם ואין דבר חוצן כבנו : שלא עשנו כגויי הארצות שהרי כנען לכי חקים נדיקים : ולא שמנו במשפחות האדמה אך קדשנו לשמו וישראל בכור אחיו זרעו : שלא שם חלקנו כהם דכתיב ירמיה י׳ לא כאלה חלק יעקב ם ואנחנו · · ישראל : ואנחנו בורעים ומשתחוים לפני מלך מלכי מלכים הקב״ה · לפי ם ם מלך על מלכים · והקב״ה מלך מלכי המלכים : ומושב יקרו כמא הכבוד הוא מושב יקר שכינתו . ושכינת עזו בגבהי מרומים לא תאמר שמם על הכסא בכך אמר בגבהי מרומים : הוא אלהינו אין עוד אחר כדיקת גירס כדאך שספרי׳ שלבי אין עוד : והשבות אל לבבך כו׳ : בשמים ממעל דכרי׳ ד׳ :
על כן נקוה לך לפי שאתה הוא ואין אחר : במלכות שדי שאמר לעולמו די ומסדר מערכת הכוכבים :

דז זיא איך ניט זאלן פרואגן : אס שבת זאגטן זיא איין לוב גזנג ליד אויף דען טג דיא (שבת) דער איין ליכן איז אויף (עולם הבא) דז אל נואגן (שבת) איז אוני איין רואונג דיא איביגי לעבן :

אמר עס האט גזאגט רבי אליעזר פון ווגן (רבי חנינא) דיא תלמידי חכמים) פר אנהרן דען (שלום) אויף דען (עולם): שנאמר וויא איין (פסוק) שטיט : וכל אוני אלי דיינה קינדר זינד גאטס גלעהרטי אוני פילי (שלום) אויז דיינה קינדר : שלום פיל שלום לודיא ליב האבר דיינר (תורה) · אוני קיינה שטרויכלונג צו איהגן : יהי עם זייא (שלום) אונטר דיין (חיל) · רוא אין דיינה פאלסטן : למען אום ווילן איינהבידר אוני פריינדן שפרעכי איך דיר צו (שלום) · אום ווילן דז הויז גאטס אונזרן הערן פורשי איך דיר גוטן : ה׳ גאט טוט אמכט געבן זיינם פאלק : גאט זעגנט זיין פאלק מיט (שלום) :

עלינו אויף אונז איזט דיא שולדיגקייט צו לובן גאט דעם הער איבר אלן · צו געבן מכט ברקייט צו דעם ברשאפר אלר אנפאנג · דז ער אונז ניט גיאמכט האט וויא דיא היידינשי פעלקר אוני אונז ניט געזעלט האט וויא דיא היידינשי גשלעכטר דער ערדן · דז ער אונזר (חלק) ניט גגעבן האט וויא איהרש · אוני אונזר (גורל) אדר לאס האט וויא זיא · דען איר קניאן · בוקן זיך · אוני דאנקן פאר דעם קיניג אור קיניגן דער הייליגר גלויבט איזט ער · דען ער נייגט אוני ליהט אלס וויא איין גצעלט דיא הימלי אוני גגרונד פעסטיט דיא ערדי · אוני זיין הערליכט גזעס איזט אין הימל דרובן אוני די שכינה זיינר מאכט איזט אין הויכי הימלן : הוא ער איזט אונזר גאט אוני איזט קיינר מעהר · (אמת) איזט אונזר קיניגי עס איזט גיוויסט אהני איהם אלם וויא גשריבן שטיט אין זיינר תורה : וידעת אוני דוא זאלשט הייני ווישן אוני ד רצו דיין הערץ פאמין · דז גאט איזט דער הער דרובן אוני אויף דער ערדי פון אונטן איזט קיינר מעהר :

על כן דרהערבת טואן איר האפן צו דיר גאט אונזרן הערן · באלד צו זעהן דיא שונהייט דיינר מאכט דיא וועלט צו פר ריכטן מיט דעם (מלכות) פון דעם אלמעכטיגן גאט · אוני אלי מענשן קינדר זאלן אן רופן אין דיינם נאמן · צו דיר צו ווענדן אלי בויזהאפטי דער ערדן · לאזי ער קענן אוני ווישן אלי זיצר דער וועלט · דז צו דיר זאלן בייגן אלי קניען · שווערן אלי צונגן · פאר דיר גאט אונזר הער זאלן אלי קנימן אוני פאלן · אוני צו דער הערליכקייט דיינם נאמן זאלן זיא ווירדיגקייט

אומר הצרי אינו אלא שרף הנוטף מעצי הקטף : בורית כרשינה ששפין בה את הצפרן כדי שתהא נאה : יין קפריסין ששורין בו את הצפרן כדי שתהא עזה : והלא מי רגלים יפין לה אלא שאין מכניסין מי רגלים בעזרה מפני הכבוד :

השיר שהלוים היו אומרים בבית המקדש : ביום הראשון היו אומרים ליי הארץ ומלואה תבל ויושבי בה : בשני היו אומרים גדול יי ומהלל מאד בעיר אלהינו הר קדשו : בשלישי היו אומרים אלהים נצב בעדת אל בקרב אלהים ישפוט : ברביעי היו אומרים אל נקמות יי אל נקמות הופיע : בחמישי היו אומרים הרנינו לאלהים עוזנו הריעו לאלהי יעקב · בששי היו אומרים יי מלך גאות לבש לבש יי עוז התאזר אף תכון תבל בל תמוט : בשבת היו אומרים מזמור שיר ליום השבת מזמור שיר לעתיד לבא ליום שכלו שבת ומנוחה לחיי העולמים :

פשל המנים : בשלישי אלהים נצב בעדת אל מנים שגלה ארץ יכשע גן עדן עדת אל : ברביעי אל נקמות תמים שבר׳ שמה ללבנה ועתיד לספרע מעובדיהם : בחמיש הרנינו לאלהים עוזנו מפני שברא בו עופות ודגים וכלם אומרים שירה כדאיתא בפרק שירה · בששי ה׳ מלך גאות לבש ע״ש שגמר מעשיו : בשבת מזמור שיר ליום השבת וכו׳ שבכת בו וגם שעתיד לשבית כו׳ וכו׳ שכלו שבת : ה׳ יברך את עמו בשלום גדול השלו׳ שבו סיו׳ ברכת כהנים וסיו׳ התפלה שלום : ו׳ פעמים שלום בר׳ פסוקים שלום לסמת ימי המעשה׳ : אבקשה טוב לך זה הקב״ה · שלום במ״ק י״ו עם תפלה י״ז בגי׳ ט״ב : פלוני

אמר רבי אליעזר אמר רבי חנינא תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם שנאמר וכל בניך למודי יי ורב שלום בניך : אל תקרי בניך אלא בוניך : שלום רב לאהבי תורתך ואין למו מכשול : יהי שלום בחילך שלוה בארמנותיך : למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך · למען בית יי אלהינו אבקשה טוב לך : יי עוז לעמו יתן יי יברך את עמו בשלום :

עלינו

דרייא קוויני אשט · אונ׳ ווען מן ניט העט (וויין פֿון קפריסין) זא מאג מן דר פֿאר ברענגן אַלטן שטרקן וויין דר דא הייסט (חוורין) ווין פֿון (סדום) איין פֿירטל פֿון איינר קוויינר אשט · איין ווייניג קרויט דז דא הייסט (מעלה עשן) : רבי נתן זאגט (כפת הירדן) אויך איין ווייניג העט מן אבר הוניג דר צו גטן אַן העט ער עז פסול געמאכט אונ׳ ווען ער איינרלייא אויזן צו פֿון אַן דען געווערצן וואו ווער ער (חייב מיתה) גוועזן : רבי שמעון בן גמליאל דר זאגט דר (צרי) איז ניקס אנדרשט ניימרט איין הרצט דר דא טריפֿט פֿון דען האלץ (הקטף) דיא זייף פֿון (כרשינה) דז מן איט גרייבט די נאגל ווירן דש זיא זאלט היפש זיין · דר (וויין פֿון קפריסין) דא ווייכט מן דיא נאגל ווערן איכן דר וויל זיא הארט איז (השתנה) איז אויך גוט דר צו אבר מן נאם עש דרום ניט ווייל עש קיין (כבוד) איז דש מן זאל הריין ברענגן (השתנה) אין דיא (עזרה) :

השיר דש איז דש גזאנג דז דיא לוים זאגן אין דען (בית המקדש) : אם ערשטן טאג זאגטן זיא · צו גאט איז דיא ערד אונ׳ איר פֿולהייד דיא וועלט אונ׳ אירי איינוואונר : אם אנדרן טאג זאגטן זיא · גאט איז גרויס אונ׳ זער גלאבט אין גאטש שטאט אויף דען בערג זיינר הייליקייט : אם דריטן טאג זאגטן זיא · גאט שטיט אין דר גמיינד דר ריכטר ער טוט ריכטן צווישן דער ריכטרן : אם פֿירדן טאג זאגטן זיא · איין גאט פֿון נקמות איז גאט אויך גאט זייא דאך ערשיינט : אם פֿינפֿטן טאג זאגטן זיא · זייט פֿריליך זינגן צו גאט אונזר שטערקי שאלן צו גאט יעקבן : אם זעקסטן טאג זאגטן זיא · גאט האט גקיניגט ער איז מיט שיינהייט בקליידט גאט איז בקלייד · מיט שטערקט, איז ער אום גגורט אויך האט ער די וועלט בפֿעסטיגט

וען אן דיא (ספר תורה) אין דען (היכל) שטעלט זאגט אן דאס

וּבְנֻחֹה יֹאמַר שׁוּבָה יְיָ רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל : קוּמָה יְיָ לִמְנוּחָתֶךָ אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ : כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ : בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדֶּךָ · אַל תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ · כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם · תּוֹרָתִי אַל תַּעֲזוֹבוּ : עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתוֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר : דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם :

אֵין כֵּאלֹהֵינוּ אֵין כַּאדוֹנֵנוּ אֵין כְּמַלְכֵּנוּ אֵין כְּמוֹשִׁיעֵנוּ : מִי כֵאלֹהֵינוּ מִי כַאדוֹנֵנוּ מִי כְמַלְכֵּנוּ מִי כְמוֹשִׁיעֵנוּ : נוֹדֶה לֵאלֹהֵינוּ נוֹדֶה לַאדוֹנֵנוּ נוֹדֶה לְמַלְכֵּנוּ נוֹדֶה לְמוֹשִׁיעֵנוּ : בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ בָּרוּךְ אֲדוֹנֵנוּ בָּרוּךְ מַלְכֵּנוּ בָּרוּךְ מוֹשִׁיעֵנוּ : אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ אַתָּה הוּא אֲדוֹנֵנוּ אַתָּה הוּא מַלְכֵּנוּ אַתָּה הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ : אַתָּה הוּא שֶׁהִקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ אֶת קְטֹרֶת הַסַּמִּים :

פִּטּוּם הַקְּטֹרֶת הַצֳּרִי וְהַצִּפֹּרֶן הַחֶלְבְּנָה וְהַלְּבוֹנָה מִשְׁקַל שִׁבְעִים שִׁבְעִים מָנֶה · מוֹר וּקְצִיעָה שִׁבֹּלֶת נֵרְדְּ וְכַרְכֹּם מִשְׁקַל שִׁשָּׁה עָשָׂר שִׁשָּׁה עָשָׂר מָנֶה · הַקֹּשְׁטְ שְׁנֵים עָשָׂר וְקִלּוּפָה שְׁלֹשָׁה · וְקִנָּמוֹן תִּשְׁעָה · בֹּרִית כַּרְשִׁינָה תִּשְׁעָה קַבִּין · יֵין קַפְרִיסִין סְאִין תְּלָתָא וְקַבִּין תְּלָתָא · וְאִם אֵין לוֹ יֵין קַפְרִיסִין מֵבִיא חֲמַר חִוַּרְיָן עַתִּיק : מֶלַח סְדוֹמִית רֹבַע הַקָּב · מַעֲלֶה עָשָׁן כָּל שֶׁהוּא : רַבִּי נָתָן אוֹמֵר אַף כִּפַּת הַיַּרְדֵּן כָּל שֶׁהוּא : וְאִם נָתַן בָּהּ דְּבַשׁ פְּסָלָהּ אִם חִסֵּר אַחַת מִכָּל סַמָּנֶיהָ חַיָּב מִיתָה : רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר

אין כאלהינו סימן אמן · אין מי נודה · כי כאמר בשבת מתפלת י״ח וי״ב ברכות ולכן משלימין אות׳ כארבע אין · וארבע מי · וארבע נודה · שכל אחד מזכיר השם · ואומר אח״כ ארבע ברוך וארבע אתה · כאומר ברוך אתה אמן :

פיטום הקטורת · בריתא במס׳ כריתות ונהגו לאומרו בשבת תמים כשמה יקירה סוף לאדם בשבת והקטורת היא כנגד השמונה שנאמ׳ סוף תהלים כל הנשמה תהלל יה ואיזה דבר שהנשמה נהנית בו ולא הגוף זה הריח : השיר שהלוים היו אומרים בבית המקדש · שסו׳ רק תוא שלוט בפועלמי ביום ראשון : בשני גדול ה׳ ומהולל שבו חלק המים והם תלוים במאמרו של מקום והם מהללים אותו שנא׳ תהלים קמ״ח הללוהו שמי השמים והמים אשר מעל

אין כאלהינו עס איזט קיין גאט אזו אונזר גאט · עס איזט קיין הער אזו אונזר הער · עס איזט קיין קיניג אזו אונזר קיניג · עס איזט קיין העלפר אזו אונזר העלפר : מי ווער איזט אזו ווי אונזר גאט · ווער איז אזו ווי אונזר הער · ווער איזט אזו ווי אונזר קיניג · ווער איזט אזו ווי אונזר העלפר : נודה איר וואלן דנקן צו אונזרם גאט · איר וואלן דנקן צו אונזרם הערן · איר וואלן דנקן צו אונזרם קיניג · איר וואלן דנקן צו אונזרם העלפר : ברוך גלובט איזט אונזר גאט · גלובט איזט אונזר הער : גלובט איזט אונזר קיניג · גלובט איזט אונזר העלפר : אתה דוא אליין ביזט אונזר גאט : דוא אליין ביזט אונזר הער · דוא אליין ביזט אונזר קיניג · דוא אליין ביזט אונזר העלפר : אתה דוא ביזט דער וועלכי איינליגר גאט פר וועלכם אונזר עלטרן גרעאפפט הבן די (קטורת) פון אלר הנד גווירץ :

פטום די איז דאז איינזונג דיז (קטורת) : הצרי דר הארצט אונ׳ נאגל ווריץ אונ׳ טייבליס קוט · אונ׳ וויס ווייאריך איטליכס זיבנציג לוט : מור גווערץ אונ׳ פיזום · אונ׳ דיא ענהרן פון נרד · אונ׳ זאפרן איטליכס זעכצעהן לוט : קוש צוועלף לוט קלופה · דרייא לוט (ציארינד) · ניין לוט זאייף פון (כרשינה) · ניין קלייני מאס : ווין פון (קפריסין) דרייא גרוסיא מאס אונ׳ דרייא

יְקוּם

יְקוּם פֻּרְקָן מִן שְׁמַיָּא חִנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲמִין וְחַיִּין אֲרִיכִין וּמְזוֹנָא רְוִיחָא וְסִיַּעְתָּא דִשְׁמַיָּא וּבַרְיוּת גּוּפָא וּנְהוֹרָא מַעַלְיָא ׃ זַרְעָא חַיָּא וְקַיָּמָא זַרְעָא דִּי לָא יִפְסוּק וְדִי לָא יִבְטוּל מִפִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא ׃ לְכָל קְהָלָא קַדִּישָׁא הָדֵין רַבְרְבַיָּא עִם זְעֵרַיָּא טַפְלָא וּנְשַׁיָּא מַלְכָּא דְעָלְמָא יְבָרֵךְ יָתְכוֹן יַפִּישׁ חַיֵּיכוֹן וְיַסְגֵּא יוֹמֵיכוֹן וְיִתֵּן אַרְכָא לִשְׁנֵיכוֹן וְתִתְפָּרְקוּן וְתִשְׁתֵּזְבוּן מִן כָּל עָקָא וּמִן כָּל מַרְעִין בִּישִׁין מָרָן דִּי בִשְׁמַיָּא יְהֵא בְסַעְדְּכוֹן כָּל זְמַן וְעִדָּן וְנֹאמַר אָמֵן ׃

מספרי מספס ׃ יפיש חייהון וישגי ומיהון תרגום כרב נרבה פום יפני והאריכו ימים ׃ ויתן אוה בל׳ תרגום ללם״ז הקודם ויתפרקון ׃ ל׳ פריק משה מעל האדם פרק מל׳ ופרקת עולו מעל צוארך ברחשית כ״ז ׃ ותשתזבון בו נים׃ מכ״ל ור״ל שיז׳ לס׃ מכל עקא׳ שלא יגיע עליהם כלל ׃ עקא׳ תרגום צרה עקתא ׃ מכל מרעין בישין׳ ל׳ חולי ׃ כל זמן ועידן הכ״ל מר שתפקכ״ים יסעדם ויצילם מכל חולי ׃ יקום פורקן השני הוא תכלה על הקהל ואין סיבוי מסל הרחשין אלא שהוא לכיבת ׃ ואת בתחנם כופרה בכלל׳ הראשון כנסתר על כל ישרא׳ והשני בנוכח מדבר אל קהל ׃ ע״כ כתיין בל׳ תרגום ובי״ט בלא שבת אומרים יקום פורקן ׃

מִי שֶׁבֵּרַךְ אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב ׃ הוּא יְבָרֵךְ אֶת כָּל הַקָּהָל הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה ׃ עִם כָּל קְהִלּוֹת הַקֹּדֶשׁ ׃ הֵם וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם ׃ וּמִי שֶׁמְּיַחֲדִים בָּתֵּי כְנֵסִיּוֹת לִתְפִלָּה וּמִי שֶׁבָּאִים בְּתוֹכָם לְהִתְפַּלֵּל ׃ וּמִי שֶׁנּוֹתְנִים נֵר לַמָּאוֹר ׃ וְיַיִן לְקִידּוּשׁ וּלְהַבְדָּלָה ׃ וּפַת לָאוֹרְחִים ׃ וּצְדָקָה לָעֲנִיִּים ׃ וְכָל מִי שֶׁעוֹסְקִים בְּצָרְכֵי צִבּוּר בֶּאֱמוּנָה ׃ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא ׃ יְשַׁלֵּם שְׂכָרָם ׃ וְיָסִיר מֵהֶם כָּל מַחֲלָה ׃ וְיִרְפָּא לְכָל גּוּפָם ׃ וְיִסְלַח לְכָל עֲוֹנָם ׃ וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם ׃ עִם כָּל יִשְׂרָאֵל אֲחֵיהֶם ׃ וְנֹאמַר אָמֵן ׃

הנותן תשועה למלכים וממשלה לנסיכים מלכותו מלכות כל עולמים ׃ הפוצה את דוד עבדו מחרב רעה הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה ׃ הוא יברך וישמור וינצור ויעזור וירומם ויגדל וינשא למעלה את אדונינו (פב״פ ירום הודו) מלך מלכי המלכים ברחמיו יחייהו וישמרהו ׃ ומכל צרה ויגון ונזק יצילהו ׃ וידבר עמים תחת רגליו ויפיל שנאיו לפניו ׃ ובכל אשר יפנה יצליח ׃ מלך מלכי המלכים ברחמיו יתן בלבו ובלב כל יועציו ושריו רחמנות ׃ לעשות טובות עמנו ועם כל ישראל ׃ ובימיו ובימינו תושע יהודה וישראל ישכון לבטח ובא לציון גואל ׃ וכן יהי רצון ונאמר אמן ׃

מז אן דס (ספר) ווא מין (היכל) טטצון זאגט דר חזן דס יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ ׃

וויא דער חזן זאגט (יהללו) זאגט דס קהל הודו

הוֹדוֹ עַל אֶרֶץ וְשָׁמָיִם ׃ וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרוֹבוֹ הַלְלוּיָהּ ׃

מִזְמוֹר לְדָוִד הָבוּ לַיְיָ בְּנֵי אֵלִים הָבוּ לַיְיָ כָּבוֹד וָעֹז ׃ הָבוּ לַיְיָ כְּבוֹד שְׁמוֹ הִשְׁתַּחֲווּ לַיְיָ בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ ׃ קוֹל יְיָ עַל הַמָּיִם אֵל הַכָּבוֹד הִרְעִים יְיָ עַל מַיִם רַבִּים ׃ קוֹל יְיָ בַּכֹּחַ קוֹל יְיָ בֶּהָדָר קוֹל יְיָ שֹׁבֵר אֲרָזִים וַיְשַׁבֵּר יְיָ אֶת אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן ׃ וַיַּרְקִידֵם כְּמוֹ עֵגֶל לְבָנוֹן וְשִׂרְיוֹן כְּמוֹ בֶן רְאֵמִים ׃ קוֹל יְיָ חֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ ׃ קוֹל יְיָ יָחִיל מִדְבָּר יָחִיל יְיָ מִדְבַּר קָדֵשׁ ׃ קוֹל יְיָ יְחוֹלֵל אַיָּלוֹת וַיֶּחֱשֹׂף יְעָרוֹת וּבְהֵיכָלוֹ כֻּלּוֹ אֹמֵר כָּבוֹד ׃ יְיָ לַמַּבּוּל יָשָׁב וַיֵּשֶׁב יְיָ מֶלֶךְ לְעוֹלָם ׃ יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם ׃

ובנחה

יקום עס זאל זיך ערהייבן איינה ערלייזונג פון הימל ׃ חן אונ׳ חסד במראהערליגקייט ׃ אונ׳ לעבן פאלקומליכי נאהרונג היאלפי היאלף ׃ גזונדן לייב ׃ אונ׳ גוטיער לייכטונג ׃ איין לעבעדיגר בשטענדיגר זאמן ׃ איין אזלכר זאמן וועלכר ניט אויף הערן ׃ אונ׳ ניט גשטעהרט זיין זאל פון דער (תורה) ׃ אלז צו דיזן גאנץ (קהל הקדש) זוא וואהל גרוסי אלס אויך דיא יונגן לייט ׃ קליין גזינד אונ׳ ווייבר דער קיניג אלר וועלט זאל אייך זעגנן פר אצהרן אייער לעבן ׃ ערגרישן אייערי טאגן ׃ אונ׳ געבן איין לענגי צו אייערי יאהרן איר זאלט ווערדן ערלייזט אונ׳ בשערמט אויז אלי בדרתגנגוס אונ׳ פון אלי בייזי קרנקהייטן ׃ דער הער אין הימל זאל זיין אייער היאלף אלי צייט אונ׳ שטונד אונ׳ איר וועלן זאגן ׃ אמן ׃

כְּאֱמֶת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ · הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ · וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק : נאך דער (הפטרה) זאגט דער (מפטיר) דיא (ברכות) :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם · צוּר כָּל הָעוֹלָמִים · צַדִּיק בְּכָל הַדּוֹרוֹת · הָאֵל הַנֶּאֱמָן · הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה · הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם · שֶׁכָּל דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק : נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ · וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ · וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא יָשׁוּב רֵיקָם · כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן וְרַחֲמָן אַתָּה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל דְּבָרָיו : רַחֵם עַל צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ · וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ :

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ · וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ · בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ · עַל כִּסְאוֹ לֹא יֵשֵׁב זָר · וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת כְּבוֹדוֹ · כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לוֹ · שֶׁלֹּא תִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד :

עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה וְעַל הַנְּבִיאִים וְעַל יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה · שֶׁנָּתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת : עַל הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנוּ מוֹדִים לָךְ · וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ · יִתְבָּרֵךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת :

לשלש רגלים עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה וְעַל הַנְּבִיאִים וְעַל יוֹם השבת הזה ועל יום חג המצות הזה
ועל יום חג השבועות הזה : ועל יום חג הסוכות הזה : ועל יום שמיני עצרת החג הזה :
שֶׁנָּתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת : עַל הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנוּ מוֹדִים לָךְ · וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ · יִתְבָּרֵךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ השבת וְיִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים :

יְקוּם פֻּרְקָן מִן שְׁמַיָּא חִנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַיֵּי אֲרִיכֵי וּמְזוֹנָא רְוִיחָא וְסִיַּעְתָּא דִשְׁמַיָּא וּבַרְיוּת גּוּפָא וּנְהוֹרָא מַעַלְיָא : זַרְעָא חַיָּא וְקַיָּמָא זַרְעָא דִּי לָא יִפְסוּק וְדִי לָא יִבְטוּל מִפִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא : לְמָרָנָן וְרַבָּנָן חֲבוּרָתָא קַדִּישָׁתָא דִּי בְאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל וְדִי בְּבָבֶל לְרֵישֵׁי כַלָּה וּלְרֵישֵׁי גָלְוָתָא וּלְרֵישֵׁי מְתִיבָתָא וּלְדַיָּנֵי דְבָבָא לְכָל תַּלְמִידֵיהוֹן וּלְכָל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן וּלְכָל מָאן דְּעָסְקִין בְּאוֹרַיְתָא : מַלְכָּא דְעָלְמָא יְבָרֵךְ יָתְהוֹן יַפִּישׁ חַיֵּיהוֹן וְיַסְגֵּי יוֹמֵיהוֹן וְיִתֵּן אַרְכָא לִשְׁנֵיהוֹן וְיִתְפָּרְקוּן וְיִשְׁתֵּזְבוּן מִן כָּל עָקָא וּמִן כָּל מַרְעִין בִּישִׁין מָרָן דִּי בִשְׁמַיָּא יְהֵא בְּסַעְדְּהוֹן כָּל זְמַן וְעִדָּן וְנֹאמַר אָמֵן :

יקום פורקן לשון כדיק : חנא וחסדא וכו׳ · הם עשר לשונות כנגד י׳ דברו׳ כולן אנו מתפללין שיהא לנו כדי לקיים התורה וכמו שאמר בסוף זרעא די לא יפסיק וכדרך שאמרנו שאנו מבקשין חיי ארוכה ומזוני רויחא לא בשביל האכילה והמעדנים אלא בשביל לימוד התורה שלא יהא לנו מניעה : רויחא · כרויה בו והותר : ובריות גופא · גוף בריא וחזק ע״ש שהתורה מתשת גופו של אדם : דלא יפסוק הפסקה בכלל : ודלא יבטול ביטול קטן · לרישא כלה כלשון רבנ״ל דרשה ור״ל כאן ראשי הדרשנים · לראשי שקובלת ראשי וסוגות : ולדייני דבבא תרגום פתח בבא · ר״ל לדיינים היושבים בשערי

יקום

יקום עס זאל זיך ערלייגן מייני ערלייזונג פון הימל · בארהערציגקייט · לנג לעבן · פולקומליכי נארונג הימלישי הילף געזונדן לייב · אונ׳ גוטי ערלייכטונג · איין לעבנדיגר בשטענדיגר זאמן · איין וואלכר זאמן וועלכר ניט אויף הערן · אונ׳ ניט גשטערט זיין זאל פון דער (תורה) : לאורנן צו דיא ארנן רבנן · פון דער היליגי (חברותא) וועלכי זיינן אין (ארץ ישראל) אונ׳ אין (בבל) · צו הויבטר (צור דרשה) (ראש הגולה) · (ראש ישיבה) אונ׳ די (דיינים) : צו אלר אירי (תלמידים) אונ׳ (תלמידים) פון אירי תלמידים) אונ׳ צו איטליכם דער לערנט אונ׳ הנדלט אין דער תורה : דאז דער קיניג אלר וועלט זאל זיגנן פר מערן אירי לעבן · אירי טעגן פר גרכטרן ער לענגן איר יארן · ווערדן ענטליטיגט אונ׳ בשטראט פון אלי בדרמנגנוס אונ׳ פון אלי בייזי קרנקהייטן : דער הער אין הימל זאל זיין אין איר בייא שטענד אונ׳ אונטר לאהונג אלי צייט אונ׳ שטונד · וואו מר ווידר זאגן אמן :

יקום

ונראהו עין בעין בשובו אל נוהו ככתוב: כי עין בעין יראו בשוב יי ציון: ונאמר ונגלה כבוד יי וראו כל בשר יחדיו כי פי יי דבר:

אב הרחמים סקל״ב אף בשעת הכעס זוכר ברחמים עם עמוסים · ישראל:

אב הרחמים · הוא ירחם עם עמוסים · ויזכור ברית איתנים · ויציל נפשותינו מן השעות הרעות · ויגער ביצר הרע מן הנשואים · ויחון אותנו לפליטת עולמים · וימלא משאלותינו במדה טובה ישועה ורחמים:

דאז זאגט דער (חזן) פר דען זייאגין

ויעזור ויגן ויושיע לכל החוסים בו ונאמר אמן · הכל הבו גודל לאלהינו · ותנו כבוד לתורה · כהן קרב: יעמוד רבי פלוני בר פלוני הכהן · ברוך שנתן תורה לעמו ישראל בקדושתו: תורת יי תמימה משיבת נפש · עדות יי נאמנה מחכימת פתי · פקודי יי ישרים משמחי לב מצות יי ברה מאירת עינים: יי עוז לעמו יתן · יי יברך את עמו בשלום · האל תמים דרכו אמרת יי צרופה מגן הוא לכל החוסים בו:

ווען דער חזן זאגט לכל החוסים בו זאגט דער קהל דאס:

ואתם הדבקים ביי אלהיכם חיים כלכם היום:

דער דא אויף גרופן ווערט זאגט דאס — ברכו את יי המבורך:

ענטפרט קהל דאס — ברוך יי המבורך לעולם ועד:

דער נאך זאגט ער די ברכה — ברוך · אתה יי אלהינו מלך העולם · אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו · ברוך אתה יי נותן התורה:

ווען דער חזן אויס געלייאנט האט זאגט ער דאס — ברוך · אתה יי אלהינו מלך העולם אשר נתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו · ברוך אתה יי נותן התורה:

אזו אז די ספר תורה אויף היבט זאגט אן דאס:

וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל על פי יי ביד משה: עץ חיים היא למחזיקים בה · ותומכיה מאשר: דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום: אורך ימים בימינה · ובשמאלה עושר וכבוד: יי חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר:

די (ברכה) זאגט דער (מפטיר) פר דער (הפטרה בניגון הפטרה)

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר בחר בנביאים טובים · ורצה בדבריהם הנאמרים באמת

דא זאגט אין די מויל גבריטי היך · דער דא רואט אין דיא היאלן פון צו אמר אמהן: קדושתו זיין הייליגקייט אייזט איבר דיא (חיות) אונ׳ זיין הייליגקייט איבר דען (כסא כבוד): ובכן אונ׳ אלזו זאל אך ווערדן געהייליגט דיין נאמן אונז · גאט אונזר הער פר אונזרן אוגן אונזר לעבעדיגן: ונאמר איר וואלן שפריכן פר אים איין נייאן געזאנג אלז וויא געשריבן אייזט: שירו זינגט צו גאט · לויב זינגט זיין נאמן · לובט צו דעם רייטר אונ׳ רואר אין דיא היאל (ערבות) אין זיין נאמן גאט · אונ׳ פרייאט אייך פר אים: ונראהו אונ׳ איר וואלן אים זעהן טייבאליך ווען ער ווערט ווידר קעהרן נאך זיינר וואהנונג אלז וויא געשריבן שטיט: כי דען טייבאליך ווערדן זיא זעהן ווען גאט ווערט ווידר קעהרן נאך (ציון): ונאמר אונ׳ אעך אייזט געזאגט · עס ווערט ווערדן ענדעקט דיא הערליכקייט גאטס · אונ׳ זיא ווערדן זעהן אלי קרעאטוהרן אין געזאאבט · דען דאז אונזר גאטס האט עס געשפראכן:

אב פאטר דער בארמהערציגקייט · זאל זיך ערבארמן איבר דעם פאלק דיא בלאדן זיין (אומות) אונ׳ זאל דענקן דען (ברית) פון דיא שטרקי (אבות) בשעראן אונזרי לייבר פון בוזי צייטן · זאל אין טרייבן דען (יצר הרע) זיך נייט צו רייבן אויט דיא צו דיר געטראגי ישראל · זיך ערבארמן איבר אונז צו מיינר איביגי ענטרינונג · אונ׳ זאל ערפילן אונ׳ זר אן פאדרונג אויט זיינה גוטי זיטן · הילף אונ׳ בארמהערציגקייט:

יקום

אלהין סמיכנא אלא באלהא דשמיא דהוא אלהא קשוט ואוריתה קשוט ונביאוהי קשוט ומסגא למעבד טבון וקשוט ביה אנא רחיץ ולשמה קדישא יקירא אנא אימר תושבחן יהא רעוא קדמך דתפתח לבאי באורייתא ותשלים משאלין דלבאי ולבא דכל עמך ישראל לטב ולחיין ולשלם :

כקלא קהלות החזן אומר שמע ישראל וכו׳ ·

חחזן אומר · שמע׳ אחד · גדלו · כנגד ג׳ אבות · ג׳ קדושות ג׳ ספירות בשבת · שמע אחד · גדלו כל א׳ ו׳ תיבות כנגד ששה סדרי התלמוד וכנגד ששה סדרי משנה :

שמע ישראל יי אלהינו יי אחד :

אחד אלהינו גדול אדוננו קדוש ונורא שמו :

חזן גדלו ליי אתי ונרוממה שמו יחדיו :

קהל לך יי הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ לך יי הממלכה והמתנשא לכל לראש :

רוממו יי אלהינו והשתחוו להדום רגליו קדוש הוא · רוממו יי אלהינו והשתחוו להר קדשו כי קדוש יי אלהינו :

על הכל על כל הסדרים ותשבחות שאמרנו פי׳ יתגדל · ויקר אם אמין בכחותי ובכלכלתי לגדלו · חבר מיני שבחות כנגד ד׳ רוחות ומעלה ומטה לימד שהוא מלך על הכל · מלך מלכי המלכים· כלפי המלכים הם שרים שלמעלה והקב״ה מלך על אותן מלכי המלכים· ובעולמות שברא כמו שדרשו כי ביה ה׳ צור עולמים בשתו י״ה ברא עה״ז ועה״ב

על הכל יתגדל ויתקדש וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא : שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא : בעולמות שברא העולם הזה והעולם הבא : כרצונו וכרצון יראיו וכרצון כל בית ישראל : צור העולמים אדון כל הבריות אלה כל הנפשות : היושב במרחבי מרום השוכן בשמי שמי קדם : קדשתו על החיות וקדשתו על כסא הכבוד : ובכן יתקדש שמך בנו יי אלהינו לעיני כל חי : ונאמר לפניו שיר חדש ככתוב : שירו לאלהים זמרו שמו סלו לרוכב בערבות ביה שמו ועלזו לפניו :

ונראהו

איך צו היטן אונ׳ אלש וואש איר · אונ׳ דיין פאלק ישראל צו געהערט · דאש ביזט דער שפייזר פון אלי · אונ׳ ערנעהרר פון אלי · דאש ביזט דער גוועלטיגר איבר אלי · דאש ביזט דער גוועלטיגר איבר דיא קיניג אונ׳ די (מלכות) מיזט דיין · איך בין איין דיהנר פון גאט געלובט מיזט ער פר וועלכם איך איך בוקי · אונ׳ פר דער ווירדיגקייט פון דער (תורה) אין אלי צייטן · אויף קיין מענש פר לאז איך איך ניט · אויף אויך קיין (מלאך) מיזט איין (סמיכה) אליין אן גאט אין היאל וועלכר איזט דער ווארהאפטיגי גאט · דיא (תורה) איזט ווארהאפטיג · זייני (נביאים) זיינן ווארהאפטיג אונ׳ ער פר אגהערט צו טוהן גוטץ אונ׳ ווארהאפטיגקייט : אויף דעם זעלביגן פר לאז איך איך · אונ׳ צו זיינם הייליגן נאמן טואי איך זאגן לויבונג אונ׳ רוהם · עס זאל דר ווילן פר דיר צו עפנן איין הערץ אונ׳ די הערצן פון דיין פאלק ישראל צום גוטן · צום לעבן אונ׳ צו (שלום) :

שמע פר נעמי ישראל · גאט אונזר הער · איזט גאט דער איינציגי :

אחד ער איזט איינציג אונזר גאט · ער איזט גרויס אונזר הער · הייליג אונ׳ פורכטזאם איזט זיין נאמן :

גדלו גרוסמאכט צו גאט מיט איר · אונ׳ איר וואלן ערהיבן זיינן נאמן צו גלייך מין אנאנדר :

לך צו דיר גאט איזט דיא גרויסמאכט דיא שטארקהייט דיא שונהייט · דיא איביגקייט · אונ׳ דיא פראכט אך אלש אין הימל אונ׳ ערדן איזט · צו דיר גאט איזט דיא (מלוכה) · אונ׳ ער היבונג איבר אלי הויבטר : רוממו ער היבט גאט אונזר הער אונ׳ נייגט אייך צום שטאל זיינר פיסן ער איזט הייליג : רוממו ער היבט גאט אונזר הער אונ׳ נייגט אייך צו זיינם הייליגן בערג דען ער איזט הייליג גאט אונזר הער :

על הכל איבר אלש ווירד גרוסמאכט אונ׳ געהייליגט · גריהמט בשיהנט · ערהיבט אונ׳ ערהויבן דער נאמן פון דעם קיניג איבר אלי קיניגן · געהייליגט אונ׳ געלויבט איזט ער : בעולמות אין דעני (עולמות) וועלכי גאט ערשאפן האט · די איזט (עולם הזה אונ׳ עולם הבא) : כרצונו נאך זיינם ווילן אונ׳ דער ווילן פון זייני פירכטער אונ׳ דר ווילן פון דעם גאנצן הויז גזינד ישראל : צור בשעפר דער וועלט · דער אלר בשעפנים · גאט אלר זעלן : היושב דער

אבלים מתפללין צוהר מה שאומרים בשלש רגלים בשעת הוצאת ס״ת ימקודם יאמר י״ג מדות ג״פ

יי יי אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת : נוצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקה :

רבונו של עולם מלא משאלות לבי לטובה והפק רצוני ותן שאלתי וזכה לי פב״פ ואשתי ובני ובנותי וכל בני ביתי לעשות רצונך בלבב שלם: ומלטני מן יצר הרע ותן חלקנו בתורתך וזכנו כדי שתשרה שכינתך עלינו והופע עלינו רוח חכמה ובינה ויתקיים בנו מקרא שכתוב ונחה עליו רוח יי רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת יי: וכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שאזכה לעשות מעשים טובים בעיניך וללכת בדרכי ישרים לפניך וקדשנו במצותיך כדי שנזכה לחיים טובים וארוכים לחיי עולם הבא ותשמרני ממעשים רעים ומשעות רעות המתרגשות לבא לעולם והבוטח ביי חסד יסובבנהו אמן :

ואחר כך יאמר ג״פ

ואני תפלתי לך יי עת רצון אלהים ברב חסדך ענני באמת ישעך :

כתב בזוהר בפ׳ ויקהל אמר רבי שמעון כד מפקין ספר תורה בצבורא למקרי ביה מפתחין תרעי דשמיא ומעוררין את האהבה לעילא ואבעי ליה לבר נש למימר הכי בריך שמיה וכו׳ :

בריך שמיה דמרא עלמא בריך כתרך ואתרך יהא רעותך עם עמך ישראל לעלם ופורקן ימינך אחזי לעמך בבית מקדשך ולאמטויי לנא מטוב נהורך ולקבל צלותנא ברחמין יהא רעוא קדמך דתוריך לן חיין בטיבותא ולהוי אנא פקידא בגו צדיקיא למרחם עלי ולמנטר יתי וית כל די לי ודי לעמך ישראל אנת הוא זן לכלא ומפרנס לכלא אנת הוא שליט על כלא אנת הוא דשליט על מלכיא ומלכותא דילך היא אנא עבדא דקודשא בריך הוא דסגידנא קמיה ומקמה דיקר אורייתה בכל עדן ועדן לא על אנש רחיצנא ולא על בר אלהין

זאלן איך פר ספרייטן דייני פיינדי אונ׳ פליהן דייני ערב פיינדי פר דיר : דען אויז (ציון) קומט דיא לערהי אונ׳ דיא ווארט גאטס אויז (ירושלים) : ברוך גלובט זייאי (גאט) וועלכר די (תורה) געבן האט צו זיין פאלק ישראל מיט זיינר הייליקייט : רבונו של עולם ערפילי איין הערצינס פר לנגן צום גוטן · אונ׳ ציהי הער פאר איין וואהל געפאלן · גיבי איינן אין היישונג אונ׳ רייניגי איך אונ׳ איין פרויאי · אייני זין אונ׳ טעכטר · אונ׳ איין גנץ הויז געזינד דיין ווילן צו טאן מיט גאנצן הערצן : אונ׳ איך ענטרינן פון דעם (יצר הרע) · גיבי אונז אונזר טייל אין דיינר (תורה) · אונ׳ רייניגי אונז דאז מיט דיין (שכינה) זאל אויף אונז רוען · אונ׳ ערשיינן איבר אונז איין גאיסט פון (חכמה) אונ׳ פרשטאנד אונ׳ לאזי אן אונז (מקוים) ווערדן דער (פסוק) אלז געשריבן שטיט : ונחה אונ׳ עס ווערט אויף איהם רוען איין גאיסט גאטס · איין גאיסט פון (חכמה) אונ׳ פרשטאנד · איין גאיסט פון איינר גוטי (עצה אונ׳ גבורה) אין דער תורה · איין גאיסט פון פרשטאנד אונ׳ גאטס פורכט : וכן אונ׳ אלזו זאל זיין דער ווילן פר דיר גאט אונזר הער אונ׳ גאט אונזר עלטרן דז איך זאל (זוכה) זיין צו טוהן גוטי (מעשים) אין דייני אויגן אונ׳ צו גיהן אין דיא וועגן פערטיגי וועגי פר דיר · אונ׳ הייליגי אונז מיט דיינר הייליגקייט · דאמיט מיר זאלן (זוכה) זיין צו גוטן אונ׳ לנגן לעבן צו (עולם הבא) · אונ׳ זאלשט איך היטן פון בייזי (מעשים) וועלכי זיך צו טראגן אויף דעם (עולם) צו קומן · אבר דער זיך פר זיכרט אן גאט ווערד מיט (חסד) אום רינגט ווערדן · אמן :

ואני איך ריכטי איין געבעט צו דיר גאט אין איינר בווילינגטי צייט · אנטווארטי מיר מיט דיינר ווארהאפטיגי הילף :

בריך גלובט זייאי דער נאמן פון דעם הערן דער וועלט · גלובט זייאי דיין קרון אונ׳ אורט דיינר רואונג · עס זייאי דיין ווילן מיט דיין פאלק ישראל איביגליך · אונ׳ דיא ערלייזונג דיינר רעכטי הנד ווייזי צו דיין פאלק אין דיין (בית המקדש) אונז צו רייכן פון דיינם גוטן ליכט · אונ׳ צו עמפפאנגן אונזר געבעט מיט בארמהערציגקייט · עס זייאי דר ווילן פר דיר צו ער לענגן אונזר לעבן מיט גיטיגקייט · אונ׳ איך זאל גדאכט זיין אונטר דעני (צדיקים) איבר איך צו ערבארמן איך

אָבִיו כְּתוֹנֶת פַּסִּים לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאָיו וְתַעֲשֶׂה עִמִּי נִפְלָאוֹת וְנִסִּים וּלְטוֹבָה אוֹת וְתַצְלִיחֵנִי בִּדְרָכַי וְתֵן בְּלִבִּי בִּינָה לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ וְסוֹדוֹתֶיהָ וְתַצִּילֵנִי מִשְּׁגִיאוֹת וּתְטַהֵר רַעְיוֹנַי לַעֲבוֹדָתֶךָ וְתַאֲרִיךְ יָמַי וִימֵי אִשְׁתִּי וּבָנַי וּבְנוֹתַי בְּטוֹב וּבִנְעִימוֹת בְּרוֹב עֹז וְשָׁלוֹם · אָמֵן סֶלָה :

אֶת קִלְלַת בִּלְעָם הָרָשָׁע מִקְּלָלָה לִבְרָכָה כֵּן תַּהֲפֹךְ כָּל חֲלוֹמוֹתַי עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה וְתִשְׁמְרֵנִי וּתְחָנֵּנִי וְתִרְצֵנִי אָמֵן :

אַדִּיר בַּמָּרוֹם שׁוֹכֵן בִּגְבוּרָה אַתָּה שָׁלוֹם וְשִׁמְךָ שָׁלוֹם יְהִי רָצוֹן שֶׁתָּשִׂים עָלֵינוּ וְעַל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל חַיִּים וּבְרָכָה לְמִשְׁמֶרֶת שָׁלוֹם :

לאחר הדוכן אומרים הכהנים תחנה זו

רִבּוֹן הָעוֹלָמִים עָשִׂינוּ מַה שֶּׁגָּזַרְתָּ עָלֵינוּ אַף אַתָּה עֲשֵׂה עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר הִבְטַחְתָּנוּ הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ אֶת יִשְׂרָאֵל וְאֵת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ :

בקצת קהלות אומרים זה

אֵין כָּמוֹךָ בָאֱלֹהִים יְיָ וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ · מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל דּוֹר וָדֹר · יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד : יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם :

אַב הָרַחֲמִים הֵיטִיבָה בִרְצוֹנְךָ אֶת צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלָיִם : כִּי בְךָ לְבַד בָּטָחְנוּ מֶלֶךְ אֵל רָם וְנִשָּׂא אֲדוֹן עוֹלָמִים :

ווען מן דען (ארון הקודש) אויף טוט אזו זאגט קהל דש :

וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה יְיָ וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ וְיָנֻסוּ מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ · כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר יְיָ מִירוּשָׁלָיִם :

אז דיא ספר תורה אויז דען (היכל) אויז זאגט מן דש : בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ :

תפלה

אויך אנדרי · אדר וואש אנדרי גטרוימט הבן אויך איך · זיינן זיא גוט · שטערקי אונ' בפעסטיגי זיא · דז זיא זאלן אן איר · אונ' אן זיא בשטעטיגט ווערדן אלס וויא דיא (חלומות) פון (יוסף הצדיק) · ברייכן זיא איין (רפואה) · היילי זיא אלס וויא גהיילט ווארדן איזט · דער (אלך חזקיהו) פון זיין (חולאת) · אונ' אלס וויא (מרים הנביאה) פון איהר (צרעת) : אונ' אלס וויא דיא ביטרי וואסר דורך (משה רבינו) · אונ' אלס וויא דוא האשט גווענדט דיא (קללות) פון (בלעם הרשע) צו (ברכה) אלזו זאלשטו אום ווענדן אלי איינה (חלומות) אויף איר · אונ' אויף (כל ישראל לטובה) · אונ' זאלשט איך בהיטן · בגנעדיגן · אונ' לעבן לאזן · אמן :

אדיר דוא שטארקר גאט אין היאל · דער דא רואט איט (גבורה) · דוא ביזט (שלום) · אונ' דיין נאמן איזט (שלום) · עש זייא דער ווילן דז דוא זאלשט אויף אונז · אונ' אויף דיין פאלק דז הויז ישראל געבן · לעבן · אונ' (ברכה) צום היטינדן פרידן : (נאך דעם (דוכן) זאגן דיא (כהנים) דיזי (תחנה) :

רבון הער פון דער וועלט · איר האבן געטאן וואש דוא אונז ביפוהלן · זא טוא דוא אויך איט אונז · אלש וויא דוא אונז פר זיכרט האשט : השקיפה לוגי פון דיינה הייליגי וואהנונג פון היאל · אונ' זעגינה דיין פאלק דיא ישראל · אונ' דז ערדרייך וועלכש דוא אונז האשט געגעבן · אלש וויא דו געשווארן האשט צו אונזרי עלטרן · איין לנד דז דא פליסט אליך אונ' הוניג :

אין כמיך עש איזט קיינר אלז וויא דוא גאט אונטר דעני היידנישי געטרי · אונ' איזט קיינר דער טוהן קאן אלז וויא דייני (מעשים) · דיין (מלכות) איזט דאז (מלכות) פון אלר וועלט · אונ' דיין געוועלטיגונג איזט אין אלי (דורות) : גאט איזט קיניג · גאט האט געקיניגט · גאט ווערט קיניגן איאר אונ' איביג ! גאט האט דיא שטערקי (תורה) צו זיין פאלק ישראל געגעבן · גאט זעגנט זיין פאלק איט (שלום) :

אב בארמהערציגר פאטר בגיטיגי איט דיין ווילן (ציון) בויאי דיא אויארן פון (ירושלים) דען אן דיר אליין האבן איר זיך פר זיכרט · קיניג אונ' גאט דער הויכי אונ' ער הויבני הער אלר וועלט : ויהי נסוע אונ' ווארם ז דער ארון וואהו אונ' דיא לוחות וואר אין דער אדבר פר זיך ציהט · שפראך (משה) · ער זאל זיך ערהייגן איין גאט · אונ' זיא

ישא — יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְיָ וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ׃

יי — יְיָ חָנֵּנוּ לְךָ קִוִּינוּ הֱיֵה זְרוֹעָם לַבְּקָרִים אַף יְשׁוּעָתֵנוּ בְּעֵת צָרָה׃

פניו — אַל תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי בְּיוֹם צַר לִי הַטֵּה אֵלַי אָזְנֶךָ בְּיוֹם אֶקְרָא מַהֵר עֲנֵנִי׃

אליך — אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי אֶת עֵינַי הַיּוֹשְׁבִי בַּשָּׁמָיִם׃

וישם — וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲנִי אֲבָרְכֵם׃

לך — לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ׃

שלום — שָׁלוֹם שָׁלוֹם לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב אָמַר יְיָ וּרְפָאתִיו׃

ווען דיא (כהנים) צו דוכן גין זא זאגט מן דיא וויל זיא זינגן (ויסארך) אונ׳ (ויחנך) אונ׳ (שלום)׃

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אֲנִי שֶׁלָּךְ וַחֲלוֹמוֹתַי שֶׁלָּךְ חֲלוֹם חָלַמְתִּי וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה הוּא יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁיִּהְיוּ כָּל חֲלוֹמוֹתַי עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה בֵּין שֶׁחָלַמְתִּי עַל עַצְמִי וּבֵין שֶׁחָלַמְתִּי עַל אֲחֵרִים וּבֵין שֶׁחָלְמוּ אֲחֵרִים עָלַי אִם טוֹבִים הֵם חַזְּקֵם וְאַמְּצֵם וְיִתְקַיְּמוּ בִי וּבָהֶם כַּחֲלוֹמוֹת שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק וְאִם צְרִיכִים רְפוּאָה רְפָאֵם כְּחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה מֵחָלְיוֹ וּכְמִרְיָם הַנְּבִיאָה מִצָּרַעְתָּהּ וּכְנַעֲמָן מִצָּרַעְתּוֹ וּכְמֵי מָרָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּינוּ וּכְמֵי יְרִיחוֹ עַל יְדֵי אֱלִישָׁע · וּכְשֵׁם שֶׁהָפַכְתָּ אֶת

(כשערי ציון קבלה נאה לאומרה כשעה שהכהנים עולין לדוכן קודם שמסיימין שלום)

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּעֲשֶׂה לְמַעַן קְדֻשַּׁת חֲסָדֶיךָ וְגֹדֶל רַחֲמֶיךָ הַפְּשׁוּטִים וּלְמַעַן טָהֳרַת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא בֶּן עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת הַיּוֹצְאִים מֵהַפְּסוּקִים שֶׁל בִּרְכַּת כֹּהֲנִים (אלו השמות לא יאמר רק יהרהר במחשבתו) אנק״תם פס״תם פס״פסים דיו״נסים הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו עַם קְדוֹשֶׁיךָ שֶׁתִּהְיֶה קָרוֹב לִי בְּקָרְאִי לָךְ וְתִשְׁמַע תְּפִלָּתִי וְנַאֲקָתִי תָּמִיד כְּשֵׁם שֶׁשָּׁמַעְתָּ אֶנְקַת יַעֲקֹב תְּמִימְךָ הַנִּקְרָא אִישׁ תָּם וְתִתֶּן לִי וּלְכָל נַפְשׁוֹת בֵּיתִי מְזוֹנוֹתֵינוּ וּפַרְנָסָתֵינוּ בְּהֶיתֵּר וְלֹא בְּאִיסּוּר בְּנַחַת וְלֹא בְּצַעַר מִתַּחַת יָדְךָ הָרְחָבָה כְּשֵׁם שֶׁנָּתַתָּ פִּסַּת לֶחֶם לֶאֱכוֹל וּבֶגֶד לִלְבּוֹשׁ לְיַעֲקֹב אָבִינוּ הַנִּקְרָא אִישׁ תָּם · וְתִתְּנֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְחֵן וּלְחֶסֶד בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ · וְיִהְיוּ דְבָרַי נִשְׁמָעִין לַעֲבוֹדָתֶךָ כְּשֵׁם שֶׁנָּתַתָּ אֶת יוֹסֵף צַדִּיקֶךָ בְּשָׁעָה שֶׁהִלְבִּישׁוֹ אביו

ויחנך — אונ׳ ער זאל זייט זעליגן דיך׃ הנה פר וואר אלזו וויא דיא אייגן פון דיא קנעכטי (המפן) צו דער הנד אירן הערן · אלזו וויא די אויגן דר דינסט אמגד צו הנד איהרי פרויא · אלזוא זיין אונזרי אויגן צו גאט אונזרן הערן · ביז ער אונז ווערט בגנעדיגן׃ רבונו סל עולם׃

ישא — ער ווערט היבן איינה (ברכה) פון גאט · אונ׳ (צדקה) פון דעם גאט זיין העלפר׃

ה׳ — גאט בגנעדיגי אונז איר טוהן צו דיר המפן · זייאי אירי ארמכט אלי אמרגנס פריא · אויך אונזרי היצפי אין דער צייט איינר (צרה)׃

פניו — זיין אן גזיכט ׳ אדר הערליכקייט׃ אלדוא זאלסטו דיין אן גזיכט ניט פון איר פר בארגן · אן דעם טאג ווען איר באנג איז נייגה איר דיינה אהרן · אן דעם טאג ווען איך (צו דיר) רופי · איילי איר צו אנטווארטן׃

אליך — צו דיר הבי איך ערהויבן אייגה אויגן · דער דא זיצט אין היאל׃

וישם — אונ׳ ער ווערט טון׃ ושמו אונ׳ זיא (די כהנים) זאלן לייגן איינן נאמן (אוט דער ברכה) אויף דיא קינדר ישראל׃ אונ׳ איך וויל זיא זעגנן׃

לך — צו דיר גאט אויז דיא (גדולה אונ׳ גבורה) · דיא טוגהייט אונ׳ דיא איביקייט · אונ׳ דיא פראכט · דען אלז אויף היאל אונ׳ ערדן (ביזטו) צו דיר גאט אויז די קיניגן אונ׳ דיא צרהיבונג איבר אלי הויבטר׃

שלום — (שלום · שלום) · צו דיא ענטפערנטי אונ׳ צו דיא נאהנטי האט גאט גזגט · אונ׳ איך ווערדי אים היילן׃

רבש״ע — הער פון דער וועלט · איך בין דיין · אונ׳ אייני (חלומות) זיין דיין · עס האט איך איין (חלום) גטרויאט · אונ׳ איך ווייס ניט וואס ער בדייט · עס זייאי דער ווילן פר דיר איין גאט · אונ׳ גאט זייגר עלטרן · דז אלי אייגה (חלומות) אויף איר · אונ׳ אויף (כל ישראל) זאלן זיין (לטובה) עס זייאי איך הבי גטרויאט אויף איר זעלבסטן · אדר אויף

ספירו׳ דכתיב כמראה אבן ספיר דמות כסא וכתיב דניאל ז כרסיה שביבין דנור : רם ונשא ר״ת ונישא הכסא דכתיב ישעיה ו׳ ראותי כ׳ יושב על כסא רם ונשא : הגדול זו מדת אברהם : הגבור זו מדת יצחק : והנורא זה יעקב דכתיב מה נורא המקום פוס׳ : המלך גו׳ כ״ם וא״ה עכ״ל ריקח :

הָאֵל בְּתַעֲצוּמוֹת עֻזֶּךָ : הַגָּדוֹל בִּכְבוֹד שְׁמֶךָ : הַגִּבּוֹר לָנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ : הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא :

סדר ברכת כהנים

קודם שמשכיהם עולים לדוכן אומרים כלהם יהי רצון :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתְּהֵא הַבְּרָכָה הַזֹּאת שֶׁצִּוִּיתָנוּ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרָכָה שְׁלֵמָה וְלֹא יִהְיֶה בָּהּ מִכְשׁוֹל וְעָוֹן מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בִּקְדֻשָּׁתוֹ שֶׁל אַהֲרֹן וְצִוָּנוּ לְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה :

יְבָרֶכְךָ יְבָרֶכְךָ יְיָ מִצִּיּוֹן עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ :

יְיָ יְיָ אֲדוֹנֵנוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ :

וְיִשְׁמְרֶךָ שָׁמְרֵנִי אֵל כִּי חָסִיתִי בָךְ : רבונו של עולם

יָאֵר אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ וִיבָרְכֵנוּ יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה :

יְיָ יְיָ יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת :

פָּנָיו פְּנֵה אֵלַי וְחָנֵּנִי כִּי יָחִיד וְעָנִי אָנִי :

אֵלֶיךָ אֵלֶיךָ יְיָ נַפְשִׁי אֶשָּׂא :

וִיחֻנֶּךָּ הִנֵּה כְעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יַד אֲדוֹנֵיהֶם כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל יַד גְּבִרְתָּהּ כֵּן עֵינֵינוּ אֶל יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַד שֶׁיְּחָנֵּנוּ : רבונו של עולם

ישא

גאנגט אויז דורך (דור האלך) איינר ציהלר לובט גאט אונ׳ אלי אין איין געוויד זיין הייליגן נאמן : האל דער שטארקי גאט · איט שטרקונג דיינר אלאאכט : הגדול דער גאט בארטר איט דער הערליכקייט זיינס נאמן : הגבור דער שטרקי צו איביגליך אונ׳ פורכטזאמי איט דיינר פורכט : המלך דער קיניג וועלכר זיצט אויף דעם שטוהל הויך אונ׳ ערהויבן · אונ׳ טראגט דען (כסא הכבוד) :

דיזן יהי רצון · זאגן דיא (כהנים אנגזאם עהנדר זיא צום דוכן) גין :

יהי עס זייא דער ווילן פאר דיר אונזר גאט אונ׳ גאט אונזר עלטרן דז דיזי ברכה וועלכי דוא אונז גבאטן האסט דר איט צו זעגנין דיין פאלק ישראל זאל זיין איינה גנצי פולקואינה ברכה · אונ׳ דז גר קיין שטרויכלונג אונ׳ קיין זינד דר קיגן זיין זאל פון איצונדר אן ביז אויף איביג :

ברוך גלויבט זייסטו גאט אונזר הער קיניג דער וועלט · דער אונז געהייליגט איט דער קדושה פון (אהרן הכהן) אונ׳ אונז גבאטן צו זעגנין זיין פאלק ישראל איט ליבשאפט :

יברכך עס זאלי דיך זעגינן גאט · פון ציון · דער ערשאפר היאל אונ׳ ערדן :

ה׳ גאט אונזר הער · וויא שטארק איזט דיין נאמן (גלובט) אין דער גנצי וועלט :

וישמרך אונ׳ ער זאלי דיך היטן : שמרני היטי איך גאט דען איך הבי איך אן דיר בטלט · רבונו וכו׳ :

יאר גאט זאלי אונז לייט זעליגן אונ׳ זעגנן : ער זאלי לאזן זיינה הערליכקייט צו אונז לייכטן (סלה) :

ה׳ גאט · אלאעכטיגר גאט · גאט דר בראהערציגי · אונ׳ גנעדיגשטי לנגזם פון צארן גרוז פון גנאד אונ׳ ווארהאפטיקייט

פניו זיין אן געזיכט מדה הערליכקייט : פנה ווענדי דיך צו איר, אונ׳ לייט זעליגי איך · דען גאנץ אליין אונ׳ ארם בין איך :

אליך צו דיר גאט טראגי איך אין הערץ :

שֶׁעָשִׂיתָ עִם אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ: מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְיָ
אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ בְּרָעָב זַנְתָּנוּ וּבְשָׂבָע
כִּלְכַּלְתָּנוּ מֵחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ וּמִדֶּבֶר מִלַּטְתָּנוּ וּמֵחֳלָיִם
רָעִים וְנֶאֱמָנִים דִּלִּיתָנוּ: עַד הֵנָּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ
וְלֹא עֲזָבוּנוּ חֲסָדֶיךָ וְאַל תִּטְּשֵׁנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לָנֶצַח: עַל
כֵּן אֵבָרִים שֶׁפִּלַּגְתָּ בָּנוּ וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁנָּפַחְתָּ בְּאַפֵּנוּ
וְלָשׁוֹן אֲשֶׁר שַׂמְתָּ בְּפִינוּ: הֵן הֵם יוֹדוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ
וִיפָאֲרוּ וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת שִׁמְךָ
מַלְכֵּנוּ: כִּי כָל פֶּה לְךָ יוֹדֶה וְכָל לָשׁוֹן לְךָ תִשָּׁבַע וְכָל
בֶּרֶךְ לְךָ תִכְרַע וְכָל קוֹמָה לְפָנֶיךָ תִשְׁתַּחֲוֶה: וְכָל
לְבָבוֹת יִירָאוּךָ וְכָל קֶרֶב וּכְלָיוֹת יְזַמְּרוּ לִשְׁמֶךָ כַּדָּבָר
שֶׁכָּתוּב כָּל עַצְמוֹתַי תֹּאמַרְנָה יְיָ מִי כָמוֹךָ מַצִּיל עָנִי
מֵחָזָק מִמֶּנּוּ וְעָנִי וְאֶבְיוֹן מִגֹּזְלוֹ: מִי יִדְמֶה לָּךְ וּמִי יִשְׁוֶה לָּךְ וּמִי יַעֲרָךְ
לָךְ הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: נְהַלֶּלְךָ
וּנְשַׁבֵּחֲךָ וּנְפָאֶרְךָ וּנְבָרֵךְ אֶת שֵׁם קָדְשֶׁךָ כָּאָמוּר לְדָוִד בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת
יְיָ וְכָל קְרָבַי אֶת שֵׁם קָדְשׁוֹ: הָאֵל

קדיש : וכל קרבי את שם קדשו' כשהדם אומר בקול רם כח זק כל קרבוי מתכפתו' בקולו וכתחו יחד כל קרבי : תקנו' לומר' נשמ' תשיבמקם ל' ויוצר סרי ג' כנגד קדוש קדוש קדוש : ולפי שכתוב שם כנפים לאחד כנגד ששה ימים ע"כ כל א"ם שיש בו רוח חיים יב וכנשמת בכל כחו כי ... שבח שיר השירים ואשרי המכוין בכל קובה ואומרו בכל כחו בקול רם בכוונתו עכ"ל רוקח :
האל לשון כקרא שמו אל יע"ש שם א' חזק כמו אילי מואב (שמות ט"ו) ואת אילי הארץ לקח (יחזקאל י"ז) : בכבוד שמך הקב"ה נו' למ"ד ויצויר גדלו לא כוחו וכוין לרחות ולא לבא לדבר זהו הגדול בכבוד שמך שם הקוח' שם הגדול : הגבור לנצח ולא כמלך ב"ו שאינו נ"כ רק אלא בבחרותו אבל הקב"ה גבור בלי הפסק ויש גבור במלחמה ואין ידוע לו הנכי' בודאי והקב"ה גיבור לנצח בכנות ועל כן נקרא כי הוא גיבור בכל מקום ובכל זמן : המלך היושב הקב"ה מראה מלכותו למעלה כל נגה הכסא חיים עומדים עליו ומבקשים ממעל לו והכסא יש לו מעלות ונשרי' והוא עגול מראה אש אדומ' ספירו'

גשפרייטט צו ביטן אונז וויא דיא אדלער אונטר דען היאל · אונ' אונזרי פיסי זוא לייכט צו לויפן אין גאטש גבאט אונז וויא דיא דיא הינדן : אין קענטן איר ניט גינונג אום דנקן צו דיר גאט אונזר הער אונ' גאט אונזר עלטרן אונ' צו לובן דיין נאמן · אויף איינש פון טויזנט דז טויזנט אהל טויזינט טויזנטי (אלף) פון דען פילן גוטן וועלכש דוא האשט גטאן מיט אונזרי עלטרן אונ' מיט אונז : ממצרים אויז (אמרים) האשטו אונז ער לייזט גאט אונזר הער · אונ' אויז דעם דינשטבר הויז האשטו אונז בפרייאט אין הונגרס נייטן האשטו אונש גשפייזט · אונ' מיט זעטיגקייט האשטו אונז ערנערט · פון שווערט האשטו אונז בשעראט · אונ' פון (דבר) האשטו אונז ענטרונן · אונ' פון בייזי אונ' ווארהפטיגי קרנקהייטן האשטו אונז ערהויבן : ער ביז איצונדר האט אונז בייא גשטאנדן דיין בארמהערציגקייט · אונ' אונז ניט פר לאזן דיין גנאד · אונ' דוא זאלשט אונז אך ניט פר לאזן גאט אונזר הער איביגליך : על דערא וועגן דיא גלידר דיא דוא אין אונז האשט גטיילט · דען אטום אונ' (נשמה) וועלכי דוא גבלאזן האשט אין אונזרי נאז לעכר · אונ' דיא צונג וועלכי דוא גגעבן האשט אין אונזרי אונגרן : ה' פרוואהר דיזי אלי טוהן בקענן · לויבן ריהאן בשיהנן ערהיכן · שטערקן הייליגן אונ' איבר זיך אנמכן קיניגן דיין נאמן אונזר קיניג :
כי דען אלי מונדן טוהן דיר דנקן · אלי צונגן טוהן דיר שווערן : אלי קניאן טוהן זיך צו דיר נייגן : אונ' אלי אויף גריכטיטן זיך פר דיר בוקן : וכל אלי הערצר טוהן דיך פירכטן אונ' אלי אינרליך אונ' נירונס גדנקן טוהן לויב זינגן צו דיינם נאמן : אלז וויא אין פסוק גשריבן שטיט · אלי איינע ביינן טוהן שפרעכן · גאט ווער איזט אזו אלז וויא דוא : מציל ער בשעראט דען ארמן פון דעם שטערקרן אלז ער · דען ארמן אונ' נויט דורפטיגן פון זיינם רויבר : מי ווער וויל זיך צו דיר גלייכן : אדר ווער וויל דיר עבן זיין · אונ' ווער וויל זיך גיגן דיר שעצן גאט דער גאטבאמרטר · שטרקר אונ' פורכטזאמר גאט דער איברשטי ערשאפר היאל אונ' ערד : נהללך איר וואלן דיך פרייזן · ריהאן · בשיהנן · אונ' לויבן דיין הייליגן נאמן · אלז

וויא

ובתורתך כתוב לאמור · שמע ישראל יי אלהינו
יי אחד :

נשמת כל חי תברך את שמך יי אלהינו ורוח כל
בשר תפאר ותרומם זכרך מלכנו תמיד ·
מן העולם ועד העולם אתה אל ומבלעדיך אין לנו
מלך גואל ומושיע פודה ומציל ומפרנס ומרחם בכל
עת צרה וצוקה אין לנו מלך אלא אתה : אלהי
הראשונים והאחרונים אלוה כל בריות אדון כל
תולדות המהלל ברוב התשבחות המנהג עולמו
בחסד ובריותיו ברחמים : ויי לא ינום ולא יישן
המעורר ישנים והמקיץ נרדמים והמשיח אלמים
והמתיר אסורים והסומך נופלים והזוקף כפופים לך
לבדך אנחנו מודים אלו פינו מלא שירה כים ולשוננו
רנה כהמון גליו ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע ועינינו מאירות
כשמש וכירח וידינו פרושות כנשרי שמים ורגלינו קלות כאילות אין
אנו מספיקים להודות לך יי אלהינו ואלהי אבותינו ולברך את שמך
על אחת מאלף : אלף אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים הטובות

שעשית

מושיעם אלו המשיחים · יהיה ה׳ אחד · זו מדת הרחמים כלא תהא מדת הדין בעולם אלא הכל ברחמים : ושמו אחד שהשם יקרא ככתיבתו ולא ככינויו כי כל הארץ תהיה בקדושה כמו השמים כי תתחדש :

נשמת כל חי ורוח כל בשר חילוק בין נשמה לרוח · כי הנשמה היא יוצאה מן הגוף עד כי יבוא השי״ת עליה אך הרוח הוא היוצא בכל לילה מן הגוף והבהמה יש לה רוח ולא נשמה : תפאר הנה באומרים בקול רם והבינה נקרא פאר : ותרומם במופלג מאחרים שהיא שהשא מתרומם : מן העולם ועד וכו׳ שהיות בשרם כל : פודה ומציל ומפרנס לפי מה שהיא מע לם : אלהי הראשונים כו׳ ע״ד אהיה אשר אהיה הי׳ עם הראשונים ועם האחרונים : אלוה כל בריות הכל מודים שהוא אל : אדון כל תולדות לכך נקרא אדני אפי׳ הם לאכו׳ נקראו תולדו׳ ובכל לשון לדת שבע כל אדם קורי׳ שנכנסת הנשמה בטיפת הזרע מטביעין אותה מן יהטא והוא נשבע שלא יחטא · בשיאר טיב : מציל עני הוא וכ״ש : מחזק ממנו הוא וכ״ש · עני ואביון וכ״ע מגוזלו וכ״ש שגוזל מנות תידו : מי ידמה לך ה׳ מי ישוה לך כ׳ מי יערוך נ׳ · נגד קדוש קדוש קדוש

(עטו) · אונ׳ עש וויערד צו גאט זיין דיא (אלוכה) : והיה אונ׳ גאט ווירד זיין צום קיניג איבר דיא גאנצי ערדי · אן זעלביגן טאג ווירד גאט זיין איינציג אונ׳ אליינה אונ׳ זיין נאמן איינציג : ובתורתך אונ׳ אין דיינר תורה שטיט געשריבן צו זאגן : שמע הערי ישראל׳ גאט אונזר הער · איזט דער איינציגי גאט :

נשמת דיא זעלן אלר לעבענדיגן זאלן לובן דיין נאמן גאט אונזר הער · אונ׳ דער אטום פון אלי קרעאטורן זאלן ריהאן אונ׳ ערהיבן דיין געדעכטנוס אונזר קיניג · שטעטיגליך : מן פון אנפאנג דר וועלט ביז צור וועלט איביגקייט ביזטו גאט · אונ׳ אהני דיר האבן איר קיין קיניג · ערלויזר אונ׳ העלפר · פודה ער ערלויזט בטעראט · שפייזט · אונ׳ ערבארמט · אין אלי צייטן דער צרה אונ׳ בדראנג האבן איר קיין אנדרן קיניג (צום ביישטאנד) צו דיך : אלהי גאט דער ערשטי אונ׳ אלר לעצטי · גאט פון אלי בשעפעניסן · הער פון אלי געבורטי · דער געפריזן איזט איט פילי רוהם · דער דא פיהרט זיינה וועלט איט גנאד · אונ׳ זייני בשעפעניסן איט בארמהערציגקייט : וה׳ גאט דער ניט שלופט נאך שלאפט · ער ערוועקט דיא שלאפינדי · ערוועקט דיא שלאפינדי · אמאכט רידן דיא שטומי · ענטבינדט דיא געפאנגני · אונטר האלט דיא פאלינדי · ריכטט אויף דיא איין געבוגני · צו דיר אליין טוהן איר דאנקן : אלו ווען אונזרי מונדן וועהרן פולר לויב געזאנג אזו וויא דז (ים) פול איט וואסר : אונ׳ אונזרי צונגן זינגטן אזו דז ברויזן דער וועלן · אונ׳ אונזרי לעפצן רוהם אזו דיא ברייטי הימלן אונ׳ אונזרי אויגן לייכטיטן אזו וויא דיא זון אונ׳ (לבנה) · אונ׳ אונזרי הענדן ווערן אויז גשפרייטט

מִי כָמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ : נוֹרָא
תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא : נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוֹ
אָרֶץ : נָחִיתָ בְחַסְדְּךָ עַם־זוּ
גָּאָלְתָּ : נֵהַלְתָּ בְעָזְּךָ אֶל־ נְוֵה קָדְשֶׁךָ : שָׁמְעוּ
עַמִּים יִרְגָּזוּן · חִיל אָחַז יֹשְׁבֵי
פְּלָשֶׁת : אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי אֱדוֹם אֵילֵי
מוֹאָב יֹאחֲזֵמוֹ רָעַד : נָמֹגוּ כֹּל
יֹשְׁבֵי כְנָעַן : תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וָפַחַד ·
בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן : עַד־
יַעֲבֹר עַמְּךָ יְהוָה עַד־יַעֲבֹר עַם־זוּ קָנִיתָ : תְּבִאֵמוֹ
וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ מָכוֹן
לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְהוָה : מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ :
יְהוָה · יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד :
יי · יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד : כִּי לַיי הַמְּלוּכָה · וּמוֹשֵׁל
בַּגּוֹיִם : וְעָלוּ מוֹשִׁעִים בְּהַר צִיּוֹן · לִשְׁפֹּט אֶת הַר
עֵשָׂו וְהָיְתָה לַיי הַמְּלוּכָה : וְהָיָה יי לְמֶלֶךְ · עַל כָּל־
הָאָרֶץ : בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יי אֶחָד · וּשְׁמוֹ אֶחָד :

בפוא ח׳ פרסה על ק׳ פרסה : מכון לשבתך מכוון כנגד בית המקדש של מעלה וזה · פעלת כבר במרום : ה׳ מקדש ה׳ כי הוא סביב המקדש ׳, ע״ד ס׳ סביב לעמו קהל׳ קכ״ס : ימלוך ני׳ ק׳ · כי כח׳ כרכות ימלוכשו ישר׳ בכל יום : כי לה׳ המלוכה ר״ת כל״ה · פי׳ כשיכלו הרשעים אז תהיה לה׳ המלוכה : ועלי מושיעים

ובתורתך

דוא האטט אבר נור גוועהט איט דיינם ווינד · האט איהם בדעקט די (ים) זיא זיינן גיזונקן אזו וויא איין בלייא אין דיא טטארקי וואסרן : מי ווער איזט אזו וויא דוא גאט אונטר דיא שטארקי · ווער איזט אזו וויא דוא גאט בשיהכט איט היילינקייט · פורכט זאם אים צו לובן צו טוט וואונדר : נטית דוא האטט טר גנייגט דיינה רעכטי האנד · האט איהם איין גשלונדן דיא ערד : נחית דוא האטט איט דיינה גנאד גפירט דיזז פאלק וועלכש דוא החטט אויז גלייזט דוא האטט זיא גפירט איט דיינר אלמאכט צו דער וואהנונג דיינס היילינטום : שמעו דא זיי הבין גהערט דיא פעלקר (דיזי נסים) וואורן זיא ציטרן · ערטרעקונג האט ער גריפין דיא בויזר די (לאנד פלשתים) : אז דאמאהלו וואורן ערטראקין דיא הערן פון (אדום) דיא שטארקי פון (מואב) וואר ער גרייפן ציטרנוס · זיא זיינן צער גאנגן דיא הערלר אלי בויזר פון לאנד (כנען) : תפול עס זאלן אויף איהנן פאלן פורכט אונ׳ אנגשט · דיינה גרוסי אלמאכט זאלן זיא פר שטומן אזו וויא איין שטיין · גאט ביז דיין פאלק איבר פארן ווידר אין איהרן לאנד · ביז איבר פאהרן ווידר דיזז פאלק זא דוא ער קויפט האטט (נום לעבטן אמהל ווידר אין איהרן לאנד) : תביאמו דוא זאלשט איהם ברענגן אונ׳ איין פלאנצן אויף דעם בערג דיינר ערבשפט · וועלכר אן ברייטט איזט צו דיינס זיין דעם דוא גאט גווערקט האטט · דו היילינטום גאטט זוא דייני הענדי צו ברייט הבן : ה׳ גאט ווערט קיניגן צו איאר אונ׳ איביג : כי דען צו גאט איזט דיא (מלוכה) · אונ׳ ער געועלטיגט אן דיא פעלקר : ועלו אונ׳ עס ווערדן אויף גיאן דיא הצלפר אויף דעם (בערג ציון) צו ריכטן דעם בערג פון

עשו

הַזֹּאת לַיהוָה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר : אָשִׁירָה
לַיהוָה כִּי־גָאֹה גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם : עָזִּי
וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה : זֶה אֵלִי
וְאַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲרֹמְמֶנְהוּ : יְהוָה אִישׁ
מִלְחָמָה יְהוָה שְׁמוֹ : מַרְכְּבֹת פַּרְעֹה
וְחֵילוֹ יָרָה בַיָּם : וּמִבְחַר שָׁלִשָׁיו טֻבְּעוּ בְיַם־סוּף :
תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ יָרְדוּ בִמְצוֹלֹת
כְּמוֹ־אָבֶן : יְמִינְךָ יְהוָה נֶאְדָּרִי בַּכֹּחַ יְמִינְךָ יְהוָה
תִּרְעַץ אוֹיֵב : וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס
קָמֶיךָ תְּשַׁלַּח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוֹ כַּקַּשׁ : וּבְרוּחַ
אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ מַיִם נִצְּבוּ כְמוֹ־נֵד
נֹזְלִים : קָפְאוּ תְהֹמֹת בְּלֶב־יָם : אָמַר אוֹיֵב
אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק שָׁלָל
תִּמְלָאֵמוֹ נַפְשִׁי אָרִיק חַרְבִּי תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי :
נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם : צָלְלוּ
כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם אַדִּירִים : מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה
מִי

ויאמרו לאמר · שאמרו אחרי משה : ואנוהו תרגום ואבני ליה מקדש : יכסיומו קמוץ עלה וכסוי : תרעץ אותיות ברעת עקידים תרעצים ללקות ברעת : כססו אומות כוסס זהו שנאמר אף ונפרית מנת כוסס : תפול וכו׳ הפסוק תחלתו וסופו ת׳ · לרמז על ת״י סמוך

אונ׳ זיא פֿירטײטן יך דז פֿאלק פֿר גאט · אונ׳ גלױבטן אן גאט · אונ׳ אן (דיא נבואה פֿון משה זײן עבֿד) :
אז דאמאהלן ליב זינגיט (משה אונ׳ דיא קינדר ישראל) דיזי (שירה) צו גאט אונ׳ זיא שפראכן צו זאגן : אשירה איך וויל
לוב זינגן צו גאט דען ער טוט מיט הערשאפֿט הערשן · דז פֿפֿערד אונ׳ זײן רײטר האט ער גווארפֿן אין דעם (ים) :
עזי דיא לאמכט אונ׳ ליב מיזט גאט אונ׳ צר. וואהר איר צו הילפֿי · דיזר מיזט איין שטארקר גאט אונ׳ איך וויל איהם
בטיקן · ער מיזט גאט פֿון איינן פֿאטר אדר עלטרן אונ׳ איך וויל איס מיט ליב ער היבן : ה׳ גאט מיזט דער הער פֿון
(מלחמה) גאט מיזט זײן נאמן : מ־בכות דעם רייט וואגן פֿון פרעה אונ׳ זײן העער האט ער גווארפֿן אין (ים) אונ׳ דיא
בעסטי אונ׳ אויז ערוועלטי פֿון זײן גוועלטיגר אדר קריגס הערן זײנן פֿר זונקן אין (ים סוף) : תהומת דיא אב גרונד
האבן אים טואן בדעקן זיא זײנן גנידרט אין דער טיפֿינגס אלס וויא איין שטיין : ימינך גאט דײני רעכטי האנד מיזט
גשטערקט מיט קראפֿט גאט דײני רעכטי הנד צערברעכט דעם פֿײנד : וברוב אונ׳ מיט דײנר גרוסי הערשאפֿט
טוסטו צערפֿירן דײני פֿײנדי · דוא שיקסט דײנם צארן דער טוט זיא פֿר צעהרן אדר פֿר ברענן אלס וויא איין שטרויא
שטופֿל : וברוח פֿון דעם ווינד דײנר נאז לעבֿר זײנן זיא ווארדן אויף גהויפֿט דיא וואסר · זיא ווארן שטיאן אלס איין אויאר
דיא רינדיגי וואסר · זיא זײנן גגליפֿרט דיא אב גרונד איטן אין (ים) : אמר ער שפראך דער פֿײנד איך וויל נאך יאגן דיא
ישראל איך ווערדי זיא ערריײכן · איך וויל טײלן אונטר איינה קריגס לײטן דעם רויב · עס זאל זיך ערפֿילן איין ווילן אדר
איין אוהט אן זיקיהלן · איך וויל אויז לעהרן איין שווערד · עס זאל זיא פֿר טראן (אדר פֿר דערבן) איינה אמכט : נשפת
רוא

וְכָל אֲשֶׁר עָלֶיהָ · הַיַּמִּים וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם · וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת כֻּלָּם · וּצְבָא הַשָּׁמַיִם לְךָ מִשְׁתַּחֲוִים : אַתָּה הוּא יְיָ הָאֱלֹהִים · אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בְּאַבְרָם · וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים · וְשַׂמְתָּ שְּׁמוֹ אַבְרָהָם · וּמָצָאתָ אֶת לְבָבוֹ נֶאֱמָן לְפָנֶיךָ :

וְכָרוֹת עִמּוֹ הַבְּרִית · לָתֵת אֶת אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבוּסִי וְהַגִּרְגָּשִׁי · לָתֵת לְזַרְעוֹ : וַתָּקֶם אֶת דְּבָרֶיךָ : כִּי צַדִּיק אָתָּה וַתֵּרֶא אֶת עֳנִי אֲבֹתֵינוּ בְּמִצְרָיִם · וְאֶת זַעֲקָתָם שָׁמַעְתָּ עַל יַם סוּף : וַתִּתֵּן אֹתֹת וּמֹפְתִים בְּפַרְעֹה וּבְכָל עֲבָדָיו · וּבְכָל עַם אַרְצוֹ : כִּי יָדַעְתָּ כִּי הֵזִידוּ עֲלֵיהֶם · וַתַּעַשׂ לְךָ שֵׁם כְּהַיּוֹם הַזֶּה : וְהַיָּם בָּקַעְתָּ לִפְנֵיהֶם · וַיַּעַבְרוּ בְתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה · וְאֶת רֹדְפֵיהֶם הִשְׁלַכְתָּ בִמְצוֹלֹת · כְּמוֹ אֶבֶן בְּמַיִם עַזִּים :

וַיּוֹשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרָיִם : וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־שְׂפַת הַיָּם : וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה בְּמִצְרַיִם · וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת־יְהוָה וַיַּאֲמִינוּ בַּיהוָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ :

אָז יָשִׁיר־מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת

אברהם · נו' רמ"ח נגד אבים עשה וט"א קיימם ברמ"ח אבריו : לתת את ארץ הכנעני לק"ת שנה עמדו ב' מקדשים · כראשין ת'י השני ת"ך · וזהו לא כאמר כאן מפני הגבעונים שהם מהא' אמם דימו את ישראל : ותרא את עני ית"א בני' משה ואהרן כלומר כזכו הם יעל ידם : כי הזידו בקדרם שבשלו נתבשלו : ויושע ה' ביום ההוא את : ר"ת למפרע אשיו וכם ישראל : וירא ישראל ישראל סבא שראה באלת בנוי : עבדו של הקב"ה ובנבורתו עשה שמופתים :

אז

אז כני' א' בזכות התפלה נקרע הים : ושיר · כני' ולעתי"ד : לכן דרשו רז"ל שר לא נאמר אלא ישיר · רמז על שירה לעתיד לבא : כאמר

אים אויז גלוגן אויז דעם ברנד דערר (כשדים) · אונ' זיין נאמן געהייסן אברהם : אונ'דו האסט זיין הערץ גגן אויף ריכטיג פאר'דיר גפונדן : וכרת אונ' ער האט איט אים גאכט דעם בונד אים צו געבן דז לאנד פון כנעני · חתי · אמורי · פריזי · יבוסי · אונ' גרגשי · צו איבר געבן אן זיינן זאמן : ותקם אונ' דוא האסט בשטעטיגט דיין פר ספרעכן · דען דו ביזט גרעכט : ותרא אונ' דוא האסט אן גזעהן דיא ארמוט פון אונזרי עלטרן אין אצרים · אונ' איהרש טרייאן האסטו געהערט אויף דעם (ים סוף) : ותתן דוא האסט געבן צייכן אונ' וואונדר אן פרעה אונ' זיינה קנעכטי : כי דען דוא האסט גוואסט דז זיא געגין איהנן הבן גאוטווילגט · זוא האסטו דיר גאאכט איין גרוסן נאאן אזו דער היינטיגי טאג : והים דז (ים) האסטו פר זיא גשפאלטן אונ' זיא זיינן דורך דעם (ים) גיגנגן אין דער טרוקינונג : ואת איהרי נאך יאגרש אבר האסטו גווארפן אין דא אב גרונדי אזו וויא איין שטיין · אין דיא שטארקי וואסר :

ויושע אונ' גאט העלפיט אן זעלביגן טאג דיא ישראל פון דיא אצרים איהרי הענדן · אונ' ישראל זעהיטי דיא אצרים טויט ליגן אויף דעם במרטן פון (ים) : וירא אונ' ישראל זעהיטי דיא גרושי אאכט וועלכי גאט אן אצרים געטאן · אונ'

בִּגְבוּרֹתָיו · הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ · הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר · הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר · הַלְלוּהוּ בְּתֹף וּמָחוֹל · הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֻגָב · הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי שָׁמַע · הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה · כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ · כֹּ״ הַ״ תְ״ יָ״ הַ״ :

בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן · בָּרוּךְ יְיָ מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ · בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל · עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת לְבַדּוֹ · וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם · וְיִמָּלֵא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן :

וַיְבָרֶךְ דָּוִיד אֶת יְיָ לְעֵינֵי כָּל הַקָּהָל · וַיֹּאמֶר דָּוִיד · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָבִינוּ מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם · לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד · כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ · לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ · וְהָעֹשֶׁר וְהַכָּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ · וְאַתָּה מוֹשֵׁל בַּכֹּל · וּבְיָדְךָ כֹּחַ וּגְבוּרָה · וּבְיָדְךָ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לַכֹּל · וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ · וּמְהַלְלִים לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ · אַתָּה הוּא יְיָ לְבַדֶּךָ · אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת הַשָּׁמַיִם · שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל צְבָאָם · הָאָרֶץ

וכל

כל הנשמה וכו׳ · לומר שלא בכלי שיר לבד כ״א גם בפה יש להלל להקב״ה כפ׳ ת״י : ברוך ה׳ לעולם · כאן פסוקי׳ מסופי׳ ספרי תהלים · אמן ואמן העונה אמן בעולם הזה זוכה ועונה אמן לעה״ב · ב׳ תיבות כנגדן תקנו ברוך הי׳ המבורך לעולם ועד : מעולם ועד עולם כ׳ עולמות · לך ה׳ הגדולה וכו׳ · כדרש בפ׳ הרואה ; במלחמ׳ מצרי׳ · וים סוף · ועל מתן תור׳ · ובמלחמת גוג ומגוג : מודים : נו׳ מאה פס מאה ברכות שאנו מודים בפה להקדוש ברוך הוא : מאור כשדים · מכבשן האש : אברהם

טט מרקהייט · לובט אים נאך זיינר פילי גרוס הייד : לובט אים מיט שופר בלאזן · לובט אים מיט גייגן אונ׳ האר פאן לובט אים מיט פויקן אונ׳ פתייפן : לובט אים מיט אלר הנד מהרטן פון (כלי זמר) אונ׳ מיט אורגלן : לובט אים מיט קלינגנדיגי שאלונג (פון שאלמייאן) : אלש וואש זעהלן האבן · זאלן גאט לובן הללויה :

ברוך גלובט איזט גאט לור איביגקייט · אמן ואמן · ברוך גלובט איזט גאט פון ציון · דער דא רואט אין ירושלים הללויה : ברוך גלובט איזט גאט דער הער · דער גאט פון ישראל ער טוט אליינה דיא וואונדר : וברוך אונ׳ גלובט זייא זיין הערליכר נאמן אויף איביג · אונ׳ עס ווערט ערפילן זיינה הערליכקייט דיא גאנצי וועלט אמן · ואמן :

ויברך אונ׳ דוד לובטי גאט פר דיא אויגן (כל הקהל) אונ׳ דוד שפראך : ברוך גלובט זייסט גאט הער פון ישראל אונזר פאטר פון דער וועלט איביגקייט הער ביז לור איביגקייט : לך לו דיר גאט איזט דיא גדולה אונ׳ דיא גבורה · דיא שונהייט · דיא איביגקייט אונ׳ דיא פרמכט · דען אלש אין הימל אונ׳ אויף דער ערדי (בישטו) לו דיר גאט איזט דז קיניגרייך אונ׳ דיא ערהיבונג איבר אלי הויבטר : והעושר דז רייכטום אונ׳ דער (כבוד) איזט פון דיר · אונ׳ דו געוועלטיגשט אן אלם : ובידך אונ׳ אין דיינר האנט איזט דער (כח) אונ׳ דיא (גבורה) אונ׳ אין דיינר מאכט איזט לו ערגרישן אונ׳ לו שטערקן אלש : ועתה אונ׳ איצונדר נון אונזר גאט איר דאנקן לו דיר אונ׳ פרייזן לו דעם נאמן דיין שונהייט : אתה דוא ביזט גאט אליינה דוא האשט געמאכט דיא הימל · אונ׳ דיא איברשטי הימלן · זאמט אירן גנלים הער · דיא ערדי אונ׳ אלש וואש אויף איהר איזט · דיא מער אונ׳ אלש וואש אין זיא איזט · אונ׳ דוא ער נעריסט זיא אלי · אונ׳ דיא הערשארן דעם הימלש טוען זיך לו דיר בוקן : אתה דוא ביזט דער גאט איבר אלי געטר · דער אויז ערוועלטהאט אן אברם

ב ז ה ב מם

לְעוֹלָם · חָק נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר : הַלְלוּ אֶת יְיָ מִן הָאָרֶץ
תַּנִּינִים וְכָל תְּהֹמוֹת : אֵשׁ וּבָרָד שֶׁלֶג וְקִיטוֹר רוּחַ
סְעָרָה עֹשָׂה דְבָרוֹ : הֶהָרִים וְכָל גְּבָעוֹת עֵץ פְּרִי וְכָל
אֲרָזִים : הַחַיָּה וְכָל בְּהֵמָה · רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף : מַלְכֵי
אֶרֶץ וְכָל לְאֻמִּים · שָׂרִים וְכָל שֹׁפְטֵי אָרֶץ : בַּחוּרִים
וְגַם בְּתוּלוֹת זְקֵנִים עִם נְעָרִים : יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ כִּי
נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ · הוֹדוֹ עַל אֶרֶץ וְשָׁמָיִם : וַיָּרֶם קֶרֶן
לְעַמּוֹ · תְּהִלָּה לְכָל חֲסִידָיו · לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרוֹבוֹ הַלְלוּיָהּ :
הַלְלוּיָהּ שִׁירוּ לַיְיָ שִׁיר חָדָשׁ · תְּהִלָּתוֹ בִּקְהַל חֲסִידִים · יִשְׂמַח
יִשְׂרָאֵל בְּעֹשָׂיו · בְּנֵי צִיּוֹן יָגִילוּ בְמַלְכָּם : יְהַלְלוּ שְׁמוֹ
בְמָחוֹל · בְּתֹף וְכִנּוֹר יְזַמְּרוּ לוֹ : כִּי רוֹצֶה יְיָ בְּעַמּוֹ : יְפָאֵר עֲנָוִים
בִּישׁוּעָה : יַעְלְזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד · יְרַנְּנוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם : רוֹמְמוֹת אֵל
בִּגְרוֹנָם · וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם : לַעֲשׂוֹת נְקָמָה בַּגּוֹיִם תּוֹכֵחוֹת
בַּלְאֻמִּים : לֶאְסֹר מַלְכֵיהֶם בְּזִקִּים · וְנִכְבְּדֵיהֶם בְּכַבְלֵי בַרְזֶל ·
לַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט כָּתוּב · הָדָר הוּא לְכָל חֲסִידָיו הַלְלוּיָהּ :
הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֵל בְּקָדְשׁוֹ · הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ · הַלְלוּהוּ
בגבורותיו

זהו יראה במי פארך הכזם עליך יחזקאל כ"ד : בישועה שבתפלין של ראש שנאמר עת נוש כי ובריס לנ : ירננו על משכבותם נ' בריהם שנאמר הקיצו ורננו וכנו עפר : רוממות אל בגרונם · זה ק"ש · וחרב פיפיו' בידם מן המזיקים ע"י ק"ש שנ' שאמר אליהם שמע ישראל דברים כ' במזמור ג' חסידיו ג' אבות : הללויה הללו אל בקדשו יוד כלולים כאן וכן י' מיני כלי שיר כנגד עשר הוו"ת וכנגד עשר ספירות על בלימה של ספר יצירה וי' מאמרות וי' דברו' :
כל

מיין גזעץ האט ער איהני גגעבן · וועלכש זיא ניט קענן איבר טרעטן : הללו לובט גאט פון דער ערדי · אירי
גרוסי פיש אונ' אלי אב גרונד : אש פייאר אונ' האגל שניא אונ' דאמפף · דער שטורם ווינד פר ריכט זיין בפעל :
ההרים דיא בערג אונ' אלי היכלי · דיא פרוכטבארי בוים אונ' דמן בויאי : החיה דיא טיהרי אונ' אלי פיך · אלי
קריכינדי טיר (אודר אונגציפר) אך גפליגלטי פעגל : מלכי דיא קיניגי דער ערדי : אונ' אלי פעלקר · דיא הערן
אונ' אלי ריכטר דער ערדי : בחורים יונגי קנאבן אך בתולות · אלטי מיט דיא יונגן : יהללו זיא זאלן לובן גאטש נאמן
דען זיין נאמן אליין איזט ערגרימט · זיין פראכט מיזט אויף דער ערדי אונ' אין היאל : וירם ער האט ערהויבן איין
הערשאפט צו זיינם פאלק · איין לוב צו אלי זייני (חסידים) צו דיא קינדר ישראל זיין נאהטנש פאלק הללויה :
הללויה לובט גאט זינגט איין נייאש גזאנג : זיין לוב מיזט אונטר דער פר זאמלונג פון דיא חסידים : ישמח עש זאל
זיך פרייאן ישראל מיט זיין בשעפר · דיא קינדר ציון ווערדן פריליך זיין מיט אירן קיניג · זיא זאלן זיין נאמן
לובן מיט פפייפן · מיט פויקן אונ' הארפן זאלן זיא צו אים זינגן : כי דען גאט בגערט אן זיין פאלק · זיא זאלן זיך
בשינן דיא דעמוטיגן מיט זיינר הילפי : יעלזו זיא ווערדן זיך פרייאן דיא חסידים מיט כבוד · זיא ווערדן זינגן אויף אירן
געלגר : רוממות דיא ערהיבונג גאטש איזט אין אירי קעהל · אונ' איין צווייא שנייפיגש שווערדט איז אין אירי הענד :
לעשות איין נקמה צו טואן אן דיא היידן · אונ' בשטראפונג אן אירי קיניגרייכי : לאסור אירי קינדר צו בינדן מיט קעט ·
אונ' אירי בעהרטי אין אייזרני באנדי : לעשות אן איהני צו טואן די בשריבני משפט ער איזט אייני צירונג צו אלי זייני פרומי
הללויה : הללויה לובט גאט · לובט גאט אין זיין הייליגטום · לובט גאט אין דיא היאל זיינר שטרקי : לובט
אים וועגן זיינר שטארקהייט

זַמְּרוּ לֵאלֹהֵינוּ בְכִנּוֹר: הַמְכַסֶּה שָׁמַיִם בְּעָבִים ·
הַמֵּכִין לָאָרֶץ מָטָר · הַמַּצְמִיחַ הָרִים חָצִיר: נוֹתֵן
לִבְהֵמָה לַחְמָהּ · לִבְנֵי עֹרֵב אֲשֶׁר יִקְרָאוּ: לֹא
בִגְבוּרַת הַסּוּס יֶחְפָּץ · לֹא בְשׁוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה: רוֹצֶה
יְיָ אֶת יְרֵאָיו אֶת הַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ: שַׁבְּחִי יְרוּשָׁלַיִם
אֶת יְיָ · הַלְלִי אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן: כִּי חִזַּק בְּרִיחֵי שְׁעָרָיִךְ ·
בֵּרַךְ בָּנַיִךְ בְּקִרְבֵּךְ: הַשָּׂם גְּבוּלֵךְ שָׁלוֹם · חֵלֶב חִטִּים
יַשְׂבִּיעֵךְ: הַשֹּׁלֵחַ אִמְרָתוֹ אָרֶץ עַד מְהֵרָה יָרוּץ
דְּבָרוֹ: הַנֹּתֵן שֶׁלֶג כַּצָּמֶר · כְּפוֹר כָּאֵפֶר יְפַזֵּר:
מַשְׁלִיךְ קַרְחוֹ כְפִתִּים לִפְנֵי קָרָתוֹ מִי
יַעֲמֹד: יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וְיַמְסֵם · יַשֵּׁב רוּחוֹ יִזְּלוּ מָיִם:
מַגִּיד דְּבָרָיו לְיַעֲקֹב · חֻקָּיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל: לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל
גּוֹי · וּמִשְׁפָּטִים בַּל יְדָעוּם הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת יְיָ מִן הַשָּׁמַיִם · הַלְלוּהוּ בַּמְּרוֹמִים: הַלְלוּהוּ
כָּל מַלְאָכָיו · הַלְלוּהוּ כָּל צְבָאָיו: הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ ·
הַלְלוּהוּ כָּל כּוֹכְבֵי אוֹר: הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמָיִם · וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל
הַשָּׁמָיִם: יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ · כִּי הוּא צִוָּה וְנִבְרָאוּ: וַיַּעֲמִידֵם לָעַד
לְעוֹלָם

קא״ה שעוסקים בתורה והם אכזרי׳
על בניה׳ כעורב מעסק בתורה:
בריחי שעריך אלו ת״ח כשרים
המצוינים בהלכה: הש״ם גבולך
שלום אותיות ימים מכונות עושה
שלום: חלב חטים ישביעך גר
מ׳ זית תורה שנמשלה למ׳ ים
עד מהרה ירוץ דברו שמלאך
המוות עם כשום: אמת ירוץ כא״ע
ב״מ תנכה ואלו מים׳ תורה וא״ו
פרסיות התהום והסי׳ ב״ען:
הללויה כל צבאיו · הם הנשמו׳:
אש וברד וכו׳ ורוח
סערה · כגון בימי איוב ואליהו:
ההרים וכל גבעות למתן תורה ·
עץ פרי פרי עץ הדר: וכל
ארזים שנאמר ולקח הכהן עץ
ארז · החיה וכל בהמה ש״אמרו׳
אח״ז קי לדניאל כגוב אריות ·
וכל בהמה · פרו׳ של אליהו ועור׳
בימי׳ כהררו אלף: רמש וצפור
כנף צפרדע וארבה של מצרים:
זקנים עם נערים על הים שררו
שירה:
הללוהו שירו ישמח אותיות
משיח פי׳ כשיבא משיח
יהיה זה: יפאר ענוים בישועה
ועשה תפילין של שבחו של ישראל
וזהו

דיא יונגי ראבן וואס זיא אן רופן: לא אן דיא שטערקי דעס פפערדש טוט ער ניט בגערן · אך ניט (דיא גשווינדי לויפן)
פון דיא שענקלן דעם אמן טוט ער פר לנגן: רוצה גאט בגערט זייני פערכטער וועלכי האפן אויף זייני גנאד: שבחי דוא
ירושלים · ריהאי גאט: פרייזי דיין גאט ציון: כי דען ער האט פר שטרקט דיא ריגלן דיינר טאהרן · ער זעגנט
דייני קינדר אין דיר: השם ער אכט (שלום) אין דייני געמארקן · פעטי וויין ואכט ער דיך זעטיגן: השולח ער
שיקט זיין גשפרעך (דיא תורה) אויף דער ערדי · גאר גשווינד לויפן זיין ווארט: הנותן דער דא גיבט שניא אלז וויא דיא
וואל · דען רייף אלז איין אשי פר שפרייט: משליך ער ווארפט זייני קעלט אלז וויא שטיקר · אונ׳ ווער קאן בשטיהן
פר זיין קעלט: ישלח ער שיקט זיין ווארט אונ׳ אכט זיא (דיא שטיקר ווידר) צו גיאן ער אכט וועהן זיין ווינד ·
אלזו רינן דיא (רעגן) וואסרן: מגיד ער פרקונדיגט זיינה ווארטן צו יעקב · זיין גיזעץ אונ׳ גריכט צו דיא ישראל:
לא ער האט אבר נים אזו גטאן צו אלי פעלקר · אונ׳ זיינה רעכטן האט ער זיא ניט אכן וויסן הללויה:
הללויה לובט גאט · לובט גאט פון דעני היאלן: לובט איהן אין דיא ער הויבני היאלן: הללוהו לובט אין אלי זייני
אלאכים לובט אין אלי זייני העער שארן: הללוהו פרייזט אין זון אונ׳ לבנה: לובט אין אלי לייכטינדי שטערן:
הללוהו לובט איהן איר היאלן איבר דיא אונטרשטי היאלן אונ׳ דיא וואסר וועלכי זיין איבר דיא היאלן: הללו זיא זאלן לובן
דען נאמן גאטש · דען ער האט נור בפאהלן: זיינן זיא ווארדן ערשאפן: ויעמידם ער האט זיא גשטעלט אויף איביג

הַלְלוּיָהּ הַלְלִי נַפְשִׁי אֶת יְיָ׃ אֲהַלְלָה יְיָ בְּחַיָּי · אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי׃ אַל תִּבְטְחוּ בִנְדִיבִים׃ בְּבֶן אָדָם שֶׁאֵין לוֹ תְשׁוּעָה׃ תֵּצֵא רוּחוֹ יָשֻׁב לְאַדְמָתוֹ · בַּיּוֹם הַהוּא אָבְדוּ עֶשְׁתֹּנֹתָיו׃ אַשְׁרֵי שֶׁאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ שִׂבְרוֹ עַל יְיָ אֱלֹהָיו׃ עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ · אֶת הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם׃ הַשֹּׁמֵר אֱמֶת לְעוֹלָם · עֹשֶׂה מִשְׁפָּט לַעֲשׁוּקִים׃ נֹתֵן לֶחֶם לָרְעֵבִים · יְיָ מַתִּיר אֲסוּרִים׃ יְיָ פֹּקֵחַ עִוְרִים יְיָ זֹקֵף כְּפוּפִים · יְיָ אֹהֵב צַדִּיקִים׃ יְיָ שֹׁמֵר אֶת גֵּרִים · יָתוֹם וְאַלְמָנָה יְעוֹדֵד · וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים יְעַוֵּת׃ יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ׃

הַלְלוּיָהּ כִּי טוֹב זַמְּרָה אֱלֹהֵינוּ · כִּי נָעִים נָאוָה תְהִלָּה׃ בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם יְיָ · נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּס · הָרֹפֵא לִשְׁבוּרֵי לֵב · וּמְחַבֵּשׁ לְעַצְּבוֹתָם׃ מוֹנֶה מִסְפָּר לַכּוֹכָבִים · לְכֻלָּם שֵׁמוֹת יִקְרָא׃ גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ · לִתְבוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר׃ מְעוֹדֵד עֲנָוִים יְיָ מַשְׁפִּיל רְשָׁעִים עֲדֵי אָרֶץ׃ עֱנוּ לַייָ בְּתוֹדָה · זַמְּרוּ

ויש בספרים אחרי׃ "ה' והוה" "את" "ידידך" ר"ת פא"ו ני' סס ד' בסילוב אדני וס"ית חת"ך והוא מלאך הממונה על הפרנסה · וכן ומשביע בני חת"ך ינס אותיות עשבים׃ מאכל דהמס · ינס אותיות סבעים שלבל ע' אומות נותן מאומ'׃ רצון בעין יפה׃ ואנחנו נברך יה · ד לעול לאלל נמצי הסס· תקני פסוק זה בסוף תהלה לסמיך מלות הללוים לתהל' במזמו' שלאחריו שמתחיל הללויה׃ הללויה הללי · אהללה · ג' הלולים כי סנחוצשל הקב"ה משולש ק' ק' ק'׃ אל תבטחו בנדיבים סהר יוסף בטח על שר המשקי' ואמר לו והזכרתני אל פרעה (בראשית מ') מה כתיב ביה סס ולא זכר שר המשקים את יוסף׃ אשרי שאל יעקב בעזרו שברו הזכיר אל יעקב סנאמר כי וירא יעקב כי יש שבר במצרים סם מ"ב׃ לעשוקים זה יוסף ססיה עשוק מבית אביו · והוא האכיל לרעבים אביו ואחיו · והוא אסור בבית אסירים והקב"ה הסיר מסבל סכמו׃ יתום זה יוסף ססיה במי יתום׃ והי יוסף "יפה "תואר "ויפה "מראה ר"ת יתום סם ל"ט׃ ודרך רשעים יעות זה פוטיפרע ואשתו׃ אלהיך "ציון" ני' יוסף · יוסף נמכר ונגלה ולסוף מושל אף כיון כן · ד"א מתיר אסורי' זה אברהם סהיה אסור והתירו הקב"ה והאכיל הרעבים על שלחנו · פוקח עורים זה צדקיה שנתעוורו עיניו ולעתיד תפקחו׃ את גרים אלו ישראל שהם גרים · ימלוך ה' ובסוף השירי אמר משה ה' ימלוך · שלא רצה דוד לסמוך השם אצל הרשעי'׃ הללויה בונה ירושלים יבנה לא נאמר אלא בונה · שהוא בונה תמיד שמאמרז"ל שתלמידי של ר"י ראה מלאכים בונים באבנים זהו בונה · נדחי ישראל ני' תרי"ג מצות׃ יעודד ני' חוזק׃ לכנים ע רב אמר יקראו ת"ח

הילפֿי מיט צו ערווארטן׃ תצא אז זיין אטום אויז גיט · קעהרט ער ווידר צו זיינר ערדי · אן זעלביגן טאג ווערדן פֿר לאהרן זייני גדאנקן׃ אשרי וואול דעם · וועלכם דער גאט יעקב אין זיינר הילפֿי איזט · אונ' זיין האפֿנונג צו גאט זיינם הערן׃ עשה דער ערשאפֿר פֿון הימל אונ' ערד ד (ים) אונ' אלש וואס דרינן איזט · דער דא היטט דיא ווארהייט אויף אייביג׃ עשה דער דא טוט אשפט צו דעני פֿר צוקטי · גיבט ברויט צו דעני הונגריגי גאט עטלידיגט דיא גבונדנה׃ ה' גאט עפֿנט דיא אויגן דערי בלינדן · גאט ריכֿטט אויף דיא איין גבוקטי · גאט ליבט דיא צדיקים׃ ה' גאט היטט דיא (גרים)׃ (יתום) אונ' (אלמנה) טוט ער שטארקן · אונ' דען וועג פֿון דיא רשעים טוט ער פֿר קריאן׃ ימלוך גאט זאל קיניגן אויף אייביג · דיין גאט ציון אויף אימר אונ' אייביג הללויה׃

הללויה לובט גאט דען עס איזט גוט לוב זינגן צו אונזרם גאט · דען ער איזט ליבליך · זיא איזט ליאלך זיינה לוב׃ בונה ער ערבויאט ירושלים איין גאט · דיא פֿרשטויסני פֿון ישראל · טוט ער פֿר זאמלן׃ הרופא דער דא היילט דיא גבראכני הערצר · אונ' פֿר בינדט זיא אין איהרי וועהי טאג׃ מונה ער צילט דיא צאהל דער שטערן צו אלי טוט ער איט נאמן רופֿן׃ גדול אונזר הער איזט גרויס גאטבארט אונ' פֿון פֿיל קרעפֿטן · אונ' צו זיינם פֿר שטאנד איזט קייני צאהל׃ מעודד גאט שטארקט דיא דעמוטיגן׃ ער נידרגט דיא רשעים ביז צור ערדי׃ ענו טרייאט צו גאט איט ערקענטליכי לוב · לויב זינגט צו גאט איט האר פֿן׃ המכסה דער דא בדעקט דיא הימל איט וואלקן׃ ברייטט אן רעגן צו דער ערדי׃ אמכט שפראצן דיא בערגי איט גראז׃ נותן ער גיבט דעני בהמות אירי שפייז · צו

דיא

לדור ישבח מעשיך · וגבורתיך יגידו : הדר כבוד
הודיך · ודברי נפלאתיך אשיחה · ועזוז נוראותיך
אמרו · וגדלתך אספרנה : זכר רב טובך יביעו ·
וצדקתך ירננו : חנון ורחום יי ארך אפים וגדל חסד :
טוב יי לכל · ורחמיו על כל מעשיו · יודוך יי כל
מעשיך · וחסידיך יברכוכה · כבוד מלכותך יאמרו ·
וגבורתך ידברו · להודיע לבני האדם גבורתיו ·
וכבוד הדר מלכותו · מלכותך מלכות כל עלמים ·
וממשלתך בכל דור ודור · סומך יי לכל הנפלים ·
וזוקף לכל הכפופים · עיני כל אליך ישברו · ואתה
נותן להם את אכלם בעתו : פותח את ידיך · ומשביע לכל חי
רצון : צדיק יי בכל דרכיו · וחסיד בכל מעשיו : קרוב יי לכל
קראיו · לכל אשר יקראהו באמת : רצון יראיו יעשה · ואת שועתם
ישמע ויושיעם : שומר יי את כל אהביו · ואת כל הרשעים ישמיד :
תהלת יי ידבר פי · ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד : ואנחנו
נברך יה מעתה ועד עולם הללויה : הללויה

ונקרא תהלה שתקנו ע"ב ברכה לפני
וישתבח לאחריו כהלל ולכן אמרו
ס"א יסיח כנתים ועד לאחר ש"ע
אלוהי המלך כו' ויתירם ש"א
דוד כעתיד לצאת ממנו כן שם
בו' דברים · רוח חכמה · בינה ·
רוח עצה · גבורה · רוח דעת ·
ויראת ה' : בכל יום אברכך ז'
היבות בפסוק נגד שבע ביום
הללתיך : יביעו לשון מעיין
הנובע אדם המדבר והוכו שותק
נקרא יביעו : ורחמיו על כל
מעשיו שמברכם את כל מקרני
ראמים ועד ביצי כינים : מלכות
כל עולמים כמה וכמה עולמות
שברי לכל בריק ש"ע עולמו ומלכותו
בכול' : סומך ה' לכל הנופלים
אדם שנופל מזלו ה' סומכו :
וזוקף · אדם שכפוף בחליו
וביסוריו הקב"ה סומכו וזוקפו ·
כגון חסר בן שנאמר כפלים ולא
תוסיף קום · ובא דוד וסמכם
ברוח הקדש ואמר סומך ה' לכל
הנופלים : ואתה נותן להם וגו' ·
יש ביום ויש בלילה יש בשעה ויש
ויש

פארטייטש : דור איין דור צום אנדרן זאל ריהאן דייני ווערקן : אונ' דייני גבורה זאלן זיא פרקונדיגן : הדר דיא צירדר
דייני הערליכה פראכט : אונ' דיא ריד דייני וואונדר וויל איך ערצילן : ועזוז דיא מאכט דייניר פורכטזאמקייט
זאלן זיא שפרעכן · אונ' דייני גרושהייט וויל איך ערצילן : זכר דז אן דענקן דייניר פילי גיטיגקייט זאלן זיא שטעטן רידן ·
אונ' דיין גרעכטיגקייט זאלן זיא זינגן : חנון גנעדיג אונ' בארמהערציג איזט גאט · לאנגזאם פון צארן אונ' גרוש
פון גנאד : טוב גאט איזט גוט צו אלליכם · אונ' בארמהערציג איבר אלי זייני ווערקי : יודוך זיא זאלן לובן דיך גאט
אלי דייני ווערקי · אונ' דייני פרומי זאלן דיך פרייזן : כבוד דיא הערליכקייט פון דיין מלכות טואן זיא רידן אונ' דיין
גבורה טואן זיא אויז שפרעכן : להודיע צו מאכן וויסן דעני מענשן קינדר זייני גבורה · אונ' דיא הערליכקייט פון
פון זיין צירליכן מלכות : מלכותך דיין מלכות איז דז מלכות פון אלר וועלט · אונ' דיין געוועלטיגונג איזט אין אלי דורות :
סומך גאט אונטר לאהנט אלי דיא פאלנדיגי · אונ' ריכטט אויף אלי דיא נידר גבויגני : עיני אלי אויגן האפן צו דיר ·
אונ' דוא גיבשט איהרי שפייז אין זיינר צייט : פותח דו טוהשט אויף דייני הנד איזט אפין אונ' זעטיגשט אלס וואש דא לעבט יעדליכש
נאך זיין ווילן : צדיק גאט איזט גרעכט אין אלי זייני וועג · אונ' גנאדהפטיגי אין אלי זייני ווערקן : קרוב גאט
איזט נאהנט צו דיא · וועלכי איהם אהן רופן · צו אלי וועלכי איהם אן רופן מיט וואהרהייט : רצון דען ווילן פון זייני
פורכטנדר טוט ער · אונ' איר אן שרייען טוט ער הערן אונ' איהני העלפן : שומר גאט היטט · אלי זייני ליב האבר ·
אונ' אלי בייזוויכטן טוט ער פר טילגן : תהלת דיא לויב גאטס זאל מיין מונד שפרעכן · אונ' עז זאל פרייזן אלי קרעאטורן
זיין הייליגן נאמן איאר אונ' אביג : ואנחנו אונ' מיר וואלן פרייזן גאט פון איצונדר ביז איביגי · הללויה :
הללויה עס זאל לובן מיין ליב אונ' ווילן מיין גאט · איך וויל גאט לובן בייא מיין לעבן · איך וויל לאבליך זינגן צו מיין
גאט ווייל איך נאך דא בין : אל זייט איך ניט פר זיכרן אן דיא הערן אן דיא מענשן קינדר · בייא וועלכי קיין
הילפי

גוים יי׳ על השמים כבודו: יי׳ שמך לעולם · יי׳ זכרך
לדר ודר: יי׳ בשמים הכין כסאו · ומלכותו בכל
משלה: ישמחו השמים ותגל הארץ · ויאמרו
בגוים יי׳ מלך: יי׳ מלך · יי׳ מלך · יי׳ ימלוך לעולם ועד:
יי׳ מלך עולם ועד · אבדו גוים מארצו: יי׳ הפיר עצת
גוים · הניא מחשבות עמים: רבות מחשבות בלב
איש · ועצת יי׳ היא תקום · עצת יי׳ לעולם תעמוד ·
מחשבות לבו לדר ודר: כי הוא אמר ויהי · הוא
צוה ויעמד: כי בחר יי׳ בציון · אוה למושב לו:
כי יעקב בחר לו יה · ישראל לסגלתו: כי לא יטש יי׳
עמו · ונחלתו לא יעזב: והוא רחום יכפר עון ולא ישחית · והרבה
להשיב אפו ולא יעיר כל חמתו: יי׳ הושיעה המלך יעננו ביום קראנו:
אשרי יושבי ביתך · עוד יהללוך סלה: אשרי העם שככה לו:
אשרי העם שיי׳ אלהיו: תהלה לדוד · ארוממך אלוהי
המלך · ואברכה שמך לעולם ועד · בכל יום אברכך · ואהללה
שמך לעולם ועד: גדול יי׳ ומהלל מאד · ולגדלתו אין חקר · דור
לדור

עולם ז׳ תיבות כנגד ז׳ רקיעים ונ׳ ליליות : מהולל שם ה׳ בק״ש ותפלה: שחרית וערבית · עולם ממזרח שמש ר״ת למפרע שמע כי ותיקין גומרים אותו עם הנץ החמה: מהלל כתי׳ לומר שהשם מהלל להקב״ה מאלו חסר כתיב י״מ״ט ואור החמה יהיה שבעתי׳ שש מ״ט: מחשבות בלב איש ס״ת למפרע שבת כי בשבת דיבור אסור הרהור מותר:

אשרי יושבי ביתך כהא דתנן חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת ומתפללין וכו׳ יושבי מלפנין ותפלה בקדם וכו׳ לי עכבה · תהלה לדוד מתקן ופלאם בקראו׳ פסוקי דזמרה עד כל הנשמה תהלל יה וכו׳ · ואמר ר׳ יוסי יהי חלקי עם גומרי הלל בכל יום מאי היא הלל אלו פסוקי דזמרה: אמר ר״א כל האומר תהלה לדוד ג״פ בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שמורה בשבח כמ״ו אף בפרטיה ומקבל מלכות שמים עליו · והוא ל ונקרא

גפריזן דער נאמן גאטש : דש גאט איזט ערהויבן איבר אלי פֿעלקר · איבר דיא הימל איזט זיינה הערליכקייט : יי גאט דיין נאמן איזט נור איביגקייט גאט דיין אן דענקן איזט צו אלי דורות : יי גאט האט אין הימל אן ברייט זיינם שטול אונ׳ זיין (מלכות) טוט אן אלן גיוועלטיגן : ישמחו עש זאל זיך פֿרייאן דיא הימל · אונ׳ פֿרעלקן דיא ערדי · אונ׳ זאלן זאגן אונטר דיא פֿעלקר גאט האט אנגפֿאנגן צו קיניגן · גאט קיניגט גאט האט גקיניגט · אונ׳ גאט ווערט קיניגן צו אימר אונ׳ איביג : יי גאט איזט דער קיניג דער איביגקייט · זיא זיין ווארדן פֿר לארן דיא היידן פֿון זיינן לאנד : יי גאט האט פֿרשטערט דעם ראט דער היידן · אונ׳ אב גיטאן דיא גדאנקן דערי פֿעלקר : רבות פֿילי גדאנקן זיין דעם הערצן פֿון איעדר מאן · אבר דער בשלוס פֿון גאט דער הלט בשטאנד : עצת דער בשלוס פֿון גאט בשטיט איביג די א גדאנקן זיינש הערצן פֿון איין (דור) צום אנדרן : כי דען ער האט נור גיזאגט אונ׳ עש איזט גווארדן · ער האט ביפֿולן אונ׳ עש האט בשטאנד : כי דען גאט האט אויז ערוועלט אין ציון · ער האט עש גילוסטיט צו זיינם זיץ : כי דען יעקב האט זיך גאט ערוועלט · ישראל צו זיינה גליבטי : כי דען ער טוט ניט פֿר לאזן גאט זיין פֿאלק · אונ׳ זיין ערבטייל טוט ער ניט אין אנדרי איבר לאזן : והוא אונ׳ ער דער בארמהערציגי זאל אב אפֿלן דיא זינדן · אונ׳ ניט פֿר דערבן · אונ׳ זאל פֿר אצהרן צו רוק צו הלטן זיין צארן · אונ׳ זאל ניט ערוועקן אלי זיין גרים צארין : יי גאט העלפֿי דער קיניג זאל אונז אנטווארטן אין דעם טאג אונזרש אן רופֿן : אשרי וואול דעני דיא אין דיין הויז זיצן אונ׳ טואן דיך אלש פֿארט לויבן איביגליך : אשרי וואל דעם פֿאלק דעם אלזו איזט וואל דעם פֿאלק דז איהן ערקענט פֿר זיין הער : תהלה איין לויב גזאנג צו דוד · איך וויל ערהויבן דיך איין גאט דער קיניג · אונ׳ וויל לויבן דיין נאמן אימר אונ׳ איביג : בכל אלי טאג וויל איך דיך לויבן אונ׳ פֿרייזן דיין נאמן נור איביגקייט : גדול גאט איזט גימכטבארט אונ׳ זער גפריזן צו זיינר מכטבארקייט איזט קיין אויז פֿארשונג.

וּכְסִיל לֹא יָבִין אֶת זֹאת ׃ בִּפְרֹחַ רְשָׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׂב
וַיָּצִיצוּ כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן · לְהִשָּׁמְדָם עֲדֵי עַד ׃ וְאַתָּה מָרוֹם
לְעֹלָם יְיָ ׃ כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יְיָ כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יֹאבֵדוּ ·
יִתְפָּרְדוּ כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן ׃ וַתָּרֶם כִּרְאֵים קַרְנִי · בַּלֹּתִי
בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן ׃ וַתַּבֵּט עֵינִי בְּשׁוּרָי בַּקָּמִים עָלַי מְרֵעִים
תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי ׃ צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח · כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן
יִשְׂגֶּה ׃ שְׁתוּלִים בְּבֵית יְיָ בְּחַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ ׃
עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה · דְּשֵׁנִים וְרַעֲנַנִּים יִהְיוּ ׃ לְהַגִּיד
כִּי יָשָׁר יְיָ · צוּרִי וְלֹא עַוְלָתָה בּוֹ ׃

יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ · לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר · אַף תִּכּוֹן
תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט ׃ נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז · מֵעוֹלָם אָתָּה ׃ נָשְׂאוּ נְהָרוֹת
יְיָ · נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם · יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיָם · מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים
אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי יָם · אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְיָ · עֵדֹתֶיךָ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ
נַאֲוָה קֹדֶשׁ · יְיָ לְאֹרֶךְ יָמִים ׃

יְהִי כְבוֹד יְיָ לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו ׃ יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד
עוֹלָם מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ · מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ ׃ רָם עַל כָּל
גּוֹיִם

רקיעים · ועוד כתיב בו אלהינו
כנגד הרקיע שעל ראשי החיות :
ה׳ מלך סמך מזמור זה אל
מזמור שיר ליום השבת לפי
שמזמור זה מדבר בשבת עם
כניסתו ולזה רמז גאות לבש
לבש ש״ק שבת · שלפיך ששת
ימים לבש בגדי תפארת לכבוד
שבת : התאזר ני׳ תרי״ג נסי
ע״ז און עז אלא תורה · אף
תכון תבל בל תמוט אפילו
בשעת חמתו מרחם עליה :
כסאך ני׳ מוכאל · שהוא אצל
הכסא אדירים משברי ים ס״ה
מים : עדות [ך] נאמנו מאוד ר״ת
ים ״ת בגימטריא זה שמכוין
כאחמו מאד ר״ת תן הם עדות
לשבת :׳ וסמך ליה לביתך נאוה
קדש רמז שסף בית המקדש
מעיד על השבת זהו לחם הפנים
שהוא חם משבת לשבת ·
יהי כבוד פסוק זה שר העולם
אמרו : במעשיו בגימטריא
הצדיק ז׳ תיבו׳ בפסוקים כנגד
ז׳ ימי בראשית : מעתה ועד
עולם

זיא טון מינדער היך שפראכין · אזו דיא ווערקר דעס אום רעכטי · אום זיא צו פר טילגן פונדער איביגקייט : ואתה אבר
דוא בישט ערהויבן צו איביקייט גאט : כי דען פר וואהר דייני פיינדי גאט · (דס ווייס איך) דז פר וואהר דייני פיינדי
ווערדן פר לאהרן גין · זיא ווערדן צערשטרייאט ווערדן אלי דיא ווערקר דז אום רעכטי : ותרם אונ׳ דוא האשט ערהיבן
אלס ווי דז וויזל טיר איינה הערטשאפט · איך בין פר איטן (אדר טאירן) מיט פרישן איל : ותבט אונ׳ האט בטראכטין איינה
אויגן אן אינן ליגר יוועני קיגן אר אויף שטיאן דא איבלר אונ׳ איינה אהרן (פון זיא) הערן (דז זיא איר ניקט טון קענן :
צדיק דער צדיק ווערט בליהן אלס ווי אי טייל בוים · אלס דער דאני בוים אין וואלד ווערט ער זיך ערגריסן : שתולים
גיפלאנצט ווערדן זיא זיין אין הויז גאטש · אין דיא הויף אונזרן גאט ווערדן זיא בליהן : עוד נאך אין איני גרייזי אלטר
ווערדן זיא פרוכטן פעט אונ׳ גרינג המפטיג ווערדן זיא זיין : להגיד אום צו זאגן דז גאט איזט רעכט פערטיג · איין
שטארקר פעלזין · אונ׳ עס איזט קיין אום רעכט אן איהם : יי׳ מלך גאט קיניגט . הערשאפט בקלוידט · בקלוידט
האט גאט אן אטרט אום גיגארט · אויך האשטו בירייטיט דיא וועלט · דז זיא ניט זאל וואנקן : נכון עס איזט רעכט אן
בירייטט דיין שטוהל פון דאמאלז · פון איביג הער בישטו : נשאו זיא ערהיבן זיך דיא בעך · זא ערהיבן דיא בעך איהרי
שטים · זיא טואן ערהיבן אירי שטוסונג דער אינדן : מקולות אעהרר אלז דיא שטימי דער גרוסי וואסרן דער שטארקי
(אינדן) בראך פון אמער · איזט גאט גשטערקט אין היאל : עדותיך דיינה בצייגונג (דער תורה) זיין אעהר אמרהפטיג
צו דיינם הויז איזט היפש דיא הייליגקייט · גאט · צו לאנגי יארן :
יהי עס זייא דיא הערליקקייט גאטס צו איביג · עס זאל זיך פרייאן גאט אין זיינר ארבייט : יהי עס זייא דער נאמן
גאטס גלויבט · פון איצונדר ביז איביג : ממזרח פון אויף גאנג אדר ערשיינן דער זון · ביז זיין אונטר גאנג איזט
גפר טן

יָגוּרוּ כָּל יֹשְׁבֵי תֵבֵל : כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי · הוּא צִוָּה
וַיַּעֲמֹד : יְיָ הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם · הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים ·
עֲצַת יְיָ לְעוֹלָם תַּעֲמֹד · מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר :
אַשְׁרֵי הַגּוֹי אֲשֶׁר יְיָ אֱלֹהָיו · הָעָם בָּחַר לְנַחֲלָה לוֹ :
מִשָּׁמַיִם הִבִּיט יְיָ · רָאָה אֶת כָּל בְּנֵי הָאָדָם : מִמְּכוֹן
שִׁבְתּוֹ הִשְׁגִּיחַ · אֶל כָּל יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ · הַיֹּצֵר יַחַד
לִבָּם · הַמֵּבִין אֶל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם : אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע
בְּרָב חָיִל · גִּבּוֹר לֹא יִנָּצֵל בְּרָב כֹּחַ : שֶׁקֶר הַסּוּס
לִתְשׁוּעָה וּבְרֹב חֵילוֹ לֹא יְמַלֵּט : הִנֵּה עֵין יְיָ אֶל יְרֵאָיו ·
לַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ : לְהַצִּיל מִמָּוֶת נַפְשָׁם · וּלְחַיּוֹתָם בָּרָעָב : נַפְשֵׁנוּ
חִכְּתָה לַייָ · עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ הוּא : כִּי בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ · כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ
בָטָחְנוּ : יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ · כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ :
מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת : טוֹב לְהֹדוֹת לַייָ · וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֶלְיוֹן :
לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ · וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת : עֲלֵי עָשׂוֹר וַעֲלֵי
נָבֶל · עֲלֵי הִגָּיוֹן בְּכִנּוֹר : כִּי שִׂמַּחְתַּנִי יְיָ בְּפָעֳלֶךָ · בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן :
מַה גָּדְלוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ · מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ : אִישׁ בַּעַר לֹא יֵדָע ·
וּכְסִיל

מזמור שיר ליום השבת ·
ר"ת מש"ה אמר לזמיר
זה · ולמ"ד באמצע הבית למד
תורה לישראל : טוב נא"ת ב"ש
נג"ש · לפי שנשמה יתירה נתן
לאדם בשבת · וגם בשבת ניתנה
תורה שנקראת טוב : בבקר
חסדך כשעויר אדם משנתו ·
שהקב"ה מחזיר לו נשמתו שהפקיד'
אצלו בלילה וזו חסד גדול : עלי
עשור כלי זמר בעשר ... זאת
זאת הם רמ שנקרא' ואחת הקירה:
להשמדם ... עדי"ע ואתה
ס"ת מרום · שיפרע להם במדה
כמדתו : ולא עולתה בו עולתה
קרי · וכתיב עלתה לא עולתה על
לבו של הקב"ה רעות לבני אדם
אם לא בשביל עונותיהם : במזמור
הזה מ"ק תיבות · שהשכן נקרא
הק · ז' במות בן ד' אותיות כנגדו
תקנו ז' ברכות בשבת וכן ז'
רקיע ם

זאלן זיך פֿירכֿטן פֿר גאט דיא גאנצי וועלט · פֿר איס זאלן זיך פֿירכֿטן אלי זיינר דר וועלט : דען ער האט נור גשפראכן אונ'
עס איזט גווארדן · האט ער גבאטן אונ' ער איז בשטאנד : ה' גאט צושטערט דען ראהט דער היידן · אכֿט
פֿרניכֿטן דיא גדאנקן דער פֿעלקר : עצת אבר דער ראהט גאטס טוט איביג בשטיהן · דיא גדנקן זיינס הערצן פֿון
איין דור צום אנדרן : אשרי וואהל דעם פֿאלק דז גאט ערקענט פֿר זיין הער · דז פֿאלק (ישראל) האט ער זיך ערוועלט
צו זיינם ערבטייל : משמים פֿון היאל לוגט גאט אונ' זעהיט אלי מענשן : ממכון פֿון דער וואהנונג זיינר גזעס בימאכֿטיט
ער אויף אלי זיינר דער וועלט : היוצר דער ערשאפֿיר אירי הערצר אין גמאכט · דער דא פֿריביט אלי אירי ווערקן :
אין דעם קיניג ווערט ניט געהאלפֿן דורך פֿילן פֿאלק · דער שטארקי ווערט ניט בשטראט דורך זיינר פֿילי קרעפֿטן : שקר
דעם פֿפערד (זיינה גשווינדיגקייט) איזט פֿאלש צור הילפֿי · אונ' מיט זייני פֿיל קרעפֿטי ווערט ער ניט אנטרונן : הנה
פֿר וואהר דז אויג גאטס איזט אויף דיא איהן פֿערכֿטן · צו דיא ווענלכי האפֿן זיינר גנאד : להציל צו בשטראן פֿון טוט אירי
לייבר אונ' זיי צו ערנערן אין הונגר : נפשנו אונזרי לייבר האפֿן צו גאט · אונזר העלפֿר אונ' בשילר איזט ער : כי דען אן איס
פֿרייאן זיך אונזרי הערצר · דען אן זיין הייליגן נאמן פֿר זיכרן איר אונז : יהי עס זאלן זיין דיין גנאד · איין גאט · איבר אונז ·
אלז וויא איר צו דיר האפֿן : מזמור איין לוב גזאנג אונ' · (שיר) אויף דעם טאג שבת : טוב עס איזט וואהל גטאן גאט
צו דאנקן · אונ' צו לוב זינגן צו דיין נאמן דער איבערשטי : עלי אויף איין (כלי זמר) פֿון צעהן זאטין · אויף גייגן · אויף גטאן
מיט דער הארפֿפֿי : כי דען דוא האסט מיך ערפֿרייאט מיט דייני ווערקי · מיט (אונ' ווגן) דיינר הנד ארבייט וויל
איך זינגן : מה וויא ערגרייסט הבן זיך דייני ווערקי גאט : זעהר טיף זיינן דיינן גדאנקן : איש איין מאן פֿר נונפֿטיגר
אמן וויס עס ניט · אונ' דער נאר פֿרשטיט דיזז ניט : בפרוח דא עס טון בליהן דיא רשעים אלז וויא דס קרויט · אונ'
זיא

לְגֹזֵר יַם סוּף לִגְזָרִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ :
וְהֶעֱבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ :
וְנִעֵר פַּרְעֹה וְחֵילוֹ בְיַם סוּף כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ :
לְמוֹלִיךְ עַמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ :
לְמַכֵּה מְלָכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ :
וַיַּהֲרֹג מְלָכִים אַדִּירִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ :
לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ :
וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ :

רננו צדיקים כנגד עשור · פי' כלי זמר שיש לו עשר נימין כנגד עש"ב שנבראו בו"ה : בדבר ר"ת כמדת דין כנגד רחמים : כי הוא אמר ויהי מאמר ויהי העולם בלא מלאכה : הוא צוה ויעמוד · למים שלוקו' לקלות בנאמרו : ממכון שבתו השגיח ר"ת מש"ה לעמוד לישרא' · אין המלך נושע ברב חיל כגון פרעה וסנחריב ונבוכדנצר · וכיוצא בהן : שקר הסוס לתשועה סוס של המן שנאמר וירכיבהו על הסוס אשר וכו' · וגם רמז לפרעה שלקח שש מאות רכב בחור כמבין שקר להציל ממות נפשם : כגון אבות בימי הרעב : אין המלך נושע בקמ"ן · שכל ישראל נושע כשת"ם ושומכך עשירים מקמנים :
עוזר

וְנָתַן אַרְצָם לְנַחֲלָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ :
נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ :
שֶׁבְּשִׁפְלֵנוּ זָכַר לָנוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ :
וַיִּפְרְקֵנוּ מִצָּרֵינוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ :
נֹתֵן לֶחֶם לְכָל בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ :
הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמָיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ :

רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ · לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה : הוֹדוּ לַיְיָ בְּכִנּוֹר · בְּנֵבֶל עָשׂוֹר זַמְּרוּ לוֹ : שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חָדָשׁ · הֵיטִיבוּ נַגֵּן בִּתְרוּעָה : כִּי יָשָׁר דְּבַר יְיָ וְכָל מַעֲשֵׂהוּ בֶּאֱמוּנָה : אֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד יְיָ מָלְאָה הָאָרֶץ : בִּדְבַר יְיָ שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ · וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צְבָאָם : כֹּנֵס כַּנֵּד מֵי הַיָּם · נֹתֵן בְּאוֹצָרוֹת תְּהוֹמוֹת : יִירְאוּ מֵיְיָ כָּל הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ
יגורו

שלאגר גרויסי אלקים · כי וכו' : אונ' ער שלאגיט שטרקי אלקים · כי וכו' : אלז דער סיחן קיניג פון אמורי · כי וכו' אונ' עוג קיניג פון בשן · כי וכו' · אונ' האט מיר אונד אונז ערבטייל צו דיא ישראל געגבן · כי וכו' : איין ערבטייל צו דיא ישראל זייני קנעכטי : כי וכו' : דער אונז אין אונזרן (שפלות) גדאכט האט · כי וכו' : אונ' אונז ענטלידיגט פון אונזר ווידיגר · כי וכו' : ער גיבט שפייז צו אלי קרעאטורן · כי וכו' : לובט צו דעם גאט אין הימל : דען אויך איביג איזט זיין גנאד : רננו לויב זינגט איר צדיקים צו גאט · צו דיא רעכטפערטיגן איזט שין דיא לובונג : הודו לובט צו גאט מיט הארפפין · מיט איינר צעהן זייטיגי גייגי לויב זינגט צו איהם : שירו זינגט צו אים איין נייאס גזאנג · ווייט גוט איין רילטן צו זינגן מיט שאלונג : כי דען גאטס ריד זיין רעכטפערטיג · אונ' אלי זייני ווערק זיינד מיט וואהרהאפטיגקייט : אוהב ער ליבט צדקה אונ' משפט · דיא גנאד גאטס ערפילט דיא וועלט : בדבר מיט דעם ווארט גאטס זיינד דיא הימל ערשאפן ווארדן · אונ' מיט דעם אטום זיינס מונדס אלי זייני הערשארן : כונס ער פר זאמליט אלז איין אויפר דיא וואסר פון (ים) · גיביט אלז וויא אין איין אוצר (דיא וואסר פון) דעם תהום : יראו עס

זאלן

עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ · אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יַאֲזִינוּ ׃ אַף אֵין
יֶשׁ רוּחַ בְּפִיהֶם ׃ כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם · כֹּל אֲשֶׁר
בֹּטֵחַ בָּהֶם · בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּרְכוּ אֶת יְיָ · בֵּית אַהֲרֹן
בָּרְכוּ אֶת יְיָ · בֵּית הַלֵּוִי בָּרְכוּ אֶת יְיָ · יִרְאֵי יְיָ בָּרְכוּ
אֶת יְיָ ׃ בָּרוּךְ יְיָ מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּ יָהּ ׃

הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ ׃
הוֹדוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ ׃
הוֹדוּ לַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ ׃
לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ ׃
לְעֹשֵׂה הַשָּׁמַיִם בִּתְבוּנָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ ׃
לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל הַמָּיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ ׃
לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ ׃
אֶת הַשֶּׁמֶשׁ לְמֶמְשֶׁלֶת בַּיּוֹם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ ׃
אֶת הַיָּרֵחַ וְכוֹכָבִים לְמֶמְשְׁלוֹת בַּלָּיְלָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ ׃
לְמַכֵּה מִצְרַיִם בִּבְכוֹרֵיהֶם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ ׃
וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ ׃
בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ ׃

לגוזר

הודו לגזרים · ואב גזרי' לי"ב שבטים ; נותן לחם שופו קיבות מן שנתן לישראל · ויש בו הודאה כ"ו כי לעולם חסדו ; כנגד כ"ו דורות שהיו קודם מתן תורה שכלכלם ברחמיו ; כי עדיין לא נתנה התורה שיזונו בחסדו · לאלהי האלהים הם המלאכים ויקם לפני' לאמר למטה מהם · כלומר כמו שנאמר ואתה תהיה לו לאלהים ומות ד' ויהיה אלהים עליהם ; לאדוני האדונים הגלגלים שהם כמו אדוני' על השפלי' ומנהיגי' אות' והוא אדון עליהם ; לעושה השמים לפי הגלגלים וכוכביהם · בתבונה להשתלשל על ידם לבני התחתונים ; את השמש לממשלת ביום להאיר ולגדל הצמחים · וכמו כן את הירח שהיא תועלת לצמחים ידועים והירח והכוכבים בלילה להולכי דרך ויורדי הים ; במדבר בארץ לא זרועה · וכלכלם ופרנסם בכל טוב נותן לחם לכל בשר שזן ומפרנס מקרני ראם עד ביצי כינים כדאמרינן ברכות ;

רגנו

אן דענקן צו אלי (דורות) : כי דען גאט טוט ריכטן זיין פאלק · אונ' איבר זיינה קנעכטי טוט ער זיך בדענקן : עצבי דיא אב געטר דער היידן זיינן זילבר אונ' גאלד · ווערקי פון מענשן הענדן : פה זיא האבן מויל אונ' קענן ניט רידן · זיא האבן אויגן אונ' קענן ניט זעהן : אזנים זיא האבן אהרן אונ' קענן ניקש דר הורן פר נעמן · אויך איז קיין לעבנדיגר אטום אין איהרן מונד · כמוהם אזו ווי זיא זיין אזו זאלן זיין דיא זיא מאכן · אלי דיא זיך אן זיא פר לאזן : בית דז הויז ישראל לויבט גאט · דז הויז אהרן לובט גאט : בית דז הויז (לוי) לובט גאט · דיא גאט פירכטן · לובט גאט :
ברוך געלויבט מוז גאט פון ציון דער דא רועט אין ירושלים · הללויה ·

הודו לובט גאט דען ער איז גוט · דען אויך איביג איז זיין גנאד : הודו לובט צו דעם גאט דער דא איז איבר אלי געטר · כי"ח : הודו לובט צו דעם הער גאט איבר אלי הערן · כי"ח וכו' : צו דעם דער גרושי וואונדר טוט גאן אליין · כי וכו' : צו דעם דער דיא הימל האט ערשאפן מיט פר שטאנד · כי וכו' : צו דעם דער דא אויז גבריייטט האט דיא ערדן אויף דיא וואסר · כי וכו' : צו דעם ערשאפיר די גרושי ליכט · כי וכו' : דיא זון צו געוועלטיגן ביים טאג : כי וכו' : די (לבנה) אונ' שטערין צו געוועלטיגן ביים נאכט · כי וכו' : צו דעם דער געשלאגן האט מצרים אירי (בכורים) : כי וכו' : אונ' ציהטי אויז דיא ישראל פון זיא : כי וכו' : מיט איינה שטרקי האנט אונ' אויז געשטרעקט ארים · כי וכו' : צו דעם צערשפאלטיר די (ים סוף) צו שטיקר · כי וכו' : אונ' פיהריטי דיא ישראל דר דורך · כי וכו' : אונ' ער שטערצט פרעה אונ' זיין (חיל) אין (ים סוף) · כי וכו' : צו דעם וועלכר גפיהרט האט זיין פאלק אין דער מדבר · כי וכו' : צו דעם

שלאגר

בְּצָרָה · אֲחַלְּצֵהוּ וַאֲכַבְּדֵהוּ · אֹרֶךְ יָמִים
אַשְׂבִּיעֵהוּ · וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי :
הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ · הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ ·
שֶׁעֹמְדִים בְּבֵית יְיָ · בְּחַצְרוֹת בֵּית
אֱלֹהֵינוּ · הַלְלוּיָהּ כִּי טוֹב יְיָ · זַמְּרוּ לִשְׁמוֹ כִּי נָעִים ·
כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ · יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ · כִּי אֲנִי
יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל יְיָ וַאֲדֹנֵינוּ מִכָּל אֱלֹהִים · כֹּל אֲשֶׁר
חָפֵץ יְיָ עָשָׂה · בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ בַּיַּמִּים וְכָל תְּהֹמוֹת ·
מַעֲלֶה נְשִׂאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ · בְּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה ·
מוֹצֵא רוּחַ מֵאוֹצְרוֹתָיו · שֶׁהִכָּה בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם ·
מֵאָדָם עַד בְּהֵמָה · שָׁלַח אוֹתוֹת וּמֹפְתִים בְּתוֹכֵכִי
מִצְרָיִם · בְּפַרְעֹה וּבְכָל עֲבָדָיו · שֶׁהִכָּה גּוֹיִם רַבִּים ·
וְהָרַג מְלָכִים עֲצוּמִים · לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי · וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן ·
וּלְכֹל מַמְלְכוֹת כְּנָעַן · וְנָתַן אַרְצָם נַחֲלָה · נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ · יְיָ
שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְיָ זִכְרְךָ לְדֹר וָדֹר · כִּי יָדִין יְיָ עַמּוֹ · וְעַל עֲבָדָיו יִתְנֶחָם ·
עֲצַבֵּי הַגּוֹיִם כֶּסֶף וְזָהָב · מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם · פֶּה לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ ·

תו"ת כי מלאכיו יצוה לך יוס"ך הוא שם המלאך הממונה על הלוים : לשמרך בכל דרכיך ר"ת לבד :
הללויה הללו · ג' הללו כאן לכל זכאו של הקב"ה מבולש כמו קדוש קדוש קדוש : שעומדים · בית ה' אלו הכהנים : מעלה נשיאים ר"ל עננים : ברקים למטר עשה הברקים מבשרים הגשמים ומתפרכי' עם המטר · ועם מלת מוצא ר"ת כלעז לומר שהיה יודע רמז ברקים ורעמים כדאיתא התם שנתקבצו כל האומות אצל בלעם במתן תורה כשראו הברקים ורעמים : בתוככי כמו בתוך : נחלה לישראל עמו וסמך ליה ה' שמך לעולם שבנחלת א"י וב"ה תוכ רין השם ככתיבתו : ה' זכרך לדור ודור לעולם כבא שם המיוחד בכתיבתו : כל אשר בוטח בהם סופי תיבות רת"ם לומר שילקה ברת"ם אוברים : בית ישראל · בית אהרן : בית הלוי יראי ה' כנגד ד' אוקיות סוא"ם ברוך הוא :
הורו

עינים

ניט ווידר פֿארן וואס ביזס · אוני פֿלאגי זאל ניט גנעהן אין דיינם גנעלט : כי דען זיינה (א'אלים) ווערט ער לו דיר גביטן · דיך לו היטן אין אלי דייני וועג : על אויף דיא הענד ווערדן זיא דיך טראגן · (וועגן פֿורכֿט) דען פֿיל לייכֿט אינכֿטו שטוסן אן איינן שטיין איט דייני פֿיסן : על אויף לעאפארטן אוני אונק ווערשטו טרעטן · דוא ווערשט לער טרעטן דיא יונגי ליבן אוני טראכֿין : כי וויל ער איינר גלוסטיט זאגט גאט זוא אאכֿי איך איהם ענטרינן · איך טואי אים ערגריסן דען ער וויס איינן נאאן : יקראני ער ווערט איך רופֿן אוני איך וויל אים אנטווארטן · איך בין איט אים אין איינר לייד איך וויל אים ארויז ליהן אוני בעהרן · אורך לאנג יימרן וויל איך אים זעטיגן · אוני אים וויזן אין איינר הילפֿי :
הללויה לובט גאט · לובט דען נאאן גאטס פרייזט איבר גאטס קנעכֿטי : שעומדים וועלכֿי שטיאן אין דען הויז גאטס · אין דעם הויף פֿון דעם הויז אונזרן גאט : הללויה פרייזט גאט · דען גאט איזט גוט · לוב זינגט לו זיינם נאאן דען ער איזט אן גנעהם : כי דען (יעקב) האט זיך גאט ערוועלט · (ישראל) לו זיינה גליבטי : כי דען איך וויס דז גאט איזט גאכֿטבארט אוני אונזר הער איזט איבר אלי געטר : כל אלס וואס גאט וויל טוט ער אין היאל אוני אויף דער ערדי · אין דיא אער אוני אלי אב גרונד : מעלה ער ברענגט אויף דיא וואלקן פֿון ענדן דער ערדי · דיא בלילן לו דעם רעגן האט ער גאאכֿט ער ליהט ארויז דעם ווינד פֿון זיינה בהעלטינוסן : שהכה ער איזט גאט דער גשלאגן האט דיא (בכורים) פֿון (אלרים) פֿון אענטשן ביז (בהאה) : שלח ער האט גשיקט לייכֿן אוני וואונדר לייכֿן אן (אלרים) אן פרעה אוני אן אלי זיינה קנעכֿטי : שהכה דער דא האט גשלאגן פֿילי פֿעלקרי אוני ערשלאגן שטארקי אלכֿים : סיחון דעם (סיחון) דען אלך פֿון (אאורי) · אוני (עוג) דען אלך פֿון (בשן) אוני אלי דיא קיניגרייכֿי פֿון (כנען) : נתן אוני האט גיגעבן איהרם לאנד לום ערבטייל · איין ערבטייל לו זיינם פֿאלק ישראל · ה' גאט דיין נאאן איזט לור איביגקייט ידי

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו · ומעשה ידינו כוננה
עלינו · ומעשה ידינו כוננהו :
ישב בסתר עליון · בצל שדי יתלונן · אמר ליי
מחסי ומצודתי · אלהי אבטח בו · כי הוא
יצילך מפח יקוש · מדבר הוות · באברתו יסך לך
ותחת כנפיו תחסה · צנה וסחרה אמתו : לא תירא
מפחד לילה · מחץ יעוף יומם · מדבר באפל יהלך ·
מקטב ישוד צהרים · יפול מצדך אלף ורבבה
מימינך · אליך לא יגש · רק בעיניך תביט · ושלמת
רשעים תראה · כי אתה יי מחסי · עליון שמת מעונך ·
לא תאנה אליך רעה · ונגע לא יקרב באהלך · כי
מלאכיו יצוה לך · לשמרך בכל דרכיך · על כפים
ישאונך · פן תגוף באבן רגלך · על שחל ופתן
תדרך · תרמס כפיר ותנין · כי בי חשק ואפלטהו ·
אשגבהו כי ידע שמי · יקראני ואענהו עמו אנכי
בצרה

ויהי נועם ומעשה ידינו כוננה לפי שאמר והדרך על בני' סמך ליה ויהי נועם ה' עלינו אותו נועם ואותו הדר של משיח : פעלך שכר המצות · ולכך סמוך לו ומעשה ידינו כוננה עלינו אלו המצות · וכשגמרו ישראל מלאכת המשכן ברכם משה ואמר להם ויהי נועם וכו' · וגם הוא שיר של פגעי' לכ ניל מן המזיקים כי בליל שבת מצויים מזיקים כדאי' בערבי פסחים · ויהי נועם י"ב תיבות ותקנתי ו' פסוקי' כנגד מעשה ששה ימים וששה לילות וגו ביררך משה י"ב שבטים :

יושב בסתר עליון שיושב בגוי בסירו של עולם בשחקים עליון : בצל שדי בצל כוד זית מהורא סרי : יתלונן כבודו אי סיב כירושו . בצלו של שדי יתלונן כל אדם ושום חשוו בו : מפ יקוש רשת שהוא נוקש לבני אדם : באברתו · בכנפיו : יסך לך ישוכך אותך · והוא ל' סכך : צנה וסוחרה אמתו אמתתו הוא כנס סחור סחור לו למחסה ולמסתור : מצדך השמאלית : מפחד לילה המזיקים : על שחל ופתן תדרוך כלומר אפילו אתה דורך על אריה וחיות : רמזים · אומר ליי' מחסי ז' תיבות · וכן בפסוק כי הוא יצילך · כנגד ז' ימי השבועה שהיית בוטח בו הוא יצילך · ולכן נהשכיבנו כל השפה ביתא חוץ מז' ושמשיר הזה כעלם הז' לרעו שאומרו ז"פ ניצול מכלי זי"ן : כי מלאכיו יצוה לך · שני מלאכים המלוים האדם · מלאכיו יצוה לך · ר"ת מכל מעיר לויה · ושני פיות

אוני' אוהן רעכטי · דען זיא זיין גשווינד אב גשניטן אוני' פליגן אוועק : מי ווער וויש דיא אכט דיינס צארן · אוני' אזו ווימ דיך צו פירכטן אזוא מיוט אך דיין גרים צארן : למנות צו ציהלן אונזרי טאגן אדר דיא צאהל דער טאגן אונזרש לעבן זוא זאג אונש דיא פארייגי (רורות) אזלי אוני אך וויסן · זוא ווערדן איר אן אוני ברענגן איין קלוגס הערץ : שובה קעהרי ווידר גאט פון דיינן צארן וויא לאנג ווילשטו נאך צערנן · אוני' זייאי דיך בדענקן צום גוטן אויף דייני קנעכטי : שבענו זעטיג אוני צו מארגנס אין אונזרי יוגינד דייני גנאד · זוא ווערדן איר זינגן אוני' זיך פרייאן אלי אונזרי לעבט טאגן : שמחנו ערפרייא אוני ווידרום אויט דער (גאולה) · אזו וויא דיא צייטן דא דוא אוני גפייניגט אין (גלות) · דיא יארן דא איר האבן ניקט אזו בייס גזעהן : יראה לאז ווערדן גזעהן אדר ערשיינן דיין ווערק אן דיינה קנעכטי · אוני' דיינה טונהייט אויף אירי קינדר : ויהי לאז דאך זיין דיא ליבליכקייט פון גאט אונזרן הערן אויף אוני · אוני' דיא ווערק אונזרר הענדן · זייא אויף אונז ביפעסטיגן · אוני' די ווערקי אונזרר הענדן זייאי בפעסטיגן : יושב ער זיצט אין פר בארגינהייט (פר הולן) דער איברשטי · אין דעם שאטן (אדר טון) דעם אלמעכטיגן · זאל אלש נעכטיגן (זיך יעדרר צו רוא געבן : אמר איך זאגי אויף גאט · דז ער איזט איין טון · אוני' איינה פעסטונג · איין גאט אן איהם איך איך פר זיכרי : כי דען ער ווערט דיך בטערן פון דער שטרויכלינדי נעץ · פון דעם ברעכלינדן (דבר) אדר (עיפוש): באברתו אים זיינה פליגן ווערט ער דיך דעקן · אוני' אונטר זיינה פליגן ווערשטו זיין גשולט · איז סילט · אוני' דונדים טון שילט איזט זיין וואהרהאפטיקייט : לא דוא ווערשט דיך ניט פירכטן פאר דער אנגשט פון דער נאכט · (אך ניט) פר דיא פייל דיא ביא טאג פליגן : מדבר (אך ניט) פר דעם (דבר) דער אין פינשטר ארום גיט · פון דער פר טילדונג · וועלכי טוט פר וישטן אין איטאג צייטן : יפול עס ווערדן פאלן פון דיינה זייטן טויזנד (פיינדי) · אוני' צעהן טויזנד פון דיינר רעכטי הנד · (אבר) צו דיר ווערט קיינר (קענן) גנעהן : רק זונדרן איט דיינה אויגן ווערשטו עס זעהן · אוני' דיא פר געלטונג פון דיא רשעים ווערשטו זעהן : כי דען דוא גאט ביזט איין בשיצונג · צום היכשטן האשטו געמאכט דיינה וואהנונג : לא עס זאל דיר ניט

תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים · אֲדֹנָי מָעוֹן אַתָּה הָיִיתָ
לָּנוּ בְּדֹר וָדֹר : בְּטֶרֶם הָרִים יֻלָּדוּ וַתְּחוֹלֵל
אֶרֶץ וְתֵבֵל · וּמֵעוֹלָם עַד עוֹלָם אַתָּה אֵל : תָּשֵׁב
אֱנוֹשׁ עַד דַּכָּא · וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי אָדָם : כִּי אֶלֶף
שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר · וְאַשְׁמוּרָה בַלָּיְלָה :
זְרַמְתָּם שֵׁנָה יִהְיוּ · בַּבֹּקֶר כֶּחָצִיר יַחֲלֹף : בַּבֹּקֶר יָצִיץ
וְחָלָף · לָעֶרֶב יְמוֹלֵל וְיָבֵשׁ : כִּי כָלִינוּ בְאַפֶּךָ ·
וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ : שַׁתָּה עֲוֹנֹתֵינוּ לְנֶגְדֶּךָ · עֲלֻמֵנוּ
לִמְאוֹר פָּנֶיךָ : כִּי כָל יָמֵינוּ פָּנוּ בְעֶבְרָתֶךָ · כִּלִּינוּ
שָׁנֵינוּ כְמוֹ הֶגֶה : יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה ·
וְאִם בִּגְבוּרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה · וְרָהְבָּם עָמָל וָאָוֶן · כִּי גָז חִישׁ וַנָּעֻפָה :
מִי יוֹדֵעַ עֹז אַפֶּךָ · וּכְיִרְאָתְךָ עֶבְרָתֶךָ : לִמְנוֹת יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע · וְנָבִא
לְבַב חָכְמָה : שׁוּבָה יְיָ עַד מָתָי · וְהִנָּחֵם עַל עֲבָדֶיךָ · שַׂבְּעֵנוּ בַבֹּקֶר
חַסְדֶּךָ · וּנְרַנְּנָה וְנִשְׂמְחָה בְּכָל יָמֵינוּ · שַׂמְּחֵנוּ כִּימוֹת עִנִּיתָנוּ · שְׁנוֹת
רָאִינוּ רָעָה · יֵרָאֶה אֶל עֲבָדֶיךָ פָעֳלֶךָ · וַהֲדָרְךָ עַל בְּנֵיהֶם :
ויהי

תפלה למשה המזמור הזה מרע"ה תקנו · על סוף המלאכה מרובה לעשות והימים קצרים · ותקנוהו במזמורי שבת לעורר הלבבות לתשובה שנא' כי תשב אנוש עד דכא ותדבר בתפלת שבת דלעתיד שאומרים שמחנו כימות עניתנו שבענו בבקר חסדיך ר"ל כשיבוא משיח שנבא לנו בבקר ולכך סמוך ויהי נועם שאמרו מרע"ה בהקמת המשכן ואח"כ הללו עבדי ה' שמזכיר גאולת מצרים ואח"כ כ"ו הודו וכ"ו כי לעולם חסדו כנגד כ"ו דורות שהיו בלי תורה וזן אותם בחסדו לבד עד באו למרה ונתן להם השבת וקצת מצות התורה : יי מעון אתה ר"ל אין אתה במקום רק אתה מקומו ומעונו של עולם : למנות ימינו כן הודע ר"ל כפי צורך מנין ימינו הקצרים תן לנו ידיעה טובה להבין ולהשכיל ביציאתנו לאויר העולם לכל חכם : כ"ן מנין ע' שנה ומזו תוכו : ויהי

כאך (צוערנגן) : עיני דיא אויגן גאטש זיין אויף דיא (צדיקים) · אונ' זייני אהרן צו איהרן טרייאן : פני דער צארן גאטש איזט אן דיא וועלכי בייזש טון · צו פר טיליגן פון דער וועלט איהרש אנדענקן : צעקו זיא דיא (צדיקים) טרייאן אונ' גאט הערט · אונ' פון אלי איהרי לייד"ן ט ער זיא בפירן : קרוב גאט איזט נאהנט צו דיא צער ברא"כינה הערצר · אונ' דיא פר שטויסינה גאייסטר טוט ער העלפן : רבות זיא זיין פיל דיא בייזי בגעגינוסן פון צדיק · אבר פון אלי טוט אים גאט בפירן : שומר ער היטט אלי זייני גביינה · איין איינציגש פון זיא איזט ער ניט צערברעכן : תמותת עס טייטיט דעם (רשע) זיינה בוזהייט · אונ' דיא פיינדי פון (צדיק) ווערדן בשולדיגט : פדה גאט ערלייזט דעם לייב פון זיינה קנעכטי · אונ' זיא ווערדן ניט בשולדיגט · אלי דיא זיך אן איהם בשיצן :

תפלה איין גבעט צו (משה) דער געטליכר אמן · גאט דוא בישט אונזר שוץ אדר צו פלוכט געוועזן אין אלי (דורות) : בטרם עהר דיא בערגי זיינן ווארדן בשאפן · אונ' דוא געגרונד פעסטיט דיא ערדי אונ' דיא וועלט · אונ' פון וועלט איביקייט ביז וועלט איביקייט ביזטו גאט : תשב דוא מאכשט ווידר קערן צו דיר דעם מענשן · ביז ער אך גאנץ פר שטוסן ווערט דורך (יסורים) צו ערמאהנן אונ' זאגשט טוט (תשובה) מירי מענשן קינדר : כי דען טויזנט יארן זיין אין דייני אויגן אלש וויא דער געשטריגי טאג דער פר ביי איז גאנגן איזט · אונ' אלש וויא וואכין פון איינר נאכט : זרמתם דוא אמכשט זיא אוועק שטראמן די זיא זיין אלש וויא די גרו"ה אוועק גיט אונ' פוילט : בבקר צו מארגנש שפראלט עש אונ' פר גיט ווידר · צו אבינד ווערט עש אב געשניטן אונ' פר דירט : כי דען מיר ווערדן פולענדט דורך דיינם צארן · אונ' דורך דיינם גרים צארן זיין מיר ערשראקן : שתה דוא טושט אונזרי זינדן דיר צו קיגן · אונזרי יוגינד אין דעם ליכט דיינם אן געזיכט : כי דען אלי אונזרי צייטן זיין צו ריק געקערט דורך דיינם צארן · מיר האבן פר בראכט אונזרי יארן אלש וויא אנדז ווארט רידט : ימי דיא צייטן אונזרר יארן אין דער וועלט זיין זיבנציג יאהרן · אונ' ווען עס שטארק איזט זיין עס אכציג יאהר · אונ' איהרי גרושהייט אונ' ווער אך האט איין גרולה זיין נור מיאוקייט

אונ'

לדוד בשנותו את טעמו לפני אבימלך · ויגרשהו
וילך : אברכה את ײ בכל עת תמיד תהלתו
בפי : בײ תתהלל נפשי · ישמעו ענוים וישמחו :
גדלו לײ אתי · ונרוממה שמו יחדו : דרשתי את ײ
וענני · ומכל מגורותי הצילני : הביטו אליו ונהרו ·
ופניהם אל יחפרו : זה עני קרא וײ שמע ומכל צרותיו
הושיעו : חנה מלאך ײ · סביב ליראיו ויחלצם :
טעמו וראו כי טוב ײ · אשרי הגבר יחסה בו : יראו
את ײ קדשיו · כי אין מחסור ליראיו : כפירים רשו
ורעבו · ודרשי ײ לא יחסרו כל טוב : לכו בנים
שמעו לי · יראת ײ אלמדכם : מי האיש החפץ חיים אהב ימים לראות
טוב : נצר לשונך מרע · ושפתיך מדבר מרמה : סור מרע ועשה
טוב · בקש שלום ורדפהו : עיני ײ אל צדיקים · ואזניו אל שועתם :
פני ײ בעשי רע · להכרית מארץ זכרם : צעקו וײ שמע · ומכל צרותם
הצילם : קרוב ײ לנשברי לב · ואת דכאי רוח יושיע : רבות רעות
צדיק ומכלם יצילנו ײ : שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה :
תמותת רשע רעה · ושנאי צדיק יאשמו : פדה ײ נפש עבדיו ולא
יאשמו כל החוסים בו : תפלה

תוכע דבר ומתגדול עד שמבקש כל צרכו · כך דוד הע"ה כשינג ושחים בפתעים שהם המרדים : לדוד אומרים מזמור זה בשבת לפי שבשבת"יה זה המשבח וגם בו קובחת מותר ללמוד לעם בשבת שפנוים כשב"ויכולים לשמוע מפי סופרים וספרים : לפני אבימלך זה אכיש מלך גת ונקרא אבימלך שהיה כשר כאבימלך שהיה בימי אברהם : וײ' שמע הוא ובית דינו · שאף המלאכים מלוים בעדו : אין מחסור ליראיו שהאכיל אברהם ויצחק ויעקב בימי הרעב : שמעו לי אות יא יש עולם אם בימעים להקב"ה ירשים מ"י עולמות : יראת · גימטריא עירם : סור מרע תחלה וגם עשה טוב · שצריך שילך ממדרגה למדרגה : בקש שלום במקומך : ורדפהו · ממקום אחר ושוכו תיבות שמו · כי שמו של הקב"ה שלום : זה עני קרא וסמוך ליה חונה מלאך ה' · שהוא לומר אבל בנבור כאמר צעקו וה' שמע ובו' קרוב ה' שהוא נעצמו קרוב לנבר"ם תפלה

לדוד צו דוד איין ליב צו גאט · וויא ער פר ענדירט זיין קלוגיס רידן אונ' זיך אלז וויא איין נאר גשטעלט פר אביאלך (דער אכיש אוך גת) · ער פר טרייבט אים אונ' ער גינג פארט : אברכה ער זאגטי וויל ער פון אימם ניצול וואַרדן איזט · איך וויל גאט לובן אלי צייט · בשטענדיג זאל זיין זיינה פרייזונג אין איין אונד : בה' אן גאט טוט זיך פריין איינה זעהל ' עס ווערדן עס הערן דיא דעהאוטיגי אונ' זיך ערפרייאן : גדלו אלטבארט גאט איט איר · אונ' איר וואלן ערהיבן זיין נאאן איט אנגדר : דרשתי איך האב גאט גפארשט איט ביטן אונ' ער האט איר גאנטוואַרטיט · אונ' פון אלי איינה פורכט האט ער איך בשיראַט : הביטו זייט לוגן צו אימם אונ' זייט אייך פר זאאלן · זאַ ווערדן אירי גזיכטר ניט ווערדן פר שעהאַט : זה דער ארמי אלהיר האט אן גרופן אונ' גאט האטס ער הערט · אונ' פון אלי זיינה לײדי האט ער אים גהאלפן : חנה עס רואט איין (אלאך) פון גאט אום זיינה פירכטר · אונ' ער טוט זיא אויז אירי ליידן ארויז ציהן : טעמו פר זוכט אונ' זעכט דז גאט איזט גוט · וואהל דעם אענש דער זיך אן אים בשילט : יראו פירכט גאט זייני הייליגי דען עס אאנגלט ניכטס צו דיא אימם פירכטן : כפירים דיא יונגי לעבן זיינן פר ארואט אונ' פר הונגרט · אבר די גאט פארשן טוט זיא ניט פעהלן אן אלם גוטן : לכו גיט אהער איר קינדר הערט איר צו · דיא פורכט גאטס וויל איך אייך לערנן : מי ווער איזט דער אאן דער פר לאנגט צו לעבן ליבט דיא לנגי יאהרן צו זעהן גוטן : נצר היטי דייני צונג פון בײזן · אונ' דייני לעפצן פון צו רידן שאלקהאפטיקייט : סור קעהרי אב פון בײזן אונ' טוא גוטן · זוכי דעם פרידן אונ' יאגי אים
נאך

לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד : הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל ·
וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מַגִּיד הָרָקִיעַ : יוֹם לְיוֹם יַבִּיעַ
אֹמֶר · וְלַיְלָה לְּלַיְלָה יְחַוֶּה דָּעַת : אֵין אֹמֶר וְאֵין
דְּבָרִים · בְּלִי נִשְׁמָע קוֹלָם : בְּכָל הָאָרֶץ יָצָא קַוָּם ·
וּבִקְצֵה תֵבֵל מִלֵּיהֶם · לַשֶּׁמֶשׁ שָׂם אֹהֶל בָּהֶם : וְהוּא
כְּחָתָן יֹצֵא מֵחֻפָּתוֹ · יָשִׂישׂ כְּגִבּוֹר לָרוּץ אֹרַח : מִקְצֵה
הַשָּׁמַיִם מוֹצָאוֹ · וּתְקוּפָתוֹ עַל קְצוֹתָם · וְאֵין נִסְתָּר
מֵחַמָּתוֹ : תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה מְשִׁיבַת נָפֶשׁ · עֵדוּת יְיָ
נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת פֶּתִי : פִּקּוּדֵי יְיָ יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי לֵב ·
מִצְוַת יְיָ בָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם : יִרְאַת יְיָ טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת
לָעַד · מִשְׁפְּטֵי יְיָ אֱמֶת צָדְקוּ יַחְדָּו : הַנֶּחֱמָדִים
מִזָּהָב וּמִפַּז רָב · וּמְתוּקִים מִדְּבַשׁ וְנֹפֶת צוּפִים : גַּם עַבְדְּךָ נִזְהָר בָּהֶם ·
בְּשָׁמְרָם עֵקֶב רָב : שְׁגִיאוֹת מִי יָבִין · מִנִּסְתָּרוֹת נַקֵּנִי : גַּם מִזֵּדִים
חֲשׂךְ עַבְדֶּךָ · אַל יִמְשְׁלוּ בִי · אָז אֵיתָם · וְנִקֵּיתִי מִפֶּשַׁע רָב : יִהְיוּ
לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי · וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ · יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי :

למנצח אומרים מזמור זה בשבת שם כי יצירת מעשה בראשית · יחוה דעת לכל בני אדם לחקור על האמונות : תורת יי' תמימה רמז לספר בראשית שבו כח מעשיו הגיד לעמו · שלא יאמרו לסטים אתם שכבשתם ארצות אומות אחרים · ואותו ספר עדות נאמן להחכים פתי כיצד ברא את עולמו · מעשי ידיו של הקב"ה שכתוב יהי רקיע וגו' נגזמר : פקודי יי' ישרים זה ספר שמות · שיש בו גאולת מצרים קורא משמחי לב : מצות יי' ברה זה ספר ויקרא שכתוב בו רוב המצות מאירים עיני כל אדם : יראת יי טהורה זה ספר במדבר שמתוכו ילמד אדם ליראה את ה' כשיראה מעשה מקללוני מרגלי ועדת קרח וכיוצא בהם : משפטי יי אמת צדקו יחדיו זה ספר הדברים שכולל בו כל התורה : מנסתרות שלא ארע אכולי משגג נקני אתם : חשוך שבע אותי : אז איתם אהיה תם וישר · ויש אומרים ר"ל העבירות החזקות אמרו"ל דוד דומה לעבד המחזיר על הפתחים · במחלה מבקש על דבר מועט ובשנותנין לו קיבע

לדוד

גנאד אונ' דיינה הילפי געבי אונז : קומה ערלייזי דיך צו אונז צו העלפן · אונ' ערלויזי אונז אום וועלן דיינה גנאד : אנכי איך בין גאט דיין הער דער דיך אויז געבראכט פון לנד אצרים · ער וייטרי דיין אויל (צו פאדרן) אונ' איך וויל עס ערפילן : אשרי וואול דעם פאלק דעם אלזוא איזט וואול דעם פאלק דז גאט איזט זיין הער : ואני אונ' איך הבי איך אן דיינה גנאד פר לאזט עס זאלי זיך פרייאן אין הערץ אן דיינה הילפי איך וויל זינגן צו גאט דען ער האט אירש פר גאלטט :

לכנצח צור פר שטערקטי איבר זיגונג איין ליב ג זאנג צו דוד : השמים דיא הימל ערצילן דיא הערליכקייט גאטש · אונ' דיא ווערקן זיינר הענדן זאגט דער אויז גשפרייטי הימל : יום איין טאג צו דעם אנדרן רידן גשפרעך · אונ' איין נאכט צו דער אנדרי טוען אנזאגן אן לייגן וויסנשאפט : אין עס איזט קיין זאגן נאך גשעפטין דיא אירי שטימי ניט זאלן ווערדן געהערט · בכל אין דער גנצי וועלט איזט אויז גגאנגן אירי אבם טנור פון דיא הימלן אונ' אן דיא ענדן דער וועלט איזט אירי רידן · צו דער זון האט ער אין זיא געמאכט איין געצעלט : והוא אונ' ער (די זון) איזט וויא איין (חתן) דער אויז גיט אויז זיינר (חופה) · ער פרייאט זיך אלז וויא איין (גבור) צו לויפן זיינה שטעגי : מקצה פון ענדי דער הימלן איזט זיין אויז גאנג · אונ' זיין אום רינגן אדר אום לויף גיאט אויף זיינה ענדן · אונ' עס איזט זיך ניט צו פר בארגן פר זיינה היצי : תורת דיא (תורה) פון גאט איזט גאנץ אונ' פולקומן · ערקוויקט דען לייב דיא בילייגונג (דער תורה) פון גאט איזט וואהרהפטיג · אמאכט קלוג דעם נארן : פקודי דיא געזעצי גאטס זיין רעכטפערטיג ער פרייאן דז הערץ · דיא געבאט גאטש זיין לויטר · ערלייכטן דיא אויגן : יראת דיא פורכט גאטס איזט ריין בשטט צו אייביגקייט · דיא גריכטי גאטש זיין וואהרהפטיג · זיא זיין גרעכט צו אזאמן : הנחמדים דיא גלושטיגט זיין אעהר אלז גאלד · אונ' דז פיל גלייטירטי גאלד · אונ' זיין זיסר אלז הוניג · אונ' וואס דא טריפט פון דיא האניג ברטר : גם אויך איזט דיין קנעכט אן זיא גוואורנט · אין אירן היטן איזט דא ענדי איין גרוסר לון : שגיאות אירגרייפונג אדר אום גערן צו זינדיגן ווער וויל זיא אויז פריבין · פון דיא פרבארגינה ריינגי איך : גם אויך פון דיא אוטוויליגי זינדן פר איידי דיין קנעכט · אלס דען ווער איך זיין שטארק אונ' ריין פון גרושי אויסטאטן : יהיו עס זאלי צו ווילן דיא רידי איינס אונדס · אונ' דיא גדאנקן איינס הערצינס פר דיר אין טעפר אונ' ערלויזר :

לדוד

יי אֱלֹהֵינוּ ׃ וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה
לְהָשִׁיב אַפּוֹ ׃ וְלֹא יָעִיר כָּל חֲמָתוֹ ׃ אַתָּה יְיָ לֹא תִכְלָא
רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי ׃ חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ תָּמִיד יִצְּרוּנִי ׃ זְכֹר
רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ ׃ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה ׃ תְּנוּ עֹז לֵאלֹהִים ׃
עַל יִשְׂרָאֵל גַּאֲוָתוֹ ׃ וְעֻזּוֹ בַּשְּׁחָקִים ׃ נוֹרָא אֱלֹהִים
מִמִּקְדָּשֶׁיךָ אֵל יִשְׂרָאֵל ׃ הוּא נֹתֵן עֹז וְתַעֲצֻמוֹת לָעָם ׃
בָּרוּךְ אֱלֹהִים ׃ אֵל נְקָמוֹת יְיָ ׃ אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ ׃

פמ"ש וכו' שדי י"א כמא"י ז' נמספר פ"ו ׃ נורא אלהים ממקדשיך ר"ת כא"ם אותיו' אמן נמטרי' כסם בקריאתו ובכתיבתו ׃ אל נקמות ה' ׃ כ' נקמות כנגד כ' הרכבת נקמות בגמטרי' ירושלים ׃ וברך את נחלתיך ׃ זה ארץ ישראל וברך אותיות ככור ישראל שסס בירך יו"ד תיבות כנגד עולם הבא שנברא בי' וזהו עד העולם ׃ כי בו ישמח אותיות משיח ׃ וישעך תתן לנו וישעך בגמטרי' ק' שנתן לישראל ישע במצרים אחר ק' פנים ׃
למנצח

הִנָּשֵׂא שֹׁפֵט הָאָרֶץ ׃ הָשֵׁב גְּמוּל עַל גֵּאִים ׃ לַייָ הַיְשׁוּעָה ׃ עַל עַמְּךָ
בִרְכָתֶךָ סֶּלָה ׃ יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה ׃ יְיָ צְבָאוֹת
אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ ׃ יְיָ הוֹשִׁיעָה ׃ הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ ׃ הוֹשִׁיעָה
אֶת עַמֶּךָ ׃ וּבָרֵךְ אֶת נַחֲלָתֶךָ ׃ וּרְעֵם וְנַשְּׂאֵם עַד הָעוֹלָם ׃ נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה
לַייָ ׃ עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ הוּא ׃ כִּי בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ ׃ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ ׃
יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ ׃ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ ׃ הַרְאֵנוּ יְיָ חַסְדֶּךָ ׃ וְיֶשְׁעֲךָ תִּתֶּן
לָנוּ ׃ קוּמָה עֶזְרָתָה לָּנוּ ׃ וּפְדֵנוּ לְמַעַן חַסְדֶּךָ ׃ אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ הַמַּעַלְךָ ׃
מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם ׃ הַרְחֶב פִּיךָ וַאֲמַלְאֵהוּ ׃ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי
הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו ׃ וַאֲנִי בְּחַסְדְּךָ בָטַחְתִּי ׃ יָגֵל לִבִּי בִּישׁוּעָתֶךָ אָשִׁירָה
לַייָ כִּי גָמַל עָלָי ׃ למנצח

זאלי אונז איין אוג' בטעראי אונז פון דיא פעלקר ׃ צו דאנקן צו דיינם הייליגן נאמן צו ריהמן אין דיינר פרייזונג ׃ ברוך גילובט זייא גאט דער הער פון ישראל פון דער וועלט ׃ איביקייט צור וועלט ענדי ׃ אונ' זיא זאגטן אלי דז פאלק (אמן) אונ' פרייזונג צו גאט ׃ רוממו ערהיבט צו גאט אונזרן הערן אונ' בוקט אייך צו זיינם פוס שטאל ער איז הייליג ׃ רוממו ערהיבט צו גאט אונ' בוקט אייך צו זיין הייליגן בערג (ציון) דען גאט אונזר הער איז הייליג ׃ והוא אונ' ער דער בארמהערציגי זאל אב אפכן דיא זינדן אונ' ניט פר דערבן ׃ ער פר מעהרט צו הינטר הלטן זיין צארן ׃ אונ' טוט ניט ערוועקן אלי זיין צארן ׃ אתה דוא גאט זאלשט ניט צו רוק הלטין דיינה בארמהערציקייט פון איר ׃ דיין גנאד אונ' ווארהפטיקייט זאלן איך שטעטס היטן ׃ זכר גדענקי דיינה בארמהערציקייט גאט אונ' דייני גנאדן ׃ דען זיא זיינן פון דער וועלט צייטן הער׃ תנו גיבט (ערליהקייט) אלמאכט צו גאט ׃ אויף דיא ישראל איז זיין הערשאפט ׃ אונ' זיינה אלמאכט אין דיא היאלן ׃ נורא פורכטזאם ביזטו גאט פון דייני הייליגי ׃ גאט פון ישראל ׃ ער גיבט אמאכט אונ' שטארקהייט צום פאלק ׃ גילובט איזט גאט ׃ אל איין הער פון (נקאות) איזט גאט ׃ גאט טוט איט (נקאות) ערטיגן ׃ הנשא זייא דיך ער היבן ריכטר דער וועלט ׃ טואי פר גלטונג אויף דיא הויכאוהטיגי ׃ לה' צו גאט איזט דיא היל ׃ אויף דיין פאלק איזט דיין (ברכה סלה) ׃ ה' גאט דער הערשאהרין איזט איט אונז אונזר ער גריטר ׃ דער גאט פון (יעקב סלה) ׃ ה' גאט דער הער שאהרין ׃ וואול דעם מענטן דער זיך אן דיר פר זיכרט ׃ ה' גאט העלף דער קיניג זאלי אונז אנטווארטן אן דעם טאג אונזרן אן רופן ׃ הושיעה העלף דיין פאלה אונ' זעגינה דיין ערבטייל ׃ ווידי אונ' ער היבי זיא ביז איביג ׃ נפשנו אונזרי לייבר האפן צו גאט ׃ אונזר היאפר אונ' בשיצר איזט ער ׃ כי דען אן איס טואן זיך פרייאן אונזרי הערצר ׃ אן זיינן הייליגן נאמן טואן איר זיך פר זיכרן ׃ יהי לאז דיינה גנאדי גאט איבר אונז זיין ׃ אלז וויא צו דיר האפן ׃ הראנו ווייזי אונז גאט דיין
גנאד

וּבִנְבִיאַי אַל תָּרֵעוּ: שִׁירוּ לַיְיָ כָּל הָאָרֶץ · בַּשְּׂרוּ
מִיּוֹם אֶל יוֹם יְשׁוּעָתוֹ: סַפְּרוּ בַגּוֹיִם אֶת כְּבוֹדוֹ · בְּכָל
הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו: כִּי גָדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד · וְנוֹרָא
הוּא עַל כָּל אֱלֹהִים: כִּי כָּל אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים:
וַיְיָ שָׁמַיִם עָשָׂה: הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו · עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקֹמוֹ:
הָבוּ לַיְיָ מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים · הָבוּ לַיְיָ כָּבוֹד וָעֹז: הָבוּ
לַיְיָ כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה וּבֹאוּ לְפָנָיו · הִשְׁתַּחֲווּ לַיְיָ
בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ: חִילוּ מִלְּפָנָיו כָּל הָאָרֶץ · אַף תִּכּוֹן
תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט: יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ ·
וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ מָלָךְ: יִרְעַם הַיָּם וּמְלוֹאוֹ · יַעֲלֹץ
הַשָּׂדֶה וְכָל אֲשֶׁר בּוֹ: אָז יְרַנְּנוּ עֲצֵי הַיָּעַר מִלִּפְנֵי יְיָ · כִּי בָא לִשְׁפֹּט
אֶת הָאָרֶץ: הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב · כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: וְאִמְרוּ הוֹשִׁיעֵנוּ
אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ · וְקַבְּצֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ מִן הַגּוֹיִם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ
לְהִשְׁתַּבֵּחַ בִּתְהִלָּתֶךָ: בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעֹלָם ·
וַיֹּאמְרוּ כָל הָעָם אָמֵן וְהַלֵּל לַיְיָ: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ · וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם
רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ · כִּי קָדוֹשׁ
יי

ז"ן חדשים : אז ירננו עצי היער
זה באחרון שהיה מעלי' שפים
והאחרון אמר שירה כמו הפרות
ואמר רבי סמוטה · ד"א עצי
היער זה ית המק ש הנקרא יער
לבנון ועתיד לומר שירה כמו
הכהנים והלוים : ה' אלהי ישראל
גמט' קרי"ג שמו של הקב"ה
המיוחד על העוסקים במצות :
והלל לה' י"ב פעמים השם
המיוחד במזמור הזה כנגד י"ב
ציר פי סוים וכנגד י"ב חדשי השנה
וי"ב שעות ביום וי"ב בלילה לשבח
להקב"ה תדיר וכנגד י"ב שבטים
וקי"ל תיבות במזמור הזה כנגד יעקב
שהיה בן קי"ל שנים : והוא רחום
בפסוק זה י"ג תיבות י"ג מכילין
דרחמי : רחמיך ממנו חסדך
ר"ת רח"ם כנגד אברהם גמטרי'
רחם : חסדך ואמתך כן הן
מדת רחמים : י"ד תיבות בפסוק
זה כנגד אפרים שהתנה בי' כשיוכרו :
תנו עז חסר וי"ו על ז"ן פעמים
אמר קדיש ביום וכל קדיש י"א
שבחות יתגדל ויתקדש וכו' : ווסה
סמים

לאמר זאגינדי · דיר וויל איך געבן דז לנד (כנען) · אין לנד אייריר ערבשאפֿט : בהיותכם (דיא וואו אלי הבי איך אייך פֿר
הייסן) דא איהרי ווארט איין לאהלאהפטיג קליין פֿאלק · גאן ווייניג אוני' איר אלט פֿרעמדלינג דריין געוואהנט : ויתהלכו
(אייערי עלטרן) ווארן געגאנגן (אוני' גרייזט) פֿון איין פֿאלק צום אנדרן · (אלט וויא אברהם נאך דען לנד אגרים) · אוני'
פלשתים · (יצחק נאך גרר) · (יעקב נאך פדן ארם) · אוני' אגרים אוני' פֿון איין קיניגרייך צום אנדרן פֿאלק : לא אוני' דאך
האט ער קיין אמן צו גלאזן זיא צו ברובן · אוני' ווענן זיא בשטראפֿט (אלים) : אל (אוני' גזגט) איר זאלט ניט אן רירן אן
איינה געזלבטי · אוני' אן אייני (נביאים דיא אבות) זאלט ניט איבלן : שירו (דאהערא) זינגט צו גאט דיא גנצי ערדן · פֿר
קונדיגט פֿון טאג צו טאג זייני הילפֿי : ספרו ערציהלט אונטר דיא פֿעלקר זיינה הערליכקייט · אונטר אלי פֿעלקר זיינה
וואונדר : כי דען גאט איזט גאר גלויבארט אוני' זעהר גפריזן · אוני' פֿורכטזאם איזט ער איבר אלי געטר : כי דען
אלי געטר דער פֿעלקר זיינן אב געטין · אוני' גאט אבר · האט דיא היאלן געמאכט · הוד פראכט אוני' טוגהייט איזט פֿאר
אימי · מאכט אוני' פֿרייד אין זיינם ארט : הבו בירייטיט אייך צו גאט געזעלטר דער פֿעלקר · ברייטט צו גאט
הערליכקייט אוני' מאכט : הבו ברייטיט צו גאט דיא עהרי זיינן נאמן · טראגט פרעזענטן אוני' קומט פֿאר אים ·
בוקט אייך צו גאט אין צירדע דער הייליקייט : חילו ערשרעקט פֿר אים די גנצי וועלט · אויך האט ער אן ברייטיט די
וועלט דז זיא ניט זאל וואנקן : ישמחו עס זאלן זיך פֿריילן דיא היאלן · אוני' פֿראלאקן דיא ערדי · אוני' זיא זאלן זאגן אונטר
אלי פֿעלקר גאט האט געקיניגט : ירעם עס זאל רויסין דז (ים) אוני' זייני פֿולהייט · עס זאל זיך ערפֿרייאן דז פֿעלד אוני' אלז
וואס אין אים איזט : אז דאמאהלז ווערדן זינגן דיא בוימן פֿון וואלד פֿר גאט · דען ער קומט צו ריכטן דיא וועלט : הודו
דאנקט צו גאט דען ער איזט גוט · דען צו איביג איזט זיינה גנאד : ואמרו אוני' זאגט העלפֿי אוני' גאט אונזר העלפֿר ·

וְנְגַדֶּלְךָ וּנְשַׁבֵּחֲךָ וּנְפָאֶרְךָ · וְנַזְכִּיר שִׁמְךָ וְנַמְלִיכְךָ · מַלְכֵּנוּ אֱלֹהֵינוּ · יָחִיד חֵי הָעוֹלָמִים · מֶלֶךְ מְשֻׁבָּח וּמְפוֹאָר עֲדֵי עַד שְׁמוֹ הַגָּדוֹל · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ · מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת :

הוֹדוּ לַייָ קִרְאוּ בִשְׁמוֹ · הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילוֹתָיו : שִׁירוּ לוֹ זַמְּרוּ לוֹ · שִׂיחוּ בְּכָל נִפְלְאֹתָיו : הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ · יִשְׂמַח לֵב מְבַקְשֵׁי יְיָ : דִּרְשׁוּ יְיָ וְעֻזּוֹ · בַּקְּשׁוּ פָנָיו תָּמִיד : זִכְרוּ נִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה · מֹפְתָיו וּמִשְׁפְּטֵי פִיהוּ : זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ · בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו : הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ · בְּכָל הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו : זִכְרוּ לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ · דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר : אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אַבְרָהָם · וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִצְחָק : וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק · לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם : לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶרֶץ כְּנָעַן · חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם : בִּהְיוֹתְכֶם מְתֵי מִסְפָּר · כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ : וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי · וּמִמַּמְלָכָה אֶל עַם אַחֵר : לֹא הִנִּיחַ לְאִישׁ לְעָשְׁקָם · וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים : אַל תִּגְּעוּ בִּמְשִׁיחָי · וּבִנְבִיאַי

הודו לה' קראו באשר הוא כתוב בד"ה א' י"ו דוד המלך קבעו לומר בכל יום קודם הארון : זכרו נפלאותיו שעשה במצרים ובפלשתים ובאשר אומו' : זרע ישראל עבדו ובקהלי' כתיב זרע אברהם לומר שאף אברהם נקרא ישראל : לאלף דור שתקקע"ד דורו' עברו וכתן התור' לכ"ו דורות ברי אלף : ושבועתו ליצחק ובתהלים ליסחק · ויסחק וזכר מיצח'רד"ו או רדו שנים שהיו ישראל במצרי' מלידת יצחק נמנו ת"ל שנים : ושבועתו ליצחק בבבל יצחק ולא על ישמעאל : ליעקב לחק ולא לאחיו : ישמחו השמים ותגל הארץ ר"ת הגם : פירים כם תמלא שמו הנכבד אז ישמחו השמים והארץ · ישמחו אותיות משיחו כשיבא משיח אז יהא שמחה למעלה ולמטה : ותגל אותיו' גלות פי' כשיתקבצו גליות של ישראל : ירעם הים ומלואו ר"ת הגם נקריע'ים סוף : יעלוז השדה ר"ת י"ה ובקהלים יעלו רמז שסים הארון בשדה פלשתים ז"ן

נאמן : ברוך געלובט זייאשטו גאט אונזר הער קיניג דער וועלט · דער גאט · פאטר דער ערבארמר דער געפריזן אייזט דורך דיא מונדן זיינש פאלקש געריהאט · אונ' בשיהנט דורך דיא צונגי זיינה (חסידים) אונ' קנעכטי · אונ' מיט דיא געזאנג דיינש קנעכטש (דוד) וואל איר דיך פרייזן גאט אונזר הער · מיט רוהם אונ' לוב געזאנג · וואלן איר דיך אלטבאהרן ריהאן בשיהנן קיניגן · אונ' דענקן דיינן נאמן · אונזר קיניג אונזר גאט (יחיד) לעבן אלר וועלט · קיניג בריהאטן אונ' בשיהנט צור איביקייט אייזט זיין גרושר נאמן · געלובט זייאשטו גאט · קיניג געפריזן מיט רוהם :

הודו דאנקט איט לוב צו גאט רופט אין זיינן נאמן · אמאכט בקאנד אונטר אלי פעלקר זיינה ווערקן : שירו · זינגט איהם · לוב זינגט צו איהם · שפרעכט אין אונ' פון אלי זיינה וואונדר : (התהללו) · זייט פרייזן אין זיין הייליגן נאמן · לאזן זיך פרייען דיא הערצר וועלכי גאט זוכין : דרשו פארשט גאט אונ' זיין אלמאכט · זוכיט אונ' ביטיט זיין אנגעזכט בשטענדיג : זכרו דענקט זייני וואונדרליכי צייכן · אונ' דיא (משפטים) פון זיינן מונד : זרע דער זאמן ישראל זייני קנעכטי דיקינדר (יעקב) זייני אויזערוועלטי : הוא ער אייזט גאט אונזר הער · אין דר גאנצי וועלט זיין געריכטן : זכרו דענקט איביג זיין בונד די זאך דיא תורה דיא ער געבאטן צו דעם טויזנט (דור) : אשר דז ער האט בונדן צו אברהם · אונ' זיינה (שבועה) צו יצחק : ויעמידה אונ' ער האט זיא געשטעלט צו יעקב צום געזץ · צו דיא ישראל צום איביגן בונד : לאמר

הדרת קודש

בון (הודו) אונ' ווייטר אוז אן נזהר זיין איין מיטליכש ווארט באנדר וואל ארויש צו רידן : אונ' איז ניט געזאגן איט דר אחשבה גיארט אוז אלי ווערטר טארף ארויש רידן אונ' ניקס אבלייב זיין : אונ' ווען ער זאגט (ספרו בגוים) אוז ער איין ווינג שטיל האלטן איער ווייטר זאגט (את) אויך צווישן (סבחי ירושלים) אונ' (את) דען ווען ער דיא ווערטר געשווינד זאגט זעלט אן איינן דער זאגט חס ושלום (את) · אויך צווישן די ווארט (אלילים) אונ' (וה')

הָאֵל וְלֹא יָמִיר · דָּתוֹ לְעוֹלָמִים לְזוּלָתוֹ : צוֹפֶה וְיוֹדֵעַ
סְתָרֵינוּ · מַבִּיט לְסוֹף דָּבָר בְּקַדְמוּתוֹ : גּוֹמֵל לְאִישׁ
חָסִיד כְּמִפְעָלוֹ · יִתֵּן לְרָשָׁע רָע כְּרִשְׁעָתוֹ : יִשְׁלַח
לְקֵץ הַיָּמִין מְשִׁיחֵנוּ · לִפְדּוֹת מְחַכֵּי קֵץ יְשׁוּעָתוֹ : מֵתִים
יְחַיֶּה אֵל בְּרוֹב חַסְדּוֹ · בָּרוּךְ עֲדֵי עַד שֵׁם תְּהִלָּתוֹ :

מן מיו בורק דס ט'לית אונ' ווינד זיך אום שטיאנדיג : דר סיאן איז (צנ"ת ה' לצוֹם תצאור) דס ווארט (צנ"ת) אלט עואר נ'לית תפילין) · די דריא אלות אוון שטיאנדיג גשטהן : אונ' זאל ברכה אאכן (להתעטף בציצית) :

בָּרוּךְ

שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם · בָּרוּךְ הוּא בָּרוּךְ ·
עוֹשֶׂה בְרֵאשִׁית : בָּרוּךְ אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה ·
בָּרוּךְ גּוֹזֵר וּמְקַיֵּם : בָּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ · בָּרוּךְ
מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת · בָּרוּךְ מְשַׁלֵּם שָׂכָר טוֹב לִירֵאָיו ·
בָּרוּךְ חַי לָעַד וְקַיָּם לָנֶצַח · בָּרוּךְ פּוֹדֶה וּמַצִּיל ·
בָּרוּךְ שְׁמוֹ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם · הָאֵל
אָב הָרַחֲמָן · הַמְהֻלָּל בְּפִי עַמּוֹ · מְשֻׁבָּח וּמְפֹאָר · בִּלְשׁוֹן חֲסִידָיו
וַעֲבָדָיו · וּבְשִׁירֵי דָוִד עַבְדֶּךָ · נְהַלֶּלְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ · בִּשְׁבָחוֹת וּבִזְמִירוֹת ·
וּנְגַדֶּלְךָ

עיקר יב ישלח לקץ הימין משיחנו ומחויבים אנחנו ב"י להאמין בביאת המשיח אף שיתמהמה כי כל מה שכתוב בנביאים נקורתינו הקדושה הכל אמת ויקויים בביאת משיחנו נ אל צדקנו
עיקר יג מתים יחיה אל וכו' נס ז' מעיקר האמונה לבלתי יחשוב אדם שהאל היתה כנוס לו ואז כי ימי חייו ילך אחר שרירות לבו ח"ו ולכן אנחנו מחויבים להאמין שכל המתים יחיו אל אף הרשעים ואז ידין כל אחד לפי מעשיו : ברוך עדי עד וכו' וחתם המחבר על דרך שפתח יגדל ושבחה אמר ברוך הוא מקור הברכות עדי עד לא פסק ולא יכסות שם תהלתו בכלל לומר לו דומיה תהלה :
ברוך שאמר וה ה על שם בדברי ה' שמים נעשו תהלים ל"ג :
גוזר ומקיים · לאמת שנוי הטבע וקיום הנבואות : כמו שירד הניסים שנעשו לאבותינו כולם כנגד הטבע : הי העולמים חיות וקיום הכל · נמצא בספרים שרבינו הקדוש יסד ברוך שאמר · ובא"ז כתב שאנשי כנס' הגדולה תקנוה על פי כתבא שנפל מן השמים ומצאום כתוב בה · ויש בו פ"ז תיבות וסימנו ראשו כתם פ"ז הורו

ח דורך משה רבינו הכן איר פון גאט די וואורי תורה עמפנגן · וויאל ער איט גאט אונ' די לייטן איז אויך ריב יג אום גאגן
ט גאט אונ' זייני הייליגי תורה וואל איר ניט פר וועקסלן נאך דר פון וועכלן · ביז איר שטערבן אונ' אלר וועלט ענד אונ' צייט ווערדן פר שטרייכן :
י ער טוט אלי אונזרי פר בארגנשן וויסן אונ' זוגן · אונ' אלר דינג ענד ביים איהרן אנטפנג אויז קלוגן :
יא דעני פרואן טוט ער וועגן אירי גוטי ווערקן בלאנן : אבר אך דיא (רשעים) וועגן אירן בייזן ניט פר שאהנין :
יב ער ווערט אונז שיקן (משיח) לור רעכטי צייט · וויילן איר אויך איהם גהאפט איט בישטענדיקייט :
יג די טוטן ווערט ער איט גנאדן ווידרום אאכן לעבנדיג · גלובט אונ' גפריסן זיי אין היילגר נאאן איבג אונ' בשטענדיג דיזי דרייא לעהן ארטיקלן זיין דער גרונד · דער (נבואה משה רבינו) לו איביגר צייט אונ' שטונד :

ברוך גלויבט זייאי דער נור גזאגט דז וואורט דז דיא וועלט ווערדן זאל · אונ' אך זוא גלייך איזט דער (עולם) גוואורדן · גלובט איזט ער · גלובט איזט דער ערשטאפר אלר אנפנג · גלובט זייאי ער · ער שפרעכט · אונ' זוא גלייך טוטט · גלובט זייאי ער · ער איזט (גוזר) אונ' בשטעטיגט עס · גלובט זי אידער ערבארמר איבר דער ערדין גלויבט זייאי דער ערבארמר איבר דיא ערשאפינה · גלובט זייאי ער בצאלט גוטן לון לו דיא איהם פירכטן · גלויבט זייאי דער איביג לעבנדיגי · אונ' דער בשטענדי לור איביגקייט · גלויבט זייאי דער ערלזר אונ' בשערמר · גלויבט איזט זיין נאאן

הדרת קודש

נדוך (שאמר) אוז אן זאגן איט איין ניגון אונ' איט כוונה אונ' אן דארף ניט אפסיק זיין לווישן (ברוך שאמר) אונ' (ישתבח) איין טייל זאגן אן דארף ניקס רידן פון (ברוך שאמר) ביז נאך (שמונה עשרה) אונ' אבר אן ווהו אן ניט שאר אי קיין חילוק אובעש איז לשון הקודש אודר אנדרי לשונות · איז אלס אסור אך אוז אן עס זאגן שטיאנדיג :

כְּתוּבִים הַמַּכְחִישִׁים זֶה אֶת זֶה עַד שֶׁיָּבֹא הַכָּתוּב הַשְּׁלִישִׁי וְיַכְרִיעַ בֵּינֵיהֶם:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ: וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת: וְעָרְבָה לַייָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

שיר זה משובח מאוד ומיוסד על יסודי האמונה והם י"ג יסודות בי"ג בתים:

יִגְדַּל אֱלֹהִים חַי וְיִשְׁתַּבַּח · נִמְצָא וְאֵין עֵת אֶל מְצִיאוּתוֹ: אֶחָד וְאֵין יָחִיד כְּיִחוּדוֹ · נֶעְלָם וְגַם אֵין סוֹף לְאַחְדוּתוֹ: אֵין לוֹ דְּמוּת הַגּוּף וְאֵינוֹ גוּף · לֹא נַעֲרוֹךְ אֵלָיו קְדֻשָּׁתוֹ: קַדְמוֹן לְכָל דָּבָר אֲשֶׁר נִבְרָא · רִאשׁוֹן וְאֵין רֵאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ: הִנּוֹ אֲדוֹן עוֹלָם לְכָל נוֹצָר יוֹרֶה גְדֻלָּתוֹ וּמַלְכוּתוֹ: שֶׁפַע נְבוּאָתוֹ נְתָנוֹ · אֶל · אַנְשֵׁי סְגֻלָּתוֹ וְתִפְאַרְתּוֹ: לֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה עוֹד · נָבִיא וּמַבִּיט אֶת תְּמוּנָתוֹ: תּוֹרַת אֱמֶת נָתַן לְעַמּוֹ אֵל · עַל יַד נְבִיאוֹ נֶאֱמַן בֵּיתוֹ: לֹא יַחֲלִיף הָאֵל

יגדל יתגדל האלקים שהוא חי וקיים לעד ולעולמי עולמים: וישתבח ר"ל מאחר שאנו מודים שהוא אלקים כל חי צריך שיגדל וישתבח על אופן זה:

עיקר א נמצא ואין עת אל מציאותו · ופירושו שהוא אין עת למציאתו שלא יוכל לומר עליו מתי התחיל ומתי הפסיק כמבא מזה שאין מציאתו כשאר המציאות כי לכל יש זמן התחלה והפסקה:

עיקר ב אחד ואין יחיד כיחודו · שגם בשאר הנבראים נופל לשון אחד אע"פ שבאמת הוא מורכב לכן אמר שאחדות הש"י: אין סוף לאחדותו ואין לדמות למדרגות הסוג והמין שבכלל ובפרט:

עיקר ג אין לו דמות הגוף · ר"ל מה שאנו אומרים לפעמים יד או רגל או עין זהו רק כדי לשבר את האוזן אבל הוא ב"ה אין לו שום דמיון שגוף כלל ולכן משיים לא נערוך אליו קדושתו:

עיקר ד קדמון לכל דבר לפי שכל מה שנברא הוי שראשון חשוב מן המאוחר לו כמו האב חשוב מבן אבל השם ב"ה הוא הקדמון לכל דבר ואי אפשר להשיג ראשיתו:

עיקר ה הנו אדון עולם לכל נוצר · וכיון שהוא יוצר הכל א"כ לו נאה לעבוד ואין לזולתו כי הוא האל שהוא הבורא ב"ה:

עיקר ו שפע נבואתו נתנו אל אנשי סגולתו · שפע שהנבואה נמצאת בנביאי ישראל שהם אנשי סגולתו ותפארתו זה להם מן המקום ב"ה:

עיקר ז לא קם בישראל כמשה · ולכן אין להאמין לשום נביא שירצה לשנות דבריו כי נבואתו הייתה בבחינת תמונת השם יתברך ומדבר עמו פא"פ בלי שום אמצעי ובלי ערך משל וחידה כשאר הנביאים רק היה רואה באספקלריא המאירה:

עיקר ח תורת אמת וכו' שזאת התורה שבידינו היא תורה המיוסדת על האמת ועל המשפט ולכן אין לנו לעזוב אותה כיון שנתן אותה לעמו אשר כתב להחלה לו שוב אין ספק בו שהיא אמת ומועיל להכנם כי אין מלך כיתן לעמו רק דבר המועיל:

עיקר ט לא יחליף לשון שנוי פרט בפרט: ולא ימיר דתו שיהא תמורת תורה אחרת: לעולמים לזולתו פי' אפילו לעש"ב לזולתו מסדתות:

עיקר י צופה ויודע סתרינו רואה ויודע אף הבלתי נראה לכל אדם · ועוד זאת לו מביט וכו' שהוא רואה את הנולד: א"כ זה הוא כלל גדול לאמונתינו כי שהי"ת יודע עתידות ואין איש שיסתור במסתרים שהוא לא יראהו:

עיקר יא גומל לאיש חסיד וכו' פירש נותן שכר ועונש כפי פעולותיו של אדם · והרוצה זאת צריכה מאוד לאמונתנו שאלמלא שכר ועונש כל איש היה הולך אחר שרירות לבו ולא יקבל עליו עול תורה ומצות:

עיקר יב

יגדל אונ' ארון עולם זאלן (בכוונה) זאגן · דען דיזי זיינן גרוסי (שבח) צו הקב"ה וואו דער איננס וויזט · ער גאט אונ' זיין היילגי גבאט ערקענט אונ' גלויבט · האפט אונ' וויל זעליג לעבן שטערבן אונ' צו (תחיית המתים) ווידר אויף שטיין:

א ער ווירדי גאלט באהרט אונ' גריהאט דער לעבנדיגי גאט · וועלכם זיין הערליכקייט קיין צייט נאך ציהל האט:

ב ער איז איינציג אונ' אלין אהני אים צו עטוואס צו פר גלייכן · פון אוי בטעפניסן פר הולן אהני דעסן ענד צו ער רייכן:

ג ער איז ניט געשטלט נאך וועזן איינר קרעאטור · דערמא וועגן אמן אים אך ניט פר גלייכן קען צו איינה נאטור:

ד ער וואר פר אלי בשעפניסן פר הערן · אן איהם אבר דוך קיין אנפנג ווערט פר שטנדן:

ה ער איז הער אלר וועלט אונ' בשעפניסן צו גלייך · גרושר קיניג אלר היאל אונ' דעם ערדרייך:

ו דיא הערליכה (נבואה) האט ער דיא (נביאים) געגעבן: דיא נאך זיין געזץ אונ' ווילן האבן טואן לעבן:

ז אבר וויא (משה רבינו) קומט מונטר ישראל קיין (נביא) מעהר · דער וואיט גאט שפראך · אונ' צאפפונג פון איהם דיא פעליגי לעהר:

ח דורך

מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע וְנֶאֱכָלִין בְּכָל הָעִיר לְכָל אָדָם בְּכָל מַאֲכָל לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד : הַמּוּרָם מֵהֶם כַּיּוֹצֵא בָהֶם אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים לִנְשֵׁיהֶם וְלִבְנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם : הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר וְהַפֶּסַח קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן מַתָּנָה אַחַת · וּבִלְבָד שֶׁיִּתֵּן כְּנֶגֶד הַיְסוֹד : שִׁנָּה בַּאֲכִילָתָן הַבְּכוֹר נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים וְהַמַּעֲשֵׂר לְכָל אָדָם וְנֶאֱכָלִין בְּכָל הָעִיר בְּכָל מַאֲכָל לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד : הַפֶּסַח אֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא בַּלַּיְלָה וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא עַד חֲצוֹת וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא לִמְנוּיָו וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא צָלִי :

רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר בִּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַתּוֹרָה נִדְרֶשֶׁת בָּהֵן : מִקַּל וָחוֹמֶר · וּמִגְּזֵרָה שָׁוָה · מִבִּנְיַן אָב מִכָּתוּב אֶחָד · וּמִבִּנְיַן אָב מִשְּׁנֵי כְתוּבִים · מִכְּלָל וּפְרָט וּמִפְּרָט וּכְלָל כְּלָל וּפְרָט וּכְלָל אִי אַתָּה דָן אֶלָּא כְּעֵין הַפְּרָט · מִכְּלָל שֶׁהוּא צָרִיךְ לִפְרָט · וּמִפְּרָט שֶׁהוּא צָרִיךְ לִכְלָל · כָּל דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא מִן הַכְּלָל לְלַמֵּד לֹא לְלַמֵּד עַל עַצְמוֹ יָצָא אֶלָּא לְלַמֵּד עַל הַכְּלָל כֻּלּוֹ יָצָא · כָּל דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לִטְעוֹן טַעַם אֶחָד שֶׁהוּא כְעִנְיָנוֹ יָצָא לְהָקֵל וְלֹא לְהַחֲמִיר · כָּל דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לִטְעוֹן טַעַם אַחֵר שֶׁלֹּא כְעִנְיָנוֹ יָצָא לְהָקֵל וּלְהַחֲמִיר · כָּל דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לִדּוֹן בְּדָבָר הֶחָדָשׁ אִי אַתָּה יָכוֹל לְהַחֲזִירוֹ לִכְלָלוֹ עַד שֶׁיַּחֲזִירֶנּוּ הַכָּתוּב לִכְלָלוֹ בְּפֵירוּשׁ · דָּבָר הַלָּמֵד מֵעִנְיָנוֹ וְדָבָר הַלָּמֵד מִסּוֹפוֹ · וְכֵן שְׁנֵי כְתוּבִים

שהפרט : מפרט וכלל נעשה אגדה דברים כ"ב לחמורו ולשמלתו פרט · לכל אבדת אחיך כלל מוסיף על הפרט : כלל ופרט וכלל בשמות כ"ב · על כל דבר פשע כלל · על שור פרט · על כל אבדה חזר וכלל : אלא כעין הפרט · דבר המטלטל וגופו ממון : מכלל שהוא צריך לפרט וכו' : במדבר ג' פקוד כל בכור : כלל · זכר זה הפרט · ואי לא נאמר הכלל הייתי אומר אף מי שאינו בכור : ואי לא נאמר הפרט · אף נקבה במשמע : דבר שהיה בכלל ויצא כגון מולך בויקרא כ' שהיה בכלל כל העבודות ויצא ללמד על כולם שהם בסקילה : כל דבר שהי' בכלל מכה נפש שנינה בכלל רוצח הוא למיתה ויצא להקל להגלות בערי מקלט והוא כעניינו של מזיד זה המית וזה המית : טעם אחר שלא כענינו אמה עבריה שנאמר בה לא תצא כצאת העבדים שמות כ"א · יצא להקל לצאת תוך שש בסימנין ומיתת האדון ולהחמיר שאדונה מקדשה ויצא לדון בדבר החדש כגון בת כהן כשנשאת לישראל יצאה מן הכלל של יליד בית לאכול בתרומה אפילו כשהיא אלמנה · עד שיחזירנו הכתוב בפירוש ובת כהן וכו' ושבה אל בית אביה : דבר הלמד מענינו בשבת נאמר לא יצא איש ממקומו ר"ל אלפים אמה : שני כתובים המכחישים כגון בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ · שמים תחלה · ונאמר שם ב' ביום עשות אלקים ארץ ושמים · דמשמע ארץ תחלה : בא הכתוב השלישי בישעי' מ"ח קורא אני אליהם יעמדו יחדיו · ויכריע ביניהם :

יגדל

של מזבח החיצון אם לא נתן לא עכב · אלו ואלו
נשרפין בבית הדשן : חטאת הצבור והיחיד · אלו
הן חטאות הצבור · שעירי ראשי חדשים ושל
מועדות · שחיטתן בצפון וקבול דמן בכלי שרת
בצפון · ודמן טעון ארבע מתנות על ארבע קרנות :
כיצד עלה בכבש ופנה לסובב ובא לו לקרן דרומית
מזרחית · מזרחית צפונית · צפונית מערבית
מערבית דרומית · שירי הדם היה שופך על יסוד
דרומי · ונאכלין לפנים מן הקלעים · לזכרי כהנה
בכל מאכל · ליום ולילה עד חצות : העלה קדש
קדשים שחיטתה בצפון וקבול דמה בכלי שרת
בצפון · ודמה טעון שתי מתנות שהן ארבע · וטעונה
הפשט ונתוח וכליל לאשים : זבחי שלמי צבור
ואשמות אלו הן אשמות אשם גזלות אשם מעילות ·
אשם שפחה חרופה · אשם נזיר · אשם מצורע ·
אשם תלוי שחיטתן בצפון וקבול דמן בכלי שרת
בצפון ודמן טעון שתי מתנות שהן ארבע : ונאכלין
לפנים מן הקלעים · לזכרי כהנה · בכל מאכל ליום
ולילה עד חצות : התודה ואיל נזיר קדשים קלים
שחיטתן בכל מקום בעזרה ודמן טעון שתי מתנות
שהן ארבע : ונאכלין בכל העיר לכל אדם בכל
מאכל ליום ולילה עד חצות : המורם מהם כיוצא
בהם אלא שהמורם נאכל לכהנים לנשיהם ולבניהם
ולעבדיהם : שלמים קדשים קלים שחיטתן בכל
מקום

חטאת הצבור והיחיד חטאת
הפנימיות · ושל יחיד
הם הבאים על שגגת חייבי כריתו'
שבתורה · על ארבע קרנות בראש
המזבח כיצד כלומר איך נתן
המתנות : עלה בכבש אבן חלקה
שהיה בדרומו של מזבח : ופנה
לסובב ובשביל שנתן על הקרנות
היה צריך לעמוד על הסובב :
אבל שאר מתנו' שלא נתנו אלא
מחוט הסיקר' ולמטה עומד על
הרצפה : לקרן דרומית מזרחית
משום שכל פניות שאתה פונה לא
יהיו אלא לצד ימין למזרח והכבש
שעליו עומד היה בדרום · נמצא
פניו לצפון וימינו למזרח · נמצא
קרן דרומית מזרחית תחלה ומשם
מקיף כדרכו שאין מעבירין על
המצות : לזכרי כהונה שנאמר
הכהן המחטא אותה יאכלנה : בכל
מאכל ר"ל בין מבושל בין צלי
לאפוקי פסח דדוקא צלי : העולה
קדש קדשים לפסול ביוצא וטבול
יום ומחוסר כפורי' : שתי מתנות
של אחת כמין גאם : זבחי שלמי
צבור הם שני כבשי עצרת : אשם
גזילות מי שיש בידו גזל משוה
פרוט' ולמעלה וכפר ונשבע לשקר:
אשם מעילו' הנהנה משוה פרוט'
ולמעלה מן ההקדש בשוגג : אשם
שפחה חרופה · חציה שפח' וחצי'
בת חורין המאורסת לעבד עברי
ובא עליה אחר : אשם נזיר אם
נטמא מביא כבש בן שנתו לאשם :
אשם תלוי שתלוי ועומד בספק
כרת מביא אשם ומתכפר לו עד
שנודע שחטא: התודה כו' נקראו
קלים שאין מעילה בהם: שחיטתן
בכל מקום שאינן טעונין צפון :
ודמן טעון כו' דכתיב בהן סביב ·
והיא בא' על הד' שצריכין להודות
ופי' וכל החיים יודוך סלה ·
חיי"ם ר"ת חבושים יסורים ים
מדבר : המורם מהם · המופרש
מהם · חזה ושוק מן התודה ·
וזרוע בשלה מן האיל נזיר :
שלמים קדשים קלים · שאין
מועלין בהם · ואשלמי יחיד קאי
והמעשר · מעשר בהמה : כנגד
היסוד · בתחתית המזבח : אלא
למנויו דוקא לאותן שנמנו עליו :
רבי ישמעאל מק"ו שנאמר
במדבר י"ב הלא
תכלם ז' ימים ק"ו לשכינה י"ד יום
אלא דיו וכו' : מג"ש · קרחה
קרחה מכהנים מה להלן כל הראש
ופו' : מבנין אב נאמר בפסח
שמות י"ב אך אשר יאכל לכל נפש
הם בנין אב לכל המועדים : ב"א
משני כתובים · באתר מומים
באדם ובבהמה · ואמר ז"ל כ"מ
שנא' מום סתם ליתן עליו חומרי
שניהם : מכלל ופרט ויקרא
א' קרבן לה' כלל מן הבקר ומן
הצאן פרט אין בכלל אלא מה
שבפרט

תמיד העשיה בהר סיני לריח ניחח אשה ליהוה: ונסכו רביעת ההין לכבש האחד בקדש הסך נסך שכר ליהוה: ואת הכבש השני תעשה בין הערבים כמנחת הבקר וכנסכו תעשה אשה ריח ניחח ליי: ושחט אותו על ירך המזבח צפנה לפני יי וזרקו בני אהרן הכהנים את דמו על המזבח סביב:

בשבת אומרים זה

וביום השבת שני כבשים בני שנה תמימם ושני עשרנים סלת מנחה בלולה בשמן ונסכו: עלת שבת בשבתו על עלת התמיד ונסכה:

איזהו מקומן של זבחים · קדשי קדשים שחיטתן בצפון · פר ושעיר של יום הכפורים · שחיטתן בצפון · וקבול דמן בכלי שרת בצפון ודמן טעון הזיה על בין הבדים ועל הפרכת ועל מזבח הזהב · מתנה אחת מהן מעכבת · שירי הדם היה שופך על יסוד מערבי של מזבח החיצון · אם לא נתן לא עכב: פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים שחיטתן בצפון וקבול דמן בכלי שרת בצפון ודמן טעון הזיה על הפרכת ועל מזבח הזהב מתנה אחת מהן מעכבת · שירי הדם היה שופך על יסוד מערבי

של

מקרא · ומשנת איזהו מקומן הוא משנה: וברייתא דר' ישמעאל הוא גמ' ולקחו שלשתן מסדר קרבנות דכתיב בכל מקו' מוקטר מוגש לשמי וכי בכל מקום ראוי למזבח אלא אלו תלמידי חכמים שעוסקים בהלכות עבודה בכל מקום ומעלה אני עליהם כאלו מקטירי' ומגישי' לשמי:
וביום השבת ובראשי חדשיכם מה שאין קורין במועד פרשת המועד משום דקורין אותה בתורה אבל פ' תמיד שאין קורין אותה בתורה שאין מוציאין בכל יו' ספר: ולא מוסף שבת שאין בו אלא ב' פסוקים לפיכך אומרי' פ' תמיד בכל יום ופ' שבת בכל שבת הג"ה מן מהר"מ איסרלש שמזכירין מוסף ראש חדש לפרשה שהוא ר"ח וכן נוהגין:
איזהו מקומן · מקום שחיטתן קדשי קדשים: חטאת ואשמות דכתיב קדש קדשים הוא ועולה דהוקשה לחטאת ואשם ושלמי' צבור דהוקשו לאשם':
שחיטתן בצפון דכתיב בעולה ויקרא א' ושחט אותו על ירך המזבח צפונה וכתיב בחטאת במקום אשר תשחט העולה תשחט החטאת וכתיב באשם במקום אשר ישחטו את העולה ישחטו את האשם:
מתנה אחת מהן מעכבת וכו': ר"ל אם חסר הזייה אחת ממנין הזאות הפנימות מעכב הכפרה:
שירי הדם של פר ושעיר י"ה: אם לא נתן השירים אל יסוד המזבח: לא עכב הכפרה:
פרים הנשרפים הם ג' פר הבא על כל המצות אם שגג כהן המשיח באחד מחייבי כריתו' ופר העלם דבר של צבור אם שגגו והורו שלא כהלכה באחד ממצות לא תעשה שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת: ושעירים הנשרפים הם סורו ב"ד בע"ז חייבין כל שבט ושבט להביא שעיר ולמדנו שריפתם מפר העלם דבר של צבור הנשרף ונאמר בו חטאת הקהל הוא ותניא בת"כ זה בנין אב לכל חטא' הקהל שיהו נשרפו' בבית הדשן שנא' בסדי' על שפך הדשן ישרף:
חטאת

זאלשטו זאגן צו איין דז איז דז פייאר אופפר דז איר זאלט אופפרן צו גאט צווייא שאף יערינגידי קיין אנגין האבן ריט טאגט צום שטעטיגליכן ברנד אופפר: איין שאף זאלשטו ברייטן אם אמרגן אונ' דז אנדרי שאף זאלשטו בירייטן צווישן דען אובנטן אונ' דז צעהנטיילן איינר אמה זעמל מעל צו פרייזנט גאישט מיט גישטוסן איל בער איל: איין פירטייל איינס מייארש דז איז איין שטעטיגליך ברנד אופפר דז דא איז ווארדן אן גברייט אם בערג זיני צו זענפטגליכן געשמאק איין פייאר אופפר פר גאט אונ' זיין גיסונג איין פירדי טייל איינס מייארש ווין צו איינם שאף אין הייליגן אורט זאל אן גיסן דען שטרקן וויין פר גאט אונ' דז אנדר שאף זאלשטו ברייטן צווישן אובנטן גלייך אז דער פרייזנט אונ' דיא גיסונג דעש אמרגן זאלשטו עש אמכן צום פייאר אופפר איין געשמאק איין זענפטיגליכי צו גאט (ושחט אונ' ער זאל טעכטן אים בייא דער צפון זייט דיש אופפורש טעוזש פר גאט וזרקו אונ' דיא קינדר אהרן דיא כהנים זאלן דז בלוט שפרענגן גרינגט אום דש אופפר טעוז הירוס):
וביום אונ' אן טאג דעם שבת צווייא שאף יעריגי און אמנגיל אונ' צווייא צעהנטייל זעמל מעל צום פרייזנט גאישט מיט איל אונ' זיין גיסונג: דז איז דש ברנד אופפר אלי שבת באונדר צו שטעטיגליכן ברנד אופפר אונ' גיסונג:
יגרן

אלהים · קבץ קויך מארבע כנפות הארץ יכירו וידעו כל באי עולם כי אתה הוא האלהים לבדך לכל ממלכות הארץ אתה עשית את השמים ואת הארץ את הים ואת כל אשר בם · ומי בכל מעשה ידיך בעליונים או בתחתונים שיאמר לך מה תעשה ·

שקדש את שמך ברבים לפי שבעת כרם היו מן שהמודים שמקדשי' שמו ברבים : והנרסות שאומרים לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ר"ל אפי' בסתר שאין אדם רואהו : ומבלעדיך אין אלהים דכתיב והעיד אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים : ובעת קבצי אתכם כי אתן אתכם כפסוק הוא בכפניהם נ' בעת קבצי אתכם שתהיו לשם ולתהלה :

אבינו שבשמים עשה עמנו חסד בעבור שמך הגדול שנקרא עלינו· וקיים לנו יי אלהינו מה שכתוב · בעת ההיא אביא אתכם ובעת קבצי אתכם כי אתן אתכם לשם ולתהלה בכל עמי הארץ בשובי את שבותיכם לעיניכם אמר יי : באשכנז אומרים כאן ברכת התורה

וידבר יהוה אל משה לאמר : צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי ריח ניחחי תשמרו להקריב לי במועדו : ואמרת להם זה האשה אשר תקריבו ליהוה כבשים בני שנה תמימם שנים ליום עלה תמיד : את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים : ועשירית האיפה סלת למנחה בלולה בשמן כתית רביעת ההין : עלת

תמיד

ואמרת אליהם אית' במדרש הקב"ה הרא' לאברהם אבינו כל דור ופרנסיו והראה לו בניו' מקריבי' קרבנות א"ל אברה' תינח בזמן שבה"מ קיי' אבל בזמן שאין ב"ה קיים מה יהא בהן · א"ל הקב"ה יהיו קורין בתורה פרשת הקרבנות ומעלה אני עליה' כאלו הקריבו' ולמה שקורין פרשת תמיד בע"פ וכן פסוקי דזמרה אע"ג דק"ל דברי' שבכתב אי אתה רשאי לאמרם ע"פ כתב הר"ר חיים ז"ל כל דבר שהוא בכה אין בו משום דברים שבכתב וכו' אלא כשמוציא הרבים ידי חובתן אבל כל אחד לעצמו הרי וקבעו לשנות אח"כ משנת איזהו מקומן וברייתא של רבי ישמעאל משום הא דאמר רב ספרא לעולם ישלש אדם שנותיו שליש במקרא · שליש במשנה · שליש בגמרא · ופריך ומי ידע כמה חיי · ומשני לא נצרכא אלא ליומא שבכל יום ישלש : ופרשת התמיד הוא מקרא

קיניגרייכן ביזט · דו ביזט בשעפֿר היאל אוני ערד די (ים) אוני אלש וואש אין איהם בגריפֿן ווער איז פֿון אלי דעני אייברשטן אוני אונטרשטי בשעפֿונגן · זאג זיך דיינש טואונש ווידר זעלן קען היאשר פֿמטרטואי איט אונז (חסד) וועגן דיין גרושן היילגן נאמן דער אויף אונז ערשיינן איז · גאט אונזר הער זיא אן אונז (אקיים דעם פסוק) זאא דורך דעם (נביא) אן גשריבן · אין דער צייט פֿון דער (גאולה) ווערדי איך אייך צו איר ברענגן · אוני איט דער צייט ווער איך אייך איין זאאלן דען איך וויל אייך ברענגן צום גרושן (שם) אוני פרייס אונטר אלי פֿעלקר דער ערדן · אינדעאי איך ווידר קערן וויל צו איר אייערי געפֿאנגשאפֿט פֿור אייערי אויגן זאגט גאט :

הדרת קודש

ר' יהודה החסיד האט זיך אלויך גוועזן אז ער הט גזגט טאג ישראל אוני ברוך שם כבוד די ער דא איט וויל יונא זיין פֿון וועגן (קריאת שמע) דען אופֿט אאל ווען אן (יוצרות) זאגט איז אן עובר דיא צייט פֿון (קריאת שמע) זאא איז אן איט דעם טאג ישראל יונא · אוני אין טייל זאגן דא דיא גנצי פרשה פֿון טאג ישראל ווייא זיא אין (קריאת שמע) שטיט :

וידבר אוני ער רידט גאט צו אשה אום צו זאגן : גביט דיקינדר ישראל · אוני דו זאלשט זאגן צו אינן איין שפייז אופֿפֿר אייני פֿייאר אופֿפֿר דש איר איז צום זענפֿטין גרוך זאלט איר היטן צו אופֿפֿרן פֿר איר אין זיינר צייט אוני דוא זאלשט

לפניך כבן על אב נאסב ומושבע ועומד אותנו :
לפיכך אנחנו חייבים להודות אחרי שאנו מושבע ועומד מכח אברהם ועקרת בני בריך שנתפים אומנות אבו' בודינו להודות ולקדש שמך כמו שעשה הוא וכן לשבחך שרצה לקבל השב' מודינו שבח לבו מגידל ירום' אבינו וחוקם בכתבי בנללס: פעמים בכל יום שמע ישראל · רבינו יהודה החסיד סיה רגיל לומר אחריו שבכתל"ו ופ' ראשונה של ק"ש והיה מתכוין לצאת בו ידי חובת קריאה משום כלפעמי' אומרים קריב"ש ומתעכבים ק"ש עד אחרי זמנו מקרש

וּמוֹתַר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אָיִן כִּי הַכֹּל הָבֶל :
אֲבָל אֲנַחְנוּ עַמְּךָ בְּנֵי בְרִיתֶךָ · בְּנֵי אַבְרָהָם אֹהַבְךָ
שֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ לוֹ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה · זֶרַע יִצְחָק יְחִידוֹ
שֶׁנֶּעֱקַד עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ עֲדַת יַעֲקֹב בִּנְךָ בְּכוֹרֶךָ
שֶׁמֵּאַהֲבָתְךָ שֶׁאָהַבְתָּ אֹתוֹ וּמִשִּׂמְחָתְךָ שֶׁשָּׂמַחְתָּ בּוֹ
קָרָאתָ אֶת שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל וִישֻׁרוּן :
לְפִיכָךְ אֲנַחְנוּ חַיָּבִים לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְשַׁבֵּחֲךָ
וּלְפָאֶרְךָ · וּלְבָרֵךְ וּלְקַדֵּשׁ וְלָתֵת שֶׁבַח וְהוֹדָיָה לִשְׁמֶךָ ·
אַשְׁרֵינוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ וּמַה יָּפָה יְרֻשָּׁתֵנוּ
אַשְׁרֵינוּ שֶׁאֲנוּ מַשְׁכִּימִים וּמַעֲרִיבִים עֶרֶב וָבֹקֶר וְאוֹמְרִים פַּעֲמַיִם
בְּכָל יוֹם : שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד :
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד :
אַתָּה הוּא עַד שֶׁלֹּא נִבְרָא הָעוֹלָם · אַתָּה הוּא מִשֶּׁנִּבְרָא הָעוֹלָם ·
אַתָּה הוּא בָּעוֹלָם הַזֶּה וְאַתָּה הוּא לָעוֹלָם הַבָּא קַדֵּשׁ אֶת
שִׁמְךָ עַל מַקְדִּישֵׁי שְׁמֶךָ וְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בְּעוֹלָמֶךָ וּבִישׁוּעָתְךָ תָּרוּם
וְתַגְבִּיהַּ קַרְנֵנוּ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בָּרַבִּים :
אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ וּבִשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם הָעֶלְיוֹנִים ·
אֱמֶת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן · וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין
אלהים

אבל אבר פר וואר איר (ישראל) זיין דיין פאלק (בני ברית) · קינדר דיין גליבטן אברהם דעם דוא גשווארן האשט אויף דעם בערג (מוריה) · דאש זיין איינליגן זון יצחק וואש גבונדן ווארדן אויף דעם (מזבח) · גמיין דיין עלטשטן און' פאר נעאשטן יעקב · וועלכם דו אויז וונדרליכי ליב אונ' פרייד וואש דו צו אים גהאט האשט דען נאמן געבן ישראל אונ' (ישורון):
לפיכך דערום ווען זיין איר שולדיג דיר צו דנקן · דיך צו ריהמן · צו בשיינן · צו לובן · צו הייליגן · אונ' צו געבן רוהם אונ' דנקבארקייט צו דיינן נאמן · וואול אונז ווי גאר גוט איז אונזר (חלק) ווי זיס איז אונזר (גורל) ווי היפש איז אונזר (ירושה) וואהל אונז דז איר פריא אונ' שפעט אבינט אונ' מארגן איך בפעדרן אונ' זאגן (שמע ישראל' ברוך וכו') :
אתה דוא בישט גאט פאר אונ' נאך ערשאפונג דער וועלט · דוא בישט גאט (בעולם הזה) אונ' (לעולם הבא) הייליגי דיין נאמן אויף דיא · דיא דיין נאמן הייליגן אונ' הייליגי דיין נאמן אין דער גנצי וועלט · אונ' דורך דיין הילף זאלשטו אונז ערהיבן אונ' ערהיבן אונזר הערשאפט · גלובט זייסטו גאט דער דא זיין נאמן הייליגט אונטר פיל לייטן :
אתה וכו' דוא בישט גאט אונזר הער אויף היאל אונ' ערד · אונ' איבר אלי איברשטי היאל · עס איז (אמת) דז דו אבישט גאט פאר אלי אנפאנג · אונ' בלייבשט עס נאך אלם ענד · אונ' אהני דיר איז קיין גאט פר הנדן · איר בית דיך · זאלי ווידר איין דים ריך המאפן פון אלר עקן דער וועלט · לאז דיא גנצי וועלט ערפארן דז דוא דער איינציגי הער איבר אלי

טוֹבִים וְכוֹף אֶת יִצְרֵנוּ לְהִשְׁתַּעְבֶּד לָךְ וּתְנֵנוּ הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ וְתִגְמְלֵנוּ חֲסָדִים טוֹבִים בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּצִּילֵנִי הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם מֵעַזֵּי פָנִים וּמֵעַזּוּת פָּנִים מֵאָדָם רָע וּמֵחָבֵר רָע וּמִשָּׁכֵן רָע וּמִפֶּגַע רָע וּמִשָּׂטָן הַמַּשְׁחִית מִדִּין קָשֶׁה וּמִבַּעַל דִּין קָשֶׁה בֵּין שֶׁהוּא בֶן בְּרִית וּבֵין שֶׁאֵינוֹ בֶן בְּרִית:

כפולין אומרים זה

לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם יְרֵא שָׁמַיִם בַּסֵּתֶר וּמוֹדֶה עַל הָאֱמֶת וְדוֹבֵר אֱמֶת בִּלְבָבוֹ וְיַשְׁכֵּם וְיֹאמַר:

רִבּוֹן כָּל הָעוֹלָמִים לֹא עַל צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים: מָה אָנוּ מֶה חַיֵּינוּ מֶה חַסְדֵּנוּ מַה צִּדְקוֹתֵינוּ מַה יְּשׁוּעָתֵנוּ מַה כֹּחֵנוּ מַה גְּבוּרָתֵנוּ מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ הֲלֹא כָל הַגִּבּוֹרִים כְּאַיִן לְפָנֶיךָ וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם כְּלֹא הָיוּ וַחֲכָמִים כִּבְלִי מַדָּע וּנְבוֹנִים כִּבְלִי הַשְׂכֵּל כִּי רוֹב מַעֲשֵׂיהֶם תֹּהוּ וִימֵי חַיֵּיהֶם הֶבֶל לְפָנֶיךָ:

ומותר

הכנעה ושפלות עד שאוכל בבחירתי לעשות פעולות לעבדו לך: ותננו לחן ולחסד ע״ד משלי ג׳ ומצא חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם: חסדים טובים פ״ה ישעי׳ ס״ג אשר גמלם כרחמיו וכרוב חסדיו כן על הדרך הנאמר השייכה לבריאתו הן על החיות הן על התורה: מעזי פנים כנגדי: ומעזות פנים לי כנגדו. כי עז פנים לגיהנם: ומשכן רע שכן דתן ואבירם שנבלעו על ידו שהלכו׳ לקרח: ומחבר רע כמו שאמרו רבותינו ז״ל אל תתחבר לרשע: ומפגע רע הם קורות ילד הזמן. מדין קשה גיהנם או גזירות המתרגשות: ומבעל דין קשה אד׳ קשה שאינו שומע לדין מורים: בין שהוא בן ברית בין נמול׳ בין אינו נמול:

רבון כל העולמים כי תיבת כי נקודת טעם למה אנו קוראי׳ אותו רבון כל העולמי׳ הזה והבא. יען הפלת תחנונינו לפניך אינו רק ברחמים. לא על צדקותינו ע״ד או״ל״ה אם צדקת מה תתן לו כי מה אנו מצד חומרנו וכן מצד נשמת חיינו שנפחת בנו ולא חסד ולא צדקה ולא ישועה יוכל ליתן לו ולכן אנו קורא אותו רבון כל העולמים: ואין דבר שיצדק וליד אשה לשאל שתנו כדין רק אל תבא במשפט עמנו: אע״פ שנראה שהאדם יותר חשוב מבהמה. מותר האדם בזה מן הבהמה אין כי כל מה שעושה האדם כחשבו שיועיל להקב״ה בזה הבל הבל: וזכר מה ז״פעמי׳ כנגד ז׳ הבלים בקהלת לומר שכל מה שאני מכווני׳ להטיב מעש״ז להנאות כי לבד הבל הבל:

אבל אנחנו עמך לבד בדבר זה מותר האד׳ מן הבהמה שאנו עמך בני בריתך בני אברהם אוהבך שנשבעת לו יקראת שמו בו׳ כדי שמך נקרא עלינו וראוי שבכורתי לך כר כי קללת אלהים תלוי: כדי לנו דין להפיל תחנונינו לפניך

אונז (חן אונ׳ חסד) אונ׳ בארמהערציקייט אין דייני אונ׳ אלי מענטשן אויגן : פֿר געלטי אונז גוטי גנאד : ברוך גלובט ביסטו גאט דר פֿר געלטט גוטי גנאדן צו זיין פֿאלק ישראל : יהי רצון עס זייא דיין ווילן גאט איין הער אונ׳ איינר עלטרן . דז דוא מיך הייניט אונ׳ אלי צייט היטן אונ׳ לעזשט פֿר אין (עזות פנים) . דז איך ניט קיגן אנדרי זאל הבן איין (עזות פנים) אונ׳ בשערמי מיך פֿר בייזי לייט . בייזי געזעלן בייזי נאכבארן בייזי בגעגנוסן . פֿר דעם (שטן המשחית) . פֿר שווערן דין . אונ׳ פֿר ארגי (בעל דין) . ער זייא (יהודי) אדר זונשט איינר :

לעולם איביג זאל דער מענש גאטס פֿארכטיג זיין אויך פֿר בורגינהייט . בקענן דיא ווארהייט . אונ׳ דיא ווארהייט רידן מיט זיין גאנצן הערצן . זיך בפֿעדרין אונ׳ שפרעכן : רבון הער אלר וועלט . ניט וועגן אונזרי גרעכטיקייט . זונדרן אויף דייני פֿיל בארמהערציקייט ריכטן מיר אונזרי גבעט פֿר דיר . דען וואס זיין מיר . וואס איז אונזר לעבן . אונזרי פֿרומקייט . אונזרי גרעכטיקייט . אונזרי הילף אונזר קראפֿט אונ׳ אונזרי (גבורה) . וואס וואלן מיר זאגן פֿר אונזר גאט אונ׳ הער אונזר עלטרן . עס זיין יוא אלי (גבורים) אלז ניכטס פֿר דיר . אונ׳ דיא נאמהאפֿטי לייט . אלז ווען זיא ניאמאלן געוועזן ווערן . דיא (חכמים) וויא אהני ווישנשאפֿט דיא פֿר שטענדיגסטי וויא אהני (שכל) דען אירי מיינשטי ווערקן זיין לויטר ניכטס דיא צייט איהרס לעבן איז פֿר (הבל) גאכֿט פֿר דיר . אונ׳ וואס דער מענש מעהר איזט אלז דיא (בהמה) איז אויך אלז ניכטס . דען עז איז אלז (הבל) :

אבל

בָּא"יְ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מַתִּיר אֲסוּרִים :
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם סוֹמֵךְ נוֹפְלִים :
בָּא"יְ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם זוֹקֵף כְּפוּפִים :
בָּא"יְ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם רוֹקַע הָאָרֶץ עַל הַמָּיִם :
בָּא"יְ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר הֵכִין מִצְעֲדֵי גָבֶר :
בָּא"יְ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשִׂיתָ לִי כָּל צָרְכִּי :
בָּא"יְ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אוֹזֵר יִשְׂרָאֵל בִּגְבוּרָה :
בָּא"יְ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עוֹטֵר יִשְׂרָאֵל בְּתִפְאָרָה :
בָּא"יְ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַנּוֹתֵן לַיָּעֵף כֹּחַ :
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּעֲבִיר שֵׁנָה מֵעֵינַי וּתְנוּמָה מֵעַפְעַפָּי :
וִיהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּרְגִּילֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבְּקֵנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְאַל תְּבִיאֵנוּ לֹא לִידֵי חֵטְא וְלֹא לִידֵי עֲבֵרָה וְעָוֹן וְלֹא לִידֵי נִסָּיוֹן וְלֹא לִידֵי בִזָּיוֹן וְאַל יִשְׁלֹט בָּנוּ יֵצֶר הָרָע וְהַרְחִיקֵנוּ מֵאָדָם רָע וּמֵחָבֵר רָע וְדַבְּקֵנוּ בְּיֵצֶר טוֹב וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים

הוא וכן כאן על שלובש בגדיו : זוקף כפופים לשון פסוק הוא וכאן כאן על זקיפ' קומתו שהיתה כפופה כל הלילה : סומך נופלים גם זה פסוק הוא ומשתקע בשוכב נופל כאלו אין סמיכות לאיבריו : מתיר אסורים מפני שמניע איבריו שהיו כפופי' כל הלילה : אשר הכין מצעדי גבר מפני שהוא הולך וכן הוא אומר תהלי' ל"ז מה' מצעדי גבר כוננו : שעשית לי כל צרכי מפני שנועל מנעליו ויכול ללכת לעשות כל צרכיו מה שאין כן ביחף : אוזר ישראל בגבורה לשון פסוק הוא וכאן שאוזר חגורו : עוטר ישראל בתפארה ע"ש המעטרכי חסד ורחמים תהלים ק"ג . הנותן ליעף כח ע"ש שמחזיר הקב"ה נשמתו העייפ' מטורח היום : המעביר שינה מעיני הוא תרדמ' שבתוך עיני' : ותנומה מעפעפי הוא נים ולא נים תיר ולא תיר שהוכה אלא בעפעפים : ויהי רצון הואיל והוא ברכה דלעיל ולכן אומ' פותח' בברוך : ולכן כתיב ויהי רצון בוי"ו : שתרגילנו בתורתך ואע"פ שהטוב והרע מסורין בידי שמים חוץ מיראת שמי' מ"מ מתפלל כמ"ש דוד תהלי' קי"ט הט לבי אל עדותיך וגו' ופ"ר שארז"ל הבא לטהר מסייעין לו וזהו מה שאמר א"כ . ודבקני במצותיך ע"ש דבקה נפשי וגומ' כה ס"ג : ואל תביאנו לא לידי חטא ר"ל שאם לא תתן לבו הוא זה היצה"ר יגבר עלינו ונמצא אתה הבא להביאני לידי חטא זה וחטא הוא השוגג ועוון הוא המזיד ולא לידי נסיון כמעשה איוב ואברהם כי שמא לא אעמוד בנסיון ואל ישלוט בנו יצר הרע כמו שהלט באיוב והכשי : וכוף את יצרנו להשתעבד לך ר"ל תן לנו הכנעה

בא"י פוקח	גלובט זייסטו גאט קיניג אלר וועלט . דער דא עפינד דיא אויגן דער בלינדן :
בא"י מלביש	גלובט זייסטו גאט קיניג אלר וועלט . דער דא קליידט דיא נאקינדי :
בא"י מתיר	גלובט זייסטו גאט קיניג אלר וועלט . דער דא ענטלידיגט דיא געפאנגני :
בא"י סומך	גלובט זייסטו גאט קיניג אלר וועלט . דער דא אויפ ר נעהגט דיא פאלינדי :
בא"י זוקף	גלובט זייסטו גאט קיניג אלר וועלט . דער דא אויף ריכטיט דיא בוקינדי :
בא"י רוקע	גלובט זייסטו גאט קיניג אלר וועלט . דער דא אויז ברייטיט דיא ערד אויף דיא גוועשר :
בא"י אשר	גלובט זייסטו גאט קיניג אלר וועלט . דער דא אן ברייטט דיא טריט דער מענטשן :
בא"י שעשית	גלובט זייסטו גאט קיניג אלר וועלט . דער איר בש אפן האט אלי נאהטווענדיקייט :
בא"י אוזר	גלובט זייסטו גאט קיניג אלר וועלט . דער דיא ישראל אום גורט מיט (גבורה) :
בא"י עוטר	גלובט זייסטו גאט קיניג אלר וועלט . דער דיא ישראל קרינט מיט שונהייט דער (תפילין) :
בא"י הנותן	גלובט זייסטו גאט קיניג אלר וועלט . דער דעני אידי ווידר קראפט גיבט :

בא"י המעביר גלובט זייסטו גאט דער קיניג אלר וועלט דער ווידר אב טוט דעם שלאף אויז איינר אויגן . אונ' דעם שלאף אויז איינר אויג ברואן . עס זאל זיין דער ווילן גאט אונזר הער . אונ' גאט אונזר עלטרן דז דוא אונז אגבלשט געוואנן מיך דיינר תורה . אונ' פעסט העפטן אן דיינה מצות . דאז אונז ניט קואן צו זינדן (עבירות) אונ' שולדן . טיקי אונז אין קיינר פר זוכונג . דאז אונז ניט קואן צו שאנד . דאז דעם (יצר הרע) קיין געוואלט איבר אונז . ענטפערני אונז פון בייז לייטן אונ' בייז געזעלשאפטן . פר איינגי אונז מיט דעם יצר טוב צו טון (מעשים טובים) . צווינגי אונזרי מוהט דיר צו דיהנן . גיב

אונז

והכנסת אורחים ובקור חולים והכנסת כלה ולוית המת ועיון תפלה
והבאת שלום בין אדם לחברו ותלמוד תורה כנגד כלם :

אלהי נשמה שנתת בי טהורה היא אתה בראתה
אתה יצרתה אתה נפחתה בי ואתה משמרה
בקרבי ואתה עתיד לטלה ממני ולהחזירה בי
לעתיד לבא · כל זמן שהנשמה בקרבי מודה
אני לפניך יי אלהי ואלהי אבותי רבון כל המעשים
אדון כל הנשמות ברוך אתה יי המחזיר נשמות
לפגרים מתים :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר נתן לשכוי
בינה להבחין בין יום ובין לילה :
בא״י אלהינו מלך העולם שעשני ישראל :
בא״י אלהינו מלך העולם שלא עשני עבד :
בא״י אלהינו מלך העולם שלא עשני אשה :
ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שעשני כרצונו :
ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם מגביה שפלים :
בא״י אלהינו מלך העולם פוקח עורים :
בא״י אלהינו מלך העולם מלביש ערמים :

בא״י

אלהי טהורה היא אם הוא יתברך טהור אף הנשמה טהורה : ואתה משמרה בקרבי שלא תצא מן הגוף עד עת בא דברי : לטלה ממני שנ׳ בקהלת י״ב והרוח תשוב אל אלהים · א״כ צריך להחזירם טהורה : כל זמן שהנשמה בקרבי שנאמר בתהלים קט״ו לא המתים יהללויה : המחזיר נשמות ענינו תחיית המתים · או שמחזיר לנו הנשמה בכל בוקר מבשינ׳ שהוא אחד מס׳ במיתה :
לשכוי בינה כל אלו הברכות נתקנו על סמך שאחז״ל כל הנהנה מן העוה״ז בלא ברכ׳ מעל להורות כי הכל נמנו : שכוי הוא התרנג״ל כדאיתא במסכת ר״ה הוו קורין לתרנג״ל שכוי · ואין לעולם מי שמבחי׳ בין יום ובין לילה כמהו וזה א׳ הבה לעור׳ האד׳ משנתו : וכל הברכות הללו אע״פ שסמוכות הם אחת לאחת פותחו׳ בברוך מפני שראשית תקנת׳ לא היה לאמר רק בשעתן · כדאיתא בברכ׳ פ׳ הרואה כי מתער אינם משכתים לומר אלקי נשמה · כד שמע קול תרנגולא ימא׳ אשר נתן לשכוי בינה וכן כולם : ועתה היום עמי הארצות שאינ׳ יודעי׳ אותם · גם אין הידים נקיות גם כדי לומר מאה ברכות בכל יום תקנו לאמרם בב״ה : שלא עשני עבד · אשה · שעבד ואשה פטורין ממצות עשה שהזמן גרמ׳ וק״ל גדול מצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועוש׳ · ואשה מצדיק עליה את הדין ויתברך שעשני כרצונו : מגביה שפלים ע״ש שבשפלנו זכר לנו תהלים קל״ו · ובאה כאן על שהיה שוכב ושפל ועתה הוא קם ונצב : פוקח עורים שנ׳ בתהלי׳ קמ״ו ה׳ פוקח עורים וע״ש שבשעת השינה היו עיני׳ סגורין : מלביש ערומים פסוק ה״א

גיניסט דיא (פירות) אויף דיזן (עולם) · אונ׳ די (קרן) בלייבט איהם אויף (עולם הבא) · אונ׳ דיזו זיין זיא · (כיבוד אב ואם) · (גמילות חסד) · לו פעדרן אין (בית המדרש) · אמרגינס אונ׳ אבינדס · (אכנים אורחים) · (ביקור חולים) · (הכנסת כלה) : לויה איינן (מת) · איט (כוונה תפלה) לו טון · (שלום) אמכן לווישן איין בן אדם אונ׳ דעם אנדרן · אונ׳ תורה לערנן איזט איבר אלי : אלהי איין גאט · די (נשמה) וואו דו אין איר געבן האשט · איזט ריין · דו בישט איהר בשעפרי איר גשטאלט געבר · דוא האשט זיא אין איר גבלאזן · אונ׳ היטישט זיא אך אין איר ביז איינם לעבן · דוא ווערשט זיא ווידר פון איר נעמן אונ׳ (לעתיד לבא) ווידר געבן · איך בין דנקבאר פר דיר אייטשר אלר ווערקן · העד אלר זילן · גלובט זייסטו גאט דער ווידר גיבט דיא פר שטארבני קערפר איהרי זילן :
בא״י אשר גלובט זייסטו גאט קיניג אלר וועלט · דר דעני האהן פר שטאנד גגעבן האט לו פריבן לווישן טאג אונ׳ נאכט :
בא״י שלא גלובט זייסטו גאט קיניג אלר וועלט · דער איך לום ישראל בשאפן האט :
בא״י שלא גלובט זייסטו גאט קיניג אלר וועלט · דער איך לו קיינם שקלאפין בשאפן האט :
בא״י שלא גלובט זייסטו גאט קיניג אלר וועלט · דער איך לו קיינם ווייבש ביזד בשאפן : (דיא וו ייבר זאגן) :
בא״י שעשני גלובט זייסטו גאט קיניג אלר וועלט · דער איך בשאפן האט נאך זיינם ווילן :
בא״י מגביה גלובט זייסטו גאט קיניג אלר וועלט · וועלכר ערהיבט דיא נידריגי :
בא״י

לְהִתְקַיֵּם וְלַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ · רוֹפֵא כָל בָּשָׂר וּמַפְלִיא לַעֲשׂוֹת ׃

בקצת קהלות אומרים כאן ברכת התורה

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לַעֲסוֹק בְּדִבְרֵי תוֹרָה ׃

וְהַעֲרֶב נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת דִּבְרֵי תוֹרָתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִיּוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצֶאֱצָאֵינוּ וְצֶאֱצָאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כֻּלָּנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרָתֶךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְלַמֵּד תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה ׃

וּמפליא לעשות אדם עשוי מחולין וחון רוח יוצא ממנו : הוי אומר בתלי״ם ו׳ ועוש : ככלאוי אבה אלהים לכדך · ויש בברכה זו מ״ז תיבות · א׳ כנגד יצירת הולד ז׳ כנגד קליטת הזרע ׃
וצונו לעסוק בדברי תורה כאמרו ולמדתם אותם את בניכם · ולעסוק ר״ל העסקות התורה והמצות ׃
והערב נא כו״ו בק״נ ר״מ שהיא סוף ברכה ראשונה וענין הערב כמו וערבה לה׳ מנחת יהודה מאכל הערב לאדם ׃ בפינו ובפיות פי׳ לא ימושו מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך וזה הוא שאמר ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כמו שפא״ר ווהכן כל שהוא וכנו ובן בנו ת״ח שוב אין תורה פוסקת מזרעו שנאמר לא ימושו וכו׳ · וכסדר רב עמרם יש אחר ברכת התורה ברכת כהנים שיש בהם ס׳ אותיות כנגד ס׳ מסכתות שיש בששה סדרים לומר מכל העוסק בששי׳ מסכתות מתברך בברכת כהני׳ וכן בברכת והערב באים ל׳ תיבות כנגד כ״ד ספרי מקרא וששה סדרי משנה שאנו מתפללים על כולם שיהיו שגורים בפינו ובפיות ישראל ׃
אשר בחר בנו ברכה זו פותחת בברוך אע״ג שהיא סמוכה לוהערב לא משום שלפעמים אומ׳ אותה בפני עצמה בקריאת אותה בצבור ׃ אלהי

יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ ׃ יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ ׃ יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם ׃ אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאֵין לָהֶם שִׁעוּר הַפֵּאָה וְהַבִּכּוּרִים וְהָרְאָיוֹן וּגְמִילוּת חֲסָדִים וְתַלְמוּד תּוֹרָה ׃ אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאָדָם אוֹכֵל פֵּירוֹתֵיהֶם בָּעוֹלָם הַזֶּה וְהַקֶּרֶן קַיֶּמֶת לְעוֹלָם הַבָּא ׃ וְאֵלּוּ הֵן כִּבּוּד אָב וָאֵם וּגְמִילוּת חֲסָדִים וְהַשְׁכָּמַת בֵּית הַמִּדְרָשׁ שַׁחֲרִית וְעַרְבִית וְהַכְנָסַת

מיינס פון דיא אפינה איך זאלטי פרשטאפן · וועהרי ניט אייליך צו בלייבן אדר צו בשטיאן · גלויבט זייסטו גאט · היילר אליר אצנשן · אונ׳ וואונדר ווערקר :
ברוך גלויבט זייסטו גאט אונזר הער · קיניג דער וועלט · דער אונז אויט זיינה גבאט גהייליגט · אונ׳ אונז בפאהלן גשעפטיגט צו זיין אין דיא גשפרעך דער תורה : והערב · לאז דאך גוויסט זיין גאט אונזר הער דיא רידן דיינר תורה אין אונזרי אונ׳ דיין פאלק דס הויז ישראל אירי מיילרי אונ׳ לאזי זיין איר אונ׳ אונזרי נאך קומליג · אונ׳ דיא נאך קימליג פון דיינם פאלק דז הויז ישראל · איר אלי אינס גוואבט קענר דיינם נאמן · אונ׳ לערנר דיינר תורה : גלויבט זייסטו גאט דער דא לערנט תורה צו זיינם פאלק ישראל : בא״י אשרי גלויבט זייסטו גאט אונזר הער קיניג דר וועלטי דר אונז אויז ער וועלט פון אלי היידינשי פעלקר · אונ׳ אונז געגעבן זייני תורה · גלויבט זייסטו גאט · געבר די תורה :
יברכך עס וועגינה דיך גאט אונ׳ היטי דיך : יאר גאט זאל דיר לאזן לייכטן זיין אן געזיכט · אונ׳ דיך לייט זעליגן : ישא גאט זאל ער היבן אדר געדיג ערצייגן צו דיר זיין אן געזיכט · אונ׳ דיר אמכן (שלום) : אלו · דיזי זאכן האבן קיינם שיעור · (פאה) אין פעלד צו לאזן פון דעם שניט פר דיא ארמי · אונ׳ ביכורים ברענגן אין (בית המקדש) אין (רגל) · (גמילות חסד) טאן · אונ׳ תורה לערנן : אלו · דיזי זאכן זאכן זיין וואו פון דער (בן אדם) גניסט

אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מָלַךְ · בְּטֶרֶם כָּל יְצִיר נִבְרָא :
לְעֵת נַעֲשָׂה בְחֶפְצוֹ כֹּל · אֲזַי מֶלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא :
וְאַחֲרֵי כִּכְלוֹת הַכֹּל · לְבַדּוֹ הוּא יִמְלוֹךְ נוֹרָא :
וְהוּא הָיָה וְהוּא הֹוֶה · וְהוּא יִהְיֶה בְּתִפְאָרָה :
וְהוּא אֶחָד וְאֵין שֵׁנִי · לְהַמְשִׁיל לוֹ לְהַחְבִּירָה :
בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תַכְלִית · וְלוֹ הָעֹז וְהַמִּשְׂרָה :
וְהוּא אֵלִי וְחַי גּוֹאֲלִי · וְצוּר חֶבְלִי בְּעֵת צָרָה :
וְהוּא נִסִּי וּמָנוֹס לִי · מְנָת כּוֹסִי בְּיוֹם אֶקְרָא :
בְּיָדוֹ אַפְקִיד רוּחִי · בְּעֵת אִישַׁן וְאָעִירָה :
וְעִם רוּחִי גְּוִיָּתִי · אֲדֹנָי לִי וְלֹא אִירָא :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדָיִם :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר יָצַר אֶת הָאָדָם בְּחָכְמָה וּבָרָא בוֹ נְקָבִים נְקָבִים חֲלוּלִים חֲלוּלִים גָּלוּי וְיָדוּעַ לִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדֶךָ שֶׁאִם יִפָּתֵחַ אֶחָד מֵהֶם אוֹ יִסָּתֵם אֶחָד מֵהֶם אִי אֶפְשַׁר
להתקיים

אדון אשר מלך ואחרי ככלות · ר״ל אע״פ שמלך שם מכיורף שנה · ואין מלך בלי יגור · כמו שאין אב בלי בן · ולא יצדק לו בשלה״ש שם מלך לאחור בטרם כל יציר נברא ולבנים אחרי ככלות הכל מ״מ היה הוה ויהיה פי׳ בידו למליך בכל עת שיאכין ושאבן · ועל שבכחו לעשות רצונו תמיד יצדק עליו שם מלך : לעת נעשה בחפצו כל ואיבות היציר ל׳ שבועל : אזי מלך שמו נקרא בשלה״ש : ואין שני כו׳ע״ד הפסוק (בישעיה מ״ו) למי תדמיוני ותשוו ותמשילוני ונדמה : בידו אפקיד וכו׳ בשהאדם ישן והרוח נפרד מהגוף ומפקיד בשמתו כו׳ קוכו פר שאחזירה לו כבנעור : ועם רוחי כו׳ אף כשרוחי וגויתי יחד דבוקים בשאני ער ואז אם ארני י׳ ולא אירא לא זולת זה :
ברוך הוא פעול · כמו שנאמר במדבר כ״ב כי ברוך הוא · ר״ל אין צריך לברכתינו כי הוא מקור הברכות : יהוה הוה היה יהיה : אלהינו לשון חוזק : אשר קדשנו להיות לו לעם קדוש ולשמור מצותיו : וי״מ לשון קדושין והמצות היא הקדושין כמו שנאמר בישעיה ב׳ וארשתיך לי באמונה : ונקר׳ נקראו אמונה · שנ׳ בתהלים קי״ט כל מצותיך אמונה : וצונו מלא קשור דברי׳ י״ו : ומה שהתחיל בנוכח באמרו אתה וסיים בנסתר באמרו : קדשנו וצונו שהש״י נגלה מצד מעשיו ונסת׳ מצד עצמו ״על ״נטילת ״ידים · ר״ת ענ״י · מי שמזלזל בנטילת ידים סוף בא לידי עניות : נטילת על שם הכלי שקורין נטלא · וי״מ לשון הגבהה : מלשון וינטלם וינשאם : בישעיה ס״ג פסוק ט׳ :
ברוך בחכמה : מוסב על חכמ׳ אדם שנתן בו מעיונות חכמה : או מוסב על ה׳ כמו שנא׳ משלי ג׳ ה׳ בחכמה יסד ארץ : (או פירושו יצר האדם לכבודו לקיים פרי״ו מצות : פי׳ מלת חכמה כשלוחו חו״ת כ״ף מ״ם ה״י בי״ (נ״ארי״ג) : כסא רמז שכל הנפשות הם תחת כסא כבודו : שבן לא אמר לפניך : שאם יפתח מה שראוי להיות סתום לפי הזמן והמקום או להיפך י כגון טבור קודם שיבא לאויר העולם או פיו לאחר שיבא לאויר העולם : ומפליא

גאמר : דען צו דיר גאט טואי איך האפן : דוא גאט איין העבר טושט איר אנטוואורטן : גאט הערי איין גבעט · פר
נעמי איין גשרייא : טווייגיניט צו אייני טרענן : הער גאט אונט ניט זווייג איך · גאט זייא מין אייגר היצך :
ארון עולם הער אלר וועלט דו ביזט קיניג געוועזן עהדר ערשאפן וואהר איינגס דינג אדר וועזן : אונ׳ דא ער אלש ערשוף
נאך זיין ווילן · טאט זיין נאמן אלש קיניג ערשאלן : אויך נאך דען דז אלש ווערט פר גיאן · ווערט זיין נאמן
אלז פרכטזאמר קיניג בלייבן בשטין : גאט איז דער דא גוועזן איז אונ׳ נוך אלז זייט · אונ׳ איביג ווערט פר בלייבן אין זיינר
שונהייט : ער איז איינליג אונ׳ קיינר מעהר · זוא צו אים צו גיגלן אונ׳ צו פר גלייכן ווער : ער איז אהני אנפאנג נאך
ענדשאפט · אים איז דיא אלז אמכט אונ׳ הערשאפט : ער איז איין שטרקר גאט ערלויזר אונ׳ פעלזן · זוא איך אויז אלן לייד
טוט ערלויזן : בייא אים בשטין אייני צו פלוכט אונ׳ וואונדר צייכן · דען ער לוזט זיך דורך אייני גבעט ער ווייכן : אונטר זייני
אמכט אונ׳ גנאד טואי איך איך ווארפן · זוא וואהל ווען איך טוא וואכן אלש שלאפן : אונ׳ זוא לנג איין מטום בלייבט אין אייך
אצלטן · אייזט ער איין גאט : איך ניט צו פערכטן :
ברוך גלובט זייסטו גאט אונזר הערי קיניג אלר וועלט זוא אונז געהייליגט איט זייני גבאט · אונ׳ אונז בפולן די הענד צו וועשן :
ברוך גלובט זייסטו גאט אונזר הער · קיניג אלר וועלט · דער דען מענשן איט (חכמה) גבילדיט אונ׳ איהם צו זיין געזונד ער
הלטונג בשאפן איט פילי לעכר (אלז אויך · נאז · אונ׳ אצהר) אויך פילי הוילי רערן (אלז הערץ אונ׳ דערם אונ׳ דערא
גלייכן) · עס אייזט דיר גאט בקאנד אונ׳ וויסיגד · זוא זיך מיינט דערן לעכר אדר רערן אלטי איבר דער אמס · אודר
דיא צו זיין זאלן נור עט וואס עפינן · אדר
מיינס

דיא גאלט דען אין דיזי צייטן גדענקט הקב"ה אן דש חורבן בית המקדש אוני די גלות פון ישראל צווישן דיא אומות : אוני דיא תפילה די איינר טוט אין דיא שולביגי צייט אויף דש חורבן אוני גלות די איז אן געמש · אוני איין איטליכר זאל תפילה טון פר גאט עס אמג זיין פיל אדר ווינג ווען נור זיין (כוונה) גוט איז דען עס איז בעסר ווינג מיט (כוונה) אז פיל וונדר (כוונה) :

אין איטליכר זאל טראכטן דער ערשטר אין דיא שול צו זיין דען קריגט ער אזו פיל לון אז אלי אנדרי · אבר דאש בעסטי איז ווען צעהן צו גליך אין שול קומן · אוני זאל דרינן שטין מיט פארכט דען דיא שול איז אן שטאט פון בית המקדש אוני אזער קומט אין שול זאל ער ערשט איין ווייניג שטיל זיצן אוני זאל בייא זיך צו לבשט גדענקן פאר וועמן ער שטיט אוני ווער זיין ריד צו הערט אוני דען ווערט ער אורא המבן אוני זיין אחשבה אוני כוונה ווערט ריין זיין אין דער תפילה · אוני איין איטליכר איז אחויב צו זאגן אל דיא ברכות וויא זיא דא נאך אנגדר שטין : דא איט קאן אן אלי טאג אמה ברכות זאגן :

מה טובו אהליך · אם טובו אהל שילה ובית עולמים כשהיו שמקריבין בהם קרבנות לכפר עליהם · משכנותיך אף כשהן חרבין לפי שהן משכון עליכ' והרבנן כפרה על הנפשות שנאמר (איכה ד' י"א) כלה ה' את חמתו במה כלה ויצת אש בציון ובמקומם יש לבני עתה בתי כנסיות שהם מקדש מעט : ואני ברוב חסדך שהבאת עליכ' אבא ביתך להודות לך : מעון מדור : עושי בוראי : אני כי תענני אל אתה עונה לי תמיד · הט אזנך לי אף עתה ושמע אמרתי : בנשאי ידי פרושו' כשאימה בתפלה : והרפאני היא סליחת עון כמו (ישעיה ו' י') ושב ורפא לו : הוחלתי קויתי : אל דמעתי אל תחרש כי שערי דמעות לא ננעלו :	וישתחוה נגד ההיכל ויאמר מה טבו אהליך יעקב משכנתיך ישראל : ואני ברב חסדך אבא ביתך אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך : יי אהבתי מעון ביתך ומקום משכן כבודך : ואני אשתחוה ואכרעה אברכה לפני יי עשי : ואני תפלתי לך יי עת רצון אלהים ברב חסדך ענני באמת ישעך : אני קראתיך כי תענני אל הט אזנך לי שמע אמרתי : אני בצדק אחזה פניך אשבעה בהקיץ תמונתך : ואני עליך בטחתי יי אמרתי אלהי אתה : שמע קול תחנוני בשועי אליך בנשאי ידי אל דביר קדשך : אלהי שועתי אליך ותרפאני : אליך יי אקרא ואל יי אתחנן : האירה פניך על עבדך הושיעני בחסדך : כי לך יי הוחלתי אתה תענה יי אלהי : שמעה תפלתי יי ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש : שמע יי וחנני יי היה עזר לי : ואח"כ שיר המעלות לדוד שמחתי וכו' ארון
מצאתי אני בצדק אחזה פניך בהקיץ תמונתך שבעה תיבות כנגד פסוק (תהלים קמ"ה ט"ז) פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון וכנגד פסוק (שם קלו כ"ה) נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו כל אחד שבעה תיבות : כי הנותן צדקה מהכך מדת הדין לרחמים וממשיך עליו שפע רב ברכות לכל וחסר לחמו ויפיק רצון מה' * ואמרו רז"ל ר"א הוי יהיב פרוטה לעני והדר מצלי צלותא דכתיב (כס פ"ס נסיכו) צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו ובקבו חכמי האמת ע"י נתינת האדם פרוטה לצדקה קודם התפלה פודה את	

תפלתו מכל מקטרג · והפסוק המביעה תפלה כוונת המתפלל * והפסוק זה ל"א אותיות מגד א"ל כל היום * ולזה כוונו כי קפלת הפרנסה בשם כא"ל שזן המברכם וכו' מקחיל בכל"ף ומסיו"כב"ף גימטריא ג' אותיות הראשונות משם בן ד' : ובגימטריא שם אהיה והוא ידוע לחכמי' בסוד ה' ! אדון

מה וויא זעהר גוט זיין דייני געלטר (די טוגן) יעקבי דייני רואונג ישראל : איך קואי איט דיינר גרושי גנאד אין דיין הויז · איך בוק איך צו דיין הייליגן טעאפל אין דיינר פורכט : גאט איך ליבה די וואהנונג דיינס הויז אן דש ארט וואו דייני עהרי רוהט : איך בוקיי בעגיי אוני קניאי איך פר דעם גאט איין שעפער : איין גבעט רייכט איך צו דיר אין איינר וואל פאריגי צייט · גאט איט דייני גרושי גנאדן אנטווארטי איר איט דיינר וואהרי הייל :

אני איך רופי דיך · דען דוא ענטפרטט איר · נייגי איר דייני אוהרן הערי אייני ריד : איך וויל איט גרעכטיקייט דייני הערליכקייט זעהן : אוני איך וואכזאם דיינר געשטאלט זעטיגן : איך המבי איך אויף דיר פר זיכרט : גאט איך המב גזאגט דוא ביזט איין הער : הערי די שטים איין ערבארמליכש בעטן צו דיר : איט אויף ריכטונג איינה הענדן קיגן דיינם הייליגן טעאפל : גאט איין הער איך המב צו דיר גשריאן : אוני דוא היילשטי איך : צו דיר גאט טואי איך רופן · אוני דיך גאט בעטן : צו דייני הערליכקייט אויף דיינם קנעכט (וויבע צייט זאגן דייני ואגט) לייכטן · העלפי איר איט דייני גנאד

דברי מוסר שיתעורר האדם ויכוון בתפלתו

כל אדם צריך להבין לכל הפחות פירוש התפלות כדי שיבין וידע עם מי הוא מתפלל ומתפלל ומתחנן לפני בוראו כי זה השכל מחייב אם אדם עומד לפני בשר ודם ומבקש ומתחנן לפניו בלשון שאינו מבינים הוא נדבר ואם היו שואלין אותו על מה הוא מבקש ומה בקשתך ושאלתך ואותו בן אדם אינו יודע להשיב כנגדו שלא כתבם בקשתו ושאלתו אלא אדרבה גוערין אותו בבזיון רבה ודוחין אותו מלמלאות בקשתו עכ"ם מי שעומד לפני ממ"ה הקדוש ברוך הוא שיודע אפילו מחשבות לבו שיתכן למלאות בקשתו על מה הוא מבקש על נפשותינו גם הוא מתפלל ונשכח ואינו יודע עם מה שאמר כמאמר הנביא בשפתיו יכבדוני ולבם כל עמם :

דבר זה צריך להודיע לבני אדם שאנשי כנסת הגדולה שהיו בתחלת בנין בית שני ק"ך חכמים גדולים וקצת מהם היו נביאים כמו חגי זכריה ומלאכי המה סדרו לנו תפלותינו להתפלל וביניהם היו חכמים גדולי' והיו יודעים כל העולמות והעולם שמתחתון עד עולם העליון ׳ והיו יודעים כל השבילים שברקיע ורקיע שעומדים זה על זה לעבור התפלות כתוכן והיו יודעין כל אותן המלאכים הממונים על כל היכל והיכל ושער ושער עד רום הגעלות והיו מסדרין התפלות על פי חכמים ותבונה גדולה ויסודות גדולות אשר נרמזים בתפלה שאין לשער כי אפילו אחד מן מערך אלפים אינו יודע ומבין אפילו קצת מהם ואלו אם נמצא אחד או שנים שמבינים קצת מכל מקום לא הוי אלא כטיפה מן הים הגדול ׳ אלא אותן נביאי' וחכמים שסדרו התפלה על פי תכונתן וקבלתן ׳ אם הבן אדם מתפלל אותה תפלה שסדרו על הסדר בלי הפסק כלל וכלל רק שמכוון שהקדוש ברוך הוא יקבל תפלתו על פי כל הכוונות שכיוונו בהן אנשי כנסת הגדולה מכל מקום אותה תפלה הוי' מקובלת ומרוצה לפני הקדוש ברוך הוא ועושה פעולתה על פי המלאכים הממונים על כל היכל והיכל ועל כל שער ושער ועולה למעלה למעלה עד רום הגעלות ונעשה כתר לראש הקדוש ברוך הוא על ידי המלאכים קושרי תפלתן של ישראל כידוע :

מצאתי כתוב אותן בני אדם המדברים בתוך תפלתן לא די שתפלתן אינה מתקבלת ואינו עושה נחת רוח ליוצרו אלא שנתנם על זה בעולם הזה ובעולם הבא כיום נחום שלאחר ימותו יבואו ח"ו מלאכי חבלה ויאמרו אליו מאחר שאותו כתר שהיה מן הראוי להיות בראש הקב"ה אתה השלכת עליך את הפתח ע"ב נעכרת אתה להיות תחת רגלינו ושלטנו אכל מי שנזהר מזה ולא הפסיק מכ"ש עד אחר חזרת ש"ע ואע"פ שאינו מבין תפילתו אם כיון לבו לשמים לא נוכל לשנות ולבקש תפלתינו ומיוחד באותיות ובירא"ה כנגד' קוני' ומרי' בכובד ראש ובהכנה גם יוכל תקון תפילתו עושה פעולתה ע"י המלאכים הממונים על זה ונעשה תפילתו כתר לראש הקב"ה בתוך שאר תפלות של ישראל כיון שמתפלל כתיקונו וכראוי על פי תיקון חז"ל ושנזהר כזה תפלתו נשמעת ומה' הטוב תבא עליו ברכת טוב ׃ וה' יברך את עמו בשלום :

הדרת קדש

און טרייבט דר רבינו יונה ז"ל : טוב עס איז גוט דז איין אענש זאל דס יאך פון גאט אויף זיך טראגן אין דר יוגנט זו גין אין דינסט פון דעם בשעפר דר וועלט אונ' זאל גדענקן אן זיין בשעפר ווייל ער נאך אין זיין קראפט איז : אונ' זאל זיך אלי טאג אעד פר טראכטן אין דיא (אמונת) פון זיין בשעפר אונ' זאל דיא ליבשאפט גאטש אין זיין הערצן האבן : אונ' זאל גדענקן דאש דער בשעפר שטיט אן זייט פר זיין אויגן : אונ' דא דורך ווערט ער דיא פארכט גאטש אויף זיך האבן אונ' ווערט זיין הערץ אונטר טעניג אאכן אונ' זיך נידריג האלטן : אונ' ווערט (חרטה) האבן אויף דיא זינד זיינר יוגנט אונ' ווערט אן זייט איבר דיא זעלביגי ווינן אונ' ווערט זיך היטן איט אן זיין קראפט דז ער ניט אער זינדיגן זאל : אונ' דען ווערט ער גליבט אונ' אן גינעם זיין אין דיא אויגן דש בשעפרס אונ' אן זייני צהר ווערט אים לובן :

דיש זיינן דיא זאכן דיא איין אענש זאל טון וואו דורך ער ווערט לעבן דש איביגי לעבן ׳ אזוי אמרגן אז ער אויף וואכט פון זיין שלאף זאל ער דר טרעקן אויש פארכט דש בשעפרש אז ער ווערט גדענקן דיא גנאד דיא ער איט אים גטאן האט ׳ אונ' זיין ווארהייט דז ער אים בווארט האט דז ער האט אים זיין זיל ווידר גגעבן די ער אים האט צו בווארן גגעבן : אונ' דען ווערט ער אין זיין הערצן לובן דען בישעפר דער גרושי זאכן האט איט אים גטאן דז ער אין זיין כח דר נייאט האט : אונ' אז ער ווערט דיזי זאכן צו הערצן נעאן דען ווערט די ליבשאפט זיינש בשעפרש אין זיין הערצן ברענן אונ' ווערט זיך ניט אויף זיין בעט אום ווענדן אז איין טרעגר אאן נייארט ווערט תכף איט גישווינדיקייט אויף שטין : אונ' ווען דער (יצר הרע) זעלט אים בגעגינן אונ' זעלט אין ווענן אין איין טרעג ווענג פירן זאל ער אין ענטפרן אונ' זאל זיך צו הערצן נעאן ווען אין אענש רופן אייז (בעל חוב) דער אים וואש שולדיג איז אודר איין מגדר אענש זעלט ער דאך גוויש תכף אויף שטין ענטפר פון ווענן דש אענשן כבוד אודר פון ווענן אייז (ריוח) דז אים צו קעם פר דש ווייניג לעבן אין דיזר וועלט ׳ אדר פון ווענן פארכט פר שאדן דז ווען איין טריפה ווער אין די פטאט ווערט ער דאך גוויש תכף אויף שטין אונ' ווערט ניט אך לוסיג זיין : אדר ווען ער אוט גין צום דינשט פון איין אלך בשר ודם ווערט ער גוויש אויף שטין אונ' ווערט ניט טרעג זיין : פילייכט זעלט אן אים איין (עבירה) צו ווערפן אדר אוס חן אין דען אויך זיין אויגן צו פינדן : אבל שכן צום דינשט פון דען (אלך אלכי המלכים הקדוש ברוך הוא) גהערט ער אויף צו שטין איט גשווינדיקייט אונ' געהערט אורא צו הבן דז ער ניט צו שפאט קואט : אונ' עז ווער זער גוט ווען ער זעלט אויף שטין פר טאג צו בעטן פר זיין בשעפר אונ' דז ער קענט (אלוון) זיין די שעות ווען זיך דיא (אשמורות) פר ענדרן : דאז איז ווען דז ערשטי טייל פון דיא נאכט פר בייא איז אונ' ווען צווייא דריטי טייל פר בייא זיין אונ' צום ענד פון

דיא

Staatsbibliothek München

הקדמה

שויתי ה' לנגדי תמיד

כי סימיני כל אמוט : ועל זה צריך כל אדם לכוין בתפלתו כשבא לבקש על דבר מאת מלך מלכי המלכים הקב"ה ולהתפלל על נפשו · הגם שאנשי כנסת הגדולה אשר סדרו לנו התפלות והברכות על סדר נאה ונכון מאד רם ונשא · על כל השנה דבר יום ביומו וסדרי שבת בשבתו · ורגלים בזמנם · אשר אנחנו אם נדרוך בעקבי פעמותם · ונלך במסלותם ובדרך כבושה שכבשו לנו ותקנו לנו להתפלל בהם · אף שלא נדע הכוונות ההם על בורים · ולא הסרות על ישרם · יהיה תפלתינו רצויה לפני בוראנו · אם נלך בדרכם כמ"ש המשורר צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים · ירצה הרועים את הצאן זו כנסת ישראל ילכו בדרכי האבות ר"ל הנביאים כמ"ש שאל אביך ויגדך · אפי' לא נבין סודותיהם ורמיזותיהם : אך בצוק העתים · ובצרות הזמנים וקושי המחיה נתמעטו הלבבות ואנשי לב נתדלדלו · ובשביל כך רוב אינם מבינים מה שהם אומרים · ואפי' קצת מן הלומדים לא יוכלו להבין לשון התפלה הסדורה לנו · וכמ"ש הפיוטים אשר השחברים ההמה רחב לכם כפתחו של אולם הי' להם דבר הזה ממש כלשון שמדברים בו בני אדם מה שלנו כזמן הזה הוא דבר גדול עד מאוד ואצ"ל שאר עמא דארעא שלא יבינו לשוננו הקדוש והטהור ואיך יוכלו לכוין בתפלתם אם אינם מבינים מה שאומרים ואינם יודעים מה שמוציאים משפתותיהם : ע"כ לזכות הרבים אזרתי כגבר חלצי בדבר השוה לכל נפש הן יודעים הן עמי הארץ טף ונשים והדפסתי זה המחזור מכל השנה בכרך קטן עספי' קב ונקי ומנופה מכל סיג ותלאה ובלשנא קלילא למען ירוץ קורא בו ומדויק בדקדוק גדול והצבתי הפי' וזהוא בצד הדף כדי שיכול הרואה לראות בסקירה ראשונה פי' המלה שקשה להבינה ושמתי עין השגחתי על הדגש ורפי והנקודות להציב כל דבר על מכונו כמ"ש רז"ל יזהר שלא להניע הנח ולא להניח הנע ולא ידבר בתפלתו בלשון עלגים וגם הנ: בתי פילי אשכנז נקי ומדויקלמטה תחת הדף כי הוא ארוך יותר ועל כל פסוק פירושו כסדר נאה וקל להבינו ובין כל פסוק שמתי ריוח בין הדבקים כדי למצוא מבוקשו כהרף עין וגם אותיות יפות ונייר ודיו יפה עד מאד · ותהי המלאכה נהדרת וכל רואיהם יכירו וידעו כי לא היו ערוך בעולם כדמיונם ועי"ז יבינו רעיונם ורוממות אל יהגו בגרונם ושפת אמת תכון לשונ' ונזכה לעלות לציון בגיל ורננים · דשנים ורעננים במהרה בימינו אמן וכי"ר

הקדמה בלשון אשכנז

אהו' אחי ורעי כל בית ישראל יצ"ו איך גיבי אייך צו בטראכטונג דיזש קונשטבארס ווערק (מחזור מכל השנה) ווית אין ליהרליכי רידינש אהרט אונ' זעהר קאמאט : אונ' (פירוש) אזו וואהל אויך (לשון אשכנז) אין דרוק גבראכט הירויז צו געבן · דז דערא גלייכן נאך קיין מאהל ווירדי זיין געזעהן ווארדן · וועלכש אזו וואל פר (לומדים) וויא אויך פר גאייני לייט · אונ' (נשים) זעהר טויגליך זיין · כאוו צו זעהן אייזט נעהאליך :

א דיזש מחזור איזט גרוסי השגחה ובדקדוק אגיה גוועזן :

ב ביים יעדרן דיא דינים ומנהגים אין ארדנונג פאר גלייכט :

ג ביים אלי הפטרות דז טייטש דר ביים גדרוקט :

ד דיא (אדמה אקוואות) אין פי' ריכטיג אן גלייכנט וואו אלי פסוקים ודרשים צו פינדן זיין :

ה אלי (נוסחאות) נאך דען (מנהג דק"ק פ"פ דאיין) דער ביים גדריקט :

ו אין (פירוש בן"הק) אלי שווערי ווערטר אויך טייטש איבר זעצט :

ז דיא טייטשי איבר זעצונג פון (תפלה ומחזור וסליחה) נאך דען גרונט ווארט פון (לשון הקודש) אין איינר דר בעשטי אונ' ליהרליכשטי רידנש אהרט גבראכט · דז ייעדר אן זיין (תפלה) אויך דייטש נאך דעם (דין) נאך פר ריכטן · אונ' דענאך פון ייעדם (לה"ק) ווארט זיין אייגנדליכן דייטש פינדן קאן : זעהיאן אין אונזרם (שלחן ערוך ארח חיים הלכות ק"ש סי' ס"ב סעי' ב') דא ער טרייבט דז (מותר) איזט (ק"ש ותפלה) אין אלר הנר (לשונות צו זאגן אונ' צו בעטן אבר אויך איזט ער צו גלייך (מזהיר) אן זאל זיך היטן די זעלביגי (לשון אזו מדקדק) אויז צו שפרעכן וויא אמן ודקדק זיין וואז אין (לה"ק) :

ח אויך דיא (דינים) טייטש פון (הדרת קודש מנהג אשכנז) ביים דיא (מנהג) פון פיהם זעהרדן (מנהגי רא"ש) איט פילי (לקוטים ופסוקים) אונט אלז אויך עקסטרי (יפה נייר ואותיות ודפוסות) דא צו אין איינר אייגנר טריפט גימרייא · דא צו גיגאסן ווארדן זיין · אונ' זעהר (בתכלית היופי) דז דערא גלייכן נאך קיין מאהל איזט געזעהן ווארדן · אונ' נאך קיין מאהל אזו אין דרוק דויז קומן זיין · דז (לה"ק) אבר אין דייטשן איבר זעצט איזט ווארדן · דורך (ר' אהרן דעסא יצו) זעהר וואהל (בעיון רב ודקדוק גדול) גגעבן איזט · דז יעדר אן פר טטין קאנן גון ליבי הערליגי לייט לאזט אייך דיזש (מחזור) צו קויפן ניט פר דריסן · דא איט אין ייעדר זיין (תפלה קאן (בכוונה) סגן : (בספר זה) ווערדן איר (זוכה) זיין (לעולם הבא) אונד (זכות אבות) גניסן : אמן ואמן

APPROBATIO.

QUod praeſens Liber Hebraicus, Machsor Micol Haſchana dictus, & jam ſaepius ex hujati Officina Typographica Salomonis Aaronis Judaei in Lucem editus, juxta Cenſuras Facultatis Theologicae Academicae Altorffinae, & aliorum Theologorum, nihil contineat, quod Fidei Chriſtianae Scandalo eſſe poſſit, ideóque repetitâ modò Cenſurâ hunc Librum iterum Typis dare, Clementiſſimè conceſſum ſit, atteſtatur appoſitô Sigillô majori Regimen Electorale. Datum Sulzbaci die 18. Decembris M DCC LIII.

Bayerische Staatsbibliothek MÜNCHEN

L.S.

Regimen Electorale Palatinum Sulzbacenſe.

J.E. Juuin Secretarius.

מחזור

חלק שני

כמנהג ק״ק אשכנזים

ובו נכללו תפלות שלש רגלים והם פסח שבועות
וסוכות

עם מערבות והושענות השייכים לשני ימי׳ הראשונים של סוכות ושבת
של חול המועד · הכל כסדרן עם כל התפלות ופיוטים ותחנות
דבר יום ביומו על סדר נכון, באופן שלא יצטרך שום מתפלל
לחפש בניירות פנים ואחור :

וסביב יחנו שני פירושים · כלמלה וענין מפרשים · הא׳ בלשון הקדש יפה
נדרשים · והשני לשון לע״ז לעמא דבר ונשים · מבררים מלות הסתומים
ודברים קשים · כסלעים וטרשים · ועל כל זה שמתי עין עיוני על דקדוק
הטעמים ומלות ונקודות ורפיוּרגשים בהשגחה פרטית אשר לא היה כראשונים
אשר נדפסו עד הנה עד שרבו המכשולים לאין מספר · וכל זה נתקן בזה ביתר
שאת ויתר עז · כאשר עיניכם תחזינה במשרים :

בזולצבאך

בבית יכדפוס
המשובח כהר״ר משלם זלמן יצ״ו : בן המנות המפורסם
כמהור״ר אהרן זצ״ל :

בשנת איש כמתנת ידו לפ״ק

1754

A153/465

A. hebr.
984 c (2

Bayerische StaatsBibliothek
Münchener DigitalisierungsZentrum Digitale Bibliothek

Ma□azor ke-minhag XD6k.XD6k. ashkenazim

Bd.: 2

Zultsbakh 1754 = 514 [jüd. Zeit]

A.hebr. 984 c-2
urn:nbn:de:bvb:12-bsb10240249-2
VD18 80101836